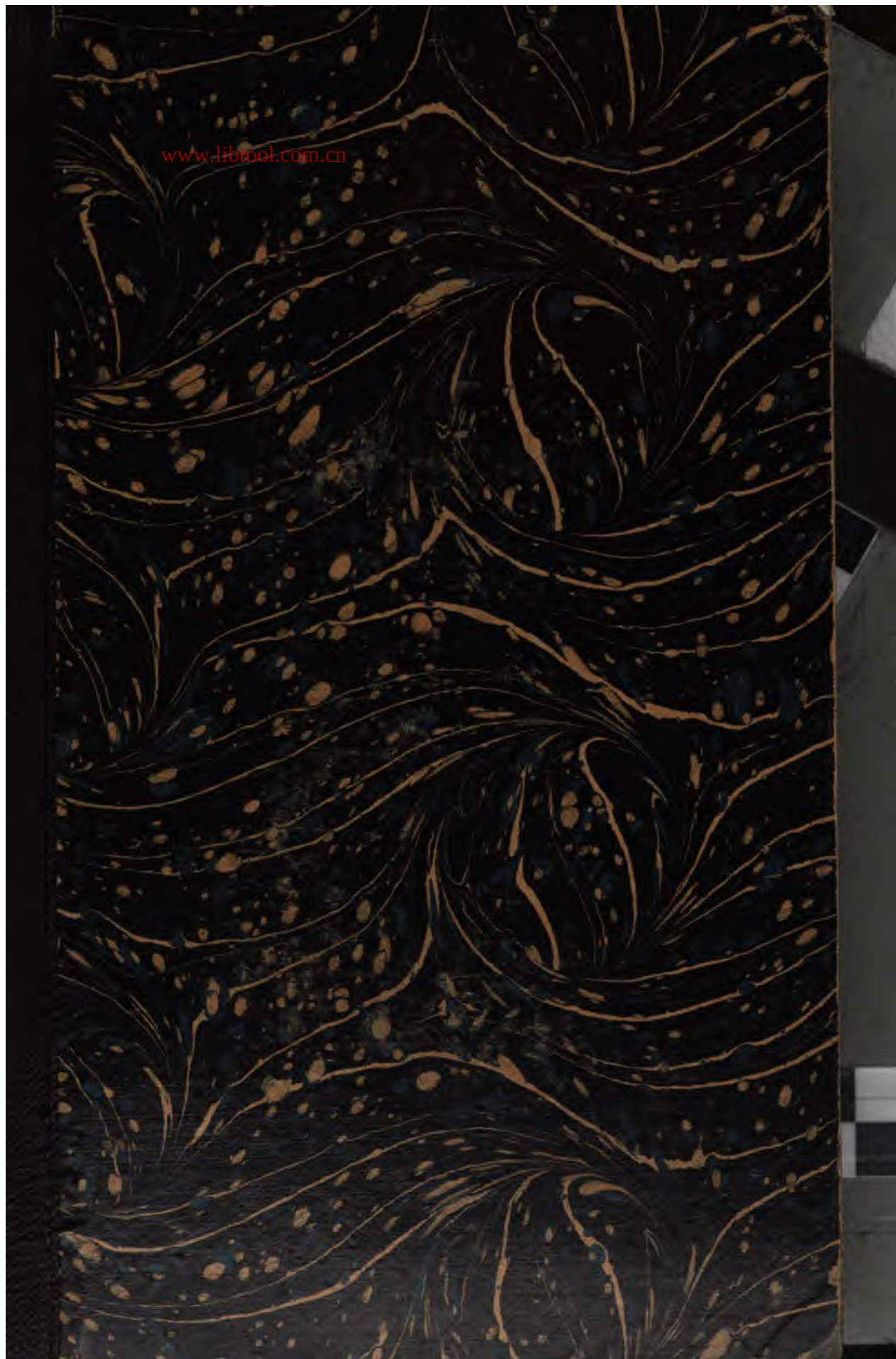

www.libtool.com.cn

LELAND STANFORD JUNIOR UNIVERSITY

www.libtool.com.cn

11/11/11

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

COMMENTARIA
IN ARISTOTELEM
GRAECA

EDITA CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

VOLUMINIS III

PARS I ALEXANDRI IN LIBRUM DE SENSU

BEROLINI

TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI

MCM

www.libtool.com.cn

ALEXANDRI
IN LIBRUM
DE SENSU
COMMENTARIUM

CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

OXFORD LIBRARY

EDIDIT

PAULUS WENDLAND

BEROLINI

TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI

MCM

173816

Y9A9d.1 05074AT2

P R A E F A T I O

Commentarium in Aristotelis librum *Περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν* inter postrema Alexandri Aphrodisiensis scripta numerandum esse videtur. nam cum ipse nusquam hoc opus commemorat¹⁾, tum in hoc commentario clare commentarium suum *Περὶ ψυχῆς* (commentarium enim, non libellum *Περὶ ψυχῆς* significari puto) et quaestionem quandam servatam in collectione, cui inscribatur *Περὶ ψυχῆς B* (p. 127, 28 ss. Br.); commemorat; cf. adnotata ad p. 167, 21 (89, 24). 31, 29. etiam commentaria in *Physica* et in libros *De caelo* et *De meteoris* prius scripta esse verisimile est, cum interdum doctrinam in tractandis his libris comparatam nobis agnoscere videamur²⁾; sed res difficilis diiudicatu est, cum Alexander Commentaria in libros Aristotelicos sua priusquam ederet, non semel in scholis explicavisse videatur. ne posteriorum quidem scriptorum quisquam praeter anonymum, quem infra edam (Additamentum IV), hoc commentarium commemorat.

Tamen codicum non exiguus numerus praesto est. de quibus iam in ephemeride, cui inscribitur *Jenuer Litteraturzeitung* 1876 p. 534bss., Hermannus Usener, Thuroti editionis censuram agens, acutissime et verissime iudicavit — quod praeceptoris dilectissimi iudicium eo magis admiror, quia

¹⁾ Errare qui aliter iudicent (Zeller, *Philos. der Griechen* III 1 p. 790) iam Thurot (p. 395) vidit. in libro enim *Περὶ ψυχῆς* p. 53,26 Br. ἐπὶ πλέον δὲ εἴρηται περὶ τούτων ἐν τῷ *Περὶ αἰσθητῶν τε καὶ αἰσθήσεως* Aristotelicum librum, non suum commentarium respicere videtur. et quod in fine Quaest. I 2 legitur testimonium ἀμεινον τέταται τοῦτο τὸ πρόβλημα ἐν τῷ ἐπιγραφόμενῳ Λέξιόν των ἐκ τοῦ *Περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν* ἐξήγησις καὶ ἐπιδρομή, sive ad hoc commentarium sive, ut rectius Bruns p. ix iudicasse videtur, ad collectionem quandam deperditam selectorum locorum interpretationes ἀπὸ φωνῆς Ἀλεξάνδρου continentem pertinet, certe non ab Alexandro, sed ab eo qui Quaestiones in ordinem redegit profectum est.

²⁾ cf. Indicem locorum Aristotelicorum et adnotationes ad p. 18,13. 28,2. 68,9. 72,1. 29. 75,27. 78,19. 79,14. 80,11. 86,21. 105,18. 122,23. 134,8. 148,13.

www.libtool.com.cn
tum accurata collatione optimorum codicum carebat¹⁾ —, postea in schedis, quas mihi tradidit, iudicium suum pluribus exemplis explicavit et confirmavit. quo factum est, ut, cum ego in Useneri locum succedens commentarium edendum suscipiebam, maiorem et difficiliorem operis partem iam confectam invenirem. relinquebatur enim, ut viri clarissimi, qui rectissime et quae ratio inter codices intercederet et quibus potissimum testibus in textu constituendo utendum esset docuit, vestigiis insisterem eiusque rationes ad singulos locos adhiberem.

Primae codicum classi, quam α nomino, hi codices adnumerandi sunt:

- V VATICANUS GRAECUS 1028 bomb. saec. XIV/V continet praeter alia²⁾ nostrum commentarium a duobus librariis aequalibus scriptum, quorum unus fol. 341^r—389^v, 395^r—402^v, alter fol. 390^r—394^v, 404^r—410^v exaravit. prior 46 versibus, alter 39 fere paginas implevit. litterae sunt pallidae et angustae, partim madore corruptae, sed etiam nunc ita perspicuae, ut de verbis traditis nulla dubitatio sit; spatia reliquit librarius, ubi archetypi verba legi non poterant. in fine inde a p. 168, 12 desunt fere tres paginae. contulit codicem a. 1883/84 Ferdinandus Duemmler, cuius immaturam mortem ploramus, eundemque iam antea ad Aldinam contulerat A. Mau³⁾.
- A VENETUS MARCIANUS graecus 230 chart. saec. XIV continet praeter Philoponi commentaria in Physica, Meteorologica, libros De gen. et corr. commentarium nostrum (cf. Zanetti catal. p. 118, Vitelli l. c. p. XV et *Comm.* XIV 2 p. IX; Heinze, *Comm.* V 3 p. VIII)⁴⁾. contulit cum Aldina usque ad p. 87 Chr. Belger, professor Berolinensis, librum alterum B. Niese, professor Marpurgensis.
- N Cum hoc artissima familiaritate coniuncta est prior pars (p. 1—82, 26 nostrae editionis, de posteriore v. p. XI) codicis OXONIENSIS COLLEGII NOVI 232 chart. saec. XV, qui praeter Michaelis Ephesii scholia exhibet fol. 1—74 Alexandri librum. contulit M. Mowat Oxoniensis in usum Thuroti, qui

¹⁾ Cum multa egregie emendaverit Usenerus, interdum ne eas quidem eius coniecturas omittere volui, quibus nunc fortasse optimorum codicum lectiones tunc ignotas praeposuisset. iuvat enim observare, quanto acumine etiam eis locis, quibus verba genuina recuperari non poterant, sententiam sua divinatione occupaverit.

²⁾ cf. Vitelli, *Comment.* vol. XVI p. xv et *Iamblichi Protrept.* ed. Pistelli p. vii. fuerunt, qui Vaticanum, cum „antiquiorem compendiosae et intricatae scripturae speciem“ referat, saec. xiii tribuerent; sed posterioris aetatis eum esse inde efficitur, quod Iamblichi Protrepticus e Laur. 86,3 saec. xiv descriptus est. — Vitelli l. c. p. xv in discernendis manibus diversorum librorum paulum a Duemmlero discedere videtur.

³⁾ Testium nomina posui, ubi in discrepantia collationum uter erravisset dubitari poterat.

⁴⁾ Eiusdem mentionem desidero in *Comm.* XIV 1 p. vii. viii.

prioris libri collationem in appendice p. 368—379 posuit, alterius in ipso apparatu adhibuit, lectiones lemmatum Aristotelicorum p. 380. 381 adnotavit. quam arte AN (in priore parte) cohaerant, cum consensus lectionum docet tum inde apparet, quod easdem habent lacunas et eisdem locis spatia libera reliquerunt. ceterum numerus omissarum litterarum, quem adnotavi, in solum N cadit, cum collatio codicis A, quae mihi praesto erat, de litterarum numero, quem spatium capere videatur, fere taceat.

Quartus huic classi accedit, quamquam aliquantum ad alterum ordinem β vergit, PARISINUS graecus 1921¹⁾ chart. saec. XIV. primam autem eius codicis partem dico. nam ter ibi Alexandri commentarium apparet, ut infra docebo. scilicet ex pluribus codicibus Usenero teste compositus est. fundamentum enim quasi codicis, cui post alia addita sunt, efficiunt Aristotelis scripta zoologica (= Bekkeri *m*) et Parva naturalia cum Michaelis commentariis fol. 10—257 (cf. Indicem librorum fol. 66 servatum). praemissae sunt reliquiae nostri commentarii fol. 1—9. incipit fol. 1^a a verbis ὁ καπνός. ἡ δὲ γῆ (= p. 46, 12 editionis nostrae), fol. 4^v primus liber finitur. fol. 5^v textus Aristotelicus incipit a verbis καὶ πράσινον καὶ κυανοῦν (= p. 442^a 24). in eodem folio rubro atramento scriptum invenitur ἀρχὴ τοῦ β'· περὶ ὁσμῶν. iam abhinc scholia ex Alexandro excerpta pallidiore atramento textui Aristotelico ascripta sunt (incipiunt a titulo rubro atramento scripto ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως εἰς τὸ περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν β'), alia manus aequalis aliud genus scholiorum atramento scriptorum adiecit. Alexandri textum partim descripsit, partim contulit A. Brinkmann professor Regiomontanus (fol. 8. 9 H. Winnefeld). De archetypo haec observat Usener: „*Alexander Περὶ αἰσθήσεως ist aus einer ganz ungewöhnlich, entweder durch Feuer oder durch Wasser von aussen her zerstörten Hs. abgeschrieben und wimmelt daher von fenestralen, die immer nach bestimmtem Zwischenraum wiederkehren und dann immer zahlreich hintereinander sich zeigen. Dass in den als Scholien dem II. Buch beigeschriebenen Stücken aus Alex. die gleiche Erscheinung der Lücken sich wiederholt, macht den Zusammenhang von B. I und II, d. h. den Ursprung der Scholien aus der gleichen Quelle, der der vorhergehende Text des Alex. B. I entsprungen ist, sehr wahrscheinlich*“. — specimen collationis praebet Additamentum I, de posteriore codicis parte v. p. IX spp.

MARGINI exemplaris editionis ALDINAE, quod Parisiis in bibliotheca M nationali servatur (R 109. I), adiectae sunt notae a viro docto saec. XVII;

¹⁾ cf. *Comm.* V 3 p. vii, *Comm.* XXIII 1 p. vii; Diels, *Doxographi* p. 114. 497; Θεοφράστου Περὶ πυρός ed. Gercke p. 23.

quae notae postea in postremis versuum litteris negligentia bibliopegae margines desecantis damnum acceperunt. descripsit eas olim numero desectarum litterarum adnotato in Academiae usum A. Brandis, adhibuit etiam Thurot in edendo Alexandro¹⁾. plerasque lectiones vir doctus hausit ex codice classis α . quem perisse vel nondum inventum esse aegre ferendum est. M enim modo congruit atque id saepissime cum AN (p. 3, 7. 19, 12. 24, 7. 37, 1. 20. 21. 38, 1. 48, 7. 49, 5. 57, 2. 69, 14. 75, 19. 78, 24. 82, 14. 84, 20²⁾. 86, 1. 20. 88, 9. 90, 12. 91, 21. 93, 2. 97, 24. 99, 12. 100, 3, MN conspirant 18, 8. 41, 16. 78, 5), modo cum T (de quo infra agam, v. p. 11, 23. 25, 10. 40, 22. 59, 12. 60, 16. 82, 9. 83, 5. 88, 3. 90, 10. 95, 9. 96, 23), interdum cum V (16, 1. 37, 19. 65, 15. 85, 23. 90, 6), cum TV (22, 14. 24, 4. 58, 9. 97, 19), cum TAN (22, 9. 23. 91, 23). unde apparet codicem M ad familiam α pertinere, a nostris autem ordinis α codicibus diversum esse³⁾. accedit quod proprias habet lectiones ab omnibus nostris codicibus discrepantes, quarum nonnullas solius M auctoritate nisi in textum recepimus: v. p. 6, 9. 17, 23. 19, 1. 26, 16. 28, 12. 29, 21⁴⁾. 32, 24. 34, 8. 16. 39, 29. 42, 6. 46, 1. 55, 13. 59, 14. 61, 3. 64, 7. 71, 25. 94, 2. 95, 3. 97, 9. 99, 7. 27. et quamquam vir ille doctus ipse testatur nonnulla quae profert se coniectura invenisse (v. ad p. 9, 5. 56, 20. 66, 13. 106, 24) et ipse non pauca eius libidini tribuere malim⁵⁾ (v. e. gr. adnot. meas p. 35, 24. 26. 43, 14. etiam p. 106, 8. 126, 23 et Thurot p. 390. 391), tamen nulla dubitatio est, quin pleraque quae modo attuli codicis deperditi testimonio nitantur. quem non ea quam nunc poscimus diligentia collatum esse magnopere dolendum est.

T Ut codicis M, ita etiam versionis latinae usus suas difficultates habet. quam invenit Thurot in PARISINO latino 14714 saec. XIV et sub Alexandri textu accurate edidit. eam Thurot saec. XIII ortam esse censet et Guilelmi de Moerbeka versionibus similem esse recte iudicavit (p. 386). translator enim elegantiae sermonis minime studens, barbariam foedissimam non reformidans id unum egit, ut fidissime textum Alexandri repraesentaret, etiam lacunas vel voces evanidas libri graeci spatio relicto significaret,

¹⁾ v. Usener l. c. p. 534 b ss. equidem curavi, ut, ubi aliquid ex M enotatum erat, adesse hunc testem siglo M posito monerem. quod siglum ubicumque deest, scito virum doctum nihil e codice suo notasse. litterarum desectarum numerum non adnotavi, ubicumque congruit cum codicibus eiusdem classis.

²⁾ Abhiq̃ solus A in censum venit. — ceterum exempla sumo e p. 1—100.

³⁾ Etiam illa spes fefellit M fortasse esse Parisinum 1921. quod secus esse docuit comparatio cum Brinkmanni apographo instituta.

⁴⁾ 32, 22 codicem M secutum esse me paenitet.

⁵⁾ Ideo interdum voces, quas solas M testatur, uncis angulatis inclusi, ne codicis lectiones statuamus, quae coniecturae viri docti esse possunt.

corruptos locos verbo tenus fere redderet; nisi quod in verbis collocandis interdum paulo liberius versatus est. etiam potentialis graeci proprietatem ita servare studuit, ut futurum poneret, ἄν voce „utique“ redderet. „que . . . et“ interdum particularum τε . . . καί vicem gerunt. ne articulum quidem coniunctum cum infinitivo vel cum praepositionibus (εἰς τὴν περὶ αἵσθησιν θεωρίαν) negligere voluit latinis pronominibus, quamquam non constanter, usus¹⁾. qua interpretandi ratione Alexandri editoribus summopere profuit. tamen consentaneum est de nonnullis discrepantiis lectionum hunc testem interrogari non posse; velut γίνεσθαι et γενέσθαι, ἐδῆλου et ἐδῆλωσε, ἵνα εὖρη et ἵνα εὖροι, ὀρίζαι et ὀρίζεται, μινύμενος et μειγμένος, ἐπεὶ et ἐπειδὴ, ὑπὸ et ἀπὸ, οὔτε et οὐδέ non distinxit, numerum singularem verbi post pluralem neutrius generis ponere non ausus est, articulum et particulam τε fere non curavit. omnino codicem T, ubicumque lacuna non significata tamen testem non protuli, scito graeci sermonis proprietates non ita expressisse, ut quo loco inter discrepantes testes ponendus sit decernere liceat. item saepe dubium relinquendum est, utrum interpres corruptum exemplar graecum habuerit an in legendo vel in singulis litteris vel discernendis vocabulis a vero aberraverit an causa erroris quaerenda sit in uno potius codice latino interpretis verba corrupta tradente. quae dubitatio maxime in lacunas cadit.

Quod codices VA Parisinum 1921 MT ad eandem familiam α pertinere dixi, ea re nisus sum, quod omnes non pauca vitia fere leviora praebent, quibus altera classis β caret. de singulorum autem codicum pretio numeratis eis locis, quibus unus horum testium solus genuinam lectionem praebet, ita iudicandum videtur, ut M²)T sincerissimi testes sint, V, qui saepe cum T solo veram lectionem tradidit, parvo intervallo sequatur, paulo minoris pretii sint AN; qui quamquam artiore quodam vinculo cum M conexi sunt, archetypum MAN tradunt magis corruptum et mutilatum a librario negligentius archetypum illud repraesentante.

Transeo ad alteram codicum classem β, ut in singulis verbis interdum accuratiorem, ita multo gravioribus et vitiis inquinatam et lacunis mutilatam. in hunc ordinem primum refero codicem in ALDINA expressum. alii duo a eiusdem familiae testes a Thuroto adhibiti sunt:

PARISINUS 1921 (= Thuroti B), quem iam p. VII commemoravi. idem enim codex, qui primis foliis Alexandri commentarium vel excerpta ex eo

¹⁾ cf. Thuroti observationes p. 385 ss.

²⁾ Excipio in hoc iudicio errores et coniecturas quasdam temerarias viri docti, quas agnoscere mihi videor. cf. p. viii.

continet, fol. 142^r—145^v priorem partem Aristotelici libri *Περὶ αἰσθητικῶν καὶ αἰσθητικῶν* cum scholiis marginalibus exhibet, quae teste Brandisio ex Alexandro excerpta sunt (cf. Thurot¹⁾ p. 382. 383), denique fol. 146^r—169^v tertium tradit Alexandri commentarium. hanc autem solam Parisini partem Thurot adhibuit, cum infelici casu initium codicis, quippe quod in catalogo Michaeli Ephesio tribueretur, neglegeret.

PARISINUS 1882 membr. saec. XV (= Thuroti C), Aldinae codici vel similior quam Thuroti B; praeter Alexandrum Michaelis in Parva naturalia commentaria exhibet. — horum testium *α* BC primum tantum ita adhibui, ut propria vitia Aldinae, praecipue typothetae manifestos errores omitterem exceptis eis locis, quibus ceterorum codicum lectiones vel correctiones in M obviae notandae erant. quae cum ita sint, quae ex *α* attuli, fere classis *β* codicum imaginem fidelem repraesentant. ad eandem classem praeter codices BC a Thuroto excussos pertinent hi libri, de quibus Additamentum II conferendum est:

1. VATICANUS gr. 271 chart. saec. XV (XVI, ut alii censent). continet Alex. et Michaellem.

2. PARISINUS Suppl. graeci 340 chart. saec. XVI, „nullius pretii“, fortasse e Paris. 1882 descriptus; certe eadem continet.

3. BODLEIANUS misc. 235 chart. saec. XVI, cf. *Suppl.* I 2 p. VII.

4. ESTENSIS MUTINENSIS 207 (III G 3) saec. XVI²⁾, cf. *Comm.* X p. X.

5. ESTENSIS MUTINENSIS 210 (III G 6) chart. saec. XVI, cf. *Suppl. Arist.* II 2 p. XX.

6. ESTENSIS MUTINENSIS 180 (III F 2) chart. saec. XV.

7. AMBROSIANUS D 111. inf. chart. saec. XV ante Alex. continet anonymi scholia in *Physica*³⁾.

8. MONACENSIS 151 membr. saec. XV.

9. MONACENSIS 91 chart. saec. XVI. de utroque Monacensi rettulit Usener *Jen. Litteraturzeitung* p. 535b (cf. *Rh. M.* XXII p. 590).

Iam transeo ad eos classis *β* codices, qui non totum commentarium Alexandri, sed eius partem exhibent. ac fuit quidem olim exemplum bomb. saec. XIII, quod in duas tum partes discerptum est; quarum partium sola posterior (inde a quaternione Y fol. 177^r) nobis servata est in

P PARISINO 1925, in quo praemissa sunt Michaelis scholia in scripta zoologica et Parva naturalia. manus saec. XVI in superiore margine

¹⁾ Idem Theodori Metochitae scholia in Arist. De sensu in Paris. 1935 saec. XIV fol. 277—294 legi monet.

²⁾ De tribus Mutinensibus v. *Studi Italiani di filol. class.* IV p. 507. 508. 496.

³⁾ Ambrosianum Aldinae exemplar J. 4 correcturas ex A sumptas in margine habet.

fol. 177* adnotavit: ἀλεξάνδρου τοῦ ἀφροδισιέως ἐξήγησις . . . περὶ αἰσθησεως καὶ αἰσθητῶν ἀριστοτέλους ἥς ἡ ἀρχὴ λείπει. incipit enim P in medio textu a verbis δεῖξει. δοκεῖ γὰρ αὐτῷ (= p. 77,10). hunc codicem classi β adnumerandum esse inde apparet, quod multa vitia cum α (Thuroti BC) communia habet; sed interdum a classe β discedens cum melioribus codicibus consentit. itaque hunc optimum classis β testem in edendo Alexandro adhibendum esse censuimus. cum pulvisculo autem eum a. 1884 Bonnae Usenerus excussit. idem demonstravit a P pendere hos codices:

PARISINUS 1924 chart. saec. XVI, continet ante Alex. scholia Michaelis in l. I—IV de partibus animalium. incipit fol. 63 ab eisdem verbis δεῖξει. δοκεῖ γὰρ αὐτῷ atque P et adhibitus est in Thuroti apparatu siglo D notatus.

OXONIENSIS N, quem p. vi tractavi, ex duobus diversis codicibus descriptus est. priorem librarius usque ad p. 82, 26 secutus est, abhinc ex alio fonte hausit. quod vel hinc concludi potest, quod usque ad illum locum plane cum A consentit, tum omnino ab eo discedit, simul autem cum P (a quo discrepat p. 77, 10—82, 26) ita congruere incipit, ut eum a P pendere certissimum sit. qua de re ut ipsi qui legunt indicare possint, a p. 82, 26—84, 10 N adhibere perrexi, postea eum abieci. nunc addo acutissime Usenerum multis locis observasse multa vitia codicum DN explicari ex scribendi ratione librarii P facile interdum erroribus obnoxia¹⁾. ceterum verisimile est librarium N nihil novisse nisi partem adhuc nobis servatam codicis P.

Deinde etiam prioris partis nunc deperditae codicis P vestigium superesse vidit Usener. codex enim PARISINUS 1873 chart. saec. XVI in verbis ὡς προῖων δεῖξει desinit, i. e. ibi finem facit, ubi P exorditur. ita autem eius textus corruptus est, ut verisimile sit complures testes inter P et Par. 1873 intercedere²⁾. cf. Additamentum III.

¹⁾ Paucas Useneri observationes hic delibo: 90,15 P ὅλως ita scripsit, ut lineola parum inflexa, qua ὡς indicatur, pro obliqua ον significantē haberi possit, et habet ὅλον N. — 91,4 ὅλας P ita scripsit, ut facile ὅλοις legi potuerit (ὅλλοις N). — 91,20 πρὸς δ νῦν solus P in fenestra vi litt. om., om. etiam N in spatio iv litt., spatio nullo relicto D. — 95,19 αὐτὰς man. rec. saec. xv in P corr. in αὐτὰ, N αὐτὰ τὰς. — 100,11 proclivi errore qui codicem P sequebatur pro πνεύμονα legere poterat πνεῦμα (N), πνεύματι (D), item 101,23 τῷ (N) pro τῇ, 103,1 ἐκείναι (N) pro ἐκείναις. — 104,14 fenestras, quarum sola causa est chartae difficultas in P, servaverunt ND. — 110,26 πᾶν errore librarii P deletum om. ND. — 114,3 ἂν errore scriptum P ita in ἐν correxit, ut prior littera dispici possit, ἂν ND. — 114,14 ἐπιχειρήσαντ P, ut ν propter scabritiem chartae non satis dilucidum sit, ἐπιχειρήσαντο N. — 118,6 φθείροιτο propter tineae foramen legi poterat φέροιτο (D). — 126,8 οἷόντ olim P, sed ον laesa charta deletum est, οτ cum spatio ND. — 128,21 ὑπὸ macula oppressum est, om. D. — cf. adnot. ad p. 108,27. 115,26.

²⁾ Continet etiam Alex. in *Analyt.* priora. eius mentionem desidero *Comm.* II 1 praef.

V. Rose (cf. Bandini *Cat. codd. Laur.* III p. 246) adnotavit in LAURENTIANO FLORENTINO 85,1 saec. XIV, qui Oceanus dicitur, post Michaelē εἰς τὸ περὶ γήρως fol. 694^r alterum Alexandri librum incipere, cui inscribitur τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ περὶ ὁσμῆς ἀριστοτέλους, in fine mutilum, cum fol. 700 exordiatur Alexandri comm. in *Metaphysica*¹⁾. haud scio an etiam haec codicis pars ex P derivata sit, quippe in quo solo hic alterius libri titulus exstet.

Quotquot enumeravi classis α et β codices, omnes ab uno archetypo pendere gravissimarum corruptelarum et lacunarum communio docet. neque enim ea est textus integritas, quam in tanta testium copia facile expectaveris. eclecticā autem ratione ita utendum erat, ut sensu et iudicio ad singulos locos adhibito modo ordo α modo β praeferretur singulique familiae α codices examinarentur, classis α, quippe quae integriorem et pleniorē communis archetypi memoriam traderet, paribus momentis pluris aestimanda esset. res orthographicas, v paragogicum, vocales servatas vel elisas, οὕτω vel οὕτως scriptum a V pendere scito. coniectura et divinatione ad emendandum textum non raro utendum erat, et saepe scriptoris sensum, non verba ipsa recuperare licebat. non pauca aliis corrigenda me reliquisse scio; quamquam audacis videtur sperare inventum iri qui huic libro emendando studeant ea aetate, qua vix inveniantur talia qui legant.

Pauca de Arabum studiis ut indagarem mihi contigit. de scripto Aristotelico Fihrist haec profert²⁾: „Abschnitt über die Schrift von der Wahrnehmung und dem Wahrnehmbaren, das sind zwei Bücher; es ist davon keine Uebersetzung bekannt, auf die man sich verlassen könnte, wird auch keine erwähnt; was erwähnt wird, ist nur, dass einiges wenige et Taberī nach Abū Bischr Mattā ibn Jūnus angemerkt hat“. neque hoc Alexandri scriptum, cum alia enumeret, p. 23. 24 commemorat. contra Ger. Cremonensis († 1187) versionem ex arabico textu factam commemorat Jourdain³⁾.

Restat, ut de editionibus pauca moneam.

ALDINUM exemplar titulum habet ΣΙΜΙΛΙΚΙΟΥ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΑ Γ' ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙ ΑΙΣΘΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΟΥ. ΜΙΧΑΗΛΟΥ ΤΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ ΣΧΟΛΙΑ . . . MDXXVII. — fol. 2 sequitur epistula Francisci Asulani

¹⁾ Eius mentionem desidero *Comm.* I praef.

²⁾ A. Müller, *Die griech. Philosophen in der arabischen Ueberlieferung*, Halle 1873 p. 20.

³⁾ *Recherches critiques sur l'age et l'origine des Traductions latines d'Aristote*, Paris 1843 p. 123, cf. Wenrich, *De auctorum graecorum versionibus et comm. syriacis, arabicis, armeniacis persicisque*, Lipsiae 1842 p. 276, Assemani *Bibl. Orient.* II 315.

www.libtool.com.cn
ad Alexandrum Campegium Bononiae episcopum, fol. 3 Clementis Papae VII
venia data die XXII. Aug. MDXXVI.

Codicis deterioris (v. p. IX) vitia typothetae erroribus aucta sunt. lemmata Aristotelica¹⁾ ex vulgaribus editionibus ita ampliata et interpolata sunt, ut in eis huius testimonium negligere maluerim eis locis perpaucis exceptis, quibus suspicio erat consensum codicis A cum Aldina fortasse errore collatoris explicari:

Magnopere de Alexandro meruit²⁾ Carolus THUROT editione inserta volumini, cui titulus est

Notices et Extraits des manuscrits de la bibliothèque nationale et autres bibliothèques tome XXV, IIe partie. Paris, Imprimerie nationale 1875.

MT adhibitis potissimum textui opitulatus est, multa bene emendavit interdum codicum VA genuinas lectiones coniectura occupans, graecum exemplar T saepe optime restituit. sed infeliciter accidit quod plenus testis classis α ei non aderat. et ut de teste M non satis accurate legentes docuit, ita nimia audacia saepe ad mutandum textum graecum versionem latinam adhibuit. de eius memoria cum accurate referret, liberius ipse in textu latino mutando versatus est; quod nunc apparet, cum videmus ea vitia codicibus VA cum T saepe communia esse, quibus editor versionem latinam liberare volebat. denique lemmata, nisi quod de TN rettulit (v. p. VII), neglexit.

Alexandri liber quantum valeat ad textum Aristotelicum genuinum restituendum in hoc volumine saepe adnotavi, alibi accuratius exponam.

Berolini mense Iunio a. 1901.

PAULUS WENDLAND.

¹⁾ Ea olim in archetypo ampliora extabant, v. e. gr. adn. p. 131, 12. 137, 26.

²⁾ v. Usener l. c.

ADDITAMENTVM I

(ad p. VII)

Parisinus 1921 inde a p. 46,12 his locis a meo textu differt: 56,13 αὐτὴ || δι' α εἰκότως (om. καὶ) || 15 αὐτῇ εἰ τεμε ἄλλο ἀντιφράττουσα αὐτὸ || 17 γεῶδ(ες) π⁹ || δίοπτρς] δὲ || 20 δῆλον || 21 μαλακά || 47,1 δέχονται || 2 ἀντιφράζον || 6 ἂν om. || 7 post ὁμοίως add. δὴ || 8 οἰκειότατα || 15 οὕτω || ἐστι om. || 16 αὐτοῖς τὸ corr. ex αὐτὸ τὸ || τοῦ τοιούτου || 17 τοῦτο οἷς || τὸ om. || 20 ἡ om. || 21 εἶναι om. || 23 ταυτὸν γάρ || σωμάτων || 48,2 ἡ om. || οὕτω || 4 πέρας ὃ ταυτὸ μὲν ἔσται τῷ || 6 διαφανῇ || 7 τὰ δὲ] καὶ || 8 οὐ] ὄν || 18 τὸ om. || 20 σώματος || 49,1 πέρας οἰκεῖόν τι || 5. 6 πέρας ρισμένον δὲ τοῦ ῥητοῖς στερεοῖς σώμασι διαφανῇ || 6. 7 τοῦτο ως κατ ματα ἦν || 9 τ προσβιβάζει || 10. 11. πέρας τοῦτο || 12. 13 παραθέμενος δὲ] κατὰ || 14. 15 τὸ χρώμα καὶ τὸ τοῦ σώματος πέρας καὶ ὡς || 16 εἴ γε om. || διεστῶς || 18 < > om. || ἀνάγκης] α || 20 εἰ] τὸ || 28 γάρ om.

p. 88,4 δὴ || 5 τῷ ὑγρῷ τὸ ξηρόν || 9 γάρ εἶπε περὶ (= a) || 13—18 ἐποίει—οὕτε γάρ om. in spat. 3½ versum || 89,5. 6 ἀλλογενῇ ¹⁾ ἄλλω γένει || 8 ὕδατι ὑπὸ || 10 τοῦτο δέχεται || 11 μὴν δ τὰς || 13 ἀποπ πῶς || 14 ἐγγυμον om. || 16 posuit ut a || 18 ἑαυτῷ || 24 τινος om. || 27 γεῦσιν (= a) || 90,8 τισι τοῖς πλείστοις δὲ διὰ (= a) || 9 ἐν] σὺν || 10 α oin. || ὁσφραῖσθαι (= a) || 17 τὸ om. (= a) || 91,17 eadem add. atque a || ὄν (ὄν a).

ADDITAMENTVM II

(ad p. X)

Paris. 1921 = B Thuroti. ceteros codices 1. 2. 3. 4. 6. 8. 9 significavi numeris, quos p. X posui.

p. 1,1 ἀφροδισιεύς om. praeter B || ὑπόμνημα om. B || 2 post αἰσθητῶν add. ἀριστοτέλους B || 5 τίσιν] τῆς Ba: τίνοι 1 2 3 4 6 8 9 | ἐκάστων (sed ἐκάστω B) || αἷς || 6 τὸν λόγον om. || 8 post μὲν add. γάρ 3 || 10 χρήσιμος || τὴν] τὸν 2 || 14 δὲ] τε || 15 τὸ] τῷ a 1 3 4 8 9 || 16 μὴ] μὲν 3 || 2,1 καθ'αὐτὸ 2 || 4 αἰσθητῶν (sed αἰσθήσεων αἰσθητῶν 3) || 5 αἰσθητηρίου || 7 λέγη a 3 6: om. 2 || ἀκόλουθον 2) || 8 εἴτι om. || ἡ] ἥ τε || 10 ἐμφύχων (quod om. 2) || 11 αὐτῷ a 4 6 || τὸν (praeter B?) || 12 εὐλογον || 17 ἐνεργείας om. || τε om. || ἡ om. || 20. 21 τῆς αἰσθητικῆς om. || 22 αἰσθητῶν add. || 24 ὦν a 1 6 || 3,2 καὶ—αὐτῆς om. 2 4 8 9 || 4 λόγος 2 || 5 prius καὶ om. || tert. τῶν om. || 6 καὶ add. praeter B || 7. 8 διὰ—σώματος om.

ADDITAMENTVM III

(ad p. XI)

Parisinus 1873 ab Aldina (= a) his locis discedit: p. 3,9 om. καὶ || 12 οἶόν τε γὰρ ἐχόμενα || 16 prius καὶ om. || 19 ἔχοντα τὰ ζῷα || 24 πραγματεῖαν || 4,3 ἀλλ' cum TVAN || δὲ om. || 4. 5 ἀντὶ τοῦ om. || 8,17—20 caret repetitione || 19 μὲν] δὲ καὶ || 24 δὲ cum VANT || 27 τῶν cum V || 9,7 ἐν μὲν πᾶσιν || 12 καὶ ληπτική om. || 23 γευστικοῦ cum V || 10,1 ἀναφέρει || 8 ὡς τὸ γένος ἡ διαφορὰ

videtur igitur hic codex eodem modo ad classem α vergere atque P, qua re confirmatur Useneri de eius origine coniectura.

¹⁾ hanc fenestram ut alias nonnullas supplevit in margine.

²⁾ hic desinit collatio codicis 3. fortasse praeter Monacenses (8. 9) solus 2 ubique collatus est.

ADDITAMENTUM IV

ANECDOTON HIEROSOLYMITANUM

R. Reitzenstein professor Argentoratensis, qua est humanitate, mihi permisit, ut anecdotum ederem, quod invenit in codice Hierosolymitano Patr. 106 fol. 7 (saeculi XIII exeuntis)¹⁾. catalogi librorum, qui tum legebantur et commendatione digni videbantur, sola posterior pars tradita est, qua enumerantur libri ad rhetoricam, medicinam, theologiam spectantes, denique Aristotelica commentaria et scripta. in hac autem postrema parte ipse auctor tabulae videtur diversa genera scriptorum Aristotelis enumerasse, unicuique generi addidisse commentariorum catalogum, quae commendanda videbantur. qui ab huius tabulae auctore pendet²⁾ caput logica scripta complectens integrum posuit, c. II satis habuit commentatores nominare scriptorum Aristotelicorum catalogo omisso, denique c. III partem catalogi omissi referens scripta zoologica et Parva naturalia enumerat. artissime autem hoc anecdotum cohaeret cum catalogo, quem Fihrist exhibet. is enim c. I eodem ordine praebet, nisi quod. 7. 8 ῥητορικά et ποιητικά addit, c. II haud absimili ordine exhibet scripta Aristotelica: 1—5. 17 (tum addit ποιητικά). — 6 om. — 7. 8. 10. 9. 11. 12. — pro 13. 14 habet „Abschnitt über die Schrift vom Thiere, dies sind neunzehn Bücher“. — 15. — 16 et 18 om., habet eorum loco tres alios titulos. Arabs de commentariis multo uberiora profert, contra textus graecus praeter Psellum, Ephesium, Eustratium habet II 2 Ammonium, II 3. 4 Philoponum, II 7. 8 Simplicium, II 11 Philoponum, II 12 Alexandrum, quos Fihrist omisit. — de eis solis commentariis aliquid adnotare videbatur, quae aut perierunt aut in editione Academiae nullum locum habebunt. adnotationum ad c. I partem Maximiliano Wallies debeo.

. Σιμοχάτου, ὁ Βασιλάκης, ὁ Ψελλός, ὅστις ἐστὶν ἀναγκαῖος. εἶτα τοὺς παλαιτέρους καὶ δεινότερους, τὸν Λουκιανόν, τὰς μελέτας τοῦ Λιβανίου καὶ τὰ προγυμνάσματα αὐτοῦ καὶ λόγους πανηγυρικοὺς εἰς τὸν Ἰουλιανὸν τὸν παραβάτην· τὸν Ἰμέριον, τὸν Χορίκιον, σαφεῖς ὄντας καὶ πανηγυρικοὺς ῥήτορας· γράφουσι γὰρ ἐπιταφίους, ἐπιθαλαμίους καὶ τὰ λοιπά. Προκόπιον Γάζης· καὶ οὗτος πανηγυρικός καθαρός, γράφει δὲ καὶ ἐκφράσεις καὶ ἄλλα τινά. ἐπιστολαὶ τοῦ Συνεσίου. Θεμίστιον, σαφῆ ὄντα μικρόν τι, πανη-

¹⁾ Papadopoulos—Kerameus, Ἱεροσολυμιτικὴ Βιβλιοθήκη I p. 178 testatur fol. 6r—7r ferri Ἐπιγραφὰς εἰς τὰς τοῦ Λιβανίου μελέτας. quod utrum hic parum accurate rettulerit an ille in describendo numero erraverit, nescio.

²⁾ librarium non fideliter archetypum expressisse ex vitiis quibusdam, velut Ἀλέξιος, et inde apparere videtur, quod δέκα τρία ex ordine meliore archetypi explicari videtur. I (Θεοφύλακτου τοῦ) Σιμ. Reitz. de Nicephoro Basilace v. Krumbacher, Byz. Lit.² p. 473 2 sc. λάμβανε sim. 4 ἡμέριον cod. 7 μικρόν τι suspectum

γυρικόδν δέ· γράφει γάρ πρὸς τὸν βασιλέα Θεοδόσιον. Χαρίκλειαν, καὶ κατὰ
φράσιν πάνυ καλὴν <καὶ> κατὰ τὴν ἔννοιαν εὐσχημον. ἂν καὶ ἐρωτικά γράφῃ.
ἡ δὲ Λευκίππη καὶ κατὰ τὴν φράσιν ὑποδεστέρα καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν ἄσχημος.
'Ισοκράτης, ὅστις ἐστὶν παραινετικὸς σαφής· γράφει γάρ λόγους παραινετικούς
5 πρὸς Νικοκλέα. εἶτα τοὺς παλαιότερους καὶ δεινοτέρους, ὥς ἵνα μὴ εἰθίσωσιν
ἐαυτοὺς οἱ νέοι μόνον εἰς τοὺς σαφεῖς νοεῖν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς δεινούς·
Λυσίαν, Δημοσθένην, Αἰσχίνην. 'Αριστείδην, θεόλογον τὸν πολύν, τὸν μετα-
φράστην, χρονικὸν τοῦ Ζωναρᾶ, Φιλοστράτου εἰκόνας, αἰτινές εἰσιν ἐκφράσεις.
παράλληλα Πλουτάρχου καὶ τὰ ἠθικά αὐτοῦ, ἅτινά εἰσι καὶ κατὰ τὴν φράσιν
10 ἀναγκαῖα ὁμῶς <καὶ> δεινὰ καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν πάνυ φρόνιμα. — τούτων
δὲ τῶν ῥητορικῶν βιβλίων εἰσὶ τινὰ δικανικά, ἄλλα πανηγυρικά, ἕτερα συμβου-
λευτικά καὶ ἄλλα μικτά. οἷον ὁ Λουκιανὸς καὶ λοιποί. ἐστὶ δὲ καὶ Προκόπιος
ὁ Καισαρεὺς πάνυ ἀναγκαῖος ῥήτωρ, ἀλλ' ἐστὶ καὶ ἱστορικός· γράφει γάρ
τὰς ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ γενομένας πράξεις, ἣν δὲ ἐπὶ τοῦ 'Ιουστινιανοῦ
15 τοῦ βασιλέως. Θουκυδίδης καὶ Ἡρόδοτος. — εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεραι γραφαὶ καὶ
οὐκ εἰσι μικταί· οὐδὲ γὰρ ἔχουσιν ἐν εἵδῳ τῆς ῥητορικῆς ἢ δύο ἢ τρία,
ἀλλὰ γράφουσι μόνον λελογισμένα, <ἀναγκαῖα δέ>· ἔχουσι γὰρ ῥυθμὸν καὶ
συνθήκην λόγων καὶ ἰδέας καὶ σχήματα, οἷον τὰ ἱστορικά, εἰς αὐτὴν τίθενται
πολλάκις καὶ ἐνθυμήματα καὶ ἐπιστολαὶ καὶ ἄλλα τινά. ὁμοῦ ῥήτορες τριά-
20 κοντα.

Τὰ ἱατρικά, αὐτὰ ἀναγινώσκουσιν, εἰσὶ ταῦτα· φυσικὰ πρῶτον, εἶτα περὶ
αἰτίας, διαγνωστική, πρὸς Γλαύκωνα θεραπευτική, περὶ διαφορᾶς πυρετῶν.
ἀπλᾶ κατ' εἶδος καὶ κατὰ γένος, τὰ περὶ τροφῶν, περὶ κρίσεων, σφυγμικῇ,
περὶ χρεῖας μορίων, περὶ διαίτης ὁρέων, ἀνατομῇ, περὶ κρίσιμων ἡμερῶν.
25 καὶ Διοσκουρίδην συγγραφέα τῶν ἀπασῶν βοτανῶν.

Οἱ ἐξηγῆται τῆς θείας γραφῆς τῆς τε παλαιᾶς καὶ τῆς νέας. εἰς τὴν
γένεσιν ὁ μέγας Χρυσόστομος, ὁ μέγας Βασίλειος, καὶ ὁ Νύσσης εἰς τινά.
εἰσὶ δὲ καὶ διάφοροι ἐξηγῆται εἰς ὅλην τὴν παλαιάν, οἷον ὁ ἅγιος Κύριλλος.
Γεννάδιος, Σεβήριος 'Αντιοχείας, Θεοδώρητος, 'Ολυμπιόδωρος καὶ ἕτεροι. εἰς

1 Χαρίκλειαν] Heliodori Aethiopica dicit 2 καὶ addidi 3 Λευκίππη] Achilles Tatii
librum dicit 5 νικο^λ = νικόλαον cod. 7 <τὸν> θεολόγον Reitz., i. e. Gregorium
Nanziazenum πολὺ cod. 7. 8 τὸν μεταφράστην Symeonem dicit 10 ὁμῶς
cod. καὶ add. Reitz. 15 tert. καὶ] αἰ conicio 17 suppl. Reitz.
19. 20 τριάκοντα] nunc 24 nomina numerantur; sed plus sex nomina rhetorum Byzanti-
norum initio excidisse probabiliter conicit Reitzenstein, cum Zonaram, Thucydidem, He-
rodotum inter rhetores numerari veri dissimile sit 21—25 de his titulis ad Galeni
libros spectantibus haec adnotanda videbantur Ioh. Ilbergio: „ἀπλᾶ κατ' εἶδος καὶ κατὰ
γένος sind die 11 Bücher περὶ κρίσεως καὶ δυνάμεως τῶν ἀπλῶν φαρμάκων (de sim-
pliciū medicament. temperamentis ac facultatibus XI 379—XII 377 K). — Unter δια-
γνωστικῇ vermute ich περὶ τῶν πεπονθότων τόπων (de locis affectis libri VI, bei Kühn,
VII 1—452). — φυσικὰ πρῶτον, εἶτα περὶ αἰτίας auf bestimmte Bücher zu beziehen,
hat wegen der Allgemeinheit dieser Bezeichnungen etwas Missliches. Vielleicht geht φυσικά auf
περὶ φυσικῶν δυνάμεων (de naturalibus facultatibus libri III, bei Kühn II, 1—214), und
περὶ αἰτίας möglicheweise auf περὶ τῶν ἐν τοῖς νοσήμασιν Αἴτιων (de causis morborum,
VII 1—41 K.), doch bin ich nicht sicher.“ 28. 29 horum nominum notitiam e catenis
fluxisse verisimile est 29 Θεοδώρητος hic et infra

τὸ ἐξαχιδεκαπρόφητον εἰς τὸ ὅλον εὐρίσκεται Θεοδώρητος. εἰς τὸν Ἡσαΐαν ὁ ἅγιος Βασίλειος καὶ εἰς τινὰς τῶν προφητῶν ὁ ἅγιος Κύριλλος, ὁμοίως δὲ καὶ εἰς τινὰς πάντες τῶν προφητῶν εὐρίσκεται Θεοφύλακτος ὁ Βουλγαρίας. εἰς τὸ τετραβασίλειον εὐρίσκεται συναγωγὴ διαφόρων καὶ ὁ Θεοδώρητος λύων 5 τὰ ἐν τούτῳ ἄπορα. εἰς τὰ παραλειπόμενα συναγωγὴ ὁμοίως. εἰς τὸν Ἰωβ συναγωγὴ διαφόρων τοῦ Ἡρακλείας. εἰς τὸν ψαλτῆρ εὐρίσκεται ὁ μέγας Χρυσόστομος, ὅστις ἐστὶν καὶ δυσέρετος, καὶ Θεοδώρητος καὶ τοῦ Ἡρακλείας συναγωγὴ καὶ Ζιγαβηνὸς πάνυ καλός. εἰς τὰ τρία βιβλία τοῦ Σολομώντος ὁ μὲν Νύσσης εἰς τὸ ἄσμα τῶν ἁσμάτων, καὶ ὁ Ὀλυμπιόδωρος εἰς τὸ αὐτό, 10 εἰς δὲ τὰ τρία ἐξηγήσεις συνεπτυγμένη Προκοπίου χριστιανοῦ σοφιστοῦ καὶ ἐτέρων τινῶν. ὁμοῦ βιβλία ἑπτὰ. — εἰς τὸ εὐαγγέλιον ὁ μέγας Χρυσόστομος καθολικὸς ἐξηγητής. ὁ Βουλγαρίας καὶ ἡ τοῦ Ἡρακλείας συναγωγὴ. εἰς τὰς πράξεις ὁ μέγας Χρυσόστομος· εὐρίσκονται δὲ καὶ ἄλλοι τινὲς σχολιασταί. εἰς τὰς ἐπιστολάς τοῦ μεγάλου Παύλου ὁ μέγας Χρυσόστομος καὶ 15 ὁ Βουλγαρίας καὶ συναγωγὴ τοῦ Μουζάλωνος εἰς τὴν πρὸς Ἐβραίους ἐπιστολὴν μόνην. εἰς τὰ ἔπη τοῦ μεγάλου θεολόγου Δαβὶδ Χριστιαν(ός). εὐρίσκεται δὲ εἰς ὅλην τὴν παλαιὰν συναγωγὴ Προκοπίου χριστιανοῦ Γάζης, ὡσαύτως καὶ εἰς τὸ τετραβασίλειον. ὁμοῦ βιβλία τέσ(σρα).

Iam sequitur CATALOGUS ARISTOTELICUS, quem secundum ordinem libros-que numeris discripsi.

I. Τὰ Ἀριστοτελικὰ βιβλία καὶ οἱ ἐξηγηταί εἰσιν οὗτοι· ἡ λογικὴ πραγματεία, ἣτις περιέχει

1 δέκα κατηγορίας

2 τὸ περὶ ἐρμηνείας

3 πέντε] cf. Bongiovanum apud Migne, P. Gr. CXXVI p. 559 sqq. 4 talis catena nobis servata est, v. Lietzmann, *Catenen* p. 18. 41 sqq. 5 in Paralipomena catena adhuc ignota videtur, sed probabile est Procopium praeter commentarium in Paralip. nobis servatum, ut solebat, catenam scripsisse 6 De Nicetae Heracleotae in Iobum catena v. Lietzmann p. 22. 23, Ehrhard apud Krumbacher *Byz. Litt.*² p. 215 8 de Nicetae in Psalmos catena v. Ehrhard l. c., de Euthymio Zigabeno ibid. p. 83 9 Ehrhard p. 127: „Die Vorrede zu diesem Kommentar (Predigerkommentar) scheint anzudeuten, dass Ol. auch das Hohelied erklärt hat“. 10 de his Procopii commentariis v. Ehrhard p. 126 11 ὁμοῦ βιβλία ἑπτὰ. „Der Autor will, dass die Kommentare zu den verschiedenen Schriften in je einem Codex vereinigt werden, wie das in jüngeren Handschriften ja auch mehrfach geschieht.“ (Reitz.) numeravisse videtur Octateuchum, prophetas, IV Reg., II Paralip., Iob, Psalmos, Salomonem 12 de Nicetae in Evang. catenis v. Sickenberger, *Archiv für die älteren christlichen Schriftsteller VI 1 p. 42 sqq.* — manus recentior in mg. addidit: ὁ ἅγιος Κύριλλος εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην. 15 hoc Nicolai Muzalon (cf. Krumbacher p. 474) scriptum adhuc ignotum videtur 16 Nicetae Davidis paraphrasis edita est apud Migne, P. Gr. XXXVIII p. 681 sqq. 17 συναγωγὴ, si conferas v. 4. 5. 6. 8. 12 Procopii catena (Ἐκλογαί), non commentarium, esse videtur 18 cf. ad v. 11. quomodo numeraverit, dubito.

3 τὰ τρία σχήματα. τὰς μίξεις. τὸ περὶ εὐπορίας προτάσεων. τὸ περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν

4 ἀποδεικτική. τὰ δεύτερα τῶν πρώτων

5. 6 τὰ τοπικά, ἃ καλοῦνται καὶ διαλεκτική, καὶ σοφιστικοὶ ἔλεγχου.

II. 1 Εἰς τὰς κατηγορίας ἐξηγῆται ὁ Φιλόπονος Ἰωάννης, ὁ Σιμπλίκιος ὁ πολὺς,

2 εἰς τὸ περὶ ἐρμηνείας παράφρασις τοῦ Ψελλοῦ ἢ ἐξηγητῆς Πορφύριος. ἢ Ἀμμώνιος, ὃς καὶ χρειττων ἐστίν. ἀλλὰ πρὸς τὸ τέλος (?)

3. 4 εἰς τὰ τρία σχήματα ὁ Φιλόπονος μέχρι καὶ τῆς ἀποδεικτικῆς, εἰς τὰ δεύτερα τῶν πρώτων ὁ Ἐφέσιος,

5 εἰς τὰ τοπικά τὰ ὀκτώ ὁ Ἀφροδισιεύς Ἀλέξιος, εἰς τοὺς σοφιστικοὺς ἔλεγχους ὁ Ἐφέσιος,

6 εἰς τὰ ἡθικά ὁ Νικαίος μέχρι καὶ τέλους, εἰς τινὰ ὁ Ἐφέσιος,

7 εἰς τὴν φυσικὴν ἀκρόασιν εἰς τὸ ὅλον Φιλόποννον ἢ Σιμπλίκιον ἢ παράφρασιν Θεμιστίου· ὁδηγεῖ γὰρ καὶ ἡ παράφρασις κατὰ πολὺ,

8 εἰς τὰ περὶ οὐρανοῦ εἰς μὲν τὸ ἐν Θεμιστίον, εἰς δὲ τὰ τρία Σιμπλίκιον,

9 εἰς τὰ μετέωρα τὸ ὅλον τὸν Ἀλέξανδρον,

10 εἰς τὸ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς τὸ ὅλον Φιλόποννον,

11 εἰς τὸ περὶ ψυχῆς τὸ ὅλον Φιλόποννον, ὃς καὶ χρειττων, ἢ Σιμπλίκιον ἢ Θεμιστίου παράφρασιν,

12 εἰς τὸ περὶ αἰσθητικῆς καὶ αἰσθητῶν εἰς τὸ ὅλον βιβλίον Ἀλέξιον,

13 εἰς τὸ περὶ ζώων γενέσεως τὸ ὅλον Ἐφέσιον,

14 τὸν αὐτὸν καὶ εἰς τὸ περὶ ζώων μορίων,

15 εἰς τὰ μετὰ τὰ φυσικά εἰς τὸ ὅλον βιβλίον Ἀλέξιον καὶ Ἐφέσιον, σαφέστερος δὲ ὁ Ἐφέσιος,

16 καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μονόβιβλα τοῦ Ἀριστοτέλους τὸν Ἐφέσιον (μονόβιβλα δὲ ὀνομάζονται ὅσα οὐ διαιροῦνται εἰς ἐπιβιβλίδας),

17 εἰς τὴν ῥητορικὴν τοῦ Ἀριστοτέλους τὸν Ἐφέσιον,

18 εἰς τὴν ἀριθμητικὴν τὸν Φιλόποννον ἢ τὸν Τραλλιανόν· τέως δὲ ὁ Φιλόπονος ἐστὶν χρειττων, ὁμοῦ βιβλία δέκα τρία.

3 (τὰ πρῶτα ἀναλυτικά, τουτέστι) τὰ τρία conicio. — τὰ τρία σχήματα i. e. Aa c. 1—8 — τὰς μίξεις i. e. Aa c. 9—26 v. Ammonium Comm. IV 6 p. 38 ss. et adnot. ad Comm. I 1 p. 290,7. — τὸ περὶ εὐπορίας προτάσεων i. e. Aa c. 27—31 v. adnot. ad Comm. II 1 p. 290,8. — τὸ περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν i. e. Aa 32—46 v. adnot. ad Comm. II 1 p. 340,1. 418,20. ceterum de hoc et de proximo titulo ἀποδεικτική v. Fibrist (A. Müller, *Die griech. Philos. in der arab. Uebersetzung*) p. 13, M. Steinschneider *Al-Farabi* p. 27, 28, Ammonius Comm. I V 4 p. 5, 14, Philoponus Comm. XIII 1 p. 5, 8—11, Olympiodoros aq. Littig, *Andronikos von Rhodos*, München 1890 p. 52, 81 (Zeller II 2³ p. 71) 5. 6 de titulo διαλεκτική („τοπικά, das bedeutet die disputation“ Fibrist) et de Elenchorum cum Topicis cognatione v. Organon ed. Waitz II p. 435. 528 II 2 de Psello et Porphyrio v. Busse Comm. IV 5 p. v. vi. xxxiv. xxxv 3. 4 de hoc Michaelis commentario aliunde nihil mihi innotuit 5 Ἀλέξιος leg. Ἀλέξανδρος, cf. infra. — Ἐφέσιος] confirmat anonymus vetustiorum codicum de comm. nobis tradito iudicium, v. Comm. II 3 p. v 6 ὁ Νικαίας] i. e. Eustratius 7 ad accusativos subaudi λάμβανε 15 de hoc Ephesii comm. v. Comm. I p. v. 17 fort. Ephesii est aliquid commentariorum, quae Rabe vol. XXI 2 edidit. 18 Philoponi in Nicomachi Arithmetica comm. dicit. Τραλλιανός est Asclepius, v. Fabricii *Bibl.* V p. 635. — δέκα τρία βιβλία sunt a numero 6—18.

www.libtool.com.cn

III. Τὰ δὲ ζῆτικὰ πάντα ταῦτά εἰσι·

- 1 περὶ ζώων μορίων
- 2 περὶ ζώων πορείας
- 3 περὶ ζώων γενέσεως
- 4 περὶ βραχυβιότητος καὶ μακροβιότητος
- 5 περὶ γήρως καὶ νεότητος
- 6 περὶ θανάτου καὶ ἀναπνοῆς
- 7 περὶ μνήμης καὶ τοῦ μνημονεύειν
- 8 περὶ ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως
- 9 περὶ τῆς καθ' ὕπνον μαντικῆς
- 10 καὶ περὶ ζώων κινήσεως.

www.libtool.com.cn

.

ALEXANDRI
IN LIBRUM DE SENSU
COMMENTARIUM

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙ
ΑΙΣΘΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΩΝ.

Ed. Thurotti
p. 5

Εἰπὼν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς περὶ τε ψυχῆς τῆς συμπάσης κοινῶς καὶ καθόλου καὶ ἰδίᾳ περὶ ἐκάστης τῶν δυνάμεων αὐτῆς, πόσαι τέ εἰσι καὶ
5 τίνες καὶ ἐν τίσιν ἐκάστη αὐτῶν τὸ εἶναι, ἐν οἷς καὶ περὶ τῆς αἰσθητικῆς δυνάμεως ποιησάμενος τὸν λόγον, καὶ τίς τέ ἐστὶν εἰπὼν καὶ εἰς πόσας αἰσθήσεις διαιρεῖται, καὶ ἰδίᾳ περὶ ἐκάστης τῶν αἰσθήσεων διεξεληθὼν καὶ εἰπὼν, τίς μὲν ἡ δύναμις αὐτῶν ἐκάστης, ἀφ' ἧς τὸ αἰσθάνεσθαι, τίς δὲ ἡ ἐνέργεια καὶ περὶ τί, ποιησάμενος δὲ καὶ περὶ τοῦ καθ' ἐκάστην αἰσθησιν
10 αἰσθητοῦ λόγον, ἐφ' ὅσον ἦν χρησίμουν αὐτῷ πρὸς τὴν τῶν αἰσθήσεων ἐνέργειαν, ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ περὶ τε τῶν αἰσθητηρίων λέγει, τί τὸ αἰσθητήριον ἐκάστης αἰσθήσεως καὶ ἐκ τίνος, ἐπεὶ μὴ οἶόν τε ἦν ἄνευ δ αἰσθητηρίου αἰσθάνεσθαι (διὰ γὰρ σώματος ἡ τῆς αἰσθητικῆς ψυχῆς ἐνέργεια, ὥσπερ οὖν καὶ αἱ τῶν ἄλλων ἢ τῶν γε πλείστων ἀεὶ), ἔτι δὲ περὶ
15 τῶν αἰσθητῶν, τί τὸ ἐκάστη αἰσθῆσει αἰσθητὸν καὶ τίνοι ὄντι αὐτῷ κατὰ τὴν οἰκείαν φύσιν τὸ αἰσθητῷ εἶναι ὑπάρχει, ἐπεὶ μὴ ταυτὸν τοῖς αἰσθητοῖς τό τε εἶναι καὶ τὸ αἰσθητοῖς εἶναι, ἦν δὲ εἰρημένον αὐτῷ περὶ αὐτῶν 10 ὡς περὶ αἰσθητῶν.

1 tit. om. T, sed v. alterius libri tit. p. 184 Th. ἀφροδισίεως N: ἀφροδισίεως VA: om. a ὑπόμνημα om. VN: post αἰσθητῶν (v. 2) A 2 post αἰσθητῶν add. ἀριστοτέλους N 3 ἐξεῖπων V ἐμπάσης a (corr. M) κοινῇ AN
4 αὐτῶν VA 5 τίσιν scripsi: τοῖσιν NA²: τοῖνον A¹: τίνι TV: τῆς a ἐκάστη TV: ἐκάστῳ AN: ἐκάστων a ἐν οἷς MTAN: ἐν αἷς Va: delectam ut emendationem vel interpretamentum corrupti illius ἐν τοῖσιν: debebat enim Alex. scribere ἐν οἷς ... ἐποίησατο
6 τὸν λόγον MTVAN: om. a 9 τοῦ] τὸν V 10 ἦν] ἡ V χρήσιμον TVN: χρήσιμος Aa αὐτοῦ V 12 ἐκ] ὑπὸ V ἦν] om. V: est T
14 αἱ om. V τῶν ἄλλων] omnium aliarum T (cf. p. 4,11): τῶν ἄλλων (δυνάμεων) exspectes, sed v. p. 11,13 πλείστων ἀεὶ] π spatio xii litt. relicto V
δὲ TVAN: τε a 15 τὸ] τῷ a (corr. M) αἰσθητὸν] αἰσθητῶν V τίνι] τίσι V ὄντι αὐτῷ in lac. xii litt. om. V 16 τὸ αἰσθητῷ ANa: τῷ αἰσθητῷ M: τὸ αἰσθητὸν V: sensible T ὑπάρχει] ὑπ . . . V 16. 17 τοῖς αἰσθητοῖς] τὸ αἰσθητὸν V: sensible T 17 καὶ τὸ αἰσθητοῖς Va (cf. p. 87,7 Th.): καὶ τὸ τοῖς αἰσθητοῖς (!) M: καὶ τὸ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς AN: καὶ τὸ αἰσθητῷ ex T Thurot 18 αἰσθητῶν] sensibilis T

Ἀλλοί δὲ καὶ ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ βιβλίου τὴν πρόθεσιν τῆς κατ' αὐτὸ 6
πραγματείας. λέγων δὲ περὶ αἰσθητηρίων τε καὶ αἰσθητῶν ἐν αὐτῇ Περι
αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν· ἐπεγράψεν αὐτόν, ὡς καὶ τοῦ περὶ τῶν αἰσθη-
τηρίων λόγου εἰς τὴν· περὶ τῶν αἰσθήσεων συντελοῦντος θεωρίαν· κοινὴ γὰρ
5 ἡ αἰσθησις ψυχῆς καὶ σώματος. ἡ αἰσθήσεων ἀντὶ τοῦ 'αἰσθητηρίων'· | 15
αἰσθήσεις· γὰρ καὶ τὰ αἰσθητήρια καλοῦσιν.

Ἀρχόμενός δὲ τοῦ βιβλίου πρῶτον λέγει, ὅτι ἐστὶν ἀκόλουθος τῇ περὶ
ψυχῆς θεωρίᾳ [ᾗ] ἡ περὶ τῶν ζώων καὶ τῶν ἐμψύχων πάντων καὶ [ἡ]
περὶ τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν, τῶν τε κοινῶν καὶ τῶν ἰδίων καθ' ἕκαστον
10 εἶδος αὐτῶν· ἀρχὴ γὰρ τῶν ψυχῶν ἐχόντων ἀπάντων ἡ ψυχὴ. λέγει δὲ 6
καὶ τίνες μὲν αὐτῶν κοιναί, τίνες δὲ ἰδία. τοῦ δὲ περὶ τῶν τῆς ψυχῆς
ἐνεργειῶν λέγοντα εὐλόγως λέγειν περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν τε ζώων καὶ
τῶν ζῶων ἐχόντων αἰτίαν ἀποδέδωκε τὴν ὅτι αἱ ἐνέργειαι αὐτῶν αἶ τε
κοιναὶ καὶ αἱ καθ' ἕκαστον ἴδιοι σχεδὸν πᾶσαι κοιναὶ τῆς τε ψυχῆς καὶ
15 τοῦ σώματος· δι' οὗ καὶ αὐτοῦ βεβαιοῦται τὸ ἐντελέχειαν εἶναι τὴν ψυχὴν 10
σώματος φυσικῷ ὁργανικῷ. πίστιν δὲ παραθέμενος τοῦ τὰς τῶν ἐμψύχων
ἐνεργείας κοινὰς εἶναι ψυχῆς τε καὶ σώματος τὸ πάσας ἡ δι' αἰσθήσεως
ἡ μετ' αἰσθήσεως γίνεσθαι, ὅτι ἡ αἰσθησις καὶ ἡ κατ' αὐτὴν ἐνέργεια
κοινὴ | ψυχῆς τε καὶ σώματος ὡς ἐναργὲς λαβὼν εὐλόγως τοῦ περὶ τῶν 8
20 αἰσθητηρίων ἄρχεται λόγου, ἐπειδὴ φθάνει μὲν εἰρησθαι αὐτῷ ὁ περὶ τῆς
αἰσθητικῆς ψυχῆς λόγος, κοινὴ δὲ ἡ τε αἰσθησις καὶ ἡ κατ' αὐτὴν ἐνέρ-
γεια ψυχῆς τε καὶ σώματος, ἔδει δὲ τὸν περὶ τῶν κοινῶν λέγοντα πρῶτον 5
περὶ αἰσθήσεως λέγειν· κοινοτάτη γὰρ αὕτη πᾶσι τοῖς ζώοις καὶ φανερω-
τάτη τῶν κατὰ ψυχὴν ἐνεργειῶν.

2 καὶ (post τε) om. V 3 αἰσθήσεων conit. Thurot. p. 397, cf. v. 4. 5 et ad p. 184,1
Th., sic Arist. codd. MSE!; sed αἰσθήσεως Alexander citat ipse etiam Quaest. I 2 (II p. 7,18
Bruns) 3 ὡς om. V τοῦ] τῆς V περὶ om. AN 4 αἰσθητῶν a
(corr. M) περὶ τῆς αἰσθήσεως conit. Diels (cf. p. 8,27) 5 ἡ] καὶ V
αἰσθήσεως recte commendat Usener, *Jen. Literaturztg.* 1876 p. 536 a αἰσθητηρίων
MTN: αἰσθητηρίου VAa 7 πρῶτον λέγει hic posuit Diels: v. 8 post θεωρίαν habent
libri addito iterum ὅτι: del. Usener et βιβλίου (δείκνυσιν) conit. (cf. p. 3,3) λέγη a
(corr. M) ἀκόλουθος VN: ἀκόλουθον TAa: T anceps. τῇ] ἡ V 8 ὅτι
MTVAN: om. a prius ἡ VAN: ἡ τε Ma καὶ τῶν Ta: καὶ ἡ περὶ τῶν VAN
καὶ (post πάντων) om. A ἡ delevi, cf. p. 3,5 10 ψυχὴν ἐχόντων TVAN:
ἐμψύχων a 11 αὐτῶν TVAN: αὐτῶ a τοῦ VAN: τὸν a 12 λέγοντος
V: ambiguo comp. A εὐλόγως VAN: εὐλογον Ta 13. 14 ὅτι ἐνέργεια αὐτῶν,
tum sp. XII litt. rel., καὶ αἱ καθ' V 14 (εἶδος) ἴδιοι conicio, cf. v. 10 et p. 3,6
πᾶσι AN τε om. V 15 ἐντελέχειαν] cf. Arist. de anima B 1 16 περι-
θέμενος V τῶν om. AN 17 ἐνεργείας om. a (habet etiam M) τε VAN:
om. a τὸ] om. V: τῷ M ἡ TVAN: om. a 18 γίνεται V 19 τε
post κοινὴ add. V τε om. V 20. 21 τῆς αἰσθητικῆς MTVAN: om. a
22 κοινῶν] αἰσθητῶν M post λέγοντα (!) add. αἰσθητῶν a 23 κοινὴ AN
24 τῶν] ὧν a (corr. M)

p. 436^a1 Ἐπεὶ δὲ περὶ ψυχῆς καθ' αὐτὴν διώρισταί πρότερον 8
καὶ περὶ τῶν δυνάμεων ἐκάστης κατὰ μῦθον αὐτῆς.

Ἀρχόμενος τοῦ βιβλίου, ὅτι ἀκόλουθος ἡ ἐν αὐτῷ πραγματεία τῇ περὶ
ψυχῆς δείκνυσιν, ὡς εἶπον· ἀκόλουθος μὲν γὰρ τῇ περὶ ψυχῆς λόγῳ ὁ
5 περὶ τῶν ζώων τε καὶ ψυχὴν ἔχόντων λόγος καὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν τούτων, 10
τῶν τε ἰδίων καθ' ἑκαστον εἶδος τῶν ζώων καὶ τῶν κοινῶν. αἱ δὲ ἐνέρ-
γειαὶ αὐτοῖς οὐκ ἄνευ σώματος· διὰ γὰρ αἰσθήσεως αἱ πλεῖσται σχεδόν,
ἡ δὲ αἰσθησις κοινὴ ψυχῆς | τε καὶ σώματος. καθ' αὐτὴν δὲ εἶπε περὶ 9
ψυχῆς διωρίσθαι ἀντὶ τοῦ ἰδίᾳ τε κοινῶς καὶ καθόλου περὶ ὅλης ψυχῆς
10 καὶ ἰδίᾳ περὶ τῶν μυσίων τε καὶ δυνάμεων αὐτῆς ἐκάστης. ἐν γὰρ
τοῖς Περὶ ψυχῆς πρώτων μὲν καθόλου περὶ ψυχῆς ἐποιήσατο τὸν λόγον 6
καὶ ὠρίσατο αὐτὴν, ὡς ἦν οἶόν τε τὰ ἔχοντα ἐν αὐτοῖς τὸ μὲν τι πρῶτον
καὶ ἀτελέστερον τὸ δὲ δεύτερον καὶ τελειότερον ὀρίσασθαι· ἔπειτα περὶ
ἐκάστης τῶν δυνάμεων διεξῆλθε, περὶ τῆς θρεπτικῆς, περὶ τῆς αἰσθητικῆς,
15 περὶ τῆς φανταστικῆς, περὶ τῶν ἄλλων ἐκάστης. ἡ περὶ ψυχῆς καθ'
ἑαυτὴν, ὅτι μὴ καὶ περὶ τοῦ σώματος, σὺν ᾧ τῇ ψυχῇ καὶ τὸ εἶναι· 10
διὰ τοῦτο γὰρ νῦν περὶ τῶν αἰσθητηρίων ἐρατῇ. εἰπὼν δὲ περὶ τῶν ζώων
ἐπόμενον εἶναι τὴν ἐπίσχεψιν ποιήσασθαι, προσέθηκε τὸ καὶ περὶ
τῶν ζώων ἔχόντων, ὅτι μὴ πάντα τὰ ψυχὴν ἔχοντα ζῶα, εἴ γε ὠρίσται
20 τὸ ζῶον, ὡς ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἴρηται, | αἰσθηθεῖ. ἡ δὲ θρεπτικὴ ψυχὴ 10
πρὸ τῆς αἰσθητικῆς οὕσα ἐν οἷς ἐστι μόνη, ταῦτα ἔμψυχα μὲν ἐστὶ καὶ
ζῶων ἔχει, οὐ μὴν καὶ ζῶά ἐστιν· ὅποιά ἐστι τὰ φυτά. λέγοι δ' ἂν ζῶων
ἔχειν καὶ τὰ μύρια τῶν ζώων. τίς δὲ ἡ περὶ τε τῶν ζώων καὶ ἡ περὶ
τῶν ζώων ἔχόντων πραγματεία, ἔδειξε διὰ τοῦ εἰπεῖν τίνες εἰσὶν ἰδίαι 6

1 de lemmate codicis N nihil adnotavit Thurot p. 380 καθ' αὐτὴν V
πρότερον om. TA et Arist. codd. praeter LPSU 3 ἀκόλουθος om. T 4 εἶπον
VANa: εἰπὼν T; cf. p. 2,7 περὶ ψυχῆς om. T λόγῳ] λόγος V: sermonem T
5 καὶ τῶν MVAN: καὶ περὶ τῶν ex T Thurot: τῶν a τῶν (ante τούτων) om. Na
6 ante καθ' hab. καὶ a 7 αὐτοῖς] ambiguous comp. V οὐκ ἄνευ σώματος sec.
Brandis om. M(?) διὰ γὰρ αἰσθήσεως TV: διὰ γὰρ σώματος MAN: διὰ—σώματος (8)
om. a 8 ἡ δὲ om. M ἑαυτὴν a 9 διωρίσθαι TAN: διώριστα Va
ἰδίᾳ] ἰδίως N ἰδίᾳ τε deletat Thurot, at tuetur Usener l. c. p. 537^b ante
κοινῶς add. καὶ T(?) VANa: om. A (delebat Usener) 10 τῶν VAN: om. a
δυνάμεων TVAN: δυνάμεις a ἐκάστης a: ἐκάστου VAN: unius cuiusque T
γὰρ] δὲ V 11 τοῖς] τῆς N prius ψυχῆς] ψυχὴν V καθόλου TV:
om. ANa 12 οἶόν τε ἦν V ἔχοντα TV: ἐχόμενα ANa αὐτοῖς libri
μὲν τι Va: μέντοι AN: om. T 13 τὸ δὲ] εἰ T ἀτελέστερον] ἀτέλειτον a
τελέστερον N ὠρίσθασθαι A 14. 15 post θρεπτικῆς, αἰσθητικῆς, φανταστικῆς
add. εἰ T 15 ἐκάστων a (corr. M) post ἡ add. καὶ a 16 ἑαυτὴν
TVAN: αὐτὸ a τοῦ om. V alt. καὶ om. T 17 τῶν] om. V 18 τὸ
VA: τί a: om. Thurot N(?) 19 ψυχὴν] ζῶων coni. Thurot (cf. p. 5,31. 6,22), sed
cf. v. 21. 22 et p. 4,9. 10 γε] om. V spatio in litt. rel. 20 Περὶ ψυχῆς] B 2
p. 413^b2 21 μόνᾳ V 22 λέγει Va ζῶων TVAa: καὶ ζῶων N(?) Thurot
23 alt. ἡ del. Usener (cf. p. 4,9 et 2,8) ἡ περὶ om. T 24 πραγματέων N

καὶ τίνες κοινὰ πράξεις αὐτῶν. εἴη δ' ἂν τὸ τίνες εἰσὶ ἴδιαι 10
καὶ τίνες κοινὰ ἴσον τῷ 'περὶ τῶν ἰδίων καὶ τῶν κοινῶν'. οὐ γὰρ διαί-
ρεσιν αὐτῶν προτίθεται ποιήσασθαι, ἀλλ' εἰπεῖν περὶ αὐτῶν. τῷ δὲ τῆς
πράξεως ὀνόματι καὶ νῦν, ὥσπερ οὖν καὶ ἐν ἄλλοις εἴωθε, κοινότερον ἀντὶ
5 τοῦ τῆς ἐνεργείας κέχρηται· κυρίως γὰρ πράξις λογικὴ ἢ ἐνέργεια ἐστίν, 10
ἣς οὐδὲν τῶν ἀλόγων οἷόν τε κοινωνεῖν.

p. 436^a 5 Τὰ μὲν οὖν εἰρημένα περὶ ψυχῆς.

Εἰρηκῶς ἀκολουθεῖν τοῖς περὶ ψυχῆς εἰρημένοις τὴν περὶ τε ζώων
καὶ τῶν ζῶων ἔχοντων θεωρίαν (ἐκάστου δὲ τούτων δύναιμι καὶ εἶδος ἢ
10 ψυχῇ), καὶ διελών τὸν περὶ | τούτων λόγον εἰς τε τὰς κοινὰς ἐνεργείας 11
αὐτῶν καὶ εἰς τὰς ἰδίους, περὶ τῶν κοινῶν πρῶτον ἐνεργειῶν ἢ πάντων
τῶν ἐμψύχων ἢ τῶν γε πλείστων ποιήσεται (τὸν λόγον), καὶ μετὰ τοῦτο περὶ
τῶν ἰδίων ἐνεργειῶν ἐκάστου εἶδους ἐρεῖ ζώων, πρῶτον περὶ ζώων ἱστο-
ρήσας· χρήσιμος γὰρ ἢ περὶ ζώων ἱστορία καὶ διαίρεσις πρὸς τὰς ἰδίας 5
15 ἐνεργείας ἐκάστου τε εἶδους ζώων καὶ τῶν μορίων αὐτῶν. αἱ γὰρ κοινὰ
τῶν ἐμψύχων ἐνέργειαι συνάπτουσί πως τῷ κοινῷ περὶ ψυχῆς λόγῳ· τίνες
δὲ εἰσιν αὐταί, ἐξῆς ἐρεῖ.

Ὅσα, φησὶν, ἡμῖν περὶ ψυχῆς εἴρηται, ταῦτα κείσθω ὡς ἀρχαὶ τῶν
μελλόντων λέγεσθαι. ὑποθέσεις γὰρ ἔθος τοῖς ἀνδράσι τὰς ἀρχὰς λέγειν 10
20 τὰς ἀναποδείκτους, ὧς καὶ ἀξιώματα λέγουσιν. ὑποθέσεις δὲ λέγουσι καὶ
ἀ ἔχοντα ἀποδείξιν χωρὶς τῆς οἰκείας ἀποδείξεως λαμβάνουσί τε καὶ ὑπο-
τίθενται, ὡς δεῖξοντες αὐτὰ ὕστερον, χρησόμενοι δὲ αὐτοῖς νῦν πρὸς ἄλλα
ὡς ἀρχαῖς. (τὰ περὶ ψυχῆς) | οὖν, φησὶν, εἰρημένα τε καὶ δεδειγμένα 12
νῦν ὡς ὑποθέσεις καὶ ἀρχαὶ τῶν μελλόντων λέγεσθαι κείσθω. φθάνει γὰρ
25 δεδειχθαι, καὶ οὐκέτι περὶ ἐκείνων νῦν ποιήσεται τὸν λόγον.

1 πράξεις—ἴδιαι om. TAN αὐτὸν V 1. 2 ἴδιαι καὶ τίνες κοινὰ V: κοινὰ καὶ
τίνες εἰσὶν ἴδιαι a 2 τῷ Ta: τῷ τε AN: τότε V alt. τῶν om. a
3 ἀλλ' TVAN: δεῖ a: οὐδὲ δεῖ M: οὐδ' ἰδίᾳ Usener, sed v. p. 5,1 4 καὶ νῦν om. a
(habet etiam M) 5 κέχρηται a: κεχρησθαι TVAN λογικὴ ἢ VT? (ratio vel):
λογικὴ Aa: λογιτικὴ ἐν N 8 εἰρηκῶς—εἰρημένοις a (suspecta habet Usener): εἰρηκῶς ut
vid. T (cum dixisset): εἰρημένου AN: εἰρησθῶσαν V τε] τῶν coni. Usener (cf. p. 2,8
3,17): τε (τῶν) conicio (cf. p. 3,23) 10 τούτου N εἰς] ὡς V 11 ἰδίους
VAN: ἰδίᾳ M, sed v. p. 2,14: ἰδίου a 12 τὸν λόγον (sermonem) T: om. VANa
τοῦτο a: τοῦτον TVAN 13 prius ζώων TVN: ζώου a: ζῶν A 14. 15 τὰς
ἰδίους ἐκάστου τε ἐνεργείας εἶδους V 16 κοινῷ Va: κοινῇ AN: in communi T
post λόγῳ add. κοινὴ δὲ ἢ τε αἰσθησις V 18 ἀρχὴ V 19 λέγεσθαι] γίνεσθαι N
ἔθος τοῖς] ἔθετο V 20 λέγουσιν (utroque loco)] λέγει AN 21 ἀποδείξεως] ἀποδεῖν N
21. 22 ὑποτίθενται V 22 αὐτὰ a: αὐτάς TVAN, quod servari potest, si scribas
αὐταῖς χρησόμενοι Thurot: χρησόμενοι libri 23 ὡς] ἐξ a ἀρχαῖς
Thurot (principio T): ἀρχῆς libri τὰ περὶ ψυχῆς add. Usener, unde falsa terminatio
vocis ἀρχῆς explicatur εἰρημένου a δεδειγμένα AN (ostensa T): δεδειδαγμένα V
(= δεδιδαγμένα recte ut vid. cf. p. 8,31): ἀποδειγμένον a: ἀποδειγεμένα Thurot
24 ἀρχὰς Aa κείσθῶσαν a 25 νῦν om. AN ποιήσασθαι V

Ὅτι δὲ περὶ ὧν προέθετο ὡς ἐπομένων τῇ περὶ ψυχῆς θεωρίᾳ εἰπεῖν 12
 λέγει, τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν ζώων τίνες εἰσὶ καὶ διὰ 6
 τί γίνονται θεωρῆσαι, ἀλλ' οὐ προθέμενος περὶ ζώων λέγειν πρῶτον περὶ
 ἄλλων τινῶν τὸν λόγον ποιεῖται, ὥς τινες ψῆθυσαν, νῦν μὲν περὶ αἰσθη-
 5 τηρίων τε καὶ αἰσθητῶν λέγων, μετὰ ταῦτα περὶ ζωῆς τε καὶ θανάτου
 καὶ ὕπνου καὶ ἐργηγόρσεως καὶ τῆς καθ' ὕπνον μαντικῆς, εἰθ' ὕστερον 10
 περὶ ζώων, ἀλλὰ καὶ ταῦτα τῆς προτεθείσης ἔχεται πραγματείας (ἐστὶ γὰρ
 τῶν κοινῶν τὰ μὲν τοῖς ζώοις πᾶσι, τὰ δὲ καὶ τοῖς ζώων ἔχουσιν ὑπάρ-
 χοντα), αὐτὸς ἐδήλωσε δι' ὧν ἐπιφέρει. εἰπὼν γὰρ τὰ μὲν εἰρημένα
 10 περὶ ψυχῆς ὑποχείσθω, περὶ δὲ τῶν λοιπῶν, φησί, λέγωμεν καὶ |
 πρῶτον περὶ τῶν πρώτων, εἰπὼν ἐπιφέρει· φαίνεται δὲ τὰ μέγιστα 13
 καὶ τὰ κοινὰ καὶ τὰ ἴδια τῶν ζώων κοινὰ τῆς τε ψυχῆς ὄντα καὶ
 τοῦ σώματος. ἐστὶ δὲ ὃ λέγει ὅτι τὰ [μὲν] μέγιστα τῶν κατὰ τὰς τῶν
 ζώων ἐνεργείας τὰς τε κοινὰς αὐτῶν καὶ τὰς ἰδίας ἐκάστου γένους φαίνεται
 15 κοινὰ εἶναι ψυχῆς τε καὶ σώματος, καὶ οὐ τῆς ψυχῆς αὐτῆς καθ' αὐτήν, 6
 δεικνὺς ἡμῖν ὅτι καὶ τὴν περὶ αὐτῶν θεωρίαν οὕτω χρῆ ποιεῖσθαι, συν-
 επισκεπτομένους καὶ τὰ τοῦ σώματος μόρια, ἐν οἷς καὶ δι' ὧν αἱ τῶν
 ψυχῆν ἔχόντων ἐνεργεῖαι. ὅτι δὲ αἱ πλεῖσται τῶν ψυχικῶν ἐνεργειῶν διὰ
 σώματος καὶ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς προεῖρηκε.
 20 Τίνα δὲ ἐστὶ τὰ μέγιστα τε καὶ κοινὰ ἔργα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώ-
 ματος, ἐξῆς λέγει. αἰσθησις γὰρ καὶ μνήμη καὶ θυμὸς καὶ ἐπιθυ-
 μία καὶ ὄλως ὄρεξις καὶ πρὸς τούτοις ἡδονὴ καὶ λύπη φανερώτατα
 μὲν καὶ τῶν ζώων σχεδὸν ἀπάντων ἐστὶν ἔργα καὶ | κοινὰ ἐνεργεῖαι 14
 αὐτῶν. ἐστὶ δὲ ταῦτα πάντα κοινὰ ψυχῆς τε καὶ σώματος, περὶ ὧν τῶν
 25 μὲν πλείστων ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς προσίρηται, περὶ δὲ ἐνίων ὕστερον ἐρεῖ.
 αἰσθησις μὲν οὖν καὶ ἐπιθυμία καὶ ἡδονὴ καὶ λύπη κοινὰ πάντων, θυμὸς
 δὲ καὶ μνήμη τῶν πλείστων. ἡρτῆται δὲ ταῦτα πάντα τῆς αἰσθητικῆς 6
 ἢ τε γὰρ μνήμη, ὡς δεῖξει (ἐρεῖ δὲ περὶ μνήμης ἐν τοῖς ἐξῆς, οὐ γὰρ
 προεῖρηκέ πω), * * * περὶ τε ὀρέξεως καὶ ἡδονῆς καὶ λύπης ὅτι ἔπεται
 30 ταῦτα τοῖς αἰσθησιν ἔχουσιν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς δέδειχε.
 Πρὸς τούτοις δὲ ἄλλα τίνα ἐστὶ τὰ μὲν πάντων τῶν ζωῆς μετεχόντων 10

1 ψυχῇ N 2 τε post τίνες add. a 4 μὲν VT: δὲ ANa 9 ἐδήλωσε
 Va: ἐδήλου AN 10 φησί delectam λέγωμεν VA (Arist. codd. ET)
 11 post πρῶτον add. δὲ A, γε N εἰπὼν del. vel ἔπειτα scrib. (cf. p. 9,19) 12 alt.
 τὰ om. Arist. codd. LPSU τε om. Arist. cod. E (alii?) et edd. 13 μὲν del.
 Usener 14 ἴδιους V ἐκάστου] ἐκατέρου a 15 εἶναι κοινὰ a αὐτῆς Ta:
 αὐτὴν VAN 16 δεικνὺς Va: δείκνυσσι A: δείκνυσιν N: ostenditque T (unde δείκνυσσι
 τε Thurot); δεικνὺς fort. ad ἐπιφέρει (v. 11) referendum, ut v. 13 — 15 in parenthesi
 ponantur καὶ a: κατὰ TAN: om. V 16. 17 συνεπισκεπτομένους VAN: συνε-
 πισκεπτομένους a: συνεπισκεπτομένων M 17 τὰ] τῶν M μορίων M 18 ante
 ψυχὴν add. τὴν V 20 δὲ om. T τε om. N 22 tertium καὶ] τε καὶ
 Arist. codd. EMT 23 τῶν] om. V 24 κοινὰ om. ANa τῆς ψυχῆς V
 τε om. a 25 μὲν om. Ta 27 πάντα om. AN 29 που T post
 ὅτι add. δὲ M, equidem lacunam suspicor, quia τε v. 28 non habet quo referatur
 30 δέδεικται V 31 τῶν τῆς ζωῆς AN μετασχόντων V

κοινά, τὰ δὲ τῶν ζώων τὰ μὲν πάντων τὰ δὲ τῶν πλείστων. καὶ περὶ ὧν 14
ἐφεξῆς τὴν θεωρίαν κατὰ τὴν πρόθεσιν ποιήσεται, ὁμοίως τοῖς εἰρημένους
κοινὰ ψυχῆς τε καὶ σώματός ἐστι. διὸ καὶ ἅμα περὶ ἑκατέρου αὐτῶν
ποιήσεται τὸν λόγον. | τίνα δὲ ἐστὶν αὐτὰ ἐξῆς ἐκτίθεται λέγων· τυγχά- 15
5 νουσι δὲ τούτων τὰ μέγιστα τέτταρες οὔσαι συζυγίαι τὸν ἀριθ-
μόν, καὶ καταριθμεῖται αὐτάς, περὶ ὧν μετὰ τὸν περὶ αἰσθητηρίων τε καὶ
αἰσθητῶν λόγον τὴν θεωρίαν παραδίδωσι. πρῶτον δὲ περὶ τούτων λέγει,
καὶ δι' ἣν αἰτίαν ἐρεῖ. τὸ δὲ καὶ γὰρ ταῦτα σχεδὸν ὑπάρχει πᾶσι τοῖς 5
ζώοις εἶπε διὸ προσθήσει· οὐ γὰρ μόνον τάδε κοινά, ἀλλὰ καὶ ἄλλα. λέγει
10 δὲ φυσικοῦ εἶναι τὸ περὶ ὑγείας καὶ νόσου τὰς πρώτας ἰδέειν ἀρχάς,
τουτέστιν ἐκ τίνων πρώτων ἀρχῶν τε καὶ ἐν τίσι πρώτοις ἡ ὑγεία καὶ ἡ
νόσος, ὅτι ἐν συμμετρίᾳ τῶν πρώτων δυνάμεων, ξηρῶν ὑγρῶν, θερμῶν
ψυχρῶν. καὶ ὅτι οἰκεία ἡ περὶ τούτων θεωρία τῇ περὶ ζώων ἔδοξεν 10
εἰπὼν· οὔτε γὰρ ὑγίαν οὔτε νόσον οἶόν τε γίνεσθαι τοῖς ἐστε-
15 ρημένοις ζώῃς.

Περὶ μὲν οὖν τῶν τεττάρων συζυγιῶν ὧν προσέρχετο φέρεται ἐν τῇ
πραγματείᾳ τῇ Φυσικῇ αὐτοῦ βιβλίᾳ, δι' ὧν περὶ αὐτῶν ἐπραγματεύσατο,
λέγων δὲ Περὶ ἐρη|γόρσεως καὶ ὕπνου καὶ νεότητος καὶ γήρως καὶ ἀναπνοῆς 16
καὶ ζωῆς καὶ θανάτου· τὰ δὲ Περὶ ὑγείας καὶ νόσου, εἰ ἐγένετο, οὐ σφύ-
20 ζεται. ἔστι δὲ καὶ τούτων κοινὰ μὲν πάντων τῶν ζώων ἐρηγόρσεις καὶ
ὕπνος, εἰ μὴ που γένος ἰχθύων ἔστι τι ἄγρυπνον, ὃ ζητεῖ ἐν τῇ Περὶ
ζώων ἱστορίᾳ. ἡ δὲ νεότης καὶ τὸ γῆρας πάντων τῶν ζωῆς μετεχόντων 5
κοινά, οὐ τῶν ζώων μόνον (καὶ γὰρ ἐν τοῖς φυτοῖς ἡ τε νεότης καὶ τὸ
γήρας, ὥσπερ οὖν καὶ ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος), ἀναπνοὴ δὲ καὶ ἐκπνοὴ
25 κοινὰ τοῖς πλείστοις τῶν ζώων ὅσα πνεύμονα ἔχει.

Ὅτι δὲ τὸ περὶ ὑγείας τε καὶ νόσου τὰς πρώτας ἀρχάς ἐπισκέψασθαι, 10
τίνες εἰσὶ, τοῦ φυσικοῦ καὶ φιλοσόφου, συνίστησι καὶ ἐκ τοῦ τῶν τε φυσι-
κῶν τοὺς πλείστους περὶ αὐτῶν πεποιῆσθαι λόγον καὶ ἐν τούτοις παύεσθαι

- 1 prius δὲ om. T 2 ὁμοια a 3 ἐστι ante ψυχῆς a ἑκατέρου VAN
(cf. p. 7,23): ἑκατέρας a: ἑκατέρων ex T (*utrisque*) Thurot αὐτῶν TVA: αὐτοῖς N:
αὐτῆς a 4 τὸν om. V αὐτὰ TVa: αὐτῶν AN 5 τέσσαρες V
οὔσαι om. Arist. codd. EMY 8 τὸ δὲ T: τόδε VANa 9 προσθήσει (sc. τὰς
συζυγίας) προστιθῆσι ex T (*apponi*) Thurot, sed v. p. 8,25 μόνα Ta
τάδε M: τὰ (T)VANa 10 ὑγείας V τὰς τοῦ V 11 πρῶτον V
τε suspectum habet Usener prius ἢ om. V 12 συμμετρία TV: συμμετρω
ANa: fort. συμμετρία (<ἡ ἀσυμμετρία>); cf. Bonitzii Ind. p. 117^b 16 τεττάρων MTVN:
δ' A: ἰδίων a 17 τῆς φυσικῆς a βιβλίον AN ἐπραγματεύσατο περὶ
αὐτῶν Aa 18 καὶ ἀναπνοῆς post θανάτου ponere debbat, sed etiam p. 5,5 ordinem
non tenuit 19 ὑγείας Aa 21 ζητεῖ V 22 ζώων] γένους V 21. 22 Περὶ
ζώων ἱστορίᾳ] Δ 10 22 τῶν] τῆς a 23 μόνον TVa: μόνων Aa τε om. V
24 δὲ T: τε VANa 26 ὑγείας Aa τε om. a (habet etiam M) ἀρχάς om. a
(habet etiam M) 27 καὶ φιλοσόφου vid. del. prius καὶ TN: om. Vaa
ἐκ] εἰς V τοῦ τῶν τε N (coni. Usener, cf. Arist.): τούτων τε A: τούτων γε τῶν a:
τοῦ ἐστὶ τε V 28 πεποιῆσθαι a: ποιῆσθαι (cf. p. 7,2) aut infra πεπαύσθαι coni. Usener
ἐν] τῶν AN post τούτοις spatium iv litt. A post παύεσθαι spat. i litt. N

www.libtool.com.cn

τὴν φυσικὴν θεωρίαν καὶ τῶν ἱατρῶν τοὺς χαριστάτους ἀπὸ τούτων τὴν ἀρχὴν | τῆς τῶν ἱατρικῶν θεωρίας ποιεῖσθαι ὡς φυσικῶν ὄντων. ἄμα 17 καὶ δείκνυσιν ἡμῖν, κατὰ τί συνῆπται ἡ ἱατρικὴ τῇ φυσικῇ, καὶ ὅτι ἔστιν ὑπὸ τὴν φυσικὴν τὰς ἀρχὰς παρ' ἐκείνης ἔχουσα, ὡς ὀπτικὴ μὲν παρὰ 5 γεωμετρίας, ἀρμονικὴ δὲ παρ' ἀριθμητικῆς, κυβερνητικὴ δὲ παρὰ ἀστρο- 5 λογίας.

Ὅτι δὲ πάντα τὰ λεχθέντα κοινὰ τῆς ψυχῆς ἔστι καὶ τοῦ σώματος, προσιπὼν τὸ φαίνεται δὲ τὰ μέγιστα καὶ τὰ κοινὰ καὶ τὰ ἴδια τῶν ζώων κοινὰ τῆς ψυχῆς ὄντα καὶ τοῦ σώματος καὶ 10 μετὰ ταῦτά τινα ἐξ αὐτῶν τούτων παραθήμενος (τὴν δὲ ταῦτα αἰσθήσεις, 10 μνήμη, θυμός, ἐπιθυμία, ἡδονή, λύπη), πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἄλλα εἰπὼν εἶναι τὰ μὲν κοινὰ τῶν ζώων ἐχόντων πάντων τὰ δὲ ζώων τινῶν, καὶ τὰ μέγιστα καὶ φανερώτατα τῶν κοινῶν ἐκθήμενος καὶ τὰς συζυγίας δείξας τὰς πέντε, περὶ ὧν καὶ ποιήσασθαι πρῶτον λόγον ἐπηγγείλατο, ἐπειδὴ 15 καὶ κατὰ φύσιν ἔστι πρῶτα, ὅτι δὲ ταῦτα κοινὰ τῆς τε ψυχῆς ἔστι καὶ 15 τοῦ σώματος δείκνυσιν διὰ τοῦ | μηδὲν αὐτῶν χωρὶς αἰσθήσεως γίνεσθαι. 18 πάντα γὰρ μετ' αἰσθήσεως, τὰ δὲ μετ' αἰσθήσεως διὰ σώματος. ὅτι δὲ οὐδὲν αὐτῶν χωρὶς αἰσθήσεως δείκνυσιν λέγων πάντα γὰρ τὰ μὲν μετ' αἰσθήσεως συμβαίνει, τὰ δὲ δι' αἰσθήσεως. ἐγρήγορις μὲν γὰρ 20 μετ' αἰσθήσεως, εἴ γε διακρινομένης τῆς τροφῆς καὶ τῶν αἰσθήσεων διε- 5 γειρομένων καὶ ἐξ ἀρχίας εἰς ἐνέργειαν μεταβαλλουσῶν ἡ ἐγρήγορις. ὁμοίως καὶ μετὰ αἰσθήσεως ἡδονὴ τε καὶ λύπη, ἔτι δὲ ὕγεια τε καὶ νόσος. δι' αἰσθήσεως δὲ νεότης τε καὶ γῆρας· ἐκάτερον γὰρ τούτων ἐν τῷ πῶς ἔχειν τὰς αἰσθήσεις.

25 Πᾶθος δὲ τῆς αἰσθήσεως ὕπνος ἂν εἴη· ταύτης γὰρ τι πασχούσης 10 ὁ ὕπνος· ἡ γὰρ ἐκ τῆς τροφῆς ἀναθυμιάσις ὅταν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀθρόα ἀνενεχθεῖσα καὶ καταψυχθεῖσα ὑπὸ τῶν περὶ τὸν ἐγκέφαλον εἰς τὸ κάτω πάλιν, ὁθεν ἀνηγέχθῃ, κατενεχθῇ, βαρουμένη ἡ αἰσθήσις ὑπὸ τῆς ἐν αὐτῇ

4 ἐκείνης Ta: ἐκείνων VAN μὲν] δὲ V παρὰ Ta: περὶ VAN 5 γεωμετρίας
—παρὰ om. V παρὰ Ta: περὶ AN 7 πάντα Arist. restituendum cum LP
τῆς] τε Arist. codd. LPS: τῆς τε Arist. EMYU 9 καὶ τοῦ σώματος ὄντα a
10 τινα] que T αὐτῶν om. T παρθέμενος a 11 καὶ om. T
ἄλλοις a (corr. M) 12 ζώων] ζώων N [ψῶν] ζώων AN 13 φανερό-
τητα a: φανερότατα M 14 τὰς om. M: τῶν AN πέντε TVANa: τέτταρας M,
sed numeravisse vid. etiam ὕγειαν et νόσον 15 prius καὶ om. N πρῶτα] primum
eorum T δὴ Thurot, vix recte, cf. ad p. 8,24 et p. 40,12. 77,11 Th.; repetitur prior
protasis (v. 6), ipsa quoque pendens a δείκνυσιν. 16 τοῦ alterum] τὸ AN 17 τὰ
δὲ μετ' αἰσθήσεως — μετ' αἰσθήσεως (19) om. AN τὰ δὲ μετ' αἰσθήσεως om. a
18 αὐτῶν οὐδὲν V 20 μετ'] δι' AN εἴτε Na: γὰρ M 20—22 cf. Arist.
p. 458*10 ss. 20 τροφῆς] τροπῆς V καὶ om. a 20. 21 διαγειρομένων M:
διεγειρόμενος a 21 καὶ om. a μεταβαλλομένων AN(T?) 22 αἰσθήσεως]
αἰσθήσεων V δὲ T: τῆς VNAA τε VA: om. Na 23 τε TVAN: om. a
25 ss. cf. Arist. p. 456*17 ss. 25 γὰρ] δὲ a τι scripsi: τῆς VAN: om. a
26 τροφῆς] τροπῆς V τὴν om. a 27 καὶ ψυχθεῖσα M: om. a 28 ἀνηγέχθῃ]
κατηνέχθῃ N βαρούμενος a αὐτῇ VAN: αὐτῷ a

ὕψος αὐτῆς | ἐμποδίζεται πρὸς τὸ ἐνεργεῖν καὶ ἡσυχάζει καὶ αἰτία 19
τοῖς ζώοις ὕπνου γίνεται. ἔστι δὲ ἡ αἰσθησις ἂν εἴη· ἐν γὰρ τῷ αἰσθησιν
ἔχειν τὸ εἶναι τοῖς ζώοις. φυλακαὶ δὲ καὶ σωτηρίαι αἱ μνημαὶ καὶ αἱ
ἀναμνήσεις, φθοραὶ δὲ καὶ στερήσεις αἱ ληθαί τε καὶ ὁ θάνατος. ὅτι
5 μὲν οὖν μετ' αἰσθήσεως καὶ οὐκ ἄνευ αἰσθήσεως αἱ προειρημέναι συζυγαί, 6
διὰ τούτων γινώριμον. κοινότερον δ' ἂν λέγοιτο ἐπὶ τῶν φωτῶν τὸ γῆρας
καὶ ἡ νεότης· ἡ δὲ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος καὶ ἐν τοῖς οὐκ ἔχουσιν αἰσθησιν
τῶν ἐμφύχων ἐστίν, ἀλλ' ἐν γε τοῖς ζώοις καὶ ταῦτα μετ' αἰσθήσεως.

Ὅτι δὲ ἡ αἰσθησις διὰ τοῦ σώματος γίνεται καὶ διὰ λόγου, 10
10 φησί, γινώριμον καὶ χωρὶς τοῦ λόγου ἐναργές. καὶ γὰρ αὐτόθεν ἐναργές
τὸ τὰς αἰσθήσεις διὰ σωματικῶν ὀργάνων γίνεσθαι, καὶ διὰ τοῦ λόγου ῥᾶον
δεῖξαι· τὸ γὰρ αἰσθάνεσθαι ἐστὶ τὸ τῶν αἰσθητῶν ἀντιλαμβάνεσθαι διὰ τῶν
αἰσθητηρίων, ᾧ ἐστὶ σώματα.

p. 436*8 Ἀλλὰ περὶ μὲν αἰσθήσεως καὶ τοῦ αἰσθάνεσθαι, τί τέ
15 ἐστὶ καὶ διὰ τί συμβαίνει τοῖς ζώοις τοῦτο τὸ πάθος, εἴρηται
πρότερον ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. |

Δείξας ὅτι δι' αἰσθήσεως τὰ κοινὰ ἔργα τε καὶ πάθη τῶν ζώων, 20
ἔχων δὲ καὶ τὸ τὴν αἰσθησιν κοινὸν ἔργον εἶναι ψυχῆς τε καὶ σώματος,
ἔχει μὲν ἐπόμενον τοῖς εἰρημένους τὸ δεῖν περὶ αἰσθήσεως εἰπεῖν πρὸ τοῦ-
20 των ἂ δι' αἰσθήσεως ἢ μετὰ αἰσθήσεως ὑπὸ τῶν ζώων γίνεται· πρῶτον 5
γὰρ τῶν κρινῶν, οὗ τὰλλα προσδεῖται. ἐπεὶ δὲ τὰ μὲν εἴρηται περὶ αἰσθή-
σεως τὰ δὲ ῥηθήσεται, τῶν μὲν εἰρημένων ἡμᾶς ὑπομνησθήσκει (εἴρηται
δὲ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς περὶ τῆς αἰσθητικῆς ψυχῆς καὶ δυνάμεως καὶ περὶ
τῆς ἐνεργείας τῆς κατ' αὐτήν)· τούτων δε ὡς εἰρημένων καὶ ἐν οἷς εἴρηται
25 ὑπομνησθήσκει ἡμᾶς, προσθήσκει δὲ νῦν τὸν περὶ τῶν αἰσθητηρίων λόγον 10
(κοινὸν γὰρ ἦν ἡ αἰσθησις ψυχῆς τε καὶ σώματος, ὥστε ὁ περὶ τῶν αἰσθη-
τηρίων λόγος τῷ περὶ αἰσθήσεως συνῆπται), ἔτι δὲ τὸν περὶ τῶν αἰσθητῶν,
ἐπειδὴ περὶ ταῦτα ἡ τῆς αἰσθήσεως ἐνέργεια· περὶ ὧν καὶ αὐτῶν ἐπ'
ὀλίγον μὲν προεῖρηται καὶ ἐν | τοῖς Περὶ ψυχῆς, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ ἀκρι- 21
30 βέστερον νῦν ῥηθήσεται. ὑπομνησθήσκει δὲ ἡμᾶς διὰ βραχείων τε καὶ σαφῶς
τῶν περὶ αἰσθήσεως εἰρημένων τε καὶ δεδιδαγμένων ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς

2 ἡ om. a εἴη ἂν V 3 alt. αἱ om. a 4 τε TVAN: om. a 6 τούτου T
κοινώτερον AN 7 ἐν om. T 8 ταῦτα] hoc T 9 τοῦ om. Arist.
διὰ (τοῦ) λόγου ex Arist. vid. scrib., cf. v. 11 10 φημί a (φησί etiam M)
χωρὶς] ἄνευ a 11 post ῥᾶον add. τοῦτο V 12 prius τὸ] τοῦτο a: τοῦτο τὸ N(?)
14 τε om. Arist. codd. 16 τοῖς TVa: τῷ AN 17-20 τὰ κοινὰ—δι' αἰσθή-
σεως rep. a 18 δὲ] τε T εἶναι om. V 19 ἔχει Na: ἔχειν VA: est T
δεῖν cum T om. Thurot 21 περὶ a: δι' AN (per sensum T): om. V 21. 22 αἰσθή-
σεως om. V 23 post ψυχῆς add. τε V 24 δὲ VANT: δη a (cf. ad p. 7,15)
26 τε om. Aa 27 τὸν ANa: τῶν V: ὁ M αἰσθητηρίων AN 28 ἐπειδὴ
VN: ἐπεὶ Aa ταῦτα] hoc T post αὐτῶν add. μὲν V 31 Περὶ ψυχῆς
cf. ad p. 3,20

www.libtool.com.cn

αὐτῶν, ὅτι πᾶσι μὲν τοῖς ζώοις ἀνάγκη αἰσθῆσιν ἔχειν· ταύτῃ γὰρ τὰ ζῷα 21
τῶν μὴ ζῶων χωρίζεται. ἔδειξε δὲ ἐκεῖ ὅτι ἀπτά ὄντα καὶ μὴ ἀπλά 5
ἀλλὰ σύνθετα καὶ ἐν συμμετρίας τινὶ τῶν ὑποκειμένων τὸ εἶναι ἔχοντα, εἰ
μὴ ἀπτόμενα ἦν καὶ αἰσθανόμενα ὡς φυλάσσεσθαι τὰ φθαρτικὰ αὐτῶν,
5 ὑπὸ τῶν ὑπερβολῶν ἂν τῶν ἐν τοῖς ἀπτομένοις αὐτῶν ἐφθείρετο. πάθος
δὲ τὴν αἰσθῆσιν εἶπεν, ὅτι αἰσθάνεσθαι διὰ πάθους.

Οὐκ ἐστὶ μέντοι ἐν πᾶσι τοῖς ζώοις πᾶσαι αἱ αἰσθησεις, ἀλλ' ἐν πᾶσι 10
μὲν ἀφή τε καὶ γεῦσις. ἐδείχθη γὰρ ἐπὶ τέλει τοῦ τρίτου Περὶ ψυχῆς
ὅτι τῆς ἀφῆς τὰ ζῷα στερηθέντα ἅμα καὶ τοῦ εἶναι παύεται (τῆς γὰρ
10 μεσότητος καὶ συμμετρίας τῶν σωμάτων, ἐν ᾗ τοῖς ζώοις τὸ εἶναι, φθορά
ἐστὶν ἢ τῆς ἀφῆς φθορά), ἀλλὰ | καὶ ὅτι ἡ γεῦσις τῆς τροφῆς οὐσα χρι- 22
τικῇ τε καὶ ληπτικῇ ἀναγκαῖα τοῖς ζώοις, εἴγε χωρὶς τοῦ τρέφεσθαι
ἀδύνατον αὐτὰ σφίξεσθαι. ἔστι γὰρ ὁ χυμὸς τοῦ γευστικοῦ μορίου τῶν
ἐν ἡμῖν πάθος, τουτέστι τῆς γεύσεως. ἡ γὰρ γεῦσις, δι' οὗ τρεφόμεθα
15 μόριον ἡμῶν οὐσα, τούτου ἀντιλαμβάνεται καὶ ὑπὸ τούτου πάσχει πως· τὸ 5
γὰρ ἡδὺ διακρίνει ἡμῶν τὸ δι' οὗ γεύμεθα, ὅπερ ἐστὶν ἡ γλῶττις. αὕτη
γὰρ ὑπὸ τοῦ χυμοῦ πάσχουσα αἰσθάνεται αὐτοῦ καὶ γεύεται.

Εἰπὼν δὲ τὸ γὰρ ἡδὺ διακρίνει καὶ τὸ λυπηρὸν αὐτῇ περὶ
τὴν τροφήν, ὥστε τὸ μὲν φεύγειν τὸ δὲ διώκειν ἐπήνεγκε τὴν αἰτίαν
20 ὅτι ὁ μὲν χυμὸς, οὗ αἰσθάνομεθα, πάθος ἐστὶ τοῦ γευστικοῦ μορίου. 10
διὸ εὐλόγως ἡμῖν εἴρηται τὸ τὴν γεῦσιν τὸ ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν διακρίνειν
τὸ ἐν τῇ τροφῇ ἐν τῷ πάσχειν· τὸ γὰρ γευστικόν, ὅ ἐστι μόριον ἡμῶν,
ὑπὸ τοῦ γευστοῦ πάσχον τὸ ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν καὶ τὸ τρόφιμον καὶ μὴ
διακρίνει. γράφεται καὶ ἀντὶ τοῦ γευστικοῦ μορίου 'τοῦ θρεπτικοῦ
25 μορίου πάθος', καὶ οὕτως ἂν λέγοιτο τῆς θρεπτικῆς δυνάμεως τῆς ψυχῆς 23
πάθος ὁ χυμὸς εἶναι, ὡς ὑπὸ τοῦ χυμοῦ πασχούσης τῆς δυνάμεως ταύτης.
ἄτοπον δὲ τὸ λέγειν ὑπὸ χυμῶν πάσχειν τὴν θρεπτικὴν δύναμιν· τὸ μὲν
γὰρ ὑπὸ χυμῶν πάσχειν τὸ αἰσθάνεσθαι χυμῶν ἐστὶ, τὸ δὲ θρεπτικόν 5
ἄλλο τοῦ αἰσθητικοῦ. διὸ ἄμεινον, εἰ οὕτως εἴη ἔχουσα ἡ γραφή, μὴ ἐπὶ

1 ἔχειν αἰσθῆσιν a 2 ἐκεῖ om. AN cf. Arist. p. 424^a28 ss. 435^b7 ss.
3. 4 habentia sunt tangentia et sentientia T 3 εἰ] ἡ AN 4 ἦν om. AN 5 ὑπὸ (γρ.)
M: ἀπὸ VANa αὐτῶν] ὄντων V: que ipsa T 6 αἰσθάνεται V, (τὸ) αἰσθά-
νεσθαι conicio 7 πᾶσα αἰσθησις a 8 ἐπὶ VAN: ἐν τῷ a (in fine T) Περὶ
ψυχῆς] p. 435^b4 ss. 11 τροφῆς] ἀφῆς a (corr. M) 12 τε om. a (habet etiam M)
ἀντληπτικῇ Thurot (receptivus T), cf. v. 15 et p. 10.4 post ζώοις addebat δῆλον Thurot,
equidem aliter distinxi 13 possibile T 14 οὗ ex T Thurot (cf. v. 16 et p. 10,2):
ἡς libri 15 μόριον] χύριον N ἡμῶν om. T πως om a (habet etiam M)
16 τὸ om. a αὐτῇ libri 17 ὑπὸ N: ἀπὸ V.1a 18 αὐτῇ VN: αὐτῇ Aa
ipse T 19 τροπὴν V ὥστε—διώκειν om. a (habet etiam M) 20 μὲν δ N
γευστικοῦ Arist. codd. LU (ceteri θρεπτικοῦ, cf. v. 24), μορίου om. Arist. codd. EMY
21 τὸ δὲ τὴν AN 22 ἐν] τροφῇ (!) V ἐν τῷ πάσχειν] om. T: πάσχον N
ἡμῶν om. T 23 γευστικοῦ V πάσχον a: om. TVAN καὶ τὸ τρόφιμον
om. T καὶ μὴ TVAN: om. a 24 καὶ om. a 24. 25 τοῦ θρεπτικοῦ
μορίου om. T 25 λέγει a δυνάμει om. T 26 εἶναι supra ras.
extensis litteris scriptis V ὡς] καὶ a 28 χυμοῦ a 29 εἰ om. a

τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς ἀναφέρειν τὸ θρεπτικόν, ὥς φησι δεῖν ἀκούειν τῆς 23
λέξεως Ἀσπάσιος, ἀλλ' ἐπὶ τὸ μόνον δι' οὗ τρεφόμεθα (τούτου γὰρ ὁ
χυμός), ἔν' ἣ τοῦ τρέφειν δυναμένου μορίου πάθος τὸν χυμὸν λέγων, οὐ
ἐστὶν ἡ γεῦσις ἀντιληπτική. ἀμείνων δὲ ἡ πρότερον ῥηθεῖσα γραφή. 10
5 γράφεται καὶ οὕτως· καὶ ὅλως ὁ χυμός ἐστὶ τοῦ γευστικοῦ θρεπτι-
κοῦ μορίου πάθος. καὶ ἡ οὕτως γεγραμμένον, εἴη ἂν τὸ λεγόμενον
ὅτι τοῦ γευστικοῦ μορίου ὃ ἐστὶ θρεπτικὸν ὁ χυμός πάθος, ἔν' ἣ τὸ μὲν
γευστικὸν ὡς γένος, διαφορά δὲ τοῦ γευστικοῦ τὸ θρεπτικὸν καὶ μὴ. τοῦ
δὴ γευστικοῦ θρεπτικοῦ, ὃ ἐστὶ μόνον ἡ | εἶδος τοῦ γευστικοῦ, πάθος 24
10 ἐστὶν ὁ χυμός, γευστικὸν δὲ ἡ αἴσθησις ἡ γευστική. καὶ εἴη ἂν αὕτη ἡ
γραφή ἔχουσα ἀμφοτέρω τὰ εἰρημένα ἐν ταῖς πρὸ ταύτης δύο γραφαῖς.

Ἡ μὲν οὖν ἀφή τε καὶ ἡ γεῦσις κοινὴ πᾶσι τοῖς ζώοις· αἱ δὲ διὰ 5
τινων μεταξὺ ἄλλων γινόμεναι αἰσθήσεις, οἵαι εἰσιν αἱ καταλειπόμεναι
τρεῖς, οὐκέτι πάντων εἰσὶ κοιναὶ τῶν ζώων, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς Περὶ
15 ψυχῆς εἴρηκεν. ἐν οἷς μέντοι εἰσὶν, ὥσπερ πρὸς σωτηρίαν αὐτοῖς συντε-
λοῦσαί εἰσιν, ὡς καὶ τοῦτο ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἴρηκε. τῷ γὰρ κατὰ
τόπον εἶναι κινητικὰ καὶ μεταβλητικὰ τῆς τε ὀφθαλμοῦ δεικνύεται, ὅπως φυλάττεται 10
καὶ μὴ περιπίπτει τοῖς φθαρτικοῖς αὐτῶν, καὶ τῆς ὁσφρήσεως, ὅπως προ-
αισθάνεται τῆς τροφῆς. ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν ψόφων ἀντιληψὶς εἰς σωτηρίαν
20 συντελεῖ· πολλοὶ γὰρ ψόφοι † τῶν ζώων εἰσὶ φθαρτικοί, οὓς φυλάσσεται.
ἀλλὰ καὶ ἐπιβουλάς τας ἐξ ἀλλήλων φυλάσσεται τὰ ζῷα διὰ τοῦ | ψόφου 25
πρoαισθανόμενα αὐτῶν. ὃν ποιεῖ ἡ προσιόντα ἡ ὑποχωροῦντα ἡ ὑφιστά-
μενα. ἀλλὰ καὶ τροφῆς † εὐπορίαν πολλάκις τοῦ ψόφου σημήναντος· πολλὰ
γούν τῶν σαρχοφάγων τῷ ψόφῳ † διακρίνουσιν ἀλώσιμα αὐτοῖς ζῷα, καὶ
25 οὕτως αὐτοῖς ἐπιτίθεται.

Πᾶσαι μὲν οὖν αἱ αἰσθήσεις σωτηρίας ἕνεκα τοῖς ζώοις ὑπάρχουσιν, 5
ἥδη δὲ καὶ εἰς φρόνησίν τινας αὐτῶν συντελοῦσι τοῖς φρονήσεως δεκτικοῖς,
ὡς μὴ μόνον τοῦ ἀναγκαίου χάριν αὐτάς ἐν αὐτοῖς εἶναι, ἀλλὰ καὶ τοῦ εὖ.

- 2 λέξεως] λεγούσης N Ἀσπάσιος TAA: ἀσπασίως N, in spatio viii-x litt. om. V
3 τοῦ] τὸ a 4 δι' δὲ καὶ V πρότερον Aa (cf. p. 57,11 Th.): προτέρα VN (prior) T
6. 7 καὶ—πάθος TV: om. ANa 7 ὅτι V: om. T 9 gustativi itaque et nuri-
rivi T 8] δὲ M 10 alt. ἡ V(T): καὶ ANa 14 αὐτὸς om. T
τοῖς] τῷ N(?)a 15 εἴρηκεν] εἶπεν a, cf. Arist. Γ 12 p. 434^b22 ss. εἰσὶν, ὥσπερ
om. T, et ὥσπερ fort. del. 16 τοῦτο VAN: ἐν τούτῳ a: om. T εἴρηκε TVA:
εἴρηται Na 16. 17 τὰ γὰρ κατὰ τόπον κιν. x. μ. ὄντα τῆς ex T Thurot, probante
Usenero p. 537^b, qui καὶ—ὄντα deiebat 17 κινητὰ V καὶ] γίνεται a 17 μετα-
βλητικὰ V 18 αὐτοῦ Na 19 ante τῆς add. καὶ V 20 τῶν ζώων ψόφοι V
τῶν del. et φθαρτικῶν σημαντικῶν, 2 conicio φυλάττεται V 21 φυλάττεται Aa
22 προαισθανόμενα N 22] ὧν V tertium ἡ T: καὶ VANa 22. 23 ὑφιστά-
μενα MT (subsistentia) NA: ἀφιστάμενα Va 23 ἀλλὰ—σημήναντος] sed et alimentis
habundantiam significantia T τροφῶν a (sed v. Arist. p. 596^b21). εὐπορίαν MTN:
ἀπορίαν VAA, εὐπορίαν ἔχει vel εὐπορία πολλοῖς (pro πολλάκις) conii. Thurot, an εὐπορεῖ vel
εὐπορίαν ⟨πορίζεται⟩ πολλάκις? πολλάκις] om. a (habet etiam M) ψόφου] πόρου a
σημάναντος a 24 ἀλώσιμα] ἐδώσιμα ex T (esipilia) Thurot: διακρίνει τίν' ἀλώσιμα
conicio 26 ἕνεκεν AN 27 τινός NA 28 ὡς MVAN: καὶ a
ἐν αὐτοῖς post ὡς ponit M: om. a καὶ] multi T (simul?)

πολλὰς γάρ, φησί, εἰσαγγέλλουσι διαφοράς, ἐξ ὧν ἡ τε τῶν νοη- 25
 τῶν ἐπιγίνεται φρόνησις καὶ ἡ τῶν πρακτῶν. λέγει δὲ ταῦτα περὶ 10
 τε τῆς ὀψεως καὶ τῆς ἀκοῆς, ὡς καὶ αὐτὸς προῖων δηλοῖ. ὅτι δὲ ἀρχαί
 πράξεως τε καὶ θεωρίας αἱ δι' αὐτῶν ἀντιλήψεις καὶ διαφοραὶ τούτων ὧν
 5 ἀντιλαμβάνονται, δῆλον. αἱ γὰρ τῶν ὁρατῶν διαφοραὶ εἰς ἔννοιαν ἡμᾶς
 ἡγαγον | φωτός τε καὶ σκότους, τουτέστιν ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ἀφ' ὧν 26
 ὁρμώμενοι τὰ ποιητικὰ τούτων ἐζητήσαμεν. ὅθεν ἡ περὶ τοῦ κόσμου καὶ
 τῶν ἐν αὐτῷ θεωρία, ἡ ποιητικὰ νυκτός τε καὶ ἡμέρας ἀνὰ μέρος ὁρῶντες
 γινόμενα καὶ ἀριθμοῦ ἐπίνοιαν ἔσχουμεν, ὥς φησι Πλάτων· ἀλλὰ καὶ τὸ 3
 10 τὴν σελήην μὴ ἀεὶ ὁμοίως πεφωτισθαι εἰς ἔννοιαν ἡμᾶς ἡγαγεν, ὅτι μὴ
 αἰετῶν αὐτῆς τὸ λαμπρὸν τοῦτο φῶς· ἀλλὰ καὶ αἱ τῶν κινήσεων τῶν
 ἄστρον καὶ μεγεθῶν φαινόμενα διαφοραὶ (καὶ γὰρ τούτων ἡ ὄψις ἀντι-
 λαμβάνεται μάλιστα, εἰ καὶ κοινὰ αὐτῇ ταῦτα τὰ αἰσθητὰ καὶ πρὸς ἄλλας·
 πάντων γὰρ τῶν σωμάτων τὰ μεγέθη καὶ αἱ κινήσεις καὶ ὁ ἀριθμὸς καὶ 10
 15 τὰ σχήματα τῇ ὀψει αἰσθητὰ, ἐπεὶ καὶ ὁρᾶται πάντα τὰ σώματα τῷ
 κεχρῶσθαι. διὰ γὰρ τῶν ἰδίων αἰσθητῶν καὶ μετὰ τούτων ἡ τῶν κοινῶν
 αἰσθησις ἐκάστη γίνεται· διὸ ἡ ἀκοὴ τοῦ ἐν ψόφῳ μεγέθους μόνου αἰσθα-
 νεται καὶ τοῦ ἐν τούτῳ ἀριθμοῦ καὶ τῆς | ἐν τούτῳ κινήσεως, ὁμοίως δὲ 27
 καὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων ἐκάστη) περὶ τε τῆς κατὰ κίνησιν ὁμαλότητος
 20 αὐτῶν εἰς ἔννοιαν ἡμᾶς ἡγαγε καὶ περὶ τῆς αἰδιότητος αὐτῶν καὶ περὶ
 τοῦ μεγέθους τοῦ κατὰ ἀλήθειαν αὐτῶν ἐξετάσεως. προσήγαγε δὲ ἡμᾶς
 ἡ τούτων θέα καὶ ἐπὶ τὴν ζήτησιν τοῦ πρώτου αἰτίου, ὃ τῆς τοιαύτης 5
 τάξεως τε καὶ φορᾶς αὐτοῖς αἰτίν ἐστι. καὶ πρὸς τὰς πράξεις δὲ ἡμᾶς
 παιδεύει πως· περὶ γὰρ τὰ καθ' ἕκαστα αἱ πράξεις, αἱ ἐστὶν αἰσθητὰ τε
 25 καὶ ὁρατά, ἐκ δὲ τῆς περὶ ταῦτα ἐμπειρίας τὸ πλεῖστον τῆς φρονήσεως.
 παρατηρήσαντες γὰρ ἐκ τῶν συμβαινόντων ἐν τοῖς αἰσθητοῖς τὰ τε ὠφέλιμα
 καὶ τὰ βλαβερὰ καθόλου περὶ αὐτῶν δόξαν λαμβάνομεν, τὰ μὲν τοιαῦτα 10
 λέγοντες εἶναι φευκτὰ τε καὶ βλαβερὰ, τὰ δὲ τοιαῦτα αἰρετὰ τε καὶ ὠφέ-

1 πολλά N εἰσαγγέλλουσι cum Arist. (annuntiant T) scripsi: διαγγέλλουσι VANa, cf.
 p. 12,18 διαφορὰ N 2 ἐγγίνεται Arist., sed v. p. 13,2 περιγίνεται hoc T
 3 post ὀψεως add. τε a alt. τῆς om. a δηλοῖ] ἐρεῖ N(?)a 7 ἐζητή-
 σαμεν VN (exquirimus T): ἐζητήσαμεν A(?)a 8 ἐνιαυτῶν a
 (ἐν αὐτῷ etiam M) τε ante νυκτός transpon. N: om. a post ἡμέρας add.
 γίνεται VAN: post ὅθεν v. 7 ut vid. T (non recepi, quod ἐγένετο Alex. scripsisset): om. a
 9 post ἀριθμοῦ add. ἐπὶ AN (et N τε s. s.) ἐπινόας N ἔχομεν TV
 Πλάτων] Tim. p. 39 B 10 ὁμοίαν a (corr. M) περιφωτισθαι V 11 αὐτῇ V
 12 prius καὶ TVa: om. MAN 12 φαινόμενα MTAN: γινόμενα Va 13 αὐτῶν a
 (corr. M): ἰραῖς T 14 τῶν om. a 17 ἐκάστη conicio ζόφῳ V μόνου
 μεγέθους a 19 αἰσθήσεων TVN: αἰσθήσει A: αἰσθητηρίων a ἕκαστον a
 20 ἡγαγεν N: ἡγαγον bene coni. Thurot 20. 21 καὶ <εἰς τὴν> περὶ τῆς—ἐξετάσιν
 conicio 21 ἐξετάσεως TV: ἐξεῖ A (i. e. ἐξετάσιν, fort. recte): ἐξέως N: ἐξετάσαι a
 22 ἡ] ἡ περὶ a ἐπὶ τὴν—αἰτίου VANa (τὴν om. a): ἐπὶ τὸ πρῶτον αἰτίον ex T
 Thurot 23 αἰτίν ἐστι MT: ἐστὶν αἰτίον VAN: αἰτίον a 24 καθέκαστον a
 τε om. a (habet etiam M) 25 δὲ a: om. TVAN 26 ἐκ] καὶ a (corr. M)
 συμβ. ἐν τοῖς αἰσθ. TVAN: ἐν τοῖς αἰσθ. συμβ. a 27 μὲν om. a (habet etiam M)

www.libtool.com.cn

λιμα· ἐξ ὧν τὸ βουλευέσθαι ἡμῖν περὶ τῶν μελλόντων. ἀλλὰ καὶ ἡ τοῦ 27
καλοῦ καὶ ἡ τοῦ αἰσχροῦ ἔννοια βεβαιούται ἡμῖν ὑπὸ τῆς ὀφσεως· ὁρώμενα
γὰρ τὰ αἰσχρὰ μισητότερα, καὶ τὰ καλὰ τε καὶ σεμνὰ ζηλωτότερα. ὅτι 28
δὲ καὶ ἡ ἀκοή πρὸς τε πρᾶξιν καὶ θεωρίαν χρήσιμος, πρόδηλον, εἴγε
5 ἀκούοντες μανθάνομεν τὰ κατὰ τὰς ἐπιστήμας.

Συγκρίνων δὲ τὴν τε ὄψιν καὶ τὴν ἀκοήν, ἃς καὶ πρὸς φρόνησιν εἶπε
τοῖς φρονήσεως δεκτικοῖς συντελεῖν τὴν τε πρακτικὴν καὶ τὴν θεωρητικὴν. 6
λέγει πρὸς μὲν τὰ ἀναγκαῖα χρησιμωτέραν τὴν ὄψιν εἶναι καθ' αὐτὴν
(ὧν γὰρ ἐστὶ καθ' αὐτὴν ἀντιληπτική, ταῦτα πρὸς σωτηρίαν τοῖς ἔχουσιν
10 αὐτὴν ἐστὶ χρήσιμα· καὶ γὰρ ἂν δεῖ προφυλάσασθαι δεῖνους, καὶ τίνα
αἰρεῖσθαι δεῖ), πρὸς μὲντοι τὴν ἐπιστήμην τὴν ἀκοήν φησι κατὰ συμ-
βεβηκὸς πλέον συντελεῖν· διὰ γὰρ ταύτης αἱ μαθήσεις τε καὶ ἱστορίαι. 10
κατὰ συμβεβηκὸς δὲ εἶπεν, ὅτι προηγουμένως μὲν ἡ ἀκοή ψόφῳ ἐστὶν
ἀντιληπτική, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ καὶ λόγῳ· ὅτι γὰρ καὶ ὁ λόγος ψόφος
15 τίς ἐστι, [τούτων] ἀκοή ἀντιλαμβάνεται αὐτοῦ. |

Ὅτι δ' ἡ μὲν ὄψις πρὸς τὰ ἀναγκαῖα χρησιμωτέρα καθ' αὐτὴν, ἡ 29
δὲ ἀκοή πρὸς νοῦν καὶ φρόνησιν κατὰ συμβεβηκός, δεῖνους διὰ τοῦ τὴν
μὲν ὄψιν πολλὰς εἰσαγγέλλειν διαφορὰς τῶν πάντα τὰ σώματα μετὰ χρώ-
ματος εἶναι ὁρατά, μὴ εἶναι δὲ τὰ χρώματα καθ' αὐτά. πάντα οὖν τὰ 5
20 χρώματα ἡ ὄψις ὁρῶσα αἰτία γίνεται τοῦ τὰ μὲν οἰκεῖα αἰρεῖσθαι, τὰ δὲ
ἀλλότρια φεύγειν τε καὶ ἀποστρέφασθαι· πλείστα δὲ αἱ τῶν χρωμάτων
διαφοραί. αἰσθανομένη δὲ πάντων τῶν σωμάτων τῶν κεχρωσθαι αὐτὰ
τῶν κοινῶν αἰσθητῶν μάλιστα ἐστὶν αἰσθητική· μάλιστα γὰρ τοῖς σώμασι
παρακολουθεῖ, ὧν αἰσθάνεται. μέγεθος γὰρ καὶ σχῆμα καὶ κίνησις καὶ 10
25 ἀριθμὸς ἐν τούτοις πρώτως τε καὶ κυρίως. ἀπὸ γὰρ τῶν ἀριθμητῶν καὶ
καὶ ἡ τοῦ ἀριθμοῦ ἐπίνοια, ἀριθμητὰ δὲ τὰ αἰσθητά, ἂν τῶν κεχωρισμένα
ἀλλήλων ὁρᾶσθαι καὶ ἀριθμητὰ ἐστίν. ἡ δὲ αἰσθησις αὕτη καὶ μεγέθους
καὶ κινήσεως καὶ σχήματος καὶ ἀριθμοῦ αἰσθάνεται διὰ τῆς τῶν χρω-
μάτων ἀντιλήψεως. πλείστας οὖν διαφορὰς ἡ ὄψις ἡμῖν μετῴει, ἐξ ὧν τὸ 30

1 post ὧν cum T (evenit) add. συμβαίνει Thurot 2 ἡ τοῦ VAN: om. a ἡμῖν
βεβ. TVNA: βεβ. ἡμῖν a 3 σεμνότερά τε καὶ ζηλωτότερα cum T Thurot, recte ut
vid. [ζηλωτότερα] βελτιώτερα a 5 ἀκούοντος N 7 τῶν et δεκτικῶν a
8 τὰ μὲν a ὄψιν MTVAN: γινώσκιν a ἐαυτήν Aa 10 αὐτὰ ἦν N: ipsa T
ἐστὶ MTVAN: om. a χρησίμη a προφυλάσασθαι VB, προφυλάσσεσθαι N
11 αἰρεῖσθαι ex T (querere) Thurot (cf. v. 20): αἰτεῖσθαι libri μέντοι *Ta: μὲν
τοίνυν VAN 12 τε om. a 13 ἐστὶν om. a (habet etiam M) 14 λόγων
Va: λόγον AN: λόγου T 15 τίς ἐστι, τούτων VANa: τίς ἐ. ἀκοή T: ἐστὶν M:
τίς ἐστι, τούτῳ καὶ ἡ a 16 πρὸς τὰ om. a 17 καὶ] τε καὶ AN
18 μὲν ὄψιν] μέψιν V ἀγγέλλει Arist. cod. E (male Biehl) 21 τε om. a
24 παρακολουθεῖ N: παρακολου V: παρακολουθοῦσιν Aa καὶ κίνησις om. T
25 τούτῳ V 26 δὲ om. V κεχωρισμένῳ N: κεχωρισμένα a 27 ἀλλήλων]
εἶναι a ὁρᾶται τε καὶ M 28 διὰ TVa: μὲν, διὰ δὲ M: δὲ διὰ AN: (αἰσθάνεται)
δὲ διὰ coniciebam 28. 29 τοῦ χρώματος T

χρήσιμον ἡμῖν τὸ κατὰ τὰς αἰρέσεις μὲν τῶν ὠφελίμων φυγὰς δὲ τῶν 30
βλαβερῶν περιγίνεται, οὐ τοῖς λογικοῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἔχουσιν
αὐτήν.

Ἡ δὲ ἀκοὴ διαφορῶν μὲν οὐ πολλῶν ἐστὶν αἰσθητική· τὰς γὰρ τῶν 5
5 ψόφων διαφορὰς διαγιγνώσκει καθ' αὐτήν μόνας, ὥστε τοῖς πλείστοις τῶν
ἐχόντων αὐτήν ὀλίγον παρέχεται τὸ χρήσιμον· τοῖς δὲ λογικοῖς καὶ λόγου
αἰσθησὶν τε καὶ σύνεσιν ἔχουσιν οὐ τὰς τῶν ψόφων μόνον διαφορὰς, ἀλλ'
ἤδη καὶ τὰς τῆς φωνῆς σημαίνει. ἐπεὶ δὲ ὁ λόγος αἴτιος τῶν μαθήσεων 10
ἀκουστὸς ὢν (ψόφος γὰρ καὶ αὐτὸς ἢ διὰ ψόφου· κατὰ συμβεβηκὸς γὰρ
10 ἡ ἀκοὴ τοῦ λόγου αἰσθητική· οὐ γὰρ ὡς λόγου, ἀλλὰ ἐπεὶ συμβεβηκεν
αὐτῷ ψόφῳ εἶναι), αἰτία ἡμῖν ἡ ἀκοὴ ἐπιστήμης τε καὶ θεωρίας γίνεται.
διὰ τί δὲ γίνεται ἡ ἀκοή, τοῦ λόγου οὐσα ἀκουστική, μαθήσεως ἡμῖν |
αἰτία, ἔδειξε· διὰ γὰρ τὸ τὸν λόγον ἐξ ὀνόματων συγχεῖσθαι, τὰ δὲ ὀνό- 31
ματα σύμβολά τινων εἶναι καὶ σημεῖα· φωναὶ γὰρ σημαντικαὶ τὰ ὀνόματα
15 (ὀνόματα γὰρ καὶ τὰ ῥήματα λέγει νῦν), ὁ λόγος γὰρ ἐκ τούτων ἔχει τὴν
σύνθεσιν. ὅτι δὲ κατὰ συμβεβηκὸς ἡ ἀκοὴ ἡμῖν αἰτία τοῦ ἀντιλαμβάνεσθαι 5
λόγου, δῆλον ἐκ τοῦ τῶν μὴ ὁμοφώνων ἡμᾶς ἀκούειν μὲν ὁμοίως, ἀλλὰ
μὴ ὡς λόγου τῶν λεγομένων συνιέναι· οὐ γὰρ ἐν τῇ ἀκούσει τὸ συνιέναι,
ἀλλὰ διὰ τὸ ἀκούειν. εἴη δ' ἂν τὸ ἀκόλουθον τῆς λέξεως· ὁ γὰρ λόγος
20 αἴτιος τῆς μαθήσεως, ὢν κατὰ συμβεβηκὸς, ἀλλ' οὐ καθ' αὐτὸν ἀκουστός·
οὐ γὰρ ἡ λόγος ἀκουστός καθ' αὐτόν, ἀλλ' ἡ ψόφος. 10

Ὅτι δὲ πρὸς φρόνησιν καὶ ἐπὶ πλέον ἡ ἀκοὴ τῆς ὀψεως συντελεῖ,
σημεῖον ἐτίθετο τὸ καὶ τῶν ἐστερημένων ἑκατέρας τῶν αἰσθήσεων τούτων
ἐκ γενετῆς τοὺς τυφλοὺς τῶν | κωφῶν (καὶ ἐνεῶν) φρονιμωτέρους εἶναι, ὡς 32

1 φυγὴν a (corr. M) 2 μόνον TVAa: δὲ μόνον MN 4 ἐστὶν om. a (habet etiam M)
5 γινώσκει a καθ' αὐτήν V (secundum se T): καθ' αὐτάς ANa 7 οὐ τὰς MTVAN:
αὐτάς a μόνων a 8 τὰς] τὰ M σημαίνει VN (ση^μ A): σημεία Ma: σημασίας
Thurot (significationes T) ἐπειδὴ ὁ a 9 διὰ] cum T ψόφου] ψόφον V:
ψόφου (κατὰ συμβεβηκὸς) conl. Thurot 10 ἐπεὶ om. T 11 αἰτία VAN: αἰτιον Ma
ἡμῖν om. a (habet etiam M) τε om. a (habet etiam M) 12 τί] τὸ AN
ἀκουστή a (ἀκουστική etiam M) 13 αἰτία V 14 cf. Vahlen ad Arist. Post.
p. 47 15 λέγω a γὰρ] δὲ bene conl. Thurot 16 ἡμῖν] verbi T (corr.
nobis?) 17 τούτων N ὁμοφωνεῖν AN ἡμῖν M post μὲν add.
ἡμᾶς M ὁμοίως om. a (habet etiam M) 17. 18 ἀλλὰ μὴ Ma: ἀλλ' ἡ TVAN
18 λόγων T οὐ a: om. TVAN συνιέναι Ta: ναι AN: ναι V
19 ἀντὶ ἀλλὰ spat. vii litt. T δ' om. AN λέξεως] ως AN 21 prius
ἡ VANa alt. ἡ T: ἡ a: ἡ VAN 22 ὅτι] τοῦ a καὶ MVAN: om. Ta
ἐπὶ πλέον] plus T ἡ ἀκοὴ ex T Thurot: τὴν ἀκοὴν libri; ceterum T alibi coniunc-
tionem pro infinitivo ponit; sed hic ei fido, cum etiam VAN ὅτι praestent, v. ad v. 22
συντελεῖ ex T Thurot: συντελεῖν libri 23 ἔθηκε Thurot (posuit T): ἔθετο conicio (παρέ-
θετο dicere solet) ὢν ἐστέρη AN τούτων om. a 24 τοὺς ἐκ γενετῆς transpon.
a (sed v. Arist.) καὶ ἐνεῶν addidi (v. Arist. et p. 14,1 ss.): inde corruptum ἐκ γενετῆς
(a necessitate) hic rep. T: spatium in litt. N: om. VAa φρονιμωτέρους V (prudentiores
T), et sic Arist.: σοφωτέρους MN(?): συνετωτέρους Aa 24. p. 14,1 ὡς—ἔχοντας VANa
(cf. v. 11ss.): tamquam habentes auditum, qui magis est causa prudentie T: ὡς τὴν ἀκοὴν

www.librol.com.cn

τὴν τῆς φρονήσεως αἰτίαν ἔχοντας. λέγει δὲ [ἐννεοῦς] τοὺς μὴ δυναμένους 32
τῇ ἀκοῇ κεχρησθαι κωφοῦς, (ἐννεοῦς δὲ τοὺς μὴ λαλοῦντας) μηδὲ ἀκούοντας·
ἀκόλουθον γὰρ κωφοῖς τε καὶ ἐννεοῖς εἶναι. εἴη δ' ἂν πρὸς μὲν τὴν ἐξ
ἀρχῆς ζητήσιν καὶ αἰσθησιν τῶν ἐν θεωρίᾳ ἢ ὅψις συμβαλλομένη πλέον, 5
5 πρὸς δὲ τὴν τῶν εὐρηγμένων μάθησιν ἢ ἀκοή.

p. 437^a17 Περὶ μὲν οὖν τῆς δυνάμεως, ἣν ἔχει τῶν αἰσθήσεων
ἐκάστη, πρότερον εἴρηται.

“Οτι δ' ἀναγκαῖος ὁ περὶ αἰσθήσεως λόγος τῷ περὶ τῶν κοινῶν ἐνεργειῶν τῶν ζώων τὸν λόγον ποιουμένῳ, ἥτις θεωρία τῇ περὶ ψυχῆς 10
συνῆπται, φανερόν. κοινότατόν τε γὰρ τοῖς ζώοις πᾶσιν ἔργον τὸ αἰσθάνεσθαι, καὶ προσέτι καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον ἔργον τῶν κοινῶν δι' αἰσθήσεως ἢ μετ' αἰσθήσεως γινόμενον δέδεικται. ἀλλ' ἐπεὶ ἡ | αἰσθησις, 33
ὥσπερ οὖν καὶ τῶν ἄλλων ἐνεργειῶν αἰ πλεῖσται τῶν ὑπὸ τῶν ζώων ἐνεργουμένων, κοινὴ σώματός τε καὶ ψυχῆς ἐστὶ, φθάνει δὲ περὶ τῆς
15 αἰσθητικῆς δυνάμεως τῆς ψυχῆς ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἰρησθαι, τοῦτο μὲν ἡμᾶς ὑπομιμνήσκει τοῦ μὴ νῦν πάλιν περὶ τούτου λέγειν τὴν αἰτίαν ἀπο- 5
δοιδούς, περὶ δὲ τοῦ σώματος δι' οὗ ἡ αἰσθησις γίνεται (ἐστὶ δὲ τοῦτο τὰ αἰσθητήρια) νῦν προτίθῃσι. λέγει δὲ τινὰς τῶν περὶ αἰσθήσεων εἰρηκότων ζητεῖν ἐκάστην αἰσθησιν ἐξ ἐκάστου τῶν σωματικῶν στοιχείων ποιεῖν, καὶ
20 [πέντε τῶν αἰσθήσεων οὐσῶν] οὐκ εὐποροῦντας συνάγειν εἰς τέσσαρα στοιχεῖα πέντε οὐσας αὐτάς ζητεῖν περὶ τῆς πέμπτης, ἐκ τίνος αὐτὴν χρὴ 10
λέγειν εἶναι σώματος. λέγοιτο δ' ἂν τοῦτο περὶ τῆς ἐν τῷ Τιμαίῳ δόξης, ἥτις ἀναφέρεται μὲν εἰς τοὺς Πυθαγορείους, εἴρηται δ' ἐν τῷ Τιμαίῳ.
ἐκεῖ γὰρ τὴν ὁσφρησιν ὁ Τιμαίος φησι καὶ τὸ τῶν ὁσμῶν γένος ἡμιγενές

ἔχοντας, ἡ μᾶλλον ἐστὶν αἰτία φρονήσεως secundum T conī. Thurot: ὡς τὴν (ἀκοὴν τὴν μᾶλλον τῆς) φρονήσεως αἰτίαν ἔχοντας malim, sed Usener interpolatum censet T 1 αἰτ' . . . ἔχοντ . . . λέγει N ἔχοντα V ἐννεοῦς V: spat. vi litt. TAN: καὶ ἐννεοῦς a: delevi: λέγει δὲ κωφοῦς τοὺς μὴ δυναμένους τῇ ἀκοῇ κεχρησθαι καὶ ἐννεοῦς τοὺς μὴτε λαλοῦντας μὴτε ἀκούοντας conī. Thurot 2 κωφοῦς TVa: σοφοῦς AN: σοφοῦς κωφοῦς M ἐννεοῦς—λαλοῦντας e. gr. addidi (cf. ad p. 13,24 et Bonitzii Ind. p. 250^b) μηδὲ Va: om. N, spatio (iv litt. T) relicto TA 3 ἀκόλουθον—εἶναι om. T in spatio xii litt. γὰρ τοῖς κωφοῖς ἐκ γενετῆς τὸ καὶ conī. Thurot γὰρ om. VAN ἐννεοῖς AN: ἐννεοῖς Va 4 συμβαλλομένων V 9 θεωρεῖα AN 10 φανερόν ἐστι ex T Thurot τε γὰρ Aa: γε γὰρ N: γὰρ TV ζώοις om. AN 11 ἔργων TV: ἔργον ANa 12 γινομένων V δέδεικται] p. 7,16 ss. 14 κοινὰ a (corr. M) τε om. a (habet etiam M) ἐστὶ TVAN: εἰσι a 15 αἰσθητῆς V 15. 16 μὲν ἡμᾶς] enim T 16 post τοῦ add. δὲ a 16. 17 ἀποδίδωσι a 17 ante δι' add. ἢ T 17. 18 τὰ αἰσθητήρια TVN: τὸ αἰσθητήριον Aa 18 προστίθῃσι a (apponit T) ἐνιοι, quod legit Alex., Arist. restituendum contra Arist. codd. EMY αἰσθήσεων Ta: αἰσθήσεως VAN 19 αἰσθησιν] sensuum T 20 πέντε—οὐσῶν Ta: πέντε τῶν αἰσθήσεων VAN: haec potius quam v. 21 interpolata censeo Aristotelicum verborum ordinem secutus 21 πέντε οὐσας αὐτάς om. T 23 ἢ a (ἥτις etiam M) δ'—Τιμαίῳ om. T 23 Τιμαίῳ] p. 66 D. E 24 post γένος add. καὶ ANa: om. TV ὁμογενές V

- εἶναι καὶ μίχτον πῶς μεταβάλλοντος γὰρ ὕδατος εἰς ἀέρα ἢ ἀέρος εἰς ὕδωρ ἐν τῷ μεταξὺ τούτων, | φησί, “γεγόνاسι.” καὶ εἴη ἂν ἡ ὁσφορησις 34 αὕτη <ῆ> πέμπτη ‘περὶ ἧς ἐγλίσχοντο’. τῶν γὰρ ἄλλων πυρὸς μὲν τὴν ὄψιν ἐπρόϊουν, ἀέρος δὲ τὴν ἀκοὴν καὶ τὴν γεῦσιν ὕδατος, τὴν δὲ ἀφὴν γῆς. 5
- 5 Πλὴν τὴν ὄψιν φησὶ ποιεῖν ἐκ πυρὸς πάντας, ἥτοι τοὺς εἰς τὰ στοιχεῖα ἀνάγοντας τὰ αἰσθητήρια ἢ καὶ τοὺς ἄλλως περὶ τούτων εἰπόντας· καὶ γὰρ πάντες ἀπλῶς πυρὸς εἶναι εἶπον, Δημόκριτος δὲ ἐξ ὕδατος. ἢ τὸ πάντες ἀντὶ τοῦ πάντως. ἥτοι εἴρηκεν οἱ πάντα τὰ αἰσθητήρια * * *, ὥς εἶναι τὸ πάντες ἀντὶ τοῦ πάντες πάντα. καὶ ὅθεν ὁρμηθέντες 10 ὑπολαμβάνουσι τὴν ὄψιν πυρὸς εἶναι, λέγει· διὰ τὸ πάθους τινὸς γινόμενου περὶ τὴν ὄψιν ἀγνοεῖν τὴν αἰτίαν. τὸ δὲ πάθος, οὗ τὴν αἰτίαν ἀγνοοῦσι καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐκ πυρὸς αὐτὴν εἶναι φασιν, ἐπιφέρει· θλιβο- 10 μένου γὰρ καὶ κινουμένου τοῦ ὀφθαλμοῦ φαίνεται πῶρ ἐκλάμπειν.
- 15 Τὸ γινόμενον καὶ τὸ ἀναπεῖσαν αὐτοῦ ἐκ πυρὸς λέγειν προθεῖς προστίθῃ καὶ τὸ χρήσιμον αὐτῷ εἰς τὸ δεῖξαι ὅτι μὴ διὰ τὸ εἶναι ἐκ πυρὸς ἢ ὄψις διὰ τοῦτο λάμπει. | λέγει γὰρ· τοῦτο δὲ ἐν τῷ σκότειν πέφυκε 35 συμβαίνειν ἢ τῶν βλεφάρων ἐπικεκαλυμμένων· γίνεται γὰρ καὶ

1 ἢ ἀέρος] ἀέρος τε Plato 3 αὕτη TMVVN: om. a ἢ add. Thurot, v. Arist. p. 437^a22 ἐγλίσχοντο V (coni. Thurot, v. Arist.): ἐγλέγχοντο TAN: ἐγλέγγοντο a 5 *verumtamen aut fucere . . . ex igne, scilicet* T φησὶ om. AN ποιεῖν ἐκ πυρὸς πάντας Va: ποιεῖν . . . ἐκ πυρὸς TAN, unde ποιεῖν πάντας ἐκ πυρὸς fort. scrib. τοὺς a: τὰς V: om. AN τὰ V: spat. iii litt. AN: om. a: τέτταρα T, fort. recte (cf. p. 14,20) 6 τὰ] τὰς AN 6. 7 ἢ—εἶπον] *aut et dicentes aut ipsorum et dicentes simpliciter ignis esse* T ἄλλως Va: ἄλλους MAN 6 περὶ τούτων] om. A: τοὺς N 7 καὶ] ἢ a γὰρ πάντες ἀπλῶς V: spat. vi litt., tum ἀπλῶς AN: γὰρ ἀπλῶς πάντες a εἶναι TANa: om. V εἶπον V(T?): εἶπεν a: spat. viii litt. AN, in hoc eodem spatio om. Δημόκριτος δ’ AN Δημ.—ὕδατος TV: ἐξ ὕδατος AN: ἢ τὸ αἰσθητήριον a (cf. ad v. 8) 7. 8 ἢ—πάντως V: spat. viii litt. AN, xi litt. T 7—9 ἢ τὸ—πάντα om. a 8 πάντως scripsi: πάντες V οἱ πάντα om. N, in spatio A, in spatio x litt. T non intellego, an suppl. αἰσθητήρια <εἰς τὰ στοιχεῖα ἀνάγοντες> post αἰσθητήρια spat. viii litt. N 9 ὥς—πάντα V: ὥσαι . . . τὸ πάντες ἀντὶ τοῦ . . . AN (A om. etiam τὸ): *ut dicebant omnes per hoc* T ὁρμᾷ . . . N, ὁρμᾷ A, post ὁρμηθέντες spat. vii litt. T 10 τὴν ὄψιν Va: spat. vii litt. AN, v litt. T τὸ Va: spat. v litt. N, om. A πάθος AN 10. 11 γινόμενον AN, tum spat. vii litt. 11 ἀγνοεῖν τὴν αἰτίαν TV (Arist.): αἰτίαν AN: τὴν αἰτίαν ἀγνοεῖν a τὸ δὲ πάθος TANa: τί τὸ δὲ πάθος V 11. 12 οὗ—φασιν om. Aa, in spat. iv litt. N 11—13 οὗ—γὰρ καὶ om. T in spatio v litt. 13 γὰρ καὶ] spat. iv litt. AN ὀφθαλμοῦ] spat. vi litt. AN post ὀφθαλμοῦ spat. xi litt. T 13. 14 ἐκλάμπειν T (Arist.): ἐκλάμπων V: ἐκ . . . AN: om. a 15 ut τὸ γινόμενον intellegas, v. v. 10. 11 15. 16 τὸ γιν.—εἶναι ἐκ in spat. lxxxiiv fere litt. om. T ἀνάπαλιν ANa (sed v. p. 43,5 Th.) 15 αὐτοῦς] τοὺς AN: om. a λέγειν προθεῖς scripsi: λέγειν προστιθεῖς V: spat. iii litt. AN: om. a 15. 16 προστίθῃ . . . τὸ AN: προστίθῃσι τὸ a 16 αὐτοῦ (αὐτῷ scripsi, v. p. 16,1) —δεῖξαι V: spat. vi litt. AN: om. a μὴ ANa: μὲν V: δὲ M διὰ τὸ V: διὰ τοῦ AN: διότι Ma εἶναι V: . . . καὶ AN: om. a 17 λάμπει TVAN: λάμπει δῆλον M: λάμπειν δοκεῖ coniciebat Usener (cf. p. 16,9) 18 ἢ a, s. s. V: εἰ prius V: τὴν AN: om. T

τοῦτε σκότος. πῶς οὖν αὐτῷ τὸ ἐν τῷ σκότει τοῦτο γίνεσθαι περὶ τὴν 35
 ὄψιν χρήσιμον, προσελθὼν ὀλίγον ἔρει· τὰ γὰρ λεία πέφυκεν ἐν τῷ
 σκότει λάμπειν.

Τὸ δὲ θλιβομένου τοῦ ὀφθαλμοῦ φαίνεσθαι πῦρ ἐκλάμπειν 5
 5 ἐξ αὐτοῦ φησιν ἔχειν καὶ ἐτέραν ἀπορίαν, ὥς καὶ τοῦ προειρημένου ἀπορίαν
 παρέξοντος τοῖς μὴ λέγουσιν ἐκ πυρὸς τὴν ὄψιν εἶναι ἢ τὴν ἀρχὴν διὰ τὴν
 ἀπορίαν ταύτην κατενεχθέντων τινῶν ἐπὶ τὸ ἐκ πυρὸς λέγειν τὴν ὄψιν
 εἶναι· ὥς γὰρ λυτικὸν τοῦ ἀπορουμένου τοῦτο φέρουσιν. ἀπορεῖται γὰρ 10
 τί αἴτιον τοῦ δοκεῖν ἐν τῇ θλίψει τοῦ ὀφθαλμοῦ πῦρ ἐκλάμπειν. ἔστι δὲ
 10 ἢν προστιθῇσιν ἀπορία αὕτη, εἰ μὴ ἔστι λανθάνειν αὐτὸν αἰσθανό-
 μενον καὶ ὁρῶντα, ὥς δοκεῖν μὲν ὁρᾶν. | μηδὲν δὲ ὁρᾶν ὁρώμενον. 36
 20 ἂν γὰρ ἡ ὄψις τότε ὁρᾷ τι, ὁῦλον ὅτι ἑαυτὴν ὁρᾷ· οὐ γὰρ δὴ ἄλλο γέ
 τί ἐστι τότε ὁρώμενον ὑπ' αὐτῆς. εἰ δὲ αὕτη ἑαυτὴν ὁρᾷ, ἀπορήσαι ἂν
 τις διὰ τί ἡρεμοῦσα καὶ μὴ θλιβομένη ἑαυτὴν οὐχ ὁρᾷ, καὶ ἔτι μᾶλλον
 15 πῶς ἑαυτὴν· οὐ γὰρ αἰσθάνεται τὰ αἰσθητήρια, εἰ μὴ αἰσθησις πρὸς τι 5
 καὶ ἄλλου τινός.

Προαπορήσας δὲ τῷ ἐξῆς λύσιν ἀμφοτέρων πειράται, τὴν τε τοῦ
 δοκεῖν πῦρ εἶναι τὴν ὄψιν καὶ τὴν τοῦ αὐτῆν ὁρᾶν, ὅταν θλίβηται καὶ
 παρᾶγεται, ἡρεμοῦσαν δὲ μηκέτι. τὸ δὲ αἴτιον τούτου τε καὶ τοῦ ἡρε-

1 τότε σκότος TNAa, prius V (Arist. codd. EMYP): τότε' ἐν σκότει M, e corr. V (Arist. codd. LSV), sed v. p. 37,7 Th. πῶς—γ(ν.) τὸ οὖν αἴτιον τοῦ ἐν σκότει τοῦτο γίνεσθαι coniciebat et χρήσιμον (cf. p. 15,16) debebat Usener πῶς scripsi (cur T): ποῦ VANA: πόθεν Thurot αὐτῷ cum T om. Thurot τὸ ἐν τῷ σκότει scripsi (cf. p. 15,17): τῷ ἐν τῷ σκότῳ V: τὴν τῷ σκότῳ AN: τὸ ἐν σκότει a: τὸ σκότος ὥστε Thurot (*oportune sunt tenebre ut hoc fiat* T) 2 πεφύκασιν V 4 φαίνεσθαι Usener (cf. p. 15,13): γίνεσθαι libri (*accidit* T) 5 αὐτῆς V 6 παρέχοντος ut vid. T ἢ τὴν—εἶναι (8) om. a (habet etiam M) 8 φέρουσιν TV: φέρει ANa 9 δοκεῖν om. a (habet etiam M) 10 προτιθῇσιν conicio ἀπορία TA: ἀπορίαν VNa εἰ γὰρ μὴ Arist.] γὰρ Alex. non legit aut neglexit αὐτόν VAa: αὐτοῦ N 11 ὥς δοκεῖν μὲν ὁρᾶν V: ὥς δοκεῖν ὁρᾶν a: *est ut quidem videre* T: ὥς ὁρᾶν AN: ὥς ὁρᾶν μὲν (del. δοκεῖν) conicio ὁρώμενον scripsi, eadem corruptio p. 63,7 Th. (cf. Arist.): ὁρᾶν VA: *videns* T: ὁρᾶν a: ὁρῶσα MN 12 ἂν γὰρ VA: ἂν N et ut vid. T: γὰρ a: δὲ M ἢ om. N τότε V (sc. θλιβομένου τοῦ ὀφθαλμοῦ): τότε δὲ TANA: ὅτε M: τότε γε conii. Thurot ὁρῶ τι a ὁρᾶν οὐ A(?)a (corr. M) γέ] τε V 13 τότε] τὸ a: τότε (τὸ) conicio ἑαυτὴν V: αὐτὴν N: αὐτὴν Aa ὁρῶ a (corr. M) ἀπορήσαι scripsi: ἀπορήσοι VAN: ἀπορήσειεν a 14 ἑαυτὴν V: αὐτὴν AN: αὐτὴν a 15 fort. ἑαυτῆς (αἰσθάνεται): οὐ γὰρ αἰσθάνεται scrib. sic enim defectus codicum (v. infra) facillius explicatur οὐ γὰρ T (cf. Thurot p. 452 et ἢ γὰρ, quod modo commemorabo): om. VANA τὰ αἰσθητήρια TAN: om. Aa εἰ μὴ TAN: ἢ γὰρ Va πρὸς τι TVa: om. AN 17 προαπορήσας Usener: προσαπορήσας libri (*cum dubitationem movit* T) τῷ V: τοῦ AN: om. a λύσιν ἀμφοτέρων Aa: λύειν ἀμφοτέρα TVN πειράται] an προτιθεται? 18 πῦρ εἶναι TVa: εἶναι πῦρ AN αὐτὴν VAN 19 μηκέτι] non T τὸ δὲ αἴτιον Va: ὅταν γὰρ τὸ δὲ (τόδε N) αἴτιον AN: *cum enim scita fuerit causa* T, sed v. Arist. p. 437*29. 30 τὰ δ' αἴτια, unde fort. commendatur V, refutatur T et codicum AN lectio ὅταν γὰρ

μόνοντι τῷ ὀφθαλμῷ μὴ συμβαίνειν τοῦτο καὶ τῆς ἀπορίας καὶ τῆς διὰ τί 36
 θλιβομένη ἢ ὄψις αὐτὴν ὁρᾷ, ἡρεμοῦσα δὲ οὐ, καὶ ὅλως τοῦ δοκεῖν πῦρ 11
 εἶναι τὴν ὄψιν ἐντεῦθεν ληπτέον. καὶ λέγει, λύων τὰ εἰρημένα, ὅτι τὰ
 λεῖα πέφυκεν ἐν τῷ σκότει λάμπειν, οὐ μέντοι γε φῶς ποιεῖν· |
 5 ὁ καὶ φθάνει εἰρηκέναι καὶ ἐν τοῖς Περι ψυχῆς. ὅσα γὰρ αὐτὰ μὲν σκότου 37
 ὄντος ὁρῶμεν, οὐ μέντοι δι' αὐτὰ καὶ ἄλλα, ταῦτά ἐστιν ἃ στίλβει μὲν,
 φῶς δὲ οὐ ποιεῖ. τριουῦτον δὲ καὶ τὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ μέλαν καὶ μέσον,
 ὃ κόρην καλοῦμεν, λεῖόν τε καὶ διὰ τὴν λειότητα στίλβον. τῷ μὲν οὖν
 στίλβειν σκότους καὶ αὐτό, ὡς τὰ λεῖα, ὁρατὸν ἐστὶ σκότους· διὸ καὶ ὁρᾶται 6
 10 τότε. προσέειπε γὰρ ὅτι τοῦτο δὲ ἐν τῷ σκότει πέφυκε συμβαίνειν
 ἢ τῶν βλεφάρων ἐπικεκαλυμμένων· γίνεται γὰρ καὶ τότε σκότος.
 Κινουμένου δὲ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦτο συμβαίνει, ἀλλ' οὐκ ἡρεμοῦντος,
 ὅτι ἡ αἴσθησις τῶν πρὸς τί ἐστὶ καὶ πρὸς ἄλλο. ἕως μὲν οὖν ἂν ἡρεμῇ 10
 ἐπιμύουσα, μία ἐστὶ καὶ οὐδὲν ὁρᾷ· ὅταν δὲ θλιβῇται καὶ κινῆται, ἐν τῇ
 15 ταχείᾳ παραγωγῇ μία οὖσα δύο πως γίνεται, ὁρωμένη τε καὶ ὁρῶσα, ὁρω-
 μένη μὲν ἐν τῇ παραγωγῇ, ὁρῶσα δὲ ἐν τῇ εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανόδῳ. |
 στίλβει μὲν γὰρ καὶ παραγομένη, καὶ ἐστὶν ὅσον ἐπὶ τούτῳ ὁρατὸν τότε, 38
 οὐχ ὁρᾷ δέ, ὅτι μία ἐστὶ καὶ αὐτὴ ἐστὶ δι' ἧς ὁρῶμεν, ἀλλ' οὐχ ἦν
 ὁρῶμεν. ὅταν δὲ ταχέως κινηθῇ παραχθεῖσα καὶ ἐπανελθοῦσα εἰς τὴν
 20 αὐτῆς χώραν, διὰ τὸ τάχος καὶ ὁρῶσα καὶ ὁρωμένη γίνεται, καταλαμβά- 5
 νουσα τὴν ἐν τῇ παραγωγῇ στίλβηδὸνα, ἣν ἐποίησεν αὐτὴ παραχθεῖσα πρὸ
 τοῦ παύσασθαι διὰ τὸ τάχος τῆς κινήσεως, καὶ ὁρῶσα ὡς ἀπ' ἄλλου τινὸς
 γινομένην. καὶ γὰρ ἑώρα (ᾗν), εἰ ἦν ἀπ' ἄλλου καὶ μὴ ἀπ' αὐτῆς· ἦν δ'

1 hoc, hinc sumenda est (ex v. 3) causa dubitationis (τοῦτο, ἐντεῦθεν ληπτέον καὶ τὸ αἷτιον
 τῆς ἀπορίας Thurot, sed v. Arist.) 1. 2 prius τῆς—οὐ suspecta habet Thurot 1 alt.
 καὶ dele aut pro καὶ τῆς scribe ταύτης alt. τῆς om. a 2 θλιβομένη om. T αὐτὴν AN
 2. 3 εἶναι πῦρ a 3 ἐντεῦθεν ληπτέον (ληπτόν V) hic posuit etiam Arist. (de T
 v. ad. v. 1) cf. V. Rose, Arist. Pseudep. p. 373 λέγων λύει a post prius
 τὰ spat. iv litt. AN 4 σκότῳ et ποιεῖ Arist. codd. EMY 5 prius καὶ om. a
 Περι ψυχῆς] B 7 p. 419*2 ss. μὲν ante γὰρ V: om. T σκότους a, fort. recte
 6 2] ὡ AN 7 τοῦ ὀφθαλμοῦ ante ὃ κόρην v. 8 transpon. T μέλαν καὶ μέσον T (Arist.):
 μέσον τὸ μέλαν VANa 8 τε TAA: τι N: δὲ V τῷ] τὸ V 9 prius σκότους
 M (cf. Alex. De an. p. 42, 5. 43, 17. 56, 14 Br.): σκότει V: σκότος Na: σκότω A: tenebris T
 alt. σκότους AN: in tenebris T: om. Va 10 δὲ om. T 11 σκότος om. T
 12 ante τοῦτο add. καὶ T ἀλλ' MTVAN: om. a 13 ὅτι ἡ V: τί ἡ N: τί
 Aa: διὰ τί (quare) T, fort. recte αἴσθησις V: αἴσθησις οὖν TANa οὖν ἂν a:
 ἂν οὖν VAN: igitur T 14 μύουσα V, sed v. p. 18, 2 alt. καὶ Ta: τι καὶ VAN
 κινεῖται V 15 ταχείᾳ oculi T, corr. veloci τε TVANa: πως V 16 μὲν
 om. AN τὸ] τὰ N 17 post prius καὶ add. ἡ ὄψις T: spat. iii litt. AN: om. Va
 παραγομένη] cecus factus (πηρουμένη?) et etiam super hoc videt tunc T
 ὅσον V: spat. iii litt. AN: om. a τούτου V ὁρατὸν a: ὁρᾷ TVAN: ὁρατὴ conicio
 18 αὐτὴ ἐστὶ VAN (ipse et T, est scrib. pro et): ἡ αὐτὴ a ἦν VAN(T): ὃν a: δ Thurot
 (ex M?) 20 αὐτῆς VAN: propriam T: αὐτὴν a 20. 21 καταλαμβάνουσα ANa:
 apprehendens T: καταλαβοῦσα V 21 παραχθεῖσα VAN: κινήσεισθαι Ta 21—23 πρὸ
 —γινομένην] antequam ab alio aliquo factus cum videt T 22 τινός del. Thurot
 23 γινομένην A¹Na: γινομένη MVA² prius καὶ M: ἦν VANa: om. T; ἦν ex γινομένην
 ortum effecit, ut καὶ intercederet γὰρ om. T ἂν T (utique): om. VANa

ἂν τοῦτο, εἰ αὐτῆς κατὰ χώραν μενούσης ἄλλο τι ἦν στίλβον ἐνταῦθα 38
 κείμενον, εἰς ὃ αὐτῇ παρήχθη * * * τὴν ἀπ' αὐτῆς στίλβηδόνα ἐπιμόουσα 10
 οὖσαν ἐντὸς τῶν βλεψάρων ἑώρα ἂν (οὐ γὰρ δὴ φωτὸς χρεῖα πρὸς τὴν
 τῶν στίλβόντων ὄψιν, ἀλλ' ἱκανὰ αὐτὰ τὴν αἰτίαν αὐτοῖς τὰ τοιαῦτα τοῦ
 5 ὁράσθαι παρέχουσιν, ἂν ἢ μόνον ἐν διαφανεῖ). ταύτην δὴ, ἐπεὶ μὴ ἀπ'
 ἄλλου ἐστὶν ἀλλ' ἀφ' αὐτῆς, αἰεὶ μὲν ἐπιμόουσα | οὐχ ὁρά· ὅταν δὲ οὕτως 39
 κινήθῃ, ὡς γίνεσθαι τρόπον τινὰ διὰ τὸ τάχος τῆς κινήσεως δύο σημεία,
 (ἐπεὶ) ἔστι διαφανὲς καὶ ἐντὸς τοῦ ὀφθαλμοῦ, διὰ τοῦτο στίλβουσα ὁράται.
 Τί δὴ ποτ' οὖν τὸ μέσον τοῦ ὀφθαλμοῦ, περὶ οὗ λέγει ὅτι (λάμπει), 5
 10 οὐχ ὁράται νυκτὸς καὶ ὑπὸ τῶν εἰς αὐτὸ ἀποβλεπόντων, ὥσπερ τὰ ἄλλα
 τὰ στίλβοντα, ὧν ἕνια καὶ αὐτὸς παρατίθεται (κεφαλαιὶ γὰρ ἰχθύων
 τινῶν καὶ ὁ τῆς σηπίας θολός, ἀλλὰ καὶ ὀφθαλμοὶ λεόντων καὶ λαγωῶν
 δὲ καὶ ἄλλων τινῶν ζώων, τούτων δὲ ἔστι καὶ ἡ πυγολαμπίς); ἡ αἰτιατέον
 τούτου τὸ ἐπικείμενον ὄμμα· ἐπισκοπεῖ γὰρ ὁ ὕμην οὗτος τῇ κόρῃ στίλ- 10
 15 βούσῃ πρὸς τὸ (μὴ) ὑπὸ τῶν ἐξωθεν ὁράσθαι. οὐ γὰρ ὅμοιος πάντων τῶν
 ὀφθαλμῶν ὁ ἐπικείμενος ὕμην αὐτοῖς· ἀλλ' οὐδὲ ἡ στίλβηδὼν ὁμοία τῶν
 λεῖων πάντων. τὰ μὲν οὖν ἄλλα τὰ λεγόμενα εὐλόγα, ἴσως δ' ἐκεῖνο
 δυσπαραδέκτον τισι δοῖται τὸ δύνανθαι αὐτὸν (καὶ) ὁρῶντα καὶ ὁρώμενον 40
 γίνεσθαι διὰ τὸ τάχος τῆς παραγωγῆς ὡς ἄλλον γινόμενον καὶ ἄλλον. εἰ
 20 μὲν γὰρ ὑπομένειν ἐδύνατο καὶ ἐπ' ὀλίγον ἡ στίλβηδὼν ἢ ἐπὶ τῇ παρα-
 γωγῇ γενομένη καὶ † ἄλλο τι μόνιον ἀπὸ τῆς κόρης † ἐν τινι ἄλλῃ γινο-
 μένῃ ἔστι τὸ διαφανές, ἦν πιθανὸν τὸ ἐν τῇ οἰκείᾳ χώρᾳ γενομένην τὴν 5

2 κινούμενον a αὐτὸ AN παρήχθη Usener (cf. p. 19,1, *emitteret cum proximis*
coniunctum T): παραχθῇ VAN: παραχθῇ a: παραχθείη coni. Thurot e. gr. ἀλλὰ
 καὶ τοῦτο οὐ χαλεπὸν λύνειν, εἰ τις λέγοι ὅτι μὴ supplet Thurot, fort. *sententia erat haec:*
 εἰ οὖν κατ' ἄλλο τι μόνιον ἐν τινι ἄλλῃ γενομένης τῆς κόρης ἐντὸς τοῦ ὀφθαλμοῦ ἦν (cf.
 v. 8 et adnot. ad v. 21) τὸ διαφανές, εἰς ὃ ἂν παραχθῇ ἀπ' ἐπ' V ἐπιμόουσα
 οὖσαν a: ἐπιμόουσαν οὖσαν VAN: *interclusum* T 3 ἑώρα ἂν om. T 4 αὐτοῖς
 MVANa τὰ τοιαῦτα MTVAN: om. a 5 ἢ μόνον AN: ἢ μόνον V: ἢ μόνον a:
 μόνον ἢ T, fort. recte (cf. M): μὴ ἢ M δὴ] δὲ a 6 ἀφ' αὐτῆς a: ἀφ' αὐτῆς
 (ποιεῖ) aut ἀπ' αὐτῆς conicio 7 ὡς] ὥστε a 8 ἐπεὶ add. Thurot, cf. e. gr.
 p. 26,11 διάφορα MN: διαφορᾶς A τοῦτο στίλβουσα TV: τοῦ στίλβοντος ANa
 9 περὶ MTVAN: om. a ὅτι MTAN: om. Va λάμπει addidi 10 ὁράται —
 ὥσπερ om. T ὑπὸ a: ἀπὸ VAN (M teste Thuroto) ὥσπερ VAN: ὡς a
 11 κεφαλαι] καὶ φασὶ in compendio N 12 τινές Arist. codd. EMYU tertium
 καὶ om. a 13 prius δὲ] τε a: om. T τινῶν MTVAN: om. a τούτων TV:
 τοῦτο ANa ἔστι om. T καὶ alt. om. a (habet etiam M) ἢ] ἢ AN
 πυγολαμπίς V (cf. Alex. De an. II p. 128,6 Bruns; Them. d. a. 60,9 H.): πυγολαμπίς AN:
 πυγολαμπῆς a: πυρολαμπίς T αἰτιατέον MTVAN: πρῶτον a 14 τούτου Ma: τοῦτο
 TVAN οὐ μὴν a οὕτως TV 14. 15 στίλβούσῃ om. T 15 μὴ T: om. ceteri
 17 εὐλογον a 18 δόξῃ a αὐτῶν a: τὸν αὐτὸν coni. Thurot prius καὶ
 T: om. VANa 19 καὶ ante διὰ add. T παρωγῆς a (παραγωγῆς etiam M)
 20 ἡδύνατο ANa καὶ Thurot καὶ ἐπ' ὀλίγον om. T 21. 22 καὶ
 ἄλλο—διαφανές sic corrupta ANa (γιγνομένης a): ἔσται τὸ διαφανές ceteris om. V: καὶ ἐγένετο
 ἐν τινι ἄλλῃ κατ' ἄλλο τι μόνιον ἀπὸ τῆς κόρης τὸ διαφανές e T Thurot: γενομένη κατ' ἄλλο
 τι μόνιον ἀπὸ τῆς κόρης, (ἦς) ἐν τινι ἄλλῃ γενομένης ἔσται τὸ διαφανές coni. Diels

www.libtool.com.cn

ὄψιν καταλαμβάνουσιν ἔτι τὸ αὐτῇ πάθος ἐγγινόμενον ἐκεῖ ἔνθα παρήχθη 40
 ὅρᾱν. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἀδύνατον (οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν στυλβόντων
 τοιοῦτον γίνεται, ἀλλ' ἅμα τῷ παρενεχθῆναι τὸ στυλβόν καὶ ἡ ἀπ' αὐτῶν
 παύεται στυλβηδών· οὐ μόνον γὰρ τοῦτο ἐπὶ τῶν στυλβόντων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ
 5 πάντων τῶν ὀρωμένων γίνεται, τῷ μηδὲν χρῶμα τὸ διαφανὲς παθητικῶς 10
 ἐν αὐτῷ δέχεσθαι, ὅτι μηδὲ τὴν ἀρχὴν τὸ φῶς· καὶ γὰρ ἐκεῖνο ἐκ(στάν)
 τοῦ διαφανοῦς συμπαύεται τῷ φωτίζεῖν πεφυκότι), εἰ δὲ ἐπὶ πάντων οὕτω,
 πῶς ἂν ἡ κόρη ἐν τῷ κατὰ φύσιν γινομένη, εἰ καὶ ταχέως κινήσει,
 δύναιτο καταλαμβάνειν τὸ στυλβόν ὃ ἐν αὐτῇ ἐστὶ καὶ συμμεταφέρεται
 10 αὐτῇ; ὥς γὰρ οὐ δύναται | ἅμα καὶ ἐν τῇ οἰκείᾳ χώρᾳ εἶναι καὶ μὴ εἶναι, 41
 καὶ ταχέως κινῆται, οὕτως τὴν στυλβηδόνα τὴν ἀπ' αὐτῆς ὅρᾱν ὥς οὖσαν
 κατ' ἄλλο. μήποτ' οὖν οὐχ οὕτω χρὴ δύο γίνεσθαι τὴν ὄψιν ὑπολαμβάνειν
 ἐν τῇ κινήσει, ὥς δύο ὁλοκληρῶν γινομένων καὶ τοῦ αὐτοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ
 ὁρῶντός τε ἅμα καὶ ὀρωμένου, μορίου δὲ ὀρωμένου. ὅταν γὰρ οὕτω 5
 15 παραχθῇ, ὥς μήτε τῆς οἰκείας χώρας πάντῃ ἔξω εἶναι πᾶσα μήτε πάντῃ
 μένειν κατὰ φύσιν ἔχουσα (παρήχθη δὲ ἐπὶ τι οὕτως, ὥς τὸ καταλειπό-
 μενον ὑπ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκείᾳ χώρᾳ ὅρᾱν ἔτι δύνασθαι, τῷ ἐπ' εὐθείας
 εἶναι τοῖς φλεβίοις, δι' ὧν ἐγένετο τὴν κατὰ τὸ ὅρᾱν γινομένην κίνησιν δια-
 πέμπειν ἐπὶ τὴν πρώτην αἰσθησιν τὴν στυλβηδόνα τὴν ἐπὶ τοῦ παραχθέντος 10
 20 μέρους ὡς ἀπ' ἄλλου τινὸς γινομένην), ὅρᾱ τὸ μέρος τὸ αὐτῆς ὥς ἄλλο,
 τῷ ὁρατὸν ἐν τῷ παρὰ φύσιν αὐτὸ γινόμενον τόπῳ ἀντὶ ὁρῶντος γεγο-
 νέναι. | τοιοῦτον γὰρ καὶ τὸ ὀρώμενόν ἐστι τότε· οὐ γὰρ ὁλόκληρός τις ἡ 42
 ὄψις γίνεται. δύναται δὲ καὶ πᾶσα μὲν παρήχθαι· ἐν δὲ τῇ εἰς τὸ κατὰ
 φύσιν ἐπανόδῳ τὸ φθάσαν μόριον αὐτῆς [οὐ] ἐπανελγυθῆναι τὸ [γὰρ]

1 ἔτι scripsi: ἐπὶ VANa: om. T αὐτῇ M: αὐτῆς TVAN: αὐταῖς a 2 ὅρᾱν
 p. 18,22 post χώρᾳ T ἐπεὶ om. et τοῦτο δὲ transpon. M ἐπὶ] ἐπεὶ V alt.
 τῶν om. a 3 τοῦτο a (τοιοῦτον etiam M) τῷ] τὸ V 6 αὐτῷ libri
 ἐκ(στάν) scripsi: ἐκ libri 7 τοῦ] τῶν V 8] δὴ conī. Thurot (cf. ad
 p. 7,15) 8 κινήθῃναι a (corr. M) 10 οἰκείᾳ om. a 11 οὕτως (οὐδὲ)
 conicio ὅρᾱν MVAN: om. Ta 12 τὴν ὄψιν om. T ὑπολαμβάνειν
 TVa: ὑπολαμβάνεσθαι MAN 14 μορίου — ὀρωμένου om. a μορίου] μόνου T
 ὅταν γὰρ TAN: ὅτι γὰρ V: ἀλλ' ὅταν M: ὅταν a 15 χώρας om. a πᾶσα TVa:
 πᾶσι AN: πᾶσαν M teste Thuroto 16 μὲν ἢ κατὰ AN ἔχουσαν Aa
 ἐπὶ τι VAN: ἐπὶ τοῦτω a: om. T 16. 17 καταλαμβάνεσθαι a 17 ὑπ' αὐτῆς
 scripsi: ὑπὸ τῆς VAN: om. Ta ἐν—χώρᾳ] iuxta debitum T ὅρᾱν a: ὀρών
 TVAN 18 ἐγένετο om. a; ἐγένετο ἢ κατὰ τὸ ὅρᾱν κίνησις, (ἐκεῖνα δὲ) conī. Thurot
 γινομένην a: γινομένη ἢ VAN: recte om. vid. T κίνησιν a: κίνησις TVAN 18. 19 δια-
 πέμπειν Thurot: διαπέμ. VA: διαπέμπει N: transmittat T: διαλάμπει A 19 alt. ἐπὶ] ἀπὸ
 Thurot 20 γινομένου M: γινομένων a ὅρᾱν V (video T, videt corr. Thurot) αὐτῆς
 libri ὥς T: ὁρῶσα VANa; an ὁρῶσα ὥς? ἄλλῃ a: om. M 21 prius τῷ] τὸ a
 ὁραντὸν V ἐν τῷ — τόπῳ post γεγονέναι T (Thurot) παρὰ] περὶ V
 αὐτῷ a: om. T, fort. recte 21. 22 γεγονός M 22 ὁλόκληρος om. T ἡ a: om. VAN
 24 φθάσαν a οὐ del. M teste Thuroto: ὅτε conī. Thurot ἐπανελγυθε T,
 quo recepto fort. οὐ servari potest γὰρ deleui: γε conī. Thurot

www.libtool.com.cn

καταλείπομενον ἐστὶ καὶ ἐν τῇ παραγωγῇ ὄν ὁρᾶ· οὐ γὰρ ἀμέγεθες σῶμα 42
δι' οὗ ὁρῶμεν. τοῦτο δὲ καὶ τοῦ πῦρ εἶναι αὐτὴν δόξαι τισὶν αἵτιον. ὅτι 6
γὰρ τὸ πῦρ στίλβει, ὑπέλαβον καὶ πᾶν τὸ στίλβον πῦρ εἶναι, φανερώς κατὰ
τὴν ἀντιστροφὴν διαμαρτάνοντες· πολλὰ γὰρ στίλβει οὐκ ὄντα πῦρ, ὡς τὰ
5 πρὸ ὀλίγου εἰρημένα.

Τὸ δὲ ἐκείνως δὲ αὐτὸς αὐτὸν ὁρᾶ ὁ ὀφθαλμὸς ὥσπερ καὶ 10
ἐν τῇ ἀνακλάσει ἴσον ἐστὶ τῷ 'οὕτω δὲ ἐν τῇ τοιαύτῃ κινήσει καὶ
θλίψει τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτὸς αὐτὸν ὁρᾶ ὁ ὀφθαλμός, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς
κατόπτροις καὶ ἐν πᾶσιν, ἐν οἷς κατὰ ἀνάκλασιν αὐτὸν ὁρᾶ· καὶ γὰρ ἐπ'
10 ἐκείνων ὥσπερ δύο ὁ εἰς γίνεται, ὁ μὲν κατὰ τὴν ἔμφασίν τε καὶ ὁρώμενος
ἐν τῷ κατόπτρῳ, ὁ δὲ ἄφ' οὗ ἡ ἔμφασις, ὅς ἐστιν ὁ | ὁρῶν. ὅτι δὲ ὁρᾶ 43
ὁ ὀφθαλμὸς καὶ μὴ πάντῃ ὧν ἐν τῇ αὐτοῦ χώρῃ, δηλοῦσιν οἱ τὴν ὅψιν
διάστροφοι.

p. 437^b 10 'Επεὶ, εἴ γε πῦρ ἦν, καθάπερ 'Εμπεδοκλῆς φησιν καὶ
15 ἐν τῷ Τιμαίῳ γέγραπται.

Δείξας τοῦ γινομένου παθούς ἐν τῇ τοῦ ὀφθαλμοῦ θλίψει τὴν αἰτίαν, 6
ὅφ' οὗ παθούς ἀνεπίσθησάν τινες ἐκ πυρὸς εἶναι τὴν ὅψιν λέγειν, νῦν δτι
μὴ οἶόν τε αὐτὴν εἶναι ἐκ πυρὸς δείκνυσιν ἀντιλέγων 'Εμπεδοκλεῖ τε καὶ
Πλάτῳ, οἱ ταύτης ἐγένοντο τῆς δόξης καὶ φασιν ἐκ πυρὸς οὖσαν αὐτὴν,
20 τῷ ἐκπέμπειν ἐξ αὐτῆς φῶς, ὡς ἀπὸ τῶν λαμπτήρων φῶς ἐκπέμπεται,
οὕτως ὁρᾶν. εἰ γὰρ οὕτως τὸ ὁρᾶν γίνεται, διὰ τί, φησίν, οὐχὶ καὶ ἐν 10
τῷ σκότει ἡ ὅψις ὁρᾶ, εἴγε ἐν τῷ φωτὶ μὲν ὁρᾶ, φῶς δὲ αὐτὴ ἑαυτῇ
παρεῖχεν ἐκπέμπουσα ἐξ αὐτῆς;

Εἰπὼν δὲ τοῦτο, ἦν αἰτίαν ὁ Πλάτων τοῦ μὴ δύνασθαι τὴν ὅψιν
25 ὁρᾶν ἐν τῷ σκότει φέρει, ταύτην δείκνυσιν οὖσαν κενὴν. λέγει γὰρ τὸ
φῶς τοῦτο τὸ ἀπὸ τῆς ὀψεως | ἐξίόν, ὅταν μὲν φωτὸς ὄντος ἐξίῃ, σφίζεσθαι 44

1 ἐπαγωγῇ V ἀμέγεθος AN 2 δι' οὗ om. T πῦρ MTVAN: om. a αἴτιον]
αἰτία a: fuit causa T (male ἐγένετο add. Thurot) 3 alt. πῦρ om. V φανερώς
om. a: post ἀντιστροφὴν transpon. Thurot 5 πρὸ ὀλίγου] p. 18,11 ss. 6 ἐκείνως
M (Arist. codd. LPSU): ἐκείνος VANa (Arist. codd. EMY): om. T αὐτὸς om. Arist.
codd. EMY αὐτὸν VAa 6—8 ὁ ὀφθαλμός—ὁρᾶ om. AN 6. 7 ὡς ἐν a:
quemadmodum in T 7 ἴσον ἐστὶ τῷ] tantum videlicet T post τοιαύτῃ add. τε V, fort.
post κινήσει transpon. 8 αὐτὸν Va ὥσπερ καὶ AN: ὡς καὶ a: ὡς V: quemad-
modum T 9 αὐτὸν libri: ad se ipsum T 11 ἐν τῷ κατόπτρῳ om. T alt. ὁ
om. V, sed v. p. 25,10 ὅτι] ὁ AN 12 πάντῃ Ta: πάντα VAN ὧν om. V
ἐν τῇ αὐτοῦ χώρῃ T (propria) a (αὐτοῦ): ἐν τῇ αὐτῇ χώρῃ V: ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ AN
14 εἴ γε AN (Arist.): εἴτε V: si T 17 ἐκ τοῦ πυρὸς λέγειν τὴν ὅψιν νῦν εἶναι ANa, nisi
quod εἶναι νῦν a post ὅτι add. δὲ N 18 αὐτὴν—πυρὸς om. T ἐκ πυρὸς
om. AN 19 οἱ Ta: οἱ ἐπὶ VAN τοῦ πυρὸς a 20 αὐτῆς libri
21 prius ὁρᾶν] ὁρᾶ V 22 σκότῳ V 22. 23 εἴ γε—ἐξ αὐτῆς] emittens autem
ex se ipso lumen ipsum ipsi exhibet T cet. om. 22 αὐτὴ ἑαυτῇ Ta: αὐτῇ VAN
23 παρέχει ex T Thurot αὐτῆς libri 24 εἰπον V τοὺς N
25 σφίζ' V 26 τὸ om. V ἐξίῃ Thurot: ἐξ ἴσως TVAN: ἐξεῖσι a

www.libtopl.com.cn

τε καὶ μιγνόμενον συγγενεῖ ὄντι τῷ ἐκτὸς φωτὶ αἷτιον ἡμῖν γίνεσθαι τοῦ 44
 ὁρᾶν, ὅταν δὲ σκότος ᾖ, πρὸς ἀνόμοιον τὸ περιέχον ἐκπίπτουν ἀποσβέννυσθαι.
 ἡ δὲ λέξις ἡ ἐκ τοῦ Τιμαίου δι' ἧς ταῦτα λέγει αὕτη· “τοῦ πυρὸς ὅσον 5
 τὸ μὲν καίειν οὐκ ἔσχε, τὸ δὲ παρέχειν φῶς ἡμερον οἰκεῖον ἐκάστης ἡμέρας,
 5 σῶμα ἐμνηχανήσαντο γίνεσθαι. τὸ γὰρ ἐντὸς ἡμῶν ἀδελφὸν τοῦτου πῦρ
 εἰλικρινές ἐποίησαν διὰ τῶν ὁμμάτων ρεῖν λεῖον μὲν καὶ πυκνὸν ὄλον μὲν,
 μάλιστα δὲ τὸ μέσον συμπαγήσαντες τῶν ὁμμάτων, ὥστε τὸ μὲν ἄλλο ὅσον
 παχύτερον στέγειν πᾶν, τὸ τοιοῦτον δὲ μόνον αὐτὸ καθαρὸν (διηθεῖν). ὅταν 10
 οὖν μεθήμερινόν ᾗ φῶς περὶ τὸ τῆς ὀψεως ρεῦμα, τότε ἐκπίπτουν ὅμοιον
 10 πρὸς ὅμοιον, ξυμπαγές γενόμενον, ἐν σῶμα οἰκείωθεν ξυνέστη κατὰ τὴν
 τῶν ὁμμάτων εὐθυωρίαν, ὅπηπερ ἂν ἀντερείδῃ τὸ προσπίπτων ἐνδοθεν |
 πρὸς ὃ τῶν ἐξωθεν συνήντησεν. ὁμοιοπαθὲς δὲ δι' ὁμοίότητα πᾶν γενό- 45
 μενον, ὅτου τε ἂν αὐτὸ ποτε ἐφάπτεται καὶ ὃ ἂν ἄλλο ἐκείνου, τοῦτου
 τὰς κινήσεις διαδιδὼν εἰς ἅπαν τὸ σῶμα μέχρι τῆς ψυχῆς αἰσθήσιν παρέ-
 15 σχετο ταύτην, ἣν δὲ ὁρᾶν ἔφαμεν, ἀπελθόντος δὲ εἰς νύκτα τοῦ συγγενοῦς 5
 πυρὸς ἀποτέμενεται. πρὸς γὰρ ἀνόμοιον ἐξὶόν ἀλλοιούται αὐτὸ καὶ κατα-
 σβέννυται, ξυμφυῆς οὐκέτι τῷ πλησίον ἀέρι γινόμενον ἅτε πῦρ οὐκ ἔχοντι·
 παύεται οὖν ὁρᾶν, ἔτι δὲ ἐπαγωγὸν ὕπνου γίνεται”. ὅτι δὲ τοῦτο κενῶς
 λέγεται τὸ ὑπὸ τοῦ σκότους ἀποσβέννυσθαι τὸ ἐξὶόν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν
 20 φῶς, δείκνυσσι. τίς γὰρ ὅλως ἐστὶν ἀπόσβεσις φωτός; τὸ γὰρ θερμόν 10
 τε καὶ ξηρόν, τοιούτεσι τὸ πῦρ, πέφυκεν ἀποσβέννυσθαι ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ τε
 καὶ ψυχροῦ, ὥσπερ ὀρώμεν τὸ ἐν τοῖς ἀνθράξι καὶ ξύλοις πῦρ καὶ τὴν
 φλόγα· ὦν τῷ φωτὶ οὐδέτερον ὑπάρχειν φησί, τὸ ἀνθρακῶδες πῦρ ἢ φλόγα
 εἶναι. | εἰ δὲ τοῦτο, οὐδ' ἂν ἀποσβεννύοιτο ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ ἢ τοῦ ὑγροῦ. 46

- 1 συγγενεῖ] *eiusdem* T (add. *generis*) φωτὸς a (corr. M) 2 ἐκπίπτων V
 3 Τιμαίου] p. 45 B—D λέγω αὕτη V 4 ἡμερον Plato: ἡμέτερον VAN: nobis
 T: ἡμέρας a ἐκάστης Plato: ἐκ δὲ τῆς libri 5 ἐμνηχανήσατο a ἐκτὸς
 a (corr. M) τοῦτου] τοῦτο V: ὄν τοῦτου Plato 6 εἰλικρινέστατον a
sincerum sincerum (sic) *huius faciens* T ἐποίησαν a: εἰς ποιήσαν V: ἐκποιήσαν AN
 ὁμμάτων] ὀφθαλμῶν a prius μὲν om. Plato, alt. T 7 τὸ μέσον om. AN
 ἄλλων a ὅσον om. T 8 στέγειν N Plato: στέργειν V: στένειν A: στέλγειν a:
obsistat T διηθεῖν Plato: om. libri 9 οὖν] μὲν οὖν V ἐκπίπτων V
 10 πρὸς ὅμοιον om. a (habet etiam M) ξυμπαγές N: συμπαγές V: ξυμπαθές a:
 συμπαθές A: *simul totum* T γινόμενον V συνέστηκε A: *constat* T
 11 τῶν om. a ὅπουπερ V ἀντερείσῃ N ἐνδοθεν a: ἐξωθεν MVAN:
exiens T 12—18 πρὸς δ—γίνεται om. a 12 πρὸς δ τῶν Plato: πρόσω τῶν
 V: πρόσω τῷ AN: *antequam defectus* T ἐξω Plato συνέπεσεν Plato
similitudines T 12. 13 παραγενόμενον AN 13 τε ἂν Plato (T): τ' ἐάν VAN
 ἐφάπτεται Plato (T): ἐφῆπται VAN τούτων Plato 14 διδόν AN
 14. 15 *exhibet propter causam quam videre* T 15 ἦν] ἢ cum Platone vid. scrib.
 φάμεν Plato 16 ἀποτέμενεται V (ἀποτέμνεται Plato), cf. p. 69, 10 Th. ὅμοιον VAN
 ἄλλοι τοῦ αὐτοῦ AN ante αὐτὸ add. τε Plato (sic Alex. p. 69, 10 Th.) καὶ
 T (v. p. 69, 11 Th.): om. VAN 17 ξυμφυῆς T (v. p. 69, 11 Th.): ξυμφύει VAN
 τῷ Plato (v. p. 69, 11 Th.): τοῦ VAN 18 οὖν] τε οὖν meliores Platonis
 prius δέ] τε Plato ἔτι] τί a (ὅτι etiam M) 19 τῆς σκοτίας ANa δεξιὸν V
 23 αἶτ, *sed carbonalem ignem* T post φλόγα add. τοῦτο a

www.libtool.com.cn

ἡ οὐδέτερον ὑπάρχειν τῷ φωτί φησι τῶν οἷς τὸ πῦρ σβέννυται· οὔτε γὰρ 46
ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ οὔτε ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ σβέννυται. ἡ μᾶλλον ἡ γραφή ἐστι
τοιαύτη· ‘οἷον δοκεῖ τὸ ἐν τοῖς ἀνθρακώδεσιν εἶναι πῦρ καὶ ἡ φλόξ ἐν τῷ 5
φωτί. οὐδέτερον δὲ φαίνεται ὑπάρχον περὶ τὸ σκότος. τοῦτο γὰρ οὔτε
5 ὑγρὸν οὔτε ψυχρὸν, οἷς ἀποσβέννυται’. ὧ καὶ τὸ ἐπιφερόμενον ἀκόλουθόν
ἐστίν.

p. 437^b19 Εἰ δ’ ἄρα ὑπάρχει μὲν, ἀλλὰ διὰ τὸ ἡρέμα λανθάνει.

Εἰ γὰρ τις λέγει ‘ὑπάρχει μὲν τῷ σκότει ἡ ἄμφω ταῦτα ἡ τὸ ἕτερον, 10
διὰ δὲ τὸ ἡρέμα αὐτῷ ὑπάρχειν ἡμᾶς μὲν λανθάνει, σβέννυσσι μέντοι τὸ
10 φῶς τῇ ἐνούση μὲν ἐν αὐτῷ δυνάμει, ἡμῖν δὲ ἀδήλῳ ὥς ἂν λεπτόν ὄν
καὶ εὐπαθέ’, ἔδει τούτῳ τῷ λόγῳ μεθ’ ἡμέραν ἀποσβέννυσθαι ὑπὸ τοῦ- 47
των, ὅφ’ ὦν καὶ τὸ ἰσχυρότερον, φλόξ, ἀποσβέννυται, ἐν τε τῷ ὕδατι διὰ
τὴν ὑγρότητα καὶ ἐν τοῖς πάγοις διὰ τὴν ψυχρότητα, ὥς γίνεσθαι ἐν τοῖς
πάγοις σκότους· τὸ γοῦν ἐν τοῖς ἀνθραξὶ πῦρ καὶ ἡ φλόξ ταῦτα πάσχοντα
15 ὁρᾶται. οὐδὲν δὲ τοιοῦτον ὁρῶμεν γινόμενον. εἰ δὲ ὑπὸ τούτων μὴ ἀπο- 5
σβέννυται τὸ φῶς, οὐδ’ ἂν ἐν τῷ σκότει τὸ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἐκπεμπό-
μενον ἀποσβεννύοιτο. εἰ δὲ μὴ σβεννυμένου αὐτοῦ ἔδει ὁρᾶν ἡμᾶς, εἰ
ἐξεπέμπετο, οὐχ ὁρῶμεν δέ, οὐδ’ ἂν ἐκπέμποιτο τὴν ἀρχήν, ὥς ὁ Τίμαιος
λέγει. ὅτι δὲ μὴ ἐστὶ τὸ σκότος ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν, ἅπερ ἐστὶ σβεστικά
20 πυρός, καὶ ἐντεῦθεν ὁτλον· γίνεται γὰρ καὶ ἐν τοῖς ξηροῖς καὶ θερμοῖς 10
τόποις, οὐ μόνον ἐν τοῖς ἀντικειμένοις. ἔτι εἰ ἦν τῷ ἐκπέμπειν φῶς τὸ
ὁρᾶν, οὐκ ἔδει τὰ ἐν τῷ ὕδατι ὄντα ὁρᾶν. πῶς γὰρ οἷον τε ἐν ὕδατι πῦρ
τε καὶ φῶς τοιοῦτον διαμένειν καὶ μὴ σβέννυσθαι; ἔτι εὐλογώτερον ἦν
τὸ ὀλίγον φῶς τοῦτο ἐκπεμπόμενον | ἡμέρας ἀποσβέννυσθαι μᾶλλον ἢ 48

1 ἡ] ἡ τὸ α φημι α (corr. M) τῶν] τῷ N 2 ἡ γραφή MTVAN: ὑγρά α
3 τὸ] τε α πῦρ MTVAN: om. α 4 τὸ σκότος Ta: τε τοῦ σκότους VAN
5 ὧ] ὦν V διαφερόμενον α 8. 9 εἰ γὰρ—λανθάνει om. α (habet etiam M)

8 λέγει AN (λέγει etiam M) ὑπάρχει TN: ὑπάρ^χ VA: ὑπαρχ... M σκό^τ V
9 αὐτῷ MTAN: αὐτὸ V λανθάνειν MAN σβέννυσσιν τοῦτο φῶς AN: *extinguit
quidem igitur tale lumen* T 10 μὲν om. Ta ἀδήλῳ scripsi ex T (*occulta,
ἀφανεί* Thurot): ἄτε δὴ VANa 11 ἀπαθέ: α cf. Theophr. De sens.
p. 504, 15 ss. D. 12 ἰσχυρότερον TV: ἰσχυρότατον ANa: ἰσχυρόν M φλόξ scripsi,
v. Arist. p. 437^b22: φῶς MTVAN: om. α: πῦρ coni. Thurot ἀποσβέννυσθαι α
(corr. M) 12. 13 διὰ—πάγοις om. T 14 πῦρ TVa: om. AN an τοῦτο? πάσχοντα
MTV: παρασχόντα AN: παρέχοντα α 15 μὴ post δὲ α 16. 17 τὸ φῶς—ἀποσβε-
νύοιτο om. α (testatur M) 16 σκότω V 17 ἀποσβεννύοιτο Thurot: ἀποσβέννυται
MTVAN alt. εἰ om. α 18 ἐξεπέμπετο om. M 19 μὴ δὲ N ἐστὶ α:
ἐστὶ TVAN σβεστικά V 20 ἐνταῦθα V θερμοῖς καὶ ξηροῖς α 21 ss. cf.
ad p. 31,1 21 τῷ TVAN: τὸ α: ἐν τῷ ex T male Thurot, T enim saepe praeposi-
tionem in vertendo instrumentali ponit v. ad p. 23,3 22 τῷ om. α post γὰρ
add. καὶ α 23 διαμένειν V: διαβαίνειν MTAN: μεταβαίνειν α 24 — p. 23,4 cf.
Alex. De an. II p. 128,3—5 Bruns

www.libtool.com.cn

σχότους· ὁρῶμεν γάρ τὸ πλεῖον πῦρ καὶ τὸ πλεῖον φῶς τοῦ ὀλίγου φθαρ- 48
 τικά. ἂ γὰρ νυκτὸς φωτίζει, ταῦτα ἡμέρας οὔσης ἐξασθενεῖ· ὥστε εὐλο-
 γώτερον, εἰ τῷ ἐκπέμπειν φῶς τὸ ὄραν, νυκτὸς μᾶλλον ὄραν τὰ ζῶα ἢ
 μεθ' ἡμέραν.

5 Εἰπὼν δὲ ταῦτα περὶ τῆς δόξης τοῦ Πλάτωνος ἐπὶ τὴν Ἑμπεδοκλέους δ
 μέτεισι δόξαν. λέγει δὲ αὐτὸν ποτὲ μὲν τὸ ἀπὸ τῆς ὀψεως ἐκπεμπόμενον
 φῶς αἰτιᾶσθαι τοῦ ὄραν, ποτὲ δὲ ἀπορροίας τινὰς ἀπὸ τῶν ὁρωμένων.
 καὶ πρῶτον γε παρατίθεται αὐτοῦ τὰ ἔπη δι' ὧν ἡγεῖται καὶ αὐτὸς πῦρ
 εἶναι τὸ φῶς καὶ τοῦτο ἐκ τῶν ὕφθαλμῶν προχεῖσθαι τε καὶ ἐκπέμπεσθαι 10
 10 καὶ τούτῳ τὸ ὄραν γίνεσθαι. ἀπεικάζει γάρ διὰ τῶν ἐπῶν τὸ ἐκπεμπό-
 μενον ἀπὸ τῆς ὀψεως φῶς τῷ διὰ τῶν λυχνούχων φωτί. ὥς γὰρ ὁδοι-
 πορεῖν τις νυκτὸς μέλλων λύχνον παρασκευασάμενος ἐντίθησιν εἰς λαμπτήρα
 (ὃ γὰρ λαμπτήρ τὰ μὲν ἔξωθεν πνεύματα | ἀπείργει τε καὶ καλύπτει, τοῦ 49
 δὲ πυρὸς τὸ λεπτότατον εἰς τὸ ἔξω διήσιν, ὅπερ ἐστὶ φῶς), οὕτω, φησί,
 15 καὶ ἐν ταῖς μῆνιγι καθιεργόμενον τὸ πῦρ ὑπὸ λεπτῶν ὑμέων περιέχεται,
 οἱ τὰ μὲν ἔξωθεν προσπίπτοντα λυμαντικά τοῦ πυρὸς ἀπείργουσι καὶ οὐκ
 ἔωσιν ἐνοχλεῖν τῇ κόρῃ, τὸ δὲ λεπτότατον τοῦ πυρὸς εἰς τὸ ἔξω διᾶσιν. 5
 ἀμουργοὺς δὲ τοὺς λαμπτήρας λέγοι ἂν τοὺς ἀπειρκτικούς ἀπὸ τοῦ ἀπε-
 ρύκειν τὰ πνεύματα καὶ σκέπειν τὸ περιεχόμενον ὑπ' αὐτῶν πῦρ· ἢ
 20 ἀμουργοὺς τοὺς πυκνοὺς καὶ διὰ πυκνότητα ἀπερύκοντας τὰ πνεύματα,
 ταναὸν δὲ τὸ πῦρ τὸ διὰ λεπτότητα τεινόμενόν τε καὶ διεκρίπτειν διὰ
 τῶν πυκνῶν δυνάμενον. κατὰ βῆλδον δὲ κατὰ τὸν οὐρανόν· "Ὁμηρος· 10
 „ρίπτεσκεν τεταγὼν ἀπὸ βηλοῦ, ὅφρ' ἂν ἔκηται γῇ ὀλιγηπελέων". λεπ-
 τῇσι δὲ ὀθόνησιν ἐχεύατο κύκλωπα κούρην εἶπεν ἀντὶ τοῦ ἑλπιτοῖς

1 σχότος A *videmus enim sine die extingui amplius lumen paucioris corruptivum T*
 (interpolata ex eis quae praecedunt *emissum die extingui*) πλεῖστον a ὀλίγου]
 ἡλίου V 1. 2 φθαρτικόν Ta 3 τῷ] τὸ a: ἐν τῷ ex T Thurot, v. ad p. 22, 21
 5 (τῆς) τοῦ conicio 6 τὸν αὐτόν a 7 δὲ] δὲ καὶ V τινὰς TVa: τινός AN: τὰς
 Usener (cf. Arist. p. 438^a 4 et Alex. p. 24, 4) 8 πρῶτά γε V αὐτὰ τὰ V
 8. 9 εἶναι πῦρ AN 10 καὶ τούτῳ scripsi (et *hinc* T): καὶ τούτων VAN: καὶ τούτων a:
 καὶ οὕτω Usener (cf. p. 24, 6. 20) prius τὸ a: om. VAN ἀπεικάζει Ta: ἀπει-
 κάζειν VAN 11 λυχνούχων φωτί MTVAN: λυχνείων φώτων a 12 τις TAN
 (Emped.): τῆς Va εἰς om. a (habet etiam M) 13 γὰρ om. AN 14 prius
 τὸ om. AN εἰς M(T)VA: ὡς Na διήσιν Thurot: δεισιν libri 15 καὶ
 MTVAN: om. a περιέχεται a 16 προσπίπτοντα] *ostendentia* T corr. in *offen-*
dentia 17 ὀχλεῖν V εἰς] ὡς a (corr. M) διᾶσιν Usener: δεισιν libri
 18 ἀμουργοὺς δὲ] spat. vi litt. T: ἀμουργοὺς δὲ Arist. codd. EMY τοὺς λαμπτήρας
 om. AN λέγοι ἂν hic habet TV: post δὲ ANa ἀπειρκτικούς MN: ἀπειρητικούς
 VA(?): παρεκτικούς a τοῦ] τῆς N 19. 20 καὶ σκέπειν—πνεύματα om. AN
 19 αὐτῶν om. T 19. 20 ἢ ἀμουργοὺς] spat. iii litt. T 20 ἀμουργεῖς a
 καὶ TV: om. a πυκνότητος ἀπερύκοντας V τὰ πνεύματα Ta: om. V
 21 ταναόν N: spatium x litt. T λεπτότατον N 22 κατὰ βῆλδον in spatio xv
 litt. om. T alt. κατὰ om. a (habet etiam M) "Ὁμηρον V (Il. XV 23)
 23 versum om. in spatio T ῥίπτεσκε libri ὀλίγην πλέων AN 23. 24 λεπτό-
 τησι V: *subtilissimis* T 24 χθονίησι λοχάζετο Arist. codd. EMY ante κύκλωπα
 add. κυκλοτερῆν V κύκλωπα a εἶπεν—κούρην (p. 24, 1) om. Va τοῦ om. A

www.libtool.com.cn

ὕμεισι περιέλαβε τὴν κυκλωτερεῇ κόρην¹, πρὸς τὸ ὄνομα τῆς κόρης χρησά-
μενος ποιητικῶς ταῖς ὁθόναίς ἀντὶ τῶν ὑμένων. δεῖξας δὲ αὐτὸν διὰ 5
τούτων τῶν ἐπῶν ταῦτα λέγοντα, προστίθῃσι τὸ ὅτε μὲν οὕτως ὁρᾶν
φῃσιν, ὅτε δὲ ταῖς ἀπορροαῖς ταῖς ἀπὸ τῶν ὀρωμένων ἀπορρεῖν
5 τινά, αὐτὸν προσπίπτοντα τῇ ὄψει, ὅταν ἐναρμόσῃ τοῖς ἐν αὐτῇ πόροις τῷ 5
εἶναι σύμμετρα, εἴσω τε χωρεῖν καὶ οὕτως τὸ ὁρᾶν γίνεσθαι. ταύτης τῆς
δόξης καὶ Πλάτων μνημονεύει ὡς οὔσης Ἐμπεδοκλέους ἐν Μένωνι, καὶ
ὀρίζεται κατὰ τὴν δόξαν τὴν ἐκείνου τὸ χρῶμα ἀπορροὴν σωματίων ὅψαι
σύμμετρον καὶ αἰσθητὴν.

10 p. 438^a 5 Δημόκριτος δ' ὅτι μὲν ὕδωρ φῃσιν εἶναι, λέγει καλῶς,
ὅτι δ' οἶεται τὸ ὁρᾶν εἶναι τὴν ἔμφασιν, οὐ καλῶς.

Ἀντιπῶν τοῖς ἐκ πυρὸς τὴν ὄψιν ποιῶσιν ἐπὶ τὴν Δημοκρίτειον 10
δόξαν μετελήλυθε, καὶ τὸ μὲν ἐξ ὕδατος τὴν ὄψιν λέγειν αὐτὸν εἶναι ἐπαινεῖ,
τὸν δὲ τρόπον καθ' ὃν γίνεσθαι τὸ ὁρᾶν λέγει οὐκ ἀποδέχεται. λέγει γὰρ
15 Δημόκριτος τὸ ὁρᾶν εἶναι τὸ τὴν ἔμφασιν τὴν ἀπὸ τῶν ὀρωμένων δέχεσθαι. 51
ἔστι δὲ ἡ ἔμφασις τὸ ἐμφαινόμενον εἶδος ἐν τῇ κόρῃ, ὁμοίως δὲ καὶ ἐν
τοῖς ἄλλοις τῶν διαφανῶν, ὅσα οἶα τε τὴν ἔμφασιν φυλάττειν ἐν αὐτοῖς.
ἡγεῖται δὲ αὐτός τε καὶ πρὸ αὐτοῦ Λεύκιππος καὶ ὕστερον δὲ οἱ περὶ τὸν
Ἐπίκουρον εἰδωλὰ τινα ἀπορρέοντα ὁμοιόμορφα τοῖς ἀφ' ὧν ἀπορρεῖ (ταῦτα 5
20 δὲ ἐστὶ τὰ ὁρατά) ἐμπίπτειν τοῖς τῶν ὀρώντων ὀφθαλμοῖς καὶ οὕτως τὸ
ὁρᾶν γίνεσθαι. οὐ τευχῆριον παρατίθεται τὸ αἰεὶ τῶν ὀρώντων ἐν τῇ κόρῃ
εἶναι τὴν τοῦ ὀρωμένου ἔμφασιν καὶ εἰδῶλον· δὲ δὴ καὶ τὸ ὁρᾶν εἶναι
ἀντιλέγει δὲ πρὸς τὴν δόξαν τοῦ Δημοκρίτου ταύτην τοῦτο μὲν συμβαίνειν
(λέγων τὴν ἔμφασιν) διὰ τὸ τὸ ὅμμα λεῖον εἶναι· τὰ γὰρ λεῖα πάντα 10
25 πέφυκε τὴν τοιαύτην ἀπὸ τῶν ὁρατῶν ἔμφασιν δέχεσθαι, οὐχ ὁ ὀφθαλμὸς
μόνος. ὅτι δὲ οἶεται τὸ ὁρᾶν εἶναι τὴν ἔμφασιν, οὐ καλῶς τοῦτ'
ἔστιν ὅτι δὲ οἶεται τὴν ἔμφασιν αἰτίαν εἶναι τοῦ ὁρᾶν, οὐ καλῶς.

1 κυκλωτερεῇ Thurot: κύκλωτερεῇ AN: *circularem* T; *luisse Graecos saepe in homonymo*
κόρη notum est, v. *Περὶ ὕψους* c. 4,4 3 τούτων om. T τῶν om. V ὅτως V
4 *defluxibus. ab hiis enim quae videntur* T ἀπορροαῖς MTV: ἀπορραῖς ANa
alt. ταῖς MVAN: om. a ἀπὸ] ἀπὸ γὰρ ex T Thurot ἀπορεῖν AN: ἀπορρεῖν
(γὰρ) conicio (cf. quod modo adnotavi) 5 αὐτῷ a 6 τε χωρεῖν] *accipit*
suscepi T 7 οὔσαν AN ἐν Μένωνι Thurot (p. 76 C): *etiam Mennone* T:
ἐμμένων εἰ MAN: εἰ Va 8 alt. τὴν V: τε N: om. Aa ἀπορροὴν] ἀπὸ V
σωμάτων libri: *corpori* T: *σχημάτων* Plato vulg.: *χρημάτων* Plato γρ. T cf. Diels *Berl.*
Sitzungsber. 1884, 348 sqq. 9 αἰσθητόν N 10—12 δ' ὅτι—Δημοκρίτειον om. V
10 ὅτι] ὁ τὸ N εἶναι φησι Arist. 12 Δημοκρίτου AN 16 ἡ (sic) M: τὸ a:
om. VAN κόρει V ὁμοῖον a 17 οἶα τε scripsi: οἶεται VANa (*putantur* T),
cf. ad p. 29,5 αὐτοῖς libri 21 παρετίθετο V 23 ἀντιλέγει a: ἀντι-
λέγων TVAN, quod servari potest, si v. 24 scribas (λέγει) λέγων (τὴν) τοῦ conicio
(v. ad v. 8) post μὲν add. γὰρ V συμβαίνει TVN 24 alt. τὸ om. AN
25 *non quia oculus* T 26 μόνον V (v. p. 26,5): om. T 26. 27 τὸ—οἶεται
om. V 27 οὐ Va: om. TAN

p. 438^a7 Καὶ ἔστιν οὐκ ἐν ἐκείνῳ, ἀλλ' ἐν | τῷ ὁρῶντι· ἀνά- 52
κλασις γὰρ τὸ πάθος.

Δοκεῖ μοι σφόδρα βραχέως εἰρησθαι τὸ λεγόμενον, διὸ καὶ ἀσαφές
εἶναι. ἔστι γὰρ ὁ λέγει· 'καὶ ἔστιν οὐκ ἐν ἐκείνῳ τὸ ὁρᾶν, τουτέστιν οὐ
5 διὰ τὴν ἔμφασιν οὐδὲ ἐν τῇ ἐμφάσει ἐστὶ τὸ ὁρᾶν, ἀλλ' ἐν τῷ ὁρῶντι,
τουτέστι τῷ ἔχοντι τὴν ὁρατικὴν δύναμιν· ἡ γὰρ ἔμφασις ἀνάκλασις τίς δ
ἐστὶ καὶ πάθος'. ἡ τὸ καὶ ἔστιν οὐκ ἐν ἐκείνῳ, ἀλλ' ἐν τῷ ὁρῶντι·
ἀνάκλασις γὰρ τὸ πάθος ἴσον ἐστὶ τῷ 'καὶ ἔστιν οὐκ ἐν τῇ ἐμφάσει
τὸ ὁρᾶν, ἀλλ' ἐν τῷ ὁρῶντι ἡ ἔμφασις'. οὐ δεικτικὸν τὸ ἐπενεχθὲν τὸ ἀνά-
10 κλασις γὰρ τὸ πάθος. ἐν γὰρ τῷ ὁφθαλμῷ, ὅς ἐστιν ὁ ὁρῶν, ἡ
ἔμφασις, διότι λείψ. ἡ γὰρ ἔμφασις πάθος τί ἐστὶ κατὰ ἀνάκλασιν γινό- 10
μενον ἐν τοῖς λείψ. τε καὶ σύστασιν τινα ἔχουσιν, ὡς δύνασθαι σῶζειν
τὸ ἐμφαινόμενον διὰ τοῦ μεταξὺ διαφανοῦς γινόμενον, ὅποιόν ἐστι καὶ ὁ
ὁφθαλμός. ὅθεν πάλιν ὡς τὸ ὁρατὸν ἔχοντος ἐν αὐτῷ, τοῦτο δὲ ἐστὶν ἡ
15 ἔμφασις, ἐπ' ἄλλο τι διαδόσεις τῆς ἐμφάσεως γίνεται καὶ ἐπ' αὐτὸν τὸν
ὁρῶντα. τῷ οὖν | καὶ τὸν ὁφθαλμὸν τοιοῦτον εἶναι (λείψ. γὰρ) γίνεται 53
καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἔμφασις κατὰ τὴν τῶν ὁρωμένων ἀνάκλασιν διὰ τοῦ μεταξὺ
διαφανοῦς, ὅταν κατ' ἐνέργειαν τοιοῦτον ᾗ. κοινότερον δὲ χρῆται τῷ τῆς
ἀνακλάσεως ἐπὶ τῆς ἐμφάσεως ὀνόματι, ὡς καθωμυλημένῳ ἐπὶ τούτων·
20 ἐπεὶ ὅτι γε οὐ κατ' ἀνάκλασιν ταῦτα γίνεται, ὡς δοκεῖ τοῖς ἀπὸ τῶν μαθη- 5
μάτων, ἀλλὰ τῇ τοῦ διαφανοῦς διακονίᾳ, ὃ πάσχον πως ὑπὸ τοῦ ὁρωμένου
διαδίδωσιν ὃ πάσχει πάθος τοῖς λείψ. τε καὶ στέγειν αὐτὰ καὶ σῶζειν δυνα-
μένους, ὅταν ἐπ' εὐθείας ἢ ταῦτα τοῦ ὁρωμένου κείμενα, ἀπὸ τούτων
πάλιν πάσχον ὡς ἀπ' ἀρχῆς τινος τὸ πάθος διαδίδωσιν ἐπὶ ταῦτα ἀπ' 10
25 ὧν τὴν ἀρχὴν ἔπαθεν, εἰρηκεν, ὅτε ἔλεγεν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς περὶ τοῦ
πῶς ὁρῶμεν. εἰπὼν δὲ τὴν ἔμφασιν οὐ τὸ ὁρῶμενον εἶναι ἀλλὰ πάθος
τι καὶ ἀνάκλασιν, προστίθησιν ὅτι μηδέπω περὶ τῶν ἐμφάσεων τε καὶ
ἀνακλάσεων ὁῆλον (ᾗ) τῷ | Δημοκρίτῳ ἴσως, μήτε τί εἰσιν αἱ ἐμφάσεις 54

1 ὁρᾶν τι N 5 ἀλλ' a: om. TVAN 7 ἡ τὸ Va: ἡτοι AN: que T 8 τῷ
Ta: τὸ V: τοῦ AN 9 prius τὸ] τοῦ AN ἐμφάνεια AN 10 γὰρ τὸ πάθος
MT: πάθος γὰρ Va: πάθος γὰρ τὸ AN ἐν γὰρ TVAN: τὸ ἐν M: ἐν a
11 prius ἐμφάνεια M διότι VAN: ὅτι Ma post κατὰ add. τὴν a 13 δια-
φόρως a (διαφανοῦς etiam M) γινόμενου AN 14 ἔχοντος AN: ἔχοντες Va:
habens T αὐτῷ libri 15 τὸν om. A¹N 16 γίνεται MTVAN: om. a
17 ἀνάκλασιν N 18 ss. cf. Alex. in Meteor. p. 141 Hayduck 19 καθωμυλη-
μένων V τούτῳ a 20 γίνεται ταῦτα a τῶν om. a 22 δια-
δίδωσιν Thurot (διαδίδον ex T scrib.?): δίδωσιν VANa σῶζειν αὐτὰ καὶ στέγειν AN
23 ante ὅταν add. kai Thurot, sed v. ad v. 22 ne hic et v. 24 ἀπὸ mutes, v. Alex. in
Meteor. p. 141, 27. 28 24 πάσχον Thurot: patiens T: πάσχουσα Va: πάσχει AN ἀπ'] ἐπ' V
25 ὅταν V Περὶ ψυχῆς B 7 p. 419^a13—15? (πῶς ὁρῶμεν huic capiti Alex. inscribit,
item inscripserat libello, quo hoc caput tractaverat; quem ipse commemorat De an. p. 43, 16
Br., Alexandri interpolator ut vid. (V. Rose, Arist. Pseudep. p. 374) in Comm. in Meteor.
p. 141, 11); ceterum cf. Arist. p. 435^a5 ss. 27 ἀνάκλασιν V μηδέπω VAN: μήπω a
(οὐδὲν πω Arist. codd. PS, ceteri οὐδέπω) τε om. a 28 ᾗ T (Arist.): om. VANa

www.libtool.com.cn

μητε πῶς γίνονται μητε ὅτι τὰ λεία καὶ στέγειν δυνάμενα πάντα τῶν 54
τοιούτων ἐμφάσεων δεκτικά, οὐχ αἱ ὕψις μόνον. εἰπὼν δὲ ταῦτα προστί-
θησιν ὅτι καὶ τοῦτο ἄτοπον τὸ μὴ ἐπελθεῖν αὐτῷ ἀπορῆσαι διὰ τί 5
πλειόνων ὄντων τῶν τὰς ἐμφάσεις καὶ ὡς αὐτὸς ἡγεῖται, τὰ εἰδωλα δεχο-
5 μένων μόνος ὁ ὀφθαλμὸς ὁρᾷ. εἰ γὰρ ἐπέστησε τούτῳ, οὐκ ἂν ἐδόκει
αὐτῷ ἐμφασίς ἢ ὁρῶσα εἶναι. πολλὰ γὰρ ἄψυχα δέχεται τὴν τοιαύτην
ἐμφασιν, ἀλλ' οὐχ ὁρᾷ.

p. 438*12 Τὸ μὲν οὖν εἶναι τὴν ὕψιν ὕδατος, ἀληθές μὲν, οὐ
μέντοι συμβαίνει τὸ ὁρᾶν ἢ ὕδωρ.

10 Ἀληθές μὲν φησι τὸ ὑπὸ Δημοκρίτου λεγόμενον εἶναι, τὸ ὅτι ἡ ὕψις 10
ὑδατός· ἐστίν· οὐ μὴν διότι ὕδωρ ἐστὶ καὶ ἐξ ὕδατος, διὰ τοῦτο ὁρᾷ, ἀλλὰ
καθότι συμβέβηκε τῷ ὕδατι διαφανεῖ εἶναι· διὰ γὰρ διαφανοῦς τὸ ὁρᾶν.
διὸ καὶ δι' ὕδατος· διαφανὲς γὰρ καὶ τοῦτο. | ἐξῆς δὲ προστίθησι καὶ τὴν 55
αἰτίαν δι' ἣν, ὀφείλοντος διαφανοῦς εἶναι τούτου ᾧ ὁρῶμεν, ὄντος δὲ δια-
15 φανοῦς οὐκ ἔλαττον τοῦ ἀέρος ἢ τοῦ ὕδατος, ἐστίν ὕδατος ὁ ὀφθαλμὸς.
λέγει γάρ· διὰ τὸ εὐφυλακτότερον εἶναι τὸ ὕδωρ τοῦ ἀέρος καὶ δύνασθαι
μᾶλλον σφίσεσθαι ἐν ᾧ ἂν ἀποληφθῇ (ὁ γὰρ αἶθρ εὐδιάπνευστός τε καὶ 5
δυσσπόλητος τῷ διαπνεῖσθαι ῥαδίως) εἴη ἂν ἐξ ὕδατος, καὶ διὰ τὸ φυλα-
κτικώτερον εἶναι τοῦ τόπου τὸ ὕδωρ τοῦ ἀέρος καὶ μᾶλλον συνεστάναι
20 (τούτου γὰρ τὸ εὐσποληπτότερον ὄνομα, ᾧ κέχρηται, σημαντικόν)·
σύστασιν γὰρ μᾶλλον ἔχει, εὐρίπιστος γὰρ ὁ αἶθρ. καὶ ἐστίν ὁ μὲν αἶθρ
διαφανὲς μόνον διὰ λεπτότητα, τὸ δὲ ὕδωρ καὶ διαφανὲς καὶ ἐμφανές. 10
δι' οὐ μὲν οὖν ὁρῶμεν ἀρκεῖ τοῦτο διαφανὲς εἶναι, ᾧ δὲ ὁρῶμεν, τοῦτο
καὶ ἐμφανές καὶ τοιούτον οἶον δέχεσθαι δύνασθαι τε καὶ σφίσειν τὰ
25 τῶν ὁρωμένων εἶδη· ἡ οὐδὲν ἢ ἐμφασίς πρὸς τὸ ὁρᾶν συντελεῖ, ἀλλ' ἱκανὴ
ἢ διαφάνεια, ὡς εἶπεν. ἔτι δύο ὑπεροχῶν οὐσῶν ἐν τῷ διαφανεῖ καὶ |
ὄντος ἄκρως μὲν ἀραιοῦ τοῦ ἀέρος, στερεῶν δὲ πάλιν τῶν ὀρισμένων 56
διαφανῶν (ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ ἴδιον πέραις ἔχοντα, ὡς ὕελός τε καὶ τῶν

1 ὅτι TVa: τὸ τί VN 2 οὐχί Aa μόναι a (cf. ad p. 24,26) 2.3 προστί-
θησιν om. T 3 ante ὅτι et post τοῦτο spat. in a 4 τῶν om. V ἡγεῖται] αἰτ V
6 ἢ ὁρῶσα] τὸ ὁρᾶν conl. Thurot (cf. p. 24, 22. 26), vix recte 6. 7 cf. Theophr.
De sens. p. 509,23 D. 8 τὴν ὕψιν εἶναι A(?)a Arist. 9 ἡ TV 10 Δημο-
κρίτῳ V 11 μὴν] μὲν V ὁρᾷ om. V 12 καθότι] κατὰ N 13 δι' om. AN
et per hoc T 14 ὡ V: τοῦ AN: om. a: ut (= ὡς) T ὁρωμένου AN 15 alt.
ὑδατος om. a (habet etiam M) 16 εὐφυλακτότερον M(T) (Arist.): εὐφυλακτικώτερον VAN:
ἀφυλακτότερον a cf. p. 75,8 Th. post εἶναι add. τοῦ τόπου V (cf. v. 19) 18 δυσσ-
πόλητος N τῷ τὸ V ῥαδίον a 19 εἶναι om. a (habet etiam M)
20 εὐσποληπτότερον Arist. codd. EMY ὡς AN 21 εὐρίπιστος A: εὐρίπυστος N
γάρ TVAN: δὲ a 22 λεπτότητος N prius καὶ] om. a 23. 24 δι' οὐ — ἐμ-
φανές om. T 23 ante δι' οὐ add. διὸ a μὲν οὖν scripsi: μόνον libri ὁρῶμεν
A(?)a: ὁρῶμενον VN ᾧ δὲ VAN: ὁ δὲ νῦν a 24 τε καὶ ante δύνασθαι a
25 εἶδη] ydola T συντελεῖ om. T 26 ὡς εἶπεν om. T 27—p. 27,6 cf. Alex.
De an. p. 142,24—143,1 Br. 27 ἄκρως N ἀρεοῦ AN 27. 28 ὁρω-
μένων ANa 28 ὕελός V τε] τις A

www.libtool.com.cn

λίθων οἱ τριούτοι), μέσον ἐστὶν ἐκατέρου τῶν ἄκρων τούτων τὸ ὕδωρ· 56
ἔδει δὲ τὸ ἐκατέρων ἀντιληψόμενον τῶν ὑπερβληῶν ἐν μέσῳ εἶναι ἐκατέρου δ
(εἰ γὰρ ἦν ἐκ τοῦ ἐτέρου τῶν ἄκρων, οὐκ ἂν ἀντελαμβάνετο τοῦ ἐτέρου
πόρρω ὄντος καὶ κατὰ πολὺ διεστῶτος, ἐπεὶ, ὡς αὐτὸς εἶρηκεν ἐν τῷ
5 δευτέρῳ Περὶ ψυχῆς, δεῖ εἶναι τὸ δι' οὗ αἰσθανόμεθα). ἔστι δὲ τριούτων
τὸ ὕδωρ πρὸς τὰ ἄλλα διαφανῆ· εἰκότως οὖν ἐκ τούτου ἡ ὄψις.

Ὅτι δὲ ἐξ ὕδατός ἐστιν ἡ κόρη δι' ἧς ὁρῶμεν, καὶ ἐξ αὐτῶν δεῖ- 10
κνυσι τῶν ὀφθαλμῶν· διαφθειρομένων γὰρ τούτων τὸ ἐκρέον ὕδωρ φαίνεται
ὄν. ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς παντελῶς ἔτι τῶν ἐμβρύων νεογνοῖς φησι τῇ τε
10 ψυχρότητι καὶ τῇ λαμπρότητι ὑπερβάλλειν τὸ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑγρὸν. † δῆλόν
ἐστὶ καὶ ἐκ τῶν ἀνατομῶν | τὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ· οὐ γὰρ ἄλλο τί ἐστὶν ἢ 57
ὑγρὸν τὸ περιεχόμενον ἐν ἐκείνῳ τῷ χιτῶνι, ἐνθα ἡ κόρη. λέγει δὲ καὶ διὰ
τούτου ἐν τοῖς ἐναίμοις τῶν ζώων τὸ λευκὸν τοῦ ὁμματός λιπαρὸν εἶναι μάλιστα,
ὅπως διαμένη τὸ ὑγρὸν τὸ αὐτόθι ἄπηκτον θαλπόμενον διὰ τούτου. διὸ
15 ἀρριγώτατος ὁ ὀφθαλμός ἐστι. τὰ μὲν οὖν τῶν ζώων ἔναιμα ταύτην τὴν δ
βοήθειαν ἔχει πρὸς τὸ μὴ πῆγνυσθαι αὐτῶν τὸ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑγρὸν·
τὰ δὲ ἄναιμα πιμελὴν μὲν οὐκ ἔχει, σκληρόφθαλμα δὲ ἐστὶ διὰ τὴν τῶν
περικειμένων χιτῶνων τῷ ὑγρῷ δι' οὗ ὁρῶσι στερεότητα καὶ ὑπὸ τούτων
σκέπονται.

20 p. 438*25 Ἄλογον δ' ὅλως τὸ ἐξιόντι τινὶ τὴν ὄψιν ὁρᾶν.

Εἰπὼν μεταξὺ τὴν Δημοκρίτου δόξαν ἐπάνεισι πάλιν ἐπὶ τὴν πρότερον 10
ῥηθεῖσαν. καὶ ἐπεὶ οἱ ἐκ πυρὸς τὴν ὄψιν ποιοῦντες ἔλεγον τὸ ὁρᾶν γενέσθαι
ἐξιόντος τινὸς φωτός ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν, καθόλου ἐνστάς· πρὸς τὸ ἐξιόντι
τινὶ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὸ ὁρᾶν γίνεσθαι, ἀνελὼν τοῦτο συναναιρήσει 58
25 αὐτῷ καὶ δ τούτῳ εἴπετο· εἴπετο δὲ καὶ τὸ ἐκ τοῦ πυρὸς τὴν ὄψιν εἶναι.
τῷ δὲ μὴ ἐξιόντι τινὶ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὸ ὁρᾶν γίνεσθαι συναναιροῖτ'
ἂν καὶ τὸ ἀνάκλασιν γίνεσθαι. ἄλογον γάρ, φησίν, ὅλως τὸ ἐξιόντι τινὶ
ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὸ ὁρᾶν γίνεσθαι. ἐπεὶ δὲ τῶν ὁμοίως λεγόντων τὸ δ

1 ἐκάτερον a 2 prius ἐκάτερον a: ἐκατέρως conicio (*susceptivum utrumque* T) 4 πόρου V
4. 5 ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ ψυχῆς] c. 2 p. 423b7 8 ὀφθαλμῶν Ta: ὀφθαλμῶν τῶν
περὶ αὐτῶν V: περὶ αὐτῶν AN διαφθειρομένων γὰρ τούτου V 10 aut cum
Thuroto δῆλα (*patent* T) scrib. aut v. 11 τῶν pro τὰ et (ὡς) δῆλον 11 ἐστὶ καὶ VN:
ἐστὶν A: δὲ ἐστὶν a (Thurot): *etiam* T 13 ante τοῦ add. τὸ AN αἵματος TAN
14 διαμένει AN αὐτόθεν V: om. T διὸ a: δι' οὗ VAN: *quod* T
15 ἀρριγώτατος V(T): ἀρριγώτατος a: . . . γώτατος A: . . . γάτατα N: fort. ἀρριγώτατον
cum Arist. scrib. ἔναιμα τῶν ζώων a(T?) τὴν om. AN 16 αὐτῶν
τὸ αἷμα καὶ τὸ ἐν T 18 ὁρῶμεν T στερεότητα N: στερότητα a
19 σκέπονται V 20 ὅλως] ὄντως V τὸ] τῷ V 21 τὴν] τοῦ V
22 οἱ om. AN γίνεσθαι a 23 φωτός MTVAN: om. a ἐξιόν a (corr. M)
24 ἀνελὼν A'N 25 καὶ ὡ τοῦτο AN alt. καὶ TANa: om. V τοῦ om.
N, fort. recte 26 ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν TV: om. ANa 26—p. 28,1 συναναιροῖτ'
— alt. γίνεσθαι om. V 26 ἔναιμοις a 27. 28 ἄλογον— γίνεσθαι om. a
(habet *etiam* M) 27 ἀνάλογον A 28 ἐπεὶ a: ἐπὶ AN: om. T

ὁρᾶν γίνεσθαι οἱ μὲν μέχρι τοῦ ὁρωμένου ἡγούντο τὸ ἐξίον ἀπὸ τῶν 58
 ὀφθαλμῶν ἀποτείνεσθαι, ὥσπερ οἱ μαθηματικοί, οἵτινες δι' ἀκτίνων
 ἐξισουσὼν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ μέχρι τῶν ὁρωμένων ἀποτεينوμένων ὁρᾶν
 ἡμᾶς λέγουσι (κῶνον γάρ τινα φασιν ἐκ τῶν ἀκτίνων γίνεσθαι κρουφὴν
 5 ἔχοντα τὴν ὄψιν, βάσιν δὲ τὸ ὁρώμενον, καὶ τοῦτω τῇ κώνῳ περιλαμβά- 10
 νεσθαί τε τὰ ὁρώμενα καὶ οὕτως ὁρᾶσθαι, τῆς τοῦ κώνου βάσεως περι-
 λαμβανούσης αὐτά), οἱ δὲ μέχρι τινὸς τὸ ἐκπεμπόμενον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν
 φῶς προϊέναι φασίν, ἔπειτα συμμιγῆς γίνεσθαι τῇ ἑξῶ φωτὶ καὶ τοῦτου
 τοῦ ἐξ ἀμφοῖν συστάντος τε καὶ συμφύντος φωτός | κατὰ τὸ πέρας τοῖς 59
 10 ὀφθαλμοῖς προσπίπτοντος καὶ διαγγέλλοντος τὸ πάθος τῇ ὀφθαλμῷ τὸ
 ὁρᾶν γίνεσθαι, ὡς Πλάτωνι δοκεῖ, ἀμφοτέρως φησὶ τὰς δόξας αὐτόπους. πρὸς
 μαθηματικούς οὐδὲν ἀντιλέγων ἄλλο, πρὸς δὲ τοὺς τὸ φῶς ἐξίεναι λέγοντας,
 ἔπειτα συμφέρεσθαι τῇ ἀπὸ τῶν ὁρωμένων φωτὶ λέγει, ἐπειδὴ τῶν πῦρ δ
 τὴν ὄψιν εἶναι λεγόντων αὕτη ἡ δόξα ἐστίν, ἣν αὐτῷ προηγουμένως ἀνελεῖν
 15 πρόκειται.

Λέγοιτο δ' ἂν καὶ πρὸς ἐκείνους πρῶτον μὲν ὅτι ἀνάγκη σῶμα εἶναι
 τὸ ἐκπεμπόμενον· οὐ γὰρ δὴ οἷόν τε ἀσώματόν τι κινήθῃναι καθ' αὐτὸ
 τοπικῶς. ὄντος δὲ σώματος τοῦ ἐκπεμπομένου, πῶς οὐκ ἀναλίσχεται τὰ 10
 ὁρῶντα τοσοῦτον ἀφροσύνη τοῦ ὁρωμένου, ὅσον ὁ οὐρανὸς ἡμῶν; καὶ γὰρ
 20 εἰ λεπτότητι τὸ ἐκπεμπόμενον σῶμα διαφέρει, ἀλλ' οὖν τὸ πλῆθος τοῦ
 διαστήματος ἱκανὸν καὶ μεῖζον καταναλῶσαι σῶμα οὐ τὰ ζῆα ἔχει, καὶ
 εἰς λεπτότατόν τις αὐτὸ ἀναλύσῃ. | νῦν δὲ οὐδὲν ἐλάττων' ὁρᾶται τὰ ζῆα 60
 γινόμενα, ὅτε τὰ ἀπὸ τοσοῦτου διαστήματος ὁρᾷ ἢ ὅποτε ἐπιμύσει. ἔτι εἰ
 λεπτὸν οὕτως τὸ προχέμενόν ἐστιν, ὡς δύνασθαι ἐπὶ τοσοῦτον ἀποτεινέ-
 25 μενον μηδὲν φανερώς ἀπαναλίσκειν τοῦ ἀφ' οὗ προχέεται σῶματος, πῶς δ
 οὐκ εὐφθαρτόν ἐστιν ὑπὸ τοῦ τυχόντος; τὰ γὰρ λεπτότατα τῶν σωμάτων
 εὐπαθῆ. φαίνεται δὲ τοῦτο μηδὲ ὑπὸ τῶν βιαιοτάτων ἀνέμων ἐκτρέπεσθαι
 οὐνάμενον τῆς ἐπ' εὐθείας τάξεως. ἔτι εἰ οὕτως ἐστὶ λεπτόν, διὰ τί δὴ

2 ἀποτίνεσθαι V 2 ss. cf. Alex. in Meteor, p. 141,3 ss. H. 2 μαθητικοί V
 οἵτινες M^{VAN}: οἱ a 4 τινα M^{TVAN}: om. a φησιν a (corr. M) κρουφὴν V
 5 τὸ ὁρώμενον] *idem quod videtur* T 6 τε om. AN 6. 7 παραλαμβανούσης AN
 8 τοῦτο a (τούτου etiam M) 9 cf. Alex. De an. p. 127,32. 129,10 Br.
 10 προσπίπτοντα καὶ διαγγέλλον V τῇ ὀφθαλμῷ M^{TVAN}: τῶν ὀφθαλμῶν a
 11 πρὸς om. AN: πρὸς (μὲν) conicio 12 μαθητικούς V πρὸς M: προσίθῃσι
 TVANa 13 ὁρωμένων] *oculis* T λέγει a: λέγειν TVAN τῶν] τοῦ N
 14 αὐτὸ V 16 cf. Alex. De an. II p. 127,28 ss. Br. ὅτι om. V
 17 τι om. a καθ' αὐτό a: κατ' αὐτό VAN 18 σώματος post ἐκπεμπομένου a
 20 εἰ om. V λεπτό... N διαφέρει V τοῦ] εἶναι V 21 οὐ]
 ὁ MT ἔχει T: ἔξει VANa καὶ] *et* T 22 τις TV: τι ANa ἐλάττων'
 scripsi: ἐλάττων TVANa post ἐλάττων add. αὐτὸ a, αὐτόν M 23 γινόμενα Aa
 ὁ γε V 23—26 cf. De an p. 129,20—24. 128,26. 27 23 ὁρᾶν a: *eidentur* T
 23. 24 εἰ λεπτόν εἴη τοῦτο τὸ a 24 προχέμενον οὕτως ὡς M ἐστὶν om. a 25 τοῦ
 a: τὸ TVAN πρόχεται V: *προχέεται* Thurot (v. p. 29,1) 26 εὐφθαρτόν V τὴν γὰρ
 λεπτότητα N 27 εὐπαθῆ M^{TAN}: ἐνπαθῆ V: ἀπαθῆ a μηδὲ V: μηδ' a: μηδὲν MTAN
 28 τ' ἐξέως (!) V δὴ Diels: μὴ M^{TVANa}, sed recte p. 29,2 οὐχ ponit, cf. p. 29,8

www.libtool.com.cn

καὶ ἐπιμυόντων ἡμῶν οὐ προχέεται διὰ τῶν ἐν τῷ βλεφάρῳ πόρων; καὶ 60
διὰ τί οὐχ ὁρῶμεν καὶ τότε; πολὺ γὰρ λεπτότερον τὸ ρεῦμα τὸ τῶν ἀκ- 10
τίνων τῶν ἰδρώτων ὅτι ἐκκρίνονται δι' αὐτοῦ. ἀλλ' οὐδὲ τὰ βλέφαρα ἐπι-
μυόντων οὕτως ῥημύσται πρὸς ἀλλήλα, ὥς μὴ θύνασθαι τὰς ἀκτῖνας οὕτως
5 οὕσας λεπτάς προχεῖσθαι. καὶ γὰρ εἰ διὰ τῶν στερεῶν διαφανῶν οἰαί τε
εἰσι διέρχεσθαι (ὁρῶμεν γὰρ διὰ τῶν τοιούτων τὰ ἐπέκεινα, ὥς διὰ τῶν
σπέκλων τε καὶ τῶν φεγγιτῶν | λίθων), ὁτλον ὥς καὶ διὰ τοῦ δέριματος 61
τοῦ βλεφάρου δύναται ἂν προχεῖσθαι. ἔτι διὰ τί οὐκ εἰς στενὸν ἀπολή-
γουσιν αἱ ἀκτῖνες ἐκπεμπόμεναι, ὥσπερ καὶ πάντα τὰ ἀπὸ τινων; ἀπορρέον
10 γὰρ ὕδωρ ἐν τῇ προόδῳ στενούμενον ὁρῶμεν, ἀλλὰ καὶ ἡ φλόξ εἰς ὅξυ
ἀπολήγει. ταῦτα δὲ τοῦναντίον ἐκχεομένας πλατύνεσθαι φασὶ καὶ ἀπο- 5
λήγειν εἰς κώνου βάσιν. ἔπειτα εἰ σῶμα ἐστὶ τὸ ἐκπεμπόμενον, ὁτλον
ὥς καὶ τόπον καθέξει. εἰ δὲ μηδὲν ἐστὶ κενόν, ἦτοι σῶμα διὰ σώματος
χωρήσει καὶ δύο σώματα ἅμα ἐν τῷ αὐτῷ ἔσται τόπῳ ἢ καὶ πλείω, εἰ
15 πλείους ἅμα εἰεν οἱ ὁρῶντές τι ταῦτόν, ἢ ἀντιπερίστασις ἔσται, εἰ μὲν ἐν
ἀέρι ὁρῶμεν, ἀέρος, εἰ δὲ ἐν ὕδατι, ὕδατος. εἰς τί οὖν ἡ ἀντιπερίστασις; 10
οὔτε γὰρ εἰς τὸν ὀφθαλμὸν καὶ τὴν κόρην οἷόν τε δέχεσθαι τὸ ἀντι-
μεθιστάμενον ταῖς ἀκτῖσιν ὕδωρ, ὅταν δὴ ἐν ὕδατι βλέπωμεν, οὔτε διὰ τῆς
ἀναπνοῆς ἡμᾶς δέχεσθαι αὐτό· οὐδὲ γὰρ ἀναπνέομεν τὴν ἀρχὴν | ἐν ὕδατι 62
20 ὄντες. ζητητέον οὖν (ἐν) τῇ τοῦ ὕδατος ἀντιπερίστασει τὸ πρὸς τί ἀντι-
περίσταται τοῦτο τὸ σῶμα τὸ δι' οὗ φέρεται ὁ κώνος. ἐνὸς μὲν γὰρ
ὁρῶντος τῷ ἐκείνου κώνῳ ἂν ἀντιπερίστατο· εἰ δὲ καὶ δεύτερος ὁρῶν
καὶ τρίτος τὸ αὐτό, πῶς ἔτι, καθ' ὃ συμβαλλουσιν ἀλλήλοις οἱ κώνοι,
ἀντιπερίστασις ἔσται; εἰ γὰρ τὸ μῦρον τοῦ κώνου τῷ μορίῳ τοῦ κώνου 5
25 ἀντιπερίσταται, εἰς ἂν μόνος ὁρῶν, οὐ τοῦ κώνου τὸ μῦρον κατέχει τὸν
τόπον ἐκείνον τὸν πρὸς τῷ ὁρωμένῳ. ὦν γὰρ ἀντιπερίστη τὰ μέρη τῶν
κώνων, πῶς ἂν ἔτι ὁρῶεν οὗτοι; ἀλλὰ μὴν πάντες ἅμα ὁρῶσιν. ἀνάγκη
ἄρα δι' ἀλλήλων χωρεῖν τοὺς κώνους καὶ πολλὰ σώματα ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν 10

1 prius καὶ om. a (habet etiam M) ἡμῶν MVAN: om. a (clausis oculis T) οὐ om. Ma
2 prius τὸ om. a 3 sudoris qui segregatur T αὐτῆς V 4 alt. οὕτως om. T
5 λεπτοῦς V οἶεται AN 6 διέρχεται AN cf. De an. p. 129,25 alt. τῶν om. a
7 σπέκλων V τε καὶ—λίθων om. T φεγγιτῶν N: φεγγιτῶν τῶν M: φεγγίτων VA:
φεγγιτῶν τῶν a ὥς a: om. TVAN: δηλονότι conicio 8—11 cf. De an. p. 128,27—33
8 εἰς om. T 9 ὥς a τινων (ἀπορρέοντα); ἀπορρέον conicio (cf. De an.) 10 τὸ
ὑδωρ a ἡ om. V, ut testatur Mau ὁξύτητα a: ὁξύτητα M 11 λήγει a φησι V
12—20 cf. De an. p. 128,34—129,5 12 ἐστὶ om. a (habet etiam M) 15 ἀντιπαρά-
στασιν V 16 ὕδωρ N (dubium, quo pertineat) 17 τὸ a: τὸν AN: om. V 18 ταῖς]
ἐν ταῖς V ὅταν δὴ scripsi: ὅταν δ' VAA: ὅταν ὁ N: quandoque T 19 ἡμᾶς om. a
οὐδὲ Thurot (T?): οὔτε libri 20 ζητητέος V οὖν ἐπὶ τοῦ ὕδατος, εἰς τί T (Thurot)
ἐν addidi 21 τοῦτο M: τοῦ a: ποῦ VAN: om. T μὲν γὰρ scripsi: μὲν MVAN:
γὰρ Ta 22 τῷ om. a (habet etiam M) ἂν ἀντιπερίστατο VAN: ἀντιπερίστατο a:
ἀντιπερίσταται T ὁρῶν a: ὁρῶν TVAN 23 τὸ om. a πῶς om. a
καθὸ libri ἔτι a: ἐστὶ VAN: igitur T: om. M ἀλλήλοις om. T 24 τῷ—
κώνου om. T 25 εἰς ἂν a: ἴσα ἢ VAN (forte aut T) ὁρῶν a: ὁρῶν TVAN
οὐ a: ἢ οὐ TVAN 26 ἐκείνων V τῶν ὁρωμένων AN ἀντιπερίστη AN:
depelluntur T 27 ἅμα om. a 28 ἕνα TVAN: ἐν a: εἶναι ἅμα M

κατέχειν τόπων, ὃν καὶ τὸ τοῦ ἐνὸς κώνου μῆριον κατέχει. ἔτι εἰ πᾶσα 62
κίνησις ἐν χρόνῳ, κατὰ δὲ τὴν τῶν ἀκτίνων ἔκχυσιν τε καὶ τάσιν ἐπὶ τὸ
ὀρώμενον τὸ ὁρᾶν, ἐν χρόνῳ ὁψόμεθα. ἀλλὰ | μὴν ἀδύνατον τὸ αὐτὸ τι 63
καὶ ἰσοταχῶς κινούμενον ἐν τῷ ἴσῳ χρόνῳ κινήθῃναι τόδε τι τὸ διάστημα
5 καὶ τὸ τούτου πολλαπλάσιον. ὁρῶμεν δὲ ἅμα τῷ ἀναβλέψαι, εἰ φῶς εἴη,
τὰ τε ἐγγὺς καὶ τὰ πορρωτάτω. ἔτι εἰ πολλοὶ ἅμα τὸ αὐτὸ ὁρῶν ἐκ
διαφόρων τόπων καὶ φέροντο οἱ κῶνοι ἢ ὅ τι δὴ καὶ ἔστι τὸ φερόμενον 6
ἀπὸ τῆς ὄψεως ἐπὶ τὸ ὀρώμενον ἀπὸ πάντων τῶν ὀρώντων, ἀνάγκη δι'
ἀλλήλων φέρεσθαι τὰ φερόμενα καὶ περιλαμβανόμενα τὸ ὀρώμενον. οὕτως
10 δὲ τέμνονται ἂν ὑπ' ἀλλήλων οἱ κῶνοι. οὐ γινομένου ἀνάγκη λύεσθαι
τὴν τῶν ἐκπεμπομένων σωμάτων ἐπὶ τὸ ὀρώμενον συνέχειαν, διαιρουμένης
δὲ ταύτης οὐδ' ἂν ὁρᾶν ἔτι δυνατόν εἴη. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο ἀνάγκη 10
γίνεσθαι καὶ εἰ δύο τινὲς εἶεν οἱ ὀρῶντες ἀντικρυς ἐστῶτες ἀλλήλων, εἴη
δὲ ἐπ' εὐθείας ἑκατέρῳ τῶν ὀρώντων ὁρατόν τι καίμενον, οἱ δὲ ὁρῶντες |
15 μὴ τὰ καθ' αὐτοὺς ἀλλ' ἑκάτερος αὐτῶν τὸ τῷ ἐτέρῳ ἐπ' εὐθείας καί- 64
μενον· καὶ γὰρ οὕτως ἀνάγκη κατὰ τὸ μέσον συμβάλλειν τε τοὺς κῶνους
ἀλλήλοις καὶ τέμνεσθαι ὑπ' ἀλλήλων, ἢ τὸν ἕτερον διὰ τοῦ ἐτέρου χωρεῖν·
οὕτως δ' ἂν πάλιν δύο σώματα γένοιτ' ἐν τῷ αὐτῷ. ἔτι οἱ ἐξ ἐναντίας 6
ἀλλήλους ὀρῶντες πῶς ὁρᾶν θυνήσονται; ἢ γὰρ οἱ κῶνοι ἀπαντῶντες ἀλλή-
20 λοις οὐ προσελεύσονται, εἰ εἶεν ἰσοσθινεῖς, ὥστε οὐδέτερος οὐδέτερον ὄψεται,
ἢ ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον ὄψεται, οὐκέτι δὲ καὶ ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον. ἔτι εἰ
σῶμά ἐστι τὸ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀπορρέον ὃ ὁρῶμεν, ἥτοι ἀήρ ἔσται ἢ
πῦρ· ταῦτα γὰρ λεπτότατα τῶν ἐν ἡμῖν σωμάτων. ἀλλ' αἲρα μὲν οὐκ 10
εὐλογόν ἐστιν. ἔστι γὰρ καὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ πρὸ τῆς κόρης ἀήρ·
25 μάτην οὖν ἔνδοθεν ἐκπέμποιτο ἂν. εἰ δὲ πῦρ τὸ ἐκπεμπόμενον (τοῦτο γὰρ
λεπτότερόν τε καὶ εὐκίνητότερον), πυρὸς δὲ ἡ ἄνω κίνησις κατὰ φύσιν,
πῶς οὐκ εἰς τὸ ἄνω μόνον ὁρῶμεν, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑφ' ἡμᾶς καὶ κάτω, καὶ 65
ἰσοταχῶς γε καὶ ὁμοίως; ἢ τί ἔσται τὸ μετὰ τὸ προχυθῆναι ἐκ τῶν

1 δν] εἰ T τοῦ om. AN 1—6 v. De an. p. 130,6—10 2 cf. De an.
p. 127,28 ἀκτίνων ἔκχυσιν καὶ πρόπτωσιν τε MVAN: om. a ἐπὶ a (super T):
καῖπειτα VAN 4 ἴσῳ om. a (habet etiam M) post τὸ add. δι V 5 cf. De
an p. 130,2 τῷ τὸ a 6 ἐγγύθεν a πορρωτέρω a πολλαὶ VAN
τὸ αὐτὸ om. T ὁρῶντες Ta: ὀρῶν VAN 7 τόπων] τούτων a (corr. M) prius καὶ
om. M 7—10 ἢ ὅ τι — κῶνοι om. a (habet M) 7 ἢ ὅ τι δὴ V: ἢ εἰ τι δὴ AN:
quacumque male T 8 ἀνάγκη scripsi (necesse T): ἂν ἀρκῇ VAN: . . . ρη M: χρῇ
Thurot 9 ὀρώμενον T (cf. ad p. 16,11): ὁρᾶν M: ὀρῶν VAN 10 ὑπ'] ἐπ' V
11 διαιρούμενος a (διαιρουμένης etiam M) 13 ἐστῶτες om. a post ἀλλήλων add.
διεστῶτα a (om. etiam M) 14 ὁρατόν a 15 τὰ TVA: om. N(?)a ἑαυτοὺς Aa
16 κώνου a (κῶνους etiam M) 18 ἂν] αὖ a: om. T γένοιτ' V: γένοιτο AN:
γίνοιτο a ἐν] ἂν V (om. teste Duemmlero) 18—21 cf. De an p. 130,2—6
18 οἱ om. V 19 ἀλλήλους De an. p. 130,3: ἀλλήλοις libri (inivcem T) ἢ a: εἰ TAN:
om. V οἱ γὰρ V 20 εἰ om. TV 21 καὶ om. V 22 ὃ om. V 23. 24 cf.
Alex. De an. II p. 127,33. 34 Bruns 25 ἐκπέμποιτο AN 25— p. 31,1 cf. De an.
p. 128,18ss. 26 λεπτότερον cum T scripsi (sc. aere): λεπτότατον VANa εὐκίνητότερον
TV: εὐκίνητότατον AN: ἀκίνητότατον a πῦρ N κύνησις V 28 γε VAN: δὲ a:
om. T: αὐτὸ M, quod ad vocem τὸ refert Thurot τὸ a: αὐτὸ TVAN προγεθῆναι a

65 ὀφθαλμῶν τὸ πῦρ εἰς τὸ κάτω αὐτὸ βίᾳ κινεῖται; ἔτι πῶς τὰ κατὰ τοῦ ὕδατος
 ὀρώμεν; πῦρ γὰρ πᾶν ἐν ὕδατι σβέννυται, καὶ ὅσῳ ἂν λεπτότερόν τε ἦ
 καὶ ἔλαττον, θάττον. ἀλλ' οὐδὲ διὰ τῆς ὀψέως εὐλογον φέρεσθαι πῦρ·
 5 ὕδατος γὰρ καὶ ἡ κόρη. ἔτι εἰ πῦρ ἐστὶ τὸ ἐκπεμπόμενον, ἔδει αὐτό, εἰ
 10 καὶ μὴ μεθ' ἡμέραν, ἀλλὰ νυκτός γε ὀραῖσθαι. ἀλλὰ ἐφωτίζετ' ἂν ὁ ἀήρ
 ὁ περὶ τοὺς ὀρώμεντας, εἴγε πλείους ἅμα νυκτός ἐώρων ἐν ὀλίγῳ ἀέρι
 συγκεκλεισμένοι· τὸ γὰρ λέγειν ἀποσβέννυσθαι διὰ τὴν παχύτητα τοῦ
 ἀέρος τοῦ σκοτώδους· τὸ ἐκπεμπόμενον ἐκ τῆς ὀψέως νύκτωρ πῦρ εὐθις·
 10 πολλὸν γὰρ τὸ ὕδωρ παχύτερον ὢν οὐ σβέννυσιν αὐτό. εἰ δὲ λέγοιεν φῶς
 15 τὸ ἐκπεμπόμενον εἶναι, δεικτέον αὐτοῖς ὅτι τε ἀσώματον καὶ οὐχ | οἷον τε
 ἐκπέμπεσθαι καὶ προχεῖσθαι, ὥς φασι. γίνεται γὰρ κατὰ σχέσιν τοῦ φωτί-
 ζεσθαι πεφυκτός πρὸς τὸ φωτίζειν δυνάμενον· διὸ οὐδὲ κίνησις φωτός
 ἐστίν. ἅμα γοῦν ὀρώμεν καὶ τὰ ἐγγύς καὶ τὰ πόρρω τοῦ φωτίζειν πεφυ-
 κότης φωτιζόμενα, ὅσα ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ διαστήματος οἶά τε φωτίζεσθαι ὑπ' 5
 15 αὐτοῦ· ὁ ἦν ἂν ἀδύνατον, εἰ ἦν τὸ φῶς σῶμα. ὅτι δὲ σχέσεις τις καὶ
 κατὰ σχέσιν τοῦ φωτίζοντος πρὸς τὸ φωτιζόμενον καὶ μὴ οὐσία τις καὶ
 σῶμα τὸ φῶς, ὀθλον καὶ ἐκ τοῦ μηδ' ἐπ' ὀλίγον ὑπομένειν αὐτὸ τοῦ
 φωτίζοντος παρενεχθέντος.

Καὶ ταῦτα μὲν καὶ τοιαῦτα λέγοιτ' ἂν πρὸς τοὺς ἐκπέμποντάς τι σῶμα
 20 ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἕως τῶν ὀρωμένων. ἀλλ' οὐδ' ἀπὸ τῶν ὀρωμένων
 εὐλογον ἀπορρέον τι προσπίπτειν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ οὕτως τὸ ὁρᾶν γίνεσθαι.
 σχεδὸν γὰρ ὅσα ἔπεται ἀδύνατα τοῖς ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν λέγουσιν ἀπορρεῖν,
 ἔπεται καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν ὀρωμένων, πρὸς δὲ ἐκείνοις ἔτι καὶ τὸ μὴ οἷον
 τε εἶναι τοῦ μεταξὺ διαστήματος τοῦ τε ὀρώμεντος καὶ τοῦ | ὀρωμένου 67
 25 αἰσθησὶν γίνεσθαί τινα, εἰ οὕτως γίνοντο τὸ ὁρᾶν. πῶς δὲ ἔτι ἀθρόον τι
 ὀφθιήσεται; ἀνάγκη γὰρ κατὰ τοσοῦτον ὀραῖσθαι, ὅσον ἡ κόρη δέχεται·
 τοσοῦτον γὰρ καὶ δέξεται τῆς ἀπορροῆς. πῶς δὲ οὐ κάμνει ἡ ὄψις τοσοῦ-
 των καὶ οὕτως συνεχῶν ἐμπιπτόντων αὐτῇ σωμαμάτων, οὕσα οὕτως εὐπαθής; 5
 ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν ἄλλοις ἐπὶ πλέον εἴρηται.

1. 2 cf. De an. p. 128,16. 17 1 κινούμενον V κατὰ] κάτω a τοῦ om. AN
 2 ὀρώμενα V πάντα AN καὶ] ἡ a (καὶ etiam M) τε om. Aa
 3 οὐδὲ] οὐ a τὸ πῦρ a 4 γὰρ TAA: δὲ VN 4—7 cf. De an. p. 128,7—11
 4 αὐτόν a 4. 5 αὐτό νυκτός καὶ μεθ' M 4 alt. εἰ om. a 5 μὴ om. a
 post ἀλλὰ add. καὶ a, ad quod ing. M ἕως μὴ adnotat φωτίζετο VN 6 ὁ om. a
 νυκτός MTVAN: om. a ἐνέωρων M 7 συγκεκλεισμένοι Thurot: συγκεκλεισμένω
 Ta: συγκεκλιμένοι N: συγκεκλιμένω VA τοῦ a: τοῦ αὐτοῦ TVAN 8 εὐθις
 MTVAN: ἀθις a 10 δείκνυται a (corr. M) τε om. M καὶ οὐχ om. M
 12 πεφυκτός a 14 οἶά γε V ὑπ' ἄπ' V 15 καὶ TVAN: ἐστὶ a: ἐστὶ καὶ M
 16 τοῦ φωτιζομένου πρὸς τὸ φωτίζον T (cf. v. 12) πρὸς MTVAN: om. a 17 καὶ]
 et enim T μηδ' a: μὴ TVAN αὐτό TV: αὐτοῦ AN: αὐτὸ τῷ a
 18 παρενεχθέντος (TN): παρεχθέντος V: παρενεχθέντι A(?)a 21 ἀπορρεῖν T, quo
 recepto προσπίπτον servari potest προσπίπτειν a: προσπίπτον TVAN 22 ἀδύ-
 νατον TAN λέγειν N 24 εἶναι om. AN 25 γίνοντο a ἔτι δὲ
 πῶς conicio ἔτι] adhuc si T 25. 26 argumentum etiam Theophrasteum, De
 sens. p. 509,19. 20 Diels 27. 28 cf. Theophr. p. 509,20 28 αὐτῇ TV: om.
 ANa ἐμπαθής V 29 post ἀλλὰ add. γὰρ V ἐν ἄλλοις] De an. l. c.

www.libtool.com.cn

Ο δὲ Ἀριστοτέλης εἰπὼν ἄλογον δὲ βλῶς τὸ ἐξιόντι τινὶ τὴν 67
ὄψιν ὁρᾶν καὶ ἀποτείνεσθαι μέχρι τῶν ἄστρων, ἣ μέχρι τινὸς
ἐξιούσαν συμφύεσθαι, καθάπερ ἔλεγόν τινες, καὶ τῆς ἐτέρας δόξης
τὴν ἀτοπίαν ἐνδείξάμενος διὰ τοῦ εἰπεῖν ἀποτείνεσθαι μέχρι τῶν ἄστρων 10
5 (παραλογώτατον γὰρ τοσοῦτον δύνασθαι ἐκπέμπεσθαι σῶμα ἔκ τινος τῶν
ὁρώντων, ὡς ἀποτείνεσθαι αὐτὸ μέχρι τῶν ἄστρων [δύνασθαι]), πρὸς τοὺς
συμφύεσθαι λέγοντας τὸ ἐκπεμπόμενον φῶς τῷ ἐκτὸς φωτὶ λέγων φησί·
τούτου μὲν γὰρ βέλτιον τὸ ἐν ἀρχῇ συμφύεσθαι τοῦ ὀμματος,
ἀλλὰ καὶ τοῦτο εὐηθες. λέγει δέ, ὅτι βέλτιον ἦν τοῦ λέγειν τῷ
10 ἐκπεμφθέντι ἐκ τῆς ὀψεως φωτὶ | ἐκτὸς γινομένην τὸ ἐκτὸς φῶς συμ- 68
φύεσθαι τὸ λέγειν τὸ ἐκτὸς τῷ ἐντὸς πρὸ τοῦ ἐκπεμφθῆναι συμφύεσθαι
πρὸς τῇ κόρῃ καὶ ἐν τῇ κόρῃ· τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ ἐν ἀρχῇ συμ-
φύεσθαι τοῦ ὀμματος. διὰ τί δὲ τοῦτο βέλτιον; ἣ ὅτι οὐδὲν ἐδεῖτο
τῆς ἀπὸ τῆς ὀψεως τοῦ φωτὸς ἀπορροίας, εἰ μὴ ἤμελλεν αὐτὸ περι- 5
15 λήψεσθαι τὸ ὁρατόν, ἀλλ' εἶναι μετὰ φῶς τὸ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ τοῦ ὁρᾶσθαι
τὸ ὁρώμενον παρασχόν; ὁ γὰρ τῷ ἐκπεμπομένῳ φωτὶ πρὸς τὸ ὁρᾶν φασιν
αὐτὸ συντελεῖν, τοῦτο ἐδύνατο καὶ μὴ ἐκπεμφθέντι συντελεῖν πρὸς αὐτῇ
τῇ κόρῃ καὶ χωρὶς ἀπορροίας. πῶς γὰρ τῷ ἐκπεμφθέντι φωτὶ ἢ ὀψι
ὁρᾶ καὶ τί πάσχοντι ὑπὸ τοῦ ἐκτὸς φωτός; οὐ γὰρ διαδιδόντος τὸ τοῦ 10
20 ὁρατοῦ εἶδος· ἄμεινον οὖν ἦν λέγειν ἐντὸς ὄντι αὐτῇ διαδιδόνθαι ὑπ' αὐτοῦ.
καὶ γὰρ εἰ μὲν πεφώτισται τὰ μέχρι τῆς κόρης, τί δευτέρου φωτὸς
τοῦ ἐκπεμπομένου; εἰ δὲ σκότος μὲν ἐστὶ περὶ τὴν κόρην, πορρωτέρω δέ
τὸ φῶς, τὸ ἐξίον φῶς | εἰς σκότος [ἐξιόν] σβεσθήσεται πρὸ τοῦ συμφύε 69
ἐκεῖνον γενέσθαι, εἴγε σβεστικόν ἐστὶν αὐτοῦ τὸ σκότος, ὡς λέγουσί τινες·
25 οὕτως δὲ πρὸς οὐδὲν ἂν εἴη χρήσιμον. διὰ δὲ ταῦτα ἄμεινον, φησίν, ἦν
τὸ ἐκτὸς φῶς συμφύεσθαι λέγειν τῇ κόρῃ καὶ τῷ ἐν αὐτῇ φωτὶ.

Εὐηθες δὲ καὶ τοῦτο, φησί, καὶ διὰ τί εὐηθες προστίθησι. τό τε 5

1 τὸ] τῷ V ἐξιόντι MTVN: ἐξιόν N: δεξιόν τι a 4 ἀδοξίαν V post
ἀστρων add. δύνασθαι a 5 παραλογώτατα V 6 post ἀστρων add. δύνασθαι
VANa: om. T post πρὸς add. δέ a 7 τὸ VN(T): ὅτι τὸ A: καὶ τὸ a
τῷ ἐκτὸς φωτὶ MTVAN: τὰ ἐκ φωτὸς a cf. De au. p. 129, 13. 14 φασί V
8 γὰρ] γὰρ ἐστὶ N τὸ A: τοῦ V ὀνόματος N 9 καὶ om. TN 9—11 τῷ—
λέγειν om. T 10 φωτὶ ἐκ τῆς ὀψεως a ἐκτὸς γινομένην om. T γινομένην N
φῶς a: φωτὸς VAN: om. T post alt. ἐκτὸς add. φῶς V 11 πρὸς τὸ V
13 τοῦ ὀνόματος AN: cum oculo T ὅτε V 14 fort. ἐδει cum T scrib. (cf. v. 21
et ad p. 73, 5 Th.) τοῦ τῆς ὀψεως a εἴμελλεν a αὐτῇ V: visus T (legissee vid.
αὐτῇ) 14. 15 ἐπιλήψεσθαι AN 15 αὐτοῦ om. T 16 φησιν a ἡδύνατο a
17 <ἂν> καὶ Thurot 19 πάσχοντι Thurot: πάσχον TVANa διαδιδόντος N:
διαδιδόντι TVAa 20 οὖν a: om. TVAN ἐντὸς] ἐκτὸς T post αὐτῷ lacunam
satuit Thurot, vix recte 21 τὰ] etiam T τί δεῖ Ta: τὸ δέ VAN δευτέρον V
22 τοῦ om. V τὴν κόρην M: τῇ κόρῃ TVANa (cf. ad p. 84, 8. 85, 7 Th.) 23 τὸ φῶς
VANa: om. T alt. ἐξιόν om. MT 24 ἐκεῖνον M: ἐκεῖνο VAN: ἐκεῖνη a: om. T
γενέσθαι Ma: γίνεσθαι VAN τινες om. a 25 δέ VANa: om. T: δὲ conii.
Thurot χρήσιμον] utile utrumque T (utique? i. e. ἂν) δὴ om. N ἦν] esse T
26 τὸ ἐκ φωτὸς φῶς V <πρὸς> τῇ conii. Thurot τῷ] τὸ AN (lumen T)
αὐτῇ TV: αὐτῷ ANa 27 καὶ διεύηθες AN τί] τὸ V τό τε VANa Arist.:
τὸ M: quomodo T

γὰρ συμφύεσθαι τίς ἐστιν φωτὶ πρὸς φῶς; ὁ γὰρ Πλάτων σύμφυσι 69
 εἶπε γίνεσθαι τοῦ τ' ἐξίοντος ἐκ τῆς ὀψews φωτὸς καὶ τοῦ ἐκτός. λέγων
 γὰρ τὴν αἰτίαν τοῦ σκότους ὄντος μὴ ὁρᾶν ἔτι τὴν ὀψιν φησίν· "ἀπελ-
 θόντος δὲ εἰς νύκτα τοῦ συγγενοῦς πυρὸς ἀποτεμένεται. πρὸς γὰρ ἀνόμοιον 10
 5 ἐξίον ἀλλιοῦται τε αὐτὸ καὶ κατασβέννυται, συμφυὲς οὐκέτι τῷ πλησίον
 ἀέρι γινόμενον ἅτε πῦρ οὐκ ἔχοντι." διότι οὖν [ἐν] ἐκείνῃ τῇ τὸ πῦρ καὶ
 τὸ φῶς ἔχοντι ἀέρι συμφύεται τὸ ἐξίον ἐξ ἡμῶν φῶς, διὰ τοῦτο ὁρᾶν
 φησιν ἡμᾶς. τὸ | δὲ συμφύεσθαι λέγειν φωτὶ φῶς εὐηθες εἶναι λέγει. 70
 τί γὰρ τὸ συμφύεσθαι σημαίνει; † οὐδὲ γὰρ ἀσωμάτων τὸ συμφύεσθαι
 10 οὐδὲ τὸ τυχὸν τῷ τυχόντι συμφύεται, ἀλλὰ δεῖ πρῶτον μὲν σώματα εἶναι
 τὰ συμφυόμενα, ἔπειτα οἰκειότητά τινα ἔχειν πρὸς ἀλλήλα. τὸ δὲ λέγειν
 τὰς ὀψεις καὶ τὸ ἀπ' αὐτῶν φῶς τῷ ἐκτός φωτὶ συμφύεσθαι ἀτοπώτατον· 5
 ἀσώματόν τε γὰρ τὸ φῶς, καὶ προσέτι ἐναργὲς τὸ μηδεμίαν σύμφυσι
 φωτὸς πρὸς φῶς γίνεσθαι. ὁρῶμεν γὰρ ὅτι, ὅταν φῶς φωτὶ ἀπὸ διαφόρων
 15 τῶν φωτιζόντων ἅμα γένηται, οὐδεμία αὐτῶν γίνεται σύμφυσις, ἀλλὰ πάλιν
 διίσταται διισταμένων τῶν ἀφ' ὧν τὸ φῶς ἐστι· δύο οὖν λύχνων καιομένων 10
 ἐν τῇ αὐτῇ ἂν τὸν ἕτερόν τις χωρίσῃ, συγχωρίζεται αὐτῷ καὶ τὸ ἀπ'
 αὐτοῦ φῶς ἐπιδήλως· ἑλαττον γὰρ τὸ καταλειπόμενον γίνεται. πῶς δ'
 οὐκ ἄλογον τὸ αὐτὸ ταῖς μὲν ὀψεσι μὴ δύνασθαι ὁρᾶν ἡμᾶς μηδὲ τῷ
 20 φωτὶ τῷ ἐκπεμπομένῃ | διὰ τῶν ὁμμάτων, τῷ δὲ ταύταις ταῖς ὀψεσι καὶ 71
 τῷ φωτὶ τούτῳ συμπεφυκότε, ὅταν προσπέσῃ τινὶ τῶν ὁρατῶν; ἔπειτα δὲ
 πότερον, καὶ πλεόνων ὀψεις πρὸς τὸ αὐτὸ φῶς προσπέσωσιν, ἅπασαι
 τούτῳ προσφύονται καὶ πάντες ὁρῶσι διὰ μιᾶς ὀψεως; ἢ τίς ὁ τῆς συμ-
 φύσεως αὐταῖς τρόπος; καὶ τίς ἡ τοῦ φωτὸς τοῦ ἐκάστου ἐν τῇ συμφύσει 5
 25 τῇ πρὸς † τὴν ἐκάστου τῶν ὁρώντων † ἰδίων διαίρεσις;
 Ἀπορήσας δὲ πῶς λέγειν οἷόν τε φῶς φωτὶ συμφύεσθαι, προσαπορεῖ
 καὶ πῶς τῇ κόρῃ καὶ τῷ ἐν αὐτῇ φωτὶ τὸ ἐκτός φῶς συμφύεται. πῶς

1 τί ἐστιν Va (Arist.): τ' ἐστὶ N: ἔστι A (accidit T, unde συμβαίνει Thurot) 1. 2 ὁ—
 φωτὸς om. a (habet etiam M) 3 ἐκτός N: ὄντος ἐν τῷ A 3 Tim. p. 45 D
 (cf. p. 21,15—17) 4 συγγενούς Na ἀποτεμένεται scripsi (cf. p. 21,16): ἀποτε-
 νεται VANa: ἀποσβέννυται T 5 συμφυὲς a 6 ἀέρι] aliquando aeri T
 ἐν delevi τῷ om. V 7 ἔχοντα V 8 φωτὶ] φωτὸς N 9 τί γὰρ
 τὸ TVAN: τί γὰρ τί a: τὸ γὰρ M συμφύεσθαι VA οὔτε conl. Thurot, οὐ
 conicio ἀσωμάτων Thurot: ἀσωμάτως TVANa ἐμφύεσθαι a (corr. M)
 10 οὔτε conl. Thurot 13 σύμφησιν a 14 ὅτε V φωτὸς a (φωτὶ etiam
 M): lumina T ἀπὸ om. T (nisi leg. lumini a) διαφορὰς a (corr. M)
 16 γοῦν AN fort. recte 17 τὸν] τὸ N 19 οὐκ ἄλογος N ταῖς] τῆς N
 ὁρᾶν ἡμᾶς V: ἡμᾶς ὁρᾶν ANa: ὁρᾶν T 21 συμπεφύκεν ὅτι AN ὁρατῶν om. a
 (habet etiam M) 21. 22 visibilium? ad quodcumque, et si T 21 ἔπειτα] ἐπὶ AN
 δὲ om. V 22 φῶς om. a (habet etiam M) ἅπασαι TVAN: ἅπαντα a
 23 συμφύονται T?, fort. recte πάντες—ὀψεως TV: διὰ μιᾶς ὀψεως πάντες ὁρῶσιν ANa
 23. 24 ἐμφύσεως a (corr. M) 24 αὐτῶν T alt. τοῦ om. V ἐκάστου] ἐκτός
 conicio συμφύεσθαι N 25 τὴν] τὸ conicio ἐκάστην a (corr. M) ἰδίων
 VANa: ὁσιῶν N: uias (δδῶν?) T: om. M: ἰδιον ὀψιν conl. Thurot, ἰδιον conicio
 διαίρεσιν VA (N?) 26 φωτὶ] φωτὸς a (corr. M) 27 prius πῶς Ta: πρὸς
 VAN: πῶς πρὸς ex T Thurot, sed v. p. 32,26

~~γράφει~~ τὸ ἐντὸς τῆς οὐφως τῷ ἐκτὸς φωτὶ συμφύεται; εἰ γὰρ τῷ συμφύεσθαι 71
 τὸ ἀφ' ἡμῶν τῷ ἐκτὸς τὸ ὁρᾶν ἐστι, πῶς ἐκεῖν τῷ ἐντὸς συμφύεται 11
 τὸ ἐκτὸς; οὐ γὰρ ἡ κόρη ἐστὶν ἡ ὁρῶσα οὐδὲ ὁ ὀφθαλμός· οὐ γὰρ ἐπὶ
 τῷ ἐσχάτῳ τοῦ ὀμματος ἡ ψυχὴ οὐδὲ τὸ αἰσθητικόν, ὥς φησιν, 72
 5 ἀλλὰ ἐστὶ τὸ αἰσθητικὸν ἐν ἄλλῳ, ὥς ἔδειξεν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. δῆλον
 οὖν ὅτι καὶ τῷ ἐντὸς δι' οὗ ὁρῶμεν ἐνδεῖ τοῦ ἐκτὸς φωτός· πᾶν γὰρ
 ὁμοίως δεῖ διατίθεσθαι τὸ μέχρι τῆς αἰσθητικῆς ἀρχῆς. ἀλλὰ μὴν οὐχ
 οἶόν τε λέγειν τὸ ἐκτὸς φῶς συμφύεσθαι τῷ ἐντὸς φωτί· μέση γὰρ ἡ μῆνιγξ 6
 οὕσα κωλύσει ταύτην τὴν σύμφυσιν, εἴγε σῶμα τὸ φῶς * * * διὰ τὸ
 10 ἀσώματα μὴ ἀλλήλοις συμφῦναι. εἰ δὲ δεῖ μὲν συμφῦναι τὸ ἐντὸς φῶς
 τῷ ἐκτὸς φωτί, ἵνα αἰσθηται ἡ ψυχὴ, τοῦτο δὲ ἀδύνατον μὴ εἰσιόντος
 φωτός πρὸς αὐτήν, οὐδ' ἂν ὁρῶν. εἰ γὰρ τῷ μιχθέντι φωτὶ ὁρῶμεν,
 τὸ δὲ ἐντὸς οὐ μίγνυται τῷ ἐκτὸς, οὐδ' ἂν ὁρῶνμεν ἐκεῖν· οὐ γὰρ δὴ 10
 ἄκρα ὀφόμεθα τῇ κόρῃ. μῆνιγγα δὲ ἂν λέγοι τὸν τὴν κόρην περιέχοντα
 15 χιτῶνα· οὕτω καὶ Ἐμπεδοκλῆς λέγων ἐδείχθη πρὸ ὀλίγου ὥς δ' ὀπότε
 ἐν μῆνιγξιν ἐεργμένον ὠγύγιον φῶς. ὥστε ἄμεινον μὲν τοῦ ἐκ- 73
 πέμπεσθαι λέγειν τὸ ἐντὸς φῶς πρὸς τὸ ἐκτὸς εὐθύς τῇ ἐντὸς † χῶρα
 συμφύεσθαι, ἀδύνατον δὲ καὶ οὕτως· τὸ γὰρ ἐκτὸς φῶς οὐκ ἂν συμφύοιτο
 τῷ ἐντὸς τῷ μέσῃ εἶναι τὴν μῆνιγγα. οὐκ(ουν) ἂν διὰ τῆς συμφύσεως
 20 τοῦ φωτός γίνοιτο τὸ ὁρᾶν, εἰ εἴη τὸ φῶς σῶμα καὶ δεοῖ αὐτὸ ἀφασθαι 6
 τοῦ ἢ συμφύεται.

- 1 τῷ MTAN: τὸ Va: ἐν τῷ male ex T Thurot, v. ad. p. 22,21 2 <φῶς> τῷ fort. T
 τῷ ἐκτὸς om. T alt. τὸ V: om. ANa ἐστι om. AN συμφύεται TAA:
 συμφύεται VN 3 ὁ om. a 3. 4 ἐπὶ τοῦ ἐσχάτου (τοῦ add. SU) ὀμματος Arist.
 et sic Alex. p. 36,5 4 οὐδὲ] ἢ Arist. ὥς] ὁ V 5 ἀλλὰ] sed etiam T
 Περὶ ψυχῆς] B c. 11 p. 423b20 ss. 6 δεῖ] εἰ Na (corr. M) 6—8 δεῖ οὐ—φωτί
 om. a (habet etiam M) ἐνδεῖ T (indiget) VN: εἰ δεῖ A (V ut testatur Mau): δεῖ M,
 sed antea spatium rel. ut vid. 7 οὐχ] οὐδὲ T 8 intrinsecum lumen copulari et
 extrinsecum T τῷ M: καὶ τῷ VAN (καὶ τὸ T?) ἐντὸς] ἐκτὸς N post γὰρ add.
 καὶ a (om. etiam M) 8. 9 ἡ μῆνιγξ οὕσα e corr. A: ἡ μῆνιγξ N 9 κωλύει a
 (corr. M) ταύτην τὴν σύμφυσιν MTVAN: τὸ συμφύει a lacunam statui, e.
 gr. εἰ δὲ ἀσώματον, οὐδ' ὁλως δυνήσεται συμφύεσθαι τὸ φῶς suppleo διὰ τὸ in spatio in
 litt. om. T τὸ a: τὰ VAN 10 ἀσώματα scripsi (v. p. 33,9): ἄψυχα TVANa
 μὴ scripsi: μὲν VANa: om. T ἀλλήλοις a: ἀλλήλων VAN: invicem T prius συμ-
 φύεσθαι a εἰ δὲ δεῖ V: erit (et si Thurot) oportet T ἐντὸς] ἐκτὸς N
 11 τῷ] τὸ a (corr. M) 12 ὁρώς AN 13 δεῖ om. a (habet etiam M)
 ἐκεῖνο a 14 ἄκρα om. T ὀφόμεθα a 15 λέγων om. T ἐδείχθη N
 πρὸ ὀλίγου] Arist. p. 437b32 δ' ὀπότε M: δ' ὀπότε VANa (dopote T): δεῖ τότε' (δε S)
 Arist. codd. 16 ἐν—φῶς om. in spatio T ἐν M: om. VANa μῆνιγξ V
 ἐεργμένον Arist.: εἰργμένον N: εἰργόμενον Aa: ἐρυσμένον V τοῦ] τὸ a (τοῦ etiam M)
 17 ἐκτὸς <τὸ> conicio εὐθύς om. T τῇ] ἐν τῇ ex T Thurot τῷ ἐντὸς
 κόρης (cf. v. 1 et p. 32,26) aut τῇ ἐντὸς κόρῃ (cf. p. 35,18) conicio 19 μέσον a
 οὐν add. Thurot (non igitur per T), fort. 16 potius ὥστ' εἰ scrib. 20 γίνοιτο a
 δεοίτο a αὐτὸ TAN: αὐτοῦ Va

www.libtool.com.cn

p. 438^b 2 Περὶ μὲν οὖν τοῦ μὴ δύνασθαι ὁρᾶν ἄνευ φωτὸς εἴρηται 73 ἐν ἄλλοις.

Ἀντειπὼν πρὸς τοὺς λέγοντας ἐξιώντι τινὶ ἀπὸ τῆς ὀψεως τὸ ὁρᾶν γίνεσθαι καὶ δεῖξας πῶς λέγουσιν ἄτοπα, λέγει αὐτὸς τὴν αὐτοῦ δόξαν.
5 καὶ περὶ μὲν τοῦ μὴ δύνασθαι ὁρᾶν ἄνευ φωτὸς φησιν ἐν ἄλλοις 10 εἰρησθαι· εἴρηκε δὲ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. τὸ γὰρ χρῶμα, ὅπερ ἐστὶν ὁρατὸν καθ' αὐτό, εἶπε κινητικὸν εἶναι τοῦ κατ' ἐνέργειαν διαφανοῦς, κατ' ἐνέργειαν δὲ διαφανὲς | τὸ πεφωτισμένον, ἐπειδὴ καὶ τὸ φῶς ἐτέθη ἐνέρ- 74 γεια εἶναι τοῦ διαφανοῦς ἢ διαφανές. εἴτε οὖν φῶς τὸ μεταξὺ τοῦ τε 10 ὁρωμένου καὶ τῆς ὁρώσης ὀψεως εἴτε ἀπὸ πεφωτισμένου, ἢ διὰ τούτου γινομένη κίνησις ὑπὸ τοῦ ὁρατοῦ ἐστὶν ἢ τοῦ ὁρᾶν αἰτία· κινητικὸν γὰρ τὸ ὁρατὸν τῆς τοιαύτης φύσεως. τὸ δὲ εἴτε φῶς εἴτε ἀπὸ ἐστὶ τὸ μεταξὺ 5 εἴπεν, ὅτι τὸ φῶς μὲν αἴτιον, οὐ μὴν τοῦτο χωρὶς ἀέρος ἢ ἄλλου τινὸς διαφανοῦς οἶόν τε εἶναι· τῆς γὰρ τοιαύτης φύσεως ἐδειξε τὸ φῶς εἰδὸς τε 15 καὶ ἐντελέχειαν ὄν. τὸ οὖν εἴτε ἀπὸ ἴσον ἐστὶ τῷ εἴτε σῶμά τι τοιοῦτον οἶον ἔχειν ἐν αὐτῷ τὸ φῶς'.

Διὸ καὶ εὐλόγως, φησί, τὸ ἐντὸς ἐστὶν ὕδατος (τούτέστιν ἡ κόρη· 10 αὕτη γὰρ ἐντός, ἀλλ' οὐ μεταξὺ ἐστὶ τοῦ τε ὁρωμένου καὶ τοῦ ὁματός). τὸ γὰρ ὕδωρ διαφανὲς καὶ τοιοῦτον οἶον δέχεσθαι τὸ φῶς. δεῖ γὰρ ὥσπερ 20 τὸ ἐκτὸς τὸ μεταξὺ πεφωτισθαι, οὕτω καὶ τὸ ἐντὸς τὸ μέχρι τῆς αἰσθη- σεώς τε καὶ τῆς αἰσθητικῆς δυνάμεως πεφωτισθαι, εἰ μέλλει τι ὁραθῆ- 75 σεσθαι. ὥς γὰρ ἔξω μὴ ὄντος φωτὸς ἀδύνατον ὁραθῆναι τι, οὕτως οὐδὲ ἐντός, εἰ μὴ φωτισθῇ τὸ μέχρι τῆς αἰσθητικῆς ψυχῆς, οὐκ ἂν ὁραθῇ τι. διὸ καὶ τὸ ἐντὸς (χρῆ) διαφανὲς εἶναι καὶ τοιοῦτον οἶον φωτίζεσθαι. 25 ἀναγκαῖον ἄρα ὕδωρ εἶναι τοῦτο, ἐπεὶ μὴ ἀπὸ ἐστὶν. ἔλαβε δὲ μὴ εἶναι 5 (ἀέρα) τὸ ἐντὸς τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἥτοι ὅτι μὴ λέγει τις τοῦτο, ἢ ὅτι μὴ φαίνεται μήτε ἐν ταῖς ἀνατομαῖς μήτε ἐν ταῖς πληγαῖς ἀπὸ ἐμπεριελη- μένος ἐκεῖ, ἢ ὅτι δεῖ μὲν, ὥσπερ εἴρηκε, διαφανὲς εἶναι τὸ ἐντὸς τοῦ

1 τοῦ ἄνευ φωτὸς μὴ ὁρᾶν Arist. 3 post λέγοντας add. καὶ V 4 ἄτοπον a
αὐτοῦ V Aa 6 εἴρηται e T Thurot εἴρηκε] ἔοικε V Περὶ ψυχῆς] B 7
p. 418^b 2 σῶμα a (corr. M) 7 κινητικὸν a (Arist.): κινητὸν TVAN
8 prius τὸ a: τε TVAN συνετέθη a 8. 9 ἐνέργεια] συνεργὸν V 9 ἢ N: ἢ V
φῶς om. a (habet etiam M) τὸ (T) a: τοῦ VAN 10 εἴτε ἄλλο πεφωτισ-
μένον a 12 ὁρατὸν TV: ὁρᾶν ANa alt. εἴτε Aa (Arist. cf. v. 10. 15):
ἢ TVN 14 ἐδειξε] Περὶ ψυχῆς B 7 p. 418^b 9 ss. 15 ὄν TVa: εἶναι ὄν AN
ἀπὸ] ἀκρον AN σῶμά τι TAN: σώματι a: σώματος V 16 αὐτῷ VANa
17 καὶ om. T ἀλόγως T τούτέστιν] τοῦ τί AN 18 ἐστὶ] ἔτι AN
σώματος V 20 alt. τὸ] τῷ V πεφώτισται N τὸ et te (21) om. a
21. 22 ὁραθῆσεται a: videri T 22 φωτὸς om. a (habet etiam M) 24 χρῆ
M: om. TVANa: fort. si χρῆ coniectura sit (cf. ad. p. 30,8), v. 25 potius post φωτίζεσθαι
scrib. (ἀνάγκη) ἀναγκαῖον 26 ἀέρα M: om. TVANa: fort. potius cum T μὴ εἶναι
τοῦτο τὸ scrib., nisi verba hoc non esse quod periphrasi articuli τὸ inserviunt λέγει T:
λέγει V Aa: λέγει N 27. 28 ἐνπεριελημένος V 28 δεῖ μὲν a: διδομεν TVAN
ὡς a εἴρηκε] cf. p. 438^a 14 ss. (supra p. 26,13 ss.) ἐντός] γένος V

~~ὕψους αὐτοῦ~~ ἐμφυλαχτότερον δὲ καὶ εὐποληγτότερον τὸ ὕδωρ τοῦ ἀέρος, 75
κατ' ἄμφω δὲ εὐφυλαχτότερον, ὅτι τε οὐ μόνον διαφανὲς ἀλλὰ καὶ ἐμφανές, 10
ὡς μᾶλλον τὰ εἶδη τῶν ὁρατῶν δέχεσθαι, καὶ ὅτι μᾶλλον στέγειν τι καὶ
φυλάσσειν δύναται· ὁ γὰρ ἀήρ ρευστός τε καὶ διαπνευστός. |

5 p. 438^b8 Οὐ γὰρ ἐπὶ τοῦ ἐσχάτου ὕψματος ἡ ψυχὴ ἢ τῆς ψυχῆς 76
τὸ αἰσθητικόν.

Εἰπὼν ὁραῖται δὲ ὥσπερ καὶ ἔξω οὐκ ἄνευ φωτός, οὕτω καὶ
ἐπὶ τοῦ ἐντός τοῦ δεῖν καὶ τὸ ἐντός διαφανές εἶναι αἰτίαν παρατίθεται,
ὅτι μὴ ἐστὶν ἡ ψυχὴ καὶ ἡ ὁρατικὴ δύναμις ἐν τῷ ὀφθαλμῷ. εἰ γὰρ ἦν
10 ἐπ' ἄκρου τοῦ ὀφθαλμοῦ, οὐδὲν ἔδει τὸ ἐντός εἶναι διαφανές· αὐταρχες 5
γὰρ ἂν ἦν τὸ ἐκτός. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐστὶν αὐτοῦ (ἦν γὰρ ἂν καὶ ἐπὶ τῶν
ἄλλων αἰσθητηρίων ὁμοίως· οὕτως δὲ οὐκ ἂν ἦν συναίσθησίς τις γινομένη,
ἄλλου μορίου τῆς ψυχῆς ἐν ἄλλῳ ὄντος καὶ ἐπ' ἄλλου τεταγμένου, οὐδ'
ἂν ἐδυνάμεθα ὅτι ἕτερα τὰ ὦν αἰσθανόμεθα ἀλλήλων τοῖς διαφοροῖς
15 αἰσθητηρίοις κρίνειν, μὴ ἔχοντες ἐν τὸ ἀντιλαμβανόμενον αὐτῶν, ὡς εἶπεν 10
ἐν τοῖς Περι ψυχῆς· τοῦ γὰρ αἰσθανομένου τινῶν τὸ καὶ τὰς διαφορὰς
κρίνειν αὐτῶν. ὥσπερ γάρ, εἰ ἄλλος μὲν ἤκουεν, ἄλλος δὲ ἐώρα, οὐχ οἶόν
τε ἦν κρίνειν τὸν ὁρῶντα τὰ τοῦ ἀκούοντος, οὕτως δὲ καὶ ἐφ' ἡμῶν
ἀπηρτημέναι ἂν ἦσαν | αἱ δυνάμεις ἀλλήλων), οὐχ οὕτως δὲ ἔχοντος 77
20 ὁρῶμεν (ὅτι δὲ οὐκ ἐπ' ἄκρῳ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἡ ὁρατικὴ ψυχὴ καὶ ὅτι τὸ
μέχρι τῆς δυνάμεως ἐκείνης διαφανές ἐστὶ, δι' οὗ φωτιζομένου τὸ ὅραν
γίνεται, πιστοῦται καὶ ἐκ τῶν ἀποβαινόντων· τρωθεῖσι γάρ, φησὶν, ἐν
πολέμῳ τισὶ περὶ τὸν χρόταφον οὕτως, ὥστε ἀποτηθηθῆναι τοὺς 5
τοῦ ὄμματος πόρους, ἐν οἷς τὸ διαφανές, ἔδοξεν ἐξαίφνης σκότος γίνεσθαι
25 ὡς ἀποσβεσθέντος λύχνου, διὰ τὸ ἀποτηθηθῆναι ἀπὸ τοῦ μετὰ τὴν κόρην
διαφανοῦς τὴν κόρην οὖσαν ὥσπερ τινὰ λαμπτήρα φωτίζοντα, δι' ἧς τὸ

1 εὐποληγτότερον V δέ] τε a ἐμφυλαχτότερον AN 2 τε] δὲ V
3 στέγειν T: στέγεσθαι VAN: λέγεσθαι a, δέχεσθαι quod antecedit errorem scribae effecit
τι] τε a φυλάσσειν T: φυλάσσεσθαι VANa 5 in extremo oculi T. cf. p. 34,4
8 τοῦ om. a δεῖ ἄρα καὶ M καὶ om. T τὸ] τοῦ V αἴτιον a
περιτίθεται V 9 ἦν om. a (habet etiam M) 10 οὐδὲν] non T 11 γὰρ ἂν
ἦν τὸ a: γὰρ ἦν τὸ V: δὲ ἦν ἦτοι AN: autem esset T αὐτῷ V ἂν om. a
12 γινομένη T (N?): γινομένου VAa 13 τῆς ψυχῆς om. a (habet etiam M)
14 ἡδυνάμεθα N 15—18 μὴ ἔχοντες—κρίνειν om. T 15 ἔχοντα V
ἐν om. a 16 Περι ψυχῆς] Γ 2 p. 426^b12 ss. τὸ om. a (habet etiam M)
17 ἤκουον N 18 ἦν V: om. ANa τὰ] τὸν V τοῦ om. a (habet etiam M)
ἀκούοντα a (corr. M.) δὲ TVAN (M teste Thuroto): δὲ δὴ a: δὴ coni. Thurot
post ἡμῶν male add. εἰ M 19 ἀπηρτισμέναι AN ἀλλήλων αἱ δυνάμεις AN
ἔχοντος TANA: ἔχοντες M: ἔχοντα V 20 οὐκ om. AN 22 φησὶ post πολέμῳ V
22. 23 ἐν πολέμῳ om. T 23 περὶ] παρὰ AN (Arist.) ἐκτηθηθῆναι Arist. codd.
EMYL τοὺς om. a. 24 post διαφανές cum T(?) add. ἦν Thurot 25 τοῦ διαφανοῦς
p. 438^b16 legisse vid. 26 κόραν a post φωτίζοντα add. τὴν κόρην MTN

ἐντὸς πᾶν τὸ μέχρι τῆς ὁρατικῆς δυνάμεως ἐφωτίζετο ἀπὸ τοῦ ἐκτὸς φωτός, 77
οὐ τὴν συνέχειαν ἢ πληγὴ διελούσα καὶ κωλύουσα αὐτὸ φωτίζεσθαι 10
ὥσπερ ἔσβεσε τὸ ἐν αὐτῷ φῶς), εἰ δὲ μὴ ἄκρῳ τῷ ὀφθαλμῷ ὀρώμεν,
καὶ διὰ τοῦτο δεῖ καὶ τὸ ἐντὸς διαφανὲς εἶναι τὸ μέχρι τῆς αἰσθητικῆς
5 ψυχῆς. οὐ διαφανὲς δὲ τὸ πῦρ, ὡς ἡ ὄψις. |

p. 438b16 "Ὡστ' εἴπερ ἐπὶ τούτων συμβαίνει καθάπερ ἐλέγομεν. 78

Δείξας τὴν ὄψιν ὕδατος οὖσαν, εἰ οὕτως, φησίν, ἐπὶ τῆς ὀψεως ἔχει
καὶ διὰ τοῦτο, καθὰ ἐγλίχοντό τινες, ἕκαστον αἰσθητήριον ἐκάστῳ τῶν
στοιχείων ἀνατίθεται, τὴν μὲν ὄψιν ὕδατος εἶναι θετέον, τὴν δὲ ἀκοὴν
10 αἰέρος (αὕτη δὲ ἡ τῶν ψόφων ἀκουστική), τὴν δὲ ὄσφρησιν πυρός. 5

Καὶ πῶς οἷόν τε προσβιβάζειν καὶ δεικνύειν ὅτι ἡ ὄσφρησις πυρός,
λέγει· ὁ γὰρ ἐνεργεῖα ἡ ὄσφρησις, τοῦτο δυνάμει τὸ ὄσφραντικόν,
διὰ τούτου δεικνύς οὕτως ἐκ πυρός (τούναντίον γάρ, ὡς δεῖξει ἄλλοθι, ἡ
ἐνέργεια (καὶ ἡ δύναμις, ἡ δὲ ἐνέργεια) περὶ τὴν ὄσφρησιν, ἀλλ' οὐ τὸ 10
15 ὄσφραντικόν), καίτοι ἐπὶ τῆς ὀψεως εἰπὼν τὸ ὁρατικόν | ὕδατος εἶναι 79
καὶ ἐπὶ τῆς ἀκοῆς αἰέρος τὸ τῶν ψόφων αἰσθητικόν. ἔστι δὲ ὁ λέγει
'ὅ ἐστι κατ' ἐνέργειαν ἡ ὄσφρησις, τοῦτο δυνάμει ἐστὶ τὸ ὄσφραντικόν'.
δυνάμει γὰρ τὰ ὁρατὰ ἡ ὄψις πρὸ τοῦ ὁρᾶν, καὶ δυνάμει τὰ ἀκουστά ἡ
ἀκοὴ πρὶν ἀκούειν, καὶ ἡ ὄσφρησις οὖν δυνάμει τὰ ὄσφραντὰ πρὶν 5
20 ὄσφρασθαι. ἡ γὰρ κατ' ἐνέργειαν ὄσφρησις τὸ ὄσφραντόν ἐστιν, ὥσπερ
ἡ κατ' ἐνέργειαν ὄψις τὸ ὁρατόν, εἴ γε τῇ τῶν εἰδῶν τῶν αἰσθητῶν λήψει

1 ἐντὸς] ἐν τῷ V τὸ om. a ὁρατικῆς T (visivae): ὁρ V: ὁρώσης MAN:
ὁρώμενης a ὑπὸ con. Thurot ἐκτὸς] ἐντὸς a (corr. M) 2 κωλύουσα a
3 ἔσβεσαν N αὐτὸ AN δὲ] δὴ con. Thurot, sed v. ad p. 7,15 et iam p. 36,19
δὲ in epianalepsi protasis positum est τοῦ ὀφθαλμοῦ (T)a 5 οὐ — ὄψις
suspecta habet Thurot, sed respicit opinionem, quam p. 15,15 ss. aliis argumentis redarguit
6 ἐπὶ τούτων] τούτων τι male Arist. codd. EMY λέγομεν Arist. 7. 8 aque esse
vel sicut in visu, ait, et ideo, sicut putaverunt quidam T εἰ a (cf. Arist.): ἡ TAN:
om. V φησίν] φησὶ καὶ V 8 διὰ τοῦτο Ta: δι' & V: spatium in litt. AN
10 prius δὲ] γὰρ a 11—13 καὶ πῶς—πυρός om. a (habet M, qui adnotat ad. v. 13:
haec verba minus quadrare hic videntur i(deo)que adhibui τὸ □ σημεῖ(ον τοῦ) ἄλλο
τι λείπειν) 11 προσβιβάζειν Thurot: προβιβάζειν libri, sed v. p. 38,12 et p. 102,10 Th.:
affirmare T 12 ὁ γὰρ] γὰρ ὅτι MAN 13 τούτου scripsi: τοῦτο libri οὕτως]
τούτο ? ὡς δεῖξει V: ὡς δεῖξη a: ὡς δεῖξας AN: omnis T ἄλλοθι T (cf. e. gr.
p. 445b30. 449a1): ἄλλο τι VANa 14 lacunam statui et καὶ ἡ δύναμις, ἡ δὲ ἐνέργεια
addidi περὶ TV: παρὰ ANa οὐ] non circa T 15 καὶ τι a
15. 16 καίτοι—αἰσθητικόν v. 13 suum locum habere censet Thurot, parenthesis statui
(ἀπλῶς) εἰπὼν adde vel subaudi, oppositum est v. 13 δεικνύς 17 ὅ] ὅτι a
ἡ a (v. v. 12): om. VAN post τοῦτο add. ὁ M δυνάμει—ὄσφραντικόν om. a
(habet etiam M) 18 ante δυνάμει lacunam statuit Thurot γὰρ] μὲν γὰρ V
19 ἀκούει N ἡ om. MV οὖν om. T τὰ ὄσφραντὰ T: τὰ ὄσφραντικά V:
ὄσφραντικὴ ANa 20 ὄσφραντόν TVa: ὄσφραντικόν MAN ἐστὶν om. N
20—p. 38,1 ὥσπερ—ἀν ὁ om. Ta 21 εἰδῶν τῶν V: ἰδόντων MAN: ἰδίων con. Usener
αἰσθητόν M ἀντιλήπει con. Usener (sed v. p. 41,13 et De an. p. 83,14. 91,7 Br.)

τὸ αἰσθάνεσθαι, καὶ εἴη ἂν † ὁ λέγει ὁ γὰρ ἐνεργείᾳ ἡ ὄσφρησις, 79
 τοῦτο δυνάμει τὸ ὄσφραντικόν ἐστι. ἡ δ' ἐνεργεία ὄσφρησις ἡ αὐτὴ
 τῷ κατ' ἐνέργειαν ὄσφραντῷ· τὸ γὰρ ὄσφραντὸν καὶ ἡ κατ' ἐνέργειαν
 ὄσφρησις τὸ αὐτό. ἀλλὰ μὴν τὸ ὄσφραντὸν καὶ ἡ ὁσμὴ, ἥς ἡ ὄσφρησις
 5 ἀντιλαμβάνεται, ξηρὰ καὶ καπνώδης ἐστὶν ἀναθυμιάσις· ἡ δὲ τοιαύτη 10
 ἀναθυμιάσις πυρώδης τε καὶ ἐκ πυρός (τοῦτο δὲ ὁῆλον ἐκ τε τῶν θυμω-
 μένων — ὁσμὴν γὰρ τότε μάλιστα ποιεῖ —, καὶ τὰ ἄνθη δὲ ἐν θερμο-
 τέρῳ ἀέρι πλείονα τὴν ὁσμὴν ποιεῖ, ὥσπερ τινὸς ἀναθυμιάσεως γινομένης
 ἀπ' αὐτῶν)· | διὰ γὰρ τῆς τοιαύτης ἀναθυμιάσεως ἡ εἰς πῦρ μεταβολή. 80
 10 ἔρεϊ δὲ προῖων περὶ τοῦ τί ποτέ ἐστι τὸ ὄσφραντόν· τοιαύτη γὰρ καὶ ἡ
 κατ' ἐνέργειαν ὄσφρησις.

Προσβιβάζων δὲ πῶς ἂν τις τὴν ὄσφρησιν τοῦ πυρός εἶναι λέγοι 5
 βουλούμενος ἕκαστον αἰσθητήριον ἑκάστῳ τῶν στοιχείων ἀνατιθέναι (οὐ γὰρ
 δὴ ἀρέσκοντα αὐτῷ λέγει· εἶπε γὰρ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς μὴτ' ἐκ πυρός
 15 μόνου μὴτ' ἐκ γῆς εἶναι τι δύνασθαι αἰσθητήριον, καὶ τὴν γε ὄσφρησιν
 ἐν ἐκείνοις ἀνέθηκεν ἢ ἀέρι ἢ ὕδατι) φησὶ δὴ καὶ κατὰ τοῦτο δύνασθαι
 δείκνυσθαι τὴν ὄσφρησιν πυρός οὔσαν, ὅτι τὸ τῆς ὄσφρησεως αἰσθητήριον 10
 περὶ τὸν ἐγκέφαλόν ἐστι. δεῖ μὲν γὰρ τὴν τοῦ θερμοῦ ὕλην ψυχρὰν εἶναι,
 ψυχρότερος δὲ ὁ ἐγκέφαλος τῇ αὐτοῦ φύσει. τοιαύτη ἄρα καὶ ἡ δυνάμει
 20 ὄσφρησις καὶ τὸ δυνάμει ὄσφραντικόν. ἀλλ' εἰ τὸ δυνάμει τι ὄν ὕλη |
 ἐκείνου ὁ δυνάμει, δυνάμει δὲ καὶ ἡ ὄσφρησις τὸ ὄσφραντόν <ὄν> εἴη ἂν 81
 ὕλη τοῦ ὄσφραντοῦ, ὕλη δὲ τὸ ψυχρὸν τοῦ θερμοῦ καὶ ἐστὶ ψυχρὸν τὸ
 ὄσφραντικόν τῷ ἀπὸ τοῦ ἐγκέφαλου τε καὶ περὶ τὸν ἐγκέφαλον εἶναι, τὸ
 ὄσφραντόν ἄρα θερμόν. εἰ δὲ τοῦτο, ἡ κατ' ἐνέργειαν ὄσφρησις θερμὴ τε 5
 25 καὶ διὰ θερμοῦ γινομένη παρούσιαν, καὶ οὕτως ὁ λέγων τὴν ὄσφρησιν

1 ἂν <ἀληθές> conicio, neque enim interpretatio loci Aristotelici sequitur ὁ λέγει ὁ γὰρ V:
 ὄν τὸ γὰρ MAN: ἐπεὶ δ μὲν Ta: ὅπερ ὄν coni. Usener post ὄσφρησις add. ἐστὶ Ta
 2 ante τὸ ὄσφραντικόν add. τὸ ὄσφραντόν ἀέρι ἐνέργεια ἡ ὄσφρησις ἐστὶ, τοῦτο δυνάμει M
 ἐστὶ om. MN, tum add. δυνάμει τὸ ὄσφραντόν ἐστὶν ἐπεὶ ὁ μὲν ἐνεργεία (ἡ ἐνέργεια N) ὄσφρησις
 ἐστὶν, τοῦτο δυνάμει τὸ ὄσφραντικόν (ἐστὶν add. N) AN, i. e. plenum textum (= V) et
 decurtatum (= Ta) iuxta ponunt 3 ὄσφραντικόν V 4 ὄσφρησις MTVAN:
 αἰσθησις a ὄσφραντικόν V 5 ἐστὶν] ἐστὶ καὶ V 5. 6 ἡ δὲ — πυρός post αὐτῶν
 v. 9 transpon. Thurot, equidem parenthesesin posui 6. 7 τεθυμιαμένων a 7 δὲ
 om. V 7. 8 θερμοτέροις τόποις πλείονα a 8 γενομένης a 9 ἀπ'] ἐξ a
 10 ἔρεϊ] p. 444^a24 ante τοιαύτη sine causa lacunam statuit Thurot et ὅτι ἡ τῆς
 ὁσμῆς δύνάμεις θερμὴ τὴν φύσιν ἐστὶ. ἡ ὄσφρησις οὖν πυρός, εἰ πυρός τὸ ὄσφραντόν add.
 11 ἐνέργεια V 12 προσβιβάζων V (coni. Thurot): προσβιβάζων ANa: confirmans T
 δὲ del. M teste Thuroto λέγοι TV: λέγει ANa 14 αὐτῷ VN: αὐτὰ A
 Περὶ ψυχῆς] Γ 1 p. 425^a4—8 15 δύνασθαι hic habet V: post αἰσθητήριον AN: post
 γῆς Ta γε] τε a 16 ἐν om. V δὲ a (corr. M) 17 προσοῦσαν a
 (πυρός οὔσαν etiam M) 18 ψυχρὸν VA (sed v. Arist.) 19 ψυχρότερον V
 (anceps T), sed v. Arist. αὐτοῦ VAa 20 ὄσφρησις VAN: αἰσθησις a: om. T
 21 ὁ Thurot: οὗ libri (om. T) alt. δυνάμει om. T τὸ] καὶ τὸ T 21. 22 ὄσφραντόν
 —alt. τὸ om. V ὄν add. Thurot 22 ὄσφραντικοῦ a alt. τοῦ om. AN
 23 τῷ MTN: τὸ VAa 24 εἴ] ἡ a (corr. M) ὄσφρησις MTVAN: αἰσθησις a

πυρός εἶναι εἰς αὐτὸν δοκοῖται λέγειν. δυνάμει γὰρ θερμὴ ἡ τοῦ ψυχροῦ 81
ὅλη ἐστὶν ἀντὶ τοῦ ἢ ἐκ τοῦ ψυχροῦ. οὐ τὸ αἰσθητήριον οὖν δείκνυσι
πυρός, ὅτι ἡγεῖται τὴν ἀρχὴν ἀδύνατον τοῦτο, ἀλλὰ τὸ ὁσφραντὸν καὶ τὴν
κατ' ἐνέργειαν ὁσφρησιν.

- 5 Λέγει δὲ καὶ τὴν τοῦ ὁμματος γένεσιν τὸν αὐτὸν ἔχειν τρόπον· ἀπὸ 11
γὰρ τοῦ ἐγκεφάλου τὴν σύστασιν ἔχει, ὅς ὑγρότατός τε καὶ ψυχρό-
τατος τῶν ἐν τῷ σώματι μορίων ἐστί. τοιοῦτον δὲ τὸ | ὕδωρ, δι' 82
οὗ ἡ ὄψις ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου τὴν γένεσιν ἔχουσα * * * οὐ πυρός, ἀλλὰ
ὑδατός εἰσι, δῆλον ὅτι οὐδ' αὖ ἡ ὁσφρησις πυρός, εἴ γε ἐξ ἐκείνου, εἴη.
10 προελθὼν μέντοι λέγει διὰ τοῦτο εἶναι τὴν ὁσφρησιν καὶ τὸ αἰσθητήριον
τοῦτο περὶ τὸν ἐγκέφαλον, ὅπως εἰς συμμετρίαν αἰσθήσεως ἄγεται ὁ περὶ 5
τὸν ἐγκέφαλον τόπος. τὰ γὰρ ὁσφραντὰ καὶ ἡ ὁσμὴ θερμά· τοιαύτη γὰρ
ἡ καπνώδης ἀναθυμίασις. ἀλλ' εἴ τις ἔποιτο τοῖς εἰρημένοις, λέγοι αὖ
ὁμοίως τῇ ὁσφρήσει καὶ τὴν ὄψιν εἶναι θερμοῦ τε καὶ πυρός, εἴγε τὸ μὲν
15 ψυχρὸν ὅλη ἐστὶ τῶν ὁρατῶν, τούτοις δὲ ἡ αὐτὴ ἐστὶν ἡ κατ' ἐνέργειαν
ὄψις, ὡς τοῖς ὁσφραντοῖς ἡ ὁσφρησις. ἀλλὰ δῆλον ὡς ἄλλως ἐπιχειρῶν 10
ταῦτα λέγει, οὐχ ὡς ἀρεσκόμενος αὐτοῖς. ἡ ἀμφοτέρα μὲν περὶ τὸν
ἐγκέφαλον ψυχρὸν ὄντα, ἀλλὰ τὸ μὲν ὁσφραντικόν, ἡ ψυχρὸν ἐστὶν, ὁσφραν-
τικόν (οὐδὲ καί, ἡ τοιοῦτον, αἰσθητικὸν δυνάμει καὶ θερμόν), τὸ δὲ ὁρατικόν
20 οὐχ ἡ ψυχρὸν | ὁρατικόν, ἀλλ' ἡ ὑγρὸν τε καὶ διαφανές· διαφανοῦς γὰρ 83
ἐνέργεια τό τε φῶς καὶ τὸ χρῶμα.

Τὴν δὲ ἀφὴν ἀναθετέον, φησί, τῇ γῇ, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ γευστικόν
ὄργανον, ἐπεὶ ἡ γεῦσις ἀφῆς τι εἶδος, ὡς εἶναι τῶν τεσσάρων σωματῶν 5
γῆς μὲν τὰς δύο, ἀφὴν τε καὶ γεῦσιν, ὕδατος δὲ τὴν ὄψιν, αἲρος δὲ τὴν
25 ἀκοήν, πυρός δὲ τὴν ὁσφρησιν. ὅτι δὲ μὴ ἀρεσκόμενος ταύτῃ τῇ δόξῃ,
ἀλλὰ πιθανολογῶν τῇθι, πρόδηλον· ἔδειξε γὰρ ὅτι μὴ οἶόν τε ἐκ γῆς
εἶναι τι αἰσθητήριον καὶ διὰ τοῦ τῶν ἐν ἡμῖν ὅσα πλέον γῆς ἔχει ἀναίσθητα
εἶναι, ὡς τρίχας, ὄνυχας, ὅσατ'. ἀλλὰ καὶ τὴν γεῦσιν ἐν ὑγρότητι καὶ δι' 10
ὑγρότητος γινομένην ἔδειξεν. ἡ οὐδὲ νῦν τὰ αἰσθητήρια ἐκ γῆς φησιν

1 πῦρ N	δοκοῖται a(T): δοκεῖ V: δεικνύη N: δείκνυσι A	δυνάμει V
2 ἀντὶ in spatio om. V	ἡ om. a	τοῦ om. V
3 ἡγεῖται om. a	ἀδύνατα V	4 ὁσφρησιν MTVAN: αἰσθησιν a
5 6 ἀπὸ γὰρ] εἰ δὲ ἀπὸ M	6 τε om. N (Arist.)	7 τῷ om. a
8 post ὄψις e. gr. ἀλλὰ μὴν ἐπεὶ ὅσα add. Thurot	ἔχουσα VT: ἔχει ANa	lacunam statuo
et e. gr. ἐπεὶ δὲ ὅσα αἰσθήσεις ἐντεῦθεν τὴν γένεσιν ἔχουσιν addam	9 ἐκείνου scripsi: ἐκείνων TVAN: ἐκείνης a	10 λέγει] p. 444 ^a 28—b2
11 12 ὁσφραντικὰ a	13 εἰρημένοις Thurot: ὁρωμένοις libri	λέγει N
14 εἶναι om. AN	15 τῶν om. V	τούτοις V: τούτων VANa
16 ὡς TV: καὶ a: om. AN	τοῦ ὁσφραντοῦ M	ἐστὶν ἡ V: ἐστὶ ANa
17 λέγω V	ἀρέσκοντα αὐτῷ T (v. p. 38,14), sed etiam v. 25 ἀρεσκόμενος non intellexit	18 τὸν V
19 ἡ V: ἐρί T	20 τε om. a	21 διαφανῇ AN
22 γὰρ] om. AN: δὲ T	23 alt. δὲ om. AN	24 ἔδειξε] De an. A c. 5 p. 410 ^a 30ss.
25 τι] τὸ a	τοῦ Usener: τοῦτο V: τοῦτο TANa	ὅμιν a
26 τητα a	ἔδειξεν] De an. B 10 p. 422 ^a 17 ss.	οὐδὲν αὐτὰ N
27 ἐν ANa	φησιν M: εἰσιν TVANa	ἐκ MTV:

· ὄντα, ἀλλὰ τὰς ἐνεργείας αὐτῶν τοιαύτας γίνεσθαι, ὃν τρόπον ἔδειξε καὶ ἐπὶ τῆς ὁσφρήσεως. |

Ἔτι δὲ πιθανολογῶν καὶ δεικνὺς πῶς ἂν τις ἐπιχειρήσειεν πρὸς τὸ 84
ἐκάστην αἰσθησιν ἐκάστου τῶν στοιχείων εἶναι καὶ ἐξ οὗ, προστίθησι λέγων·
5 καὶ διὰ τοῦτο πρὸς τῇ καρδίᾳ τὸ αἰσθητήριον αὐτῶν, τῆς γεύ-
σεως καὶ τῆς ἀφῆς· ἀντίκειται γὰρ τῷ ἐγκεφάλῳ αὕτη, καί
ἐστὶν θερμύτατον τῶν μορίων. εἰπὼν γὰρ ἐκ πυρὸς τὴν ὁσφρησιν
εἶναι καὶ διὰ τοῦτο περὶ τὸν ἐγκέφαλον εἶναι τὸ τῆς ὁσφρήσεως ἴδιον
αἰσθητήριον (ὅλη γὰρ τὸ ψυχρὸν τῷ θερμῷ, ἐπεὶ καθόλου τὸ ἐναντίον
10 τῷ ἐναντίῳ ὅλη· θερμὴ δὲ ἡ ὁσφρησις, εἴγε τῆς καπνώδους ἀναθυμιάσεως),
πάλιν φησὶ διὰ τοῦτο τὰ τῆς ἀφῆς τε καὶ τῆς γεύσεως ὄργανα εἶναι περὶ
τῇ καρδίᾳ, ὡς τούτων μὲν τῶν αἰσθητηρίων ὄντων θερμῶν τῇ αὐτῶν
φύσει (ἡ γὰρ σὰρξ οὐ τοιαύτη), τῆς δὲ ἐνεργείας αὐτῶν περὶ ψυχρὰ γινού- 10
μένης μᾶλλον. εἴγε γῆς καὶ τῶν ἀντιτυπίαν ἔχόντων γεωδῶν μάλιστα ἡ
15 ἀφή ἀντιλαμβάνεται. οὐδὲ τοῦτο δὲ ὑγιῶς δόξει λέγεσθαι· οὐδὲ γὰρ ἡ
ἀφή γῆς (ὡς | εἶπε πρὸ ὀλίγου περὶ τῆς ὁσφρήσεως λέγων πυρὸς δὲ τὴν 85
ὁσφρησιν), ἀλλ' εἶπε τὸ δὲ ἀπτικὸν γῆς, τὸ αἰσθητήριον οὕτω γῆς
λέγων· οὐ θερμὸν δὲ ἡ γῆ. μήποτ' οὖν οὐχ ὡς ὁμοίων οὐσῶν τῶν αἰσθη-
σεων καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον περὶ τῇ καρδίᾳ, καθ' ὃν [ἡ] περὶ τῷ
20 ἐγκεφάλῳ ἡ τε ὁσφρησις καὶ ἡ ὄψις, λέγει, ἀλλ' ὅτι ὁμοίως ὡς περὶ
ἐκεῖναι ὄντι ψυχροτάτῳ τῶν ἐν τῷ σώματι μορίων ἢ τε ὁσφρησις καὶ ἡ
ὄψις, οὕτω περὶ τῇ καρδίᾳ ἢ τε ἀφή καὶ ἡ γεῦσις οὕση θερμοτάτῃ τῶν
μορίων. θερμὴ γὰρ ἡ καρδία καὶ κατὰ τοῦτο ἀντικειμένη τῷ ἐγκεφάλῳ·
διὸ ἐκεῖνος μὲν ὅλη τῷ θερμῷ, ἡ δὲ καρδία τῷ ψυχρῷ. οὐκέτι περὶ τὸν 10
25 ἐγκέφαλον δὲ λέγων αἰσθητήριά τινα εἶναι ἤδη καὶ τὴν αἰσθητικὴν
ψυχὴν τὴν διὰ τούτων αὐτοῦ λέγει εἶναι· διὰ γὰρ τοῦτο εἰπὼν διὸ καὶ
περὶ τὸν ἐγκέφαλον προσέθηκε τῷ τύπῳ. μίαν | γὰρ τῷ ἀριθμῷ τὴν 86
αἰσθητικὴν ψυχὴν λέγει, καὶ ταύτην ἐν τῇ καρδίᾳ λέγει. διὸ οὐδὲ τὰ πρὸς

1 ὄντα] εἶναι con. Thurot post αὐτῶν add. τῶν N ἔδειξε] v. p. 37,11 ss.
2 ἐπὶ] etiam T 3 πιθανολογεῖ a (corr. M) ἐπιχειρήσειεν MVA(T): ἐπιχειρήσῃ N:
ἐπιχειρήσαν a 5 τῆς] τῆς τε Arist. codd. LSUP 6 τὸ ἐγκέφαλον V
8 τὸ] τοῦ V 10 δὲ] γὰρ AN 11 ante πάλιν spat. vi litt. A πάλιν
om. a φησὶ VAN: autem T: om. a τε om. a (habet etiam M) alt. τῆς om. V
11. 12 περὶ τῇ καρδίᾳ VAN (πρὸς τῇ καρδίᾳ Arist. cf. v. 19): circa cor T: περὶ τὴν καρδίαν Ma
post καρδίαν add. φησιν M αὐτῶν VAN 13 οὐ om. V πενιχρὰ V
13. 14 γενομένης a 14 τῶν] τὴν V ἀντιτύπων a (corr. M) 15 prius οὐδὲ
om. T δὲ con. Thurot 16 τῆς om. a 17 ὀπτικὸν V οὕτω
TVa: οὐ τὸ (τῆς add. N) AN 18 οὐ] καὶ a (οὐ etiam M) 19 prius περὶ
VANa: πρὸς MT (apud) ἡ del. Thurot alt. περὶ VANa: πρὸς MT (apud)
20 ὁμοίων a ὡς περὶ scripsi: ὡσπερ libri: ὡσπερ (πρὸς) con. Thurot 21 τῷ
V: om. ANa, sed v. p. 39,7 22 ὄψις] γεῦσις T περὶ VANa: πρὸς MT (apud)
γεῦσις] ὄψις a (corr. M) οὕση TVN: οὐσαι M: οὐσα Aa 23 καὶ a: καὶ ἡ T (et qui) VAN
24 οὐκέτι ante ἤδη v. 25 ponit M v. Indicem 25 δὲ post περὶ (v. 24) transpon. AN
λέγων MN(?): λέγει TVA 26 αὐτῷ a καὶ om. a (habet etiam M)
28 prius λέγων N cf. p. 469*5 alt. λέγει Ta: λέγει καὶ VA: λέγειν καὶ N: λέγει
εἶναι conicio

τῷ ἐγκεφάλῳ ὄργανα αἰσθητικὰ ἀπὸ τούτου τὴν ἀρχὴν ἔχει, ἀλλ' ἄρχεται 86
μὲν ἀπὸ τῆς καρδίας, διὰ δὲ τούτου πρῶτου ἢ ὁδοῦ αὐτῶν· ἀπὸ γὰρ τῆς
καρδίας πόροι τινὲς ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον διατείνουσι τρεῖς, εἴτα ἀπὸ τοῦ 5
ἐγκεφάλου ὁ μὲν αὐτῶν ἐπὶ τὴν ὄψιν, ὁ δὲ ἐπὶ τὴν ἀκοήν, ὁ δὲ ἐπὶ τὴν
5 ὁσφρησιν καθήκουσιν. οἱ δὲ τῆς ἀφῆς καὶ τῆς γεύσεως εὐθὺς ἐπὶ τὴν
καρδίαν ἐπ' εὐθείας τέτανται, ἀλλ' οὐ διὰ τῆς ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον ὁδοῦ.

Εἰπὼν δὲ ταῦτα περὶ τῶν αἰσθητηρίων ἐξῆς ἐπὶ τὸν τῶν αἰσθητῶν 10
μέτεσι λόγον τῶν καθ' ἕκαστον αἰσθητήριον (οὐ γὰρ περὶ τῶν κοινῶν
αἰσθητῶν νῦν λέγει). καθόλου μὲν οὖν τί τὸ ἔργον αὐτῶν ἐστὶν ἐκάστου
10 ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς φησιν εἰρησθαι (τίνες δὲ εἰσιν οἱ καθόλου περὶ αὐτῶν
λόγοι προστίθηναι)· ὅτι γὰρ τὸ διατιθέναι πως τὴν τε αἰσθησιν καὶ τὸ
αἰσθητήριον, | καὶ ὅτι τὸ ἐνεργεῖν καθ' ἕκαστον τῶν αἰσθητηρίων 87
τό τε εἶδος τῶν αἰσθητῶν χωρὶς τῆς ὑποκειμένης ὕλης αὐτοῖς δέχεσθαι,
καὶ ὅτι ἡ κατ' ἐνέργειαν αἰσθησις καὶ τὸ αἰσθητὸν τὰ αὐτά, περὶ τούτων
15 προσερίηται. τί δὲ ποτε ἕκαστον (ὄν) τῶν ἐκάστη αἰσθήσει αἰσθητῶν αἰσθητὸν
τῇ οἰκείᾳ αἰσθήσει γίνεται, νῦν λέγει τε καὶ προστίθῃσι τὴν ἐκάστου αὐτῶν 5
φύσιν, τίς ποτέ ἐστι δεικνύς, ἐπεὶ μὴ ταῦτόν αὐτοῖς τό τε εἶναι καὶ τὸ
αἰσθητοῖς εἶναι. κοινὸν μὲν οὖν τὸ αἰσθητόν, περὶ οὗ εἴρηται (τὸ γὰρ
αἰσθήσει ἀντιληπτόν), ἴδιον δὲ ἐκάστου ἡ οἰκεία φύσις τε καὶ οὐσία. καθ'
20 ἦν διαφέροντα ἑτέρα τε ἀλλήλων ἐστὶ καὶ οὐ τῇ αὐτῇ αἰσθήσει αἰσθητὰ 10
πάντα. τὸ δὲ ὁμοίως καὶ περὶ ἀφῆς ἐπισκεπτέον εἶπεν ἀντὶ τοῦ
'περὶ ἀπτου'· τοῦτο γὰρ τὸ αἰσθητόν, ἡ δὲ ἀφῆ αἰσθησις. καὶ πρῶτόν γε
περὶ χρωμάτων εἰπεῖν προτίθεται, ἃ ἐστὶ τῇ ὀφει αἰσθητὰ.

p. 439^a 12 Ἔστι μὲν οὖν ἕκαστον διχῶς λεγόμενον, τὸ μὲν 88
25 ἐνεργείᾳ, τὸ δὲ δυνάμει [λεγόμενον].

Εἴρηται δὲ ἡ διαίρεσις αὕτη ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. τὸ μὲν οὖν ἐνεργ-

2 πρώτου T Aa: πρω V: πρώτη N (M teste Thuroto) αὐτῶν scripsi: αὐτοῦ libri
(iiluc T) ἀπὸ ANa: αὐτοὶ V: ibi T 4 αὐτῷ a (αὐτῶν etiam M) 5 εὐθὺς
V: εὐθὺ AN: ἐξῆς M: om. a 6 ἐπ' εὐθείαν V: directum T τέτμηται V
7 ἐξῆς TVAN (fort. huc potius referenda erat nota, quam ad v. 5 addidit M): εὐθὺς a
(εὐθὺς Thuroti codd.) τὸν a: om. VAN 8 λόγων V αἰσθητήριον T:
αἰσθητηρίων VANa (Arist. cod. L) 9 ἐκάστῳ a 10. 11 τίνες — προστίθῃσιν
notam marginalem delet Thurot 11 disponi T 12. 13 cf. Περὶ ψυχῆς B 12
p. 424^a 18 ss, 13 δέχεσθαι om. T post δέχεσθαι ex Arist. De an. καὶ ὑπ' αὐτῶν
πάσχειν κατὰ λόγον τινὰ add. Thurot 14 cf. Arist. p. 425^b 26 αἰσθησις — τὸ om. AN
αἰσθητὰ A τὸ αὐτὸ conicio 15 τι] ὅτι M ποτε om. T ὄν add.
Thurot (cf. Arist. p. 439^a 17 et infra p. 42, 15) ἐκάστης M: ἐκάστων N
αἰσθήσει TVA: αἰσθήσεως Ma: αἰσθήσεων N αἰσθητὸν om. AN 16 αἰσθήσει
— αὐτῶν om. T αὐτῶν MN (Thuroti cod. B): αὐτοῦ VAa 17 ἐπεὶ μεταυτὸν N

τὰ αὐτὰ a (corr. M) 18 αἰσθητοῖς Aa (cf. p. 1, 17): αἰσθη V: αἰσθητόν N: sensibilia T
αἰσθητήριον V γὰρ (αἰσθητόν) conio. Thurot 21 καὶ] δὲ καὶ Arist
22 γὰρ ἐστὶ τὸ a πρῶτα V 25 alt. λεγόμενον del. Thurot. (om. Arist.)
26 Περὶ ψυχῆς] Γ 2 p. 426^a 23 ss. 26. p. 42, 1 ἐνεργειαν αἰσθητῶν V

www.libtool.com.cn

γεία αἰσθητὸν πῶς ταυτὸν τῇ κατ' ἐνέργειαν αἰσθήσει καὶ πῶς ἕτερον ἐν 88
τοῖς Περὶ ψυχῆς φησιν εἰρησθαι· εἴρηται δὲ ὅτι τῷ μὲν ἀριθμῷ ἐν τῷ α
κατ' ἐνέργειαν αἰσθητὸν καὶ ἡ κατ' ἐνέργειαν αἰσθησις, τῷ λόγῳ δὲ ἕτερα.
ἄλλο δὲ ἐστὶ τῷ λόγῳ κατ' ἐνέργειαν αἰσθήσει εἶναι καὶ ἄλλο κατ' ἐνέρ-
5 γειαν αἰσθητῷ. ἀντὶ δὲ τοῦ ταῦτα εἰπεῖν φησι· τὸ μὲν οὖν ἐνεργεία
χρῶμα καὶ ὁ ψόφος (πῶς ἐστὶ τὸ αὐτὸ ἢ ἕτερον ταῖς κατ' ἐνέρ- 10
γειαν αἰσθήσεσιν). οὐ γὰρ τὸ κατ' ἐνέργειαν χρῶμα ταυτὸν ἐστὶ τῇ
κατ' ἐνέργειαν ὄψει οὐδὲ ὁ κατ' ἐνέργειαν ψόφος ὁ αὐτὸς τῇ ἀκοῇ· δύναται
γὰρ ἐνεργεία ταῦτα εἶναι καὶ μὴ ὁρώμενα, ἀλλ' οὐκέτι οἶόν τε ἐνεργεία
10 αὐτοῖς αἰσθητοῖς εἶναι χωρὶς αἰσθήσεως. ἔστιν οὖν τὸ λεγόμενον· 'τὸ
μὲν οὖν ἐνεργεία χρῶμα αἰσθητὸν καὶ ὁ | ἐνεργεία ψόφος αἰσθητὸς πῶς 89
ἐστὶ ταῦτα τὸ μὲν τῇ κατ' ἐνέργειαν ὄψει, τὸ δὲ τῇ κατ' ἐνέργειαν ἀκοῇ,
καὶ κατὰ τὰ ἕτερα, ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἴρηται'. ἐδήλωσε δὲ τοῦτο διὰ
τοῦ εἰπεῖν ταῖς κατ' ἐνέργειαν αἰσθήσεσι· ταύταις γὰρ τὰ κατ'
15 ἐνέργειαν αἰσθητὰ ἀντίκειται. τί δὲ ὅν ἕκαστον αὐτῶν, τό τε χρῶμα καὶ 5
ὁ ψόφος καὶ ἕκαστον τῶν κατὰ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις ὁμοίως, δυνάμει ἐστὶν
αἰσθητὸν (διὰ γὰρ τοῦ εἰπεῖν ποιήσει τὴν αἴσθησιν καὶ τὴν ἐνέρ-
γειαν τὸ δυνάμει αἰσθητὸν ἐδήλωσεν), ὅπερ ἦν τὸ ἕτερον τῶν εἰς α ἢ
διαίρεσις αὐτῷ τοῦ αἰσθητοῦ ἐγεγόνει, περὶ οὖν τοῦ οὕτως αἰσθητοῦ νῦν,
20 φησί, λέγωμεν, τουτέστι τοῦ δυνάμει. 10

p. 439^a 18 Ὡςπερ οὖν εἴρηται περὶ φωτὸς ἐν ἐκείνοις, ὅτι ἐστὶ
χρῶμα τοῦ διαφανοῦς κατὰ συμβεβηκός.

Ἰπομνησκει ἡμᾶς τῶν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἰρημένων περὶ φωτός,
ὅτι ἐστὶ χρῶμα τοῦ διαφανοῦς κατὰ συμβεβηκός. ἐδείχθη γὰρ ἐν
25 ἐκείνοις ὅτι τὸ φῶς ἐστὶν ἐντελέχεια τοῦ διαφανοῦς, ἢ διαφανές, καὶ 90
ὥςπερ χρῶμα τοῦ διαφανοῦς, οὐχ ἀπλῶς, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός, ὅτι μὴ
παθητικῶς ἀναδέχεται τὸ διαφανές τὸ φῶς, ἀλλὰ κατὰ σχέσιν τὴν πρὸς

1 ταυτὸν T: τῇ κατ' αὐτὸν V: καὶ ταυτὸν ANa 2 Περὶ ψυχῆς Γ 2 p. 425^b 25 ss.
φησιν om. a (habet etiam M) 2. 3 τὸ κατ' — καὶ ἡ om. T 4 (τὸ) κατ' conl.
Thurot αἰσθήσει a: αἰσθησις TVA: αἰσθησιν N 5 αἰσθητῷ VAn: αἰσθητὸν TN
δὲ om. a (habet etiam M) ταῦτα Ta: om. VAN φησί a: om. TVAN
post φησι spat. v litt. a τὸ] τῇ AN ἐνέργειαν V post ἐνεργεία spat. vii
litt. a, add. καὶ T 6 ὁ om. V (Arist. codd. SU) 6. 7 πῶς — αἰσθήσεσιν M:
om. TVANa: spat. x litt. a (item Thuroti cod. C) 8 ὁ] ἡ V 9 prius ἐνεργεία
om. a (habet etiam M) ταῦτα T post ὁρώμενα add. μὴδὲ ἀκουόμενα Thurot, fort.
recte alt. ἐνεργεία om. T 10 ἔστιν a(T): ἔστι V: ἔστι μὲν AN 11 ἐνέρ-
γειαν V ὁ om. a ἐνέργειαν V αἰσθητὸν a 12 ταῦτα AN 13 ἐδήλωσε
V (manifestavit T): ἐδήλου ANa (sed cf. v. 18) 14 ταῖς] τῇ N τὰ om. V
16 καὶ om. T εἶσιν a 17 αἰσθητὰ a 17. 18 διὰ γὰρ — αἰσθητὸν om. V
17 πολὴ N 18 ἐδήλου N 19 νῦν om. Arist. codd. PSU 20 τοῦ] τῇ V
22 ante κατὰ add. ἢ TN συμβεβηκός AN 23 Περὶ ψυχῆς B 7 p. 418^b 2 ss.
24 — 26 ἐδείχθη — συμβεβηκός om. V 26 χρῶμα om. a (habet etiam M)
διαφανῇ N 27 ἀναδέχεται MTVAN: ἀναδέχεσθαι a

αὐτὸ ποιᾶν τοῦ φωτίζειν πεφυκότος ποτὲ μὲν πεφώτισται, ποτὲ δὲ οὐ. 90
 διὸ οὐκ οἰκεῖον αὐτοῦ χρῶμα τὸ φῶς ὥσπερ τῶν ἄλλων τῶν κεχρωσμένων. 9
 ἐν ἐκείνοις μὲν γὰρ μένει τὸ χρῶμα ὡς οἰκεῖον ὄν, ἐπὶ δὲ τοῦ φωτός οὐχ
 οὕτως· καὶ [ὁ] αὐτὸς ἐξηγούμενος προσέθηκε τὸ δταν γὰρ ἢ τι πυρῶδες
 5 ἐν διαφανεῖ. καὶ τὸ μὲν κατὰ συμβεβηκὸς χρῶμα τοιοῦτον· πῶς δὲ
 γίνεται κατὰ σχέσιν πυρῶδους τινὸς ἐν διαφανεῖ προσέθηκεν (ἢ μὲν γὰρ 10
 παρουσία τοῦ τοιοῦτου ἐν διαφανεῖ φῶς, ἢ δὲ ἀπουσία σκότος), πῶς
 κατὰ συμβεβηκὸς φῶς τὸ χρῶμα τοῦ διαφανοῦς ὑπομιμνήσκων. τῷ δὲ
 ὥσπερ οὖν εἴρηται περὶ φωτός ἐν ἐκείνοις ὅτι ἐστὶ χρῶμα τοῦ
 10 διαφανοῦς οὐδὲν δοκεῖ ἀνταποδεῖσθαι. εἴη δ' ἂν ἀκόλουθον τὸ 'κεῖσθω 91
 τοῦτο καὶ μενέτω', μεθ' ὃ εἴη ἂν τὸ δὲ λέγομεν διαφανὲς οὐκ ἔστιν
 ἴδιον ἀέρος ἢ ὕδατος. μέλλων δὲ περὶ χρωμάτων λέγειν εὐλόγως
 ὑπομιμνήσκει ἡμᾶς ὅτι καὶ τὸ φῶς χρῶμα ὃν μάλιστα τε καὶ πρῶτον
 (ὁρατόν), εἴη δι' αὐτοῦ καὶ ἡ τῶν ἄλλων χρωμάτων αἴσθησις οὐκ ἐν 8
 15 ἄλλῃ τινὶ γίνεται ἢ ἐν διαφανεῖ, δεικνὺς καὶ συνιστάς διὰ τούτου ὅτι ἡ
 ταιαύτη φύσις χρωμάτων ἐστὶ δεκτικὴ.

Λαβὼν δὲ τὸ φῶς χρῶμα ὃν ἐν διαφανεῖ γίνεσθαι, ἐξῆς τίς ἐστιν ἡ
 φύσις τοῦ διαφανοῦς ἢ τῶν χρωμάτων δεκτικὴ καὶ ἐν τίσιν ἐστὶ καὶ τίς 10
 ἡ τῶν διαφάνειαν ἐχόντων σωμάτων πρὸς ἄλληλα διαφορὰ ἐνδείκνυται.
 20 εἴτα καὶ τὴν τῶν κεχρωσμένων πρὸς τὰ πεφωτισμένα δείξει διαφορὰν, καὶ
 ὅτι εὐλόγως τὰ μὲν οἰκεῖον ἔχει τὸ χρῶμα καὶ τοῦτο ἐν τῷ πέρατι, τὰ
 δὲ πεφωτισμένα οὔτε οὕτως οὔτε ἐν τούτῳ. 8 γὰρ λέγομεν, φησί, δια-
 φανὲς οὐκ ἔστιν ἴδιον ἀέρος ἢ ὕδατος, ὧν ἐστὶ τε καὶ γίνεται τὸ φῶς 92
 χρῶμα κατὰ συμβεβηκός. εἰπὼν δὲ ὅτι μὴ ἴδιον τὸ διαφανὲς ἀέρος ἢ ὕδατος,
 25 προσέθηκεν ὅτι μὴδὲ ἄλλου τινὸς τῶν οὕτως λεγομένων σωμάτων·

1 πεφώτισται Thurot: πεφωτισθαι libri 2 αὐτοῦ Ta: αὐτὸ VAN χρῶμα AN
 alt. τῶν] τοῦ N 4 ὁ del. Thurot (ipsemet T) 4. 5 καὶ—διαφανεῖ post σκότος
 v. 7 transpon. Thurot 4 ἢ] ἐνῇ Arist. 5 post ἐν add. τῷ a (Arist. codd.
 EMY) post χρῶμα add. τὸ φῶς εἶναι τοῦ διαφανοῦς Thurot 6 γίνεται Ta:
 γίνεται τὸ πῦρ VAN (immo τὸ φῶς) πυρῶδες a τινὸς om. a 7 post
 τοιοῦτου add. τινὸς M, quam notam fort. ad v. 6 referre debebat 7. 8 ἢ δὲ—φῶς
 om. T 7 ἀπορία V 8 τὸ φῶς transpon. Thurot τὸ δὲ AN: hoc T
 9 errat Alex., v. Biehlil notam ad Arist. p. 439*18 10 δ' om. a 10. 11 autem

utique dicens sequens, erit autem utique quod dicit transparentia non est T 11 του V
 ἂν] δ' ἂν AN λέγεις ἐν διαφανεῖ AN 12 ἴδιον om. V 13 color
 existens maxime oportet et primo T ὃν TVAN: ἂν a πρῶτα V
 14 post πρῶτον add. εἴη M; sed id coniectura inventum vid.: ὁρατόν addidi (v. p. 47,

1. 13 et De an. p. 89,1 Br.) 15 ἐν] ἐν τῷ V τούτου TAN: του V: τούτων M:
 τούτω a 16 χρώματος a δεικτικὴ V 17 τὸ bis habet a (cf. p. 44,8)
 19 διαφορὰν AN 19. 20 ἐνδείκνυται. εἴτα om. T 20 εἴτα a: εἶναι VAN
 τὴν] τὸ A 23. 24 ὧν—ὕδατος om. T 23 γίνεται MVAN: γίνεσθαι a
 φῶς om. a 24 ὅτι MVAN: om. Ta 25 ὅτι om. a(T?)

www.libtool.com.cn

λέγονται γὰρ διαφανεῖς λίθοι τινές. οὐδὲ τούτων οὖν τινος ἴδιον ἢ διαφάνεια, ὁλλ' ἔστι κοινὴ φύσις τις καὶ δύναμις οὐ χωριστὴ οὐσα οὐδὲ καθ' αὐτὴν ὑφίστασθαι δυναμένη, ὥσπερ οὖν οὐδ' ἄλλη τις δύναμις, ἀλλ' ἐν τε τούτοις οὐσα ἡ διαφανὴ λέγομεν, ἀέρι λέγω καὶ ὕδατι, καὶ ὧν κατηγορούμεν τὸ διαφανές, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι σώμασι, τοῖς μὲν μᾶλλον, τοῖς δὲ ἥττον, τῷ πάντα τὰ σώματα ἔχειν τι τῆς δυνάμεως ἐν αὐτοῖς.

Λαβὼν δὲ τὸ τὴν διαφάνειαν φύσιν τινὰ καὶ δύναμιν εἶναι ἐν πᾶσι τοῖς σώμασι, τοῖς μὲν μᾶλλον, τοῖς δὲ ἥττον, προσλαμβάνει τούτῳ τὸ ὡς τῶν σωμάτων, καθὼς σώματα, ἀνάγκη τι εἶναι ἔσχατον καὶ πέρας, ἐπειδὴ μηδὲν ἄπειρον σῶμα, ὡς δέδεικται, καὶ ἔστι τοῦτο ἐπιφάνεια, οὕτως φησὶν ἔσχατόν τι | τοιοῦτον εἶναι καὶ τῆς διαφανείας. τοῦτο δὲ τὸ τῆς διαφανείας πέρας οὐχ ὡς κεχωρισμένον τῆς ἐπιφανείας οὕτως ἐστὶ τοῦ σώματος πέρας, ἀλλ' ὡς ἐν ταύτῃ καὶ σὺν ταύτῃ ὄν· ὡς γὰρ ἔχει πρὸς ἄλληλα τὸ τε διαφανές καὶ τὸ σῶμα, οὕτως ἔχει καὶ τὰ πέρατα αὐτῶν πρὸς ἄλληλα. ἐπ' ἐκείνων δὲ οὐκ ἄλλο μὲν ἐστὶ τὸ σῶμα, ἄλλο δὲ τι κεχωρισμένον αὐτοῦ τὸ διαφανές· ἀλλ' ἔστι τὸ σῶμα αὐτὸ διαφανές, κατὰ τὴν τοιαύτην δὲ δύναμιν χρωμάτων δεκτικόν. ἔστι δὲ καὶ τὸ πέρας αὐτοῦ ἐπιφάνεια τοιαύτη κεχρωσμένη, ὡς εἶναι, καθὼς μὲν σῶμα, τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ πέρας, καθὼς δὲ τοιόνδε καὶ διαφανές, τὸ χρῶμα. [ἐστὶ ποιότης ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ, καθὼς μὲν σῶμα, ἐπιφάνειαν, καθὼς δὲ τοιόνδε, λευκὴν]. ἔστι γὰρ φύσις ἐν τοῖς σώμασι δεκτικὴ χρωμάτων, ἥτις ἐστὶν ἡ διαφάνεια. ὡς γὰρ θερμότητος ἢ ψυχρότητος ἢ ὑγρότητος ἢ ξηρότητος ἢ μανότητος ἢ πυκνότητος οἷόν τε τὰ μὲν μᾶλλον μετέχειν τῶν σωμάτων, τὰ δὲ ἥττον, οὐκ οὐσῶν χωριστῶν δυνάμεων, οὕτως καὶ τῆς διαφανείας. ὡς γὰρ πᾶσι τοῖς ἐν ἄλλῳ πεφυκόσι γίνεσθαι τε καὶ εἶναι ἔστι τι ὑποκείμενον ἐπιτηδεσιότῃ ἔχον πρὸς τὸ κατ' αὐτὸ εἰδοποιεῖσθαι καὶ ὕλη ἐστὶν αὐτῶν (καὶ

1—7 cf. Alex. De an. p. 147,27—30 Bruns 1 οὐδενὸς οὖν τινος τούτων ἢ α (om. ἴδιον, quod habet etiam M) τούτων] *horum huius* T τινος V 2 τις α (ante ἔστι Arist. codd. EMYLP, om. SU): γὰρ VAN: om. T 3 ἐαυτὴν Aa ἐφίστασθαι V 4 τε VAN: γε α: om. T (ut saepe τε non vertit) 5 ἅπασιν AN 6 πάντα τὰ AN: πάντα MV: πᾶν τὰ α τῆς ANa: om. V: ταύτης τῆς conicio 7 αὐτοῖς libri 8 φύσει V 9 σώμασι] πᾶσι V δὲ ἥττον om. T προσλαμβάνουσι V τοῦτο T 11 ἐπειδὴ V: ἐπεὶ ANa ἔτι V ante οὕτως add. καὶ N(?) α οὕτως om. TA 12 dubito, utrum φησὶν deleam an anacoluthon statuam εἶναι τοιοῦτον TAN fort. recte καὶ τῆς διαφανείας α: καὶ τῆς V: om. TAN 12. 13 διαφανείας—τῆς om. V 14 σὺν ταύτῃ] τοσαύτῃ V 16 τι scripsi: τὸ VAN(T?): om. α 17 post αὐτὸ add. τὸ V 18 prius δὲ om. T δεκτικὴ V καὶ om. α (habet etiam M) 19 κεχρωσμένη α: κεχρωσμένος V: κεχρωμένου AN: *coloratum* T 20. 21 ἐστὶ—λευκὴν del. Usener 20 (τὸ δὲ χρῶμα) ἐστὶ con. Thurot 21 ἐπιφάνεια et λευκὴ T 22 ἔστι] ὡς V φύσις om. T 23 primum ἢ] καὶ T ἢ ξηρότητος om. α (habet etiam M) 24 μᾶλλον om. T 25—p. 45,4 repetuntur De an. p. 148,25—30 (cf. 147,28 ss.) 26 καὶ om. V τι] τε AN 27 αὐτὸ libri et De an.: αὐτὰ conicio εἰδοποιεῖσθαι α (De an.): εἶδος ποιεῖσθαι VAN: *sic species* T ὁ ante prius καὶ add. De an. αὐτῶν scripsi (sic De an): αὐτῷ TVAN: ἐν αὐτῷ α

γάρ βαρεῖ καὶ κοῦφον καὶ μεγάλῳ καὶ μικρῷ καὶ θερμῷ καὶ ψυχρῷ καὶ 94
τοῖς ἄλλοις τοῖς ἀνάλογον τούτοις ἔχουσιν ὕλη τις ὑπόκειται), οὕτω δὲ καὶ 6
τοῖς χρώμασι καὶ τῇ κατὰ ταῦτα ἐναντιώσει (καὶ γὰρ ταῦτα τῶν ἐν ἄλλοις
γίνεσθαι πεφυκότων), καὶ ἔστιν αὕτη ἡ ἐν τοῖς σώμασι διαφάνεια. καὶ
5 τὰ σώματα, καθό ἐστι διαφανῆ, καὶ τὸ χρῶμα ἔχει τε καὶ δέχεται· πᾶν
γὰρ σῶμα κατὰ τὴν τοιαύτην δύναμιν χρώματός ἐστι δεκτικόν. ἔστι δὲ 10
οὐκ ἐν πᾶσιν ἴση ἡ φύσις αὕτη τοῖς σώμασιν, ἀλλ' ἐν οἷς μὲν μᾶλλον, ἐν οἷς
δὲ ἥττον· καὶ τὰ μὲν ἐστὶν αὐτῶν ἀόριστα, τὰ δὲ διωρισμένα. κατὰ δὲ τὰς
διαφορὰς ταύτας καὶ ἡ τῶν χρωμάτων ἐν αὐτοῖς διαφορά. πάντα μὲν οὖν τὰ
10 σώματα τῆς φύσεως ταύτης τῆς διαφανείας κεκοινωνήκεν, ἀλλὰ τὰ μὲν μᾶλλον,
τὰ δὲ ἥττον. ἰδίως δὲ διαφανῆ, ὥς εἰθίσται λέγεσθαι, τῶν σωματῶν μόνῃ 95
τὰ δίοπτα, ἀπὸ τοῦ * * * φαινόμενον μὲν κυρίως λέγεσθαι τὸ τῇ ὄψει ἀντι-
ληπτὸν παρὰ τὸ φάος (φάος δὲ τὸ φῶς), ὣν δὲ τοῦτο χρῶμα, ταῦτα ἰδίως
διαφανῆ. τὰ γὰρ δεχόμενα τὸ φάος ἡτοὶ φῶς, δι' οὗ πάντα τὰ ὁρώμενα ὁράται, 5
15 ταῦτα λέγεται συνήθως διαφανῆ κατὰ ἄμφω, ὅτι τε τὸ φῶς δέχεται, ὃ ἐστὶ
φάος, καὶ διότι τοῖς ἄλλοις πᾶσιν αἷτια ταῦτα τοῦ φαίνεσθαι τε καὶ ὁρᾶσθαι·
τὰ γὰρ χρώματα διὰ τούτου ὁράται καὶ τούτου κινητικά. δέχεται δὲ τὸ
φῶς τὰ ἀόριστα διαφανῆ τῇ μὴ ἔχειν οἰκτεῖον χρῶμα· τὰ γὰρ ἀόριστα,
ὥσπερ τὸ πέρας ἴσχει παρ' ἄλλου οὐκ ἔχοντα οἰκτεῖον τε καὶ ὠρισμένον, 10
20 οὕτω δὴ καὶ τὰ χρώματα. δι' οὗ δὴ ταῦτα φαίνεται, τοῦτο δὲ ἰδίως κα-
λοῦμεν διαφανές. οὐ πάντα γάρ, ὥς εἴρηται, τὰ ἔχοντα τὴν διαφάνειαν
ὁμοίως ἐστὶ διαφανῆ· ἀλλὰ τὰ μὲν μᾶλλον αὐτῆς, τὰ δὲ ἥττον μετέχει.
καὶ ἔστι τὰ μὲν ἀόριστα τῶν σωματῶν διὰ τὸ <μηδεμίαν> μοῖραν στερεοῦ
τε καὶ γῆς ἔχειν ἐν αὐτοῖς [α] καὶ μᾶλλον διαφανῆ καὶ ἐν τῇ βᾶθει, τὰ 96
25 δὲ ἕτερα ἥττον, διότι γῆς ταῦτα ἐν αὐτοῖς μετέχει, ἥτις ἐλάχιστα διαφανῆς
ἐστὶ· τὸ γὰρ μᾶλλον τε καὶ ἥττον μίξει τοῦ ἐναντίου. μάλιστα μὲν γὰρ

2 ἔχει AN δὴ a (δὲ etiam De an.): om. T 3 τοῖς χρώμασι MT (De an.):
χρώμασι a: χρώματα V: τὸ χρῶμα AN 4 ἡ om. V (ut testatur Mau) 5 ἐκ-
δέχεται a 5—11 cf. De an. p. 148, 31—149,2 7 αὕτη ἡ φύσις a αὕτη AN
8 ἐστὶν T: ἐνεστὶν VAN a τὰ δὲ διωρισμένα om. T ὠρισμένα conl. Thurot, sed.
v. De an. p. 149,36 tert. δὲ a: om. VAN: et (τε?) T, sed saepius sic vertit δὲ
10 alt. τῆς a: om. VAN διαφανεία N 11—14 cf. De an. p. 148,7—9 11. 12 τῶν
σωματῶν—λέγεσθαι om. V 12 a *faneco fanomenon; proprie enim dicitur* T (ἀπὸ τοῦ
<φαίνειν>· φαίν. μὲν (γὰρ) κυρίως λέγεται Diels) φαινομένου AN 13 παρὰ] περὶ V
παρὰ τὸ φάος om T τὸ φάος· φάος δὲ om. a δὲ pro δὴ T (Diels) τούτου V
χρώματα AN 14 ἡτοὶ] ἐστὶ V: *sicut* T post ταῦτα add. δὲ T 15 κατὰ ἄμφω
om. a τὸ om. N 17 γὰρ om. A τοῦτο ut vid. T post δὲ add. καὶ AN
18 χρώματα N 19 ὥσπερ] *et sicut* T ἔχει N 20 prius δὴ om. T: δὲ conicio
alt. δὴ TVa: om AN: δὲ M (cf. Alex. De an. p. 148,8 Br.) δὲ] δὴ M (teste Thuroto,
δὲ teste Brandisio) 21 διαφάνειαν N γὰρ πάντα a 22 post ἀλλὰ add. καὶ V
23. 24 διὰ—γῆς] *quandoque solidum neque terram* T 23 διὰ τὸ μοῖραν a: om. VAN
μηδεμίαν add. Thurot 23. 24 στερεοῦται καὶ V 24 ἔχει V αὐτοῖς V
d. delevi 25 ἕτερα ἥττον om N, in spatio A ante ἐν add. μὲν a αὐτοῖς V
25—p. 46,6 cf. De an. p. 148, 12—22 (149,13—17) 26 τὸ] τὰ a, sed v. De an.
p. 148,12 μὲν γὰρ <διαφανές τὸ> conl. Thurot

ὁρατὸν καὶ διαφανὲς τῶν σωμάτων, ὃ αὐτό τέ ἐστιν ὁρατὸν καὶ διαφανὲς καὶ τοῖς 96
 ἄλλοις τοῦ ὁρᾶσθαι αἴτιον γίνεται· τοιοῦτον δὲ σῶμα τὸ φωτίζειν πεφυκός, ὥσπερ 5
 τὸ τε θείον καὶ τὸ πῦρ. κατὰ λόγον δὲ κατὰ τὴν πρὸς τοῦτο γειννᾶσιν
 καὶ οἰκειότητα καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον κεκοινώνηκε τῆς διαφανείας, ἀπὸ
 5 μὲν μᾶλλον (διὸ καὶ τάχιστα οὗτος φωτὸς ἀναπύπλεται), δευτέρως δὲ τὸ
 ὕδωρ, τελευταία δὲ ἡ γῆ· διὸ καὶ ἐλάχιστα αὕτη διαφανής· καὶ γὰρ ὅσα 10
 ἐκ γῆς εἶναι δοκοῦντά ἐστι διαφανῆ, ὕδατος μᾶλλον ἢ γῆς ὄντα αὐτὰ εὗροι
 τις ἄν· καὶ τῇ ταύτης δὲ μίξει τὰ ἑλαττον διαφανῆ τῶν σωμάτων οὕτως
 διαφανῆ. καὶ γὰρ δὴ ὁ μὲν ἀπὸ οἰκειότητος πως τῷ πυρί· διὸ καὶ ταχέως
 10 ἐμπύπλεται φωτός. τὸ δὲ ὕδωρ καὶ τροφή δοκεῖ τῷ πυρί εἶναι· καὶ γὰρ ἐν 97
 τοῖς καιομένοις ὅλοις ἡ ὑγρότης ἐστὶν (ἡ) ἐν αὐτοῖς καιομένη, καὶ ἐφ' ὅσον
 ταύτην ἔχει, καίεται· τοιοῦτον γὰρ καὶ ὁ καπνός. ἡ δὲ γῆ πορρωτάτω
 ἀφίστηκεν αὐτοῦ (διὸ καὶ ἥκιστα αὕτη διαφανής)· διὸ καὶ εἰκότως τὴν τῆς
 στερήσεώς πως τοῦ φωτὸς χώραν ἔχει, οὔτε αὕτη δεχομένη τὸ φῶς ἐν 5
 15 αὐτῇ, ὅτε τ' ἂν ἄλλῃ μιχθῇ, ἀντιφράττουσα αὐτῇ καὶ κωλύουσα φωτίζει-
 σθαι δι' ὅλου, ὡς ὁρῶμεν ἐπὶ τοῦ ἀέρος ἐν τῷ καπνός ἐστι· πολὺ γὰρ τὸ
 γεῶδες ἐν τῷ καπνῷ. οὐδὲ ἡ φλόξ δίοπτos, διότι καὶ αὕτη γεῶδες τι ἔχει
 μεμιγμένον, εἴγ' ἐστὶ καπνὸς καιόμενος καὶ ἡ φλόξ. διὸ οὐ κονιορτοῦ ὄντος
 ἐν τῷ ἀέρι διαφανής ἐστὶ ὁ ἀπὸ μένει. κέρας δὲ καὶ τὸ χελώνιον διαφανῆ 10
 20 ἐργασθέντα πως γίνεται, ὅτι τὸ πλεῖστον ὕδατος ἐν αὐτοῖς· δηλοῖ δὲ τῷ
 μαλακτὰ εἶναι. τὰ μὲν οὖν μάλιστα διαφανῆ τῶν σωμάτων τὸ μάλιστα

1 ὁρατὸν ANa: ὁρατός V: ὁρίστον T τε om. a (habet etiam M) ὁρατὸν a:
 ὁράστον VAN: ὁρίστον T καὶ διαφανὲς M: καὶ διαφανὲς (δ' ἐστὶ τε add. T) ὁρατὸν

τ'
 TVAN: om. a 3 τοῦ V 4 τῆς] τὰς V 5 ἀναπύπλεται AN δεύτερα
 AN τὸ om. VN 6 τελευταῖον V αὕτη Ta: αὐτῇ V: αὐτὸ AN 7 εὗροι VA:
 εὑρη N: εὐρήσει Ma: inveniet T, qui fut. pro potentiali ponere solet 8 ἄν om. a
 (habet etiam M) 8—12 repetuntur De an. p. 149,10—14 9 ταχέως VANa
 (ταχὺ De an.): perfecte T (τελείως Thurot) 10 ἐμπύπλεται φωτός Na (cf. v. 5): ἐμπύ-
 πλεται VA: ἐμπύπλεται T: ἐκμπύπλεται De an.: non potuit quasi novum praedicare ali
 ignem aqua, si idem de aere dixisset; ideo ἐμπύπλεται spreui post ὕδωρ add.
 δευτέρως M 11 ὅλοις TVAN: ὅλοις a (De an.), sed cf. [Arist.] Περὶ χρωμάτων

ἡ
 p. 791 b19 prius ἡ] καὶ V ἡ cum libro De an. p. 149,12 addidi
 καιομένη Ta (De an.): καὶ δεομένη AN: καὶ δεομένου V 12 ταύτης AN γῆ] τῇ
 N 13—15 repetuntur De an. p. 149,20—23 13 τὴν] τὰ N 14 πως om.
 T De an. χωρὶς N δεχομένως a 15 αὐτῇ T De an: αὐτῇ a: αὐτῷ ἡ
 VAN ὅτε τ' ἂν De an.: τῷ ὅτε ἐν VAN: aut quia quando in T: καὶ ὅτε ἐν a: καὶ
 ὅτε ἂν conl. Thurot, sed οὔτε... καὶ stare non potest αὐτὸ Va (om.), sed post
 κωλύουσα add. αὐτὸ De an.) 16 διότι ὡς a: διότι οὐχ M 16—22 cf. De
 an. p. 149,23—29 16 ὁ καπνός a, sed. v. De an. p. 149,23 τὸ om. a
 17 γαιῶδες V οὐδὲ] καὶ M δίοπτos e libro De an. corr. Thurot: δὲ libri
 γαιῶδες V 18 εἴγ' Ta: εἴτ' VAN ἐστὶ a 18. 19 διὸ — μένει bene post
 καπνῷ v. 17 transpon. Thurot, quod liber De an. commendare videtur 20 πλεῖον De
 an., cf. p. 47,8 ὄλον cum T Thurot, sed δηλοῖ, quod male mutat Bruns, etiam
 De an. 21—47,3 cf. De an. p. 149,32—35

98 ὁρατὸν | τῶν χρωμάτων δέχεται, τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ φῶς, καὶ δι' ὧν αὐτῶν, 98
 τῷ μὴ ἔχειν τὸ ἀντιφράττον καὶ τῷ ἀόριστα εἶναι· δι' δὲ καὶ τῶν ἄλλων
 χρωμάτων ὁρατὸν ἕκαστον· τῷ δὲ εἶναι ὕγρα τε καὶ ἀόριστα καὶ μὴ δύνα-
 σθαι στέγειν τοῦτο δὲ δέχεται οὐ παθητικῶς χρώννυται. διὸ οὐκ αἰεὶ τὸ
 5 χρῶμα τοῦτο ἔχει, ἀλλ' ἀπελθόντος τοῦ πεφυκότος φωτίζειν αὐτὰ ἐν στερήσει 5
 τούτου γίνεται· ὡς εἶγε στέγειν ἐδύνατο τὸ χρῶμα, ἦν (ἂν) αἰεὶ φῶς ἐν
 αὐτοῖς. ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα χρώματα ὁμοίως δέχεται· κινεῖται γὰρ ὑπὸ
 τούτων δι' οἰκειότητα. ὅσα δὲ στερεὰ τῶν σωμάτων καὶ γῆς ἔχοντα πλείον,
 οὔτε δίοπτα ταῦτα, διότι μηδὲ ὁμοίως διαφανῇ, οὔτε τὸ φῶς ἔτι δέχεται· 10
 10 οὐ γὰρ τῶν τοιούτων σωμάτων οἰκεῖον χρῶμα τὸ φῶς. ἔχει μέντοι οἰκεῖόν
 τι χρῶμα· στερεὰ γὰρ ὄντα καὶ στέγειν δυνάμενα τοῦτο δὲ τὴν ἀρχὴν
 ἐδέξατο καὶ ἔσχεν ἐκ τῆς τῶν διαφανῶν | ἐν αὐτῷ ποιᾶς μίξεως, ὁρᾶται 99
 μὲν διὰ τοῦ φωτός, δὲ κυριώτατά τε καὶ μάλιστα ὁρατόν, οὐ μὴν αὐτὸ τὸ
 φῶς ὡς χρῶμα δεχόμενα· καθόσον δὲ μετέχει τῆς διαφανείας, κατὰ τοσοῦτον
 15 καὶ οὕτως κέχρωσται. ὅσα μὲν γὰρ μᾶλλον αὐτῶν ἐστὶ διαφανῇ φωτοειδὲς
 ἔχει τὸ χρῶμα, ἔχοντα μεμιγμένον ἐν αὐτοῖς τὸ τοιούτου χρώματος αἴτιον, 5
 τὰ δ' ἐγγὺς τούτοις λευκόν· τὰ γὰρ μᾶλλον ὁρατὸν ἔχοντα τὸ χρῶμα μᾶλλον
 ἐστὶ καὶ διαφανῇ. τὰ δὲ μέλανα στερήσει διαφανείας τοιαῦτα, ὡς τὸ σκότος
 ἀπουσίᾳ τοῦ φωτίζειν πεφυκότος· καὶ τοιαύτη μὲν ἡ τοῦ χρώματος φύσις
 20 καὶ ἡ τῆς ἐν τοῖς σώμασι διαφανείας.

p. 439^a 25 Ὡσπερ οὖν ἐπὶ τῶν σωμάτων ἀνάγκη τι εἶναι ἔσχον. 10

Λαβὼν δτι τὸ χρῶμα ἐν τῷ διαφανεῖ (καὶ γὰρ τὸ φῶς ἐν τούτῳ καὶ
 τοῦτο ὃν κατὰ συμβεβηκὸς χρῶμα — τοῦτο γὰρ τῆς τῶν χρωμάτων φύσεως
 δεκτικόν — καὶ τούτῳ συμβεβηκὸς ὡς ὑποκειμένης τῷ χρώματι τούτου
 35 ἐστὶ τὸ χρῶμα, λέγω | δὴ τοῦ διαφανοῦς) * * * ὡς γὰρ τοῦ σώματος, 100

1. 2 *ei quae per totum ipsorum non habent* T αὐτῶν] οὖν εἶναι V 2 τῷ μὴ
 ἔχειν a: τὸ μὴ ἔχον VAN 2 τὸ VAN: om. a ἀντιφράζον V διὸ libri
 2. 3 δι' δ — ἕκαστον bene post φῶς v. 1 transpon. Thurot, quod commendare vid. liber
 De an. p. 149,34 4 παθητικά A: παθητικόν N 6 τοῦτο a ὥστε a
 στέγειν V ἡδύνατο a ἂν add. Thurot 7 ἀλλὰ om. T post ὁμοίως
 add. δι' V, δ T 8—19 cf. De an. 149,36—150,12 8 πλείστον T (πλείον etiam
 De an. p. 150,1) 11 τι om. a (habet etiam M) τοῦτο δτι χροάν a τοῦ δια-
 φανοῦς T 12 αὐτοῖς conicio (cf. v. 16) 13 κυριώτατως a μάλιστα καὶ a (καὶ
 μ. etiam M) 15 οὗτος AN 16 αὐτοῖς Aa: αὐτῷ V 17 τὰ] τὸ V τούτοις
 De an. p. 150,8: hoc T: τούτου οἷς VN: τούτου οἷον A (?) a τὸ a: om. VAN (De
 an.) 18 καὶ om. T διαφανὲς N δὲ om. T 19 τῶν χρωμάτων a
 20 ἡ τῆς om. a ἐν τοῖς om. AN διαφάνεια a 21 εἶναι om. T 23 prius
 τοῦτο TVAN (cf. p. 102,3 Th.): τοῦτου Thuroti codd. BC: τούτῳ a δν AN
 alt. τοῦτο a: ταυτὸν TVAN χρωμάτων a: σωμάτων TVAN 24 δεικτικόν TV
 τούτῳ a: τοῦτο TVA: τοῦτο κατὰ N: τούτῳ κατὰ M τῷ χρώματι VANa: τῷ σώματι
 T: om. M 25 δὴ] δὲ T: καὶ V (δὲ καὶ ut testatur Mau) φησιν add. Thurot,
 maiorem suspicor lacunam

καθὸ σῶμα ἐστίν, ἀναγκαίως ἐστὶν ἔσχατόν τι καὶ πέρας (οὐδὲν γὰρ ἄπειρον 100
σῶμά ἐστι, παντὸς δὲ σώματος ἔσχατον ἢ ἐπιφάνεια), οὕτως καὶ τῆς ἐν
τοῖς σώμασι διαφανείας καὶ τῶν σωμάτων, καθὸ ἐστὶ διαφανῆ, ἀναγκαῖον
εἶναι τι πέρας, ταυτὸν μὲν ὃν τῷ ἀριθμῷ τῷ τοῦ σώματος πέρατι, ὅτι καὶ
5 τὰ ὧν πέρατα ταῦτα ἐν κατ' ἀριθμόν, οὐ ταυτὸν δὲ τῷ λόγῳ, ὅτι μὴδὲ
ταυτὸν ἦν τό τε σώματι εἶναι καὶ τὸ διαφανεῖ· σώματα μὲν γὰρ ἀλλήλων
οὐκ ἐστὶ μᾶλλον καὶ ἥττον, διαφανῆ δὲ τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δὲ ἥττόν ἐστι.
τοῦ μὲν οὖν σώματος, ὡς σώματος, πέρας ἢ ἐπιφάνεια, τοῦ δὲ διαφανοῦς,
ὡς διαφανοῦς, τὸ χρῶμα· διὸ καὶ ταυτὸν πως καὶ οὐ ταυτὸν ἐπιφάνεια τε 10
καὶ χρῶμα. τὸ δὲ πέρας τοῦ διαφανοῦς χρῶμα· κατὰ δὲ τὸ πέρας ὁράται
τὰ κεχρωσμένα, ὥστε πέρας τὸ χρῶμα. καθὸ μὲν γὰρ ὁράται, | κατὰ 101
τοῦτο καὶ χρῶμα ἔχει· κατὰ δὲ τὸ πέρας ὁράται· κατὰ τοῦτο ἄρα ἔχει τὸ
χρῶμα, καὶ τοῦτό ἐστιν αὐτῶν, ὡς διαφανῶν, πέρας. οὐκέτι γὰρ τὰ
οὕτω διαφανῆ καὶ διὰ βάθους ἐστὶ τοιαῦτα· τῶν γὰρ ἀορίστων διαφανῶν
15 ἢ διαφάνεια διὰ βάθους.

p. 439*26 Ἡ μὲν οὖν τοῦ φωτὸς φύσις ἀορίστω διαφανεῖ ἐστὶ.

Ἀόριστον μὲν γὰρ διαφανὲς τὸ ὑγρὸν καὶ μὴ ἔχον οἰκεῖον ὄρον, ᾧ δ'
ἀντιδιαίρεται τὸ στερεὸν σῶμα, σῶμα ἀπλῶς λέγων αὐτό, ὡς ἐμφανισμένης
τῆς στερεότητος ἐν τῷ σώματι, ἐπεὶ οὐδὲν γε ἔλαττον καὶ τὸ ἀόριστον
20 σῶμα σῶμα. τὴν διαφορὰν δὲ φωτός τε καὶ χρώματος καὶ τῶν ἐν 10
οἷς ταῦτα διαφανῶν δείκνυσι διὰ τούτων. τὸ μὲν γὰρ φῶς ἐν τῷ ἀορίστω
διαφανεῖ καὶ οἰκεῖον οὐκ ἔχοντι τέλος. ὡς γὰρ οὐκ ἔχει τὰ | τοιαῦτα 102

- 1 post σῶμα add. εἶναι M 1. 2 ἀναγκαίως — ἐστὶ om. T 1 ἀναγκαῖον a
ἐστὶ om. a: post τι AN 1—4 οὐδὲν — πέρας om. a (habebat M, sed desectus
est unus versus, ut restet den γ (= v. 1), plenus sit inde a voce διαφανῆ v. 3)
2 δὲ V: γὰρ AN: om T ἢ om. AN τῆς ἐν TAN: om. V (sed v. p. 47,20)
3. 4 ἀναγκαίως εἶναι τὸ πέρας M 4 ταυτὸν] τοῦτο M ὃν a: ἐστὶ (ταυτὸν
add. M) MAN: ἐστὶ TV alt. τῷ om. AN 4. 5 corporis ei quia ei
quorum termini T 4 καὶ om. a 5 post ταῦτα add. ἐστὶν T ἀριθμόν]
ὀρισμόν (terminum) T 6 σώματα et διαφανῆ a σώματα] σώματι V
7 τὰ μὲν VANa: om. T τὰ δὲ MAN: καὶ TVa 8 ὡς σώματος om. V
9 διαφανῶς V 10—13 cf. De an. p. 150,13 — 18 10 alt. χρῶμα] χρώ-
ματα TV alt. δὲ] γὰρ conicio 11 κεχωσμένα V: ὠρισμένα male con. Thurot
ὥστε] quia T 12. 13 κατὰ δὲ—χρῶμα om. a (habet M) 12 alt. κατὰ] καὶ MN
τοῦτο om. M ἔχει om. M 13 αὐτῶν] οὐ τῶν a: τῶν M 14 βάθος V
post διαφανῶν add. καὶ MN (?) 16 ἀορίστω libri (minato T, corr. interminato): ἀορί-
στω τῷ Arist. codd. EY: ἐν ἀορίστω (τῷ) ceteri Arist. codd. et E³ (cf. Alex. v. 21)
17 γὰρ om. a post ὄρον add. δ ἀντιδιαίρει a 18 ἀντιδιαίρεται MTVAN: ἀντι-
διαίρει a τὸ a: om. MVAN 18—20 alt. σῶμα—alt. σῶμα om. a (habet etiam M)
18 ne λέγω conicias, v. p. 105,15 Th. et Arist. p. 439*28 19 post τῷ add. στερεῷ M
καὶ om. T 20 alt. σῶμα om. T post alt. σῶμα add. ἐστὶ M δὲ] τε V
τε om. a χρώματος a: σώματος TVAN 21 τούτου T γὰρ om. V
ἐν om. T 22 διαφανῆ a οὐκ ἔχοντι οἰκεῖον Ta

σώματα, καθὼς σώματα, οἰκεῖόν τι πέρας, ἀλλ' αἰεὶ ὑπὸ ἄλλου ὀρίζεται καὶ 102
περατοῦται, οὕτως· οὐδὲ χρῶμα οἰκεῖον ἔχει τῷ τὸ μὲν χρῶμα πέρας καὶ
τοῦτο εἶναι τοῦ σώματος, καθὼς διαφανές τε καὶ χρώματος δεκτικόν καὶ
ὁρατόν, ταῦτα δὲ μὴ ἔχειν οἰκεῖον πέρας. ἐπεὶ δὲ ἐστὶ καὶ ἐν τοῖς στερεοῖς 5
5 ἡ διαφάνεια καὶ οἰκεῖον ἔχει πέρας ταῦτα καὶ ὠρισμένον, τοῦ ἐν τοῖς στερεοῖς
σώμασι διαφανοῦς ἀνάγκη μὲν εἶναι ἔσχατόν τι καὶ τοῦτο ὠρισμένον, ὥσπερ
καὶ καθὼς σώματα ἦν· συνοδεύει γὰρ καὶ ἐν τῷ ὑποκειμένῳ τό τε ὡς σώ-
ματος καὶ τὸ ὡς διαφανοῦς πέρας.

Τοῦτο δ' ὅτι τὸ χρῶμά ἐστι προσβιβάζει ἀπὸ τῶν συμβεβηκότων. τὸ
10 γὰρ χρῶμα ἡ ἐν τῷ πέρατι τοῦ σώματος ἐστὶ ἡ πέρας τοῦ σώματος
ἐστὶ. καὶ ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει, παρατίθεται τὴν τῶν Πυθαγορείων δόξαν,
ὅτι τὴν ἐπιφάνειαν, ὅ ἐστι πέρας τοῦ σώματος, χροῖαν ἔλεγον. παραθέμενος
δὲ τὴν ἐκείνων δόξαν, ἐπαγορεύων αὐτὴν λέγει εἶναι μὲν ἐν τῷ πέρατι τοῦ 103
σώματος, ὅπερ ἐστὶν ἡ ἐπιφάνεια, τὸ χρῶμα, οὐ μὴν εἶναι τὸ τοῦ σώματος
15 πέρας. καὶ * * * ὡς σώματος ἐστὶ πέρας τὸ χρῶμα· τὸ μὲν γὰρ
χρῶμα ποιότης, ἡ δὲ ἐπιφάνεια ποσόν, εἴγε μέγεθος ἐπὶ δύο διεστώς·
καὶ πᾶν μὲν σῶμα ἐπιφάνειαν ἔχει, οὐ πᾶν δὲ κέχρωσται. καὶ οὕτε, εἰ 5
μία (κατ' ἀριθμὸν ἐπιφάνεια), ἐξ ἀνάγκης ἐν κατ' ἀριθμὸν χρῶμα (δύναται
γὰρ ἐν τῇ μιᾷ κατ' ἀριθμὸν ἐπιφάνειᾳ καὶ τὰ ἐναντία εἶναι χρώματα),
20 οὕτε, εἰ ἐν κατ' ἀριθμὸν χρῶμα, ἀνάγκη καὶ ἐπιφάνειαν κατ' ἀριθμὸν εἶναι
μία. ὅτι δὲ μὴ τοῦ σώματος, καθὼς σῶμα, πέρας τὸ χρῶμα, ἀλλὰ τοῦ
διαφανοῦς, καὶ αὐτὸς διὰ τῶν ἐξῆς δείκνυσιν, καὶ ὅτι τὸ διαφανές ἐστὶ τὸ 10
ἐν τοῖς σώμασι χρώματων δεκτικόν.

p. 439^a33 Ἀλλὰ τὴν αὐτὴν δεῖ φύσιν νομίζειν.

25 Προθέμενος δεῖξαι ὅτι τὸ χρῶμα οὐ τὸ τοῦ σώματος πέρας ἐστίν, |
ἀλλ' ἐν τῷ τοῦ σώματος πέρατι, πέρας δὲ οὐχ ὡς σώματος, ἀλλὰ τοῦ 104
διαφανοῦς, καθὼς διαφανές, πρῶτον δείκνυσιν ὅτι τὸ ἐν τοῖς στερεοῖς σώ-
μασι διαφανές ἐστὶ τὸ χρωμάτος δεκτικόν. τὴν γὰρ αὐτὴν, φησί, δεῖ

1 καθὼς σώματος V ἄλλου om. T 3 καθὼς καὶ AN 4 τοῦτο T post
στερεοῖς add. σώμασιν a 5 ἡ om. V 5. 6 καὶ οἰκεῖον—διαφανοῦς in spatio xviii
litt. om. a 5 ταῦτα hic habent TV: post ὠρισμένον MAN ἐν om. T 6 μὲν]
μὴ a: om. M τι om. N 7 prius καὶ om. a σώματος V alt. καὶ om. T
τῷ τῷ a 7. 8 τε ἡ σώματα V 8 τὸ τῷ M 10 prius ἢ τὸ AN(T)
τοῦ—πέρας om. N 11 ἐστὶ TVA: om. a post τοῦτο add. οὐχ a (om. etiam M)
περιτίθεται V post δόξαν add. καὶ T 12 περιθέμενος V 13 αὐτὴν λέγει Ta:
αὐτὸν λέγει N: λέγει αὐτὴν VA 14 χρῶμα] σῶμα V 14. 15 οὐ μὴν—τὸ χρῶμα
om. T 15 post καὶ add. οὐχ M: δῆλον ὅτι οὐ τοῦ σώματος addam (cf. p. 48,8 et vv. 21. 26)
ὡς] δ AN σώματος] σῶμα τί V ut testatur Mau γὰρ om. AN 16 διεστώς A(?)a
17 εἰ a: ἡ VAN(T) 18 κατ' ἀριθμὸν ἐπιφάνεια add. Thurot (cf. Alex. De an. I
p. 46,15 Br.) 19 τῇ om. a 20 εἰ Ta: τὸ VAN καὶ MTVN: om. Aa
21 σῶμα Ta: σώματος V: σώματα AN 24 φύσιν δεῖ Arist. 25 alt. τὸ MVN:
om. Aa 26 δὲ N 27 πρῶτα V τὸ V: om. ANa 28 χρώματος
Ta: χρωμάτων V: χρῶμα AN post αὐτὴν add. δεκτικὴν V φησί om. T δεῖν V

www.libtool.com.cn

νομίζεῖν φύσιν καὶ ἐν τοῖς στερεοῖς εἶναι τε καὶ συνθέτοις σώμασι τὴν 104
τοῦ χρώματος δεκτικὴν, ἥτις καὶ ἔξω τῶν στερεῶν σωμάτων ὁράται χρω- 6
ματιζομένη· τοιαύτη δὲ αἴρ τε καὶ ὕδωρ. δείκνυσιν δὲ διὰ τούτων ὅτι τὸ
διαφανὲς χρώματος δεκτικόν. ἔξω δὲ εἶπε ταῦτα χρωματίζεσθαι, ὅτι ὑπό
5 τινος ἔξωθεν φωτίζεται τε καὶ χρώννυται οἰκεῖον οὐκ ἔχοντα <χρῶμα> (τὰ
γὰρ ἐξ αὐτῶν καὶ οἰκεῖον ἔχοντα χρῶμα ἐντὸς κεχρῶσθαι λέγει, διότι 10
οἰκεῖον ἔχει καὶ ἐν αὐτοῖς τὸ χρῶμα καὶ τὸ αἷτιον τοῦ χρώματος)· ἡ γὰρ
αὐγὴ καὶ τὸ φῶς τὸ ἐν τοῖς ἀορίστοις διαφανέσι γινόμενον, οἷα ἐστὶν αἴρ
καὶ ὕδωρ, ἀλλὰ καὶ κίνησις | ἡ ὑπὸ τῶν χρωμάτων τούτων † ἐστὶ χρωματι- 105
10 ζεται· ἐν γὰρ τούτοις αὐγὴ τις γίνεται, καὶ ἐν τῷ ἀέρι καὶ ἐν τῷ ὕδατι,
ὑπὸ τινων ἀνθρώπων, ὡς χρώννυσθαι δοκεῖν αὐτά. ἡ αὐγὴν τὸ φῶς εἶπε τὸ
γινόμενον ἐν αὐτοῖς, χρῶμα ὃν πως αὐτῶν. καὶ ἐν τοῖς στερεοῖς ἄρα ἡ
φύσις ἡ αὐτὴ ἐστὶν ἡ τὰ χρώματα δεχομένη. 5

Ἐξῆς δὲ προστίθῃσι, κατὰ τί αὐτοῖς ἡ διαφορὰ, τούτοις τε τοῖς ἀορίστοις
15 διαφανέσιν, ἃ εἶπεν ἔξω * * * ὄντα χρωματίζεσθαι, καὶ τοῖς ὀρι-
σμένοις. ἐπὶ μὲν γὰρ ἐκείνων διὰ τὸ ἀόριστα αὐτὰ εἶναι καὶ μὴ παθητικῶς
ἀναδέχεσθαι τὰ χρώματα οὐ τὸ αὐτὸ φαίνεται χρῶμα οὐδὲ ἡ αὐτὴ αὐγὴ 10
ἐγγὺς τε προσιόντων καὶ ἀφισταμένων πορρωτέρω (κατὰ γὰρ ποῖαν σχέσιν
καὶ θέσιν τῶν δι' αὐτῶν ὀρωμένων πρὸς τὰ ὀρώντα καὶ ποσὴν ἀπόστασιν
20 διάφορον τὸ ἐν αὐτοῖς χρῶμα φαίνεται καὶ μεταβάλλον τῷ μὴ αὐτὰ ἀνα-
δέχεσθαι τὸ χρῶμα τὸ ὀρώμενον· κινούμενα δὲ πως ὑπ' αὐτῶν αἷτια τοῖς
ὀρώσι τοῦ ὀράσθαι ταῦτα γίνεται), ἐν δὲ τοῖς σώμασι (πάλιν δὲ σώματα 15
τὰ στερεὰ λέγει) | τὸ αὐτὸ μένει τὸ ὀρώμενον, ἐγγὺς τε καὶ πορρωτέρω 106
ἀποχωρούντων, ἂν γε ἡ τὸ διάστημα σύμμετρον· οὐ γὰρ τὸ ἐν τούτοις
25 χρῶμα ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ εἶναι ἔχει, ἀλλ' ἐστὶν ἐν αὐτοῖς τοῦτο δι' οὗ
αὐτὰ ὁράται, ἀλλ' οὐ διὰ τούτων. ἀλλ' ἐπειδὴ πολλαῖς καὶ ἐν τοῖς οἰκεῖον
ἐχούσι τι χρῶμα καὶ στερεοῖς τὸ περιέχον ἢ πυκνότερον ὢν ἢ λεπτότερον, 5

1 τε] τι N: del. Thurot alt. καὶ] et in T (καὶ ἐν τοῖς Thurot) 2 τῶν χρω-
μάτων V extra corpus videtur T 3 prius δὲ Na: om. TVA 3. 4 ostendit
quia hoc quod dyafanum T 5 ἔξωθεν om. V ἔχοντος V χρῶμα add. Thurot
6 αὐτῶν VAa καὶ om. M ἔχει M 6—8 κεχρῶσθαι—ἀορίστοις om. a
6 λέγει om. T 7 prius καὶ om. T αὐτοῖς MVA 8 διαφανὲς a: διαφανέσι
διαφανὲς M οἷα om. TV 9 ante ἀλλὰ lacunam statuit Thurot, (cf. Alex. De an.
II. p. 145,32 ss.) ἡ Thurot σωμάτων AN τούτοις <αἷτια> ἐστὶ <τοῦ> χρωμα-
τίζεσθαι dubitanter conicio (cf. v. 21) 9. 10 χρωματίζεσθαι a: coloratus T 10 καὶ
ἐν τῷ ὕδατι om. AN 11 ἀνθρώπων om. V ὡς VAN: καὶ a εἶπε τὸ φῶς V
12 ἀέρα V 14 αὐτοῖς ἡ (ἡ om. V) διαφορὰ TVN: ἡ διαφορὰ αὐτοῖς A(?)a
15 <χρῶμα οἰκεῖον οὐκ ἔχοντα> suppleam (sim. Thurot) 16 ὀριστὰ AN 17 οὐ] non
enim T ἡ αὐτὴ om. T αὐγὴ] αὐτὴ N 18 προσιόντων T: προϊόντων VANa
20 μεταβάλλον] permutatur T μὴ om. T αὐτὰ TVA: τὰ αὐτὰ MAN: παθητικῶς
αὐτὰ conicio 20. 21 ἀναδέχῃ V 21 τὰ χρώματα τὰ ὀρώμενα conicio propter αὐτῶν
τῶν ὀρωμένων con. Thurot 21—23 κινούμενα—ὀρώμενον om. AN 21 αἷτια a:
αἷτια ut vid. T: αἷτιαν V 21. 22 τοῖς ὀρώσι om. V 22 alt. δὲ om. V 23 τὰ
om. V λέγων T μένειν T (V ut testatur Mau) τε Ta: δὲ VAN τε <προ-
σιόντων> e. v. 18 conicio 24 ἄν] ἦν a (ἄν etiam M) γε a: τε MVAN(T)
ἢ MTANa: ἦν V 25 τοῦτο <τὸ> conicio 26 οὐχ <ὃ> conicio 27 ὃν AN: om. T

www.libtool.com.cn

- μᾶλλον πεφωτισμένον ἢ ἦττον, κατὰ ποιὰν τοῦ φωτὸς σχέσιν πρὸς τὰ χρώ- 106
ματα καὶ τὴν μῖξιν τὴν πρὸς ταῦτα ἄλλοτε ἄλλοιᾳ ποιεῖ φαίνεσθαι τὰ δρώ-
μενα, ὡς ἐπὶ τοῦ τῆς περιστερᾶς τραχήλου, διὰ τοῦτο ἀσφαλῶς προσέθηκεν
τὸ ἐὰν μὴ τὸ περιέχον ποιῇ μεταβάλλειν, ὥριστα καὶ ἡ φαν- 10
5 τασία τῆς χρώας. ἢ τὸ ἐὰν μὴ τὸ περιέχον ποιῇ μεταβάλλειν
εἶπεν ἐπὶ τῶν σωμάτων, λέγων τὰ στερεά· πολλάκις γὰρ καὶ τούτων τὸ
χρῶμα ἀλλοῖον ὑπὸ τοῦ περιέχοντος γίνεται ἢ θερμότερου ἢ ψυχροτέρου
ἢ ὅλως τοιούτου ὄντος, ὡς ὑπ' αὐτοῦ πάσχειν τὸ κεχρωσμένον καὶ μετα-
βάλλειν. |
- 10 Προσθεῖς δε τὴν διαφορὰν τῶν τε ἐν τοῖς ἀόριστοις διαφανέσι χρω- 107
μάτων καὶ τῶν ἐν τοῖς ὠρισμένοις, τὴν αἰτίαν ἀποδιδοῦς (χρησίμον γὰρ
ἦν αὐτῷ πρὸς τὸ μὴ ἡγεῖσθαι τινὰς διὰ τοῦτο τὰ μὲν ἀόριστα διαφανῇ
εἶναι, τὰ δὲ ὠρισμένα μηκέτι) δῆλον, φησὶν, ὅτι ἡ αὐτὴ φύσις καὶ τὸ 5
αὐτὸ καὶ ἐν τοῖς στερεοῖς καὶ ἐν τοῖς ἐκτός τε (χρωματιζομένοις) καὶ
15 ἀόριστοις χρώματός ἐστι δεκτικόν, καὶ ἔστι τοῦτο διαφανές. καθ' ὅσον
ἄρα ὑπάρχει καὶ ἐν τοῖς σώμασιν ἡ διαφάνεια, κατὰ τοσοῦτον αὐτοῖς
καὶ χρώματος μέτεστιν. ὅτι δὲ τοῖς μὲν μᾶλλον τοῖς δὲ ἦττον ὑπάρχει ἡ
φύσις αὕτη οὕσα ἐν πᾶσι, προειρήκαμεν.
- Εἰπὼν δὲ τοῦτο καὶ λαβὼν ὅτι ἐν τῷ διαφανεί, νῦν προστίθῃσιν ὅτι 10
20 ἐν τῷ πέρατι τούτου, ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ τοῦ σώματος, ὡς ἐδόκει τοῖς Πυθα-
γορείοις. ὅτι μὲν γὰρ ἐν πέρατι ἡ χρώα ὡς ἐναργὲς λαμβάνει· ὁρατὰ γὰρ
τὰ σώματα κατὰ τὸ πέρας. καθ' ὃ γὰρ ἕκαστον τῶν ὁρατῶν ὁρατόν ἐστι,
τοῦτο τὸ χρῶμά ἐστιν αὐτοῦ· κατὰ δὲ τὸ πέρας τὰ ὠρισμένα διαφανῇ 108
ἐστι· τὸ πέρας ἄρα τοῦ ὠρισμένου διαφανοῦς, καθὼ διαφανές, χρῶμά ἐστι.
25 τὰ γὰρ ἐν βάθει τῶν σωμάτων λέγοιτ' ἂν δυνάμει χρῶμα ἔχειν, ὥσπερ
καὶ ὁρατὰ εἶναι· ὡς γὰρ τὸ ὁρατὰ εἶναι ἔχει, οὕτως ἔχει καὶ τὸ κεχρῶσθαι.
πᾶν γὰρ χρῶμα ὁρατόν τῇ αὐτοῦ φύσει, εἰ καὶ μὴ τὸ εἶναι αὐτῷ ἐν 5

1 περιπεφωτισμένον V 1.2 secundum aliquam circumdantis habitudinem habens ad colores T
2 ἄλλοτε ἄλλο τὰ ποιά τὰ δρώμενα N (aliis alia qualia videntur T) 3 περιστερᾶς
τραχήλου] exemplum Carneadeum ante διὰ add. καὶ a 4 post ποιῇ add. τὸ
Arist. codd. EMYI. 4. 5 ὥριστα—χρώας del. Thurot 4 καὶ om. T 5 prius
τὸ a: om. TVAN 6 σωμάτων Thurot: χρωμάτων libri λέγων a: λέγει TVAN
7 θερμότερον ἢ ψυχρότερον a 10 post δὲ add. καὶ V ἀόριστοις om. T
11 ante τὴν add. καὶ a ἀποδιδοῦς (T)AN: ὑποδιδοῦς V: ἀποδοῦς a 12 αὐτὸ V
τινὸς V: quedam T μὲν om. AN 13 εἶναι om. T μηκέτι a: δ μηκέτι
TVAN φησιν] ἐστὶν T ἡ αὐτὴ TV: αὕτη A: αὐτά N: ἡ τοιαύτη a
φύσις] φησι N 14 alt. ἐν] ἐκ AN: om. a χρωματιζομένοις add. Thurot
15 χρώματα δὲ ἐστὶ V διαφάνεια AN 16 καὶ Ta: om. VAN τὸ τούτον a
(τοσοῦτον etiam M) 17 χρώματος] σώματος V 18 προειρήκαμεν] p. 44, 5ss. al.
17—19 ἦττον—διαφα tythetae errore post p. 52, 1 τὸ δὲ φῶς habet a (corr. M)
20 ἐν τῷ TV: ἐν A: ἐντός Na 20. 21 Πυθαγορείοις N 21 λαμβάνει om. T
λαμβάνειν ὁράται V 22 γὰρ] ἄρα Usener 23 prius τὸ a: om. VAN
24 διαφανῇ a (διαφανοῦς etiam M) 25 λέγει τ' N 26 ὁρατὸν V
ὁρατόν V οὕτως ἔχει om. a (habet etiam M) 27 πᾶν] πῶς V σῶμα a
(corr. M) τῆς αὐτοῦ φύσεως V ἐν om. V

www.libtool.com.cn

τούτω. τὸ δὲ φῶς οὐκ ἂν εἴη χρώμα τι ἀπλῶς οὐδὲ ὑπὸ τὸν τοῦ χρώ- 108
ματος λόγον, ὅτι μὴ παθητικῶς αὐτὸ ἔχει τε καὶ δέχεται τὰ διαφανῆ.
προστίθῃσι δέ, βεβαιῶν τὸ πέρας εἶναι τὸ χρώμα, ὅτι καὶ αὐτῶν τῶν δια-
φανῶν εἴ τι οἰκεῖόν ἐστί τινος χρώμα, καὶ τοῦτο κατὰ τὸ πέρας ὁρατὸν 10
5 ἐστί· τὸ γὰρ φῶς οὐ χρώμα τὴν αὐτῶν· οὐ γὰρ ἴδιον.

Εἰπὼν δὲ ταῦτα ἐξῆς προστίθῃσι καὶ τὴν αἰτίαν τῆς τῶν χρωμάτων
τῶν ἐν τοῖς σώμασι διαφορᾶς | λέγων· ἔστι μὲν οὖν εἶναι ἐν τῷ 109
διαφανεῖ τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐν τῷ ἀέρι ποιεῖ φῶς. ἔστι δὲ τὸ λεγό-
μενον τὸ φῶς τὸ ἐν τοῖς ἀορίστοις γινόμενον διαφανέσι χρώμα πῶς ὄν·
10 καὶ γὰρ αὐτὸ παρουσίᾳ φωτός ἢ τινος φύσεως φωτίζειν τε καὶ χρωρύνου-
σθαι γίνεται, ἥς ἀπελθούσης σκότος ἐν τῷ διαφανεῖ γίνεται, στέρσις 5
φωτός ὄν. ὥς οὖν ἐπὶ τῶν ἀορίστων διαφανῶν ἔχει τὸ ἐν ἐκείνοις χρώμα
παρουσίᾳ γινόμενον τοῦ φωτίζειν δυναμένου, οὕτως φησὶν ἔχειν καὶ ἐπὶ
τῶν ὁρισμένων τὸ χρώμα τὸ οἰκεῖον αὐτῶν ἐκάστου. ἐν οἷς μὲν γὰρ
15 αὐτῶν οὐσι διαφανέσι ἐστί καὶ τὸ ὕφ' οὗ χρώνυσθαι πέφυκε τὸ διαφανές
(τοιαύτη δὲ ἦν ἡ λαμπρὰ καὶ πυρώδης φύσις), ταῦτα ὁρατά τε μᾶλλον 10
καὶ μᾶλλον χρώνυνται ἔχοντα τὸ χρώμα ὁρισμένον τε καὶ μένον, ὅτι καὶ
τὸ παρεκτικὸν καὶ αἴτιον τοῦ χρώματος ἐν αὐτοῖς ἔχει, καὶ ταῦτ' ἐστί τὰ
λευκὸν ἔχοντα τὸ χρώμα· καὶ γὰρ ἡ χιών, διότι πλεῖστον ἀέρος ἔχει, |
20 ἔτι δὲ καὶ [ἐξ] ὕδατος, διαφανῶν ἀμφοτέρων, μάλιστα † δὲ διαφανῆς καὶ 110
λευκὴ διὰ τὴν κίνησίν τε καὶ τριψίν τοῦ ἀέρος <θ>· κινούμενος τοῦ λευκοῦ
καὶ ἀφρώδους χρώματος αἴτιος· ἡ γὰρ κίνησις αὐτὴν συνάγουσα διὰ τὴν
περιέχουσαν τοῦ νέφους ψυχρότητα παχύτερον ποιεῖ θερμαίνουσα καὶ συνί- 5
στησι, καὶ οὕτως κρατηθεῖς ὑπὸ τοῦ ἐκτὸς ψυχροῦ πηγνύται. ἐν οἷς δὲ
25 μὴ ἔστιν ἡ ἡττόν ἐστιν ἡ τοιαύτη φύσις, ταῦτα μέλανά τε καὶ ἐν στερήσει
χρώματος ἀνάλογον τῷ σκότῳ <τῷ> ἐν τοῖς διαφανέσιν ὄντι, ὅποταν μὴ
παρῇ τὸ φωτίζειν τε καὶ χρωρύνουσι αὐτὰ δυνάμενον. καὶ τὰ μεταξὺ δὲ

1 χρώμα τι ἀπλῶς TA: χρώματι ἀπλῶς N: χρώματος ἀπλῶς V: ἀπλῶς χρώματι M: χρώ-
ματι ταυτὸν a post οὐδὲ add. γὰρ M τὸν] τῶν AN 2 post λόγον
add. πίπτει M 3 βεβαιῶν T prius τὸ a: τό τε VAN 4 ἐστί Ta: εἶναι VAN

6 hoc T (sic saepe errat) 7 τῶν] τῆς a λέγων] λοῖ V 8 καὶ] ἐστὶν V 9 ὄν] ὄν ἐστι a: ἐνεστὶ male conl. Thurot 10 παρουσίας V 11 ἥς] ὡς a (ἥς etiam M) 12 ἔχει] ἐστὶ V
13 ἔχει Aa 14 οἰκεῖον AN αὐτῶν MTAN: αὐτοῖς V: αὐτοῦ a 15 prius
τὸ om. N alt. τὸ om. AN 16 ἦν] est T 17 ἔχοντι N 18 σώματος AN αὐτοῖς libri 19 λευκὸν om. T
post χρώμα add. ἡ N 20 ἐστὶ TAN: ἐστὶ Va 21 ante
ἐξ delevi δὲ VANa: ἐστὶ e T Thurot: δὲ conicio 22 αὐτὸ V συνέλκουσα a (συνάγουσα etiam M): congregatis T: συναγόμενον conl. Thurot
23 διὰ—ψυχρότητα v. 24 post οὕτω transpon. Thurot 25 ἡ Ta: om. VAN 26 τῷ
addidi ὄντα a 27 αὐτὸ V alt. καὶ om. T

www.libtool.com.cn

χρώματα δῆλον ὅτι κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς ποιᾶς τοῦ ἐν τούτοις 110
παρουσίας τε καὶ μίξεως γένοιτο ἄν, ὃ ἐφεξῆς ζητήσῃ. ἔοικε δὲ οὐ τῇ 11
τοῦ διαφανοῦς ἐπιτάσει τε καὶ ἀνέσει τὴν τῶν χρωμάτων ἀνατιθέναί δια-
φοράν, ἀλλὰ τῇ τοῦ φωτίζειν καὶ χρωρύνουσι πεφυκότος αὐτὸ παρουσίᾳ τε
5 καὶ ἀπουσίᾳ. ἡ ἐξ ἀμφοῖν | ἂν γένοιτο· καὶ γὰρ τῇ διαφανείᾳ καὶ τῇ 111
παρουσίᾳ τοῦ χρωρύνουσι πεφυκότος τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἶναι εἴη ἂν
καὶ τὸ διαφανέσι μᾶλλον (ἢ ἥττον) τοῖς στερεοῖς ἐν τῇ ποιᾷ μίξει τῶν
προειρημένων.

p. 439 b18 Περὶ δὲ τῶν ἄλλων χρωμάτων ἤδη διελομένοις πο-
10 σαχῶς ἐνδέχεται γίνεσθαι λεκτέον.

Ἐν τοῖς στερεοῖς σώμασι τὴν μὲν μίξιν καὶ παρουσίαν τοῦ φωτίζειν 5
πεφυκότος ἐν τῇ διαφανείᾳ τὸ λευκὸν χρῶμα ποιεῖν εἰπών, τὴν δὲ ἀπουσίαν
τούτου τοῦ μέλαν ἀναλόγως τῇ ἐν τῇ ἀορίστῃ διαφανείᾳ γινομένῳ φωτὶ τε καὶ
σκοτῇ, ἐφεξῆς ζητεῖ περὶ τῶν μεταξὺ χρωμάτων τοῦ τε λευκοῦ καὶ τοῦ
15 μέλανος, πῶς γίνεται. ἐπεὶ δὲ δοκεῖ μίξει γίνεσθαι τῶν ἐναντίων, ἐκτίθεται 10
τοὺς τρόπους, καθ' οὓς δύνανται ἢ κατὰ τὰ χρώματα διαφορὰ γίνεσθαι ἐκ
τῆς τοῦ λευκοῦ τε καὶ μέλανος μίξεως.

Ἐνδέχεται μὲν γάρ, φησί, καὶ παρ' ἀλλήλα τιθέμενα τό τε μέλαν
καὶ τὸ λευκόν, ὥς ἑκάτερον μὲν αὐτῶν εἶναι διὰ μικρότητα ἀόρατον, τὸ δὲ
20 ἐκ τῆς συνθέσεως αὐτῶν ὁρατὸν γίνεσθαι, ποιεῖν ἄλλου τινὸς ὅψιν χρώμα-
τος.' ἔστι γάρ τινα α κατ' ἰδίαν μὲν | ὄντα ἐκφεύγει τὴν ὅψιν, συντεθέντα 112
δὲ ἀλλήλοις ὁρᾶται. ἀπὸ γοῦν διαστήματος τινος πυρὸν μὲν ἔνα κείμενον
οὐκ ἂν τις ἴδῃ· εἰ δὲ σωρὸς πυρῶν γένοιτο, ὁρῶτο ἂν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ δια-
στήματος. ὥς δὲ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ διαστήματος τούτων τὸ μὲν ὁρατόν, τὸ
25 δὲ οὐ, οὕτως δύνανται τινα διὰ μικρότητα μὴδ' ὅλως κινεῖν τὴν ὅψιν καθ' 5
αὐτά. τὸ δὴ ἐκ τῆς τοιαύτης τῶν προειρημένων χρωμάτων παραθέσεως
ὁρώμενον οὐδετέρῳ μὲν ταῦτ' ἐσσεσθαι τῶν παρακειμένων ἀλλήλοις, ἔσσεσθαι

1 χρώματος V ἀνάλογον V: ἀναλόγως AN τοῦ] τῆς V 2 post δ add.
καὶ a 3 τοῦ om. a (habet etiam M) ἀντιτιθέναί AN 4 χρωρύνουσι
Ta: χρωρύνουσι VAN αὐτὰ T 5 ἡ] εἰ T γένοιτο a 6 post
χρωρύνουσι add. τι Va πεφυκότος V εἶναι om. a 7 διαφανέσι V: δια-
φανέσι TANA ἡ ἥττον addidi (καὶ ἥττον add. Thurot) 9 ἥδη om. T
διελομένους Arist. codd. praeter L (T? *dividentem*) 12 διαφανεῖ τοῦ om. V in fine versus
spatio apto relicto, item v. 13 τῇ ἐν τῇ, v. 14 τῶν μεταξὺ ποιεῖν om. a (habet M)
εἰπών om. AN τὴν δὲ ἀπουσίαν Thurot: τῇ δὲ ἀπουσία libri 13 ἐν om. T
διαφανοῦς N 14 σκοτῇ MVA: τῇ σκοτῇ N(?)a μεταξὺ] ἐφεξῆς a (μεταξὺ etiam M)
ante prius τοῦ cum T add. μεταξὺ λέγω Thurot καὶ] τε καὶ AN alt. τοῦ om. N
15 δὲ om. AN 16 δύνανται] γίνεται V τὰ om. VA χρώματος V 18 locum
Aristotelicum habet etiam M 20 ante ποιεῖν add. καὶ T 21 μένοντα TVA
ἐκφεύγοντα AN (om. τὴν) 22 δὲ] γάρ V 23 ἂν τὰ ἴδῃ N σωρὸν V
24 ὥς—διαστήματος om. AN 25 οὐ om. N μικρότητα a 26 δὲ T
τῆς om. a εἰρημένων V 27 ὁρώμενον om. T δευτέρῳ TV prius ἔσσεσθαι
scripsi (ἔσται Thurot): ἔστι (οὐ add. A) VAA: οὐ NT ἀλλήλων V (—οἱς etiam M)
27. 54,1 alt. ἔσσεσθαι—χροῖς om. a ἔσται T, qui saepe verbum finitum pro inf. ponit

www.libtool.com.cn

μέντοι τί χρώμα, εἴγε καὶ ὁρατόν· ἄλλο ἄρα τι εἶδος χροῖας. ἔσεσθαι δὲ 112
κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν παρατιθεμένων τε καὶ συντιθεμένων ἀλλήλοις 10
λευκῶν τε καὶ μελάνων τῶν διὰ σμικρότητα ἀοράτων πλείω καὶ διαφέροντα
ἀπογεννώμενα χρώματα· ἄλλο | μὲν γὰρ ἴσων ἴσοις παρατιθεμένων, ἄλλο 113
5 δὲ κατὰ τὴν ἑκατέρου τε ὑπεροχὴν καὶ τὴν τῆς ὑπεροχῆς ἀναλογίαν· οὐ
γὰρ ὅμοιον διπλασίων τε τῶν λευκῶν ὄντων καὶ ἡμιολίων ἢ ἐν ἄλλῃ τινὶ
ὑπεροχῇ. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ μέλανος ὑπεροχῆς. καὶ τὰ
μὲν ἐν λόγῳ τινὶ καὶ σύμμετρα τῶν ὑπαρχόντων πρὸς ἀλλήλα ἔσεσθαι, τὰ 5
δὲ ἐν ὑπεροχῇ ἀπλῇ, καὶ ἔσεσθαι αὐτῶν ἡδέα μὲν καὶ προσήνη τὰ ἐν
10 λόγῳ τῆς ὑπεροχῆς ὄντα σύμμετρα, οὐ τοιαῦτα δὲ τὰ ἀσύμμετρα ἀναλογον
τοῖς κατὰ τὰς συμφωνίας· καὶ γὰρ ἐν ἐκείνοις ἡ διαφορὰ κατὰ τοὺς ἐν τοῖς
ἀριθμοῖς τῆς ὑπεροχῆς λόγους. ἡ μὲν γὰρ ἔχουσα ὡς δύο πρὸς ἐν δια-
πασῶν καλεῖται τε καὶ ἔστιν, ἡ δὲ τῶν τριῶν πρὸς τέσσαρα διατεσσάρων· 10
ὅταν δὲ μηδένα λόγον ἔχωσιν οἱ φθόγγοι πρὸς ἀλλήλους, ἀνάρμοστον καὶ
15 ἀσύμφωνον τὸ ἀκουόμενον ἐστίν, ἀκουόμενον μέντοι. οὕτως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς
τῶν λευκῶν τε καὶ μελάνων παραθέσεως τῶν διὰ σμικρότητα | ἀοράτων 114
ἔξιν τὰ ἀπογεννώμενα χρώματα, οἷον τριῶν δυσὶν ἢ τεσσάρων δυσὶν ἢ
τριῶν τέτταρσι παρατιθεμένων τε καὶ μιγνυμένων, καὶ τῶν μὲν ἐν ἀναλογίᾳ,
τῶν δὲ ἔξω ταύτης, καὶ ἡδέα μὲν τὰ ἐν ἀναλογίᾳ τῶν συντιθεμένων, ὡς
20 τὸ ἀλουργόν καὶ τὸ φοινικιοῦν καὶ τὰ τοιαῦτα, τὰ δὲ ὅσα πληκτικὰ 5
καὶ ἀηδῆ οὐκ ἐν ἀναλογίᾳ. καὶ ὀλίγα φησὶν ἔσεσθαι τὰ ἡδέα διὰ τὴν αὐτὴν
αἰτίαν, δι' ἣν καὶ τὰ συμφώνως ἡρμοσμένα τοιαῦτα, ἣ καὶ πάσας μὲν τὰς
χρῶας ἐν ἀριθμοῖς τισι τῶν παρατιθεμένων ἀλλήλοις γίνεσθαι, ἀλλὰ τὰς
μὲν τεταγμένας παραθέσεις αὐτῶν εἶναι, ἐξ ὧν τὰ ἡδέα χρώματα, τὰς δὲ
25 ἀτάκτους, γίνεσθαι δὲ τὰς ἀτάκτους οὐκ ἐν τῇ τῆς ὑπεροχῆς ἀσύμμετρῳ, 10
ἀλλ' ἐν τῇ τῆς παραθέσεως ἀταξίᾳ. ἔστι γὰρ τὰ ὅσα τοῖς πέντε ποιικίως
παρατιθέναι, καθ' ὅς διαφορὰς παραθέσεων διαφορὰν ἔσεσθαι καὶ τῶν
χρωμάτων.

1 μέντοι MTAN: μέν V prius τι] τι τὸ V ut testatur Mau ἄρα om. M εἶδος
om. T χρεῖας M, tum (ἔσ)εσθαι add. M, ἔσται Thurot ἔσεσθαι VAN: ἔσται MTa
3 τῶν om. a (habet etiam M) σμικρότητα N ἀοράτων] non videntur omnino T
4 ἀπογεννώμενα ANa ἴσων MVAN: ἴσον Ta ἴσος AN παρατιθεμένων
om. T 5 ἑκατέραν V τε] τε καὶ V ἀναλόγως N 6 ὅμοιον
scripsi: ὁμοίων TV: ὁμοίως ANa τε a: τε καὶ VAN καὶ ἡμιολίων a:
ἢ μειόνων VAN: ἢ μειζόνων T 8 τῶν om. a (habet etiam M) ἄλλη AN
ἔσται e T Thurot, sed v. ad p. 53,27 9 ἔσται e T Thurot τὰ] τὸ V
10 συμμέτρῳ A: οὐμμέτρῳ N ἐσύμμετρα a: σύμμετρα V(T): συμμέτρῳ AN
12 λόγοις AN: rationem T ἔχουσα om. T 13 τῶν MAN: om. Va
τριῶν] τρίτῃ a 15 ἀκουόμενον μέντοι om. T δὲ om. T τῆς om. N
16 τε om. V σμικρότητα a 17 ἔξει e T Thurot post τριῶν add. καὶ N
τεττάρων AN 18 τεσσάρων V: τέσσαρσι conicio καὶ] ἢ T ἐν om. Ta
ἀλογία N 20 ἀλουργόν V: ἀλουργοῦν a (Arist. codd. EMY): ἀλευρον TAN prius
καὶ om. T alt. τὸ om. Arist. codd. EMYL καὶ τὰ τοιαῦτα om. T πληκτικὰ
MVAN: inepta T: om. in spat. xviii litt. a 21 ante οὐκ add. καὶ AN 22 ἢ] εἰ T
23 χροῖας V γενέσθαι V 24 χρήματα V 25 συμμετρία Ta 26 ἀλλ']
et T (corr. sel) 27 διαφορὰς om. T διαφορὰ ἔσται e T Thurot

Μὴ καθαρὰς δ' ἂν λέγοι παραθέσεις τὰς μὴ ὁμοίων. καθαρὰ μὲν γάρ, εἰ παρὰ δύο φέρε εἰπεῖν ἐν | εἷη κείμενον ἐν πάσῃ τῇ μίξει, οὐ 115 καθαρὰ δέ, ὅταν τὰ μὲν παρὰ δύο, τὰ δὲ παρὰ τρία, τὰ δὲ παρὰ ἓν. εἰς μὲν οὖν τρόπος οὗτος τοῦ πλήθους τῶν χρωμάτων, δύο μὲν ὄντων κατὰ 5 τὸ ὑποκείμενον τῶν χρωμάτων, πολλῶν δὲ γινομένων τῷ λόγῳ καὶ τῇ μίξει τε καὶ παραθέσει τῇ ποιᾷ τούτων, ἐν φαντασίᾳ τὸ πλήθος τῶν 8 χρωμάτων ἐχόντων, οὐκ ἐν ὑποστάσει. οὕτως τινὲς καὶ τὰς κράσεις γίνεσθαι λέγουσιν.

p. 440^a7 Εἰς μὲν οὖν τρόπος τῆς γενέσεως τῶν χρωμάτων οὗτος, 10 εἰς δὲ τὸ φαίνεσθαι δι' ἀλλήλων.

Εἰπὼν τὴν δόξαν τὴν τῇ ποιᾷ παραθέσει τοῦ λευκοῦ τε καὶ μέλανος τὴν τῶν ἄλλων χρωμάτων φαντασίαν γίνεσθαι λέγουσαν, δευτέραν πάλιν ἐκτίθεται δόξαν, καθ' ἣν δοκεῖ καὶ αὐτὴν δύνασθαι μὴ ὄντων ἄλλων χρω- 10 μάτων φαντασίαν γίνεσθαι, μόνων ὄντων ἐν ὑποστάσει τοῦ τε λευκοῦ καὶ 15 τοῦ μέλανος. ἔστι δὲ αὕτη ἡ τῷ δύνασθαι δι' ἀλλήλων τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν ὁρᾶσθαι τὴν τῶν μετὰ χρωμάτων φαντασίαν ἀνατιθεῖσα. πῶς δὲ διαφαίνεσθαι δι' ἀλλήλων τὰ χρώματα δύναται καὶ φαντασίαν διάφορον 116 ἀποτελεῖν δεικνύς παρήθετο τοὺς γραφεῖς. οὗτοι γὰρ ὑπαλείφοντες τινα ἐναργεστέραν χροάν, εἰτα ἐπαλείψαντες ἔξωθεν αὐτῇ τινα ἔλαττον ἔχουσαν 20 τὸ ἐναργές ποιοῦσιν ἄλλην φαίνεσθαι καὶ οὐχ ὅποια ἦν· τοῦτο δὲ ποιοῦσιν, ὅταν ὡς ἐν ὕδατι ἢ ἐν ἀέρι βούλωνται τι ποιῆσαι φαινόμενον. 8 ἀλλὰ καὶ ὁ ἥλιος διὰ μὲν καθαροῦ τοῦ ἀέρος λευκὸς φαίνεται, ὅταν δὲ δι' ἀγλῦος ἢ καπνοῦ βλέπεται, φοινικὸς ὁρᾶται. τὸ γὰρ ἐπιτιθέμενον χρῶμα ὅταν διαφέρῃ τῇ τοῦ ὑποκειμένου, οὐδετέρου φαντασία ὁλόκληρος σφίζεται, 25 ἀλλ' ἄλλο τι παρ' ἐκάτερον αὐτῶν τὸ φαινόμενόν ἐστιν. ἔστι δὲ καὶ τοῦτον 10 τὸν τρόπον πλήθος χρωμάτων κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν τε διορωμένων καὶ τῶν δι' ὧν διορᾶται, ὄντων γε λευκοῦ τε καὶ μέλανος. εἰ μὲν γὰρ εἷη ὑπερέχον τὸ ἐν βάθει ὃν λευκὸν τοῦ ἐπιπολῆς ὄντος μέλανος, ἄλλου χρω-

1 ante τὰς add. καὶ AN μὴ] οὐδὲ V ὁμοίων Thurot: ὁμοίως TANa: ὁμοίας V
3 καθαρὰς N prius τὰ δὲ] ἢ καὶ a (τὰ δὲ etiam M) 4 οὖν om. AN οὗτος
Thurot: αὐτός libri (iste T) <τῆς γενέσεως> τοῦ conicio (v. Arist.) 4. 5 δύο—
χρωμάτων om. V 5 πολλὰ N 6 τε] περὶ V post καὶ add. τῇ AN
τούτων] τῶν a 10 τὸ] τῷ TN (Arist. codd. SU) ἀλλήλα V 11 τῇ a:
τῶν VAN θέσει τοῦ λευκοῦ om. in spatio V καὶ] καὶ τοῦ V 12 λέγει AN
13 ἐκτίθεται om. in spatio V 13. 14 δύνασθαι μὴ ὄντων φαντασίαν γίνεσθαι λέγουσι μὴ
ὄντων ἄλλων χρωμάτων, μόνων a 13 μὴ ὄντων M (cf. a): μὴ τῶν VAN: om. T
ἄλλων om. M 14 μόνων V ὄντων om. V 15 δὲ] δὲ καὶ a ἢ] om. V: ὡ N
καὶ VAN: τε καὶ a alt. τὸ om. a 19 ἐνεργεστέραν a ἐπαλείψαντος V
ἔξωθεν om. T ἔξω θανατή τινα AN ἔχοντα AN 20 καὶ om. T
21 ὡς—ἢ om. T βούλονται a: βάλωνται N τινα AN: τι post ὕδατι Arist. codd. EMYL
23 βλέπεται] φαίνεται V 25 ἐκάτερον Thurot (alterum T): ἑτερον libri ἔστιν] εἰ V:
om. T ἔσται δὲ conicio (v. Arist.) 26 ὁρωμένων a(T?) 27 τῶν om. a ὁρᾶται
a(T?) γε scripsi: τε TVAN: om. a post εἷη add. ὁ a, τὸ M 28 ἐπὶ πολλῆς V

ματος ἢ φαντασίας· οὐδε ἰσάζοι, ἄλλη, | καὶ εἰ ἀνάπαλιν λαμβάνοιτο, ἄλλη 117
καὶ διάφορος κατὰ τοὺς λόγους τῶν ὑπεροχῶν ἢ τοῦ ἐν βάρει ἢ τοῦ ἐπι-
πολῆς. ὅτι δὲ μὴ ἡ αὐτὴ δόξα αὕτη τῇ πρὸ ταύτης, δῆλον· ἐκαὶ μὲν
γὰρ παραθέσεις ἦν ἀοράτων κατ' αὐτά, ἐνταῦθα δὲ ὁρατῶν σύνθεσις, τῶν
5 μὲν ὑποτιθεμένων, τῶν δὲ ἐπιτιθεμένων. 5

p. 440*15 Τὸ μὲν οὖν ὥσπερ οἱ ἀρχαῖοι λέγειν ἀπόρροϊαν εἶναι
τὴν χροιάν.

Ἐκθέμενος τὰς δόξας τὰς δύο, καθ' ἃς αἱ τῶν πλειόνων χρωμάτων
φαντασίαι κατὰ μῖξιν τῶν ἐναντίων, τοῦ τε λευκοῦ καὶ τοῦ μέλανος, γίνε-
10 σθαι † δοκεῖ ἐν ἡ ἦν δόξα προκαταβεβλημένη περὶ τοῦ ὁρᾶν ὑπὸ τῶν ἀρ-
χαίων, ὡς ἄρα τοῦ ὁρᾶν κατὰ τὴν ἀπὸ τῶν ὁρωμένων ἀπόρροϊαν γίνο- 10
μένου· εἰδὼλα γὰρ τινα ὁμοιόμορφα ἀπὸ τῶν ὁρωμένων συνεχῶς ἀπορ-
ρέοντα καὶ ἐμπίπτοντα τῇ ὁφεί τοῦ ὁρᾶν ἡτιῶντο. τοιοῦτοι δὲ ἦσαν οἱ
τε περὶ Λεύκιππον καὶ Δημόκριτον, οἱ καὶ ἐκ τῆς τῶν ἀοράτων διὰ | μι- 118
15 κρότητα παραθέσεως τὴν τῶν μεταξὺ χρωμάτων φαντασίαν ἐποιοῦν· ἀλλὰ
καὶ Ἐμπεδοκλῆς οὕτω τὸ ὁρᾶν γίνεσθαι λέγει, ὡς πρὸ ὀλίγου ἐμνημόνευσεν.
ὅτι δὲ μὴ ὑγῆς ἡ δόξα μηδὲ οὕτως οἶόν τε τὸ ὁρᾶν γίνεσθαι, ἀλλ' ὡς
αὐτοὺς ἔδειξεν, ὑπομιμνήσκει ἡμᾶς καθόλου δεικνὺς ὅτι μὴ κατὰ τὰς ἀπορ- 6
ροίας τὰς ἀπὸ τῶν ὁρωμένων τὸ ὁρᾶν γίνεσθαι οἶόν τε. εἰ γὰρ οὕτω, δι'
20 ἀφ᾽ ἧς ἡ ἀντιληψὶς τῇ ὁφεί ἔσται, εἴγε τὰ ἀπορρέοντα σώματα ὄντα τῷ
ἐμπίπτειν αὐτὰ † ἢ ὁραθειῶν * * * οὐκέτι προσέειπεν τὸ ἐπόμενον
ἄτοπον. εἴη δ' ἂν, εἰ εἴη δι' ἀφ᾽ ἧς, δεῖν αὐτὴν ψυχροῦ θερμοῦ, ὑγροῦ (ξηροῦ)
καὶ τῶν ἀπῶν ἐναντιώσεων ἀντιλαμβάνεσθαι· οὐδενὸς δὲ τούτων ἀντιληπτικῇ. 10

1 ἡ] ἐν V ἴσα AN λαμβάνει V 2 τὸν λόγον V 2. 3 ἐπὶ
πολλῆς V 4 ἀοράτων Thurot: ἀόρατος libri κατ' αὐτά AN: κατ' αὐτὴν V:
καθ' αὐτά a: per se T 5 τῶν δὲ ἐπιτιθεμένων Ta: om. VAN 6 post ὥπερ add.
καὶ Arist. codd. EMY ἀπείροισιν VA: ἀπορροίας Arist. codd. EMYI, item 7 τὰς χροιάς
9. 10 γίνονται e T Thurot 10 δοκοῦσιν conicio ἐν ἡ ἦν VAa: ἐνὶ ἡν N: περιῆν Diels:
ἀναλαβεῖν (resumere T) τὴν ex T Thurot: δοκεῖ ὀλίγον τι ἐκβαίνειν, ἐπεὶ ἦν e. gr. Usener:
ἐναντιοῦται (vel ἀντιλέγει) δόξῃ προκαταβεβλημένη conicio δόξαν προκαταβεβλημένην
TN(?) 11 ὡς] οἱ M ἄρα τοῦ ὁρᾶν om. M τὴν] τῶν N ἀπὸ om. T
11. 12 γινομένων a 12 γὰρ om. a 13 πίπτοντα a ἡτιῶντο a: ἡτέων N:
αἰτίων A: αἰτία ἦν V: αἰτία T τοιοῦτον N 14 τε om. a post περὶ
add. τὸν a ὁρατῶν a 14. 15 σμικρότητα ANa 16 πρὸ ὀλίγου] p. 438*4
17 δὲ MTV: om. ANa 17—19 τὸ ὁρᾶν—οἶόν τε om. a (habet etiam M)
18 (αὐ)τῷ M ἔδοξεν MAN 20 ad ἔσται, εἴ γε „hic desunt nonnulla“ adnotat M
σώματα ὄντα om. V 21 εἰ πίπτειν V ἡ ὁραθειῶν om. MT (spat. xiii litt. T)
in fine lacunae verba Aristotelica p. 444*15—17 excidisse videntur αὐτὰ <τοῖς
ὀφθαλμοῖς αἰτία τοῦ ὁρᾶν τῶν ὀφθαλμῶν ἄπτεται. ἀλλ' οὐκέτι coni. Thurot οὐκέτι]
καὶ M 22 ἄτοπον a: om. TVAN, sed v. p. 59, 16. 62, 7 alt. εἴη om. a δέον
coni. Diels ψυχροῦ—ὑγροῦ om. TV ξηροῦ add. Thurot 23 καὶ M: om. ceteri
τῶν <ἄλλων> conicio, cf. p. 163, 10 Th. ἀπῶν a (v. Alex. De an. II 128, 23):
αἰτίων VA: αἰτίων N: causam T 23—57, 10 cf. Alex. De an. II p. 134, 31—135, 2
Bruns 23 post ἀντιληπτικῇ add. ἡ ὁφεί a

ἐτι εἰ συνεχῆς ἀπο τῶν ὁρωμένων ἀπόρροια, πῶς οὐκ ἀναλίσχεται ταχέως
 τοσαύτης σωματικῆς ἀποκρίσεως ἀπ' αὐτῶν γινομένης; εἰ δὲ ἀντιπροσκρι-
 νεται αὐτοῖς ἄλλα, πρῶτον μὲν διὰ τί | τοῦτο οὐκ αἰετὶ γίνεται ἐπ' αὐτῶν, 119
 ὥστε ἴσα [τε] αὐτὰ διαμένειν; τίς τε αἰτία τοῦ ὁρισμένως αὔξεσθαι
 5 καὶ πάλιν ὁρισμένως μειοῦσθαι; ἔπειτα πῶς ὁμοιοσχήμονα διαμένει; τὰ
 μὲν γὰρ ἀπορρέοντα ὁμοιόμορφα (διὰ τοῦτο γοῦν καὶ χρωμάτων ἡ ὄψις
 ἀντιλαμβάνεται)· τὰ δὲ προσκρινόμενα διὰ τί τοιαῦτά ἐστι; καὶ εἰ συνεχῆς 6
 ἡ ἀπόρροια ἀπ' ἐκάστου καὶ κατὰ πάντα τὰ μέρη, πῶς οὐκ ἐμποδίζει τὰ
 ἀποκρινόμενα τοῖς φερομένοις, ἵνα (μὴ) προσκριθῇ, ἢ ἐκεῖνα τοῦτοις, ἵνα μὴ
 10 φέρεται; πῶς δὲ λεπτὰ ὄντα οὐ σκεδασθήσεται ἀνέμων ὄντων; ὁρῶμεν γάρ,
 καὶ ἄνεμος ἢ μεταξὺ. ἔτι πῶς διαστήματος ἀντίληψις γίνεται, εἰ τὰ ἐμ-
 πίπτοντα ὁ ὀφθαλμὸς ὁρᾷ; πῶς δὲ καὶ μόνοντες οὐκ ὀψόμεθα, εἰ οὕτως 10
 ἐστὶ τὰ φερόμενα λεπτά; δυνήσεται γὰρ καὶ μόνοντων διὰ τῶν πόρων εἶσω
 χωρεῖν. διὰ τί δὲ καὶ ἐπιτεθέντος τοῦ ὁρωμένου (τοῖς ὀφθαλμοῖς) οὐκ ὀψό-
 15 μεθα; καὶ γὰρ τότε ἀπορρεύσεται τὰ εἰδῶλα καὶ δέξεται αὐτὰ ὁ ὀφθαλμὸς.
 ἢ διὰ τί φωτὸς χρεῖα πρὸς τὸ ὁρᾶν, δεχομένου τὸ ὁρώμενον τοῦ | ὀφθαλ- 120
 μοῦ, γίνεται; ἔτι ἥτοι τὰ ἀπορρέοντα παράκειται τῷ ὀφθαλμῷ ἢ τότε
 φέρεται, ὅταν εἰς αὐτὰ ἐπιστραφῇ. εἰ μὲν οὖν παράκειται, οὐδ' ὅλως
 διαστήματος ἀντίληψις ἐστὶν· εἰ δὲ τότε φέρεται, πρῶτον μὲν ἐν πλείονι
 20 χρόνῳ τὰ πλείον ἀφροσύνα ὀψόμεθα, ὑπερ οὐχ οὕτως γινόμενον ὁρῶμεν· 6
 εἴτα εἰ τῷ τοῦ αἵματος τοῦ πρότερον ἀπορρέοντός τε καὶ ἐμπύπτοντος τοῦ
 εἰδῶλου τῇ ὄψει ποσῶ, ὅς καὶ αὐτὸς ἐμπέπτει τῇ ὄψει, κατ' αὐτοὺς τὸ
 διάστημα ὁραθήσεται, πρῶτον μὲν πῶς τοσοῦτον αἶρα ἢ ὄψις δέξεται (καθ'
 ἐκάστην γὰρ φορὰν εἰδῶλου τοσοῦτον αἶρα δέξεται, ὅσος ἐστὶν ὁ μεταξὺ
 25 αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ὁρωμένου); εἴτα ἔξει τινὰ ἰσχὺν τὰ ἀπορρέοντα εἰδῶλα, 10
 ὡς τοῦτον προωθεῖν δύνασθαι; εἴτα πῶς, ὅταν ἄνεμος ἦ, τοῦτο ἔτι σωθήσεται;
 ὁ γὰρ ἄνεμος ὁρᾷτα παρασύρων τὸν μεταξὺ αἶρα. εἰ δὲ τὰ εἰδῶλα λεπτό-
 τερα ὄντα διαδύε[ται] τὴν τῶν ἀνέμων βίαν, πῶς οὐχὶ διὰ τοῦ αἵματος δια- 121

2. 3 ἀντιπροσκρίνεται T (De an.): ἀντιπροκρίνεται V: ἀντιπροκρίνηται MAN: ἀντισκρίνηται a
 3 πρῶτα V 4 τε om. T, del. Thurot 5 πῶς om. V 6 χρώματα V
 7 καὶ εἰ a: om. VAN: ἔτι εἰ T, fort. recte 8 ἐκάστης a καὶ om. V 9 prius
 μὴ T: om. VANa 10 cf. De an. p. 136,3—5 σκεδασθήσεται a: σκεδασθή-
 σονται VAN post ἀνέμων add. γε a 11 ἄνεμος ἢ μεταξὺ in spatio om. V
 11. 12 cf. De an. p. 135,2. 3 et Theophr. De sensu p. 515,1 Diels 11 διαστήματος V
 εἴτα VN 11. 12 ἐμπέπτοντα Ta: ἐμπέπτων ὅτι V: ἐμπέπτοντος AN 12 ὁρᾷ V
 καὶ—ὀψὲ in spatio om. V 14 χωρεῖν διὰ τί δὲ in spatio om. V ἐπιτεθέντος T:
 ἐπιτιθέντος VANa τοῖς ὀφθαλμοῖς T: om. VANa 15 ἀπορρεύσεται scripsi: ἀπορεύσει
 a: καὶ πορεύσει VAN αὐτὰ ὁ ὀφθαλμὸς in spatio om. V 17—28 cf. De an.
 p. 136,11—24 17 τότε om. T 18 αὐτὸ V 19 τότε φέρεται] referuntur T
 τότε] τοῦτο V πρῶτα V 20 πλείστον a ὁρῶμεν TV: ἔσται ANa
 21 πρότερον Usener: πρώτου VANa: πρῶτον (primo) T? (cf. etiam De an. p. 135,4)
 τε om. a 22 ποσῶ] πῶς a τῇ ὄψει ἐμπέπτει AN 23. 24 καθ'—δέξεται om. V
 24 φορὰν Usener: διαφορὰν libri ὅς a 25 αὐτῆς conicio εἴτα] ἔπειτα conl.
 Usener τίνα ἔξει conl. Thurot 26 πῶς om. T 27 δὲ conl. Thurot et Usener
 27. 28 λεπτότατα a, sed v. De an. 136,22 28 διαδύε[ται] spat. vii litt. T
 ἡ... βία conl. Thurot (T?) 28. 58,1 διαδύε[ται] om. T

οὐσεται; τί δὲ ἔσται καὶ τὸ ἀναμετροῦν τὸν εἰσιόντα εἰς τὴν ὄψιν ἀέρα; πῶς δὲ 121
καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸ σχῆμα τοῦ ὁρωμένου ἢ ὅψις κρινεῖ, κατὰ τὸ τῆς κόρης
μέγεθος δεχομένη ἀπὸ τοῦ φερομένου εἰδώλου μόριον; καὶ γὰρ εἰ πολλάκις 5
καὶ πολλά δέχεται, πῶς καὶ διὰ τί ἄλλοτε ἄλλο μέρος τοῦ εἰδώλου δέζεται,
15 καὶ οὐχὶ αἰεὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἐκ διαστημάτων; εἰ δὲ καὶ αἰεὶ τὸ παρακαίμενον,
τίς ἢ σύνθεσις τούτων ἐν τῇ ὄψει, ὥς θέατρον ἢ ναὸν δοκεῖν ἑωρακεῖναι διὰ
οὕτω μικρῶν μορίων τῶν ἐμπιπτόντων ἀπὸ τοῦ ἀπ' αὐτῶν εἰδώλου φερομένου;
πῶς δὲ οὐ μεταξὺ ἀπ' ἄλλων τινῶν εἰδῶλων ἐμπιπτόντων τῇ ὄψει τινὰ 10
διασπάσει τὴν τῆς ὄψεως τῆς τοῦ πρώτου συνέχειαν, εἰ δεῖ τοσαυτάκις καὶ
10 τοσαῦτα εἰδῶλα ἐνεχθῆναι ἀπὸ τινος πρὸς αὐτήν, ὥς κατὰ τὸ τῆς κόρης
μέγεθος δεχομένην ἀπ' αὐτῶν τι ὅλον αἰεὶ δέξασθαι, ἄλλο ἀπ' ἄλλου εἰδῶ-
λου μέρος λαμβάνουσαν; πῶς δὲ καὶ ἀπὸ τῶν λείων ὥς ἐσχηματισμένα
τὰ εἰδῶλα λαμβάνει, οὐκ ἐχόντων ἐξοχάς; ἢ πῶς ἀπὸ τῶν κατόπτρων; 122
ἢ πῶς αἰ ἐξοχαὶ ἀφ' ὧν δύναται φέρεσθαι μένουσιν ἐν τῇ ὄψει, εἰ οὕτως
15 ἔστι λεπτά καὶ ἀσθενῆ τὰ εἰδῶλα, καὶ οὐ συγχέρονται; διὰ τί δὲ καὶ ὀλίγον
ἀπελθόντος τοῦ ὁρωμένου, ταῦτα μένει ἢ ἡ ἐξ ὧν ἐν τῇ ὄψει; τὸ δὲ λέγειν
μωπιζέσθαι τὴν ὄψιν ὑπὸ τῶν φερομένων ἐπ' αὐτὴν εἰδῶλων καὶ διο- 5
ρίζεσθαι καὶ πρὸς τὸ ὁρᾶν παρασκευάζεσθαι οὐκέτι τηρούντων ἔστι τὸ διὰ
τῶν εἰδῶλων γίνεσθαι τὸ ὁρᾶν. ὁγλὸν γὰρ ὅτι μωπισθεῖσα ἡ ὄψις ὑπὸ
20 τοῦ εἰδώλου ἄλλο τι ὄψεται, εἰ μὴ τὸ εἰδῶλον. τί οὖν ταῦτα καὶ πῶς;
καὶ ταῦτα μὲν καὶ τοιαῦτα λέγειν ἔστι πρὸς τοὺς ἀπὸ τῶν ὁρατῶν ἀπορρεῖν 10
τι λέγοντας καὶ οὕτως ὁρᾶσθαι τὰ ὁρώμενα.

Αὐτὸς δὲ μόνον ὑπομνήσας ὅτι μὴ εὐλογον οὕτως τὸ ὁρᾶν γίνεσθαι,
ἔχων δεδειγμένον ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὅτι μὴδὲ ἀπὸ τῆς ὄψεως οἶόν τε
25 λέγειν ἀπορρεῖν τι καὶ οὕτως ἡμᾶς ὁρᾶν, τίθησι | τὴν αὐτοῦ δόξαν, ἣν ἐν 123
τοῖς Περὶ ψυχῆς κατεσκεύασε, λέγων· ὥστ' εὐθύς κρεῖττον φάναι τῷ
κινεῖσθαι τὸ μεταξὺ τῆς αἰσθησεως ὑπὸ τοῦ αἰσθητοῦ γίνεσθαι

1—12 cf. De an. p. 135,5—15 2 κρινεῖ Thurot: κρίνει libri 4 ante ἄλλο add. καὶ α
δέχεται V 5 τὸ αὐτὸ αἰεὶ α 7 μικρῶν α ἀπ' om. V φερομένων V
8 πιπτόντων α (ἐμπ. etiam M) τινὰ hic habet AN: ante τῇ Va: om. T 9 τοῦ
πρώτου om. T συνεχέας AN δεῖ MTV: δεῖ ANa 10 εἰδῶλα om. T
τὸ om. V 11 δεχομένου V ὅλον Usener: ὅλων libri ὅλον αἰεὶ δέξ.]
eo quod suscipiat T 12 λαμβάνου AN: om. T 12. 13 cf. De an. p. 135,24—26
13 ante τὰ add. ἔστι e T Thurot sed cf. De an. πῶς δὲ καὶ ἀπὸ τῶν λείων τοίχων ὥς
ἐσχηματισμένα λαμβάνει τὰ εἰδῶλα οὐκ ἐχόντων ἐξοχάς καὶ εἰσοχάς λαμβάνουσαν V
13. 14 cf. De an. p. 135,22—24 13 ἐξοχον V 14 εἰ om. V 15 De an.
p. 135,30 διὰ τί δὲ καὶ μένοντα οὐχὶ καὶ ἀπελθόντος τοῦ ὁρωμένου καὶ ἐπ' ὀλίγον μένει; unde
ὁ δὲ (οὐχὶ) καὶ ἐπ' (ἐπ') conicio aut v. 16 μένειν οὐχ οἶόν τε ἐν καὶ V 16 ταῦτα
μένει καὶ ἐξ conij. Thurot, ἡ ἔξω ἢ ἐν conij. Diels μὲν εἴη ἐξ α (μένει etiam M, qui
ἡ ἐξ ὧν del.) 16—18 cf. De an. p. 136,6—11 16 post λέγειν spat. xiii litt. T
17. 18 διεγείρεσθαι conicio (De an. p. 136,10) 20 τι] τε V post τι cum T add.
οὐκ Thurot εἰ] καὶ conij. Diels ταῦτα om. T 21 ὁρατῶν Usener: ὁρώντων
libri 22 λέγοντα V 23 μόνος VA οὕτως] ὅτω α 24 ante
ἔχων add. καὶ M ἐν τοῖς ἔμπροσθεν] p. 437^b 10 ss. μὴδὲ T: μὴδὲ VANa
25 λέγειν] dicere et T αὐτοῦ libri 26 Περὶ ψυχῆς:] B 7 27 post
αἰσθησεως add. τὸ αἰσθητὸν AN

www.libtool.com.cn

τὴν αἰσθησιν ἢ ἀφ' ἧς καὶ ἀπορροία. δοκεῖ γὰρ αὐτῇ πάσχουσα μὲν 123
καὶ ἡ ὄψις ὑπὸ τῶν ὁρατῶν αἰσθάνεσθαι, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων
ἐκάστη, ἀλλ' οὐχὶ ποιουσά τι καὶ ἐκπέμπουσα, πάσχουσα δὲ οὐ τῇ δέχε-
σθαι ἀπορρέοντά τινα ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν, ἀλλὰ τῇ τὸ μεταξὺ τῆς τε ὕψεως 5
5 καὶ τοῦ ὁρωμένου διαφανές, ὅταν κατ' ἐνέργειαν ἢ τοιοῦτο (τοιοῦτον δὲ
ἔστι τὸ πεφωτισμένον), κινεῖσθαι ὑπὸ τῶν ὁρατῶν, τουτέστι τῶν χρωμάτων
(κινήτικόν γὰρ τὸ χρῶμα τοῦ κατ' ἐνέργειαν διαφανοῦς). τὸν αὐτὸν δὲ
τρόπον ὑπὸ τῶν χρωμάτων κινεῖσθαι τὸ κατ' ἐνέργειαν διαφανές, ὡς κινού- 10
μενον ὑπὸ τῆς τοῦ φωτίζειν πεφυκότος παρουσίας τὸ δυνάμει φῶς δέχεταιί
10 τε καὶ φωτίζεται. κινούμενον γὰρ πῶς καὶ διατιθέμενον τὸ κατ' ἐνέργειαν
διαφανές ὑπὸ τῶν ὁρατῶν τὸ εἶδος αὐτῶν διαδίδωσι τῇ κόρῃ, ὁμοίως ὡς ἔλαβεν,
οὕτῃ καὶ αὐτῇ διαφανεῖ. καὶ | οὕτως διὰ ταύτης δεχομένης διὰ τοῦ διαφανοῦς 124
τοῦ μεταξὺ (τὸ) εἶδος τοῦ ὁρωμένου καὶ μέχρι τοῦ πρώτου αἰσθητικοῦ δια-
διδούσης αὐτὸ τῇ τὸν μεταξὺ πόρον τοῦ τοιοῦτου σώματος εἶναι πλήρη, τὸ ὁρᾶν
15 γίνεσθαι εὐλογον, καὶ ὅτι οὐ κατὰ τὰς ἀπὸ τῶν ὁρατῶν ἀπορροίας. ἐξῆς
λέγει καὶ τὸ ἐπόμενον ἄτοπον τοῖς ἅμα μὲν τῇ παραθέσει τῶν ἀοράτων διὰ 5
μικρότητα [τῶν] χρωμάτων τὴν μῖξιν τῶν παρὰ τὸ λευκόν τε καὶ μέλαν
χρωμάτων γίνεσθαι λέγουσιν, ἅμα δὲ τὴν ἀπόρροϊαν τοῦ ὁρᾶν αἰτιωμένοις.

p. 440^a20 'Επὶ μὲν οὖν τῶν παρ' ἄλληλα κειμένων ἀνάγκη ὥσπερ
20 καὶ μέγεθος λαμβάνειν ἀόρατον οὕτω καὶ χρόνον ἀναίσθητον.

*Ἔστι δὲ ὁ λέγει ὅτι τοῖς τῇ παραθέσει ταύτῃ τὴν ὁρατὴν τῶν χρω- 10
μάτων μῖξιν τε καὶ φύσιν ἀνατιθεῖσιν, ἔτι δὲ τὸ ὁρᾶν τῇ ἀπὸ τῶν ὁρωμένων
ἀπορροίᾳ γίνεσθαι λέγουσιν ἔπεται, ὥσπερ σῶμά τι καὶ μέγεθος λαμβάνουσιν
ἀόρατον τῇ αὐτοῦ φύσει, οὕτως λέγειν καὶ χρόνον τινὰ ἀναίσθητον εἶναι.
25 πᾶσα μὲν | γὰρ κίνησις ἐν χρόνῳ. διὸ καὶ ἡ ἀπὸ τῶν ὁρωμένων ἀπόρ- 125
ροια διὰ κινήσεως ἐπὶ τὰς ὄψεις ἀφικνουμένη δηλονότι ἐν χρόνῳ ἂν τι
ἀφικνοῖτο. τοῦ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον ἀναίσθητον αὐτοῖς ἀναγκαῖον εἶναι
λέγειν καὶ τὴν αἰτίαν παρατίθῃσιν.

1 ἢ—ἀπορροία TV (cf. p. 61,12 et Arist. codd. LSUP): ἀφ' ἧς καὶ ἡ ἀπόρροια AN: ἀφ' ἧς
καὶ μὴ ταῖς ἀπορροίαις Arist. codd. EMY (ταῖς ἀπορροίαις Alex. p. 61,11 sed v. ibid. 14)
1—10 cf. Alex. De an. p. 141,30—142,4 Bruns 1 αὐτὸ N: om. T μὲν post
δοκεῖ V 2 prius καὶ om. T 4 τὸ om. V 5 prius τοιοῦτον AN a
7. 8 τὸν—τρόπον in spatio om. V 9 τοῦ φωτίζειν in spatio om. V 9. 10 δέχεταιί
τε MTVAN: φαίνεται a 11 δίδωσι V 11—14 cf. De an. p. 142,31—143,1
12 διὰ om. a 10 MT: τὸ VANa 13 τὸ add. Thurot αὐτὸ VAN:
αὐτῇ a: om. T 14 τοῦ M: om. VANa 15 ὅτι del. Thurot 16 λέγει—
διὰ om. AN ἀοράτων Thurot: ὁρατῶν libri 17 μικρότητα a τῶν del. Thurot
σωμάτων conl. Thurot; cf. p. 60,9. 14, sed fort. postea a coloribus (v. p. 53,19) invisibilibus
ad corpora transit τὴν MVAN(T): μὲν a παρὰ] περὶ VN: ab T 18 λέγει AN
αἰτιωμένου V 19 ἐπεὶ AN 21 τοῖς om. A ταύτῃ τὴν TVA: ταύτῃ Na
22 ἀνατιθῇ N: ἀνατίθῃσιν A 23 λέγει A σώματι a: τι σῶμα V: om. T
24 αὐτοῦ ANa: αὐτῇ V 25 ἐν om. VA διότι a ἀπὸ om. a 26 ad visum T
ἐν χρόνῳ om. AN 27 ἀφικνεῖτο N τοῦ δὲ τοῦτον scripsi: τοῦτον δὲ TANa: τοιοῦτον δὲ V
ἀναίσθητον Na: οὐκ αἰσθητὸν V: αἰσθητὸν TA 28 λέγειν om. N(?)a καὶ Na: οὐ TVA

p. 440^a22 ἵνα λανθάνωσιν αἱ κινήσεις ἀφικνούμεναι καὶ ἐν δοκῇ 125
διὰ τὸ ἄμα φαίνεσθαι.

Ἐπεὶ γὰρ κατὰ βραχὺ γίνεται τῇ ὄψει κατὰ τοὺς οὕτω λέγοντας τὸ ὁρᾶν δ
(ὅσον γὰρ οἷα τε δεῖσθαι ἢ κόρη τοῦ εἰδώλου, τοσοῦτον καθ' ἐκάστην
5 ἔμπτωσιν ὁρᾷ), δοκεῖ δὲ ὡς ἅπαξ καὶ μιᾷ προσβολῇ καὶ ὡς ἐν ὁρᾶν τὸ
ὀρώμενον, δεῖ ἐν ἀναισθήτοις χρόνοις τὰς τῶν τηλικούτων ἐμπτώσεις γινο-
μένας διαλανθάνειν, ἵνα μὴ κατὰ μικρὰ ἀλλ' ἀθρόον αὐτὸ ὁρᾶν δοκῇ. 10
πᾶσι μὲν οὖν τοῖς οὕτω τὸ ὁρᾶν λέγουσι γίνεσθαι ἀναισθήτων χρόνων χρεία·
τοῖς δὲ καὶ τὴν τῶν χρωμάτων διαφορὰν τῇ τῶν ἀναισθήτων σωματίων
10 παραθέσει ἀνατιθεῖσιν, εἴγε καὶ τῇ ἀπορροίᾳ λέγουσιν τῇ ἀπὸ τῶν | ὀρω- 126
μένων τὸ ὁρᾶν γίνεσθαι, διπλασιάζεται τὸ ἄτοπον. οὐ γὰρ μόνον ἀναισθήτα
μεγέθη τοῦτοις ἀνάγκη λέγειν, ἀλλὰ καὶ χρόνους ἀναισθήτους. δύναται
καὶ ὡς ἰδίως ἐπόμενον τὸ δεῖν λέγειν ἀναισθήτους χρόνους εἶναι τοῖς καὶ
τῇ τῶν σωματίων κατὰ μικρὰ παραθέσει τὴν τῶν χρωμάτων διαφορὰν ἀνα-
15 τιθεῖσιν εἰρηκέναι. οὕτως δ' ἂν ἢ πολλὰ ἂν τὰ ὀρώμενα ὡς ἐν ὄψεται τις,
εἰ λανθάνοι ἢ ἀφ' ἐκάστου αὐτῶν ἀπόρροια καθ' αὐτὴν ἐμπίπτουσα τοῖς
ὀφθαλμοῖς καὶ δοκεῖ ὡς μία ἅπαξ καὶ ἢ ἀφανὲς τοῦ ὀρωμένου γίνεσθαι.

p. 440^a23 Ἐνταῦθα δὲ οὐδεμία ἀνάγκη.

Ἐνταῦθα λέγει ἐπὶ τῆς δόξης τῆς δι' ἀλλήλων τὰ χρώματα ὁρᾶσθαι 10
20 λεγούσης· καὶ οὕτως αὐτῶν τὴν μῆξιν ποιούσης. τὸ γὰρ ἐπιπολῆς χρῶμα
κινούμενον ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου αὐτῷ ἀλλοίαν τὴν φαντασίαν ποιήσει τοῦ
ὀρωμένου, καὶ κατὰ τὰς τῶν ὑποκειμένων διαφορὰς ἔσται | καὶ ἢ τοῦ ὀρω- 127
μένου φαντασία διάφορος. ὅτι δὲ βελτίων ἢ δόξα αὕτη ἢ περὶ μίξεως χρω-

1 ἵνα λανθάνωσιν om. TA λάθωσιν Arist. codd. EMYL, sed cf. v. 16 δοκεῖ TVA:
an δοκῇ εἶναι cum Arist.? v. p. 62,3 3 ἢ ὄψις AN 4 ὅσοι V τοιοῦτον N
5 ἐμπίπτουσιν N 6 δεῖ Ta: δὴ V: δοκεῖ AN αἰσθήτοις TAN 7 διαλανθά-
νουσιν V: *percipere* T μικρὰ TV: σμικρὰ A: μικρόν AN: σμικρόν M, sed v. v. 14
8 οὖν om. N 9 καὶ om. T καὶ τὴν] κατὰ V τῇ om. M
αἰσθητῶν a (corr. M) 10 ἀνατίθουσιν AN 11 διπλασιασθήσεται T, fort. recte
(v. p. 61,18) 11. 12 ἀναισθήτων μέγεθος V 12 χρόνοις a: χρόνος A ἀναισθήτος A
δύναται TVAN: διὰ τοῦτο a 13 ὡς a: ὥ VAN: cum T τὸ a: τοῦ VAN:
τῷ T ἀναισθήτου χρόνου AN 13. 14 καὶ τῇ . . . παραθέσει Thurot (cf. v. 9):
(δὲ add. T) κατὰ τὴν . . . παράθεσιν libri 14 σωματίων T: χρωμάτων VANa
σμικρὰ a τῇ . . . διαφορᾷ a (corr. M) 14. 15 ἀνατιθεῖσιν Ta: ἀνατίθουσιν VAN
15 εἰρηκεν a prius ἂν fort. del. aut ἄμα scrib.; neque enim Alex. ἂν cum futuro
coniunxit (δ' ἄμα πολλὰ ὄντα (τὰ) Diels) πολλὰ ἂν om. T alt. ἂν del. Thurot,
fort. recte ὄψεται] ὄφθει] Thurot, sed v. p. 62,2 15. 16 τις εἰ scripsi:
τισί libri: εἰ M 16 λανθάνει T et Thuroti cod. B ἀφ'] ἐφ' V 16. 17 τοῖς
ὀφθαλμοῖς MT: τῶν ὀφθαλμῶν VANa 17 δοκοῖ con. Thurot, sed v. p. 62,3
ἀφανῆς AN: ἀφ' ἐνός conicit, v. 5 et p. 62,2 19 λέγω T ἐπὶ] περὶ M:
super T 20 ἐπὶ πολλῆς V 21 αὐτοῦ V 22 ἔσται scripsi: τε V et
Thuroti codex B: om. TANa 23 alt. ἢ V: τὰ AN: om. Ma περὶ VAN(T):
τῶν a: περὶ τῆς M 23. 61,1 τῶν χρωμάτων M, sed v. Arist. p. 440^a28

www.libtool.com.cn

μάτων τῆς πρὸ αὐτῆς ἔδειξεν ἐπενεγκῶν τὸ ὥστ' εἰ μὴ ἐνδέχεται 127
μὴδὲν εἶναι μέγεθος ἀόρατον, ἀλλὰ πᾶν ἔκ τινος ἀποστήματος
ὁρατόν. ταύτῃ γὰρ ἐκείνης αὕτη πλέον ἔξει, ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ταύτην 5
ἀόρατόν τι σῶμα. περὶ μέντοι τοῦ ἀναισθήτους χρόνους μὴ ἔσεσθαι ἐπὶ
5 ταύτης οὐδὲν εἶπεν, ὅτι ἀνάγκη τοῦτο ἐπὶ ταύτης γίνεσθαι, εἰ κατὰ ἀπορ-
ροίας τῶν ὁρωμένων λέγει τις γίνεσθαι τὸ ὁρᾶν.

Δύναται τὸ λεγόμενον οὕτως εἰρησθαι. ἐκθέμενος τὰς δύο δόξας, καθ' 10
ἃς οἶόν τε πλεῖω φαίνεσθαι τὰ χρώματα, τὴν τε κατὰ παράθεσιν τῶν διὰ
μικρότητα ἀοράτων, ἣτις ἦν δόξα τῶν πρὸ αὐτοῦ, καὶ τὴν κατὰ ἐπιπρόσθησιν,
10 ἐξῆς εἶπε πῶς γινομένου τοῦ ὁρᾶν δύναται σφίξεσθαι τὸ τὴν τῶν χρωμάτων
μῖξιν κατὰ | τινὰ γίνεσθαι τούτων τῶν τρόπων· οὐ γὰρ ταῖς ἀπορροαῖς, ὡς 128
ᾤοντο οἱ πρὸ αὐτοῦ (ἄφῃ γὰρ οὕτω καὶ ἡ ὄψις ἔσται), ἀλλὰ τῇ τοῦ με-
ταξὺ τῆς ὄψεως καὶ τοῦ ὁρωμένου διαφανοῦς κινήσει ὑπὸ τῶν ὁρατῶν.
εἰπὼν δὲ ὅτι ἄτοπον τὸ τῇ ἀπορροαῖ τὴν ὄψιν γίνεσθαι λέγειν καὶ δεικνύς
15 πῶς, παρατίθεται καὶ δείκνυσι τὸ συμβαῖνον ἄτοπον τοῖς παραθέσει τῶν 5
ἀοράτων τὴν τῶν χρωμάτων μῖξιν (γίνεσθαι) λέγουσιν, εἰ ἀπορροαῖ γίνε-
σθαι λέγοιεν τὸ ὁρᾶν. οὐ γὰρ μόνον αὐτοῖς ἀναγκαῖον ἔσται ἀόρατά τινὰ
μεγέθη λέγειν, ἀλλὰ καὶ ἀναισθητον χρόνον, καὶ διπλασιασθήσεται τὸ
ἄτοπον, εἴγε μήτε ἀναισθητον τῇ αὐτοῦ φύσει μέγεθός ἐστιν, ὡς ἔρεϊ, 10
20 μήτε ἀναισθητος χρόνος. πᾶσι μὲν γὰρ τοῖς ἀπορροαῖς αἰτιωμένοις ἀκο-
λουθεῖ τὸ ἀναισθητον χρόνον εἶναι λέγειν. εἰ δὲ τινες τῇ τῶν ἀοράτων
παραθέσει τὴν μῖξιν τῶν χρωμάτων αὐτῶν γίνεσθαι λέγοιεν, ὡς ἔλεγον
οἱ πρὸ αὐτοῦ, τούτοις ἀκολουθήσει ἅμα μὲν μεγέθη ὑποτίθεσθαι ἀόρατα 129
εἶναι, 8 καὶ αὐτὸ ἄτοπον. ἅμα δὲ καὶ χρόνον ἀναισθητον, ὡς ἴσον εἶναι
25 τὸ ἐπὶ μὲν οὖν τῶν παρ' ἄλληλα κειμένων τῷ 'ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν
παρ' ἄλληλα κειμένων, ὡς μεγέθη τινὰ ὑποτίθεσθαι ἀόρατα εἶναι, οὕτως
ἀνάγκη ἔσται καὶ χρόνους ἀναισθήτους λέγειν.' οὕτως γὰρ τὰ κατὰ μικρὸν 5

1 αὐτῶν AN ὥστ' εἰ μὴ a (Arist. cf. p. 62,26): ὡς τι μὴ AN: ὡς εἰ μὴ V
3 ταῦτα V: *ista* T ἐκείνης αὕτη M: ἐκείνης αὐτῆς V: αὐτῆς ἐκείνης AN: ἐκείνης
αὐτῇ a: ἐκείνης T ἔχει T ταύτην] ταῦτα VA 4 ἀοράτόν τι σῶμα
MTVAN: ὁρατόν τι χρώμα a 5 ταύτης] ταῦτα V 6 λέγει a γίνεσθαι
τὸ ὁρᾶν TV: τὸ ὁρᾶν γίνεσθαι ANa 7 καὶ ante οὕτως add. a 9 ἐπιπρόσ-
θησιν V 10 τὴν om. V 12 ἡ om. V ἐστὶ T 13 τοῦ a: τῇ τοῦ
V: τῆς τοῦ AN τῶν] τὴν V 14 ὅτι om. V δὲ τὸ ἐπόμενον ἄτοπον τοῖς
... λέγουσιν T (*inconveniens quod sequitur dicentes visum fieri per defluxum*) καὶ T:
ἡ VANa δείξας e T Thurot, fort. recte 15 πῶς om. T δείκνυσι om. T
τοῖς a: τῆς V: τῇ AN παραθέσεως V 16 ὁρατῶν a γίνεσθαι addidi cf. v. 22:
post ἀοράτων add. Thurot εἰ om. V 17 ἐστὶ T ἀόρατα Va: ὁρατά T:
δὲ ὁρατά AN 18 διπλασθήσεται V 19 μήτε Ta, e corr. A: μὴ τι VN,
prius A αὐτοῦ libri ἐρεϊ] p. 448^b2 ss. 20 αἰσθητός N 21 post
τὸ add. καὶ TN λέγων V ὁρατῶν a 22 χρόνων AN αὐτῶν om. T
del. Usener) 23 *sequitur* T μέγεθος V ἀόρατον V 25 τὸ] τῷ M
(*impositis* T, corr. in *positis* prius μὲν om. M οὖν om. Ma ἀλλήλων V
25. 26 τῷ—κειμένων Va: om. TMAN 26 ὑποτίθεσθαι a: ὑποτίθεσθαι ὡς M: ὑπο-
τίθεται VAN: om. T ὁρατά AN ante εἶναι add. τινὰ a (om. etiam M) 27 χρόνον
ἀναισθητον TAN 27. 62,1 τὰ ... ἐμπίπτοντα μόρια Thurot: τὸ ... ἐμπίπτον μόριον libri

www.libtool.com.cn

ἐμπιπτόντα μόρια τῇ κόρῃ καὶ κατὰ τοσοῦτον, ὅσον ἡ κόρῃ δέξασθαι δύνα- 129
ται, ὡς ἔν τε καὶ συνεχῆς ὁραθήσεται, εἰ λανθάνοι ἡ διαφορά τῶν χρώμων
καθ' οὗς ἐμπίπτει τῇ κόρῃ τὰ ὁρώμενα εἰδῶλα καὶ εἰς δοκεῖ εἶναι ἐν ᾧ
τὸ πᾶν ὁρᾶ. οὗο δὲ ἄτοπα ἀκολουθήσει τῇ τοιαύτῃ δόξῃ, τό τε μεγέθη
5 τινὰ λέγειν ἀόρατα καὶ χρόνους ἀναισθητοὺς, ὧν οὐδέτερον ἀληθές, ὡς 10
προελθὼν δεῖξει.

Εἰπὼν δὲ τὸ ἐπόμενον ἄτοπον τοῖς τὸ ὁρᾶν ταῖς ἀπὸ τῶν ὁρωμένων
ἀπορροαῖς ἀνατιθεῖσι καὶ δεῖξας αὐτὸ ἐπὶ παραδείγματος τοῦ τὴν τῶν χρω-
μάτων μῖξιν ἐκ τῆς τῶν ἀοράτων παραθέσεως γίνεσθαι (ἔπεται γὰρ καὶ
10 χρόνους | ἀναισθητοὺς τίθεσθαι), ὅτι μὴ τοῦτο ἔπεται τὸ ἄτοπον τοῖς διὰ 130
τῆς τῶν μεταξὺ κινήσεως τὸ ὁρᾶν γίνεσθαι λέγουσιν ἐπιφέρει, πάλιν ἐπὶ
τούτου παραδείγματι χρώμενος τῇ δόξῃ τῇ κατὰ τὴν ἐπιπρόσθησιν τῶν
χρωμάτων τὴν μῖξιν αὐτῶν γίνεσθαι λεγούσῃ. λέγει γὰρ ἐνταῦθα 5
οὐδεμία ἀνάγκη, τὸ ἐνταῦθα λέγων ἐπὶ τῆς δόξης τῆς διὰ τῆς κινή-
15 σεως τοῦ μεταξὺ τὸ ὁρᾶν γίνεσθαι λεγούσης, ἣν προέκρινεν αὐτός. οὐκέτι
γὰρ τοῖς οὕτω λέγουσι γίνεσθαι τὸ ὁρᾶν ἀνάγκη λέγειν ἀναισθητόν τι μέγε-
θος ἢ ἀναισθητόν τινα χρόνον εἶναι, καὶ διὰ τί δείκνυσιν ἐπὶ τῶν χρω-
μάτων τῶν ἐπαληψιμμένων ἀλλήλοις· οὕτε γὰρ ἀναισθητα· οὕτως τὰ κεχρω- 10
σμένα λαμβάνουσιν οὕτε χρόνου δεησόμενα πρὸς τὸ τὰς ἀπὸ τούτων ἀπορ-
20 ροαῖς πρὸς τὴν ὅψιν ἐνεχθῆναι. ἀλλὰ τὸ ἐπιπολῆς χρῶμα τῷ διαφανεῖ
τῷ μεταξὺ τῆς τε ὁψεως καὶ ἑαυτοῦ γειτνιῶν ἄλλως μὲν διαθήσει τὸ δια-
φανές τὸ μεταξὺ ἀπλοῦν τε καὶ καθ' | ἑαυτοῦ ὅν, ἄλλως δέ, εἰ εἴη τι αὐτῷ 131
ὑποκείμενον ὅφ' οὐ πάσχοι. οὐ γὰρ ὡς ἀπλοῦν ἔτι διατίθῃσι τὸ μεταξὺ
διαφανές, ἀλλ' ὡς μεμιγμένον καὶ ἕτερόν τι ὄν διὰ τὴν τοῦ ὑπαληψιμένου
25 χρώματος αὐτῷ διαφορὰν καὶ τὸ ὑπ' αὐτοῦ πάθος γινόμενον ἐν αὐτῷ.
εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ δεῖξας ἐπιφέρει· ὥστ' εἰ μὴ ἐνδέχεται μηδὲν 5
εἶναι μέγεθος ἀόρατον, ἀλλὰ πᾶν ἔκ τινος ἀποστήματος ὁρατόν,

1. 2 δύναται δέξασθαι V 2 τε] γε a συνεχῆς AN 3 inciderunt T
εἰς V: εἰ δ ANa: non T (unum?) δοκοῖ conl. Thurot, sed v. p. 60,17 4 τὸ πᾶν]
esse T μέγεθος a 5 ἀόρατον V 6 προῖων a, v. ad p. 61,19 7 τοῖς]
τῆς V 8 αὐτὸ TV: αὐτὰ Aa: αὐτοῦ V 9 ὁρατῶν a καὶ (μεγέθη ἀόρατα
καὶ) conicio 10 χρόνος ἀναισθητός AN τίθεσθαι Thurot (ponere T): ἐντίθεσθαι V:
ἐκτίθεσθαι Aa: γὰρ τίθεσθαι N post ὅτι add. δὲ a τοῖς διὰ Ta: om. VAN
11 τῶν] om. a (habet etiam M): τοῦ conicio λεγούσης AN 12 τοῦ V
παραδείγματος VN χρώματος V post παραδείγματί add. τι νι T τὴν om. AN
ἐπιπρόσθεσιν AN 13 αὐτῶν Ta: αὐτῆς V: αὐτοῖς AN λεγούσῃ Ta: λέγουσι VAN
λέγεται V 13. 14 enim hoc neque nullam necessitatem T 13 post ἐνταῦθα cum Arist.
add. δὲ a 16 γὰρ om. AN 18 ἐπαλειψιμμένων V γὰρ om. T 19 λαμ-
βάνει N χρόνον N δεησόμενα Ta: δεησόμεθα VAN τὸ] τοῦ V
19. 20 defluxum T 20 ἐλεγχθῆναι V ἐπὶ πολλῆς VN 21 τῷ] τὸ V
ἑαυτῷ V γειτνιῶντι a: movens T διαθήσει scripsi (T? disponet): διαθέσει VAN:
διαθέη a (T?): <ἄν> διαθέη conl. Thurot 22 τε om. V αὐτὸ V ὅν]
ἦν AN αὐτῶν V 23 πάσχει Va 24 ἄλλως T ὡς om. V
μεμιγμένα V ὑπαληψιμένου AN: ὑπαλειψιμένου V: ἐπαληψιμένου Ta 25 αὐτῆς V
τὸ repetit a ὑπ' αὐτῆς V, tum τὸ add. VAN 26 μὴ ἦν δέχεται AN
27—63,2 ἀλλὰ—ἀόρατα om. V

www.libtool.com.cn

καὶ αὕτη τις ἂν εἴη χρωμάτων μῖξις, λέγων ὅτι εἰ μὴ εἴη μεγέθη 131
τινὰ ἀόρατα, ἣ ἐκεῖνος λεγομένη μῖξις γίνεσθαι τῶν χρωμάτων κατὰ τὴν
τῶν ἀοράτων παραθέσιν οὐκ ἂν εἴη, εἴγε μηδὲν μέγεθος ἀόρατον, αὕτη δὲ
ἣ δευτέρα δόξα ῥηθεῖσα γίνοιτ' ἂν καὶ αὕτη τῆς τῶν χρωμάτων μίξεως 10
αἰτία, ἣ κατὰ τὴν ἐπάλειψιν καὶ ἐπιπρόσθησιν ἄλλου ἄλλῃ. ἐρεῖ γὰρ καὶ
ἄλλην τινὰ καὶ τήνδε κυριωτέραν.

Καὶ μὴ ὄντων δὲ μεγεθῶν ἀοράτων τινῶν, ὅμως φησὶ μηδὲν κωλύειν 132
καὶ τῇ παραθέσει τῶν χρωμάτων δόξαι τινὰ μίξιν γίνεσθαι τοῖς ἀπὸ πλείονος
διαστήματος ὁρῶσι τὰ τοῦτον τὸν τρόπον παρακείμενα. περὶ γὰρ τοῦ μηδὲν
10 εἶναι μέγεθος ἀόρατον τῇ αὐτοῦ φύσει μηδὲ οὕτως δύνασθαι τὴν μίξιν τῶν
χρωμάτων γίνεσθαι, ὡς ἐκ τῆς τῶν ἀοράτων πυρῶν παραθέσεως, ἐν ὑστέρω, 5
φησὶ, δειχθήσεται.

p. 440*31 Εἰ δέ ἐστι μῖξις τῶν σωμάτων μὴ μόνον τὸν τρόπον
τοῦτον ὅνπερ οἶονταί τινες, παρ' ἄλληλα τῶν ἐλαχίστων τιθε-
15 μένων, ἀδήλων δὲ ἡμῖν διὰ τὴν αἴσθησιν.

Διὰ τούτων τίθησι τὴν αὐτοῦ δόξαν, ἥ συγκατατίθεται μᾶλλον τῶν
προειρημένων. αἱ μὲν γὰρ προειρημέναι οὐ μῖξιν χρωμάτων, ἀλλὰ φαν-
τασίαν μίξεως εἰσάγουσιν· διὸ οὐδὲ ὑπόστασιν τινα διδόναι τοῖς ἄλλοις χρώ- 10
μασιν. (καθ') ἣν δὲ αὐτὸς νῦν τίθησι δόξαν, μῖξις τε ἀληθῶς ἐστὶ χρω-
μάτων, καὶ ὕπαρξίς ἐστι δὲ ἣ κατὰ μίξιν τῶν σωμάτων γινομένη. εἰ γὰρ
20 ἐστὶ μῖξις τῶν σωμάτων, οὐ κατὰ παραθέσιν μόνον, ὡς ᾤοντο οἱ πρὸ
αὐτοῦ, παρ' ἄλληλα τιθεμένων τῶν | ἐλαχίστων καὶ ἀδήλων ἡμῖν διὰ τὸ 133
ἀναίσθητα εἶναι, ἀλλὰ καὶ ὄλων δι' ὄλων τρεπομένων, ὡς ἐν τοῖς Περὶ
γενέσεως δέδειξε περὶ μίξεως λέγων (τοῖς μὲν γὰρ παραθέσει τὴν μίξιν
25 γίνεσθαι λέγουσιν ἀκολουθεῖ ταῦτα μόνον μίγνυσθαι λέγειν ἀλλήλοις, ὅσα
ἐνδέχεται διελεῖν εἰς τὰ ἐλάχιστα. ἐστὶ δὲ ταῦτα ἐφ' ὧν οἶόν τε τῶν 5

1. 2 τινὰ μεγέθη AN	2 τινὰ om. T	ἣ] ἣ V: ἣ TN	λέγομεν ἣ TAN
μίξιν V	3 ὁρατῶν a	παραθέσιν V	4 ἣ δευτέρα] sive T
om. T	γίνοιτ' V	αὕτη AN	5 ἣ N
καὶ Ta: om. VAN	ἄλλῃ T: ἄλλως VANa	ἐρεῖ MTVAN: τὴ εἰ a	
ἐρεῖ] p. 440 ^b 14 ss.	6 τῆσδε coni. Thurot	κυριωτάτην V	7 post
μεγεθῶν add. καὶ VAN	μηδὲ V	8 τὴν παραθέσιν V	δόξαι scripsi
(cf. Arist. φαίνεσθαι): δόξει VAN: δοξάζει a: om. T	πλέον V	9 διαστήματος	
MTVN: om. A(?)a	περικείμενα V	10 αὐτοῦ libri	11 πυρῶν T (cf.
p. 53,22 ss.): πόρων ANa: πόρων V	ἐν] et in T	ἐν ὑστέρω] v. ad p. 61,19	
14 περὶ ἀλλήλοις V	15 ἀδήλων T: ἀδηλον VA: ἀδηλα N	16 ante τὴν add.	
nohis T	αὐτοῦ ANa: αὐτῷ V	συνεκτίθεται N	18 ἄγουσι V
add. Thurot	αὐτὸ N	νῦν om. T	νῦν τίθησι] συντίθησι V
ἀληθῶς Λa: ἀληθῆς TV: ἀληθῶν N	20 δὲ om. a	post κατὰ add. τὴν a	
χρωμάτων a	20. 21 γινομένη - σωμάτων rep. N	21 χρωμάτων a	οὐ a:
om. TVAN	21. 22 οἱ πρὸ αὐτοῦ] quidam T	22 διὸ V	23 ἀναίσθητον AN
ἀλλ' V	καὶ A'a: δι' N, εἰ e corr. A: om. TV	ὄλων] ὄλου ἡμῖν a	
23. 24 Περὶ γενέσεως] A 10 p. 327 ^b 31 ss. cf. Philop. p. 192,22 ss. Vit.	24 δέδεικε N:		
δέδεικεται V	παραθέσεως V		

ὁμοειδῶν ἐν τι κατ' ἀριθμὸν λαβεῖν, ὃ μηκέτι εἰς ὁμοία διαιρεῖται· διὸ 133
 καὶ ἀδιαίρετον ταύτη. ἔστι δὲ τοῦτο ἐπὶ τῶν στερεῶν τε καὶ ἀνομοιομερῶν,
 οἷον ἀνθρώπων, ἵππων, κυνῶν, βοῶν, σπερμάτων. ἐν ἑκάστῃ γὰρ τούτων
 ἐστὶ τι τὸ κατ' ἀριθμὸν ἓν, ὃ καὶ ἐλάχιστόν ἐστι τῶν ἐν τῇ αὐτῇ γένει,
 5 τῷ μηκέτ' εἰς ὁμοία διαιρεθῆναι δύνασθαι· οὔτε γὰρ ὁ εἰς κατ' ἀριθμὸν 10
 ἄνθρωπος εἰς ἀνθρώπους ἔτι διαιρεῖται οὔτε ὁ ἵππος οὔτε ἄλλο τι τῶν
 τοιούτων. τῶν δὲ τοιούτων καὶ οὕτως ἀδιαίρετων ἑκάστων κατὰ παρά-
 θεσιν μῖξις. ἵπποι γὰρ κυεῖ καὶ | ἀνθρώποις καὶ κριθαὶ πυροῖς καὶ κέγχροις 134
 οὕτω μίγνυνται τῇ τῶν ἐλαχίστων ἐν αὐτοῖς σφζομένων παραθέσει, ὅταν
 10 πολλὰ ἢ· οὐ γὰρ δὴ εἰς ἵππος ἐνὶ ἀνθρώπῳ παρατεθεὶς μεμιχθαι λέγεται
 ἢ εἰς πυρὸς κριθῇ μῖξ. ὅσα δὲ ὑγρά τε καὶ ὁμοιομερῇ καὶ μὴ οἷόν τε
 αὐτῶν τὸ ἐλάχιστον λαβεῖν, ταῦτα οὐκέτι οἷόν τε τῇ παραθέσει τῶν 5
 ἐλαχίστων μίγνυσθαι λέγειν, ἀλλ' ἐν τούτοις διὰ παντὸς ἡ μῖξις, ἃ καὶ
 κυρίως μεμιχθαι λέγεται· ἔστι δὲ ταῦτα ἐφ' ὧν τὸ κεκράσθαι κατηγοροῦ-
 15 μεν. πῶς δὲ τοῦτο δυνατόν ὅλον τι δι' ὅλου μίγνυσθαι ἔδειξεν ἐν τοῖς
 Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, ὅτε περὶ μίξεως ἔλεγε· διὸ καὶ λέγει ἐν τοῖς
 Περὶ μίξεως εἰρηκέναι. εἶπε γὰρ ἐκεῖ τὸ τὴν ὕλην [δι'] ἀμφοτέρων τῶν
 μεμιγμένων εἶναι τὴν αὐτήν, καὶ διὰ τοῦτο ἑκάτερον αὐτῶν καὶ ποιητικὸν
 τοῦ ὃ μίγνυται καὶ παθητικὸν ὑπ' ἐκείνου εἶναι, ὅταν ἰσάζωνται ταῖς δυ-
 20 νάμεσι τὰ μινύμενα [ἡ], ὡς μὴ τὸ ἕτερον αὐτῶν κατισχύσαν θάτερον εἰς
 τὸ ἴδιον εἶδος | αὐτοῦ μεταβάλλειν, ἀλλ' ὡς ἑκάτερον ἅμα ποιοῦν τε καὶ 135
 πάσχον, ἀποβάλλοντα τὰς ὑπεροχάς, ὧν παρούσων ἦν ἀλλήλων διαφέροντα,
 καὶ τὸ μὲν ὕδωρ φέρε εἰπεῖν, τὸ δὲ οἶνος, ἐν μέσῳ καταστῇ, καὶ ἓν τι
 εἶδος ἐξ ἀμφοτέρων γένηται καὶ † ἡνωμένα, ἀλλ' οὐ παραθέσει τῷ εἶναι 5
 25 εὐδρίστα καὶ ὑγρά † τό τε δι' ὅλων τι μεμιχθαι. καὶ ἡ τοιαύτη μῖξις

1 ἓν] ἔστι N λαβεῖν] λέγειν V ὄνομα V 2 ταῦτα V ἀδιαίρετον
 TV: ἀδιαί... AN: ἀδιαίρετα u 3 κυνῶν] et canibus T 4 τὸ A(?)a: om. VN,
 fort. recte ἓν δ MTVAN: ἐν ᾧ a καὶ om. T ἔστι om. V
 6 εἰς] est (et?) in T ὁ om. V alt. οὔτε Ta: ἡ δτι AN: ἡ V 7 τῶν
 δὴ τοιούτων om. Ta διαιρετῶν V ἑκάστων M: ἑκαστα VANa: om. T
 8 μῖξις AN κέγχρω V: spat. iv litt. AN 9 μίγνυται V αὐτῷ σωζομένων V
 περιθέσει V 10 περιτεθεὶς N 11 ὁμοιομερῇ καὶ om. T 14 ἔστι MTVAN:
 γίνεται a τὸ κεκράσθαι] spat. v litt. T 15 τοῦτο] om. T: τούτων N
 τι om. T 16 quod et de mixtura horum diximus T 17 εἴρηται cum Arist. T
 ἐκεῖ] De gen. et corr. A 10 p. 328*19 ss. τὸ Va: τῷ AN: del. Thurot
 δι' a: διὸ V: δὲ AN: om. T 18 prius καὶ om. T 19 τοῦ] τῶν N
 post ἐκείνου lacunam statuit Thurot, in qua exposita esse censet quae apud Aristot.
 328*24—28 leguntur εἶναι scripsi: fva MTVAN: om. a ἰσάζονται ANa
 20 ἡ delevi κατισχύσαν om. T aut possit vertit 21 αὐτοῦ T: αὐτὸ VANa
 21. 22 ποιεῖν τε καὶ πάσχειν conicio 21 ποιοῦντα καὶ a 22 πάσχοντα M
 ἀποβάλλοντα conicio (cf. De mixtione p. 230,31 Br.) ὧν—ἦν] spat. xxii litt. T
 ὥνπερ οὐσῶν a post ἀλλήλων add. τὰ N 23 φέρε V τὰ δὲ VA:
 τάδε N 24 γένηται in spatio om. V ἡνωμένον conicio: ἡνωμένα ἡ con.
 Thurot ἀλλ' οὐ a: om. TVAN περιθέσεως (!) V τῷ Ta: τὸ VAN
 εἶναι] sicut T 25 εὐδρίστα T: δόριστα VANa, sed v. Arist. p. 328*24 et Alex. De

ἄμα καὶ χρᾶσις καλεῖται), οὕτω δὴ μιγνυμένων τῶν σωμάτων ἀνάγκη 135
καὶ τὰ χρώματα τὰ ἐν τοῖς σώμασι τοῖς μιγνυμένοις μίγνυσθαι ἀλλήλοις
ὅλα δι' ὧν.

Ὡσπερ οὖν καὶ τὰ ἄλλα αὐτῶν πάθη, οὕτω δὴ καὶ ἡ τῶν ἐναντίων 10
5 χρωμάτων μῖξις ἔστιν, ἣν καὶ αἰτίαν φησὶ τοῦ πολλὰς εἶναι χροᾶς· οὐ γὰρ
τὴν ἐπιπόλασιν οὐδὲ τὴν παρὰθεσιν πολλὰ ποιεῖν χρώματα, ἀλλὰ μόνον
φαντασίαν πλειόνων. ἐπὶ δὲ τῆς τοιαύτης μίξεως πρὸς ἀλήθειαν πολλὰ
τὰ χρώματα γίνεται. ὅτι γὰρ μὴ τῷ φαίνεσθαι μόνον τὸ πλῆθος τῶν
χρωμάτων, ἀλλὰ | τῇ ὑποστάσει, ἔδειξε διὰ τοῦ εἰπεῖν οὐ γὰρ πόρρωθεν 136
10 μὲν ἐγγύθεν δὲ οὐ φαίνεται μία χροιά. τὰ γὰρ τῇ φαντασίᾳ πολλὰ καὶ
διαφέροντα, οὐ τῇ ὑποστάσει, πόρρωθεν μὲν ὁρώμενα ἄλλα φαίνεται, ἐγγύθεν
δὲ τὰ αὐτά, ὥσπερ καὶ τὰ ἔξω τὴν τῶν ἄλλων μῖξιν ποιῶσι. πολλὰς δ
δὲ φησὶ διαφορὰς ἔσεσθαι χρωμάτων τῶν κατὰ τὴν τοιαύτην μῖξιν τῷ κατὰ
διαφέροντας λόγους αὐτῶν τὴν μῖξιν γίνεσθαι, καὶ τὰ μὲν ἐν ἀναλογίᾳ τινὶ
15 καὶ λόγῳ τῶν μιγνυμένων γίνεσθαι, τὰ δὲ καὶ ὑπεροχὴν μόνον, ὥσπερ
ἐλέγετο καὶ ἐπὶ τῆς παρ' ἀλλήλα τῶν ἀοράτων θέσεως ἢ τῶν ἐπιτιθεμένων
ἄλλων ἄλλοις. ὥς γὰρ ἐπ' ἐκείνων λέγεσθαι ἐδύνατο τὸ πλῆθος γίνεσθαι 10
τῶν χρωμάτων τῇ ποιᾷ σχέσει τῶν παρακειμένων ἢ ἐπιπροσθόντων, οὕτω
καὶ ἐπὶ τῆς μίξεως τῇ ποιᾷ τῶν μιγνυμένων σχέσει πρὸς ἀλλήλα. διὰ
20 γὰρ τὴν τοιαύτην τῶν μιγνυμένων διαφορὰν ἔσται καὶ τὰ μὲν ἡδέα | μᾶλλον, 137
τὰ δὲ ἥττον τῶν χρωμάτων.

Εἰπὼν δὲ ταῦτα, διὰ ποίαν αἰτίαν τὰ εἶδη τῶν χρωμάτων ἔστιν ὠρι-
σμένα, ἀλλ' οὐχὶ ἄπειρα, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων αἰσθητῶν, χυμῶν τε
καὶ ψόφων καὶ τῶν ὁσφραντῶν τε καὶ ἀπτῶν, ὕστερόν φησιν ἐπισκεπτέον· δ
25 ἐρεῖ δὲ τὴν αἰτίαν προῖόν. ὦν γὰρ ἔστι τὰ πέρατα καὶ τὰ ἔσχατα ὠρι-
μένα, τούτων ἀνάγκη καὶ τὰ μεταξὺ ὠρίσθαι. ἐν οἷς δὲ γένεσις ἔστιν

mixture p. 228,36 Br. ἐν τοῖς εὐορίστοις τε καὶ ὑγροῖς ἢ ὡς χρᾶσις μῖξις, et εὐόριστα scrib.
Quaest. p. 5,13 Br. τότε T: τῷ δὲ conicio (τῷ iam Thurot), v. eandem oppositionem
p. 63,23 ss., fort. gravior corruptela statuenda 1 μιγνυμένων (ut vid. T) a: μινύμενα
VAN, tum καὶ add. N 2 alt. τὰ a: τοῦ AN τὰ ἐν τοῖς σώμασι in spat. om. V
μιγνυμένοις] visibilibus T 4 οὖν—δὴ om. T τὰ om. V πάθη—δὴ καὶ
in spat. om. V 4. 5 τῶν χρωμάτων τῶν ἐναντίων V 5. 6 οὐ γὰρ—ἐπιπό-
λασιν in spat. om. V 6 ἐπιπόλασιν a 7 ante πρὸς add. καὶ a
8 πράγματα V 8ταν V τῷ τὸ V 9 τῇ τὴ V τοῦ τῶν N
10 μὲν a (Arist.): om. TVAN ante μία add. ἢ a μία om. AN χροᾶ
a (Arist.) 12 δὲ τὰ V (τὰ T): δὲ οὐ τὰ a: om. AN ὥσπερ (οὐ) κατὰ τὰ ἔξω
coni. Diels 13 τῶν T: τὰ VAN: τὰς a 13. 14 κατὰ . . . λόγους] male πολλοῖς
λόγοις Arist. codd. L SUP 14 διαφέροντι V λόγους om. V ἐναντιολογία a
(corr. M) 15 λόγῳ] λέγει V τὰ MV: τὸ A: τί Na 16 ἢ τῆς ἐπιπροσθή-
σεως T? cf. p. 63,5 17 post γὰρ add. καὶ T post ἐκείνων add. μὲν V (ut
testatur Mau) ἐλέγετο δύνασθαι ex T Thurot 19 τῇ ποιᾷ om. V 23 post
ἄλλων add. τῶν AN ἀναισθήτων N 24 ὁσφραντῶν a: ὁσφρητῶν VAN
25 ὦν γὰρ T (cf. Arist. p. 445+23): τί γὰρ ὦν V: ὅτε γὰρ ὦν AN: ὅτι γὰρ ὦν a
26 ἀναγκαῖον Arist. codd. EYM τὰ om. a ὠρίσται V γένεσις] spat. in
litt. AN

www.libtool.com.cn

ἐναντία, πέρατα τούτων τὰ ἐναντία· τὰ μὲν γὰρ ἐναντία πλεῖστον ἀλλήλων 137
διέστικχε, τὰ δὲ πλεῖστον διεστώτα πέρατα, ὅταν ἐν ταύτῃ ἡ διάστασις αὐτῶν
ἡ γένει. πάντα δὲ τὰ αἰσθητὰ ἐναντίωσιν ἔχει, ὥστε πάντων τῶν αἰσθη- 10
τῶν τὰ πέρατα ὄρισται, καὶ διὰ ταῦτα καὶ τὰ μεταξύ. καὶ τί μὲν ἐστὶ τὸ
5 χρῶμα καὶ διὰ τίνα αἰτίαν πολλὰ χρώματα καὶ διαφέροντα ἀλλήλων ἔστιν
εἰρησθαί φησιν, ὅπερ ἦν προκείμενον. |

p. 440^b27 Περὶ δὲ ψόφου, φησίν, εἴρηται πρότερον ἐν τοῖς Περὶ 138
ψυχῆς.

Προθέμενος περὶ αἰσθητῶν λέγειν, περὶ μὲν χρωμάτων, ἃ ἐστὶν ὁρατά,
10 εἴρηκε, περὶ δὲ ψόφου καὶ φωνῆς ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς φησιν αὐτάρκως
εἰρησθαι. εἴρηκε δὲ ἐν ἐκείνοις ὅτι ψόφος μὲν ἐστὶ τοῦ ψοφητικοῦ ἐνέργεια,
ἔστι δὲ ψοφητικὸν μὲν ὁ ἀήρ, ἡ δὲ ἐνέργεια αὐτοῦ γίνεται ὡς ψοφητικοῦ ὁ
ὑποκείμενου, ὥστε καὶ πληγῇ τοιαύτῃ τε καὶ ὑπὸ τοιούτων ὅφ' ὧν θρύ-
πτεσθαι φερόμενος κωλύεται· γίνεται δὲ τοῦτο, ὅταν θᾶπτον ἡ ἀπὸ τῆς
15 πληγῆς κίνησις ἐν αὐτῷ γένηται τῆς οἰκίας αὐτοῦ θρύψεως. φωνὴ δὲ
πληγῇ τοῦ ἀναπνεομένου ἀέρος ὑπὸ τῆς ἐν τοῖς μορίοις τούτοις ψυχῆς πρὸς 10
τὴν καλουμένην ἀρτηρίαν μετὰ τινος φαντασίας.

p. 440^b28 Περὶ δὲ ὁσμῆς καὶ χυμοῦ λεκτέον· σχεδὸν γὰρ ἐστὶ τὸ
αὐτὸ πάθος, οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς δὲ ἐστὶν ἐκάτερον αὐτῶν.

20 Περὶ ὁσμῆς καὶ χυμοῦ προθέμενος λέγειν, ὧν τὸ μὲν τῇ ὁσφρήσει
αἰσθητόν ἐστι, τὸ δὲ τῇ γεύσει, τοῦ ἅμα αὐτῶν μνημονεῦσαι τὴν αἰτίαν 139
παρέθετο εἰπὼν σχεδὸν γὰρ ἐστὶ τὸ αὐτὸ πάθος, οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς
δέ, τὸ μὲν αὐτὸ πάθος, ὅτι δοκεῖ αὐτῷ καὶ ὁ χυμὸς καὶ ἡ ὁσμὴ ἐναπο-
πλυνομένου καὶ ὥσπερ ἀποματτομένου τοῦ ἐν χυμοῖς ξηροῦ ἐν τῷ ὑγρῷ ὁ
25 γίνεσθαι, οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ δέ, ὅτι ὁ μὲν χυμὸς ἐν τῷ ὕδατι, ἡ δὲ ὁσμὴ
μάλιστα μὲν ἐν τῷ αέρι, γίνεται δὲ καὶ ἐν τῷ ὕδατι. ἀλλὰ περὶ μὲν

1 primum ἐναντία VAN: ἐν αἰτία a: om. T ἀλλήλων om. T 3 γένει post ταυτῷ
e T posuit Thurot 2. 3 διάστασιν ἐν γένει ἢ a 3 πάντα] *differentia* T
4 τοῦτο T alt. τὰ a: om. VAN: τὸ T 4. 5 τί—prius καὶ om. T 5 τίνα
om. T 6 εἰρήσεσθαι V 7 post ψόφου add. καὶ φωνῆς Arist., ipse Alex. v. 10
τοῖς] τῆς N 9 μὲν om. a (add. etiam M) 10 φωνῶν N τοῖς] τῆς N
11 ἐν ἐκείνοις] De an. B 8 13 ὑποκείμενης V 13. 14 ὥστε—δὲ τοῦτο] infra
lineam duxit et ἐνταῦθα ἵτοι λείπει τι (ἢ τὸ) τῇ γραμμῇ σημειωθὲν περισεύει adnotat M
13 πληγῇ τοιαύτῃ e T (*plaga tali*) scripsi: πληγῆς τοιαύτης (τοιαῦτα V) VANa ὑπὸ
τούτων V 15 πληγῆς] γῆς a (corr. M) οἰκίας V 16 τούτοις TVNa
(Arist. p. 420^b28): τοῖς φωνητικοῖς M: τοῖς φωνητικοῖς τούτοις A. (cf. Alex. De an. p. 49,
10 Br.) 17 μετὰ] ab T 18 post χυμοῦ add. νῦν A(?)a (Arist. codd. EMYL), sed
v. p. 184,4 Th. 19 οὐκ οὖν τοῖς V 20 ὁσφρήσει] αἰσθήσει AN 21 τοῦ]
τῶν N 22. 23 οὐκ—πάθος om. AN 23. 24 ἐναποπλυνομένου Ta: ἐναποπλυνο-
μένη NVA 25 γίνεσθαι a: γινέσθαι VAN (*factu esse*) T ὅτι a: om. TVAN
26 prius μὲν om. a (habet etiam M)

τούτων προΐων δείξει. εἰπὼν δὲ σχεδὸν τὸ αὐτὸ πάθος εἶναι, τουτέστι δι' 139
 ὁμοίου πάθους ἐκατέραν τῶν ποιότητων τούτων γίνεσθαι, τοῦ ὁμοίων ὄντων
 αὐτῶν καὶ ὁμοίως γινομένων ἐναργέστερον τὸν χυμὸν ἡμῖν τῆς ὁσμῆς εἶναι 10
 τὴν αἰτίαν προστίθῃσιν, ὅτι γὰρ χειρίστην [τε] ἔχομεν αἰσθήσιν τὴν
 5 ὁσφρησιν τῶν τε ἄλλων ζώων καὶ πασῶν τῶν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς αἰσθή-
 σεων, ἀκριβεστάτην πάλιν τὴν ἀφ' ἣν τῶν τε ἄλλων αἰσθήσεων καὶ τῶν
 ἄλλων ζώων (διὰ τοῦτο γοῦν οὐδὲ τὰς ὑπερβολὰς τὰς κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ
 θέρος φέρειν | ὁμοίως τοῖς ἄλλοις δυνάμεθα)· καὶ ἡ γεῦσις δὲ ἀφ' ἧς. εἶρηκε 140
 δὲ περὶ τούτων καὶ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς.

10 p. 441^a3 'Η μὲν οὖν τοῦ ὕδατος φύσις βούλεται ἄχυμος εἶναι.

Πρῶτον τοῦ περὶ χυμῶν ἄρχεται λόγου, καὶ τὸ μὲν <τὸ> ὕδωρ ἄχυρον
 εἶναι καθ' αὐτὸ καὶ μὴ αἰσθητὸν τῇ γεύσει ὡς ἐναργὲς λαμβάνει (τὰ γὰρ 5
 μάλιστα καθαρὰ καὶ εἰλικρινῆ ὕδατα τοιαῦτα), οὐδ' ἄλλο δὲ τι τῶν ἀπλῶν
 σωματίων ἔγχυμον καθ' αὐτό, ὡς ἔρεϊ. ἐπεὶ δὲ δοκεῖ ἐν τοῖς ὕδατώδεσιν
 15 ὁ χυμὸς εἶναι καὶ ἡ γεῦσις διὰ τοῦ τοιούτου ὑγροῦ γίνεσθαι (ἀνευ γὰρ
 τοιαύτης ἰσχύος οὐχ οἶδ' ἐν τῇ γεύσει γίνεσθαι, (ὡς) ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς 10
 εἶρηται, ἀλλ' ἔστι παρὰ τὰς τῶν ὑγρῶν μεταβολὰς), πῶς δ' ἐν τούτῳ
 γίνεσθαι ζητεῖ, καὶ πρῶτόν γε ἐκτίθεται τὰς προκαταβεβλημένας δόξας περὶ
 20 τούτων, αἷς ἀντειπὼν ἐκτίθεται τὴν δόξαν τὴν ἑαυτοῦ. ἡ γὰρ ὡς Ἐμπε-
 141 τῶν χυμῶν, τουτέστι πάντα τὰ εἶδη τῶν χυμῶν, ἐγκαταμεμιγμένα,
 ἀναίσθητα δὲ διὰ μικρότητα, τουτέστι διαφεύγοντα τὴν αἰσθήσιν διὰ
 τὴν μικρότητα, καὶ δηλονότι διεσπάρθαι καὶ ὀλίγον ἐγχυμον μεμῖχθαι, ὅταν

1 προΐων] p. 441^b15 ss. 2 ἐκατέρων V τούτων om. V 2. 3 τοῦ ὁμοίων
 ὄντων αὐτῶν καὶ V: *quare similibus et eisdem* T: τοῦ ὁμοίου (ὁ^μ A) ὧν αὐτῶν καὶ AN:
 τῶν ὁμοίων αὐτῶν καὶ a 3 χυμὸν ἡμῖν in spatio om. V 4 προσέθηκεν a
 γὰρ epeexegeticum esse vid. cf. ad. p. 238,2 Th. τε delevi αἰσθήσιν om. a
 5 ἄλλων om. T et Arist. codd. PSU (cf. p. 218,3 Th.) πασῶν om. a αὐτοῖς a
 (v. p. 218,4 Th. et Arist.): om. TVAN 5. 6 post αἰσθήσεων add. τῶν δὲ λοιπῶν
 αἰσθήσεων a 6 prius τῶν — καὶ om. T 7 alt. τὰς] τῶν V 8 ἀφ' ἧς conl.
 Thurot (ἀφ' ἧς Arist.), cf. p. 195,12 Th., an <δι> ἀφ' ἧς? 9 καὶ om. a (habet etiam M)
 Περὶ ψυχῆς] B 9 p. 421^a9 ss. 11 τοῦ] τῆς N χυμῶν TN: χυμοῖς V: χυμοῦ Aa
 τὸ add. Diels 12 post εἶναι add. et rursus del. λέγεται V ἐνεργὲς V 12—14 τὰ—
 ἔρεϊ om. a (habet etiam M) 13 καθαρὰ om. V δ' ἔτι N: *aliquid adhuc* T
 14 ἐγχυμα N ὡς om. T 15 τοῦ om. a (habet etiam M) φαίνεσθαι T? (*apparere*)
 16 γεῦσιν] χυμὸν V ὡς add. Thurot Περὶ ψυχῆς] B 10 p. 422^a17 ss.
 17 παρὰ] περὶ VN ὑγρῶν] *corporum* T δ' del. aut δὲ conl. Thurot
 18 γίνεσθαι om. T καταβεβλημένας V 19 ἐκτίθεται V (*inducit* T): περὶ ANa
 post ἑαυτοῦ add. στρέφεται a 20 bis τὸ habet A αὐτῶ V Aa: ἑαυτῶ N πάντων
 post χυμῶν AN: om. T (Arist. et πάντα et πάντων om.) 21 τουτέστι bis habet V
 τουτέστι—χυμῶν om. T 22 post διὰ add. τὴν V σμικρότητα Aa: σμικρότητος N
 23 σμικρότητα a δηλονότι V N ἐγχυμα AN 23—68,2 *cum autem a sapo-*
ribus et plantis que putantur aliquem habere tactum fiunt et congregati fuerint T

www.libtool.com.cn

δὲ ὑπὸ τῶν φωτῶν ἢ ὅλως ὑπὸ τῶν χυμῶν τινα ἔχειν δοκούντων ἐλκυσθῆ 141
καὶ ἀθροισθῆ τε καὶ ἅμα γένηται πλείω ὁμοία ἀλλήλοις, τότε αἰσθητὰ ἐν 6
τούτοις αὐτὰ γίνεσθαι καὶ διαφέροντα <τὰ> ἀπὸ τοῦ ὕδατος ἐλκυσθέντα
ἀναίσθητα.

- 5 Ἡ δὲ τοὺς χυμοὺς οὕτως ἐκ τοῦ ὕδατος αἰεὶ γίνεσθαι, ἢ μὴ ἔχειν μὲν
τὸ ὕδωρ τοὺς χυμοὺς ἤδη κατ' ἐνέργειαν, εἶναι δὲ αὐτὸ ὕλην τῶν χυμῶν. 10
τὸ δὲ οἶον πανσπερμίαν χυμῶν εἶπεν ἀντὶ τοῦ πάντων τῶν χυμῶν
ἔχειν ἐν αὐτῷ τὰ γεννητικά, οὐ μὴν κατὰ ταῦτό μορῖον δεκτικὸν εἶναι. καὶ
γὰρ οἱ πάντα ἐν πᾶσι μεμιχθῆαι λέγοντες, ὡς Ἀναξαγόρας, ἐκ πάντων μὲν 142
10 πάντα ἐκκρίσει γεννώσιν, οὐ μὴν δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ μορίου διαφέροντα. ἐκ
γὰρ τοῦ αὐτοῦ μίγματος τῇ μὲν ἐκκρίσει τῶν ὁσίων καὶ τῇ πρὸς ἀλλήλα
συγκρίσει ὁστοῦν φησὶ γίνεσθαι, τῇ δὲ τῶν νεύρων νεῦρον, ἀλλ' οὐ τῇ
τῶν ὁσίων νεῦρον. τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον καὶ τὸ ὕδωρ φησὶν ὕλην τῶν 6
χυμῶν εἶναι, οὐχ ὡς ἐκ τοῦ τυχόντος τὸν τυχόντα χυμὸν γίνεσθαι, ἀλλ'
15 ὡς ἐκ τοῦδε τόνδε κατ' ἐπιτηδείοτητα τοῦ λαμβανόμενου ὕδατος πρὸς
ἕκαστον τῶν χυμῶν, ὡς ἅπαντας μὲν ἐξ ὕδατος γίνεσθαι, ἄλλον δὲ ἐξ
ἄλλου μέρους καὶ κατὰ τὰς τῶν διαφορῶν ὑδάτων πέψεις τε καὶ συστάσεις
τὴν τῶν χυμῶν διαφοράν, τῷ εἶναι μὲν ἐν τῷ ὕδατι τὰ πάντων γεννη- 10
τικά τῶν χυμῶν σώματα, οὐ μὴν ἐν πᾶσι ταῦτά, ἀλλ' ἐν μὲν τῷδὲ τι
20 τὰ τούτων, ἐν δὲ τῷδε πάλιν τὰ ἄλλου τινός, καὶ οὕτως γίνεσθαι μὲν τοὺς
χυμοὺς ἐκ τοῦ ὕδατος πάντας <ὡς> ἐξ ὕλης, <ὡς>, ἐξ ὧν τὸ ὕδωρ ἐστίν, | ἐκ 143
τούτων γίνεσθαι τοὺς χυμοὺς, οὐ μὴν τὸν τυχόντα χυμὸν ἐκ τοῦ τυχόντος
ὕδατος τῷ μὴδ' ἔχειν πᾶν μορῖον ὕδατος τὰ πάντων τῶν χυμῶν γεννη-
τικά σώματα ἐν αὐτῷ. εἴη δ' ἂν διὰ τούτων μνημονεύσας τῆς δόξης τῶν
25 περὶ Δημόκριτον, οἱ τὰς ἀτόμους στοιχεῖα πάντων ἔθεντο. ὅτι δὲ ἡ δόξα 6
αὕτη ἄλλη τῆς Ἐμπεδοκλέους ὅτλην· κατὰ μὲν γὰρ τὴν Ἐμπεδοκλέους δόξαν
προϋπάρχουσιν ἐνεργεῖα οἱ χυμοὶ ἐν τῷ ὕδατι, κατὰ δὲ ταύτην γίνονται
[καὶ] κατ' ἐπιτηδείοτητα τὴν πρὸς αὐτοὺς τῶν τοῦ ὕδατος μορίων.

- 1 prius τῶν om. a (habet etiam M) alt. τῶν] τὸν V 2 τε om. a
αἰσθητὰ a: αἰσθητὸν TVAN 3 αὐτὸν γενέσθαι TVAN τὰ T (cf. notam proximam):
om. VANa post ὕδατος add. ἐν τοῖς διάφορα τὰ (διαφοροῖς τοῖς a) ἀπὸ τοῦ ὕδατος VANa:
om. TN ἐλκυσθεῖσιν a 5 ἢ δεῖ MVA (sed oportet T): εἶθ' a: ἢ δεῖ γούν N (e corr.
Thuroti B) 6 αὐτὴν V 7 οἶον σπέρμα χυμοῦ V 8 ἔχειν om. T αὐτῶ libri
καθ' αὐτὸ τὸ μορῖον a μόριον om. V 9 οἱ εἰ AN πάντων T (Alex.
apud Simpl. in Phys. p. 173,20 D.): παντὸς VANa 10 πάντα T: πᾶν τῇ VANa
11 ὁπῶν a (corr. M) 12 συγκινήσει V τῶν om. a (habet etiam M)
νεῦρον] νεῦρα a 13 ὁ] δὲ T φησὶν TAN: φασὶν V: φησὶ post τρόπον a
15 τοῦ om. AN λαμβανόμενον AN: accipere T 16 ἅπαν V: ἅπαντα Λα
ἄλλα a 17 στάσεις V 18 τὴν om. N διαφορὰς N 19 ταυτὶ V:
ταῦτα a 20 prius τὰ om. V sed in hoc quidem quedam horum, in hac autem iterum
qui huius aut que alicuius alterius iterum et sic fieri T 21 prius ὡς T: om. VANa
alt. ὡς (tamquam) T: om. VANa 23 μὴ Ta (μηδὲ etiam M) ὕδατος] σώματος T
τῶν om. AN 24 αὐτῷ Vaa εἴη δ' ἂν] non tamen in omnibus eadem T
recordatur T τῆς] τοῖς AN δόξης τῶν om. AN τῶν a: τῆς V(T?)
25 οἱ] οἶον N δὲ... ἔθετο T πάντα V 26 μὲν om. a (habet etiam M) 27 ἐνεργεῖα
post χυμοὶ a οἱ χυμοὶ om. T in aquis T 28 καὶ cum T del. Thurot

www.libtool.com.cn

Τρίτην προστίθῃσι δόξαν ταῖς προειρημέναις τὴν λέγουσαν τὸ μὲν 143
 ὕδωρ αὐτὸ μηδεμίαν ἔχειν διαφορὰν ἐν αὐτῷ, ὡς ἐκ τοῦδε μὲν τοῦ μέρους 11
 αὐτοῦ τόνδε γίνεσθαι τὸν χυμὸν, ἐκ τοῦδε δὲ ἄλλον, ἀλλ' ὅμως παντὸς
 χυμοῦ ὕλην εἶναι, αὐτὸ δὲ τὸ ποιητικὸν τῶν ἐν τῷ ὕδατι χυμῶν γινομένων
 5 τῆς τῶν ἐν αὐτῷ γινομένων χυμῶν διαφορᾶς αἰτίον γίνεσθαι, οἷον εἴ τις
 τὸν ἥλιον ἢ ὅλως τὸ θερμὸν | λέγοι ποιητικὸν τῶν χυμῶν. τῷ γὰρ μᾶλλον 144
 ἢ ἥττον [τῷ] θερμαίνειν καὶ τῇ τῆς θερμότητος διαφορᾷ καὶ τῆς πέψεως
 τῆς ἀπὸ τῆς θερμότητος γινομένης τὴν τῶν ἐν τῷ ὕδατι χυμῶν διαφορὰν
 ἀνάπτουσιν.
 10 Εἰς † δὲ τὰς προειρημένας δόξας, πρῶτον πρὸς τὴν Ἐμπεδοκλέους 5
 ἐνίσταται καὶ δείκνυσιν αὐτὴν ψευδῇ τε καὶ ἐπιπόλαιον. εἰ γὰρ ἐν τῷ
 ὕδατι οἱ χυμοὶ καὶ τῷ ἔλκειν αὐτοὺς τὰ φυτὰ ὥς τε ἐν τοῖς καρποῖς
 χυμοὶ καὶ οἱ ἄλλοι καὶ αἱ διαφοραὶ αὐτῶν ἐν τῷ ἐλκόμενῳ ὕδατι καὶ
 ἀπὸ τούτου, ἔδει, ὅτε μὴ ἔλκει τὰ φυτὰ τὸ ὕδωρ, μηκέτι μεταβολὴν τῶν
 15 χυμῶν τῶν ἐν τοῖς καρποῖς αὐτοῖς γίνεσθαι, ἀλλὰ μένειν αὐτοὺς τοιούτους, 10
 ὅποιοι ἀπὸ τοῦ ὕδατος ἐλήφθησάν τε καὶ εἰλκύσθησαν. νῦν δὲ ὁρῶμεν
 μετὰ τὸ ἀφαιρεθῆναι τοὺς καρποὺς ἐκ τῶν φυτῶν καὶ τεθῆναι ἐν τῷ ἡλίῳ,
 ἀφαιρεθέντων αὐτῶν τῶν σχεπόντων αὐτοὺς περικαρπίων, ὡς ἐπὶ τῶν κα-
 ρῶν, πλείστην αὐτοὺς μεταβολὴν ἐν τῷ θερμαίνεσθαι λαμβάνοντας. | καὶ 145
 20 τὸ ἄλλ' ἐν αὐτῷ τῷ περικαρπίῳ μεταβάλλοντας ἴσον ἂν εἴη τῷ
 'ἀλλὰ παρὰ τὴν τοῦ περικαρπίου μονήν τε καὶ ἀφαίρεσιν ἀλλασσομένους
 καὶ μεταβάλλοντας ἐν τούτῳ καὶ γινομένους ὅποιοί εἰσιν.' οὐ σημεῖον τὸ
 περιαιρεθέντων αὐτῶν μεταβάλλειν κατὰ τοὺς χυμοὺς αὐτὰ δύνασθαι. ἀλλὰ 5
 καὶ τὸ ἀφαιρουμένων τῶν περικαρπίων εἴρηκεν ἀντὶ τοῦ 'τῶν καρπῶν
 25 ἀφαιρουμένων ἀπὸ τῶν φυτῶν', οἱ ἀφαιροῦνται τῷ τὰ ἐν οἷς εἰσιν ἀφαιρε-
 θῆναι. εἰσὶ δὲ ἐν τοῖς περικαρπίοις ἄπεπτά τέ τινα καὶ πικρά, ἃ ἀφαιρε-
 θέντα μείναντά τινα χρόνον πέσσειαί τε καὶ ἐδώδιμα γίνεται, ὡς τοῦ ὄντος
 ἐν αὐτοῖς ὕγρου μεταβάλλοντος κατὰ τοὺς χυμοὺς, ἀλλ' οὐκ ἐκ τοῦ ἐκτὸς 10
 ὕδατος τῶν χυμῶν σπωμένων. ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν καρπῶν διακριθέντες
 30 τε καὶ χωρισθέντες οἱ χυμοί, ὡς ἀπὸ τῶν σταφυλῶν ὁ οἶνος καὶ τὸ ἔλαιον

1	προτίθῃσι N	opinionem aliam a predictis T	2	αὐτὸ om. T	αὐτῷ libri
3	ὁμοίως a	4 τῶν] τῷ a (τῶν etiam M)	5	ante τῆς add. καὶ T, fort. recte	
	αἴτιον] tamen T	6 ἢ om. V	τὸ] τὸν V	7 ἢ] καὶ T	τῷ del. Thurot cum T
	τῇ om. AN	8 ὑπὸ AN	χυμῶν om. a (habet etiam M)	10	εἰπὼν δὲ
	conli. Diels	δὲ] δὴ a	τὸν Ἐμπεδοκλέα a	11	ἐπιπύταιον V
	μηκέτι MAN	15	αὐτοῖς T: αὐτῶν VANa	17	καὶ om. AN: τῷ ?T
	δεθῆναι V	18	περικαρπίων V	19	μεταβολῶν a (corr. M)
	20 τὸ] τότε N	αὐτῷ] τῷ V	μεταβάλλοντες A: μεταβάλλον N: permutante T		
	τῷ V: τοῦ AN: om. a	20. 21	τῷ ἀλλὰ in spatium vi litt. om. T	21	παρὰ
	scripsi (cf. p. 74,20): περὶ TVAN: κατὰ M: om. a		τὴν τοῦ (T)Va: τοῦ τὴν AN		
	21. 22	ablationem sed salvatos (= ἀλλὰ σωζομένους) et permutatos hoc factos T	22	prius	
	καὶ T: ἢ VANa	ἐκ τούτου V	alt. καὶ om. AN	23	δύνασθαι Thurot (T?):
	δύναται VANa	ἀλλὰ om. V	24 τὸ καὶ V	πυρικαρπίων V	εἰρηκεῖναι V
	τοῦ om. N	26 ἃ a: om. TVAN	27 πέττεται AN	28	κατὰ] καὶ V
	29	σπωμένων Thurot: σπομένους V: σπομένου TANa	καὶ om. T	διακριθέντος TAN	
	30	τε om. a	τε καὶ om. T	χωρισθέντος TAN	χυλοὶ conli. Thurot

www.libtool.com.cn
 ἀπο τῶν ἐλαίων, πολλὰς ἴσχουσι διαφορὰς κατὰ τοὺς χυμοὺς καὶ μεταβολάς. 145
 ἐξ ὧν δῆλον ὅτι μὴ τῷ ἀπὸ τοῦ ὕδατος αὐτοὺς ἐγγίνεσθαι ἐνυπάρχοντας
 αὐτῷ ἐνεργείᾳ τὴν οὐσίαν ἔχουσιν. ἀλλὰ καὶ ἐφόμενοι οἱ χυμοὶ παντο- 146
 δαποὶ γίνονται· καίτοι γε οὐκέτι σπῶνται ἐκ τοῦ ὕδατος. οὕτως ἐφόμενος
 5 ὁ οἶνος καὶ τὰ ἄλλα τοὺς χυμοὺς ἐν τῇ ἐψήσει παντοδαποὺς ἴσχει.

Εἰπὼν δὲ ταῦτα πρὸς τὴν δόξαν τὴν Ἐμπεδοκλέους, ὁμοίως τούτῳ δ
 φησὶν ἀδύνατον καὶ τὸ πανσπερμίας ὕλην εἶναι τὸ ὕδωρ τῷ ἐξ ἄλλου
 μορίου αὐτοῦ ἄλλον γίνεσθαι χυμόν. ὁρῶμεν γὰρ ὅτι ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὕδατος
 διαφέροντες χυμοὶ γίνονται, ὥσπερ καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς τροφῆς διαφέροντα
 10 σώματα· καὶ γὰρ νεῦρον καὶ ὀστοῦν καὶ σὰρξ καὶ φλέψ. ἡ γὰρ τῷ τὰ
 λαμβάνοντα τὸ ὕδωρ διαφέρειν ἀλλήλων, ὥς τὰ φυτὰ ἐγγὺς ἀλλήλων 10
 ὄντα, εἰ τὸ μὲν εἴη ἄμπελος, τὸ δὲ συκῆ, τὸ δὲ ἐλαία, τὸ δὲ ἄλλο τι·
 ἀλλὰ καὶ ἐν ἐκάστῳ φυτῷ (δῆλον) ἄλλον μὲν χυμόν (εἶναι) τοῦ φύλλου,
 ἄλλον δὲ τοῦ περικαρπίου, καὶ αὐτοῦ τούτου ἄλλον μὲν ὄντος ἀπέπτου,
 15 ἄλλον δὲ πεπεμμένον. ἀλλὰ καὶ ὅλως πλασματώδης ἡ δόξα καὶ οὐδὲν
 πιθανὸν ἔχουσα. |

Δειξάς δὲ καὶ ταύτην τὴν δόξαν ἄτοπον, ἐπὶ τὴν τρίτην μέτεισιν, 147
 ἥτις αὐτὸ μὲν τὸ ὕδωρ ἀδιάφορον ἔλεγεν εἶναι, αἷτιον δὲ τὸ πάντων ποιη-
 τικὸν καὶ κινητικὸν αὐτοῦ, τοῦτο δὲ ἦν τὸ θερμόν, (ψ) τῆς ἐν αὐτῷ τῶν
 20 χυμῶν γενέσεώς τε καὶ διαφορᾶς τὴν αἰτίαν ἀνατίθησιν. αἰτιᾶται δὲ καὶ δ
 ταύτης τῆς δόξης τὸ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ λέγειν μόνου ἐν τῷ ὕδατι γίνεσθαι
 χυμοὺς· συνεργὸν μὲν γὰρ καὶ τὸ πῦρ καὶ τὸ θερμόν τῇ τῶν χυμῶν γενέσει,
 ὥς γῆ, ἐν τῷ ὕδατι, ὥς καὶ αὐτὸς φησιν, οὐ μὴν μόνον αὐτὸ δύναται
 ποιητικὸν εἶναι τῶν χυμῶν. δ δεικνὺς λαμβάνει ὅτι λεπτότατον πάν- 10

1 ἐλαίων a post ἐλαίων add. κειμένων VA, κειμένους N πολλά a 2 ἐνυπάρ-
 χοντας V: ἐνυπάρχοντος TANA, quo servato αὐτοῖς coni. Thurot 3 ἔχουσιν TV: ἐχουσῶν a:
 ἔχει AN χυμοὶ coni. Thurot 4 οὐκ ἐπισπῶνται a post σπῶνται add. γε VN
 5 ἴσχει TVAN: ἔστιν ὅτε ἔχει a 7 πανσπερμίας (T)a (Arist. codd. EMSP): πανσπερμία
 AN (Arist. LUY): πᾶν σπέρμα V εἶναι τὸ ὕδωρ ὕλην Arist. codd. praeter PS τῷ]
 τὸ A 8 prius αὐτοῦ TAN: αὐτῶ V: αὐτῶν a 9 prius διαφέροντα V καὶ om. TV
 10 ἡ] καὶ a (Thurot): si T οὐ γὰρ τοι τὰ . . . διαφέρει μόνον expectem, aut fort.
 post διαφέρειν lacuna statuenda est: εἰ γὰρ τῷ λαμβάνειν τὸ ὕδωρ διαφέρουσιν ἀλλήλων T?
 11 διαφέρειν (διαφέρουσιν) Thurot τὰ om. a (habet etiam M) 13 καὶ om. T
 ἐν] εἰ N φυτῷ om. T δῆλον (palam) et εἶναι T: om. VANA ἄλλων V
 χυμόν MTVAN: om. a φύλλου V 15 πεπεμμένον N οὐδὲν TAA: οὐδὲ VN
 16 ἔχουσα Ta: ἔχουσαν V: ἔχει AN 17 et cum ostendisset hunc T δὲ om. AN
 18 αἷτιον δὲ τὸ πάντων a (cf. Arist. p. 441^a9): πάντων δὲ TVAN 18. 19 ποιητικῶν
 καὶ κινητικῶν A: ποιητικὰ καὶ κινητικὰ N 19 ψ Thurot: δ T: om. VANA 20 αἰτίαν]
 αὐτὴν V ἀνατίθησιν T: ἀνατιθεῖσα Va: ἀνατιθεῖ AN 21 cave mutes ταύτην
 τὴν δόξαν (sic T) τοῦ ὑπὸ (v. p. 74,22) τὸ] τῷ T μόνους N (μόνον Aristotelī
 restituendum cum LP, v. p. 71,14. 20) 22 συνεργὸν TAN (cf. p. 71,14): συνεργεῖν
 Va: συνεργεῖ Thurot μὲν om. T καὶ—καὶ om. T post πῦρ add. τε Aa
 τῇ] τῷ a (τῇ etiam M) 23 ὥς γῆ om. a alt. ὥς Ta: om. VAN, quos neque
 hic neque infra (δύνασθαι) secutus sum, ne cogere vocem γῆ in γῆν mutare
 δύναται T: δύνασθαι VANA 24 ὅτε N 24. 72,1 τῶν πάντων male Arist.
 codd. EMY

τῶν τῶν οὕτως ὑγρῶν, τρυτέστι τῶν ἀναπληστικῶν, τὸ ὕδωρ ἐστί. διὸ 147
 οὐδὲ παχύνεται θερμαινόμενον καθ' αὐτό. εἰ δὲ μὴ παχύνεται, οὐδὲ χυ-
 μόν τινα λαμβάνει αὐτὸ καθ' αὐτό θερμαινόμενόν τε καὶ ἐψόμενον· πάντες
 γὰρ οἱ χυμοὶ πάχος ἔχουσι. εἰπὼν δὲ λεπτότατον εἶναι πάντων τῶν τοι-
 5 οῦτων ὑγρῶν τὸ ὕδωρ, τὸ ἔλαιον ἐπιπολάζειν τῷ ὕδατι φησιν οὐ διὰ λεπτό- 16
 τητα, ἀλλὰ | διὰ γλίσχρότητα, καὶ ταύτη καὶ ἐπεκτείνεσθαι ἐπὶ 148
 πλέον καὶ ἀναπληστικὸν μᾶλλον τοῦ ὕδατος εἶναι διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.
 τὸ δὲ ὕδωρ ψαθυρὸν καὶ εὐθρυπτον· διὸ καὶ οὐκ εὐφύλακτον οὐδὲ ἀνα-
 πληστικὸν ὁμοίως. λαβὼν δὲ τὸ εἶναι λεπτότατον τὸ ὕδωρ, πιστοῦται 5
 10 τοῦτο καὶ διὰ τοῦ θερμαινόμενον αὐτὸ καθ' αὐτό [τῷ] μηδεμίαν σύστασιν λαμ-
 βάνειν· διὰ δὲ τὴν λεπτότητα οὐ παχύνεται ἐψόμενόν τε καὶ θερμαινόμενον.
 πάντες δὲ οἱ χυμοὶ ἐν συστάσει τινί, ὥστ' εἰ μὴ τὸ ὕδωρ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ
 συνίσταται καθ' αὐτό, οὐδ' ἂν τῶν ἐν αὐτῷ γινομένων χυμῶν τὸ θερμὸν
 μόνον αἴτιον εἴη, ἀλλὰ συναίτιον. 10
 15 Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ δεῖξας ὅτι τὸ θερμὸν συναίτιον μὲν τῆς τῶν χυ-
 μῶν ἐν τῷ ὕδατι γενέσεώς ἐστιν, οὐ μὴν αἴτιον, ἐφεξῆς τὴν αὐτοῦ δόξαν
 προστίθῃσι λέγων· φαίνονται δὲ οἱ χυμοὶ ὅσοι περ καὶ ἐν τοῖς περι-
 καρπίοις οὗτοι ὑπάρχοντες καὶ ἐν τῇ γῇ. λαμβάνει δὲ διὰ τούτων 149
 20 τὸ μὴ μόνον τὸ ὕδωρ αὐταρκες πρὸς χυμῶν σύστασιν τε καὶ γένεσιν εἶναι,
 ἀλλὰ τῇ παρὰ τῆς γῆς τι λαμβάνειν γίνεσθαι τοιοῦτον. τούτου δὲ μαρ-
 τυρίοις χρῆται τῇ τε τῶν ἀρχαίων φυσιολόγων τῶν πλείστων δόξῃ, οἱ 5
 τοιοῦτόν φασιν τὸ ὕδωρ εἶναι, δι' οἷας ἂν γῆς πορεύηται, ὥς παρὰ
 τῆς γῆς τοῦ ὕδατος τὸν χυμὸν λαμβάνοντος, ἀλλὰ καὶ [ἐκ] τῇ ἐναργείᾳ. τὰ τε
 25 γὰρ ἄλμυρά τῶν ὑδάτων τῷ διὰ τῆς τοιαύτης γῆς διηθεῖσθαι τοιαυτά
 ἐστίν (οἱ γὰρ ἅλεις εἰδός τι τῆς γῆς εἶσι, δι' ὧν τὸ διηθούμενον ὕδωρ ἄλ-
 μυρὸν γίνεται), καὶ καθόλου ὅποια ἂν ἡ τῆς γῆς ποιότης ᾗ, τοιοῦτος καὶ 10
 ὁ χυμὸς τοῦ δι' αὐτῆς ρέοντος γινόμενος ὁρᾶται, διὰ μὲν ἀσφαλιώδους
 ἀσφαλιώδης, διὰ δὲ πικρᾶς πικρῆς· τὰ γοῦν διὰ τῆς τέφρας διηθούμενα

1 οὕτως] om. a (Arist.): ὁντως V, cf. v. 4

3 πάντες Va (Arist.): πάντως TAN

4 πάχος] πάντος A: πάντως N 8 δὲ] τε a

ψαθυρὸν (T)a: ψαθυρὸν V: ψαρὸν AN

prius καὶ om. T

9 alt. τὸ om. AN

10 καὶ om. T θερμαινόμενον T:

θερμαίνοντος VANa

τῷ cum T del. Thurot

11 δὲ] γὰρ a

ἐψόμενον]

αἰσθόμενον V

13 ante καθ' add. καὶ V

16 ἐστίν om. a (habet etiam M)

αὐτοῦ Va (proprium T): αὐτὴν AN

17 προστίθῃσι N

λέγων] εἰπὼν AN

19 καὶ om. a (habet M)

20 χυμὸν V

21 ss. cf. Quæst. p. 98,27ss. Br.

post ἀλλὰ

add. καὶ a

παρὰ Ta: περὶ VAN

τούτου Thurot:

τούτοις TVANa

21. 22 μαρ-

τυρῶν V

22 φυσιολογία τῶν πιστῶν δόξῃ V

φιλοσόφων T

τῇ δόξῃ a

23 πορεύηται

ex Arist. Thurot:

πορεύοιτο VANa

ὥς om. A

παρὰ] περὶ V

24 τῇ ἐναργείᾳ

scripsi: ἐκ τῆς ἐναργείας V: ἐκ τῆς ἐνεργείας TAN (sed T om. καὶ, unde ortum est inter-

polatum ἐκ): ἐκ τῆς ἐ. (τῇ πίστει) male conji. Thurot

25 τῶν ὑδάτων MTVAN: om. a

τῆς τοιαύτης M:

τοιαύτης TVAN: τῆς αὐτῆς a

διηγεῖσθαι V: διαθεῖσθαι AN

26 γάρ] μὲν V

ἄλλες AN

τῆς om. V

ἐστίν V

27 ἡ Va: ἡ A:

ἦν N ἧ om. N

28 ὕδατος add. T, fort. recte

28. 29 σφαλιώδους σφαλιώδης V

πικρὰ γίνεται· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ πλείσται πηγῶν καὶ κρηνῶν εἰσι δια-
 φοραί· | αἱ μὲν γὰρ πικραὶ τῶν κρηνῶν εἰσιν, αἱ δὲ ὀξεῖαι παρὰ τὰς 150
 τῆς γῆς δι' ἧς ῥέουσι διαφοράς. ἰσθόρηται δὲ τὰ τοιαῦτα Θεοφράστῃ ἐν
 τοῖς Περὶ ὕδατος. διὰ τοῦτο οὖν φησιν εὐλόγως καὶ τοὺς χυμοὺς ἐν τοῖς
 5 ἐκ τῆς γῆς φερομένοις, τουτέστιν ἐν τοῖς φυτοῖς, καὶ ταύτῃ τρεφομένοις
 μετὰ ὑγρότητος ἐγγίνεσθαι μάλιστα. λαμβάνει γὰρ καὶ σπᾶ τὸ ἀπολαύσαν 5
 τῆς γῆς ὕδωρ, ἐν ᾗ καὶ δι' ἧς ῥέον αὐτὰ τὰ φυτὰ δέχεται αὐτό. οὐχ ὥς
 τῆς γῆς δὲ ἐγγύμου κατὰ τὴν αὐτῆς φύσιν οὔσης λέγοι ἂν (οὐδὲν γὰρ τῶν
 ἀπλῶν σωμάτων τῇ αὐτοῦ φύσει ἔγχυμον εἶναι δοκεῖ), ἀλλ' ὥς πρώτης
 10 αὐτῆς κατὰ τὴν [ὥς] πρὸς τινα ὑγρότητα ὑπὸ θερμότητος μῖξιν πασχούσης 10
 τε καὶ δεχομένης ταῦτα. οὐ γὰρ τοῦτο λέγει, ὅτι παρὰ τῆς γῆς ἐχούσης
 ἤδη τοὺς χυμοὺς πάντας ἐνεργεῖ τὸ ὕδωρ λαμβάνει· οὐκ ἐτι γὰρ ἂν ἦν ὁ
 λόγος αὐτῷ καθόλου περὶ γενέσεως χυμῶν, ἀλλὰ περὶ τῶν ἐν τῷ ὕδατι.
 τοῦ δὲ ἀπὸ τοῦ ξηροῦ τοῦ ἐν τῇ γῇ τὴν γένεσιν τῶν χυμῶν ἐν τῷ ὑγρῷ
 15 γίνεσθαι μαρτύριον παρέθετο τὸ καὶ | τῆς ἤδη ποιότητάς τινος ἢ χυμοῦς 151
 ἐχούσης γῆς ἀπολαύειν τὸ διηθούμενον ὕδωρ δι' αὐτῆς, ὥς πεφυκὸς πάσχειν
 ὑπ' αὐτῆς· ὑγρότης δ' ἂν τις εἴη καὶ ἡ ἐν τῇ γῇ τὸν χυμὸν δεδεγμένη.
 Εἰπὼν δὲ τοῦτο, καὶ κατὰ τί εὐλογον πάσχειν τι τὸ ὕδωρ ὑπὸ γῆς 5
 λέγει. πάσχειν γὰρ πέφυκε τὸ ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ αὐτῷ ἐναντίου,
 20 ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα ἐναντία ὑπὸ τῶν ἐναντίων αὐτοῖς. ἐναντίον δὲ τῷ
 ὑγρῷ τὸ ξηρόν· ἔστι δὲ ξηρὸν ἡ γῆ μάλιστα. ἔστι μὲν γὰρ καὶ τὸ πῦρ
 ξηρόν, διὸ καὶ ὑπὸ τούτου πάσχει τὸ ὑγρὸν· ἀλλ' ἔστι τὸ μὲν πῦρ μάλιστα
 εἰδοπεποιημένον κατὰ τὸ θερμόν, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ἔστι καὶ ξηρόν, ἡ δὲ 10
 γῆ κατὰ τὸ ξηρόν, εἰ καὶ ψυχρά ἐστιν. εἶπε δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ πυρὸς πάσχειν
 25 αὐτό, οὐκ ἀργῶς· εἰς γὰρ τὴν τῶν χυμῶν τῶν γινομένων ἐν αὐτῷ γένεσιν
 καὶ τὸ θερμὸν συντελεῖ, οὐχ ἡ γῆ μόνη. εἰρησθαι δὲ φησι ταῦτα ἐν τοῖς
 περὶ | στοιχείων, λέγων τὰ Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς. ἐν ἐκείνοις γὰρ 152
 μάλιστα τὸν περὶ τῆς φύσεώς τε καὶ οὐσίας τῶν τεσσάρων σωμάτων, 2
 καὶ στοιχεῖα λέγεται, λόγον πεποιῆται. ἐν οἷς εἴρηκε καὶ κατὰ τί μάλιστα
 30 εἰδοποιεῖται· τῶν σωμάτων τῶν ἀπλῶν ἕκαστον, ὅτι γῆ μὲν μᾶλλον ὑπὸ 5

1 ss. cf. Alex. in Meteor p. 88, 24 ss. H. πλείσται καὶ a πλείσται om. AN
 ante πηγῶν add. καὶ V πηγῆς N 3 τροφάστῃ N 4 Περὶ ὕδατος]
 cf. Oder, Philologus, Suppl. vii p. 280 εὐλογία V χυμοῖς V 5 τῆς om. a
 ταῦτα V 8 δὲ] δι' N: om. T αὐτῆς ANa (propriūm T): αὐτὴν V οὐσα V
 10 ὥς om. T θερμότητος N: τῆς θερμότητος V: θερμότητα Aa 11 παρὰ] περὶ V
 ἔχει AN 12 ἂν om. A 13 αὐτοῦ V 14 ἐκ τῶν ὑγρῶν AN
 15 καὶ τὸ a καὶ om. T 16 ὕδωρ om. N πεφυκὸς V 17 ἡ om. V
 δεχομένη Ta 18 καὶ om. T καὶ κατὰ τί in spatīo om V 18. 19 ὑπὸ τῆς
 γῆς a 19 αὐτῷ ἐναντίου in spatīo paullo minore om. V αὐτῷ Thurot (T?):
 ἐν αὐτῇ AN: ἐν αὐτῇ a 20. 21 τὸ ὑγρὸν τῷ ξηρῷ a 21 δὲ] γὰρ TAN
 22 μὲν τὸ V 23 εἰδοπεποιημένον (T)a: εἰδοποιούμενον VAN καὶ τὸ ξηρόν AN
 24 ψυχρά (T)a: ψυχρόν VAN εἶπε] εἶτα AN alt. καὶ om. V ἀπὸ V
 25 alt. τῶν om. V 27 λέγων N ἐκείνη V 28 τῆς om. V 29 εἴρηκε]
 De gen. et corr. II 3 p. 331^a3—6 (cf. Quaest. p. 14, 4 ss. Br.; Philoponi comm. p. 229.
 230 V., in quo agnosces frustula Alexandri) alt. καὶ om. T

www.libtool.com.cn

τοῦ ξηροῦ ἢ τοῦ ψυχροῦ, ὕδωρ δὲ ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ μᾶλλον ἢ ὑγροῦ, ἀήρ 152
δὲ ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ μᾶλλον ἢ θερμοῦ, πῦρ δὲ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ μᾶλλον
ἢ ξηροῦ.

Εἰπὼν δὲ τὰ ἐναντία ὑπὸ τῶν ἐναντίων πάσχειν, διὸ καὶ τὸ ὑγρὸν
5 ὑπὸ τοῦ ξηροῦ καὶ ξηπαλιν (τὸ γὰρ πλεονάζον ποιητικόν [εἶναι]), εἶναι δὲ 10
καὶ τὸ πῦρ ξηρόν, μάλιστα δὲ τὴν γῆν, προστίθῃσι τούτοις ὅτι καθὼς τὸ
μὲν πῦρ ἐστὶ τῶν στοιχείων, τὸ δὲ ὕδωρ, τὸ δὲ γῆ, τὸ δὲ ἀήρ, οὐδὲν οὕτε
ποιεῖν οὕτε πάσχειν πεφύκασιν· οὐσία γὰρ αὐτά, οὐσία δὲ οὐσία οὐκ ἔστιν
ἐναντία, ἐν δὲ τοῖς ἐναντίοις τὸ ποιεῖν τε καὶ πάσχειν. διὸ καὶ προσέθηκεν
10 οὐδ' ἄλλο | οὐδέν· οὐδὲν γὰρ σῶμα, καθὼς σῶμα, ποιεῖ τὴν πάσχει, ὅτι 153
μηδ' ἐναντιότης ἐν αὐτοῖς· καθὼς δὲ ἐν ἐκάστῳ αὐτῶν ἐναντιότης
ἐνυπάρχει, κατὰ τοῦτο ποιητικὰ ἐστὶν ἀλλήλων καὶ παθητικὰ. ἐναντιότης
δὲ ἐν τῇ ὕδατι πρὸς μὲν τὴν γῆν κατὰ τὴν ὑγρότητα (ξηρὰ γὰρ ἡ γῆ
μάλιστα), πρὸς δὲ τὸ πῦρ κατ' ἄμφω μὲν (καὶ γὰρ κατὰ τὴν ξηρότητα 5
15 καὶ θερμότητα, τὸ γὰρ ὕδωρ ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν [ὄν]), μᾶλλον δὲ κατὰ τὴν
ψυχρότητα, ἐπεὶ τούτῳ μὲν τὸ ψυχρὸν οἰκειότερον, τοῦ δὲ πυρὸς οἰκεῖον
τὸ θερμὸν μάλιστα.

Μάθοι δ' ἂν τις ἐκ τούτων τὴν Ἀριστοτέλους δόξαν περὶ τῶν ποιούν-
των τε καὶ πασχόντων. οὕτε γὰρ τὰ σώματα αὐτῇ δοκεῖ ποιεῖν τε καὶ 10
20 πάσχειν, ὡς ἀρέσκει τοῖς ἀπὸ Στοᾶς, οὕτε πάλιν τὰ ἀσώματα, ὡς ἐδόκει
τοῖς περὶ Πλάτωνα, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐν αὐτοῖς ἐναντιώσεις οὐσας ἀσωμάτων.
πῶς οὖν, εἰ τῇ μὲν ὕδατι τὸ εἶναι ὕδατι ἐν ὑγρότητι καὶ ψυχρότητι, τῇ
δὲ πυρὶ ἐν θερμότητι καὶ ξηρότητι, οὐκ ἐναντίον τὸ ὕδωρ τῇ πυρὶ καὶ καθὼς 154
ὕδωρ καὶ πῦρ; ἢ εἰ καὶ ὅτι μάλιστα κατὰ ταῦτα εἰδοποιεῖται ἐκάτερον
25 αὐτῶν, ἀλλ' οὐ ταῦτά ἐστι τὸ πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ· οὐ γὰρ ἐστὶν εἶδη μόνον,
ἀλλ' ἐστὶ καὶ ὑποκείμενόν τι αὐτοῖς ἔχον ταύτας τὰς ποιότητας, σὺν ᾧ
τὸ μὲν ὕδωρ ἐστί, τὸ δὲ πῦρ. ἡ γοῦν ῥοπή αὐτοῖς οὐκ ἔστι πρῶτως 5
ἐναντία· οὐ γὰρ ὥσπερ τὸ πῦρ κουφύτατον, οὕτως καὶ τὸ ὕδωρ βαρύ-
τατον· ἀλλὰ καὶ μεθ' ὅλης τὸ εἶναι αὐτοῖς, ἥτις ἐστὶν ἡ αὐτὴ ἐν πᾶσιν
30 αὐτοῖς.

Εἰπὼν δὲ ὅτι εὐλογον πάσχειν τὸ ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ ξηροῦ (τὴν δὲ τὸ
μὲν ἐν τῇ ὕδατι, τὸ δὲ ἐν τῇ γῇ), πῶς ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ γῇ ξηροῦ πάσχει 10

1 ὑγροῦ μᾶλλον ἢ ψυχροῦ T	5 τὸ ὦ AN	ἐπλεονάζον AN: humidius T
prius εἶναι del. Usener: ἐστὶν con. Thurot		6 καθὼς V(T): καθότι a: om. AN
7 τὸ δὲ ἀήρ, τὸ δὲ γῆ T	8 αὐτῇ V	οὐσίτ a: om. TVAN nihil T
9 ἐναντίον TV	alt. καὶ Aa: om. TVN	10. 11 ὅταν δὲ AN
ἐναντίον a	12 κατὰ τοῦτο] καὶ τὰ τούτων V	13 γάρ] δὲ A
T om. Thurot	post γάρ add. καὶ N	14. 15 θερμότητα καὶ ξηρότητα T
(cf. v. 23): ὑγρότητα καὶ ψυχρότητα con. Thurot		15 γὰρ MTVAN: om. a
Usener	μᾶλλον [Usener: μᾶλλον, μάλιστα T (Thurot): μάλιστα ceteri, sed ὅν vesti-	16 μὲν
gium genuinae lectionis	δέ] μὲν N	15. 16 τὸν ψυχρότατον A
om. A	20 ἀρέσκειν V	22 καὶ] τε καὶ V
κατὰ V: καθὼς T	24 πυρὶ AN	23 καὶ καθὼς]
25 ταύτων V	τὸ ὕδωρ] τῷ πυρὶ V	26 τι αὐτοῖς om. T
om. Ta	ὅλης N	29 καὶ MVAN:
	εἶναι] ὕδωρ a (corr. iam M)	32 ξηρῷ N: καιροῦ V

τὸ ἐν τῷ ὕδατι ὑγρὸν ἐν τῇ τῶν χυμῶν γενέσει λέγει. ὥς γὰρ οἱ ἑνα- 154
 ποπλύνοντες ἐν τῷ ὑγρῷ τὰ κεχρωσμένα χρωματίζουσι καὶ τὸ ὕδωρ τῷ
 τοῦ ἀναποπλυνομένου χρώματι, ὁμοίως δὲ καὶ οἱ τὰ τοὺς χυμοὺς ἔχοντα
 (ἀπολαύει γὰρ τὸ | ὕδωρ τῶν χυμῶν τῶν ἐν τοῖς ἀποπλυνομένοις ἐν αὐτῷ), 155
 οὕτω φησὶ καὶ ὑπὸ τῆς φύσεως γίνεσθαι· τὸ γὰρ ξηρὸν καὶ γεῶδες ἑνα-
 ποπλύνουσαν τῷ ὑγρῷ καὶ διὰ τούτου διηθοῦσαν αὐτὴν τὸ ὑγρὸν, χρω-
 μένην τῷ θερμῷ καὶ διὰ τούτου κινουῦσαν αὐτὸ γεννᾶν ἐν αὐτῷ τὸν χυμόν.
 τῷ δὲ οὕτω καὶ ἡ φύσις τὸ ξηρὸν καὶ γεῶδες λείποι ἄν τὸ 'ἑνα- 5
 ποπλύνει τῷ ὑγρῷ.' τοῦ δὲ καὶ διὰ τοῦ ξηροῦ καὶ γεώδους διηθοῦσα
 10 ἐξηγητικὸν ἄν εἴη τὸ 'ἐναποπλύνουσα καὶ χρωμένη ἐν τῇ διηθήσει τῷ
 θερμῷ καὶ κινουσα αὐτό, τουτέστιν ἀλλοιούσα αὐτὸ καὶ συνιστάσα καὶ
 πέσσουσα, ποῖον παρασκευάζει· ἔγχυμον γάρ.' ἀνατίθησι δὲ τὴν γένεσιν 10
 τῶν χυμῶν τῇ διηθήσει τοῦ ὑγροῦ ἐν τῷ ξηρῷ τῷ ἐν τῇ γῇ ὄντι κινου-
 ντος αὐτὸ καὶ μεταβάλλοντος καὶ συνιστῶντος τοῦ θερμοῦ. ἐν γὰρ τῇ δι'
 15 ἐκείνου διηθήσει καὶ τῇ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ γινομένη ἐν αὐτῷ πέφει τε καὶ
 συστάσει ἡ γένεσις τοῦ χυμοῦ, οὐ τῆς γῆς ἐχούσης τὸν χυμὸν ἐν αὐτῇ, ὥς
 ἐδόκει πρὸ ὀλίγου λέγειν βουλόμενος συστήσαι τὸ | ἀπολαύειν τινός· τὸ ἐν 156
 τῷ ὕδατι ὑγρὸν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ γῇ ξηρότητος διηθούμενον δι' αὐτῆς. εἰ
 γὰρ ἦν ἡ γῆ ἔχουσα ἐνεργείᾳ τοὺς χυμοὺς καὶ παρ' αὐτῆς τὸ ὕδωρ ἀπε-
 20 μάττετο, οὐκ ἔδει αὐτοὺς παρὰ τὴν τῶν δεχομένων τὸ τοιοῦτον ὕδωρ δια-
 φορὰν φυτῶν ἀλλάσσεσθαι, ἀλλ' αὐτοὺς ποιεῖν ἐν αὐτοῖς τοὺς ὁμοίους 5
 χυμοὺς τὸ ὅμοιον. τοῦτο γὰρ ἡτιάσατο καὶ τῶν πανσπεριμῶν τὸ ὕδωρ λε-
 γόντων εἶναι τῶν χυμῶν καὶ οὕτως ὕλην. εἰ δὲ ἡ γένεσις τῶν χυμῶν ἐν
 τῇ διηθήσει τοῦ γεώδους ξηροῦ τοῦ ἐν τῇ γῇ ἐν ὕδατι διὰ τὴν ὑπὸ θερ-
 25 μότητος κίνησιν, καὶ εἶεν ἄν καὶ οἱ ἐν τῇ γῇ χυμοὶ τοῦτον ἐγγινόμενοι
 τὸν τρόπον ἐγκαταμίξει τινὸς ὕδατῶδους ὑγροῦ καὶ θερμότητος ποιᾶς· ἔχει 10
 δὲ ἡ γῆ ἐν αὐτῇ καὶ θερμότητα καὶ ὑγρότητα ἐγκαταμειγμένας.

- 1 τῷ om. a λέγω V 1. 2 ἐναποπλύναντες V 2-4 alt. τῷ—ὕδωρ om. AN
 2 καὶ om. T alt. τῷ τοῦ V 3 χρώματος V 4 ἀπολαύει V (v. 17 et
 Alex. in Meteor. p. 84,16 H.): ἀπολαμβάνει M: assumit T (eadem corruptela p. 196,3 Th.):
 ἀποπλύνει a τῶν χυμῶν VAN (sapores T): τὸν χυμὸν a ἐν τοῖς om. MT
 ἀποπλυνομένοις ANa: ἐναποπλυνομένοις V: ἀποπλυνομένων MT 5 καὶ ὑπὸ om. N
 γὰρ om. a (habet etiam M) 5. 6 ἐναποπλύνουσα V 6 τοῦτο VA: τούτω N
 διηθοῦσης N: et per penetrantem T 7 τοῦτο V 8 τῷ τὸ T καὶ οὕτως AN
 καὶ τὸ γ. Arist. codd. EMYL ante λείποι spat. v. litt. T 8. 9 ἐναποπλύνει V
 9 prius τοῦ M: τὸ TVNa διηθοῦσα e corr. N et Thuroti codd. BC: διηθοῦσαν TVANa
 10 τὸ a: τοῦ TVAN χρώμενα VA: χρωμένους N¹ 12 πεσσούσα N post γένεσιν
 add. humidi et T 14 τῇ τοῖς A δι' ab T 15 θερμῷ A γενομένη Va
 16 ἡ γένεσις—χυμὸν om. AN χυμοῦ TV: θερμῶς a αὐτῇ VAN 17 πρὸ
 ὀλίγου v. p. 72,8 ss. ὀλίγω N συστήναι T? (consistere) 18 αὐτῆς Ta: αὐτοῦ
 VAN 19 ἐνέργειαν V τὸν χυμὸν a αὐτοῦ VN 20 παρὰ περι V
 τὸ καὶ V 21 ἀ... σσεσθαι N: ἀλα, tum spat. A αὐτοῖς libri
 22 ἡτιάσατο p. 70,6 ss. καὶ om. T τῶν τῇ N 23 prius τῶν om. a
 (add. etiam M) prius τὸν χυμὸν e corr. V εἰ ἡ V: ἔστι a (probat Usener)
 24 ξηρῷ N 25 prius καὶ vid. del. alt. καὶ om. T 26 ποιεῖς N
 27 αὐτῇ VAa prius καὶ om. a alt. καὶ τὸ N ὑγρότατον N

www.libtool.com.cn

Εἰπὼν δὲ πῶς γίνεται ὁ χυμὸς, ὁρίζεται αὐτόν. λέγει γὰρ χυμὸν εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ γῇ ξηροῦ γινόμενον πάθος ἐν τῷ ὑγρῷ τῆς γεύσεως τῆς κατὰ δύνάμιν ἀλλοιωτικὸν εἰς ἐνέργειαν. διὰ μὲν | οὖν τοῦ τὸ πάθος λαβεῖν καὶ τὸ θερμὸν συμπααραλαβὼν δι' οὗ τὸ ἐγγι- 157
5 νόμενον πάθος ὑπὸ τοῦ ξηροῦ ἐν τῷ ὑγρῷ· τὸ δὲ τῆς γεύσεως τῆς κατὰ δύνάμιν ἀλλοιωτικὸν εἰς ἐνέργειαν σημαίνει μὲν αὐτὸ τὸ κινεῖν οὕτω τὴν γεῦσιν καὶ ἀλλοιοῦν, ὡς ἄγειν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ δυνάμει εἰς τὸ ἐν-
ἐργείᾳ· ποιητικὸν γὰρ ὁ χυμὸς τῆς κατ' ἐνέργειαν γεύσεως.
Ἵτι δὲ προὑπαρχούσης τῆς αἰσθητικῆς δυνάμεως ὁ χυμὸς εἰς ἐνέργειαν
10 κινήτικὸς γίνεται, ἀλλ' οὐκ αὐτὸς τῆς δυνάμεως τῆς γευστικῆς αἴτιος, δηλοῖ δι' ὧν προστίθῃσι λέγων· οὐ γὰρ κατὰ τὸ μανθάνειν, ἀλλὰ κατὰ τὸ θεωρεῖν ἐστὶ τὸ αἰσθάνεσθαι. ὃ ἴσον ἐστὶ τῷ 'οὐ γὰρ ἐγγίνεται ἡ αἰσθητικὴ δύναμις ἐν τῷ αἰσθάνεσθαι, ὡς ἡ ἐπιστήμη ἐν τοῖς μανθάνουσιν, 10
ἀλλὰ προὑπάρχουσα καὶ οὕσα δυνάμει ἐνεργεῖ, ὡς ὁ ἔχων πρότερον τὴν
15 ἐπιστήμην, ἔπειτα ἐνεργῶν κατὰ ταύτην.' τίς δὲ ἡ δυνάμει αἰσθησις καὶ τίς ἡ κατ' ἐνέργειαν εἴρηκεν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. τὸ δὲ ἄγει γὰρ τὸ 158
αἰσθητικὸν εἰς τοῦτο δυνάμει προὑπάρχον ἴσον ἐστὶ τῷ 'ἄγεται γὰρ τὸ αἰσθητικὸν ὑπὸ τοῦ αἰσθητοῦ εἰς ἐνέργειαν, ὃν τοιοῦτον δυνάμει πρὸ τούτου'. ὃ προσέθηκε καὶ τὰ ἐξῆς δηλωτικὰ ὄντα τοῦ εἰς ποίαν ἐνέργειαν
20 ἄγεται καὶ ἐκ ποίας δυνάμεως. ἐπεὶ δὲ μὴ μόνον τὸ κατὰ τὸν χυμὸν ἐν τῷ ὑγρῷ ὑπὸ τοῦ ξηροῦ ἐγγίνεται (καὶ γὰρ χρῶμα ἐναποπληθῆ, ὁμοίως καὶ τὸ ὕδωρ χρώννυται), ἀλλὰ καὶ ὁσμάι ὁμοίως ἐν αὐτῷ γίνονται, διὰ τοῦτο εὐλόγως προσέθηκε τὸ ἴδιον τοῦ ὡς χυμοῦ * * * πάθος ἐστὶ
τῆς γεύσεως τῆς κατὰ δύνάμιν ἀλλοιωτικὸν εἰς ἐνέργειαν.
25 ώτι δὲ ἡ ξηρότης ἡ ἐν τῇ γῇ τῆς τῶν χυμῶν γενέσεως αἰτία, ὁτλον 10
καὶ ἐκ τῆς τῶν ἐψομένων ὑδάτων διαφορᾶς, ἡ γίνεται παρὰ τὴν ἐγκατά-
μειν τῆς γεώδους ξηρότητος· τῶν γοῦν ὑμβρίων ὑδάτων τὸ μὲν | τοῦ χει- 159

1 ὁρίζει AN λέγει γὰρ] *dicens* T 3 συνέργειαν AN 3—6 διὰ—ἐνέρ-
γειαν om. a 3. 4 *propter quod hoc quidem passionem* T 3 διὰ TV: φασὶ M:
φησὶ A: φαμέν N μὲν om. N 4 alt. τὸ om. MAN συμπααραλαβὼν]
conferre T δι' οὗ Thurot (cf. p. 76,28): διὸ VAN: διὰ T 5 πάθος] πολὺ M
ὑπὸ V (cf. p. 76,27): ἀπὸ AN δὲ TV: γὰρ MAN 6 post ἐνέργειαν rep. διὰ
μὲν οὖν—ἐνέργειαν (v. 3—6) V, ut, quae modo ex eo notavi bis testetur μὲν TV:
γὰρ ANa αὐτῷ Va 7 ἀλλοιεῖν N 9 post δὲ add. καὶ V
εἰς om. V ἐνεργεία V 10 αὐτὸ V τῆς δυνάμεως om. a (habet etiam M)
12 τῷ] ταυ . . N ἡ] γὰρ AN 14 προὑπάρχει AN οὕσαι δυνάμεις N
ἐνεργεία TN ὡς] *quod* T προτέραν V 15 ἔπειτα] ἐπὶ τῶν TAN
ἐνεργεία AN: ἐνεργειῶν T κατὰ a: καὶ TVAN 16 Περὶ ψυχῆς] B 5 p. 417^a6 ss.
ἄγει] δει T 17. 18 εἰς—αἰσθητικὸν om. V 17 τοῦτο MTAN: τὸ a
δυνάμει om. T 19 τούτου] τοῦ AN καὶ MAN: om. TVa 20 ἐπεὶ]
ἐπὶ N δὲ om. Va (habet etiam M) τῶν χυμῶν AN 21 γίνεται T? (*fit*)
ἐναποπληθῆ Va 23 διὰ τοῦτο om. V εὐλόγως] οὐ λόγος vel οὐ λόγον V τούτου
ὡς χυμὸς e T Thurot lacunam statuo (v. proximam notam) et πάθος ὡς addam
ἐστὶ MTAN: spatium vii litt., tum ἐπὶ a (ἐστὶ etiam M) 24 ἀλλοιωτικὴν N
25 αἴτιον AN 26 ἡ γίνεται Thurot: αἶ γίνονται TVANa παρὰ] περὶ V
26. 27 ἐνκατάμειν V 27 ss. cf. Alex. in Meteor. p. 84,4 ss. H.

μῶνος γλυκυτάτων, τὸ δὲ τοῦ θέρους ἤττον, ἥκιστα δὲ τὸ μετοπώρου. 159
 πάλιν δ' αὖ βορείοις μὲν ποτιμώτερον τὸ ὑόμενον, νοτίοις δὲ ἀλυκώτερον,
 καὶ ταῖς μὲν ἐπομβρίαις γλυκύ, τοῖς δὲ αὖχοις ἀλυκόν· χειμῶνος μὲν γὰρ
 ὑγρῶν τῶν περὶ τὴν γῆν ὄντων ἄμικτοι αἱ ἀναθυμιάσεις ἀνάγονται τῆς 5
 5 γεώδους ἐξηρότητος, θέρους δὲ ἤττον ὄντων ὑγρῶν τῶν περὶ τὴν γῆν συν-
 αναφέρεται τι τῇ ἀναθυμιάσει συνεπισπώμενον τοῦ γεώδους· ἔτι δὲ μᾶλλον
 τοῦ μετοπώρου πλέον ἀνασπᾶται τοῦ γεώδους διὰ τὸ μάλιστα τότε πάντα
 ἀνεξηράνθαι ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ θέρει καύματος. πάλιν τοῖς μὲν βορείοις ἄτε
 πνέουσιν ἀπὸ τῶν ἐνύγρων πολὺ τὸ πότιμον, νοτίοις δὲ διὰ τὸ ἀπὸ ξηρῶν 10
 10 καὶ κατακεκαυμένων πολὺ τὸ γεῶδες. οὕτω δὲ καὶ ἐν τοῖς αὖχοις· καὶ
 γὰρ ἐν τούτοις ἀνάγεται τὸ γεῶδες καὶ ἀλυκὸν πολὺ, ἐναντίον δὲ ἐν ταῖς
 ἐπομβρίαις. οὕτως οὖν εὐλογον καὶ τοὺς χυμοὺς ἀπαντας γίνεσθαι τῇ | τε 160
 ἐγκαταμίζει τῆς γεώδους ἐξηρότητος καὶ τῇ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ γινομένη πέψει
 αὐτῶν [ἡγεῖται] διὰ τῆς συμμετρου θερμότητος. φθείρονται γοῦν οἱ χυμοὶ
 15 15 πολλάκις, ὅταν ὑπὸ τοῦ ψύχους αἱ πέψεις αὐτῶν ἀναλυθῶσι καὶ ἐξυγρυν-
 θῶσιν, ὥσπερ διακρινομένης τῆς ἐγκαταμεμιγμένης τῇ ὑγρῇ ἐξηρότητος. 5
 μετὰ γὰρ τὴν ὑπὸ τοῦ ψύχους γινομένην πῆξιν ἐν αὐτοῖς λυόμενα ἐξυγραίνεται
 τε καὶ ἐξασροῦται· ἐνυπάρχει γὰρ τὸ ὑγρὸν ἐν τοῖς χυμοῖς. οὐ γὰρ ἐκκρίσει
 τινὶ τοῦ ὑγροῦ ἀπὸ τοῦ ξηροῦ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ γινομένη οἱ χυμοί, ἀλλὰ
 20 20 πέψει καὶ συστροφεῖ· ὅτι γὰρ ἐνυπάρχει τὸ ὑγρὸν ἐν τοῖς πεττομένοις, ὅτλον
 ἐκ τοῦ λυθείσης τῆς πέψεως ἀνυγραίνεσθαι αὐτά. πολλοὶ δὲ τῶν καρπῶν 10
 τὴν ἀρχὴν ἐν τοῖς ψυχροῖς τόποις οὔτε πεπαίνονται οὔτε τὸν ἴδιον χυμὸν
 λαμβάνουσιν, ὥς τοῦ θερμοῦ ποιητικῷ γινομένου τῆς πέψεως αὐτῶν καὶ
 τῶν ἐν αὐτοῖς χυμῶν. |

25 p. 441^b23 Ὅτι δὲ οὐ παντὸς ξηροῦ ἀλλὰ τροφίμου οἱ χυμοὶ ἦ 161
 πάθος εἰσὶν ἢ στέρησις, δεῖ λαβεῖν ἐντεῦθεν.

Εἰπὼν τὸν χυμὸν εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ ξηροῦ τοῦ ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ ὕδατι
 γινόμενον πάθος διὰ θερμότητος τῆς γεύσεως τῆς κατὰ δύναμιν ἀλλοιωτικῶν

- 1 γλυκύτερον a alt. τὸ a: om. TVAN 2 τὸ ὑόμενον om. a (habet etiam M)
 4 ὑγρῶν post γῆν AN 6. 7 ἔτι— γεώδους om. AN 7 πάντα τότε V
 8 ἐν τῇ θέρει] *ipsius* T 8. 9 ἄτε πνέουσιν TVAN: ἀναπνέουσιν a 9 ἀπὸ a:
 ὑπὸ VAN: om. T ἐνύγρων A: ἐνύγρον a: ἐνύδρων N: ὑγρῶν V(T?) prius τὸ
 om. a (habet etiam M) 10. 11 οὕτω— γεῶδες om. V 10 δὲ TN: om. Aa
 καὶ] κτλ N 11 ὑλικόν N post δὲ add. καὶ N 11. 12 τοῖς ἐπομβρίοις V
 13 τοῦ θερμοῦ] τούτου AN πέμψει a 14 ἡγεῖται om. T: ἢ γίνεται M, fort. recte
 (ἢ—θερμότητος del. Diels): vix puto vocem ἡγεῖται stare posse, si scribas v. 12 εὐλόγως.
 coniunxisset enim, ut solet εὐλόγως ἡγεῖται οὖν AN 15 ἀκολουθῶσι a (corr.
 iam M) 16 ἐγκατα μεμιγμένης Ta: ἐγκατατεμιγμένης AN: ἐγκαταμιγνομένης V
 17 τὴν—ψύχους a: ὑπὸ τοῦ ψύχους AN: τοῦ ψύχους τὴν ὑπὸ V γενομένην N
 18 τε] τῆς N ἐξασροῦται a: ἐξοροῦται VAN: *separatur* T γὰρ om. TV
 19 γενομένης N 20 ὅταν ... ἐνυπάρχη a 22 τὴν ἀρχὴν hic habet TV: post
 τόποις ANa 23 ὥς] a si T, corr. *quasi* 24 αὐτῷ V 25 τοῦ τροφίμου
 Arist. (cf. p. 77,6 ss.), sed deest τοῦ etiam p. 172,13 Th. 26 εἰσὶν Arist. (cf. p. 172,13
 Th.): ἐστὶν VAN: om. T 27 τῇ γῇ ἐν om. a (habet etiam M)

www.libtool.com.cn

εἰς ἐνέργειαν, ὅτι εὐλόγως προσέθηκε τῇ λόγῳ τὸ τῆς γεύσεως τῆς κατὰ 161
δύναμιν ἀλλοιωτικὸν εἰς ἐνέργειαν νῦν δείκνυσιν. οὐ γὰρ πᾶν πάθος 5
ἐν τῇ ὑγρῷ ὑπὸ τοῦ ξηροῦ γινόμενον χυμός· καὶ γὰρ ἡ ἴσμη ὑπὸ ξηρό-
τητος ἐν ὑγρῷ γίνεται, ὡς προϊὼν δείξει, ἀλλ' οὐ χυμὸς τοῦτο. ἔτι δὲ
5 καὶ ἀπτὴ ἡ τροφή, ἀλλ' οὐ, καθὼς ἀπτὴ, τρέφει, ἀλλὰ κατὰ τὸ πάθος τὸ
γευστόν. ὁ δὲ δηλώσαι βουλευθεὶς εἶπεν ἀλλὰ τοῦ τροφίμου, τῷ τροφίμῳ
ἀντὶ τοῦ γευστοῦ χρησάμενος. 10

Εἰπὼν δὲ τοῦ τροφίμου πάθος εἶναι τοὺς χυμοὺς προσέθηκεν ἡ στέρ-
ρησις, λέγων τοῦ τροφίμου στέρησιν, τουτέστι τοῦ γλυκέος· τοῦτο γὰρ τὸ
10 τροφίμον, ὡς δείξει. δοκεῖ γὰρ αὐτῷ ὁ μὲν γλυκὺς χυμὸς τροφίμος εἶναι,
στέρησις δὲ τούτου ὁ πικρὸς τε καὶ ἀλμυρὸς. γευστοὶ δὲ | ἀμφοτέρων· ὡς 162
γὰρ ἐπὶ τῶν χρωμάτων τὸ ἐναντίον τῷ μάλιστα ὁρατῷ (τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ
λευκόν), ὅπερ ἐστὶ τὸ μέλαν ὁρατὸν ὃν καὶ αὐτό, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν χυ-
μῶν τὸ ἐναντίον τῷ μάλιστα γευστῷ (μάλιστα δὲ γευστόν τὸ τροφιμώτατον,
15 τοιοῦτον δὲ τὸ γλυκὺ) στέρησις τούτου. καὶ γὰρ καθόλου τῶν ἐναντίων 5
δοκεῖ αὐτῷ τὸ ἐν τῇ χείρῳ συστοιχία στέρησις εἶναι. ἐπεὶ τοίνυν καὶ τὸ
γλυκὺ καὶ τὸ τούτῳ ἐναντίον, τὸ πικρὸν, γευστά τε καὶ χυμοὶ καὶ ἐκ τῆς τού-
των ποιᾶς μίξεως πάντες οἱ ἄλλοι χυμοί, ὥσπερ τὰ χρώματα ἐκ τοῦ λευκοῦ
καὶ τοῦ μέλανος, τὸ γευστόν καθόλου ἐδήλωσε τὰ ἐν τοῖς χυμοῖς ἐναντία
20 εἰπὼν, ἐξ ὧν οἱ πάντες χυμοί· ταῦτα δὲ ἐστὶ τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν. ὡς 10
ἐπεὶ τὸ γλυκὺ τροφίμον, τοῦ τροφίμου ξηροῦ πάθος εἶπεν ἐν τῇ ὑγρῷ τὸν
χυμὸν ἢ τῆς τούτου στέρησεως ἀντὶ τοῦ πικροῦ· τούτου γὰρ ἐναντίον,
ἐναντίον δὲ τῷ γλυκεῖ καὶ ἡ στέρησις αὐτοῦ. ὅτι μὲν γὰρ οὕτε τὸ | ξηρὸν 163
αὐτὸ κατ' αὐτὸ οὕτε τὸ ὑγρὸν τρέφει, ὡς γινώριμον λαμβάνει· ἐν γὰρ τῇ
25 τούτων μίξει ποιᾶ ἡ τροφή. λέγει δὲ τῷ ὅτι οὕτε τὸ ξηρὸν ἄνευ τοῦ
ὑγροῦ οὕτε τὸ ὑγρὸν ἄνευ τοῦ ξηροῦ τὸ 'χυμὸς καὶ τροφή'· τούτῳ
γὰρ ἀκολουθεῖ τὸ τροφὴ γὰρ οὐχ ἐν μόνον.

Ἵτι δὲ μὴ πᾶν πάθος τὸ γινόμενον ἐκ τῆς τῶν τοιούτων μίξεως 5

1. 2 ὅτι—ἐνέργειαν om. V 2 πληθος a 4 δείξει] p. 442b28 ss. in voce
δείξει incipit P, v. Praef. 5 post καὶ add. ἡ AN alt. τὸ om. N 8 πάθος V
8. 9 στέρησιν P 9 στέρησιν APa: στέρησις TVN τουτέστι om. P alt. τοῦ om. a
10 δείξει] p. 442a2 ss. δόξει P 11 τε om. P 13 post ὅπερ add. δ' V
καὶ αὐτὸ ὃν a αὐτοὶ V post αὐτὸ add. στέρησις τοῦ λευκοῦ Thurot, sed
fort. consulto v. 15 τούτου (non τοῦ γλυκέος) scripsit, ut etiam ad v. 13 referri posset
15 post γλυκὺ add. ὅπερ ἐστὶ τὸ πικρὸν γευστόν ὃν καὶ αὐτὸ Thurot στέρησιν ut
vid. T 16 αὐτῶν A τὸ] τῷ a (corr. M) 17 prius τὸ om. a (habet
etiam M) alt. τὸ om. ANP πικρὸν om. P gustabiles habet actus et sapores ex T
19 ἐδήλου AN 20 εἰπὼν om. T post ὧν add. fiunt V ὡς] ὥστε Thurot;
sed v. p. 82,1 et p. 218,9 Th. 21 ἐπὶ TV 21. 22 τῶν χυμῶν AN 22 τὸ ἐναν-
τίον AN, quo recepto fort. τοῦτο leg. 23 καὶ ὑστέρησις V ὅτι] δ V
24 γινώριμα V 25 ὅτι] οὕτι V τὸ om. a 26 οὕτε a: οὐδὲ VAN
26. 27 τούτου τῷ γὰρ AN (huis huic enim T) 27 οὐχ ἐν μόνον (αὐτῶν) Aristoteli
cum Alex. et Arist. codice S (cf. UP) restituendum: οὐδ' αὐτοῖς Arist. codd. EMY:
οὐδὲν αὐτῶν Arist. L 28 πᾶν] πῇ N ἐκ τῆς τῶν] αὐτῶν V τῶν om. A
τούτων AN

163 χυμός ἐστιν, ἐξῆς δαίκνυσιν· ἡ γὰρ προσφερομένη τροφή τοῖς ζῷοις καὶ 163
 ἀπτὴ ἐστι. διὰ τοῦτο γοῦν καὶ τὴν γεῦσιν εἰδός τι ἀφῆς λέγει εἶναι, ὅτι καὶ
 τῶν ἀπτῶν ἐναντιωτήτων ἐστὶν ἀντιληπτική. ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἡ τροφή τροφή,
 καθὼ ἀπτὴ ἐστιν. οὐ γάρ, καθὼ θερμὴ ἢ ψυχρὰ ἢ μαλακὴ ἢ τινα ἄλλην 10
 5 ἀπτὴν ἐναντίωσιν ἔχει, τρέφει· ἀλλὰ καθόσον μὲν ἀπτὴ ἐστι, κατὰ τοσοῦτον
 αὐξήσεως ἐστὶ τοῖς τρεφομένοις καὶ φθίσεως αἰτία. καθὼ γὰρ θερμὸν ἢ
 ψυχρὸν ἐστὶ τὸ τρέφον, ἢ προσκρίνεται ἢ ἀποκρίνεται· | τὸ γὰρ θερμὸν καὶ 164
 τὸ ψυχρὸν πέψεως καὶ ἀπεψίας αἷτιον, ὥν ἡ μὲν πέψις προσκρίσεως τε καὶ
 αὐξήσεως αἰτία, ἡ δὲ ἀπεψία φθίσεως τε καὶ ἀτροφίας. συνεργεῖ δὲ πρὸς
 10 τὴν σύμφυτον ἐν τοῖς ζῷοις θερμότητα, δι' ἧς αἱ πέψεις, τῇ θρεπτικῇ
 ψυχῇ (τούτῳ γὰρ ὀργάνῳ πρὸς τὴν πέψιν ἡ δύναμις αὕτη χρῆται) καὶ ἡ 5
 τῶν προσφερομένων θερμότης τε καὶ ψυχρότης. ὥστε κατὰ μὲν τὸ πάθος
 τοῦτο τὸ ἀπτὸν γινόμενον καὶ αὐτὸ ὑπὸ τοῦ ξηροῦ ἐν τῷ ὑγρῷ (ἐκ τούτων
 γὰρ ἡ τροφή οὕσα καὶ ἀπτὴ ἐστὶν) οὐκ εἰσιν οἱ χυμοί. δύναται γὰρ ἡ
 15 τροφή, καθόσον ἀπτὴ ἐστὶν, αὐξήσεως εἰρησθαι αἰτία, ὅτι τὸ σῶμα ἀπτόν·
 ἡ γὰρ ἀντιτυπία ἀπτόν, ἐν ἧ τῷ σώματι τὸ εἶναι· ἀλλὰ καὶ ἀφ' ὧν εἶδο- 10
 ποιεῖται τὰ πρῶτα σώματα, ἐν οἷς αὐτοῖς τὸ εἶναι, ἀπὰ καὶ ταῦτα. κατὰ
 δὲ σώματος προσθήκην τε καὶ ἀπουσίαν αἱ αὐξήσεις τε καὶ αἱ μειώσεις.
 ὥστε ἡ τροφή, καθὼ μὲν σῶμα, αὔξει, ὡς ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως εἶπε |
 20 (καθὼ γὰρ σῶμά ἐστι, ποσόν ἐστι), καθόσον δὲ γλυκεῖα, τρέφει, καὶ κατὰ 165
 τοῦτο δὲ καὶ κινητική τῆς κατὰ δύναμιν γεύσεως εἰς ἐνέργειαν.

p. 441^b29 Τούτων μὲν γὰρ αἷτιον ἢ θερμὸν ἢ ψυχρὸν.

Τούτων, λέγει αὐξήσεως καὶ φθίσεως, αἰτίαν τὴν τροφήν εἶναι, καὶ
 θερμὴ ἐστὶ καὶ ψυχρὰ καὶ ὅλως ἀπτὴ. ταῦτα γὰρ, φησί, ποιεῖ καὶ 5
 25 αὐξήσιν καὶ φθίσιν, ἥτοι λέγων τὰ ἀπὰ ἀπλῶς ἢ τῶν ἀπτῶν τὸ θερ-
 μὸν καὶ τὸ ψυχρὸν. καθ' ὃ πάθος ἄρα ἐγγινόμενον τῷ ὑγρῷ ὑπὸ τοῦ ξηροῦ

1 γάρ] δὲ a (γάρ etiam M) προσφερομένη] τροφή φερομένη a (corr. M) 2 λέγει]
 p. 441^a3 3 καὶ om. T ἐναντιώτατον V alt. τροφή om. T
 4 ἐστὶν om. P post alt. καθὼ add. ἢ A, ἢ N ἢ μαλακὴ om a 5 ἀπτὴν TP:
 ἀπτὸν V: om. A(?)a: post ἐναντίωσιν transpon. MN 6 καὶ φθίσεως] ante τοῖς a:
 καθίσεως V καθὰ V 7 prius τὸ om. N 7. 8 *frigidum enim calidum digestionis* T
 8 αἰτία a 9 τε om. V 10 τὴν om. AN 12 τῶν τρεφομένων a (corr. M)
 τε καὶ ψυχρότης suspecta habet Thurot 13 τὸ om. P 14 εἰσὶ δὲ χυμοί Pa
 γάρ Pa: om. TVAN: δὲ conicio 15 ἀπτῇ] αὐτῇ V αἰτίαν N 16 ἀντι-
 τυπία] spat. vi litt. T ἀπτῇ APa καὶ om. T 16. 17 εἰδοποιεῖσθαι a
 (corr. M) 17 τὸ εἶναι αὐτοῖς AN 18 alt. αἱ om. Pa 19 μὲν om. a
 (habet etiam M) ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως] A 5 p. 322^a25—28 (cf. Olympiodori Comm.
 p. 120,14 ss. V.) 20 ποσὴ Pa καθὼ δὲ Pa γλυκεῖα a τρέφει Pa:
 θρέψει TVAN (αὔξει causa erroris est) 21 δὲ om. T καὶ om. Pa
 22 τοῦτο N prius ἢ om. T ἢ θερμὸν καὶ ψυχρὸν Arist. codd. EMY
 23 λέγει] δὲ a αἰτίαν om. V καὶ] καὶ Pa (corr. M) 24 ἐστι] ἢ Thurot
 (sit T) καὶ MAN: ἀν V: καὶ Pa prius καὶ om. T 25 ἥτοι om. T
 ἀπὰ a: ἀπλᾶ TVANP 26 ἐγγινόμενων AN ἀπὸ a

www.libtool.com.cn

τὴν τε γεύεσθαι τοῖς ζώοις καὶ τὸ τρέφεσθαι, κατ' αὐτὸ τοῦτο ὁ χυμός. 165
κατὰ τί οὖν τρέφει; καθὼ γουστόν ἐστι δηλονότι, ἀλλ' οὐ καθὼ ἄπτόν.

Ἀπλῶς οὖν δεικτικὸν παρέθετο (τούτου) τὸ πᾶν τὸ τρεφόμενον ἢ γλυκεῖ 10
χυμῷ ἀπλῶς ἢ μεμιγμένῳ τρέφεσθαι, ἃ ἐστὶ γευστά, ἀλλ' οὐχ
5 ἅπτά, ὥς ἄνευ γλυκέος μὴ δυ/ναμένης τροφῆς εἶναι. ἡ δὲ μικτὴ εἴη ἂν 166
ἔκ τε τῆς γλυκείας καὶ τῆς ἐναντίας ταύτῃ τῆς πικρᾶς, (ὥσπερ αἱ λιπαρό-
τητες)· τῷ γάρ, ὥς προϊὼν ἐρεῖ, τὸ γλυκὺ καὶ τρόφιμον ἐπιπολαστικὸν εἶναι,
τούτῳ καὶ μίξας τινος ὁ τοιοῦτος χυμὸς πρὸς τὸ τρέφειν δεῖται. ἐπι-
πολαστικὸν δὲ τὸ γλυκὺ τῷ κοῦφόν τε εἶναι καὶ ἄνω φέρεσθαι· διὰ τοῦτο 5
10 γὰρ καὶ τρόφιμον.

Εἶναι μὲν οὖν φησι τὸν περὶ τοῦ τίσι καὶ πῶς τρεφόμενά τε καὶ
αὐξόμενα τοῖς περὶ γενέσεως λόγοις οἰκεῖν. εἴρηκε δὲ περὶ μὲν αὐξή-
σεως ἰδίως ἐν τοῖς Περι γενέσεως καὶ φθορᾶς, περὶ δὲ τροφῆς ἐν τοῖς 10
Περὶ ζώων γενέσεως. διὸ τὸν μὲν ἀκριβῆ περὶ αὐτῶν λόγον εἰς ἐκείνας
15 ἀνατίθεται ὥς οἰκειοτέρας τὰς πραγματείας, νῦν δὲ ὅσον ἀναγκαῖον πρὸς
τὴν τοῦ προκειμένου | δεῖξιν ἐπιμνησθῆναί φησι δεῖν αὐτῶν. λέγει δὲ τὸ 167
θερμὸν τῆς τε αὐξήσεως τοῖς σώμασιν αἰτῖον διὰ τῆς πέψεως τῆς τροφῆς
γίνεσθαι καὶ τῆς δημιουργίας τε καὶ γενέσεως τῆς τροφῆς· ποιητικὸν γὰρ
αὐτῆς τοῦτο τῷ φύσιν ἔχειν ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ τοῦ χυμὸν ἔχοντος ἤδη τὸ κοῦφον 5
20 μὲν καὶ γλυκὺ ἔλκειν, τὸ δ' ἄλμυρον καὶ πικρὸν καταλείπειν διὰ
τὸ βάρους· τὸ γὰρ κουφότερον αὐτῷ συναναφέρει κινούμενον εἰς τὸν ἄνω
(τόπον) κατὰ φύσιν, τὸ δὲ βαρὺ καταλείπει.

Τοῦτο δὲ ὥς γνώριμον ἀπὸ τῶν ἀναθυμιάσεων λαμβάνει· οὕτω γὰρ

1 κατ' αὐτὸ T: καθ' αὐτὸ VNP: καθ' ἑαυτὸ Aa 2 τι οὖν VANPa: τι μὲν T 3 τούτου
add. Diels 4 ἀπλῶς] post μεμιγμένῳ Pa: om. T μεμιγμένως Arist. codd. EMYL
lacunam post τρέφεσθαι statuit et τοῦ τοῖς προσφερομένοις τρέφεσθαι add. Thurot (v. Arist.)
5] ἡ conl. Thurot 5 ἅπτά Thurot: ἀπλᾶ TVAP: ἀπλῶς Na ἡ δὲ μικτῇ]
ἡ δεκτικὸν Pa: τὸ δὲ μεμιγμένον falso Thurot ex T. in quo, cum praecedat alimento
(= τροφῆς), fuisse ἡ δὲ μικτῇ censeo 6 ταύτης VA τῆς om. N
6. 7 ὥσπερ αἱ λιπαρότητες e T add. Thurot 7 τῷ VAN: τὸ Pa: καὶ M
τῷ—προϊὼν om. T τὸ] τῷ τὸ M καὶ om. AN τρόφιμον καὶ trans-
ponam (Arist. p. 442=11 τρόφιμον εἶναι τὸ γλυκὺ καὶ λίαν ἐπιπολαστικόν) τρόφιμον
del. Thurot 8. 9 ἐπιπολαστικόν—φέρεσθαι ante τούτῳ transponit Thurot 9 τῷ]
τὸ N 9. 10 γὰρ τοῦτο Pa 9 post τοῦτο add. τὸ γλυκὺ Thurot 11 λόγον
post τὸν add. T, fort. recte τοῦ] τοῦ σίτου a: τοῦ σίτου λόγον M τίσι om. M
τε om. P 12 τοῖς] τῆς V οἰκείων V δὲ] οὖν P post μὲν
add. οὖν N μὲν om. P 13 Περι γενέσεως καὶ φθορᾶς] A 5 δὲ om. N
14 Περι ζώων γενέσεως] locus non reperitur (II 5. 6 dubitanter neque recte confert Thurot),
cf. Simpl. In libros Arist. De an. p. 116 Hayduck et Trendelenburgium ad Arist. De an.

libros² p. 296 18 γίνεσθαι a: γίνεται VAN: γινώ P: γινομένης T? (per alimentum
digestione facta et operatione) 19 αὐτοῖς V τῷ Ta: τοῦ VP: τὴν A: om. N:
τῷ τὴν conl. Thurot ἔχειν] ταύτην Thurot ex T (sed hanc fort. corruptum ex habere)
alt. τοῦ] τὸν N 20. 21 διὰ βάρους a (Arist. codd. EMYS) 21 αὐτῷ P συμφέρει
a (corr. M) 22 τόπον T: om. VANPa (potest antea scribi τὸ ἄνω) 23 δὲ om. N
ἀπὸ om. T οὕτω] οὐ ANP 23. 80,1 γὰρ—γίνονται om. P

www.libtqol.com.cn

αἱ ἀναθυμιάσεις γίνονται. τοῦτο δὲ οὖν δ' ἐν τοῖς ἔξω σώμασι τὸ θερμὸν 167
 ὁρᾶται ποιῶν, ποιεῖν φησιν αὐτὸ καὶ ἐν τῇ φύσει τῶν ζώων τε καὶ φυτῶν, 11
 ἔλκειν μὲν τὸ ἐνδὸν θερμὸν ἀπὸ τῆς τροφῆς τῆς ἐνεθείσης τὸ κοῦφον καὶ
 γλυκὺ καὶ προσκρίνειν, καταλείπειν δὲ τὸ βαρὺ τῷ εἶναι πικρὸν τε καὶ ἀλ-
 5 μυρὸν, ὃ ἐστὶ τὸ περίττωμα. εἰ γὰρ ταῦτα βαρέα ὄντα καὶ πικρὰ ὑπο- 168
 μένει, ὁῦλον ὡς τὸ κοῦφον καὶ ἐναντίον τούτοις γλυκὺ. καὶ εἴη ἂν αἰτία
 τις καὶ αὕτη τοῦ τοῖς γλυκέσι τρέφεσθαι τὰ τρεφόμενα. ὅτι δὲ γλυκὺ τὸ
 ἀναφερόμενόν τε καὶ † τρέφον ὑπὸ τοῦ θερμοῦ καὶ οὐχ ἀπλῶς κοῦφον,
 ἀλλ' ἐστὶ τὸ κοῦφον καὶ γλυκὺ, ὁῦλον καὶ αὐτὸ ἐκ τῶν ἀναθυμιάσεων· 5
 10 πᾶν γὰρ τὸ ὁμβριον γλυκὺ, καίτοι τοῦ πλείστου ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀτμι-
 ζομένου οὕσης ἀλμυρᾶς· εἴρηται δὲ περὶ τούτων ἐν τοῖς Μετεωρολογικοῖς.
 Προηγουμένως μὲν οὖν ὁ γλυκὺς χυμὸς τρώφιμος· οἱ δὲ ἄλλοι χυμοὶ
 ἀναμίγνυνται εἰς τὴν τροφήν, ἣν ἐξωθεν προσφερόμεθα, ἀντὶ τοῦ ἡδύσματος, 10
 φησί, οὐχ ὡς τρώφιμος καθ' ἑαυτοῦς, ὥσπερ τὸ ἀλμυρὸν καὶ τὸ ὀξύ· ὡς
 15 γὰρ τούτους τοὺς χυμοὺς ἡδύσματος χάριν τοῖς γλυκέσι παραμεμιγμένους
 ὁρῶμεν παραμιθουμένους τὴν καθ' ἑκάστην γεῦσιν ὑπερβολὴν τῆς γλυκύτη-
 τος, οὕτως καὶ τοὺς ἄλλους χυμοὺς τῆς χρείας χάριν ταύτης τοῖς γλυ- 169
 κέσι ἀναμίγνυσθαι ἀντισπῶντας τὸ τοῦ γλυκέος ἐπιπολαστικόν, ἀλλ' οὐχ
 ὡς τροφίμους καθ' αὐτοῦς. ἀφ' ὧν ὁῦλον ὅτι τὸ ἐνδὸν θερμὸν τοῖς γλυ-
 20 κέσι τρέφει καθ' ὃν καὶ προσείρηκε τρόπον.

p. 442^a12 "Ὡσπερ δὲ τὰ χρώματα ἐκ λευκοῦ τε καὶ μέλανος ὁ
 μίξεως ἐστίν.

Εἰπὼν τρώφιμον μὲν εἶναι χυμὸν τὸν γλυκύν, ἐναντίον δὲ καὶ κατὰ
 στέργειν τούτου τὸν πικρὸν, δείκνυσιν ὅτι πάντες οἱ χυμοὶ ἐκ τῆς τούτων
 25 τῶν ἐναντίων ποιᾶς μίξεως, ὥσπερ καὶ τὰ χρώματα ἐκ λευκοῦ τε καὶ μέ-
 λανος, καὶ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς μίξεως τῶν ἐναντίων χυμῶν πρὸς 10
 ἀλλήλους γίνεσθαι τὴν τῶν μεταξὺ διαφοράν, ὡς ἐπὶ τῶν χρωμάτων, εἴτε

1 *hoc enim in T* δ om. NP 2. 3 φησιν—θερμὸν om. AN 2 ante ἐν
 habent τὸ Arist. codd. PSI¹ (om. etiam Sophoniae Paraphrasis in libros De an. p. 96,5 H.)
 τε om. a 3 ἔλκειν TV: ἔλκει Pa τῆς ἐνεθείσης om. T ἐνεθείσης VN:
 ἐνθείσης APa: ἐντεθείσης Thurot 4—9 καὶ προσκρίνειν—γλυκὺ om. V 4 προσ-
 κρίνει, καταλείπει M teste Thuoto 5 *hoc T* (*hec* corr. Thurot) 6 τούτου AN
 7 καὶ om. P τούτοις a 8 τρέφον τε καὶ ἀναφερόμενον conii. Thurot
 τρέφον] τρεφόμενον NP: προσκρινόμενον conicio 9 alt. καὶ om. P ἐκ om. T
 10 τοὺς πλείστους V θαλάττης Aa 11 post οὕσης add. γε a Μετεωρο-
 λογικοῖς] B 3 (cf. Alex. Comm. p. 81,17—87,23 H. passim) 12 προηγουμένης V
 οὖν om. P δ om. V 13 τοῦ om. a (Arist.) 14 αὐτοῦς V 15 παρα-
 μεμιγμένους T: παραμεμιγμένοις a: παραμεμιγμένοι VANP 16 περιμιθουμένους V
 καθ' om. a (habet iam M) 18 ἀντισπῶντας TVa: ἀντεπῶν AN: κολάζοντας, sed supra
 ser. ἀντεπῶντας P (ἀντισπῶν τῷ Arist. cum Bekkero restituendum e LSVP, Sophonia
 p. 96,8 H.) τὸ om. a (habet etiam M) 20 καὶ om. Ta προειρήχαμεν a
 21 δὲ om. T τε om. A(?)a (Arist.), sed cf. v. 25 23 καὶ om. Aa 24 prius
 τούτοις T τὸν om. V (ut testatur Mau) δείκνυμεν N 25 τῶν om. N
 27 ἀλλήλα N διαφθοράν V εἴτε AN (*sive in T*): εἴγε VP: εἴ τι a

πάντων τῶν χυμῶν κατ' ἀριθμούς· τινὰς ὠρισμένους καὶ ἀναλογίας ἐκ τῆς 169
τῶν ἐναντίων μίξεως γινομένων, εἴτε τῶν μὲν τὴν ἡδονὴν ποιούντων οὕτως,
τῶν δ' ἄλλων ὡς ἔτυχεν. |

- Ἐξτὴς δὲ καὶ τὰ εἶδη τῶν χυμῶν ἐκτίθεται καὶ λέγει τινὰς αὐτῶν 170
5 τοῖς ἄκροις τε καὶ ἐναντίοις συντάσσειν δεῖ, τινὰς δὲ ἐκ τῆς μίξεως τῶν
ἐναντίων γίνεσθαι λέγειν. τὸν μὲν οὖν λιπαρὸν χυμὸν τῷ γλυκεῖ φησι τὸν
αὐτὸν εἶναι (τροφίμος γὰρ οὗτος), τὸν δ' ἄλμυρὸν τῷ πικρῷ, τὸν δὲ ὀρεῖον δ
καὶ αὐστηρὸν καὶ στρυφνὸν καὶ ὀξὺν ἐν μέσῳ εἶναι, γινομένους ἐκ τῆς ποιᾶς
τῶν ἄκρων μίξεως.
10 Εἰπὼν δὲ ὁμοίως γίνεσθαι τοὺς μεταξὺ χυμοὺς ἐκ τῆς τῶν ἐναντίων,
τοῦ τε γλυκέος καὶ τοῦ πικροῦ, μίξεως, ὡς καὶ τὰ χρώματα τοῦ λευκοῦ 10
καὶ τοῦ μέλανος μιγνυμένων, νῦν κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν τὴν ὁμοιότητα
δείκνυσιν οὕσαν· ἐπτά γὰρ εἶδη εἶναι ἀμφοτέρων, τῶν μὲν χυμῶν
ἃ κατηρίθμηκε· καὶ γὰρ τὸ ἄλμυρὸν ὡς εἰδὸς τι ἄλλο καὶ οὐ πάντη
15 ταῦτόν τῳ πικρῷ εἶναι. ὡς δὲ τὸ λιπαρὸν τῳ γλυκεῖ συνῆψεν, οὕτω
φησὶ καὶ ἐν τοῖς χρώμασι δεῖν | τὸ ξανθὸν ἐν τῳ λευκῷ καταριθμεῖν, 171
τὸ δὲ φαιὸν ἐν τῳ μέλανι πως εἶναι, ὥσπερ ἦν καὶ ἐν τοῖς χυμοῖς τὸ
ἄλμυρὸν ἐν τῳ πικρῷ. ὡς δ' ἐπ' ἐκείνων ἦν μὲν πως τὸ ἄλμυρὸν ἐν τῳ
πικρῷ, ἄλλο μὴν εἶδος, καὶ διὰ τοῦτο ἐπτά χυμῶν εἶδη, οὕτως καὶ ἐπὶ
20 τῶν χρωμάτων ἔσεσθαι κατὰ τὸ φαιὸν εἶδος τι χρώματος· οὕτω γὰρ λέ- δ
γοντος αὐτοῦ σώζοιτο ἂν τὸ τὰ εἶδη τῶν χρωμάτων ἐπτά εἶναι. τὸ γὰρ
φοινικοῦν καὶ τὸ ἀλουργὲς καὶ τὸ πράσινον καὶ τὸ κυανοῦν, ἃ λέγει μεταξὺ
τῶν τριῶν ἐκείνων, τοῦ τε λευκοῦ καὶ τοῦ μέλανος καὶ τοῦ φαιοῦ, τὰ ἐπτά
εἶδη ποιήσει τῶν χρωμάτων. εἰ μὲν οὖν φυλάσσει τις τὸ μὲν ξανθὸν ἐν 10
25 χρώμασι καὶ συνάπτοι τὸ φαιὸν καὶ τὸ μέλαν, ἐν δὲ τοῖς [πικροῖς] χυμοῖς
τὸ * * * πικρὸν καὶ τὸ ἄλμυρὸν, ἐπτά εἶδη ἑκατέρου αὐτῶν ἔσται, ὡς

1 ἀναλόγως AN ἐκ τῆς scripsi (v. p. 80,24 et v. 5. 8. 10): τῆς κατὰ VANPa: τῆς ἐκ
ut vid. T 2 γινομένων P, e sil. Duemmleri V (Thurot, e BC?) alt. τῶν om. T
3 (cf. v. 6) p. 442*16 recte cum LSUP ἐν ἀριθμοῖς μόνον. ὁ μὲν οὖν legisse vid.
6 λέγει V οὖν post λιπαρὸν N: om. A τῳ γλυκεῖ TAPa: τὸ γλυκὺ VN, e corr. A
6. 7 τὸν αὐτὸν om. AN 7 τὸν et ὀρεῖον om. T 8 ante αὐστηρὸν add. τὸν P
στρυφνὸν V γινομένης V 10. 11 εἰπὼν—μίξεως om. P 11 alt. τοῦ om. a
12 καὶ] τε καὶ a τοῦ om. a μιγνυμένων Va: γινομένων AN: μιγνυμένου P:
μιγνυμένους T 13 εἶναι εἶδη TAN τῶν μὲν χυμῶν del. Thurot μὲν om. a
13 μὲν] respondet liberius ὡς δὲ κτλ. (15) 14 prius καὶ] τὸ V πάντα V 15 τὸν VP
γλυκὺ V 16 τὸ Pa: τὸν VAN 17 καὶ om. N 18 ὡς— ἐν (in spatio xxx
litt. a) om. TPa (habet etiam M), TP om. etiam τῳ πικρῷ 19 ἀλλ' οὐ μὴν εἶδει AN:
ἄλλοις μὲν εἶδει P καὶ—εἶδη om. T εἶδη χυμῶν AN 19—21 οὕτω—
εἶδη] ὥσπερ καὶ P 20 ἔσεσθαι κατὰ in spatio xvi litt. om. a (habet etiam M)
τι] τι τοῦ N 21 prius τὸ in spatio vii litt. om. a (habet etiam M) 21. 22 εἶναι—
primum καὶ in spatio xiv litt. om. a (habet etiam M) 22 ἀλουργὸν prius P (aluyrgum T)
Arist. alt. et tert. τὸ a: om. VANP μεταξὺ] ἀνά μέσον Arist. codd. EMY
23 ante τὰ add. καὶ a 24 ποιοῦσι N φυλάσσει ANP ἐν om. V
25 συνάπτοι TPa: συνάπτει VAN τοῖς χυμοῖς πικροῖς χυμῶν P, sed χυμοῖς rursus del.
πικροῖς delevi 26 τὸ (μὲν λιπαρὸν καὶ τὸ ἡδὺ διαίρολη, συντιθεῖη δὲ τὸ) πικρὸν conicio
ἔσται post εἶδη a

www.libtool.com.cn

εἰρήκει· ὥς, εἰ δὴ τις † μήτε ταῦτα συντιθείη καὶ τὰ πρῶτα | διαιροίη, 172
ἴσα μὲν καὶ οὕτως ἔσται τὰ τε τῶν χυμῶν εἶδη καὶ τὰ τῶν χρωμάτων,
οὐ μὴν ἐπτά, ἀλλ' ἢ ἕξ ἢ ὀκτώ. ἐπεὶ δὲ γίνεταί τινα χρώματα οὐ μόνον
κατὰ τὴν τοῦ λευκοῦ τε καὶ μέλανος μῆξιν, ἀλλὰ καὶ τῶν μεταξὺ πάντων
5 μιγνυμένων ἀλλήλοις (διὸ καὶ ἄπειρά πως εἶναι δοκεῖ τὰ χρώματα), τὰ δ
ἄλλα φησὶν ἐκ τῆς τούτων γίνεσθαι μίξεως, τῶν πρώτων χρωμάτων ὄντων
ὅσων εἴρηκεν.

Εἰπὼν δὲ τὴν μῆξιν ὁμοίως τῶν τε χρωμάτων καὶ τῶν χυμῶν γίνεσθαι,
καὶ τὰ εἶδη ἴσα εἶναι αὐτῶν κατ' ἄλλην τινὰ ὁμοιότητα δεῖκνυσιν αὐτῶν
10 (ὥς γὰρ τὸ μέλαν ἐναντίον (ὄν) τῷ λευκῷ στέρησις ἐν διαφανεῖ λευκοῦ, 10
οὕτως τὸ ἀλμυρὸν καὶ τὸ πικρὸν στέρησις τοῦ γλυκέος ἐν τῷ τρο-
φίμῳ ὑγρῷ), ἅμα διὰ τούτων ἐξηγούμενος ἡμῖν, πῶς εἶπε τὴν πρὸ
ὀλίγου λέξιν τὴν “ὅτι δὲ οὐ παντὸς ξηροῦ, ἀλλὰ τροφίμου οἱ χυμοὶ ἢ
πάθος εἰσὶν ἢ στέρησις”. τὴν γὰρ στέρησιν | λέγει τοῦ γλυκέος, δ καὶ 173
15 τροφίμον δέδειχε, τὸ πικρὸν τε καὶ ἀλμυρὸν· ἐξ ὧν ἡ τῶν ἄλλων γένεσις
ἀπάντων. ὁ μὴ νοήσαντες οἱ ὑπομνηματισάμενοι τὸ βιβλίον ἀλλοκότεως
τὴν λέξιν ταύτην ἐξηγήσαντο. σημεῖον δὲ τοῦ στέρησιν εἶναι τοῦ γλυκέος
τὸ πικρὸν παρέθετο τὸ καὶ τὴν τέφραν τῶν κατακαιομένων πικρὰν εἶναι· δ
τοιαύτη γὰρ γίνεται τῷ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τὸ γλυκὺ πᾶν καὶ πότιμον ἐξικμά-
20 ζεσθαι.

p. 442•29 Δημόκριτος δὲ καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν φυσιολόγων ὅσοι
λέγουσι περὶ αἰσθήσεως ἀτοπώτατον ποιοῦσι.

Δείξας ὅτι ἡ τροφή, καίτοι ἀπτὴ οὐσα, οὐ καθὼς ἀπτὴ ἐστὶ τροφή
ἐστὶ, διὰ τούτων αἰτιᾶται τὸν τε Δημόκριτον καὶ τῶν φυσιολόγων τοὺς
25 πλείστους ὥς πάσας τὰς αἰσθήσεις ἀφᾶς ποιῶντας καὶ πάντα τὰ αἰσθητὰ 10
ἀπτά τε καὶ δι' ἀφᾶς γνωρίζεσθαι λέγοντας. πῶς δὲ ἀφᾶς ἐποίου

1 *dicū* T sensus hic est: εἰ δὴ τις ἢ ἀμφοτέρα ταῦτα συντιθείη (ἢ καὶ τὰ δευτέρα) καὶ
μήτε] ἢ conī. Thurot συντεθείη a (fort. V) καὶ] ἢ conī. Thurot διαιροίη
T: διαιρεθῇ VANPa 2 post μὲν add. οὖν V 3 prius ἢ om. T alt. ἢ
om. a (habet etiam M) 4 τοῦ om. V 5 δοκεῖ om. a (habet etiam M) post alt.
τὰ add. δ' P 6 φασὶν N γίνεταί P 8 prius τῶν om. a (habet etiam M)
9 (τὸ) τὰ conī. Usener εἶδη MT (fort. cum T post αὐτῶν pon. τὰ εἶδη): om. VANPa
εἶναι] τῶν V: ὄντα conī. Thurot 10 ὄν add. Thurot στέρησει AN: καὶ
στέρησις P ἐν] ἢ μὲν ANP: γὰρ ἐν T: ἐν τῷ Arist. . . φανεῖ N λευκῷ
ANP: τοῦ λευκοῦ fort. cum Arist. scrib. 11 alt. τὸ om. Arist. codd. EMYP
ἐν M: α T: om. VANPa 12. 13 πρὸ ὀλίγου] p. 441b23 13 δὲ om. a τοῦ
τροφίμου Arist., cf. ad p. 76,25 14 εἰσὶν] ἐστὶν a (corr. M) δ MAN: ὦ P:
ὄν V: *quoniam* T: ἦν a 15 τὸ πικρὸν Thurot: τὸν πικρὸν VANP: τῶν πικρῶν a
τε] γε P ἀλμυρῶν a 18 καὶ om. Ta, sed v. Arist. καομένων Arist. codd.
EMP πικρὰν TPa (Arist.): πικρὸν VAN 21 δὲ] τε NP πλείστοι T
(Arist.), cf. v. 25: λοιποὶ VANP 22 post ἀτοπώτατον add. τι Arist. codd. EMYP
23 καίτοι] om. T: καὶ τὴν a (corr. M) 25 πάντα] ταῦτα V 26 γνωρίζεσθαι]
γινώσκωμεν PN. abhinc fere quin N e P descriptus sit, dubium non est, v. Praef.: ut
alii indicare possint, usque ad p. 84,10 N adhibere pergo, tum abicio δὲ] *enim* T
ἀφᾶν A: ἀφᾶς PN ἐπεὶ οὖν APN

πάσας τὰς αἰσθήσεις, λέγει· τῷ γὰρ πάντα τὰ αἰσθητὰ ἅπτα ποιεῖν, τῶν
δὲ ἁπτῶν ἀφήν | αἰσθησιν, ἁπάντων ἂν τῶν αἰσθητῶν ἀφή αἰσθάνοιτο 174
καὶ γίνοντο ἂν πᾶσαι αἱ αἰσθήσεις ἀφαί. ἅπτα δὲ ἐποίουν πάντα τὰ
αἰσθητά, ὅτι τῇ ἀπορροίᾳ τῇ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν καὶ τῇ τούτων ἐμπτώσει
5 εἰς τὰ αἰσθητήρια τὴν ἀντίληψιν ἔλεγον γίνεσθαι, τῶν αἰσθητηρίων κινου-
μένων ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὰς τῶν ἐν αὐτοῖς σχημάτων τε καὶ μεγεθῶν 6
καὶ λειοτήτων καὶ τραχυτήτων διαφοράς. ἔτι τὸ λευκὸν καὶ τὸ γλυκὺ
καὶ τὸ εὐώδες καὶ τῶν ἄλλων δὲ ἕκαστον αἰσθητῶν οὐδενὶ ἐτέρῳ φασὶν
ἀλλήλων οἱ περὶ Δημόκριτον διαφέρειν ἢ τοῖς σχήμασι καὶ τοῖς μεγέθεσι
10 καὶ ταῖς λειότησί τε καὶ τραχυτήσι. ταῦτα γὰρ τοῖς αἰσθανομένοις τοιαῦτα 10
φαίνεται, ὅποια φαίνεται, παρὰ τὸ τὴν ἀφήν τὴν καθ' ἑκάστην αἰσθησιν
ὑπ' αὐτῶν ἐμπιπτόντων οὕτω πάσχειν τε καὶ διατίθεσθαι.

Εἰπὼν δὲ γίνεσθαι πάσας τὰς αἰσθήσεις ἀφὰ κατὰ τοὺς οὕτω λέγοντας,
τοῦτο δέ, φησὶν, ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν οὐ χαλεπὸν συνιδεῖν. λέγει
15 δ' ἂν τοῦτο, ὅτι, εἰ πᾶσαι ἀφαί, ἔδει τῶν ἁπτῶν αὐτὰς ἐναντιώσεων |
ἀντιλαμβάνεσθαι, ὧν ὁρῶμεν τοὺς ἀπτομένους τινῶν ἀντιλαμβανομένους· 175
ἔστι δὲ ταῦτα σκληρὰ μαλακά, τραχέα λεῖα, θερμὰ ψυχρά, ὑγρά ξηρά καὶ
τὰ ὅσα ἅπτα· νῦν δὲ τούτων ἂν τις ἀψάμενος αἰσθηται, οὐδενὸς ἀντιλαμ-
βάνεται ὀξέωδες καὶ γλυκέος καὶ πικροῦ καὶ λευκοῦ καὶ μέλανος. ἔτι
20 δὲ εἰ ἀφή ἢ ὅψις ἦν, ἔδει αὐτὴν ἐπιτιθεμένων αὐτῇ τῶν ὁρατῶν ἀντι- 6
λαμβάνεσθαι, ὁμοίως καὶ τὴν ὁσφρησιν ὁσφραίνεσθαι καὶ τὴν ἀκοὴν ἀκοῦειν·
νῦν δὲ ἂν μὴ ἐξ ἀποστήματος καὶ διὰ μέσου τινός, οὐκ αἰσθάνονται.
ἔτι εἰ πᾶν αἰσθητὸν τῇ ἀφῇ προσπίπτει, τοῦτο οὐκ ἔδει πικρὸν, ἂν οὕτω
τύχῃ, τῇ γέυσει δοκεῖν ἢ μέλαν τῇ ὀψει ἢ δυσώδες τῇ ὁσφρήσει, ἀλλὰ 10
25 καὶ ταύταις λεῖον ἢ πάντως γε τοιοῦτον ὁ κατάλληλον ἂν τῷ λείῳ εἴη,
καὶ πᾶν τὸ λεῖον αἰεὶ ἢ πικρὸν ἢ γλυκὺ ὁμοίως εἶναι, ἀλλ' οὐ τῶν λεῖων
τὸ μὲν πικρὸν τὸ δὲ γλυκὺ ἢ τὸ μὲν λευκὸν τὸ δὲ μέλαν· ἐκ γὰρ τῆς

1 τῷ] τὰ P 2 *tangibilia autem tactus sensum* T ἀν] ἀρα PN αἰσθά-
νοιντο VA 3 ἑπτά V πάντες TVA τὰ] *ipsa* T 4 ἀπορία a
(corr. M) τούτων] *ab his* T 5 αἰσθητηρίων MT: αἰσθητῶν VAPNa
6 καὶ μεγεθῶν om. V 7 καὶ λειοτήτων om. T 8 εὐώδες in spatio om. V
ἐκάστων V 9 post περὶ add. τὸν A 10 γὰρ VAa: δὲ TPN 11 παρὰ
PNa (*apud* T): περὶ VA alt. τὴν] τῶν PN 12 ὑπὸ τῶν conicio 14 φησὶ ante
τοῦτο a ὅτι ἐστὶ δυνατόν APN ἐστὶν om. Arist. codd. EMYP, ante ἀδύνατον habent
LSU συνιδεῖν ante οὐ PN 15 post πᾶσαι add. αἱ VAa ἔδει scripsi (cf. v. 20.
23 et p. 84,3): αἱ δεῖ PN: δεῖ TVNa: πάσας δεῖ Thurot 16 ἀντιλαμβάνεσθαι om. T
17 ante λεῖα add. καὶ A *frigida calida* T 18 τὰ om. a (T?) αἰσθηται scripsi:
(si) *tangat* T: αἰσθάνοιτο VAPNa 18. 19 ἀντιλαμβάνεται Thurot: ἀντιλαμβάνονται libri
19 εὐώδους conicio, cf. vv. 8. 24 post γλυκέος add. καὶ χυμοῦ PN 20 εἴ] ἢ A
ἔδει] δι' A αὐτὴν] τῶν PN ἐπιτιθεμένων TAPa: ὑποτιθεμένων V: ἐπιτιθέντων N
20. 21 ἀναλαμβάνεσθαι V 22 καὶ om. T διὰ om. a (habet etiam M)
23 ἔτι—αἰσθητόν] αἵτιον ὃν ἂν (ἂν om. A) APN: *enorop* (sic) T εἰ πᾶν] εἶπεν V
προσπίπτει Ta: προσπίπτει VA: προσπίπτει PN 25 ταῦτα A ἢ] εἰ TAPN
γε om. TPN τοιοῦτον om. T κατάλληλον ἀν] spatium in litt. T
26 εἶναι ὁμοίως A(?)a

διαφορᾶς τῆς τοιαύτης ὁτλον ὡς ἄλλων | τινῶν φύσεων περὶ τὰ ὑποκεί- 176
μενα αἰ αἰσθήσεις αὗται ἀντιληπτικαὶ καὶ οὐ τῶν αὐτῶν. ἔτι τε εἰ πᾶσαι
ἀφαί, τί πλείονων αἰσθήσεων ἔδει; ἐξήρκει γὰρ καὶ μίαν εἶναι.

p. 442b4 *Ἐτι δὲ τοῖς κοινοῖς τῶν αἰσθήσεων πασῶν χρῶνται ὡς
5 ἰδίους· μέγεθος γὰρ καὶ σχῆμα καὶ τὸ τραχὺ καὶ τὸ λείον.

Καὶ τοῦτό φησιν ἀμαρτάνειν ἐν τῇ περὶ αἰσθήσεων λόγῳ τοῦς περὶ 5
Δημόκριτον, ὅτι τὰ κοινὰ αἰσθητὰ ἴδια ποιῶσι τῶν αἰσθήσεων. φθάνει
δὲ εἰρηκέναι καὶ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς τίνα μὲν ἔστι κοινὰ αἰσθητά, τίνα δὲ
ἴδια, καὶ ὅτι αἰ αἰσθήσεις ἐν τοῖς ἰδίους ἐκάστη αἰσθητοῖς ἀληθεύει, περὶ
10 δὲ τὰ κοινὰ διαφεύδεται. καὶ νῦν δὲ τίνα τῶν κοινῶν παρατίθεται, δεικνύς 10
ὅτι τὰ κοινὰ αἰσθητὰ ἴδια ποιῶσι. μέγεθος γὰρ καὶ σχῆμα κοινὰ αἰσθητά,
ὧν νῦν μνημονεύει, ὥσπερ καὶ κίνησις καὶ ἀριθμὸς καὶ | στάσις καὶ διά- 177
στημα. προστίθῃσι δὲ τῇ μεγέθει καὶ τῷ σχήματι ὡς κοινὰ καὶ αὐτὰ
αἰσθητὰ νῦν τό τε τραχὺ καὶ τὸ λείον καὶ τὸ ὀξύ καὶ τὸ ἀμβλὺ
15 τὸ ἐν ὄγκοις, ὡς οὐκ ὄντα ταῦτα σχήματα διὰ τὸ μὴ ὑποκίπτειν ἴσως τῇ
ὄρφ τοῦ σχήματος. τὸ δὲ ἐν ὄγκοις προσέειπεν, ἐπεὶ τὸ τραχὺ καὶ τὸ 5
λείον καὶ ὀξύ καὶ ἐν φόρῳ, ἔστι δὲ ὀξύ καὶ ἐν χυμῷ· ὧν τὰ μὲν ἀκοῆς
ἴδια αἰσθητά, τὰ δὲ γούσεως.

Τὰ δὲ ἐν ὄγκοις φησίν, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα τὰ εἰρηκμένα, κοινὰ εἶναι
20 τῆς τε ἀφῆς καὶ τῆς ὀψεως, καὶ εἰ μὴ πασῶν. ὡς γὰρ σχημάτων ἡ
ὄψις ἔστιν ἀντιληπτική, οὕτω καὶ τοῦ ἐν ὄγκοις τραχέος τε καὶ λείου καὶ 10
ὀξέος καὶ ἀμβλέος. σημεῖον δὲ τοῦ κοινὰ αὐτὰ εἶναι παρέθετο τὸ περὶ
ταῦτα ἀπατάσθαι αὐτάς, οὐκ ἀπατωμένας περὶ τὰ ἴδια· ἡ γὰρ ὄψις οὐκ
ἀπατωμένη περὶ τὰ ἴδια χρώματα ἀπατᾶται περὶ ταῦτα.

25 Διαφορὰν δὲ τοσαύτην τῶν | ἰδίων αἰσθητῶν ἐχόντων πρὸς τὰ κοινὰ, 178
ἐκεῖνοι τὰ ἴδια τοῖς κοινοῖς συνάπτουσι. πῶς δὲ τοῦτο ποιῶσιν, ἐξῆς λέγει·
Δημόκριτος γὰρ τὰ χρώματα, τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, ἴδια ὀψεως ὄντα,

1 τῆς supra lineam habet P, om. N 2 τε] δὲ a: om. T 3 ἔδει αἰσθήσεων A(?)a
δεῖ T 4 αἰσθητῶν TAPN 5 χρῶνται T: χρώνυται V: χρώννυται APN
6 αἰσθήσεων TVA: αἰσθήσεως PN a 7 τῶν αἰσθήσεων cum T del. Thurot, fort. recte
(v. v. 11) 8 Περὶ ψυχῆς] B 6 p. 418^a10 ss. 9 ἔτι PN ἐν τοῖς ἰδίους
om. V ἀληθεύειν PN 10 prius δὲ] γὰρ a τινῶν (om. τῶν) APN
περιτίθεται PN: disponitur T, abhinc omitto N, v. ad. p. 82,26 13 ὡς MTVA:
om. Pa 15 prius τὸ MVA (Arist.): καὶ τὸ Pa: que (τά?) T 16 primum τὸ] τὰ T
ὄγκοις A (coni. Thurot, ἐν τοῖς ὄγκοις Arist.): ὄγκω VP a (mobile T, mole Thurot) alt. τὸ
om. VP tert. τὸ om. VAP 17 alt. καὶ TVA: om. Pa ἐμψοφον A
18 post ἴδια add. καὶ a 19 φασιν A tert. τὰ om. V 20 γὰρ] γοῶν MA
σχήματα V ἡ om. Pa (habet etiam M) 21 τραχέως a: ταχέος V καὶ
λείου om. T 22 ὀξέως καὶ ἀμβλέως a καὶ ἀμβλέος om. V εἶναι αὐτὰ
κοινὰ P 25 τῶν] ἐκ τῶν T ante ἐχόντων add. ἐκ τῶν TVA 26 τοῖς
om. V κοινοῖ P τοῦτο om. T 27 γὰρ VAP: δὲ a: μὲν γὰρ T: om. M
τὸ μέλαν καὶ τὸ λευκὸν Pa (sed v. Arist.)

www.libtool.com.cn

εἰς τὸ λεῖον ἄγει καὶ τὸ τραχύ, τὸ μὲν λευκὸν λεῖον, τὸ δὲ μέλαν τραχὺ 178
λέγων, ἃ κοινὰ τῇ ὄψει πρὸς τὴν ἀφῆν ἐστίν, ὥστε γίνεται αὐτῷ τὸ κοινὸν αἰσθητὸν τῷ ἰδίῳ τῆς ὄψεως ταυτόν. πάλιν τῆς μὲν γεύσεως ἴδια αἰσθητὰ οἱ χυμοί· οἱ δὲ περὶ Δημόκριτον τοῖς σχήμασι τοὺς χυμοὺς ἀνατιθέασιν·
5 παρὰ γὰρ τὴν τούτων διαφορὰν τὴν τῶν χυμῶν φασὶ διαφορὰν γίνεσθαι, ὅξεϊς μὲν χυμοὺς λέγοντες εἶναι τοὺς ἐκ τῶν τοιούτων σχημάτων συγχεῖ- 10
μένους, γλυκεῖς δὲ τοὺς ἐκ λείων τε καὶ περιφερῶν. αἱ γὰρ αἰσθητοὶ κατὰ τὰς τῶν σχημάτων ὧν ἔχουσι διαφορὰς διαφέροντας τοὺς χυμοὺς τῶν ἐκ τῆς συμπλοκῆς αὐτῶν γινομένων ποιοῦσι. γίνεται οὖν πάλιν τὰ σχήματα
10 κοινὰ ὄντα αἰσθητὰ ἴδια τῆς γεύσεως κατ' αὐτούς. |

Δεῖξαι δὲ ὅτι τὰ σχήματα κοινὰ αἰσθητὰ ὄντα ἴδια κατ' αὐτούς 179
[ἐπὶ] τῆς γεύσεως γίνεται, ἐπιφέρει ὅτι [καίτοι] τὰ κοινὰ ἢ οὐδεμίᾳ δὲ εἴη ἴδια ἢ μᾶλλον τῆς ὄψεως (ἐπιζητήσαι δ' ἂν τις διὰ τί μᾶλλον τῶν σχημάτων ἢ ὅψιν τῆς ἀφῆς; εἴη δὲ ἀντικειμένη. ἢ ἐπεὶ πάντων τῶν αἰσθητῶν 15
κοινῶν ἢ ὅψιν ἀντικειμένη, κατὰ τοῦτο δὲ εἴη μᾶλλον ταύτης τὰ κοινὰ· πλήθους γὰρ καὶ διαστήματος οὐκ ἔστιν ἢ ἀφῆ ἀντικειμένη). εἰ δὲ τὴν γεῶσιν τις λέγοι μᾶλλον τῶν κοινῶν ἀντικειμένη εἶναι (τῆς γὰρ ἀκριβεστάτης περὶ τι αἰσθήσεως ἐστὶ τὸ τῶν κατ' αὐτὸ ἐλαχίστων ἀντιλαμβανεσθαι 20
τε καὶ διακρίνειν αὐτά· τῶν δὲ ἐλαχίστων σχημάτων τὴν γεῶσιν 10 φασὶ ἀντιλαμβάνεσθαι. ὧν γὰρ οὐδεμία αἰσθησις ἀντιλαμβάνεται ὄγκων ὡς ὀξέων ἢ λείων, τούτων ἢ γεῶσις αἰσθάνεται κατ' αὐτούς, εἴη οἱ χυμοὶ ἐκ σχημάτων), (ἐχρῆν αὐτὴν καὶ τῶν) ἄλλων κοινῶν μάλιστα αἰσθάνεσθαι. εἰ οὖν τῶν μὲν σχημάτων μὴ μόνον ἐν τοῖς χυμοῖς ἀλλὰ καὶ ἐν 180
πᾶσι τοῖς ἄλλοις ὄντων, αἰσθάνεσθαι δὲ τῶν ἐλαχίστων καὶ δυσαισθητοτάτων 25 ταύτης, καὶ τῶν ἄλλων ῥηδίως αἰσθανιθήσεται. νῦν δὲ οὐκέτι τῶν ἄλλων

1 alt. τὸ om. Pa 1. 2 τὸ μὲν—δ om. et δὲ post κοινὰ add. T 1 τραχὺν V
2 δ om. AP γίνεσθαι a 3 τῷ] τὸ δὲ V 4 ἀνατιθεῖ P: ἀνατιθεῖσι a
cf. Theophr. De sens. p. 517,19 D. 5 περὶ V τούτων] τῶν χυμῶν T τῶν
χυμῶν] τούτων T φασὶ διαφορὰν VA(T?): διαφορὰν φασὶ (φησὶ a) MPa 6 λέγων
χυμοὺς A λέγοντες Thurot (dicunt T): λέγων VAPa τῶν APa: om. V
8 ἔχει A διαφέροντα V 9 γινομένους Ta 12 ἐπὶ delevi ἐπιφέρει Thurot:
ἐπεὶ περ εἰ libri καίτοι om. T, interpolatum ex Arist. καίτοι—ἢ suppl. m. rec. P
ἢ (sic) VAP: ἦν a: om. T 13 ἢ Arist. (quidem T = ἢ?): τί VP: διὰ τί Aa
14 ἢ] εἰ P ἐπὶ TVP 15 δὲ εἴη om. T post μᾶλλον add. εἴη TAP
ταῦτα A 16 ἢ om. a (habet etiam M) δὲ TVAPa: μὴ M (Thurot), sed v.
Arist. p. 442^b14 18 περὶ τι om. T αἰσθήσεως] visus T αὐτὸ Va:
αὐτὴν P: αὐτοῦ A: αὐτὴν an αὐτὸ habeat T, dubium post ἐλαχίστων add. σχη-
μάτων P 20 αἰσθήσεων a ὄγκων] κοινῶν P: puta (οἶον?) T 21 ὡς] εἰ T
εἴη A 22 ἐχρῆν—τῶν addidi, ut apodosis illius εἰ v. 16 non deesset et αἰσθάνεσθαι
haberet unde penderet, cf. Arist. p. 442^b16 22. 23 μάλιστα αἰσθάνεσθαι TVA (Arist.):
ἀντιλαμβάνονται Pa 23 σχημάτων (τῶν) conicio post μόνον add. τῶν P
καὶ MV: om. TAPa 23. 24 ἐν—ὄντων V: ἐπὶ τῶν πάντων M: ἐπὶ πάντων A: τῶν
πάντων TPa 24 αἰσθάνεται vid. subaudiri posse αἰσθάνεσθαι δὲ V: ἀμα γὰρ
Pa: τοῖς γὰρ A: enim T 25 ταύτης VA (huiusmodi T): αἰσθάνεται Pa: αἰσθάνεται
σχημάτων M αἰσθανιθήσεται Pa: αἰσθάνοιτο V: om. TA

σχημάτων ἐστὶν ἡ γεῦσις ἀντιληπτική. πῶς γὰρ κύβου ἢ γεῦσις, καθὼς 180
 γεῦσις, κριτική; δύο δὲ γραφῶν φερομένων μᾶλλον σφίζει τὴν τῶν λεγο- 5
 μένων διάνοιαν ἢ οὕτως ἔχουσα· τὰ γοῦν ἐλάχιστα τῆς ἀκριβεστάτης
 αἰσθήσεως ἐστὶν διακρίνειν περὶ ἕκαστον γένος. ὥστε ἐχρῆν
 5 τὴν γεῦσιν καὶ τῶν ἄλλων κοινῶν αἰσθάνεσθαι.

p. 442^b17 *Ἐτι τὰ μὲν αἰσθητὰ ἅπαντα ἔχει ἐναντίωσιν.

Καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως δείκνυσιν ὅτι μὴ ἐστὶ τὰ σχήματα 10
 μήτε ὁρατὰ μήτε γευστὰ μήτε ὅλως ἴδια αἰσθητά. πάντα μὲν γὰρ τὰ
 ἴδια αἰσθητὰ ἔχει ἐναντίωσιν, τὰ τῆς ὀψεως λευκόν τε καὶ μέλαν, τὰ τῆς
 10 γεύσεως γλυκὺ καὶ πικρόν, τὰ τῆς ἀκοῆς ὀξύ καὶ ἀμβλύ, τὰ τῆς ἀφῆς 181
 θερμὸν καὶ ψυχρόν, ὑγρὸν καὶ ξηρὸν καὶ ὕσων ἢ ἀφῆ ἐναντιώσεων, ἀλλὰ
 καὶ ἐν τοῖς ὁσφρητοῖς ἐναντιώσις ἐστὶ. σχῆμα δὲ σχήματι οὐκ ἐστὶν
 ἐναντίον. ὥστε εἰ ἐν τοῖς γευστοῖς ἐστὶν ἐναντιώσις, ἐν δὲ σχήμασιν 5
 οὐκ ἐστὶν, οὐκ ἂν τὰ σχήματα εἴη γευστὰ, οὕτως δὲ οὐδ' ὅλως αἰσθητὰ
 15 ὡς ἰδιά τινος αἰσθήσεως. ἐπεὶ δὲ φαντασίαν ἀποτελεῖ τὸ περιφερὲς ἐναν-
 τίων εἶναι τῷ γωνίας ἔχοντι, διὰ τοῦ εἰπεῖν τίνι γὰρ τῶν πολυγωνίων
 τὸ περιφερὲς ἐναντίον; ἔδειξεν ὅτι μὴδὲ ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ἐναντιότης.
 δεῖ μὲν γὰρ ἐν ἐνὶ ἐναντίον εἶναι. ποῖον δ' ἐστὶ τῶν πολυγωνίων σχῆ- 10
 μάτων ἐναντίον τῷ κύκλῳ; οὐ γὰρ μᾶλλον τόδε ἢ ἄλλο τι. * * * οὐκ
 20 ἐστὶν ἀλλήλοισι τὰ αὐτά. ἔτι ὅτι τῷ κύκλῳ οὐδὲν ἐστὶν ἐναντίον, διὸ οὐδὲ
 τῇ κύκλῳ κινήσει, διὰ πλείονων ἐν τοῖς Περὶ οὐρανοῦ δέδεικται καθόλου. 182
 ὥστε εἰ τὰ μὲν ἴδια αἰσθητὰ ἐναντιώσιν ἔχει, τὰ δὲ σχήματα οὐκ ἔχει
 ἐναντιώσιν, οὐκ ἂν εἴη τὰ σχήματα ἴδια αἰσθητά. ἔτι ἀπείρων ὄντων
 τῶν σχημάτων ἀναγκαῖον καὶ αὐτοῦς ἀπείρους εἶναι, εἰ οἱ χυμοὶ
 25 [τὰ] σχήματα. ἅπειρα δὲ τὰ σχήματα διαφέροντα ἀλλήλων κατὰ Δημό- 5

1 σχημάτων om. a post γὰρ add. ἂν MA 2 δύο δὲ γραφῶν] nostri codd.
 unum consonum textum praebent 3 εἰ οὕτως ἔχει A 4 ἐστὶν αἰσθήσεως
 Pa (Arist.) ἐλάχιστον γένους V 5 τῶν ἄλλων] μᾶλλον V ante αἰσθά-
 νεσθαι add. μάλιστα a (om. Thuroti codd.) 6 πάντα Arist. praeter S 7 καί—
 δείκνυσιν om. P ταῦτα A 8.9 πάντα—αἰσθητὰ om. T 8 μὲν om. Pa
 9 bis ante τῆς add. μὲν M τε] τι a 10 bis ante τῆς add. δὲ M 11 primum
 καὶ om. V(A?) alt. καὶ om. VAP ὕσων V 12 σχήματος V 15 ἰδιά
 Thurot: διὰ libri ἐπὶ AP φαντασίαν Va: φαντασίας AP: φαντασία T
 ἀποστελεῖ AP: innuit T τὸ VAP: τί τὸ a: τὸ τὸ male Thurot, cf. Alex. in Meteor.
 p. 34,33 16 εἶναι om. T τοῦ] τὸ V τινὲς TP τῷ πολυγωνίῳ TAP
 17 ἔδειξαν A 18 post ἐν add ἐν A πολυγώνων a Arist. 19 οὐ] ἐν a (corr. M)
 τόδε] hoc est contrarium T οὐ γὰρ ἐναντία ταῦτα, ὅτι e. gr. add. Thurot.
 cf. Theophr. De sens. p. 513,14 D. 20 post ὅτι add. εἰ MA 21 ante διὰ
 add. ὡς M Περὶ οὐρανοῦ] A 4 (cf. Alex. in Simplicii Comm. p. 153,19 ss. H.)
 22 ὥστε εἰ Va: ἐνὶ A: ἔτι P: igitur T post μὲν add. οὖν P τὴν ἐναντιώσιν M
 24 post εἰ add. δὲ a 25 prius τὰ del. Thurot alt. τὰ VP a: om. A
 σχήματα <τὰ> coni. Thurot p. 425 post κατὰ add. τὸν a

www.libtool.com.cn

κρίτον· ἔδει (οὖν) καὶ ἀπείρους διαφορὰς εἶναι χυμῶν. εἴτα ἐπεὶ ἐδύνατό 182
τις λέγειν, ψεύγων τὸ ἄτοπον, τὸ εἶναι μὲν ἀπείρους χυμῶν διαφορὰς, μὴ
μέντοι πάσας αἰσθητὰς εἶναι, πρὸς τὸ ῥηθὲν ἀνθυπῆνεγκεν· διὰ τί γὰρ
ὁ μὲν τῶν χυμῶν αἰσθησιν ποιήσῃ, ὁ δ' οὐ; δεῖται γὰρ τοῦτο λόγου.

5 p. 442^b23 Καὶ περὶ μὲν τοῦ χυμοῦ καὶ γευστοῦ εἴρηται· τὰ δ'
ἄλλα πάθη τῶν χυμῶν.

Περὶ χυμοῦ, ὃ ἐστὶ γευστόν, εἰρῆσθαί φησιν ἡμῖν, τί ποτέ ἐστι καὶ 10
τίς ἡ γεῦσις αὐτοῦ, ὃ ἦν οἰκεῖον τῇ προκείμενῃ πραγματείᾳ. τὰ γὰρ ἄλλα
πάθη τῶν χυμῶν, | τίνες τε αὐτῶν διαφοραὶ καὶ τίνες ἐκάστου χυμοῦ 183
10 οἰκεῖται καὶ προσεχεῖς γενέσεις, οἰκεῖα φησιν εἶναι τῇ περὶ φυτῶν φυσιο-
λογίᾳ. καὶ ἔστι Περὶ φυτῶν Θεοφράστῃ πραγματεία γεγραμμένη· Ἀριστο-
τέλους γὰρ οὐ φέρεται.

1 οὖν ex T add. Thurot, fort. p. 86,23 potius εἴ (ei) scrib. ἐπεὶ οὐ δύνανται V
3 ἀνθυπῆνεγκεν Ta: ἀν ὑπῆνεγκε VAP 4 ὁ μὲν ἀν ποιήσειεν αἰσθησιν Arist. codd.
EMY τοῦτο] τοῦ P 5 γευστοῦ καὶ χυμοῦ Arist. praeter L 7 γευστοῦ a,
fort. recte 8 αὐτῇ a 11 ἐγγεγραμμένη P 12 οὐ φέρεται] v. V. Rose,
Aristoteles Pseudep. p. 263

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙ ΑΙΣΘΗΣΕΩΣ 184
 ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΩΝ
 ΒΙΒΛΙΟΝ Β'

p. 442b27 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον δεῖ νοῆσαι καὶ περὶ τὰς ὁσμάς.
 5 ὅπερ γὰρ ποιεῖ ἐν τῷ ξηρῷ τὸ ὑγρόν, τοῦτο ποιεῖ ἐν ἄλλῳ γένει
 τὸ ἔγχυμον ὑγρόν.

Μεταβέβηκε μὲν ἀπὸ τῶν χυμῶν ἐπὶ τὸν περὶ τῶν ὁσφραντῶν λόγον.
 ὁ δὲ φθάσας εἶπε βραχέως, ὅτε περὶ τῶν χυμῶν τὸν λόγον ἐποιεῖτο, νῦν
 διασφαεῖ. ὁ μὲν γὰρ προεῖπεν ἔστι· “περὶ δὲ ὁσμῆς καὶ χυμοῦ λεκτέον·
 10 σχεδὸν γὰρ ἔστι τὸ αὐτὸ πάθος, οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς δὲ ἔστιν ἐκάτερον ὁ
 αὐτῶν,” τοῦτο δὲ νῦν πῶς ἐν ἐκείνοις εἶπε δείκνυσι. τὸν αὐτὸν γὰρ, |
 φησί, τρόπον δεῖ νοῆσαι γινομένην τὴν ὁσμὴν, ὃν τρόπον ἐδείχθη γινό- 185
 μένος καὶ ὁ χυμός. ὥς γὰρ τὸν χυμὸν ἐποιεῖ τὸ ξηρὸν τὸ ἐν τῇ γῇ
 μιγνύμενον πως καὶ ἐναποπλυνόμενον τῷ ὕδατι ὑπὸ θερμότητος συνεργού-
 15 μενον, οὕτω φησί τὸ ὑγρὸν τὸ ἥδη χυμὸν ἔχον, τοῦτο δ' ἔστι τὸ ξηρῷ ὁ
 μεμιγμένον, ὃν τρόπον εἶργχεν, ἐν ἀέρι καὶ ὕδατι ἀποπλυθέν πως ποιεῖν
 τὴν ὁσμὴν.

Ἐν ἄλλῳ δὲ γένει εἶπεν· οὔτε γὰρ καθὼς ὕγρὰ ἔστι ταῦτα, γίνεσθαι
 ἐν αὐτοῖς ἡ ὁσμὴ, οὔτε καθὼς διαφανῇ ἡ χυμοῦ δεκτικὰ, ἀλλὰ καθὼς ἄλλης

1 tit. om. Aa τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ περὶ ὁσμῆς Ἀριστοτέλους P Ἀφροδισίως V
 αἰσθησέων T 3 βιβλίον β' M (secundus liber T): om. VP 4 δὲ T (Arist.):
 δὴ VAP 5 γὰρ] quidem enim T ἐν τῷ ὑγρῷ τὸ ξηρὸν Arist. codd. praeter
 S et sic vid. scrib. v. 13 et p. 90,5 8 ὁ om. T βραχὺν P δτε] ὥς
 TA, tum ἐν τοῖς ἐπ' αὐτῷ add. TP, ἐν τοῖς A τόν—ἐποιεῖτο om. T 9 νῦν] nunc
 autem T προεῖπε MA (sc. 440b28): εἶπε a: εἶπεν TVP ἔστι om. Ma
 δὲ om. a (habet etiam M) καὶ om. P post χυμοῦ add. νῦν Arist. codd. EMYL
 v. ad p. 66,18 10 ἐκάτερας V 11 post δὲ add. ὃν P αὐτὸν om. V
 12—14 γινομένην—ἐναποπλυνόμενον om. a (habet etiam M) 13 prius τὸ V: om. AP
 alt. τὸ] εἰ M 14. 15 cooperans P 15 alt. τὸ om. a τοῦτο Pa: τοῦτον TVA
 δ' ἔστι τὸ Usener: δ' ἐπὶ τὸ VA (autem in T): δὲ πως Pa 16 μιγνύμενον V: mixto
 mixtum autem T ἐν om. V ἀποπλυθέν V: ἀποπλυνθέν APa ποιεῖν] postrema
 littera incerta in P: ποιεῖ A 18 γένει δὲ a καθόλου V ὑγρὰ TA: ὑγρόν
 VPa 19 δεκτικὴν P

www.libtool.com.cn
 φούσεως κεκοινωνήκη τῆς δυναμένης δέχεσθαι τὰς ὁσμάς, ἣν ἀνάλογον ἄν 185
 τις δόξασιν ὀνομάζοι. καθὼ μὲν γὰρ διαφανῇ τὸ ὕδωρ καὶ ὁ ἀήρ, χρω- 10
 μάτων εἰσὶ δεκτικά· κατὰ δὲ τὴν ὑγρότητα τὸ ὕδωρ τὴν σωματώδη, καθ'
 ἣν ἐστὶν ὑπὸ τοῦ ξηροῦ παθητικόν, τοὺς χυμοὺς δέχεται, τὰς δὲ ὁσμάς
 5 κατ' ἄλλην τινὰ κοινὴν | δύναμιν παρὰ ταύτας, ἣν ἄλλο γένος ὠνόμασεν. 186
 ἣ ἐν ἄλλῳ γένει εἶπε 'τῷ ὁσφραντῷ'. οὐ γὰρ ταῦτόν γένος γευστόν τε
 καὶ ὁσφραντόν.

Εἰπὼν δὲ ἐν ἀέρι καὶ ὕδατι γίνεσθαι τὴν ὁσμὴν ὑπὸ τῆς ἐγγύμου
 ξηρότητος, ἐπεὶ κοινὸν αὐτοῖς καὶ τὸ διαφανές, ὅτι μὴ, καθὼ διαφανῇ ἐστὶ, 5
 10 κατὰ τοῦτο τὰς ὁσμάς δέχεται, δι' ὧν ἐπιφέρει ἐδήλωσε. κοινὸν μὲν γὰρ
 φησι κατ' αὐτῶν τὸ διαφανές κατηγορεῖσθαι, οὐ μὴν δέχεσθαι τὰς ὁσμάς
 καθὼ διαφανῇ ἐστὶν, ἀλλὰ καθὼ πλουτικά καὶ ῥυπτικά ἐστὶν ἐγγύμου ξηρό-
 τητος ἀποπλυνομένης πως ἐν αὐτοῖς, ὡς ἐγένετο ὁ χυμὸς τῆς γεώδους 10
 ξηρότητος ἐναποπλυνομένης ἐν τῷ ὕδατι. εἰπὼν δὲ πρότερον ἐγγυμον
 15 ὑγρότητα εἶναι τὴν ἐν τῷ ἀέρι καὶ τῷ ὕδατι τὰς ὁσμάς ποιοῦσαν, νῦν τὸ
 αὐτὸ τοῦτο ἐγγυμον πάλιν ὠνόμασεν ξηρότητα, ὅτι ὁ χυμὸς ἐξ ἀμφοῖν,
 ἔκ τε ὑγρότητος ὑδατώδους καὶ ξηρότητος γεώδους, | ἐδείχθη. τὸ μὲν οὖν 187
 ξηρὸν οὐδέπω χυμὸν ἔχον ἐν αὐτῷ, μιγνύμενον καὶ ἐναποπλυνόμενον τῷ
 ὕδατι τοὺς χυμοὺς πεσσομένον ὑπὸ θερμότητος ἐποίει· τὰς δὲ ὁσμάς οὐκέτι
 20 τὸ ἄχυμον ξηρὸν, ἀλλὰ τὸ μεμιγμένον ἤδη τῷ ὕδατι καὶ χυμὸν ἔχον ποιεῖ.
 ὅτι γὰρ ὑπὸ τῆς ἐγγύμου ὑγρότητος ἢ ξηρότητος (οὐδὲν γὰρ διαφέρει ὅπως 5
 ἂν ῥηθεῖν) αἱ ὁσμαὶ γίνονται, δείξει μὲν καὶ αὐτός, δῆλον δὲ καὶ ἐκ τοῦ
 πάντα ὅσα ἐστὶν ὁσφραντὰ ταῦτα καὶ χυμὸν ἔχειν τινά. τῇ γοῦν ὁσφρήσει
 25 προσκαίρουμένων καὶ τῶν ὀξέων γινομένων καὶ τῶν εἰς ἄλλην τινὰ χυμὸν ἐξ
 ἄλλου διὰ τὴν ἔφησιν μεταβαλλόντων, μηδέπω φανερά· αὐτῶν τῆς μετα- 10
 βολῆς τῇ γεύσει γινομένης, ὡς ἐκ τῶν χυμῶν τὴν γένεσιν τῆς ὁσμῆς

2 *dyafanum* T ὀνομάζει (I litt. erasa) V: ὀνομάζει P καὶ τῷ μὲν διαφανῇ V
 3 δεικτικά V 3. 4 τὴν—παθητικόν om. M 4 ἐστὶν—χυμοὺς om. a δέχεσθαι V
 5 δύναμιν om. P περὶ VA ὠνόμασεν MTVA: om. Pa 8 ἔστι A post
 καὶ add. ἐν V 9 καθὼ διαφανές ἐστὶ P εἰσι Aa 10 κατὰ τοῦτο om. T
 δέχεται T *communiter* T 11 τὸ διαφανές κατ' αὐτῶν V αὐτὸ P
 12 διαφανές P πλουτικόν Arist. 12. 13 ξηρότητα a (corr. M) 13 ἀπο-
 πλυνόμενα V 13. 14 πως—ἐναποπλυνομένης om. a (habet etiam M) 13 αὐταῖς P
 ἐγένετο Usener (*liebat* T) γαιώδους V 14 ἐν om. P ἐγγυμον om. a (habet
 etiam M) 15 alt. τῷ om. P 16 τοῦτο om. TP πάλιν ξ. ὧν. ἐγγυμον a:
 πάλιν ὠνόμ. ἐγγυμον ξηρότητα T 17 γαιώδους V 18 ἔχει A
 αὐτῷ VAP: ἐαυτῷ a 19 τοὺς χυμοὺς om. T πεπτόμενον P: παυστόμενον A:
cooperans T (sic p. 88, 14. 15 συνεργούμενον vertit) 19. 20 ἐποίει—ποιεῖ sic ai
humidum iam saporem habens T 21 ἀπὸ V ἦ] οὐ V γὰρ om. V
 22 ἐκ τοῦ] ἐν τῷ V 23 εἰσὶν a 24 πρώτου a τινὰς addidi ex Alex.
 De an. p. 53, 22 Br.: ὁσμὴν add. Usener χυμῶν VAPA (De an.): *saporem* T:
 τὸν χυμὸν Thurot 25 προσκαίρουμένων] *dulcorem* T τινὰ om. T 27 γεῦσιν a
 (γένεσιν etiam M)

www.libtool.com.cn
 εχούσης· καὶ κατὰ τὴν ἐκείνων μεταβολὴν ὁλλοίας γινομένης καὶ αὐτῆς
 καὶ συµμεταβαλλούσης ἐκείνη. |

p. 443a2 Οὐ γὰρ μόνον ἐν ἀέρι ἀλλὰ καὶ ἐν ὕδατι τὸ τῆς ὁσφρή- 188
 σεώς ἐστίν.

5 Προσιπὼν ὅπερ γὰρ ποιεῖ τὸ ξηρὸν ἐν τῷ ὑγρῷ, τοῦτο ποιεῖ
 ἐν ἄλλῃ γένει τὸ ἐγχυμὸν ὑγρόν, ἐν ἀέρι καὶ ὕδατι ὁμοίως, νῦν
 ὅτι ἐν ἀμφοτέροις δεῖκνυσιν. ὅτι γὰρ μὴ μόνον ἐν ἀέρι τὰ ὁσφραντά, ὡς
 εἰρηξέ τιςι (τῷ) τοῖς πλείστοις διὰ τῆς τοῦ ἀέρος ἀναπνοῆς τὴν ὁσφρησιν 5
 γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐν ὕδατι, εἰδείξεν ἐπὶ τε τῶν ἰχθύων καὶ τῶν ὀστρα-
 10 κιδέριμων, ἃ ἐν τῷ ὕδατι ὄντα ὁσφράται καὶ πολλάκις πόρρωθεν ἐπὶ
 τὴν τροφὴν ἔρχεται τῇ ὁσφρήσει ἐπόμενα, οὔτε ὄντος ἐν τῷ ὕδατι
 ἀέρος (οὐ γὰρ ἐν τῷ βάθει τοῦ ὕδατος μένει, ἀλλὰ ἐπιπολάζει. ἀνα-
 τρέχει γάρ, καὶ ἐν βάθει γένηται, ὅ τε ἀήρ καὶ τὸ πνεῦμα· δηλοῦσι δὲ 10
 καὶ οἱ ἄσχοι οἱ περυσχημένοι τοῦτο, ἂν εἰς βάθος κατενεχθέντες † λυθεῖεν),
 15 ἀλλ' οὐδὲ αὐτὰ ὅλως ἀναπνέοντα. ὅτι γὰρ ὅσα πνεύμονα τῶν ζώων
 οὐκ ἔχει οὐκ ἀναπνεῖ, | δέδεικται αὐτῷ ἐν ἄλλοις. εἰ δέ τις μὴ μόνον 189
 λέγοι τὸ ὕδωρ ὑγρόν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀέρα (καὶ γὰρ αὐτὸς ὑγρός), εἴη ἂν,
 φησί, ὁσμή ἢ ἐν τῷ ὑγρῷ τοῦ ἐγχύμου ξηροῦ φύσις, τουτέστιν
 ὁσφραντὸν ἂν εἴη τὸ ἐγγινόμενον ὑπὸ τοῦ ἐγχύμου ξηροῦ πάθος, καθὼ
 20 τοιοῦτόν ἐστιν, ἐν τῷ ὑγρῷ. 5

Ἐξῆς δὲ ὅτι μὴ ἀπλῶς ἀπὸ ξηρότητος, ὡς ἐγίνετο ὁ χυμός, ἀλλ'
 ἀπὸ ἐγχύμου ξηρότητος ἢ ὁσμή γίνεται, δείκνυσιν διὰ τοῦ τὰ ὁσμήν ἔχοντα
 πάντα καὶ χυμὸν ἔχειν καὶ ὅσα ἄχυμά ἐστι ταῦτα καὶ ἄσσμα εἶναι. τὰ
 μὲν γὰρ ἀπλᾶ σώματα ἄσσμα, ὅτι καὶ ἄχυμα· οὔτε γὰρ γῆ καθ' αὐτὴν
 25 οὔτε πῦρ καθ' αὐτὸ χυμὸν ἔχει τινά, καίτοι ξηρὰ ὄντα, οὔτε ὕδωρ ἢ ἀήρ 10
 ὑγρὰ πάλιν ὄντα αὐτὰ καθ' αὐτὰ χυμὸν τινά ἔχει. ὅσα γὰρ δοκεῖ χυμὸν
 τινά ἔχειν αὐτῶν, οὐκ ἐστίν ἀπλᾶ, ἀλλ' ἤδη μέμικται. ἢ τε γὰρ θάλασσα

1 ἔχειν A alt. καὶ om. V 2 συµμεταβαλλούσης Aa: simul mutato T: συµ-
 μεταβαλοῦσης V: συµμεταβαλλομένης P 5 τὸ ξηρὸν post ὑγρῷ Arist. 6 καὶ
 TAPa (Arist.): καὶ ἐν MV 7 τὰ ὁσφραντά TVAPa: ἢ ὁσφρησις γίνεται M, sed v. ad
 p. 94,4 7—9 ὡς—γίνεσθαι om. M 8 εἰδείξε Aa τι a τῷ add. Usener
 (διὰ τὸ Thurot) ante διὰ add. δὲ a 9 ἐν Thurot: σὺν libri τε] τε
 τῆς P 10 ἃ MT: om. VAPa post ὕδατι add. γάρ P ὁσφράται VP:
 ὁσφραντά A: ὁσφραῖσθαι a: ὁσφραίνεται M: odoratum T (odorant Thurot) 11 οὔτε]
 οὐκ P (sed v. Arist. p. 443a4) 12 ἀέρος VPa: τοῦ ἀέρος MA οὐ] οὔτε V
 13 τὸ om. V 14 ἂν om. AP, fort. recte ἐνβαθεῖ V λυθεῖσιν Usener
 ante λυθεῖεν add. ὅτε P, fort. recte 15 ἀλλ' οὐδὲ] οὔτε Arist. 16 αὐτὸ V
 ἐν ἄλλοις] De part. an. Γ 7 p. 670a29 17 λέγων a: non dicat T τὸ om. a
 γάρ TVA: γάρ καὶ Pa οὗτος con. Usener 18 ἢ ὁσμή ἢ a 19 τὸ ἐγγινό-
 μενον om. T πάθους V 21. 22 bis ὑπὸ con. Thurot 22 τὰ] τὴν P
 25 καίτοι om. T aer aut aqua T 26 ἔχει τινά AP 27 ἔχειν τινά P
 αὐτοῖς P

ὕγρα οὕσα χυμὸν ἀλμυρὸν ἔχει, ὅτι μέμικται τινι ξηρότητι | (διὸ καὶ ὁσμὴν 190
 ἔχει), ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλες δοκοῦντες εἶναι γῆς καὶ ὁσμὴν ἔχουσι καὶ χυμὸν·
 οὐ γὰρ εἰσιν ἄμικτον ἔχοντες ὑγρῷ τὴν ξηρότητα. καὶ μᾶλλον φησι τοὺς
 ἄλλας τοῦ νίτρου καὶ χυμὸν καὶ ὁσμὴν ἔχειν, ὅτι καὶ μᾶλλον οὗτοι τῷ
 5 ὑγρῷ εἰσι μεμιγμένοι· τὸ μὲν γὰρ νίτρον γῆς ἐστὶ μᾶλλον, οἱ δὲ ἄλλες δ
 πλείω τὴν ὑγρότητα ἔχουσιν, ὥς δηλοῖ τὸ ἐξικμαζόμενον ἔλαιον ἐξ αὐτῶν.
 ἦτοι δὲ τοῦ ἔχειν ὑγρότητα τοὺς ἄλλας σημείω ἐχρήσατο τῷ ἐξικμαζομένῳ
 ἐλαίῳ, ἣ τοῦ χυμὸν αὐτοῦ· ἔχειν· δοκεῖ γὰρ πικρὸν εἶναι τὸ ἐξικμαζό-
 μενον ἔλαιον ἐξ αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ οἱ λίθοι ἄσμοι, ὅτι καὶ ἄχυμοι. τὰ
 10 δὲ ξύλα ὁμοῦ ὁσμῆς τε φαίνεται κοινωνοῦντα καὶ χυμοῦ, καὶ ὅσα αὐτῶν 10
 ὑγρότερα, ὁμοῦ τε ἀχυμότερα καὶ ἀσμότερα.
 Ἄλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν μεταλλευομένων δεῖκνυσι συνοδεύουσιν τὴν ὁσμὴν
 τῷ χυμῷ· καὶ γὰρ ἐπ' ἐκείνων τὰ μὲν ἄχυμα ἄσμοι εἶναι ὥς χρυσόν,
 ὁσμῆς δὲ μετέχειν τὸν τε χαλκὸν | καὶ τὸν σιδήρον, ὅτι καὶ χυμοῦ. ὅτι 191
 15 δὲ ὁ χρυσὸς ἐλαττον ὕδατος ἔχει, δῆλον καὶ ἐκ τοῦ μὴ σῆπασθαι αὐτόν·
 ὁ γὰρ ἰὸς σῆψις ἐστίν, ἣτις γίνεται δι' ἄπεπτον ὑγροῦ μεταβολήν. δυσώδης
 δὲ καὶ ὁ τοῦ χαλκοῦ καὶ ὁ τοῦ σιδήρου ἰὸς τῷ ὑγροῦ πλέον ἔχειν. ὁ δὲ
 χρυσὸς λειότερός τε ἐστὶ καὶ ἐλαύνεται μᾶλλον [ἀλλὰ] τῷ καλῶς κεκράσθαι δ
 τε καὶ μεμῖχθαι· ὅτι δὲ ἄσμος καὶ ἄχυμος ὁ χρυσὸς ἢ αἰσθητῆς μαρ-
 20 τυρεῖ· πρὸς δ νῦν αὐτῷ κέχρηται παραδείγματι. καὶ τὸ τὰς σκαυρίας δὲ
 ἀσμοτέρας γίνεσθαι τῶν μεταλλευομένων διὰ τὸ ἐκκαίεσθαι τὸ ἐν αὐταῖς
 ὑγρὸν τε καὶ τὸν χυμὸν σημεῖον τοῦ τὴν ὁσμὴν ἐν χυμῷ ὑγρῷ εἶναι. 10
 τὸν δὲ ἀργυρον καὶ τὸν κασσίτερον τῶν μὲν ἀσμοτέρον φησιν εἶναι, τῶν
 δὲ μᾶλλον ἔχειν ὁσμὴν, χρυσοῦ μὲν μᾶλλον ὁσμὴν ἔχειν, χαλκοῦ δὲ καὶ
 25 σιδήρου ἀσμοτέρον εἶναι διὰ τὸ εἶναι ὕδατος πλέον ἐν αὐτοῖς καὶ μὴ
 ὁμοίως κεκράσθαι τὸ ὑγρὸν τῷ ξηρῷ ἐν | τούτοις, ὥς ἐν τῷ σιδήρῳ τε 192
 καὶ χαλκῷ. πῶς οὖν, εἰ ἅμα δ τε χυμὸς καὶ ἡ ὁσμὴ ἐστίν, ἔτι εἴη δν

1 χυμὸν om. T διὸ om. a 2 εἶναι] τῆς V 3 φησι om. T
 4 ἄλλας MTVAP: ἄλλας a tert. καὶ om. T 6 τὸ] τε a ἐξικμαζόν
 male Arist. codd. EMYP 7—9 ἦτοι—ἐξ αὐτῶν om. V 7 ἄλλας a (corr. M)
 τῷ om. AP 10 ὁμοῦ om. a (habet etiam M) 11 τε] καὶ conl. Usener (cf. T?)
 10. 11 alt. καὶ—ὑγρότερα TAPa: καὶ τῆς αὐτῶν ὑγρότητος V 11 ἀχυμότερον καὶ
 ἀσμοτέρον V: ἀσμοτέρα καὶ ἀχυμότερα A 12 ἐπὶ om. Arist. codd. LSP
 12. 13 ἐπὶ τῶν—καὶ γὰρ om. A 12 συνοδεύουσιν P 13 ἄσμοι om. P
 15 καὶ om. T 16 ἀπέπτου M 17 post σιδήρου adl. καὶ ἀργύρου καὶ κασσι-
 τέρου a 18 ἀλλὰ om. T 19 ἄσμος καὶ ἄχυμος VAP: ἄχυμος καὶ ἄσμος a:
 ἄσμος T 19. 20 post μαρτυρεῖ add. δὲ T 20 πρὸς—νῦν] spat. vi litt. P δ MVA:
 δν T (V ut testatur Mau): δν a καὶ om. T τὸ] τῷ A (T?) σκορίας A(?)a
 δὲ om. TV 21 ἀσμοτέροις V ἐγγίνεσθαι Pa τῶν μεταλλευομένων MA (quam
 metallum T): τῷ μεταλλευομένῳ VPa 22 σημείον] et hoc signum T ἐγγύμῳ conl.
 Thurot ὑγρῷ om. V 23 δὲ om. a (habet etiam M): γε T καττίτερον Pa
 prius τῶν VA: τὸν TPa ἀσμοτέρων V φησιν MTA: φασιν VPa alt. τῶν VA:
 τὸν TPa 24 ὁσμῆν—ἔχειν om. V alt. δὲ] τε VP 25 πλέον APa
 26 τῷ ξηρῷ τὸ ὑγρὸν Pa ὥς om. a (habet etiam M) 27 οὖν om. P
 δ τε MTVA: ὥς ὁ Pa ἡ om. V ἔτι Usener: ἐν τι libri (cf. p. 92,4)

ἡ ὁσμὴ ὑπὸ τοῦ ἐγγύμου ξηροῦ γινομένη; ἢ οὐ λέγει πρῶτον εἶναι τὸν 192
 χυμὸν, ἔπειτα τοῦτον ἐν τοῖσδε γινόμενον ποιεῖν τὴν ὁσμὴν, ἀλλὰ τὴν
 ἐγγυμον ξηρότητα, οὐχ ἀπλῶς τὴν ξηρότητα, αἰτίαν εἶναι τοῦ ἐν τε τῷ αέρι 5
 καὶ ἐν τῷ ὕδατι γινομένου παύους, ὃ ἐστὶν ὁσμὴ, ὡς [ἀν] ἄμα μὲν εἶναι
 5 ἄμφω, αἰτίον δὲ τὴν ἐγγυμον ὑγρότητα τῆς ὁσμῆς γίνεσθαι, εἰ ποιητικὸν
 ὁ χυμὸς ἐστὶ τῆς ὁσμῆς. ὁ γὰρ ἀῆρ ἄχυμος ὦν ὁσμῆς γίνεται δεκτικός,
 ὥστε ποιητικὸν ἀν εἶη τῆς ἐν τούτῳ ὁσμῆς ἢ ἐγγυμος ξηρότης οὕσα ἐν
 ἄλλῳ. ὁμοίως καὶ τὸ ὕδωρ αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἄχυμον ὦν γίνεται ἀπὸ τῆς 10
 ἐγγύμου ξηρότητος * * * οὐ γινόμενον ἄμα καὶ γευστίν. εἰ δὴ ἐν τούτοις
 10 ἡ ὁσμὴ οὖσιν ἀχύμοις, εἶη ἀν ὑπὸ τῆς ἐγγύμου ξηρότητος ἢ ἐν τούτοις
 ὁσμὴ γινομένη ὡς ὑπὸ αἰτίου ποιητικοῦ. ὡς γὰρ τὸ χρώμα | τὸ διαφανές 193
 διατίθῃσιν, οὕτω καὶ ὁ χυμὸς τὰ ὑγρά τὰ προεξημένα· καὶ ὡς ἡ ὄψις
 οὐκ ἀν χωρὶς διαφανοῦς γίνοιτο, οὕτως οὐδὲ ἡ ὁσφρησις χωρὶς τούτων.
 ὁ μὲν οὖν χυμὸς ἐν τοῖς ἔχουσιν αὐτὸν ἐστίν, ἡ δὲ ὁσμὴ οὐκ ἐν τοῖς
 15 ἔχουσι τὸν χυμὸν ἐστίν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἐχόντων ἐν τούτοις γίνεται· διὰ γὰρ 5
 τούτων πᾶσα ὁσφρησις τε καὶ ὁσμὴ.

p. 443*21 Δοκεῖ δὲ ἐνίοις ἡ καπνώδης ἀναθυμίασις εἶναι ὁσμὴ
 οὕσα κρινῇ γῆς καὶ αέρος, καὶ πάντες ἐπιφέρονται ἐπὶ τοῦτο
 περὶ ὁσμῆς.

20 'Ενίους τῶν φυσικῶν φησιν ἐπὶ τῆς ὁδῆς ταύτης γεγονέναι, ὅτι ἄρα
 ἐστὶν ἡ καπνώδης ἀναθυμίασις ὁσμὴ οὕσα ἐξ αέρος τε καὶ γῆς· ὦν εἶναι
 καὶ Ἡράκλειτον λέγοντα· 'εἰ πάντα τὰ ὄντα ἦν καπνός, ῥῖνες ἀν διεγίνωσκον' 10
 καὶ ἐγνώριζον αὐτά, δηλονότι τῷ αἰσθάνεσθαι αὐτῶν, ὡς τοῦ καπνοῦ ὄντος
 ἰδίῳ αἰσθητοῦ ταῖς ῥίσιν. εἰπὼν δὲ τινὰς τῶν φυσικῶν λέγειν ὁσμὴν εἶναι
 25 τὴν καπνώδη ἀναθυμίασιν, πάντων φησὶ τῶν φυσικῶν τὴν ὁσμὴν τοὺς μὲν
 ἀτμίδια ὑπολαβεῖν εἶναι, τοὺς δὲ ἀναθυμίασιν, τοὺς δὲ ἀμφοτέρω. τί δὲ
 ἐστὶν ἐκάτερον αὐτῶν καὶ τίς αὐτοῖς ἡ | πρὸς ἀλλήλα διαφορά, ἐξῆς λέγει. 194
 ἡ μὲν γὰρ ἀτμίς ὑγρά τίς ἐστὶν ἀναθυμίασις (ἐκ γὰρ αέρος καὶ ὕδατος),

p. 91,27 ἡ ὁσμὴ om. T 2 γινόμενον conl. Usener ποιεῖ V 3 ante οὐχ
 add. καὶ P αἰτίον V ἐν τε] ἐντὸς ἐν a (corr. M) post τε add. ἐν P
 4 ἐν om. A γινομένου V ὃ om. V ἀν delevi μὲν εἶναι Usener:
 μένειν TVA: μένη P: μένους a 5 δὲ om. V εἰ] ἡ Usener ποιητικός T (M
 teste Thuroto), sed idem v. 7 ποιητικόν 6 ἀῆρ] ἄχυρον V χυμὸς A 8 ἄλλῳ
 (δὲ) conl. Thurot ἀπὸ APA(T): om. V: ὑπὸ conl. Thurot 9 οὐ (οὐ om. Pa)
 γινόμενον TVAPa: οὐ γινομένου M: ὁσφραντὸν γινόμενον conl. Thurot: (ὁσμῆς δεκτικόν, ὁσφραν-
 τὸν) οὐ(τω) γινόμενον conl. Thurot, cf. v. 6 ἄμα] illis T (ilico ?) 9. 10 καὶ -- ἀχύμοις
 om. M 9 εἰ δὴ Usener: ἤδη TAPa: ἄμα V 10 post ἀν add. ἄρα Pa ἀπὸ
 e corr. P, a (corr. M) 11 prius ὡς om. A alt. τὸ om. a 12 τίθησιν V
 ἡ A: om. VPa 13 γένοιτο VP 13. 14 ἡ -- ἐστὶν om. T 14 αὐτὸ Pa
 18 γῆς] τῆς N (γῆς τε Arist. codd. EMY) alt. καὶ om. T inferunt hoc T
 20 ἐπὶ fort. del. v. ad. p. 20,19 et 223,11. 260,4 Th. ἄρα om. T 21 ante ὁσμὴ
 add. εἶναι V 22 ante εἰ add. ὡς V 23 palam autem quod T 23 τῷ MTVA:
 τὸ P: τοῦ a 23 jumali T 24 αἰσθητικοῦ V narium T 27 λέξομεν V

www.libtool.com.cn

ἥς ἡ μεταβολὴ εἰς ὕδωρ· ἣν δὲ λέγουσιν ἀναθυμιάσιν, καπνώδης ἐστὶν 194
ἀναθυμιάσις, καὶ αὐτὴ ἔχουσα τι ἀέρος τε καὶ γῆς, ἐξ ἧς φησι γῆς
τι εἶδος συνίστασθαι· ἐκ ταύτης γὰρ ἡ τε αἰθάλη καὶ ἡ ἀσβόλη γίνεται. 5
εἰπὼν δὲ τί ἐκάτερόν ἐστιν, ἐπιφέρει· ἀλλ' οὐδέτερον τούτων ἔοικεν
5 δηλονότι ὁσμὴ εἶναι, ὡς ᾤοντο ἐκεῖνοι, καὶ δείκνυσιν διὰ τί οὐδέτερον
αὐτῶν ὁσμὴ εἶναι δύνανται· ἡ μὲν γὰρ ἀτμὶς ὕδατός ἐστιν, ὥστε οὐκ
ἂν ἐν τῷ ἀέρι ὁσμὴ εἴη, εἰ τὴ ἀτμὶς ὁσμὴ εἴη (τὸ δὲ ὕδωρ ἁοσμὸν ἐστὶ 10
καθ' αὐτό). ἡ δὲ καπνώδης ἀναθυμιάσις οὐχ οἷα τε ἐν τῷ ὕδατι γίνεσθαι.
ὁσμὴ δὲ γίνεται ἐν αὐτῷ· ὁσφραίνεται γὰρ ἐν αὐτῷ καὶ τὰ κατὰ τοῦ ὕδατος.

10 p. 443^b1 Ὅτι ἀναθυμιάσις ὁμοίως λέγεται ταῖς ἀπορροαίσις.

Ὅτι μὴ ἐστὶν ἀναθυμιάσις | δείκνυσιν ἐκ τοῦ τὴν μὲν ἀναθυμιάσιν 195
ἀπ' οὗ ἂν γίνηται ἀπορροαίαν τινα εἶναι. ὡς οὖν οἱ ἀπορροαίαις εἶναι
λέγοντες καὶ ταύτας αἰτιώμενοι ὡς αἰτίας τοῦ ὁρᾶν οὐ καλῶς ἔλεγον
(ἀνάγκη γὰρ ἦν σωματικῆς τοιαύτης ἀπορροαίαις ἀπὸ τῶν ὁρατῶν γινομένης
15 μὴδὲ πρὸς ὀλίγον σφῆζεσθαι τὰ ὁρώμενα, ἀλλὰ διαφορεῖσθαι), οὕτως εἰ καὶ 5
ἀπὸ τῶν ὁσφραντῶν ἀναθυμιάσις τις καὶ ἀπορροαία γίνεται, ἔδει ταχέως
αὐτὰ διαφορεῖσθαι καὶ μὴδὲ πρὸς ὀλίγον αὐτὰ διαμένειν χρόνον. νῦν δὲ
ὁρώμεν, ὅτι βραχέα τινα ὄντα πλεῖστον ὅσον χρόνον μένει τὴν εὐωδίαν
ἢ τὴν ὁσμὴν ὅλως φυλάσσοντα· ὡς γὰρ ἐφ' ὧν φανερά ἡ ἀναθυμιάσις
20 ταχέως ἀναλίσκεται ταῦτα, ὡς τὰ θυμιάμενα, οὕτως ἔδει καὶ τὰ ἄλλα. 10
οὐ γινομένου δὲ τούτου οὐδ' ἂν τῇ ἀναθυμιάσει καὶ τῇ ἀπορροαίᾳ τῇ ἀπ'
αὐτῶν ἡ ὁσμὴ γίνοιτο. ἔτι δὲ ἀφ' ἧς γίνοιτο, ὡς προεῖρηται, ἡ τῶν
αἰσθητῶν αἰσθησις· (δ) ὅτι μὴ ὑγιὲς προεῖρηται. ὁμοίως οὖν ὁ τῶν | ἀναθυ- 196
μιάσεων λόγος ὧν τῷ τῶν ἀπορροαίων ὁμοίως ἂν ἐκείνῳ ἄτοπος ὧν δεκνύοιτο.

25 p. 443^b3 Ὅτι μὲν οὖν ἐνδέχεται ἀπολαβεῖν τὸ ὑγρὸν καὶ τὸ ἐν
τῷ πνεύματι καὶ τὸ ἐν τῷ ὕδατι καὶ πάσχειν τι ὑπὸ τῆς ἐγχύμου
ξηρότητος οὐκ ἄδηλον.

Δείξας ὅτι μήτε ἀτμὶς μήτε καπνώδης ἀναθυμιάσις ἡ ὁσμὴ διὰ τοῦ

1 λέγει A 2 ἔχουσα TVPa: ἔχει MA τι] ἐξ P ἀέρος τι V
τε om. V ἐξῆς T 3 ἡ τε — ἀσβόλη] spat. vii litt. T 5 δηλονότι
om. T ὁσμὴν M 6 αὐτῶν] ἐκεῖνων a (corr. M) 7 εἰ om. AP ἡ om. V
alt. εἴη] εἶπε AP 8] γὰρ coniciam vel τὸ δὲ — αὐτό post ἐστὶν v. 6 transponam
8 γίνεσθαι V(T): γενέσθαι AP (Arist.): ἐγγίνεσθαι a 9 καὶ om. V 10 ἔτι TV: ἐστὶν
AP: ἔτι ἡ Arist. ἀπορροαίαις AP (Arist.): ἀπορροαῖς V 11 post ἐστὶν add. ὁσμὴ ἡ a
12 γίνηται V 13 ταῦτα V ἔλεγον v. p. 57,1 ss.] ἔλεγεν V 15 μὴδὲν P
16 ὁσφραντῶν Pa: ὁσφρητῶν VA 17 μὴδὲν P 18. 19 odorem et suavitatem T
19 ἡ ἀναθυμιάσις φανερά V 22 προεῖρηται] p. 82,24 ss. 23 ὁσφρητῶν conl. Thurot
(δ) ὅτι scripsi: ὅτι libri (quod T): δ Thurot sane T ὁμοίως TP: ὁμοίως VAa
24 τῷ] om. P: τὸ τῷ A ἐκείνη P ὧν] ὡς V: ἂν P 25 ἀπολαβεῖν T
καὶ om. V 26 quod in aqua et quod spiritu T 27 δῆλον T 28 ὅτι om. T
alt. μήτε T: ἡ M: om. VAPa post καπνώδης add. ἡ Pa τοῦ] τὸ M

www.libtool.com.cn
 και ἐν ὕδατι καὶ ἐν ἀέρι ὁσμὴν γίνεσθαι, ἐκείνων δὲ μᾶλλον ἐν ἀμφο- 196
 τέροις (οὐτε γὰρ ἡ ἀτμίς ἐν τῷ ἀέρι οὐτε ἡ καπνώδης ἀναθυμίασις ἐν τῷ ὕδατι), ὑπομιμνήσκει ἡμᾶς ὅτι ἐν ἀμφοτέροις ἐδείχθη ἡ ὁσμὴ γινομένη
 ὑπὸ τῆς ἐγγύμου ξηρότητος διὰ τοῦ ἐν τῷ ἀέρι εἶναι τὰ ὁσφραϊνόμενα καὶ
 5 ἐν ὕδατι· οὐ γὰρ ὁ ἀήρ μόνος καὶ ἡ ἐν τούτῳ ὑγρότης, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν
 τῷ ὕδατι κοινωνεῖ τοῦ πάθους τούτου. εἰπὼν δὲ τὴν ἐν τῷ πνεύματι 10
 ὑγρότητα, λέγων τὴν ἐν τῷ ἀέρι, * * *, ὑπομιμνήσκει ἡμᾶς τῶν ἐν ἄλλοις
 εἰρημένων περὶ τοῦ ἀέρος ὅτι ὑγρὸς τὴν φύσιν καὶ αὐτός. εἴρηται δὲ 197
 περὶ τούτου καὶ ἐν ἄλλοις μέν, ἐν δὲ τοῖς Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς
 10 προηγουμένως.

Εἰπὼν δὲ τοῦτο ἐπιφέρει ὅτι, εἰ ὁμοίως ἐν τοῖς ὑγροῖς τὸ ξηρὸν
 ἐναποπλυνόμενον πως ποιεῖ τὰς ὁσμάς καὶ ἐν τῷ ὕδατι τοὺς χυμοὺς (ἐν
 μὲν γὰρ τῷ ὕδατι ἡ ποιά τοῦ ξηροῦ ἀπόπλυσίς τε καὶ διήθησις χυμῶς ἦν, 5
 ἐν δὲ τοῖς ὑγροῖς πάλιν, ἀέρι τε καὶ ὕδατι, ἡ τοῦ ἐγγύμου ξηροῦ πάλιν
 15 ἀπόπλυσίς τε καὶ διήθησις ὁσμῆς), εἰ δὴ τὸ ξηρὸν ἐν τῷ ὑγρῷ ποιητικὸν
 ἀμφοτέρων, τοῦ τε χυμοῦ καὶ τῆς ὁσμῆς, καὶ (τῆς ὁσμῆς) ἐστὶ τὸ ἐν τοῖς
 χυμοῖς ξηρὸν ποιητικόν, φανερόν ὅτι ἀνάλογον δεῖ εἶναι τὰς ὁσμάς
 τοῖς χυμοῖς. ἡ τὸ λεγόμενον ἐστὶν ὅτι, εἰ τὸ ἐγγύμον ξηρὸν ἐναποπλυν- 10
 όμενον τῷ τε ὕδατι καὶ τῷ ἀέρι ὁμοίως ποιεῖ τὰς ὁσμάς, ὁτλον ὡς ἀνά-
 20 λογον ἔσσονται καὶ αἱ ὁσμαὶ τοῖς χυμοῖς ὡς ὧν γίνονται. κατὰ γὰρ τὰς
 τῶν χυμῶν διαφορὰς ἔσσονται καὶ ὁσμῶν διαφοραί, εἴγε ὑπὸ τούτων 198
 ἐκείναι γίνονται, ὡς ἔπεσθαι ἐκείνῳ ὃ φίλον ἐκείνῳ, εἰ οὕτως ἔχοι.
 ἔτι δ' ὅτι καὶ οὕτως ἔχει δεικνύσι λέγων· ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ἐπ'
 ἐνίων συμβέβηκε, καὶ πῶς λέγει. καὶ γὰρ ὀριμεῖται καὶ γλυκεῖται
 25 καὶ αὐστηραὶ καὶ στρυφναὶ καὶ λιπαραὶ εἰσιν ὁσμαί, ὥσπερ καὶ 5
 χυμοί, ἀναλογίαν ἐκάστης ὁσμῆς πρὸς ἕκαστον τῶν χυμῶν τούτων σφζού-
 σης. ἀλλὰ καὶ αἱ τῶν διασσεσηπότητων ὁσμαὶ τοῖς πικροῖς τῶν χυμῶν ἀνά-
 λογοὶ ἄν εἴεν. καὶ δεικνύς τὴν ἀναλογίαν αὐτῶν εἶπεν· ὡς οἱ χυμοὶ οἱ

1 prius καὶ om. V alt. ἐν om. Aa (habet etiam M) οὐδέτερον a 2 οὐτε γὰρ
 ἡ ἀτμίς M: δὲ (δὲ om. TVA) οὐδέτερον ἢ (ἢ om. T) τῶν TVAP (cf. p. 93,4) οὐδὲ V
 4 ξηρότητα a (corr. M) ὁσφραντὰ cum T vid. scrib., cf. p. 90,7 5 οὐ] καὶ a
 ὁ om. V 7 πᾶσχειν ὑπὸ τῆς ἐγγύμου ξηρότητος add. Thurot: ὑπὸ τῆς ἐ. ξ. πᾶσχειν
 τι malim, ut in duplici ὑπο causa erroris agnoscatur 8 καὶ om. Pa (habet etiam M)
 8. 9 εἴρη . . . περὶ V 9 prius καὶ om. T Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς] B 3 passim
 11 εἴ] p. 443^b6 ἔτι δ' εἶπερ (vel εἰ) cum Arist. codd. PSU(L) legit, cf. ad. v. 17
 12 ποιεῖ τὰς Thurot: ποιεῖται VAPa (facit T) ὕδατι] ἀέρι Arist. τοὺς Va(T):
 τότε AP 13 διάθεσις Pa ἦν] v. p. 73,32 ss. 14 ἀέρι τε καὶ ὕδατι T:
 ἀήρ τε καὶ ὕδωρ VAPa πάλιν ξηροῦ a 15 διήθησις TVA: διάθεσις MPA
 ante ὁσμῆ add. ἡ MA δῆ] δὲ Aa ἐν τῷ ὑγρῷ om. A 16 τῆς ὁσμῆς
 add. Thurot ἐστὶ] etiam quod T 17 ὅτι] ἔτι Arist. codd. EMY δεῖ
 ἀνάλογον Arist. 18 ἦ] εἰ AP ἐστὶν om. T 19 τε om. V
 ποιεῖται A 19. 20 ἀναλόγως Va 20 καὶ om. a (habet etiam M) 21 post εἴ—
 γε add. καὶ Pa 22 ἐκείναι] alii T (corr. illi) ὀφεῶν V ἔχοι TVA:
 ἔχει Pa ἔτι δ' Diels: τις libri, cum ἔχει coniunctum 24 καὶ—λέγει om. a
 26 οἱ χυμοὶ a 27 ταῖς πικραῖς Arist. codd. EMY 28 εἰπὼν V

πικροὶ καὶ δυσκατάποτοι, οὕτω καὶ αἱ σαπρὰ ὁσμαι δυσανάπνευστοι. ἀ 198
 λαβῶν ὡς φανερώς οὕτως ἔχοντα, δι' αὐτῶν πιστοῦται τὰ προειρημένα, 10
 ὅτι (δπερ) ἐν τῷ ὕδατι ὁ χυμὸς ἐστὶ γινόμενος ὑπὸ τοῦ γεώδους ξηροῦ,
 τοῦτο ἐν τῷ ἀέρι καὶ ὕδατι ἡ ὁσμὴ γινόμενη ὑπὸ τῆς ξηρότητος τῆς
 5 ἐγγύμου. καὶ ὅτι γε ἐκατέρου αὐτῶν αἰτία ἡ θερμότης (ποιητικὸν | γὰρ 199
 ἐδείχθη τῶν χυμῶν τοῦτο, ὅφ' ὧν ἡ ὁσμὴ γίνεται), δείκνυσιν ἐκ τοῦ τὸ
 ψυχρὸν καὶ τὴν πῆξιν ἀμβλύνειν καὶ ἀφανίζειν ὁμοίως τοὺς τε χυμοὺς καὶ
 τὰς ὁσμάς. τὸ γὰρ θερμὸν, ὃ ποιητικὸν ἐστὶ τῶν χυμῶν, ἀφανίζουσί τε
 καὶ φθείρουσιν ἢ τε πῆξιν καὶ τὸ ψυχρὸν † δύο ὄντα τὴν διὰ τούτου 2
 10 γινομένην μῆξιν τε καὶ πέψιν ἐν αὐτοῖς. ἥ φθειρομένης εὐλόγως πρῶτον
 μὲν οἱ χυμοί, δευτέρως δὲ καὶ αἱ ὁσμαι αἱ ὑπὸ τούτων γινόμεναι ἐν τῷ
 ὕγρῳ φθείρονται. τὸ δ' ἐπ' ἐνίων προσέβηκεν, ὅτι ἐδειξέ τις αἱ ὁσμάς
 οὐ τῷ ἔπεσθαι τοῖς χυμοῖς τὸ ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν ἐχούσας, ἀλλὰ καθ'
 αὐτάς.

15 p. 443b 16 Εἶδη δὲ τοῦ ὁσφραντοῦ δύο ἐστίν· οὐ γὰρ ὥσπερ φασί
 τινες, οὐκ ἔστιν εἶδη τοῦ ὁσφραντοῦ.

Ἡσάν τινες οἱ λέγοντες μὴ εἶναι εἶδη τοῦ ὁσφραντοῦ καθ' αὐτά, 11
 ὥσπερ ἦν εἶδη τῶν ὁρατῶν ἀλλὰ καὶ ἀκουστῶν καὶ ἀπτῶν καὶ χυμῶν.
 οὐχ | οὕτως γὰρ ἔλεγον εἶναι καὶ τῶν ὁσφραντῶν εἶδη· καθ' αὐτάς γὰρ 200
 20 δοκούσας αὐτῶν διαφορὰς οὐ καθ' αὐτάς εἶναι, ἀλλ' ἀπὸ τῶν χυμῶν
 μεταφέρεσθαι· γλυκεῖαν γὰρ ὁσμὴν καὶ αὐστηρὰν καὶ στρυφνὴν καὶ τὰς
 τοιαύτας ἐν αὐταῖς διαφορὰς κατὰ τὴν ἀπὸ τῶν γευστῶν διαφορὰν λέγεσθαι, 2
 ὡς καὶ αὐτὸς ἔδειξε γινόμενον ἐπ' ἐνίων. δεικνὺς δὲ τοῦτο ψευδὲς ὦν
 φησι δύο εἶδη εἶναι καὶ δύο διαφορὰς τῶν ὁσφραντῶν· τὴν μὲν γὰρ τῶν
 25 ὁσφραντῶν διαφορὰν τοῖς χυμοῖς ἀκολουθεῖν, ἣ τὸ τε ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν

1 prius καὶ om. T, fort. recte 2 ποιοῦνται V 3 ὅπερ M (Arist.): om. TVPa
 ὃ om. V γινόμενος a, tum γίνεται γὰρ ὁ χυμὸς add. V, ὃ δὲ χυμὸς APa (del. M),
 et quod sapor T ἀπὸ τοῦ γαιώδους V 4 ante ἐν add. καὶ P ἀέρι καὶ
 ὕδατι T (Arist.): ὕδ. καὶ ἀέρι VPa: ἀέρι A 5 γε VAA: δὲ P: om. T ἐκότερα V
 αὐτῶν om. a (habet etiam M) θερμότης a (corr. M) 6 ἐδείχθη] v. p. 74, 12 ss.
 7 φύξιν V ἀμβλύνειν V (Arist.): λαμβάνειν TAPa τε] Alex. καὶ τοὺς χυμοὺς
 legisse vid. (τοὺς χ. Arist. codd. EY) 8 τὸ MTVN: τῷ Aa 9 δύο ὄντα TVAP:
 διὸ ὄντα a: διὸ καὶ M: δύο ὄντα καὶ Thurot: κωλύοντα conicio, λύοντα Diels τούτου
 MT: τούτων VAPa 11 ἀπὸ a ante ἐν add. αἱ V 12 ὁσμάς om. V
 13 οὕτω TA, prius P alt. τὸ om. V ἔχει A 13. 14 ἀλλά—αὐτάς om. T
 15 εἰ δὲ A τοῦ ὁσφραντοῦ P(T): ὁσφραντοῦ A: ὁσφραντῶν V ἐστὶν AP (Arist. codd.
 plerique): εἰσὶν V (Arist. LP) 15. 16 οὐ γὰρ—ὁσφραντοῦ om. A 15 τινές φασιν Arist.
 codd. praeter LU 16 post ὁσφραντοῦ add. ἀλλ' V, fort. olim exstabant Aristotelea
 ἀλλ' ἔστιν 18 post ἀκουστῶν add. ἀλλὰ VPa (om. MTA), fort. scrib. τῶν ὁρατῶν
 ἄλλα καὶ ἀκουστῶν ἄλλα καὶ tertium καὶ om. a 21 φέρεσθαι P 22 γευστῶν]
 χυμῶν a 23 καὶ om. a αὐτὸ VP γινόμενον AP (factum T): γενό-
 μενον V: λεγόμενον Ma ἐπ' ἐνίων om. a (habet etiam M) δὲ A 24 εἶδη
 εἶναι TV: εἶναι εἶδη Pa: εἶναι A τῶν ὁσφραντῶν om. T ὁσφρητῶν A
 τὴν] τὰ VP 25 ὁσφρητῶν AP ἣ VP: ἣ TAA 25—96, 2 τὸ λυπηρὸν—εἶδη om. A

οὐ κατὰ τὴν αὐτῆς φύσιν ἔχει, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηχός· ὁμοίως δὲ καὶ τὰ 200
 εἶδη τὰ κατ' αὐτὴν λεγόμενα κατὰ τὴν ἀπὸ τῶν χυμῶν μεταφοράν, ὅφ' 10
 ὧν γίνεται, ἔχει, καὶ οὐ καθ' ἑαυτήν. ἔστι δὲ τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ὁσφραν-
 τῶν, ὅσον τῷ τροφίμῳ τε καὶ θρεπτικῷ χυμῷ ἀκολουθεῖ, γινόμενον ὅφ'
 5 ἐκείνου· καίτοι γὰρ ὅτι ἡ ὁσμὴ ὑπὸ | τοῦ ἐγγύμου ξηροῦ γίνεται. ὅση 201
 δὴ ὑπὸ τοῦ τροφίμου χυμοῦ γίνεται, αὕτη τὸ ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν ἔχει
 κατὰ συμβεβηχός· κατὰ γὰρ τὴν ἐπὶ τὴν τροφήν ἀναφοράν, ὅφ' ἥς γίνεται,
 καὶ αὕτη ἡδεῖα ἢ ἀηδὴς γίνεται. ἐπιθυμούντων μὲν γὰρ τῆς τροφῆς
 ἡδεῖαι αἱ ἀπ' αὐτῶν ὁσμαί, αἱ αὐταὶ δ' αὐταὶ ἀηδεῖς κερκισμένων· καὶ 5
 10 οἷς μὲν ἡδεῖα τις τροφή, τούτοις καὶ ἡ ἀπ' αὐτῆς ὁσμὴ ἡδεῖα, οἷς δὲ
 προσκορῆς τις τροφή, τούτοις ἀηδὴς καὶ ἡ ἀπ' αὐτῆς ὁσμὴ. ὅσαι μὲν οὖν
 τοιαῦται τῶν ὁσμῶν, αὐταὶ κατὰ συμβεβηχός ἔχουσι τὸ ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν,
 ὥς εἰρήκαμέν τε καὶ λέγουσιν οἱ μὴ λέγοντες· εἶναι καθ' αὐτὰ εἶδη τοῦ
 ὁσφραντοῦ (οὐδὲ γὰρ ἂν ἦν, εἰ πάντα τὰ ὁσφραντὰ ἡκολούθει ταῖς τῶν 10
 15 χυμῶν διαφοραῖς καὶ εἶχε τὸ <ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν> κατὰ συμβεβηχός, ἀλλ'
 οὐ καθ' ἑαυτὰς τοιαῦται. ὥστε εἴη ἂν [αὐτῶν] εἶδη δύο διάφορα τῶν
 οὕτως ὁσφραντῶν). εἰσὶ δέ, φησὶν, αἱ τοιαῦται ὁσμαὶ αἱ ὁσφρανταὶ ἐπὶ
 τοῖς τροφίμοις χυμοῖς κοινὰ πάντων <τῶν> ζώων· πάντα γὰρ τρέφεται 202
 καὶ πάντα τῆς ἐπὶ τροφῇ ὁσμῆς αἰσθῆσιν ἔχει.
 20 Ἄλλο δὲ φησὶν εἶδος ὁσμῶν εἶναι, ἐν ᾧ οὐκέτι κατὰ συμβεβηχός
 οὐδὲ ἀπὸ τοῦ τροφίμου χυμοῦ τὸ ἡδὺ, ἀλλὰ καθ' αὐτό. τοῦτο δὲ ἐστὶν ὁ
 δ μὴ ἐπὶ ταῖς τροφαῖς μηδὲ ἀπὸ τοῦ τοιούτου χυμοῦ γίνεται μηδὲ παρα-
 καλεῖ ἡμᾶς ἐπὶ τὰς τροφάς. τοιαῦται δ' εἰσὶν αἱ ἀπὸ τῶν ἀνθῶν ὁσμαί,
 αἱ οὐδὲν συμβάλλονται πρὸς τὴν τῆς τροφῆς ἐπιθυμίαν, ἀλλ' ὁμοίως καὶ
 25 πεπληρωμένοις αὐτῆς καὶ μὴ εἰσὶν ἡδεῖαι. τοῦ δὲ <προσβιβάζειν> μηδὲν

1 αὐτῆς V 2 καθ' αὐτὴν Aa αὐτὴν om. T διαφοράν Va 3 ἑαυτήν
 VA: αὐτὰ a: *ipsum* T: *ἐαυτὰ* P (Thurot) τοῦτο om. V 3. 4 ὁσφραντῶν AP
 4 ἀκολουθεῖν Va 5. 6 ὅση δὴ P: δε ἡδὴ VAA: *que iam* P 6 αὕτη VPa
 ἔχει] ἦτοι V 8 καὶ αὕτη—γίνεται om. T ἡδεῖα om. AP ἡ om. P
 μὲν om. a (habet etiam M) 9 prius αἱ om. VA ἀπ' om. A αὐτῆς
 conicio (cf. v. 11) αἱ ὁσμαὶ A αὐταὶ] αὐτε V 11 πρόσκορός P
 τις om. T post τούτοις add. καὶ V 12 αὐταὶ om. a (habet etiam M)
 13 αὐτὰ scripsi: αὐτὸ VAPa: om. T 14 ἦν AP: ἦσαν Va ἡκολούθησαν V
 15 εἶχον a (Thurot) ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν addidi: ἡδὺ καὶ λυπηρὸν αἱ ὁσμαὶ add.
 Thurot 15. 16 ἀλλ' οὐ AP: *non* T: ἀλλ' αἱ V: ἀλλαι a 16 καθ' αὐτὰ <ἡ>
 τοιαῦτα (aut τοιαῦται del. illatum ex v. 17) conicio 16. 17 ὥστε—ὁσφραντῶν *suspecta*
 habeo, cf. p. 205,8 Th. 16 αὐτῶν om. T δύο TVP: om. Aa ante τῶν
 add. τὰ εἶδη TAP 17 εἰσι δέ] ὡς εἶδη A: *in species* T ὁσφρανταὶ αἱ P
 ἐπὶ] *et* T 18 τῶν addidi 20 ὁσμῶν εἶδος A *odoris* T οὐ ἔστι V
 21 τοῦτο om. T 22 δ μὴ] ὁσμὴ V τροφαῖς om. A post χυμοῦ add.
 τὸ ἡδὺ, ἀλλὰ καθ' αὐτό (ex v. 21) T alt. μηδὲν P: μὴ ἐν A 23 τὰς τροφάς MT:
 ταῖς τροφαῖς VAPa δ'] *autem non* T 24 τῆς om. V 25 πεπληρωμένοις
 AP (*replens* T, *repletis* corr. Thurot): πεπληρωμένως V: πεπληρωμένης M: πληρωμένης a
 αὐτοῖς AP τοῦ δὲ Va: ὅτι μὲν A: ὅτι μὲν δεῖ P: πρὸς δὲ τὸ con. Thurot
 προσβιβάζειν ex T add. Thurot (*ad confirmandum, sic saepius* προσβ. vertit)

τὰς τοιαύτας εἰς τροφήν συμβάλλεσθαι τῶν ὀσμῶν, ἀλλὰ μᾶλλον ἀβρώτους 202
 τοὺς χυμοὺς ποιεῖν, ἐμνημόνευσε Στράτιδος τοῦ κωμικοῦ. ὃς σκώπτων 11
 Εὐριπίδην ἐπὶ τῇ τῶν ἐπῶν ἀκαιρία εἶπεν· ὅταν φακὴ ἔψῃται, | μὴ ἐπι- 203
 χεῖν μύρον, ὥς οὐδαμῶς τῶν μύρων εἰς τὸν τρόφιμον χυμὸν τι συντε-
 5 λούντων, ἀλλὰ καὶ τοῦναντίον ἄτροφον αὐτὸν ποιούντων. ὁ τινὰς φησιν
 ὑπὸ φιληδονίας καὶ τῆς περὶ τὰ μύρα σπουδῆς βιάζεσθαι καὶ τοῖς πόμασι
 παραμίγνυσθαι, μύρον † τὸν ἀπὸ τῶν † χυμῶν ἐκ συνηθείας πότιμον ὃ
 ποιοῦντας αὐτοῖς καὶ τὰς ἐκ δύο αἰσθήσεων ἡδονάς, τὴν τε ἀπὸ τῆς γεύσεως
 μίαν καὶ τὴν μίαν ἀπὸ τῆς ὀσφρήσεως γινομένην, ἐκδέχεσθαι βιαζομένους
 10 αὐτούς. τοῦτο δὴ τὸ ὀσφραντὸν οὐκέτι κοινὸν τοῖς ζῴοις φησὶν ἅπασιν
 εἶναι, ὥς τὸ ἀπὸ τῶν τροφίμων χυμῶν, ἀλλ' ἴδιον ἀνθρώπου.
 Ἐκείνων μὲν οὖν τῶν ὀσμῶν διὰ τὸ κατὰ συμβεβηκὸς ἔχειν τὸ 10
 ἡδὺ διηρῆσθαι φησι τὰ εἶδη κατὰ τοὺς χυμοὺς, τῆς δὲ τοιαύτης
 ὁσμῆς οὐκέτι κατὰ τὴν ἐπὶ τοὺς χυμοὺς ἀναφορὰν τὰ εἶδη διηρῆσθαι (οὐ
 15 γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς ἐν αὐταῖς τὸ ἡδύ | τε καὶ τὸ λυπηρόν), ἥτοι λέγων 204
 ἐκείνης μὲν τῆς ὁσμῆς εἶδη εἶναι, ὅτι καὶ τῶν χυμῶν τῶν ἐφ' οἷς γίνονται,
 οἷς καὶ συνδιαίρουνται, τῆς δὲ καθ' αὐτὴν ἡδεΐας ὁσμῆς οὐκέτι εἶδη εἶναι,
 ὅτι μὴ ἔχουσιν οἷς συνδιαίρουνται (προεῖπε γὰρ διοριστέον πῶς ἔστιν
 εἶδη τῶν ὀσμῶν καὶ πῶς οὐκ ἔστιν), ἢ μᾶλλον ὅτι ἐκείνης μὲν οὐκ ὃ
 20 ἔστιν εἶδη καθ' αὐτά, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς (καὶ γὰρ τὸ ἡδὺ ὅλως καὶ
 τὸ λυπηρόν, αἱ πρῶται καὶ μέγισται διαφοραί, κατὰ συμβεβηκὸς εἰσιν ἐν
 αὐτῇ, ἀλλ' οὐ καθ' αὐτά), ταύτης δὲ καθ' αὐτὴν ἐχούσης τὸ τε ἡδύ καὶ
 τὸ λυπηρόν εἴη ἄν, καὶ ἡ καθ' αὐτά, πρῶτα μὲν ταῦτα, τὸ ἡδύ τε καὶ
 τὸ λυπηρόν (κατὰ γὰρ τὴν ἰδίαν φύσιν αὐταῖς ταῦτα ὑπάρχει), ἔπειτα τὰ 10
 25 ἄλλα ἔστιν, αἵτινες ἐν τῷ ἡδεῖ τε καὶ λυπηρῷ διαφοραί· εἰσὶ δὲ πολλαί,

1 εἰς τὴν τροφήν V: om. P 2 Στράτιδος a (Στράτις Arist. codd. EMY) 3 Εὐρι-
 πίδην Arist. (sic fort. P): Εὐριπίδην VA(P?): Εὐριπίδης a τῇ om. A ὅτε P
 φανῇ V φακὴν ἔψῃτε recte nonnulli Arist. libri 3. 4 μὴ ἐπιχεῖν μύρον (μύρου TV)
 TVPa: μὴ ἐπιχειρεῖν μύρω A 4 τῶν—εἰς] λέγων P τὸν VA: om. Pa χυμὸν
 τι MTVP: χυμὸν A: om. a 4. 5 συνεργούντων V 6 βιάζεσθαι] *facere* T 7 παρα-
 μίγνυσθαι Pa: παραμίγνυσι VA: *misceri* T: παραμίγνυναι conl. Thurot μύρον T: μύρου
 VAPa τὸν ἀπὸ τῶν χυμῶν MVAP¹(T): τὸν ἄποτον χυμὸν rec. m. P: τὸν ἀπόχυμον a:
 τὸ ἄποτον ἡμῖν bene conl. Thurot συνήθους V 8 αὐτοῖς VAPa: *ipsos* T 9 τὴν
 μίαν ἀπὸ τῆς M: τὴν ἀπὸ τῆς μιᾶς τῆς V: *ab uno* T: ἀπὸ μιᾶς τῆς AP: τὴν ἀπὸ μιᾶς τῆς a
 ὀσφρήσεως] γεύσεως TA 10 αὐτούς VAPa δὲ V 11 ἀνθρώπου] τῶν ἀνθρώπων
 Arist. codd. EMUY, ἀνθρώπου etiam Sophoniae paraphrasis in libros De an. p. 91,17 H.
 12 κατὰ om. a (habet etiam M) 13 δὲ om. V 14 κατὰ om. T τοὺς om. V
 τὰ εἶδη om. T διηρεῖσθαι V 15 τε om. Pa alt. τὸ om. VA ἥτοι om. T
 17 συνδιαίρουνται a (corr. M) 17. 18 τῆς—συνδιαίρουνται om. V 17 οὐκέτι T:
 οὐχ' ὅτι APa 18 διαίρουνται a (corr. M) 19 τῶν ὀσμῶν MTV: τῆς ὁσμῆς A:
 τῶν χυμῶν Pa 20 ἡδὺ a (corr. M) καθ' αὐτά Thurot: καθ' αὐτὴν VA: καθ' αὐτό Pa:
 se T 20. 21 alt. καὶ—λυπηρόν om. T 21 τὸ VA: om. Pa ἔστιν a
 22 αὐτά scripsi (cf. ad v. 20): αὐτὸ Pa: αὐτὴν VA: se T δὲ om. VA 23. 24 εἴη—
 λυπηρόν om. T 23 καὶ ἡ—ταῦτα] καθ' αὐτὴ V ἡ Thurot: ἡ APa: an εἶδη?
 24 ἰδίαν VPa: οἰκίαν MA αὐτῆς V ὑπάρχειν APa 25 ἡ τινες TV *differunt* T
 δὲ εἰσὶ A

εἰ καὶ μὴ εἰσὶν ἀνοήσασθαι καθ' αὐτάς. κατὰ γὰρ τὰς τῶν ἀνθρώπων διαφορὰς πολλαὶ τῶν ὁσμῶν διαφοραὶ καὶ τὰς ἀπὸ τῶν μύρων τῶν τε αὐτοφύων καὶ τῶν σκευαστῶν. εἶδη οὖν λέγει τοῦ ὁσφραντοῦ δύο εἶναι, 205 τὸ τε κατὰ τοὺς χυμοὺς τεταγμένον, ὃ καὶ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν τῇ 5 πρὸς τούτους ἀκολουθίᾳ ἔχει (διὸ καὶ κατὰ συμβεβηκός· οὐ γὰρ, καθὼς ὁσμαινόμενοι εἶναι ἐν ταῖς ὁσμαῖς εἶδος τὸ τὴν ἀκολουθίαν ἔχον τὴν πρὸς τοὺς 6 χυμοὺς οὐκ ἔλεγον εἶναι πλείονα εἶδη τοῦ ὁσφραντοῦ)· τὸ δὲ τι εἶδος ἐστὶ τῶν ὁσφραντῶν τὸ ἐν ᾧ καθόλου τὸ ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν [τῶν ὁσμῶν] 10 ἐστίν, οὐ κατὰ συμβεβηκός οὐδὲ κατὰ τὴν ἐπὶ τοὺς χυμοὺς ἀναφοράν. ὥστε δύο εἶδη ὁσμῆς, ἀλλ' οὐχ, ὡς φησὶ τινες, ἓν μόνον.

Εἰπὼν δὲ τὰς ἀπὸ τῶν τοιούτων ὁσμάς ἀνθρώπου ἰδίας εἶναι, ἐξῆς 10 καὶ τὴν αἰτίαν τούτου προστίθησι· τῷ γὰρ ψυχρὸν εἶναι τὸν ἐγκέφαλον, ὃν πλείστον κατὰ ἀναλογίαν παρὰ τὰ ἄλλα ζῷα ἔχειν τὸν ἀνθρώπον, καὶ 15 διὰ τοῦτο | ψυχρότερα τὰ περὶ τὸν ἐγκέφαλον ἔχειν μέρη. καὶ γὰρ τὸ 206 περὶ αὐτὸν αἷμα ἐν στενοῖς ὃν φλεβίοις λεπτόν μὲν καὶ καθαρὸν ἐστίν, ἵνα ὤμεν εὐαίσθητοι, εὐψυκτον δὲ διὰ τὴν λεπτότητα καὶ ὀλιγότητα· διὸ δεῖσθαι ἐξωθεν τινος ἐπιχορηγίας πρὸς τὴν τῶν μερῶν τούτων ψυχρότητα. διὰ τοῦτο γὰρ γίνεσθαι καὶ τὰ ρεύματα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῖς ἀνθρώποις, 5 20 τῆς ἀναφερομένης ἐπὶ ταῦτα τὰ μέρη ἀναθυμιάσεως ψυχομένης τε καὶ συνισταμένης καὶ ἐπιρρεούσης τοῖς ἐντός. τὴν δὲ φύσιν πρὸς τὴν τῆς ὑγείας βοήθησιν τὸ τοιοῦτον εἶδος τῆς ὁσμῆς ἐπιμηχανήσασθαι θερμότητος χάριν τῶν αὐτόθι μερῶν. οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἔργον τῆς τοιαύτης ὁσμῆς ἢ 10 τὸ θερμαίνειν τε καὶ διαχεῖν τοὺς περὶ τὸν ἐγκέφαλον ψυχροτέρους ὄντας 25 τόπους καὶ εἰς τὸ σύμμετρον ἄγειν· αἱ γὰρ τοιαῦται ὁσμαὶ τῇ αὐτῶν φύσει

2 post καὶ add. κατὰ T ἀπὸ suspectum 3 οὖν V (itaque T): om. APa: δὲ Thurot
4 τεταγμένον] *acceptam* T 5 τοῦτο A: ταύτη V ἀκολούθως V 6 μηνυτικά
T: μικτά V: μηνυτικά Pa: μηνυτικόν A 8] ἢ A 7 post εἶναι spat. xx litt. a, εἶδος add. M εἶδος] om. a: post εἶναι M alt. τὴν om. a (habet etiam M)
8 τὸ] τοῦτο V ἐστὶ VAPa: εἶναι ex T Thurot 9 τὸ ἐν ᾧ Thurot: τὸ ἐν τῷ MTVA: ὦ ἐν τῷ P: ἐν ὧ a tert. τὸ om. V τῶν ὁσμῶν om. T 10 ἐπὶ χυμῶν a (corr. M) 12 ὁσμῶν 2s Pa (corr. M) ἀνθρώπων a 13 τούτου TAP: τούτω a: om. V
13. 14 cf. Arist. p. 444^a30 14 περὶ VP *habet homo* T, item verbum finitum posuit v. 18. 19. 22 post ἀνθρώπων add. φησι M 15 ἔχειν A: ἔχει TVP, sed utrumque membrum causam significat, et καὶ (v. 14) lectionem ἔχει refellit, cf. p. 100, 11ss.
16 αὐτῶν V καθαρώτερον V 17 ὤμεν] ἢ μὲν A εὐαίσθητον A εὐψυκτον a (Arist.): ἄψυκτον V: εὐεκτον A: *facile possibile* T: εὐαίσθητον P τε om. a
19 διὰ τοῦτο] Alex. legit διὸ cum Arist. codd. LSUP καὶ om. V 20 ἀναθυμιάσεως T (fort. τῆς τροφῆς add. v. Arist.): τροφῆς APa: spat. viii litt. V: Thurot τροφῆς del., sed post ἀνθρώποις add. τῆς ἀναθυμιάσεως 21 καὶ om. V τοῖς] τῆς A': τὰς a (corr. M) δὲ V 22 βοήθησιν VPa: βοήθειαν MA (Arist.), fort. recte
22. 23 χάριν θερμότητος TA 23. 24 ἢ τοῦτο legit cum Arist. codd. LSU
25 μέτρον V αἱ—φύσει ex T Thurot (nisi quod pro οἰκείᾳ scripsi αὐτῶν ex A): τοιαῦται γὰρ αἱ τοιαῦται φύσεις τῶν ὁσμῶν V: τοιαῦται γὰρ αἱ τῇ αὐτῶν φ^υ ὁσμῶν A: τοιαῦται γὰρ αἱ τῶν τοιούτων φυσικῶν ὁσμῶν διαφοραὶ Pa

www.libtool.com.cn

εὐώδεις τε καὶ ἡδεῖται· ξηραὶ γὰρ | καὶ διακεκριμέναι μαλακῶ καὶ ἡδεῖ 207
τῷ θερμῷ, καὶ ὅσῃ ἂν μᾶλλον ὥσι κατειργασμένοι τῷ θερμῷ, τοσοῦτον
εὐωδέστεραι. ὅλως μὲν γὰρ αὐτοῖς εὐωδία διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ πέψιν
(τοῦ) ἐν αὐτοῖς ὑγροῦ. διὰ τοῦτο γοῦν τὰ ἐν τοῖς θερμοῖς τε καὶ ξηροῖς
5 τύποις εὐωδέστερα, καὶ ἡ θερμὴ τε καὶ ξηρὰ γῆ, ὅταν πρῶτον ὕδωρ 6
δέξεται, εὐώδης διὰ τὴν ἐνυπάρχουσαν αὐτῇ θερμότητα· λεπτοὶ γὰρ καὶ
ξηροὶ οἱ ἀπ' αὐτῆς χυμοὶ τότε. αἱ δὲ ἀηδεῖς καὶ μοχθηραὶ τῶν ὁσμῶν
διὰ ψυχρότητα καὶ ἀπεψίαν γίνονται τοῦ ἐνυπάρχοντος ὑγροῦ τῶν ἀφ' ὧν
αἱ ὁσμαί. ὅτι δὲ ὑγιείας χάριν αἱ ἀπὸ τούτων ὁσμαὶ † δέχονται τοῖς
10 ἀνθρώποις ὑπὸ τῆς φύσεως καὶ οὐδενὸς ἄλλου, ἔδειξε διὰ τοῦ τὰς μὲν ἐπὶ 10
τοῖς χυμοῖς ἡδεῖας ὁσμάς, ἃς κατὰ συμβεβηκὸς εἶπε, πολλάκις νοσώδεις
εἶναι (πληροῦσι γὰρ τὰς κεφαλὰς αἱ ποτῶν τέ τινων καὶ βρωμάτων ὁσμαί).
ἡ δὲ ἀπὸ τῶν τοιούτων ἡδεῖα ὁσμὴ αἰεὶ σχεδὸν καὶ ὁπωσοῦν | ἔχουσιν 208
ὕγιεινῇ τε καὶ ὠφέλιμος· καὶ γὰρ ἐν ταῖς λοιμώδεσιν ἡ ἀπὸ τούτων ὁσμὴ
15 ὑγιεινότερους πεπίστευται φυλάσσειν.

Εἰπὼν δὲ ἴδιον ἀνθρώπου τὸ τῶν ὁσμῶν τούτων ἀντιλαμβάνεσθαι,
πῶς ἴδιον ἐδήλωσεν· οὐ γὰρ ὅτι μόνον, ἀλλ' ὅτι μάλιστα, ἐπεὶ καὶ τῶν 5
ἐναίμων τινὰ φησι τῆς τοιαύτης ὁσμῆς αἰσθῆσιν ἔχειν, ὡς τὰ τετράποδα καὶ
ὅσα ἀναπνεῖ (ταῦτα γὰρ λέγοι ἂν μετέχειν μᾶλλον τῆς τοῦ ἀέρος φύσεως).
20 ἀναφερομένων γὰρ τῶν ὁσμῶν διὰ τῆς ἀναπνοῆς πρὸς τὸν ἐγκέ-
φαλον, διὰ τὴν ἀπ' αὐτῶν θερμότητα καὶ κρυφότητα ὑγιεινότερον διατίθεται
ταῦτα τὰ μέρη. ἡ γὰρ εὐώδης ὁσμὴ, καθάπερ εἰρήκαμεν, θερμὴ τὴν 10
φύσιν· καὶ γὰρ ἡ γένεσις αὐτῶν τοιαύτη. ὥσπερ δὲ ἐπ' ἄλλων τινῶν ἡ
φύσις τῷ αὐτῷ πρὸς πλείω χρῆται (τῇ γοῦν γλώττῃ καὶ ἐπὶ τῇ τῶν
25 χυμῶν διακρίσει καὶ ἐπὶ τῇ τῆς φωνῆς τε καὶ τοῦ λόγου προφορᾷ ἐπὶ
τῶν ἀνθρώπων | φανερώς φαίνεται χρωμένῃ), οὕτω φησι καὶ τῇ ἀναπνοῇ 209
[ὅτι τῶν ἀναπνεόντων] πρὸς δύο αὐτὴν χρῆσθαι, ὡς μὲν ἔργῳ καὶ

2 ἂν Thurot: δὴ VAPa (*utique* T, sic et ἂν et δὴ vertit) κατεργασμένοι V, prius P
τοσοῦτον a 3 εὐωδέστεραι T: εὐώδεις τε καὶ VA: εὐώδεις τε καὶ ἡδεῖται Pa
et totaliter quidem T γὰρ om. V γὰρ—τὴν et πέψιν om. T εὐ. αὐτ. A
εὐωδία a 4 τοῦ add. Thurot ὑγροῖς V 5 prius καὶ] τε καὶ Va 6 εὐώδεις A:
om. T ὑπερέχουσιν V 7 αἱ δὲ] *russum autem* T = πάλιν δὲ αἱ? καὶ
VAP: τε καὶ M: om. a post μοχθηραὶ add. τε a (om. etiam M) 8 τῶν
MTVA: om. Pa: τοῖς conī. Thurot: an τῷ ἀφ' οὗ? 9 ὑγιείας a αἱ V: om. APa
ὁσμαὶ VA: αἱ ὁσμαὶ Pa παρέχονται conī. Diels 10 ἀπὸ conī. Thurot 12 πλη-
ρῶσιν a γὰρ V: *enim* T (sic interdum γοῦν vertit): γοῦν AP: οὖν a 12 *capita*
quarundam escarum odores T αἱ ποτῶν τε MA: ἔγνωται V: ἔγνωσται Pa 13 τῶν
a: τοῦ τῶν V: τούτων TAP 14 ταῖς VAP: τοῖς a (cf. p. 109,8) 15 ὑγιεινότερους
MTP: ὑγιεινότερα V: ὑγιεινότερα A: ὑγιεινότεροις a φυλάττειν V 16 τὸ
om. V τούτων om. Aa 17 post πῶς add. ἐδήλου et ἐδήλωσεν om. A
μόνος conī. Thurot, sed ζῶων iam hic subaudiri vid. (Vahlen, Poet.³ p. 103*) 18 ἀνα-
μῶν a τινῶν A ἔχειν TVP: ἔχει Aa 21 ὑπ' V 21. 22 ταῦτα δια-
τίθεται V 22 εὐωδία V εἰρήκαμεν] v. 2 ss. 23 αὐτῆς conicio 24 καὶ om.
Pa (habet etiam M) 25 prius καὶ om. T προσφορᾷ a 26 χρώμενος V
τὴν ἀναπνοὴν a (corr. M) 27 ὅτι τῶν ἀναπνεόντων del. M (cf. ad p. 100,1) αὐτὴν
M: αὐτῇ VAPa: αὐτῇ T χρῆται T ἔργα A: ἔργον a (corr. M): *ad necessitatem* T

www.libtool.com.cn

προηγούμενος † τε καὶ εἰς σωτηρίαν μάλιστα τῶν ἀναπνεόντων συντελοῦντι 209
πρὸς τὴν ἐμφυξιν τὴν ἐν τῷ θώρακι, ἣ γίνεται ὑπὸ τοῦ ἀναπνεομένου
ἀέρος, ὡς παρέργῳ δὲ καὶ δευτέρως ἐπὶ τὴν ὁσμὴν ἀναπνεόντων 5
γὰρ ὥσπερ ἐν παρόδῳ τὸ πνεῦμα κινεῖται καὶ ἀνοῖγον τὰ δι' ὧν ἡ ὁσμὴ
5 γίνεται αἴτιον τῆς ὁσφρήσεως γίνεται.

Μάλιστα δὲ ἴδιον τῶν ἀνθρώπων φησὶ τὸ τοιοῦτον εἶδος τε καὶ γένος
τῶν ὁσμῶν εἶναι, καὶ μάλιστα τὸν ἀνθρώπον χαίρειν ταῖς ἀπὸ τῶν τοιούτων 10
ὁσμαῖς διὰ τὸ πλεῖστον τε τὸν ἀνθρώπον ἐγκέφαλον ἔχειν κατ' ἀνα-
λογία τῶν ἄλλων ζώων καὶ διὰ τοῦτο ψυχρότερα ἔχειν τὰ περὶ αὐτὸν
10 μέρη καὶ μάλιστα δεόμενα τῆς θύραθεν ἐπικουρίας. τοῦ δ' ἄλλοις φησὶ
τῶν ζώων ὅσα ἀναπνεῖ | μὲν τῷ πνεύμονα ἔχειν καὶ δεῖται τῆς διὰ τοῦ 210
ἀέρος τοῦ ἀναπνεομένου ἐμψύξεως καὶ ἀναπνέοντα ὁσφρᾶται, οὐκ αἰσθά-
νονται δὲ [τῶν δὲ] ἄλλων τινῶν ὁσμῶν ἢ τῶν ἀπὸ τῶν τροφίμων χυμῶν,
καὶ τούτοις, ἐπεὶ ὅλως ἀναπνεῖν αὐτοῖς, τὴν αἰσθητικὴν τῆς ὁσμῆς ἡ
15 φύσις ἀπέδωκεν, ὅπως μὴ ὅσο αἰσθητικῆρια ποιῇ, ἐν μὲν δι' οὗ ἡ 5
ἀναπνοή, ἕτερον δὲ δι' οὗ ἡ ὁσμὴ αἰσθητικῆριον εἰπὼν καὶ τὸ ἀναπνευστι-
κόν. ὡς γὰρ τοῖς ἀνθρώποις διὰ τῆς ἀναπνοῆς τὸ διττὸν εἶδος τῶν ὁσμῶν
αἰσθητόν, οὕτως ἐκείνοις τὸ ἕτερον, τὸ ἀπὸ τοῦ τροφίμου χυμοῦ, οὐ καὶ
μόνου εἶδους ἡ ὁσμὴ αἰσθάνεται.

20 Τὰ δὲ μὴ ἀναπνέοντα τῶν ζώων ὅτι μὲν ὁσφρᾶται, δῆλον (ἔρχεται 10
γὰρ ἐπὶ τὴν τροφὴν πόρρω οὖσαν καὶ τὸ τῶν ἰχθύων γένος καὶ τὰ ἔντομα).
δι' οὗ δέ, οὐ δῆλον. |

p. 444^b5 Ἀπόχρη γάρ, ἐπεὶ περ καὶ ὅς ἀναπνεύουσιν.

211

Ἐπεὶ καὶ τὰ τοῦ ἐτέρου τῶν ὁσμῶν εἶδους αἰσθανόμενα ἀναπνεῖ,

1 προηγούμενος Ta: προηγούμενος VAP τε καὶ] τε post ἔργῳ ponit, καὶ del. Thurot
(τῇ) τῶν c p. 99,27 conicio (v. p. 97,4 et p. 249,11 Th.) τῶν ἀναπνεόντων Pa: om. TVA
συντελούση con. Thurot 2 ἐμψυχον a θώρακι] σώματι T 3 ὡς παρέργῳ
δὲ MA: ut praeter necessitatem autem T: ὡς πάρεργον δὲ V: ὥσπερ ἔργῳ δὲ P: ὥσπερ ἔργον a
δευτέρον a (corr. M) 6 φησὶ] post ἴδιον a: om. T 8 ὁσμῶν VA
τε om. a 9 ἄλλων legit cum Arist. codd. EMY 10 δεόμεθα a (corr. M)
11 καὶ TVP: οὐ A: om. Ma δεῖται scripsi: δεῖσθαι MTVAP: om. a τῆς διὰ
scripsi: τῆσδε TVAPa: om. M: τῆσδε (τῆς) con. Thurot 12 τοῦ MVP: om. Aa
ἀναπνέοντος ὁσφραντοῦ V 12. 13 respirantia odorem non sentiunt, alios autem quosdam
odores qui a cibalibus suporibus T αἰσθάνεται conicio (ex etat δὲ supra scripto fort. τῶν
δὲ interpolatum est) 13 τῶν δὲ VAP: τῶν a: del. Thurot (om. T?) alt. τῶν om. V
tert. τῶν om. a 14 post τούτοις add. αὐτοῖς M ἀναπνεῖ M αὐτὰ a: del. M
15 ἀποδédωκεν Arist. codd. praeter P ὅπως a (Arist.): οὕτως TVAP αἰσθ. ὅσο
Arist. EMY αἰσθητικὰ a (corr. M) ποιῇ M (Arist.): ποιεῖ TAA: ποιεῖν VP
16 αἰσθητικόν a (corr. M) καὶ] κατὰ MA τὸ om. A 17 τὸ διττὸν] dicitur T
19 μόνου εἶδους cum T scripsi: μονοειδοῦς VAPa 20—22 τὰ—δῆλον post 101,6 γραφῇ
recte transp. Thurot 20 ὁσφραντὰ V 21 τὴν] τῷ τὴν A οὖσαν om. T ἄτομα V
22 δι'—δῆλον] om. in spatio xii litt. a (habet etiam M) 23 γάρ V: γὰρ καὶ TAPa ἐπέ-
περ om. Arist. codd. EMY ὡς om. a (Arist. codd. EMY) 24 τὰ om. M ἐκατέρου M
αἰσθανόμενα TV: αἰσθανόμεθα APa ἀναπνεῖ TVA: ἀναπνεῖν Pa: τῷ ἀναπνεῖν M

ἔρχεται αὐτοῖς ἡ ἀναπνοή· καὶ πρὸς τὴν τῶν ὀσφραντῶν, ὧν ὀσφραίνεται ἀντί- 211
 ληψιν. τὸ δὲ εἰς τὸ καὶ ὄλως, ὥσπερ τοῖς ἀνθρώποις ἀμφοτέρων ὁ
 τῶν ὀσφραντῶν, τοῦτοις μόνον τῶν ἐτέρων ὑπάρχουσα ἡ αἰσθησις·
 ἀπὸ κοινοῦ εἴρηται τοῦ ἀπόχρη. καὶ φέρεται ἐν τισιν ἀντιγράφοις ἡ
 5 γραφή χωρὶς τοῦ καὶ ὄλως, καὶ ἔστιν οὕτως ἔχουσα καταλληλοτέρα καὶ
 φανερώτερον ἔχουσα ἡ γραφή.

p. 441^b 15 Διὸ καὶ ἀπορήσειέ τις, τίνοι αἰσθάνονται τῆς ὀσμῆς.

Δεῖξας ὅτι καὶ τῶν μὴ ἀναπνεόντων ζώων τινὰ τῆς ἐπὶ τῇ τροφῇ 10
 ὀσμῆς αἰσθάνεται (πρόρωθεν γὰρ ἐπ' αὐτὴν ἔρχεται ὕψισμα γενόμενα),
 10 ἀπορεῖ, μήποτε ἄρα ἄλλην τινὰ αἰσθησιν παρὰ τὴν ὀσφρησιν ἔχει. ἡ γὰρ
 ὀσφρησις ἀναπνεόντων γίνεται, οὐκ ἀναπνεῖ δὲ ταῦτα. δόξα ἂν (οὖν) μηδ'
 ἔχειν | τὴν ὀσφρησιν ταύτην, ἀλλὰ τιν' ἄλλην παρὰ τὰς πέντε αἰσθή- 212
 σεις, ἣ αἰσθάνεται ἐκεῖνα τῶν ὀσφραντῶν. ὁ ἀπορήσας ἐπιφέρει ἀδύνατον
 λέγων εἶναι τὸ ἄλλην τινὰ αἰσθησιν ἔχειν αὐτὰ παρὰ τὰς πέντε, καὶ
 15 προστίθῃσι τὴν αἰτίαν τούτου· τοῦ γὰρ ὀσφραντοῦ ἡ αἰσθησις ὀσφρησις ὁ
 ἔστι, καὶ οὐκ ἄλλη τις. ὥστε καὶ ταῦτα τούτων αἰσθάνεται † ὀσφρῆσαν
 αὐτῶν. αἰσθάνονται δ' ἂν ἡ ὀσφρησις (οὐ) τὸν αὐτὸν τρόπον πᾶσιν, ἀλλὰ
 τοῖς μὲν ἀναπνεύουσι διὰ τοῦ ἀναπνευμένου αἴρος ἀφαιρουντος τὸ τιῇ ὀσφραν-
 τικῇ πόρῃ ἐπιχειμένον ὥσπερ πῶμα καὶ τῇ ἀποκαλύπτουτος αὐτὰ ἡ
 20 ἐπεγείροντός τε καὶ ἀνευρόντος· διὸ μηδὲ δύνασθαι τὰ ἀναπνευστικά τῶν 10
 ζώων ἄλλως ὀσμῶν ἀντιλαμβάνεσθαι, εἰ μὴ ἀναπνεύει.

Οὗ γὰρ ὅπου φέρεται τὸ ἀναπνεόμενον πνεῦμα, ἐκεῖ καὶ αἱ ὀσμαί,
 ἀλλ' ἐν τῇ παρόδῳ τὸ πνεῦμα τὸ ἀναπνεόμενον τὸ | μῶριον τοῦτο ἐπιτί- 213
 δεῖον πρὸς τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν ποιεῖ. ὅτι γὰρ μὴ ἐκεῖ, ὅπου φέρεται τὸ

1 ὀσφραντῶν (M)a: ὀσφρητῶν VAP ὧν MTVA: ὡς P: om. a 1. 2 ἀντί-
 ληψις P 2 prius τῷ τοῦ conl. Thurot εἰς τὸ καὶ TVAP (i. e. enuntiatum, quod
 p. 100,23 attulit, continuatum usque ad verba καὶ ὄλως κατλ.): ἀπόχρη a post ὥσπερ
 add. ἐν V 3 τῶν ἐτέρων μόνον a (τῶν ἐτέρων μόνων Arist. codd. EMYS, τ. ἐ. μόνον
 I.P, μόνων τ. ἐ. U) ὑπάρχουσαν V: ὑπάρχει A 4 τοῦ ἀπόχρη] spat. in litt. T
 τοῦ VAP: τὸ a 5 καὶ ὄλως: TVA (cf. v. 2): ὄλως Pa, ceterum deest καὶ ὄλως etiam
 in nostris Arist. codd. ἐχούσης P καταλληλοτέρα T (καταλληλότερα V):
 καταλληλότερον APa 7 ἀπορήσει καὶ τῷ τίνοι V αἰσθάνεται Arist. codd. EMYU
 9 αἰσθάνονται V γὰρ TVAP: καὶ a: καὶ γὰρ M ἐπ' ὑπ' V αὐτὴν AP(T):
 αὐτῆς V: αὐτὸν a(M) ἔποςμα a (ceterum cf. De an. p. 421^b 12) 10 ἄρα erasit
 et post ἄλλην scripsit V, fort. recte: ἄρα om. T αἰσθησιν Thurot (e codice B? cf.
 Arist. p. 441^b 19): ὀσφρησιν libri περι V ὀσφρησιν Ta (δ. ταύτην M): ὀσφρη-
 τικὴν VAP 11 οὖν add. Thurot 12 ὀσφρησιν] αἰσθησιν conl. Thurot ταῦτα V,
 fort. recte 13 ὀσφρητῶν AP 15 ἡ a: om. VAP 16 καὶ ταῦτα om. M
 τούτου M ὀσφρῆσαν VA: ὀσφρησις ἂν Pa: ὀσφρησις καὶ M: odorantia T: an ὀσφρη-
 σάμενα? 17 αὐτῶν om. M οὐ ex B² (Arist.) add. Thurot πᾶσιν TAa:
 πᾶσα VP 18 τὸ om. V 18. 19 ὀσφραντικῶ MTAP: ὀσφραντῶ Va
 19 πρόρω VP πῶμα A αὐτὸ V: αὐτὸν conlicio 20 ἐπαγείροντος corr.
 ex ἐπαγείραντος P τε καὶ] aut T 21 ἄλλως Thurot: ἄλλων libri 23 τῇ
 fort. del. cf. p. 100,4 24 ante γὰρ add. μὲν V

ἀναπνεόμενον πνεῦμα, αἱ ὁσφρήσεις, δῆλον ἐκ τοῦ ἀναπνεῖν ἡμᾶς καὶ τῷ 213
 στόματι, φέρεσθαι δὲ καὶ τοῦτο τῷ ἀναπνεόμενῳ διὰ τοῦ στόματος ὅπου
 καὶ τὸ διὰ τῶν ῥινῶν, μηδένα δὲ τῷ στόματι ἀναπνεόντα ὁσφραίνεσθαι, 5
 ὡς τῆς διὰ τῶν ῥινῶν ἀναπνοῆς παρ' ἐκείνους τοὺς πόρους τοὺς ὁσφραντικοὺς
 5 γινομένης. τὰ μὲν οὖν ἀναπνεόντα ἐπικεκαλυμμένον ἔχοντα τὸ μόριον
 τοῦτο δεῖται τοῦ ἀποκαλύψοντος αὐτό, ὃ ποιεῖ τὸ διὰ τῶν ῥινῶν ἀναπνεό-
 μενον πνεῦμα ἐν ταῖς τῶν ζώων ἀναπνευστικοῖς· τῶν δὲ μὴ ἀναπνεόντων
 ἀσκέπαστον ἂν εἴη τοῦτο καὶ ἀνεφγμένον καὶ οὐ δεόμενον τοῦ ἀνοίγοντος 10
 αὐτὸ πνεύματος. οὐδὲν γὰρ ἄτοπον τοιαύτην διαφορὰν ἔχειν τὰ ζῶα τὰ
 10 ὁσφραίνόμενα περὶ τὸ ὄργανον τῆς ὁσφρήσεως, ὅποιαν ἔχοντα † ὁρᾶται.
 καὶ γὰρ τούτων καὶ περὶ τὴν ὄψιν τὰ μὲν ἔχει βλέφαρα, ὧν μὴ ἀπο- 214
 καλυφθέντων οὐχ οἷον τέ ἐστιν ὁρᾶν, τὰ δὲ οὐκ ἔχει οὐδὲν ἐπικάλυμμα,
 ὥσπερ τὰ σκληρόφθαλμα· διὸ οὐδὲ δεῖται τινος τοῦ ἀποκαλύψοντος αὐτά,
 ἀλλ' ἄνευ ταύτης τῆς βοήθειας ὁρᾶται τὰ ὁρατὰ αὐτοῖς.

15 p. 444^b28 'Ομοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ζώων ὅτι οὐδὲν δυσχε-
 ραίνει τῶν καθ' αὐτὰ δυσωδῶν.

Διελόμενος τὰ ὁσφραντὰ εἰς εἶδη δύο καὶ τὰ μὲν τῷ τροφίμῳ χυμῷ 5
 ἀκολουθεῖν εἰπών, ἐν οἷς ἔδειξε κατὰ συμβεβηκὸς οὖσαν τὴν τε ἡδεῖαν
 ὁσμὴν καὶ τὴν λυπηράν (τῇ γὰρ ἐπὶ τὴν τροφήν ἀναφορᾷ), ὧν καὶ πάντα
 20 τὰ ὁσφρῆσιν ἔχοντα τῶν ζώων αἰσθάνεται, τὰ δὲ καθ' αὐτὰ δεῖξας τό τε
 ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν ἔχοντα, ὧν μόνον τὸν ἄνθρωπον ἀντιλαμβάνεσθαι διὰ 10
 τὸ καὶ δεῖσθαι μάλιστα τοῦτον τῆς ἀπὸ τῶν τοιούτων εὐωδίας θερμῆς
 οὐσῆς τὴν φύσιν καὶ ἐπικουρούσης τῇ περὶ τὸν ἐγκέφαλον ψυχρότητι
 πλείονι οὐσῇ ἐν τοῖς ἀνθρώποις διὰ τὸ καὶ | πλείονα καὶ ὑγρότερον τῶν 215
 25 ἄλλων ζώων κατὰ ἀναλογίαν τοῦ μεγέθους τοῦ σώματος ἐγκέφαλον αὐτὸν
 ἔχειν, καὶ εἰπών τῶν καθ' αὐτὰς ἡδεῖων ὁσμῶν, ὅσαι ἀπὸ τῶν ἀνθῶν,
 τὰ ἄλλα ζῶα μὴ αἰσθάνεσθαι, εἰ μὴ καὶ τρόφιμα αὐτοῖς εἴη, νῦν προστί-
 θησιν ὅτι οὐδὲ τῶν ἀντικειμένων ταῖς ἀπλῶς ἡδεῖαις ὁσμαῖς δυσωδῶν, 5

1 πνεῦμα om. a (habet etiam M) 2 τὸ MAP: om. Va 3 καὶ—ῥινῶν om. T
 τῶν om. a (habet etiam M) μηδὲν et ἀναπνέον Thurot ex T, sed is modo mutilus
 erat 4 τῆς om. a ὁσφραντικοὺς MTA: ὁσφραντοὺς VPα 5 γινομένους
 Aa (corr. M) 6 ἀποκαλύψοντος Thurot (cf. v. 8 et 13): ἀποκαλύπτοντος Ta: ἀπο-
 καλυφθέντος VAP τὸ om. V διὰ τὸ A 8 ἀνοίγοντος T 10 περὶ TP:
 παρὰ Va: om. M τῆς om. V αἰσθήσεως a (corr. M) ὁποίας V
 ὁρᾷ con. Thurot, sed fort. καὶ περὶ τὴν ὄψιν add. vel e lin. 11 transpon. post ὁρᾶται
 11 τούτων MTVA: τούτω P: τοῦτο a 11. 12 ἀποκαλυφθέντα a 12 ἐπικάλυμμα
 scripsi: ἀποκάλυμμα libri (revelamen T) 13 ἀποκαλύπτοντος T 17 ὁσφραντὰ Thurot:
 ὁσφραντικά TPa: ὁσφρητικά VA 18 ἀκολουθεῖ V 19 prius καὶ] ἡ T
 τῇ VA: ἔχει T: τίς Pa ἀναφορὰ V (prius διαφορὰν?), A: ἀναφορὰ Pa: ἀναφορὰν T
 ὧν καὶ] quoniam T (quorum etiam?) 21 ὧν] τὰ ὧν T 23 ἐπικουρούσης P
 24 prius καὶ] ipse T alt. καὶ om. V ὑγρότητα V 26 αὐτάς scripsi:
 αὐτὰ libri (T anceps) ἡδεῖων οἷον ὅσαι con. Thurot ὅσαι scripsi cum T:
 ὅσαι ἡ VA: ὅσαι ἡ MP: om. a ἀπό] ἐκ a 28 οὐδὲ Thurot: οὐδὲν libri
 ἐγκειμένων V

www.libtool.com.cn

αἰτίνες καὶ αὐταὶ καθ' αὐτάς ἀηδεῖς ὥς ἐκεῖναι ἡδεῖαι, οὐδὲν τῶν ἄλλων 215
ζῳῶν αἰσθάνεται. οὐτε γὰρ τῶν καθ' αὐτὰ ἡδαιῶν αἰσθησιν ἔχει οὔτε
τῶν ἀηδῶν, εἰ μὴ εἴη, ἢ τί φησι, τῶν καθ' αὐτὰ ἀηδῶν τε καὶ δυσωδῶν
τινα φθαρτικὰ αὐτῶν. ὥς γὰρ τῶν τροφίμων καὶ σωστικῶν καὶ κατὰ
5 συμβεβηκὸς ἡδαιῶν ὁσμῶν αἰσθάνεται, οὕτω καὶ (τῶν) φθαρτικῶν ἑαυτῶν, 10
αἱ πάλιν αὐτοῖς κατὰ συμβεβηκὸς εἰσιν ἀηδεῖς, διότι φθείρουσιν αὐτά. |
Ἐξῆς δὲ πῶς οἶόν τε φθείρεσθαι αὐτὰ ὑπὸ ὁσμῶν τινων λέγει. ὥς 216
γὰρ οἱ ἄνθρωποι ὁσφραίνόμενοι τῶν ἀνθρώπων οὐχ ὑπὸ τῆς ὁσμῆς αὐτῆς,
ἀλλ' ὑπὸ τῆς (ἀπ') αὐτῶν φερομένης ἀτμίδος διὰ τῆς ἀναπνοῆς καρη-
10 βαροῦσί τε καὶ φθείρονται, οὕτω καὶ κακῆς ὑπὸ τε τῆς τοῦ θείου 5
ἀναθυμιάσεως καὶ τῆς ἐν αὐτῷ δυνάμεως καὶ ὑπὸ τῆς τῶν ἀσφαλτωδῶν
φθείρεται· διὸ καὶ φεύγειν δοκεῖ τὴν ἀπ' αὐτῶν ὁσμὴν. οὕτω καὶ οἱ
ὄφεις κερατίων θυμωμένων (τοιαύτη καὶ ἡ βοτάνη ἦν πόλιον λέγουσιν),
οὐ καθὼς δυσώδη ἐστὶ φεύγοντες τὴν ἀπ' αὐτῶν ὁσμὴν, ἀλλὰ καθόσον
15 ἐστὶν αὐτῶν φθαρτικὰ. εἰκότως δὲ περὶ αὐτῶν ἐποιήσατο τὸν λόγον· 10
ἐπειδὴ γὰρ δοκεῖ τινα τῶν ζῳῶν φεύγειν τινὰς δυσωδίας, αἱ εἰσιν οὐκ
ἀπὸ τροφῆς ἀλλὰ καθ' αὐτάς, ἣν δὲ ἀκόλουθον τιφ φεύγοντι τὰς καθ'
αὐτάς ἀηδεῖς τὸ καὶ διώκειν τε καὶ αἰσθάνεσθαι τῶν καθ' αὐτάς ἡδαιῶν, 217
ἔδειξεν ὅτι ταύτας, οὐχ ἢ ἀηδεῖς ἀπλῶς, ἀλλ' ἢ φθαρτικαὶ αὐτῶν, φε-
20 ρουσιν. ὥστε κακῶν [ἐστὶν] ἄστινας διώκειν, ὥς τροφίμους ἂν καὶ
ἡδεῖας διὰ τὴν τροφὴν διώκειν.

1 καὶ αὐταὶ TV: κατὰ A: καὶ ἄτε Pa: om. M post αὐταὶ add. *velut* T post αὐτάς
spat. xiii litt., tum *ἐκεῖναι* a: ἀντίκεινται *ἐκεῖναι* M: *ἐκεῖναι* A: *ἐκεῖναι* P, sed omnia haec
additamenta ex genuinis codicibus V verbis facile explicantur ὥς—ἡδεῖαι V: om. TAP:
spat. xv litt. a 2 οὔτε Thurot: οὐδὲ VA: οὐδὲν Pa: οὐ T ἡδαιῶν con. Thurot
3. 4 εἴη—τινα] *si non fuerint alicui secundum indelectabilia et fetentia* T 3 τί φησι VA:
om. T: τίθησι Pa: φησι con. Thurot: ἢ φησι vel φύσει conicio 4 αὐτῶν MTV: αὐτὰ Pa
5 αἰσθάνεσθαι Aa (corr. M) καὶ om. T τῶν add. Thurot φθαρτικὰ V
ἑαυτῶν TVA: αἱ αὐτῶν αἰσθήσεις P: ἑαυτῶν αἰσθήσεις a: ἑαυτῶν δὲ αἰσθήσεις M 6 αἱ πάλιν
om. M διότι MV: διότι γὰρ TAP: διὸ a 7 ὑπὸ VA: ὑπὸ τῶν Pa τινων om. a
(habet etiam M) 9 ἀπ' T: om. MVA Pa αὐτῶν om. a (habet etiam M) διὰ
om. V 9. 10 καρῆβαριῶσι a 10 καὶ om. A ὑπὸ A: ἀπὸ VPa
11 ὑπὸ Thurot: ἀπὸ libri alt. τῆς MVAP(T): om. a 12 ἀπ' om. T
13 κερατίων scripsi: κεράτων libri 14 οὐ TVA: om. AP δυσώδη scripsi:
δυσώδης APa: δυσώδεις V ἐστὶ om. T φεύγοντες scripsi: φεύγον^τ VP: φεύγοντα
Ta: φεύγουσι M (sed v. 12 ad οὕτω potest subaudiri ποιούσι) αὐτῆς Pa
15 φθαρτικόν APa 16 ἐπειδὴ] spat. v litt. V τὴν δυσωδίαν ἢ ἐστὶν T
17 ἀποστροφῇ a (corr. M) δὲ om. T ἀκολουθῶν a: ἀκολουθῶν M τιφ φεύγοντι]
εἰ φεύγουσι ex T Thurot 18 τὸ] τε Pa διώκειν scripsi: δοκεῖν libri τε καὶ
VAP: τε a: ἀπλῶς M: om. T ἑαυτάς P ἡδαιῶν om. T 19 ταύτας MTVA:
ταύ^τ P: ταύτη a οὐχ] χ erasum P φθαρτικὰς a αὐτῶν M: *ipsorum*
sunt T: ἀπλῶς καὶ αὐτῶν VAP: ἀπ' a 20 κακῶν T ἐστὶν (εἰσὶν M) om. T
(ex dittographia vocis ἄστινας ortum) ἄστινας APa(T): ... τινὰς V 20 ἂν
MTVA: om. Pa 21 διὰ τὴν τροφὴν MVAP: om. Ta διώκειν VAP (*inse-*
quebantur T): om. Ma

Σημείον δὲ παρέθετο τοῦ τὰς μὲν καθ' αὐτὰς δυσώδεις ὁσμάς μὴ 217
 φεύγειν αὐτὰ τὸ πολλὰς τῶν βοτανῶν δυσώδεις οὕσας τὰ μὲν μὴ φεύγειν, 6
 τὰ δὲ καὶ νέμεσθαι, τὸ ἐν ταῖς ὁσμαῖς ἡδὺ καὶ λυπηρὸν τῷ τροφίμῳ
 μόνον καὶ τῷ φθαρτικῷ παραμετροῦνται. ταῦτα γὰρ αὐτοῖς ἡδέα μόνον τῶν
 5 ὁσφραντῶν, ἃ πρὸς γεῦσιν ἢ πρὸς τὴν τροφήν ὅλως συμβάλλεται τι. 10
 Ἀπορήσεις δ' ἂν τις εὐλόγως ἐκ τῶν νῦν εἰρημένων ὁρμώμενος, πῶς
 ἔν τε τῷ δευτέρῳ Περὶ ψυχῆς περὶ ὁσφρήσεως λέγων χειρίστην εἶπε τὸν
 ἄνθρωπον ταύτην | ἔχειν τὴν αἰσθησιν, ἔν τε τῷ πρὸ ὀλίγου μέλλων περὶ 218
 τῶν χυμῶν λέγειν ἀποδιδοῦς αἰτίαν τοῦ ἐναργεστέρους ἡμῖν τοὺς χυμοὺς
 10 εἶναι τῶν ὁσφραντῶν εἶπε· “τούτου δὲ αἴτιον ὅτι χειρίστην ἔχομεν τῶν
 ζῴων τὴν ὁσφρησιν καὶ τῶν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς αἰσθήσεων.” πῶς γὰρ χειρί-
 στην τῶν ἄλλων ζῴων, εἰ ἡμεῖς μὲν τῶν ἡδέων τῶν ἐν τοῖς ὁσφραντοῖς 5
 ἀπάντων αἰσθάνομεθα, τὰ δ' ἄλλα μόνων τῶν ἐπομένων τῷ τροφίμῳ χυμῷ;
 ὅτι τούτων ὧν καὶ τὰ ἄλλα ζῶα ὁσφραίνονται ὁσμῶν, ἃς εἶπε κατὰ συμ-
 15 βεβηκὸς ἔχειν τὸ ἡδὺ τε καὶ ἀγδές, χερίστα αἰσθανόμεθα. οὕτε γὰρ ἀπὸ
 διαστήματος ἴσου οὔτε ὁμοίως πληκτικῶς. ὥς εἰ καὶ τῶν ἄλλων ἐκεῖνα
 ἡσθάνετο, καὶ ἐν ἐκείνοις ἂν ἐπλεονέχτει τὸν ἄνθρωπον· οὐκ αἰσθάνεται
 δὲ τὰ ἄλλα ἐκείνων, ὅτι μὴδὲ δεῖται αὐτῶν. |

π. 445^a4 Ἔοικε δὲ ἡ αἰσθησις ἡ τοῦ ὁσφραίνεσθαι περιττῶν 219
 20 οὐσῶν τῶν αἰσθήσεων.

Διὰ τούτων δείκνυσιν ὅτι ἡ ὁσφρησις μεταξύ πῶς ἐστι τῶν τε ἀπτι-
 κῶν αἰσθήσεων, αἷ εἰσιν ἀφή τε καὶ γεῦσις, καὶ τῶν διὰ τινος ἄλλου
 μεταξύ γινόμενων, οἳ εἰσιν ἢ τε ὄψις καὶ ἡ ἀκοή. πάνυ δὲ γλαφυρῶς
 ἐπεχείρησε πρὸς τὸ μέσσην αὐτὴν εἶναι· ἐπειδὴ γὰρ πᾶς ἀριθμὸς περισσὸς 5
 25 μέσον τι ἔχει, περιττὸς δὲ καὶ ὁ τῶν αἰσθήσεων ἀριθμὸς, διὰ τοῦτο
 εὔλογον καὶ ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν οὕσαι περισσαῖς εἶναι τινα μέσσην αἰσθησιν,
 καὶ ἔστιν αὐτῶν ὁσφρησις. πῶς δὲ ἐστι μεταξύ ἀμφοτέρων πως μετέχουσα

1 σημειῶσαι V 2 αὐτὰ TP: αὐτὸ V: αὐτὰς a: om. A τὸ P: τῷ V: *sed eo quod* T:
 τὰς a: om. A πολλάς] ἀπὸ A φυσώδεις AP μὴ TV: om. APa 3 prius
 καὶ om. Ta ἐν supra scr. P λιπαρὸν Pa (corr. M) 4 μόνον TV: μόνων A:
 μόνω Pa 5 συμβάλλεται] λαμβάνεται P 6 ἀπορήσοι V 7 δευτέρῳ
 Περὶ ψυχῆς] B 9 p. 421^a10 9 ἐναργέστερον A 10 εἶπε] v. supra p. 67,4
 τῶν (ἄλλων) conicio, cf. v. 12 11 αἰσθησιν AP αὐτοῖς om. T 11. 12 χει-
 ρίστην T: χωρὶς VAPa 12 εἰ] ἢ V ἡδέων TAA: ἡδαιῶν VP 13 μόνον T
 χυμῶν Aa 14 ante ὅτι add. καὶ A ante ὁσμῶν spat. vi litt., item post
 ὁσμῶν ii—iii litt. P, *sed chartae difficultas causa fenestrarum* ἃς MTVAP: οὐς a
 15 αἰσθανόμεθα M: αἰσθάνεται TVAPa 16 ὥς εἰ] *sicut* T καὶ τὰ ἄλλα ζῶα
 ἐκεῖνων ex T Thurot, recte ut vid. 17 *sentiant* T 18 post ἄλλα add. ζῶα T
 19. 20 περιττῶν οὐσῶν] μεταξὺ P: om. T 19 περὶ τῶν VA¹ 20 οὐσῶν A:
 ὁσμῶν V τῶν V (Arist.): om. A 21 τούτου Ta 21. 22 τε ἀπτικῶν A:
 τε ἀπτικῶν V: ἀπτικῶν τε Pa 23 γιγνομένων A 24 μέσον ut vid. A
 γὰρ om. V 25 τι om. T τούτο om. T 26 οὕσι V περιτταῖς Pa
 27 αὐτῶν] αὕτη conii. Thurot πῶς] καὶ πῶς M, T (*et quomodo participat*) πως
 μετέχουσα legisse potest

www.libtool.com.cn

- λέγει· καθόσον μὲν γὰρ τὸ ὁσφραντὸν τῶν γευστικῶν χυμῶν ἐστὶ πάθος 219
τι, οἷ εἰσι γευστοὶ καὶ διὰ τοῦτο ἀπτοί, κατὰ τοσοῦτον κοινωνοίη ἂν ταῖς 11
δι' ἀφῆς αἰσθήσεσιν, (ὅτι δι' ἀφῆς) αἰσθανόμεθα πως καὶ αὐτῶν τῶν
γευστῶν. ἐν γὰρ τῷ ἀπτῷ γένει τὰ θρεπτικά· | καὶ γὰρ ἡ γεῦσις ἐδείχθη 220
5 ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς ἀφή τις οὖσα. μετέχει δὲ πάλιν καὶ κοινωνεῖ ταῖς
διὰ μέσων τινῶν γινομέναις αἰσθήσεσιν, ὧν ἐστὶν ἡ τε ὄψις καὶ ἡ ἀκοή,
τῷ καὶ αὐτὴν δι' ἀέρος καὶ ὕδατος γίνεσθαι, δι' ὧν καὶ ἐκείνων ἡ ἀντί-
ληψις. εἰπὼν δὲ τῷ ἀκουστικῷ, ἀντὶ τοῦ προσθεῖναι 'καὶ τῷ ὁρατικῷ' εἶπε 6
τῷ διαφανεῖ· διὰ γὰρ τοῦ διαφανοῦς τοῦ κατ' ἐνέργειαν ἡ ὄψις.
10 Εἰπὼν δὲ ταῦτα, προστίθησιν ὅτι ἄρα καὶ εὐλόγως ἐκ τοιούτων
καὶ οὕτω γίνεσθαι τὰς ὁσμὰς εἰρήκαμεν· ἀμφοτέρω γὰρ ἐν τῷ λόγῳ περι-
έχεται, τὰ τε ἀπτά καὶ τὰ μεταξύ, δι' ὧν αἱ ἄλλαι αἰσθήσεις. κεῖται γὰρ 10
ἡμῖν ἡ ὁσμὴ γίνεσθαι ὑπὸ τῆς ἐγχύμου ξηρότητος (τοῦτο γὰρ προσυπα-
κούειν δεῖ τῇ ξηρότητι) ἐν τῷ ὑγρῷ, οἷον βαφὴ τις καὶ πλύσις οὖσα.
15 εἶπε δὲ εὐλόγως τὸ 'παρεικάσθαι' διὰ τὴν βαφὴν τε καὶ πλύσιν· οὐ γὰρ
ἀντικρυς τοῦτο ἔστιν, | ἀλλὰ μετενήνεκται ἀπὸ τῶν διὰ τῆς πλύσεως 221
βαπτόντων τὸ ὑγρὸν ἐν τῷ ἰσχυρῷ· οὐ γὰρ δὴ ἐν ἀέρι γίνεται πλύσις
ἡ κυρίως λεγομένη. χυτὸν δὲ καὶ ὑγρὸν ἐκ παραλλήλου ἂν λέγοιτο· καὶ
γὰρ τὸ ὕδωρ καὶ ὁ ἀήρ ὑγρά τε καὶ χυτά. ἡ εἴη ἂν ὑγρὸν μὲν τὸ ὕδωρ,
20 χυτὸν δὲ τὸν ἀέρα λέγων, ἐπειδὴ ἐξ ἀναθυμιάσεως ὁ ἀήρ, ἥτις χρομένων
τῶν ἐξ ὧν ἡ μεταβολὴ εἰς τοῦτον γίνεται. χεῖται γὰρ ἐπὶ πλεόν τὸ ὕδωρ
εἰς ἀέρα μεταβάλλον τῷ ἀραιότερον εἶναι καὶ λεπτότερον τὸν ἀέρα. διὸ
καὶ ἐπὶ μείζονος ὄγκου· μείζων γὰρ τὸν ὄγκον ὁ ἐκ τοῦ ἴσου ὕδατος ἀήρ.

- 1 γευστικῶν TVP: γευστῶν A: θρεπτικῶν conl. Thurot (Arist.) 2 γευστικοὶ V
κοινωνοίη scripsi: κοινωνεῖ V: κοινῶς MA: κοινὸν Pa: *velut* T 2. 3 ταῖς — αἰσθα-
νόμεθα] *sensibus quia (qui Thurot) per tactum sentimus* T 3 ὅτι δι' ἀφῆς addidi
(cf. T) 3. 4 αὐτῶν τῶν γευστῶν T: αὐτὰ ἀπτῶν V: αὐτοὶ ἀπτῶν A: αὐτως ἀπτῶν P:
αὐτῶν ἀπτῶν a 4 ἀπτῷ] αὐτῷ Arist. libri EMYS 5 Περὶ ψυχῆς] B 10
p. 442*8 5 πάλιν καὶ κοινωνεῖ scripsi: πάλιν καὶ ὧν οἱ VA: πάλιν καὶ ὧν ἐν P:
καὶ ὧν πάλιν ἐν a: πάλιν καὶ τῶν ἐν M 5. 6 καὶ κοινωνεῖ—αἰσθήσεσιν om. T
6 γινομέναις αἰσθήσεσιν VA (sic etiam T vid. habuisse; defectus enim homoeoteleuto
vocium πάλιν et αἰσθήσεσιν explicatur): αἰσθήσεσι γινομέναις a: αἰσθήσεις γινομέναις P
8 ἀκουστικῷ ex Arist. Thurot: ἀκουστικῷ libri τοῦ] τὸ V προσθεῖναι VP
8. 9 εἶπε τῷ (τῷ om. Arist. codd. LSUP) διαφανεῖ ante ἀντὶ Pa 10 τοῦτο T
ἀρα om. T καὶ om. Arist. codd. EMYS 11. 12 περιέχεται Pa (*comprehendit*
T): περιέχονται A: παρέχεται V 13 ἡμῖν MVA: *in nobis* T: om. Pa
13. 14 προσυπακούειν a (corr. M) 14 post οἷον rep. ὑπακούειν—οἷον (13. 14) TP
τις] τε P 15 τὸ] τε a παρεικάσθαι MTVA: παρεικάσαι Pa: παρείκασται
Thurot 16 μετήνεκται a 17 ἐν τῷ πλύνοντι] *in abluyente* T: τῷ ἐναποπλυ-
νομένῳ conicio (v. p. 74,3): ἐν τῷ πλυνομένῳ conl. Thurot 18 λεγομένη T: γινομένη
libri, cf. Simpl. in libros De an. p. 154,1 ss. χυτὸν TPa (Arist.): χυμὸν MVA
19 χυτὴ A ἡ a (idem inest in χυτῇ A): om. TVP (M teste Thuroto) 21 εἰς
τοῦτον A, V? (τοῦ V), idem conl. Thurot: εἰς τοῦτο Pa: *in hiis* T 22 μεταβάλλων V
τῷ ὧ V 23 ἔστι μείζων ὁ ὄγκος conl. Thurot (ἔστι fort. recte) μείζων]
μείζον Pa (corr. M) τὸν ὄγκον MTPa: τῶν ὄγκων VA ὁ ἐπὶ ἴσου ὕδατος a:
ὁ ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ ἴσου MA

www.libtool.com.cn

καθόσον μὲν οὖν ὑπὸ ἐξηρότητος ἢ γένεσις, αὕτη δὲ ἀπτῇ, κατὰ τοσοῦτον 221
 ἂν ἀπτόν τι ἔχει· καθόσον δὲ ἐν ὑγροῖς γίνεται, δι' ὧν ἦ τε ὄψις καὶ ἡ 11
 ἀκοή, κατὰ τοῦτο δὲ εἴη ἂν ταῦτόν ἔχουσα τοῖς διὰ μέσου τινὸς ἐκτὸς
 ὄντος γινομένοις αἰσθητοῖς. |

5 p. 445^a14 Πῶς μὲν οὖν εἶδη δεῖ λέγειν καὶ πῶς οὐ δεῖ τοῦ 222
 ὁσφραντοῦ, ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω.

Τοῦτ' ὁ προέθετο. καὶ ἔστι τὸ εἰρημένον ἥτοι ὅτι εἶδη ταῦτα τῶν
 ὁσφραντῶν ἔχει ἂν, ἃ ἔστιν ἀπὸ τῶν τροφίμων χυμῶν (ὅσα γὰρ εἶδη τῶν
 χυμῶν ἐκείνων, τοσαῦτα καὶ τῶν ὁσφραντῶν τῶν ἀπ' αὐτῶν, οὐχ ἀπλῶς
 10 δέ, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός· κατὰ γὰρ τὴν ἐπὶ τοὺς χυμοὺς ἀναφορὰν δια- 5
 φέρειν λέγομεν καὶ τὰς ὁσμάς), τὰ δ' ἀπλῶς ὁσφραντὰ καὶ καθ' αὐτὰ
 ἡδέα ἢ λυπηρὰ οὐκέτι ἐκείνα εἰς εἶδη διαιρεῖται· ἢ μᾶλλον ὅτι ἐν ἐκείνοις
 οὐκ ἔστι τοῖς ὁσφραντοῖς εἶδη καθ' αὐτά, ὅτι μηδὲ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν
 τὴν ἀρχὴν ἔστιν ἐν αὐτοῖς καθ' αὐτά (τοῦτο γὰρ καὶ ἔλεγον τινες), ἐν οἷς
 15 δὲ καθ' αὐτά τό τε ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν, ὧν εἶπε μόνον τὸν ἄνθρωπον 10
 αἰσθάνεσθαι, ἐν τούτοις ἂν εἴη καθ' αὐτά καὶ εἶδη ὁσφραντῶν. τὸ γοῦν |
 ἡδὺ καὶ λυπηρὸν ἐν τούτοις κατὰ τὴν τῶν ὁσφραντῶν φύσιν διακρίνεται 223
 καὶ τῷ εἶδει ἀλλήλων διαφέρει. ἐφ' ὧν μὲν γὰρ τὸ αὐτὸ τὸ νῦν μὲν
 ἡδὺ αὐθις καὶ λυπηρὸν, οὐ κατ' εἶδος ταῦτα ἀλλήλων διαφέρει (ἀδύνατον
 20 γὰρ αὐτό τι αὐτοῦ τῷ εἶδει διαφέρειν)· ἐφ' ὧν δὲ διήρηται ταῦτα τῇ
 οἰκείᾳ φύσει, ταῦτα ἀνάγκη κατ' εἶδος ἀλλήλων διαφέρειν. ὥστε εἰ μὲν 5
 τις λαμβάνει τὰς κοινὰς ὁσμάς τοῖς ζῷοις (αὐταὶ δὲ εἰσιν αἱ ἀπὸ τῶν
 τροφίμων χυμῶν γινόμεναι), οὐκ ἂν εἶδη τῶν ὁσμῶν εἴ(η· εἰ δέ) τις λαμ-
 βάνει (τὰς) ἀνθρώποις ὡς ἰδίας ὑπαρχούσας, γίνετο † ἀνάγκη τῶν ὁσμῶν.

1 γεῦσις V 2 ἂν MTAP: γὰρ V: om. a ἔχει TVA: ἔχη P: ἔχει a
 3 ἀκοή in spatio om. V δέ om. T (M teste Thuroto) τοῖς VAP: ταῖς a(T?)
 3. 4 ἐκτὸς ὄντος om. a (habet etiam M) 4 γινομένοις αἰσθητοῖς (αἰσθητῶν A) VAP:
 αἰσθανομέναις αἰσθήσεσιν a: γινομέναις αἰσθήσεσιν (sensibus) ut vid. T 5 οὐ δεῖ Aa
 (Arist.): οὐ TP: δεῖ V 6 ἐπεὶ A 7 τοῦτ' Ta: ταύτην VAP καὶ om. M
 8 τι om. V 8. 9 ἔχει—ὁσφραντῶν om. a (habet etiam M) 8 ἔχει ἂν in spatio om. V
 ἃ ἔστιν] τὸ εἶναι M 11 alt. καὶ om. V ἑαυτὰ a 13 ὁσφρητικοῖς V: ὁσφρητοῖς P
 13. 14 ὅτι—καθ' αὐτά om. A 13 alt. τὸ om. V 15 λυπηρὸν MT: ὁσφραντὸν
 VAPa 19 καὶ TVAP: δέ a 20 αὐτόθι Aa αὐτοῦ VP ταῦτα
 διήρηται a 22 λαμβάνει VP αἰ om. V εἶδη τῶν ὁσμῶν V: ἡ τῶν
 ὁσμῶν A: etiam odorum T: om. Pa 23. 24 εἰ—ὁσμῶν om. V 23. 24 εἴ(η·
 εἰ δέ) τις λαμβάνει Diels (ante εἶδη add. εἴη Thurot): εἴ τις λαμβάνει a: εἴ τις λαμβάνει P:
 τις λαμβάνει T: τίς λαμβάνει ἢ τις λαμβάνει A 24 τὰς addidi ἀνάγκη TAPa:
 ἂν εἶδη bene coni. Thurot post ὁσμῶν add. ἡ διαίρεσις M cum nota: τοῦτο γὰρ
 δοκεῖ μοι λείπειν

p. 445•16 Ὁ δὲ λέγουσί τινες τῶν Πυθαγορείων, οὐκ ἔστιν 223
εὐλογον.

Τὴν μὲν δόξαν τὴν ὅτι τὰ ὀσφραντά τινα, καθὼς ὀσφραντά ἐστι, 10
τρέφει, λέγει τῶν Πυθαγορείων εἶναι. ἤδη μέντοι καὶ ἱατροὶ τινες ἐγένοντο
5 τῆς δόξης ταύτης. ὅτι δὲ μὴ | εὐλογον τὴν ὀσμὴν τρέφειν δείκνυσιν διὰ 224
τοῦ δεῖν μὲν τὴν τροφὴν σύνθετον εἶναι (τοιαῦτα γὰρ καὶ τὰ κυρίως
τρέφόμενα)· οὕτε γὰρ ἀπλοῦν τι σῶμα τρέφει οὔτε ἀπλῶς, ὥς εἶπε καὶ
ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς· οὐδὲ γὰρ τὰ φυτὰ ὕδατι τρέφεται μόνον. καὶ τοῦ
μὴ εἶναι τὴν τροφὴν ἀπλοῦν σημεῖον παρέθετο τὰ περιττώματα ὄντα 5
10 καὶ ξηρά καὶ ὕγρα. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ζώων δηλώνοντι τὰ περιττώματα
ταῦτα ἐντὸς γινόμενα οὕτως ἐκκρίνεται, ἐπὶ δὲ τῶν φυτῶν ἔξω φησὶ
γίνεσθαι τὰ περιττώματα. εἴη δ' ἂν τὸ ἐπ' ἐκείνων περιττώμα ἦτοί τὸ
δάκρυον τὸ ἀπορρέον ἀπ' αὐτῶν ἢ καὶ ἡ πρὸς ταῖς ῥίζαις εὐρισκομένη
τεφρώδης καὶ γεώδης σύστασις· καὶ ἡ τῶν φύλλων ἔξω γινόμενη μεταβολὴ 10
15 εἰς γεώδη σύστασιν περιττωματικὴ· ἀλλὰ καὶ ὁ φλοιὸς ἐν αὐτοῖς τοιοῦτος.
καὶ ἡ πέψις δὲ τῶν καρπῶν ἐκτὸς αὐτῶν γίνεται, καὶ οὐχ ὥσπερ τοῖς
ζώοις ἐντός· εἶεν δ' ἂν καὶ πεσσομένων τῶν καρπῶν αἱ ἀποκρίσεις αἱ 225
γινόμεναι ἐκτὸς αὐτῶν γινόμεναι. εἰ δὲ οὐχ ἀπλοῦν μὲν σῶμα ἢ τροφή,
τὸ δὲ ὕδωρ ἀπλοῦν καὶ ὁ ἀήρ, δι' ὧν ἡ ὀσφρησις γίνεται, οὐκ ἂν εἴη τοῖς
20 ὀσφραντοῖς τρεφόμενά τινα· ἀπλοῦν γὰρ ἀέρα οἶον ἀναπνέοντες καὶ ὀσφραίνό-
μενοι δέχονται. τοῦτοισι δὲ προστίθησιν ὅτι μηδὲ τὸ ὕδωρ (ἀπλοῦν δὲ τὸ 5
ὕδωρ μόνον ἄμικτον ὃν ἄλλοις τισί) τροφή γίνεται τῷ [δὲ] δεῖν μὲν τὴν
τροφὴν σύστασιν τινα ἐν τῇ θρέψει τε καὶ κατεργασίᾳ λαμβάνειν, μὴ δύνασθαι
δὲ αὐτὸ καθ' αὐτὸ τὸ ὕδωρ συνίστασθαι· δεῖ γὰρ παχύτητά τινα ἔχειν
25 σωματώδη τὸ συστησόμενον καὶ διὰ πέψεως μεταβληθισόμενον. διὸ

1 δ δὲ V (Arist.): εἰ δὲ δ TAP 3 τὴν μὲν δόξαν τὴν (τῶν A) TAPa: τὰ μὲν δόξαντα V
τὰ VAPa: del. Thurot 4 τρέφει λέγει T: τρέφειν λέγει MA,
e corr. P: τρέφει λεγόντων V: λέγει τρέφειν P': τρέφειν λέγων a Πυθαγορείων εἶναι
om. V (τῶν inest in λεγόντων) 5 μὴ δὲ A: δὲ T 6 τὴν om. V
συνθετὴν Arist. codd. EMPSU¹ 7 τρέφοντα T, sed v. Arist. τρέφειν Pa
8 Περὶ ψυχῆς] Γ c. 12 p. 434•19? Thurot relegat ad librum De gen. et corr. II 8
p. 335•10—14 (cf. Philoponi Comm. p. 280,2 ss. V.) τοῦ a (T?): τῷ VAP
9 (σῶμα) σημεῖον conicio ὄντα TVA: πάντα ὄντα Pa 10 prius καὶ TV: ἢ M:
om. APa alt. καὶ TVAPa: ἢ M οὖν om. T 11 ταῦτα] πάντα a 13 καὶ
MVA: om. TPa 14 τὴν ἀφρώδης P γαιώδης V 15 γαιώδη V σύστασις V
τοιοῦτος APa 16 ἐντός a 17 alt. αἱ om. Thurot 18 alt. γινόμεναι om. MT
(Thurot) μὲν om. TA 19 τὸ δὲ ὕδωρ ἀπλοῦν V: om. TAPa καὶ]
ἀλλ' Pa (corr. M) ὧν VAPa: οὗ MT 20 ὀσφραντοῖς MV: ὀσφρητοῖς APa
γὰρ om. a ἀναπνέοντα V 21 an δεχόμεθα? τοῦτοισι V (huic T):
τοῦτο MA: τοῦτο Pa προτιθέσθαι P 22 τι TV: δ A: ὧ Pa 22 μόνον
post ὕδωρ lin. 21 transpon. Thurot (*solum autem aqua simplex* T cum codicibus graecis con-
gruere vid.) ὃν ex. Arist. codd. LSUP (om. EMY) Thurot: ἐν libri τῷ δὲ TV:
τὸ δὲ A: τόδε Pa: δὲ del. Thurot ἰδεῖν V: δεῖ a μὲν om. T 23 κατ-
εργασίαν Pa 24 ἑαυτὸ P

www.libtool.com.cn

καὶ κόπριν παραμιγνύουσιν οἱ γεωργοὶ καὶ ἀναταράσσουσι ταύτη ὑδρεύοντες 10
τὰ φυτά· οὐδὲ γὰρ ἄλλως πρέμνον ἂν ἢ ῥίζα ἢ φλοιὸς | ἢ καρπὸς 226
γένοιτο. εἰ δὲ μὴδὲ τὸ ὕδωρ μόνον τρέφειν οἶόν τε, ἤττον ἔτι ὁ ἀὴρ
τρέφει ἂν· λεπτότερος γὰρ οὗτος καὶ ἤττον σωματίων σύστασιν δεχόμενος.
5 τὰ δὲ πλεῖστα τῶν ὑσφραινομένων διὰ τούτου ὑσφραῖται. εἴη δ' ἂν ἡ
ἐπιχειρήσις κατὰ τὸ μᾶλλον τε καὶ τὸ ἤττον.

p. 445^a23 Πρὸς δὲ τούτοις ὅτι πᾶσιν ἐστὶ τοῖς ζώοις τὸπος
δεκτικὸς τῆς τροφῆς.

Καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως δείκνυσιν ὅτι μὴ τῇ ὁσμῇ τρέφεται 6
10 τινὰ ζῷα. πᾶσι γὰρ τοῖς ζώοις ἐστὶ τις τὸπος ἀποκεκριμένος ἐν τῷ
σώματι, εἰς ὃν δέχεται τὴν τροφήν. οὗτος δὲ ἐστὶν ἡ κοιλία· αὕτη γὰρ
ὑποδέχεται τὴν πρώτην τροφήν, ἐξ ἧς καὶ κατὰ μεταβολὴν πᾶν τὸ σῶμα 10
τὴν χορηγίαν ἔχει, πρώτης τῆς καρδίας πεττούσης τὸ αἷμα καθαρῶς καὶ
χορηγούσης αὐτὸ τοῖς ἄλλοις μέρεσιν. εἰ δὲ ἡ μὲν κοιλία δεκτικὴ τῆς
15 τροφῆς (ἀπὸ ταύτης γὰρ ἡ χορηγία καὶ ἡ μεταβολή τε καὶ | ἀνάδοσις τῆς 227
τροφῆς τοῖς τρεφεμένοις), τὸ δὲ πνεῦμα καὶ ἡ ὁσμὴ οὐκ εἰς τὴν κοιλίαν
ἔρχεται, οὐκ ἂν εἴη τῶν τρεφόντων τοῦτο· ὅτι δὲ μὴ εἰς τὴν κοιλίαν
ἡ ὁσμὴ μὴδὲ ἔνθα ἡ τροφή, ἔδειξεν ἀπὸ τε τοῦ τῆς ὑσφρήσεως
αἰσθητήριον περὶ τὴν κεφαλὴν εἶναι καὶ γίνεσθαι τὴν ὑσφρησιν μετὰ 5
20 πνεύματος καὶ τοιαύτης ἀναθυμιάσεως· τὸ δὲ πνεῦμα τὸ ἀναπνεόμενον οὐκ
εἰς κοιλίαν οὐδὲ ἔνθα ἡ τροφή φέρεται, ἀλλ' εἰς τὸν πνεύμονα. ὥστε
εἴτε εἰς τὴν κεφαλὴν, ἔνθα τὸ αἰσθητήριον τῆς ὑσφρησέως, φέροισι, εἴτε
εἰς πνεύμονα, ἔνθα τὸ ἀναπνεόμενον πνεῦμα, οὐκ ἂν εἴη τῶν τρεφόντων.
εἰ δὲ τινὰ τῶν ζῴων ἐκλυόμενά ποτε ὑπὸ τινων ὁσμῶν ἐπανίσταται, οὐκ ἂν 10
25 εἴη σημεῖον τοῦτο τοῦ τρέφεσθαι. οὐ γὰρ μόνον ἡ τροφή ἐπανίστησιν
ἀλλ' οὐδὲ ἡ ὁσμὴ μόνη, ἀλλὰ καὶ τοῦ ψυχροῦ ὕδατος πρόσκλυσις τονώσασα,
καὶ ἂν πληγῇ τις· ἃ οὐδεὶς (ἂν) εἴποι τρέφειν. |

1 παραμιγνύουσιν MA: περιμιγνύουσιν P: ἀναμιγνύουσιν V: μιγνύουσιν a (T?) ταύτη
TPa: ταύτην VA ὑδρεύοντες a: ὑδρεύσοντες M 2 ἄλλως MTVA: ἀπλῶς Pa
πρέμνον ἂν Thurot: πρέμνον δὲ V: πρέμνον TA: πρέμνος a 3 μὴδὲ TV: μὴδὲν
Pa: μὴ A 4 οὕτως a ἤττων V 5 τούτου TAA: τοῦτο VP
6 τε καὶ τὸ V: τε καὶ A: καὶ Pa 7 πᾶς V 9 ταῦτα V τῆς om. V
τρέφεσθαι a (corr. M) 10 τινὰ] τὰ A πᾶσι—ζώοις om. a (habet etiam M)
τις om. V post τὸπος add. καὶ a 11 δέχεται prius P ut vid., a: δέχονται
VA, e corr. P: anceps T 12 πρώτην τροφήν TVP: πρώτην A: τροφήν a
ἐξ ἧς AP: ἐξῆς TV: καὶ ἐξ ἧς a πᾶν om. V 13 πρῶτον V 14 δὲ a
15 χορηγίαις V ἡ ἀνάδοσις A 18 prius ἡ om. Pa (habet etiam M) μὴδὲ
TVAP: μὴ a: om. M τε om. a 19 καὶ] et sic T 22 τὴν om. a
φέροισι post πνεῦμα T 25 τοῦτο om. T ἐπανίσταται Pa 26 ἀλλ' om. T
τοῦ ψυχροῦ ὕδατος MA: τοῦ ὕδατος ψυχροῦ TV: τοῦ ὕδατος Pa πρόσκλυσις Aa
27 πληγῇ Pa (percussura T) ἂν add. Thurot εἴη a: εἴ, cetera in extremo
versu evanuerunt P (om. ND)

www.libtool.com.cn

Ἄλλ' ὅτι μὲν τὸ ὁσφραντόν, καθὼς ὁσφραντόν ἐστιν, οὐ τρέφει, δῆλον 228
εἶναι φησι. προσέθηκε δὲ τὸ ἢ ὁσφραντόν, ἐπεὶ κατὰ συμβεβηκὸς
δύναται καὶ τὸ ὁσφραντόν τρέφειν· τῇ γὰρ τροφῇ συμβεβηκεν ὁσφραντῇ
εἶναι, ὡς προείρηται. ὅτι μέντοι τὰ ὁσφραντὰ τὰ ἀπλῶς καὶ τῇ ἑαυτῶν 6
φύσει τοιαῦτα εἰς ὑγίειαν συμβάλλεται τοῖς ἀνθρώποις, καὶ διὰ τῆς
αἰσθησεώς φησιν εἶναι γινώριμον· ὑγεινότερον γὰρ διάγουσιν οἱ ἐν ταῖς
τοιαύταις ὁσμαῖς ἀναστροφὰς ποιούμενοι καὶ ἡττον ἀλίσκονται πάθεισι κτείν,
ὡς γινώριμον γίνεται μάλιστα ἐν τοῖς λοιμώδεσι καταστήμασιν. ἀλλὰ καὶ
ἐκ τῶν εἰρημένων δῆλον τοῦτο· ἢ τε γὰρ τῶν τοιούτων εὐωδία διὰ 10
θερμότητα εὐκρατος, δι' ἣν καὶ ὑφ' ἧς ἡ πέψις ἢ ἐν αὐτοῖς, καὶ ὁ περὶ
τὴν κεφαλὴν τόπος, μάλιστα τοῖς ἀνθρώποις ψυχρὸς ὢν διὰ τὴν τοῦ ἐγκε-
φαλίου ὑγρότητα καὶ θεόμενος τοιαύτης ἐπικουρίας. καὶ ἔστι, φησὶν,
ἀνάλογον ὡς ὁ χυμὸς πρὸς τὸ θρεπτικόν καὶ τὰ τρεφόμενα ἀναπληρῶν
αὐτῶν τὴν κατὰ | τοῦτο ἔνδειαν τῇ προσκρίσει, οὕτω τὸ ὁσφραντόν πρὸς 229
15 ὑγίειαν· πάλιν γὰρ αὐ τοῦτο εἰς τὴν ὑγίειαν συντελοῦν ἀναπληροῖ τῇ
οἰκείᾳ θερμότητι τὴν περὶ τὴν κεφαλὴν πλεονάζουσαν ψυχρότητα.

p. 445^b3 Ἀπορήσεις δ' ἂν τις, εἰ πᾶν σῶμα εἰς ἄπειρον διαιρεῖ-
ται, ἄρα καὶ τὰ παθήματα τὰ αἰσθητά;

Εἰπὼν περὶ τε τῶν αἰσθητηρίων καὶ περὶ τῶν ἐκάστη αἰσθήσει 6
20 ὑποκειμένων αἰσθητῶν, τίνα ποτὲ ὄντα ἐστὶν αἰσθητὰ (περὶ γὰρ τοῦ ἀπτοῦ
αἰσθητοῦ, ὅτι γὰρ † σύγκριμα τοῦτου ὅψει τοῦτο, ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς
εἴρηται· διὸ νῦν τὸν περὶ αὐτοῦ παρείλασε λόγον), ἀπορεῖ τίνα ἀπορίαν ἡρτη-
μένην τῶν αἰσθητῶν. ζητεῖ γὰρ εἰ, ὥσπερ τὰ σώματα ἐπ' ἄπειρον τέμνεται,
οὕτω καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάθη (τὰ) αἰσθητά. ἔστι δὲ τὰ αἰσθητὰ πάθη 10
25 τῶν σωματίων χρώματα, χυμοί, ὁσμαί, ψόφοι, βάρη κουφότητες, θερμό-

1 οὐ om. V 2 ἢ a: om. VAP 2. 3 ἢ—καὶ τὸ om. T 3 ἢ... τροφή
... ὁσφραντῇ P 5 τοιαῦτα MTVA: αὐτὰ Pa ὑγίειαν Pa 6 γινώ-
ριμα V 7 ἀναλίσκονται V (prius A) 10 εὐκρατος P: bone contemperantie T:
ἄκρατος a: εὐκρατον MVA 13 ἐν τῇ θρεπτικῇ Arist. καὶ τὰ τρεφόμενα om. A

15 prius ὑγίειαν a alt. ὑγίειαν Pa ἀναπληροῖ a: ἀναπλη P: ἀναπληρῶν TA:
ἀναπληρῶν V, fort. συντελεῖ ἀναπληρῶν scrib. 16 ψυχρότητα MTVA: θερμότητα
ψυχρότητα P: θερμότητα καὶ ψυχρότητα a 17 ἄπειρα Arist. codd. EMYUP
18 alt. τὰ Pa: om. MVA 19 εἰπὼν περὶ T (sed post αἰσθητὰ add. erunt = εἴη): εἴη
τῶν περὶ V: εἴη ὢν περὶ MA: ὢν περὶ Pa τε om. a sensibus T τῶν
περὶ V 20 ποτὲ om. T ἐστὶν om. MA 21 αἰσθητοῦ TP: αἰσθητηρίου VLa
σύγκριμα—τοῦτο om. T, corrupta esse vidit Thurot ὅτι γίνεται συγκρίματι τῆς ἄψεως
τοῦτο coni. Diels τοῦτο] τοῦ V Περὶ ψυχῆς] B 11 22 post ἀπορεῖ add.
δὲ TPa (δὴ coni. Thurot) ἀπορίαν om. a (habet etiam M) 23 ὡς εἴπερ a (corr. M)
τέμνεται TA: τέμνεσθαι V, e corr. ut vid. P, a 24 τὰ ἐν αὐτοῖς πάθη TAPa: τὰ (τὰ
om. teste Duemmlero) ἐν τοῖς πάθεσιν V τὰ add. Thurot prius αἰσθητὰ VT:
om. APa (de T v. infra) ἔστι (δὲ ex V addidi) τὰ αἰσθητὰ πάθη APa: ἔστι δὲ καὶ
πάθος αἰσθητῶν V: passiones T (lacuna explicatur ex duplici αἰσθητὰ, ut archetypum
codicis T utrumque αἰσθητὰ testetur) 25 ante τῶν add. ἄρα ex lin. 18 TAPa
χυμοί, χρώματα T 25. 110,1 κουφότητες—ξηρότητες om. T

τῆς ψυχρότης, ὑγρότης, ξηρότης, μαλακότης, σκληρότης, καὶ 230
 ὅσαι ἄλλαι ἀπαιτῶν ἐναντιώσεις. πάντα γὰρ ταῦτα αἰσθητὰ ὄντα πάθη τῶν
 σωμάτων ἐστίν· ἐκείνοις γὰρ συμβέβηκεν. ἀπορεῖ δὲ, πότερον καὶ ταῦτα
 συνδιαιρεῖται τοῖς σώμασι καὶ ἐπ' ἄπειρόν ἐστι διαιρετὰ ἢ ἴσταιται ἢ τούτων
 5 τομὴ καὶ τέμνεται τὰ σώματα εἰς τινα, ἃ οὐκέτ' ἔχει πάθη ταῦτα, ἃ α
 αἰσθητὰ ἐστὶ τε καὶ λέγεται. ἀπορεῖ δὲ περὶ τούτου, διότι δοκεῖ ἑκατέρου
 ὑποτεθέντος ἀποπὼν τι ἐπεσθαι. εἰ μὲν γὰρ συνδιαιρεῖται τοῖς σώμασι τὰ
 πάθη, τῷ ἑκαστῶν τῶν παθῶν τούτων κινητικὸν εἶναι τῆς αἰσθήσεως
 (ἑκαστὸν δὲ αὐτῶν ἅμα τέ ἐστι τοῦτο ὃ ἐστίν, οἷον λευκὸν ἢ μέλαν ἢ
 10 θερμὸν ἢ ψυχρὸν ἢ γλυκὺ ἢ πικρὸν ἢ τι τῶν ἄλλων, καὶ αἰσθητὸν ἐστίν· 10
 τὸ δὲ αἰσθητὸν ἐστὶ τῷ δύνασθαι κινεῖν τὴν αἴσθησιν, τουτέστι τῷ δύναι-
 σθαι ἐνεργεῖα αἴσθησιν αὐτοῦ γίνεσθαι. οὐ γὰρ πᾶν αἰσθητὸν ἐνεργεῖα 231
 ἐστὶν αἰσθητὸν, οὐδ' εὐθὺς τῷ αἰσθητὸν εἶναι καὶ αἴσθησίς ἐστι κατ'
 ἐνέργειαν αὐτοῦ. ἅμα μέντοι αἰσθητὸν ἐστὶ καὶ δύνανται ἔχει τοῦ κινεῖν
 15 αἴσθησιν· εἰ γὰρ μὴ τοῦτο, οὐδ' αἰσθητὸν), εἰ δὲ ἐπ' ἄπειρον συνδιαι- 5
 ρεῖται τοῖς σώμασι τὰ πάθη, καὶ ἡ δύναμις, καθ' ἣν κινητικὰ τῶν
 αἰσθήσεως ἐστίν, ἐπ' ἄπειρον καὶ ἡ κατ' ἐνέργειαν αἴσθησις αὐτῶν
 διαιρεθήσεται· πάντα γὰρ ἔστι μέγεθος, τουτέστι σῶμα αἰσθητὸν· ἀλλ'
 εἰ πᾶν σῶμα αἰσθητὸν, πᾶν μέγεθος ὁρατὸν ἐστὶ καὶ αἰσθητὸν. καὶ
 20 οἷον μόνον τοῦ σώματος ὁρατὸν· πᾶν δὲ τὸ ὁρώμενον μετὰ μεγέθους
 ὁρατὸν· πᾶν μέγεθος ἄρα ὁρατὸν ἔσται καὶ αἰσθητὸν. οὐ γὰρ οἷον τε 10
 λευκὸν μὲν τι ὁρᾶν, οὐ ποσὸν δέ· ὥστε ἐν ὀπτηκῶν μεγέθει χρῶμα
 ἐστὶ καὶ ὁρατὸν, καὶ τὸ μέγεθος ἂν εἴη αὐτὸ ὁρατὸν τε καὶ αἰσθητὸν·
 οὕτω τε οὐδὲν ἂν εἴη σῶμα διὰ μικρότητα ἀναίσθητον. | ἀλλὰ μὴν δοκεῖ 232
 25 ἔνια μεγέθη καὶ μόνον τοῦ σώματος ἐκφεύγειν τὴν αἴσθησιν. εἰ δὲ
 τοῦτο, οὐδ' ἂν πᾶν μόνον τοῦ σώματος ἐν αἰσθητῷ πάθει εἴη· εἴπετο
 γὰρ τῷ ἔχειν πάθος αὐτὸ τὸ καὶ αἰσθητὸν αὐτοῦ τὸ μέγεθος εἶναι.

Ἀγαθὸν δὲ τὴν πρώτην ὑπόθεσιν τὴν εἰ συνδιαιρεῖται τὰ πάθη τοῖς 5

2 ἀπλᾶι α 3 ἀπορεῖ V δὲ TAP: δὲ Va ἐνταῦθα α 5 οὐκέτ' ἔχει
 Usener: οὐ κατέχει VAPa: non habent T (τὰ) πάθη coni. Thurot τοιαῦτα conicio

6 τούτων P 6. 7 ἐκ^{TP} (ἐκατέρω A) ὑποταθέντι VA 7 ἄπορον V συνδιαιροῖτο
 VA, sed v. 15. 16. 28 8 ἑκαστα P τῶν] εἶναι V 9 δὲ cum T scripsi:
 τε VA: τε γὰρ Pa τούτω P: τούτων α 10 ψυχρὸν ἢ θερμὸν P γλυκὺ ἢ
 ψυχρὸν T 11 τὸ δὲ αἰσθητὸν ἐστὶ libri (T anceps): αἰσθητὸν δὲ ἐστὶ Thurot
 prius τῷ MTV: τὸ APa alt. τῷ Ta: τὸ VAP 12 actum sensitivi ipsius fieri T
 13 εὐθὺς VA(T): ἐνθα Pa: εὐθὺς Thurot τῷ TVA: καὶ τῷ Pa: καὶ τὸ M
 αἴσθησιν V 16 κινεῖται α (corr. M) 18 πᾶν A αἰσθητὸν del. Thurot
 19 post σῶμα add. ὁρατὸν Thurot (malim addere ὁρατὸν καὶ) post alt. αἰσθητὸν add.
 καὶ γὰρ αἰσθητὸν Thurot καὶ (εἰ) conicio 19. 20 alt. καὶ—ὁρατὸν om. T
 20. 21 μόνον—ἄρα om. Pa (habet etiam M) 21 ὁρατὸν ἄρα V 22 μὲν om. T
 μέντοι P οὐ ποσὸν δὲ TVAP: ποσὸν δὲ α: ποσὸν δὲ μὴ M: μὴ ποσὸν δὲ ex Arist.
 Thurot 24 οὐδὲν TVA: οὐδ' Pa μικρότητα Aa 25. 26 ἐκφεύγειν—
 σώματος om. T 25 εἰ δὲ] οὐδὲ V 26 post ἂν add. πᾶν μόνον τοῦ σώματος
 ἐκφεύγει (sic)—οὐδ' ἂν, sed rursus del. P πᾶν errore del. P 27 τῷ M(T)VP:
 τὸ Aa τὸ] τῷ A 28 συνδιαιρεῖται α (v. ad v. 7): συνδιαιροῖτο TVAP

www.libtool.com.cn

σώμασιν ἐπ' ἄπειρον ἐπὶ τὸ ἄτοπον τοῦτο τὸ παντὸς μορίου σώματος ἐπ' 232
ἄπειρον τεμνομένον πᾶν μέγεθος αἰσθητὸν τε καὶ ὁρατὸν ἔσεσθαι, μέτεισιν
ἐπὶ τὴν ἀντικειμένην ταύτη ὑπόθεσιν, τὴν λαμβάνουσαν μὴ συνδιαιρεῖσθαι
τὰ πάθη τοῖς σώμασιν ἐπ' ἄπειρον, καὶ φησιν· εἰ γὰρ μὴ οὕτως, ἐνδέ- 10
5 χριτ' ἂν τι σῶμα μὴδὲν ἔχον χρῶμα μὴδὲ βάρος μὴδ' ἄλλο τι
τοιούτον πάθος. ἔστι γὰρ ὃ λέγει· εἰ γὰρ μὴ συνδιαιροῖτο τὰ πάθη ἐπ'
ἄπειρον καὶ αὐτὰ τοῖς σώμασιν, εἴη ἂν τινα μόρια τοῦ σώματος τοῦ τεμνο-
μένου σώματα καὶ αὐτὰ ὄντα μὴδὲν ἔχοντα | μήτε χρῶμα μήτε βάρος 233
μήτε ἄλλο τι πάθος αἰσθητὸν· ἀλλ' εἰ τοῦτο, ἔσται καὶ τὸ ἄλλο ὅλον
10 μέγεθος συγκεείμενον ἐξ οὐκ αἰσθητῶν οὐδ' ἐχόντων πάθος.

Ταῦτ' εἰπὼν ἐπιφέρει· ἀλλ' ἀναγκαῖον· οὐ γὰρ δὴ ἔκ γε τῶν 5
μαθηματικῶν. τὸ γὰρ φυσικὸν καὶ αἰσθητὸν σῶμα ἀναγκαῖον καὶ
διαιρεῖσθαι εἰς μέρη φυσικά. πᾶν δὲ φυσικὸν σῶμα σὺν πάθει καὶ
σύγκειται ἐκ τοιούτων. εἰ γὰρ μὴ ἐκ τοιούτων εἴη συγκεείμενον καὶ εἰς
15 τοιαῦτα διαιρούμενον, εἴη ἂν ἐκ μαθηματικῶν σωμάτων τὰ φυσικά συγκεί-
μενα· ἀπαθῇ γὰρ τὰ μαθηματικά. ἀλλὰ μὴν ἀδύνατον ἐκ τοιούτων λέγειν 10
συγκεῖσθαι σώματα φυσικά τε καὶ αἰσθητά, τῷ ταῦτα, λέγω δὲ τὰ μαθη-
ματικά σώματα, μὴδ' ἐν ὑποστάσει εἶναι καθ' αὐτά, ἀλλὰ τῇ ἐπινοίᾳ χωριζό-
μενα τῶν παθῶν λαμβάνεσθαι. |

20 p. 445^b15 Ἔτι τίνι κρινοῦμεν ταῦτα ἢ γνωσόμεθα; ἢ τῷ νῷ; 234
ἀλλ' οὐ νοητά.

Ταῦτά φησι τὰ ἀπαθῇ τε καὶ ἀναίσθητα σώματα. εἰ δ' εἴη τινὰ
τοιαῦτα εἰς 2 διαιρεῖται τὰ αἰσθητά σώματα, τίνι κρινοῦμεν τε καὶ
γνωσόμεθα; πάντα μὲν γὰρ 2 γινώσκωμεν, ἢ νοητὰ ὄντα ἢ αἰσθητά,
25 γινώσκωμεν ἢ διὰ τοῦ νοεῖν αὐτὰ ἢ διὰ τοῦ αἰσθάνεσθαι αὐτῶν· δύο γὰρ 5
ταῦτα κριτήρια ἢ φύσις ἡμῖν δέδωκεν ἐπὶ τὴν τῶν ὄντων γνῶσιν τῷ καὶ
τὰ ὄντα ταύταις ταῖς διαφοραῖς διαιρεῖσθαι. ἀλλὰ μὴν τὰ μέρη τῶν

1 τοῦ σώματος a ἐπ' ἄπειρον—ἄτοπον TVA: ἐπὶ τὸ ἄπειρον Pa τοῦτο τὸ
VAP(T): τοῦτο a: om. M 2 μέτεισιν] μέν τιςιν T 3 ταύτην VP
4 εἰ] ἐάν V 5 τι] εἶναι τι Arist. ἄλλο om. T 7 καὶ αὐτὰ AP: καὶ
αὐ τις V: ἑαυτὰ a: om. MT 7. 8 εἴη—μὴδὲν om. V 7 τινα μόρια TPa: μόριά
τινα A 8 σώματα MT: σώματος A: om. Pa prius μήτε om. T
9 τὸ VAP: om. a ὅλον MV: ὅλως A: om. TPa 10 ἐξ οὗ καὶ αἰσθητὸν V
οὐδ' TV: οὐδὲν APa πάθη V 11 ταῦτ' P: ταῦτα a: hoc T: om. VA
γὰρ δὴ] *utique* T: γὰρ Arist. codd. LSU γε AP: τε V: om. T 12 alt. καὶ om. T
13 δὲ] γὰρ a σὺν πάθει TVP: σὺν πάθει A: συμπάρεστι a 14 σύγκειται APa:
συγκεῖσθαι TV τούτων a εἰ] ἐάν V 15 τοιαῦτο P 17 τὰ σώματα A
τε om. V (τε φυσικά testatur Mau) τῷ ταῦτα MVA: om. Pa δὲ Ta: δὴ VAP
18 μὴδ' TV: μὴδὲν APa εἶναι] *possunt esse* T 20 *iudicamus* T prius ἢ TV:
καὶ A: τε καὶ P *cognoscimus* T 21 ἀλλ' οὐ] *si enim* T 22 πάθη Pa
δ' Pa: om. TVA 23. 24 *iudicamus et cognoscimus* T 24 γινόμενα V
26 καὶ om. T 27 ταῦτα V

σώματων ταῦτα ἀναίσθητά τε καὶ ἀπαθῆ οὐδετέρῳ τούτων ὑποπесеῖται. 234
οὔτε γὰρ τῷ νῷ· οὐ γὰρ νοητὰ καθ' αὐτά. οὐδὲν γὰρ ὁ νοῦς τῶν ὑπο-
κειμένων καθ' αὐτὸ ἐκτὸς ὄντων χωρὶς αἰσθήσεως νοεῖ· ἔστι γὰρ τιν' αὖ 10
ἐκτὸς ὄντα καθ' αὐτὰ [καὶ ἐκτὸς ὄντων χωρὶς αἰσθήσεως νοεῖ] ὑφেষτηχέναι
οὐ πέφυκεν, ἄτομοι οὐσίαι ὄντα (τὰ γὰρ εἶδη τὰ τούτων καὶ τὰ κοινὰ οὐκ
ἐκτὸς | ὑφেষτηχεν οὐδὲ καθ' αὐτά· ἐν γὰρ τῷ νοεῖσθαι τὸ εἶναι τοῖς 235
κοινοῖς, ὥστε καὶ ὑπόστασις αὐτῶν ὡς τοιούτων ἐν τῷ νῷ καὶ οὐκ ἐκτός).
εἰ δὲ μηδὲν τῶν οὕτως ὄντων χωρὶς αἰσθήσεως ὁ νοῦς νοεῖ, ταῦτα δὲ
οὐκ αἰσθητά, οὐτ' ἂν ὁ νοῦς αὐτὰ οὔτε ἡ αἰσθησις κρίνοι. νοεῖ δὲ ὁ
10 νοῦς τὰ αἰσθητά μετ' αἰσθήσεως, τῷ δύνασθαι αἰσθήσεως αὐτῶν γε-
νομένης τὸν νοῦν αὐτῶν θεωρεῖν τὴν τε πρὸς ἄλληλα διαφορὰν καὶ τὸ τί
ἦν εἶναι ἐκάστου αὐτῶν καὶ πῶς ἔχει τὰ τοιαῦτα πρὸς τὸ καθόλου, καὶ
τῷ διαλαμβάνειν ἀπάντων τῇ λόγῳ τό τε συμβεβηκὸς αὐτοῖς καὶ τὸ εἶδος
τὸ ὑποκείμενον.

15 p. 445^b17 'Ἄλλ' εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει, ἔοικε μαρτυρεῖν τοῖς τὰ
ἄτομα ποιουσι.

Καὶ τοῦτο ἄτοπον προσφέρει τῇ δόξῃ τῇ εἰς ἀπαθῆ διαιρούσῃ τὰ αἰσθητά 10
σώματα, τὸ ἔσεσθαι σύμφωνον τὸ λεγόμενον τοῖς τὰ ἄτομα μεγέθη ὑπο-
τιθεμένοις. ὃ γὰρ | ἐκείνοι χρῶνται λόγῳ, ἀνάγκη καὶ τοὺς ταῦτα 236
20 λέγοντας χρῆσθαι καὶ λύειν τὰ ἀπορούμενα πρὸς αὐτούς. λέγουσι δὲ οἱ
τὰς ἀτόμους ὑποτιθέμενοι ἀπαθῆ τὰ ἄτομα σώματα ὄντα ἐν τῇ ποιᾷ πρὸς
ἄλληλα συνθέσει τε καὶ σχέσει τὰ πάθη καὶ τὰς τοιαύτας ποιότητας ἀπο-
γεννᾶν. τὸ αὐτὸ δὴ ἐξαναγκασθήσονται καὶ οὗτοι λέγειν· καὶ γὰρ τούτοις 5
ἐν τῇ ποιᾷ συνθέσει τῶν ἀπαθῶν μερῶν τὰ πάθη τὰ ἐν τοῖς σώμασιν ὄντα
25 γεννηθήσεται.

1 τὰ om. V οὐδετέρῳ scripsi: οὐδενὶ τρόπῳ V: οὐδὲ πρὸ A: οὐδέπω Pa: οὐδὲ τῷ
M: neque hiis T 2 οὐδὲν om. T 2. 3 ὑποκειμένων TVA: ἐν ὑποκειμένῳ Pa
3 αὐτὰ conicio νοεῖσθαι Pa 3. 4 ἔστι—ὑφেষτηχεν MA (partim T): om. VPa,
nisi quod V ὑφেষτηχεν habet 3 τιν' αὖ Diels: τινὰ libri 4 καὶ ἐκτὸς—πέφυκεν
om. T καὶ—vol interpolatum ex lin. 3 del. Diels νοεῖ A: νοή . . M (νοήσεται)
ὑφেষτηχέναι scripsi: ὑφেষτηχεν MVA 5 ante οὐ add. . . . σθαι M (cf. ad v. 3)
οὐ πέφυκεν om. V post πέφυκεν add. ἀλλ' οὐχὶ Pa 6 ἐντός V ἐν γὰρ
om. T 7 prius καὶ MVA(T): ἡ Pa: καὶ ἡ Thurot alt. καὶ om. a 8 δὴ
coni. Thurot. οὕτως om. a (habet etiam M) ὄντων] habentium T ταῦτα δὲ
om. a (habet etiam M) 9 αὐτὸ V αὐτὰ—αἰσθησις om. T κρίνοι
scripsi: κρίνει TA: κρίνη V: κρίνη P: ἔτι κρίνει a 10 αὐτῶ Aa 10. 11 γινο-
μένης V ut testatur Mau 11 αὐτὸν Pa 12 ἐκάστω Pa, sed v. Alex. De an.
p. 87,24. 88,11 Br. ἔχει Pa: ἔχοι TVA 13 prius τῷ τὸ P ἀπάντων τῷ λόγῳ
om. T 15 ἀλλ' ἅμα δ' Arist. codd. EMY: om. T εἰ] αἰ A ἔχει οὕτως P
post ἔχει add. ὡς A 17 διαιρούσι a 18 prius τὸ] ὡς M τὸ ἔσεσθαι] quod
sicut T (sit Thurot) 19 τοῖς] τί P 22 τε om. V 23 δὴ om. a: δὲ M
ἐξαναγκασθήσονται a (M) 24 μερῶν om. T post ὄντα add. καὶ VA
25 γεννηθήσεται Thurot (generabuntur T): γεννηθήσεται MVA: γεννηθήσεται P: γενήσονται a

www.libtool.com.cn

Ἄ εἰπὼν ἐπιφέρει ἀλλ' ἀδύνατα † ὧν ἐστὶ τὰ ἄλλα δυνατὰ τὰ ὑπ' ἐκείνων λεγόμενα. ὁ καὶ αὐτοὶ εἴποιεν ἂν λύειν τὰ ἀπορούμενα θέλοντες· ἀδύνατα γὰρ ἐροῦσι καὶ αὐτοὶ ταῦτά γε ἐκείνοις λέγοντες. φησὶ δὲ εἰρησθαι 10 περὶ τῶν τὰ ἄτομα ὑποτιθεμένων σώματα ὅτι ἀδύνατα λέγουσιν ἐν τοῖς 5 Περὶ κινήσεως λόγους, Περὶ κινήσεως λέγων τὰ τελευταῖα τῆς Φυσικῆς ἀκροάσεως, ἐν οἷς ὅτι μὴ οἷόν τε ἄτομον εἶναι τι μέγεθος δέδειχε. |

p. 445^b20 Περὶ δὲ τῆς λύσεως αὐτῶν ἅμα δῆλον ἔσται [τε] καὶ 237 διὰ τί πεπέρανται τὰ εἶδη.

Περὶ τῆς λύσεως τῶν ἡπορημένων, ἃ ἦν, εἰ τὰ πάθη συνδιαίρεται 10 τοῖς σώμασιν ἐπ' ἄπειρον διαιρουμένοις, ἄτοπον ἔσεσθαι τὸ πᾶν σῶμα καὶ μέγεθος αἰσθητὸν γίνεσθαι, καὶ μὴ συνδιαιρουμένων τὸ ἐξ ἀπείρων καὶ ἀπαθῶν συγκεῖσθαι τὰ σώματα, ἅμα, φησὶ, λύσομέν τε τὰ ἡπορημένα καὶ 5 διὰ τῆς λύσεως τούτων δῆλον ποιήσομεν καὶ τὸ διότι πεπέρανται τὰ εἶδη τῶν καθ' ἐκάστην αἰσθητῶν αἰσθητῶν, οἷον χρωμάτων, χυμῶν, ψόφων 15 φθόγγων, ὁσμῶν καὶ τῶν ἀπτῶν ἀπάντων. τοῦτο γὰρ πρότερον μὲν προσέλαβε καὶ αὐτὸ ὡς ὀφείλον ζητηθῆναι, νῦν δὲ συνάπτει τῶν ἡπορημένων τὴν λύσιν καὶ τὴν τούτου δεῖξιν ὡς οἰκείαν. εἰ γὰρ ἐπ' ἄπειρον 10 ἡ τομὴ τῶν παθῶν, πότερον καθ' αὐτὰ οὕτως ὡς τὰ εἶδη αὐτῶν ἄπειρά τέ ἐστι καὶ καθ' αὐτὰ διαιρετὰ τὰ πάθη ἐπ' ἄπειρον, ἢ οὐ | 20 καθ' αὐτὰ οὐδὲ τῷ εἶδει ἢ ἐπ' ἄπειρον αὐτῶν τομὴ καὶ ὅλως ἢ εἰς μεγέθη, 238 ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός, τῷ γὰρ ἐν οἷς ἐστὶ διαιρουμένοις συνδιαίρεσθαι καὶ αὐτά· καὶ πρῶτον μὲν δι' ἡν αἰτίαν ἀνάγκη ὀρίσθαι τὰ εἶδη τῶν αἰσθητῶν λέγει· ἔπειτα τοῦτο συνάψει τῇ τῆς προκειμένης ἀπορίας 5 λύσει καὶ δείξει πῶς χρήσιμον τὸ ἕτερον εἰς τὸ ἕτερον. ἢ δὲ δεῖξαι 25 αὐτῇ· ὧν ἐστὶν ἔσχατά τινα, τουτέστιν ἐν οἷς τὰ πέρατα ὥρισται, ἀνάγκη τούτοις καὶ τὰ μεταξὺ τῶν τε ἐσχάτων καὶ τῶν περάτων ὀρίσθαι.

1 ἀλλ' ἀδύνατον TV (Arist. codd. MP) ὧν—δυνατὰ V: ὧν ἐστὶ τῷ ἀλλ' ἀδύνατα A: τὸ ἀλλ' ἀδύνατα Pa: om. T, fort. scrib. ὡς ἐστὶ (ὅ ἐστὶ Diels) τὰ ἀλλ' ἀδύνατα 2 ὁ TVAP: ἃ a ἐθέλοντες a 3 ἀδύνατον a ταῦτά Thurot: ταῦτα VAPa: hoc T δὲ om. V 4 τὰ om. A σωμάτων APa 6 τι om. a δέδειχε in spatio om. V, v. Phys. VI 1 (cf. Simpl. p. 925 D.) 7 δὲ] τε AP τε delevi cum Arist. codd. an τὸ scrib? v. v. 13 8 τῷ τὸ VA 9 ἃ ἦν TAPa: ἢ ἦν M: ἃ μὲν V erant ad impossibilia(?) simul dividi (= ἐπὶ τὰ ἀπαθῆ συνδιαίρεσθαι) T εἰ τὰ scripsi: ἐπὶ τὰ A: ἐπεὶ τὰ Pa: οὖν τὰ V 10 post ἄτοπον add. enim T 11 διαιρουμένοις P: διαιρουμένης a: συνδιαιρουμένης M τὸ] τῷ a 13 ποιήσομαι V 15 φθόγγων] gustabilium T ἀπάντων om. T μὲν ante γὰρ V 17 τῇ λύσει V καὶ] τε καὶ a τούτων a εἰ om. TA 19 ἄπειρά τε] ἀπείρατα V ἐστὶ T: εἶναι VAPa αὐτὰ P ἀδιάρετα T 20 εἶδει] ἦδη a (corr. M) ἢ om. V 21 τῷ τὸ Pa (corr. M) γὰρ om. T (habet etiam M), sed cf. p. 115,7 et p. 312,9 Th. 22 πρῶτα a (corr. M) ἦν om. T αἰτίαν] αὐτὰ V 23 τῆς τῆς (!) a 24 εἰς τὸ ἕτερον] om. V: εἰς ἕτερά τινα A δὲ om. T 25 ἐσχατά] ἕτερα TA post τινα add. δὲ V 26 ἀναγκαῖον Arist. codd. EMY, cf. p. 114,10 τὰ] τῶν V τε om. V (ut testatur Duewmler), a καὶ τῶν περάτων om. T ὥρισται V

114
 εἴδη δὲ ἐν παντί γένει τὰναντία· καὶ ὥρισται τὰ ἐναντία, εἴγε τὰ 238
 πλεῖστον διεστῶτα ἀλλήλων ἐναντία, τὸ δὲ πλεῖστον ὥρισμένον τι· ὥστε 10
 ἐν οἷς ἐναντία, ἐν τούτοις τὰ ἔσχατα ὥρισται. ἐν δὲ τοῖς αἰσθητοῖς
 πᾶσιν ἐναντίωσίς ἐστι, καὶ τοῦτο δείκνυσι καθ' ἕκαστον αἰσθητὸν προχει-
 5 ριζόμενος. τὰ ἄρα αἰσθητὰ ἅπαντα κατὰ τὸ εἶδος πεπέρανται. εἰ γὰρ
 ὦν τὰ ἔσχατα πεπέρανται, τούτων καὶ τὰ μεταξὺ πεπέρανται, | ἐν οἷς δὲ 239
 ἐστὶν ἐναντία, τούτων τὰ ἔσχατα πεπέρανται, ἐν οἷς ἄρα ἐστὶν ἐναντίωσις,
 ταῦτα πεπέρανται· ἐν δὲ τοῖς αἰσθητοῖς πᾶσιν ἐστὶν ἐναντίωσις· τὰ αἰσθητὰ
 ἄρα πάντα πεπέρανται. τὸ δὲ ὦν τὰ ἔσχατα πάντα πεπέρανται, τούτων
 10 ἀνάγκη καὶ τὰ μεταξὺ πεπεράνθαι· νῦν μὲν ὡς γινώριμον λαμβάνει, ἔδειξε
 δὲ αὐτὸ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὑστέρων Ἀναλυτικῶν. εἰ γὰρ μὴ εἴη γε αὐτὰ
 πεπερασμένα, ἀλλὰ ἐπ' ἄπειρον, οὐδ' ἂν τὰ ἔσχατα· εἴη πεπερασμένα, μηδέ-
 ποτε δυναμένων ἡμῶν ἐπὶ τὸ πέρας ἐλθεῖν τῷ τὰ μεταξὺ ἄπειρα εἶναι. ἔνεστι δὲ
 καὶ οὕτως ἐπιχειρήσαντας δεῖξαι ὅτι μὴ εἰς ἄπειρα εἶδη τέμνεται τὰ αἰσθητὰ·
 15 εἰ γὰρ ἀπείρων τῶν εἰδῶν ὄντων πᾶν εἶδος κατὰ ἀπείρων ἀτόμων κατηγο- 10
 ρεῖται, ἀπειράκις ἄπειρα ἔσται τινά· εἰ δὲ κατὰ πεπερασμένων, πολλὰ
 ἄπειρα ἅμα ἔσται. τοῦτο δὲ ἀδύνατον· ἡ γὰρ παράθεσις τῶν ἐτέρων |
 τοῖς ἐτέροις περαίνει ἂν αὐτά, καὶ ἔτι γίνοιτ' ἂν ἄπειρον ἀπείρου πλέον καὶ 240
 ἔλαττον.

20 p. 445^b27 Ἦ μὲν οὖν συνεχὲς εἰς ἄπειρα τέμνεται ἄνισα, εἰς δὲ
 ἴσα πεπερασμένα, τὸ δὲ μὴ καθ' αὐτὸ συνεχὲς εἰς πεπερασμένα
 εἶδη.

Διὰ τῶν νῦν εἰρημένων εἶπεν ἅμα τε λυθίσεσθαι τὴν ἀπορίαν καὶ 5
 δεῖχθίσεσθαι ὅτι τὰ εἶδη τῶν αἰσθητῶν πεπέρανται. λύσει μὲν γὰρ τὴν
 25 ἀπορίαν δεῖξας, πῶς τῇ ἐπ' ἄπειρον διαίρεσει τῶν συνεχῶν συνδιαίρεσθαι

1 καὶ—ἐναντία om. a (habet etiam M) γε] τε a (corr. M) 2 πλεῖστα V
 τι TVP: τί ἐστὶν A: om. a 3 tert. ἐν] prius ἂν P 4 πᾶσιν M: πάθεισιν TVAPa,
 sed. v. v. 5 et 8 et Arist. 6 alt. τὰ om. V 6. 7 δέ—ἐν οἷς om. TPa (habet
 etiam M) 7 ἐναντίωσις V ἐναντία A 8 πεπέρανται ταῦτα a πάθεισιν a
 ἐστὶ πᾶσιν V ἐναντία A 9 prius πάντα om. a τὰ ἔσχατα om. T 10 καὶ
 om. T μὲν ὡς] autem T ἔδειξαν V 11 δέ] enim T τῶν] τῷ V
 ὑστέρων Ἀναλυτικῶν] A 19—22 12 ἄπειρον (τέμνοιτο) conl. Thurot, sed v. e. gr. Arist.
 p. 1074^a29 ἂν τὰ VP(T): ἂν αὐτὰ A(?): αὐτὰ a 13 τὰ om. a (habet etiam M)
 14 ἐπιχειρήσαν P: ἐπιχειρήσαντα a: argumentantes T 15 εἰ γὰρ—κατηγορεῖται M: εἰ γὰρ
 πᾶν εἶδος κατὰ πλείονων ἀτόμων κατ. V: εἰ γὰρ πᾶν εἶδος κατὰ πλείονων ἀπείρων τῶν εἰδῶν
 ὄντων εἰ μὲν καὶ ἕκαστον εἶδος κατὰ ἀπείρων ἀτόμων (ἀτ. ἀπ. A) κατ. (κατηγορηθήσεται T)
 AT: εἰ γὰρ πᾶν εἶδος κατὰ ἀπείρων ἀτόμων κατ. Pa: plures excogitari possunt textus con-
 stituendi rationes vix codici M praeferendae 17 ἅμα om. A 18 περαίνονται—
 ἔτι om. T ἄπειρον om. TPa (habet etiam M) 20 ἄπειρον V 21 τὸ] quorum T
 αὐτὰ VA συνεχὲς] in continuum T 23 τῶν νῦν εἰρημένων a: τοῦτο τὸ νῦν
 εἰρημένον TVAP: τούτου τοῦ νῦν εἰρημένου conicio βηθήσεσθαι prius V
 24 solvitur T μὲν om. T

www.libtool.com.cn

δύναται τὰ πάθη, καὶ πῶς τῶν αἰσθητῶν τὰ μέρη πάντα αἰσθητά τε καὶ 240
οὐκ αἰσθητά. τὰ δὲ εἶδη τῶν αἰσθητῶν οὐκ ἔσται ἄπειρα, εἰ καὶ συν-
δαιροῖτο ἐπ' ἄπειρον, διὰ τὰ προειρημένα· ἐν οἷς γὰρ ἔστιν ἐναντία, τούτων 10
ἀνάγκη καὶ τὰ μεταξὺ εἶδη τῶν ἐναντίων ὠρίσθαι. οὐδὲ γὰρ καθ' αὐτὰ
5 διαιρεῖται οὕτως, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός, συνδαιρούμενα τούτοις ὧν ἔστι
τὰ πάθη. ἄτοπον γὰρ ἦν τὸ εἶδη | τινὰ τῶν αἰσθητῶν μὴ λέγειν αἰσθητὰ 241
εἶναι, ὃ συνέβαινε ἐν τῇ ἐπ' ἄπειρον τῶν σωμάτων διαιρέσει, τῷ γὰρ
καὶ τὰ αἰσθητὰ συνδαιρούμενα αὐτοῖς εἰς εἶδη διαφέροντα διαιρεῖσθαι.
δεικνυσιν οὖν, τίνι διαφέρει ἢ τῶν συνεχῶν διαίρεσις τῆς τῶν μὴ συνεχῶν
10 διαιρέσεως, ὅποιά ἐστι καὶ τὰ πάθη τὰ ἐν τοῖς σώμασι. τὰ μὲν δὲ 5
συνεχῇ τέμνεσθαι φησιν, εἰ μὲν εἰς ἴσα τέμνοιτο, εἰς πεπερασμένα, τὴν δὲ
ἐπ' ἄπειρον αὐτῶν γίνεσθαι διαίρεσιν κατὰ τὴν εἰς ἄνισα τομήν, ὡς ἔδειξε
καὶ ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει, καὶ εἶναι ἀμφοτέρως τὰς διαιρέσεις καθ' αὐτὰ
τῶν συνεχῶν τὰς εἰρημένους, τῶν δὲ μὴ συνεχῶν, ὅποιά ἐστι τὰ αἰσθητά
15 καὶ ὅλως τὰ πάθη, τὴν καθ' αὐτὰ διαίρεσιν εἰς πεπερασμένα εἶδη 10
γίνεσθαι· εἰς γὰρ εἶδη, ἀλλ' οὐκ εἰς μεγέθη, ἢ τῶν μὴ συνεχῶν διαίρεσις·
τὰ δὲ εἶδη τούτων πεπέρανται, ὅτι καὶ ἐναντίωσίς ἐστιν ἐν αὐτοῖς. |
"Ὅτι μὲν οὖν πᾶν συνεχές, εἰ εἰς ἴσα διαιροῖτο, εἰς πεπερασμένα 242
διαιρεθῆσεται, ὀλῆλον. πᾶν μὲν γὰρ συνεχές πεπερασμένον (ὁδὲδεικται γὰρ ὅτι
20 μὴδὲν ἔστιν ἐνεργείᾳ ἄπειρον)· τὸ δὲ πεπερασμένον πᾶν καταμετρεῖται ὑπὸ
παντός μορίου αὐτοῦ. καὶ γὰρ εἰ τὸ τελευταῖον καταμετροῦν αὐτὸ μὴ 5
συναπαρτίζοιτο αὐτῷ, ἀλλ' ὑπερβάλλοι αὐτό, οὐδὲν ἦττον κατεμέτρησεν
αὐτό· εἰ δὲ κατεμέτρησε, ὀλῆλον ὅτι πεπερασμένα ἂν εἴη ἐν αὐτῷ τὰ
τηλικαῦτα, ἡλίκον ἔστι τὸ καταμετροῦν αὐτό. εἰς μὲν οὖν ἴσα πεπερα-
25 σμένα πᾶν συνεχές τέμνεται διὰ τούτου· ἢ δὲ εἰς ἄπειρον διαίρεσις τῶν
συνεχῶν γίνεται κατὰ τὰς ἀνίσους διαιρέσεις ἀεί. εἰ (γὰρ) τοῦ ἀφαιρουμένου 10

2. 3 συνδαιρεῖ τῷ V: διαιρεῖτο a (corr. M) 3 προκείμενα V γὰρ] δὲ V
ἔστιν ἐναντίων P τούτοις A 4 post μεταξὺ add. ὠρίσθαι· ἐν δὲ τοῖς εἶδεσι τῶν
αἰσθητῶν ἔστιν ἐναντίωσις· ἀνάγκη ἄρα καὶ τὰ μεταξὺ add. Thurot ἐναντίων TVAP:
αἰσθητῶν a (Thurot) ὠρίσθαι a: εἰρησθαι TAP: πεπέρανθαι V οὐδὲν P: non T
κατὰ ταῦτα VA 5 συνδαιρούμενα] διαιρούμενοις a 6 αἰσθητικῶν APa 7 δ V:
ut T: δ καὶ Pa: om. A ταῖς et διαιρέσει A τῷ T: τὸ VAPa γὰρ cf.
p. 113,21 8 αὐτῶν V εἰς om. a (habet etiam M) 9 οὖν TVA: ἐν τῷ Pa
9—12 τῆς τῶν—διαίρεσιν om. A 11 μὲν corr. ex μὴ P: μὴ a (corr. M)
13 prius καὶ om. T τῇ Pa: om. VA Φυσικῇ ἀκροάσει] Θ 8 p. 263*? (Thurot
dubitanter ad Z 2 p. 233*10ss. relegat) καθ' αὐτὰ Thurot: καθ' αὐτὸ VAPa: om. T
14 τὰς εἰρημένους τῶν συνεχῶν T ut vid: unde defectus, quem infra adnotabo, facilius ex-
plicatur τῶν et μὴ συνεχῶν om. T 15 καθ' αὐτὰ Thurot: καθ' αὐτὸ libri
16 γενέσθαι prius A: γίνεσθαι a μὴ om. T 18 συνεχές πᾶν V εἰ—διαι-
ροῖτο TVA: εἰς ἴσα διαιρούμενον Pa 19 μὲν om. T alt. γὰρ] μὲν γὰρ Pa
22 συναπαρτίζοιτο A: commensuretur T: συνδιαρπάζοιτο V: συναρπάζοιτο P: συναρμώζοιτο a
αὐτῷ] αὐτό V ἀλλ' sed neque T οὐδὲν] vel T 24 εἰς MT: εἰ VA:
ἢ Pa μὲν οὖν MVAPa: enim T ἴσα MT: εἰς ἴσα VAPa 26 συνεχῶς a
εἰ (γὰρ) τοῦ Diels: si igitur T: εἴτ' οὖν VAPa ἀφαιρουμένου TV: ἀφαιρούμενος a:
μὲν
ἀφαιρούμενον A: ἀφαιρού' (!) P (ἀφαιρούμενος ND)

www.libtool.com.cn

τοσοῦτον ἀφαιροῖτο ὁπόσον ἦν αὐτὸ ἀφ' οὗ ἀφῆρθέη, εἴγε, καθ' ὃν λόγον
ἐφθασεν διηρηθῆαι τὸ ὅλον, κατὰ τοῦτον καὶ τὸ μῆρον αὐτοῦ διήρηται
καὶ τὸ τούτου πάλιν μῆριον ὁμοίως, ἐπ' ἃπειρον ἢ διαίρεσις ἔσται. τοῦ 243
μὲν οὖν συνεχοῦς ἡ διαίρεσις τοιαύτη· τοῦ δὲ μὴ καθ' αὐτὸ συνεχοῦς,
5 ὁποῖαί εἰσιν αἱ αἰσθηταὶ ποιότητες, αἱ διαίρεσεις εἰς πεπερασμένα εἶδη γίνονται,
εἰ διαιροῦντο καθ' αὐτάς, ὡς δέδεικται.

Ἦν δὲ τὸ ἀπορροῦμενον, εἰ, ὥσπερ τὰ σώματα ἐπ' ἄπειρον διαιρεῖται, 3
οὕτω καὶ τὰ πάθη αὐτῶν. τοῦτο δὲ δεικνύς λέγει ὅτι καθ' αὐτά μὲν ἡ
τῶν παθῶν διαίρεσις εἰς πεπερασμένα γίνεται εἶδη. τὰ γὰρ πάθη τῶν
10 σωματίων ταῦτα τὰ αἰσθητὰ εἶδη ἐστί, καὶ οὐ μεγέθη οὐδὲ συνεχῆ καθ'
αὐτά· διὸ καὶ ἡ διαίρεσις αὐτῶν εἰς πεπερασμένα γίνεται. τῇ δὲ πάθη 10
εἶναι τῶν συνεχῶν καὶ ἐν τοῖς συνεχέσιν ὑπάρχειν καὶ ἐν τούτοις τὸ εἶναι
ἔχειν, κατὰ συμβεβηκὸς ἂν ἐκείνοις συνδιαιροῖτο, καὶ ὅτλον ὅτι, ὡς ἂν
ἐκεῖνα | διαιροῖτο, καὶ ταῦτα αὐτοῖς συνδιαιρεθῇσεται. ἐπεὶ τοίνυν δυνάμει 244
15 ἐπ' ἄπειρον διαιρετὸν τὸ συνεχές ἐστι, εἴη ἂν καὶ τὰ πάθη κατὰ συμβεβηκὸς
ὁμοίως ἐκείνῃ διαιρετὰ ἐπ' ἄπειρον δυνάμει. δεῖ οὖν, φησὶν, ἐν τοῖς
αἰσθητοῖς τοῖς ἐν συνεχεῖα οὕσι λαμβάνειν ὅτι τὸ δυνάμει καὶ τὸ ἐνεργείᾳ 3
εἴτερον (ἄλλο γὰρ τὸ ἐνεργείᾳ αἰσθητῶ εἶναι καὶ ἄλλο τὸ δυνάμει),
καὶ ὡς τὰ μέρη τοῦ συνεχοῦς ἐν τῇ ὅλῃ δυνάμει, καὶ τὰ τῶν μορίων
20 πάθη ἃ ἐστὶν αἰσθητὰ δυνάμει ἐστὶν αἰσθητὰ, ὄντων τῶν μορίων ἐν τῇ
ὅλῃ. ὅλη μὲν οὖν ἡ κέγχρος αἰσθητὴ καθ' αὐτήν (καθ' αὐτήν γὰρ καὶ
ἔστι), τὸ δὲ μυριστὸν μέρος τῆς κέγχρου δυνάμει ἐστὶν αἰσθητὸν τῇ 10
μὴ εἶναι καθ' αὐτήν, ἀλλ' ἐν τῇ κέγχρῳ οὕσῃ συνεχεῖ. ἐπέρχεται μὲν
γὰρ καὶ τοῦτο ἡ ὄψις, ὅταν τὴν κέγχρον βλέπῃ, οὐ μὴν καθ' αὐτὸ αὐτὸ
25 ὅρα, ἀλλὰ ὡς ἐν τῇ ὅλῃ ὄν. ὁμοίως ἔχει καὶ περὶ τοῦ ἐν τῇ διέσει

- 1 τοσοῦτον APa: τοσοῦτου TV ἀφαιροῖτο TVA: ἀφῆρθετο M: ἀφαιρέτω Pa
αὐτοῦ T: αὐτὸ τοῦ conī. Thurot εἴ γε Thurot: si quidem T: ἂν γὰρ VAPa
2 τοῦτο V τὸ TVA: om. Pa 3 πάλιν] πᾶν T μορίων M
4 τοιαύτη] αὕτη a καθ' αὐτὸ A (T): καθ' αὐτά V: om. Pa 5 αἰσθητικὰ a
alt. αἱ V: εἰς Pa: εἰ T: ἐκ MA διαίρεσεις TVPa: διαίρεσεως MA εἰς V: εἰσὶ
APa (sunt T) γίνονται V: γίνοντο A (siet T): γίνοντο P: γίνονιν a: om. M:
γίνοντ' ἂν conī. Thurot 6 διαιροῖτο T 7 δὲ MTA: δὴ Pa: om. V
9 in species fit finitas T γίνεται εἶδη VA: εἶδη γίνεται Pa 10 εἶδη om. T
οὐδὲ om. T 11 παθητὰ AP: παθητικά a (corr. M) 13 ἐκείνοις] ἐκείνους A ὅτι
ὡς ἂν] sicut T 14 ἐκεῖνα] ἐκείνων V διαιροῖτο P: dividantur T: διαιρέτω a: διαιρεῖται
M: διαιρῇται A (quod ne probes, cf. p. 121,25): διήρηται V 14. 15 δυνάμει — ἐστι
V (nisi quod post δυνάμει rep. ἐστίν): ἐπ' ἄπειρον διαιρεῖται ὣν (ὦν T) τὸ συνεχές ἐστι τὸ
(τὸ om. A, T?) δυνάμει TAPa 15. 16 εἴη — δυνάμει om. T 16 ἐκείνῃ A:
ἐκεῖνα P: ἐκείνοις Va 17 αἰσθητῇ P τοῖς om. a (habet etiam M) ἐν] ἐν
τῇ a, fort. recte (v. p. 117,19) 18 prius τὸ om. a (habet etiam M) ἐναργεῖα
αἰσθητὸν V sensible esse et dicendum potentia T 21 οὖν VA: igitur T: γὰρ a:
om. P καθ' αὐτήν om. T καὶ om. a 22 δὲ T: γὰρ VAPa
τῇ] τὸ a (corr. M) 24 αὐτὸ καθ' αὐτὸ V αὐτὸ om. a (habet etiam M)
25 ὦν TVAP: ὄντι a: ὄντι μέρος M post ὁμοίως add. δὲ T ἐν τῇ Pa (Arist.):
in T: ἐν V: om. A διέσει TPa: διέπει V: διαιρέσει A

φθόγγου· τοῦ μὲν παντός | μέλους συνεχοῦς ὄντος, οὗ μόνον ὁ ἐν τῇ 245
διέσει φθόγγος, καθ' αὐτὸ ἀκούει ἢ ἀκοή, δυνάμει δὲ τοῦ ἐν τῇ διέσει,
ὅτι μόνον ἐκείνου. εἰπὼν δὲ συνεχοῦς ὄντος τοῦ μέλους ἀκούει
παντός ἢ ἀκοή, τὸ δὲ διάστημα φησι τοῦτο τὸ τῆς διέσεως, ὃν μόνον τοῦ
5 μέλους καὶ μεταξὺ ὃν τῶν ἐσχάτων, τρυτέστι τοῦ ὅλου διαστήματος τοῦ 5
μέλους (τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ τοῦ μεταξὺ πρὸς τοὺς ἐσχάτους) λανθάνειν
(τὸ γὰρ μεταξὺ ὃν τῶν ἐσχάτων φθόγγων μόνον ἐστὶ τοῦ ἀκουσμένου
παντός μέλους) τῷ ἐν τῷ ὅλῳ εἶναι, αὐτὸ καθ' αὐτὸ οὐκ αἰσθητὸν τότε
ἐνεργείᾳ ὃν, ὅτι μηδὲ ἐστὶ καθ' αὐτό.

10 Εἰπὼν δὲ ἐπὶ τοῦ ὁρατοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀκουστοῦ τὰ μόρια τὰ ἐν τοῖς 10
ὅλοις λανθάνειν τῷ μὴ εἶναι ἐνεργείᾳ αἰσθητὰ μηδὲ καθ' αὐτά, ὅταν ἡ ἐν
τοῖς ὅλοις, ἀλλὰ δυνάμει, ὁμοίως φησὶν ἔχειν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων αἰσθητῶν·
τὰ γὰρ μικρὰ | μόρια τὰ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς δυνάμει εἶναι αἰσθητά, ἐνεργείᾳ 246
δὲ μὴ, ὅτι μηδὲ τὴν ἀρχὴν κειώρισταί μηδὲ ἐστὶ καθ' αὐτά. οὐδὲ γὰρ
15 ἡ ποδιαία ἐνεργείᾳ ἐστὶν ἐν τῇ δίποδι συνεχεῖ οὔσῃ, ἀλλὰ δυνάμει· ἐνεργείᾳ
δὲ τότε γίνεται ἡ ποδιαία, ὅταν χωρισθῇ καὶ καθ' αὐτὴν ληφθῇ χωρι-
σθεῖσα τῆς πρὸς τὴν ἐτέραν συνεχείας. 5

Εἰπὼν δὲ τὰ μόρια τὰ ἐν τοῖς ὅλοις δυνάμει [τε] αἰσθητὰ εἶναι τῷ
δυνάμει καὶ εἶναι ἐν τῇ συνεχείᾳ τῇ τῶν ὅλων, ἐφεξῆς ζητεῖ, εἰ χωρι-
20 σθέντα τῆς συνεχείας πάντα δύνανται καθ' αὐτὰ αἰσθητὰ γίνεσθαι, ἢ, εἰ μὴ
τοῦτο, πῶς ἐν τῷ ὅλῳ ὄντα δυνάμει λέγοιτ' εἶναι, καὶ φησὶν ἐνδέχεσθαι 10
μὲν, εἰς τὰ τηλικαῦτα τῆς διαιρέσεως γινόμενης, μηδὲ μένειν ἔτι τὰ μόρια
τὰ τηλικαῦτα ἐπὶ τῆς οἰκείας φύσεως, ὥς μὴ μένειν ἔτι ἀφαιρεθὲν τὸ
μυριστὸν τῆς κέγχρου μέρος· ἔτι μέρος κέγχρου καὶ τὸ πάθος ὃ εἶχεν ὃν
25 ἐν τῇ | κέγχρῳ, ἀλλ' ἀναλύεσθαι καὶ μεταβάλλεσθαι εἰς τὸν περιέχοντα 247
αέρα, ὥς μεταβάλλον ἐκείνου πάλιν γίνεσθαι συνεχὲς μόνον. ὥς γὰρ ὁ

1 μὲν (γὰρ) conī. Thurot 1—3 οὗ—όντος om. V 1. 2 ὁ ἐν—ἀκοή om. T
2 καθ' AP: οὐ καθ' a αὐτὸν ἀκούσεται ἢ ἀκοή conī. Thurot ἀκούει ἢ ἀκοή
scripsi (cf. v. 3. 4): ἀκούεται ἀκοή APa autem qui in dyesi T 4 ante prius τὸ add.
ἢ TAP δὲ om. A (del. Thurot), sed v. Arist. φησὶ τὸ δὲ διάστημα V
διαίρεσεως TVP 5. 6 καί—μέλους om. T 5 τῶν ἐσχάτων Thurot: τοῦ ἐσχάτου
libri 6 τούτου a λανθάνειν v. 8 post μέλους transponit Thurot
7 ὄντων T 8 τῷ τῶν APa post ὅλῳ add. καὶ Pa καθ' αὐτό om. T
9 ὃν V: om. TAPa 10 prius ἐπὶ om. a (habet etiam M) alt. ἐπὶ om. TV
11 λανθάνειν] ὑπὸ V 12 φησὶν om. T τῶν om. V 14 μὴ] μὴδὲ V
ὅτι] spat. vii litt. V aut cum Thuroto μῆτε . . . μῆτε scrib. aut μὴ pro priore μὴδὲ
cum T μὴδὲ ἐστὶ om. T οὐ a (οὐδὲ etiam M) 15 τῇ] τῷ A οὔσα A
16 p. 446a6 μὴ cum EMYP legit 17 τὴν om. A ἐτέρας M 18 δὲ om. T
τὰ ἐν om. a (habet etiam M) ἄλλοις A τε del. Thurot 19 καὶ MVA:
om. TPa ἐν TV: εἰς τὸ ἐν A: ὅσα ἐν Pa ὅλων TV: ὅλων ἢ A: ὅλων ἢ Pa
εἰ] ἢ V 20 δυνάμει V γίνεσθαι MTVA: εἶναι Pa 21 ἐνδέχεται a
22 γινόμενα a 23 μὴ om. a (habet etiam M) ἔτι del. Thurot ἀφαιρεθὲν a
24 alt. μέρος] μέρη V τὸ πάθος Pa: τοῦ πάθους MTVA: τὸ πάθος μέρος τοῦ πάθους
fort. scrib., certe intellegendum 25 εἰς τὰ περιέχοντα Arist. 26 ὥς μετα-
βάλλον om. T μεταβάλλον VA: μεταβάλλον P: μεταβάλλοντος a πάλιν] totius T:
cf. p. 116,3

www.libtool.com.cn

κύαθος τοῦ οἴνου εἰς τὴν θαλάσσαν ἐγχυθεὶς οὐ φυλάσσει τὴν αὐτοῦ φύσιν, 247
ἀλλ' εἰς τὴν τῆς θαλάσσης οὐσίαν μεταβάλλει, οὕτω καὶ τὰ τῶν αἰσθητῶν 5
μόρια τηλικαῦτα εὐλογον χωριζόμενα, εἰς οὕτω μικρὰ διαιρουμένου τοῦ
ὄλου, εἰς τὸ περιέχον ἀναλύεσθαι· ὥστ' οὐδ' οὕτως ἂν εἴη καθ' αὐτά,
5 ἀλλὰ μέρη τούτων εἰς 2 ἀνελύθη.

Οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ μὴ φθείροιτο, ἀλλὰ μένοι, οὐδ' οὕτως ἂν εἴη
ἐνεργεῖα αἰσθητόν. ἀλλὰ καὶ τότε δυνάμει· πάντα μὲν γὰρ τὰ ἐν τοῖς 10
ὄλοις μέρη, ἔστ' ἂν ἐν τοῖς ὄλοις ᾗ, δυνάμει ἐστὶν αἰσθητὰ καὶ οὐκ ἐνεργεῖα·
καὶ γὰρ τὰ μέρη τοῦ ὄλου οὕτως ἔχει τὸ εἶναι. οὕτω δὲ καὶ τῶν μορίων
10 τὰ τηλικαῦτα, ὡς διὰ μικρότητα διαφεύγειν τὴν αἰσθησιν, καὶ χωρισθέντα
τῶν ὄλων φυλάσσει τὸ δυνάμει, ὅσον μὲν ἐπὶ τῇ αὐτῶν φύσει αἰσθητὰ
ὄντα | καὶ ἔχοντα τὸ πάθος (καὶ γὰρ ἐν τῷ ὄλῳ ὄντα αἰσθητὰ ᾗ, † ἐπεὶ 248
οὖν ἡ ὄψις, εἰ καὶ μὴ καθ' αὐτά), διὰ δὲ σμικρότητα τὴν αἰσθησιν δια-
φεύγοντα. τούτου δὲ αἴτιον, ὅτι ἡ ὑπεροχὴ τῆς αἰσθήσεως οὐ καθ' αὐτὴν
15 αἰσθητῇ, τουτέστιν οὐ πᾶν μόνιον τοῦ αἰσθητοῦ αἰσθητόν ἐστι καθ' αὐτό· 5
ὑπεροχὴν γὰρ αἰσθήσεως εἴη ἂν λέγων ἀντὶ τοῦ κατ' ἐνέργειαν. ὑπεροχὴ
δὲ τοῦ αἰσθητοῦ εἴη ἂν μόνιον, οὐ ἀφαιρεθέντος τὸ καταλειπόμενον ἔτι
αἰσθητόν ἐνεργεῖα μένει. εἰ τοῦτο οὖν τὸ μόνιον τὸ ἀπὸ τοῦ αἰσθητοῦ
ἀφαιρούμενον οὐ πᾶν ἐστι, μονωθὲν καὶ χωρισθὲν τοῦ ὄλου, καθ' αὐτὸ
20 αἰσθητόν, ἀλλὰ δυνάμει, (δυνάμει) μὲν εἴη ἂν καὶ τότε αἰσθητόν, ἐνεργεῖα 10
δὲ οὐ. καὶ γὰρ καὶ ὅτε ἐν ὄλῳ ᾗ τῷ ἐνεργεῖα αἰσθητοῦ, οὐ καθ' αὐτὸ
ᾗ αἰσθητόν. ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτο οὐδὲν αἰσθητόν ᾗ.

Ἡ τὸ λεγόμενον τοιοῦτόν ἐστιν· ὡς γὰρ ἡ ἀκριβεστέρα αἰσθησις 249
ὑπερέχει τινὶ δυνάμει αἰσθητικῇ τῆς ἡττον ἀκριβοῦς (οὐ γὰρ κατ' ἄλλο τι
25 ἡ ὑπεροχὴ τῆς ἀκριβεστερας αἰσθήσεως ἢ κατὰ δύνανμιν αἰσθητικὴν), οὐ
μὴν καθ' αὐτὴν ἡ ὑπεροχὴ αὐτὴ γινομένη αἰσθησις ἐστὶ (τὸ γὰρ αἰσθητῇ
εἶπεν ἀντὶ τοῦ αἰσθητικῇ· οὐ γὰρ εἴ τις τρσαύτην ἔχουσα δύναμιν, ὅση 5
ἐστὶν ἡ αἰσθητικὴ ὑπεροχὴ ἐν τῇ ἀκριβεστερα αἰσθήσει, ἥδη καὶ αἰσθα-

1 θαλάτταν a ἐγχυθεὶς Arist. φυλάσσει] *servabit* T αὐτοῦ libri
2 τῆς om. V θαλάττης a 3 μόρια (τὰ) conl. Thurot τηλικαύτης a ἄλογον V
3. 4 διαιρουμένου—εἰς om. T, sed post ἀναλύεσθαι add. *si possit per totum* διαιρού-
μενα a (corr. M) 5 ἀνελύθη V 7 ἀλλὰ om. T 8 ἔστ' erunt T
ἡ T 9 γὰρ] πάντα a (corr. M) 10 τὰ om. V σμικρότητα a
11 τῶν] εἶναι a φυλάσσει A: φυλάσσοι V: φυλάσσειν Pa: φυλάζει T ὅσω Pa
αὐτῶν libri φύσιν a (corr. M) 12. 13 ἐπεὶ οὖν] ἐπεισὶ γοῦν conicio v. p. 116,23
et Arist. p. 446a1 13 ἡ ὄψις] τὰ αἰσθητὰ Pa καὶ om. a (habet etiam M)
13.14 διαφεύγειν M 14 αἰτίαν V 15 αἰσθητῇ TPa: αἰσθητὰ V: αἰσθητήν A 16 αἰσθη-
σις A κατ' ἐνέργειαν corruptum censet Thurot, αἰσθητοῦ subaudi 18 αἰσθητήριον a
(corr. M) ἐνεργεῖα V 19 οὐ πᾶν ἐστὶ] spat. vi litt. T καὶ] καὶ V
20 δυνάμει addidi μὲν scripsi: μένει TVAP: μένειν a: om. M 21 καὶ γὰρ]
οὐ γὰρ a ὅτι a τῷ VA: τὸ P: om. a: τῶν M αἰσθητῷ VA: αἰσθητῶν M:
αἰσθητόν Pa 22 οὐδὲ (δυνάμει) conicio ᾗ αἰσθητόν V 25 ἡ om. V
26 κατ' αὐτὴν APa αὐτῇ MVA: αὐτῇ P: αὐτοῦ a: om. T: αὐτῇ Thurot
γενομένη A αἰσθητῇ TP (αἰσθητικῇ V huc refert Duemmler) αἰσθητικῇ V (ut
testatur Mau) A: αἰσθητικοῦ TPa 27 ἔχει MA 28 ἡ om. V αἰσθητικῇ
ὑπεροχῇ V: ὑπεροχῇ αἰσθητικῇ MA: ὑπεροχῇ T: αἰσθητικῇ Pa

www.libtool.com.cn

νεσθαι ἂν δύναιτο· καίτοι αὖξει τὴν αἰσθησιν τῇ προσθήκῃ· δυνάμει γὰρ 249
ἐν τῇ ἀκριβεστέρα αἰσθήσει ἢ ὑπεροχῇ ἐνυπάρχει, καὶ ἔστιν αἰσθησις
δυνάμει, ἀλλ' οὐχ οὕτως ὥστε καὶ χωρισθεῖσα καθ' αὐτὴν αἰσθησις εἶναι),
οὕτως καὶ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἕνα τῶν μορίων οὕτως ἐστίν, ἐν τῷ ὅλῳ 10
5 ὄντα, δυνάμει αἰσθητά, ὥς ὄντα μὲν ἐν τῷ ὅλῳ συντελεῖν τι αὐτῷ πρὸς
τὸ αἰσθητῶ εἶναι, χωρίσθεντα μέντοι καὶ καθ' ἑαυτὰ γινόμενα μὴ εἶναι
αἰσθητά δι' ὑπεροχὴν. (ὑπεροχὴν) γὰρ καὶ αἰσθήσεως λέγειν ἂν καὶ τὴν ἐν 250
τῇ ἀκριβεστέρα γινομένην πρὸς τὴν ἥττον ἀκριβῆ. ὅρᾳ μὲν γὰρ τι πλεόν ἢ
ἀκριβεστέρα αἰσθησις, ἀλλ' οὐχ οὕτως ὥς ὑπερβάλλουσα οὐχ ὁμοίως αὐτὸ
10 οὐχ ὅρᾳ τῇ ἀκριβείᾳ, ἀλλ' ἀκριβέστερον. λίαν δὲ ἀνυσίμως ἐδειξε τὸ
προκειμένον τῇ τῆς αἰσθήσεως ὑπεροχῇ χρῆσάμενος καὶ τὴν ὁμοιότητα 5
δεῖξας αὐτῶν. ὥς γὰρ ἢ ὑπεροχῇ τῆς ἀκριβεστέρας αἰσθήσεως συντελοῦσα
εἰς τὴν αἰσθησιν τῷ ἔχοντι χωρισθεῖσα οὐκ ἔστιν αἰσθησις καθ' αὐτὴν,
οὕτως οὐδὲ τὸ τηλικούτον μῶριον τοῦ αἰσθητοῦ χωρισθὲν ἔσται καθ' αὐτὸ
15 αἰσθητόν, ἀλλ' ὁμοίως μὲν αἰσθητόν, ὥς ἦν καὶ ὅτε ἦν ἐν τῷ ὅλῳ·
δυνάμει γὰρ καὶ τότε· οὕτως γὰρ ἢ ὑπεροχῇ τῆς ἀκριβεστέρας αἰσθήσεως 10
καθ' αὐτὴν λαμβανομένη αἰσθησις δυνάμει τῷ προστεθείσης ἄλλης δυνά-
μεώς τινος αἰσθησις γίνεσθαι. οὐ μὲν γὰρ, ἐπεὶ μὴ καθ' αὐτὸ αἰσθητόν ἐστι
χωρισθὲν, διὰ τοῦτο ἀναίσθητον καὶ ἀπαθὲς | ἔσται· ἀλλ' ἔσται καθ' 251
20 αὐτὸ ὃν δυνάμει αἰσθητόν· ἔχει μὲν γὰρ τὰ πάθη τὰ αἰσθητά, διὰ δὲ
σμικρότητα ἐκπέπτωκε τοῦ καθ' αὐτὸ κινεῖν τὴν αἰσθησιν δύνασθαι.
ἐνεργείᾳ δὲ αἰσθητὸν ἔσται ἄλλοις ὁμοίοις προσγενόμενον. ὅταν γὰρ
ἀθροισθῇ ταῦτα ᾧ κατ' ἰδίαν ὄντα καὶ κεχωρισμένα δυνάμει μόνον ἦν 5
αἰσθητά, δι' ἀσθένειαν μὴ δυνάμενα τὴν αἰσθησιν κινεῖν ἐνεργείᾳ, καὶ
25 γένηται ἐξ αὐτῶν τηλικούτον ὥς δύνασθαι κινεῖν ταύτην, † δι' ὧν ἢ κατ'

1 δύναιτο Thurot: δύναται libri καὶ αὖξειν Pa (corr. M) 1—3 τὴν αἰσθησιν—
ὥστε om. a(M) 2 ἐνυπάρχει] ἐν ὑπεροχῇ V αἰσθησίς ἐστι P 3 καί]
est T (sic Thurot, corr. ei) κατ' αὐτὴν APa αἰσθησιν VPa εἶναι om. T
4 ante alt. ἐν add. ὥς a 5 αἰσθητά δυνάμει V 6 τὸ] τῷ Va καὶ om. T
αὐτὰ a 7 adhuc ante δι' interpungebant, quare δι' ὑπεροχὴν suspecta habet Thurot
ὑπεροχὴν addidi καὶ αἰσθήσεως V: αἰσθήσεως Pa: καὶ αἰσθησιν MTA 7. 8 ἐν
τῇ ἀκριβεστέρα Pa: ἐν τῷ ἀκριβεστέραν V: ἐν τῷ ἀκριβεστέρω A: ἀκριβεστέραν T
8 γινομένην P ὁρῶμεν a μὲν om. MT 9 οὐχ οὕτως ὥς Pa: οὐ τοῦ ὥς
V: οὐ τοῦτω A: non hoc ut T ὑπερβάλλουσα—ἀκριβέστερον corrupta censet Thurot
οὐχ ὁμοίως om. M αὐτὰ V 10 οὐχ om. M ὅρᾳ τῇ scripsi (cf. v. 3):
ὅρᾳ τῇ TVPa: ὁρατῇ A δέ] γὰρ A ἀνυσίμως om. T 12 ἀκριβε-
στάτης V 13 τοῦ ἔχοντος Pa (corr. M): om. T καθ' αὐτὴν om. T
αὐτὰ V 14 ante οὕτως add. καὶ A αὐτὰ V 15 μὲν om. V
16 αἰσθήσεως om. Ta (habet etiam M) 17 αὐτὰ V αἰσθησιν V δυνάμει
TVa: δυνάμει ἐστὶ Pa 18 τινὰ a (corr. M) αἰσθησιν Aa (T anceps)
αὐτὰ V 19 propter hoc et sensibilis T 20 alt. τὰ V: om. APa 22 ἄλλοις
ὁμοίοις Thurot: ἄλλοις ὁμοίως MTV: ἄλλως ὁμοίως A: ἀλλ' οὐχ ὁμοίως Pa προσγενό-
μενον prius V, Pa (Arist.): προσγινόμενον (T)V²A 23 καὶ om. a 24 δυνάμεθα A
24. 25 καὶ γένηται VA (et fiat T): γίνεταί Pa 25 τηλικούτον—ταύτην] actu T
ταύτην scripsi: ταῦτα VA: αὐτὰ Pa: αὐτὴν Thurot δι' ἡνωμένων conicio, corruptum
δι' ὧν alterius corruptelae γίνεταί causa ἢ om. a

ἐνέργειαν αἰσθητοῖς γίνεται. οὐ γὰρ ἐν ποιότητι μόνῃ, ἀλλὰ καὶ ἐν ποσότητι 251
 τῆς δυνάμεως ἢ ὑπὸ τοῦ αἰσθητοῦ τότε κίνησις γίνεται ἐνεργείᾳ αἰσθητῇ,
 οὐχ ὡς ἐκάτερον αὐτῶν κατ' ἰδίαν ὃν αἰσθητόν, ἀλλ' ὡς διὰ τὴν σύνθεσιν 10
 συντελοῦντα τῷ ὅλῳ τῷ [τε] ἐξ αὐτῶν εἰς τὸ δύνασθαι κινεῖν τὴν κατ'
 5 ἐνέργειαν αἰσθησιν. οὕτω γὰρ καὶ ἐν τῷ ὅλῳ ὄντα δυνάμει αἰσθητά, οὐχ
 ὡς ἐνεργείᾳ δυνάμενά ποτε γίνεσθαι καθ' αὐτά, ἀλλ' ὡς μέρη. μέρη 252
 γὰρ ἦν τοῦ καθ' αὐτὸ αἰσθητοῦ, καὶ εἴη ἂν τῆς δυνάμεως αὐτῶν τῆς πρὸς
 τὴν αἰσθησιν, ἣν ἔχει κεχωρισμένα ἐνεργείᾳ, † ἢ ὑστέρα δύναμις, καθ'
 ἦν ἐν τῷ ὅλῳ ὄντα καὶ μέρη δυνάμει ἐλέγετο αἰσθητά εἶναι. τότε γὰρ 5
 10 αὐτῶν ἢ αἰσθησις ἀντιλαμβάνεται πως καὶ ἐνεργεῖ περὶ αὐτά, εἰ καὶ μὴ
 ὡς καθ' αὐτὰ ὄντα κεχωρισμένα.

Δείξας δὲ ταῦτα ἐπιφέρει· ὅτι μὲν οὖν ἔνια μεγέθη καὶ πάθη
 λανθάνει καὶ διὰ τίνα αἰτίαν καὶ πῶς αἰσθητά καὶ πῶς οὐ,
 εἴρηται, τῷ μὲν μεγέθῃ 'καὶ πάθῃ' προσθεῖς· οὐ γὰρ τῷ ἀπαθῇ εἶναι
 15 ἔνια μεγέθη λανθάνει τὴν αἰσθησιν [οὕτως γὰρ], ἀλλὰ καὶ τὰ πάθη, ὡς
 τὰ μεγέθη, λανθάνει τὸ δὲ καὶ διὰ τίνα αἰτίαν, ὅτι οὐ διὰ τὸ [μὴ] 10
 ἀπαθῇ τε καὶ χωρὶς τινος αἰσθητῆς διαφορᾶς εἶναι λανθάνει τὴν αἰσθησιν
 (οὕτω γὰρ γίνεται τὸ ἀπορηθὲν τὸ ἐξ ἀναισθητῶν καὶ ἀπαθῶν τὰ πάθη 253
 τε καὶ τὰ αἰσθητά γίνεσθαι, ὡς ἐδόκει τοῖς ἀτόμοις ἀρχαῖς ὑποτιθεμένοις),
 20 ἀλλὰ τῷ ἔχειν μὲν, ἐλάττω μέντοι εἶναι ἢ ὡς κινεῖν τὴν αἰσθησιν καθ'
 αὐτά ὄντα δύνασθαι. διὰ τοῦτο γὰρ οὔτε πάντα αἰσθητά, εἰς ἄπειρον γινο-
 μένης τῆς διαιρέσεως, οὔτ' ἔστι τινα μόρια τῶν αἰσθητῶν ἀναισθητα καὶ 5
 ἀπαθῇ τῇ αὐτῶν φύσει. ὅταν μὲν οὖν ταῦτα τὰ καθ' αὐτά διαλανθάνοντα
 τὴν αἰσθησιν ἐνυπάρχῃ τινὶ καὶ ἅμα τοσαῦτα ὡς ἥδη κινεῖν τὸ ἐξ

1 μόνῃ MTVA: μόνον Pa 2 τῆς om. A ἢ om. a ἀπὸ conl. Thurot
 τότε om. T 3 συνήθειαν A 4 συντελοῦντα TVP: συντελοῦνται A: συντελοῦν a
 4. 5 τῷ τε—τῷ ὅλῳ om. Pa (habet etiam M) τε delevi (v. p. 121,1), intercidit simul
 cum τῷ in margine desecto M κινεῖν om. V 5 post αἰσθησιν add. ἐντιθεμένῳ M
 7 alt. τῆς Pa: τῇ V: τὴν A 8 κεχωρισμένην Pa ἢ ὑστέρα] προτέρα ἢ conl. Thurot:
 πρεσβυτέρα ἢ conicio aut ἐνέργεια ἢ (cf. v. 10) 9 καὶ om. a μέρει A ante εἶναι
 add. ὄντα Pa (om etiam M) 10 ἐνεργείᾳ (actu) T καὶ εἰ V 11 post ὄντα
 add. καὶ Thurot 14 τῷ μὲν μεγέθῃ MAPV (μεγέ^θ V): τῷ μεγέθει a: magnitudinibus T
 καὶ πάθῃ TAA: ὅτι καὶ πάθῃ P: τὸ πάθος V: τὸ καὶ πάθῃ conicio προσθεῖς
 VAP (apponens corr. in apponens T): προσέθηκεν a 14—16 οὐ γὰρ—λανθάνει] sicut
 enim quedam magnitudines que sine passione sunt latent sensum, sed et passiones et magnitu-
 dines accipit T 14. 15 τῷ—γὰρ] μόνα τὰ μεγέθη λανθάνει τὴν αἰσθησιν e. gr. conl.
 Thurot, traditam lectionem ex sequentibus interpolatam censens 14 ἀπαθῇ V
 15 οὕτως γὰρ (cf. v. 18) delevi ἀλλὰ TPA: ἂν Va 16 λανθάνει a
 τὸ] hec T οὐ A²Pa: μὴ A¹: om. TV 16. 17 propter ea que sine passione T
 16 μὴ del. Thurot (cf. T) 17 αἰσθητῆς τινος TP 18 παθῶν a 20 τῷ
 ἔχειν μὲν Aa (τὰ πάθη subaudi): τῷ ἔχειν μὴ P: in humido (in habendo Thurot) T: τῷ
 ἔχειν V ἔλαττον A μέντοι a: quidem secundum T: μὲν τὸ VAP
 21 αὐτὰ V: αὐτὸ APa δύνασθαι om. T ut vid. ἄπορον A 22 οὔτ'
 ἔστι MTAP: οὔτε Va 23 τὰ bis habet P 24 ἐνυπάρχει V (Alex. vid. com-
 probare Arist. codd. LSU ἐνυπάρχει τοῦτω τοσαῦτα) τοιαῦτα A τὸ TV, v. 4:
 τὰ APa

www.libtool.com.cn

αὐτῶν τὴν αἰσθησιν δύνασθαι καὶ μὴ μόνον ἢ αἰσθητὰ τὰ ἐξ αὐτῶν 253
δυνάμει, οὕτως ἔτι ἐν τῷ ὄλῳ ὄντα συντελεῖ τι τῷ ὄλῳ πρὸς τὴν ἐκείνου 10
αἰσθησιν, ἀλλ' οὐ δυνάμει οὕτως ἐν τῷ ὄλῳ αἰσθητὰ ὥς, ἂν χωρισθῇ,
δύνασθαι καὶ καθ' αὐτὰ αἰσθητὰ εἶναι.

- 5 Ὅταν δὲ τὰ μόρια τοῦ συνεχοῦς τε καὶ αἰσθητοῦ μεγέθους τηλικαῦτα
ᾗ, ὥς | μὴ μόνον συντελεῖν τῷ ὄλῳ πρὸς τὸ εἶναι αἰσθητῷ τῷ καὶ αὐτὰ 254
εἶναι ὄντα ἐν αὐτῷ δυνάμει αἰσθητὰ, ἀλλὰ καὶ χωρισθέντα καθ' αὐτὰ
ἐνεργεῖα αἰσθητὰ εἶναι, ἀναγκαῖον ταῦτα τὰ μεγέθη πεπερασμένα
κατὰ ἀριθμὸν εἶναι ἐν τῷ μεγέθει· οὐ γὰρ οἷόν τε εἰς τηλικαῦτα ἄπειρα
10 μεγέθη διαιρεῖσθαι (τὸ) πεπερασμένον. αἱ γὰρ εἰς τριαῦτα διαιρέσεις 5
ῥητοὶ τῇ εἰς ἴσα· οὐ γὰρ ἔτι εἰς ἐλάττω ὁ οὕτω διαιρῶν διαιρεῖ. διττὸν
γὰρ τὸ δυνάμει αἰσθητόν, τὸ μὲν, ὅτι ἐν τῷ ὄλῳ ἐστὶ καὶ μηδέπω κεχώ-
ρισται, δυνάμενον καὶ χωρισθὲν ἐκείνου καθ' αὐτὸ αἰσθητόν εἶναι, τὸ δὲ
ὅτι συντελεῖ τῷ ὄλῳ πρὸς τὸ εἶναι αἰσθητῷ, οὐκ ὄν καθ' αὐτὸ ἐνεργεῖα 10
15 αἰσθητόν οὐδέποτε. τὰ δὲ οὕτως δυνάμει αἰσθητὰ ἐν τῷ ὄλῳ ὥς καὶ καθ'
αὐτὰ αἰσθητὰ δύνασθαι εἶναι πεπερασμένα γίνεται, ὥς ἐγένετο καὶ ἡ εἰς
ἴσα αὐτῶν διαιρέσεις. οὐ γὰρ εἰς ἄπειρα αἰσθητὰ ἐνεργεῖα οἷόν τε τὸ
συνεχὲς διαιρεῖσθαι, ὥσπερ οὐδὲ | εἰς ἴσα. ὥς οὖν τὰ ἄπειρα μέρη ἐν τῷ 255
συνεχεῖ δυνάμει μὲν ἐστίν, ἐνεργεῖα δὲ οὐδέποτε, οὕτως καὶ τὰ αἰσθητὰ
20 τὰ κατὰ τὴν ἐπ' ἄπειρον τομὴν διαιρούμενα δυνάμει μὲν ἔσται αἰσθητὰ,
ἐνεργεῖα δὲ αἰσθητὰ οὐδέποτε καθ' αὐτὰ γίνεται. ὥς δὲ τὰ τηλικαῦτα
μέρη τοῦ συνεχοῦς πεπερασμένα τῷ ἀριθμῷ, οὕτω καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ὄντα 5
αἰσθητὰ πάθη, τῷ τὴν τούτων διαίρεσιν τὴν οὕτω γινομένην κατὰ συμβε-
βηκὸς γίνεσθαι καὶ οὐ καθὼς τὴν αὐτῶν ἢ κατ' εἰδὴ διαίρεσις, συνδιαρου-
25 μενα τοῖς μεγέθεσιν, ὥς ἂν ἐκεῖνα ἔχοι τὸ ἄπειρόν τε καὶ πεπερασμένον,
οὕτω καὶ αὐτὰ ἔχει, κατὰ συμβεβηκὸς μέντοι. ἔδειξεν οὖν ὅτι μήτε πᾶν 10
μόριον τοῦ αἰσθητοῦ αἰσθητόν ἐνεργεῖα μὴθ' ὅτι ἐξ ἀναισθητῶν καὶ ἐξ

1 καὶ μὴ om. M ἢ VAPa: ἐστίν M: om. T: εἶναι conicio αἰσθητόν τὸ ἐξ
conicio τὰ om. a ἐξ αὐτῶν om. M 2 ἔτι TVP: ἔστι A: ὥς M: om. a
ἐκείνου Thurot (cf. p. 116,16): ἐκείνων libri 4 δυνάμει V 5 μεγέθη A
6 ἢ MTVA: καὶ Pa μόνως Pa (corr. M) πρὸς τὸ εἶναι M (cf. v. 14 et
p. 119,5): τὸ εἶναι VAPa (*quod sit* T) καὶ MVAP: om. Ta 7 ὄντα εἶναι V
8 αἰσθητὰ ἐνεργεῖα V πεπερασμένως M 9 εἰς] εἰ a 10 τὸ add. Thurot
πεπερασμένα Pa 12. 13 κεχώρισται scripsi: κεχωρίσθαι libri 14 αἰσθητόν
Pa(T) ὃν M(T?): ὃν τὸ VA: ὄντω P: ὄντα a αὐτὰ Pa (corr. M)
15 ὥς om. a (habet etiam M) 16 ἐγένετο a ἢ V, e corr. A: om. Pa: εἰ T
16. 17 καὶ εἰ εἰς ἴσα αὐτὰ τὴν ἢ conicio (*esset* add. T), ἢ iam Thurot add. 19. 20 ἐστίν
—μὲν om. T 20 τὰ om. a (habet etiam M) ἐστίν V 21 ὥς] οὐ a 23 πάθος
Pa (corr. M) τῷ κατὰ Pa (corr. M) prius τὴν] spat. iv litt. V
γινομένων a (corr. M) 24 καὶ] δὲ Pa (corr. M) αὐτῷ Pa: αὐτοῖς M
24. 25 συνδιαρουμένα TA: συνδιαρουμένη VPa 25 ἔχη a (sed v. p. 116,14)
26 αὐτὸ V ἔχει TAP: ἔχοι V: ἔχη a μὲν τι A πᾶν μήτε V
27 αἰσθητόν MA: om. TVPa μὴθ' μὴδ' Pa ὅτι del. Thurot καὶ ἐξ
om. T

www.libtool.com.cn

ἀπαθὼν τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ πάθη, καὶ ἐτήρησε τὸ πᾶν μόνον τοῦ αἰσθη-
τοῦ αἰσθητὸν εἶναι τῇ αὐτοῦ φύσει.

Οὐ μὴν, εἰ | ἔστι τι ἀναίσθητον μέγεθος καθ' αὐτό, ἧδη ἔστι καὶ 256
μέγιστόν τι ἀναίσθητον καὶ ἐλάχιστον αἰσθητόν. τῷ γὰρ ἐπ' ἄπειρον εἶναι
5 τοῦ μεγέθους τὴν διαίρεσιν, ὡς δέδεικται, καὶ τοῦ μεγέθους τὸ μέρος
μέγεθος εἶναι, πᾶν μὲν τὸ ἀπὸ τοῦ ληφθέντος ὡς ἐλαχίστου αἰσθητοῦ ἀφαι-
ρούμενον, (ὥς) εἶναι ἀνεπαίσθητον μέγιστον τὸ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν, διαιρετὸν δ
ἔσται. διαιρούμενου δὲ αὐτοῦ καὶ προστιθεμένου καθ' ἕκαστον τῶν μορίων
αὐτοῦ τῷ (ἀνεπ)αίσθητῳ γενομένῳ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τούτου, εἰ μὲν
10 μένοι ἀνεπαίσθητον ἔτι προστιθεμένων τούτων, οὐκ ἦν μέγιστον ἀνεπαί-
σθητον τὸ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν. εἰ δὲ αἰσθητὸν γίνοιτο καθ' ἑκάστην 10
προσθήκην, ἐλάχιστον αἰσθητὸν ἀφ' οὗ ἀφαιρεθὲν τούτο τὸ τεμνόμενον καὶ
προστιθέμενον ποιήσει τὸ ἀνεπαίσθητον· καὶ γὰρ ἢ μέρους αὐτοῦ ἀφαι-
ρεθέντος προστεθὲν αὐτῷ καὶ οὕτω | ποιῇ αὐτὸ αἰσθητόν· ὥστ' οὐκ ἦν 257
15 ὅλον τὸ μετὰ τοῦ ἀφηρημένου ἐλάχιστον αἰσθητόν. καὶ τοῦτο ἔνεστι
δεικνύει ἐπὶ πάσης ἀφαιρέσεως. ὥστ' εἰ καὶ ἔστι τι ἀνεπαίσθητον, ἀλλ'
οὐ μέγιστον, ὥσπερ οὐδὲ τι αἰσθητὸν ἐλάχιστον, εἰ καὶ ἔστι τι ἀνεπαί-
σθητον· ἔτι δὲ εἰ πᾶν μέγεθος δύναμει ἐστὶν αἰσθητόν (τὸ γὰρ ἀνεπαί- δ
σθητον οὐ τῇ ἑαυτοῦ φύσει τοιοῦτον, ἀλλὰ διὰ τὴν τῆς αἰσθήσεως
20 ἀσθένειαν), οὐκ ἂν εἴη ἀνεπαίσθητόν τι μέγεθος τῇ αὐτοῦ φύσει· ὥστε
οὐδὲ μέγιστον. εἰ δὲ μήτε ἐλάχιστόν τι ἐστὶν αἰσθητὸν τῇ αὐτοῦ φύσει
μήτε μέγιστον ἀνεπαίσθητον, οὐδ' ἂν ἐλάχιστόν τι ὦν τῇ αὐτοῦ φύσει
μέγεθος δεικνύοιτο, ὡς οἶεται ὁ Διόδωρος δεικνύει.

10

1 τετήρηκεν a 2 ante αἰσθητόν add. τὸ A αὐτοῦ libri 3 ss. cf. Epi-
curea p. 17, 1 ss. U. 3 τι om. Pa (habet etiam M) αὐτὰ V 4 αἰσθη-
τόν om. T 5 μέρος om. Pa (habet etiam M) 6 μὲν TVPa: μὲν γὰρ A:
om. M 6. 7 ἐλάχιστον αἰσθητόν ἀναφαιρόμενον V 7 ὡς addidi εἶναι
om. M μέγιστον V: magnum T: μέγιστον γέννηται A: μέγεθος Pa: om. M
τὸ VA (quod . . . erit T), cf. v. 11: τῷ Pa: om. M 7. 8 διαιρετὸν ἔσται MV: ἀδια-
ρετον ἔσται T: διαιρετὸν εἶναι A: διαιρετῷ εἶναι P: διαιρετὴν εἶναι a 8 προστιθεμένων M
9 αὐτοῦ TAP: αὐτῷ Va ἀνεπαίσθητῳ scripsi: αἰσθητῷ libri γενόμενον V
10 μένοι e corr. A (maneat T): μένη V: μένει Pa, sed cf. v. 11 ἦν] erit T
magnum T 11 γίνοιτο AP: γένοιτο Va 12 τοῦτο] habet T 13 ποιήσει·
V: faciant T μέρος αὐτοῦ ἀφαιρεθὲν conl. Thurot: μέρος τοῦ ἀφαιρεθέντος conicio
14 προστεθὲν TVPa, e corr. A: προστιθὲν prius A: καὶ προστεθέντος M καὶ om. M, fort.
recte ipsi T 14. 15 ὥστ'—αἰσθητόν om. A 15 ὅλον τὸ TVP: τὸ ὅλον a
μεταξὺ Pa 16 δεικνύσθαι TA ἐπὶ] καὶ ἐπὶ a εἰ om. Pa (habet etiam M)
16—18 ἀλλ'—ἀνεπαίσθητον om. Pa (habet etiam M) 17 magnum T τι scripsi:
τὸ VA: om. T 17. 18 εἰ—ἀνεπαίσθητον del. Thurot 18 ἔτι] ἔστι A
18. 19 ἔτι—ἀνεπαίσθητον om. T 19 αἰσθήσεως MTVP: φύσεως Aa 20 αὐτοῦ
libri post φύσει add. ἀνεπαίσθητον, tum spat. M 20. 21 ὥστε—φύσει om. Pa (habet
etiam M) 21 μέγιστον V: μέγα MTA αὐτοῦ VA: om. M (. . . M teste Thurot)
22 μέγα T οὐδ' Thurot: οὗτ' VAPa αὐτοῦ libri 23 Διόδωρος] Cronus
v. Zeller II 14 p. 267², eisdem verbis utitur Simpl. in Phys. p. 926, 20 D.
δεικνύσθαι A

p. 446·20 'Απορήσεις δ' ἂν τις, εἰ ἄρα ἀφικνοῦνται τὰ αἰσθητὰ
ἢ αἰ κινήσεις αἰ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν.

Ἡ ἀπορία νῦν ἔστιν, εἰ πάντα τὰ αἰσθητὰ πρὸ τοῦ τῇ αἰθήσει προσ- 258
βάλλειν πρῶτον ἐν τῷ ἡμίσει τοῦ διαστήματος τοῦ μεταξὺ τῆς τε αἰσθήσεως
5 καὶ αὐτοῦ γίνεται. τοῦτο γὰρ ἐπὶ μὲν τινων αἰσθητῶν γινώριμον, ὡς ἐπὶ
τε τῶν ψόφων καὶ ἐπὶ τῶν ὁσμῶν. οὕτε γὰρ εὐθὺς τῷ γενέσθαι τὸν
ψόφον ἢ ἀκοή (ἀμέλει οἱ πόρρωθεν ὄντες τῶν πλησίον βραδύτερον ἢ
ἀκούουσιν, ὡς ἐν χρόνῳ πλείονι φερομένου τοῦ αἰσθητοῦ πρὸς αὐτοὺς διὰ
(τὴν διὰ) πλείονος διαστήματος φέρεσθαι), ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὁσμῶν ὁμοίον
10 τὸ γινόμενον· οὐ γὰρ εὐθὺς τῷ τὸ εὐῶδες παρενεχθῆναι ἢ ὁσφρησις, οὐδὲ
κατὰ ταῦτόν οἷ τε ἐγγὺς αὐτοῦ καὶ οἱ πόρρω αἰσθάνονται. ἐπὶ μὲν οὖν
τούτων γινώριμον· ζητεῖσθαι δὲ ἄξιον, εἰ καὶ ἐπὶ τῆς ὀψεως οὕτως, εἰ καὶ 10
δεῖ ἐνεχθῆναι τι ἀπὸ τοῦ ὁρατοῦ καὶ τοῦτο ἐν χρόνῳ τῷ τὸ φερόμενον πᾶν
διάστημα ἐν χρόνῳ κινεῖσθαι.

15 Ἡ μὲν ἀπορία αὕτη. εἶπε δὲ τὸ ἄρα ἀφικνοῦνται ἢ τὰ αἰσθητὰ | 259
ἢ αἰ κινήσεις αἰ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν, ὅτι τοῖς μὲν ἐδόκουν ἀπόρροιαι
τινες ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν πρὸς τὰς αἰσθήσεις φέρεσθαι καὶ εἶναι τούτων
τὴν αἴσθησιν (κατὰ δὴ τούτους αὐτὰ τὰ αἰσθητὰ ἀφικνεῖται πρὸς τὰς
αἰσθήσεις), τοῖς δὲ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν οὐδὲν ἀπορρεῖν οὐδὲ φέρεσθαι δοκεῖ, 5
20 κινεῖσθαι δὲ πως τὸ μεταξὺ τοῦ τε αἰσθητοῦ καὶ τῆς αἰσθήσεως καὶ δια-
τίθεσθαι ὑπ' αὐτοῦ τῷ ταύτης εἶναι τῆς φύσεως, ὡς ἔδειξεν αὐτὸς γινό-
μενον τὸ αἰσθάνεσθαι. ἐπεὶ τοίνυν διάφορος μὲν ἡ περὶ τοῦ αἰσθάνεσθαι
δόξα, οὐ πρόκειται δὲ αὐτῷ νῦν περὶ τοῦ πῶς τὸ αἰσθάνεσθαι γίνεται
λέγειν, τὴν ἀπορίαν κοινήν ποιεῖ· εἴτε γὰρ οὕτως εἴτε ἐκείνως γίνεται, 10
25 ἀπορήσειεν ἂν τις, εἰ ἐν τῷ μεταξὺ πρῶτον ἢ τὸ αἰσθητὸν ἢ ἡ ἀπὸ τοῦ

1 εἰ ἄρα TVP: ἄρα A (Arist.) cf. v. 15

alt. αἰ TAP: om. V αἰ ἀπ' αὐτῶν P

4 ἡμίσει α 5 αὐτῶν conl. Thurot

(habet etiam M) alt. ἐπὶ om. V

2 ἢ ante τὰ add. Arist. cf. v. 15

3. 4 προσβάλλειν Ta: προβάλλειν VAP

post γὰρ add. καὶ α ὡς om. a

7 τῶν] τῷ V πλησίον V

9 διὰ τὸ addidi φέρεσθαι del. Thurot: feratur T

MA: τὸ Va κατενεχθῆναι V αἴσθησις a (corr. M) 10 εὐθὺς a τῷ τὸ P: τῷ

αὐτόν A: α. . . αὐτόν (post x ras.) corr. in κατὰ αὐτόν P. 11 κατὰ] μετὰ V κατ'

12 alt. καὶ ε T Thurot

13 δεῖ ἐνεχθῆναι TA: δὴ ἐνεχθῆναι V: διενεχθῆ P'a ταῦτα V ἐν VA: ἐν τῷ Pa

15 μὲν] δὲ T: δὴ conl. Thurot ἀφικνεῖται VA 16 alt. αἰ] ἡ V: ἡ A

16. 17 ὅτι—αἰσθητῶν om. T 17 φέρεσθαι om. a (habet etiam M) 17. 18 et est horum

sensus T 18 δὲ a τούτοις Va 18. 19 τὴν αἴσθησιν A 19 ἀπορρεῖν Aa:

ἀπορρεῖ TVP φέρεσθαι M: φαίνεσθαι TVAPa 20 τε om. Pa (habet etiam M)

21 ταύτην V αὐτόν] ipsum T 21. 22 γινόμενον om. T 22 ἡ περὶ τοῦ

αἰσθάνεσθαι μὲν διάφορος V 23 proponit autem ipse T γίνεσθαι Pa (corr. M)

24 post οὕτως add. νῦν A 25 ἀπορήσοι P: ἀπορήσαι corr. in ἀπορήσει A

εἰς τὸ μεταξὺ (Arist.) conicio aut p. 124,1 γίνεται (cf. 124,8) πρῶτα V ἡ om. Pa

(habet etiam M)

www.libtool.com.cn

αἰσθητοῦ κινήσεις ἐρχεται. εἴτα πρῶτον ὅτι εὐλογον οὕτως ἐπὶ πασῶν τῶν ἐπὶ τῆς ἀκοῆς οὕτως ἔχειν καὶ ἐπὶ τῆς ὁσφρήσεως συνίστησιν. |

Ἐπὶ δὲ τῆς ὀφθαλμίας φησι ζητεῖσθαι τοῦτο, εἰ καὶ ἐπὶ ταύτης οὕτω 260 γίνεσθαι, ὥσπερ Ἐμπεδοκλεῖ δοκεῖ· λέγει γὰρ ἐκεῖνος τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου φῶς 5 πρῶτον ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς γῆς γίνεσθαι, εἰθ' οὕτως ἐν τῇ γῇ. τῆς δ' αὐτῆς δόξης καὶ Δημόκριτός ἐστι καὶ πάντες καθ' οὓς ἀπὸ 5 τῶν ὁρατῶν ἀπορρέον τι φέρεται πρὸς τὴν ὄψιν. καὶ φησιν ὅτι εὐλογον εἶναι ὁρᾷ τὸ πρῶτον ἐν τῷ μεταξὺ γίνεσθαι τὸ ὁρατόν. ἡ γὰρ κίνησις γίνεσθαι ἢ αὐτοῦ τοῦ ὁρωμένου ἢ ἄλλου τινὸς ὑπ' αὐτοῦ· πᾶσα δὲ κίνησις 10 ποθὲν ποι καὶ ἐν χρόνῳ· πᾶς δὲ χρόνος διαιρετός. ἐν <οὖν> τῷ ἡμίσει τοῦ χρόνου τοῦ ἐν ᾧ ἡνέχθη τὸ ὁρώμενον ἢ τὸ ἀπ' αὐτοῦ πάθος καὶ ἡ 10 κίνησις ἢ ἐγγινομένη τῷ μεταξὺ πρὸς τὴν ὄψιν εἴη ἂν ἐν τῷ ἡμίσει ἢ ἐν τινι μεταξὺ τοῦ διαστήματος, ὃ ἐφέρετο καὶ δι' οὗ ἐκινεῖτο, καὶ οὐδέπω πρὸς τῇ ὄψει· φερόμενον ἄρα πρὸς αὐτὴν οὐδέπω ἐωρᾶτο. ὥστε | καὶ ἡ 261 15 ἀκτίς ἡ ἀπὸ τοῦ ἡλίου οὕτως, ὥς φησιν Ἐμπεδοκλεῆς, ὁρᾶται, οὐκ εὐθὺς τῷ τὸν ἥλιον ἀνατεῖλαι οὐδὲ ἅμα ὑπὸ πάντων οἷς ἀνέτειλεν, ἀλλ' ἐν χρόνῳ καὶ ἐν πλείονι τοῖς πορρωτέρω οὖσιν. ἔλαβε δὲ τὸ εὐλογον εἶναι οὕτω γίνεσθαι, εἰ διὰ κινήσεως γένοιτο, δεικνὺς ὅτι, εἰ μὴ οὕτως γίνετο 5 τὸ ὁρᾶν, ἔτι οὐδὲ μετὰ κινήσεως ἔσται.

20 p. 446^b 2 Καὶ εἰ ἅπαν ἀκούει ἅμα καὶ ἀκήκοε καὶ ὅλως αἰσθάνεται καὶ ἡσθεται.

Εἰπὼν ὅτι δοκεῖ εὐλογον εἶναι τὸ πρῶτον ἐν τῷ μεταξὺ τῶν αἰσθητῶν γίνεσθαι φερόμενον πρὸς τὰς αἰσθήσεις πρὸ τοῦ ἡμᾶς αἰθάνεσθαι αὐτοῦ καὶ τοῦτο ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων, οὕτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὁρατῶν,

1 πρῶτα V: deileam quippe ex p. 123,25 illatum τῷ Diels: τῶν libri 1. 2 οὕτως
ἐπὶ πασῶν τῶν <αἰσθήσεων ἔχειν διὰ τοῦ> ἐπὶ τῆς ἀκοῆς οὕτως ἔχειν coniciebam 1 οὕτως
1. 2 τῶν ἐπὶ A: ὥσπερ Pa 1. 2 πασῶν—prius ἐπὶ om. M 1 παθῶν T
VA (sit corr. in sic T): τῶν ἀπὸ Pa: ἐπὶ τῶν V: om. T 2 καὶ om. T 3 ταύτην V
5 πρῶτα V: primo T ἐν τῷ μεταξὺ] intermedio T (in add.) 6 αὐτοῦ MA
ἐστι om. A 8 δοκεῖ T ὁρατόν Thurot: ὁρᾶν VAPa: rideri T 9 prius αὐτοῦ
MTA: ἀπὸ VPa 9. 10 motus enim omnis alicui de quo et in tempore T
10 καὶ om. Pa (habet etiam M) οὖν add. Thurot ἡμῶν a 11 alt.
τοῦ MVA: om. Pa 12 ἐγγινομένη MVA: γινομένη Pa (factus) T ante prius
τῷ add. ἐν Pa(T?) ἡμῶν. a: ἡμῶν P 13 δ APA (more Aristotelico): ὦ
V: ἐν ὧ Thurot (in quo T) 14 τὴν ὄψιν MA αἴρα Ma πρὸς—
οὐδέπω] . . . αὐτὴ M ἐωρᾶτο M(T) Arist.: ὠρᾶτο VP: ὁρᾶτο Aa 15 post
ἡλίου add. εἰ V ὁρᾶται MT: ὁρᾶτο Aa: ὠρᾶτο V: ὠρᾶτο P εὐθὺς a
16 τῷ] τὸ V ἀνέτειλεν V: ἀνέτειλλεν Aa(?): ἀνέτειλεν P: oritur P 17 καὶ
ἐν V (ut testatur Mau), P: καὶ Aa: om. T ἔλαβε δὲ] ἔλαττον V 18 prius εἰ om. a
(habet etiam M) γένοιτο V: δείκνυτο A: ἐδείκνυτο MP: ostendatur T: spat. x litt. a:
γίνετο conicio γένοιτο V 20 εἰ om. T ἅμα ἀκούει T Arist. praeter I.
cf. p. 125,20. 24 post ὅλως add. sentiet et T 21 καὶ] ἡ T 22 post ὅτι
add. οὐ Pa δοκεῖ om. V πρῶτον] πρῶτα καὶ V post μεταξὺ add. καὶ Pa
(om. etiam M) 23 ad sensum T 24 δὲ om. MV

www.libtool.com.cn

προστίθῃσι τοῦτοι τὸ ὅτι * * * οὐδὲν γὰρ διαφέρει τὸ μὴ γένεσιν τοῦ
αἰσθάνεσθαι εἶναι πρὸς τὸ μὴ χρόνον τινὰ γίνεσθαι, ἐν ᾧ τὰ αἰσθητὰ ἐπὶ
τὰς αἰσθήσεως φέρεται. τῶν γὰρ οὐκ ἀεὶ ὄντων τὰ μὲν ὅσα διὰ | γενέσεως 262
εἰς τὸ εἶναι πρόβεισιν οὐχ ἅμα γίνεταί τε καὶ ἔστιν, ἀλλὰ προὑπάρχει τῆς
5 οὐσίας ἢ γένεσις αὐτῶν. διὸ καὶ ἔστι μὲν τι αὐτῶν, ὅτε γίνεται, ἔστ' ἂν
ἢ γινόμενον. τὰ τε γὰρ κατὰ φύσιν γινόμενα οὕτως γίνεται (οἶον ἵππος
οὐχ ἅμα γίνεταί τε καὶ ἔστιν, ἀλλ' ἔως ἂν γένηται, οὐδέπω μὲν ἔστιν 6
ἵππος, ἔστι δέ τι αὐτοῦ), ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ τέχνην· οἰκία τε γὰρ οὕτως
καὶ ἱμάτιον καὶ ὑπόδημα. τότε γὰρ ἔστι ταῦτα, ἃ λέγεται γίνεσθαι, ἔστ'
10 ἂν τοῦ γίνεσθαι παύσῃται· ἔστ' ἂν δὲ γένηται, ἔστι μὲν τι αὐτῶν, οὐ
μὴν αὐτὰ γε.

Ἔστι δέ τινα ἃ οὐ διὰ γενέσεως εἰς τὸ εἶναι πρόβεισιν ἐκ τοῦ μὴ εἶναι,
οὐδὲ ἔστιν αὐτῶν εἰπεῖν ὅτι μέρος μὲν τι ἔστιν, οὐ μέντοι δὲ συμπε- 10
πλήρωται οὐδὲ ἔστιν ὅλα τῷ γίνεσθαι ἔτι καὶ δεῖσθαι χρόνου τινὸς πρὸς
15 τὴν τελείωσιν· παντὸς γὰρ γένεσις ἐν χρόνῳ γίνεται. τοιοῦτόν ἐστιν | 263
ἡ ἀφή· οὐ γὰρ ἔστι γένεσις ἀφῆς· οὐ γὰρ ἐν ἄλλῳ μὲν χρόνῳ γίνεται ἡ
ἀφή, ἐν ἄλλῳ δὲ ἔστιν, ἀλλ' ἅμα ἡρέατό τε καὶ εὐθὺς ἔστιν ἀφή, καὶ οὐκ
ἔστιν εἰπεῖν ὅτι ἔστι μὲν τι τῆς ἀφῆς, οὐδέπω δὲ ἔστιν ἡ ἀφή, ἀλλ' ἔτι
γίνεται. τῶν δὴ τοιούτων καὶ ἡ ἐνέργεια ἢ κατὰ τὰς αἰσθήσεις ἐστίν· οὐ 6
20 γὰρ ἔστι γένεσις αὐτῶν, ἀλλ' ἢ τε ἀκοή ἅμα τε ἀκούει καὶ ἀκήκοε, καὶ οὐκ
ἔστιν εἰπεῖν ὅτι ἔστι μὲν τι τῆς ἀκοῆς, γίνεται δὲ καὶ οὐδέπω ἔστιν ἀκοή·
ἀλλ' ὥς τῆς ἀφῆς πᾶν τὸ ληφθὲν μόριόν ἐστιν ἀφή καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν
τοῦτο ἀφῆς μὲν τι εἶναι, μηδέπω δὲ ἀφῆν, ὁμοίως δὲ καὶ τῆς ἰδρονῆς,
οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἀκοῆς ἔχει· ἅμα γὰρ ἀκούει καὶ ἀκήκοε· πᾶσα 10
25 γὰρ ἐνέργεια αὐτῆς ἀκοή καὶ πᾶν μόριον· διὸ τὸ ἀκοῦον εὐθὺς τῷ ἀκούειν
ἀκήκοεν. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ τὰς αἰσθήσεις ἐνεργειῶν· |
ἀθροῖαι γὰρ αἱ ἐνέργειαι αὐτῶν καὶ ἀντιλήψεις καὶ οὐ δεόμεναι εἰς τελείω- 264

1 προτίθῃσι V τούτω TAPa: τοῦτο V τὸ om. Thurot (T articulum non vertit)
ἐτι del. Usener, idem lacunam agnovit, in qua olim lemma p. 124,20 exstabat
γὰρ om. T 2 γένεσθαι a 4 τε] τι P τε καὶ ἔστιν om. T προὑπάρχειν a
5 δε] ἐτι T ἔστ' ἂν] quando T, item infra v. 9. 10 6 τε om. V γὰρ] vero T
7 τε] τι APa οὐπω A 8 τὰ om. Pa τέχνην VAa: τὴν τέχνην P
9 ἱμάτιον] ἱμάτια a (corr. M) 9. 10 ἔστ'—παύσῃται om. a 10 τοῦ] τοῦτο P
γίνεται A, e corr. P: γένηται a, prius P: γίνεται V αὐτοῦ Pa 11 γε a:
γίνεται VAP: sunt T 12 οὐ om. V 13 ss. cf. Alex. De an. II 143,24 ss. Br.
13. 14 ἔστιν—δεῖσθαι om. Ma (nisi quod M habet δεῖται) 13 μέρος post ἔστιν V
δὲ om. T? 13. 14 συμπλήρωται V 14 δεῖται M 15 πάντως Pa
γένεσις V ἐν—ἔστιν om. T 16 ἔστι—οὐ γὰρ om. T 17 εὐθύς Aa
19 δὲ Ta (corr. M) alt. ἢ MVA: καὶ ἢ TPa 20 prius τε] γε conl. Usener (te
non vertit T) alt. τε APa: τε καὶ V: om T: καὶ Usener, recte ut vid. 21 δὲ]
δὲ τι M; δ' ἐτι conl. Usener 22 πᾶν] παρὰ a 23 τοῦτο] hic T (hoc Thurot): τὸ
conicio 24 πᾶσα TVA: ταῦτα Pa 25 αὐτοῦ V ἀκοή TVA: ἀκούει Pa:
ἀκούειν conl. Usener διὰ Aa τὸ ἀκοῦον TA (conl. Usener): τὸ ἀκούειν VPa
εὐθύς VAP(T): οὐκ εὐθύς a 26 post ὁμοίως add. δὲ a κατὰ τὰς αἰσθήσεις]
sensus T 27 δεόμεναι V

126 www.libtool.com.cn
 σιν χρόνου. πρὸς μὲν γὰρ τὸ τσαῦτα ἀκοῦσαι ἢ τσαῦτα ἰδεῖν ἢ τοσού· 264
 των γεύσασθαι χρόνου δεῖ, πρὸς δὲ τὸ ἀπλῶς ἰδεῖν ἢ ἀκοῦσαι ἢ γεύσασθαι
 οὐκέτι. ἀλλ' οὖν εἰ καὶ οὕτως ἔχουσιν αἱ αἰσθήσεις, οὐδὲν κωλύει τὰ 5
 αἰσθητὰ πρὸ τοῦ πρὸς ταῖς αἰσθήσεσιν εἶναι ἐν τῷ μεταξὺ που εἶναι, ὡς
 5 μὴ ἅμα τῇ ἐκείνων κινήσει καὶ τὰς αἰσθήσεις κινεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν. ὡς
 γὰρ ἐπὶ τῆς ἀφῆς τὰ μέλλοντα ἄψασθαι, ὅτε φέρεται πρὸς ἀλλήλα, οὕτω
 ἄπτεται ἀλλήλων [εἰ] καὶ μὴ ἔστι τι τῆς ἀφῆς τότε, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν
 ἄλλων αἰσθήσεων ἔχειν οἷόν τε, καὶ ἐπ' ἐνίων γε φανερόν τοῦτο. οὐ γὰρ 10
 ὁ ψόφος εὐθὺς τῷ γενέσθαι που ἦδη πρὸς τῇ ἀκοῇ ἔστιν, ἀλλὰ μετὰ τὸ
 10 γενέσθαι ἢ ἀκοῇ αὐτοῦ, ὅταν ἐνεχθῇ πρὸς αὐτήν, ἀντιλαμβάνεται. | διὰ 265
 τοῦτο γινὼν οὐδὲ κατὰ ταῦτόν ἀκούουσιν αὐτοῦ οἷ τε ἀπ' ἐλάττονος ὄντες
 διαστήματος καὶ οἱ ἀπὸ πλείονος· ὕστερον γὰρ οἱ ἀπὸ πλείονος. σημειῶν
 δὲ παρατίθεται τοῦ μὴ ἅμα γίνεσθαι τε τὴν πληγὴν καὶ ἀκούεσθαι τὸ τοῦς
 τῶν λεγόντων πορρωτέρως ἀφεστῶτας ἀκούειν μὲν ψόφου τοῦ ἐκ τῆς φωνῆς, 5
 15 μὴ ἀκούειν δὲ τὸ ῥηθέν, διὰ τὸ ἐν τῷ μεταξὺ [τουτέστι] μετασχηματίζεσθαι
 [τὰ γράμματα] τὰ ἐκ τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν συγκατεμένων
 λόγων γινόμενα ἐν τῷ ἀέρι σχήματα ὑπὸ τῆς πληγῆς καὶ μὴ τοιοῦτους
 ἀφικνεῖσθαι τοὺς ψόφους πρὸς τὴν ἀκοήν, ὁποίους αὐτοὺς οἱ λέγοντες ἐσχη-
 20 ματίσαν. εἴτε δὴ τῷ τὸ σχῆμα ὑπαλλάττεσθαι αὐτῶν ἐν τῇ φορᾷ εἴτε τῷ 10
 20 ἐκλύεσθαι τὸν τόνον τῆς πληγῆς, ὡς Στράτων λέγει (οὐ γὰρ φησιν ἐν τῷ
 σχηματίζεσθαι πως τὸν ἀέρα τοὺς διαφόρους ψόφους γίνεσθαι, ἀλλὰ τῇ
 τῆς πληγῆς ἀνισότητι), ἀλλ' οὖν, ὁποτέρως ἂν γίνηται τὸ μὴ οὕτως
 ἀκούεσθαι, ὡς γίναται ἢ φορᾷ, [καὶ] τῷ ἐν τῷ μεταξὺ διαστήματι, | δι' οὗ 266
 φέρεται, [τῷ] διαδέχεσθαι τὴν πληγὴν ἄλλον ἐξ ἄλλου ἀέρα τοῦτο γίνεται.
 25 Εἰπὼν δὲ ταῦτα περὶ τοῦ ψόφου, περὶ τῶν ἄλλων αἰσθητῶν ὡς ὁμοίως

1 τὸ om. a prius τσαῦτα MA: τοσού^W V: τοσούτου P: τοσοῦτον TA 1. 2 τοσοῦτων
 Thurot: τοσοῦτψ M: τοσοῦτον TAPA: ἀκοῦσαι ἢ V 2 post prius γεύσασθαι add. ἢ ἐπὶ
 τοσοῦτον TA (om. etiam M) χρόνου—γεύσασθαι om. VPa χρόνου δεῖ scripsi: χρόνου
 ἰδεῖν TA: χρόνου δεῖται M πρὸς om. T 3 οὖν om. T 4 πρὸ τοῦ om. A
 πρὸς] πρὸ a (corr. M) 4. 5 που—μὴ] spat. vii litt. V 6 ἄψασθαι a: *tangere* T:
 ἄψασθαι VAP οὕτω TVA: οὕτως P: τότε a 7 εἰ cum Usenero del. aut εἰ καὶ μὴ
 ἔστι πόρρω τῆς e. gr. scrib. *aliquis tactus* T ποτὲ A 8 ἄλλως A
 αἰσθῆσεται Pa (corr. M) ἔχειν TVA: om. Pa: post οἷόν τε M οἷόν τε MAP (on
 in rasura excidit P) a: οἶνται TV γε om. a 9 εὐθὺς Pa που ἦδη V: σπουδῇ
 APA: om. T 10 αὐτὰ a (corr. M) 11 κατ' αὐτόν a αὐτοῦ Thurot (T?):
 αὐτῆς VAPa: εὐθὺς M ἐλάττονος A 12 ὕστερον—πλείονος om. A οἱ VP: om. a
 13 ἀκούειν T 14 τῶν om. a (habet etiam M) πορρωτέρων ut vid. P
 15 τουτέστι APA: δεῖ T (διαστήματι Diels): om V (del. Usener) σχηματίζεσθαι A
 16 τὰ γράμματα del. Usener *litteras et compositum sermonem ex litteris et factas in aere* T
 συχ.] γινόμενων V 19 εἴτε δὴ MTAP: εἰ δὲ δὴ V: εἴτε δὲ a τῷ τὸ (T)VP: τῷ M:
 τὸ Aa φρουρᾷ a (corr. M) 20 Στράτων] v. Diels, *Berl. Sitzungsberichte* 1893 p. 114
 22 οὖν om. T ὁπότερον a γένηται a τὸ Usener: τῷ Pa: τοῦ MVA
 22. 23 *quod non sic audiat* T 23 ἀναφορά Pa καὶ TVA: ἀλλὰ Pa: αἰτία ἐστὶ M:
 delevi, sed fort. v. 22 ὁπότερον ἂν γίνηται τοῦ μὴ—φορᾷ, (αἴτιον) scrib., cf. p. 276,6 Th.
 prius τῷ om. A 24 τῷ] τὸ V: del. Thurot τῆς πληγῆς a (τὴν πληγὴν etiam M):
 om. T ἀέρος T γίνεσθαι Pa 25 post ψόφου add. καὶ Pa

τοῖς ψόφοις γινόμενων κατ' ἐνέργειαν αἰσθητῶν οὐδὲν διαπορεῖ, περὶ δὲ τῆς 266 ὄψεως καὶ τῶν ὁρωμένων ἀπορεῖ καὶ φησιν· ἄρα οὖν οὕτω καὶ τὸ 6 χρῶμα καὶ τὸ φῶς· οὐ γὰρ δὴ τῷ πῶς ἔχειν τὸ μὲν ὄρα, τὸ δὲ ὁράται, ὥσπερ ἴσα ἐστίν· οὐδὲν γὰρ ἂν ἔδει που ἐκάτερον 5 εἶναι. διὰ τούτου πιθανῶς τὸ μὴ κατὰ σχέσιν τῶν ὁρώντων πρὸς τὰ ὁρώμενα τὸ ὁρᾶν γίνεσθαι συνίστησιν. ἐπειδὴ γὰρ τὰ κατὰ σχέσιν τὴν πρὸς ἀλλήλα τοιαῦτα ἢ τοῖα γινόμενα οὔτε κινήσεως οὔτε χρόνου δεῖται, 10 ὅτι μὴ οἶόν τε οὕτω λέγειν τὸ ὁρᾶν γίνεσθαι πιθανῶς ἐπεχειρήσεν ἀπὸ τῶν 10 πρὸς τι καὶ κατὰ σχέσιν τὴν πρὸς ἀλλήλα ὄντων, ὅποια τὰ μὴ ποιᾶς θέσεως | 10 τῆς πρὸς ἀλλήλα δεόμενα πρὸς τὸ τοιαῦτα εἶναι· οὐ γὰρ οὕτως ἡ ἐνταῦθα 267 κείμενα ἴσα, ἀλλως δὲ ἢ ἀλλαχοῦ τεθέντα οὐκ ἴσα. οὐχ οὕτως ἐστὶ τὸ ὁρᾶν, ἀλλὰ δεῖται καὶ θέσεως ποιᾶς. πιθανῶς δέ, ὡς εἶπον, ἐπεχειρήσεν· οὐ γὰρ πάντα τὰ κατὰ σχέσιν τὴν πρὸς ἀλλήλα ἢ ὄντα ἢ γινόμενα ὁμοίως 5 ἐστὶ· τὸ γὰρ δεξιὸν τὴν σχέσιν ἔχει ἐν ποιᾶ θέσει. δείκνυς δὲ ὅτι μὴ 15 ἐστὶ κατὰ σχέσιν τὸ ὁρᾶν, λέγει ὅτι τὰ μὲν ἴσα, ἐνθα ἂν ἦ, τὴν αὐτὴν σχέσιν ἔχει πρὸς ἀλλήλα· οὐ γὰρ ἐνταῦθα μὲν ὄντα τὰ ἴσα ἴσα ἐστίν, μετενεχθέντα δὲ οὐκ ἐστίν, ἀλλὰ ἂν τε ἅμα ἢ ἂν τε κεχωρισμένα, τὰ ἴσα ἴσα ἐστίν. ὁμοίως καὶ τὰ ὅμοια. ἀλλὰ καὶ τὰ ἄνισα τοιαῦτα. οὐχ οὕτω 10 φησὶν ἔχειν καὶ τὴν κατὰ τὴν ὄψιν αἰσθησιν, ὡς μηδὲν αὐτῇ διαφέρειν 20 τὴν θέσιν τῶν ὁρωμένων καὶ τὸ διάστημα πρὸς τὸ ὁρᾶν· οὐ γὰρ πάντα τὰ ὁρατὰ ὄρα | οὐδὲ τὰ ὅπου δὴ ὄντα ἢ ὅπως οὖν. τοῦτο δὲ λέγει συνη- 268 γορῶν πιθανῶς ὄντι τῷ δοκεῖν καὶ τὰ ὁρατὰ φέρεσθαι ἐπὶ τὴν ὄψιν, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα, * * * (οὐ γὰρ ὡς τὰ ἴσα πρὸς ἀλλήλα ἔχει, οὕτω καὶ πάντα τὰ πρὸς τι· τὸ γὰρ δεξιόν, ὡς εἶπον, ποιᾶς θέσεως χρεῖαν ἔχει 25 πρὸς τι ὄν, ὁμοίως καὶ τὸ ἔμπροσθεν καὶ τὸ ὀπίσθεν καὶ τὸ ἀνωθεν καὶ 5 τὸ κάτωθεν), ἀλλ' ὡς οὐ τούτων τῶν πρὸς τι δυναμένης τῆς ὄψεως εἶναι,

1 γινόμενων a: γινόμενοις V οὐδεὶς e corr. ut vid. P, a (corr. M) ἀπορεῖ Pa: dubitat T 1. 2 περὶ—ἀπορεῖ καὶ om. a (habet etiam M) 2 οὖν om. T 3 ἔχει V 4 ἴσόν V: in que T ἂν om. Arist. codd. LSU 5 διὰ TV: διὰ γὰρ APa τοῦ' V: τοῦτο TAPa ante τὸ add. πρὸς TVP 5—9 τῶν—σχέσιν om. A 6 γὰρ om. a 7—9 prius τοῖα—ἀλλήλα om. V 7 bis οὔτε Thurot: οὐδὲ Pa 9 τὴν P: om. a ὄντα V: etiam T ὅποια τὰ μὴ] 2 αὐτῆς V θέσεως TV, coni. Usener: διαθέσεως APa 10 δεόμενα MTP: δεῖται V: ἐσόμενα Aa τὸ V: τὰ APa εἶναι V: om. TAPa οὐ γὰρ οὕτως ἢ V: ταῦτα γὰρ οὐχ οὕτω τὰ APa: hec quidem non ut nequaquam T 11 οὐχ om. Pa οὕτως] tamquam T ἐστὶ Thurot: ἔτι libri post ἔτι add. καὶ V 12 θέσεως Usener: αἰσθήσεως libri ποιᾶς] aliquid T εἰπεῖν ut vid. T ἐπεχειρήσεν Aa (cf. v. 8): ἡπόρησεν TVP: ἡπόρει prius P 13 prius ἢ om. Pa 14 ἐστὶ om. T dextrum enim secundum habitudinem in aliquali positione existens T cf. v. 24 et p. 277,2 Th. et Alex. De an. II 143,13 ss. Br. Quaest. p. 16,13 ss. Br. δείκνυσσι T δὲ V: om. TAPa 15 λέγων T ἢ] εἰη V 16 μὲν Usener: μόνον libri 16—18 μετενεχθέντα—ἴσα ἐστίν om. Pa (habet etiam M) 17 alt. ἴσα om. T 18 post οὕτω add. δὲ Thurot 19 κατὰ] καὶ V ὄψιν om. a (habet etiam M) 22 τῶν] τὸ VP 23 post ἄλλα add. ἴσα MT (an αἰσθητά?) καὶ οὐχ ὡς τοῦ ὁρᾶν οὐκ ὄντος τῶν πρὸς τι supplet Thurot 25 post ὁμοίως add. δὲ Ta 26 τὸ Aa: om. VP

www.libtool.com.cn

ἃ γε οὐδὲν ὁρεῖται θέσεως τε καὶ διαστήματος, ἐπεὶ ἐν σχέσει γε ποιᾶ αὐτῷ 268
δοκεῖ καὶ τὸ ὁρᾶν εἶναι τοῦ τε ὁρῶντος καὶ τοῦ ὁρωμένου. ἡ δεῖται μὲν
τὸ ὁρᾶν σχέσεώς τινος, οὐ μὴν ἐν τῇ σχέσει τὸ ὁρᾶν (τὸ δὲ δεξιὸν ἐν τῇ 10
σχέσει). ἀλλὰ καὶ δυνάμιν τινα εἶναι τὴν ἀντιληπτικὴν τῶν ὁρωμένων.
5 ἄνευ γὰρ ταύτης οὐδὲν ὄφελος πρὸς τὸ ὁρᾶν τῆς σχέσεως. διὸ τὸ μὲν ἐν
τῷ διαφαίνειν καὶ κατὰ σχέσιν, τὸ δὲ ὁρᾶν οὐκέτι κατὰ σχέσιν. | 269
Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ διαπορήσας λέγει· ἡ περὶ μὲν τὸν ψόφον
καὶ τὴν ὁσμὴν τοῦτο συμβαίνειν εὐλογον. ὥσπερ γὰρ ὁ ἀήρ καὶ
τὸ ὕδωρ συνεχῇ μὲν, ἀλλ' ὁμως μεμέρισται τούτων ἡ κίνησις.
10 διὸ καὶ ἔστι μὲν ὡς τὸ αὐτὸ ἀκούει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ὕστερος καὶ
ὁσφραίνεται, ἔστι δὲ ὡς οὐ. βούλεται δὲ διὰ τούτων διαφορὰν τινα
δεῖξαι πρὸς τὰς ἄλλας αἰσθήσεις τῆς ὀψως, καὶ ὅτι ἐπ' ἐκείνων μὲν ἀληθές
τὸ πρὸ τοῦ εἶναι πρὸς τῇ αἰσθήσει τὰ αἰσθητὰ φέρεσθαι πρὸς αὐτὴν καὶ
χρόνον τινὰ ἐν μέσῳ τῆς φθορᾶς αὐτῶν γίνεσθαι, ἐπὶ δὲ τῶν ὁρατῶν οὐχ
15 οὕτω. λέγει δέ· ὁ τε ἀήρ καὶ τὸ ὕδωρ, τὰ μεταξὺ τῆς τε ἀκοῆς καὶ
τῆς ὁσφρήσεως, δι' ὧν τό τε ἀκούειν καὶ τὸ ὁσφραίνεσθαι γίνεται αὐτῶν
πασχόντων καὶ κινουμένων ὑπὸ τῶν αἰσθητῶν, ὁμοίως ἀλλήλοις συνεχῇ
ἔστι, τὸ μὲν ὕδωρ δηλονότι τῷ ὕδατι, ὁ δὲ ἀήρ τῷ ἀέρι (σώματα 10
γάρ, καὶ ὥσπερ ὁ ἀήρ συνεχῆς ἑαυτῷ, οὕτω καὶ τὸ ὕδωρ ἑαυτῷ),
20 αἱ μὲντοι κινήσεις αἱ ἐν αὐτοῖς γινόμεναι μεμερισμένως καὶ κατὰ
μέρος γίνονται, πρῶτου τοῦ πρῶτου μέ|ρους διατιθεμένου ὑπὸ τῶν 270
αἰσθητῶν, εἰθ' οὕτως διαδόσεως τῆς κατὰ τὴν κίνησιν γινομένης, αἰεὶ ὑπὸ
τοῦ πρῶτου παθόντος μορίου πάσχοντος τοῦ μετ' αὐτὸ καὶ οὕτω τοῦ παύθους
καὶ τῆς κινήσεως μέχρι τῶν αἰσθητηρίων διαδιδομένης. καὶ δὴ ὁ μὲν τις
25 πρῶτον ἀκούει τοῦ αὐτοῦ ψόφου, ὁ δὲ ὕστερον, ὁ μὲν κατὰ τὸ πρῶτον &

1 ἃ γε] *velut* T οὐδεὶς a θέεται M VAP (*indiget* T): λέγεται a θεάσεως P:
διαθέσεως a (ut vid. M) σχέσει γε om. T ποιᾶ αὐτῷ Ta: ποιᾶ αὐτὸ P: αὐτῷ ποιᾶ V: αὐτὸ
ποιᾶ A 2 *videnti sed et visibilis* T ἡ] εἰ P: καὶ a 3 τὸ δὲ δεξιὸν] *aut* T
4 δεῖ post καὶ add. Thurot, sed v. Usener l. c. p. 438a 5 ταῦτα V τῇ σχέσει A
alt. τὸ] τὰ (*hec*, corr. *hoc* Thurot) T, fort. *relatum* ad τῶν ὁρωμένων 6 διαφανεῖ a
7 καὶ om. T ἡ] εἰ T 8 γὰρ TP (Arist.): γὰρ καὶ VA 9 ἀλλ'—
τούτων] ἀλλ' ὁμως μ. ἀμφοτέρων Arist. codd. LSU (cf. p. 129,2): μεμέρισται δ' ἀμφοτέρων
Arist. codd. EMY 10 post ἀκούει add. *et* T ὁ ὕστερος] ὕστερος P
11 ὡς om. T alt. δὲ om. Pa 12 ante τῆς add. καὶ A 13 τὸ om. a
αὐτὴν A(T): αὐτὰ V: αὐτόν Pa 14 ἐπὶ om. T 15 δὲ] δὴ TP a δ τε
scripsi: ὅτε MT: ὅτι V: ὁπότε APa τὰ om. a (*habet etiam* M) τε om. A
17 post αἰσθητῶν add. εἰθ' οὕτω διαδόσεως τῆς κατὰ τὴν κίνησιν Pa (om. *etiam* M) v. 22
ὁμοίως om. M 18 ante ἀέρι add. ἐν V σῶμα V 20 alt. αἱ TV: καὶ APa:
om. M ἑαυτοῖς V γινόμενοι V μεμερισμένοι a 20. 21 κατὰ μέρος
om. T 21 μέρη V πρῶτου τοῦ πρῶτου VA(T): πρὸ τοῦ τοῦ πρῶτου P: τοῦ πρῶτου M:
πρὸ τοῦ a μέρους om. V διατιθεμένων Va (corr. M) 22 εἰθ'—κίνησιν
hic om. Pa (*habet etiam* M), cf. ad v. 17 τῆς διαδόσεως M τὴν om. V
post κίνησιν add. ὁμοίως M post γινομένης add. καὶ M 22. 23 *semper a prima*
parte ad eam que post, et sic T 23 post alt. τοῦ add. καθ' αὐτὸ a (om. *etiam* M)
μεθ' (!) P 24 μέχρις P τῶν αἰσθητηρίων M: τῶν αἰσθητῶν VAPa: *sensum* T
25 πρῶτος *et* ὕστερος *conicio* (πρῶ^T P')

κινούμενον μόριον ὦν ἢ τοῦ ἀέρος ἢ τοῦ ὕδατος πρῶτος, ὁ δὲ κατὰ τὸ 270
 ὕστερον ὕστερος. τοῦ δὲ ἀμφοτέρων, τοῦ τε ὕδατος καὶ τοῦ ἀέρος, δι' ὧν
 γίνεται τὸ τε ὁσφραίνεσθαι καὶ τὸ ἀκούειν, τὸ πάθος καὶ τὰς κινήσεις τὰς
 ἀπὸ τῶν ἀκουστικῶν καὶ ὁσφραντικῶν διηρησθαι καὶ κατὰ πλείω γίνεσθαι
 5 μόρια ἅμα σημεῖον παρατίθεται τὸ πλείους αἰσθάνεσθαι τῶν αὐτῶν, καὶ 10
 τοὺς μὲν πρῶτους, τοὺς δὲ ὑστέρους. διὸ καὶ πῶς μὲν τοῦ αὐτοῦ ἀκούουσί
 τε καὶ ὁσφραίνονται, ἔστι δὲ ὡς οὗ τοῦ αὐτοῦ.

Γράφεται | καὶ οὕτως· ὥσπερ γὰρ ὁ ἀήρ καὶ τὸ ὕδωρ συνεχῆ ἢ μὲν, 271
 μεμερίσται δὲ ἀμφοτέρων ἢ κινήσεις. καὶ οὕτω λέγοι ἄν τῷ * * *
 10 ὥσπερ γὰρ ὕδωρ καὶ ἀήρ, καὶ τὸ ὕδωρ δὲ παρατίθεται, ὅτι ὁσμή καὶ δι' ὕδατος.
 τὸ μὲν οὖν † τὰ μόρια κατὰ κινήσιν γίνεσθαι τοῦ τε ἀέρος καὶ τοῦ ὕδατος 5
 ἐν ταῖς τῶν αἰσθητικῶν διαδόσεσιν ὁμοιον (διὸ καὶ ἀμφοτέραι αἱ αἰσθήσεις
 ἐν χρόνῳ τῶν αἰσθητικῶν ἀντιλαμβάνονται)· διαφορὰ δὲ τῆς ἐπὶ τῶν ψόφων
 καὶ τῆς ἐπὶ τῶν ὁσφρητικῶν κινήσεως· ἐστίν, ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν ὁσφραντικῶν τὸ
 15 πρῶτον κινήθην ὑπὸ τῆς ὁσμῆς μόριον φυλάσσειν ἐν αὐτῇ τὸ πάθος δια-
 δίδωσι καὶ τῷ μεθ' αὐτό (διὸ εἰ καὶ πρῶτοι οἱ πλησίον τῆς ὁσμῆς 10
 ὥσφραντο, ἀλλὰ καί, ὅτε οἱ πόρρω ἀντιλαμβάνονται τῆς ὁσμῆς, καὶ οἱ
 πλησίον ἔτι μένουσιν ὁσφραίνόμενοι), ἐπὶ δὲ τοῦ ψόφου οὐχ οὕτως, ἀλλὰ
 20 ἐν τῷ | πρώτῳ κινήθῃντι μέρει. διὸ ἄλλοτε ἄλλοι εἰσὶν οἱ ἀκούοντες. 272
 ἔοικε γὰρ τὸ μὲν φορᾶ μᾶλλον αὐτῶν, τὸ δὲ ἀλλοιώσει.

Εἰπὼν δὲ τὸ ἔστι μὲν ὡς τὸ αὐτὸ ἀκούει ὁ πρῶτος καὶ ὁ

1 ὦν om. a πρῶτος TA, πρῶ^τ VP: πρῶτον a post δὲ add. καὶ Aa
 τὸ] τοῦ V 2 ὕστερος] *posterius* T δὲ (δὲ') conl. Thurot ἀμφοτέρου Pa
 3 τὸ πάθος καὶ VA: *passum* T: καὶ Pa: τὰ πάθη καὶ αὐτὸ τὸ πάθος καὶ τὴν κίνησιν τὴν
exspecto, cf. p. 124,11. 131,7 5 ἅμα] ἄλλο V παρατίθενται a
 6—8 αὐτοῦ—ὕδωρ om. a (αὐτοῦ—αὐτοῦ habet M) 7 ὡς VAP: καὶ M: om. T
 8 ὁ ἀήρ καὶ τὸ ὕδωρ P: ὕδωρ TVA συνεχέει A 8. 9 συνεχῆ—κινήσεις
 om. M, sed in superiore mg. habet ὥσπερ γὰρ τὸ ὕδωρ καὶ ὁ ἀήρ συνεχῆ μὲν ἀλλ' ὁμοίως
 μεμερίζται ἀμφοτέρων ἢ κινήσεις 8 μὲν P (de M cf. supra): om. TVA: spat. vi
 litt. a 9 de textu v. ad p. 128,9 δὲ Pa(T): δ' A: δι' V ἀμφοτέραι
 P: ἀμφοτέρα a ἢ κινήσεις Thurot: αἱ κινήσεις libri λέγοι ἄν V: *dicūt* T:
 λέγει ποῖαν A: λέγει ποῖαν Pa τῷ om. T spat. vi litt. M a, iii vel iv litt.
 A: lacunam non significant TVP 10 alt. καὶ om T *et fuit per aquam* T
 (ὕδατος (γίνεται) Thurot) 11 τὸ] τῷ M κατὰ μόρια τὴν κίνησιν conicio (sim.
 Thurot) cf. v. 4 et p. 128,20 12 ὁμοία Pa αἱ om. V 13 ἐν τῷ
 χρόνῳ Pa διάφορον A post ἐπὶ add. τῆς A τὸν ψόφον V
 14 τῆς ἐπὶ M: ἐπὶ τῆς VAPa ὁσφρητικῶν a: ὁσφραντικῶν conicio alt. ἐπὶ om. a
 (habet etiam M) ὁσφραντικῶν A: ὁσφρητικῶν VP a 15 ὁσμῆς P αὐτῷ VPa:
 ἐαυτῷ A 16 μεθ' αὐτό (!) P: μετ' αὐτό TVA: μεθ' ἐαυτοῦ a εἰ om. a
 πρῶτοι VA: *primum* T: πρῶτως Pa 16—18 τῆς ὁσμῆς—πλησίον om. Pa
 16 τῆς ὁσμῆς MTV: τῶν ὁσμῶν A 17 ὥσφραντο V: ὁσφραίνονται A (M. teste Thuroto):
 ὁσφραντον M: *odorant* T (ὁσφραίνονται Thurot): ὥσφραντο conicio ἀλλὰ καὶ ὅτε MTA:
 ἀλλ' ὅτε καὶ V: ἀλλὰ καὶ Thurot 19 μεταδίδωται a μέρους om. V
 20 ἄλλοθεν conl. Thurot *alii alias* T 22 τοῦ αὐτοῦ M, sed cf. p. 130,4 et
 p. 128,10 alt. ὁ VA: om. Pa

www.libtool.com.cn

- ὑστερος καὶ ὁσφραίνεται, ἔστι δὲ ὡς οὕτως, πρὸ τοῦ λέγειν πῶς ἐπὶ τῆς 272
 ὄψεως ἔχει καὶ ὅτι μὴ ὁμοίως ἐπὶ τούτων, λεγομένην τινὰ ἀπορίαν περὶ 6
 τῶν αἰσθήσεων ἱστορεῖ, ἥς δείξει λύσιν οὖσαν τὴν προειρημένην τὴν ἔστι
 μὲν ὡς τὸ αὐτὸ ἀκούει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ὑστερος καὶ ὁσφραίνεται,
 5 ἔστι δ' ὡς οὕτως. τοῦ γὰρ ἀπορουμένου τούτῳ λύσει χρήσεται. ἡ δὲ ἀπορία
 τοιαύτη δοκεῖ· ἀδύνατόν φησιν (ἄλλον) ἄλλῃ τὸ αὐτὸ ἀκούειν ἢ ὁρᾶν ἢ 10
 ὁσφραίνεσθαι. εἰ γὰρ οἱ κεχωρισμένοι ἀλλήλων κατὰ ταῦτο εἶεν ἀντι-
 λαμβανόμενοι τε καὶ αἰσθανόμενοι ἐνός τινος καὶ τοῦ αὐτοῦ κατ' ἀριθμὸν,
 εἴη ἂν ἐκείνο τὸ οὐ αἰσθάνονται αὐτὸ αὐτοῦ χωρὶς, | εἰ κατὰ τὸ αὐτὸ 273
 10 ἐν τοῖς διαφέρουσιν εἴη τόποις. ἥς ἀπορίας παρατίθεται τὴν λύσιν λέγων
 τοῦ μὲν πρώτου κινήσαντος τὸ μεταξύ, εἴτε ὕδωρ μεταξύ εἴτε ἀήρ εἴη,
 ἅπαντας τοῦ αὐτοῦ κατ' ἀριθμὸν αἰσθάνεσθαι· εἰ γὰρ εἴη κώδων ἢ ἡχοῦσα,
 ταύτης πάντας ἀκούειν μιᾷ οὔσης, εἴτε λιβανωτὸς ὁ θυμώμενος, τούτου 6
 πάντας ὁσφραίνεσθαι, εἴτε πῦρ εἴη τὸ θερμαῖνον ἢ ὁρῶμενον, καὶ τούτου
 15 πάντας τοῦ αὐτοῦ αἰσθάνεσθαι τοὺς ὑπ' αὐτοῦ θερμαινόμενους διὰ τῆς ἀφῆς
 ἢ τοὺς ὀρῶντας αὐτό· δι' οὗ δὲ ἡ ἐκείνων ἀντιληψίς, οὐκέτι τοῦτο πᾶσι
 ταῦτόν κατ' ἀριθμὸν εἶναι, ἀλλ' ἐκάστῳ ἄλλο τὸ προσεχὲς καὶ ἴδιον μέρος τοῦ 10
 αἴρος ἢ τοῦ ὕδατος, δι' οὗ μεταξύ ὄντος ἡ ἐκείνων ἀντιληψίς· εἶδος γὰρ μόνον
 ταῦτο τοῦτο. τὴν γὰρ αὐτὴν κατ' εἶδος ψόφον ἢ τὴν αὐτὴν ὁσμὴν ἢ τὸ
 20 θερμὸν κατ' | εἶδος παθόντα ταῦτα διαγγέλλει τε καὶ διαδίδωσι ταῖς αἰσθή- 274
 σεσιν, ἄλλῃ κατ' ἄλλο μῆριον αὐτοῦ. οὕτως δὲ γινομένης τῆς τῶν αἰσθητῶν
 ἀντιλήψεως, οὐδὲν ἄτοπον ἅμα τοὺς αὐτοὺς τὸ αὐτὸ καὶ ὁρᾶν καὶ ὁσφραί-
 νεσθαι καὶ ἀκούειν τοῦ αὐτοῦ, καὶ ὕγιες τὸ προειρημένον τὸ 'ἔστι μὲν ὡς 6
 τοῦ αὐτοῦ αἰσθάνεσθαι, ἔστι δ' ὡς οὕτως.'
- 25 Διό, φησίν, οὔτε σώματα ταῦτα, λέγων τὰ αἰσθητά, τὸν ψόφον,
 τὴν ὁσμὴν, τὸ χρῶμα, τὴν θερμότητα, ἀλλὰ πάθη καὶ κινήσεις, οὔτε χωρὶς
 σώματος· τούτου γὰρ καὶ ἐν τούτῳ πάθη. διὸ πάσχοντος τοῦ μεταξύ
 σώματος καὶ διατιθεμένου πως ὑπὸ τῶν αἰσθητῶν αἰ κατὰ τὰς αἰσθήσεις 10

2 ἐπὶ ταύτης vel (ὡς) ἐπὶ conicio περὶ TVPa (Arist.): ἐπὶ MA 3 δόξει a
 τὸ προειρημένον τὸ conicio, cf. v. 5 τούτῳ et v. 23 4 τοῦ αὐτοῦ M alt. ὁ VA:
 om. Pa 5 ταύτῃ M 6 ἄλλον ex Arist. add. Thurot prius ἢ] καὶ T Arist.
 codd. EMY alt. ἢ] καὶ Arist. 7 ταῦτο a: τοῦτο ἂν TA: τοῦτο VP
 post ταῦτο add. τούτων a post εἶεν add. ἂν VP 8 τοῦ αὐτοῦ Thurot (*idem* T):
 αὐτοῦ τοῦ VAPa 9 αἰσθάνονται MV, e corr. P: αἰσθάνεται Aa, prius P
idem a se ipso T αὐτοῦ VAA 10 διαφοροῖς A εἴη] *fiunt* T
 ἀπορίαν V λέγων om. Pa 11. 12 *primum quidem movens intermedium, cum sit inter-*
medium aqua sive aer, omnes T 12 ἅπαντα V εἴη κώδων] *fiunt* T 12. 13 ἔχουσα
 ταῦτα Pa (corr. M) 13 πάντα Aa 14 πάντως P ὁσφραίνεται P 15 ἀπ'
 αὐτῶν V 16 διὸ οὐδὲ TAP¹ 17 εἶναι] ἔστι ex T Thurot, sed v. ad p. 53, 27, et
 v. 12 ss. infinitivos mutavit T τὸ] τε V 18 ἢ MTAP: om. Va ἢ om. V
 19 ταῦτο a τούτων VA alt. ἢ VP²a: om. TAP¹ 19. 20 τὸ θερμὸν κατ' εἶδος TPa:
 κατ' εἶδος τὸ θερμὸν A: τὸ θερμὸν V: an τὸ (αὐτὸ) θερμὸν? 20 ταῦτα] sc. τὰ μεταξύ
 21 ἀλλ' ἢ V 22 ἅμα τοσούτους conicio prius καὶ om. Pa 23 τοῦ αὐτοῦ om. T
 προκειμένου A 24 τοῦ] αὐτοῦ V αἰσθάνεται conicio 25 διὸ a: δι' ὧν TVAP
 ταῦτα om. V post ταῦτα add. δεῖ M λέγειν Ma ἐσθητὰ V 26 οὔτε P²a:
 οὐ VATP¹: οὐδ' Arist. EMY 27 ante ἐν add. τὰ a 28 αἰ] οὐ A

ἀντιλήψεις. εἴτε γὰρ σώματα ἦν τὰ ὧν αἰσθάνομεθα, οὐχ οἷόν τε ἂν ἦν
 πλείους τοῦ αὐτοῦ καὶ ἑνὸς κατ' ἀριθμὸν αἰσθάνεσθαι ἅμα (ἦν γὰρ ἄν)
 αὐτὸ αὐτοῦ χωρὶς τὸ αἰσθητόν, εἰ σῶμά γε ὃν ἅμα ἐν πλείουσιν ἐγένετο
 καὶ διαφέρουσιν), εἴτ' | ἄνευ σώματος, πάλιν οὐχ οἷόν τε αὐτῶν τὴν 275
 5 ἀντιλήψιν γίνεσθαι. ἡ γὰρ κίνησις, δι' ἧς ἡ ἀντιλήψις, σώματος, ἀλλὰ καὶ
 ἡ διαίρεσις μεγέθους, καθ' ἣν διαίρεσιν συνδιαιρουμένων τῶν παθῶν τῷ
 σώματι τῶν αὐτῶν πλείους αἰσθάνονται. τῷ γὰρ πάθῃ εἶναι καὶ κινήσεις
 τὰ αἰσθητὰ ἐν σώματι γινόμενα, τούτῳ πλείους ἅμα αὐτῶν αἰσθάνονται, 5
 ἅμα πασχόντων τῶν σωμάτων ὑπὸ τῶν ποιοῦντων τὰ πάθη κατὰ διαφέροντα
 10 μόρια.

p. 446^b27 Περὶ δὲ τοῦ φωτὸς ἄλλος λόγος· τῷ εἶναι γάρ τι τὸ
 φῶς ἐστίν, ἀλλ' οὐ κίνησίς τις. ὁλως.

Εἰπὼν περὶ μὲν τὸν φόρον καὶ τὴν ὁσμὴν εὐλόγως συμβαίνειν τὸ
 ταῦτα πρὸ τοῦ τὴν αἴσθησιν κινεῖν ἐν τῷ μεταξύ γίνεσθαι τῷ κινήσεως 10
 15 καὶ φορᾶς καὶ διαδόσεώς τινος τοῦ αἰσθητοῦ διὰ τοῦ μεταξύ τοῦ συνεχοῦς
 σώματος γινομένης τὴν ἀντιλήψιν αὐτῶν καὶ τὴν αἴσθησιν γίνεσθαι (διὸ καὶ
 ἐν χρόνῳ ἢ τούτων αἴσθησις), οὐχ ὁμοίως φησὶν οὕτω γίνεσθαι καὶ τὸ
 φῶς ἐν τῷ | διαφανεῖ καὶ τῷ μεταξύ σώματι τοῦ τε ἀφ' οὗ τὸ φῶς καὶ 276
 τῆς ὀψεως. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ χρώματος.

20 p. 446^b27 Τῷ γὰρ ἐνεῖναι τι τὸ φῶς ἐστίν, ἀλλ' οὐ κίνησίς τις.

Ἔστι δὲ ὁ λέγειν ὅτι οὐχ ὥς ἐπὶ τοῦ φόρου καὶ τῆς ὁσμῆς κινούμενον
 τὸ μεταξύ σῶμα κατὰ διάδοσιν τοῦ πάθους, ἀλλοτε ἄλλου τοῦ πάσχοντος 5

1 ἀντιλήψεις A post ἀντιλήψεις add. γίνεται P, γίνονται a εἴτε γὰρ VA: si
 enim T: οὔτε γὰρ εἰ Pa οὐχ V: om. TAPa 1. 2 ἦν πλείους scripsi (cf. v. 8):
 ἦν πλείω V: ἦν πλείω ὥς T: ἦ πλείω ὥς AP¹a: ἡ πλείωνας P² 2 ἂν add. Thurot
 3 αὐτοῦ libri γε TV: τε APa ὃν MTA: ὧν V: ἦν Pa ἐγένετο a
 4 διαφέρει A εἴτ' TVA: οὔτ' Pa οὐχ V: om. TAPa ante αὐτῶν
 add. esset T 5 prius ἢ Pa: om. VA σῶμα T 5. 6 καὶ ἡ] καθ'
 ἦν A 6 μεγέθους—διαίρεσιν om. A διαίρεσιν MVP: διαιρούσαι a συν-
 διαιρουμένων MTAP (sed συν in ras. P²): συνδιαιρουμένου V: spat. v litt., tum διαιρου-
 μένων δὲ a 7 τῷ—κινήσεις] et passiones enim esse motus esse T 8 σώματι]
 τῷ στόματι V 9 ἅμα] vel T post κατὰ add. τὰ A 11 ἐνεῖναι ex v. 20 et
 p. 132,8 conicio (sic Arist. cod. P, inesse T, sed hac praep. saepe instrumentalem vertit)
 τι om. T 12 τὸ φῶς AP Arist. codd. LPSU (cf. v. 20): φῶς V (Arist. EMY)
 cum ὁλως ad sequens enuntiatum pertineat, patet lemma decurtatum esse τις om.
 Arist. codd. EMYU 13 ἄλλως V 13. 14 τὸ ταῦτα P: τοσαῦτα V: τὰ τοιαῦτα A:
 ταῦτα a: hoc T 14 ἐν τῷ] τὸ M alt. τῷ TVA: τὸ P: τῆς a 16 ante prius
 τὴν add. et sicut T αὐτῶν bis habet V 17 καὶ om. T 18 οὗ VA: οὗ ἐστι
 T: οὗ τί Pa 19 λόγος TPa: om. VA 20 ἐνεῖναι A (cf. ad v. 11): ἐν εἶναι P:
 ἐν εἶναι TV ἐστίν om. A 22 τὸ om. a (habet etiam M) κατὰ διάδοσιν]
 μεταδιδοῦσαι P ἄλλοτε coni. Thurot cf. p. 129,20

www.libtool.com.cn

αὐτοῦ μέρους ὄντος, τῆς αἰσθήσεως αὐτῶν αἰτιὸν γίνεται, οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ 276
τοῦ φωτὸς καὶ τῶν ὁρατῶν. οὐ γὰρ διὰ κινήσεως ὁ αἶθρ καὶ τὸ διαφανὲς
φωτίζεται, ἀλλ' ἀθρόον ἐκ δυνάμει διαφανοῦς ἐνεργείᾳ διαφανὲς γίνεται καὶ
πεφωτισμένον, ἔχον ἐξ οὐκ ἔχοντος γινόμενον, οὐ διὰ τὸ λαμβάνειν τε καὶ 10
5 κινεῖσθαι. σχέσει γὰρ καὶ παρουσίᾳ τῇ τοῦ φωτίζοντος πρὸς τὸ πεφυκὸς
φωτίζεσθαι τὸ φῶς, ὡς ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἴρηται. τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ
εἰρημένον ἐκεῖ τὸ 'παρουσία | πυρὸς ἢ τοῦ φωτίζειν πεφυκὸς ἐν δια- 277
φανεῖ', ἣν παρουσίαν διὰ τοῦ ἐνεῖναι ἐδήλωσεν. ὡς γὰρ τὸ δεξιὸν τινος
οὐ διὰ κινήσεως δεξιὸν γίνεται οὐδὲ διὰ γενέσεως, ἀλλὰ τῇ τοῦ πρὸς ὁ
10 δεξιὸν ἐστὶ ποιᾶ σχέσει πρὸς αὐτὸ ἀθρόως οὐκ ὃν πρότερον δεξιὸν γίνεται
δεξιὸν, οὕτω καὶ τὸ δυνάμει διαφανὲς ἐνεργείᾳ γίνεται τοιοῦτον ἀθρόως 5
μεταβάλλον τῇ τοῦ φωτίζειν πεφυκὸς αὐτὸ πρὸς αὐτὸ σχέσει ποιᾶ. πᾶν
γὰρ ὅσον δύναται ὑπὸ τῆς τοιαύτης σχέσεως τοῦ φωτίζοντος ἐνεργείᾳ γενέσθαι
διαφανὲς καὶ πεφωτισμένον ἀθρόως φωτίζεται, οὐκ ἀρξάμενον πρῶτον ἀπὸ
15 τοῦ πλησίον τῷ φωτίζοντι καὶ κατὰ διαδοσιν καὶ κίνησιν ἐν χρόνῳ ἐπὶ τὰ 10
πορρωτέρω μέρη διεξίόν, ὡς εἶχεν ἐπὶ τοῦ ψόφου καὶ τῆς ὁσμῆς.
“Ὁ δὲ πρῶτον ὡς δυνάμενον λέγεσθαι περὶ τοῦ ὁρᾶν εἶπε, νῦν αὐτὸς
τοῦτο κατασκευάζει εἰς † δὲ τοῦτο διὰ βραχέων περὶ [τε] τὸ εἰρημένον
παραμυθεῖσθαι | δι' ἄλλων τινῶν ὅτι μὴ ἀδύνατον. οὐδὲ γὰρ ἐπὶ κινήσεως, 278
20 φησί, πάσης ὁμοίως ἔχει. οὐ γὰρ ὁμοίως ἢ τε ἀλλοίωσις ἔχει καὶ ἡ
φορά, τουτέστιν ἡ κατὰ τόπον κίνησις, γίνεται, τοῦ φερομένου πρῶτον ἐν
τῷ μεταξύ γινομένου. φορᾶ δὲ ἔοικε καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ ψόφου γινομένη κίνησις,
ὁμοίως καὶ ἡ κατὰ τὴν ὁσφρησιν. διὸ εὐλόγως αἱ τούτων ἀντιλήψεις ἐν 5
χρόνῳ· γεγονότος γὰρ τοῦ ψόφου οὐδέπω ἀντιλήψεις, καὶ τοῦ ὁσφραντοῦ
25 ὄντος ὅθεν οἷόν τέ ἐστιν αὐτοῦ ὁσφραίνεσθαι, οὐδέπω αὐτοῦ ἡ ὁσφρησις

- 1 αὐτῶν] αὐτὸ A γίνεται Thurot (sit T corr. sit Thurot): γίνεσθαι VAPa δὲ om. T
3 totum potentia dyafanum actu T ἐκ] εἰς V post διαφανὲς add. ὃν V
4 ἔχον TVPa: ἔχον καὶ A: οὕτως M γινομένου Pa 5 καὶ παρουσία P: οὐκ
οὐσία TAA: ἐκουσία V φωτίζονται A πρὸς MTVP: om. Aa 6 post
φῶς add. est T Περὶ ψυχῆς] B 7 p. 418b 16 7 πυρὸς] φωτὸς a (corr. M)
8 ἦν περ οὐσίαν A (quam quidem substantiam T) ἐνεῖναι MTAP: ἐν εἶναι V: εἶναι a
(Arist.) 9 γενέσεως ex κινήσεως corr. P 8] τὸ a (corr. M) 10 γίνεται
Pa: νῦν ἔσται VA: erit T 11 post οὕτω add. δὲ A 12 τοῦ φωτίζειν πεφυ
in foramine perierunt, suppl. m. rec. τοῦ ἐνεργείᾳ φωτίζειν π (?)P alt. αὐτὸ] αὐτὰ
V: αὐτῶ P 13 ὡς τοῦ φωτ. ἐν. perierunt, ὡς τοῦ φωτὸς ἐνεργείᾳ γι m. rec. P
14 ἀθρόαν A πρῶτα V 14. 15 ἀπὸ τοῦ—φωτὶ suppl. m. rec. P, in quibus
male πλησιάζειν 15 ἐπὶ] καὶ Pa (corr. M): postea T 16 δεξιὸν P
εἶχεν—φορὰ recte suppl. m. rec. P 17 δὲ] καὶ V impossibile T (om. ὡς)
post νῦν add. autem T αὐτὸ a 18 ad hoc autem quod breviter T
ὡς δέον τοῦτο coniecit Diels βραχέος Pa παρὰ a (corr. M) τε del.
Thurot (om. T?) 19 παραμυθεῖται Pa ἀδυνάτοις TA οὐδὲ] οὐ T
20 alt. ἔχει om. T, 21 κίνησις, (ἦτις) conicio πρῶτα V 22 γινο P:
γινομένη a φορᾶ MTAP: φορᾶς V: διαφέρειν a 23 ὁμοίως] sed T τὴν
VP: om. Aa ἀλόγως V 25 post ὅθεν add. εἰ P ἐστὶν om. a prius
αὐτοῦ fort. del. ἡ αὐτοῦ a

www.libtool.com.cn

ἔστιν, ἀλλὰ χρόνου δεῖται. διὸ οὐκέτι φησὶ τὴν κατὰ ἀλλοίωσιν κίνησιν 278
ὁμοίως γίνεσθαι ἐπὶ πάντων τῇ φορᾷ· ἐνδέχεται γὰρ ἀθρόον τι 10
ἄρξασθαι τῆς ἀλλοιώσεως πᾶν, καὶ μὴ τὸ ἡμισυ αὐτοῦ μηδὲ τὸ μῶριον
πρῶτον, ὥς γίνεσθαι μὲν καὶ ταύτην ἐν χρόνῳ. οὐδὲ γὰρ εἰ ἀθρόον ἤρξατο
5 τῆς ἀλλοιώσεώς τε καὶ τῆς πῆξεως, ἤδη καὶ εὐθὺ τῷ ἄρξασθαι πέπηγε τὴν 279
πῆξιν ἣν πῆγνυται, ἀλλὰ χρόνου δεῖται.

Εἰπὼν δὲ μὴ κατὰ τὴν τῶν μερῶν διαδοσιν τὴν ἀλλοίωσιν γίνεσθαι
πάντως (εἶναι γὰρ τι μέγεθος ἀθρόως ἀρχόμενον), προστίθησιν ὅτι 'καὶ
ἐπὶ τούτων μέντοι, εἰ πολὺ εἴη τὸ ἀλλοιούμενον οἷον τὸ θερμαινόμενον ἢ 5
10 πηγνύμενον, οὐ πᾶν ἅμα ἄρχεται, ἀλλὰ τὸ ἐχόμενον ὑπὸ τοῦ ἐχομένου
μέρους πᾶσχει τε καὶ ἀλλοιούται, ἀλλ' οὐ πᾶν ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀλλοιουόντος,
μέρος μέντοι ἀθρόον ἀπ' ἐκείνου ἤρξατο τῆς ἀλλοιώσεως'. ταύτην δὲ τὴν
εἰκόνα παρέθετο, οὐκ ἀλλοίωσιν λέγων εἶναι τὸ φωτίζεσθαι (οὐ γὰρ οὕτως
αὐτῷ δοκεῖ), ἀλλὰ βουλόμενος λαβεῖν ὅτι καὶ ἀθρόα τινὰ ὅλα δύναται 10
15 μεταβάλλειν, καὶ οὐ πάντως, εἴ τι μεριστόν ἐστι. δεῖ αὐτὸ ἀπὸ τινος μορίου
ἀρχόμενον μεταβάλλειν. εἰ οὖν ἐπὶ τῆς ἀλλοιώσεως κινήσεως οὕσης καὶ
ἐν χρόνῳ γινομένης ὁμῶς οὐδὲν κωλύει ἀθρόον τι μέρος ἄρξασθαι τῆς
μεταβολῆς, οὐδὲν παράδοξον τὸ καὶ τὸ φωτιζόμενον ἀθρόον λέγειν | πᾶν 280
δέχεσθαι τὸ φῶς. μὴ διὰ κινήσεως τοῦ φωτίζεσθαι γινομένου. ὅτι γὰρ
20 μὴ διὰ τοῦτο τὴν ἀλλοίωσιν παρέθετο, ὥς καὶ τοῦ φωτίζεσθαι ἀλλοιώσεως
οὕσης, σημεῖον εἶπεν αὐτός· οὐ μὴν ἀλλ', ἂν ἢ πολὺ τὸ θερμαινόμε-
μενον ἢ πηγνύμενον, τὸ ἐχόμενον ὑπὸ τοῦ ἐχομένου πᾶσχειν. 5
φωτίζεσθαι δέ, ἂν πολὺ τὸ φωτιζόμενον ἢ, οὐ τότε πρῶτον ὑπὸ τοῦ
φωτίζοντος, ἀλλ' ὅσον ἂν ἢ τὸ φωτίζεσθαι δυνάμενον ἐν τῇ τοιαύτῃ σχέσει
25 τοῦ φωτίζοντος τῇ πρὸς αὐτό, τοῦτο ἅμα πᾶν φωτίζεται ὑπ' ἐκείνου, καὶ
οὐκ ἔστι τι μῶριον, δ νῦν μὲν οὐ πεφώτισται, μετ' ὀλίγον δέ, μένοντος
τοῦ φωτίζοντος τοῦ αὐτοῦ τε καὶ ἐν τῷ αὐτῷ. 10

1 φησὶ om. T τὴν] τὰ Ma κινούμενα M 3 καὶ] ut ei T μὴ om. a (habet
etiam M) 4 μὲν vid. del. εἰ MVP: om. Aa 5 alt. τῆς om. a alt. καὶ
MTVA: om. Pa εὐθὺς a 7 δὲ om. T τὴν τῶν om. V μερῶν] καιρῶν TA
διάθεσιν A 8 γὰρ εἶναι ex T Thurot, ante πάντως interpungens ἀρχο-
μένου V καὶ om. T 9 εἰ om. TA 10 ἄρχεται P: ἔργεται TVAa
11 μέρος TV πάθει V 12 ἀθρόως V ἀπ' Thurot: ὑπ' VAPa
13 εἶναι post φωτίζεσθαι a (T) 14 τῷ a ante δοκεῖ add. esse T λαλεῖν V
καὶ om. Ta (habet etiam M) 15. 16 καὶ οὐ—μεταβάλλειν om. V 15 δεῖ] δι' A
ἀπὸ om. T 16 μεταβάλλει A καὶ om. V 17 ὁμῶς Thurot: ὁμοίως
libri simul per totam aliquam partem T 18 post οὐδὲν add. γὰρ Pa alt. τὸ
om. a ἀθρῶν A 19 δέχεσθαι Pa: δὲ δεδέχθαι VA: susceptible T
20 ὥς VP: quia T: om. Aa καὶ τοῦ φωτίζεσθαι om. T 21 αὐτός TV: αὐτὸ
MA: om. Pa οὐ—ἢ] quin immo non T ἀλλ' ἂν ἢ Pa: ἀλλὰ μὴ VA: ἀλλ'
ἐνίοτε ἂν ἢ M 22 πᾶσχειν Pa: om. TVA: πᾶσχει Arist. codd. praeter EM
23 φωτίζεται M δέ Pa: om. TVA οὐ τότε Pa: τοῦτο δὲ TVA 23. 24 τοῦ
φωτίζοντος om. a 25 φωτίζεσθαι a (corr. M) ὑπ' ἐκείνου om. T
26 μῶριον δ νῦν bis habet a μὲν οὐ TVAP: οὐ μὲν M: οὐ a μετ'] non T

1 ὅτι δὴ ἐχρήσατο ἐκ τοῦ παραδείγματος, ἔστι τὸ ἀθρόον τι μεταβάλλειν
 μέρος τοῦ ἀλλοιουμένου ὑπὸ τοῦ ἀλλοιούντος, † ἢ εἶπεν οὕτως· τὸ δὲ
 πρῶτον ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀλλοιούντος μεταβάλλει, καὶ ἀνάγκη ἅμα
 ἀλλοιουῖσθαι | καὶ ἀθρόον· τοῦτο γὰρ ἦν αὐτῷ πρὸς τὸ προκείμενον 281
 5 χρήσιμον, ἐπειδὴ καὶ ἡ ὁσφρησις ἀλλοιουμένου γίνεται τοῦ μεταξῦ. ἴσως
 γὰρ οὐδὲ ἐκείνο ἀληθὲς τὸ πᾶν ἀθρόον τῆς ἀλλοιώσεως ἄρχεσθαι. μῦριον
 μὲν γάρ τι τοῦ παντὸς ἀθρόον ἄρχεσθαι ὕγιές, τὸ δὲ πᾶν οὐκέτ' ἂν δόξαι, 6
 εἴ γε δεῖ, ὡς εἶρηκεν ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει, παντὸς τοῦ κινουμένου τὸ
 μὲν τι μῦριον εἶναι ἐν τῷ ἐξ οὗ, τὸ δὲ (ἐν τῷ) εἰς 6· διὰ γὰρ τούτου πᾶν
 10 τὸ κινούμενον ἐδείχθη διαιρετὸν ὄν.
 Ὅτι δὲ ἐν σχέσει τὸ φῶς, ἀλλ' οὐκ ἐν ἀλλοιώσει, δῆλον ἀπὸ τοῦ τὰ
 μὲν ἀλλοιούμενα οὐκ εὐθὺ τῷ τὸ ἀλλοιοῦν ἀπελθεῖν πεπαῦσθαι τοῦ
 ἐγγενομένου πάθους ἐν αὐτοῖς ὑπ' αὐτοῦ (οὐ γὰρ τοῦ θερμαίνοντος ἀπελ- 10
 θόντος εὐθὺς καὶ τὸ θερμαίνόμενον ὑπ' αὐτοῦ τῆς ἐγγενομένης ὑπ' ἐκείνου
 15 θερμότητος αὐτῷ παύεται), τὰ δὲ κατὰ τὴν πρὸς τι σχέσιν ὄντα τοιαῦτα,
 ἀπελθόντος τοῦ πρὸς ὃ ἡ σχέσις, συμπαύεσθαι καὶ ταῦτα | τοῦ ἔτι εἶναι 282
 ἐν τῇ πρὸς ἐκείνο σχέσει· οὐ γὰρ ἀποθανόντος πέπαυται καὶ ὁ πατήρ
 πατήρ ὢν, καὶ τοῦ ἀριστεροῦ ἀπελθόντος ὁ δεξιὸς οὐκέτι δεξιὸς ἐστίν.
 οὕτω δὲ ἔχει καὶ τὸ φῶς· συναπέρχεται γὰρ ἀθρόον τῷ φωτίζειν πεφυκότη.
 20 Εἰπόντων δὲ διὰ βραχέων ταῦτα, λέγει· ἦν δ' ἂν καὶ τὸ γεύεσθαι ὥσπερ 6
 ἡ ὁσμὴ, εἰ ἐν ὕγρῳ ἦμεν. ἔστι δὲ ὃ λέγει· ὡς ἐπὶ τῆς ὁσμῆς,
 πόρρω ὄντος τοῦ τὴν ὁσμὴν ἔχοντος, αἰσθανόμεθα αὐτοῦ τῷ τὸν μεταξὺ
 αἶρα καὶ τὸ ὕδωρ πάσχειν ὑπ' αὐτοῦ καὶ τὸ πάθος διαδιδόναι τῇ αἰσθήσει,
 οὕτω, φησί, καὶ ἐπὶ τῆς γεύσεως εἶχεν ἄν, εἰ ἦμεν ἐν ὕγρῳ, τουτέστιν ἐν 10
 25 ὕδατι, καὶ δι' ἐκείνου τὴν ἀντίληψιν τῶν χυμῶν ἐποιούμεθα. δεχόμενον γὰρ

1 ὅτι δὴ TAPa: δὴ ὡ V ἐκ τοῦ παραδείγματος] παραδείγματι T [ἔστι] δ ἔστι Pa
 μεταβάλλειν om. T 2 τοῦ ἡλλοιουμένου M: eius quod illuminatur T 2. 3 ἢ—ἀλλοιούντος
 om. (habet etiam M) 2 ἢ] καὶ coni. Thurot: an (δ) καὶ? fort. lacuna statuenda
 3 ἀλλοιουμένου V μεταβάλλειν prius P (Arist. codd. EMP) 3. 4 μεταβάλλει—
 ἀλλοιουῖσθαι om. T 3 οὐκ post καὶ add. Arist. codd. EMY 4 γὰρ om. a
 5 ἡ om. V ἀλλοιουμένου T Aa: ἀλλοιουμένη VP γίνεται om. a 6 γὰρ] δὲ T
 οὐδὲν ἐκείνου a ἀληθὲς om. T 7 μὲν γάρ] tamen T δόξη Pa:
 videbatur T 8 εἴ γε δεῖ Thurot (si vero oportet T): εἴ γε δὴ MVP: εἴτε δεῖ A: εἴτε
 δὴ a εἶρηκεν V: εἰκεν TAPa: ἔδειξεν M 8 Φυσικῇ ἀκροάσει] Z 4 p. 234^b10 ss.
 cf. quae Simpl. p. 968 D. ex Alex. adnotat 9 ἰον αὐτοῦ εἶναι ἐξ male suppl. m.
 rec. P τὸ δὲ] ὃ δὲ V ἐν τῷ T: om. VAPa τούτου Ta: τοῦ VAP
 11 ν σχέσει φησὶν ἀλλ' suppl. m. rec. P 12 εὐθὺς a τὸ om. a ελθεῖν
 πέπαυται suppl. m. rec. P πεπαῦσθαι VA: πέπαυται a: παύεσθαι Thurot (quod—
 cessant T) 13 ἐγγενομένου MTVAP: ἀλλοιουμένου a ὑπ' αὐτοῦ om. T
 θερμαίναντος V 14 ἐγγινομένης V 16 ἀπελθόντα V συμπαύεται e T
 Thurot 17 παύεται Ta καὶ] esse T 18 καὶ τοῦ om. a (habet
 etiam M) post δεξιὸς add. καὶ Pa, ὁ δεξιὸς οὐκέτι δεξιὸς add. V 20 ἦν γὰρ
 καὶ V γενέσθαι V 21 εἰ Arist.: ἡ V: om. TAP ἦμεν MV: ἡ μὲν A:
 om. TP ὡς om. V ἐπὶ] περὶ V 22 αὐτῷ A 22. 23 αἶρα μεταξὺ V
 24 γενέσεως V ἂν om. Pa ἦμεν V (post ὕγρῳ M): ἡ μὲν A: μὲν T: μὴ P:
 om. a 24. 25 ἐν τῷ ὕδατι A 25 facimus T

ἀν τὸ ὁσῶρ τὴν ἀπὸ τῶν χυμῶν ποιότητα διὰ τοῦ γεύεσθαι αἰσθῆσιν ἡμῖν
 παρεῖχε τῶν γευστῶν πρὸ τοῦ ἐντυχεῖν ἐκείνοις, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ ὁσφραντοῦ
 ποιεῖ. νῦν δὲ τοῦτο οὐ γίνεται. ὁ (γὰρ) ἀήρ ὁσμῆς μὲν ἐστὶ δεκτικός,
 ἐν ᾧ ἔσμεν, (καὶ πέφυκε) * * * | χυμῶν πάσχειν, ἀλλ' οὐ παντὸς ὑγροῦ, 283
 5 ἐπεὶ καὶ ὁ ἀήρ ὑγρός. εὐλόγως δὴ, φησί, διὰ τὰ εἰρημένα ὧν ἐστὶν
 αἰσθητῶν ἀντιλήψεις διὰ τινος μεταξύ, ταῦτα (τὰ) μεταξύ οὐχ ἅμα πάντα
 πάσχει, οὐδ' ἅμα αἰεὶ δι' αὐτῶν ἀντιλήψεις τε καὶ αἰσθήσεις γίνονται, ἀλλ' ὁ
 ἐν χρόνῳ, πλὴν ἐπὶ τοῦ φωτὸς καὶ τῶν ὁρατῶν. διὰ τί δὲ εὐλόγως; ἡ
 ὅτι ἐκεῖνα μὲν τὰ αἰσθητὰ διὰ κινήσεως καὶ πάθους ἐγγίνεται, τοῦ μεταξύ
 10 ἀλλοιουμένου καὶ πάσχοντος αὐτοῦ, διὸ καὶ ἐν χρόνῳ ἀπὸ τοῦ κινήσαντος
 τὸ πάθος τὸ ἐγγινόμενον διαδίδεται· τὸ δὲ φῶς καὶ τὰ χρώματα οὐ διὰ
 κινήσεως (ἐν ποιᾷ γὰρ σχέσει τοῦ φωτίζοντος πρὸς τὸ φωτιζόμενον τὸ 10
 φῶς), διὸ καὶ ἅμα πᾶν τὸ διαφανὲς φωτίζεται. οὕτως δὲ γινόμενου τοῦ
 φωτὸς ἀχρόνως εὐλόγως καὶ τὸ ὁρώμενον ἀχρόνως τῇ ὅψει προσβάλλει, | 284
 15 ὡς γίνεσθαι οὐ μόνον τὸ ὁρᾶν ἀχρόνως (τοῦτο γὰρ ἐδείχθη πάσαις ταῖς
 αἰσθήσεσιν ὑπάρχον), ἀλλὰ καὶ τὸ αἰσθητὸν ἀθρόως καὶ χωρὶς χρόνου
 προσπίπτειν τῇ ὅψει. αἱ γὰρ ἀπὸ τῶν χρωμάτων κινήσεις ἐν τῷ διαφανεῖ
 τῷ κατ' ἐνέργειαν ὁμοίως γίνονται, ὡς τὸ φῶς ἐν τῷ διαφανεῖ † ἐδήλωσεν ὁ
 αὐτὸς εἰπών· διὰ τὸ αὐτὸ δὲ καὶ περὶ τοῦ ὁρᾶν· τὸ γὰρ φῶς
 20 ποιεῖ τὸ ὁρᾶν. εἰ γὰρ ἐκεῖνο μὴ διὰ κινήσεως μὴδ' ἐν χρόνῳ γίνεται
 ἐν τῷ διαφανεῖ, οὐδ' ἂν τὸ ὁρᾶν γίνοιτο ἐν χρόνῳ. διὸ καὶ εὐθὺς ἀναβλέ-
 ψαντες ὁμοίως τὰ τε ἐγγὺς ὁρώμεν καὶ τὰ πόρρω.

p. 447^a12 Ἔστι δὲ ἀπορία καὶ ἄλλη τις τοιαύδε περὶ τὰς αἰσθήσεις,
 πότερον ἐνδέχεται ἅμα δύο αἰσθάνεσθαι ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ἀτόμῳ

25

χρόνῳ.

Ἡ μὲν ἀπορία ἦν ἀπορεῖ σαφής. ζητεῖ γὰρ εἰ ἅμα πλειόνων ἔστιν 10

1 ἂν om. T 2 *exhibet* T ὥσπερ VA: ὡς Pa τοῦ ὁσφραντοῦ ποιεῖ scripsi:
 τῶν ὁσφραντῶν ποιεῖ A: τοῦ ὁσφραντοῦ ποιεῖν V: τοῦ ὁσφραντοῦ ἔχει a: ποιεῖν P: *in odo-*
rabili fit T 3 γὰρ add. M γευστικός a (corr. M) 4 ἔσμεν om. V
 καὶ πέφυκε add. M ἔσμεν, (ἀλλ' οὐ) χυμῶν (οὐδὲ πέφυκε) πάσχειν ὑπὸ παντὸς ὑγροῦ
 conl. Thurot: ἔσμεν, καὶ πέφυκε (ὑπὸ ὑγροῦ τοῦ ἐγ)χύμου πάσχειν e. gr. conicio χυμῶν
 VP: χυμῶ M Aa: χυμὸν T οὐ] οὐχ ὑπὸ M 5 δὲ V 6 τὰ add. Thurot
 alt. μεταξύ om. M fort. recte (v. Arist.) πάντα om. Arist. LSU 8 εὐλογον a (corr. M)
 9 ante διὰ add. τὸ V τοῦ a: τοῖς VAP: καὶ τοῖς T 10 ἀλλοιουμένους V
 11 alt. τὸ om. Aa ἐγγενομένον A δὲ] *enim* T 12 γὰρ σχέσει TPa:
 σχέσει γὰρ VA alt. τὸ om. P 14 καὶ—ἀχρόνως om. a (habet etiam M)
 ἀχρόνως om. A προσβάλλει MTA: προσβάλλειν VP a 15 τὸ] prius τοῦ P
 15. 16 ταῖς αἰσθήσεσι πάσαις Pa 17 προσπίπτειν M: προσπίπτων V: προσπίπτει a:
 προσπίπτων TAP αἱ γὰρ VAPa: ὅτι δὲ αἱ M, fort. recte 18 τῷ κατ'—διαφανεῖ
 om. A post διαφανεῖ add. τῷ κατ' ἐνέργειαν a (δ) ἐδήλωσεν conicio
 19 αὐτὰ εἰπών V περὶ] ἐπὶ Arist. EMY γὰρ] *autem* T 19. 20 φῶς—ὁρᾶν om. T
 21 γίνοιτο a: γίνηται A: γένοιτο VP: *fit* T 21. 22 ἀναβλέψαντος V 22 pro τὰ
 bis τὸ Pa 23 καὶ ἄλλη τις ἀπορία P: τις ἀπορία καὶ ἄλλη Arist. EMY τις] om. A
 περὶ αἰσθήσεως Arist. codd. EMYS 24 δεῖν ἅμα Aristot. codd. EMYSU (δυσὶν M)
 δύνασθαι ante αἰσθάνεσθαι male add. Arist. codd. EY (Biehl)

αἰσθάνεσθαι, ὡς ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ πλειόνων τινῶν αἰσθητῶν ἀντιληψὶν
 γίνεσθαι, ἢ οὐχ οἷόν τε. τὸ δὲ ἀτόμῳ χρόνῳ εἶπεν οὐχ ὡς ἀδιαιρέτῳ
 (οὐ γὰρ ἔστιν ἀδιαιρέτος χρόνος), ἀλλὰ μὴ τούτου ἐν ᾧ | αἰσθανόμεθα 285
 χρόνῳ ἐν μέρει μὲν τινι αὐτοῦ τοῦδε αἰσθάνεσθαι, ἐν ἄλλῳ δὲ ἄλλου, ἀλλ' ἐν τῷ
 5 αὐτῷ χρόνῳ πλειόνων. μέλλων δὲ ἐπιχειρεῖν πρῶτον ἐνδόξως εἰς τὸ μὴ
 οἷόν τε εἶναι λαμβάνει τινὰ καὶ τίθησιν ὡς ἐναργῆ, δι' ὧν κατασκευάσει
 ὅτι καὶ τὰ πλείω αἰσθητὰ ἐμποδίζει ἀλλήλοις, πρῶτον μὲν τὸ αἰετὴν
 10 μείζω κίνησιν ἐκκρούει τὴν ἐλάττω, οὐ παρέθετο πίστιν τὸ πολλακίς ὑπὸ
 τοῦς ὀφθαλμούς τινων τιθεμένων ἢ φερομένων μὴ αἰσθάνεσθαι τινὰς, ὅταν
 τύχωσιν ἢ σφόδρα τι ἐννοοῦντες ἐν ἑαυτοῖς ἢ φοβούμενοι ἢ ἀκού-
 οντες μεγάλου ψόφου (ἢ γὰρ περὶ ἄλλα σύντονος ἐνέργεια τῆς ψυχῆς
 κωλύει τὰς ἐλάττους ἀντιλήψεις ἐν αὐτῇ γίνεσθαι). τὸ δὲ δεύτερον τίθησι τὸ 10
 μᾶλλον ἔστιν αἰσθάνεσθαι ἀμιγῶς καὶ ἀκράτου καὶ καθ' αὐτὸ ὄντος | 286
 ἢ μεμιγμένου καὶ κεκραμένου πρὸς ἄλλο, ὃ πάλιν ἐναργῶς ἔδειξεν οὕτως
 15 ἔχον ἐπὶ παραδειγματῶν οἴνου ἀκράτου τε καὶ ὕδατι κεκραμένου, ὁμοίως
 καὶ μέλιτος, ὁμοίως καὶ λευκοῦ ἀκράτου καὶ ἄλλῳ μεμιγμένου τινὶ χρώ-
 ματι, ὁμοίως καὶ νήτης αὐτῆς τε καθ' αὐτὴν λαμβανομένης καὶ μεμιγμένης 5
 τῇ ὑπᾶτι ἢ ἄλλῳ τινὶ φθόγγῳ ἢ τῇ διὰ πασῶν συμφωνίᾳ· ἐπὶ πάντων
 γὰρ τούτων τε καὶ τῶν τοιούτων εἰλικρινεστέρα τε καὶ ἀκριβεστέρα ἢ αἰσθησις
 20 ἀπλῶν λαμβανομένη τῶν αἰσθητῶν ἢ εἰ εἴη συγκαίμενα καὶ κεκραμένα
 ἀλλήλοις.

Οὗ τὴν αἰτίαν παρέθετο· διὰ γὰρ τὸ ἀφανίζειν ἄλληλα ἀφανέστερα
 ἕκαστα γίνεται ἐν τῇ μίξει τῇ πρὸς ἄλληλα. εἰπὼν δὲ ἀφανίζειν ἕκαστα 10
 ἐν τῇ μίξει, ἐν τίσιν ἢ μίξιν γίνεται καὶ τίνα ἐστὶ τὰ ἀφανίζοντα ἄλληλα

2 τὸ] τῷ V ἀδιαιρέτῳ MVP²: διαιρέτῳ TAP¹: ἀδιαιρέτος a 4 χρόνον M:
 om. a: χρόνου conicio ἐν μέρει VP¹(?)a: ἐμέρισε TA: ἐμμένει P² μὲν V:
 om. TAPa αὐτοῦ V: om. TAPa ἐν—ἄλλου V: om. TAPa ἀλλ']
 sed et T 5 χρόνῳ MVA: πρῶτῳ TP^a 6 ἐνεργῇ V δι' ὧν MVA:
 ὧν T: δὲ ὄντα Pa κατασκευάσει VA: κατασκευάζει MTP^a 7 καὶ τὰ M^a: κατὰ
 TP^a (tum spat. xi titt. a): τὰ V πρῶτον MV: πρῶτα APa: primo T τὸ VP^a:
 τῷ A: quod T 7. 8 τὴν κίνησιν τὴν μείζω Pa 9 ὑποφερόμενων ὑπὸ Alex. legit
 cum Arist. LSU (τὸ ἐπιφερόμενον ἐπὶ EMY) 10 τύχωσι σφόδρα Pa (corr. M) Arist.
 αὐτοῖς Pa 11 ἢ] ὁ V τὰ ἄλλα A σύντονος TP^{2a}: σύντομος VAP¹ 12 κολούει
 P^a (corr. M) ἐλάττωνας a δὲ om. V ante τίθησι add. τι T alt. τὸ
 a(T): τῷ V: τῶν AP (V ut testatur Mau) 13 ἀκρατοῦς VA alt. καὶ om. TA
 ἐκπὸ A 14 δ] ἢ P¹ πάλαι ἐνεργῶς V 15 παραδείγματι a (corr. M)
 ἀκράτου om. a (habet etiam M) τε MAP: om. Va ὕδατος Va 16 ὁμοίως
 TVA: om. Pa λευκοῦ MTV: λευκοῦ καὶ AP^a ἄλλῳ M (cf. v. 18): ἄλλου
 TVAPa τινι MA: τῷ P^{2a} (T ut vid.): τε V(P¹?) 16. 17 χρώματος V
 17 νήτης (!)V: ἢ τῆς TAA: τῆς νήτης M: ἢ τῆς νήτης P αὐτῆς τε M(T)VA: τὲ P:
 spat. xviii litt. a ante καθ' add. καὶ Pa (om. etiam M) 19 τε om. a
 εἰλικρινεστάτῃ prius P 20 ἀπλῶν TVA: ἀπλῶς Pa accipiens T, male ἀντιλαμβα-
 νομένη Thurot, cf. v. 17 ἢ εἰ MTA: ἢ VP: εἰ a εἴη] ἢ A 22 ἀλλ' P
 ἀφανέστερα MTP^a: ἐμφανέστερα P: ἐμφανέστερον a 24 ἀφανίζεσθαι T: fort. recte,
 vel (ἄλληλα) ἕκαστα scrib.

ἐν τῇ μίξει τῷ ἐν μέσῳ που | καθίστασθαι τὸ μεμιγμένον καὶ τὴν εἰ- 287
 λικρινείαν ἀποβάλλειν ἕκαστον τῶν ἐν τῇ μίξει, ἐδῆλωσε προσθεῖς· τοῦτο
 δὲ ποιεῖ ἐξ ὧν ἐν τι γίνεται. ταῦτα δὲ μίγνυται τε ἀλλήλοις καὶ
 ἀφανίζει ἀλλήλα ἐν τῇ μίξει, ἐξ ὧν μίγνυμένων ἐν τι δύναται γίνεσθαι.
 5 οὐ γὰρ πᾶν παντὶ μικτόν, ἀλλὰ χυμοὶ μὲν χυμοῖς, ψόφοι δὲ ψόφοις, χρώματα
 δὲ χρώμασι, θερμότητες δὲ καὶ ψυχρότητες ἀλλήλαις καὶ ξηρότητες καὶ
 ὑγρότητες, ὁμοίως καὶ αἱ ἄλλαι ἐναντιώσεις. οὐ γὰρ μίγνυται ψόφος χρώματι
 οὐδὲ χυμὸς ψόφῳ· οὐδὲ γὰρ δύναται ἐν τι ἐκ τῆς τῶν τοιούτων συνθέσεως
 γίνεσθαι. καθόλου γὰρ τὰ διαφόροις αἰσθήσεσιν αἰσθητὰ ἄμικτα τῷ εἶναι 10
 ἐτερογενῇ. ὁμογενῶν γὰρ καὶ ἐν ὁμογενέσιν ἡ μῆξις· τῶν γὰρ ἐναντίων
 καὶ τῶν μεταξὺ. ἔχει δὲ κρίμενον ὅτι τὰ αἰσθητὰ ἀλλήλα ἐμποδίζει, τὰ
 μὲν διαφέροντα, ὡς μηδὲ αἰσθησιν γίνεσθαι τῶν ὅλων † ἐλαττόνων, τὰ 288
 δὲ ὁμογενῇ καὶ μίγνυμένα τῷ ἐλαττον ἐν τῇ μίξει αἰσθητὰ εἶναι τὰ
 μεμιγμένα ἀλλήλοις τῶν ἁμικτῶν. τοῦτοις δὲ χρώμενος πειράται δεικνύει
 15 ὅτι μὴ οἷον τε ἅμα δύο τινῶν αἰσθησιν γίνεσθαι.

Προστίθῃσι δὲ τοῦτοις ὅτι οὐδέ, ὅτε ἡ ἐλάττων ὑπὸ τῆς σφοδροτέρας
 ἀφανίζεται ἐκκρουσμένη, οὐδὲ τότε τῆς μεζζονος εἰλικρινῆς ἡ ἀντίληψις
 γίνεται. εἰ γὰρ ἡ μεζζων κίνησις ἐκκρούει τὴν ἐλάττω ἐπισκοτοῦσα αὐτῇ
 (διὰ τοῦτο γὰρ καὶ φοβούμενοι σφόδρα οὐχ ὀρώμεν), ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ μίξει
 20 τῇ πρὸς ἀλλήλα οὐχ ὁμοία ἡ ἀντίληψις, ἀνάγκη ἄρα, ἂν ἅμα ἡ τινῶν
 αἰσθησιν γινομένη, τοῦ μὲν μᾶλλον κινεῖν δυναμένου, τοῦ δὲ ἥττον, καὶ 10
 αὐτὴν τὴν τοῦ μᾶλλον αἰσθητοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῇ πρὸς ἄλλο τι αἰσθητόν,
 εἰ καὶ ἐλαττον εἴη ἐκείνου, ἥττον γίνεσθαι ἢ εἰ μόνον αὐτοῦ ἐγένετο ἡ
 αἰσθησις. ἀφαιρεῖται γὰρ τι ἀπ' αὐτῆς ἐν τῇ πρὸς τὴν ἐλάττω | μίξει· 289
 25 κεῖται γὰρ τὸ πάντα ἀπλᾶ καὶ ἁμικτα ὄντα μᾶλλον αἰσθητὰ εἶναι.

* * * Τὸ ἴσως τοῖς πρώτοις ληφθεῖσιν ἀκόλουθον ὡς ἐπόμενον τοῦτο

1 ἐν τῇ μίξει om. T τῶν ἐμμέσων τοῦ (οὐ α) Pa (corr. M) καθίστασθαι]
 constituunt T ante τὸ spat. xvi litt. a, μεμιγμένων add. M 2 ἕκαστα Pa
 ἐν τῇ μίξει TVPa: μεμιγμένων A (huc fortasse rectius refertur quod ad v. 1 ex M ad-
 notatum est) 3 δὲ ποιεῖ] ποιεῖν P ποιεῖται V alt. δὲ] an δὴ?
 4 μεμιγμένον a 5 χυμὸς et ψόφος a 6 θερμότητι A δὲ T: τε VAPa
 ψυχρότητι A 6. 7 ξηρότητι καὶ ὑγρότητι A 7 post ἄλλαι add. αἱ V
 8 ἐν τῇ et συνθέσει V συνθήκης A 9 γὰρ om. V διάφορα ut vid. A
 τῷ] τοῦ A 10 ὁμοιογενέσιν a ante τῶν add. καὶ M 11 δὲ Pa
 post αἰσθητὰ add. μᾶλλον P ἀλλήλα ἐμποδίζει TVA: ἐμποδίζει ἀλλήλα Pa, sed illud
 μᾶλλον codicis P veri ordinis vestigium 12 ὡς] τῷ Thurot τῶν ὅλων ἀλλο-
 γενῶν conicio ὅλων TAP: ὅλων V: ἄλλων a 13 μίγνυμένα VAP: *mixtura* T:
 μεμιγμένα a τῷ] τὸ Pa (corr. M) ante τὰ add. et T (fort. ea) 14 δὲ TV:
 δὲ APa 16 οὐδέ om. Pa, sed vestigium latet in corruptela ex P infra adnotata
 δε] οὐτε P¹ ἡ om. V σφοδρότης VP 17 post ἀφανίζεται add. ἡ
 P, del. P² ut vid. ἐκκρουόμενος V post τῆς add. μίξεως TA 18 ἐπισκο-
 τοῦσαν a αὐτὴν P 19 prius καὶ Aa: om. TVP alt. καὶ om. T
 22 τι] τε V 23 ἥττον con. Thurot 24 μίξει TA: μίξιν VPa 26 τὸ TV:
 τὰ A: τὸ δὲ Pa, sed lemma Aristoteleum p. 447^a25. 26 olim extabat ἀκόλουθα A:
 om. T τοῦτο] om. T: τοῦτοις conicio 26. 138,1 πάλιν τοῦτο A

- παλιν λαμβάνει τὸ, ἂν ἴσαι ὥσιν τινες αἰσθήσεις, τούτέστιν ἐπὶ ἴσων αἰσθητῶν, 5
 διαφερόντων δὲ καὶ ὑπὸ διαφορῶν αἰσθήσεων, τὸ μηδετέρου αὐτῶν αἰσθησιν ὅ
 ἔσσεσθαι. εἰ γὰρ τῆς μείζονος αἰσθήσεως ἀφῆρει τὴν † ἐλάττω καὶ ἠφάνιζε
 μία γινομένη αὐτῇ, καὶ ὥσιν ἴσαι ἀμφοτέραι διαφορῶν οὔσαι αἰσθητῶν,
 5 ἀφανισθῶσιν ἢ ἐτέρα τὴν ἐτέραν ὁμοίως. ἀπλᾶ μὲν γὰρ † ἐξ ἴσου καὶ
 εἰς ἐξ ἀμφοτέρων ἅμα γινομένων· ἢ γὰρ ἀπλῇ αἰσθησις ἀπλοῦ αἰσθητοῦ. 10
 λείπεται ἄρα ἢ μηδ' ὅπως γίνεσθαι αἰσθησιν ἢ μикτὴν τινα καὶ ἀπ' ἀμφοῖν
 μίαν. ἀλλὰ τοῦτο γίνεται ἐπὶ τῶν μίγνυσθαι δυναμένων ἀλλήλοις, ὥσπερ
 ἐπὶ τῶν κίρναμένων· | ἐπὶ γὰρ μεμιγμένων ἢ τοιαύτῃ αἰσθησις. ἐκ μὲν 290
 10 γὰρ τινων αἰσθητῶν μεμιγμένων γίνεται τι, ἐκ δὲ ἐνίων οὐδὲν γίνεται
 τῷ μηδὲ τὴν ἀρχὴν αὐτὰ μικτὰ εἶναι, ὡς προειρήκαμεν· τοιαῦτα γὰρ τὰ
 ὑπὸ τὰς διαφορῶν αἰσθήσεις. μικτὰ γὰρ τὰ ὁμογενῆ καὶ τὰ ὑπὸ τὴν ὁ
 αὐτὴν αἰσθησιν· τοιαῦτα δὲ ὦν τὰ ἔσχατα ἐναντία εἰσὶν ἀλλήλοις.
 ἔσχατα γὰρ ἐν ἑκάστῳ τὰ πλείστον ἀλλήλων διεστῶτα, τὰ δὲ πλείστον
 15 ἀλλήλων ἐν τοῖς ὁμογενέσι διεστῶτα ἐναντία. ταῦτα δὲ ἀλλήλοις μίγνυται·
 ἐκ μὲν γὰρ λευκοῦ καὶ μέλανος μίγνυμένων ἐν τι γίνεται ἅμα, ἀλλὰ καὶ
 ἐκ τῶν μεταξὺ τούτων πρὸς ἀλλήλας τε καὶ πρὸς ταῦτα μεμιγμένων· ἐκ 10
 δὲ λευκοῦ καὶ ὀξέος οὐχ οἷόν τε ἐν τι γίνεσθαι (εἰ μὴ εἴη τὸ ὀξύ μέλαν
 ἢ φαινόμενον τι ἄλλο χροῖμα, καθ' ὃ ἢ μῖξις αὐτοῦ πρὸς τὸ λευκὸν ἔσται)
 20 ἀλλ' ἢ κατὰ συμβεβηχός· | ἢ εἴη ἂν κατὰ συμβεβηχὸς μεμιγμένον τὸ 291
 λευκὸν καὶ τὸ ὀξύ καὶ ἐν τι ἄμφω, εἰ ἅμα τινὶ ἄμφω εἴη συμβεβηκότα,
 τὸ λευκὸν καὶ τὸ ὀξύ, ὡς τὸ λευκὸν (ὀξύ) καὶ τὸ ὀξύ (λευκὸν) εἶναι. ἀλλ'
 οὐχ οὕτως ταῦτα ἐν ὡς ἢ ἐξ ὀξέος καὶ βαρέος συμφωνία· ταῦτα γὰρ
 καθ' αὐτὰ μικτὰ· ὁμογενῆ γὰρ καὶ ὑπὸ αἰσθησιν μίαν.

1 λαμβάνει (*accepit* T) τὸ TVA: λαμβάνοιτο Pa ἂν om. T post τινες add.
 αἰ P ἐπεὶ P¹ 2 διαφορῶν A αἰσθήσεις] αἰσθήσεως ἐστὶ A
 post αἰσθήσεις add. ἀχθέντων M τὸ μηδετέρου (τῷ μηδὲν ἕτερον P) αὐτῶν αἰσθησιν
 TVAP: τῷ μηδὲν πρὸς αἰσθησιν αὐτῶν a 3 εἰ] ἢ a ἢ μείζων αἰσθήσεως conī.
 Thurot *auferat* T ἀφῆρει τι ἢ ἐλάττων conīcio, v. p. 137,24 ἠφάνιζετο a:
exterminet T 4 γενομένη A αὐτῇ T ἴσαι ὥσιν Aa 5 ἀπλῇ μὲν
 γὰρ αἰσθησις οὐκ ἂν εἴη conīcio v. Arist. γὰρ TA: om. VPa 6 γινόμενα M
 7. 8 αἰσθησιν—μίγνυσθαι om. A 7 ἀπ' Thurot.: ἐπ' libri 8 γίνεσθαι a
 ὥσπερ] εἴπερ καὶ a 9 κίρναμένων M(T)AP: κίρνωμένων V: spat. xx litt. a
 ἐπὶ et μεμιγμένων om. T post γὰρ add. τῶν Pa 9. 10 μὲν γὰρ om. T
 10 μεμιγμένων om. V 11 μηδὲ om. M μικτὰ V: ἄμικτα TAPa εἶναι
 om. T 11. 12 τὰ ὑπὸ] spat. xviii litt. a 12 γὰρ om. T ὁμοτο-
 γενῆ V 13 ἐναντία] ἐν male Arist. codd. EMY ἐστὶν a, fort. recte
 14 ἔσχατα—διεστῶτα om. T πλείστον V 15 ὁμοιογενέσι V δὴ conī.
 Thurot 16 μὲν om. TM μεμιγμένων a (T ancops) 18 γενέσθαι a (Arist.
 codd. EMP) 18. 19 εἰ—ἔσται suspecta habet Thurot, equidem parenthesis signa posui
 19 καθὰ V αὐτοῦ scripsi: αὐτῶν libri 20 ἢ εἴη ἂν VA: *autem* (corr. *aut*) *utique*
erit T: εἰ εἴη ἂν M: εἴη ἂν Pa 21 post ὀξύ add. ὡς τὸ λευκὸν A post alt. καὶ
 add. τὸ ὀξύ εἶναι, sed rursus del. A καὶ ἐν—ὀξύ (22) om. V 22 ὀξύ et
 λευκὸν add. Thurot, vel τὸ (αὐτὸ) λευκὸν καὶ [τὸ] ὀξύ scrib. 23 ἐν ὡς scripsi (cf.
 Arist.): ἐν ὧ TVA! a: ὡς ἐν ὧ M

www.libtool.com.cn

Ταῦτα δὲ εἰπὼν ἐπιφέρει ὡς ἐκ τῶν χειμένων δεδογμένου τοῦ μὴ οἶόν τε εἶναι τῶν διαφορῶν αἰσθητῶν ἅμα αἰσθάνεσθαι. ἡ γὰρ ἴσα ἔσονται αἱ ἀπ' αὐτῶν κινήσεις ἢ ἡ ἑτέρα ὑπερέξει. ἀλλ' εἰ μὲν ἴσαι, ἀφανιοῦσιν ἀλλήλας· εἰ γὰρ οὐδὲ τῆς μείζονος οἶόν τε εἰλικρινῶς αἰσθάνεσθαι, 10 ὅταν μετ' ἄλλης τινὸς ἐλάττονος γένηται, ὅταν ἴσαι ὥσι, ὁτλήον ὅτι ἀφανιοῦσιν ἀλλήλας· οὐ γὰρ δὴ μιχθεῖσαι ἐν τι ποιήσουσιν αἰσθητόν. εἰ δὲ ἡ ἑτέρα ὑπερέχοι, ταύτης μόνης ἀντιληψίς ἔσται· κεῖται γὰρ ὅτι ἡ μείζων κίνησις ἀφανίζει τὴν ἐλάττω. | 292

p. 447b6 Ἔτι μᾶλλον ἅμα δυοῖν αἰσθόιτο ἂν ἡ ψυχὴ τῇ μιᾷ αἰσθήσει ὧν μία αἰσθησις.

Καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως δείκνυσιν ὅτι μὴ οἶόν τε πλειόνων ἅμα αἰσθητῶν αἰσθάνεσθαι, τῶν διαφορῶν αἰσθήσεων αἰσθητῶν. ποιεῖται δὲ τὴν ἐπιχείρησιν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον. λέγει γὰρ ὅτι ἅμα ἡ ψυχὴ πλειόνων (ἂν μᾶλλον) αἰσθόιτο τῶν κατὰ τὴν αὐτὴν αἰσθησιν αἰσθητῶν ἢ τῶν ταῖς διαφορῶν αἰσθήσεσι. τὸ δὲ τῇ μιᾷ αἰσθήσει εἶπεν 15 ἀντὶ τοῦ 'μιᾷ ἐνεργείᾳ καὶ ἅμα γινομένη'. τὸ δὲ ὧν μία αἰσθησις συναπτέον τῷ ἅμα δυοῖν αἰσθόιτο ἂν ἡ ψυχὴ· τούτῳ γὰρ ἔπεται τὸ ὧν μία αἰσθησις. ὁ κατασκευάζων λέγει· μᾶλλον γὰρ ἡ κίνησις τῆς 10 μιᾶς αὐτῇ ἐαυτῆς ἢ τοῖν δυοῖν, οἶον ὅψεως | ἀκοῆς ἴσον [ἔστι] τῷ 293 μᾶλλον γὰρ ἡ κίνησις ἢ τῆς μιᾶς αἰσθήσεως ἅμα καὶ μία ἢ αἱ τῶν δύο αἰσθήσεων'. ἔστι δὲ ὁ λέγει ὅτι μᾶλλον μία καὶ ἡ αὐτὴ ἢ τῆς μιᾶς αἰσθήσεως ἐνέργεια δύναται εἶναι ἢ αἱ τῶν πλειόνων· ὥστε ἂν μᾶλλον ἐνδέχεται δι' ὁμοιότητα μίαν εἶναι, αὐτὰ ἂν μᾶλλον ἅμα γίνονται ἢ αἱ πλεον ἀλλήλων κεχωρισμένα.

2 ἔσονται MTVA: εἶσιν Pa 3 ἡ MA: om. VPa 3.4 *pertingunt* T, vid. corr. in *extermiabant* 4 οὐδὲ TV: οὐδὲν APa τῆς τοῦ V 5 ἄλλου V
post τινὸς add. ἐξ a γένηται prius Pa 6 ποιήσουσιν TPa: ποιοῦσιν VA
7 ὑπερέχοι TV: ὑπερέχει Pa: ὑπερέξει A ἀντιληψὶν V post κίνησις add. τε V
9 ἔτι A (Arist. codd. LSU): εἰ ἔτι T: ἔτι εἰ VPa (Arist. P): ἐπεὶ Arist. EMY δυεῖν Arist. codd. EY ἂν om. TPa ἡ ψυχὴ] *si omnia* T (*anima* Thurot)
11 διὰ ταύτης T: δι' αὐτῆς VAPa 12 τῶν VA: ταῖς Pa: τῶν ταῖς M αἰσθήσεων] *sensibilibus* T αἰσθητῶν om. a (habet etiam M) 13 κατὰ om. V alt. τὸ A: om. VPa, sed v. p. 108,6 14 ἂν μᾶλλον add. Thurot 15—17 τῇ μιᾷ—ἔπεται τὸ om. Pa (habet etiam M) 15 τῇ om. M 16 τὸ] *hec* T
17 τῷ] *hoc* T ante ἂν add. τι TA τὸ] *hec* T 18 ὁ V: om. TAPa
post κατασκευάζων add. δὲ τοῦτο M post γὰρ add. ἅμα M (Arist.), sed v. v. 20, ubi verbis ἅμα καὶ μία Alex. illud αὐτῇ interpretari videtur 19. 20 τῆς μιᾶς om. a (habet etiam M) αὐτῇ ἐαυτῆς] ταύτης Arist. codd. EMY αὐτῇ A ἐαυτῆς Aa: *sui ipsius* T: αὐτῆς V (Arist. SU): αὐτῆς P (Arist. PL) οἶον MTAP: om. Va (Arist. codd. EMY) ὅψεως καὶ ἀκοῆς Ma (Arist.) ἴσον ἐστὶ τῷ (τὸ V) Va (ἐστὶ *delevi*): *equivale* huic T: τὸ δὲ A: τοῦτο δὲ ἴσον ἐστὶ τῷ M: τὸ δὲ, tum μᾶλλον—ἀκοῆς ex v. 18. 19 rep. (hic τῆς μιᾶς et οἶον om., habet ἐαυτῆς et καὶ post ὅψεως) P 20. 22 ἅμα—αἰσθήσεως in mg. V 20 *et unius quamdiu duorum. est autem* T καὶ μίαν V ἢ] καὶ a (corr. M) αἱ APa: ἡ V 22 εἶναι δύναται Pa ἡ αἱ—ἐνδέχεται (23) om. T αἱ om. a (habet etiam M) 24 πλείστον a: πλειόνων P

Εἰς δὲ τοῦτο ἀγαγὼν τὸν λόγον μετὰ ταῦτα δείκνυσιν ὅτι μὴ οἶόν τε τὴν μίαν αἰσθησιν πλείονων ἅμα αἰσθάνεσθαι, ὃ ἀκολουθεῖ τὸ μὴδὲ κατὰ τὰς διαφόρους αἰσθήσεις ἅμα δύνασθαι αἰσθάνεσθαι. τῇ γὰρ αὐτῇ αἰσθήσει φησὶν ἀδύνατον εἶναι ἅμα δύο τινῶν ἡσθησθαι κεχωρισμένων καὶ 10 μενόντων δύο. μεμιγμένων μὲν γὰρ καὶ οἶόν τε τῷ μὴδὲ εἶναι τὰ μεμιγμένα ἔτι πλείω, ἀλλὰ ὡς ἐνὸς αἰσθάνεσθαι τῶν μεμιγμένων. τοῦ δὲ τῶν ἀμίκτων | ἅμα μὴ δύνασθαι αἰσθάνεσθαι τὴν αἰσθησιν ἀπόδειξιν 294 φέρει τὸ τοῦ ἐνὸς κατ' ἀριθμὸν μίαν κατ' ἀριθμὸν αἰσθησιν εἶναι. τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ ἡ δὲ μία ἅμα αὐτῇ· ἡ γὰρ μία ἐνέργεια τῆς αἰσθήσεως 10 καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ καὶ ἅμα γίνεται. τῶν δὲ μεμιγμένων ἅμα 5 αἰσθάνεται ἡ αἰσθησις ἐξ ἀνάγκης, ὅτι τε ἐκεῖνα ἐν καὶ τοῦ ἐνὸς κατὰ ἀριθμὸν αἰσθητοῦ μία ἡ ἐνέργεια κατ' ἀριθμὸν ἡ τῆς αἰσθήσεως· τοῦ μὲν γὰρ ἐνὸς κατ' ἀριθμὸν μία κατ' ἐνέργειαν ἡ αἰσθησις. αὐτὸ δὲ οὐ κατ' ἀριθμὸν τὸ ἐν, ἀλλὰ κατ' εἶδος ἡ γένος ἔχει, ὥσπερ τὸ λευκὸν καὶ τὸ 15 μέλαν (ταῦτα γὰρ εἶδει ταῦτά), τούτων μία αἰσθησις, οὐχ ἡ κατ' ἐνέργειαν, 10 ἀλλὰ ἡ δυνάμει τε καὶ κατὰ δύναμιν μία. πᾶσαι γὰρ αἱ τῆς ὀφσεως ἐνέργειαι δυνάμει ἅμα ἀλλήλαις, ὅτε δύνανται ἡ ὀψις αὐτάς ἐνεργεῖν. μία γὰρ αἰσθησις ἡ μὲν | κατ' ἐνέργειαν ἐστίν, ἡ δὲ κατὰ δύναμιν. τῇ οὖν 295 κατὰ δύναμιν μιᾷ τῷ γένει τῶν αὐτῶν αἰσθητῶν αἰσθάνεται ἡ ψυχὴ.

20 Λαβὼν δὲ τὸ τοῦ ἐνὸς κατ' ἀριθμὸν αἰσθητοῦ μίαν εἶναι τὴν κατ' ἐνέργειαν αἰσθησιν, ἀντιστρέφει αὐτὸ καὶ λέγει καὶ τὴν μίαν κατ' ἐνέργειαν αἰσθησιν ἐνὸς κατ' ἀριθμὸν ἔσεσθαι αἰσθητοῦ· ἡ μία ἅρα ἐνέργεια ὡς 5 ἐνὸς καὶ μεμιγμένου τῶν πλείονων αἰσθητῶν † αἰεὶ πλείονα αἰσθάνοιτο ἂν, εἰ ἅμα αὐτῶν αἰσθάνοιτο. εἰ δὲ μὴ εἴη μεμιγμένα, δύο ἂν καὶ αἰσθήσεις 25 καὶ ἀντιλήψεις γίνοντο αὐτῶν καὶ τσαῦται, ὅσα τὰ ὁμογενῆ μὲν αἰσθητά,

1 ἀγαγὼν τὸν λόγον V: om. TAPa 2 ὃ om. T consequitur T 3 δύναται V (T, nisi v. 2 pro hec (= τὸ) scrib. quod) 3. 4 (τὴν) γὰρ αὐτὴν αἰσθησιν M
4 δύο ἅμα A ἡσθησθαι VAP (cf. p. 310,5 Th.): sentire T (Arist. p. 447^b10 αἰσθάνεσθαι, sed αἰσθεσθαι Arist. P): om. a καὶ ἡ Pa 5 μὲν MTAP: om. Va καὶ MTA: om. VPa μὴδὲν Pa (corr. M) 5. 6 τὰ μεμιγμένα MTVA: om. Pa
6 ἀλλὰ ὡς ἐνὸς MTVA: ἀλλὰ ὡς ἐν P: ὡς ἐν a ante τῶν add. adhuc T
8 κατὰ τὸν ἀριθμὸν Pa μίαν κατ' ἀριθμὸν om. T 9 δὲ ἡ V αὐτῇ Pa: αὐτῇ A (Arist. codd. EPY): αὐτὴν V: hic T (huic Thurot) τῆς αἰσθήσεως MTV: τῶν αἰσθήσεων APA 10 post δὲ add. μὴ A 11 αἰσθάνεται] αἰσθητῶν A ἐξ ἀνάγκης om. a 12 αἰσθητῇ V αἰσθητοῦ—ἐνὸς κατ' ἀριθμὸν (13) om. Aa ἡ P: om. V κατὰ τὸν V ἡ τῆς VP: μιᾶς male Thurot ex T, in quo iunge: unius quid (corr. quidem) enim 13 ἡ Pa: om. VA οὐ] οὐδὲ P 14 ἔχει] ut T 15 εἶδει TVP: εἶδη Aa: γένει M ταῦτά] ταῦτα MV ante τούτων add. δὲ V 16 ante κατὰ add. ἡ T πᾶσαι om. T 17 ἀλλήλοις A 18 ἐστίν om. T τῇ—δύναμιν (19) om. a (habet etiam M) οὖν] ἡν M 19 μία Pa ante τῷ fort. add. τῶν (cf. p. 141,18) τῷ γένει τῶν Pa: τῶν γενικῶν MTVA 20—22 αἰσθητοῦ—ἀριθμὸν om. a (habet etiam M) 21 ἀντιστρέφει MTAP: ἀντιστρέφων δὲ V 22 ἔσεσθαι] γενέσθαι a 23 ante τῶν add. ἐκ T αἰεὶ πλείονα] om. M: τῷ μὴκέτι εἶναι πλείονα e. gr. conicio, cf. v. 5
24 εἰ om. M post αἰσθήσεις add. τε VP 25 τσαῦται M, τσαῦ^τ VP: τσαῦτα Aa ὁμοιογενῆ V μὲν MVAP: om. Ta

ἡ) μεμιγμένα δὲ ἀλλήλοις. ἀλλ' ἀπὸ τῆς μιᾶς κατ' ἀριθμὸν δυνάμεως 10
 τῆς ἐν ἀτόμῳ γινομένης χρόνῳ μίαν τὴν ἐνέργειαν ἀνάγκη εἶναι. τῆς γὰρ
 κατ' ἀριθμὸν μιᾶς | δυνάμεως ἢ εἰσάπαξ γινομένη μία χρῆσις τε καὶ 296
 ἐνέργεια κατ' ἀριθμὸν, τουτέστιν ἐνὸς ἀντιλήψις. οὐκ ἄρα ἐν τῷ αὐτῷ
 5 χρόνῳ ἅμα ἀμφοτέρων ἢ μία κατ' ἐνέργειαν αἰσθησις ἀντιλήψεται· δύο
 μὲν γὰρ αἱ τῶν δύο ἀντιλήψεις, ἡ δὲ μία ἐνέργεια ἐνὸς ἀντιληπτικῆς. κατα- 6
 σκευάσας δὲ τὸ μὴ δύνασθαι τῇ μιᾷ αἰσθῆσαι πλείονων ἅμα ἀντιλαμβάνεσθαι
 κατὰ τὸ αὐτό, ἀκόλουθον τῷ τεθέντι ἐπιφέρει τὸ ἥττον ἔτι δυνήσεσθαι τὴν
 ψυχὴν κατὰ τὸ αὐτὸ τῶν πλείοσιν αἰσθήσεσιν αἰσθητῶν αἰσθάνεσθαι.

10 p. 447^b24 Φαίνεται γὰρ τὸ μὲν ἐν τῷ ἀριθμῷ ἢ ψυχῇ οὐδενὶ
 ἑτέρῳ λέγειν ἀλλ' ἢ τῷ ἅμα, τὸ δὲ τῷ εἶδει ἐν τῇ κρινούσῃ
 αἰσθῆσαι καὶ τῷ τρόπῳ.

Καὶ τοῦτο εἰς πίστιν τοῦ τὴν μίαν ἐνέργειαν τῆς αἰσθήσεως ἐνὸς κατ' 10
 ἀριθμὸν ἀντιληπτικῆς εἶναι παρατίθεται τὸ τὸ μὲν ἐν τῷ ἀριθμῷ ἐπικρίνειν
 15 αὐτὴν οὐδενὶ ἑτέρῳ ἢ τῷ χρόνῳ. τῷ γὰρ ἅμα καὶ ἀδιαιρέτου αὐτοῦ | 297
 χρόνῳ ἀντιλαμβάνεσθαι ἐν αὐτῷ κατ' ἀριθμὸν κρίνει· ὥστε πάντα ὅσα
 γινώσκει ἢ αἰσθῆται ἐν ἀδιαιρέτῳ χρόνῳ ὡς ἐν κατ' ἀριθμὸν γινώσκει. τὰ
 δὲ τῷ εἶδει ταῦτά τε καὶ ἔν, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ τῷ γένει (εἶδος γὰρ νῦν
 ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν καὶ τὸ γένος λέγει) τῇ τε κρινούσῃ αἰσθῆσαι ἐπικρίνειν 6
 20 φησὶν αὐτὴν καὶ τῷ τρόπῳ τῆς ἀντιλήψεως, τῇ μὲν κρινούσῃ αἰσθῆσαι
 τὰ τῷ γένει ταῦτά, τῷ δὲ τρόπῳ τῆς ἀντιλήψεως τὰ τῷ εἶδει. τὰ μὲν
 γὰρ ὑπὸ τῆς αὐτῆς αἰσθήσεως κρινόμενα ὁμογενῇ, τὰ μὲν ὑπ' ὁψέως
 ἀλλήλοις, τὰ δὲ ὑπὸ ἀκοῆς ἀλλήλοις· πάλιν ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.
 οὕτω μὲν οὖν τὰ τῷ γένει ταῦτά τῇ κρινούσῃ αἰσθῆσαι ὀρίζεται, τὰ δὲ 10

1 μὴ T: om. VAPa ἀπὸ an ἐπὶ? (κατὰ Arist.) 2 ἐν om. T 3 ἀπαξ
 Pa (εἰσάπαξ etiam M et Arist.) χρῆσις] *sensus* T (*usus* Thurot) 4 ἀντιληψιν V
 5 ἅμα om. a (habet etiam M) post μία add. ἢ a 6. 7 κατασκευάσασθαι V
 7 τὴν μίαν αἰσθησιν T ἅμα om. a (habet etiam M) 8 τιθέντι V
 δυνήσεσθαι TVPa: δύνασθαι MA 9 αἰσθησιν V αἰσθητῶν] *per sensibilia* T
 10 γὰρ] δὲ a (corr. M) ἐν APa (post ἀριθμῷ Arist.): ἐν TV (post ἀριθμῷ T)
 ἢ ψυχῇ P (Arist.): ἢ ψυχῇ ἢ T: ἢ ψυχῇ ἐν a: ἐν ψυχῇ ἢ VA 11 ἀλλ' ἢ] *enim*
nisi T ἐν P(T): ἐν MVA: om. a κρινούσῃ MPa: κρίσει οὕσῃ τῇ V (*iudicio*
existente T): κρίσει ἔσῃ τῇ A 12 αἰσθητῇ V 14 παρέθετο Pa prius τὸ
 T (*scilicet*) VA: τῷ Pa ἐν TP: ἐν Aa: ἐν ἐν V post ἀριθμῷ add. οὐκ ἄλλῃ
 τινὶ Pa 15 αὐτὸν a (corr. M) οὐδενὶ ἑτέρῳ V: om. TAPa τῷ χρόνῳ]
specie T ἀδιαιρέτου V: ἀδιαιρέτῳ TAPa καὶ (ἐν) ἀδιαιρέτῳ αὐτοῦ τῷ χρόνῳ
coni. Thurot αὐτοῦ] om. M: *ipsa suis* corr. in *ipsius* T 16 χρόνῳ MV:
 χρόνῳ TA: τοῦ χρόνου Pa ὅσα πάντα P 17 γινώσκει ἢ Pa: γινομένη TVA
 ἐν et γινώσκει M: ἐνὸς (*unus* T) et γίνεται TVAPa 18 τῷ] τινὶ TA ταῦτα TV
 19 τε TVAP: om. a 19. 20 ἐπικρίνειν—αἰσθῆσαι TPa: om. VA 21 ταῦτα V
 21. 22 τῷ δὲ—αἰσθήσεως om. Pa (habet etiam M, sed ante ἐπικρίνειν) 21 alt. τὰ
 MTV: om. a tert. τὰ T (? *hec*) V: ταῦτα A (T?): spat. vi litt., tum τα M: fort.
 ταῦτά. τὰ 22 ὁμογενῇ TPa: ὁμοιογενῇ VA μὲν τὰ Ta post alt. ὑπὸ
 add. τῆς MA 23 ὑπὸ τῆς ἀκοῆς A ἀλλήλων V 24 τὰ δὲ om. T

www.libtool.com.cn

τῷ εἶδει πάλιν ταῦτά ἀπὸ τῶν ὁμογενῶν διαιρεῖ τῷ τρόπῳ τῆς ἀντιλήψεως αὐτῶν. ἡ αὐτὴ μὲν γὰρ | αὐτῶν ἀντιλαμβάνεται, οὐχ ὁμοίως δέ. ἐκάστη 298 μὲν γὰρ αἰσθησις τῶν καθ' αὐτὴν ἐναντίων ἐστὶ κριτική. ὅψις λευκοῦ καὶ μέλανος, γεῦσις γλυκέος καὶ πικροῦ, ἀκοή ὀξεύς καὶ βαρέος, ὁμοίως δὲ καὶ 5 αἱ ἄλλαι. τὸ γὰρ μέλαν καὶ τὸ λευκόν, ὅτι ταῦτά ἐστι τῷ γένει, κρίνει τῷ τὴν μίαν αἰσθησιν αἰσθάνεσθαι· τῷ δὲ κατὰ διαφέροντα τρόπον καὶ 5 κατὰ διάφορον πάθος αὐτῶν αἰσθάνεσθαι κρίνει ἕτερα ὄντα ἀλλήλων τῷ εἶδει. ὁῦλον δὲ ὅτι καὶ τῷ διαφέροντα τὸν χρόνον εἶναι καὶ ἡ κατὰ τὸν χρόνον διαφορὰ περιελιπταὶ ἐν τῷ τρόπῳ τῆς ἀντιλήψεως. εἴη δ' ἂν 10 καὶ τὰ τῷ εἶδει ταῦτά κρινόμενα τῇ τε κρινούσῃ αἰσθήσει οὕση τῇ αὐτῇ καὶ τῇ τοῦ χρόνου διαφορᾷ μόνῃ.

Ἔστι δὲ τὰ ἐναντία ἀλλήλοις ὁμογενῇ μὲν, οὐ μὴν ἔτι ὁμοειδῇ· ἕτερα 10 γὰρ τῷ εἶδει τὰ ἐναντία ἀλλήλοις. τούτων δὲ τὰς διαφορὰς ἐπικρίνει τῷ τρόπῳ τῆς ἀντιλήψεως. οὐ γὰρ ὁμοίως ἢ ὅψις λευκοῦ καὶ μέλανος ἀντι- 15 λαμβάνεται, ἀλλὰ τοῦ μὲν ὡς ἕξεως, τοῦ δὲ ὡς στερήσεως. ἐν ᾧπασιν γὰρ | τοῖς ἐναντίοις τὸ μὲν ὡς ἕξις ἐστὶ, τὸ δὲ ὡς στερήσις τούτου. κρίνει μὲν οὖν τὸ λευκόν καὶ τὸ μέλαν ἕτερα ὄντα ἀλλήλων τῷ εἶδει ἢ αὐτῇ αἰσθησις· ἡ γὰρ ὅψις τῇ κατὰ τὴν ἀντίληψιν διαφορᾷ καὶ τῷ τρόπῳ. ὁμοίως καὶ τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν διαφέροντα καὶ αὐτὰ κατ' εἶδος ὄντα ἢ γεῦσις 5 20 κρίνει. ὥστε οὐδέπω ἰκανὸν πρὸς τὸ τῷ εἶδει τινὰ ταῦτά εἶναι τὸ τῇ αὐτῇ αἰσθήσει αἰσθητὰ εἶναι· τῷ δὲ τρόπῳ τῆς ἀντιλήψεως τὰ τῷ εἶδει ταῦτά κρίνεται ὑπὸ τῆς οἰκειᾶς αἰσθήσεως. ὁμοειδῇ γὰρ τῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν αἰσθησιν ἀλλήλοις ὦν ὡς ἕξεων τινων ἀντιλαμβάνεται, καὶ πάλιν αὐτὰ ἀλλήλοις ὁμοειδῇ ὦν ὡς στερήσεων. τῶν δὲ τοιούτων ἡ κρίσις κατὰ τὴν 10 25 τοῦ χρόνου διαφορὰν μόνῃ γίνεται. τῶν δὲ μεταξὺ τὰ μὲν τούτοις, τὰ δὲ ἐκεῖνοις προσσέμεναιτο ἂν, κατὰ τὴν τοῦ πλείονος ἐν αὐτοῖς μῖξιν τῆς νομῆς γινομένης.

Ὅμοίως δὲ φησιν ἀλλήλαις | τὰς αἰσθήσεις τὰ σύστοιχα ἀλλήλοις αἰ- 300 σθάνεσθαι. οὐ γὰρ ἄλλως μὲν ἢ ὅψις ἕξεως καὶ στερήσεως τῶν ἐναντίων

2 αὐτῇ] ἀπτῇ Pa αὐτῶν] ἀπτῶν Pa 3 μὲν MVA: om. TPa ἐναντία V
 ἢ ὅψις a καὶ] τε καὶ a 4 ψεύσις V 6 τῷ δὲ V: καὶ τῷ MTA: τῷ Pa
 τόπον V 7 διάφορα V κρίνει—εἶδει (8) V: om. TAPa 8 τῷ M, corr.
 in τὰ ut vid. P: om. VAT (? *palam autem quod et differens tempus sit*) 9 εἴη—ἀντι-
 λήψεως (14) ante ἀλλὰ v. 15 V 10 τε om. a (habet etiam M) 12 ὁμογενῇ—
 ἀλλήλοις (13) om. A 13 ἀλλήλοις VP: ἀλλήλων a ἐπικρίνει MTVp: μὲν
 κρίνει Aa 14 τόπω V 15 ἕξεως] ὀξεύς Pa (corr. M) 16 bis τῷ pro
 τὸ P 17 οὖν om. Pa 18 τόπω V 19 prius καὶ τὸ MTVAP: τῷ a
 διαφέρονται A 20 τινὰ om. A 21 αὐτοῦ V αἰσθητὴν Pa (corr. M)
 22 post ταῦτά add. τῷ αὐτῷ ὄντι Thurot ὁμοειδῇ V 23 ὀξεύων V
 ἀντιλαμβάνεται] ἀντιλαμβάνειν τε V αὐ] ἂν Ta 24 ὁμοειδῇ V ὦν]
quorum quedam T (fort. legit στερήσεων τινων, cf. v. 23) ἢ Pa: om. VA 25 τοῦ
 om. V τούτοις] τοῖς A: τούτου P 26. 27 τῆς νομῆς μίξιν ἐν αὐτοῖς γινομένης M
 26 ἐν αὐτῷ V: om. Pa 26. 27 τῆς νομῆς γινομένης TVA (cf. M): ἐκεῖνοις γινομέ-
 νοις Pa 28 ἀλλήλαις Thurot (cf. p. 143,3): ἀλλήλοις VAPa (ἀλλήλους prius ut vid. P)
 στοιχεῖα a (corr. M) ἀλλήλοις V: ἀλλήλων APa 29 ἄλλως μὲν ἢ Pa: ἢ μὲν TVA
 ὀψεως V ἕξεως om. V

ἀντιλαμβάνεται, ἄλλως δὲ ἡ ἀκοή τῶν ἐν αὐτῇ ἐναντίων, καὶ ἄλλως πάλιν ἡ γεῦσις καὶ τῶν ἄλλων ἐκάστη, ἀλλὰ πᾶσαι τῶν ὑφ' ἐαυτὰς ἐναντίων ὁμοίως ἀλλήλαις καὶ ἀνάλογον· τῶν γὰρ συστοίχων ἀλλήλοις σύστοιχοι δ καὶ αἱ ἀντιλήψεις τε καὶ αἰσθήσεις. ὥς γὰρ ἐν χρώμασι τὸ λευκόν, οὕτως 5 ἐν χυμοῖς τὸ γλυκύ· διὸ καὶ ὁμοίως ἡ γεῦσις γλυκέος ἀντιλαμβάνεται, ὥς ἡ ὄψις λευκοῦ. πάλιν ὥς τὸ μέλαν ἐν χρώμασιν, οὕτω τὸ πικρὸν ἐν χυμοῖς· στερήσεις γὰρ ἄμφω. οὕτω δὲ αὐτῶν καὶ αἰσθήσεις αἱ οἰκεῖται ἀντιλαμβάνονται· ὥστε ὁμοίως ἡ ὄψις μέλανος καὶ ἡ γεῦσις πικροῦ. 10

p. 448^a1 Ἔτι εἰ τῶν ἐναντίων κινήσεις αἱ ἐναντίαι.

- 10 Καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως δείκνυσιν ὅτι μὴ οἷόν τε τὴν αὐτὴν αἰσθη|σιν ἅμα πλειόνων αἰσθάνεσθαι. εἰ γὰρ διὰ κινήσεως μὲν τινος 301 αἰσθήσεις καὶ κινήσεις τινές, ἐναντίαι δὲ κινήσεις αἱ ὑπὸ τῶν ἐναντίων, ἀδύνατον δὲ ἅμα τὰ ἐναντία εἶναι ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, ἀδύνατον ἂν εἴη καὶ τῶν ἐναντίων αἰσθάνεσθαι τινα αἰσθησιν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ. ἅμα γὰρ 15 ἄν) τὰς ἐναντίας κινεῖτο κινήσεις. ὥς δὲ τῶν ἐναντίων ἅμα ἀδύνατον αἰσθάνεσθαι τὴν αὐτὴν αἰσθησιν, οὕτω καὶ τῶν μὴ ἐναντίων. ἔστι δὲ τὰ μεταξὺ τῶν ἐναντίων ταῦτα· καὶ γὰρ τούτων τὰ μὲν τοῦδε τῶν ἐναντίων, τὰ δὲ τοῦ ἑτέρου ἐστίν, ὥς προειρήκαμεν· μίξει γὰρ τῶν ἐναντίων τὰ μεταξύ, καὶ οὐ ἂν πλεόν τι τῶν ἐναντίων ἔχῃ, τούτῳ συντάσσεται. ὥστε 10 20 οὐδὲ τῶν μεμιγμένων τε καὶ μεταξύ ὄντων ἅμα πλειόνων ἢ αἰσθησις ἀντιλήφεται, φαινοῦ, ἂν τύχη, καὶ ἐρυθροῦ, ἢ τοῦ διὰ πασῶν καὶ τοῦ διὰ πέντε. ἐναντιώσεις γὰρ καὶ ἐν τούτοις οὐσι μικτοῖς, εἴγε ὁ μὲν διὰ πέντε φθόγγος ἔχει | οὕτως, ὥς περιττὸς πρὸς ἄρτιον (ὥς γὰρ τρία πρὸς δύο), ὁ 302 δὲ διὰ πασῶν ἔμπαλιν, ὥς ἄρτιος πρὸς περιττόν· ὥς γὰρ δύο πρὸς ἕν. 25 ἅμα δὲ οὐχ οἷόν τε αἰσθάνεσθαι ἀναλογίας περιττοῦ πρὸς ἄρτιον καὶ ἔμπαλιν ἀρτίου πρὸς περιττόν.

Εἰπὼν δὲ μὴδὲ τῶν μεμιγμένων τε καὶ μεταξύ ὄντων ἅμα πλειόνων 5

1 αὐτῇ a 2 πᾶσα a ἐαυτὰς MV: αὐτὰς A: ἐαυτῶν a: αὐτὸ P 3 ἀλλήλοις A
στοιχείων Va (corr. M) ἀλλήλαις a (corr. M) σύστοιχοι V 4 alt. καὶ]
καὶ αἱ V χρώματι TP 5 ἡ γεῦσις ὁμοίως V 6 χρώματι A
7 στερήσεις T καὶ] καὶ αἱ a 8 ὁμοίως—πικροῦ TAP (nisi quod πικροῦ ἢ γεῦσις
P): ὁμοίως ἢ γ. π. καὶ ἡ ὄψις μ. V: ἡ ὄψις ὁμ. μ. καὶ πικροῦ ἢ γ. a 9 ἔτι εἰ V (Arist.
codd. ULP cf. v. 11): ἔτι δὲ TP: ἐπὶ δὲ A: ἔτι Arist. codd. EMYS αἱ] ante τῶν ἐναν-
τίων Arist. 10 μὴ om. T 12 καὶ κινήσεις TVA: om. Pa ἀπὸ V (coni.
Thurot) 13 ante ἐν add. ἅμα V ἀδύνατον—χρόνῳ (14) om. a (habet etiam M)
14 καὶ om. T 15 ἂν addidi (post κινεῖτο Thurot) 16 τὰ μὴ ἐναντία V
τά] τὸ A 17 τοῦδε τῶν om. V ἐναντία V 18 τούτου ἕτερά a
προειρήκαμεν] p. 142,25 alt. τὰ] τὸ A 19 ἐάν Pa 20 οὐδὲ MP: οὐδὲν
TVA: οὐδεῖς a 20. 21 suscipit T 23 φθεγγόμενος Pa (corr. M) ἔχει] ἔστιν a
24 ὥς] ἕως V 25 δὲ om. V ἀναλόγως V περιττοῦ post ἄρτιον V:
om. a (habet etiam M) 26 ἀρτίου πρὸς περιττόν om. T 27 εἰπὼν δὲ (γὰρ A)
μὴδὲ MA: εἰπὼν δὲ μὴ V: et cum dixisset neque T: om. Pa τε καὶ om. T

www.libtool.com.cn

αἰσθησιν γίνεσθαι, προσέθηκεν ἐὰν μὴ ὡς ἐν αἰσθάνηται· οὕτως δὲ
ὁ λόγος ὁ τῶν ἄκρων εἷς γίνεται, ἄλλως δ' οὐ. ἔστι δ' ὁ λέγει
ὅτι πλειόνων μὲν οὕτως ὡς κεκραμένων καὶ μεμιγμένων ἀλλήλοις αἰσθάνεται
ἅμα· ὡς γὰρ ἐνὸς αἰσθάνεται τοῦ φαινοῦ, καίτοι ἐκ τῶν ἐναντίων συγχει-
5 μένου. ἀλλ' ἐν τῇ τοιαύτῃ μίξει εἷς τις λόγος ἐκ τῆς τῶν ἄκρων τε καὶ 10
ἐναντίων μίξεως γίνεται καὶ μία τις φύσις καὶ ἐν πρᾶγμα. ὥστε, ἐπεὶ ἐν
τί ἐστι τὸ ἐκ τῆς μίξεως γεγονός, αἰσθάνεται τοῦ οὕτω μεμιγμένου ἅμα·
ὡς γὰρ ἐνός. ὡς μέντοι κεχωρισμένων ἢ τῶν ἐξ ὧν τὸ φαινὸν μέμικται ἢ
τῶν | μεμιγμένων ἡδὴ ἀλλήλοις, ὡς ἔχει τὸ φαινὸν καὶ τὸ ἐρυθρόν, οὐκέτι 303
10 ἅμα ἀντιλαμβάνεται. τὸ δὲ ἔσται γὰρ ἅμα ὁ μὲν πολλοῦ πρὸς ὀλίγον
ἢ περιττοῦ πρὸς ἄρτιον, ὁ δὲ ὀλίγου πρὸς τὸ πολὺ ἢ ἀρτίου πρὸς
περιττόν· εἰρηκεν ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν τῶν τοιούτων, ἃ ἐστὶ μεταξύ. ἔσται ὁ
μὲν γὰρ καὶ τούτων ἕκαστον μεμιγμένον, οὐ μέντοι ὡς ἓνα λόγον ἔχειν
αὐτὰ πάντα. τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν ἕξει, ὡς πολὺ μὲν ἔχειν τοῦ λευκοῦ,
15 ὀλίγον δὲ τοῦ μέλανος, ὡς τὸ ἐρυθρόν, τὸ δ' ἔμπαλιν, ὡς τὸ φαινόν, καὶ
πάλιν ἐπὶ τῶν φθόγγων ὁ μὲν περισσοῦ πρὸς ἄρτιον, ὡς ὁ διὰ πέντε, ὁ
δὲ ἀρτίου πρὸς περισσόν, ὡς ὁ διὰ πασῶν, οἵτινες διαφέροντες ἀλλήλων 10
λόγοι καὶ ὑπεναντίοι. ἀλλ' οὐκ ἴσως τὸ φαινὸν ἓνα τινὰ λόγον ἔχει, καίτοι
σύνθετον, ὁμοίως καὶ ὁ διὰ πέντε φθόγγος.

20 p. 448^a13 Εἰ οὖν πλεῖον ἀπέχει ἔτι ἀλλήλων καὶ διαφέρει τὰ συ-
στοίχως μὲν λεγόμενα.

Λαβὼν τὸ μᾶλλον δύνασθαι | τὴν μίαν αἰσθησιν πλειόνων οἰκείων αἰ- 304
σθητῶν ἅμα ἀντιλαμβάνεσθαι, αἰσθήσεως ἐκάστης οἰκείου τινὸς αἰσθητοῦ
ἀντιλαμβανομένης, καὶ δεῖξας ὅτι μὴ οἶόν τε ἅμα πλειόνων τὴν μίαν ἀντι-
25 λαμβάνεσθαι ἢ πλείους ἅμα γίνεσθαι αἰσθήσεις, (αἰσθήσεως) ἐκάστης οἰκείου

1 *sensus* T ἐὰν] ἀν Arist. codd. EMYL μὴ ὡς ἐν VPα (Arist.): μήπω TA
οὕτως TAP 1. 2 δ' εἷς λόγος ὁ (om. EMY) τῶν ἄκρων γίνεται Arist. δὲ ὁ] δ' εἷς
conicio ex Arist. 2 alt. ὁ om. a, habet etiam T εἷς Pa: om. TVA, fort.
recte (v. ad. v. 1) οὗ] οὖν A 3 ὡς om. Aa κεκραμένων A
μιγμένων V 4. 5 συγχειμένων A 5 τις om. A 6 φύσις om. T
ἐπεὶ om. A 6. 7 ἐν τ[] ὄντι A 8 ὡς γὰρ ἐνός VAPa: sic enim unum T
μέντοι V: enim T: μὲν ἦτοι (τι add. M) MA: μὲν τι Pa κεχωρισμένων V: κεχωρισ-
μένον TAPa τῶν ὀξέων τὸ T 9 ἀλλήλων V 10 ἀντιλαμβάνεται ἅμα V
ἀντιλαμβάνηται a (corr. M) hec T ὁ Pa: ut T: om. VA πρὸς ὀλίγον
πολλοῦ V 11 ὁ a: τὸ VAP: om. T τὸ cum Aristot. vid. del. πρὸς AP:
πρὸς τὸ Va 13 ἔχειν Thurot: ἔχει libri (quod—habeant T) 14 αὐτὰ πάντα
VA: ταῦτα πάντα T: πάντα αὐτὰ Pa ἔχειν MVAP (v supra scr. P): ἔχει Ta
16 περιττός V 17 ἀρτίου TPa: ἄρτιος VA περιττόν APa 18 καὶ ὑπεναντίοι
λόγοι V 19 post σύνθετον add. ὃν Thurot καὶ ὁ] et propter quod T
20 ἔτι ἀπέχει Arist. codd. EMYU 20. 21 συστοίχων A: σύστοιχα P 23 ante
αἰσθήσεως add. καὶ a (om. etiam M) 23. 24 quam sensus unusquisque—suscipere T
24 ἀντιλαμβανομένου V πλειόνων om. A 25 αἰσθήσεις (αἰσθήσεως) Thurot (quod
subaudiri vix potest propter duplicem vocis sensum): αἰσθήσεις TVAP: αἰσθήσεως a

τινός αἰσθητοῦ ἀντιλαμβανομένης, ἐπιφέρει τοῖς κειμένοις τὸ ἀκόλουθον τὸ 304
 μὴδὲ δ' ἦττον ἐνδέχεται ἅμα δύνασθαι γίνεσθαι ἅμα. εἰ γὰρ πλεῖον ἀλλήλων
 διαφέρει τὰ μὴ ὁμογενῆ τῶν ὁμογενῶν (τοῖς μὲν γὰρ ἢ κατὰ τὸ γένος
 ὑπάρχει ταυτότης τε καὶ ὁμοιότης, τὰ δὲ καὶ ταύτης ἐστέρηται. ἔστι δὲ
 5 τῶν μὴ ὁμογενῶν τὰ μὲν σύστοιχα ἀλλήλοις καθ' ἑκάστην αἰσθησιν, τὰ
 δὲ οὐ σύστοιχα μὲν, ὁμοίως δὲ ἔχοντα πρὸς ἄλληλα· τῶν ταῖς διαφοροῖς 10
 αἰσθήσεσιν αἰσθητῶν σύστοιχα μὲν αἰ μὲν ἔξεις ταῖς ἔξεσιν, αἰ δὲ στερήσεις
 πάλιν ἀλλήλαις, οὐ σύστοιχα δὲ αἰ ἔξεις τῶν ἄλλῃ | αἰσθήσει αἰσθητῶν 305
 τῇ στερήσει τῶν ὑπ' ἄλλην αἰσθησιν. δ καὶ αὐτὸς ἐδήλωσεν εἰπὼν τὸ
 10 γλυκὺ καὶ τὸ λευκὸν καλῶ σύστοιχα, γένει δ' ἕτερα. ὁμογενῆ γὰρ
 τὰ ἐναντία· ὑπὸ γὰρ γένος τε ταῦτόν καὶ μίαν αἰσθησιν· πλείων γὰρ
 διάστασις τῇ γλυκεῖ πρὸς τὸ λευκὸν ἢ τῇ λευκῇ πρὸς τὸ μέλαν, καὶ ἔτι 5
 πλείων τῇ γλυκεῖ πρὸς τὸ μέλαν ἢ πρὸς τὸ λευκόν· τὸ μὲν γὰρ λευκὸν
 καὶ μέλαν ὁμογενῆ, τὸ δὲ γλυκὺ καὶ τὸ λευκὸν ἀνομογενῆ μὲν, σύστοιχα
 15 δέ, τὸ δὲ γλυκὺ καὶ τὸ μέλαν οὔτε ὁμογενῆ οὔτε σύστοιχα), εἰ οὖν τῶν
 ὁμογενῶν ἀδύνατον ἅμα πλείωνων αἰσθάνεσθαι, ἔτι ἂν ἦττον ἐνδέχοιτο τῶν
 ἀνομογενῶν καὶ ὑπὸ διαφοροῦς αἰσθήσεις συστοίχων ἅμα ἀντιλαμβάνεσθαι 10
 πλείωνων, καὶ ἔτι ἦττον, εἰ πρὸς τῇ ἀνομογενῇ εἶναι μὴδὲ σύστοιχα εἶη.

p. 448^a 16 Τὸ γλυκὺ δὲ τοῦ μέλανος πλεῖον ἔτι τῇ εἴδει διαφέρει
 20 ἢ τὸ λευκόν.

Καταλληλότερον καὶ σαφέστερον ἂν ἢ λέξις ἔχοι, εἰ εἶη | γεγραμμένον 306
 ἢ τοῦ λευκοῦ, ἵνα ἢ τὸ γὰρ γλυκὺ τοῦ μέλανος πλεόν ἔτι τῇ εἴδει
 διαφέρει ἢ τοῦ λευκοῦ. τὸ δέ, ὅτι τὸ μὲν λευκὸν σύστοιχον (ἐκάτερον
 γὰρ αὐτῶν ἐν τῇ οἰκείῃ γένει ὡς ἔξις ἦν), τὸ δὲ μέλαν στερήσις ὅν οὐδὲ
 25 σύστοιχον ἔτι ἐστὶ τῇ γλυκεῖ.

2 μὴδὲνα ἦττον Pa (corr. M) δύνασθαι MTVA: om. Pa γινώσκεισθαι conī.
 Thurot alt. ἅμα TV: om. APa 3 ὁμοιογενῶν V τὸ MAP: om. Va
 4 τὰ] τὸν A 5 ὁμοιογενῶν V 6 μὲν scripsi: μόνον libri ὁμοίως δὲ A:
 τὰ ὁμοίως δὲ V: τὰ ὁμοίως Pa: *hec autem similiter* T 6. 7 τῶν—αἰσθητῶν delean
 6 διαφοραῖς V 8 οὐ om. T αἰ ἔξεις MTVA: om. Pa 9 στερήσει] *privationi*
enim T, fort. corr. *privationibus* et Alexandro ταῖς στερήσεσι restituendum τῶν] εἶναι V
 ἄλλην scripsi: ἀλλήλων libri: ἄλλας conī. Thurot αἰσθησιν V (*sensu* T): αἰσθήσεων
 APa: αἰσθήσεσι conī. Thurot αὐτὸς TPa: αὐτὸ VA 10 καλῶ Pa (Arist. codd.
 LSUP): καλῶν VA: καλῶς T (ἀλλ' ὡς Arist. codd. EMY) 11 πλείωνων V
 12 τὸ γλυκὺ V τῇ λευκῇ] τὸ λευκόν V 13 πλείων Aa: πλείω P: πλεῖον T:
 πλείωνων V τὸ γλυκὺ V 14 <τὸ> μέλαν conicio ἀνομοιογενῆ a
 15 ὁμοιογενῆ a 16 ante ἔτι add. οὐκ T 17 ἀνομοιογενῶν VPα καὶ om. T
 ὑπὸ διαφοροῦς αἰσθήσεσι Thurot (*sub differentibus sensibus* T): ὑπὸ διαφορῶν αἰσθήσεων
 VAPa συστοίχως V 18 post τῷ add. μὴ V ἀνομοιογενῆ V
 εἶη TA: εἶναι VPα 19 δὲ γλυκὺ P 20 τὸ λευκόν etiam Arist. codd. EMYP,
 λοῦ λευκοῦ recte LSU 21 ἀκαταλληλότερον a καὶ TVA: οὖν καὶ Pa
 22 ante ἢ add. καὶ τὸ τοῦ μέλανος V ἢ τοῦ λευκοῦ TV: καὶ τὸ ἢ τοῦ λευκοῦ A (καὶ
 τὸ solum restat vestigium interpolationis modo e V adnotatae): καὶ τὸ ἢ λευκοῦ Pa
 ἵνα om. T γὰρ om. V τῷ εἶδει om. V 23 διαφέρον V prius τὸ] τοῦτο Thurot
 (hoc T) τὸ δὲ <αἴτιον> conicio alt. τὸ in τῷ corr. A 24 ὡς om. V οὐδὲν P

p. 448*19 °Ο δὲ λέγουσιν οἱ τινες τῶν περὶ τὰς συμφωνίας, ὅτι οὐχ 306
ἅμα μὲν ἀφικνοῦνται (οἱ ψόφοι, φαίνονται) δέ.

Κατασκευάσας δι' ὧν ἐπιχειρήκε τὸ μὴ δύνασθαι ἅμα πλειόνων 5
αἰσθῆσιν γίνεσθαι, ᾧ χρώμενοί τινες πειρῶνται δεικνύναι τὸ μὴ γίνεσθαι
5 μὲν ἅμα πλειόνων αἰσθησιν, φαίνεσθαι δέ, τοῦτο τίθῃσι καὶ δείκνυσι ψεῦδος
ὄν, ἐνδείκνυμενος ὅτι μὴ ταύτῃ οἶόν τε τῇ λύσει προσχρωμένους δεικνύναι 10
ὅτι μὴ ἅμα πλειόνων αἰσθανόμεθα. ἦν δὲ τὸ λεγόμενον τὸ τὰ δοκοῦντα αἰσθητὰ
ἅμα κινεῖν τὴν αἰσθησιν μὴ ἅμα μὲν κινεῖν, | ἀλλ' ἐν χρόνοις διαφόροις, 307
τῷ δὲ εἶναι τοὺς μετὰ χρόνους ἀνεπαίσθητους ταύτῃ δοκεῖν ἅμα γίνεσθαι.
10 δείκνυσι δὲ τοῦτο ψεῦδος ὅν διὰ τοῦ δεῖξαι ὅτι μὴδὲ εἰς ἑστί χρόνος ἀναι-
σθητος τῇ αὐτοῦ φύσει. χρήσιμον δὲ τοῦτο δειχθέν εἶη ἂν καὶ πρὸς τὰ
ἐφθακότα περὶ τῆς ὕψεως εἰρησθαι, ὅτι μήτε τὸ φῶς χρόνῳ ὁράται μήτ' 5
ἄλλο τι τῶν ὁρατῶν· ἅμα γὰρ ἀναβλέψαντες καὶ τὰ ἐγγύς ὁρῶμεν καὶ τὰ
πύρρῳ. ὁ ἀναιρεῖσθαι δύναιτο ἂν, εἰ εἶη κείμενον τὸ εἶναι τινος ἀναι-
15 σθητους χρόνους· λέγοιτο γὰρ ἂν ὅτι μὴ ἅμα μὲν ὁρῶμεν, δοκοῦμεν δὲ
διὰ τοὺς ἀναισθητους χρόνους. τίθῃσι δὲ πρῶτον τὴν δόξαν καὶ μνημο-
νεύει τῶν ἀρμονικῶν καὶ τῶν περὶ τὰς συμφωνίας, ὡς ἐκείνων χρωμένων 10
τῇ δόξῃ ταύτῃ καὶ λεγόντων ὅτι μὴ ἅμα μὲν οἱ ἀπὸ τῶν ἡρμοσμένων
ὀργάνων καὶ κρουομένων συμφώνως ἀφικνοῦνται ψόφοι πρὸς | τὴν ἀκοήν, 308
20 ἀλλ' ἐν διαφόροις χρόνοις, φαίνονται δὲ ἅμα γίνεσθαι καὶ εἰς τις ἥχος ἐξ ἀπάν-
των καὶ μὴ διαλείπειν ἡ ἀκοή, ἀλλ' ὡς συνεχοῦς ἀκούειν τοῦ ψόφου διὰ τὸ
ἀναισθητους εἶναι τοὺς μετὰ τῶν φερομένων ἐπ' αὐτὴν ψόφον χρόνους.
χρῶνται δὲ τοῖς ἀναισθητοῖς χρόνοις καὶ οἱ κατὰ εἰδῶλων ἐμπτώσεις τὸ 5
ὁρᾶν γίνεσθαι λέγοντες. τοῦτο οὖν, φησὶν, ἐξεταστέον, εἴτε ὁρθῶς λέγεται
25 εἴτε μὴ. καὶ τοῦ δεῖν ἐνταῦθα αὐτὸ ἐξετάζεσθαι τὴν αἰτίαν παρέθετο.

p. 448*22 Τάχα γὰρ ἂν φαίη τις καὶ νῦν παρὰ τοῦτο δοκεῖν ἅμα
ὁρᾶν καὶ ἀκούειν, ὅτι οἱ μετὰ χρόνοι λανθάνουσιν.

Εἰ γὰρ τοῦτο οὕτως ἔχοι, εἶη ἂν λύσις τῶν ἀπορεῖσθαι δυναμένων 10
πρὸς ᾧ κατεσκευάσεν ὡς νῦν δεικνύς ὅτι μὴ οἶόν τε ἅμα πλειόνων

- 2 οἱ—φαίνονται ex Arist. addidi, ut dē stare possit 3 ante ἅμα add. μὲν M
4 μὴ] μᾶλλον a (corr. M) γίνεσθαι] δύνασθαι V 5 δείκνυσι καὶ τίθῃσι V
καὶ om. P δεικνύναι P 6 προσχρωμένους V 7 πλειόνων ἅμα A
8 χρόνοις διαφόροις MTVP: χρόνοις a: χρόνῳ διαφόρῳ A 9 τῷ TAP: τὸ M Va
δοκοῦν A 10 δὲ TVP: δὲ Aa post τοῦτο add. τὸ V 11 αὐτοῦ libri
εἶη ἂν καὶ MTVA: εἶη ἂν P: εἰ καὶ a 12 πεφθακότα Pa εἰρησθαι] p. 131,21 ss.
μηδὲ A μήτ' Thurot: μηδ' VAPa 13 τι om. T ἀναβλέψαντα V
14 δ TPa: δ VA δύναιτο V εἰ TA: om. VPa 15 λέγοιτο—χρόνους (16)
om. a (habet etiam M) ἂν om. V, s. s. P 16 δὲ TVP: δὲ Aa
<ταύτην> τὴν conicio 18 ταῦτα V ὅτι MTVA: om. Pa 21 ἀκούει a
22 ψόφον χρόνον V 23 κατὰ VA: κατὰ τῶν P: κατὰ τὰς τῶν a 25 αὐτὰ V
26 περὶ τούτοις V: iterum hoc T 27 λαμβάνονται A 28 ἔχει TAP: ἔχει Va
ἀν λύσις V (utique ergo T): λύσις ἂν A: ἂν Pa 29 ὥς] an καὶ? ἅμα—οἶόν τε (147,2) om. V

www.libtool.com.cn

αἰσθάνεσθαι. ἀποροῖτο μὲν γὰρ ἄν, πῶς δοκοῦμεν ἅμα πλείονων αἰσθάνεσθαι,
εἰ μὴ τοῦτο οἶόν τε. λύοιτο δ' ἂν ἐν τῇ τῶν μεταξὺ χρόνων ἀναισθησίᾳ,
εἰ εἴη τις χρόνος ἀναισθητος. εἰ δὲ μηδείς χρόνος τοιοῦτος, ἄλλῃ τινὶ
χρηστέον, | ἀλλ' οὐ τοῦτω. ὅτι οὖν μηδένα χρόνον ἐνδέχεται ἀναισθητον 309
5 εἶναι, δείκνυσιν. δεῖ δὲ ἡμᾶς προλαβεῖν ὅτι ὁ χρόνος αἰσθητὸν οὐ κατ'
αὐτό ἐστιν. οὐ γὰρ ἐστὶν ὁ χρόνος ὑποκειμένη τις φύσις ἧς αἰσθανόμεθα,
ἀλλὰ τῷ τῶν ἐν αὐτῷ γινομένων τε καὶ ὄντων αἰσθάνεσθαι ἡμᾶς, τοῦτω 6
καὶ ὁ χρόνος αἰσθητός ἐστιν. εἴη ἂν οὖν ἀναισθητος χρόνος οὗτος, ἐν ᾧ
μηδενὸς οἶόν τε τῶν ἐν αὐτῷ γινομένων αἰσθησὶν γίνεσθαι. εἰ δὲ μηδείς
10 εἴη τοιοῦτος, ἀλλ' εὐρίσχοιτο ἐν παντὶ μορίῳ χρόνου αἰσθητοῦ τινος τῶν
ἐν αὐτῷ γινομένων οὐσα, οὐδεὶς ἂν εἴη χρόνος ἀναισθητος. οὐ γὰρ εἴ
τινα τῶν γινομένων ἐν χρόνῳ ἀναισθητά ἐστι, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν καὶ 10
ὁ χρόνος ἀναισθητος ὁ ἐν ᾧ ταῦτα γίνεται. ἀλλ' εἰ μὲν ἐν τῷ αὐτῷ
χρόνῳ, ἐν ᾧ τὰ ἀναισθητά ἐστι τε καὶ γίνεται, μηδενὸς ὅλως οἶόν τε | 310
15 αἰσθέσθαι, εἴη ἂν οὗτος ὁ χρόνος ἀναισθητος· εἰ δὲ ἄλλων τινῶν ἐν τῷ
αὐτῷ χρόνῳ αἰσθανοίμεθα, οὐ διὰ τὸν χρόνον (ἂν) ἀναισθητά ἐκεῖνα εἴη
οὐδ' ἂν ὁ χρόνος δι' ἐκεῖνα ἀναισθητος λέγοιτο. δύναται γὰρ ἀναισθητά
τινα καὶ ἐν ἐνιαυτῷ ὅλῃ κινεῖσθαι, ὣν τῆς κινήσεως οὐκ ἔστιν ἡσθηθῆναι, 6
οἶον εἰ εἴη τινὰ διὰ σμικρότητα ἐκπίπτοντα τὴν αἰσθησὶν σώματα·
20 ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτο ὁ τοσοῦτος χρόνος ἀναισθητος, ἀλλ' αἰσθητός, ὅτι
ἄλλων τινῶν αἰσθανόμεθα ἐν αὐτῷ. ἂν δὲ δείξῃ ἐν παντὶ χρόνῳ
αἰσθησὶν τινος ἔχοντος ἡμᾶς, εἴη ἂν ἀνηρηκῶς τὸ εἶναι τινα χρόνον
ἀναισθητον. ὅτι οὖν παντὸς ἐνδέχεται ἡμᾶς αἰσθάνεσθαι χρόνον,
τουτέστιν ἐν παντὶ χρόνῳ αἰσθάνεσθαί τινος, οὕτω δείκνυσιν· εἰ, 10
25 ὅτε τις ἑαυτοῦ αἰσθάνεται αἰσθανομένου καὶ ἐν χρόνῳ, ἀδύνατον
τότε λανθάνειν αὐτὸν ἑαυτὸν ὅτι ἔστι τε καὶ αἰσθάνεται, ἀδύνατον

1 ἀποροῖτο—αἰσθάνεσθαι om. T ἀποροῖτο A: ἀπορεῖται Pa ἂν AP: om. a
ἅμα hic habet (habebat T, sic enim defectus homoeoteleuto explicatur): post αἰσθάνεσθαι Pa
4 οὖν ὅτι V 5 προλαβεῖν TAP: προσλαβεῖν Va ὅτι TVA: ὅτι εἰ Pa
αἰσθητὸν APa: αἰσθητός V: anceps T 6 αὐτόν Thurot οὐ γὰρ ἐστὶν MTVA:
om. Pa ἧς V (coni. Thurot): ἡ T: ἡ Aa: ἡ P 7 post ὄντων add. καὶ V
τούτου V 8 αἰσθητὸν A ἂν om. A ante alt. χρόνος add. ὁ Thurot
ἐν ᾧ Pa: eo quod T: εἰ VA 11 ἐν τῷ γινομένῳ a (corr. M) οὐσίῳ V
εἴη om. A 12 τινα TVPa: τινος MA ἀναισθητός MA 13 alt. ἐν om. a
(habet etiam M) 14 αἰσθητά V prius τε—χρόνῳ (16) om. a (habet etiam M)
prius τε om. A 15 αἰσθέσθαι MA: αἰσθάνεσθαι VP: sentire T 15. 16 τινῶν χρόνων
ἐν ταυτῷ P 16 post χρόνῳ add. καὶ M αἰσθανόμεθα Ma οὐ] ὁ A
ἂν addidi (post ἐκεῖνα Thurot) ἀναισθητάς ut vid. V 18 ἐν MTVP: om. Aa
sentire T, sed cf. p. 140,4 19 μικρότητα V τῆς αἰσθήσεως coniciq
σώματα] τοῦ σώματος V 20 post τοῦτο add. tantum T τοιοῦτος a
21 post prius ἐν add. τῷ V δὴ om. V παντὶ om. T 22 τινὰ ἔχοντα V
ἔχοντος A ἀφηρηκῶς V χρόνον τινὰ Pa 23 post οὖν ras. n litt. V
παντὶ V 24 αἰσθανόμεθα V 25 ἑαυτοῦ αἰσθάνεται Pa: ἐ. αἰσθάνεσθαι A:
αἰσθάνεσθαι ἑαυτοῦ V: ἑαυτοῦ T 25. 26 αἰσθάνεται—ἑαυτὸν om. T 25 ἐν (τούτῳ
τῷ) coni. Thurot 26 αὐτὸν om. V ὅτι TVP: ὅτε Aa

www.libtool.com.cn

ἀρα εἶναι τινὰ χρόνον ἀναίσθητον. ὁ κατασκευάζει ἐκ τοῦ, εἰ εἴη τις ἀναίσθητος χρόνος, ἔσεσθαι αὐτὸν καὶ ἐν τούτῳ τῷ συνεγεῖ χρόνῳ ἐν 311 ᾧ τις αἰσθάνεται αἰσθανομένου ἑαυτοῦ, εἰ δὲ τοῦτο, ἐν τούτῳ τὸν αἰσθανόμενον μῆτε τούτων αἰσθήσεσθαι τινος ὧν αἰσθάνεται μῆτε αὐτοῦ αἰσθανομένου καὶ ὄντος. εἰ γὰρ εἴη τοιοῦτον, ὁτλον ὡς ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ λήσεται τις αὐτὸν καὶ ὅτι αἰσθάνεται καὶ ὅτι ἔστι, καὶ οὐκ αἰσθησεται ὄντος ἑαυτοῦ· ὥστε ἐν ᾧ χρόνῳ αἰσθάνεται τις ἑαυτοῦ αἰσθανομένου, καὶ οὐκ αἰσθησεται οὔτε ὄντος ἑαυτοῦ οὔτε αἰσθανομένου· ὁ ἀδύνατον· πᾶς γάρ, ὅτε αἰσθάνεται, ἑαυτοῦ ὄντος τε καὶ αἰσθανομένου 10 συναισθάνεται. ὁμοίως δέ, ὡς ἐφ' ἑαυτοῦ, καὶ ἄλλου αἰσθανομένου 10 αἰσθηται τις, ἀδύνατον, κακείνου ὅτε αἰσθάνεται τις αἰσθανομένου, μὴ αἰσθάνεσθαι καὶ ὅτι ἔστιν (καὶ ὅτι) αἰσθάνεται, ἀλλὰ διαλείπειν τινὰ χρόνον καὶ μὴ αἰσθάνεσθαι ὄντος αὐτοῦ. εἰ δὲ μηδεὶς | ἔστι χρόνος, 312 ἐν ᾧ ἐνεργῶντες καὶ αἰσθανόμενοι λανθάνομεν ἑαυτοὺς ὅτι ἔσμεν, οὐδεὶς 15 ἂν εἴη τῇ ἑαυτοῦ φύσει χρόνος ἀναίσθητος. οὐ γὰρ εἰ κοιμώμενοι λανθάνομεν ἑαυτοὺς ὅτι ἔσμεν, ἀναίσθητος οὗτος ὁ χρόνος· ἄλλοι γὰρ ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ αἰσθάνονται, καὶ ἡμεῖς δέ, ἐὰν ἐρητηγόρητες ὦμεν. οὐ γὰρ ὑπὸ τῶν οὐκ αἰσθανομένων ἀναίσθητος κρίνεται χρόνος ἢ ὅλως τι ἀναίσθητον· πάντα γὰρ ἐκείνοις ἀναίσθητα, καὶ χρώματα καὶ φόφοι καὶ 20 ὄσμαι καὶ χυμοὶ καὶ τὰ ἅπτά.

p. 448*30 Ἔτι οὐκ ἂν εἴη οὔτε χρόνος οὔτε πρᾶγμα οὐδὲν ὁ αἰσθάνεται ἢ ἐν ᾧ μὴ οὕτως, ὅτι ἐν τούτῳ τινὶ ἢ ὅτι τούτου τι ὅρᾳ, εἴπερ ἔστι τι μέγεθος καὶ χρόνου καὶ πρᾶγματος ἀναίσθητον.

25 Καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως ἔτι ταῦτὸν δείκνυσιν, ὅτι γὰρ

1 εἰ om. V 2 ἔσεσθαι (καὶ add. M) MTVAP: ἔπεται καὶ a καὶ ante alt. ἐν add. T
3 αἰσθανομένου scripsi: αἰσθανόμενος TVAPa: μὴ αἰσθανόμενον M 4 prius μῆτε V:
μηδὲ A: neque T: μηδὲν Pa αἰσθάνεσθαι τινὰ Pa αὐτοῦ libri 5 τοιοῦτον
MTVAP: τοσοῦτον καὶ a 6 λήψεται V αὐτὸν A: αὐτῶν V 7 αἰσθά-
νεται A ὥστε—ἑαυτοῦ (8) om. Aa ὥστε VP: ὥστε καὶ T 8 καὶ V: om. TP
ὅπερ a 9 ante ἑαυτοῦ add. οὐχ TVA (an ὁμοῦ?) 10 δέ TVA: δὲ καὶ Pa
αὐτοῦ P καὶ MTA: καὶ VPa αἰσθανόμενος coni. Thurot 11 ὅτε]
οὕτως V αἰσθανομένου V: αἰσθανόμενος TAPa: αἰσθανόμενον coni. Thurot
μὴ TVA: μηδὲν Pa 12 καὶ ὅτι addidi αἰσθάνεται scripsi: αἰσθάνεσθαι libri
13 εἰ] οὐ V 13ss. eodem argumento utitur Alex. apud Simpl. in Phys. p. 753,18 ss. D
ἔσται V 14 ἐνεργῶνται V λανθάνομενοι V αὐτοῦς A 15 αὐτοῦ P:
αὐτοῦ a 15. 16 λανθάνομεν P 16 οὗτος MTVA: ἀρα οὗτος Pa
17 ἡμεν VP 18 ὑπὸ Thurot: ἀπὸ libri οὐκ T (scientibus non) VAP: om. a
αἰσθομένων P ἀναίσθητος om. Pa ὁ χρόνος Aa ἢ] εἰ M τι T:
τί APa: τι δὲ V 19 γὰρ ἐκείνους VP: γὰρ ἐν ἐκείνοις TAA: γὰρ ἐν (ἐκείνῳ) ἐκείνους
Thurot αἰσθητά T 20 ἅπτά] αἰσθητά T 21 ὅ] δ μὴ Arist. codd. EMY
22 ᾧ] ᾧ εἰ Arist. codd. SU ὅτι TP (Arist.): ὅτε VA τούτῳ V ἢ ὅτι] ὅτε
V: om. Arist. codd. LSU¹ 23 prius τι om. A (Arist. codd. LU¹) χρόνος καὶ
πράγματα V 23. 24 αἰσθητὸν VA 25 ταῦτα V γὰρ om. M cf. ad p. 113,21

www.libtool.com.cn

μηδεὶς χρόνος ἐστὶν ἀναισθητός, συναποδείκνυσί τε αὐτῇ ὅτι μηδὲ μέγεθός 312
 τι καὶ μέρος αἰσθητοῦ ἀναισθητον οἶόν τε εἶναι τῇ αὐτοῦ φύσει. ἔπεται 11
 γὰρ ταῦτα ἀλλήλοις· καθ' οὓς γὰρ ἀναισθητά τινα καὶ ἀμερῆ σώματα ἔστι
 τῇ αὐτῶν | φύσει, κατὰ τούτους καὶ κινήσεις εἰσὶν ἀναισθητοι καὶ χρόνοι. 313
 5 ἡ δὲ δεξις ἀσαφῶς μὲν εἴρηται, ἐκλαβόντι δὲ τὴν διάνοιαν εἴη ἂν τοιαύτη·
 εἰ ἔστι μόριόν τι τοῦ χρόνου ἢ τοῦ μεγέθους ἀναισθητον, οὔτε χρόνος
 τις ἔσται, ἐν ᾧ αἰσθανόμεθα, οὔτε μέγεθός τι, οὗ αἰσθανόμεθα, ἀπλῶς
 καὶ κυρίως· ἀλλ' ἐν παντὶ χρόνῳ, ἐν ᾧ λέγομεν αἰσθάνεσθαι, οὕτως 6
 ἐσόμεθα αἰσθανόμενοι, οὐχ ὅτι ἐν τούτῳ, ἀλλ' ὅτι τῶν τούτου τινί, καὶ
 10 παντὸς μεγέθους αἰσθησόμεθα, οὐχ ὅτι τούτου αἰσθανόμεθα (οὐδεὶς γὰρ
 ὅλου αἰσθησόμεθα), ἀλλ' ὅτι τῶν τούτου τινός. ἀλλὰ μὴν ὅσα ἐν
 χρόνῳ λεγόμεθα αἰσθάνεσθαι οὕτω τῇ ἐν μορίῳ τινὶ αὐτοῦ αἰσθάνεσθαι 10
 ἢ μεγέθει τῇ μὴ ὅλων, ἀλλὰ μορίων τινῶν αὐτῶν αἰσθάνεσθαι, διὰ τοῦτο
 ἀληθεύομεν, ὅτι ἔστι τις πρῶτος χρόνος τοῦ ἐν ᾧ αἰσθανόμεθα παντί, καὶ
 15 ἐπὶ τοῦ μεγέθους, ὅτι ἔστι τι μόριον | τούτου οὗ πρῶτου καὶ παντὸς αἰσθανό- 314
 μεθα. πᾶν γὰρ τὸ κατὰ τι καὶ κατὰ μόριον ἀληθές· τότε ἔστιν λαβεῖν,
 ὅταν ἢ λαβεῖν ἐκείνου μορίου τι, ὃ πρῶτον τοιοῦτόν ἐστι. λευκὸν τε γὰρ κατὰ
 μόριον τότε ἀληθές ἐστιν, ὅταν ἢ τι μόριον αὐτοῦ λαβεῖν, ὃ μηκέτι λαβεῖν
 κατ' ἄλλο καὶ κατ' ἄλλο μόριον λευκὸν ἐστιν. ἀλλ' ἀπλῶς τε καὶ πρῶτως· 6
 20 καὶ κινεῖσθαι κατὰ μόριον τότε λέγεται ἀληθῶς, ὅταν ἢ τι μόριον αὐτοῦ
 λαβεῖν, ὃ πᾶν, ἀλλ' οὐ κατὰ μόριον αὐτοῦ κινεῖται. ἐν οἷς γὰρ οὐδὲν
 ἐστὶ μόριον, καθ' οὗ τὸ κατηγορούμενον ὅλου ὡς κατὰ μόριον αὐτοῦ ὑπάρχον
 ὅλου τε καὶ πρῶτως κατηγορηθήσεται, (κατηγορηθήσεται) τούτων οὐκ
 ἀληθῶς τὸ κατὰ μόριον αὐτοῖς ὑπάρχειν ἐκεῖνο ὃ κατηγορεῖται. ὡς οὖν 10
 25 ἐπὶ τῶν ἄλλων, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν προκειμένων ἔξει. εἰ γὰρ μηδὲν εἴη
 τοιοῦτον μήτε ἐν χρόνῳ μήτε ἐν αἰσθητῷ, ἐν ᾧ πρῶτον αἰσθησόμεθα ἢ |
 οὗ πρῶτου, οὐδ' ἂν τὸ κατὰ μόριον τοῦ χρόνου αἰσθάνεσθαι ἢ μορίου 315
 τινός τοῦ μεγέθους ἀληθές εἴη· ἀναιρουμένου γὰρ τοῦ πρῶτως ἀναι-
 ρεῖται καὶ τὸ κατ' ἄλλο. ἀλλὰ μὴν ἀναιρεῖται τὸ πρῶτως, εἰ χρόνος

1 τε om. T αὐτὸ P μήτε V 2 αὐτοῦ libri 3 τινι P
 4 αὐτῶν libri 5 ἐκλαβόντες V 8 παντί (τῷ) conl. Thurot λεγόμεθα conl.
 Thurot 9 τῶν VAPa: ἐν M: om. T, v. ad p. 152,25. 154,3. 7 10 οὐχ] ἀλλ' A
 10. 11 αἰσθανόμεθα—ὅλου om. Aa 11 τῶν om. TV 11. 12 ἐν χρόνῳ om. T
 12 λέγομεν T, fort. recte, v. v. 8 οὕτω τῷ TP: οὕτω τῶν V: οὕτως A: οὗ τῷ a
 13 μεγέθει V (magnitudinem T, sed ὅλων legit): μεγέθει Aa, e corr. P 14 ἀληθές μὲν V
 χρόνος om. Pa παντί] παν V: om. T, ne παντὸς conicias, cf. p. 154,2 16 post
 alt. κατὰ add. τι a 17 πρῶτως V τε om. V 18 ἀληθῶς conicio aut alt.
 λαβεῖν post ἔστιν transpon. αὐτοῦ om. T ὃ μηκέτι λαβεῖν om. A
 18—21 ὃ—λαβεῖν om. a (habet etiam M) 19 τε] ὥστε M 19. 20 καὶ π. . . .
 κεινῆσθαι M 21 πᾶν TVA: μὴ πᾶν Pa ἀλλ' οὐ TVA: ἀλλὰ Pa: ἀλλ' ἢ οὐ M
 ἐν οἷς scripsi: ἐνός TVA: ἐνθα Pa 22 ὑπάρχον MTA: ὑπάρχει VPa 23 ὅλων T
 alt. κατηγορηθήσεται addidi: ἐπὶ add. Thurot (de hiis T) 24 ἀληθές M, sed v.
 superiorem notam 26 alt. μήτε om. T πρῶτως V 27 οὐ P: τοῦ V
 οὐδ' ἂν TA: οὐδὲν VPa τὴν τὰς TV 28 εἴη ἀληθές Pa

www.libtool.com.cn
 τις εἴη ἀναίσθητος ἢ μέγεθος· πᾶς γὰρ ὁ λαμβανόμενος χρόνος ἔξει 315
 τινὰ ἐν αὐτῷ μόνον ἀναίσθητα, ὥστε ἐν οὐδενὶ οὕτως αἰσθησόμεθα, ὡς 5
 πρώτως ἐν αὐτῷ αἰσθάνεσθαι, ἀλλ' ὡς ἔχοντι ἐν αὐτῷ μόνον ἐν οἷς
 αἰσθανόμεθα. ὁμοίως καὶ πᾶν μέγεθος ἔξει τινὰ μόνον ἀναίσθητα, ὥστε
 5 οὐδὲ μεγέθους τινὸς αἰσθησόμεθα τῷ ὅλου αἰσθάνεσθαι, ἀλλὰ τῷ ἔχειν
 τινὰ μόνον αὐτοῦ αἰσθητά. οὔτε ἄρα ἐν χρόνῳ πρώτῳ τινὶ αἰσθησόμεθα 10
 οὔτε πρώτως τινὸς αἰσθησιν ἔξομεν· μὴ (ὄντος δὲ τοῦ) πρώτως τινός,
 οὐδέ τις κατ' ἄλλο τῶν ἐν οἷς οὐκ ἔστι τὸ πρώτως. οὔτε ἄρα ἐν
 χρόνῳ αἰσθησόμεθα οὔτε μεγέθους τινός. ὅτι δέ, εἰ ἔστι χρόνος τις |
 10 ἀναίσθητος ἢ μέγεθος τῇ αὐτοῦ φύσει, οὔτε ἐν χρόνῳ τινὶ πρώτῳ οὔτε 316
 μεγέθους τινὸς πρώτως αἰσθησόμεθα, αὐτὸς οὕτω δεικνυσιν.

p. 448b4 Εἰ γὰρ τὴν ὅλην ὁρᾷ, καὶ αἰσθάνεται τὸν αὐτὸν
 συνεχῶς χρόνον οὕτω τῷ ἐν τούτῳ τινί. ἀφηγήσθω τὸ ΓΒ, ἐν
 ᾧ (οὐκ) ἡσθάνετο.

15 Διὰ γὰρ τούτων τὸ προκείμενον δείκνυσιν ἐπὶ στοιχείων, ὅτι μήτε τις
 χρόνος πρώτως ἔσται ἐν ᾧ τις αἰσθήσεται μήτε αἰσθητὸν τι ὃ μὴ τῷ τῶν 5
 τούτου τι αἰσθητὸν εἶναι αἰσθητὸν ἔστιν, ἀλλὰ κατ' αὐτό. σφόδρα δὲ
 ἐπιτεταγμένως τὴν δεῖξιν ποιεῖται. ὃ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἐστιν· εἰ ἔστι
 τις ἀναίσθητος χρόνος, ὅλον ὅτι καὶ ἐν τούτῳ ἔσται ἀναίσθητός τις
 20 χρόνος, ἐν ᾧ συνεχῶς αἰσθανόμεθα τινός· ἔσται οὗτος ὁ ΑΒ. ὁμοίως καὶ 10
 εἰ ἀναίσθητον ἔστι τι, τοῦ αἰσθητοῦ μέρος ἔσται, καὶ ἐν τούτῳ, οὐ
 αἰσθανόμεθα ἐν τῷ ΑΒ χρόνῳ, ἀναίσθητά τινα μόνον ἔσται. καὶ τούτου,
 οὐ αἰσθανόμεθα ἐν τῷ ΑΒ χρόνῳ, τὸ μέγεθος ΑΒ. τοῖς γὰρ αὐτοῖς |

2 αὐτῷ libri quare neque in in (!) nullo aliquantulum sentiemus T οὕτως MA:
 δπως VP: πῶς Ta 3 αὐτῷ APa 3. 4 ἐν οἷς αἰσθανόμεθα TVAP: ἀναίσθητα a
 5 οὐδὲν P μέγεθος V prius τῷ τοῦ V alt. τῷ MTA: τοῦ VPa
 6 αὐτοῦ libri sentimus T 7 ante μὴ add. ἀλλ' εἰ Thurot ὄντος δὲ
 τοῦ addidi, cf. p. 153, 19. 155, 18 τινός om. T 8 οὐδέ τις Thurot: μηδὲ τις
 οὐδέ τις AA: μηδὲ τις V: neque T 10 αὐτοῦ libri 11 πρώτον (sic) A
 12 αὐτὸν om. P 13 συνεχῇ V οὕτω τῷ (sic V: τοῦ A: eius quod T: τὸ P:
 an ὅτι ex p. 151, 22?) ἐν τούτῳ (τοῦ V, τούτῳ ceteri) τινὶ libri (Arist. codex P, nisi quod
 τὸ pro τῷ): οὐ τῶν (τῶν E) νῦν τούτων τινὶ Arist. codd. EMY: οὕτως ὅτι ἐν τούτῳ τινὶ
 πτλ. Arist. LSU τὸ γβ TVa (Arist. codd. LSU): τὸ γω A: τοῦτο γὰρ P: ἢ τὸ γβ
 Arist. EMY 14 ᾧ J Arist. EMY 15 οὐκ ex Arist. EMYL addidi v. p. 152, 2.
 15 τούτου TV 16 αἰσθάνεται Pa, fort. recte, nisi v. 17 ἔσται scribas (cf. 153, 18)
 8 VP: eo quod T: ὡ Aa τῷ τῶν MA: τῶν VPa: eo quod T 17 τι TV: om. APa
 prius αἰσθητῶν Pa ἔστιν MTVA: om. Pa 18 ἐπιτεταγμένην V: ἵτι T
 ἔστι] δὲ V 19 alt. τις om. A 20 ἐν ᾧ—τινος iterum habet ante ὅλον v. 19 T
 ᾧ om. T, habet in interpolatione modo adnotata ante τινός add. α—β V
 ἔσται—ὁ αβ TVA: ἔσται. οὕτως οὖν Pa: οὕτως M 21 εἰ om. T ἔστι τι TA:
 ἔστι V: τί ἐστι Pa μέρους Pa post ἔσται add. α—β V 22. 23 ἀναίσθητά—
 χρόνῳ MPa: om. TVA propter homoeoteleuton 22 αβ] αὐτῷ Pa ἔσται M:
 ἔστω Pa 23 (οὐκ) οὐ conicio prius αβ scripsi: αὐτῷ Pa ante τὸ add.
 ἔσται T, fort. recte alt. αβ MTVA: αὐτό Pa

www.libtool.com.cn

στοιχείοις χρῆται καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου καὶ ἐπὶ τοῦ αἰσθητοῦ. θηλυκῶς δὲ 317
ἐκφέρει τὸ αἰσθητὸν ὃ λαμβάνει μέγεθος, λέγων ἐν ταύτης τινὶ ἢ
ταύτης τι, ἐπὶ γραμμῶν τε τὴν δεῖξιν ποιούμενος καὶ ὄντος καὶ τοῦ
χρόνου γραμμῆς, ἐφ' ἧς πρώτως AB, καὶ τοῦ μεγέθους ὁμοίως. εἰπὼν 5
5 δὲ εἰ γὰρ τὴν ὅλην ὁρᾷ ἐπὶ τοῦ ὁρωμένου μεγέθους, ἐπὶ τοῦ χρόνου
πάλιν τὰ αὐτὰ λέγων οὕτως εἶπε· καὶ αἰσθάνεται τὸν αὐτὸν
συνεχῶς χρόνον, ἀντὶ μὲν τοῦ ὁρᾶν τὸ αἰσθάνεσθαι, ἀντὶ δὲ τοῦ ὅλου
τὸν αὐτὸν συνεχῶς χρόνον· ἴσον γὰρ τοῦτο τῷ ὅλῳ τινὶ χρόνῳ. 2
λαβὼν ἀφαιρεῖ ἀπὸ τοῦ χρόνου τοῦ AB τὸ ΓΒ. τὸ μὲν οὖν ἐν ταύτης 10
10 τινὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου καὶ τῆς κατὰ τοῦτον γραμμῆς, λέγει δὲ τὸ ταύτης
τι ἐπὶ τῆς τοῦ ὁρωμένου μεγέθους.

Πῶς δὲ τὸ ὁρῶμενον κατὰ μέρος ὁρᾶται ἔδειξεν ἐπὶ τῆς γῆς, ὥσπερ
τὸν χρόνον ἐπὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ· τὴν μὲν γὰρ γῆν ὁρᾷ | τις, ὅτι· τόδε τι 318
μέρος αὐτῆς, ἐν δὲ τῷ ἐνιαυτῷ βαδίζει, ὅτι ἐν τῷδε τῷ μέρει
15 αὐτοῦ. τὸ δὲ οὐχοῦν ἐν ταύτης τινὶ ἢ ταύτης τι ἐξηγητικόν ἐστι
τοῦ πῶς λέγεται τὸ ἐν τούτου τινί, ὥς ἂν εἰ ἔλεγεν· οὐχοῦν τοιοῦτόν ἐστι
τὸ ἐν ταύτης τινὶ καὶ ταύτης τι, ὅποῖον δὴ ἐστίν, ὅταν ἐπὶ τῆς γῆς 5
λέγωμεν ὅτι ὁρᾶται ἀπλῶς· τῷ γὰρ μόριον αὐτῆς ὁρᾶσθαι οὕτω λέγεται
ὁρᾶσθαι ἢ γῆ· ὁμοίως καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ λέγεται τῷδε τὰ Ὀλύμπια, ὅτι
20 ἐν τῷδε τῷ μορίῳ αὐτοῦ. εἰ οὖν τις ὅλης τῆς AB ἐν τῷ AB χρόνῳ
συνεχῶς αἰσθάνεται, ἔχει δὲ ὁ χρόνος ἐν αὐτῷ μόριόν τινα (ἀν)αἰσθητά (τοῦ-
του γὰρ δηλωτικὴ ἢ λέξις ἢ λέγουσα οὕτως ὅτι ἐν τούτου τινί), εἰ 10
δὴ ἔχει ὁ AB χρόνος, ἐν ᾧ συνεχῶς καίεται [τι] αἰσθάνεσθαί τινος, ἀναί-
σθητά τινα ἐν αὐτῷ, ἀφηρησθῶ ταῦτα· | καὶ ἔστω τοῦτο τὸ ΓΒ μέρος τοῦ 319

2 αἰσθητὸν Pa: ἀναίσθητον TVA λέγει V 3 ταύτης] ταῦτα V τι V
Arist. (cf. v. 11 et 15): πῶς TAPa γραμμῆς a τὴν—ποιούμενος καὶ om. T
4 ἀφ' T πρώτως Pa: πρώτος MA: πρώτον V (primum T) AB Thurot: β TVA:
ω P: om. a 5 εἰ] οὐ V 7 συνεχῇ V ἀντὶ μὲν om. T 7. 8 prius ἀντὶ—
χρόνον om. VA 7 ἀντὶ δὲ τοῦ ὅλου] autem per totum T 8 τῷ] τὸ V
8] 8 V 9 AB] αὐτοῦ Pa γβ MV (y d T): γω A: γὰρ Pa τὸ μὲν
οὖν] 8 μὲν ex T Thurot 9. 10 ταύτης τινὶ scripsi: τούτῃ ἐστὶν libri 10 τοῦτο Pa
λέγει δὲ τὸ Pa: λέγει τὸ δὲ TA: λέγων τόδε V 11 τι MTVA: om. Pa τῆς
τοῦ A: τῆς V: τοῦ Pa 12 τὸ MVA: om. Pa 13 τόδε τι] aliquam T: τοδὶ
ex Arist. et p. 153,1 conicio 14 τῷδὲ τῷ Arist. codex E: aliqua T τῷ hic
et v. 20 Thurot propter praecedens τι, de quo v. quod modo adnotavi 15 οὐκ ὄν V
τι MTVA: om. Pa 16 τούτου Thurot, cf. p. 150,13. 152,4: τούτω libri (τοῦ V)
17 τινὶ καὶ ταύτης om. T ὅποια Aa δὴ Thurot: δέ libri τῆς om. A
18 ὅτι MTVAP: τὸ a αὐτοῦ V 19 τῷδε] τὸ δὲ P: om. T, fort. recte
20 τις TP: τῆς VAa ὅλης τῆς AB om. T 21 συνεχῇ V αὐτῷ libri
τινα om. V ἀναίσθητα Thurot: αἰσθητά libri 22 ὅτι V: eius quod T: τοῦ APa:
om. M: τῷ con. Thurot (cf. p. 150,13), sed dubium est, utrum ad Arist. p. 448^b5 an ad
448^b2 respiciat τούτου a: τούτω TVP: τῷ A (cf. ad v. 16) 22. 23 εἰ δὴ
T: εἰδὴ A: εἰ δὲ V: ἡδὴ Pa 23 si igitur AB habet tempus T ὁ Thurot: ὅτι ὁ V:
ἡ Pa: om. A χρόνον Pa(T?) τι om. T 24 αὐτῷ libri ἔστω V:
ἦτω A: sit T: εἰ Pa: ἡ M

www.libtool.com.cn

AB χρόνου. ἀφαιρεθέντος (δὲ) δῆλον ὅτι ἐν τῷ καταλειπομένῳ τῷ ΑΓ 319 τοῦ αὐτοῦ αἰσθάνεται. ἐν γὰρ τούτῳ τῷ μορίῳ ἀναισθητῶ ὄντι οὐδενὸς ἡσθάνετο, οὐδὲ τὸ † συνημμένον τῷ χρόνῳ, ἐν ᾧ ἡσθάνετο, ἐν τούτῳ τι αἰσθάνεται τῷ ἐν τούτῳ τινὶ αἰσθάνεσθαι· τοῦ γὰρ ΑΒ χρόνου 5 μόριον τὸ ΑΓ, ἐν ᾧ αἰσθάνεται τούτου †, οὐκ ἐν τῷ † Β χρόνῳ αἰσθάνεσθαι ἔκειτο. ἀσαφῆ δὲ τὴν λέξιν ἐποίησεν αὐτὸς τὸν τε χρόνον θηλυκῶς σχηματίσας καὶ συμπλέξας ἅμα καὶ τὴν ὁρωμένην γῆν, ὡς τοῦ αὐτοῦ συμβαίνοντος καὶ ἐπὶ τοῦ ὁρωμένου, ὅπερ ἐδείχθη καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου, ἐν ᾧ ἐτέθη ὁρᾶσθαι τὸ ὁρώμενον ἔχον ἐν ἑαυτῷ ἀναισθητα. 10 ἀφαιρεθέντων οὖν τούτων (ἔστω πάλιν τὸ ΓΒ) τὸ καταλειπόμενον ὁμοίως καὶ ὡς τὸ αὐτὸ ὁραθήσεται, τῷ τὰ ἀναισθητα μόρια μηδέ, ὅτε ἦν σὺν τῷ ὄλῳ, συντελεῖν τι εἰς τὴν γινομένην αἰσθησιν αὐτοῦ. ὁλον ἄρα τὸ ΑΒ ἑωρᾶτο οὐ καθ' αὐτό, | ἀλλὰ τῷ τῶν τούτου τι ὁρᾶσθαι. 320

Καὶ τὸ μὲν δεικνύμενον τοῦτο. αὐτὸς δὲ οὕτως εἶρηκεν οὐκοῦν ἐν 15 ταύτης τινὶ ἢ ταύτης τι, τὸ μὲν ταύτης τινὶ τῆς κατὰ χρόνον διαστάσεως τε καὶ συνεχείας λέγων, τὸ δὲ ταύτης τι τῆς τοῦ ὁρωμένου διαστάσεως. ἔστι γὰρ τὸ συμπέρασμα τῶν δεδειγμένων τὸ μήτε ἐν τῇ 5 κατὰ χρόνον διαστάσει τῇ ΑΒ ὅλη ὁρᾶν τὸ ὄρῳ, ἀλλ' οὕτως ἐν ταύτῃ ὡς ἐν ταύτης τινί, μήτε τὴν τοῦ ὁρωμένου διάστασιν τὴν ΑΒ ὅλην ὁρᾶσθαι, ἀλλὰ τῷ ταύτης τι. ἀφ' ἑκατέρας γὰρ διαστάσεως ἀφαιρεθείσης 20 τῆς ΓΒ διαστάσεως ἀναισθητοῦ οὐσσης ἢ καταλειπομένη διάστασις οὐδὲν ἔμειοῦτο, οὔτε ἢ ἐν χρόνῳ καθ' ἣν ἑώρα οὔτε ἢ ἐν τῷ ὁρατῷ ἦτις ἦν 10 ὁρωμένη.

Εἰπὼν δὲ διὰ βραχέων ταῦτα ὑπομινύσκει ἡμᾶς πῶς λέγεται τὸ κατ' 25 ἄλλο ὁρᾶσθαι τι καὶ μὴ πρῶτως μηδ' ἐν χρόνῳ | πρῶτω, ἀλλὰ τῷ τῶν 321 τούτου τινί, δεικνὺς ὅτι τὸ ἐπὶ τῶν δεδειγμένων συμβαῖνον ὁμοιον τοῦτοις

1 ἀφαιρεθέντος TVA: ἀφαιρεθῇ Pa δὲ addidi ἐξ τοῦ καταλειπομένου A
alt. τῷ MA: τοῦ TVPa ΑΓ] a d T 3 τὸ ΓΒ συντελεῖ τι) et (εἰ) ἐν conicio; τὸ
om. et συνημμένου con. Thurot συνελημμένον V 4 τῷ M: τοῦ VAPa: om. T
τούτῳ a (corr. M) χρόνου om. T 5 τὸ μόριον Pa τὸ ΑΓ om. T
τούτου οὐκ MVAP: hoc enim T: τούτῳ οὐκ a: τοῦ ΑΒ· οὐ γὰρ conicio (καὶ τοῦ αβ
μεγέθους τὸ μόριον οὐ αἰσθάνεται)· τούτου γὰρ ἐν τῷ αβ con. Thurot β TVA: φῖ a
(cf. ad p. 151,4.9): ὁ P: γβ conicio 6 αὐτὴν V 7 χρωματίσας V alt. καὶ
om. T 9 ἔχων A αὐτῷ a 10 οὖν Pa: om. MTVA πάλιν] igitur T
ΓΒ] αγ Thurot, quod distinctione mutata improbo 12 τελειν Pa (corr. M)
τι om T τὴν τῶν γινομένων A 13 τῷ τῶν MVAP: τῷ Ta 14 δὲ
εἶρηκεν οὗτος V 15 hoc quidem in hoc aliquo T (μὲν ἐν) Thurot τὸν χρόνον Pa
16 τε om. a (habet etiam M) συνέχει V λέγων om. T 18 χρόνον V:
τὸν χρόνον ΑΡa τὴν αβ ὅλην a τὸ ὄρῳ TVA: τὸ ὁρᾶν P: om. a
οὕτως V: ὅπως TAPa 19 ὡς V: ἔστω ΑΡa: ἐστὶν M (ἵε T): τῷ conicio
ταύτῃ V 20 τῷ om. T ἐφεκότερα a (corr. M) γὰρ <τῆς> con. Thurot
22—24 ἦτις—τῶν δὲ om. T 24 Εἰπὼν scripsi: τῶν libri; breviter autem hoc exponens
nobis T: [τῶν δὲ] διὰ βραχέων <δὲ> ταῦτα <ἐκτιθέμενος> ὑπομινύσκει Thurot coniciebat
25. 26 τῷ—τινὶ] eo quod horum T 25 τῷ τῶν VP(T): τῶν Λa: τῷ ἐν Thurot,
v. ad p. 149,9

www.libtool.com.cn

ἐστί. λέγει γάρ· ὥσπερ τὴν γῆν ὁράει, ὅτι τοδὶ αὐτῆς, καὶ ἐν 321
τῇ ἐνιαυτῇ βαδίζει, ὅτι ἐν τῷδε τῇ μέρει αὐτοῦ· ὡς γὰρ ἐπὶ
τούτων ἔχει, οὕτω γίνεται καὶ ἐπὶ παντός χρόνου, ἐν ᾧ τις αἰσθάνεται, καὶ 5
ἐπὶ παντός μεγέθους, οὗ τις αἰσθάνεται. ἀ ἐν μέσῳ θείς ὧν ἔλαβε συμπε-
5 ρασμάτων διὰ τοῦ οὐχοῦν ἐν ταύτης τινὶ ἢ ταύτης τι, τὴν αἰτίαν ἀπο-
δίδωσι λέγων· ἀλλὰ μὴν ἐν τῇ ΒΓ οὐδὲν αἰσθάνεται. τῇ ἄρᾳ ἐν
τούτου τινὶ τοῦ ΑΒ χρόνου αἰσθάνεσθαι ἐν τῇ ΒΓ μορίῳ οὐκ
αἰσθάνεται. αἰσθάνοιτο ἂν (οὖν) ἐν τῇ ΑΒ χρόνῳ οὕτως αἰσθανόμενος, ὅτι 10
ἐν μορίῳ τοῦ χρόνου αἰσθάνεσθαι λέγεται τοῦ ὅλου, οὐχ ὡς ἐν μορίῳ τοῦ
10 χρόνου μορίου τοῦ αἰσθητοῦ αἰσθανόμενος, ἀλλ' ὡς ἐν τῇ μορίῳ τοῦ ὅλου.
δεικὰς δὲ τοῦτο, τὸ ἐπόμενον καὶ ἐπὶ τοῦ ΑΓ χρόνου, ὅς ἦν μόριον τοῦ
χρόνου, ἐν ᾧ ἐδόκει αἰσθανόμενος τοῦ ὅλου ἐν τῇ ὅλῃ αὐτῇ αἰσθάνεσθαι 322
(πάλιν γὰρ ἐπεὶ καὶ ἐν τούτῳ ἐστὶ τινα ἀναίσθητα μέρη, ἀφαιρεθέντων
ἐκείνων (ἐν) τῇ καταλείπομένῃ μέρει αὐτοῦ ἔσται αἰσθανόμενος, ὥστε οὐκ
15 ἐν τῇ ὅλῃ πρώτως) εἰπὼν, τὸ ἐπὶ πάντων τοῦτο ἔσεσθαι τῶν τε χρόνων
καὶ τῶν ὁρωμένων ἐδήλωσεν εἰπὼν· αἰεὶ γὰρ ἐν τινὶ καὶ τινός, ὅλου 5
δὲ οὐκ ἔστιν αἰσθάνεσθαι. ὁ εἶη ἂν δεικτικὸν τοῦ μήτε χρόνον τινα
ἔσεσθαι, ἐν ᾧ πρώτως αἰσθησόμεθα τινος, μήτε αἰσθητόν, οὐ πρώτου καὶ
ὅλου αἰσθησόμεθα. μὴ ὄντος δὲ τοῦ πρώτως οὐδὲ τὸ κατ' ἄλλο ἂν εἶη·
20 τὸ γὰρ κατ' ἄλλο ἀληθές, ὅτι ἔστι τι, ὁ πρῶτον καὶ καθ' αὐτὸ τοιοῦτον ἔστιν.
Ἡ δὲ αὖ τὸ [μὴ] ἔχειν ἐν αὐτῇ αἰσθητὰ τινα τὸν χρόνον, ἀληθές τὸ
γίνεσθαι τὴν αἰσθησίν τινος ἐν αὐτῇ τῇ ἐν τούτου τινὶ αἰσθάνεσθαι. εἰ δὲ
τοῦτο ἀληθές, ἔσται ἀφαιρεῖν τι αἰεὶ | αὐτοῦ καὶ ζητεῖν πῶς ἐν πρώτῳ 323
αὐτῇ αἰσθάνεται, οὐ τὰ ἀναίσθητα τοῦ χρόνου χωρίζοντας, ὅτι μηδὲ οἷόν
25 τε, (ἀλλ') ἄλλο μόριόν τι ἀπ' αὐτοῦ ἀφαιροῦντας, ἐπεὶ ἐφ' οὗ ἀληθές τὸ
κατὰ μόριον εἶναι τι, ἀληθές ἐπὶ τούτου καὶ τὸ ἀφαιρεῖσθαι τι μόριον, καθ'
ὁ τοιοῦτον τὸ ὅλον. * * * δύνανται τὸ ΓΒ ἀπὸ τοῦ ΑΒ χρόνου παντός, 5

1 τοδὶ αὐτῆς ex Arist. Thurot (*aliquid ipsius* T): τε δι' αὐτῆς VAP: δι' αὐτῆς a: αὐτῆς
τι M 1. 2 καὶ—αὐτοῦ om. T 3 γίνεται om. T τις om. V
4 ἔλαβε om. T 4. 5 συμπέρασμα τῶν Pa 5 διὰ τοῦ Thurot: δι' αὐτοῦ libri
7 τούτω TA αἰσθάνεσθαι om. VA 7—9 ἐν τῇ—αἰσθάνεσθαι om. T
8 οὖν add. Thurot αἰσθανόμεθα V 9 αἰσθάνεται λέγων V τοῦ ὅλου om. T
9. 10 οὐχ—ὅλου om. a (habet etiam M) 10 αἰσθητοῦ T: αἰσθανομένου MVAP
11 τούτων V τὸ om. Aa AI' Thurot: αβ libri 12 τοῦ ὅλου om. T
αὐτοῦ a (corr. M) 13 πάλιν om. T γὰρ om. M ἀναίσθητα M: αἰσθητὰ TVAPa
14 ἐν add. Thurot 16—20 repetuntur p. 155, 15—19 17 αἰσθέσθαι A: om. T
ὁ TVA: ἡ P: ἡ a μήτε et τινὰ] *multum* T (*neque ullum*?) 18 ἔσεσθαι MV (*sui* T):
αἰσθέσθαι APa 18. 19 τινος—αἰσθησόμεθα om. Pa (habet etiam M) 18 τινος
om. T 21 μὴ del. Thurot ἐν αὐτῇ] ἐνταῦθα a (corr. M): om. T
22 *sensus* T ἐν αὐτῷ τινος Pa τούτω V 23 ἔστιν A post
ἔσται add. τε a τι αἰεὶ scripsi: τὸ αἰεὶ T: τι αἰεὶ del V: τὸ αἰεὶ del A (sed αἰεὶ ex αὐ
corr.): τὸ ἔστιν αἰεὶ Pa: τὸ αἰσθητόν αἰεὶ coni. Thurot 24 αὐτῇ om. V αἰσθάνεσθαι Pa
(corr. M) οὐ Thurot: οὗ VAPa: om. T χωρίζονται V μηδὲ] μὴ TV
25 ἀλλ' addidi 25. 26 ἀπ'—τι om. T 25 αὐτοῦ V: αὐτῶν APa 26 τούτω P
26. 27 *secundum quam quale autem totum* T 27 (οὐ γὰρ ὡς) δύνανται (τις) conicio

www.libtool.com.cn

ἐν ᾧ τις ἐκείτω αἰσθάνεσθαι, τῷ ἐν μέρει τινὶ αἰσθάνεσθαι αὐτοῦ, ἀφαιρεῖν, 323
οὕτω τὸ ἐν ᾧ οὐκ ἡσθάνετο αὐτοῦ μέρει· οὐδὲ γὰρ ἔστι τοῦτο ἀποκρίνε-
σθαι καὶ χωρίζεσθαι. ἀλλ' ἐπεὶ ἐν τῷ ὅλῳ κεῖται αἰσθάνεσθαι τῷ ἐν τῷ
τῶν τούτου τινί, μέρος αὐτοῦ λαβὼν τὸ Γ'Β ὅρᾳ εἰ ἐν τούτῳ πρώτῳ δύνатаι
5 αἰσθάνεσθαι, εἴτα λέγει ὅτι μὴ οἶόν τε μὴδὲ ἐν τῷ Γ'Β οὕτως αἰσθάνεσθαί 10
τινος, ὥς ἐν πρώτῳ τούτῳ. εἰ γὰρ εἰσι χρόνοι τινὲς ἀναίσθητοι, καὶ ἐν τῷ
Γ'Β ἔσονται, ὥστε καὶ ἐν τούτῳ αἰσθησονται οὕτως, ὥς ἐν τῷ τῶν τούτου
τινὶ | καὶ ἐν τῷ ΑΒ ἄρα ἐλέγετο τὸ αἰσθάνεσθαι. ὥς δὲ ἐπὶ τοῦ Γ'Β 324
μορίου τοῦ ΑΒ χρόνου ἔχει, οὕτως ἔχει καὶ ἐπὶ τοῦ ΑΓ' μορίου αὐτοῦ.
10 οὐδὲ γὰρ ἐν ἐκείνῳ ὅλῳ οὐδὲ πρώτῳ αἰσθησεται, ἀλλὰ τῷ ἐν μορίῳ αὐτοῦ, καὶ
τοῦτο ἐφ' ἐκάστῳ τῶν λαμβανομένων μορίων. οὐδεὶς γὰρ εὐρεθήσεται χρόνος, 5
ἐν ᾧ πρώτῳ τις αἰσθησεται. αἰεὶ γὰρ αἰ εἰς ἐλάττω διαιρέσεις τοῦ χρόνου πρὸς
τὸ μὴ λανθάνειν τὸ ἐν ᾧ πρώτῳ τὸ αἰσθανόμενον αἰσθησεται καὶ * * * τοῖς
ἀναισθητοῖς χρόνοις, εἴπερ ἄρα τινὲς εἰσι τοιοῦτοι, πρὸς ἐκείνῳ. ὅτι δὲ
15 μὴ οἶόν τε εἶναι τινὰ ἀναισθητοῦς χρόνους δεικνύοιτο ἂν καὶ διὰ τοῦ μὴ
εἶναι τὸν χρόνον τῶν ὑπομενόντων, ἀλλὰ τῶν ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ εἶναι 10
ἐχόντων. εἰ γὰρ οὐχ ὑπομένει ὁ πρῶτος τὸν δευτέρον ὥστε ἀθροισθῆναι
τινα ἐξ αὐτῶν, ἀλλὰ κατὰ ἀναίσθητόν τι μόριον ἢ πάροδος αὐτοῦ, ὁ πᾶς
ἂν χρόνος ἀναίσθητος εἴη. ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ μεγέθους δύνатаι ἀναισθητῶ
20 τινὶ διὰ | σμικρότητα ὑπομένοντι προσγεγόμενον ἀναίσθητον ὁμοίως ἄλλο 325
αἰσθητὸν τὸ ὅλον ποιήσασθαι· ἐπὶ δὲ τοῦ χρόνου οὐκέτι οἶόν τε τοῦτο τῷ
τοῦ δευτέρου παρίοντος φθειρεσθαι τὸ πρὸ αὐτοῦ.
Ἀφηρησθῶ τὸ Γ'Β, ἐν ᾧ ἡσθάνετο, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ χρόνου 5
τοῦ ἐν ᾧ ἡσθάνετο. ὁ ἀφελὼν δεῖξει πάλιν ἐπὶ τοῦ Γ'Β τοῦ ἀφηρημένου·
25 ἀπὸ τοῦ ΑΒ ὅτι καὶ ἐπὶ τούτου ἀληθὲς ἔσται τὸ ἐν τούτῳ τινὶ αἰσθάνε-
σθαι, ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ μεγέθους τὸ τούτου τινὸς αἰσθάνεσθαι. εἰπὼν

1 ἔκείτω τις Pa τις fort. post δύνатаι (153,27) transpon. cf. v. 4 et p. 152,6, sed v.
etiam p. 347,6 Th. τῷ] τὸ Α ἀφαιρεῖσθαι conl. Thurot, sed v. ad p. 153,27
2 ante οὕτω add. ἀλλ' οὐχ Thurot, sed v. ad v. p. 153,27 τὸ] τῷ V 2. 3 ἐστὶ
τοῦτο ἀποκρίνεσθαι καὶ χωρίζεσθαι V: ἔτι τοῦτο ἀποκρίνεται καὶ χωρίζεται TAPa 3 αἰσθά-
νεται prius P 3. 4 τῷ ἐν τῷ τῶν MA: τὸ ἐν τῷ τῶν Pa: ἐν τῷ τῶν V: τῷ ἐν T
4 ante τινί add. αἰσθάνεσθαι MA τινί] τι ἢ a (corr. M) ὅρᾳ V εἰ om. T
5 μὴ Pa: μήτε TVA μὴδὲ V: μήτε A: neque T: μὴδὲν P: τι μὴδὲν a 6 καὶ
om. T 7 ὥς MTVAP: om. a ἐν τῷ τῶν VAP: ἐν τῷ a: in T τούτου
TAP: τούτω V: τούτων a 8 (ὥς) καὶ conicio γβ T: βγ APa: αγ V
9 ἐπὶ om. T 10 οὐδὲν Pa αἰσθητικῷ a (corr. M) τῷ] τὸ Pa (corr. M)
post ἐν add. τῷ A 12 αἰ om. Pa (habet etiam M) minori T 13 primum τὸ]
τῷ Pa alt. τὸ om. Thurot (T?) καὶ (τίς διαφορὰ) e. gr. conicio 14 ὅτι]
quid T 14. 15 μὴ δὲ Pa (corr. M) 15 ostendit T 17 ὥστε] τῷ V:
impossibile T 18 τινὰς Pa ἀναισθητοῦ APa πάροδος TVP: παράδοσις A:
πρόοδος a 21. 22 τῷ τοῦ (T)V: τῷ A: τὸ τοῦ Pa 22 παρόντος A
τὸ om. Pa (habet etiam M) 23 post φ add. οὐκ M, quod in hac altera interpreta-
tione cum Arist. SU omisit Alex. 24 prius τοῦ om. a (habet etiam M)
γβ MTV: γω AP: γα a 25 καὶ MVAR: om. Ta ἔσται MTVA: ἐστὶ Pa
τὸ] τῷ M τούτου T: ταύτῃ VA: αὐτῇ P: αὐτῷ a 26 ὁμοίως—αἰσθάνεσθαι
om. a καὶ] δὲ καὶ M τὸ] τῷ M

www.libtool.com.cn

γάρ διὰ μέσου πῶς λέγεται τι ὁρᾶν ὄλον, <ὅτι> ἀπὸ μέρους, καὶ ἐν χρόνῳ 325
 τινί, ὅτι ἐν μέρει, καὶ γνῶριμα ταῦτα ποιήσας διὰ παραδειγμάτων ἐπήνεγκεν 10
 ἀλλὰ μὴν ἐν τῷ ΒΓ οὐδὲν αἰσθάνεται, τὴν αἰτίαν λέγων, δι' ἣν εἶπεν
 ἐπὶ τοῦ ΓΒ πρὸ ὀλίγου τὸ οὐκ οὖν ἐν ταύτης τινὶ ἢ ταύτης τι. ὅτι
 5 γὰρ | ἐν τῷ ΓΒ τῷ ἀφηρημένῳ οὐδενὸς πρῶτως αἰσθάνεται, διὰ τοῦτο καὶ 326
 ἐπὶ τούτου ῥηθήσεται τὸ ἐν τούτου τινί, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ ΑΒ ὄλου
 ἐλέγετο. τῷ οὖν ἐν μέρει τινὶ τοῦ ΓΒ χρόνου τοῦ ΑΒ αἰσθάνεσθαι μεγέ-
 θους, τούτῳ ῥηθήσεται ἐν τῷ ΓΒ αἰσθάνεσθαι χρόνου τοῦ ὄλου καὶ τὴν 5
 ὄλην, τουτέστι τὸ μέγεθος καὶ τὴν γραμμὴν. δείξας δὲ τοῦτο, τὸν αὐτὸν
 10 λόγον φησὶ ῥηθήσεσθαι καὶ ἐπὶ τοῦ ΑΓ, ὃ ἦν τὸ ἕτερον μῦριον τοῦ ΑΒ
 χρόνου παντός· οὐδὲ γὰρ ἐν τούτῳ πρῶτῳ αἰσθήσεται τῆς ΑΒ, ἀλλὰ τῶν
 μορίων τινί. αἰεὶ γὰρ ὃ ἂν λάβωμεν μῦριον ἢ τοῦ χρόνου ἢ τοῦ μεγέθους,
 ἐν τινὶ χρόνῳ ἐσόμεθα αἰσθανόμενοι καὶ τινὸς μεγέθους, ὅλως δὲ ἐν χρόνῳ 10
 τινὶ ἢ ὅλως μεγέθους τινὸς οὐδέποτε. τοῦτο γὰρ ἐπὶ πάντων τῶν ὁρωμένων
 15 ἐδήλωσεν εἰπών· αἰεὶ γὰρ ἐν τινὶ καὶ τινός, ὄλου δὲ οὐκ ἔστιν αἰ-
 σθάνεσθαι. ὃ | εἴη ἂν δεικτικὸν τοῦ μήτε χρόνον τινα ἔσεσθαι, <ἐν> ᾧ 327
 πρῶτως αἰσθησόμεθα τινος, μήτε αἰσθητόν, ὅτου πρῶτου καὶ ὄλου αἰ-
 σθησόμεθα. μὴ ὄντος δὲ τοῦ πρῶτως, οὐδὲ τὸ κατὰ ἄλλο <ἂν εἴη· τὸ γὰρ
 κατ' ἄλλο> ἀληθές, ὅτι ἔστιν αὐτοῦ ὃ πρῶτον καὶ καθ' αὐτὸ τοιοῦτόν ἐστι.

20 p. 448b12 Ὅτι πάντα μὲν οὖν αἰσθητά ἐστιν, ἀλλ' οὐ φαίνεται.

Δείξας ὅτι μηδὲν ἐστὶ τῇ αὐτοῦ φύσει ἀνεπαίσθητον μῦριον τοῦ αἰσθη- 5
 τοῦ, ὃ καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἔδειξεν (ἐμνημόνευσε γὰρ ὅτι μηδὲν τῇ αὐτοῦ
 φύσει μῦριον αἰσθητοῦ ἀνεπαίσθητόν ἐστι καὶ ἀπαθές· καὶ γὰρ μυριοστὸν
 μέρος τῆς κέγχρου αἰσθητόν ἐστι, καὶ ὁρᾷ αὐτὸ ἡ ὄψις, ὅτε τὴν κέγχρον
 25 ὁρᾷ, οὐ μὴν καθ' αὐτὸ οὐδὲ ἡλίκον ἐστὶ), τοῦ αὐτοῦ τούτου καὶ νῦν ἡμᾶς 10
 ὑπομνησκει λέγων ὅτι πάντα μὲν τὰ μῦρια τοῦ αἰσθητοῦ αἰσθητά εἶναι, οὐ

1 γὰρ TVA: δὲ Pa medium per quod videtur aliquid videre T ὁρᾶν VA:
 τὸ ὁρᾶν Pa: ὁρᾶν τὸ M ὅτι M: om. TVAPa 2 τινὶ om. M 3 γβ T:
 κγ A οὐδὲ a λέγει M 4 τοῦ] τὸ Pa βγ Ta, prius P bis ταύτη P
 τινί] ἦν A 5 γβ V: βγ TPa: κγ A τούτου a 6 τὸ] τῷ M ἐν] ἐκ V
 τούτου MTVAP: τούτῳ a 7 τῷ om. T γοῦν A γω AP
 AB] ΓΒ conl. Thurot 8 τοῦτο a (T anceps) γω A χρόνῳ conicio
 9 δεῖξαι A 11 οὐδὲν Pa τῆς TAPa: τοῦ V post ἀλλὰ add. ἐν M
 12 ἀναλάβωμεν P: ἀναλαβὼν μὲν TA prius ἢ MTVAP: ἐκ a 13 post alt. ἐν
 add. τῷ V 14 τινὶ om. M τινὸς om. M post γὰρ add. καὶ P
 ὁρωμένων TVPa (v. p. 153,16): εἰρημένων MA 15 γὰρ om. a (habet etiam M)
 ἐν om. T 16 ἐν ᾧ T: ὡς VAP: ᾧ a 17 αἰσθανόμεθα V ὅτου a:
 ὅτι VAP (T anceps) 18. 19 ἂν—ἄλλο v. p. 153,20 addidi 19 αὐτοῦ P: ἑαυτοῦ
 TVa: τι (cf. p. 153,20) αὐτοῦ aut πρὸ αὐτοῦ conicio δ] καὶ A ante τοιοῦτον
 add. τὸ P 21 nulla natura est T αὐτοῦ VAA ἀναίσθητον V
 22 ἔμπροσθεν] p. 445b31 ss. μηδὲν om. a αὐτοῦ libri 24 τῆς ex
 τοῦ corr. P post κέγχρου add. μηδὲν a 25 καὶ om. T 26 ἀνα-
 μνησκει Pa τοῦ αἰσθητοῦ om. T εἶναι om. V

μην φαίνεσθαι ἡλίκα ἐστὶν τὴν ἀρχὴν [ὁρᾶσθαι] αὐτὰ καθ' αὐτά. ὅτι γὰρ |
 οὐκ ἀνάγκη πάντα ὅσα ὁρᾶται εὐθὺς καὶ ἡλίκα ἐστὶν ὁρᾶσθαι παρατίθεται 328
 τὸν τε ἥλιον καὶ τὸ τετράπηχον μέγεθος, ἃ ὁρῶσα ἡ ὄψις οὐκέτι καὶ τὰ
 μεγέθη αὐτῶν ἡλίκα ἐστὶν ὁρᾶ, ἀλλ' ἐνίοτε ἐκ πλείονος αὐτῇ διαστήματος
 5 ἀδιαίρετα φαίνεται τὰ ὁρώμενα· καίτοι οὐδὲν εἶδεν ἀδιαίρετον· τὰ δὲ χρώ- 6
 ματα ἡ ὄψις ὁρᾶ ἐν σώμασιν ὄντα. τὴν δὲ αἰτίαν φησὶν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν
 εἰρησθαι περὶ τούτου, οὐ περὶ τοῦ τὸν ἥλιον ὁρᾶσθαι μὲν, μὴ ἡλίκος δέ
 ἐστὶν ὁρᾶσθαι λέγων, οὐδὲ τοῦ τὰ ἀπὸ πλείονος διαστήματος ὁρώμενα ἐνίοτε
 ἀδιαίρετα φαίνεσθαι (τούτῳ γὰρ ἐχρήσατο ὡς ἐναργεῖ πρὸς δεῖξιν ὅτι οὐκ
 10 ἀνάγκη τὰ ὁρώμενα καὶ ἡλίκα ἐστὶν εὐθὺς ὁρᾶσθαι)· ἀλλὰ φησι τὴν αἰτίαν 10
 εἰρησθαι τοῦ τὰ μύρια τὰ ἐν τοῖς ὅλοις ὁρωμένων τῶν ὅλων ὁρᾶ-
 σθαι μὲν, | μὴ ἡλίκα δέ ἐστιν. ἔστι δ' αὕτη ἡ ἐν τοῖς ἐπάνω εἰρηκεν, 329
 ὅτι μηδὲν αὐτῶν καθ' αὐτὸ ὁρᾶ ἡ ὄψις ἐν τῷ ὅλῳ, ἀλλ', ὡς ἔφη, ἔπεισι
 μὲν καὶ τούτων ἕκαστον ἢ καὶ προσβάλλει [καίτοι ἡ] τὸ ὅλον ὁρῶσα, οὐ
 15 μὴν καὶ καθ' αὐτὸ ἕκαστον τούτων ὁρᾶ οὐδὲ ἡλίκον ἐστίν, ὅτι μηδὲ ὁρατὸν
 τὸ τηλικούτον ἐστὶ καθ' αὐτό. ἡ ὑπομνησκεί ἡμᾶς οὐ ἐν τοῖς ἐπάνω 6
 εἶπε περὶ τοῦ πάντα τὰ ὁρώμενα μετὰ μεγέθους ὁρᾶσθαι· εἶπε γὰρ ἀδύνατον
 λευκὸν μὲν ὁρᾶν, μὴ ποσὸν δέ· εἰ δὲ πᾶν τὸ ὁρώμενον ποσόν, οὐδὲν ἀδιαί-
 ρετον ἂν εἶη ὁρώμενον. συναποδείξας δὲ τῷ μὴ εἶναι χρόνον ἀναίσθητον
 20 τὸ μηδὲ μέρος τι τοῦ αἰσθητοῦ ἀναίσθητον εἶναι, ὃ ἦν αὐτῷ δεδαιγμένον 10
 ἤδη, συγκεφαλαιοῦται τὸ δεδαιγμένον λέγων· ὅτι οὐδεὶς ἐστὶ χρόνος
 ἀναίσθητος, ἐκ τούτων φανερόν.

Εἰπὼν δὲ καὶ δείξας ταῦτα, | ἐπάνεισιν ἐπὶ τὸ προκείμενον καὶ τὰ 330
 αὐτῷ προηπορημένα, οὗ χάριν καὶ τούτων ἐμνημόνευσεν ἐν τῷ μεταξύ.
 25 ἦν δὲ τὸ ζητούμενον, εἰ οἷόν τε ἅμα πλείονων αἰσθάνεσθαι ἢ τῇ αὐτῇ

1 φαίνεσθαι TAP: φαίνεται V: καὶ α ἡλίκα a (corr. M): *quantas* T ὁρᾶσθαι τὴν
 ἀρχὴν Pa ὁρᾶσθαι (*videre* T) *delevi*, interpolatum ut vid. ex v. 2 καθ' αὐτά om. T
 2. 3 καὶ ἡλίκα—οὐκέτι om. a (habet etiam M) 2 καὶ TMAP: om. V παρα-
 τίθενται V 3 ὁρᾶν V καὶ om. T 3. 4 τὰ μέγεθ' MA: τὸ μέγεθος TVPa
 4 ἡλίκον Pa ὁρᾶ MTA: ὁρᾶν VP a αὐτοῦ A 5 εἶδεν Thurot (cf. Arist.
 p. 448^b15): εἶπεν libri 6 σώμασιν TVP: σώματι Aa 7 εἰρησθαι a: γενέσθαι
 TVAP (an λέγεσθαι?) οὐ περὶ om. A ἡλίκον Pa: *qualiter* T 8 ἐστὶν
 om. a τοῦ τὰ Thurot (qui ante τοῦ e T add. περὶ): ταῦτα Pa: τοῦ V: τὰ A: *de*
eo quod videtur T 9 ἐνεργεῖ V 10 εἰσὶν V 11. 12 *partes visibilia*
totorum que in totis videntur quidem T 11 alt. τὰ om. V ὁρωμένων AP:
 ὁρώμενα Va τῶν ὅλων TVP: τῶν ἄλλων A: τῷ ὅλῳ a 12 αὐτῇ TA: αὐτῇ
 e corr. P ἐπάνω] p. 445^b31 ss. 13 αὐτῶν TVP: αὐτὸ Va ἡ ὄψις
 ὁρᾶν V ἔφη VAPa (p. 116, 23. 118, 12): ἔφη T ἔπεισι om. T 14 ὡ a:
 δ TVP, e corr. A καὶ om. T καίτοι ἡ AP (*et quidem* T): καίτοι εἰ Va: inter-
 polatum ex Arist. p. 446^a1 agnovit Usener 15 καὶ om. T ὅτι] *sed quia* T
 16 ἡ a (corr. M) ἐπάνω] p. 445^b10 17 εἶπε γὰρ TVA: καὶ γὰρ M: om. Pa
 19 συναποδείξει V 20 αὐτὸ P 21 ἤδη—δεδαιγμένον om. T οὐθαί Arist.
 codd. EMYP, οὐκ LSU 22 ἀναίσθητος om. P τούτου Arist. codd. LSUY
 23 ante δείξας add. μὴ P 23. 24 καὶ τὰ—προηπορημένα] *et ad ab ipso dubitatu* T
 23 καὶ MT: om. VAPa: κατὰ conicio 24 αὐτῷ scripsi e T (in quo *ab ipso* = αὐτῷ
 etiam v. 20): ταυτῷ A, ut vid. V: ταυτὰ Pa προειρημένα a 25 πλείονων om. V

www.libtool.com.cn

αἰσθῆσκει ἢ διαφόροις. ὁ ζητῶν ἐπιχειρήσας εἰς τὸ μὴ οἶόν τε εἶναι δι' 330
ἐνδόξων, νῦν ἐπὶ τὸ ὅπως ἔχει λέγειν μέτεσι καὶ πῶς οἶόν τε γίνεσθαι τὴν 5
τῶν πλειόνων ἅμα αἰσθῆσιν. ἐναργὲς γὰρ εἶναι τοῦτο δοκεῖ. εἰπὼν δὲ
εἰ ἅμα πλειόνων αἰσθάνεσθαι ἐνδέχεται ἢ οὐ, πῶς τὸ ἅμα λέγει
5 ἐξηγούμενός φησι τὸ μὲν ἅμα λέγω ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ χρόνῳ πρὸς
ἄλληλα, τὸ πρὸς ἄλληλα προσθεῖς, ἵνα μὴ τις αὐτὸν ὑπολάβῃ λέγειν 10
ἄτομόν τινα χρόνον, ἀλλὰ τὸ οὕτως ἄτομον, ὡς πρὸς ἄλληλα τὰ ὦν ἢ
αἰσθησις ἄτομον αὐτὸν καὶ εἶναι καὶ μὴ διαιρεῖσθαι αὐτὸν κατὰ τὰ ὦν
αἰσθανόμεθα, ὡς ἐν μὲν τούτῳ τῷ μέρει αὐτοῦ τοῦδε ἡμᾶς αἰσθάνεσθαι,
10 ἐν δὲ τῷδε τοῦδε, ἀλλ' ἐν ἅπαντι τῶν πλειόνων ὁμοίως. | 331

p. 448^b 20 Πρῶτον μὲν οὖν ἄρ' ὥδε ἐνδέχεται, ἅμα μὲν, ἐτέρῳ
δὲ τῆς ψυχῆς αἰσθάνεσθαι;

Ζητῶν πῶς οἶόν τε λέγειν ἅμα πλειόνων αἰσθάνεσθαι ἡμᾶς, ἐπεὶ δοκεῖ
τὸ τοῦτο γίνεσθαι ἐναργὲς εἶναι, πρῶτον τίθησι τὸ εἰ ἐνδέχεται λέγειν οὕτως
15 ἅμα πλειόνων ἡμᾶς αἰσθάνεσθαι, τῷ ἅμα μὲν καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ 5
πάντων, ἐτέρῳ δὲ καὶ ἐτέρῳ τῆς ψυχῆς, ὡς τῶν διαφερόντων διαφερούσαις
δυνάμεσιν αἰσθανομένων ἡμῶν κατὰ τὸ αὐτό. ἐξηγούμενος δὲ τὸ ἀτόμῳ
πάλιν πῶς εἶπεν· καὶ οὕτως ἀτόμῳ, ὡς παντὶ ὄντι συνεχεῖ. εἰπὼν
γὰρ τὸ δὲ ἅμα λέγω ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ χρόνῳ, μνημονεύσας τοῦ ἅμα
20 πάλιν διὰ τοῦ εἰπεῖν πρῶτον μὲν ἄρ' ὥδε ἐνδέχεται, ἅμα μὲν, ἐτέρῳ 10
δὲ τῆς ψυχῆς, ἐπεὶ τὸ ἅμα ἔχειτο εἶναι ἴσον τῷ ἐν ἀτόμῳ χρόνῳ,
πῶς ἅμα καὶ πῶς ἐν ἀτόμῳ λέγει χρόνῳ προσέθηκεν· ὡς γὰρ παντὶ ἐν
ᾧ αἰσθάνεται χρόνῳ τῶν ἐτέρων ταῖς διαφερούσαις δυνάμεσιν ἐνὶ καὶ 332
συνεχεῖ λαμβανομένῳ, καὶ μὴ ἐν ἄλλῳ μὲν αὐτοῦ τῆς τοῦδε τινος αἰ-
25 σθησεως γινομένης, ἐν ἄλλῳ δὲ τῆς τοῦδε. γράφεται καὶ οὐ τῷ ἀτόμῳ.

1 post ζητῶν spat. xxv litt. a, καὶ M ἐπιχειρήσας APa: ἐπιχειρήσεις V: argumen-
tatus est T εἶναι Ta: om. VAP 2 ἐνδόξων] opposita T (opinabilia coni. Thurot)
νῦν] nunc autem T ἔχει om. V ἔπεισι V καὶ πῶς] καίπερ V
3 γὰρ om. V εἶναι τοῦτο δοκεῖ VA: εἶναι δοκεῖ τοῦτο Pa: videtur hoc esse T
τοῦτο in τούτῳ corr. P εἰπὼν δὲ om. V 4 λέγει MTV: λέγειν A: om. Pa
5 φησι] et dicens T λέγων P ἐνὶ κατὰ ὁμοχρόνῳ V 6 post τὸ add.
μὴ V πρὸς ἄλληλα om. T 7 τὸ οὕτως ἄτομον del. Thurot (idem v. 8 οὕτως) ἄτομον
καὶ αὐτόν) 7. 8 ὡς πρὸς—ἄτομον om. T 8 ἄτομον om. V μὴ om. V
alt. αὐτόν om. V 10 ὁμοίως om. V 11 primo igitur similis (si sic Thurot,
cf. ad v. 20), contingit T οὖν om. V 13 ζητῶν om. T λέγειν] λαβεῖν V
ἡμᾶς om. a (habet etiam M) 14 prius τὸ Pa: om. VA 15 τῷ TVA: τὸ Pa, prius A
16 post ψυχῆς add. μορίῳ Pa 17 ἡμῶν om. V ἀτόμῳ conicio 18 καὶ Pa:
del TVA: λέγει· καὶ coni. Thurot καὶ οὐ τῷ ἀτόμῳ, οὕτω δὲ ἀτόμῳ (ἄτομον, ἄτομα)
male Arist. codd. EMYP 18. 19 ὡς—ἀτόμῳ om. V 19. 20 πάλιν τοῦ ἅμα Pa
20 ἄρ' ὥδε] si sic T 21 τῆς om. V ἐν om. T 23 διαφόροις A:
διαφερούσαις a 24 λαμβανομένων A αὐτῷ A 25 καὶ] δὲ καὶ T
(καὶ οὕτως) καὶ οὕτως coni. Thurot, sed v. ad v. 18 οὐ τῷ V (non in T): οὕτως A:
οὕτως Pa ἀτόμων coni. Thurot

www.libtool.com.cn

κάν ἢ αὕτη ἢ γραφή †, λέγων περὶ τούτου οὐ αἰσθανόμεθα ὅτι οὐχ οὕτως 332
ἐνὶ τινι αἰσθανόμεθα ἅμα πλειόνων, ὡς ἀτόμων τῇ αὐτῶν φύσει, ἀλλ' ὡς 6
ἐνὶ παντὶ ὁμοίως ἀπάντων. οὐ γὰρ ἐνὶ μέρει καὶ ἀτόμῳ τῆς ψυχῆς πάντων
αἰσθανόμεθα, ἀλλ' ὡς παντὶ τούτῳ ᾧ αἰσθανόμεθα ἐνὶ ὄντι καὶ συνεχεῖ
5 αὐτῷ ἐκ διαφερόντων συγκειμένῳ μερῶν.

Ὅτι δὲ μὴ οἶόν τε οὕτω πλειόνων ἅμα αἰσθάνεσθαι ἐξῆς δείκνυσι διὰ 10
τοῦ, εἰ οὕτω γίνοιτο ἢ τῶν πλειόνων αἰσθησις, ὡς ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ μορίῳ
τῆς ψυχῆς τῶν πλειόνων γίνεσθαι τὴν ἀντίληψιν, ὅταν πλειόνων ὁμοειδῶν
ἅμα αἰσθανώμεθα, πλείω μέρη ἔσεσθαι αἰσθητικὰ ὁμοειδῆ ἀλλήλοις· οἷον
10 εἰ πλείω εἴη τὰ ὁρώμενα, πλείω (ἄν) μέρη εἴη τὰ ὁρατικά καὶ ταῦτα ὁμοει-
δῆ ἀλλήλοις· | ὁμοειδῶν γὰρ ὄντων τῶν αἰσθητῶν ὁμοειδῆ ἄν καὶ τὰ 333
μέρη τὰ οἷς αἰσθανόμεθα αὐτῶν εἴη. εἰ γὰρ εἴη πλείω ἅμα ὁρῶν τις, εἴη
δὲ ἄλλου ἄλλῃ αἰσθανόμενος, πλείω μέρη ἔσται τῆς ὀψεως, τουτέστι πλείους
αἰσθήσεις καὶ ὅψεις· πλείους ὁμοειδεῖς ἀλλήλαις ἔσονται τῷ καὶ τὰ αἰσθητὰ 6
15 ὁμογενῆ ἀλλήλοις εἶναι· ὁρατὰ γὰρ πάντα. τῶν γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἢ
αὐτῇ κατ' εἶδος αἰσθησις.

Ἀπορήσας δὲ καὶ δεῖξας διὰ τῶν τῇ αὐτῇ αἰσθήσει αἰσθητῶν τὸ λειπό-
μενον ἄτοπον, εἴ τις λέγοι πλειόνων ἡμᾶς αἰσθάνεσθαι, ἄλλῃ μορίῳ τῆς 10
ψυχῆς καὶ ἄλλῃ δυνάμει ἄλλου, ἐξῆς προσισταμένους πρὸς τὸ ἡπορημένον,
20 τὸ πλείους ὅψεις ὁμοειδεῖς ἔσεσθαι, εἰ πλείω τις καὶ διαφέροντα ἅμα ὁρῶν,
(λέγει)· εἰ δὲ | ὅτι ὅμματα δύο, φαίη τις, οὐδὲν κωλύει οὕτω καὶ 334
ἐπὶ τῆς ψυχῆς. διὰ γὰρ τῆς λέξεως ταύτης ἐστὶν ὃ λέγει τοιοῦτον· εἰ
δὲ τις, φησί, λέγοι, ὡς ἐπὶ τῆς ὀψεως διὰ πλειόνων αἰσθητηρίων ὁμοειδῶν
ὁρῶμεν (διὰ γὰρ δύο ὀφθαλμῶν), οὕτω καὶ τὴν ψυχὴν πλείους δυνάμεις
25 ὁμοειδεῖς ἔχειν μὴ κωλυῖσθαι, αἷς ἅμα τῶν ὁμοειδῶν αἰσθάνεται, τοῦτο 6
θεῖς ὡς δυνάμενον λέγεσθαι πρὸς τὸ ἡπορημένον, ἐλέγχει αὐτὸ δεικνύς ὅτι
οὐχ ὁμοιον τὸ παραβεβλημένον, λέγων ὅτι ἴσως ἐκ μὲν τούτων ἔν τι

1 *ei quidem eadem scriptura* T ἢ] ἢ TA αὐτῇ libri ἢ V: om. ΔPa
λέγων] ἀληθῆς, λέγει vid. scrib. (λέγει iam Thurot) οὐ om. V ante ὅτι add.
λέγων Pa (om. etiam M) 2 ἐνὶ Pa: ἐν ἐνὶ MTVA ὡς om. A αὐτοῦ V
3 prius ἐνὶ Thurot: ἐν libri ὁμοίῳ P ἀπάντων MA: πάντων VPa
4 ᾧ] *quod* T 5 ἐκ] ἐν V συγκειμένῳ T: συγκειμένων VAPa 6 μὴ δὲ A
ἐξ ἧς P 7 τοῦ TA: τὸ MVPa εἰ οὕτω TPa: ἢ οὕτω V: εἰπὼν A: εἰπεῖν εἰ
οὕτω M γένοιτο a (corr. M) 8 γενέσθαι Pa τὴν om. a (habet etiam M)
8. 9 ἅμα ὁμοειδῶν a 9 ἔσεσθαι—μέρη (10) om. T 9—11 οἷον εἰ—ἀλλήλοις
MA (εἴη—ἀλλήλοις T): om. VPa 10 ἄν addidi εἴη] ἔσται Thurot 11 τὰ]
αὐτὰ V 12 εἰεν πλείους M: *sunt plures* T ὁρῶν τις VP: ὁρῶντες TAA
13 ἄλλου ἄλλῳ TPa: ἄλλῳ ἄλλῳ VA μέρος a 14 ἀλλήλαις om. T 15 ὁμογενῆ
ἀλλήλοις] *in vicem talia* T 17 ἀποδεῖξας δὲ Pa (corr. M) δὲ] εἰ T καὶ δεῖξας
om. T 17. 18 ἐπόμενον conicio 18 λέγει P 19 προσισταμένους TV:
προσιστάμενος Aa: anceps P 21 λέγει add. Thurot ὅτι] ὅτι ὡς Arist. libri
EMY, ἔτι καὶ P, καὶ ὅτι LSU δύο ὅμματα Arist. codd. praeter LP κωλύει
TVA (Arist. codd. EY): κωλύειν Pa (Arist. codd. MLSUP) 21. 22 οὕτω—ψυχῆς
om. A 22 ἐν τῇ ψυχῇ Arist. 23 φησί om. V λέγει VP
25 ἔχειν om. V 27 οὐχ V: εἰ TAP: εἰ μὲν a περιβεβλημένον V λέγων
om. M ἐκ] εἰς V

www.libtool.com.cn

γίνεται, τῶν ὅψεων λέγων, καὶ μία ἡ ἐνέργεια ἡ ἀμφοτέρων (ἐνὸς γὰρ 334
κατ' ἀριθμὸν ἢ δι' ἀμφοτέρων ἀντιληψίς καὶ ἅμα· τὸ δὲ ἴσως προσέθηκεν, 10
ὅτι μὴδὲν πω περὶ τούτου διώρισται), ἐκεῖ δέ, εἰ μὲν ἐν τὸ ἐξ ἀμφοῖν,
ἐκεῖνο τὸ αἰσθανόμενον ἔσται, εἰ δὲ χωρὶς, οὐχ ὁμοίως ἔξει.
5 δεικνυσὶν ὅτι μὴ ὅμοιον τό τε ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν οὕς ὄντων καὶ τὸ ἐπὶ
τῆς ψυχῆς καὶ τῶν πλειόνων δυνάμεων. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ὀφθαλμῶν, 335
εἰ καὶ δύο οἱ ὀφθαλμοί, ἀλλ' ἐν τι τὸ γινόμενον· μία γὰρ αἴσθησις καὶ
ἐνέργεια μία ἡ δι' ἀμφοτέρων τῶν ὀφθαλμῶν γινομένη· διὸ καὶ μᾶς δυνά-
μεως. ἐπὶ δὲ τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων, εἰ μὲν ἐν ἔστι τὸ διὰ πλειόνων
10 δυνάμεων ἐνεργοῦν καὶ περὶ ἐν τι ἡ ἀμφοτέρων ἐνέργεια καὶ μία, ἐκεῖνο δ
ἔσται τὸ αἰσθανόμενον τὸ ἐνεργοῦν δι' ἀμφοτέρων μίαν ἐνέργειαν (καὶ οὐδὲν
ἄτοπον· ἐνὸς γὰρ γίνεται μία δύναμις αἰσθανομένη διὰ πλειόνων, ὥς καὶ
ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν)· εἰ δὲ μὴ τοῦτο λέγοιτο (ἦν γὰρ τὸ ζητούμενον, πῶς
πλειόνων μία αἰσθάνεται), ἀλλὰ λέγοιτο ἐκάστη τῶν αἰσθήσεων αἰσθάνεσθαι
15 ἰδίου τινός, τὸ παραβαλλόμενον οὐχ ὅμοιον ἔσται. τῶν μὲν γὰρ ὀφθαλμῶν 10
πλειόνων ὄντων μία ἡ ἐνέργεια καὶ ἡ αἴσθησις, τῶν δὲ πλειόνων τῆς ψυχῆς
δυνάμεων πλείους αἱ αἰσθήσεις· ἐκάστη γὰρ αὐτῶν ἰδίου τινός ἔσται. ἀσα-
φῆς δὲ ἡ λέξις γέγονε τῷ συνάψαι αὐτὸν τῷ ῥηθέντι ἂν ὑπ' ἐκείνων τὴν
δειξὶν τοῦ ὅτι μὴ ὁμοία ἡ παραβολή, ἣ κέχρηται πάντες. | 336

20 p. 448^b29 Ἐτι αἰσθήσεις αἱ αὐταὶ πλείους ἐνός ἔσονται, ὥσπερ
εἴ τις ἐπιστήμας διαφοροὺς φαίη.

Εἰπὼν διὰ μέσου καὶ δείξας ὅτι μὴ οἷόν τε οὕτω λέγειν πλειόνων
ἅμα αἰσθάνεσθαι, ὥς διὰ πλειόνων δυνάμεων καὶ διὰ πλειόνων αἰσθητηρίων
ἀντιλαμβανομένης (τῆς ψυχῆς), ὥς ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἔχει, περὶ τῆς ἀπορίας δ
25 πάλιν λέγει καὶ δεικνυσὶν ἄτοπον ἐπόμενον, ὃ ἤδη προσῆπεν. εἰ γὰρ εἴη
κατὰ πλείους δυνάμεις ἅμα ἡ ψυχὴ τῶν πλειόνων αἰσθανομένη τῷ γένει
τῶν αὐτῶν αἰσθητῶν, πλείους αἰσθήσεις ἔξομεν καὶ δυνάμεις ἀντιληπτικὰς,
οἷον ὁρατῶν, ὥσπερ εἴ τις τοῦ αὐτοῦ ἔλεγε πλείους ἐπιστήμας ἔχειν ἡμᾶς.
τοῦ γὰρ αὐτοῦ μία ἐπιστήμη, οὕτω καὶ αἴσθησις. καὶ διὰ τί πλείους 10

1 λέγων om. M prius ἢ om. a 2 δι' TVA: om. Pa 3 μὴδέπω T, fort. recte
ἐκεῖ δὲ εἴ] εἰ δὲ ἦ (vel ἡ) Arist. codd. EMY post μὲν add. γὰρ A ἐν om. T
4 ἐκεῖνο] ἐν καὶ Arist. codd. EMY ἔσται] εἶναι P ὅμοιον ἔξω A
7 γὰρ om. T 8 μία om. a (habet etiam M) 12 καὶ om. V (test. Mau)
13 τοῦτο μὴ Pa 14 τῶν αἰσθήσεων TV: τινῶν Pa: αὐτῶν A 15 ἰδίου τινός T:
καὶ δι' οὗ τινός APa: καὶ οὕτω V ἔσται MVA: ἔστι TPa 16 δὲ om. V
17 ἐκάστου A ἰδία T ἔσται om. T 18 δὲ om. V τῷ] καὶ A
αὐτὴν Pa (corr. M) τῷ—ἐκείνων] spat. viii litt. T ἂν om. Pa (habet etiam M)
19 ὅτι MTVA, post add. P: om. a κέχρηται a πάντα Pa: πάντως conicio
20 ἔτι V: quod T: ὅτι αἱ AP: ἔτι αἱ Arist. codd. EMY, ἔτι καὶ Arist. P ἐνός om. P
22 ante διὰ add. δὲ Aa 24 ἀντιλαμβανομένης TA: ἀντιλαμβανομένων Pa: anceps V
τῆς ψυχῆς T: om. VAPa 28 ὥστε εἴπερ τις a (corr. M) 29 (ὥς) μία conicio
post μία add. ἐστὶν a αἰσθήσεις Pa: ἡ αἰσθησις V

αἰσθησεις ἔχομεν τῶν αὐτῶν ἐπήνεγκεν· οὕτε γὰρ ἡ ἐνέργεια ἄνευ τῆς
κατ' αὐτὴν ἔσται δυνάμεως, οὕτε ἄνευ ταύτης αἰσθησεις ἔσται.
εἰ γὰρ ἅμα εἴημεν | πλείω ὁρῶντες, δῆλον ὅτι καὶ ἐνεργοῦμεν ἂν πλείους 337
ἐνεργείας. ἀδύνατον γὰρ χωρὶς ἐνεργείας αἰσθησιν γίνεσθαι· ὁ εἶπε διὰ
5 τοῦ οὕτε ἄνευ ταύτης αἰσθησεις ἔσται. ἀλλὰ μὴν ἀδύνατον ἐνέργειαν
γενέσθαι χωρὶς τῆς οἰκείας δυνάμεως. ὥστε, ὅτε πλείω ὁρῶμεν, πλείους
ἐνεργείας ἅμα ἐνεργήσομεν· εἰ δὲ πλείους ἐνεργείας, καὶ πλείους δυνάμεις 6
ἅμα ἔχομεν, ἀφ' ὧν αἱ διάφοροι καὶ διηρημέναι ἐνέργειαι. πλείους ἄρα
δυνάμεις ἔχομεν ὁρατικάς· ὁμοίως καὶ κατ' ἐκάστην αἰσθησιν· πλείους ἄρα
10 τὰς τῶν αὐτῶν αἰσθησεις ἔχομεν.

Οὐχ ὥς τὸ αὐτὸ λέγων διὰ τοῦ ἔτι αἰσθησεις αἱ αὐταὶ πλείους
ἐνὸς ἔσονται τῷ πρώτῳ εἰρημένῳ τῷ ὅτι πρῶτον μὲν τὸ κατὰ τὴν 10
μίαν αἰσθησιν. οὕτως εἴρηκεν (εἰπὼν γὰρ ἡ πρῶτον μὲν, ὥς προστιθεῖς
ἐκείνῳ δευτέρον εἴρηκεν ἔτι αἰσθησεις αἱ αὐταὶ πλείους ἐνὸς ἔσονται-| 338
15 ται), ἀλλὰ μὴν διὰ τοῦ πρώτου ἔδειξεν ὅτι ἡ ψυχὴ πλείω μέρη καὶ πλείους
δυνάμεις ἔχει εἶδει τὰς αὐτάς, διὰ δὲ τοῦ προστεθέντος δευτέρου, ὅτι
ἐνέργειαι ἔναι πλείους ἔσονται. εἰ γὰρ ἅμα πλείων ὁρατῶν αἰσθησόμεθα,
ἅμα τοῦ αὐτοῦ πλείους ἐνέργειαι ἔσονται. εἰ γὰρ πλείους δυνάμεις ἀντι- 6
ληπτικαὶ τῶν ὁρατῶν καὶ διὰ τῆς οἰκείας ἐνεργείας ἀντιλαμβάνονται τοῦ
20 αἰσθητοῦ (χωρὶς γὰρ ἐνεργείας οὐ γίνεται αἰσθησεις), ἅμα ἂν τοῦ ἐνὸς
πλείους ἐνέργειαι γίνοντο, δι' ὧν ἡ ἀντίληψις τοῦ ὁρατοῦ. ἀλλ' αἱ πλείους
ἀνήρουν ἀλλήλας. πρῶτον μὲν οὖν ἔλαβε τῇ δόξῃ ἐπόμενον ἄτοπον
τὸ πλείω μέρος ἔξειν τὴν ψυχὴν καὶ πλείους δυνάμεις καὶ αἰσθησεις τῷ 10
εἶδει τὰς αὐτάς, οἷον ὁρατικάς πλείους καὶ πλείους ἀκουστικάς· νῦν δὲ προσέ-
25 θηκε καὶ τὴν δεῖξιν πῶς πλείους καὶ ὅτι τῶν αὐτῶν πλείους ἔσονται ἡμῖν
αἰσθησεις, καὶ ἅμα τῆς δόξης τὸ ἄτοπον τῇ παραθέσει τῶν ἐπιστημῶν 339
ἔδειξεν. ἀδύνατον γὰρ τοῦ αὐτοῦ πλείους ἐπιστήμας εἶναι κατὰ τὸ αὐτό,

1 οὕτε] οὕτως A 2 κατ' αὐτὴν P (Arist.): *ad hanc* T prius ἔσται om. A ἔσται
αἰσθησεις Arist. EMY ante alt. ἔσται add. τις Pa 3 *simul sicut quidem plures potentie*
videntes T 4—6 δ—γενέσθαι om. a (habet etiam M) 6. 7 ὥστε—ἐνεργήσομεν ante
ἀλλὰ v. 5 transpon. Thurot 6 δε] εἶτε V 7 ἐνέργειαι V 8 ἅμα MTVAP:
om. a αἱ MVA: ante ἐνέργειαι Pa διαφοραὶ V διηρημέναι V 11 post
ἔτι add. αἱ VA, sed v. 14 et ad p. 159,20 αἱ TPa: εἰ V: εἰ αἱ A αὐταὶ V
12 τῷ προειρημένῳ V alt. τῷ a: τὸ VAP: *quod* T post δε] add. τῷ a (om.
etiam M) τὸ TVPa: om. MV: τὰ Arist. τὴν om. V 13 post αἰσθησιν
add. ἔσονται a ἡ TVAP: ἡ a: ὅτι M προστιθεῖς VA: *apponiit* T: προσθεῖς Pa
15 post μὴν add. καὶ a μέρει prius P καὶ] ἡ T πλείους om. T
16 εἶδει V: διὰ TA: καὶ διὰ Pa προτεθέντος A 17 ἐνεργεῖς ἔννοιαι V
19 ὁρῶντων a, prius P (corr. M) καὶ διὰ V: διὰ T: om. APa ἀντιλαμβάν-
ονται Ta: ἀντιλαμβάνεται VAP 21 γίνοντο MTVA: ἔσονται Pa ἡ om. V
22 *interimunt* T: (ἀν) ἀνήρουν conicio ante πρῶτον add. καὶ, *quod rursus del. et* ἡ
add. A οὖν om. V ἔλαθε A ante τῇ add. τὸ a 23 μέρει A
καὶ αἰσθησεις V: αἰσθησεις P: *scilicet sensus* T: αἰσθησεων Aa 24 οἷον TV: ὅμοιον A:
ὁμοίως Pa alt. πλείους om. T 25 δε] *quomodo* T 26 καὶ V: om. TAPa
(Thurot, qui δε] *conci.*) τῇ δόξῃ A 27 τοῦ αὐτοῦ om. a (habet etiam M)
ἐπιστήμας] *sensus* T

ὡς ἅμα ἡμᾶς ἐνεργεῖν κατὰ τὸ αὐτὸ θεώρημα πλείους ἐνεργείας, * * * 339
ἀλλὰ ἄλλης μὲν τὸ τὸ ἰσοσκελὲς τρίγωνον δύο ὀρθαῖς ἴσας ἔχειν τὰς τρεῖς ἑ
γωνίας, ἄλλης δὲ ὅτι τὸ σκαληνὸν καὶ τὸ ἰσοπλευρον.

Τὸ δὲ εἰ δὲ τοῦτο ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμφ αἰσθάνεται τοιοῦτόν ἐστιν.
5 εἰ γὰρ τῶν διαφερόντων αἰσθητῶν ἡ ψυχὴ ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμφ χρόνῳ πλειόνων
ἅμα αἰσθάνεται διαφόροις μέρεσι τῆς ψυχῆς καὶ δυνάμει, ὁῦλον ὅτι καὶ
τῶν ὁμοειδῶν ἅμα πλειόνων αἰσθάνοιτ' ἄν. μᾶλλον γὰρ τῶν ὁμοειδῶν ἅμα 10
πλειόνων αἰσθάνεσθαι αὐτὴν εὐλογον, ὡς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐρρήθη περὶ
τῶν ἀνομογενῶν. τιθεμένου δὲ τούτου ἄτοπον εἶπετο τὸ πλείους τὰς αὐτὰς
10 δυνάμει ἔχειν. γράφεται καὶ οὕτως εἰ δὲ τούτων ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμφ 340
αἰσθάνεται, καὶ ἔστι σαφέστερον αὕτη ἔχουσα ἡ γραφὴ· τούτων δ' ἂν
λέγοι τῶν ἀνομογενῶν καὶ διαφόροις αἰσθήσεσιν αἰσθητῶν. πρότερον μὲν
οὖν δεῖκνυς ὅτι μὴ οἶόν τε τῶν ὁμογενῶν πλειόνων αἰσθάνεσθαι, ἀνῆρει καὶ
τῶν ἀνομογενῶν ἀπὸ τοῦ μᾶλλον ἐπιχειρῶν, νῦν δὲ ἀπὸ τοῦ ἥττον πάλιν 5
15 ἀντιστρέψας ἔδειξεν. εἰ γὰρ ὦν ἥττον ἅμα πλειόνων αἰσθάνεσθαι οἶόν τε,
τούτων ἅμα αἰσθάνεται, ὃ ἦν τιθέμενον ὑπὸ τοῦ ἅμα δύνασθαι κατὰ πλείους
αἰσθήσεις ἐνεργεῖν καὶ ἅμα πλειόνων δύνασθαι αἰσθάνεσθαι, καὶ ὦν μᾶλλον
οἶόν τε, πλειόνων ἅμα αἰσθάνοιτ' ἄν· ὃ ἔδειξεν ἐπόμενον τὸ πλείους ἡμᾶς 10
αἰσθήσεις τε καὶ δυνάμει· ἔξιν τῶν αὐτῶν αἰσθητῶν, ὃ ἐστὶν ἀδύνατον.
20 ἀδύνατον (οὖν) ἂν εἴη καὶ τῶν ἀνομογενῶν πλειόνων ἅμα αἰσθάνεσθαι.

Ἦν δὲ ἂν σαφεστέρα ἡ λέξις, εἰ | οὕτως εἶχεν 'εἰ γὰρ ἐκείνων ἐν ἐνὶ 341
καὶ ἀτόμφ αἰσθάνεται, ὁῦλον ὅτι καὶ τούτων' ἢ οὕτως 'εἰ δὲ * * * τῷ ἐνὶ
καὶ ἀτόμφ αἰσθάνεται', τουτέστιν 'εἰ γὰρ τοῦτο οὕτως ἔχει καὶ τὸ αἰσθητικὸν
ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμφ χρόνῳ τῶν τῷ γένει διαφερόντων αἰσθάνεται διαφόροις
25 μέρεσι καὶ δυνάμει' (εἰπὼν γὰρ διὰ μέσου περὶ τῶν ἀνομογενῶν αἰσθητῶν 5
ἐπάνεισιν ἐπὶ τὸ προτεθέν), 'ὁῦλον δὲ ὅτι, εἰ ἐκείνων, καὶ τῶν ὁμοειδῶν

1 θεώρημα TVAP: πλείω θεωρήματα καὶ α (πλείω om. M) 2 post ἀλλὰ add. καὶ
εἶναι Thurot ἄλλοις Va τὸ τὸ scripsi: τοῦτο MVPa: τοῦτο τὸ A: hic quidem T
ἰσοσκελὲς MTVA: ἴσως καὶ Pa τρίγωνον TVA: τῶν τριγώνων MPa ὀρθὰς V
ἔχον V 3 ἄλλοις Va 4 τὸ] τῷ A τὸ δὲ om. T εἰ δὲ] εἴδει VA
τούτων Pa (Arist. codd. MLSU), v. v. 10 post ἐνὶ add. τούτω A 4. 5 αἰσθά-
νεται—ἀτόμφ om. A 6 δυνάμει V 8 αὐτὸν A ἄλογον T: οὐ λέγων V
ἔμπροσθεν] p. 448*17 ἐρρήθη a περὶ] ἡ conicio cf. p. 162,2 9 τῶν
om. V ἀνομογενῶν T τιθεμένου TV: τιθεμένω A: τιθέμενος P: τιθεμένοις a
τούτου TV: τούτω A: τοῦτο Pa εἶπε τὸ T τὸ MVPa: om. a πλείον A
10 δύσεις V τούτων] v. ad v. 4 11 planior T αὕτη T: αὕτη VAPa
ἔχει A: om. T 12 λέγει a (corr. M) λεγόντων AP ἀνομογενῶν V: ὁμογενῶν
TAP: αἰσθητῶν a: ὁμ. αἰσθ. M διαφόρων prius P 13 πλείον VA 13. 14 καὶ
τῶν ἀνομογενῶν om. Pa (habet etiam M) 13 καὶ (τὸ) bene conii. Thurot
14 ἥττων a 15 post ἥττων add. δύνανται et ante οἶόν τε interpungit T 16 αἰσθά-
νεται Thurot: αἰσθάνεσθαι libri 17 δύνασθαι om. TV 18 ᾧ] ὦν P
19 αὐτῶν om. a (habet etiam M) 20 οὖν add. Thurot ὁμογενῶν Pa (corr. M)
21 ἂν V: om. TAPa ἀσαφεστέρα TA 22 αἰσθάνεσθαι P 22. 23 ὁῦλον—
αἰσθάνεται om. A 22 τοῦτο καὶ e. gr. addam τῷ (T)VP: τῶν ἐν a: ἐν Thurot
fort. recte 23 αἰσθητήριον V 24 τῶν om. V 25 αἰσθητῶν] sensibus T
26 δὲ MTA: δὲ VPα εἰ MV: om. TAPa καὶ om. T ὁμοειδῶν a: ἀνομοειδῶν TVAP

www.libtool.com.cn

ἅμα αἰσθάνεσθαι· ὡμολόγητο γὰρ ἂν μᾶλλον δύνασθαι τῶν ὁμοειδῶν ἅμα 341
πλειόνων αἰσθάνεσθαι ἢ τῶν τῷ γένει διαφερόντων· ὃ τὸ ἐπόμενον ἄτοπον
οὐκ ἐπήνεγκεν· εἴη δ' ἂν ὁ προεῖπεν, ὅτι πλείους αἰσθήσεις ἔξομεν εἶδει 10
τάς αὐτάς, πλείους ὄψεις, ὅταν ἅμα πλειόνων ὁρατῶν ἀντιλαμβανώμεθα,
5 καὶ πλείους ἀκοὰς καὶ ἐφ' ἐκάστης ὁμοίως. πάλιν γὰρ καὶ ἐπὶ τούτων
συνδαιρεθήσονται αἱ δυνάμεις ταῖς | ἐνεργείαις καὶ ἴσαι τὸν ἀριθμὸν ἔσονται 342
αὐταῖς. ἐδόκει δέ μοι ἐξετάζοντι ἡ γραφή ἡμαρτῆσθαι καὶ εἶναι τὸ ὀφείλον
γεγράφθαι 'εἰ γὰρ ἐκεῖνα ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ αἰσθάνονται, ὁῦλον ὅτι
καὶ τοῦτο'. δύναται δὲ τὸ ὀφείλον γεγράφθαι τοιοῦτον εἶναι 'εἰ δέ τις τῶν
10 ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ μὴ αἰσθάνεται, ὁῦλον ὅτι καὶ τῶν ἄλλων'. καὶ ἦν ἂν
σαφῆς τε τὰ λεγόμενα καὶ ἀκόλουθα τοῖς προειρημένους. 5

p. 449^a5 Εἰ δὲ ὁ ἄλλῳ μὲν γλυκέος, ἄλλῳ δὲ λευκοῦ αἰσθάνεται
ἡ ψυχὴ μέρει, ἥτοι ἐκ τούτων ἔν τί ἐστιν ἡ οὐχ ἔν.

Θεὶς ὅτι διαφοροὶς δυνάμει τῶν διαφερόντων κατὰ γένος αἰσθάνεται
15 ἡ ψυχὴ καὶ πρὸς τούτῳ * * * εἰ γὰρ ἄλλῳ μὲν μέρει * * * ἄλλως,
ἐπὶ τὸ λῦσαι τὰ ἡγορημένα μετελήλυθε, καὶ δείκνυσιν ὅτι μία τέ ἐστιν ἡ
αἰσθητικὴ δύναμις ἡ πάντων τῶν αἰσθητῶν ἀντιλαμβανομένη, καὶ πῶς 10
οἷόν τε μίαν οὖσαν ἅμα πλειόνων καὶ διαφερόντων αἰσθητῶν αἰσθάνεσθαι, 343
ὑπομιμνήσκων ἡμᾶς τῶν περὶ τούτων ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἰρημένων. ἐπεὶ
20 οὖν ἄλλῳ μὲν μέρει τε καὶ ὁργάνῳ γλυκέος αἰσθάνεται ἡ ψυχὴ, ἄλλῳ δὲ
λευκοῦ καὶ (ἄλλῳ) ἄλλου τῶν διαφερόντων αἰσθητῶν, καὶ ὁῦλον ὅτι καθ'
ἐκάστην τῶν διαφορῶν δυνάμεων, ζητεῖ πότερον ἔν τί ἐστὶ τὸ ταύταις ταῖς 5
δυνάμειν ὑποκείμενόν τε καὶ χρώμενον καὶ ὅλον τι ἦν ἐκ τῶν μερῶν τού-
των, ἡ ἐκάστη δύναμις κατ' ἰδίαν ἐστὶ καὶ οὐκ ἐπὶ ἔν τι τὴν ἀναφορὰν

1 post prius ἅμα add. αἰσθάνεται ἡ (δ a) Pa ὡμολόγητο sc. p. 448^a17] ὡμολόγηται V:
ὡμολογεῖτο M ἂν om. T 2 ὡς TP 3 προεῖπεν p. 448^b24] προεῖπον a
εἶδει V: εἰ διὰ APa: scilicet propter T 4 eadem T post αὐτάς fort. οἷον add.,
cf. p. 160,24 ὁρατῶν] sensibilia T 7—9 καὶ εἶναι—δύναται δὲ τὸ TVAP: om. a
(sola καὶ εἶναι τὸ habet M) 9 δὲ V: om. TAP εἶναι om. M τι a
9. 10 τῶν ἐν] τούτων M: τούτων ἐν bene Thurot 10 ἐν om. a μὴ om. M
10. 11 ἦν ἀσαφῆ ex ἴνα σαφῆ corr. P 11 τὰ λεγόμενα post προειρημένους Pa
dictis T 12 δὴ om. T 13 ἡ ψυχὴ μέρει] alia autem in parte T ante μέρει
add. ἐν TVA ἐκ] τὸ ἐκ Arist. ἡ] καὶ A ἡ οὐθέν Arist codd. EPSY
14 ante θεὶς add. δ A κατὰ MTA: καὶ κατὰ VP a 15 sensus restitui potest
e v. 20 ss. μὲν] ἐνὶ A post ἄλλως spat. xxi litt. a ἄλλῳ conicio 16 μία
τε Pa: τε μία VA: non una T ἡ] εἰ V 17 ἀντιλαμβανούσα Pa (corr. M)
18 post μίαν add. τε AP 20 οὖν] om. a (habet etiam M): similiter T τε om. A
21 καὶ ἄλλῳ ἄλλου (aut καὶ ἄλλῳ ἐκάστου) scripsi: ἄλλου M: ἀλλ' οὐ TAPa: καὶ ἄλλῳ V:
ἄλλῳ δ' ἄλλου con. Thurot alt. καὶ om. T, fort. recte 22 ἐκάστην T: ἕκαστον
VPa: ἕκαστα MA τῶν διαφορῶν δυνάμεων a: τῶν διαφορῶν δυνάμει P: διαφόρῳ δυνάμει
VA: differentem potentiam T τί ἐστὶ ἐν V τὸ ταύταις] ex hīs T 23 τε MVA:
om. Pa alt. καὶ V: om. TAPa ἦν VA: ἡ Pa: est T τῶν a: om. VAP
24 ἡ TVA: ἡ Pa ἐκάστη] qualibet alia T ἐστὶ om. V τι TAP: τε a: om. V

ἔχουσι. τὸ γὰρ ἦτοι ἐκ τούτων ἔν τί ἐστιν ἢ οὐχ ἔν τοῦτο δηλοῖ· 343
 ἢ ἔν τι τὸ ὑποκείμενόν ἐστι καὶ χρώμενον ταῖς διαφοροῖς κατὰ τὰς αἰσθη- 10
 σεις δυνάμεσιν, ἢ οὐχ ἔν, ἀλλὰ πλείω. οἷς ἐπιφέρει τὸ ἀλλὰ ἀνάγκη·
 ἔν γὰρ τὸ αἰσθητικὸν μέρος, λέγων ἀνάγκην εἶναι ἔν τὸ αἰσθανόμενον
 5 καὶ ταῖς πλείοσι χρώμενον δυνάμεσιν. οὗ τὴν | αἰτίαν ἐπήνεγκεν εἰπών· 344
 τὸ γὰρ αἰσθητικὸν ἔν τι μέρος ἐστὶ τῆς ψυχῆς, ἀλλ' οὐ πολλά. καὶ δεδει-
 κται αὐτῷ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς ὅτι, εἰ μὴ ἔν εἴη τὸ αἰσθητικόν, ᾧ πάντων τῶν
 αἰσθητῶν αἰσθανόμεθα, ἀλλ' ἦν ἄλλο ἄλλου τῶν αἰσθητῶν τὸ αἰσθανόμενον,
 οὐδ' ἂν τὰς διαφορὰς τῶν αἰσθητῶν τὰς πρὸς ἄλληλα διαγιγνώσκαι ἐδυνάμεθα, 5
 10 ἀλλ' οὕτως ἂν εἴχομεν περὶ τὰ αἰσθητά, ὥς ἂν εἰ ἄλλος μὲν τις τοῦδε
 τοῦ αἰσθητοῦ ἡσθάνετο, ἄλλος δὲ τις τοῦδε. ὥς γὰρ οἱ διαφέροντες αἰσθανό-
 μενοι οὐκ ἔχουσι τῶν ἀλλήλοις αἰσθητῶν συναίσθησιν, οὕτως οὐκ ἂν καὶ
 ἡμεῖς τῶν πλείονων ἡσθάνομεθα, εἰ διαφοροῖς τισὶν καὶ μὴ ἐνὶ αὐτῶν
 ἡσθάνομεθα. οὗ γὰρ τὸ κρίνειν τὰς διαφορὰς τῶν αἰσθητῶν, τούτου καὶ 10
 15 τὸ αἰσθάνεσθαι αὐτῶν. ἐνὸς δὲ τὸ κρίνειν τὰς τῶν αἰσθητῶν διαφορὰς,
 ἐνὸς ἄρα καὶ τὸ αἰσθάνεσθαι αὐτῶν. ἀνάγκη δὲ καὶ ἅμα αὐτῶν | γίνεσθαι 345
 τὴν ἀντιληψιν τῇ αἰσθήσει, ὅτε αὐτῶν καὶ ὥς ἐτέρων αἰσθάνεται.

Λαβὼν δὲ ὅτι ἐνός ἐστι τὸ αἰσθητικὸν μόριον τῆς ψυχῆς ζητεῖ τίνος
 οὗν ἐκεῖνο ἐνός; οὐδὲν γὰρ ἐκ τούτων ἔν. εἰπὼν ἔν εἶναι τὸ αἰσθη- 5
 20 τικόν ἡπόρησε, τίνος ἔσται ἐνός ἐκεῖνο αἰσθητικόν τε καὶ ἀντιληπτικόν.
 ἐκ γὰρ τούτων ὧν αἰσθανόμεθα τοῖς διαφοροῖς μέρεσι τῆς ψυχῆς, οἷα ἦν
 τὸ γλυκὺ καὶ τὸ εὐώδες καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον τῶν ἀνομογενῶν αἰσθητῶν,
 οὐδὲν γίνεται ἔν· ἄμικτα γὰρ ταῦτα ἀλλήλοις. * * * ἔχειν τὸ ἔν τὰς τε
 δυνάμεις τὰς αἰσθανομένας καὶ τὰ αἰσθητὰ ὧν αἰσθάνεται, εἰ αἱ δυνάμεις 10
 25 ἀπὸ μιᾶς πλείους, καὶ τὰ αἰσθητὰ εἶναι ἔν τι καὶ ὑπὸ μίαν φύσιν, ὥς ἦν

1 ἔχει MA ἦτοι TVAP: τί α: ἦτοι τὸ M 2 ἢ Thurot: εἰ libri χρώμα A
 3 ἢ MV: om. TAPa ἀνάγκη ἔν· ἔν γὰρ melius Arist. codd. EMYL 4 post γὰρ
 add. τι ἐστὶ ante μέρος Arist. cf. v. 6 λέγων MV: ἄγον A: ἄτων P: *deducens* T:
 om. a ἀνάγκην εἶναι ἔν (εἶναι add. T) TVA: ἀνάγκη ἔν (ἂν a) εἶναι Pa: ἀνάγκην ἂν
 εἶναι ἔν M 6 γὰρ] *quidem enim* T τι om. T 7 αὐτὸ V Περὶ
 ψυχῆς] Γ 2 p. 426^b 17 ss. 7—9 cf. Quaest. p. 95,7—11 Br. 7 αἰσθητὸν V
 7. 8 τῶν αἰσθητῶν om. V 8 ἀλλ'—αἰσθανόμενον om. a (habet etiam M) 9 οὐδ']
 non T ἡδυνάμεθα A 10—14 cf. De an. p. 60,27—61,3 Br. 10 εἰς V
 ἄλλος TP, e corr. A: ἄλλο V: ἄλλως a, prius A μὲν τις] *si quis* T (*aliquis* Thurot)
 11 δέ om. T 12 ἀλλήλοις MAP(T): ἀλλήλων V: ἄλλοις a ἀλλήλοις τῶν conicio οὐκ
 ἂν Pa: ἂν VA: εἰ T: οὐδ' ἂν conicio 13 εἰ MA: ἦ T: om. VP a post τισὶν add. εἰ a
 (om. etiam M) 14 ἡσθάνομεθα· οὗ (οὐ T) γὰρ TMVAP (cf. Quaest. p. 94,29.30 Br.):
 spat. v litt. a 14. 15 τούτου—αὐτῶν M TVAP: om. a 14 τούτου] *hoc est* T
 15 ἐνός—διαφορὰς TVP: om. Aa 16 ἔν V 16. 17 cf. Quaest. p. 95,14—19
 De an. p. 61,10 ss. 16. 17 τὴν ἀντιληψιν γίνεσθαι V 17 τῇ αἰσθήσει] om. A:
sensus T καὶ om. T 18 ἐνός Pa: ἐν οἷς TA: ἔν V ἐστὶ VP a: ἦν TA
 αἰσθητὸν V 19 ἐνός om. T οὐδὲν a ἔν om. Arist. EMYSU ante εἰπὼν add.
 καὶ T 19. 20 αἰσθητὸν V 20 ἐκείνου T αἰσθητικόν τε καὶ om. T 21 ταῖς P
 22 alt. καὶ om. VP 23 ante οὐδὲν add. δέ V ἀλλὰ μὴν δηθές τὸ add. Thurot: λέγει
 δέ, εἰ ἀνάγκη ἅμα ἀλλήλοις e gr. addam ἔχειν TV: ἔχει APa 24. 25 ὧν—αἰσθητά
 om. T 25 εἶναι] ἐστὶν conii. Thurot, sed v. ad v. 23 ἦν MTA: εἶναι VP a

www.libtool.com.cn

τὰ ὁρώμενα ὑπὸ μίαν τινὰ φύσιν, ὁμοίως καὶ τὰ ἀκουστά καὶ τὰ ἄλλα.
ὁ ἀπορήσας ἐπιφέρει ἀνάγκη ἄρα ἔν τι εἶναι τῆς ψυχῆς, ὃ | πάντα 346
αἰσθάνεται, λέγων διὰ τούτου ὅτι ἀνάγκη ἔν τι εἶναι μέρος ὃ πάντων
τῶν αἰσθητῶν αἰσθάνεται. ἄλλο δὲ γένος αἰσθητὸν δι' ἄλλου ὄργάνου.
5 Ἐξῆς δὲ λέγει πως ἄλλως, τίνος τὸ αἰσθητικὸν τοῦτο ἐνός ἐστιν ὑποκει-
μένου καὶ τίνος σώματος αἰσθητικὴ δύναμις ἐστι. διαφέροντα γὰρ τὰ 5
αἰσθητήρια δι' ὧν καὶ ἡ ἀντίληψις, καὶ οὐδὲν ἐξ αὐτῶν γίνεται. εἰπὼν
δὲ τοῦτο, τὸ μὲν ἐνός τίνος οὐ λέγει, λέγει δὲ περὶ τῆς δυνάμεως ὅτι
ἔστιν ἔν τι μῖον τῆς ψυχῆς ὃ αἰσθανόμεθα πάντων, ἀδιαίρετον αὐτὸ ὄν,
10 καθάπερ, φησὶν, εἴρηται πρότερον, ἥτοι ἀναπέμπων ἡμᾶς εἰς τὰ Περὶ
ψυχῆς (ἐν ἐκείνοις γὰρ ἔδειξεν ὅτι ἔν τι ἐστιν, ὃ πάντων τῶν αἰσθητῶν 10
ἀντιλαμβάνεται καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰς διαφορὰς αὐτῶν τὰς πρὸς ἄλληλα
κρίνει, ἔδειξε δὲ καὶ ὁποῖόν τι ἐστι καὶ ὅτι οὕτως τὸ ἐν ἔχει, ὡς ὁ ὅρος
καὶ τὸ σημεῖον | καὶ ὡς τὸ πέρασ τῶν πλειόνων γραμμῶν· καὶ γὰρ τοῦτο 347
15 καὶ ἔν ἐστι καὶ οὐχ ἔν, τῷ μὲν ἀδιαίρετον εἶναι [ἐν] ὃ αἰσθανόμεθα ἔν,
καθόσον δὲ πλείω, κατὰ τοσοῦτον τῶν διαφερόντων ἅμα· ἅμα γὰρ τῶν
πλειόνων ἐστὶ πέρασ)· ἡ δὲ ἐπὶ ταῦτα ἡμᾶς ἀναπέμπει, ἡ ἐπὶ τὰ προειρη-
μένα, ὅτι δεῖ ἔν τὸ αἰσθανόμενον εἶναι ἐν ἡμῖν. εἰ γὰρ ἄλλῃ ἄλλου 5
αἰσθησις εἴη κειμένη γίνεσθαι, εἴπατο τινα ἄτοπα. ἔν μὲν οὖν δεῖν κατ'
20 ἀριθμὸν εἶναι τὸ αἰσθανόμενον διὰ ταῦτα λαμβάνει (δι' ἄλλου μέντοι μορίου
σώματος καὶ ὄργάνου ἄλλου τῶν διαφερόντων αἰσθάνεται), χρώμενος τοῖς
δεδογμένοις αὐτῷ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς, λέγων ἄρ' οὖν ἡ μὲν ἀδιαί- 10

2 δ V: om. TAPa ὡς V 3 τούτου V: τοῦτο TAPa εἶναι V: om. TAPa
μέρος] μέγεθος V 4 γένος] λέγει A αἰσθητοῦ V 5 ἄλλως TPa: ἄλλης A: ὅλως V:
om. M (Thurot, qui πῶς τίνος scribit) τὸ om. VA αἰσθητοῦ τούτου V
5. 6 ὑποκειμένου TA: ὑποκείμενον VPa 6 τίνος] ἐνός conl. Thurot αἰσθητικῇ
TAP: αἰσθητοῦ V: αἰσθητικὸν a ἔστι V γὰρ TVA: γὰρ ἐστὶ Pa
7 prius καὶ om. T ἐν post οὐδὲν add. Thurot (cf. p. 163,19), sed deest etiam in
Arist. codd. praeter LP 8 τοῦτο om. T 9 ὃ MTP: οὐ VAa πάντως T
10 ἥτοι om. T τὰ] τὸ V 11 ἔδειξεν] v. ad p. 163,7 12 alt. τὰς] τῶν P'
13 ἔδειξε] Γ' 2 p. 427^a 8 ss. ὅτι TVAP: om. a ὡς] καὶ V 14 primum καὶ
Thurot: ὡς TVA: om. Pa ante alt. καὶ add. ὅταν ληφθῇ Thurot cf. p. 165,19

Quaest. p. 96,14. 30 Br. tert. καὶ V: ὡς APa: om. T τοῦ P 15 prius
καὶ MTVa: om. Pa τῷ μὲν] et (corr. eo?) quidem quod T τῷ VAa (cf. T): τὸ P
εἶναι ἐν ᾧ] spat. v litt. T ἐν ᾧ Pa (ἐν delevi): ἐν τῷ, tum spat. fere lx litt. A
(ᾧ in mg.): spat. xxxii fere litt. V ἔν a: om. TVAP 16 δὲ τῶν διαφερόντων
ἅμα, κατὰ τοσοῦτον πλείω conl. Thurot (cf. Alex. De an. p. 63,11 ss.) τοσοῦτων V
alt. ἅμα om. V 17 ἡ δὲ V: ἡ δὲ TP: εἰ δὲ A: ἥτοι δὲ a adhuc T, corr. ad hec
ἀναφέρει V 17. 18 ἀναπέμπει—ἐν om. T 18 εἶναι τὸ αἰσθανόμενον A
ἄλλῃ A: ἄλλο VPa: alicius T 19 κείμενον V (ᾧ) τινα conl. Thurot
ἄτοπον V δεῖν scripsi: δεῖ MTVAP: om. a 20 λαμβάνει μέντοι <ὅτι ἐν τι
ἐστὶ μῖον τῆς ψυχῆς, δ> conl. Thurot μέντοι (ὅτι M) ante λαμβάνει Pa
21 καὶ V: κατὰ APa: per T: ὡς M post ὄργάνου add. καὶ ἄλλου καὶ Pa
τοῖς om. a 22 post ψυχῆς lacunam statuit Thurot 22. 165,1 ἡ μὲν διαίρεσις V
22 ἡ] et P: ἡ T

www.libtool.com.cn

ρετόν ἐστι κατ' ἐνέργειαν, ἐν ἐστὶ τὸ αἰσθητικὸν γλυκέος καὶ
 λευκοῦ; διὰ γὰρ τούτου δείκνυσιν πῶς ἐν ᾧ πλείονων τε καὶ διαφερόντων
 ἅμα αἰσθίσκεται. καθύσον μὲν | γὰρ αὐτὸ καθ' αὐτὸ λαμβανόμενον τε 348
 καὶ νοούμενον ἀδιαίρετον πέρασ τι ᾧ πάντων τῶν αἰσθητηρίων, ἐνεργεία
 5 τε καὶ τῇ αὐτοῦ φύσει ἀδιαίρετον ἐν τι ἔσται, καὶ τοῦτο πάντων αἰσθητῶν
 ἀντιληπτικόν τε καὶ αἰσθητικόν· ὅταν δὲ διαιρετὸν γένηται κατ' ἐνέρ-
 γειαν, τουτέστιν ὅταν δὲ ὑπὸ τῶν κατὰ τὸ αἰσθητήριον ἐνεργειῶν διαιρεθῇ, 5
 πλείω ἔσται. οὕτω δὲ καθὼ μὲν ἐν τί ἐστι κατὰ τὸ ὑποκείμενον, ταῦτόν
 ἔσται τὸ πάντων τῶν αἰσθητῶν αἰσθανόμενον καὶ κρῖνον αὐτά, καθὼ δὲ
 10 ὑπὸ τῶν κατὰ τὰ αἰσθητήρια ἐνεργειῶν διαιρεῖται, πολλά πῶς γινόμενον
 πλείονων καὶ διαφερόντων ἅμα αἰσθίσκεται. εἰρηκε δὲ περὶ τῆς δόξης 10
 ταύτης ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. λαμβάνεται δὲ ὡς διαιρετὸν τῇ πέρασ πλείονων
 λαμβάνεσθαι. πάντων γὰρ τῶν αἰσθητηρίων ὁμοίως ᾧ πέρασ, ὅταν κατὰ
 πλείω γίνηται ἢ ἐνεργεία αἰσθητήρια, ὡς διηρημένον καὶ ὡς πλείω λαμ-
 15 βάνεται· καθύσον δὲ ἅμα πλείονων γίνεται | πέρασ τὸ αὐτὸ ἐν ταῖς κατὰ 349
 πλείω αἰσθητήρια ἐνεργείαις, κατὰ τοσοῦτον ἂν καὶ ἐν τῶν πλείονων τε
 καὶ ἀνομογενῶν ἅμα αἰσθάνοιτο. τὸ αὐτὸ γὰρ ἐστὶν ἐν τε καὶ πολλά, ὡς
 τὸ ἐν τῇ κύκλῳ κέντρον· καὶ τοῦτο δὲ ἐν ᾧ κατὰ τὸ ὑποκείμενον πολλά
 πῶς γίνεται, ὅταν ὡς πέρασ λαμβάνηται τῶν ἀπὸ τῆς περιφερείας ἐπὶ τὸ 5
 20 κέντρον ἀγομένων.

Χρησάμενος δὲ πρώτη λύσει τῆς ἀπορίας τῇ προειρημένῃ, ἣν οὕτως
 ἔχουσιν ἔδειξεν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς, ἐφεξῆς χρῆται καὶ ἑτέρᾳ, ἣν καὶ
 αὐτὴν ἔθηκεν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. λέγει γάρ· ἢ ὡς περὶ τῶν πρα-
 γμάτων αὐτῶν ἐνδέχεται, οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς. ἔστι δὲ ὃ λέγει·
 25 ὡς ἐπὶ τῶν σωμάτων τε καὶ τῶν ὑποκειμένων ταῖς αἰσθήσεσιν ἐνδέχεται 10
 τὸ αὐτό τι ᾧ κατ' ἀριθμὸν πλείω πάθη ἔχειν ἐν αὐτῇ (τὸ γὰρ μῆλον ἐν
 κατ' ἀριθμὸν ᾧ ἅμα μὲν γλυκύ, ἅμα δὲ ξανθὸν ἢ λευκόν, ἅμα δὲ εὐωδές

1 post ἐν add. τί Arist. codd. LSU(P), cf. 5.8

ante γλυκέος add. τοῦ V

2 τοῦτο V 3 ἅμα MTVAP: ἅμα καὶ a αἰσθάνεται M καθ' αὐτὸ MTVA: om. Pa

4. 5 πέρασ—ἀδιαίρετον om. V 4 τι om. T ὅν] ἐστὶ conl. Thurot 5 αὐτοῦ libri
 ἀδιαίρετον fort. del. 6 τε καὶ αἰσθητικόν om. T αἰσθητὸν V διαιρετὸν om. T

7 δὲ om. TA αἰσθητὸν V 8 πλείων V 8. 9 οὕτω—ἔσται om. V 8 κατὰ
 om. A 9 ἔσται] *est erit* T τῶν om. a (habet etiam M) καὶ TPα: om. VA

αὐτά A: αὐτό TVPα δὲ om. a (habet etiam M) 10 τὰ αἰσθητήρια TPα: τὸ αἰσθη-
 τήριον A: τὰ αἰσθητὰ V πολλαπλῶς (*multipliciter*) T πῶς V: πῶς γὰρ APα(T): (πολλά)

γάρ πῶς conl. Thurot 11 ἅμα om. T 12 Περὶ ψυχῆς] v. ad p. 163,7 13 αἰσθητῶν V
 post ὅταν add. μὲν M 14 γίνεται a διηρημένα Pa 15 τὸ αὐτὸ om. V

15. 16 ἐν—ἐνεργείαις om. M 15 τοῖς a post κατὰ add. τὰ A 16 αἰσθητήρια
 TAP: αἰσθητηρίοις a: αἰσθηταῖς V ἐνεργεῖ a post ἐν add. καὶ M: ἐν (δν) conicio, cf.

ad 167,8 τε] τι V 17—20 cf. Quaest. p. 96,14—18. De an. p. 63,8—13 18 δὲ
 (aut γάρ) scripsi: τε MA: τὸ VPα ὅν] *est* T (*ens* Thurot) 19 πῶς om. A

ἀπὸ om. T 21 τῆς προειρημένης T 22 ἔχειν A 22. 23 ἐφεξῆς—ψυχῆς
 om. T 23 αὐτὸς V Περὶ ψυχῆς] Γ 2 p. 426 b 10 ss. λέγει γάρ om. a

(habet etiam M) ἢ om. A ἢ ὥσπερ ἐπὶ ex Arist. vid. restituendum esse

24 αὐτῶν om. T 26 αὐτῶ libri μᾶλλον A 27 alt. δὲ] τε T

ἔστιν καὶ ἔστιν ἀλλήλων διαφέροντα τὰ πάθη καὶ διαφοροῖς | αἰσθήσεσιν 350
αἰσθητά), οὕτω δύναται καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἔχειν, ὥς μίαν οὖσαν τὴν αἰσθη-
τικὴν πλειόνων καὶ διαφορῶν ἅμα ἀντιληπτικὴν τε καὶ κριτικὴν εἶναι τῷ
πλείους δυνάμεις ἔχειν.

5 Δεικνὺς δὲ ὅτι ἐν τι τὸ ὑποκείμενον διαφέροντα καὶ πλείω πάθη ἅμα
ἔχον, φησί· τὸ γὰρ αὐτὸ καὶ ἐν ἀριθμῷ λευκὸν καὶ γλυκὺ ἔστι καὶ ὁ
ἄλλα πολλά· εἰ γὰρ μὴ χωριστὰ τὰ πάθη ἀλλήλων, ἀλλὰ τὸ εἶναι
ἕτερον ἐκάστω, λέγων διὰ τούτων καὶ δεικνὺς ὅτι ταῦτα τὰ περὶ τὸ ἐν
κατ' ἀριθμὸν πάθη οὐκ, εἰ μὴ τοιαῦτά ἐστιν, ὥστε ἕκαστον αὐτῶν κατ'
10 ἰδίαν ἢ εἶναι ἢ δύνασθαι λαμβάνεσθαι, ἥδη διὰ τοῦτο ταῦτά ἐστιν ἀλλήλοις·
καὶ γὰρ εἰ μὴ χωρίς, ἀλλὰ τὸ εἶναι ἐκάστου αὐτῶν καὶ ὁ λόγος διάφορος.
ὦν δὲ τὸ εἶναι ἕτερον, ταῦτα ἕτερα ἀλλήλων· οὐ γὰρ μόνον τὰ ἕτερα τῷ 10
κεχωρίσθαι κρίνεται, ἀλλὰ καὶ τῷ διάφορον τὸ τί ἦν εἶναι ἔχειν. οὕτω
δὲ καὶ τὰ πάθη ἀλλήλων τε | καὶ (τοῦ) ὑποκειμένου ἕτερα. 351

15 * * * ὁμοίως δὴ φησι δεῖν λέγειν καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς τῆς αἰσθη-
τικῆς, τὸ μὲν αὐτὸ καὶ ἐν αὐτῇ οὖσαν τῷ ἀριθμῷ κατὰ τὸ ὑποκεί-
μενον τῷ καὶ ἑνὸς εἶναι ἐντελέχειαν πάντων τῶν αἰσθητῶν ἀντιληπτικὴν
εἶναι, κατὰ τὸν λόγον μέντοι καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὸ τί ἦν εἶναι διαφέρειν, ὁ
κατὰ τὴν τῶν αἰσθητῶν διαφορὰν διαφοροῦς δυνάμεις ἔχουσιν, καὶ τὰς
20 μὲν τῷ γένει διαφοροῦς, τὰς δὲ τῷ εἶδει, ὥς ἔχει τὰ αἰσθητά πρὸς ἀλλήλα·
ἢ μὲν γὰρ χρωμάτων διαφορὰ τῷ εἶδει ἔστιν ἑτέρα, ἢ δὲ χρωμάτων καὶ
φύσεων τῷ γένει. οὕτως δ' ἂν εἴη ἡ ψυχὴ ἐν, ἢ μὲν κατὰ τὸ ὑποκείμενον 10
πάντων αἰσθανομένη καὶ πολλάκις γε καὶ πλειόνων ἅμα τε δεχομένη, τουτ-

1 καὶ V: εἰ TAV: καὶ εἰ M διαφερόντων V αἰσθησιν V 2 *sensibiliū sic* T
ὡς] οὐ V τὴν MVAP: om. a 3 διαφερόντων V τε MVAP: om. a
5 τὸ Pa: om. VA post ὑποκείμενον add. τῷ Pa 6 ἔχον scripsi: *habeat*
(ἔχει?) T: ἔχειν ceteri prius καὶ om. Arist. codd. EMY ἀριθμῷ] *nunc* T
γλυκὺ καὶ λευκὸν P 6. 7 ἔστιν ἀλλὰ A 7 γὰρ om. Arist. codd. EMY
τὸ εἶναι] *secundum se (esse?)* T 8 ἐκάστω Aa: ἐκάστων V: ἕκαστον TP
8 ταῦτα—ἐν] *tantum unum* T τὰ MA: τε V: om. Pa τὸ ἐν Thurot (cf. T):
τῶν ἐν MAP: τῶν, tum spat. xii litt. a: τῶν ἐν ἐν V 9 οὐκ εἰ μὴ V: οὐκ . . μὴ A,
item M inter οὐκ et μὴ lacunae signum habet, sed in mg. nil explevit: οὐκ ἔστι μὴ Pa:
non T ἔστιν] εἶναι Pa (corr. M) 10 prius ἢ MTVAP: om. a ταῦτα VP
11 χωριστὰ conii. Thurot ἕκαστον P¹, ἐκάστω P^{2a} (corr. M) 12 μόνα V
ante τὰ add. καὶ AP 13 post τῷ add. τὸ APa διάφορον A: διαφέρω V:
διαφέρον Pa: *differens* T 14 δὲ om. V prius καὶ om. T τε καὶ] καὶ τὰ
conii. Thurot (τοῦ) ὑποκειμένου scripsi: ὑποκειμένου A (*subiecto* T): ὑποκείμενα VPa
ἕτερα Pa: ἐτέρου VA (*altro* T) 15 videtur excidisse lemma Aristotelicum p. 449^a16—19
δὴ MAP: δεῖ V: δεῖ a: om. T δεῖν om. V 15. 16 αἰσθητῆς V 16 prius
τῷ τῷ M 17 εἶναι ἐντελέχειαν VA: *existens endelechia* T: ἐντελέχεια P: ἐντελέχεια (—αν
corr. M) εἶναι a αἰσθητικῶν P^{2a} ἀντιληπτικὴ Pa (corr. M) 18 alt. εἶναι om. A
19 αἰσθητικῶν TA ἔχουσιν scripsi: ἔχον VPa: ἔχων A: *habens* T: ἔχεν conii.
Thurot 20 διαφοροῦς TP: διαφορὰς Aa: διαφέρειν V αἰσθητήρια a (corr. M)
21 εἶδη a 23 *et saepe et plura simul suscipiens* T πλείω scripsit et τε om. cum
T Thurot δὴ ἐχομένη A: δὴ δεχομένη Pa

ἔστι κρινούσα, κατὰ δὲ τὸν λόγον καὶ τὸ τί ἦν | εἶναι οὐ τῷ αὐτῷ· 352
 κατ' ἄλλον γὰρ λόγον καὶ κατ' ἄλλην δύνανται χρώματος, καὶ κατ' ἄλλην
 ψόφου ἢ χυμοῦ ἀντιλήφεται· ἄλλο γὰρ κατὰ τὸν λόγον καὶ τὴν δύνανται
 τῶν διαφερόντων ἀντιληπτικόν. οὐ τοῦτο δ' ἂν λέγοι ἦτι τὸ αὐτὸ κατὰ
 5 τὴν πρὸς τὰ διαφέροντα αἰσθητὰ σχέσιν νῦν μεν ἀκουστικόν, νῦν δὲ ὁρατικόν δ
 γίνεται, ὡς οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς λέγουσι πῶς ἔχον τὸ ἡγεμονικὸν ποτὲ μὲν
 τότε ποτὲ δὲ τότε γίνεσθαι· εἰ γὰρ οὕτως, οὐκέτ' (ἂν) ἅμα δύναιτο πλείονων
 αἰσθάνεσθαι. ἀλλ' ἔστιν δὲ λέγει ὅτι ἐν ὧν κατὰ τὸ ὑποκείμενον πλείους
 δυνάμεις καὶ διαφοροὺς ἀλλήλων ἔχει, καθ' ἃς ἅμα οἷόν τε ἔστιν ἐνεργεῖν. 10
 10 Ἀλλὰ καὶ εἰ μάλιστα οἷόν τε τὸ αἰσθητικὸν ἐν ὧν τῷ ἀριθμῷ ἅμα
 πλείω εἶναι κατὰ τὸν λόγον καὶ τὰς δυνάμεις, ἀλλὰ πῶς γε ἅμα τῶν
 ἐναντίων ἀντιλήφεται; ὡς γὰρ τὰ ὑποκείμενα πλείονων μὲν παθῶν ἅμα
 ἐστὶ δεκτικά, οὐ μὴν διὰ τοῦτο καὶ τῶν ἐναντίων (οὐ γὰρ τὸ μῆλον, ἐπεὶ
 γλυκὺ τε ἅμα καὶ λευκὸν εἶναι δύναται, ἤδη καὶ λευκὸν ἅμα καὶ μέλαν ἢ 15
 15 γλυκὺ καὶ πικρόν), οὕτως ἔξει καὶ ἐπὶ τῆς | αἰσθήσεως. ὥστε οὐδ' ἐκεῖνο 353
 ἀληθὲς τὸ μᾶλλον δύνασθαι τῶν ὁμογενῶν τὴν αἴσθησιν γίνεσθαι ἢ τῶν
 ἀνομογενῶν· ἦττον γὰρ τῶν ἐναντίων τι ἅμα δεκτικόν ἐστίν ἢ τῶν μὴδὲν
 ἐχόντων κοινόν. ἀλλὰ εἰ μὴ ἅμα τῶν ἐναντίων αἰσθησόμεθα, οὐδ' ὅτι
 ἐναντία ἐστὶ κρινοῦμεν, εἴγε ὧν μὴ ἅμα τι αἰσθάνεται, τούτων οὐδὲ τῆς 5
 20 διαφορᾶς τῆς πρὸς ἄλληλα αἰσθάνεσθαι δύναται· μνήμης γὰρ ἐκεῖνο, οὐκ
 αἰσθήσεως, ἐλέγομεν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. ἢ ἡ αἰσθησις, εἰ καὶ δοκεῖ διὰ
 πάθους τινὸς γίνεσθαι, ἀλλ' αὕτη γε κρίσις ἐστὶν (ἄλλο δὲ τὸ ἐν πάθει
 ἐναντίον καὶ ἄλλο τὸ ἐν κρίσει. ἐν πάθει μὲν γὰρ τὸ λευκὸν τῷ μέλανι, 10
 ἐν κρίσει δὲ οὐχ ἡ κρίσις ἢ περὶ τοῦ λευκοῦ ὅτι λευκὸν οὐδ' ἢ τοῦ μέλανος
 25 ὅτι μέλαν ἐναντία· αὗται μὲν γὰρ ἅμα ἀληθεῖς· ἀδύνατον δὲ τὰς ἐναντίας
 κρίσεις ἅμα ἀληθεῖς εἶναι. ἀλλ' ἔστι τῇ περὶ τοῦ | λευκοῦ κρίσει ὅτι 354
 λευκὸν ἐναντίον ἢ περὶ τοῦ λευκοῦ ὅτι μέλαν. διὸ αὗται μὲν οὐδέποτε

1 δὲ Thurot (cf. Arist. p. 449·20): τε VAP¹a: γε ut vid. P²: quia T (i. e. que aut quidem)
 τὸ αὐτὸ M 2 γάρ] et aliam T, in enim corr. Thurot χρώματος δύνανται A
 alt. καὶ om. TV 3 ψόφου] non sonum T 5 ἀκουστικόν a 7 γίνεται V
 ἂν add. Thurot δύνανται a (corr. M) post δύναιτο add. τὸ Aa, τῶν M
 8 ὧν om. V 9 διαφορᾶς T ἔχει prius P 25] οὗς P 10 ss. cf. Quaest.
 p. 95,18 ss. De an. p. 61,20 ss. εἰ καὶ V αἰσθητικόν V 11 εἶναι—
 ἅμα om. T 14 primum καὶ] ἢ T alt. καὶ om. A 16 τὸ] τε a
 17 ἀνομοιογενῶν MTA: ὁμογενῶν a 19 ἐναντία MTAP²: ἐναντίον VP¹a εἴτε a:
 εἴτε M αἰσθάνεσθαι a, tum περὶ add. a (corr. M) 20 ante μνήμης lacunam
 suspicor ante οὐκ add. καὶ a 21 ante ἐλέγομεν add. ὡς P (Thurot, μνήμης—
 αἰσθήσεως in parenthesi ponens) Περὶ ψυχῆς] cf. Alex. De an. p. 62,22 ss.
 ἢ om. A ἢ ἡ αἰσθησις] sensus vero T 21—168,4 cf. Quaest. p. 97,25—98,15
 De an. p. 64,4—22 21 videatur T 22 τινός MTVAP: om. a αὐτό a
 γε om. T ἄλλο δὲ τὸ ἐν (ἐν A²) VA²: ἄλλα δὲ τὰ ἐν P²a: ἄλλα δοτέον TA¹P¹
 23 ἐναντία P²a καὶ om. AP¹ καὶ ἄλλο] aut quod T ἄλλα τὰ P²a 24 ἢ
 κρίσις] individua T (iudicia Thurot) 24—27 οὐδ'—λευκὸν rep. A 25 ἐναντία
 om. Pa (habet etiam M, v. ad p. 168,28) ἀληθῆ V ἀδύνατον T: δύνατον MVA¹Pa
 δὲ] γὰρ MA 26 τῇ] τι M (cf. ad p. 168,26) κρίσει om. M, A (priori loco)
 27 ἐναντίον VP²a: ἐναντία MA (T anceps) αὗται] huius T

συνυπάρχουσιν ἐν τῇ κατὰ τὴν αἰσθησιν κρίσει, ἐκεῖναί δέ· οὐ γὰρ εἰσιν 354
ἐναντία), ἀσχόντος μέντοι τοῦ σώματος ἐν ᾧ ἦδε † ψυχῇ, ὃ ἔθος ἐστὶ
λέγειν ἔσχατον αἰσθητήριον, οὐ κατὰ τὸ αὐτὸ μέρος ὑπ' ἀμφοῖν, ἀλλὰ
κατὰ ἄλλο ὑπ' ἄλλου γίνεται, ὡς γὰρ ὁρῶμεν καὶ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ
5 ἐπὶ τῶν κατόπτρων ἅμα ἐμφαινόμενα τὰ ἐναντία. διαφέρει δ' ἂν τῆς
πρώτης λύσεως ἢ δευτέρα, ἣ ἐπ' ἐκείνης μὲν ἐλαμβάνετο ἡ αἰσθητικὴ
ψυχὴ μία οὐ τῷ ἀριθμῷ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ δυνάμει, ἐν δὲ ταύτῃ τῷ
μὲν ἀριθμῷ μία, οὐκέτι δὲ τῷ λόγῳ, ἀλλ' ὡς ἔχει τὰ ὑποκείμενα πρά- 10
γματα, οὕτω καὶ αὕτη· ἣν δὲ ἐκεῖνα ἐν ἐνί τινι κατ' ἀριθμὸν ὑποκειμένην
10 πλείω τινὰ τῷ λόγῳ καὶ διαφέροντα. | 355

Δεῖξας δὲ πῶς οἷόν τε ἅμα πλειόνων αἰσθητῶν αἰσθάνεσθαι, δείκνυσιν
ἐξῆς ὅτι μηδὲν αἰσθητὸν ἀμερές ἐστιν, ἀλλὰ πᾶν αἰσθητὸν μέγεθος ἐστὶ
καὶ διαιρετόν, ᾧ φθάσας ὡς ἀληθεῖ τε καὶ ὁμολογουμένην κέχρηται, ὅτε
ἐλεγε περὶ τῆς τῶν αἰσθητῶν παιῶν διαιρέσεως καὶ περὶ τοῦ μεγέθους
15 τοῦ ἡλίου. λέγει γὰρ· ὅτι τὸ αἰσθητὸν ἐστὶ πᾶν μέγεθος καὶ οὐκ
ἔστιν ἀδιαίρετον αἰσθητόν, ὁ ἥλον. ἔστι δὲ ἡ δεῖξις ἣ χρῆται τοιαύτη·
λαμβάνει ἐναργῆς ὃν καὶ γνώριμον τὸ μηδὲν τῶν διὰ τινος μέσου αἰσθητῶν
ἀπὸ παντὸς διαστήματος αἰσθητὸν εἶναι, ἀλλ' εἶναι τι διάστημα ἀφ' οὗ 10
καὶ τὸ ὁρώμενον ὁρᾶται καὶ τὸ ἀκούμενον ἀκούεται καὶ τὸ ὁσφραντὸν τὴν
20 ὁσφρησιν κινεῖ. αὗται γὰρ αἱ αἰσθήσεις διὰ τινος μεταξύ γίνονται· ἡ γὰρ
ἀφή καὶ ἡ γεῦσις οὐ διὰ μεταξύ τινος ἔξω ὄντος οὐδὲ ἀπὸ διαστήματος
τινος αἰσθάνονται τῶν οἰκείων αἰσθητῶν, ἀλλ' αὐτῶν ἀπορρέοντων. τὸ μὲν 356
οὖν ὅθεν οὐκ ἂν αἰσθανοίμεθα τοῦ αἰσθητοῦ διάστημα πολὺ τε καὶ σχεδὸν
ἄπειρόν ἐστιν· ἀφ' οὗ γὰρ ἀρξόμεθα μὴ αἰσθάνεσθαι αὐξοντες τοῦτο τὸ
25 διάστημα καὶ αἰεὶ ἀπωτέρω γινόμενοι τοῦ αἰσθητοῦ ἔτι μᾶλλον αὐτοῦ οὐκ
αἰσθανόμεθα. ἄπειρον γὰρ εἶπε τὸ πολὺ καὶ μὴ ὠρισμένον· οὐ γὰρ
ἔστι λαβεῖν τὸ μέγιστον διάστημα ἀφ' οὗ οὐκ αἰσθανόμεθα. τὸ δ' ἀφ'
οὗ αἰσθάνεσθαι δυνάμεθα διάστημα ἐστὶν ὠρισμένον. ἐπεὶ τοίνυν ἐναργῆς
καὶ ὁμολογούμενον ἐστὶ τὸ εἶναι τι διάστημα τὸ ἀφ' οὗ αἰσθανόμεθα καὶ
30 τὸ ἀφ' οὗ οὐκ αἰσθανόμεθα, ὁ ἥλον ὡς εἶη ἂν τι καὶ ἔσχατον τοῦ ἀποστή-

2 ἀσχόντα V ἦδε Aa: ἡ δὲ VP: om. T: ἡ δυνάμις ἢ αἰσθητικὴ τῆς ψυχῆς, ὃ ἔθος
coni. Thurot, cf. p. 164,6 De an. p. 60,6. 64,7 ss. Br. Quaest. p. 97,9 Br. 3 λέγει V
αἰσθητόν V ὑπ' P: ἀπ' Aa: ab T: ἐπ' V 4 ἄλλου ὑπ' ἄλλου a 4—6 cf. Quaest.
p. 97,2—4 4 γὰρ ὡς coni. Thurot (vulgo ante γίνεται interpungebant)
5 ἐπὶ MTVA: om. Pa ἐμφαινόμενων a 6 ἢ AP 7 μόνον a
8 δὲ VA: δὲ καὶ Pa: om. T 8. 9 πράγματα TVA: σώματα καὶ πράγματα Pa (cf. 165,23 ss.)
9 ὑποκείμενας MA 10 post πλείω add δὲ T 12 μηδὲν] hic desinit V
πᾶν MTAP: om. a 13 ᾧ] δ a (corr. M) 14 ἔλεγε] p. 448^b 10—13 15 magnitudo
est omne sensibile T 15 πᾶν ἐστὶ Arist. (sic infra p. 171,26) 16 αἰσθάνεσθαι
Arist. codd. EMY 17 αἰσθητόν A 19 ὁσφρητόν P 20. 21 γίνονται—
μεταξύ om. A 23 διάστημα T: διαστήματος APa 24 τὸ MAP: om. a
25 ἀπωτέρω an ἀπωτέρου P, dubium: ἀποτέρου a γινόμενου Pa 26 in mg. hic
repetit M p. 167,26. 27 (ἀλλ') ἐστι—λευκόν, tum p. 167,24—26 οὐδ'—εἶναι 26—28 ἐν—
ὠρισμένον MAP: om. a 27—29 τὸ δ'—αἰσθανόμεθα om. T 27 alt. ἀφ'] αὐ M
28 διάστημα scripsi: διαστήματος MP 29 αἰσθανόμεθα AP: αἰσθάνεσθαι δυνάμεθα a
30 ὁ ἥλον MT: καὶ ὁ ἥλον APa

ματος ἀφ' οὗ ὁράται τὸ ὁρώμενον (ποιεῖται γὰρ τὸν λόγον ἐπὶ τῶν ὁρατῶν· 356
 τὸ δὲ ἐπὶ τούτων δειχθὲν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων αἰσθητῶν, ὧν διὰ μέσου 11
 τινὸς ἢ ἀντιληψις, ἀρμόζει αὖν), ἀλλὰ μὴν καὶ πρῶτον δῶκεν λοιπὸν ἀρξά-
 μενοι οὐχ ὁρώμεν τὸ ὁρατὸν· εἰ γὰρ μηδὲν εἶη πρῶτον ἀφ' οὗ οὐχ ὁράται,
 5 διὰ | παντὸς ἂν εἶη τὸ ὁρώμενον. ἀλλὰ μὴν ἐναργὲς καὶ τὸ ὁρᾶσθαι ἀπὸ 357
 τινος καὶ τὸ μὴ ὁρᾶσθαι τὸ ὁρώμενον καὶ † τοῦ πρώτου ἀφ' οὗ ὁράται
 πάλιν ἀπ' ἄλλου. ἔστιν ἄρα τι τοῦ μὲν ἀφ' οὗ οὐχ ὁράται διαστήματος
 τὸ ὁρώμενον πρῶτον, τοῦ δὲ ἀφ' οὗ ὁράται ἔσχατον. τοῦτο δὲ τὸ με-
 ταξὺ τοῦ ἐσχάτου ἀφ' οὗ ὁράται τὸ ὁρώμενον καὶ τοῦ πρώτου ἀφ' οὗ 6
 10 οὐχ ὁράται, ἀνάγκη ἀδιαίρετον εἶναι. ὁ αὐτὸς μὲν ἔλαβεν ὡς ἐναργὲς,
 ὅτι ἐπὶ τῶν οὕτως ἐχόντων τὸ αὐτὸ τοῦ μὲν πέρας γίνεται καὶ ἔσχατον,
 τοῦ δὲ ἀρχῇ τε καὶ πρῶτον· δεικνύοιτο δ' ἂν οὕτως. εἰ γὰρ εἶη διαιρετὸν,
 οὐκ ἦν τὸ ληφθὲν ἔσχατόν τε καὶ πρῶτον ὕγιως εἰλημμένον. ἡ γὰρ τοῦ 10
 μεταξὺ τούτου διαίρεσις τε καὶ προσθήκη τῶν μερῶν αὐτοῦ ἑκατέρῃ τῇ
 15 τε ὡς πρώτῃ καὶ τῇ ὡς ἐσχάτῃ ληφθέντι δεικνυσιν ὅτι μηδὲτερον αὐτῶν
 ὕγιως ἐλήφθη ἢ πρῶτον ἢ ἔσχατον. | ἂν γὰρ διελόντες τὸ μεταξὺ καὶ 358
 προσθέντες ἑκατέρῃ ἔχωμεν τὸ μὲν ὁμοίως ἔτι μένον τοιοῦτον, ὡς τὸ ἐξ
 αὐτοῦ (ὁρώμενον ὁρατὸν εἶναι, τὸ δὲ τοιοῦτον, ὡς τὸ ἐξ αὐτοῦ) μὴ ὁρώ-
 μενον ἀόρατον εἶναι, οὐκ ἦν οὔτε ἔσχατον τὸ ἀφ' οὗ ὁρώμεν τὸ πρὸ τῆς
 20 προσθήκης εἰλημμένον οὔτε πρῶτον τὸ ἀφ' οὗ οὐχ ὁρώμεν. ἔσχατον μὲν 6
 γὰρ ἔστιν ὁρατὸν οὐ ἀπὸ μείζονος διαστήματος οὐχ οἷόν τε ὅψιν τε καὶ
 ἀντιληψὶν γενέσθαι. πρῶτον δὲ ἀόρατον οὐ ἀπὸ ἐλαττοῦς διαστήματος
 οὐχ οἷόν τε ἔστιν ἀόρατον εἶναι τὸ ὁρώμενον. τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων,
 εἰ διαιρετὸν εἶη τὸ μεταξὺ τοῦ τε ἀφ' οὗ πρώτου τι οὐχ ὁράται καὶ τοῦ
 25 γε ἐσχάτου ἀφ' οὗ ὁράται, τῇ μὲν προστιθέμενον τὸ ἐκ τῆς διαιρέσεως 10
 ἐπέκεινα μέρος τῇ ὁρατῇ ἔτι ὁρατὸν αὐτὸ τηρήσει καὶ ἀναιρήσει τὸ εἶναι τὸ
 εἰρη|μένον διάστημα ἀφ' οὗ ἐσχάτου ὁρατὸν ἦν τὸ ὁρώμενον· καὶ γὰρ ἀπὸ 359
 μείζονος διαστήματος ὁρώμενον ἔσται· τῇ δὲ πάλιν τῇ ἀοράτῃ προστιθέ-

- 1 τὰ ὁρώμενα A 2 αἰσθητῶν MTA: om. Pa ὧν] quod T (quorum Thurot)
 3 λοιπὸν om. T 4 nullus sit primus T οὐχ ὁρατὰ A 5 prius τὸ Pa: μὴ TA
 6 μὴ om. T καὶ (οὐκ ἀπ' ἄλλου) τοῦ πρώτου ἀφ' οὗ ὁράται (καὶ ἀφ' οὗ οὐχ ὁράται)
 πάλιν ἀπ' ἄλλου e. gr. conicio 7 τοῦ διαστήματος ἀφ' οὗ οὐχ ὁρ. M(T?)
 μὲν APa: om. MT 7—10 διαστήματος—ὁράται om. a 8 τοῦ δὲ TP: τὸ δὲ A
 ἀφ' οὗ] quod T 8. 9 ἔσχατον—ἐσχάτου om. T 9 τὸ πρῶτον P 10 δὲ TAP:
 δ καὶ a 11 τῶν MTA: τῶν οὐχ Pa 12 ἂν] ἂν καὶ T 13 εἰλημμένα
 Pa (corr. M) 14 τε MAP: om. a ἑκατέρων A 15 alt. ὡς TPa: om. MA
 αὐτῶν TA: ἐκ τῶν a: τῶν M 16 post ἐλήφθη add. αὐτῶν M alt. ἢ MTAP:
 om. a διελθόντες Pa 17 ἔχομεν A 18 ὁρώμενον—αὐτοῦ ex T add.
 Thurot 19 ἀόρατον TPa: ὁρατὸν A οὔτε MTAP: ὅτε a 20 (ὕγιως)
 εἰλημμένον conicio οὐχ om. A 21 οὗ] ut T, item 22 22 ἀόρατον
 Thurot: ὁρατὸν TAPa 23 ἔστιν om. a ὁρατὸν a 24 τι TAP: om. a
 24. 25 et eius ultimum T 25 τῇ TPa: τὸ MA μὲν] μὲν γὰρ a προτιθέμενον a
 (corr. M) τὸ A, P²: τῷ e corr. A, P¹: om. a 26 μέρει a (corr. M)
 τηρήσει καὶ M: ποιῇ TA: spat. xix litt. a 27 ὁρώμενον om. T 28 prius τῷ Pa,
 e corr. A: τὸ prius A 28. 170,1 προσιθεμένῳ a (corr. M)

μένον τὸ ἐπὶ τὰδε μόριον αὐτοῦ ἔτι αὐτὸ ἀόρατον τηρήσει καὶ πάλιν ἀναι- 359
 ρήσει (τὸ) τὸ εἰρημένον διάστημα πρῶτον ἀόρατον εἶναι· καὶ γὰρ ἀπὸ τινος 5
 πρὸ αὐτοῦ ὄντος οὐκ ὄψεται. ὁμοίως καὶ τῷ ἐτέρῳ αὐτῶν προσγενο-
 μενον ὅλον τηρῇ αὐτὸ ὅμοιον, οὐκ ἦν τὸ πρὸ τῆς προσθήκης ὑγιῶς εἰλημ-
 5 μένον ἢ ἔσχατον εἶναι τοῦ ἀφ' οὗ ὀρώμεν ἢ πρῶτον τοῦ ἀφ' οὗ οὐχ
 ὀρώμεν. τῷ μὲν γὰρ ὁρατῷ προστιθέμενον μεῖζον τὸ διάστημα ποιήσει
 τοῦ εἰλημμένου ἔσχατου ὁρατοῦ, τῷ δὲ ἀοράτῳ πάλιν ἔλαττον ποιήσει τοῦ 10
 εἰλημμένου πρῶτου ἀοράτου. ἀδιαίρετον ἄρα ἀνάγκη εἶναι τὸ μεταξὺ τοῦ
 τε ἔσχατου ἀφ' οὗ ὀρώμεν καὶ τοῦ πρῶτου ἀφ' οὗ οὐχ ὀρώμεν.
 10 Μετὰ ταῦτα τῇ διὰ ἀδυνατοῦ | δεῖξει χρώμενος δεῖκνυσιν ὅτι μηδὲν 360
 ἔστιν ἀδιαίρετον αἰσθητόν, προσχρώμενος τῷ δεδειγμένῳ. εἰ γὰρ δυνατόν,
 ἔστω τι τοιοῦτον. τοῦτο δὴ ἂν τεθῇ ἐν τῷ ἀμερεῖ τῷ μεταξὺ τοῦ τε
 ἔσχατου ὁρατοῦ καὶ τοῦ πρῶτου ἀοράτου, ὅτλον ὅτι ἐφαρμόσει αὐτῷ,
 ἐφαρμόζον δὲ αὐτῷ εἴη ἂν ἅμα ὁρατόν τε καὶ ἀόρατον, τῷ μὲν εἶναι 5
 15 ἐν τῷ πέρατι τοῦ ὁρατοῦ ὁρατόν, τῷ δὲ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἀοράτου ἀόρατον.
 εἰ γὰρ τις ἀπὸ τοῦ διαστήματος, ἀφ' οὗ τὸ ὀρώμενον ἦν πρῶτον ὁρατόν,
 ὀρώψῃ τοῦτο τὸ ἀμερές ὁρατόν, ἅμα ἂν ὀρώψῃ τε αὐτὸ καὶ οὐχ ὀρώψῃ·
 (ὀρώψῃ) μὲν ἂν, ὅτι ἐπὶ τὰδε κεῖται τοῦ ἔσχατου διαστήματος, ἀφ' οὗ οὐχ
 οἶόν τε ἦν τὸ ὁρατόν ὁρᾶν, τὰ δὲ ἐπὶ τὰδε τοῦ ἔσχατου ἀοράτου καὶ τοῦ 10
 20 πρῶτου ὁρατοῦ διαστήματος ὁρατά· οὐκ ὄψεται δὲ αὐτὸ πάλιν, ὅτι ἐπέκεινα
 κεῖται τῆς ἀρχῆς τοῦ διαστήματος, ἀφ' ἧς ἦν τὸ ὁρᾶν οὐχ † ὀρώμενον,
 τὰ δὲ ἐπέκεινα τῆς τοιαύτης ἀρχῆς κείμενα οὐκ ἦν ὁρατά. τὸ γὰρ |
 ἀμερές ὁρατόν τῷ μὲν ἐπέκεινα τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁρατοῦ κεῖσθαι διαστήματος 361
 οὐχ ὁραθήσεται (οὐδὲν γὰρ ἦν ἐπέκεινα αὐτῆς ὀρώμενον), τῷ δὲ ἐπὶ τὰδε
 25 κεῖσθαι τοῦ πέρατός τε καὶ ἔσχατου τοῦ ὁρατοῦ διαστήματος ὁραθήσεται.
 εἰ τοίνυν ἀδύνατον τὸ αὐτὸ ἅμα ὁρατόν καὶ ἀόρατον εἶναι κατὰ τὸ αὐτό, 5
 ἀδύνατον καὶ ἀδιαίρετόν τι ὁρατόν εἶναι. διαιρετόν μὲν γὰρ ὄν καὶ τεθὲν
 † κατ' ἐκείνου τὸ μὲν τι ὁρατόν ἔξει (πάντη γὰρ τὸ ἐπὶ τὰδε τοῦ ἔσχατου

1 τὸ—αὐτοῦ om. M τὰδε TA: τὰ Pa: τὰδ Arist. codd. EMY μόριον Thurot:
 μόρια libri ἔτι] ὅτι ἔτι T τηρήσει καὶ M: τηρεῖν APa: τηρεῖ T πάλιν
 om. M 2 τὸ add. Thurot 3 ὄψεται MAP: ὄψεσθαι a: videbitur T, unde fort.
 recte ὀφθῆσεται Thurot (cf. p. 169,28) 4 τηρῇ Thurot: τηρεῖ MT: τηρεῖν APa
 4. 5 εἰρημένον A 5 prius ἢ] εἰ T prius τοῦ] cuius T 6 τῷ] τὸ M
 7 τῷ] τὸ M 9 τε om. A 10 ante μετὰ add. καὶ a δῆξει A
 12 ἔστω om. T alt. τῷ Thurot: τοῦ libri 13 ὅτι] τί A 14 ἅμα ἂν εἴη Pa
 post μὲν add. γὰρ M 17 ἂν ὀρώψῃ τε AP: τε ἂν ὀρώψῃ τὸ a (sed τὸ om. etiam T)
 18 ὀρώψῃ addidi μὲν ἂν A: ἂν T: om. Pa post ὅτι add. μὲν M
 18. 19 οὐχ οἶόν τε om. M 19 ὁρᾶν Thurot: ὅταν libri τὰ δὲ Thurot: τὰδε
 libri ἐπὶ] ἢ ἐπὶ a 20 videt T 21 ἦν τὸ ὁρᾶν οὐχ TAPa: οὐκ ἦν
 ὁρᾶν τὸ M: ἦν ὁρατόν τὸ ὀρώμενον conicio 22—25 repetitio iam Thurotum offendit
 23 ὁρατόν Thurot: ἀόρατον libri 24 οὐδὲν TA: οὐδὲ Pa τῷ] τὸ A
 25 τοῦ ἔσχατου a invisibilis T 26—171,5 et prioribus et eis quae
 sequuntur p. 172,17 — 27 similia sunt, quod vidit Thurot 26. 27 κατὰ — εἶναι
 om. T 26 ταυτὸν Pa 28 κατ' ἐκείνου conicio κατ' APa: ἐπέκεινα
 (ultra) ut vid. T: τεθὲν (ἐπ' ἐκείνῳ καὶ τὸ μὲν ἐπὶ τὰδε ἔχον, τὸ δὲ) ἐπέκεινα con. Thurot
 πάντα A: πᾶν T ἐπέκεινα τοῦ a (corr. M)

www.libtool.com.cn

ὁρατὸν· οὐ γὰρ ἐφαρμόσει τῷ ἀμερεῖ ὃν μεριστόν), τὸ δὲ ἀόρατον· τὸ γὰρ 361
ἐπέκεινα τοῦ ὁρατοῦ ἀόρατον. τοῦτο γὰρ ἦν τὸ πρῶτον ἀοράτῳ καὶ ἐσχάτῳ
ὁρατῷ εἶναι τὸ τὸ μὲν τὰ ἐπὶ ταῦτε πάντα ὁρατὰ ἔχειν, τὰ δὲ ἐπέκεινα 10
πάντα ἀόρατα. ἀμερές (δὲ) ὃν (ἅμα) ἂν τούτων ἀμφοτέρων γίνοιτο· ὃ
5 ἐστὶν | ἀδύνατον. 362

Αὐτὸς μέντοι ἔμπαλιν ἐχρήσατο τοῖς ἀποστήμασιν· ἔσχατον μὲν γὰρ
εἶπεν τοῦ ἀποστήματος τὸ ὅθεν ἀρξάμενον τὸ ὁρατὸν οὐκέτι ὁράται· καίτοι
δοκεῖ τοῦ μὲν ἀφ' οὗ οὐχ ὁράται μὴ δύνασθαι τὸ ἔσχατον ληφθῆναι (διὸ
εἶπε καὶ αὐτὸς ἐπ' αὐτοῦ ἔστι γὰρ ὅθεν μὲν οὐκ ἂν ὀφθεῖν ἄπειρον 5
10 τὸ ἀπόστημα), τοῦ δὲ ἀφ' οὗ ὁράται πρῶτον μὲν εἶναι τὸ πλησίον τῆς
ὀψεως, ἔσχατον δὲ μεθ' ὃ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ διαστήματος οὐκ ἂν ὁραθῇ.

Δοκεῖ δὲ ἄλλοις ἢ δεῖξιν λογικωτέρα εἶναι. οὐ γὰρ πᾶν τὸ ὁρατὸν
ἀπὸ ἴσου διαστήματος ὁρατὸν ἐστίν, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐγγύθεν ὁρατὸν ἐστίν,
πύρρῳθεν δ' οὐ, τὸ δὲ καὶ πύρρῳθεν, ὡς τὰ ἄστρα. οὕτως δὲ ἐχόντων 10
15 πῶς ἂν τις ἦ τὸ ἔσχατον τοῦ διαστήματος, ἀφ' οὗ οὐχ ὁράται τὰ ὁρατὰ,
ὀρίσαιο, ἢ τὸ πρῶτον ἀφ' οὗ ὁράται; ἢ εἰ καὶ ὅτι μάλιστα τὰ μὲν ἀπὸ
πλείονος διαστήματος ὁράται τῶν ὁρατῶν, τὰ δ' ἀπ' ἐλάττωτος, ἀλλ' ἔσται
ἐκαστοῦ αὐτῶν πέρας ἀδιαίρετον, μεθ' ὃ οὐκέτι ὁράται τὸ ὁρατὸν. 363

Ἐπιζητῆσαι δ' ἂν τις πῶς (ὅτι) οὐκ ἔστι μέρος τι τοῦ συνεχοῦς ἀμερές
20 δεῖκνυσι. τὸ γὰρ μεταξὺ τοῦ διαστήματος τοῦ τε ἐσχατοῦ ὁρατοῦ καὶ
τοῦ πρῶτου ἀοράτου ἐπὶ τι χωρίζον αὐτὰ * * * ἅμα ἂν τι εἴη
ὅπως * * * ἀμερές λέγειν * * * οἷόν τε ἐξ ἀμερῶν συνεχές τι γίνεσθαι. 5
ἢ δεῖ ὑπολαμβάνειν αὐτὸν οὐχ ἀπλῶς τι ἀμερές δεῖκνύναι, ἀλλὰ πρὸς
αἰσθησιν ἀμερές. καὶ δείκνυσιν ὅτι μηδενὸς αἰσθητοῦ ὡς ἀμεροῦς ἢ αἰσθησις
25 αἰσθάνεται. ὅτι γὰρ μηδὲν ἀμερές οἷόν τε μέγεθος εἶναι ἐν ἄλλοις ἐδειξε
διὰ πλειόνων. δεῖ οὖν ἀκρούειν τοῦ ὅτι δὲ τὸ αἰσθητὸν πᾶν ἐστὶ μέγεθος
καὶ οὐκ ἔστιν ἀδιαίρετον αἰσθητὸν ὡς εἰρημένου ἀντὶ τοῦ 'ὅτι δὲ ἢ 10

1 οὐ ΤΑ: οὐδὲ Ρα οὐ—μεριστόν p. 170,28 ante τὸ μὲν dubitanter transpon. Thurot
2 ἐπέκεινα τοῦ ὁρατοῦ om. T ὁρατοῦ a: ἀοράτου AP 3 εἶναι] εἰ οὖν ΤΑ
τὸ τὸ μὲν τὰ a: τὸ τῷ μὲν τὰ Α: τὸ τὸ μὲν τὸ Ρ: eo quidem quod que T τὸ δὲ Ρ:
τὸ δὲ τὰ conl. Thurot 4 δὲ T: om. APa ante ἂν lacunae signum in M, ἅμα
addidi ἀμφοτέρων a 6 μὲν a (corr. M) 8 τοῦ ΤΑ: τὸ Ρα
οὐχ ΜΑ²: om. ΤΑ'Ρα possit T 10 τοῦ Τ: τὸ ΑΡα δὲ om. T
εἶναι om. T 11 ὁραθῇ T ut vid.: ὁραθῇ Ρα: ὁραθῆναι Α 12 δὲ om. Α
alia T 13 post ἀπὸ add. τοῦ a ἀπὸ—ὁρατόν om. T esse sed T 14 δὲ
αὐτὸ δὲ ΤΑ post δὲ add. τούτων M 16 ὀρίσαιο om. T 18 ἀδιαίρετον
Thurot: διαιρετόν libri ὁράται ΜΤΑ: om. Ρα 19 ἐπιζητήση Α ὅτι addidi
οὐκ ἔστι ΤΑ: οὐκέτι Ρα: οὐκέτι (ὅτι οὐκ ἔστι) conl. Thurot 20 δείκνυσι Ρα: δείκνυς; ΤΑ
21. 22 ἀοράτου — γίνεσθαι om. in spat. paulo plus quam unius versus Ρ, in spatio κινι
litt. a (habet T) 21 post αὐτὰ spat. x litt. T, xv litt. Α, signum lacunae M
alt. τι om. T post alt.τι signum lacunae M 22 post ὅπως spat. vii litt. T, xiv
litt. Α post λέγειν spat. iii litt. T, xii litt. Α, signum lacunae M continui T
23 ἢ] εἰ T 24 ὡς ἀμερές Α 25 ἐν ἄλλοις] Phys. Z 2 p. 233 b 15 ss. 26 ἀκρούειν
τοῦ ὅτι δὲ scripsi: ἀκρουτοῦ ὅτι a: ἀκρούειν ὅτι ΤΑΡ: ἀκρούσαι τὸ ὅτι δὲ M πᾶν ΜΤΑ
prius Ρ: πάλιν a, e corr. Ρ 27 εἰρημένου ΑΡ: εἰρημένον a

αἰσθητοῖς οὐδενός ὥς ἀμεροῦς αἰσθάνεται. δεικνύοιτο δ' ἂν τὸ μεταξὺ
 ἀμερές πρὸς αἴσθησιν, ὅτι, εἰ ὥς μεριστὸν * * * | εἴη τῇ αἴσθησει καὶ 364
 ὡς διάστημά τι, ἦτοι ὁρήν ἂν τὰ ἐν αὐτῇ ἢ ὅψις ἢ οὐχ ὁρήν. οὕτως
 δὲ (ἂν) ἀναιροῖτο εἶναι πρῶτον τοῦ διαστήματος ἀφ' οὗ τι ὁράται τὸ ὡς
 5 πρῶτον εἰρημένον ἦτοι εἶναι ἔσχατον τοῦ ἀφ' οὗ οὐχ ὁράται τὰ ὁρώμενα
 τὸ εἰλημμένον ὡς ἔσχατον. ἢ οὐκ ἀνάγκη τὸ μεταξὺ διάστημα εἶναι τοῦ 5
 τε ἀφ' οὗ ὁράται τὸ ὁρατὸν καὶ τοῦ ἀφ' οὗ οὐχ ὁράται. ἐπὶ γὰρ τῶν
 οὕτως ἐχόντων ἀνάγκη τὸ αὐτὸ τοῦ μὲν πέρας εἶναι, τοῦ δὲ ἀρχῆς. εἰ
 γὰρ συνεχές ἐστι τὸ (μεταξὺ) διάστημα τοῦ ἐν ᾧ τό τε ἔσχατόν ἐστιν
 10 ἀπόστημα τοῦ ἐν ᾧ ὁράται ἐσχάτου τὸ ὁρατὸν καὶ τοῦ ἐν ᾧ πρώτου ἀρά-
 μενον μὴ ὁράσθαι οὐκέτι ὁράται, ὁτλον ὡς ἔχει κοινόν τινα ὄρον τὸν 10
 συνάπτοντα τό τε ἔσχατον αὐτοῦ ὁρατὸν καὶ τὸ πρῶτον ἀόρατον, μᾶλλον
 δὲ ταυτὸν ἐστὶν ἀμφοτέρω, τοῦ μὲν πέρας, τοῦ δὲ ἀρχῆς, ὁ μέσος ὄρος ὧν
 ἀδιαίρετος· τοιοῦτος γὰρ ὁ ὄρος καθ' ὃν συνῆπται | τὰ συνεχῆ, ὁποῖόν 365
 15 ἐστὶ καὶ τὸ διάστημα δι' οὗ ὁράται τε τὰ ὁρώμενα καὶ οὐχ ὁράται. ἐστὶ
 ἄρα ἐν ἀμφοτέροις τοῖς μέρεσι τοῦ διαστήματος τοῦ ἐσχάτου ὁρατοῦ καὶ
 τοῦ πρώτου ἀοράτου, τοῦ μὲν πέρας ὃν, τοῦ δὲ ἀρχῆς ἐν ᾧ ἂν (οὖν) τεθῇ
 τὸ ἀμερές αἰσθητόν, ἐφαρμόσει τ' αὐτῷ καὶ ἐστὶ καὶ αὐτὸ ἐν ἀμφοτέροις, 5
 καὶ τῷ ὁρατῷ καὶ τῷ ἀοράτῳ. ὃν δὲ ἐν ἀμφοτέροις, καθόσον μὲν ἐστὶν
 20 ἐν τῷ ὁρατῷ πέρας ὃν αὐτοῦ, ὁρῶτο ἂν, καθόσον δὲ ἐστὶν ἐν ἀοράτῳ
 ἀρχὴ ὃν αὐτοῦ, οὐκ ἂν ὁρῶτο. οὕτω δὲ ἅμα (ἂν) ὁρῶτό τε καὶ οὐχ
 ὁρῶτο· τῷ μὲν γὰρ μὴ εἶναι ἐπὶ τᾷδε τοῦ πέρατος τοῦ ὁρατοῦ οὐκ ἂν
 ὁρῶτο (ἦν γὰρ ὁρατὰ ταῦτα), τῷ δὲ μὴ εἶναι ἐπέκεινα τῆς ἀρχῆς, ἀφ' 10
 ἧς οὐχ ἑωρᾶτο τὰ ὁρατά, ὁρῶτο ἂν, ἅτε μηδέπω ὃν ἐν τῷ ἀοράτῳ
 25 διαστήματι. ὁ δὲ αἰαίρετον ὃν οὐκέτ' ἂν ἔπασχεν· ἦν γὰρ ἂν αὐτοῦ τὸ μὲν
 ὁρατόν, ὅσον ἦν αὐτοῦ ἐν τῷ ὁρατῷ, τὸ | δὲ ἀόρατον, τὸ ὃν ἐν τῷ μετὰ 366
 τὸ ὁρατόν διαστήματι.

Ἔοικε δὲ διὰ τούτων τὸν περὶ τῶν ἀμερῶν λόγον ἐρωτώμενον εἶτε ὑπὸ
 Διοδώρου εἶτε καὶ ὑπ' ἄλλων τινὸς αὐτοῦς ἠρωτηκέναι τε πρῶτος καὶ κεκρῆσθαι
 30 αὐτῷ. ἀλλ' οὗτος μὲν εὐρὼν ἐκρήσατο αὐτῷ ὑγιῶς, οἱ δὲ μέγα ἐπ' αὐτῷ 5

1 οὐδενός MTAP: om. a 2 ὡς (διάστημα τι) conl. Thurot μεριστὸν (ὁρατόν) conicio
 τῇ αἰσθήσει om. T 3 διάστημα τι M: διάστημα T: διαστήματι APa ἦτοι MA: ἢ Pa
 4 ἂν add. Thurot (ἦτοι) εἶναι conicio πρώτα a (corr. M): πρώτου T 5 εἰλημ-
 μένον conl. Thurot ἦτοι ἢ conicio 6 ἐσχάτου Pa εἶναι MTAP: om. a
 9 μεταξὺ add. Thurot τοῦ A: om. Pa 10 ἐσχάτου TA: ἐσχάτω Pa et huius
 primum a quo incipiens T alt. ἐν ᾧ om. A πρώτου A 11 τινὰ ὄρον κοινόν Pa
 12 post συνάπτοντα add. ὄρον T 14 talis post indivisibilis om. T 15 τὸ MAP:
 om. a τὰ τε a ante ἔσται spat. v litt. T 16 ἐσχάτου M: om. TAPa
 17 οὖν addidi 18 ἐφαρμόσει a 19 prius καὶ—ἀοράτῳ M: καὶ τῷ ὁρατῷ a:
 καὶ (om. T) τῷ ἀοράτῳ TAP ἐν MTAP: om. a 20 πέρας—ἀοράτῳ om. T
 21 ἂν T: om. APa 22 τοῦδε A 23 τῷ δὲ μὴ MT: τῷ μὴδ' ἂν APa
 24 μηδέπω om. M ἀοράτῳ scripsi: ὁρατῷ libri 25 ἀδιαίρετον M 26 ἀόριστον
 P: ὁρατόν T 28 τούτου T λόγων a 29 Διοδώρου v. ad p. 122,23
 prius καὶ om. a (habet M) πρώτον a καὶ κεκρῆσθαι T: κεκρῆσθαι A: καὶ
 κρῆσθαι Pa 30 post εὐρὼν spat. viii litt. A ὑγιῶς αὐτῷ Pa

www.libtool.com.cn

φρονούντες ἔλαβον μὲν αὐτὸν παρὰ τούτου, ἐχρήσαντο δὲ αὐτῷ οὐ δεόντως. 366
ὁ μὲν γὰρ ἔδειξε δι' αὐτοῦ (τὸ) πρὸς αἰσθησιν γινόμενον ἡμέρες οὐκ ὄν
ἀδύνατον, ἀλλ' ὄν ἐν τῇ φύσει καὶ ἐν τοῖς πράγμασιν, [ἀλλ'] ὥς μηδὲν
ὄν ἡμέρες αἰσθητὸν τῷ μηδὲ τὸ μεταξὺ τοῦ τε ἐσχάτου αἰσθητοῦ καὶ τοῦ
5 πρῶτου ἀναισθήτου δύνασθαι τι εἶναι διάστημα ἡμέρες ὄν· οὗτος γὰρ ὁ τὰ 10
συνεχῇ συνεχῶν ὅρος. σώματος δὲ μέρος ἢ αἰσθητοῦ ἢ ἀναισθήτου ἀδύνατον
εἶναι ἡμέρες, ἐφ' οὗ αὐτῷ ἐχρήσαντο οἱ παραλογιζόμενοι, εἴγε τὸ τοῦ
σώματος μέρος σῶμα. διὸ | οὐδὲ οἶόν τε ἐπ' ἐκείνων ἢ μέγιστον ἀνεπαί- 367
σθητον ἢ ἐλάχιστον αἰσθητὸν τῇ αὐτοῦ φύσει, τῷ δεῖν μὲν * * * ἡμέρες
10 εἶναι, ἀλλὰ πᾶν (μέγεθος ἐπ') ἄπειρον εἶναι διαιρετόν. δεῖξας δὲ ταῦτα,
ἀνακεφαλαιοῦται διὰ βραχείων περὶ τῶν εἰρημένων ἐν τῷ βιβλίῳ καὶ μνη-
μονεύει ὅτι μετὰ τὸ βιβλίον τοῦτο τὸ Περὶ μνήμης καὶ ὕπνου τέτακται. 5

1 ἐχρήσατο P οὐδὲ δυνως T 2 διὰ τοῦ A: *per hoc* T τὸ add. Thurot
3 ἀλλ' ὥς APa: *alius* T: ἀλλ' *delevi* μηδὲ A 4 ἡμέρες ὄν Pa τὸ M:
τὰ TAPa 5 ἡμέρες Pa: ἀληθὲς TA post ὄν spat. ix litt. AP, i litt. a
οὗτος γὰρ om. a (habet etiam M) 7· ἀφ' a ἐχρήσατο Pⁱ 9 post μὲν
spat. v litt. T, lxxx—lxxxx A, xv—xvii P, τοῦτο μέγεθος supplet Thurot 10 μέγεθος
ἐπ' add. Thurot ἄπειρον εἶναι MTA: om. Pa 12 δόξα σοι ὁ θεός in fine
ter P, τέλος τοῦ εἰς τὸ περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν ὑπομνήματος a

I N D I C E S

www.libtool.com.cn

I INDEX VERBORUM

Verba asterisco notata desiderantur in lexicis

- ἄβρωτος 97,1
ἀγαθός. ἄμεινον c. inf. 9,29 32,20. 25 34, 16
ἀγειν. τῶν ἀπὸ τῆς περιφέρειας ἐπὶ τὸ κέντρον ἀγομένων (sc. γραμμῶν) 165,20 εἰς (= ἀνάγειν) 85,1 τὸν λόγον εἰς 140,1 ἐπὶ τὸ ἀποπον τοῦτο τὸ ... 110,28 (εἰς ἐννοιαν) 11,6. 10. 20 cf. σύμμετρος
ἄγρυπνος 6,21
ἄδελος 22,10
ἀδαιρέτος 64,2. 7 156, 5. 9. 18 164, 9 sqq. 170, 8. 11. 14. 27 χρόνῳ 141,15 not. (πέρας) 171,18 (χρόνος) 136,2. 3 141,17 ἀδιάφορος 70,18
ἀδύνατος 70,7 al. — 113,1 not. ἀδύνατον c. inf. vel acc. c. inf. 111,16 130,6 140,4 143,13. 15 al. δ ἔστιν ἀδύνατον 171,5 δ ἀδ. 148,8 ὅσα ἔπεται ἀδ. 31, 22 ἀδύνατα λέγειν 113,3. 4 cf. δεῖξις
ἀηδής 96,9. 11 103,1 (coni. μοχθηρός) 99,7 cf. πληκτικός
ἀήρ (ἀραιότερος καὶ λεπτότερος) 105,22 (λεπτότερος) 108,4 ὑγρός sec. Arist. 94,8 ἀήρ et ὕδωρ τὰ μεταξὺ τῆς τε ἀκοῆς καὶ ὁσφρήσεως 128,15 cf. 129,2 gustus 105,7 τὸν μεταξὺ ἀέρα καὶ τὸ ὕδωρ 134,23 cf. 130,11 de aere medio 35,10 57,24. 27 cf. διαφανής — (ψοφητικόν) 66,12
ἀθροίζειν pass. 119,23 154,17 (coni. ἄμα γίνεσθαι) 68,2
ἀθρόος 7,26 31,25 125,27 132,3 133,4 sqq. δ. εἰς 133,14 δ. πᾶν 133,18 134,6 (opp. κατὰ μικρά) 60,7 — ἀθρόως 132,10. 11 133,8 135,16
ἀιδιότης 11,20
αἰθάλη 93,3
αἰρεῖσθαι 12,11 (opp. φεύγειν et ἀποστρέφεσθαι) 12,20
αἷρεσις (opp. φυγή) 13,1
αἷρετός 11,28
αἰσθάνεσθαι def. 8,12 αἰσθανθήσεται 85, 25 not. ἤσθησθαι (pro aor. v. 147,15) 140,4 147,18 ἑαυτοῦ αἰσθάνεται αἰσθανομένου 147,25 sim. 148,3. 4. 7
αἷσθησις i. q. αἰσθητήριον expl. 2,5 omnium animalium est 9,1 sqq. de earum materia 39,23 sqq. 14,18 sqq. de distributione sensuum et pretio 9,7-14,5 communis animae et corporis 2,5 sqq. 8,26 14,14 πρὸς τι καὶ ἄλλου τινός 16, 15 17,13 ξίς 8,2 πάθος 9,6 ἡ κατ' ἐνέργειαν αἷσθησις καὶ τὸ αἷσθητὸν τὰ αὐτά (τὸ αὐτό?) 41,14 cf. 42,1 sqq. 110,14. 17 120,1. 5 140,13. 18. 21 141,5 (ἡ κατὰ τὴν ὄψιν) 127,19 (coni. δύναμις) 161,19 (coni. ἐνέργεια) 159,7 (coni. κίνησις) 143,12 (λόγου) 13,7 ἡ αἷσθησις μαρτυρεῖ 91,19 subaudi ad πρὸς ἄλλας 11,13 sim 84, 20
αἷσθητήριον (plur.) 1,11 etc. sing. 1,13 etc. corpus est 8,13 14,18 ἔσχατον 168,3 (coni. δύναμις) 159,23
αἷσθητικός 12,23 13,4. 10 (ἀρχή) 34,7 (δύναμις) 1,5 3,14 8,23 14,15 35,21 75, 9. 13 118,24. 25 162,17 164,6 (μόριον τῆς ψυχῆς) 163,18 (μέρη) 158,9 (ψυχῆ) 2,21 3,21 8,23 35,23 37,4 40,25. 28 166, 2. 15 168,6 (ὑπεροχή) 118,28 τὸ αἷσθητικόν 9,29 34,5 161,23 163,6. 7. 19 164,5 167,10 τὸ πρῶτον 59,13 cf. ἀντιληπτικός
αἷσθητός. αἷσθητά 1,15 etc. enumerantur

www.libtool.com.cn

- χρώματα καὶ ψόφοι καὶ ὅσμαι καὶ χυμοὶ καὶ τὰ ἀπτά 148,19 al. (κοινά, ὅδια) 11, 16 84, 7 sqq. (κοινά) 12,23 41,8 ennumerantur 11,14 12,24 84,11 (ὅσιον) 92,24 (ἐσχατον) 173,4 (ἐλάχιστον) 122,4 sqq. 173,9 (πάθος) 109,24 110,5. 26 111,9 168,14 (σῶμα) 110,18 sqq. 112,17 αἰσθητός expl. αἰσθητικός 118,27
- αἰτία 15,11 65,25 66,5 al. cf. ἀνατιθέναι ἀποδιδόναι παρατιθεσθαι παρέχειν φέρειν αἰτιᾶσθαι (τὸ φῶς τοῦ ὁρᾶν) 23,7 sim. 18, 13 56,13 59,18 61,20 ταύτας αἰτιώμενοι ὡς αἰτίας τοῦ ὁρᾶν 93,13 τινός τι *riuperare* 70,20 74,22 τοὺς πλείστους ὡς ποιοῦντας 82,24
- αἷτιον 118,14 (πρῶτον) 11,22 (opp. συν-αἷτιον) 71,15 cf. ποιητικός
- ἀκαιρία (τῶν ἐπῶν) 97,3
- ἀκοή eius origo 125,20 sqq. cf. 83,21 sqq. pretium 11,3 sqq. ἀκοῆς ὅδια αἰσθητά 84,17 (ἀκούει) 83,21 (δυνάμει τὰ ἀκουστά) 37,18 cf. 42,12 v. ὄψις
- ἀκολουθεῖν 61,20. 23 63,25 77,27 95,25 96,4. 14 102,18 140,2 δύο ἄτοπα 62,4 ἀκολουθία 98,5. 7
- ἀκόλουθος 2,7 3,3. 4 22,5 43,10 103,17 al. ἀκόλουθον κωφοῖς τε καὶ ἐνεοῖς εἶναι 14,3 τὸ ἀκ. 137,26 141,8 145,1 τὸ ἀκ. τῆς λέξεως 13,19 cf. σαφής
- ἀκούειν τῆς λέξεως de interpretatione 10,1 cf. 171,26 v. s. ὁ
- ἀκουστικός 13,12 37,10 160,24 167,5 ἀκουστός 13,9. 21 95,18 al.
- ἀκρατος (coni. ἀμυγής) 136,13 sqq.
- ἀκριβής 118,23 sqq. (λόγος) 79,14
- ἀκρόασις (Φυσική) 115,13 134,8
- ἄκρος (coni. ἐναντιός) 81,5 144,5 τὰ ἄκρα 27,3 ἄκρως 26,27
- ἀκρίς 28,2. 4 29,2 sqq. 124,15
- ἀλήθεια. κατὰ ἀλήθειαν 11,21 πρὸς ἀλ. 65,7
- ἀληθεύειν 84,9 179,14
- ἀληθής. ἐπὶ τούτου ἀληθής 153,26 154,25 cf. 128,12 153,25 ἀληθῶς 63,19
- ἀλέσκεσθαι (πάθεισι) 109,7
- ἀλλὰ καὶ adnectit potius quam opponit 10,21. 23 11,9. 11 al. ἀλλὰ γε 31,5 167,22 ἀλλ' οὖν 28,20 126,22 ἀλλὰ μὴν 29,27 30,3 34,7 149,11 160,15 169,3 ἀλλ' ὅμως 69,3
- ἀλλάσσειν pass. (παρά) 69,21 74,21
- ἀλλαχοῦ 127,11
- ἀλλήλων v. διαφαίνεσθαι ὁρᾶσθαι φέρεσθαι χωρεῖν
- ἀλλογενής e coni. 137,12
- ἄλλοθι 37,13
- ἄλλοις 51,2. 7 60,21 90,1
- ἀλλοκρότως τὴν λέξιν ταύτην ἐξηγήσαντο 82,16
- ἄλλοι οὖν 74,11 75,7 133,9 sqq. 134,2 sqq. pass. (coni. πάσχειν) 133,11 135,10
- ἀλλο(ω)σις 133,3 sqq. (opp. φορά) 129,21 132,20 133,1 (opp. σχέσις) 134,11
- ἀλλοιωτικός 76,28
- ἄλλος (παρά) 55,25 89,5 101,10 sqq. τινός 68,26 ἐν ἄλλοις 31,29 90,16 94,7 171,25 ἄλλον ἐξ ἄλλου 126,24 cf. 68,16 70,7 al. ἐν ἄλλῳ μὲν χρόνῳ γίνεται, ἐν ἄλλῳ δὲ ἔστιν 125,16 κατ' ἄλλο καὶ κατ' ἄλλο μόριον 149,19 ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ μορίῳ 158,7 — ἄλλως 15,6 ἄλλως ἐπιχειρῶν 39,16 ἄλλως μὲν ... ἄλλως δὲ 142,29
- ἄλλοτε 51,2 58,4 129,20 131,22
- ἀλλότριος (opp. οἰκεῖος) 12,21
- ἀλμυρός 71,25. 26 80,11 91,1 (coni. πικρός Ar.) 77,11 79,20 sqq.
- ἄλογος 27,27 33,19 ἄλογα 4,6
- ἄλυχος 76,2. 3. 11
- ἀλώσιμος 10,24
- ἄμα. ἄμα μὲν ... ἄμα δὲ 61,23 cf. γίνεσθαι χρόνος
- ἀμαρτάνειν 84,6 ἐδόκει ἡ γραφή ἡμαρτῆσθαι 162,7
- ἀμεγέθης 20,1
- ἀμέλει 123,7
- ἀμερής 168,12 sqq. (πρὸς αἰσθησιν) 171, 24 sqq. cf. ἀναίσθητος
- ἀμυγής 137,14 (coni. ἀκρατος) 136,13
- ἄμικτος 76,4 91,3 137,9 140,7 163,23 cf. ἀπλοῦς
- ἀμουργός Emped. expl. 23,18 sqq.
- ἄμπελος 70,12
- ἄν e coni. additum 17,23 47,6 131,2 139, 14 143,15 147,16 cf. ὡς — deest in apodosi enuntiatii irrealis 18,22 ἔδει 22, 22 36,10 74,20 83,20 84,3 ἀνάγκη ἦν 93,14 cf. 160,22 not. ἄν ἐπ' ὀλίγον 18,20 58,15 not.
- ἄν saepius quam ἐάν, velut 16,12 33,17 83,18. 22. 23 138,1 143,21 ἄν γε 50,24 in apodosi imperf. 169,16 170,3 ἄν ... λυθεῖεν corruptum 90,14 καὶ 10,6 28,

www.libtool.com.cn

21 al. *κάν* ... *ἔστι*? 78,23 *ἀν* τε ... *ἀν* τε 127,17
ἀνά cf. *μέρος*
ἀναβλέπειν 30,5 135,21 146,13
ἀνάγειν εἰς 15,6 pass. 76,4. 11
ἀναγκαῖον 59,27 61,17 τοῦ ἀναγκαίου χάριν (opp. τοῦ εὐ) 10,28 τὰ ἀναγκαῖα (opp. ἐπισημή) 12,8 (opp. νοῦς etc.) 12,16 ἀναγκαῖως 48,1
ἀνάγκη c. acc. c. inf. 28,16 30,12 49,6 al. ἐξ ἀνάγκης 140,11
ἀναδέχεσθαι 42,27 (τὰ χρώματα) 50,17.20 ἀνάδοσις 108,15
ἀναθυμῆσις (ἐκ τῆς τροφῆς) 7,26 cf. 79, 23 sqq. 98,20 (δόμη) 38,6 sqq. cf. 108, 20 92,17 sqq. (γῆς) 76,4.6 (τοῦ θεοῦ) 103,11 ἐξ ἀν. ὁ δῆρ 105,20
ἀναίρειν logice 27,24 28,14 146,14 147, 22 149,28.29 160,22 161,13 169,26 170,1 172,4
ἀναισθησία 147,2
ἀναίσθητος active 39,27 passive 62,18 68,4 147,12 sqq. 148,19 sqq. 150,21.22 154, 18.20 156,20 (coni. ἀμνήτης) 149,3 (coni. ἀπαθήτης) 111,22 112,1 119,19 120,18.22 121,27 (διὰ μικρότητα) 110,24 154,20 (πρώτον) 173,5 (μέγιστον) 122,4 sqq. (μέγεθος) 60,12 62,16 122,3 (σῶμα) 60,9 173,6 (χρόνος) 59,24 sqq. 146,10 sqq. 147,11 sqq. 149,1 sqq. 150,19 sqq. 154, 6 sqq. 156,19
ἀναξεφαιλούται 173,11
ἀνάκλασις sec. Arist. 20,7. 9 25,6 sqq.
ἀναλίσκειν pass. 28,18 57,1 93,20
ἀναλογία 94,26.28 143,25 κατ' ἀναλογίαν 98,14 100,8 102,25 κατὰ τὴν (αὐτὴν) ἀν. 53,1 54,2.5 55,26 80,26 κατ' ἀριθμούς τινας ὠρισμένους καὶ ἀν. 81,1 ἐν ἀναλογίᾳ 54,19.21 (opp. ἔξω ταύτης) 54,18 ἐν ἀν. τινὶ καὶ λόγῳ 65,14
ἀνάλωτος 94,27 ἀνάλωτος sive potius ἀνὰ λόγον 45,2 52,26 54,10 89,1 94,19 143,3 ἀναλόγως 53,13
ἀναλύειν 28,22 pass. 76,15 117,25 118,4.5
ἀναμετρεῖν 58,1
ἀναμύγνυσθαι 80,13.18
ἀνάμνησις plur. 8,4
ἀναξηραίνειν pass. 76,8
ἀνἀπαλιν 56,1
ἀναπεθεῖν 15,15 20,17
ἀναπέμπειν (ἡμᾶς εἰς) 164,10 ἐπὶ 164,17

ἀναπιμπλάναι (φωτός) 46,5
ἀναπληροῦν 109,13.15
ἀναπληστικός 71,1. 7.8
ἀναπνεῖν 29,19 90,16 100,11 sqq. 107,20 pass. 66,16 108,20.23
ἀναπνευστικός 101,20 102,7 (αἰσθητήριον) 100,16
ἀναπνοή 6,24 29,19 90,8 99,20 100,16.17 101,1 102,4
ἀναπόδεικτος 4,20
ἀνάπτειν τί τι 69,9
ἀνάρμοστος (coni. ἀσύμφωνος) 54,14
ἀνασπᾶν pass. 76,7
ἀναστροφή 109,7
ἀναταράσσειν 108,1
ἀνατεῖλαι 124,16
ἀνατιθέναι τί τι 37,9 38,13.16 39,22 53,3 55,16 59,22 60,10.14 62,8 74,12 85,4 (τὴν αἰτίαν) 70,20 ἀνατίθεσθαι εἰς *differte* 79,15
ἀνατομή plur. 27,11 35,27
ἀνατρέχειν 90,12
ἀναφέρειν pass. 7,27.28 80,8 98,20 transl. ἐπὶ 10,1 εἰς 14,23
ἀναφορά 96,7 97,14 98,10 102,19 106,10 162,24
ἀνεπαίσθητος 122,10 sqq. (e coni. 122,9) 146,9 155,21 (coni. ἀπαθήτης) 155,23 μέγιστον 122,7 173,8
ἄνεσις cf. ἐπίτασις
ἀνευρύνειν 101,20
ἀνθυπῆνεγκεν (πρὸς τὸ ῥηθέν) 87,3
ἄνισος 127,18 ἀνίσους (i. e. εἰς ἄνισα) διαιρέσεις 115,26
ἀνισότης 126,22
ἀνοῖγον 100,4 ἀνοίξοντος 102,8 ἀνεωγμένον 102,8
ἀνομογενής 145,14.18 161,9 sqq. 163,22 165,17 167,17 (coni. ὑπὸ διαφόρους αἰσθήσεις) 145,17 cf. 161,12
ἀνομοιομερής 64,2
ἀνταποδιδόναι. οὐδὲν δοκεῖ ἀνταποδεδῶσθαι (sc. protasi) 43,10
ἀντίγραφα Arist. 101,4
ἀντιδιαβεῖν pass. 48,18
ἀντικεῖσθαι. ἀντικείμενος 22,21 40,23 102,28 111,3
ἀντικρυς 30,13 transl. 105,16
ἀντιλαμβάνεσθαι 8,12 9,15 11,5.12 12, 15 13,16 27,2.3 36,15 38,5 40,15 56,23 57,7 83,16.18.20 85,18.20 99,16 101,

- 21 102,21 120,10 126,10 129,13. 17
 130,7 141,5.7.16 142,2.14.23 143,1 sqq.
 159,24 160,19 162,4.17 164,12 167,
 3.12
 ἀντιλέγειν 20,18 24,12.23 28,12 35,3
 67,19
 ἀντιληπτικός 10,4 12,9.14 56,23 78,3
 84,2.21 85,15.16.17 86,1 128,4 141,6.
 14 159,27 160,18 166,17 167,4 (coni.
 αἰσθητικός) 163,20 165,6 (coni. κριτικός)
 166,3 9,12 not.
 ἀντιληπτός 41,19 45,12
 ἀντιληψίς 10,19 11,4 12,29 56,20 57,11.
 19 83,5 101,1 105,7 130,16.18.22 131,
 1.5 132,23.24 135,6 136,1.12 137,17.
 20 139,7 141,4.6.20 142,9.18 158,8
 159,2 160,21 163,17 164,7 169,3 (coni.
 αἰσθησις) 131,16 135,7 140,25 143,4
 (coni. ἐνέργεια) 125,27 cf. ὄψις
 ἀντιμεθίστασθαι 29,17
 ἀντιπερίστασθαι 29,20.22.25.26
 ἀντιπερίστασις 29,15.16.20.24
 ἀντιπροσκρίνεται 57,2
 ἀντιστρέφειν 140,21 ἀντιστρέφας ἔδειξεν
 161,15
 ἀντιστροφή 20,4
 ἀντιτυπία 40,14 78,16
 ἀντιφράττειν (ἀντιφράζον V 47,2) 46,15 47,2
 ἀνυγραίνειν pass. 76,21
 ἀνυσίμως ἔδειξε 119,10
 ἀνω. εἰς τὸ ἄνω 30,27 79,21 cf. κίνησις
 φέρεσθαι
 ἄνωθεν 127,25
 ἄξιον c. inf. 123,12
 ἀξιωμα (i. q. ὑπόθεσις) 4,20
 ἄρατος 56,4 61,16.21 62,9 63,3 65,16
 διὰ μικρότητα 153,19 54,3.16 56,14 59,
 16 61,9 (τὸ πρῶτον) 170,13 sqq. (διά-
 στημα) 172,24 (μέγεθος) 61,18 sqq. 63,
 2 sqq. (σῶμα) 61,4
 ἄριστος 45,23 47,2.3 50,16 (opp. διωρισ-
 μένος) 45,8 (διαφανές vel διαφανῆ) 45,18
 48,17.21 50,8 52,9.12 53,13 (opp.
 ὠρισμένον) 50,14 51,10.12 (σῶμα) 48,19
 ἄοσμος 90,23.24 91,9 sqq. 93,7
 ἀπαθής 112,17 113,12 120,14 sqq. (μέρη)
 112,24 (ἀ. τὰ μαθηματικά) 111,16 cf.
 ἀνασθητος ἀνεπασθητος
 ἀπαναλίσκειν 28,25
 ἀπαξ 60,17 ἀπαξ καὶ μιᾷ προσβολῇ 60,5
 ἀπαρτᾶν pass. 36,19
 ἀπεικάζειν 23,10
 ἀπειράκις 114,16
 ἀπεργεῖν 23,16 (coni. κωλύειν) 23,13
 *ἀπειρατικός 23,18
 ἄπειρος 82,5 113,11.19 114,13 sqq. 121,
 17 sqq. 168,24 sqq. (opp. ὠρισμένος)
 65,23 ἐπ' (εἰς) ἄπειρον cf. διαρεῖν
 διαίρεσις διαρετός συνδιαρεῖν τέμνειν
 τομή
 ἄπεπτος 70,14 91,16 (coni. πικρός) 69,26
 ἀπερύκειν 23,18.20
 ἀπέρχεσθαι ἀπελθεῖν 134,12.13.16
 ἀπεψία 99,8 cf. πέψις
 ἀπλοῦς (opp. σύνθετος) 9,2 (opp. συγκαί-
 μενα καὶ κεκραμένα) 136,20 (coni. καὶ
 καθ' ἑαυτὸ ὄν) 62,22 (opp. μεμιγμένον)
 62,23 (coni. ἄμικτα) 137,25 (αἰσθησις)
 138,5.6 (σῶμα) 67,13 72,9.30 90,24
 107,7.18 (ὑπεροχή) 54,9 ἀπλῶς 52,1
 79,3 80,8 90,21 92,3 102,28 103,19
 106,11 107,7 126,2 151,18 ἀπλῶς
 λέγων 48,18 78,25 (opp. πρὸς αἰ-
 σθησιν) 171,23 (opp. κατὰ συμβεβηκός)
 42,26 106,9 ἀπλῶς καὶ κυρίως 149,7
 ἀπλῶς τε καὶ πρῶτως 149,19 τὰ ἀπλῶς
 καὶ τῇ ἑαυτῶν φύσει τοιαῦτα 109,4
 ἀπό. τὰ ἀπὸ τοσούτου διαστήματος 28,23
 cf. s. διάστημα — δεχομένη ἀπὸ τοῦ φερο-
 μένου εἰδώλου μῦθον 58,3 cf. 7. 8. 11
 ἀπὸ τῆς μιᾶς δυνάμεως μίαν τὴν ἐνέρ-
 γειαν ἀνάγκη εἶναι 141,1 sim. 160,8 αἱ
 δυνάμεις ἀπὸ μιᾶς πλείους 163,25
 ἀποβαίνειν. πιστοῦται ἐκ τῶν ἀποβαινόν-
 των 36,22
 ἀποβάλλειν 64,22 137,2
 ἀποβλέπειν εἰς 18,10
 ἀπογεννᾶν 112,22 pass. 54,4.17
 ἀπόδειξις 4,21 cf. φέρειν
 ἀποδέχεσθαι probare 24,14
 ἀποδιδόναι (αἰτίαν vel τὴν αἰτίαν) 2,13
 14,16 51,11 104,9 153,5
 ἀποκαλύπτειν 101,19 102,13 (opp. ἐπικ.)
 102,6 pass. 102,11
 ἀποκρίνειν secerni (opp. προσκρ.) 57,9
 78,7 τόπος ἀποκεκριμένος 108,10 (coni.
 χωρίζειν) 154,2
 ἀπόκρισις 107,17 (σωματική) 57,2
 ἀπολαμβάνειν pass. 26,17
 ἀπολαύειν. τὸ ἀπολαύσαν τῆς γῆς ὕδωρ
 72,6.16 ἀπολαύει τὸ ὕδωρ τῶν χυμῶν
 74,4 ἀπὸ 74,17

ἀπολῆγειν 29,8. 11
 ἀπομάττεσθαι 66,24 74,19
 ἀποπλύνειν pass. 74,4 89,13 ἀποπλυνθέν
 (var. ἀποπλυνθέν) 88,16
 ἀπόπλυσις (coni. διήθησις) 94,13. 15
 ἀπορεῖν 16,8 33,26 101,13 109,22 110,
 3. 6 127,2 135,26 146,28 147,1 158,17
 163,20 164,2 μήποτε 101,10 ἀπορήσει
 104,6 123,25 ἀπορήσαι? 16,13 τὸ ἀπο-
 ρούμενον 16,8 113,2 130,5 ἦν δὲ τὸ ἀπ.
 116,7 τὸ ἠπορημένον 113,9. 12. 16 158,
 19. 26 τὸ ἀπορηθέν 120,18
 ἀπορ(α) 16,5. 7. 10 109,22 113,23 114,23.
 25 123,3. 15. 24 130,2. 5. 10 135,26 159,
 24 165,21
 ἀπορρεῖν 24,4. 19 29,9 30,22 31,21. 22
 56,12sq. 107,13 123,19 124,7 ἀπορρεύ-
 σεται pro ἀπορεύσει e coni. 57,15
 ἀπορροή 31,27 93,10 not.
 ἀπόρροια 32,14. 18 56,11. 18sq. 59,15sq.
 60,10. 16 61,5 sq. 62,8 83,4 93,12 sq.
 123,16
 ἀποσβεννύναι pass. 21,2. 21. 24 22,11sq.
 31,7
 ἀπόστασις 50,19
 ἀπόστημα 168,30 171,6. 7 172,10 ἐξ ἀπο-
 στήματος 83,22
 ἀποστρέφασθαι (coni. φεύγειν) 12,21
 ἀποτείνειν pass. 28,2. 3. 24
 ἀποτελεῖν (φανταζάν) 55,18 c. inf. 86,15
 ἄποτος e coni. 97,7
 ἀπουσία (πυρώδους τινός) 43,7 (τοῦ φωτί-
 ζειν πεφυκότος) 47,19 53,5. 12 (σώματος
 opp. προσθήκη) 78,18
 ἀποχωρεῖν 50,24
 ἄπτεσθαι 9,4. 5 34,20 126,6. 7 al.
 ἀπτός 9,2 65,24 77,5 78,2. 4 82,23 sq.
 al. (πάθος) 78,13 cf. ἐναντιότης, ἐναν-
 τίωσις
 ἀπωτέρω 168,25
 ἄρα 154,8 al. ὅτι ἄρα 92,20 105,10 εἴπερ
 ἄρα 154,14 μήποτε ἄρα 101,10 cf. ὡς
 ἄραιός (opp. στερεός) 26,27 (coni. λεπτός)
 105,22
 ἀργ(α) (opp. ἐνέργεια) 7,21
 ἀργός. εἶπε . . . οὐκ ἀργῶς 72,25
 ἀρέσκειν 38,14 ἀρεσχόμενος αὐτοῖς 39,17
 ταύτη τῇ δόξει 39,25
 ἀριθμητική 7,5
 ἀριθμητός 12,25. 26. 27
 ἀριθμός (ἐν ψόφῳ) 11,18 κατ' ἀριθμόν

49,18sq. 64,1. 5 121,9 130,8. 12. 17
 131,2 140,8 sq. 159,2 164,20 165,26.
 27 166,9 (opp. τῇ λόγῳ) 48,5 168,9
 (opp. κατ' εἶδος ἢ γένος) 140,14 cf. ἀνα-
 λογ(α) — κατὰ τὸν ἀρ. 81,12 τῷ ἀριθμῷ
 40,27 141,14 (opp. τῇ δυνάμει) 168,7
 (opp. τῇ λόγῳ) 42,2 48,4 168,8 (opp.
 κατὰ τὸν λόγον καὶ τὰς δυνάμεις) 167,10
 ἀριστερός ἐξιδεξιόσεωςσχέσεως 134,18
 ἀρκεῖν 26,23 101,1
 ἀρμόζειν intr. 169,3 ἤρμους πρὸς ἀλλήλα
 29,4 ἤρμους (ὄργανον) 146,18 (συμ-
 φώνως) 54,22
 ἀρμονικοί 146,17 ἀρμονική 7,5
 ἀρτάν. pass. τινός 5,27 109,22
 ἀρτηρία 66,17
 ἄρτιος 143,23. 24. 25. 26 144,16. 17
 ἄρχεσθαι (τινός) 2,20 3,4 al. ἀπό 41,1
 132,14 133,12. 15
 ἀρχή (πρώτη) 6,11. 26 (τῶν ψυχὴν ἐχόν-
 των ψυχῇ) 2,10 ἀρχαὶ τῶν μελλόντων
 λέγεσθαι 4,18 (ἀναπόδεικτοι) 4,20 ἀρχαὶ
 πράξεώς τε καὶ θεωρίας 11,3 ἀπὸ τούτου
 τὴν ἀρχὴν ἔχει 41,1 τὰς ἀρχὰς παρ'
 ἐκείνης ἔχουσα 7,4 (opp. πέρας) 169,11
 170,15sq. 172,8. 13. 17. 21. 23 cf. αἰσθη-
 τικός ἄτομος — τὴν ἀρχὴν 16,6 19,6
 25,25 29,19 39,3 47,11 76,22 106,14
 117,14 138,11 156,1 ἐξ ἀρχῆς 14,3
 ὡς ἀπ' ἀρχῆς τινος 25,24
 ἀσαφής 25,3 (λέξις) 152,6 159,7 ἀσαφῶς
 149,5
 ἀσβόλη 93,3
 ἀσθένεια 119,24 (τῆς αἰσθήσεως) 122,20
 ἀσθενής cf. λεπτός
 ἀσκέπαστος 102,8
 ἀσκός 90,14
 ἀστρολογία 7,5
 ἄστρον plur. 11,12 171,14
 ἀσυμμετρία 54,25
 ἀσύμμετρος 54,10
 ἀσύμφωνος cf. ἀναίρμουςτος
 ἀσφαλής. ἀσφαλῶς προσέθηκεν 51,3
 ἀσφαλτώδης 71,28. 29
 ἀσώματος neutr. 28,17 31,10 33,9. 13 34,
 10 ἀσώματα sec. Platonem 73,20. 21
 ἀταξία 54,26
 ἀτελής 3,13
 ἀτμίζειν pass. 80,10
 ἀτμός et ἀναθυμίασις quid secundum Arist.
 differant 92,26 sq.

ἄτομος (ἀρχαί 120,19 (μέγεθος) 113,6 112,18 (οὐσία) 112,5 (σώματα) 112,21 113,4 (χρόνος) 141,2 157,5 sqq. expl. 136,2 αἱ ἄτομοι 112,21 κατὰ ἀπείρων ἄτόμων 114,15 Democriti στοιχεῖα πάντων 68,25 cf. 85,7 ἄτόμως 157,17 (v. adnot.)

ἀτοπία 32,4

ἀτοπος 9,27 26,3 28,11 35,4 61,14.24 70,17 93,24 112,17 113,10 115,6 τῆς δόξης τὸ ἄτοπον 160,26 ἀτοπώτατον 33,12 τοῦτο ἔπεται τὸ ἄτοπον 62,10 sim. 110,7 161,9 164,19 τὸ ἐπόμενον ἄτοπον 56,22 59,16 62,7 162,2 sim. 159,25 160,22 τὸ λειπόμενον (ἐπόμενον?) ἄτοπον 158,18 δύο δὲ ἄτοπα ἀκολουθήσει 62,4 τὸ συμβαίνειν ἄτοπον 61,15 διπλασιάζεται (διπλασιασθήσεται) τὸ ἄτοπον 60,11 61,19 οὐδὲν ἄτοπον 102,9 130,22 159,12 cf. ἄγειν

ἀτροφία (coni. φθίσις) 78,9

ἀτροφος 97,5

αὐ cf. πάλιν

αὐτῇ Arist. expl. 50,8

αὐξεῖν 78,19 168,24 (τὴν αἴσθησιν) 119,1 pass. (opp. μειοῦσθαι) 57,4 cf. τρέφειν

αὐξήσις 78,15 79,12 (opp. φθίσις Ar.) 78,6.23 (coni. πρόσκρισις) 78,9 (opp. μείωσις) 78,18

αὐτάρκης 36,10 71,20 αὐτάρκως 66,10

αὐτόθεν ἐναργές 8,10

αὐτόθι 27,14 98,23

αὐτός i. o. Aristoteles 10,14 11,3 35,4 43,4 49,22 56,18 al. (male traditum ὁ αὐτός) 43,4 ἦν καὶ αὐτὴν (αὐτός V) 165,23 cf. 55,13 8 καὶ αὐτὸ ἄτοπον 61,24 αὐτός de eo qui sentit 57,25 123,5 abundanter repetitur 11,20.21 115,21.22 al. — κατὰ τὸ αὐτό (ταυτό, ταυτόν) 19,13 123,11 126,11 130,7.9 141,8.9 157,17 160,27 170,26 ἐν τῇ αὐτῇ 30,18 al. μία καὶ ἡ αὐτή 139,21 al. τὰ τῇ εἶδει ταῦτά 141,21 142,1.10.22 cf. 142,20 160,24 εἶδει τὰς αὐτάς 160,16 162,3 cf. 140,15 τὰ τῇ εἶδει ταῦτά τε καὶ ἐν 141,18 τὰ τῇ γένει ταῦτά 141,18.21.24 cf. 142,5 πλειόνων αἰσθανομένη τῇ γένει τῶν αὐτῶν 159,27 (ὁ αὐτός κατ' εἶδος) 130,19.20 158,16 cf. Ind. ad Comm. II 2 p. 615

αὐτοῦ ibi 36,11 40,26

αὐτοῦ (raro ἑαυτοῦ). εἰς τὸ ἴδιον εἶδος αὐτοῦ 64,21 ἐξ αὐτῶν (coni. οἰκείων) 50,6 cf.

50,7 καθ' αὐτά (opp. κατὰ συμβεβηκός) 97,20.22 113,20 115,4 sim. 12,8.16 96,13.16.21 καθ' αὐτό (opp. δυνάμει) 117,2 καθ' αὐτά libere positum 115,13.15 al. cf. πρῶτος. — λέγει αὐτός τὴν αὐτοῦ δόξαν 35,4 αὐτὴ ἑαυτῇ 20,22 sim. 106,20 λανθάνειν αὐτὸν ἑαυτόν 147,26 αὐτὸ καθ' αὐτό sim. 71,3.10 77,24 90,26 92,8 103,1 107,24 136,17 156,1 165,3

αὐτοφύης (opp. σκευαστός) 98,3

αὐχμός. τοῖς αὐχομοῖς 76,3 = ἐντοῖς αὐχομοῖς 76,10

ἀφαιρεῖν (τί τινας, ἀπό, ἐκ) 69,17.18.25.26 115,26 116,1 117,23 118,17.19 122,6 137,24 138,3 151,9.24 152,1.10.20 153,13.25.26 154,1.24 155,5

ἀφαίρεσις 122,7 sqq. (opp. μονή) 69,21

ἀφανής 136,22

ἄφῃ in omnibus animalibus est 9,8 sqq. eius materia 39,22 sqq. οὐ γὰρ ἔστι γένεσις ἀφῆς 125,16 sqq. ἡ ἀφῆ καὶ ἡ γεῦσις οὐ διὰ μεταξὺ τινας 168,21 sec. Democriteos omnis sensus ἀφῆ 82,25 sqq. 61,12 93,22 δι' ἀφῆς 56,20.22 105,3 ἀφίστασθαι cf. προσιέναι. — ἀφιστάως 57,20 126,14

ἀφρώδης cf. λευκός

ἀχρόνως 135,14.15

ἄχυμος 67,11 89,20 sqq. 90,23.24 92,6.8.10

ἄψυχος 26,6

βάθος ἐν βάθει (Ar.) 51,25 90,13 (opp. ἐπιπολής) 55,28 56,2 ἐν τῇ βάθει 45,24 90,12 εἰς βάθος 90,14 διὰ βάθους 48,14.15.

βαρεῖν pass. 7,28

βάρος plur. (opp. κορυφότης) 109,25

βαρύς (opp. κοῦφος) 73,28 βαρύ 45,1 79,22 sqq. cf. ὀξύς

βάσις (κώνου) 29,12 (opp. κορυφή) 28,5

βεβαιοῦν 52,3 pass. 12,2 ined. 2,15

βηλός. κατὰ βηλόν Emped. expl. 23,22

βία (τῶν ἀνέμων) 57,28 βίᾳ 31,1

βίαιος 28,27

βιάζεσθαι 97,6.9

βιβλόν 1,10 173,12

βλαβερός 11,27.28 13,2

βλέφαρον 29,1.3.8

βοήθεια 27,16 102,14
 βοήθησις (var. βοήθεια) 98,22
 βόρειος. βορείς 76,2 τοῖς βορείς ἄτε
 πνέουσιν ἀπὸ τῶν ἐνύγρων 76,8
 βοτάνη 103,13 104,2
 βουλεύεσθαι 12,1
 βραδύτερον 123,7
 βραχύς. διὰ βραχέων 8,30 132,18 134,20
 152,24 173,11 κατὰ βραχύ 60,3 βρα-
 χύως 86,8
 βρώμα pl. 99,12

Γάρ epexegeticum, quod deesse poterat (v.
 Vahlen ad Poet.³ p. 129, Diels Comm.
 X p. 1382, Hude, Hermes XXXVI p. 313)
 113,21 115,7 148,25 168,4 elliptice οὐ
 γάρ 32,19

γε 25,20 30,28 48,19 67,18 τῶν ἄλλων ἢ
 τῶν γε κλείστων 1,14 sim. 4,12 ἢ πάν-
 τως γε 83,25 ἐπ' ἐνίων γε 126,8 οὐ
 γάρ δὴ ἄλλο γέ τι 16,12 post ἐπεὶ 48,
 19 112,1 ἄν γε 50,24 (cf. εἴγε) — καί-
 τοι γε 70,4 ἄ γε 128,1 cf. ἀλλά

γετινῶν 62,21

γετιν(α)σις (coni. οἰκειότης) 46,3

γένεσις 39,5 70,20. 22 71,16 72,13. 14. 25
 74,1. 12. 16. 23 75,25 82,15 (87,8 Add.) 89,
 27 99,23 106,1 125,1 sqq. 132,9 τὴν γένε-
 σιν ἔχουσα ἀπὸ 39,8 (coni. δημιουργία) 79,
 18 (coni. σύστασις) 71,20 (opp. οὐσία)
 125,5 ἐν οἷς γένεσις ἐστὶν ἐναντία 65,26

γεννᾶν 68,10 74,7 pass. 112,25

γεννητικός. τὰ πάντων γεννητικὰ τῶν
 χυμῶν σώματα 68,18. 23 cf. 68,8

γένος. τὰ ἐν τῷ αὐτῷ γένει 158,15 τῷ
 γένει 166,22 (cf. s. ὁ αὐτός) διαφέρων τῷ
 γ. 161,24 162,2 cf. 166,20 κατὰ γένος
 162,14 κατὰ τὸ γένος 145,3

γεύεσθαι 126,2 (coni. τρέφεσθαι) 79,1

γεῦσις in omnibus animalibus est 9,8 sqq.
 eius materia 39,28 sqq. theoria 66,
 21 sqq. eius ἰδία αἰσθητά 84,18 ἀφ᾽ ἧς
 τι εἶδος 39,23 78,2 cf. 67,8 not. 105,4
 cf. ἀήρ — eius ἡδονή 97,8

γευστικός (χυμός) 105,1 (αἰσθησις) 10,10
 (δύναμις) 75,10 (μόριον) 9,13 10,7 (om.
 μ.) 10,8 sqq. (ὄργανον) 39,22

γευστός 77,7 sqq. (πᾶθος) 77,6

γέωδης 40,14 τὸ γ. 46,17 76,6 sqq. (coni.

ξηρόν) 74,5 (ξηρόν) 74,24 95,3 (ξηρό-
 της) 75,27 76,5. 13 89,13. 17 (σύστασις)
 107,15 cf. τεφρώδης

γεωμετρία 7,5

γεωργοί 108,1

γίνεσθαι (ταύτης τῆς δόξης) 20,19 107,4
 92,20 not. ἐπὶ ταύτης οὕτω γίνεται 124,4
 sim. 132,22 153,3 περί 16,1 40,13 ἄμα
 68,2 138,6 139,23 145,2 146,20 (coni.
 εἶναι) 44,26 al. — μία γινομένη αὐτῇ
 138,4 (κατὰ πλείω μόρια) 129,4 (καθ'
 ἑαυτὰ) 119,6 — γέγονα 42,19 144,7
 159,18

γινώσκειν 111,20 sqq. de sensu 141,17

γλαφυρῶς ἐπεχείρησε 104,23

γλυκύ 143,5 145,12 sqq. i. q. τρόφιμον 77,
 9. 15. 21 79,3-10 82,14 cf. 80,7. 12. 23
 81,6 γευστόν 77,17 γεῦσις γλυκέος καὶ
 πικροῦ 142,4 τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν
 142,19 (coni. πόσιμον) 82,19 (opp.
 ὀξύς) 85,7

γλυκύτης 80,16

γνωρίζειν de sensibus 82,26 89,24 92,23

γνώριμος 8,6 123,5. 12 γνώριμον γίνεται
 109,8 ὡς γνώριμον λαμβάνει 77,24 79,
 23 114,16 γνώριμα ταῦτα ποιήσας 155,2
 (coni. ἐναργής) 8,10 168,17 (διὰ τῆς αἰ-
 σθήσεως) 109,6

γνώσις (τῶν ὄντων) 111,26

γοῦν 10,24 22,14 31,13 57,6 67,7 al.

γράμματα 126,16

γραμμὴ 151,3. 4. 10 155,9 164,14 cf. ἄγειν
 γράφειν. γράφεται καὶ 157,25 γράφεται
 καὶ οὕτως 10,5 129,8 161,10 τὸ ὀφείλον
 γεγράφθαι 162,7. 9

γραφεύς. τοὺς γραφεῖς 55,18

γραφὴ varia lectio 9,29 10,4. 11 22,2 86,2
 101,5. 6 158,1 161,11 162,7

γωνία 86,16 161,3

Δάκρυον 107,13

δέ. positio οὐχ ὡς τῆς γῆς δέ 72,8 cf. 40,
 25 καὶ ὑπαρξίς ἐστι δέ 63,20 οὕτως δέ
 in apodosis 45,2 124,24 125,24 132,1
 sim. 45,20 cf. δὴ

δεικνύναι (coni. συνιστάναι) 43,15 saepe
 c. acc. part. vel ὅτι, acc. c. inf. 82,9
 (v. not.), in altero membro post ὅτι 80,
 26 καὶ τὸ μὲν δεικνύμενον τοῦτο 152,14

δεικτικός 125,9079,3 153,171 155,16

δεῖν. δεῖ (χρόνου) 126,2 ἔδει (cf. Diels, *Parmenides* p. 59,60) 27,2 31,4 69,14 83,15 87,1 93,20 mod. 100,11 102,6. 8. 13.22 104,18 127,10.12 133,1.6 (χρόνου) 62,19 125,14.27 127,7 δέεται 128,1 δείται γὰρ τοῦτο λόγου 87,4 — οὐ δεόντως 173,1

δείξις 79,16 113,17.24 149,5 151,3 156,9 159,19 160,25 168,16 171,12 τῇ δι' αἰσθήσεως 170,10

δεικτικός 26,2 68,8 (τῶν ἐναντιῶν) 167,17 (ὁσμῆς) 92,6 135,3 (παθῶν) 167,13 (τῆς τροφῆς) 108,14 (φρονήσεως) 10,27 12,7 (χρωμάτων vel χρώματος) 43,16. 18 44,18.22 45,6 47,24 49,3.23.28 50,2.4 89,3 (χυμοῦ) 88,19

δείξις cf. ἀριστέρος. δεξιὸν exemplum σχέσεως 127,14.24 128,3 132,8 sqq.

δεύτερος. ἡ δευτέρα δόξα βηθεῖσα 63,4 —

δευτέρως 46,5 95,11 cf. προηγουμένως

δέχεσθαι 134,25 de anima 166,23 de oculo 57,15.16.23.24 58,4.11 59,3.12 62,1 (τὸ φῶς) 59,9 133,19 (τὰ χρώματα) 50,13 (τοὺς χυμούς) 89,4 (τὰς ὁσμὰς) 89,1 10,11 ἐδέξατο καὶ ἔσχεν 47,1 cf. ἔχειν

δὴ in epianalepsi protasis 51,23 65,1 sim. 164,17 ἢ δὴ 164,17 καὶ γὰρ δὴ 46,9 οὐ γὰρ δὴ 34,13 64,10 105,17 δὴ οὖν 80,1 sim. 18,9 εἰ δὴ 34,10 82,1 δ δὴ 24,22 δταν δὴ 29,18 διὰ τί δὴ 28,28 ὅπου δὴ ὄντα 127,21 οὕτω δὴ καὶ in apodosi (var. δέ) 45,20 65,4 cf. γε ὁποῖος ὅστις

δῆλος. δῆλον ποιήσομεν 113,13 δῆλον ἀπὸ 134,11 δῆλον ὡς 29,7 80,6 84,1 94,19 148,5 168,30 172,11 39,16? solet δῆλον δεῖ scribere

δηλοῦν (fere de Arist.) significare, explicare 2,1 5,9 11,3 42,18 75,10 77,6.19 89,10 99,17 132,8 135,18 137,2 145,9 153,16 155,15 163,1 de re ὡς δηλοῖ τὸ εἶναι 91,6 sim. 20,12 46,20 90,13

δηλωτικός 75,19 151,22

δημιουργία (coni. γένεσις) 79,18

διά (ἢ διὰ πασῶν) 54,12 (ὁ δ. π.) 143,21. 24 144,17 (ὁ διὰ πέντε) 143,21 144,16. 19 (ἢ διὰ τεσσάρων) 54,13

διαγγέλλειν 28,10 (coni. διαδιδόναι) 130,20

διάγειν intr. 109,6

διαγινώσκειν 13,5 διαγινώσκειν 92,22 163,9

διαδέχεσθαι (τὴν πληγὴν) 126,24

διαδιδόναι 130,20 (τὸ πάθος) 25,22.24 128,24 129,15 134,23 135,11 (τὸ εἶδος) 32,19.20 59,11.13

διάδοσις (τῶν αἰσθητῶν) 129,12 cf. 131,15 (τοῦ πάθους) 131,22 (τῶν μερῶν) 133,7 (τῆς ἐμφάσεως) 25,15 (coni. κίνησις) 131,15 132,15 (ἢ κατὰ τὴν κίνησιν) 128,22

διαδύεσθαι τι 57,28 διὰ 57,28

διαίρειν ei διαίρεσθαι 30,11 64,1.5.6 97,14 106,12.20 111,13.15.23 112,17 113,21 115,5 sqq. 118,3 121,10 122,8 129,4 142,1 κατὰ 157,8 ὑπὸ τῶν ἐνεργειῶν 167,7.10 169,16 ταύταις ταῖς διαφοραῖς 111,27 (τὴν συνέχειαν) 37,2 ἐπ' ἄπειρον 110,18 113,10 116,7 (opp. συντιθέναι) 82,1 — διελόμενος (εις) 102,17 διηρημένος (coni. διάφορος) 160,8 ὡς διηρημένος καὶ ὡς πλείω λαμβάνεται 165,14

διαίρεσις 4,2 33,25 41,26 42,19 115,9 sqq. 121,10 sqq. 131,6 154,12 168,14 169,14.25 ἐπ' ἄπειρον εἶναι τὴν διαίρεσιν 122,5 sim. 114,25 115,7 116,3 εἰς ἄπειρον γινόμενης τῆς διαίρεσεως 120,22 sim. ἐπ' 115,12 ἢ εἰς ἀπ. δ. 115,25

διαίρετός 122,7 124,10 134,10 168,13 sqq. 169,12.24 170,27 172,25 (ἐπ' ἄπειρον) 110,4 116,15.16 e coni. 173,10

διακονία 25,21

διακρίνειν. διακρινόμενης τῆς τροφῆς 7,20 sim. 76,16 (coni. χωρίζειν) 69,29 discernere 9,24 10,24 85,19 99,1 106,17

διάκρισις (τῶν χυμῶν) 99,25

διαλαμβάνειν (τῷ λόγῳ) 112,13

διαλανθάνειν 60,7 (τὴν αἰσθησιν) 120,23

διαλείπειν 146,21 τινὰ χρόνον 148,12

διαμαρτάνειν 20,4

διαμένειν 22,23 57,4.5 93,17

διάνοια 149,5

διαπέμπειν 19,18

διαπνεῖσθαι 26,18

διαπνευστός 36,4

διαπορεῖν 127,1 128,7

διασφαεῖν 88,9

διασῆπειν. διασεσηπότεων 94,27

διασπᾶν 58,9

διασπείρειν. διασπάρθαι 67,23

διάστασις 66,2 145,12 152,17 sqq. (coni. συνέχεια) 152,16
 διάστημα 50,24 57,11. 19. 23 85,16 117, 4. 5 123,14 124,13 128,23 sqq. κοινόν αίσθητόν 84,12 μέγιστον 168,27 ἀπό δ. (τινος, τοῦ αὐτοῦ, ἑξου, παντός etc.) 28,23 31,14 53,22. 23. 24 63,9. 104,15 126,12 156,8 168,18. 21 169,21. 22. 28 171,11. 18. 17 ἐκ 156,4 ἐκ διαστημάτων 58,5 cf. μεταξύ
 διάστροφος (τὴν ὄψιν) 20,13
 διατείνειν intr. 41,3
 διατιθέναι et διατιθεσθαι 34,7 99,21 123, 20 128,21 (τὴν αἴσθησιν) 41,11 (τὸ διαφανές) 59,10 62,21. 23 92,12 cf. πάσχειν
 διαφαίνειν 128,6 διαφανέσθαι δι' ἀλλήλων 55,17
 διαφάνεια 43,19 44,1. 8. 12. 13 45,10 49,5 51,16 53,5 (opp. ἔμφασις) 26,26
 διαφανής 24,17 26,12 sqq. 49,3 52,2 (ῥίθοι) 44,1 (coni. ἐμφανής) 26,22 sqq. 36,2 (coni. λευκός) 52,20 διαφανές 18,5. 8. 22 19,5 sqq. 35,9 sqq. 42,25 sqq. 49,8. 22 sqq. 51,19 92,11. 13 131,18 sqq. 135, 13. 21 διαφανῆ aer et aqua 44,4 52,20 89,2 sqq. (τὸ μεταξύ) 25,13. 17 59,4. 12. 13 61,13 62,20. 22. 24 (τὸ κατ' ἐνέργειαν) 35,7 59,5. 7 sqq. 105,9 135,17 cf. 25,18 διὰ διαφανοῦς τὸ ὄρᾶν 26,12 cf. 105,9 (τὸ ἐν τοῖς στερεοῖς σώμασι) 49,6 διὰ τῶν στερεῶν διαφανῶν 29,5 (ἀόριστα vel διωρισμένα) 45,8 cf. s. ἀόριστος — ἀόρ. διαφανῆ i. q. aer et aqua 50,8 (ὑλισμένον) 51,23. 24. 26,28 (ἰδίως) 45,11. 14. 21
 διαφέρειν πινός 70,11 83,9 86,25 106,10 sqq. 115,9 137,12 145,3 166,18 168,5 οὐδὲν γὰρ διαφέρει ὅπως ἂν ῥηθεῖν 89,21 οὐδὲν δ. τὸ ... πρὸς 125,1 ὡς μηδὲν αὐτῇ διαφέρειν τὴν θέσιν ... καὶ τὸ διάστημα πρὸς τὸ ὄρᾶν 127,19 διαφέροντες etc. adiectivi vicem gerit 65,14 68,3. 10 70,9 85,8 115,8 130,10 131,9 138,2 157,16. 23 158,5 161,5. 24 162,2. 14. 21 167,5 οἱ διαφέροντες 163,11 τῶν δ. 164,21 167,4 διαφέροντα γὰρ ἐστὶ 164,6 166,1 διαφέρον ἢ 55,24 διαφέροντα ὄντα 142, 19 ἣν διαφέροντα 64,22 διαφέροντα ἑτέρα τε ἀλλήλων ἐστὶ 41,20 (coni. πολλά) 65,11 66,5 (coni. πλείω) 54,3 131,4 158,20 162,18 165,2. 11 164,16 166,5

168,10
 διαφεύγειν (τὴν αἴσθησιν) 67,22 118,10. 13
 διαφορά (opp. γένος) 10,8 al. (πρός) 43, 19. 20 112,11 128,11 163,9 164,12 167, 20 κατὰ τί αὐτοῖς ἡ διαφορά 50,14 cf. 92,27 154,13 not. (κατά) 54,11 94, 21 95,22 98,1 (αἰσθητή) 120,17
 διαφορεῖσθαι 93,17 (opp. σφύζεσθαι) 93,15
 διάφορος 30,7 50,20 al. (coni. ἄλλος) 56,2 (coni. πλείους) 166,3 167,9 (coni. διττη- μέναι) 160,8 τῷ γένει 166,20
 διαχεῖν 98,24
 διαψεύδωσθαι 84,10
 διδάσκειν. τῶν εἰρημένων τε καὶ δεδιδαγ- μένων 8,31 4,23 not.
 διδόναι (ὑπόστασιν) 63,18
 διεγείρειν pass. 7,20
 διεκκρίπτειν 23,21
 διεξελεῖν 1,7 3,14
 διεξίεναι 132,16
 διηθεῖν 74,6 pass. 71,25 sqq. 72,16 74,18
 διήθησις 74,10. 13. 15. 24 cf. ἀπόπλυσις
 διέναι 23,14. 17
 διίστασθαι 33,16 διέστικε (πλείστον) 66,2 διεστώς (ἐπὶ δύο) 49,16 (πλείστον) 66,2 114,2 138,14. 15
 διό 25,3 35,17 40,28 al.
 διόπτος 45,12 46,17 47,9
 διορᾶν 55,26. 27
 διορίζειν pass. 58,17 159,3 cf. ἀόριστος
 δίοςμος 89,2
 διότι quia 25,11 45,16. 25 46,17 47,9 50,6 52,19 110,6 113,13 (sequitur διὰ τούτου) 26,11 33,6
 διπλασιάζειν cf. s. ἄτοπος
 διπλάσιος 54,6
 διττός 100,17 121,11
 διώκειν 103,20. 21 e coni. 103,18
 δόξα opinio 11,27 al. cf. γίνεσθαι εἶναι ἐκ- τίθεσθαι χρῆσθαι
 δύναμις (ψυχῆς) 1,4 10,1 158,24 159,9. 17 161,10 162,24 163,3 (coni. αἰσθήσεις) 159, 27 (coni. εἶδος) 4,9 (coni. μέρη, αἰσθ.) 160, 23 (coni. μέρος) 161,6. 25 (coni. μόριον) 158,19 subaudi ad τῶν ἄλλων 1,14 δ. τὰς αἰσθανομένας 163,24 cf. s. αἰσθητι- κός γευστικός θρεπτικός ὁρατικός φαν- ταστικός ἀριθμός — (πρώτη) 6,12 δυ- νάμει 51,25 59,9 116,16. 19. 20. 22 117, 18. 19. 21 cf. s. ἐνέργεια — κατὰ δύναμιν 76,28 78,21 cf. λόγος — δυνάμει τε καὶ

κατὰ δυνάμιν 140,16 τὸ δυνάμει τι ὄν
 ὕλη ἐκείνου δ' δυνάμει 38,20
 δύνασθαι. ἐδυνάμεθα (var. ἡδυν.) 36,14
 163,9
 δύο est genetivus 140,5 141,6 dat. 10,11
 cf. s. διστάδαι
 δυσαισθητοτάτων 85,24
 δυσσπόληπτος 26,18
 δυσπαράδεκτος 18,18
 δυσώδης 83,24 91,16 102,28 103,14 104,
 1. 2.
 δυσωδία 103,16
 Ἐαυτοῦ cf. ἀπλοῦς αὐτοῦ
 ἐγγίνεσθαι 19,1 70,2 72,6 74,25 75,4. 12.
 21 78,26 90,19 124,12 134,13. 14 135,
 9. 11
 ἐγγύς c. dat. 47,17
 ἐγκαταμιγνύναι pass. 67,21 74,27 76,16
 ἐγκατάμιξις 74,26 75,26 76,13
 ἐγκέφαλος 7,27
 ἐγρηγορότερος ὤμην 148,17
 ἐγχεῖν. ἐγχυθεῖς 118,1
 ἐγχυμος 67,14. 23 72,8. 9 74,12 89,16
 (ἐγρόν) 94,14. 18 96,5 (ἐγρότης) 89,8.
 12. 21 90,22 92,3. 7. 9 94,4 95,5 105,
 13 (ὑγρότης) 89,14. 21 92,5
 ἐδῶδιμος 69,27
 ἐθίζεῖν. ὡς ἐθίσται λέγεσθαι 45,11 cf. ἔθος
 ἔθος ἐστὶ λέγειν 168,2
 εἰ c. opt., et fut. in apodosis εἰ ... ὁρῶν,
 πῶς ... ἔσται 29,22 60,16 62,2 81,24
 94,22 115,2. 18 124,18 139,7 sequitur
 post idem εἰ opt. et imperf. 163,7 εἰ
 προσπίπτει (ἔδει in apodosis, v. not.) 83,
 23 sim. 164,19 εἰ γὰρ οὐδέ 139,4
 εἶγε 3,19 9,12 12,4 20,22 31,6 34,9 37,
 21 39,9. 14 40,10. 14 43,14 46,18 47,6
 49,16 54,1 56,20 60,10 63,3 85,21 94,
 21 114,1 116,1 131,3 134,8 143,22
 167,19 173,7
 εἰδοποιεῖν pass. 72,30 κατὰ 44,27 72,23
 73,24 ἀπὸ 78,16 — εἰδοποιημένον
 72,23
 εἶδος. εἶδη (opp. ὑποκειμενον) 73,25 (coni.
 ἐντελέχεια) 35,14 εἶδος γὰρ νῦν ἐπὶ τῶν
 αἰσθητῶν καὶ τὸ γένος λέγει 141,18 (τὸ
 τοῦ ὁρατοῦ) 32,20 36,3 (τὰ τῶν ὁρω-
 μένων) 26,25 cf. 59,13 (τῶν αἰσθητῶν)

41,13 τῶν εἰδῶν τῶν αἰσθητῶν 37,21
 τῷ εἶδει 113,20 διαφέρειν 106,20 δια-
 φορος 166,20 ἕτερα 142,8. 13. 17 ἑτέρα
 166,21 cf. ὁ αὐτός. — κατ' εἶδος δια-
 φέρειν 106,19. 21 142,19
 εἶδωλα Democriti et Epicuri 24,19. 22
 26,4 56,12 57,15. 22 sqq. 60,4 62,3 146,
 23 cf. φορά
 εἰκῶν 133,13
 εἰκώς. εἰκότως 27,6 46,13 103,15
 εἰλικρίνεια 137,1
 εἰλικρινής (αἰσθησις, coni. ἀκριβής) 136,19
 (ἀντληψις) 137,17 cf. καθαρός — εἰλι-
 κρινῶς αἰσθάνεσθαι 139,4
 εἶναι. τὸ εἶναι 3,16 9,9 73,29 ἐν τίσιν
 ἐκάστη τὸ εἶναι 1,5 cf. 8,3 9,10 51,27
 78,16. 17 112,6 τὸ εἶναι ἐκάστου αὐτῶν
 καὶ ὁ λόγος 166,11 ὧν δὲ τὸ εἶναι ἕτερον
 166,12 τὸ τί ἦν εἶναι ἐκάστου 112,12
 166,13. 18 167,1 ἐν τούτοις τὸ εἶναι ἔχειν
 116,12 cf. 9,3 ἐν τῇ γίνεσθαι τὸ εἶναι
 ἔχει 50,25 sim. 154,16 τὸ ὁρατὸν εἶναι
 51,26 τὸ σώματι εἶναι 48,6 τὸ αἰσθητῷ
 εἶναι 1,16 119,6 121,6. 14 τὸ διαφανέει
 εἶναι 53,7 τὸ εἶναι ὕδατι 73,22 cf. 171,2
 ἐπεὶ μὴ ταυτὸν αὐτοῖς τό τε εἶναι καὶ τὸ
 αἰσθητοῖς εἶναι 41,17 cf. προῖναι — ἔστι
 τε καὶ λέγεται 110,6 τηρούντων ἐστὶ 58,
 18 cf. 36,16 al. μὴ εἶναι τὸν χρόνον
 τῶν ὑπομενόντων 154,16 (τῆς θόξης)
 124,6 — in periphrasi adhibetur pro
 tempore simpliciter (cf. Thurot p. 428) εἰ
 μὴ ἀπτόμενα ἦν 9,4 εἰ οὕτως εἴη ἔχουσα
 ἢ γραφή 9,29 sim. 10,10. 16 14,3 68,24
 74,25 91,3. 27 92,10 101,5 106,3 111,7
 137,20 147,22 149,9 152,22 153,14 155,
 13 156,19 158,12 159,25 160,3 161,11.
 16 164,19 al. εἰσὶν vid. suppl. οἱ τινες
 διαφέροντες ἀλλήλων λόγῳ 144,17 sim.
 47,8 108,4 cf. s. διαφέρων
 εἰπεῖν cf. φέρε.
 εἵπερ cf. ἄρα
 εἶς. Ἐν τε καὶ συνεχές 62,2 (coni. συνεχής)
 157,23 158,4 (τῷ γένει) 140,19 (κατ'
 ἀριθμόν) 64,4. 5 140,13. 20. 22 al. (κατ'
 ἐνέργειαν) 140,20. 21 cf. ὁ αὐτός
 εἰσαγγέλλειν 12,18
 εἰσάγειν 63,18
 εἰσιέναι (εἰς τὴν ὄψιν) 58,1
 ἐκ. ὡς δὴ ἐχρήσατο ἐκ τοῦ παραδείγματος,
 ἔστι 134,1

www.libtool.com.cn

ἐκαστος. αἱ αἰσθήσεις ἐν τοῖς ἰδίοις ἐκάστῃ αἰσθητοῖς ἀληθεύει 84,9 τὰ καθ' ἑκαστα 11,24 cf. ὁμοίως οὗτος
ἐκείντος 6,3 7,23 27,1.2 30,14.15 54,5 55,25 64,18.21 67,2 81,26 92,27 93,4 95,5 152,20 ἐκατέρων (e coni. ἐκατέρως) τῶν ὑπερβολῶν 27,2
ἐκδέχασθαι (ἡδονάς) 97,9
ἐκείνως 63,2 123,24
ἐκκρίνειν pass. 29,3 107,11
ἐκκρίσεις 68,10.11 76,18
ἐκλαμβάνειν (τὴν διάνοιαν) 149,5
ἐκλύειν pass. (τὰ ζῷα) 108,24 (τὸν τόνον) 126,20
ἐκπέμπειν 59,3 τοὺς ἐκπέμποντάς τι σῶμα (= ἐκπέμπεσθαι λέγοντας cf. 31,22) 31,19 pass. 28,7 sqq.
ἐκπίπτειν τινός 119,21 (τὴν αἰσθησιν) 147, 19 not.
ἐκπνοή 6,24
ἐκτιθέναι med. 6,4 7,13 53,15 81,4 (δόξαν) 55,13 56,8 61,7 67,18.19
ἐκτρέπειν pass. τινός 28,27
ἐκφέρειν (θηλυκῶς) 151,2
ἐκφύγειν (τὴν ὄψιν) 53,21 (τὴν αἴσθησιν) 110,25
ἐκχεῖν pass. 29,11
ἐκχυσις. ἀκτίνων ἐκχυσίν τε καὶ τάσιν 30,2 ἐλαία 70,1.12
ἐλαίον 69,30 71,5 91,6 sqq.
ἐλάττων 28,22 31,3 33,18 al. ἑλαττον 46,8 οὐκ ἑλαττον 26,15 οὐδὲν ἑλ. 48, 19 ἐλάχιστον 64,4 sqq. cf. αἰσθητόν — ἐλάχιστα διαφανής 45,25 46,6
ἐλαύνειν. ὁ χρυσός . . . ἐλαύνεται μᾶλλον 91,18
ἐλέγχειν 158,26
ἐλκεῖν 69,12.14 80,3 pass. 68,1.3 69,13.16
ἐμπαλιν 143,24 144,15 (χρῆσθαι) 171,6 καὶ ἑμπαλιν 73,5 143,25
ἐμπειρία 11,25
ἐμπεριλαμβάνειν 35,27
ἐμπιπλάναι (φωτός) 46,10
ἐμπίπτειν (de Democriti εἰδώλοις) 56,21 57,11 83,12 (τοῖς ὀφθαλμοῖς) 24,20 60, 16 (τῇ κόρῃ) 62,1.3 (τῇ ὄψει) 31,28 56,13 57,21.22 58,8
ἐμποδίζειν 8,1 c. acc. 137,11 dat. 136,7 (ἐμποδίζει) 57,8
ἐμπροσθεν 127,25 ἐν τοῖς ἐμπροσθεν 58, 24 155,22 156,6 161,8

ἐμπτωσις 83,4 (εἰδώλων) 60,5.6 146,23
ἐμφαίνειν pass. 25,13 ἐν 24,16 (ἐπὶ τῶν κατόπτρων) 168,5 σῶμα ἀπλῶς λέγων αὐτό, ὡς ἐμφαινομένης τῆς στερεότητος ἐν τῷ σώματι 48,18
ἐμφανής v. διαφανής
ἐμφασίς 20,10.11 Democriti 24,15 sqq. cf. διαφάνεια
ἐμψυχος 8,8 (dist. ζῷον) 2,8 3,21
ἐμψυξις 100,2.12
ἐν instrumentale cf. λύειν — (opp. διά) 13,18
ἐναντός 143,12 sqq. c. dat. saepe, τούτου ἐναντίον corruptum 77,22 (coni. ἄκρος) 81,5 τὰ ἐναντία ὑπὸ τῶν ἐναντίων πάσχειν 73,4 72,20 τὸ ἐν. τῷ ἐν. ὕλῃ 40,10 ἐξ ἐναντίας 30,18
ἐναντιότης 73,11.12 86,17 τῶν ἀπτῶν ἐναντιότητων 78,3
ἐναντίωσις 45,3 66,3 73,21 86,6 sqq. 114, 4.7.8 115,17 137,7 143,22 (ἀπτή, ἀπτα) 56,23 78,5 83,15 110,2
ἐναποπλύνειν 74,1.5.9.10 pass. 66,23 74,3. 75,21 88,14 89,14.18 94,12.18
ἐνάργεια 71,24
ἐναργής 55,19 67,3 104,9 156,9 157,3.14 169,5 ὡς ἐναργὲς λαμβάνειν 2,19 51,21 67,12 169,10 cf. 168,17 λαμβάνειν τινὰ καὶ τίθησιν ὡς ἐναργῇ 136,6 ἐναργὲς καὶ ὁμολογούμενόν ἐστι 168,28 τὸ ἐναργὲς 55,20 cf. γνώριμος — ἐναργῶς ἐδειξεν 136,14
ἐναρμόζειν intr. 24,5
ἐνδεια 109,14
ἐνδεύκνυσθαι 32,4 43,19 146,6
ἐνδεῖν τινί τινος 34,6
ἐνδέχεσθαι fieri posse 117,21 139,23 145, 2.16 147,4 157,14
ἐνδοθεν 30,25
ἐνδον 80,3.19 (saepius ἐντός)
ἐνδοξος. δι' ἐνδόξων 157,2
ἐνεῖναι c. inf. 114,13 122,15
ἐνεός 13,24 sqq.
ἐνέργεια 8,24 14,8.13 66,11.12 75,9.18. 19 77,1 125,25 sqq. 139,16 140,9.12.17 141,4.6 161,1 def. 4,5 (opp. δύναμις) 37, 14 162,6 (αἰσθήσεως) 1,11 8,28 al. (coni. αἰσθησις) 159,16 (ἡ κατὰ τὰς αἰσθήσεις vel τὰ αἰσθητήρια) 125,19.26 165,7.10. 16 2,21 cf. ψυχικός (opp. ἀργία) 7,21 — ἐνεργεῖα 38,2 41,26 al. (opp. δυνάμει) 75,7 sqq. 116,18 117,11.13.15 118,7.8.

20,120,6 121,10 21,32,3. 11 ἐνεργεία
 τε καὶ τῇ αὐτοῦ φύσει 165,4 κατ' ἐνέρ-
 γειαν 25,18 68,6 75,8. 16 118,16 (opp.
 κατὰ δύναμιν) 140,18 (opp. δυνάμει) 37,
 17 sqq. 140,15 cf. αἰσθησις διαφανές
 ἐνεργεῖν 8,1 75,14. 15 159,10. 11 161,17
 167,9 περὶ 120,10 (ἐνεργείας) 140,17
 160,3. 7 161,1 ἐνεργοῦντες καὶ αἰσθανό-
 μενοι 148,14 pass. 14,14
 ἐνιέναι. τῆς τροφῆς τῆς ἐνεθείσης 80,3
 ἐνιοι. ἐπ' ἐνίων 95,23 126,8
 ἐνίοτε 156,4. 8
 ἐνίστασθαι πρὸς 27,23 69,11
 ἐννοῖα 11,5. 10. 20 12,2
 ἐνοῦν pass. 64,24 e coni. 119,25
 ἐνοχλεῖν 23,17
 ἐντελέχεια (ψυχῇ) 2,15 166,17 (φῶς) 42,
 25 cf. εἶδος
 ἐντυγχάνειν (τοῖς γευστοῖς) 135,2
 ἐνυγρος 76,9
 ἐνυπάρχειν 70,2 76,18. 20 99,6. 8 119,2
 ἐξαεροῦν pass. 76,18
 ἐξαίφνης 36,24
 ἐξαναγκάζειν pass. 112,23
 ἐξαρκεῖν. ἐξήρκει c. acc. c. inf.⁵ 84,3
 ἐξασθενεῖν 23,2
 ἐξετάζειν 162,7 pass. 146,24. 25
 ἐξέτασις 11,21
 ἐξηγεῖσθαι 43,4 82,12. 17 157,5. 17
 ἐξηγητικός 74,10 151,15
 ἐξῆς 4,17 6,4 al. τῷ ἐξῆς 16,17. διὰ τῶν
 ἐξῆς 49,22
 ἐξιμάζειν pass. 91,6. 7. 8
 ἔξις 8,2 145,24 (opp. στέρησις) 142,15. 16.
 23. 29 145,7. 8. 24
 ἐξιστάναι. ἐκ(στάν) e coni. 19,6
 ἐξοχή plur. 58,13. 14
 ἐξυγρᾶναι pass. 76,15. 17
 ἔξω. εἰς τὸ ἔξω 23,14. 17
 ἔοικε 132,22 172,28
 ἐπαγγέλλεσθαι c. inf. aor. 7,14
 ἐπάλειψις (coni. ἐπιπρόσθησις) 63,5
 ἐπανιέναι 27,21 156,23 161,26
 ἐπανιστάναι 108,25 pass. 108,24
 ἐπάνοδος 17,16 19,24
 ἐπανορθοῦν 49,13
 ἐπάνω. ἐν τοῖς ἐπάνω 156,12. 16
 ἐπεγείρειν 101,20
 ἐπεὶ initio enuntiati nam 25,20 27,4 cf. μὴ
 ἐπειδὴ 2,20 7,14 8,28 al.
 ἐπέκεινα 29,6 169,26 sqq. 172,23

ἐπέρχεται (ἡ ὄψις) 116,23
 ἔπασθαι (τοῖς γυμοῖς) 95,13 cf. 104,13 (τῇ
 ὁσπρήσει) 90,11 (τῇ θεωρίᾳ) 5,1 εἴ τις
 ἔποιτο τοῖς εἰρημένους 39,13 ἐκείνῳ δ φθλον
 ἐκείνῳ 94,22 ἰδίῳς ἐπόμενον 60,13 ἔχει
 ἐπόμενον 8,19 ἐπόμενον εἶναι 3,18 lo-
 gico 59,23 62,9 110,26 137,26 139,17
 149,2 153,11 161,18 cf. ἄτοπον
 ἐπί. (ἀήρ) ἐπὶ μεζονος ὄγκου (v. adnot.)
 105,23 ἐπὶ τινος saepe coniungitur cum
 verbis dicendi — cf. ἀληθές, τάδε
 ἐπιβουλή 10,21
 ἐπιγράφειν 2,3
 ἐπιγραφὴ (βιβλίου) 2,1
 ἐπιδήλως 33,18
 ἐπιέναι. ἔπεισι (ἡ ὄψις) 156,13 e coni.
 118,12
 ἐπιζητῆσαι ἂν τις 85,13 171,19
 ἐπικάλυμμα e coni. 102,12
 ἐπικαλύπτειν (opp. ἀποκ.) pass. 102,5
 ἐπικεῖσθαι 18,16
 ἐπικουρεῖν 102,23
 ἐπικουρία 98,18 100,10 109,12
 ἐπικρίνειν 141,14. 19 142,13
 ἐπίμηχανᾶσθαι 98,22
 ἐπιμνησθῆναι 79,16
 ἐπιμύειν 17,14 18,2. 6 28,23 29,1. 3
 ἐπίνοια (ἀριθμοῦ) 11,9 12,26 τῇ ἐπινόῳ
 χωριζόμενα τῶν παθῶν λαμβάνεσθαι 111,18
 ἐπιπολάζειν 71,5
 ἐπιπόλαιος (coni. ψευδής) 69,11
 ἐπιπολῆς. τὸ ἐπ. χρώμα (Ar.) 60,20 62,
 20 cf. βάθος
 ἐπιπροσθεῖν 65,18
 ἐπιπρόσθησις 61,9 62,12 ἄλλου ἄλλῳ
 63,5 cf. not. 65,16
 ἐπιρρεῖν 98,21
 ἐπισκοπεῖν. ἐπισκέψασθαι 6,26 ὕστερον
 ἐπισκεπτέον 65,24
 ἐπισκοπεῖν τι 18,14 137,18
 ἐπιστήμη 12,11 75,13 sqq. 159,21 sqq. τὰ
 κατὰ τὰς ἐπ. 12,5 (coni. θεωρία) 13,11
 ἐπιστρέφεισθαι εἰς animadvertere 57,18
 ἐπίτασις (opp. ἀνεσις) 53,3
 ἐπιτέμνειν. ἐπιτετμημένως 150,18
 ἐπιτήδειος 101,23
 ἐπιτηδείότης 44,26 68,15. 28
 ἐπιτιθέναι pass. 55,23 57,14 65,16 not.
 83,20 (opp. ὑποτιθέναι) 56,5
 ἐπιφάνεια 44,11 sqq. (ποσόν) 49,16 (πέρας
 τοῦ σώματος) 49,12. 14 cf. σῶμα

www.libtool.com.cn

ἐπιφέρειν *addere* 5,9. 11 15,12 61,1 62,11.
26 85,12 89,10 93,4 94,11 101,13 111,
11 113,1 139,1 141,8 145,1 155,2 160,1
162,3 163,3 164,2 (τὴν αἰτίαν) 9,19
163,5 τὸ ἐπιφερόμενον 22,5 τὸ ἐπενεχθέν
25,9
ἐπιχειρεῖν *argumentari* 114,14 146,3 ἄλλως
39,16 ἀπό 127,8. 12 161,14 εἰς 136,5
(ἐνδόξως) 157,1 πρὸς 40,3 104,24
ἐπιχειρήσις 86,7 108,6. 9 139,11. 13 143,
10 148,25
ἐπομβρία. ταῖς ἐπομβρίαις 76,3 ἐν ταῖς
ἐπ. 76,12
ἐπος plur. 23,8. 10 24,3 97,3
ἐργασθέντα πως 46,20
ἐρυθρόν 143,21 144,9. 15
ἐρωτᾶν 172,29 τὸν . . . λόγον ἐρωτώμενον
172,28
ἔστε 118,8 125,5. 9. 10
ἔσχατα def. 113,25 sqq. 138,13 sqq. ἔσχα-
τόν τι 44,12 49,6 (opp. πρώτον) 168,
30 sqq. cf. αἰσθητήριον αἰσθητός ὁρατόν
πῆρας
ἐτερογενής 137,10
ἕτερος. τινός 166,14 cf. 41,20 ἐτέρῳ δέ
καὶ ἐτέρῳ τῆς ψυχῆς 157,16 cf. εἶδος —
θάτερον 64,20 τὸ ἕτερον *ibid.*
ἔτι *adnectens* 28,23 *saepe* ἔτι δέ 1,14 7,22
8,27 al. ἔτι τε 84,2 not.
εὖ. τοῦ εὖ (opp. τοῦ ἀναγκαίου) 10,28
εὐαἰσθητός 98,17
εὐδαίμωνυστος 26,17
εὐήθης 31,8
εὐθρυπτος 71,8
εὐθύ 125,17 c. dat. 110,13 123,6. 10 124,
15 125,25 126,9 133,5 134,12
εὐθύς *adv.* 41,5 135,21 156,2. 10 ἐπ' εὐθείας
19,17 25,23 28,28 30, 14. 15 41,6
εὐκίνητος 30,26
εὐκρατος 109,10
εὐλογον vel εὐλ. ἐστί 30,24 31,3. 21 58,23
72,18 73,31 76,12 104,26 107,5 118,3
124,1. 7. 17. 22 161,8 *regit acc. c. inf.*
sed in altero membro ὅτι 59,15 τὰ λεγό-
μενα εὐλ. 18,17 εὐλογώτερον ἢν 22,23
23,2 εὐλόγως 2,12. 19 9,21 43,12. 21
72,4 75,23 77,1 95,10 104,6 105,15 131,
13 132,23 135,5 sqq.
εὐόριστος 64,25 cf. *adnot.*
εὐπαθής 22,11 28,27 31,28
εὐπορία (τροφῆς) 10,23

εὐρίπιστος 26,21
εὐρίσκειν 172,30 c. acc. part. 46,7 pass.
107,13 154,11 c. part. 147,10
εὐυποληπτότερον *Arist. expl.* 26,20 cf. 36,1
εὐφθαρτος 28,26
εὐφύλακτος 71,8 εὐφυλακτότερον (*Arist.*,
var. εὐφυλακτικώτερον) 26,16 cf. 36,1. 2
εὐώδης 99,1 sqq. 165,27 εὐώδες 83,8. 19
not. 130,10 163,22
εὐωδία 93,18 99,3 102,22 109,9
ἐφαρμόζειν *intr.* 170,13. 14 171,1 172,18
ἐφεξῆς 6,2 53,2. 14 71,16 117,19 165,22
ἐφίστάναι τινί 26,5
ἔχειν (αἰσθῆσιν) 150,7 ἔχει τε καὶ δέχεται
45,5 52,2 ἔχον ἐξ οὗκ ἔχοντος γινόμενον
132,4 πλέον ἔξει 61,3 ἔχων δεδειγμένον
58,24 ἔχει καίμενον 137,11 *eodem sensu*
simplex ἔχων 8,18 περί 163,10 πῶς
ἐπὶ τῆς ὁψεως ἔχει 130,2 ὡς εἶχεν ἐπὶ
132,16 *sim.* 52,12 124,1 125,24 126,8
134,24 149,25 153,3 154,8. 9 159,24
ὁμοίως ἔχειν καὶ ἐπὶ 117,12 al. ἔχει
suppl. ὁμοίως καὶ ἐπὶ 125,26 141,23 εἰ
καὶ ἐπὶ τῆς ὁψεως οὕτως (sc. ἔχει) 123,
12 cf. 37,7 ὁμοίως ἔχει καὶ περί 116,25
οὐ γὰρ ὁμοίως ἦ τε ἀλλοίωσις ἔχει 132,20
cf. 54,17 134,19 145,6 οὐχ οὕτως δέ
ἔχοντος 36,19 οὕτως δέ ἐχόντων 171,14
τούτων δέ οὕτως ἐχόντων 169,23
ἔψειν *pass.* 70,3. 4 71,3. 11 75,26
ἔψησις 70,5 89,26
ἔως τινός 31,20 ἔ. ἄν 125,7

Ζηλωτός 12,3
ζητεῖν 53,2. 14 109,23 117,19 135,26 153,
23 157,1. 13 162,22 *pass.* 113,16 123,
12 124,3 ἢν τὸ ζητούμενον 156,25 159,
13 ζητητέον 29,20 ζητεῖν c. *inf.* 14,19
ζήτησις 11,22 14,4
ζωή 5,5 6,24 al. cf. ζῶον
ζῶον (*dist.* ζώην ἔχοντα) 2,12 5,8 6,1. 23
7,12 (*dist.* ψυχὴν ἔχοντα) 3,5. 19 sqq.

*H *solutionem problematis adnectit* 32,13
85,14 al. *aliam interpretationem adnectit*
51,5 94,18 118,23 153,21 156,16 171,
23 al.

www.libtool.com.cn

ἡγεμονικόν 167,6

ἡδη *logice* 10,27 13,8 al.

ἡδύς. τῶν καθ' αὐτάς ἡδαιῶν ὁσμῶν 102,26 ταῖς ἀπλῶς ἡδαίαις ὁσμαῖς 102,28 (coni. προσηνής) 54,9 (opp. ἀηδής) 96,8 sqq. (opp. λυπηρός) 102,18 τὸ ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρόν 9,23 95,13.25 96,6.12 97,15.22.23 98,4.9 102,21 106,13.15 τὸ ἡδὺ καὶ λυπηρόν (om. articulo) 97,25 104,3 106,17 τὸ ἡδὺ τε καὶ ἀηδέες 104,15

ἡλίκος 155,25 sqq.

ἡλιος 156,3.7.15 de eius colore 55,22

ἡμιόλιος 54,6

ἡμισυς 124,10.12

ἡρμεῖν 16,14.19 17,2.12.13

ἡσυχάζειν 8,1

ἡτοι. φάος ἡτοι φως 45,14 ἡτοι . . . ἡ 15,5 30,22 35,26 57,17 78,25 91,7 97,15 106,7 107,12 164,10 172,3.4.5 not. (raro ἡ . . . ἡ)

ἡττον. ἀπὸ τοῦ ἡττον ἔδειξεν 161,14 cf. μάλλον — ἡκιστα διαφανής 46,13

ἡχος 146,20

θάλασσα 90,27

θάλλειν 27,14

θάλα 11,22

θάλατρον 58,6

θεῖον 46,3

θερμαίνειν 52,23 69,7 98,24 130,14 134,13 pass. 69,19 71,2.3.10.11 130,15 134,14

θερμός. τὸ θερμόν 21,20 (opp. ψυχρόν) 40,9 72,23 sqq. θερμά ψυχρά 83,17 cf. 6,12

θερμότης 69,7.8 72,10 73,15 sqq. 74,24.26.27 76,28 88,14 89,19 95,5 99,6 109,10.16 plur. 109,25 137,6 (opp. vel coni. ψυχρότης) 44,23 78,12 109,16.25 137,6 cf. σύμφυτος

θέρος 67,8 τοῦ θέρους 76,1 θέρους 76,5 ἐν τῷ θέρει 76,8

θέσις 127,9 sqq. (coni. σχίσις) 50,19 (coni. διάστημα) 128,1 (ἡ παρ' ἀλλήλα) 65,16 ποιά 127,9.12.24

θεωρεῖν 112,11

θεώρημα 161,1

θεωρητικός (φρόνησις) 12,7

θεωρία 6,2.7 (περὶ) 2,4 4,9 5,1.16 6,13

11,8 14,9 αἰσθησιν τῶν ἐν θ. 14,4 (opp.

πρᾶξις) 11,4 12,4 (coni. ἐπιστήμη) 13,11

(φυσική) 7,1 (τῶν ἱατρικῶν) 7,2

θηλυκῶς ἐκφέρειν 151,1 σχηματίζειν 152,6

θρεπτικός (χυμός, coni. τρόφιμος) 96,4

τὰ θρεπτικά 105,4 (δύναμις) 3,14 9,25.

27 (ψυχή) 3,20 78,10 τὸ θρεπτικόν

9,28 10,1.7 sqq.

θρέψις 107,23

θρύπτεσθαι 66,13

θρύψις 66,15

θυμῖαν pass. 38,6 93,20 103,13 130,13

θύραθεν 100,10

ἱατρική 7,3

ἱατρός plur. 7,1 107,4

ἰδιος 52,5 99,16.17 100,6 130,17 159,15.

17 αἱ ἰδιοὶ 2,14 τὰς ἰδίους (ἰδίας M)

4,11 sed ἰδιαὶ 2,11 τὰς ἰδίας (ἰδίους V)

4,14 (—ους V 5,14) 5,14 98,12 106,24

ἰδιαν 97,24 (opp. κοινός) 2,9 sqq. 4,2 sqq.

5,14 (ἐνέργεια) 2,14 4,11.14 5,14 (φύσις)

97,24 cf. αἰσθητός — ἰδίως 79,13 ἰδίως

ἐπόμενον 60,13 cf. διαφανής — ἰδίᾳ 3,9.

10 (opp. κοινῶς καὶ καθόλου) 1,4 κατ'

ἰδιαν 53,21 119,23 120,3 162,24 166,10

ἰδρώς 29,3

ἱκανός 18,4 26,25 28,21 142,20

ἱνα 34,11 57,9 al.

ἱς 91,17 (σῆψις) 91,16

ἱσάζειν intr. 56,1 pass. 64,19

ἱσόπλευρος (τρίγωνον) 161,3

ἱσος. ἱσα 127,15 sqq. ἱσον ἐστὶ τῷ 20,7

25,8 35,15 75,12 sim. 4,2 61,24 69,20

75,12.17 139,19 151,8 157,21 ἱσως

25,28 134,5

ἱσοσθενής 30,20

ἱσοσκελής (τρίγωνον) 161,2

ἱσοταχῶς 30,4.28

ἱσταται ἡ τομή 110,4

ἱστορεῖν 4,13 130,3 pass. 72,3

ἱστορία (coni. διαίρεσις) 4,14 cf. μάθησις

ἱσχειν 45,19 70,1.5

Καθαρός (coni. εὐκρινής) 67,13

καθίργειν 23,15

καθίκαειν (πύροι) 41,5

www.libtool.com.cn

καθίστασθαι (ἐν μέσῳ) 64,23 137,1
καθό 45,5 48,1.3 73,6 78,4.6.20 82,23
88,18 sqq. 90,19 103,14 107,3 165,8.9
sequitur κατὰ τοῦτο 48,12 73,11 89,9
(om. ἐστὶ) τῶν σωμάτων, καθὼ σώματα
44,10 sim. 44,19 49,1 sqq. 51,24 73,10.
23 77,5 78,19 86,1 98,5.6
καθόλου 3,11 11,27 27,23 40,9 41,9 56,
18 71,27 72,13 77,15.19 86,21 98,9
137,9 (coni. κοινῶς) 3,9 cf. ἰδίᾳ — οἱ
καθόλου λόγοι 41,10 τὸ κ. 112,12
καθομιλεῖν pass. 25,19
καθόσον cf. ὅσος
καθότι 26,12
καί(τοι) 156,5 171,7 119,1 κ. γε 70,4 c.
part. 37,15 80,10 82,23 90,25 144,4
καίτοι σύνθετον 144,18
καλεῖν. καλούμενος 66,17
καπνώδης 40,10 92,17 sqq.
κάρυα 69,18
κατά. τὰ κατὰ τοῦ ὕδατος 31,1 93,9 cf.
αὐτὸς μέρος μικρὸς μῦρον — κατὰ τι
149,16 periphrasi genetivi inservit ἡ
κατὰ τὰ χρώματα διαφορά 53,16 al. cf.
αἰσθησις ἐνέργεια
κατακαλεῖν. ἀπὸ ξηρῶν καὶ κατακεκαυ-
μένων 76,10
καταλαμβάνειν de oculo 17,20 19,1.9
καταλείπειν 79,20 sqq. (ὁ καταλειπόμενος)
10,13 19,16 20,1 33,18 118,17 152,1.
10.21 153,14
κατάλληλος 83,25 καταλληλότερον καὶ
σαφέστερον ἢ ἡ λέξις ἔχει 145,21 ἔστιν
καταλληλότερα (καταλληλότερον fort. recte
APa) καὶ φανερώτερον ἔχουσα ἡ γραφή
101,5
καταμετρεῖν 115,21.22.23.24 pass. 115,20
κατανάλῳσαι 28,21
καταριθμεῖν 81,14 ἐν 81,16 med. 6,6
κατασκευάζειν 132,18 136,6 139,18 141,6
146,3.29 ἐκ 148,1
κατάστημα 109,8
καταφέρειν pass. 7,28 90,14 ἐπὶ τὸ λέγειν
16,7
καταψύχειν. καταψυχθεῖσα 7,27
κατεργάζεσθαι. κατεργασμένοι pass. 99,2
κατεργασία 107,23
κατέχειν (τόπον, τὸν τόπον) 29,13.25 30,1
κατηγορεῖν τινος 44,4 149,23 κατὰ 89,11
114,15 149,22 ἐπὶ 64,14
κατισχύειν 64,20

κάτοπτρον 20,9.11 58,13 168,5
κάτω. εἰς τὸ κάτω 7,27 31,1
κάτωθεν 127,26
καῦμα 76,8
κέγχρος 64,8 116,21 sqq. 117,24.25 155,24
κείσθαι 127,11 κείται c. inf. 151,23 152,6
154,3 τὸ ἅμα ἔκειτο εἶναι ἴσον τῷ 157,
21 κείται ἡ ὁσμὴ γίνεσθαι 105,12 ἐν
ᾧ τις ἔκειτο αἰσθάνεσθαι 154,1 αἰσθησις
εἴη κειμένη γίνεσθαι 164,19 κείσθω τοῦτο
καὶ μενέτω 43,10 κείται ὅτι 96,5 139,7
εἰ εἴη κείμενον τό 146,14 τὰ κείμενα
139,1 145,1
κενόν 29,13 κενῶς λέγεται 21,18
κέντρον 165,20 (τὸ ἐν τῷ κύκλῳ) 165,18
κεραυνῶσαι (cf. κινεῖν) κεκράσθαι 91,26
(dist. μεμιχθαι) 64,14 (coni. μεμ.) 91,18
136,14 144,3 (coni. συγκαίμενα) 136,
20
κέρας δὲ καὶ τὸ χελώνιον διαφανῆ ἐργασθέντα
πῶς γίνεται 46,19
κεράτιον e coni. 103,13
κινεῖν (coni. ἀλλοιοῦν) 75,6 κινεῖσθαι κινή-
σις 143,15 (τὴν αἰσθησιν) 110,11.14
119,24.25 120,4.20.24 126,5 131,14
146,8 (τὴν ὁσφρησιν) 168,20 sim. al.
(τὴν ὄψιν) 53,25 (τὸ πάθος) 135,10
sim. al.
κίνησις. πᾶσα κίνησις ἐν χρόνῳ 30,2 (ψό-
φου) 11,18 (coni. πάθος cf. s. πάθος)
135,9 (coni. φορὰ) 131,14 (coni. τρίψις)
52,21 ἡ ἄνω κ. 30,26
κινήτικος 35,7.11 45,17 59,7 75,10 78,
21 110,8.16 (coni. μεταβλητικὸς) 10,17
cf. ποιητικὸς
κιρναμένων 138,9
κοιλία 108,11 sqq.
κοιμᾶσθαι 148,15
κοινός (ὄρος) 172,11 cf. ἴδιος αἰσθητός —
τὰ κοινά 112,5.7 τῶν μηδὲν ἐχόντων
κοινόν 167,18 κοινῶς cf. καθόλου —
κοινότερον ἐκχρηται τῷ ὀνόματι 25,18
cf. 8,6 ἀπὸ κοινοῦ εἴρηται 101,4
κοινωνεῖν 45,10 46,4 89,1 91,10 94,6
105,2.5
κοινωνία 137,22
κονιορτός 46,18
κόπρος 108,1
κορενῶσαι. κεκορεσμένων 96,9
κόρη 17,8 18,14.21 19,8 23,17 24,1.16.21
27,7.12 58,2.10 59,11 60,4 cf. ἐμπέπειν

κορυφή cf. βάσις
κόσμος (καὶ τὰ ἐν αὐτῷ) 11,7
κοῦφος 79,9 cf. βαρύς
κουφότης plur. (opp. βάρη) 109,25
κράσις 55,7 65,1
κρατεῖν pass. 52,24
κρήνη cf. πηγή
κρίνειν 111,20 sqq. 165,9 167,1.19 τὰς
διαφοράς 36,17 163,14.15 164,13 de
sensu 58,2 141,16.22 142,5 sqq. ἡ κρι-
νουσα αἰσθησις 141,11 sqq. 142,10
κρίσις 142,24 167,22 sqq. (opp. πάθος)
167,24
κριτήρια 111,26
κριτικός 9,11 85,14 86,2 142,3
κρούειν (ὄργανον) pass. 146,19
κύαθος 118,1
κυβερνητική 7,5
κύβος 86,1
κύκλος 86,19 sqq. 165,18 τῇ κύκλῳ κινήσει
86,21
κυκλοτερής 24,1
κύριος (δόξα) 63,6 κυρίως 4,5 107,6 κυ-
ρίως λέγεσθαι 45,12 64,14 105,18 cf.
ἀπλῶς πρῶτως — κυριώτατα καὶ μάλιστα
47,13
κωλύειν 66,14 136,12 158,25 οὐδὲν κω-
λύει 126,3 133,17 sim. 63,7
κωμικός 97,2
κῶνος 28,4.5.6 29,12.21 sqq.

Λαγωῶν 18,12

λαμβάνειν 111,19 149,16 sqq. 151,2 154,11
155,12 157,24 165,12 sqq. 168,6 169,13.
15 170,4 sqq. (δόξαν) 11,27 τὸ c. inf.
44,8 71,9 124,17 140,20 144,22 160,22
c. acc. c. inf. 35,25 43,17 71,18 111,3
164,20 δτι 47,22 51,19 70,24 116,17
133,14 163,18 (coni. ὑποτίθεσθαι) 4,21
τοῖς πρῶτοις ληφθεῖσιν 137,26 λαβὼν ὡς
φανερῶς οὕτως ἔχοντα 95,2 cf. γινώριμος
ἐναργής — λαμβάνειν de oculo 58,12 sqq.
αὐτῆς καθ' αὐτὴν λαμβανομένης 136,17
sim. 119,17 165,3 (coni. χωρισθῇ) 117,
16 (ἀνάπαλιν) 56,1
λαμπρός (coni. πυρῶδης) 52,16 †
λανθάνειν (τὴν αἰσθησιν) 120,15.17 αὐτὸν
ἐαυτὸν δτι 147,26 λήσεται τις αὐτόν, δτι
148,6 sim. 148,14.16

λέγειν πᾶρά 45,12 ταύτην (sc. τὴν αἰσθη-
τικὴν ψυχὴν) ἐν τῇ καρδίᾳ λέγει 40,28
λέγω δέ (var. δὴ) 111,17 λέγω δὴ (var.
δέ) 47,25 ἔστι δέ δ λέγει 5,13 131,21
134,21 139,21 144,2 165,24 sim. 25,4
150,18 158,22 167,8 ἔστιν οὖν τὸ λεγό-
μενον 42,10 sim. 10,6 52,8 61,7 94,18
118,23 146,7
λεῖος 58,12 83,25.26 91,18 (opp. τραχέα)
83,16 τὸ λειον varia significat 84,17
(coni. περιφερής) 85,7
λειότης 17,8 plur. (opp. τραχύτητες 83,
7.10
λείπειν *desse* 74,8 77,25 λείπεται c. acc.
c. inf. 138,7
λέξις 10,2 21,3 82,13.17 145,21 151,22
152,6 158,22 159,18 161,21 cf. ἀκλόουθος
λεπτός 28,22 sqq. 57,10 sqq. (opp. πυκνός)
50,27 (coni. ἀσθενής) 58,15 (coni. εὐ-
παθής) 22,10 (ἀθήρ) 108,4 τοῦ πυρὸς τὸ
λεπτότατον (i. e. φῶς) 23,14.17
λεπτότης 23,21 26,22 28,22 71,5.11 (coni.
δλιγότης) 98,17
λευκός 54,3 sqq. 143,4.6 144,14 145,12 sqq.
149,19 156,18 (χρῶμα) 52,19 eius origo
53,12 sqq. τοῦ τε λ. καὶ τοῦ μ. 53,14
cf. 18 56,9 al. τοῦ λ. τε καὶ μ. 53,17
55,11 sqq. cf. 54,16 τὸ λευκὸν καὶ τὸ
μέλαν 142,17 cf. 142,3.14 (i. q. μά-
λιστα ὁράτόν) 77,13 (coni. ἀφρώδης) 52,
21 cf. διαφανής
λέων 18,12
λήθη plur. 8,4
ληπτικός 9,12 not.
λήψις. τῇ τῶν εἰδῶν τῶν αἰσθητῶν λήψει
37,21 (v. adnot.)
λ(αν 119,10
λ(θος (διαφανείς) 44,1 cf. 27,1
λιπαρότης e coni. 79,6
λογικός 13,2.6 (δείξις) 171,12
λόγος *oratio* def. 12,14 13,9 cf. φωνή — αἴτιος
τῶν μαθήσεων 13,8 *ratio* 144,13.18 (μύ-
ξεως) 65,14 56,2 *musici* 54,12 sqq. τῷ
λόγῳ (opp. κατὰ τὸ ὑποκείμενον) 55,5 κατὰ
τὸν λόγον καὶ τὴν δύναμιν 167,3 κατὰ τὸν
λόγον μέντοι καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὸ τί
ἦν εἶναι (opp. κατὰ τὸ ὑποκείμενον)
166,18 sim. 166,11 167,1 cf. ἀριθμός —
ὑπὸ τὸν τοῦ χρώματος λόγον 52,2 τὰ ἐν
λόγῳ τινί 54,8 ἐν λόγῳ τῆς ὑπεροχῆς 54,10
ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ (περὶ) 54,7

131,19 cf. 155,10 κατά τὸν αὐτὸν λ. 40,19
 λοιμώδης (κατάστημα) 109,8 ἐν ταῖς λοιμώδεσιν (sc. νόσοις?) 99,14
 λύειν 17,3 pass. 76,17.21 e coni. 95,9 λύεσθαι τὴν συνέχειαν 30,10] (τὴν ἀπορίαν, τὰ ἀπορούμενα sim.) 114,23.24 112,20 113,2.12 162,16 λύοιτο δ' ἂν ἐν 147,2
 λυμαντικός 23,16
 λυπηρός cf. ἡδός
 λύσις (ἀπορίας, τοῦ ἀπορούμενου) 113,9 sqq. 130,3.5.10 146,6.28 165,21 168,6
 λυτικός 16,8
 λύχνος 33,16
 λυχνοῦχος 23,11

Μάθημα. ὡς δοκεῖ τοῖς ἀπὸ τῶν μαθημάτων 25,20
 μαθηματικός (σῶμα) 111,15.16.17 μαθηματικοί 28,2.12
 μάθησις 14,5 plur. 13,8 (coni. ιστορίαι) 12,12 μάλα. μᾶλλον . . . δευτέρως 86 46,5 τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἶναι 53,6 ἀπὸ τοῦ μᾶλλον ἐπιχειρῶν 161,14 τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον μῖξι τοῦ ἐναντίου 45,26 argumentari κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον 108,6 139,13 μάλιστα τε καὶ πρῶτον 43,13 cf. κυριώτατα — καὶ εἰ μάλιστα 167,10 εἰ καὶ οἱ μάλιστα 73,24 171,16
 μαλακός cf. σκληρός
 μαλακότης plur. (opp. σκληρότης) 110,1
 μαλακτός 46,21
 μανότης 44,23
 μαρτυρεῖν 91,19
 μαρτύριον 71,21 72,15
 μάτην 30,25
 μέγας (coni. μικρόν) 45,1 μέγιστον cf. ἀνεπαίσθητον ἀναίσθητον
 μέγεθος (coni. σῆμα) 11,14 58,2 83,6.9 84,11 sqq. (ψόφου) 11,17 cf. ἀναίσθητος μειοῦν pass. 152,22 cf. αὔξειν
 μείωσις cf. αὔξεισις
 μέλας 54,3 (χρῶμα) 53,13 τὸ μέλαν 77,13 143,6.8 144,15 145,12 sqq. μέλανα τε καὶ ἐν στερεῇ χρώματος 52,25 τὸ μέλαν καὶ τὸ λευκόν 142,5
 μέλλειν c. inf. fut. 35,21 126,6 ἡμελλεν 32,14 c. inf. praes. 43,12 136,5 τὰ μέλλοντα 12,1

μέλος 117,1 sqq.
 μένειν (opp. συγγεῖσθαι) 58,14 cf. ὀρίζειν μέντοι 10,15 39,10 al. οὐ μέντοι 17,6 125,13 144,13 cf. 9,7
 μερίζειν. μεμερισμένως καὶ κατὰ μέρος 128,20
 μεριστόν 133,15 171,1 172,2
 μέρος. μέρει τε καὶ ὀργάνῳ 162,20 cf. δύναμις — ἀνὰ μέρος 11,8 ἀπὸ μέρους 155,1 κατὰ μέρος 151,12 cf. μερίζειν
 μέσος (δρός) 172,13 εἰπὼν διὰ μέσου 155,1 159,22 161,25 διὰ μέσου τινός 83,22 105,6 106,3 168,17 169,2 ἐν μέσῳ 27,2 81,8 128,14 153,4 cf. καθίστασθαι — κατὰ τὸ μέσον 30,13
 μεσότης 9,10
 μεταβαίνειν 88,7
 μεταβάλλειν 64,21 74,14 al. pass. 107,25 117,25 cf. πάσχειν — intr. 7,21 50,20 69,22.23.28 89,26 105,22 117,26 118,2 132,12 133,15.16 134,1
 μεταβλητικός (coni. κινητικός) 10,17
 μεταβολή 38,9 67,17 69,14.19 70,1 89,26 90,1 91,16 93,1 105,21 107,14 108,12.15 133,18
 μεταδιδόναι. μεταδίδεται ἡ κίνησις 129,19
 μεταξύ locali sensu 35,20 59,14 104,21 132,22 al. καὶ τούτων ἐμνημόνευσεν ἐν τῷ μ. 156,24 τὸ μεταξύ διάστημα 31,24 126,23 de eis quae media sunt inter obiecta et sensus τὸ μεταξύ τοῦ τε αἰσθητοῦ καὶ τῆς αἰσθήσεως 123,20 τὸ μεταξύ τοῦ τε ὀρωμένου καὶ τῆς ὀρώσεως ὥσεως 35,9 sim. 131,18 cf. ἀήρ διαφανές — brevius τὰ (τὸ) μεταξύ 62,11 105,12 τὸ μ. σῶμα τῆς αἰσθήσεως αἴτιον 131,22 sensus fit διὰ τῆς κινήσεως τοῦ μ. 62,15 διὰ τινος μεταξύ 135,6 168,20.21 sim. 10,13 104,23 cf. μέσος — de mediis inter ἐναντία qualitatibus 65,26 66,4 113,26 sqq. 142,25 143,17 sqq. 144,12 (τὰ μ. χρώματα) 52,27 53,14 55,16 56,15 82,4 (χυμοί) 80,27 81,10 (χρόνος) 146,9.22 147,2
 μεταφέρεσθαι 127,16 translate ἀπὸ 95,21 105,16 = κατὰ μεταφορὰν λέγεσθαι 95,22
 μεταφορά 96,2 cf. Add. ad. 95,22
 μετέρχεσθαι. μεταλήλυθε (ἐπ') 24,13 162,16
 ματιέναι ἐπ' 41,8 70,17 111,2 157,2
 μετόπωρον. μετοπώρου 76,1 τοῦ μετοπώρου 76,7

μέγρι 28,7 32,21 35,20.23 36,21 sqq. 128,24
 μή. δε μή 69,14 ότι μή 3,16.19 15,16
 20,18 22,19 31,16 35,26 36,9 39,26 42,
 26 43,24 49,21 56,3. 17. 18 58,23 62,10
 65,8 70,2 77,28 86,7 89,9 90,7. 21 93,
 11.23 101,24 107,5 108,9.17 113,6 114,
 14 127,8. 14 130,2 132,19 133,20 137,
 15 139,11 140,1 143,10 144,24 146,6.
 15. 18. 29 154,5. 15 158,6 159,5. 19. 22
 161,13 ότι μηδέ 48,5 58,24 86,17 104,
 18 107,21 117,14 146,10 149,1 153,24
 156,15 sed ότι οὐδέ 137,16 ότι μηδαίς
 (sed οὐδαίς 99,10) 147,4 149,1 155,21.
 22 156,13 159,3 170,10 171,24. 25 ότι
 μηδέτερον 94,1 169,15 ότι μηδέπω 25,
 27 ότι μήτε 93,28 121,26 146,12 150,
 15 διότι μηδέ 47,9 ἐπεὶ μή 1,12 18,5
 35,25 41,17 75,20 sed ἐπεὶ οὐκ 36,11
 sim. 48,19 ἐπειδὴ μηδέν 44,11 post
 relativum μή, μηδαίς etc. 52,25 64,1
 82,16 96,22 147,9 149,18
 μηδέ, μηδαίς, μηδέτερος cf. μή
 μηκέτι logice 51,13 cf. οὐκέτι
 μῆλον 156,1 165,26 167,13
 μήν. οὐ μὴν 26,11 35,13 49,14 68,10. 19
 al. c. part. 49,14 ἄλλο μὴν 81,19 cf.
 ἀλλά
 μῆνιγξ expl. 34,14
 μὴνύειν 12,29
 μηνυτικός 98,6
 μήποτε 19,12 40,18 (post ἀπορεῖ) 101,10
 μήτε. ότι μήτε ... μὴθ' ότι 121,26 μήτε
 ... καὶ corruptum 82,1
 μῆγμα 68,11
 μίγνυναι pass. 34,12. 13 136,16 sqq. 138,
 8 sqq. 140,5. 6. 23. 24 141,1 144,7 sqq.
 (coni. μεταξὺ ὄντα) 143,20. 27 (δι' ὅλου,
 δι' ὅλων) 64,15. 25 65,2
 μικρός. κατὰ μικρόν 61,27 κ. μικρά 60,
 14 (opp. ἀθρόον) 60,7
 μικρότης. διὰ μικρότητα (var. σμικρ. cf. s.
 σμικρ.) 67,22. 23 118,10 cf. ἀναίσθητον
 ὁράτον
 μικτός 79,5 137,5 138,7.11. 12. 24 143,22
 μῆξις 46,8 51,2 55,2 72,10 77,28 79,8 81,8
 82,4.6 95,10 136,23 sqq. 144,5. 7 (ποιά)
 47,12 53,7 77,18.25 80,25 (coni. παρά-
 θεσις) 55,6 — (κατὰ παράθεσιν) 63,21 sqq.
 (τῶν ἐναντιῶν) 53,15 56,9 80,25. 26 81,
 2. 5. 11 137,10 143,18 144,6 (τοῦ ἐναν-
 τίου) 45,26 (τῶν ἄκρων) 81,9 (τοῦ πλεί-

ονος) 142,26 (τῶν χρωμάτων) 59,17.
 22 60,20. 23 61,11. 16. 22 62,9. 13 63,
 2 sqq. 65,5 (τῶν χρ. καὶ τῶν χυμῶν)
 82,8 διὰ παντός 64,13 cf. παρουσία
 μισητός 12,3
 μνήμη 5,27 etc. 7,11 167,20 plur. 8,3
 μνημονεύειν 56,16 66,21 84,12 97,2 146,
 16 155,22 156,24 157,19 173,11
 μοῖρα 45,23
 μονή (opp. ἀφάρσεις) 69,21
 μονοῦν pass. (coni. χωρῆειν) 118,19
 μόριον 3,23 4,15 149,6 sqq. al. (ψυχῆς)
 3,10 (coni. ὄργανον) 164,20 κατὰ μόριον
 149,16 sqq. κατὰ μόρια e coni. 129,11
 cf. 57,8
 μοχθηρός cf. ἀηδής
 μύειν 57,12. 13
 μυριοστός 116,22 117,24 155,23
 μύρον plur. 98,2
 μυωπίζειν pass. 58,17. 19

Ναός 58,6
 νέμεσθαι 104,3
 νεογνός 27,9
 νεῦρον 68,12. 13 70,10
 νέφος 52,23
 νοεῖν 111,25 112,3. 8 c. acc. part. 88,12
 pass. 112,6 cf. λαμβάνειν
 νοητός 111,24 112,2
 νομή 142,26
 νόσος 6,12 7,22
 νότιος. νοτίος 76,2. 9
 νοῦς 112,8 sqq. τῷ νῷ 112,2.7 νοῖ 112,4
 (v. adnot.) (coni. φρόνησις) 12,17
 νόκτωρ 31,8 saepius νοκτός
 νῦν logice 28,22 69,16 135,3

Ξανθός 165,27
 ξηρόν 21,21 72,21 sqq. al. ξηρά ὑγρά 6,12
 83,17 (τὸ ἐν χυμοῖς) 66,24 cf. ἔγχυμον
 ξηρότης 44,23 73,14 sqq. 74,18 75,25 76,
 16 77,3 90,21 sqq. 92,3 sqq. 106,1 plur.
 110,1 137,6

†0. de articulo modo posito modo ommissio
 cf. ἡδὺ λευκόν et τὸ τραχὺ καὶ τὸ λείον

www.libtool.com.cn

καὶ δὲ 84,16 coniungitur cum nomine
praedicativo δε ἔστιν ὁ ὁρᾶν 20,11 25,10
ἡ ... κίνησις ἔστιν ἡ τοῦ ὁρᾶν αἰτία 35,11
αὐτὴ δὲ ἡ τῶν ψόφων ἀκουστικὴ 37,10
sim. 26,6 37,18. 19 38,21 44,22 45,4
49,14. 22. 25. 28 50,1 al. e coni. 46,11
— repetitur aliis interiectis τό 138,2
ponitur ante relat. τὸ δι' οὗ 9,16 27,5
29,21 τῶν δι' ὧν 55,27 τὰ δι' ὧν
100,4 τοῦ ἀφ' οὗ 28,25 sim. 33,16 34,
21 36,14 42,18 52,15 64,19 83,18 98,9
99,8 105,21 130,9 131,1. 18 134,9 144,8
149,14 154,2. 24 157,8 158,12 168,29.
30 169,7. 8. 19. 20 170,5 171,8. 10 172,
5. 6. 7. 9. 10 e coni. 50,25 interdum
τούτου ψ 26,14 sim. 50,25 — articulus
totis enuntiatis praepositur αἰτίαν ...
τὴν δι 2,13 107,3 τὸ δι 26,10 125,1
159,19 171,26. 27 τὸ πρὸς τί ἀντιπερι-
ίσταται 29,20 sim. 38,10 157,2 161,4
periphrasi inseruit τὰ κατὰ τὰς ἐπι-
στήμας 12,5 τὰ ἐν θεωρίᾳ 14,4 τὰ τοῦ
ὀφθαλμοῦ 27,11 cf. 32,21 τὰ τοῦ ἀκού-
οντος 36,18 — τὸ ἀκούον (pro ὁ ἀκ.) 125,
25 τὸ ὁρᾶν 152,18 cf. s. ὁρᾶν
δῆλος 84,15 sqq. 85,20 105,23
ὅδε 92,2 133,23 al. ὅδε ... ὅδε 68,15.
19. 20 69,2. 3 157,9. 10. 24. 25 163,10.
11 167,7 τότε (opp. ἄλλο) 86,19 136,4
(opp. τοῦ ἐτέρου) 143,17 τότε τι 30,4
68,19 157,24 ἐπὶ τότε 170,1 sqq. 172,22
ἰδοιπορεῖν 23,11
ὁδόνη Emped. expl. 23,24
οἰκεῖος 46,9 66,15 73,16 79,15 87,8 109,
16 (coni. προσεχής) 87,10 (coni. ὠρι-
σμένος) 45,19 49,5 (opp. ἀλλότριος) 12,20
(αἰσθησις) 41,16 142,22 143,7 (αἰσθητόν)
144,22. 23. 25 168,22 (γένος) 145,24
(δύναμις) 160,6 (ἐνέργεια) 101,24 160,19
(ὅρος) 48,17 (πέρας) 49,1. 4. 5 (τέλος)
48,22 (φύσις) 41,19 106,21 117,23
(χρῶμα) 43,2. 21 45,18 47,10 49,2 50,
5 sqq. 52,4. 14
οἰκειότης 33,11 47,8 (coni. γειννίασις)
46,4
οἶνος 69,30 70,5 118,1
οἶον 110,9 159,28 160,24 οἶον εἰ 69,5
158,9
ὀλίγος. ἐπ' ὀλίγον 8,29 18,20 31,17 e coni.
58,15 μετ' ὀλίγον 133,26 πρὸ ὀλίγου
20,5 34,15 40,16 56,16 74,17 82,13

104,8 155,4 πρὸς ὀλίγον 93,15 πρὸς
ὀλίγον χρόνον 93,17
ὀλιγότης cf. λεπτότης
ὀλόκληρος 19,22 55,24
ὀλος. ἐν τοῖς καιομένοις ὅλοις (var. ξύλοις)
τὸ ὅλον 116,19 sqq. δι' ὅλου 46,16 δι'
ὅλων 47,1 cf. μινύοναι τρέπεσθαι —
ὅλως 51,8 57,18 70,15 78,24 86,14 97,
20 99,3 100,14 113,20 115,15 138,7
147,14 148,18 155,13. 14 e coni. 137,12
ὁμαλότης 11,19
ὁμβριος (ὕδωρ) 75,27 τὸ ὁμβριον 80,10
ὁμμα. eius γένεσις 39,5 sqq.
ὁμογενής 137,10. 13 138,15 140,25 141,22
142,1. 12 145,3 sqq. 158,15 161,13 167,
16 (coni. ὑπὸ τὴν αὐτὴν αἰσθησιν) 138,
12 cf. 138,24
ὁμοειδής 64,1 142, 12. 22. 24 158,8 sqq.
161,7. 26 162,1
ὁμοιομερής 64,11
ὁμοιόμορφος 24,19 56,12 57,6
ὁμοια 127,18 ὁμοίως δὲ καὶ 11,18 24,16
39,22 65,23 74,3 96,1 141,18 142,4
ὁμοίως καὶ 7,21 83,21 127,25 132,23
137,7 142,18 144,19 150,4 154,26 164,1
elliptice ὁμοίως καὶ τὰ ὁμοια 127,18
ὁμοίως καὶ καθ' ἐκάστην αἰσθησιν 160,9
(cf. 162,21) καὶ ἐφ' ἐκάστης ὁμοίως
162,5 cf. ἔχειν
ὁμοιοσχημῶν 57,5
ὁμοιότης 81,12 82,9 119,11 139,23 145,4
ὁμολογεῖν pass. 162,1 168,13 cf. ἐναργές
ὁμοῦ 91,11
ὁμόφωνος 13,17
ὄνομα (dist. ῥῆμα) 13,15
ὀνομάζειν pass. 98,1
ὀξύς (χυμοί Democriti, opp. γλυκύς) 85,6
τὸ δξύ varia significat 84,17 ὀξύς καὶ
βαρέος 142,4 cf. χυμός
ὀξώδης 83,19 (cf. adnot.)
ὀπηλικόσοῦν 110,22
ὀπισθεν 127,25
ὀποῖος 3,22 55,20 69,16. 22 71,27 83,11
102,10 115,10. 14 116,5 126,18 127,9
164,13 172,14 ὁποῖον δὴ 151,17
ὀποτέρως 126,22
ὀπτική 7,4
ὀπως 89,21 157,2 fin. 10,17. 18 al.
ὀπωσοῦν 127,21
ὀρᾶν. ὁρῶμεν 34,13 ὁραθῆναι 35,22
ὀψεται (ὀφθίσεται Thuroi) 170,3 τὰ

www.libtool.com.cn

ὀρώνα 50,19 τοῖς ὀρώσι igitur vid. neutrius generis 50,22 cf. s. ὁ — pass. (δι' ἀλλήλων) 55,16 60,19
 ὁρατικός 167,5 (δύναμις) 25,6 36,9 37,1 160,9. 24 (ψυχῇ) 36,20 (μέρη) 158,10 τὸ ὅρ. 39,19
 ὁρατός 11,5. 25 12,19 17,9. 17 al. (ἐσχατον) 170,13 sqq.
 ὀργαντικός (σῶμα) 2,16
 ὄργανον 78,11 musica 146,19 (σωματικά) 8,11 (αἰσθητικά) 41,1 (τῆς ἀφῆς τε καὶ τῆς γεύσεως) 40,11 (τῆς ὀσφρήσεως) 102,10 cf. γευστικός μέρος μόριον
 ὀρθός. δύο ὀρθαῖς (sc. γωνίαις) 161,2
 ὀρίζειν pass. 65,26 113,22. 25. 26 114,1. 3 115,4 (coni. περατοῦν) 49,1 ὠρισμένος 49,6 52,14 65,22. 25 114,2 168,28 χρώμα ὠρισμένον τε καὶ μένον 52,17 τὸ πολὺ καὶ μὴ ὥρ. 168,26 cf. ἀναλογία διαφανές οἰκεῖος — ὠρισμένως 57,4. 5 — med. 3, 12. 13 24,8 75,1 141,24 171,16
 ὀρμᾶν pass. ἀπό 11,7 (ὑθεῖν) 15,9 ἐκ 104,6
 ὄρος 84,16 164,13 172,14 173,6 (κοινός) 172,11 (μέσος) 172,13 cf. οἰκεῖος
 ὅς (cf. διό, καθό). — δι' οὐ 130,16 cf. ὁ — relat. ad proxima refertur τὴν ἐπιφάνειαν, ὃ ἐστὶ πέρας 49,12 sim. 97,25 subst. repetitur ὅφ' οὐ πάθους 20,17 ἣν παρουσίαν 132,8 sim. 54,27 131,6 al. — ὅς pro interrogativo δι' ἣν αἰτίαν ἐρεῖ 6,8 12,10 113,22 cf. μή οὗτος
 ὀσμὴ 38,4. 7. 8 39,12 75,22 al. def. Arist. 90,18 eius origo 66,20sq. 77,3 genera 95,21 καὶ δι' ὕδατος 129,10
 ὅσος post πᾶν 132,13 post πάντα 141,16 156,2 ὅσα . . . ταῦτα 17,6 πλεῖστον ὅσον χρόνον 93,18 ἐφ' ὅσον 46,11 ὅσον ἐπὶ τούτῳ 17,17 ὅσον ἐπὶ τῇ αὐτῶν φύσει 118,11 καθόσον 51,15 78,15. 20 103,14 165,3 172,19. 20 sequitur κατὰ τοσοῦτον 47,14 51,15 78,5 105,1 106,1 164,16 165,15 sequitur κατὰ τοῦτο 106,2
 ὅσπερ. ὅπερ ἐστὶν sim. 9,16 22,19 23, 14 al.
 ὅστις 28,2 al. ὅτῳ 46,15 ὅ τι δὴ καὶ ἐστὶ 30,7 subst. repetitur ἥ τις ἣν δόξα 61,9 144,17 cf. 14,9
 ὁστισοῦν 110,20
 ὁστοῦν 68,11. 12. 13 70,10
 ὀσφραίνεσθαι 83,21 94,4 al. ὠσφραντο 129,17 (v. not.)

ὀσφραντικός (πύρος) 101,18 102,4 τὸ ὀσφρ. 37,15 sqq. 38,20. 23 39,18
 ὀσφραντός 37,19 sqq. 65,24 88,7 89,7. 23 90,7. 19 93,16 95,19. 24. 25 96,3. 14. 17 97,10 98,3. 8. 9 101,1. 13 102,17 104,5. 10. 12 105,1 106,6 sqq. 107,3 sqq. 109, 1 sqq. 129,4. 14 132,24 135,2 168,19 cf. ὀσφρητός
 ὀσφρᾶσθαι 37,20 90,10 93,9 100,12. 20 101,1 108,5 ὀσφρησάμενα e coni. 101,16
 ὀσφρησις saepe — περί τὸν ἐγκέφαλον 40, 8 sqq. quodammodo πυρός 37,11 sqq. eius origo 100,2 sqq. 123,3 sqq. καὶ ἐν ὕδατι 90,3 sqq. cf. ἀήρ — quomodo cohaereat cum γεύσει 66,20 sqq. 89,23 (δυνάμει τὰ ὀσφραντά) 37,19 38,21 ἢ κατ' ἐνέργειαν ὀσφρησίς τὸ ὀσφραντόν ἐστιν 37,20 sim. 38,2. 3 39,16 (coni. ὀσμή) 92,16 eius ἡδονή 97,9 cf. 102,19 (ὀσφραίνεται) 83,21
 ὀσφρητός 86,12 129,14. cf. notas ad 65, 24 93,16 95,24. 25 101,1. 13 102,17 106,13 107,20 129,14 168,19 cf. ὄργανον ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει, παρατίθεται τὴν δόξαν 49,11 cf. μή οὗτος
 ὀὕδαμῶς 97,4
 οὐδέν cf. κωλύει, ἄτοπον ὁφελος παράδοξον — (ἔδει) 36,10 (ἐλάττων) 28,22 48,19 (ἦττον) 115,22 (ἐμειοῦτο) 152,21
 οὐδέτερος 30,20 63,27 62,5 e coni. 112,1
 οὐκέτι logice 9,7 10,14 30,21 40,24 42,9 48,13 62,15 85,25 96,20 97,10. 14. 17 126,3 128,6
 οὖν. positio οὐ τὸ αἰσθητήριον οὖν δείκνυσσι 39,2 in epianalepsi protasis 42,19 145, 15 ὥσπερ οὖν 1,14 4,4 6,24 14,13 44,3 cf. ἀλλὰ δὴ
 οὐσία οὐσία οὐκ ἐστὶν ἐναντία 73,8 (coni. φύσις) 41,19 72,28 (coni. σῶμα) 31,16 (opp. γένεσις) 125,5 τὴν οὐ. ἔχειν ἀπό 70,3
 οὕτε . . . alterum membrum aliter expressum 90,11 112,2
 οὗτος post relativum ἣν αἰτίαν . . . φέρει, ταύτην 20,24 δι' οὐ δὴ ταῦτα φαίνεται, τοῦτο δὲ ἰδίως καλοῦμεν 45,20 sim. 26, 23 52,16. 25 65,26 66,1 79,1 85,21 89, 23 93,20 116,2 149,4. 23 al. post inf. c. articulo τῷ γὰρ τὸ γλυκὺ ἐπιπολαστικὸν εἶναι, τούτῳ . . . δεῖται 79,8 sim. 131,8 147,7 155,8 sed τῷ γὰρ μόριον αὐτῆς ὀρᾶσθαι, οὕτω λέγεται ὀρᾶσθαι ἢ γῇ 151,

www.libtool.com.cn

18 cf. 157,14. 15 τῷ . . . ταύτῃ 146,9
item in epanalepsi subiecti 45,15 in-
finitivi διὰ τὸ εἶναι . . . διὰ τοῦτο 15,17
participii δαίξας ὅτι . . . διὰ τούτων 82,
24 ὅτι (ἐπεὶ) . . . διὰ τοῦτο 155,5 119,
18 cf. διότι — ὅτι . . . περὶ τούτων
41,14 κατὰ τοῦτο cf. ὅς, ὅσος — τῷ τὸ
μὲν χρῶμα πέρας καὶ τοῦτο εἶναι τοῦ σώ-
ματος 49,3. 6 sim. 43,21 καὶ τοῦτο ἐφ'
ἐκάστου 154,11 elliptice εἰ δὲ τοῦτο
110,26 e conl. 161,22 ταῦτα καὶ τοιαῦτα
31,19 58,21 τούτων τε καὶ τῶν τοιούτων
136,19

οὕτως. τουτί 106,7

οὕτως vel οὕτω cf. δὲ δὴ ἔχειν οὕτως —
elliptice δδύνατον δὲ καὶ οὕτως 34,18
εἰ γὰρ οὕτως 167,7 εἰ δὲ ἐπὶ πάντων
οὕτω 19,7 οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ 132,1 ἐπὶ
δὲ φωτὸς οὐχ οὕτως 43,4 sim. 128,15
129,18 cf. ἔχειν

ὀφείλειν c. inf. 26,14 113,16 162,7. 9

ὀφελος (οὐδέν) 128,5

ὄψις 103,13

ὄψις eius materia 15,5 pretium 11,3 sqq.

Platonis theoria 20,24 23,4 Empe-
doclis 23,5 sqq. Democriti 24,10 sqq.

Aristotelis 35,6 sqq. ὄψις et ἀκοή per
medium fiunt 104,23 sqq. ἐν ὑγροῖς
. . ., δι' ὧν ἡ ὄψις καὶ ἡ ἀκοή 106,2
(δυνάμει τὰ ὁρατὰ) 37,18 ἡ κατ' ἐνέρ-
γειαν ὄψις τὸ ὁρατὸν 37,21 cf. 39,15. 16
i. q. oculus 24,5. 12 al. (conl. ἀντίληψις)
169,21

Παθητικός 89,4 (ὑπὸ) 64,19 cf. ποιητικός

παθητικῶς 19,5 42,27 47,4 50,16 52,2

πάθος cf. ἀπτός αἰσθητός γευστός — (τὸ κατὰ
τὸν χυμὸν) 75,21 cf. 75,23 76,27 (conl.
κίνησις cf. s. κίν.) 128,23 129,3 130,26
131,7

πάλιν initio enuntiati 153,13 162,5 al.
antithesis significat 68,20 73,20 76,8
90,26 103,6 105,5 169,28 duplex π.
94,14 πάλιν δ' αὖ 76,2 πάλιν γὰρ αὖ
109,15 πάλιν αὖ 142,23 cf. Radermacher
Philol. LIX p. 594 sqq.

παντελῶς 27,9

πάντη 19,15 20,12 170,28

πάντως 83,25 133,8. 15 e conl. 15,8

παρά causale 69,21 72,2 74,20 75,26 83,
11 85,5

παραβάλλειν *comparare* pass. 158,27 159,15

παραβολή 159,19

παράγεσθαι de oculo 16,19 17,17 sqq.

παραγωγή oculi 17,15. 16. 21 18,19. 20

παράδειγμα 91,20 134,1 ἐπὶ παραδείγματος
(-των) 62,8 136,15 διὰ παραδειγμάτων
155,2

παραδιδόναι (τὴν θεωρίαν) 6,7

παράδοξον (οὐδέν) 133,18

παράθεσις 53,26 54,24 sqq. cf. μῆξις —
(χρωμάτων) 53,26 54,16. 27 sqq. 56,15
59,16. 21 60,10. 14 61,8 sqq. 65,6 π.
τῶν ἐτέρων τοῖς ἐτέροις 114,17 *comparatio*
160,26

παρὰκεισθαι 57,17. 18 παρὰκειμένος 53,
27 58,5 63,9 65,18

παρὰκολουθεῖν 12,24

παράλληλος. ἐκ παραλλήλου ἀν λέγοιτο
105,18

παραλογίζεσθαι 173,7

παραλογώτατον 32,5

παραμετρεῖν 104,4

παρὰμεινόναι pass. 80,15 97,7 παρὰμει-
νόνουσιν 108,1

παρὰμυθεῖσθαι ὅτι 132,19 lenire 80,16

παρασκευάζειν 74,12 med. 23,12 pass.
58,18

παρασύρειν 57,27

παρατηρεῖν 11,26

παρὰτιθέναι 54,27 pass. 54,4. 23 64,10
(conl. συντιθέναι) 54,2 (conl. μινύοναι) 54,
18 med. 7,10 18,11 23,8 49,11. 12 55,28
84,10 129,10 133,13. 20 (καὶ δείκνυσσι) 61,
15 (αἰτίαν, τὴν αἰτίαν) 36,8 66,22 136,22
146,25 sed τὴν αἰτίαν παρὰτιθῆσιν 59,28
(δεικτικόν) 79,3 (τὴν λύσιν) 130,10 (μαρ-
τύριον) 72,15 (τούτοις πίστιν) 141,14 (πί-
στιν) 2,16 136,18 (σημείον) 82,18 84,22
104,1 107,9 126,13 129,5 (τεκμήριον) 24,21

παρὰφέρειν pass. 19,3 31,18 123,10

παρεῖν (τὸν λόγον) 109,22

παρεκτικός. τὸ παρεκτικὸν καὶ αἷτιον τοῦ
χρώματος 52,18

παρέχειν e conl. 99,9 (αἰσθησιν) 135,1
(τὴν αἰτίαν) 18,5 32,16 (ἀπορίαν) 16,6

παρέχεσθαι (ὀλίγον τὸ χρῆσιμον) 13,6

παρίέναι 154,22

πάροδος 154,18 ἐν τῇ παρόδῳ 101,23
ὥσπερ ἐν παρόδῳ 100,4

παρουσία (coni. μίξις) 53,2. 11 (opp. ἀπουσία) 53,4. 11 (φωτός sim.) 52,10. 13 53,4. 11 59,9 132,5 sqq. (θερμού) 38,25
 πᾶς cf. διὰ μίξις — διὰ παντός 169,5
 πᾶσχειν 72,16 128,23 al. πῶς 9,15 25,21
 τι 7,25 72,18 (coni. δέχεσθαι) 72,10
 (coni. διατίθεσθαι) 83,12 130,27 (coni. κινεῖσθαι) 128,17 (coni. μεταβάλλειν) 51,8 cf. ἀλλοιῶν ἐναντίον ποιεῖν
 πατήρ et υἱός exemplum σχέσεως 134,17
 παύεσθαι (τινός) 125,10 134,12. 14 (ἐν) 6,28 c. part. 134,17
 παχύς 31,9 52,23
 παχύτης 31,7 107,24
 πειραῖσθαι 137,14 146,4 λύσιν ἀμφοτέρων πειρᾶται 16,17 corruptum vid.
 πεπαίνειν pass. 76,22
 περαίνειν 114,18 pass. 113,13 114,5 sqq. πεπέρανται 114,24 115,17 πεπερασμένους 114,12. 16 115,11 sqq.
 πέρας 26,28 43,21 44,13 sqq. 48,4 sqq. 66,2. 4 113,25 sqq. 164,17 sqq. 171,18 (coni. ἔσχατον) 44,10 48,1 65,25 169,11 170,25 (τῶν πλειόνων γραμμῶν) 164,14 (πάντων τῶν αἰσθητηρίων) 165,4. 13 ἐπὶ τὸ πέρας ἐλθεῖν 114,13 κατὰ τὸ πέρας 28,9 48, 10. 12 51,22. 23 52,4 cf. ἀρχή ἐπιφάνεια
 περατοῦν cf. ὀρίζειν
 περί c. dat. 40,11. 19. 20. 22 32,22 Add.
 περιαιρεῖν pass. 69,23
 περιγίνεσθαι. τὸ χρήσιμον ἡμῖν περιγίνεται 13,2
 περιέχειν 34,14 52,23 pass. 27,12 (ἐν τῷ λόγῳ) 105,11 τὸν περιέχοντα ἀέρα 117, 25 τὸ π. 21,2 50,27 51,7 118,4
 περικάρπιον 69,18. 21. 26 70,14
 περιλαμβάνειν 28,6 30,9 32,14 pass. 28,5 142,9
 περιπίπτειν τινί 10,18
 περισσότερά. περισσότερᾶς τράχηλος 51,3
 περιττός 104,25 143,23. 24. 25. 26 περισσός 104,24 περισσός (var. περιττός) 104,26 144,16. 17
 περίττωμα 80,5 plur. 107,9 sqq.
 περιττωματικός 107,15
 περιφέρεια 165,19
 περιφερέης cf. λείος
 πέσσειν 74,12 πεττούσης 108,13 pass. (var. πέττεται) 69,27 70,15 πεττομένοις 76,20 (var. πεττόμενοι) 89,19 107,17
 πέψις 69,7 76,13 sqq. 78,10. 11 79,17 95,

10 99,3-107,16. 25 109,10 (coni. σύστασις) 68,17 74,15 (coni. συστροφή) 76,20 (opp. ἀπεψία) 78,8
 πηγῇ (coni. κρήνη) 72,1
 πηγνύναι pass. 52,24 133,6 πέπηγε 133,5
 πήξις 76,17 95,7. 9 133,5. 6
 πιθανός 70,16 127,22 πιθανῶς 127,5. 8. 12
 πιθανολογεῖν 39,26 40,3
 πικρός 71,29 72,1 πικρόν 77,17 143,6. 8 cf. ἄλμυρός
 πιμελή 27,17
 πιστεύειν pass. 99,15
 πίστις cf. παρατίθεσθαι
 πιστοῦν med. 36,22 71,9. 19 95,2
 πλασματώδης 70,15
 πλατύνειν 29,11
 πλεονάζειν 109,16 τὸ πλεονάζον 73,5
 πλεονεκτεῖν c. acc. 104,17
 πληγῇ 35,27 37,2 66,13. 15. 16 126,13 sqq.
 πληκτικός (coni. ἀήδης) 54,20 πληκτικῶς (αἰσθάνεσθαι) 104,16
 πλήρης 59,14
 πληροῦν (τὰς κεφαλὰς) 99,12
 πλησίον 171,10
 πλήσσειν. πληγῇ 108,27
 πλύσις 105,14 sqq.
 πλυτικός (πλυντ. Ag.) 89,12
 πνεῖν 76,9
 πνεῦμα 90,13 94,6 102,9
 πνεύμων 6,25 90,15 108,21. 23
 ποιεῖν (opp. πᾶσχειν) 73,8. 9. 10. 18. 19 (γνώριμα) 155,2 (ὄγλον) 113,13 c. gen. materiae 15,4 ἐκ 15,5 24,12 27,22
 ποιεῖσθαι (τὴν ἀντίληψιν) 134,25 (τὴν δεῖξιν) 150,18 151,3 (διαίρεσιν) 4,2 (τὴν ἐπιχείρησιν) 139,12 (τὴν θεωρίαν) 5,16 6,2 (λόγον vel τὸν λόγον) 1,9 3,11 4,12. 25 al. αἰσθητὸν τὸ ὅλον ποιήσασθαι suspectum 154,21
 ποιητικός 11,7. 8 64,17 69,4. 6 70,24 73,5 75,8 76,23 79,18 92,5. 7 94,15. 17 95,5. 8 (αἶτιον) 92,11 (coni. κινήτικός) 70,18 (coni. παθητικός) 73,12 ποιητικῶς 24,2
 ποικίλως 54,26
 ποῖος 65,22 75,19. 20 86,18
 ποῖός 53,1 55,6. 11 74,12. 26 94,13 112,24 cf. θέσις μίξις σχέσις
 ποιότης 67,2 71,19. 27 72,15 73,26 112,22 116,5 120,1 135,1
 πόλιον 103,13

πολλαπλασιάζει 30,5
 πολυγώνιος (πολύγωνος Ar.) 86,16, 18
 πολύς. κατά πολὺ 27,4 ἐπὶ πλεόν εἴρηται
 31,29 sim. 8,29 cf. συντελεῖν — ἔδειξε
 διὰ πλειόνων 171,26 cf. διαφέρων διάφορος
 πύμα plur. 97,6
 πόρος 59,14 plur. (ὄψεως) 24,5 cf. 29,1
 57,13 ἀπὸ καρδίας ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον
 διατείνουσι τρεῖς 41,3
 πορρωτέρω 50,18. 23 124,17 126,14 132,16
 πορρωτάτω 30,6 46,12 al.
 ποσός 50,19 78,20 156,18 τὸ π. 57,22
 ποσότης 120,1
 ποτέ. τίς ποτε 41,15. 17 87,7 109,20
 πότιμος 76,2. 9 97,7
 ποτόν (coni. βρωμάτων) 99,12
 που. εἰ μή που 6,21
 πράγμα cf. φύσις
 πραγματεία 2,2 3,3. 24 5,7 6,17 79,15
 87,8. 11
 πραγματεύεσθαι 6,17
 πρακτικός (φρόνους) 12,7
 πράξις 11,23. 24 (coni. θεωρία) 11,4 12,4
 (dist. ἐνέργεια) 4,4 sqq.
 πρέμνον 108,2
 προαισθάνεσθαι 10,18. 22
 προαπορεῖν 16,17 τὰ αὐτῷ προηπορημένα
 156,24
 πρόσδεηλος 12,4 39,26
 προέρχεσθαι. προελεύσονται 30,20 προελθὼν
 λέγει 39,10 sim. 16,2 62,6
 προηγουμένως 28,14 80,12 (οpp. δευτέρως)
 100,1 (οpp. κατὰ συμβεβηκός) 12,13
 πρόθεσις 2,2 6,2
 προϊέναι (εἰς τὸ εἶναι) 125,4. 12 προϊὼν
 δηλοῖ, ἐρεῖ, δείξει 11,3 38,10 65,25 67,1
 77,4 79,7
 προκαταβάλλειν. ὁῖα προκαταβεβλημένη
 56,10 67,18
 πρόκειται c. inf. 28,15 123,23 (ἀπορία)
 113,23 (πραγματεία) 87,8 (τὸ) προκεί-
 μενον 66,6 79,16 119,11 134,4 149,25
 150,15 156,23
 προκρίνειν 62,15
 προλαμβάνειν 113,16 ὅτι 147,5
 πρόοδος 29,10
 πρὸς τι 127,25 134,15 τὰ πρὸς τι 27,9. 24. 26
 προσάγειν (ἐπὶ τὴν ζήτησιν) 11,21
 προσαπορεῖν 33,26
 προσβάλλειν intr. 156,14 (τῇ αἰσθήσει)
 123,3 (τῇ ὄψει) 135,14

προσβιβάζειν 49,9 πρ. (codd. προβ.) καὶ
 δεικνύειν 37,11 προσβιβάζων (var. προβ.)
 38,12 e coni. 96,25
 προσβολή cf. ἀπαξ
 προσγίνεσθαι 119,22 154,20 170,3
 προσδεῖσθαι 8,21
 προσέτι 14,11 33,13
 προσεχῆς (coni. ῥιός) 130,17 cf. οἰκτιός
 προσσηνής cf. ἡδύς
 προσθήκη 119,1 122,12 170,4 c. casu
 verbi 169,14 (οpp. ἀπουσία) 78,18
 προσιέναι (οpp. ἀφίστασθαι) 50,18
 προσίστασθαι πρὸς τὸ ἠπορημένον 158,19
 προσκαίρειν pass. 89,25
 πρόσκλυσις 108,26
 προσκορῆς 96,11
 προσκρίνειν 80,4 pass. (οpp. ἀποκρίνεσθαι)
 57,7. 9 78,7
 πρόσκρισις 109,14 (coni. αὔξησις) 78,8
 προσλαμβάνειν 44,9
 προσνέμειν pass. 142,26
 προσπίπτειν 33,21. 22 (ἔξωθεν) 23,16 (τῇ
 ὄψει) 24,5 135,17 (τοῖς ὀφθαλμοῖς) 28,10
 31,21 (τῇ ἀφῇ) 83,23
 προστιθέναι τι vel ὅτι saepe — (τὴν
 αἰτίαν) 52,6 67,4 98,13 101,15 pass.
 119,17 122,8 sqq. 169,25 sqq.
 προσυπακούειν 105,13
 προσφέρειν (ἄτοπον) 112,17 med. (τροφῇ)
 80,13
 προσφύεσθαι 33,23
 προσχρησθαι 146,6 170,11
 προτιθέναι 15,15 περὶ 14,18 τῆς προτε-
 θεῖσης πραγματείας 5,7 τὸ προτεθέν
 161,26 med. 106,7 c. inf. 4,3 5,1. 3
 41,23 49,25 66,9. 20
 προυπάρχειν 68,27 75,9. 14 125,4
 προφορά (τῆς φωνῆς τε καὶ τοῦ λόγου)
 99,25
 προφυλάσσεσθαι 12,10
 προχεῖν pass. 28,24 30,28 προχέεται 28,25
 sed προχεῖται 29,1 προχεῖσθαι 23,9
 29,5. 8 31,11
 προχειρίζεσθαι 114,4
 προωθεῖν 57,26
 πρῶτος χρόνος 149,14 152,25 153,23
 155,11 (χρῶμα) 82,6 cf. ἀνάσθητον ἀρχή
 πρῶτον (οpp. ἔσχατον) 169,3 sqq. (coni.
 μέγιστος) 97,21 τῷ πρώτῳ εἰρημένῳ
 160,12 τὸ πρῶτον ἀλλοιοῦν 133,11 τὸ
 πρῶτον κινήσαν 130,11 πρῶτον καὶ καθ’

αὐτό 153,20 155,19 πρώτως 73,27
149,23 150,3. 7. 8. 11. 16 151,4 153,15.
18 155,5. 17 (opp. κατ' ἄλλο) 152,25
πρώτως τε καὶ κυρίως 12,25 τὸ πρώτως
149,29 (opp. τὸ κατ' ἄλλο) 149,28
150,7 153,19 155,18 cf. ἀπλῶς μάλιστα
πυγολαμπίς 18,13 not.
πυκνός cf. λεπτός
πυκνότης 23,20 44,24
πυρός 53,22. 23 63,11 64,8. 11
πυρώδης 38,6 43,6 cf. λαμπρός

Ῥάδιος. ῥᾶον δείξει 8,11
ῥεῖν 71,28 72,3. 7
ῥεῦμα 29,2
ῥευστός 36,4
ῥῆμα (dist. ὄνομα) 13,15
ῥίζα 107,13 108,2
ῥίς. ῥίνες 102,3. 4. 6
ῥοπή elementorum 73,27

Σαρκοφάγος 10,24
σάρξ 70,10
σαφής 135,26 161,21 (coni. ἀκόλουθος)
162,11 σαφῶς 8,30 σαφέστερον ἔχουσα
161,11
σβεννύναι et pass. 22,1 sqq. 31,2. 9 32,23
37,3
σβεστικός 22,19 32,24
σελήνη (eius φωτισίς) 11,10
σεμνός 12,3
σημαίνειν 10,23 13,8 33,9 75,6 140,9
σημαντικός 26,20 e coni. 10,20 (φωνή)
13,14
σημεῖον 69,22 91,7. 22 108,25 133,21 cf.
παραιτίθεσθαι τίθεσθαι (coni. σύμβολον)
13,14 punctum 18,7 164,14
σῆπεν pass. 89,24 91,15
σῆψις 91,16
σκαληνός (τρίγωνον) 161,3
σκεδαννύναι pass. 57,10
σκέπειν 23,19 27,19 69,18
σκευαστός (opp. αὐτοφυής) 98,3
σκληρός σκληρὰ μαλακά 83,17
σκληρότης (plur. opp. μαλακότης) 110,1
σκότος (στέρησις φωτός) 52,11 σκότους
11,6 21,19 (= in tenebris) 17,9 23,1 sed

σκότου (σκότους a) 17,5 — σκόται 16,1
20,22 (σκότω V). 25 22,16 (σκότω V),
sed σκότω 52,26 53,14
σκοτώδης 31,8
σμικρότης. διὰ σμικρότητα 54,3 118,13
119,21 147,19 154,20 cf. μικρότης
σπᾶν 72,6 pass. 69,29 70,4
σπέκλον 29,7
σπουδή (περί τι) 97,6
στάσις 84,12
σταφυλή 69,30
στέγειν 26,1 47,4 sqq. (coni. σφίζειν) 25,22
(coni. φυλάσσειν) 36,3
στενός 29,8 98,16
στενοῦν pass. 29,10
στερεῖν. ἐστέρηται 145,4
στερεός 29,5 47,11 cf. ἀραιός (coni. σύν-
θετος) 50,1 (σῶμα) 47,8 48,18 49,5
50,1. 2. 23 51,6 53,11 στερεά 49,4 50,12.
27 51,14 53,7 64,2 στερεοῦ τε καὶ γῆς 45,23
στερεότης 27,18 48,19
στέρησις 77,8 sqq. 82,14 143,7 cf. ἕξις —
ἐναντίον. καὶ κατὰ στ. 80,24 (τοῦ φωτός)
46,14 52,11 (διαφανείας) 47,18 (χρώ-
ματος) 52,25 ἐν στ. γίνεσθαι 47,5 cf.
52,25
στιλβεῖν 17,6 sqq.
στιλβηδών 17,21 18,2. 16. 20 19,4. 11. 19
στοιχεῖα 14,19 68,25 72,29 73,7 litterae
150,15 151,1
στόμα 102,2. 3
συγκατατίθεσθαι 63,16
συγκεῖσθαι 111,14. 17 113,12 συγκείμενος
85,6 111,10. 14. 15 126,16 158,5 cf.
κεκραμένος
συγκεφαλαιοῦσθαι 156,21
συγκλείειν 31,7
σύγκριμα 109,21
συγκρίνειν 12,6
σύγκρισις 68,12
συγγεῖσθαι cf. μένειν
συγχωρίζειν 33,17
συκῇ 70,12
συμβαίνειν 109,3 110,3 115,7 138,21
152,8. 26 ἐκ τῶν συμβαινόντων 11,
26 ἀπὸ τῶν συμβεβηκότων 49,9 τὸ
συμβεβηκός 112,13 κατὰ συμβ. 47,23
96,7 97,15 98,5. 10 99,11 102,18 103,5.
6 104,14 109,2 116,13. 15 121,23. 26
138,20 cf. ἀπλῶς αὐτοῦ ἄτοπον προ-
ηγουμένως

www.libtool.com.cn
 συμβάλλειν intr. 29,23 30,16 med. τι πρὸς 96,24 104,5 sim. 14,4 εἰς 97,1
 σύμβολον (coni. σημείον) 13,14
 συμμεταβάλλειν intr. 90,2
 συμμεταφέρεσθαι 19,9
 συμμετρία 6,12 9,3. 10 39,11
 σύμμετρος 24,6. 9 50,24 54,8. 10 76,14 εἰς τὸ σ. ὄγειν 98,25
 συμμιγής 28,8
 συμπαλαμβάνειν 75,4
 σύμπας 1,3
 συμπαύεσθαι 19,7 134,16
 συμπέρασμα 153,4 (τῶν δεδειγμένων) 152,17
 συμπλέκειν 152,7
 συμπληροῦν pass. 125,13
 συμπλοκή 85,9
 συμφύειν v. συνιστάναι
 συμφυής 32,23
 σύμφυσις 33,1. 13. 15. 23. 24 34,9. 19
 σύμφυτος (θερμότης) ἐν 78,10
 συμφωνία 54,11 136,18 146,17
 σύμφωνος 112,18 συμφώνως 54,22 146,19
 συνάγειν 52,20 εἰς (πρὸς Ar.) 14,20
 συναισθάνεται (ἑαυτοῦ ὄντος τε καὶ αἰσθανομένου) 140,10
 συναίσθησις 36,12 163,12
 συναναιρεῖν 27,24. 26
 συναναφέρειν 79,21 pass. 76,5
 συναπαρτίζειν pass. 115,22
 συναπέρχεσθαι 134,19
 συναποδεικνύναι 149,1 156,19
 συνάπτειν 81,15. 25 84,26 113,16. 23 139,17 159,18 172,12 intr. 4,16 pass. 7,3 8,27 14,10 152,3 172,14 cf. Diels, *Sitzungsber.* 1901 p. 189 adnot. 5
 συνδιαίρειν pass. 97,17. 18 110,4. 7. 15 113,9. 11. 21 114,25 sqq. 121,24 131,6 162,6 ἐπ' ἄπειρον 110,15. 28 111,3. 6
 συνεπισκέπτεσθαι 5,16
 συνεπισπᾶν pass. 76,6
 συνεργεῖν πρὸς 78,9 pass. 88,14
 συνεργός 70,22
 σύνεσις 13,7
 συνέχεια 30,11 37,2 58,9 116,17 117,17. 19 cf. διάστασις
 συνέχειν 173,6
 συνεχής 31,28 57,1. 7 116,19 sqq. 121,5 sqq. 128,17 131,15 146,21 172,9 (ἑαυτῷ) 128,19 τὸ σ. 116,19 171,19. 22 τὰ συνεχῇ 114,25 115,9 sqq. 172,14 173,6 (χρόνος) 148,2 cf. εἰς — συνεχῶς 56,12 150,20 151,21. 23

συνηγορεῖν 127,21 συνήθως (λέγεται) 45,15
 σύνθεσις 13,16 53,20 56,4 58,6 112,24 120,3 137,8 (coni. σχέσις) 112,22
 σύνθετος 107,6 144,19 cf. ἀπλοῦς στερεός
 συνιέναι τινός 13,18
 συνιστάναι 52,23 *demonstrare* 6,27 74,17 124,2 127,6 (coni. δεικνύς) 43,15 συνιστώσα 74,11 συνιστῶντος 74,14 pass. 71,13 98,21 107,24. 25 (coni. συμφώντος) 28,9 συνεστάναι 26,19
 συνοδεύειν 49,7 91,12
 συντάσσειν 81,5 pass. 148,19
 συντελεῖν εἰς 2,4 10,20. 27 72,26 100,1 109,15 119,12 120,4 τι εἰς 97,4 152,12 πρὸς 10,15 12,7 121,6. 14 τι πρὸς 12,12 26,25 32,17 119,5 121,2 ἐπὶ πλέον πρὸς 13,22 not.
 συντιθέναι pass. 53,21 54,19 cf. διαίρειν παρατιθέναι
 σύντονος (ἐνέργεια) 136,11
 συνυπάρχειν 168,1
 σύστασις 25,12 26,21 39,6 71,10. 12. 20 107,14. 15. 23 108,4 cf. πέψις
 συστοιχία ἐν τῇ χεῖρονι συστοιχία 77,16
 σύστοιχος 142,28 sqq. 145,5 sqq.
 συστροφή 76,20
 σφόδρα 25,3 150,17
 σφοδρός 137,16
 σχεδόν 2,13 3,7 5,23. 25 31,22 67,1 99,13 168,23
 σχέσις 31,11 sqq. 43,6 127,5 sqq. 128,3 sqq. 132,5. 13 133,24 134,15. 16. 17 167,5 (ποιά) 43,1 50,18 51,1 65,18. 19 112,22 128,1 132,10. 12 135,12 (opp. ἀλλοίωσις) 134,11
 σχῆμα plur. 126,17. 19 cf. μέγεθος
 σχηματίζειν 126,18 (θηλυκῶς) 152,7 pass. 58,12 126,21
 σφάζειν 26,24 (τὴν διάνοιαν) 86,2 (ἀναλογίαν) 94,26 pass. 9,13 20,26 26,17 55,24 57,26 61,10 64,9 81,21 (opp. διαφορεῖσθαι) 93,15 cf. στέγειν
 σῶμα (πᾶν ἐπιφάνειαν ἔχει) 49,17 ἀντιτυπία, ἐν ᾗ τῷ σώματι τὸ εἶναι 78,16 ὁρατὰ γὰρ τὰ σώματα κατὰ τὸ πέρας 51,22 οὐδὲν ἄπειρον σῶμά ἐστιν 44,11 48,2 (ποσόν) 78,20 (τὰ πρῶτα) 78,17 cf. ἀόριστος στερεός φυσικός
 σωματικός (στοιχεῖα) 14,19 (ἀπόκρισις) 57,2 (ἀπόρροια) 93,14 (ὄργανον) 8,11

σωματώδης (παχύτης) 107,25 (υγρότης)
89,3

σωρός 53,23

σωστικός 103,4

σωτηρία 10,15. 19. 26 12,9 100,1

Ταναός Emped. expl. 23,21

τάξις 28,28 (coni. φορὰ) 11,23

τάσις cf. ἔκχυσις

τάσσεσθαι ἐπὶ τινος 36,13

ταυτότης (coni. ὁμοιότης) 145,4

ταχέως 19,8. 11 46,9 57,1 93,16. 20
θαῖτον 31,3 66,14

τάχος 18,7. 19

τείνειν pass. 23,21 ἐπ' εὐθείας 41,6

τεκμήριον cf. παρατίθεσθαι

τέλειος 3,13

τελειώσεις 125,15. 27

τελευταῖος 46,6 115,21

τέλος. ἐπὶ τέλει 9,8

τέμνειν pass. εἰς 110,5 114,14 115,11 sqq.
122,12 ἐπ' ἀπειρον 109,23 111,2

τεφρώδης καὶ γεώδης 107,14

τέχνη. κατὰ τέχνην (opp. κατὰ φύσιν)
125,8

τηλικούτος 60,6 115,24 117,22. 23 118,3.
10 119,14. 25 121,5. 9. 21 156,16

τηρεῖν 58,18 122,1 169,26 170,1. 4

τιθέναι 63,22 127,11 (ὕπο τοὺς ὀφθαλμούς)

136,9 ἐν μέσῳ 153,4 translate *pro vero*

37,9 39,26 136,12 146,5 157,14 158,26

161,9. 16 c. acc. c. inf. 152,9 τὸ τεθέν

141,8 (δόξαν) 58,25 63,16. 19 146,16

cf. ἐναργής — med. τίθεσθαι (γρόνους ἀναισθη-
τήτους) 62,10 (τάς ἀτόμους στοιχεῖα)

68,25 (σημαῖον) 13,23

τις. τὸ αὐτὸ τι 29,15 30,3 εἰς τις, ἐν τι
130,8 137,3 sqq. 138,16. 18. 21 139,6

144,5. 6. 18 146,20 159,7. 10 168,9 τὸ

μέν τι 3,12 τὸ δέ τι εἶδος 98,8 cf. ὅδε
κατὰ πρός

τοίνυν 77,16

τοῖος. τοῖα ἢ τοῖα 127,7

τοιόσδε 44,20 133,24

τοιούτος et ὁ τοιούτος saepe — in fine
interpretationis καὶ τὸ μὲν κατὰ συμ-
βεβηκὸς γρῶμα τοιούτον 43,5 sim. 47,19
cf. 152,14 τ. οἶος c. inf. 26,24 35,15 τ.
ὡς c. inf. 51,8 169,17 cf. οὗτος

τομή 110,5 113,20 115,12 ἐπ' ἀπειρον
113,18. 20 121,20

τόνος cf. ἐκλύειν

τονοῦν 108,26

τοπικῶς 28,18

τόποι 22,21 98,25 99,5

τοσαυτάκις 58,9

τοσοῦτος. κατὰ τοσοῦτον 31,26 62,1 cf.
ὅσος

τράχηλος cf. περιστερά

τραχύς cf. λείος. τὸ τραχὺ varia significat
84,16

τραχύτης cf. λειότης

τρέπεσθαι (δὲ ἄλλων) 63,23

τρέφειν 80,7 pass. (coni. αὔξειν) 79,11

τρίγωνον 161,2 3

τρίψις cf. κίνησις

τρόπος τῆς ἀντιλήψεως 141,20 sqq. κατὰ
διαφέροντα τρόπον 142,6

τροφή (σύνθετος Ar.) 107,6 (μὴ ἀπλοῦν)
107,9. 18

τρόφιμος 9,23 102,27 103,4. 20 104,3

τρόφιμον i. q. γευστόν 77,6. 14 cf. γλυκύς —
(χυμός) 80,12 sqq. 81,7 96,6. 18. 21 97,4.

11 100,13. 18 102,17 104,13 106,8. 23
cf. θρεπτικός

τυγχάνειν. ἀν οὕτω τύχη 83,24 ἀν τύχη
143,21 ὡς ἔτυχεν 81,3 ὁ τυχών 28,26

33,10 68,14. 22

τυφλός 13,24 sqq.

ὕγεια 98,22 sed ὑγιεία 6,11. 26 7,22
99,9

ὕγεινός 99,14. 15 109,6 ὑγιής *vernāilis*
56,17 93,23 130,23 134,7 — ὑγιῶς 40,15

169,13. 16 170,4 172,30 cf. ad 169,20

ὕγρός (coni. ἀόριστος) 47,3 (coni. ὁμοιομε-
ρής) 64,11 ἐν ὑγροῖς, δὲ ὦν ἡ τε

ὄψις καὶ ἡ ἀκοή 106,2 cf. ξηρός ὑδατώδης

ὕγρότης 8,1 44,23 46,11 67,16 72,6. 10.
17 73,13 sqq. 74,27 89,15 sqq. 91,6. 7

94,5. 7 plur. 110,1 137,7 cf. ἔγχυμος
σωματώδης ὑδατώδης

ὑδατώδης 67,14 (ὕγρόν) 74,26 (ὕγρότης)
89,17

ὑδωρ cf. ἀήρ διαφανής. — καὶ διαφανές
καὶ ἐμφανές 26,22 (τροφή τῇ πυρὶ)

46,10 ἀσομον (Ar.) 93,7

ὑδρεύειν 108,1

www.libtool.com.cn

ὑελος 26,28
 ὑειν. τὸ ὑόμενον 76,2
 υἱός cf. πατήρ
 ὕλη 38,20 sqq. 39,15 44,27 45,2 68,6. 13.
 21 69,4 73,29 74,23 cf. ἐναντίος
 ὕμην 18,14. 16 23,15 24,1
 ὑπαλείφειν 55,18 pass. 62,24
 ὑπαλλάττειν pass. 126,19
 ὑπάρχειν 51,17 54,8 97,24 106,24 116,12
 135,16 145,4 149,22. 24
 ὑπαρξίς 63,20
 ὑπάτη 136,18
 ὑπερβάλλειν 115,22 119,9
 ὑπερβολή 80,16 plur. 9,5 27,2 67,7
 ὑπερέχειν 139,3. 7 τίνος 55,28 118,24 sqq.
 ὑπεροχή 54,5 sqq. 65,15 118,14 sqq. plur.
 26,26 56,2 64,22
 ὑπό c. gen. pendet a subst. 61,13 66,13. 16
 74,24 99,3 τῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν αἴσθησιν
 142,22 sim. 145,9 138,2 143,2 εἶναι ὑπὸ
 7,4 ὑπὸ γένος τε ταῦτόν καὶ μίαν αἴσθησιν
 145,11 ὑπὸ μίαν φύσιν 163,25 164,1 cf.
 ἀνομογενῆς ὁμογενῆς λόγος
 ὑποδέχεσθαι 108,12
 ὑπόθεσις 110,28 111,3 def. 4,19
 ὕπνος def. 7,25
 ὑποκείσθαι (ὄλη) 45,2 ὑποκείμενος (χρῶμα)
 55,24 60,21. 22 62,23 τῶν ἐκάστη
 αἰσθῆσαι ὑπ. αἰσθητῶν 109,20 sim. 165,25
 ὡς ψοφητικοῦ ὑπ. 66,13 (εἶδος) 112,14
 (φύσις) 147,6 (ὕλη) 41,13 (πράγματα)
 168,8 τὸ ὑπ., τὰ ὑπ. 9,3 44,26 47,24
 49,7 73,26 84,1 162,23 163,2 164,5
 166,5.14 167,12 168,9 (καθ' αὐτό) 112,2
 κατὰ τὸ ὑποκείμενον 165,8. 18 167,8 cf.
 λόγος
 ὑπολαμβάνειν 15,10 19,13 92,26 157,6
 171,23
 ὑπομένειν 31,17 80,5 154,16. 20 τινά
 154,17
 ὑπομιμνήσκειν 8,22. 25. 30 14,16 42,23
 43,8. 13 56,18 58,23 94,3. 7 152,24
 155,26 156,16 162,19
 ὑπομνηματίζεισθαι (τὸ βιβλίον) 82,16
 ὑποπίπτειν τινί 112,1 (τῷ ὄρω) 84,15
 ὕψος 101,9
 ὑπόστασις 112,7 (opp. φαντασία) 55,7
 65,10 ἐν ὑποστάσει εἶναι 55,4 111,18
 cf. διδόναι φαίνεσθαι
 ὑποτιθέναι pass. (opp. ἐπιτιθέναι) 56,5
 med. 61,23. 26 112,18. 21 113,4 120,19

(coni. λαμβάνειν) 4,21 ἐκατέρου ὑποτε-
 θέντος 110,7
 ὑποχωρεῖν (opp. προσιέναι) 10,22
 ὕστερος. ἐν ὕστέρῳ 63,11
 ὑφιστάναι pass. (καθ' αὐτήν) 44,3 sub-
 sistere 10,22 ὑφεστηκέναι 112,4. 6
 Φαίνεσθαι 146,5. 20 155,20 sqq. τῷ
 φαίνεσθαι (opp. τῇ ὑποστάσει) 65,8
 φαινόμενος 11,12 138,19 φαινόμενον
 45,12 55,25
 φαίον 143,21 sqq.
 φάνα. τὰ αἰσθητήρια ἐκ γῆς φησιν ὄντα
 (εἶναι Thuroi) 39,29
 φανερὸς 2,23 5,22 7,13 89,26 126,8
 φανερώς 20,3 φανερώς φαίνεται χρωμένη
 99,26 φανερώτερον ἔχουσα ἢ γραφή
 101,6
 φαντασία 55,12, 14. 16. 24 56,1. 9. 15 60,21.
 23 63,17 65,7 66,17 cf. ἀποτελεῖν ὑπό-
 στασις
 φανταστικός (δύναμις) 3,15
 φάος 45,13 sqq.
 φεγγίτης λίθος 29,7
 φέρειν *proferré* 16,8 (αἰτίαν) 20,25 (ἀπό-
 δεῖξιν) 140,8 pass. 6,16 30,7. 9 31,3
 57,9 sqq. 62,20 66,14 101,22 sqq. 108,21.
 22 123,8 sqq. 124,7 sqq. 126,10. 24
 127,22 128,13 132,21 136,9 φέρεσθαι
 c. acc. spatii 124,13 (ἄνω) 79,9 (ἐπ'
 ἀλλήλων) 30,9 δύο δὲ γραφῶν φερομένων
 86,2 sim. 101,4 φέρε εἰπεῖν 55,2 64,23
 φεύγειν (τὸ ἀποπον) 87,2 cf. ἀποστρέφεισθαι
 φευκτός 11,28
 φθάνειν. φθάνει εἰρῆσθαι 2,20 14,14 sim.
 4,24 17,5 19,24 84,7 116,2 146,12
 φθάσας εἶπε 88,8 ὃ φθάσας... κέχρηται
 168,13
 φθαρτικός 9,4 10,20 23,1 103,4. 5. 15. 19
 104,4
 φθείρειν 95,9 103,6 pass. 9,5 76,14 95,10.
 12 103,7 118,6 154,22
 φθίσις (coni. ἀτροφία) 78,9 cf. αὔξησις
 φθόγγοι 54,14
 φθορά 9,10. 11
 φιληθονία 97,6
 φίλος cf. ἐπεσθαι
 φλεβίον 19,18
 φλέψ 70,10

φλοιός 107,15 108,2
 φλόξ def. 46,18
 φορά 11,23 126,19. 23 128,14 132,22 def.
 132,21 (ειδώλου) 57,24 cf. ἀλλοίωσις
 φρονεῖν (μέγα ἐπὶ τινι) 173,1
 φρόνησις 10,27 11,25 12,6 13,22 14,1
 (coni. νοῦς) 12,17 (πρακτική et θεωρη-
 τική) 12,7
 φυγή (opp. αἵρεσις) 13,1
 φυλακτικός 26,18
 φυλάσσειν 81,24 93,19 99,15 (ττ V) 118,1.
 11 129,15 sed φυλάττειν 24,17 cf. στέγειν
 — mod. 9,4 10,20. 21
 φύλλον 70,13 107,14
 φυσᾶν. ἀσχοί οἱ πεφυσημένοι 90,14
 φυσικός 7,2 111,13 (θεωρία) 7,1 φυσική
 7,3. 4 cf. Ind. IV (σῶμα, coni. αἰσθητόν)
 111,12. 15. 17 φυσικοί 92,20. 24. 25
 φυσιολόγοι 71,22
 φύσις 111,26 cf. οὐσία. θερμῆς τὴν φύσιν
 102,23 τῇ αὐτοῦ φύσει sim. 38,19
 51,27 59,24 63,10 72,9 98,25 120,23
 122,2. 19 sqq. 146,11 148,15 149,2. 4
 150,10 155,21. 23 158,2 173,9 cf. ἀπλῶς
 ἐνέργεια — κατὰ τὴν αὐτῆς φύσιν 72,8
 96,1 ἐν τῇ κατὰ φύσιν 19,8 εἰς τὸ κατὰ
 φύσιν 17,16 19,23 cf. τέχνη — ἐν τε τῇ
 φύσει καὶ τοῖς πράγμασι 173,3 ἐν τῇ
 παρὰ φύσιν τόπῳ 19,21 φύσιν ἔχειν c.
 inf. 79,19
 φυτόν 70,13 plur. 3,22 6,23 8,6 68,1 69,12.
 17 70,11 72,5. 7 74,21 107,8. 11 108,2
 φωνή 13,8. 14 def. 66,15 (coni. λόγος)
 99,25 cf. ψόφος
 φῶς def. sec. Arist. 43,7 ἐνέργεια (ἐντελέ-
 γεια) τοῦ διαφανοῦς 35,8 39,21 42,25
 ἀσώματον 31,10 33,13 e coni. 34,9 cf.
 31,16 (ἐν σχέσει) 134,11 οὐδὲ κίνησις
 φωτός ἐστίν 31,12 τοῦ πυρὸς τὸ λεπτό-
 τατον 23,14
 φωτίζειν et φωτίζεσθαι 11,10 31,5 sqq.
 33,15 32,21 35,8 sqq. 43,1. 20. 22 46,2.
 15 47,5 51,1 53,11 59,6. 9. 10 132,3 sqq.
 133,13 sqq. 135,12. 13 (coni. χρωνύναι)
 50,5 52,10. 27 53,4
 φωτοειδής 47,15

Χαρίεις. τῶν ἱατρῶν τοὺς χαριεστάτους
 7,1

χάρις. χάριν τινός 10,28 80,17 98,23 99,9
 156,24 al.
 χειμῶν. τοῦ χειμῶνος 75,27 χειμῶνος
 76,3 κατὰ τὸν χ. 67,7
 χεῖν pass. 105,20. 21
 χείρων cf. συστοχία — χείριστος 104,7 sqq.
 χελώνιον v. χέρας
 χιτῶν oculi 27,12. 18 34,15
 χιών 52,19
 χορηγεῖν 108,14
 χορηγία 108,13. 15
 χρεῖα 18,3 57,16 80,17 127,24
 χρῆσθαι (τούτω ὡς ἐναργεῖ) 156,9 (λόγῳ)
 112,19 173,1 (τῇ δόξῃ ταύτῃ) 146,17
 ᾧ χρώμενοι τινες πειρῶνται δεικνύναι
 146,4 cf. 146,23 147,4 (σημείω) 91,7
 τοὺς μὴ δυναμένους τῇ ἀκοῇ κεχρησθαι
 (pro χρῆσθαι) 14,2
 χρήσιμος 12,4 sqq. 32,25 113,24 (εἰς) —
 τὸ χρ. 13,1. 6 τὸ χρ. αὐτῷ εἰς τὸ δεῖξαι
 15,16 sim. 1,10 16,2 51,12 134,5 146,11
 χρῶα 49,12 51,21 54,23 (χροιάς V) 55,19 65,5
 χροιά 54,1 65,10
 χρόνος. αἰσθητόν οὐ καθ' αὐτό ἐστίν. οὐ
 γὰρ ἐστὶν ὁ χρ. ὑποκειμένη τις φύσις
 147,5 μὴ εἶναι τὸν χρόνον τῶν ὑπομε-
 νόντων 154,16 cf. ἀδιάρετος πρῶτος —
 ἐν χρόνῳ 30,3 192,13 al. sed χρόνῳ
 146,12 ἐν τῇ αὐτῇ χρόνῳ 136,1. 5 al.
 ἅμα καὶ ἐν τῇ αὐτῇ χρόνῳ 157,15 sim.
 140,10 ἐν παντὶ χρόνῳ 149,8. 14 χωρὶς
 χρόνου 135,16
 χρωμα 12,18 sqq. 156,5 166,21 167,2
 Platonis def. 24,7 (διαφανοῦς ἐνέργεια)
 39,21 cf. 35,6 eorum natura et origo
 49,25 sqq. ex albo et nigro 77,18 80,25
 81,11 82,3 sqq. species finitae 65,22 sqq.
 (πέρας) 48,9 sqq. 49,2. 15. 21. 25 52,3
 cf. ἐπιπολῆς μεταξὺ
 χρωματίζειν 74,2 pass. 50,2 sqq.
 χρωνύναι et χρώνυσθαι 11,16 12,22
 43,2. 20 44,19 47,4 48,11 49,17 50,6.
 11 51,8. 26 52,15. 17 53,6 62,18 74,2
 75,22 cf. φωτίζειν
 χυμός def. 9,13 sqq. 76,25 sqq. eorum origo
 66,20 sqq. ex dulci et amaro 77,20 sqq.
 80,24 sqq. eius eflo 81,4 sqq. species
 finitae 65,23 sqq. ὅξυ καὶ ἐν χυμῷ
 84,17 τῶν σηπομένων χυμῶν καὶ τῶν
 προσχαιομένων καὶ τῶν ὀξέων γινομένων etc.
 89,24 cf. τρόφιμος

www.libtool.com.cn

χυτὸν Arist. expl. 105,18 sqq.

χώρα. κατὰ χώραν 18,1 χώραν ἔχειν 46,14

χωρεῖν (δι' ἀλλήλων) 29,28 σῶμα διὰ σώματος χωρήσει 29,14 cf. 30,17 (εἶσω) 24,6 57,14

χωρίζειν 9,2 12,26 33,17 saepe cf. ἐπίνοια ἀποκρίνειν λαμβάνειν — κειχωρισμένων καὶ μενόντων δύο 140,4

χωριστός 44,2. 25

Ψευδός 146,5.10

ψευδής cf. ἐπιπόλαιος

ψοφητικός 66,11. 12

ψόφος 10,19 ss. 11,17 37,10 65,24 166,22 167,3 (dist. λόγος) 12,13 sqq. (dist. λόγος, φωνή) 13,5 sqq. (coni. φωνή) 66,10 species quaedam 84,16. 17 def. 66,11 origo 126,9 sqq.

ψύχειν pass. 98,20

ψυχή def. Aristotel. 2,15 cf. αἰσθητικὴ θρεπτικὴ ὁρατικὴ

ψυχικός (ἐνέργεια) 5,18

ψυχός 76,15. 17

ψυχρός cf. θερμός

ψυχρότης 52,23 73,16 sqq. 99,8 102,23 plur. 110,1 137,6 cf. θερμότης

ὥς σώματος (= καθὸ σῶμα) 48,8 49,7 sqq. c. gen. part. 40,18 69,27 71,23 72,7 79,5 89,27 92,23 102,4 127,26 133,20 139,1 157,16 159,23 (ὥς ἄρα) 56,11 ὥς c. acc. part. 64,21 84,15 120,3 173,3 ὥς ἂν c. part. 22,10 ὥς ἂν εἰ ἔλεγεν 151,16 163,10 ὥς ἂν c. opt. (pro coniunctivo) 116,13 121,25 nam 47,6 77,20 82,1 104,16 = ὥστε 57,26 68,21 75,7 119,9. 25 120,24 166,2

ὥσπερ cf. οὖν

ὠφέλιμος 11,26. 28 13,1

II INDEX NOMINUM

- Ἀλέξανδρος v. Praef. p. v
Ἀναξαγόρας. οἱ πάντα ἐν πᾶσι μετέχθαι
λέγοντες, ὡς A., ἐκ πάντων μὲν πάντα
ἐκκρίσει γιννώσιν 68,9
Anonymi Aristotelis interpretes τινές 5,4
οἱ ὑπομνηματισάμενοι τὸ βιβλίον 82,16
Ἀριστοτέλης opinio περὶ τῶν ποιοόντων
τε καὶ πασχόντων 73,18 Περὶ ὑγίειας καὶ
νόσου (Zeller II 2 p. 96) dubium an
scripserit 6,19 Περὶ φυτῶν (οὐ φέρεται)
87,11 cf. Zeller II 2 p. 98
Ἀσπίδιος 10,2
Δημόκριτος de visu theoria 15,7 24,10sq.
56,14 124,6 de saporibus 68,25 de
sensusibus 82,21sq.
Διόδωρος Cronus ἐλάχιστον et ἀμερῇ 122,
23 172,29
Ἐμπεδοκλῆς 20,18 23,5sq. 24,7 34,15
56,16 67,19 68,26 70,6 124,4. 15
Ἐπίκουρος 24,19 fr. 319 Usener
Ἡράκλειτος 92,22
Θεόφραστος Περὶ ὕδατος 72,3 Περὶ φυτῶν
87,11 (cf. ad p. 22,11 26,6 31,25. 27
57,11 85,4 86,19)
ἱατροί τινες 107,4
Λεύκιππος 24,18 56,14
μαθηματικοί v. Ind. I s. μ. et s μάθημα
Ὀλύμπια 151,19
Ὅμηρος N 28 23,22
Πλάτων de visu 28,11 τοῖς Περὶ Πλάτωνα
incorporalia agere et pati videbantur
73,21
Πυθαγόρειοι 14,23 49,11 51,20 107,1sq.
Στοά. οὕτε γὰρ τὰ σώματα αὐτῷ δοκεῖ
ποιεῖν τε καὶ πάσχειν, ὡς ἀρέσκει τοῖς
ἀπὸ Στοᾶς 73,20 οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς λέ-
γουσι πῶς ἔχον τὸ ἡγεμονικὸν ποτὲ μὲν
τόδε ποτὲ δὲ τόδε γίνεσθαι 167,6
Στράτις 97,2
Στράτων de auditu 126,20
φυσιολόγοι v. Ind. I

III LOCI PLATONICI

Meno	p. 76 C	24,7	p. 45 D	33,1
Timaeus	p. 39 B	11,9	p. 66 D. E	14,22
	p. 45 B-D	21,1		

Περὶ αἰσθήσεως titulus 2,2 not. dispositio 5,1 sqq.	2 p. 437 ^b 10 58,24	2 p. 233 ^b 15 171,25
	p. 437 ^b 32 34,15	4 p. 234 ^b 10 134,8
	p. 438 ^a 14 35,28	Θ 8 p. 263 ^a ? 115,13 not.
	3 p. 440 ^a 15 93,13	Περὶ ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως etc. cf. 5,6
	4 p. 440 ^b 31 104,10	Περὶ ἐγρηγόρσεως καὶ ὕπνου etc. (φέρεται ἐν τῇ πραγματείᾳ τῇ φυσικῇ αὐτοῦ βιβλίᾳ) 6,18
	p. 441 ^a 3 78,2	3 p. 456 ^b 17 7,25
	p. 441 ^b 15 67,1 94,13	Περὶ ψυχῆς generaliter 3,3. 11 5,19. 30 8,23. 29. 31 14,15
	p. 442 ^a 2 77,10	A 5 p. 410 ^a 30 39,26
	p. 442 ^b 1 93,22	B 2 p. 413 ^b 2 3,20 8,31
	5 p. 444 ^a 24 38,10	5 p. 417 ^a 6 75,16
	p. 444 ^a 28 39,10	6 p. 418 ^a 10 84,8
	6 p. 445 ^b 10 156,16	7 58,26
	p. 445 ^b 31 155,22 156,6. 12	p. 418 ^b 2 35,6 42,23
	7 p. 448 ^a 17 161,8 162,1	p. 418 ^b 9 35,14
	p. 448 ^b 10 168,14	p. 418 ^b 16 132,6
	p. 448 ^b 24 162,3	p. 419 ^a 2 17,5
ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὑστέρων Ἀναλυτικῶν c. 19-22 114,11		p. 419 ^a 13? 25,25
Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς		8 66,10
A 5 79,13		9 p. 421 ^a 9 67,9
p. 322 ^a 25 78,19		421 ^a 10 104,7
10 p. 327 ^b 31 63,23		10 p. 422 ^a 8 105,5
p. 328 ^a 19 (Περὶ μίξεως) . 64,16		p. 422 ^a 17 39,29 67,16
B 3 94,9		11 109,21
p. 331 ^a 3 (Περὶ στοιχείων) 72,27		p. 423 ^b 7 27,5
Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου cf. 5,5		p. 423 ^b 20 34,5
3 p. 469 ^a 5 40,28		12 p. 424 ^a 18 41,10
Π. ζώων γενέσεως locus non re- pertus 79,14 not.		p. 424 ^a 28 9,2
Περὶ ζώων ἱστορία		Γ 1 p. 425 ^a 4 38,14
Δ 10 6,21		2 p. 425 ^b 25 41,14 42,2
Περὶ ζώων μορίων		p. 426 ^a 23 41,26
Γ 7 p. 670 ^a 29 (ἐν ἄλλοις) . 90,16		p. 426 ^b 10 165,23
Μεταωρολογικά		p. 426 ^b 12 36,16
B 3 80,11		p. 426 ^b 17 162,19 163,7 164,10. 22 165,12
Περὶ μνήμης gener. 5,28		p. 427 ^a 8 164,13
καὶ ὕπνου 173,12		12 p. 434 ^b 19? 107,8 not.
Περὶ οὐρανοῦ		p. 434 ^b 22 10,14
A 4 86,21		13 p. 435 ^b 4 9,8
Φυσικὴ ἀκρόασις		p. 435 ^b 7 9,2
Z 1 (ἐν τοῖς Περὶ κινήσεως λόγοις, Περὶ κινήσεως λέγων τὰ τελευταῖα τῆς Φυσικῆς ἀκροάσεως) 113,5		

A D D E N D A

- p. 16,10 not. del. „προτίθην conicio“
p. 25,18 ss. cf. etiam Alex. apud Simpl. De caelo p. 454,7 H.
p. 27,4. 5 not scrib. c. 11 pro 2
p. 32,22 τῇ κόρῃ cum TVANa scrib.
p. 45,13 colon pro commate pone
p. 53,6 post ἄν comma pone
p. 60,7 not. „σμιχρὰ α“ scrib.
p. 69,10 εἰπὼν (Diels) recipere debebam, v. Add ad 132,18
p. 87,8 nunc γένεσις conicio, v. Indicem
p. 95,22 nunc μεταφορὰς pro διαφορὰς scribendum esse censeo
p. 101,5 v. Ind. s. κατάλληλος
p. 105,5 not. „p. 422“ leg. pro 442
p. 132,18 Diels εἰπὼν pro εἰς coniciebat, quod commemorare debebam
p. 133,4 post χρόνῳ nunc lacunam suspicor
p. 141,1 not. prave ἐπὶ conieci, v. Ind. s. ἀπό
p. 141,23 ἀλλήλοις πάλιν coniunge
p. 151,23 τι defendi potest, v. Ind. s. ὁ
-

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

COMMENTARIA
IN ARISTOTELEM
GRAECA

EDITA CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

VOLUMINIS III

PARS II ALEXANDRI IN METEOROLOGICA

BEROLINI

TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI

MDCCCIC

www.libtool.com.cn

ALEXANDRI
IN ARISTOTELIS
METEOROLOGICORUM LIBROS
COMMENTARIA

CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

EDIDIT

MICHAEL HAYDUCK

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MDCCCIC

www.libtool.com.cn

P R A E F A T I O

Alexandri Aphrodisiensis, quae feruntur, in Aristotelis Meteorologicorum libros commentaria quamquam interpretandi diligentia et subtilitate aliis eiusdem interpretis commentariis aliquanto inferiora sunt, non tamen ingenio eius et doctrina tam indigna esse videntur, ut falso celebre illud nomen prae se ferre putanda sint. neque aliud esse quidquam video, quod librorum manu scriptorum memoriae diffidere nos cogat; nam Sosigenes ille, quem interpretes p. 143,13 praeceptorem suum appellat¹⁾, non est videlicet idem, quo adiutore usus Caesar dictator annos ad solis cursum redegit singulos²⁾, sed philosophus aetate inferior, qui idem a Themistio de anima II p. 112,19 sqq. Spengel citatur et Alexandri praeceptor dicitur: δι' ἣν μὲν οὖν αἰτίαν ταῦτα [scil. τὰ πυρώδη φαινόμενα καὶ ἐν νυκτὶ λάμποντα] ὁρᾶται, ἄλλον εἶναι φησι λόγον καὶ προσήκοντα μᾶλλον τοῖς περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν· λέγει δὲ αὐτὸν Σωσιγένης ὁ Ἀλεξάνδρου διδάσκαλος ἐν τῇ τρίτῃ Περι ὀψεως, εἴ τῃ πιθανὸς ὁ Σωσιγένης, μετέχειν καὶ ταῦτα φάσκων φύσεώς τινος ἐπ' ὀλίγον τοιαύτης, οἷας καὶ τὸ πέμπτον σῶμα καὶ τὸ πῦρ· αὕτη δὲ ἐστὶ τὸ δύνασθαι λάμπειν τε καὶ

¹⁾ ἀλλ' ὅτι μὲν αἱ τοιαῦται δόξαι περὶ τῆς ἄλλω ψευδεῖς, ἱκανῶς ὁ διδάσκαλος ἡμῶν Σωσιγένης ἐν τῇ ὀγδόῃ Περι ὀψεως ἐδειξεν.

²⁾ Plinius n. h. XVIII 211. de Sosigene astrologo cf. etiam Plin. n. h. II 39, Simpl. in Arist. de caelo p. 488,22. 498,2 sqq., [Alex.] in Arist. Metaph. 706,13. titulus libri eius, unde Simplicius egregia quaedam servavit, extat apud Procl. hypotyp. astron. posit. ed. Basileensis 1540 f. 45 Σωσιγένης ὁ Περιπατητικὸς ἐν τοῖς Περι τῶν ἀνελιττουσῶν τὸ τὸν ἥλιον ἐν ταῖς περιγεῖσις ἐκλείψειν ὁρᾶσθαι μὴ ὅλον ἐπιπροσθούμενον, ἀλλὰ τοῖς ἄχροις τῆς ἑαυτοῦ περιφερείας ὑπερβάλλειν τὸν κύκλον τῆς σελήνης καὶ φωτίζειν οὐκ ἐμποδίζμενον. quamquam nonnullam dubitationem affert illa appellatio ὁ Περιπατητικὸς, quae, si quid ex iis, quos infra dixi, locis colligi licet, non ad astrologum, sed ad alterum Sosigenem pertinere videtur. quod si verum est, aut Proclus errasse putandus est aut quae apud Simplicium de caelo leguntur, ad posteriorem aetate Sosigenem revocanda sunt.

φωτίζειν τὸν παρακείμενον ἀέρα ἢ τὸ σῶμα τὸ διαφανές. eundem commemorant Dexippus comm. in Arist. Categ. ed. Busse p. 7,4 sqq. καὶ γὰρ Σωσιγένης ὁ Περιπατητικὸς παραλλήλους ἐπιχειρήσεις περὶ τῶν λεγόμενων ἀντεξήτασεν, οὐ μὴν περὶ μιᾶς γε αὐτοτελῶς ἀπεφύνατο (cf. p. 7,28 sqq.) et [Ammonius] in Anal. pr. A 9 p. 30^a15 ed. Wallies p. 39,24 sqq. Σ. δὲ ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου διδάσκαλος ἀναγκαῖον ἔφη συνάγεσθαι τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν· ἔστ' ἂν γὰρ ὁ μέσος τῷ ἐσχάτῳ ὑπάρχη, ἀνάγκη καὶ τὸν μεῖζονα τῷ ἐλάττωι ὑπάρχειν κτλ., cf. etiam Philoponus in Anal. pr. l. l. (Brandis Scholia in Arist. p. 158^b29 sqq.) et Alexander in Metaph. p. 466,17 Hayd. hunc Sossigenem primus — id, quod I. L. Heiberg me docuit — ab astrologo illo recte seiunxit H. Martin, *Annales de la Faculté des lettres de Bordeaux* I (1879) p. 174 sqq.

Fuit igitur, quoad ex his concludi licet, Peripateticus saeculi alterius p. Chr. philosophus, qui et librum de visu et commentaria in Aristotelis Categorias et Analytica priora scripsit.

Ad Alexandri commentaria edenda quattuor codices adhibui, qui sunt:

- I I. PARISINUS 1881, bombycinus, forma minore, saeculi XIII, 95 foliorum, (cf. H. Omont, *Inv. somm. des manuscrits grecs de la bibliothèque nationale*). contulit Ricardus Böhme.
- W II. PARISINUS SUPPL. GR. 314, bombycinus, forma minore, saeculi XIV, 292 foliorum (Omont, l. l. III p. 248). Alexandri commentaria, quae f. 173 incipiunt, integra habet praeter exitum libri IV inde a verbis αἰτία· ἀνθρώπος γὰρ (p. 226,23). contulit Carolus Kalbfleisch.
- A III. AMBROSIANUS E 93 sup., membraneus, forma quadrata, saeculi XII. priorem tantummodo partem commentariorum (libr. I II) continet, quorum initium usque ad p. 7,31 desideratur. contulit Ioannes Tschiedel.
- B IV. PARISINUS 1880, membraneus, forma quadrata, saeculi XII, 253 foliorum (Omont, l. l. II p. 157); commentaria in libros III et IV exhibet. collatus est ab Ernesto Richter.

a Ad hos codices accedit editio ALDINA, cuius est titulus:

Ioannes Grammaticus (Philoponus) in libros de Generatione et Interitu. Alexander Aphrodisiensis in Meteorologica. idem de mixtione. graece. Venetiis etc. anno MDXXVII. mense Septembri. praemissa est epistula Francisci Asulani ad Iacobum Sadoletum episcopum.

Ex his libris W et a inter se ipsi iidemque cum A et B ita concinunt, ut ab uno omnes vetustiore exemplo pendere appareat; discrepat autem aliquantum a ceteris codex I, qui ex multo meliore exemplo descriptus, quamquam non pauca scripturae menda habet, multis tamen locis veram lectionem

unus servavit. quamobrem huius libri auctoritatem quam maxime secutus sum. lemmata quoque exhibui, qualia in I leguntur; nam in his libri multum inter se differunt, cum A et B Aristotelis verba integra carptim commentariis interposita, I et W brevia tantum lemmata singulis commentariorum capitibus praescripta habeant.

Errores typographicos correxit Eduardus Seidenstücker, vir doctissimus, cui pro eo auxilio hic quoque gratias ago.

Ser. Berolini
mense Quintili MDCCCIC

M. HAYDUCK.

SUPPLEMENTUM PRAEFATIONIS

CONSPECTUS CODICUM AD RECENSIONEM NON ADIIBITORUM

URBINAS 53, chartaceus, saec. XVI et XVII, foliorum 251. fol. 1 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ υπόμνημα εἰς τὰ μετεωρολογικά, εἰς τὸ πρῶτον. verba Aristotelis inc. Περὶ μὲν οὖν τῶν πρώτων αἰτίων. comm. inc. fol. 1Ὶ Ἀρχόμενος τῶν μετεωρολογικῶν, πρῶτον ἡμᾶς ὑπομιμνήσκει. commentaria integra continet. (cf. Cos. Stornajolo, *Codices Urb. Gr. Bibl. Vatic. descripti*, Romae 1895 p. 56).

VATICANUS 2168, chartaceus, forma maxima, saec. XV.

LAURENTIANUS 87,9, chartaceus, in fol. minore, saec. XV; constat foliis scriptis 111 (Bandini *Catal. Bibl. Mediceo-Laur.* III 388).

p. 1,5 ὑπομιμνήσκει περὶ τῶν || 6 ἐν τῇ φυσικῇ πραγματεῖα || 8 μετ' ἐκείνης || 9 πρώτης οὐσης ἐκείνης πραγματείας τῆς φυσικῆς πάσης (10) || 16 ἀστρων] ἄκρων || 5,27 πάντως || 6,2 δεδεγμένου || 3 διὰ τούτων τὸ ἐξ || 5 δὲ om.

ESTENSIS MUTINENSIS II G 5, chartaceus, forma maiore, saec. XVI. f. 2—57 Alexandri Aphrod. in Aristotelis Meteora librum III (cf. Vittorio Puntoni *Indice de' codici greci della bibliot. Estense in Studi italiani* IV 1896 p. 504).

MARCIANUS 233, chartaceus, forma quadrata, saec. circiter XV, foliorum 319: insunt Io. Philoponi in libros Aristotelis de generatione et corruptione, Alexandri Aphrodisiensis in meteora Aristotelis, Theophylacti Simocattae Dialogus, problemata physica eorumque solutiones complexus. subsequuntur nonnulla ex Alexandri Aphrod. problematibus (cf. Zanetti *Graeca D. Marci bibl.* p. 119).

AMBROSIANUS E 88 sup., forma maxima, chartaceus, saec. XV.

PARISINUS 2034, forma minore, bombycinus, saec. XIII, foliorum 228. Aristotelis de Meteoris libri IV (1) — de anima libri tres (111) — de sensu et sensibili libri II, omnia cum scholiis (203); cf. Omont, *Inv. somm.* II p. 182. specimen lectionis dedit C. Kalbfleisch, qui hunc librum siglo K distinxit.

www.libtool.com.cn

p. 66,8 τε om. || 11 πεποίηκε — τὰς] ἐξετάζει || post αὐτοῦ add. τὰς || 20 δ' ἵγνουντο 67,5 κάπειτα — τι] τὰ πρῶτα || 8 τὸ δ' ἔτι αὐτῆς || 9 ὑποληφθὲν || 10 καὶ τέλος in lit. || 12 αἰτίαν εἶναι λέγει || 21 πολλὰ καὶ || πάλιν] δὲ || ἐγένετο om. || 68,5 εἰρηται om. || 8 γινόμενων || 12 φασιν || 13 καὶ φησὶ om. || post ταῦτα add. δὲ πάντα || 17 τὸ δὲ πάντων — ἐπανερχῶν (18. 19) om. || 19 εἰπὼν δὲ || νῦν om. || 19. 20 ἀπέδωκεν αὐτοῦ τὴν αἰτίαν coll. || 24 πηγαίων] πηγῶν || εἶναι om. || εἰπὼν δὲ καὶ om. || 25 διὰ τοῦτο om. || 28 ταῦτα om. || 33 οὔτε ἀπόρρητος — χειροποίητος] οὐδὲν τούτων || 69,28 καθ' ὃ δὲ — φαίνεται (30) om.

p. 133,9 γίνεταί] ἐκκρίνεταί || 11 ὥσπερ πυρρηνίζόντων || post τούτω add. προτίθεται εἰπεῖν || 12. 13 τῆς ἐκκρίσεως — προτίθεται] ἂ ποιεῖ ἢ ἐκκρίσις αὐτῇ || 15. 16 τὸν δὲ ᾗδῃ — προσημειμένων] ὑψηλεῖται δὲ κατὰ τὸν πρότερον εἰρημένον τρόπον || 17 γενέσθαι || 18 οὕτω δὲ — λέγεσθαι om.

p. 226,27 τίνα ἕκαστα αὐτῶν γέννα ἐστίν || 29 ἐξ] καὶ || 32 προτιθέντας || ὁποῖον καὶ τί || 227,2 εἰδῶμεν] ἴδωμεν || 4 ἐπὶ τοῦ εἶδους || post τελικὴν add. καὶ ὑλικὴν || 11 ὥστε ἅπαντα] ἂ πάντα || 19 ζῶων prius om. || 20 ἔφη — εἶπε] εἰδεῖν ποιεῖν ποιεῖ

PARISINUS 2046, chartaceus, forma minore, saec. XIV aut XV, foliorum 173. (Omont l. I. II p. 183). specimen lectionis siglo N adhibito (cf. p. 226 n. 3) dedit C. Kalbfleisch.

p. 1,1 inscr. ἀριστοτέλους μετέωρα et a m. rec. ἀλεξάνδρου ἀφορισίως ὑπόμνημα εἰς τὸ α τῶν Ἀριστοτέλους μετεωρολογικῶν || 5 ὑπομνήσκει περὶ τῶν || 6 ἐν τῇ φυσικῇ πρ. || 8 μετ' ἐκείνης || 2,5 τῆς om. || 6 τε ante καὶ om. || 7 τούτου || 12 πάντων || 18 οὐ γὰρ — ἐστὶ om. || 20 ἀτακτοτέρῳ || γινόμενων || 24 διαίссοντας || 26 ἔχειν || 27 διαθέσεις || 29 καλουμένοις || 35 ἐπ' αὐτῆς || 8,16 καὶ om. || 21 εἰς supr. vers. || 30 post σώματα add. εἴτε

p. 66,20 δ' ἵγνουντο || 23 περὶ αὐτοῦ, sed in marg. αὐτῆς || ἀντιτίθῃσι || 24 δὲ om. || 67,1 δὲ post οὗτοι om. || 6 τὰ πνεύματα || 8 τὸ δ' ἔτι αὐτῆς || 26 ἀγέννητος N¹, sed alterum v. eras. || 68,1 στάσιμα] σταδαῖα || 6 τῶν δὲ — ὑποστάσεις om. || 12 ταῦτα γὰρ — φρέατα (14) om. || 15 τῇ γῇ || 226,2. 3 τὸν λόγον] τὴν οὐσίαν || 4 δὲ] δὲ || 6 λαμβάνειν || 12 post λέγει δὲ add. τὰ ἐκ || 16 τούτων τινί] ὡς μὴ κατὰ τοῦτο || 18 δὲ in marg. add. || 22 post τούτων add. μερῶν || 24 ἐπὶ τῶν || 29 εἰρηται] ἐστὶ || 33 ἀποδιδοῦμεν || 227,2 ἀκολουθεῖ || post πρώτῳ add. τῶν || 11 ὥστε ἅπαντα] ἂ πάντα || 13 ὅπερ ἐστὶ || 19. 20 ζῶων μορίων περὶ om. || 20 ποιεῖν εἶπε.

PARISINUS 2202, chartaceus, saec. XVI, foliorum 270. (Omont l. I. II p. 213): f. 224 Alexandri commentarius in Aristotelis meteorologicorum librum III. specimen dedit E. Richter.

p. 133,10 αὐτῶν om. || 13 πρηστήρ || 18 post πρώτον add. γε || 19 ἐκνεφίου om. || τῶν om. || 134,1 κατὰ μικρὸν || 2 καὶ ante ἐκκρίσιν om. || 11 ὥσπερ] ὡς || 12 ἄγαν] τότε || 15 ταῦτα] ταυτὰ || 16 τε om. || 17 τοιαῦτα] ταῦτα || 18 ὁποτερονοῦν || 33 ἔχον || 135,1 πνέοντος] πνεύματος || 4 post κωλύει add. τὸ ἐπιρρέον, sed rursus exp. || ἐπὶ τούτῳ || 19 σὺν αὐτῷ || 21 καὶ om. || 22 πυκνοῦται || 23 τετραμένα || γίνηται || 26 τὰ νέφη — ἐκκρίνεταί (27) om. || 30 ἐν om. || 136,8 μηδέποτε || 16 γενόμενος || 22 ἐστίν] ἐστὶ δὲ || 25 ὥστε om. || 26 ταύτῃ] ταῦτα || πάντα] ταῦτα || 27 ὑφ' αὐτοῦ (sic) || 28 ἐπὶ τῆς γῆς ἢ τῆς θαλάσσης || 30 μεταλαβὼν || 137,3 κατασπώμενος || 10 ἐκληφθῇ || 14 καὶ ταύτης] κατ' αὐτῆς || 15 ἐν] μὲν || ἐκληφθῇ || 16 ταχυτέραν || 25 καὶ ante τὸν om. || 33 καλεῖται 138,2 τρίχινα || 2. 3 ἐμπεσὼν τρίχινα — αὐτὰ δὲ repetit || 5 δὲ om. || 6. 7 ὡς ἐπ' ὡς ἔφη || 8 κατ' αὐτάς || 12 post αὐτὸς add. τί || 16 ἀπ' αὐτῶν || ἀλλὰ τῷ || 17 τὸν ψόφον om. || 20 γὰρ om. || 179,1 titulum om. || 3 ἐπιγεγράφμενος^{ον} || Ἀριστοτέλους om. || 6 ἐπομένη || τοῖς] τῆς || ἐκείνῳ || 7 ἀπὸ τῶν] αὐτῶν || 12 διώρισταί τὰ αἶτια coll. || 18 τῇ γὰρ || 180,15. 16 οἰκεῖον — δὲ τὰ (16) om.

PARISINUS Suppl. gr. 642, bombycinus, forma minore, saec. XIV, foliorum 318 (Omont l. I. III p. 289): fol. 74 Alex. Aphrod. comm. in Arist. meteorol. libros II—IV.

COISLINIANUS 166, bombycinus, saec. XV, foliorum 492 (*Bibl. Coisl.* Paris. 1715 p. 223 sqq.): fol. 349^v Alexandri Aphrod. comm. in meteora. specimen lectionis siglo usus V dedit E. Richter.

p. 1,6. 7 ὑπογράφει ἡμῖν || 10 εἴρηται || 12 ὦν — μνημονεύει om. || 13 ἐν ἐκείνῃ — ποῖα (15) om. || 17 post ἄλλο add. φησί || 17. 18 τε καὶ στοιχεῖον om. || 19 εἴρηκε — πραγματεία (20) om. || 20. 21 καὶ τίνα om. || 2,4 καὶ — ὑποκείμενον om. || 11 ἐπειδὴ ὡς καθὼς || 13 εἶναι δέ φησι om. || 14 κατὰ φύσιν — μάλιστα (20) om. || 21 τίνα συμβαίνοντα καὶ γινόμενα μάλιστα εἰς ἀτακτότερα ὅτι πρὸς τὸ κυκλοφορητικὸν καὶ θεῖον σῶμα, ὅπερ πρῶτον καλεῖ, καὶ αὐτὰ τὰ ἄσπρα. τὰ μέντοι ἀτακτότερα εἰ καὶ κατὰ φύσιν βήθοντα γίνεσθαι, λέγει τοὺς κομήτας, τὸν γαλαξίαν καὶ τοὺς διάττοντας ἀστέρας, οὓς ἐκπυρούμενα καὶ κινούμενα φάσματα ἐκάλεσεν. ἰστέον δὲ ὅτι τὸ κατὰ φύσιν οὐχ ὁμοίως ἐστὶν εὐτακτον ἐν τε τῷ θεῷ σώματι καὶ ἐν τοῖς μετ' αὐτό. μετὰ μέντοι τοὺς κομήτας καὶ τὰ ὅμοια τάξιν ἔχει τὰ ὅσα κοινὰ πάθη (26) || 3,3 πνευμάτων ἀναφορὰς || 6 κατὰ — εἴρηκεν om. || 9 εἶπεν τὰς τούτων coll. || 11. 12 νημεῖαν προσγενέσθαι || 13 τὰ ἐνταῦθα νέφη coll. || 14 ἂν om. || 15 τὰς om. || 17 καὶ post κομητῶν om. || 19 τὰ μὲν post οἶον coll. || 20. 21 τίνα τρόπον] πως || 22 εἰ καὶ μὴ || post πάντῃ add. γε || 23. 24 πτώσεως — πάθη (25) om. || 26 εἶπεν om. || 28 post πάθη add. οἶον χιῶν γάλαζα πάθος || 29 γίνεται — πάγη om. || 30 ἐπεὶ || 34 καθόλου — χωρὶς om. || 4,1 τὴν διαφορὰν || 2 τῶν om. || 9 ἕκαστα || 10 ζητεῖν] πιστοῦσθαι || 11 λεγέσθαι om. || 13 ἐνεστῶσαν] ἑαυτοῦ || 14 φησιν post πρῶτον (13) exh. || 15 τὸ πρῶτον — εἰρημένα (17) om. || 17 ἐν τοῖς om. || 18 post φθορὰς add. εἴρηται || ἐστὶ δὲ ταῦτα om. || 18 ἐξ ὧν — σωμάτων εἰπὼν (19) om. || 20 ἡ — σωμάτων (21) om. || 22 ἡ τῶν — φύσιν om. || 23 ταῦτα] αὐτῶν || 25 σώματα — ἀρχάς om. || μὲν om. || 26 ante πῦρ add σῶμα || 26. 27 διὰ δὲ — λαβῶν ὅτι] ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῷ περὶ γενέσεως καὶ φθορὰς δευτέρῳ λαβῶν ὅτι || 29 λέγων] ἐπὶ γὰρ || τούτων om. || 30 ἔλαβεν — εἰ τὸ] τὸ δὲ τριγῇ διαστατὸν || 31 ἐναντιότησιν || μεθ' αὐτῶν || 35 γὰρ] φησὶν || 5,1 τὰ μετὰ — ἐν τοῖς (2)] τούτων δὲ τῶν περὶ τούτων τὴν κίνησιν διπλῇ φησὶν καθὼς ἐν τῷ || 2. 3 δεδειγμένῳ χρῆται] ἀπέδειξε || 3 ἐκεῖ — κινεῖται] τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐκεῖ φησὶν κινεῖσθαι || 5 ἀλλὰ om. || 9 post τὸ μὲν add. πῦρ || τοιούτων] τοῦτο || 10 τὸ δὲ] ἡ δὲ γῆ || τὸ γὰρ] τοῦτο γὰρ || ἦν τὸ || τοιούτων om. || 11. 12 τὸ δὲ ὕδωρ — τῇ γῇ (13)] διὸ καὶ τῷ πυρὶ ἐγγύτατα τῶν ἄλλων ἐστίν, τὸ δὲ ὕδωρ πρὸς τὸν ἀέρα βαρὺ καὶ ὑφιστὰ αὐτῷ. διὸ καὶ τῇ γῇ ἐγγίζει || 15 λαβῶν] ἐπειδὴ φησὶν ἐλάβομεν || 16 τούτοις — περὶ τὴν γῆν κόσμον (17. 18) om. || post πάντα add. τὸν || λέγων om. || σωμάτων συνεστάναι coll. || post συνεστάναι add. λέγομεν || post περὶ οὗ add. κόσμου (?) || 20. 21 λέγων — κόσμου om. || 24 περὶ οὗ — τούτῳ (25) om. || 26 ὑπὲρ τούτου — δύναμιν (28) om. || 29 διὸ — τὸ δὲ (p. 6,1) om. || 6,2 πρόσκειται — μηδὲν εἶναι] ἐπειδὴ δέδεικται ὅτι οὐδὲν ἐστὶ || κενὸν ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης || 3 ἔτι διὰ τοῦτο] ἔστιν || 3. 4 ὅτι — ἐδύνατο] συνεχῆς οὗτος ὁ κόσμος τῷ θεῷ ἐκείνῳ σώματι. ἐπειδὴ γὰρ || 4 εἶναι τε καὶ om. || post σώζεσθαι add. ἦν τούτων || κυβερνώμενον || ὑπὸ τοῦ — κινήσεως αἴτιον (11)] ἐκείνῳ τῷ κυκλοφορικῷ || 14 τὰ μετὰ ταῦτα 15 καὶ αἰτίον ἐστὶ] τὸ γὰρ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν δύναμιν ἀντὶ τοῦ πάντα αὐτὸν εἶπεν ἐκεῖθεν κυβερνᾶσθαι. διὸ πρῶτον αἴτιον ποιητικὸν τῶν γινομένων ἀπάντων τὸ ὅθεν αὐτοῖς πρῶτον ἡ τῆς κινήσεως ἀρχή. αἴτιος οὖν ὁ οὐρανὸς φησὶν καὶ πᾶν τὸ θεῖον σῶμα || 17 post συνέστηκεν add. πρὸς δὲ τούτοις ἡ μὲν αἰθρὴ || 21 τις om. || ἐλθόν] ἐλθούσα || 22 εἰπὼν δὲ — κινήσεως (23)] διὸ καὶ φησὶν ἀλλ' αἰ ἐν τέλει ἡ ὡς ἐν τῇ τελείᾳ κινήσει. τοῦτο δὲ εἶπεν || 23 λέγειν αὐτὸν — ἐν τέλει (25)] αὐτὴν ἀτελῇ κίνησιν ἔχειν διὰ τὸ εἶπεν τὸν ἀριστοτέλην καὶ τέλος οὐκ ἔχουσα τῷ τόπῳ || 26 καθ' ἣν τὸ — κινήσει (26. 27) om. || 28 ἴστανται || 29 ἀρχὴν κινήσεως ἔχει || 30 τῆς κινήσεως om. || 33 περὶ αὐτὸν οὐ μόνον λέγει ἂν || 34 post γινομένων add. αἴτιον ὕλικόν νομιστέον || 7,1 μὲν om. || καὶ γῆν καὶ τὰ συγγενῇ τούτοις ἀέρα λέγω καὶ ὕδωρ || ταῦτα γὰρ — προσέθηκε (9) om. || 10 αὐτῶν om. || καὶ τὸ ὡς om. || ὅθεν καὶ ἡ ἀρχὴ || ὅθεν — κινήσεως post κίνησις (11) coll. || 11 καὶ ἡ δύναμις — αἰτία (13)] προσέθηκε δὲ τὸ ὑποκείμενον καὶ πάσχον ὕλην λέγειν διὰ τὸ μὴ πᾶν καθυμνημένον εἶναι τὸ τῆς ὕλης ὄνομα. ἡ τοίνυν αἰθρὴ τῶν θεῶν σωμάτων κίνησις καὶ ἡ δύναμις ἡ ἀπὸ τῆς γειτνιασεως ἀπ' ἐκείνων ἐπιγινομένη τοῖσδε τοῖς σώμα-

www.libtool.com.cn
 σιν, ἦν καὶ φύσιν ἂν τις εὐλόγως ὀνομάζοι αἴτιον· ἡ μὲν ποιητικὸν αἴτιον· ἡ δὲ δύναμις φυσικὸν αἴτιον || 15 ταῦτα εἰπὼν || ἀναλαβόντας—κειμένα] ἀναλαμβάνει τὰ προτεθέντα || 16 ὁμολογούμενα || 17 τοῦτοις—ἀκολουθίαν om. || 18 ἐστίν—κειμένων (19. 20)] ταῦτα || 21 παθητικά || ὑπ' ἐκείνου om. || 23 τὸ om. || φημί || 24 ἐν ἐκείνῳ ἕκαστον coll. || εἰπὼν—ἅμα (25) om. || 25 ante καὶ add. δὲ || 26 γάρ] δὲ || 31 τὸ] τὸν κηρὸν || 32. 33 γρήσιμον—αὐτῶ (33) om. || 33 προσαπορεῖ || 37 ἀπλᾶ || 8,1 συνθέτων om. || 2 ζητεῖν] εἰπεῖν || περὶ τοῦ αἵρος] γρήσιμα ὄντα πρὸς τὰ προκειμένα || 3 δ—ὀριζθῆν] χρησίμου ὄντος καὶ αὐτοῦ || τὴν—θεωρεῖν (4)] ὑπόθεσιν ταύτην || 5 ὡς post ἐστίν om. || ὡς γάρ—μεγέθη τὰς (6)] τουτέστι τὴν || 7 σφαῖραν || post ἄστρα add. ὡς οὐ μέγα || 8 διὰ τῶν—θεωρημάτων (8. 9) om. || 10 post τι add. ἐστὶ || ἀφωρισμένον αὐτὸ καθ' αὐτὸ ὕδωρ || 13 αὐτῶν] αὐτοῦς || 15 post αὐτῶν add. τὸ δὲ δὴ μεταξὺ τῆς γῆς || 16 μόνον om. || 19 παρὰ] πρὸς τε || παθητά] παθη (sic) || 19. 20 καὶ τὰ ἐν || 20 χρῆται δὲ καὶ μαρτυρίαις ταῖς || 21 οὕτως—οὐρανὸν ἀλλ' (22) om. || 22 post ὀνομασάντων add. ἀλλ' αἰθέρα || δὲ τὸ μὲν om. || 23 τὸ σῶμα om. || ὀνομαζέειν] ὀνομάζαντα || ὅτι δ' αὐτὸ—αἰτιᾶται (25)] αἰτιᾶται δὲ ὡς ὑπολαμβάνοντα διὰ τὸ αἰθεῖν αἰθέρα καλεῖσθαι τὸ θεῖον ἐκείνο σῶμα, ἀλλ' οὐ διὰ τὸ δεῖν θεῖν: ὅσοι δὲ πῦρ καθαρὸν εἶναι || 27 τουτέστι τὰ om. || θεωρήσαντες (p. 8,32. 9,1)—ἐπιφέρει (9,5)] θεωρήσαντες ἱκανῶς ἀντὶ τοῦ μὴ παρέργως τὰ δεικνύμενα διὰ τῶν μαθημάτων ἢ τὰ ἱκανῶς δεικνύμενα ἐν τοῖς μαθημασιν || 9,8 φησὶ—πρότερον om. || τὸν ἄνω—οὐ μὴν (10)] οὐρανοῦ φησιν || 12 ἐφθαρται || 13 ἀπ' ἐκείνου || 14 οὐδὲ αἶρος γε μόνου εὐλογον εἶναι || 16 τοῦ μηδ' αἰθέρα || 18 αἰτία δὲ τοῦ || 20 πολὺ—τῆς γῆς (23) om. || 23 post ἐξῆς add. δὲ || ἐκ τῶν δύο || 26 τῆς ἀπωτάτω περιφορᾶς καὶ τῆς γῆς. οὐρανὸν γάρ || 27 πυρ. αἰτία δὲ τοῦ μηδὲ δύο σώματα δύνασθαι εἶναι μόνον || 29 αἰτίαν—ἀπέδωκε om. || 31 περιφερομένων || πενταπλάσιον || 32 ὑπερβολῇ.

p. 10,5 ἐν τῇ περὶ τῶν || μεταβαλλόντων om. || 6 διαιρεθέντος || 7 γινόμενον || 8 τῶν ὄλων om. || post τοσούτων add. τῶν ἄλλων || 9 ἀνάγκη—ὕδωρ (11) om. || 15 αὐτῶν om. || 17 καὶ om. || δευτέρῳ τῶν περὶ || 18 καὶ ἐπεσημάνατο || 25 τὸ om. || 26 οὕτε ἀήρ—ἐστίν (28) om. || 29 post τόπον add. τὸν μεταξὺ τούτων καὶ τῆς ἀπλανοῦς σφαίρας || post καὶ add. τὰ || τὰ—λεγόμενα om. || 31 πιστωσάμενος post τούτων coll. || κυκλοφορητικὸν || 11,2 δ om. || post πρῶτον add. εἰ || σωμάτων θέσις || 4. 5 ὡς ἔδειξεν om. || 7 ἥτις ἀπορία—ἀπορεῖ (10) om. || 10 ὡς] πῶς || 11 τὸ δὲ ἀπορούμενον—δέδεικται γάρ (15)] τὰ περὶ τὴν γῆν θερμαίνεται. συντελέσει μέντοι αὐτῷ ἡ ἀπορία αὕτη εἰς τὸν τῆς τάξεως τοῦ τε αἵρος καὶ τοῦ πυρὸς λόγον. καὶ βεβαιώσει πάλιν καὶ αὕτη τὰ μὴ μόνον εἶναι τὰ μετὰ τὴν γῆν σώματα δύο ἀέρα τε καὶ πῦρ· καὶ ἀπορεῖ εἰ δέδεικται || 15. 16 μεταβάλλει εἰς ἄλληλα || 16 εἰ δὴ—μεταβάλλει om. || 21 πορρώτερα || 24 post θερμαίνεσθαι add. αὐτὸ || post εἶναι add. αὐ || τῆς om. || 12,7 post ὕδατος add. ἡ εἰ ὁμοίως ἐξ ἄπαντος || 8 διὰ τοῦ—οὗτος μὲν (12)] εἰ δὴ ὁ περὶ τὴν γῆν ἀήρ· ἐλλείπει δὲ τῇ λέξει ὁ περὶ τὴν γῆν || 12 ὑπὲρ γῆν || ἀήρ δὲ] γάρ || 14 τὰ—σώματα om. || 15 ὡς—προεῖρηται om. || 17 δ] ἅπερ || λέγουσιν πῦρ coll. || 19 τε] τις || 19. 20 πολὺ πλεονεχτῇ πάλιν τὴν γῆν τὸ ὕδωρ || 21 εἰρημένην || 25 ἡμεῖς—περὶ ὧν (27)] καὶ φησὶν ἡμεῖς δὲ ὥδε || 30 ὑπομνήσκει—οὐσῶν ἐν αὐτῷ (p. 13,2)] θεῖον τε καὶ κυκλοφορικὸν σῶμα καὶ τὸ ὅλον ἀφθαρτὸν τε καὶ ἀκίρρατον κἂν ὥσπερ τινες ἐν αὐτῷ διαφοραὶ || 18,3 τοῖον αὐτῶν τὸ δὲ τοῖον || ἐστὶ om. || 4 ὥσπερ γάρ || 9 τὸ ὕδωρ om. || 12 φερομένου δὲ—ἀλλήλων (16) om. || 16 ἐκείνου om. || 16. 17 post περιφερομένων add. τοῦ αἰθέρος || 17 τὸ προσεχὲς—κόσμου (18)] τὸ ἀστρώων καλεῖ σῶμα· καὶ τῶν ἐν αὐτῷ σωμάτων ἕως τῶν ἄστρον, 2 καὶ αὐτὰ τῆς μὲν αὐτῆς οὐσίας ἐστὶν ἐκείνων διαφοραὶ δὲ τίσι διαφέρει ἐκείνου τὰ καὶ ἀλλήλων || post σῶμα add. πρὸς || 23 θερμότερα καὶ ἔμψυτον coll. || 24 καὶ φησὶν] δεῖ δὲ νοεῖν οὕτως || 25 κυκλοφορητικὸν ex corr. || παθητὸν || 27 εἰπὼν δὲ οἶον ὕλη om. || post τί add. δὲ || 14,1 λεπτότητες παχύτητες om. (ut I) || 2 ἐστὶν] δὲ || 4 post αὐτῶν add. γίνεται || 2 δὲ δύναται ἕκαστον αὐτῶν || 7 κυκλοφορητικοῦ || 8 ἥδη φθάσαντες om. || 9 λέγει μὲν om. || 10 ἐπὶ τοῦ—τὸ καὶ (10. 11) ὃ βαρεῖ τὸ ψυχρὸν ἔπεται ἐπὶ τοῦ μέσου τοῦ κόσμου ἀποκρινόμενων καὶ (?) τὴν γῆν καὶ || 11 ἦν om. || τις om. || οἰηθῆς δὲ || λέγειν αὐτὸν om. || 12 τόπος] κόσμος || 13 τὸ] τοῦτο || ἀλλ' οὐκ ||

14 τὸ γὰρ εἶπε (16) om. || 16 post μέσον add. οὖν || λέγει || 17 τοῦτο γὰρ—ταῦτα καὶ (19)] περὶ δὲ τὴν γῆν καὶ τὸ ὕδωρ αὐτίκα || 19 ὁ διὰ—καλοῦμεν (20)] τὸ καλούμενον || 20 οὐκ ἔστι δὲ] οὐδέπω ὃν || τοῦτο γὰρ—πῦρ (25) om. || 25 εἶπε καὶ] γὰρ || 26 post γενέσεως add. εἶπεν || εἰπὼν—αὐτὸ] ἔχειν αὐτὸ ἐπίσταται || 27 post οὕτω add. καὶ || 30 σῶμα—στοιχείων] τῶν στοιχείων τὸ πῦρ.

p. 179,6 ἐκείνω 180,15.16 οἰκεῖον—ἔχοντα σχῆμα (16) om. || 20.21 μὴ (om. κέτι τῷ περὶ) ἔχοντι || 27 πάντα] πᾶν ex corr. || 31 δηλονότι πρὸς τὸ πῦρ coll. || 32 ψυχρόν καὶ τὸ θερμὸν || 181,8 τε om. || 10 καὶ διακρίνειν et ἔστιν om. || 12 ὀρίζομεν || 14 γὰρ ante θερμὸν om. || 19 καὶ ἡ φυσικὴ—ἔργον (20) om. || 29 πάντων τῶν γινομένων || τὸ φθαρῆναι || 182,1 μόνον || 2.3 ἀπλῇ τε γένεσις καὶ ἡ φυσικὴ || 5 post & add. καὶ ποιά || 8.9 θερμὸν ὑγρὸν ὁποσονοῦν ἢ ξηρὸν ἢ ὑγραίνει coll. || 15 φησί om. || 18.19 ἢ ἐκείνας ἰσχυροτέρας καὶ πλείους εἶναι || 22 τῆς om. || 24 ὡς om. || 183,4 ἂν μὴ τι βίᾳ φθαρῇ || 10 λαβόντος corr. m. rc. ex λαβόντες || 16 συμμένον || 18 post περιέχον add. φθαρὰ γίνεται || 33 τοῦ om. || 184,8 ἔστιν om. || 11 ἂν εἴη αἰτία coll. || 20 τὸ ἐν || 22 τὸ θερμὸν—πεπηγὸς (22.23) om. || 26 τε om. || 27.28 τοῦ ἐλάττονος θερμὸν || 30 εὐσηπότερα || 34 ἔχον || τῷ ante μάλλον om. || 185,1 θερμότητος om. || πλεῖον φησί || 4 ψυχρότητας ex πικρότητας corr. m. rc. || 6 λαμβανόμεναι || 7 ὁμοίως δὲ καὶ || 9 ἀποκριναμένην || 15 post ποιούντα spatium vacuum V litt. || 17 ἐκ τοῦ in ras. || 23 ἐγγίνεται || 29 ὧν ποιοῦσι om.

186,15 ἐπὶ τι γὰρ || 17 πέψιν || 18 τελειομένη, ut vid. || 19 ἐκ τῆς ex ἐκτός corr. m. poster. || 32 ἐστὶ φησὶν coll. || 187,2 προηγουμένη] τῷ προειρημένῳ || 3 ἐπιτελεσθῇ || 4 ὡς ante τῇ coll. || post λουτρά add. ὥραϊα || 7 τίς τε ἐστὶ τελείωσις 11 ἢ ἐκάστου γὰρ οὐσία κατὰ τὸ εἶδος coll. || 16 πέσσεσθαι—γλεῦκος om. || 22 τότε] τὸ || 26 λεγομένη in γενομένη corr. || συμβαίνει—πάσχειν iterat || 188,7.8 θερμότερόν τε καὶ ξηρότερον ποιεῖ καὶ εὐοχρότερον καὶ παχύτερον || 11.12 ψυχρότης in ras. || 15 τινων τίνων] πάλιν || 18 τε om. || αὐτῶν ἐκάτερον coll. || 19 ὅφ' ἐκάστην || 23 πέψις] σῆψις || 33 τοῖς om. || 189,1 τῶν τοιούτων et τῶν ὑπὸ om. || 2 ὀνομαζομένων || 4 οἰκεῖον ὄνομα || 5 καὶ om. || περὶ om. || 6 ante καὶ add. τε || 13 ἢ om. || 16 post οὖν add. τῶν || 20 post τε add. τὰ || 23 εἶδος ex ἡθος corr. m. rec. || 25 λήμμη 29 ἢ post ἔστιν om. || 33 ὀφείλον] οφεί ὄλον (sic) || 190,5 θερμαινόμενα] πεπαινόμενα || 11 καὶ post οὐσία om. || τι om. || 17 καὶ post πεσσύμενον om. || εἶναι om. || 21 post κύριον spatium vacuum, deinde add. ἐν.

initium commentariorum in hoc libro a ceteris omnibus, quos novimus, codicibus valde discrepat.

OXONIENSIS COLLEG. NOV. 230, chartaceus, forma maxima, foliorum 224, saec. XV (H. O. Coxe, *Catalog. codicum mss. Oxon.* I p. 84 sqq.): f. 138 Alex. Aphr. in Meteor. tit. 'Αλεξάνδρου Ἀφροδισιεύς τῶν Ἀριστοτέλους μετεωρολογικῶν ὑπόμνημα πρῶτον.

COLLEG. NOV. 237, chartaceus, forma maxima, foliorum 291, saec. XV ineuntis (Coxe l. l. I 86): fol. 159 Alex. Aphr. in Meteora. tit. Ἀλεξάνδρου Ἀφροδισιεύς εἰς τὰ μετεωρολογικὰ ὑπόμνημα πρῶτον.

p. 1,5 ὑπομνηνῆσαι περὶ τῶν || 6 ἐν τῇ περὶ τῶν ἐν τῇ φυσικῇ πραγματείᾳ || ἐν τῇ φυσικῇ πρ. || 6.7 ὑπογράφει ἡμῖν || 11 πάντων κοινῶς τῶν || 12 πρῶτον || 14 κεκοσμημένων || 17 ἄλλη || 20 καὶ τίνα om. || 6,1 ὅτι γε μὴ || 3 post τοῦτο add. τὸ || 3.4 ἐδύνατο] δυνατόν || 6 δέοντος || 8.9 ἐκείνην νομιστέον αἰτίαν εἶναι πρῶτην || 10.11 τῆς κινήσεως om. || 13 καὶ post κινεῖ om. || 14 καὶ post αὐτοῦ om. || 7,20 τῷ om. || ὃν om. || καὶ alterum om. || 8,17 τῷ δειχθῆναι || 20 μαρτυρία || 21 περὶ αὐτὸ || 22 τῷ μὲν || 25 τὸν οὐρανὸν om. || 9,3 πρὸς om. || ἢ οὕτω || 5 γὰρ] δὲ || 9 λέγων om. || 9.10 ἐν γὰρ τοῖς περὶ || 11 τοὺς μεταξὺ || 17 ἂν om. || 19 συμμένειν] σημαίνειν || 20 πολὺ om. || 21 δὴ || 27 ὅγλον ὅτι || 32 ἐκεῖνοι || 33 αὐτὰ corr. || 35 ἀπὸ] ὑπὸ || 10,1 λόγον ἔχει coll. || 4 αὐτὴν om.

www.libtool.com.cn

p. 226,25 αὐτῶν || 32 προτιθέντας || 33 ἕκαστον || 227,9 εἰδικήν] ὕλικήν || 16 δεῖ || 19 δοκεῖ ἔπεσθαι || 20 εἰπεῖν εἶπε] ποιεῖν ποιεῖ.

LAUDIANUS 47, chartaceus, forma maxima, foliorum 115, saec. XV (Coxe, *Catalog. codicum mss. Bodl.* I 534). desinit abrupte in verbis αἰτία ψυχρότης ἢ θερμότης, καὶ ἡ ἀπό τινος τούτων κίνησις τοῦ δὲ τὰ Ald. ed. f. 140^v45 (p. 226,18 h. ed.)

MATRITENSES duo, qui insunt in *Biblioteca particular de Su Magestad el Rey*, 35 et VII E 5, membranei, forma quadrata, saec. XII (cf. Chr. Graux, *Essai sur les origines du fonds grec de l'Escorial* Paris 1880 p. 148 sqq., R. Beer, *Handschriftenschatze Spaniens*, Wien 1894 p. 278 sqq.); non ipsa commentaria sed excerpta ex his aliisque commentariis continent.

VINDOBONENSIS phil. gr. 57 „chartaceus, in folio, constat foliis centum viginti septem“ (Nessel, *Catalogus* IV 36), est s. XVI, ultima folia lacunosa. titulus est f. 1^r ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως τῶν ἀριστοτέλους μετεωρολογικῶν ὑπόμνημα πρῶτον: περὶ μὲν τῶν πρῶτων αἰτίων τῆς φύσεως καὶ περὶ πάσης κινήσεως φυσικῆς: — rubr., tum incipit

Ἀρχόμενος τῶν μετεωρολογικῶν, πρῶτον ἡμᾶς ὑπομνήσκαμεν τῶν εἰρημένων ἤδη περὶ τῶν ἐν τῇ φυσικῇ πραγματείᾳ, ἅμα καὶ τὴν τάξιν ἡμῖν προὑπογράφει πάσης τῆς φυσικῆς θεωρίας τῆς τε φθανούσης ἤδη διηνύσθαι καὶ τῆς μετ' ἐκείνης βῆθισομένης. καὶ πρῶτον μὲν μνημονεύει τῆς ἐπιγραφομένης φυσικῆς ἀκροάσεως. πρώτης οὖσης ἐκείνης πραγματείας τῆς φυσικῆς ἀπάσης θεωρίας. ἐν ἐκείνῃ γὰρ εἶρηκε περὶ τῶν πρῶτων ἀρχῶν τὴν καὶ αἰτίων τῆς φύσεως. καὶ περὶ πάντων τῶν κοινῶς εἰς τὰ περὶ τῆς φυσικῆς κινήσεως συντελούντων ὧν πρῶτων ἐνταῦθα μνημονεύει. δευτέρας δὲ τῆς περὶ οὐρανοῦ. ἐν ἐκείνῃ γὰρ εἶρηκε περὶ τε τῶν κατὰ τὴν ἀναφορὰν διακεκοσμημένων ἀστρῶν. καὶ περὶ τῶν στοιχείων τῶν σωματικῶν, πόσα καὶ ποῖα. λέγοι δ' ἂν τὴν ἄνω φορὰν ἀντὶ τοῦ τὴν ἐξωτάτω τε καὶ κυκλωποριφορὰν ἐν γὰρ ταύτῃ ἢ τῶν ἄκρων (in marg. m² ἀστρῶν) διακόσμησις κτλ.

Latine haec commentaria in lucem prodierunt Venetiis a. 1556 Ioanne Baptista Camotio interprete.

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

ALEXANDRI
IN METEOROLOGICORUM LIBROS
COMMENTARIA

www.libtool.com.cn

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΤΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΩΝ

71•

p. 338•20 Περὶ μὲν οὖν τῶν πρώτων αἰτίων τῆς φύσεως καὶ
περὶ πάσης κινήσεως φυσικῆς.

- 5 Ἀρχόμενος τῶν Μετεωρολογικῶν πρῶτον ἡμᾶς ὑπομινύσκει τῶν
εἰρημένων ἐν τῇ περὶ φύσεως πραγματείᾳ, ἅμα δὲ καὶ τὴν τάξιν ἡμῖν
ὑπογράφει πάσης τῆς φυσικῆς θεωρίας, τῆς τε φθανούσης ἤδη διηνύσθαι
καὶ τῆς μετ' ἐκείνην ῥηθησομένης. καὶ πρῶτον μὲν μνημονεύει τῆς ἐπι-
γραφομένης Φυσικῆς ἀκροάσεως, πρώτης οὖσης πραγματείας καὶ δι' ἐκείνης 20
10 πάσης τῆς φυσικῆς θεωρίας· ἐν ἐκείνῃ γὰρ εἶρηκε περὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν
τε καὶ αἰτίων τῆς φύσεως καὶ περὶ πάντων τῶν εἰς τὰ περὶ τῆς φυσικῆς
κινήσεως συντελούντων, ὧν πρώτων κοινῶς ἐνταῦθα μνημονεύει. δευτέ-
ρας δὲ τῆς Περὶ οὐρανοῦ· ἐν ἐκείνῃ γὰρ εἶρηκε περὶ τε τῶν κατὰ τὴν ἄνω
φορὰν διακεκοσμημένων ἀστρων καὶ περὶ τῶν στοιχείων τῶν σωματικῶν,
15 πόσα τε καὶ ποῖα. λέγοι δ' ἂν τὴν ἄνω φορὰν ἀντὶ τοῦ τὴν ἐξωτάτω
τε καὶ κύκλῳ περιφορὰν· ἐν γὰρ ταύτῃ ἡ τῶν ἀστρων διακόσμησις. περὶ 25
οὐ σώματος ὅτι τε ἄλλο ἐστὶ τῶν τεσσάρων ἀπλῶν σωμάτων τε καὶ στοι-
χείων καὶ ὅτι ἀγέννητόν τε καὶ ἀφθαρτόν καὶ ὅτι ἀναυξές τε καὶ ἀναλλοίωτον,
εἶρηκεν ἐν τῇ πρώτῃ τῆς πραγματείας ἐκείνης. εἶρηκε δὲ καὶ περὶ τῶν
20 στοιχείων τῶν σωματικῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ πραγματείᾳ, πόσα τε, [καὶ ποῖα καὶ
τίνα] ὅτι πέντε τὰ πάντα, καὶ τίνα, ὅτι τὰ τέσσαρα μετὰ τοῦ κυκλοφορικοῦ

Adhibiti codices A (in quo initium comm. usque ad fol. 72•25 Aldinae desideratur) I W
et Aldina (a) 1. 2 ἀλεξάνδρου ἀφροδισιεύς εἰς τὸ πρῶτον τῶν μετεωρολογικῶν I, sed idem
in exitu librorum II et III τῶν ἀριστοτέλους μετεωρολογικῶν: Ἀλεξάνδρου ἀφροδισιεύς τῶν
ἀριστοτέλους μετεωρολογικῶν ὑπόμνημα W: Ἀλεξάνδρου Ἀφροδισιεύς ὑπόμνημα εἰς τὰ μετεω-
ρολογικά, εἰς τὸ πρῶτον a 6 περὶ φύσεως] φυσικῇ W δὲ om. W 7 προῦ-
πογράφει Wa 8 ἐκείνης W 9 καὶ δι' om. Wa 10 τῆς φυσικῆς
πάσης W 11 post τῶν add. κοινῶς Wa 12 κοινῶς om. Wa 12. 13
δευτέραι a 13 ἐν ἐκείνῃ — ἀντὶ τοῦ (15) om. I 18 ἀγέννητόν τε W: ἀγρόνη-
τόν τε a 19 ἐν τῇ πρώτῃ — ἐκείνης] de caelo A 2. 3 20 καὶ ποῖα καὶ τίνα
delevi: καὶ ποῖα om. Wa 21 post ὅτι add. γὰρ I

Comment. Arist. III. 2 Alex. in Meteora.

www.libtool.com.cn

σώματος πέμπτου· ταῦτα γὰρ στοιχεῖα τοῦ κόσμου. τὸ γὰρ ποῖα δηλωτικὸν 30
 ἂν εἴη τοῦ τίνα. τὸ δὲ τῶν σωματικῶν τοῖς στοιχείοις προσέθηκε
 δηλωτικὸν ὃν τοῦ τῶν ὡς σωματικῶν στοιχείων, ἐπεὶ πρότερόν γε καὶ
 ἀπλῶς στοιχεῖα ἦ τε ὕλη καὶ θλῶς τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ εἶδος· ταῦτα
 5 γὰρ στοιχεῖα καὶ τῶν ἀπλῶν τε καὶ πρώτων σωμάτων. τρίτης δὲ τῆς
 Περὶ γενέσεώς τε καὶ φθορᾶς· ἐν ταύτῃ γὰρ εἴρηκε περὶ τε τῆς τῶν πρώ-
 των σωμάτων εἰς ἄλληλα μεταβολῆς, ζητήσας μὲν περὶ τούτων καὶ ἐν τῇ
 τρίτῃ τῶν Περὶ οὐρανοῦ, ἐν τούτοις δὲ τελειώσας τὸν περὶ αὐτῆς λόγον, 35
 ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς κοινῆς γενέσεώς τε καὶ φθορᾶς, δείξας ὅτι τέ ἐστι καὶ
 10 τί ἐστι καὶ τίνι τῶν ἄλλων μεταβολῶν διαφέρει. τετάρτην δὲ τάσσει τὴν
 ἐνεστώσαν πραγματείαν, ἣν καὶ Μετεωρολογικὴν ἐπιγράφει, ἐπειδὴ ὡς φησι καὶ
 οἱ πρὸ αὐτοῦ πάντες ἐκάλουν αὐτὴν μετεωρολογίαν. μέθοδον δὲ εἶπε τὴν
 φυσικὴν πραγματείαν τε καὶ ἐπιστήμην· εἶναι δὲ φησι ταύτης τῆς πραγμα-
 τείας τὸ θεωρῆσαι περὶ τῶν συμβαινόντων τε καὶ γινομένων κατὰ φύσιν
 15 μὲν, ἀτακτοτέραν μέντοι τῆς τοῦ πρώτου στοιχείου τῶν σωμά- 40
 των, πρῶτον μὲν στοιχεῖον λέγων τῶν σωμάτων τὸ κυκλοφορικόν τε καὶ
 αἰθέριον σῶμα, ἀτακτοτέραν δὲ τῆς τούτου φορᾶς ἀντὶ τοῦ οὐχ ὁμοίως
 εὐτακτον· οὐ γὰρ ὁμοίως εὐτακτόν ἐστι τὸ κατὰ φύσιν ἔν τε τῇ θείῃ
 σώματι καὶ ἐν τοῖς μετ' αὐτό. τὸ δὲ περὶ τὸν γειτνιῶντα μάλιστα
 20 τόπον ἴσον ἂν εἴη τῇ ἀτακτοτέραν καὶ γινομένην μάλιστα περὶ τὸν
 γειτνιῶντα τῇ φορᾷ τῶν ἀστρων. τίς δὲ ἐστὶν οὗτος ὁ τόπος, καὶ τίνα τὰ
 μάλιστα ἀτακτότερον γινόμενα τῶν γινομένων κατὰ φύσιν, ἐδήλωσε διὰ
 τοῦ οἶον περὶ τε γάλακτος καὶ κομητῶν καὶ τῶν ἐκπυρουμένων 45
 καὶ κινουμένων φασμάτων, ὅποιά ἐστιν οὐδὲ καλοῦμεν διάσσοντας
 25 ἀστέρας· ταῦτα γὰρ γίνεται μὲν ἐν τῇ γειτνιῶντι τῇ θείῃ τόπῳ τε καὶ
 σώματι, ἀτάκτως δὲ γίνεται. μεθ' ἧς τάξιν ἔχει τὰ ὅσα κοινὰ πάθη εἶναι
 δοκεῖ αἶρος τε καὶ ὕδατος, ταῦτα δὲ ἐστὶν ἐμφάσεις τε καὶ διαφάσεις·
 τούτων γὰρ ἐκάτερον ἐν ὕδατι καὶ αἶρι. δι' ὧν γίνεται δῆλα τὰ τε
 περὶ τῶν ῥάβδων καλουμένων καὶ παρηγίων, περὶ τε ἄλλω καὶ περὶ ἱρίδος
 30 καὶ εἴ τινα τούτοις ὁμοιά ἐστιν. ἔτι δὲ γῆς, φησὶν, ὅσα μέρη καὶ 50
 εἶδη καὶ πάθη τῶν μερῶν, μέρη μὲν γῆς ἴσως λέγων τὰ πρὸς ἕω καὶ
 δύσιν ἄρκτον τε καὶ μεσημβρίαν, εἶδη δὲ τὸ τὴν μὲν αὐτῆς εἶναι ὑπαντρόν 71·
 τε καὶ χαύνην, τὴν δὲ στερεάν τε καὶ πεπιλημένην, καὶ εἴ τινας ἄλλαι
 ταύταις παραπλήσιαι γῆς διαφοραί. πάθη δὲ λέγοι ἂν τὰς ἀναθυμιάσεις
 35 τὰς γινομένας ἀπ' αὐτῆς καὶ τὰς ἐναπολήψεις ὕδατός τε καὶ πνεύματος,

2 τὸ τῶν δὲ I: τῶν δὲ a 3 ὃν om. Wa πρότερον] πρὸ τούτων rubro
 superscr. W post πρότερόν γε add. κυρίως τε a 4 ὕλη καὶ τὸ ὑποκείμενον
 εἶδος θλῶς l 7 ζητήσας μὲν] ζητήσωμεν l 7. 8 ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Περὶ
 οὐρανοῦ] c. 6. 7 8 τελειώσας] τελείως W 10 διαφέρει μεταβολῶν a
 12 μετεωρολογίαν αὐτὴν ἐκάλουν Wa 16 τῶν σωμάτων λέγων Wa 18 οὐ
 γὰρ—ἐστι om. W 20 ἀτακτοτέρῳ καὶ γινομένῳ W 21 ὁ τόπος οὗτος Wa
 23 τῶν om. a 24 διάσσοντας W 26 ἔχειν W 29 καλουμένοις W
 30 ἔτι] ἐστι a 33 ἄλλα a

www.libtool.com.cn

ὧν αἱ μὲν ἀναθυμιάσεις νεφῶν τε καὶ ὑετῶν ἀρχαί, ἔτι δὲ χαλάζης τε καὶ
 χιόνος πάχνης τε καὶ δρόσου βροντῶν τε καὶ ἀστραπῶν ἀνέμων τε καὶ τῆς τῶν
 5 ἀνέμων τε καὶ πνευμάτων διαφορᾶς· κατὰ γὰρ τὰς τῶν μερῶν τῆς γῆς
 διαφορὰς καὶ αἱ τῶν ἀνέμων διαφοραί. αἱ δὲ ἐναπολήψεις αἱ μὲν τοῦ ὕδατος
 5 πηγῶν αἰτίαι, αἱ δὲ τοῦ πνεύματος σεισμῶν. τὸ δὲ καὶ περὶ πάντων
 τῶν γινομένων κατὰ τὰς κινήσεις τὰς τούτων εἴρηκεν ἀντὶ τοῦ καὶ
 περὶ τῶν ἄλλων τῶν γινομένων κατὰ τὰ πάθη τῶν τε μερῶν τῆς γῆς καὶ
 τῶν εἰδῶν· οὐ γὰρ μόνον πνεύματα καὶ σεισμοί, ὧν ἐμνημόνευσεν. ἢ τὰς
 κινήσεις τὰς τούτων εἶπεν ἐπὶ τε τῶν πνευμάτων καὶ τῶν σεισμῶν· συμ- 10
 10 πτώματα γὰρ τινὰ οἰκεῖα καὶ ἐπὶ τῶν ἀνέμων καὶ ἐπὶ τῶν σεισμῶν γίνε-
 ται, οἷον τὸ δίστασθαι τὴν γῆν, τὸ ἦχον γίνεσθαι, τὸ νηνεμίαν πρώτην
 γενέσθαι, ταῦτα μὲν ἐπὶ τῶν σεισμῶν, ἐπὶ δὲ τῶν ἀνέμων τὸ φέρε εἰ-
 πεῖν τὸν καικίαν, ὅθεν πνεῖ, ἐνταῦθα τὰ νέφη συνωθεῖν, τῶν ἄλλων, ἀφ'
 ὧν ἂν πνέωσι μερῶν, ἀπ' ἐκείνων ἀπωθούντων τὰ νέφη. ἢ κατὰ τὰς
 15 κινήσεις τὰς τούτων εἶπεν οὐ μόνον περὶ τῶν τῆς γῆς μερῶν τε καὶ εἰδῶν,
 ἀλλὰ καὶ περὶ πάντων τῶν σωμάτων τῶν μετὰ τὸ θεῖον σῶμα τεταγμένων· 15
 καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν κομητῶν καὶ τῶν διασπόντων, ῥάβδων τε καὶ παρηλίων ἔστιν
 ὁρᾶν τινὰ συμπτώματα ταῖς κινήσεσιν αὐτῶν ἐπόμενα. περὶ γὰρ τῶν ἐν
 τούτοις γινομένων τὰ μὲν ἀποροῦμεν, οἷον περὶ τοῦ πῶς ἱρι γίνεται, διὰ
 20 τί τὸ τῆς θαλάττης ὕδωρ ἀλμυρόν, τῶν δὲ ἐραπτόμεθ' αἱ τινὰ τρόπον, οἷον
 περὶ τῆς τῶν νεφῶν συστάσεως καὶ περὶ τῆς εἰς ὕδωρ αὐτῶν μεταβολῆς· καὶ
 γὰρ εἰ μὴ τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν περὶ τῶν τοιούτων ἔχομεν, ἀλλ' οὐ πάντη
 ἀνευνόητοι τῆς γενέσεως αὐτῶν ἔσμεν. ἔτι δὲ περὶ κεραυνῶν πτώ- 20
 σεως καὶ τυφῶνων καὶ πρηστήρων καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐγκυκλίων,
 25 ὅσα διὰ πῆξιν συμβαίνει πάθη. οὐχ ὥς καὶ τῶν κεραυνῶν καὶ τῶν
 τυφῶνων καὶ τῶν πρηστήρων διὰ πῆξιν γινομένων εἶπεν, ἀλλ' εἰπὼν περὶ
 τούτων ὅσα διὰ κίνησιν συμβαίνει τῶν παθητῶν σωμάτων γίνεσθαι, ἐπεὶ
 γίνεται τινὰ καὶ διὰ πῆξιν πάθη, καὶ περὶ τούτων φησί δεῖν εἰπεῖν, ὥσπερ
 καὶ περὶ ἐκείνων. γίνεται δὲ κατὰ πῆξιν χιών, χάλαζα, πάχνη. ἐγκύκλια δὲ
 30 εἶπεν ἦτοι αὐτὰ τὰ τέσσαρα σώματα, ἐπειδὴ κύκλω καὶ ἐξ ἀλλήλων ἢ γέ- 25
 νσεις αὐτοῖς, ἢ καὶ αὐτὰ τὰ πάθη ἐγκύκλια, ὅτι ἀνακυκλεῖται καὶ ταῦτα
 καθ' ἕκαστον ἔτος γινόμενα. διελθόντες δὲ περὶ τούτων. τίνα πάλιν μετὰ
 τὴν μετεωρολογικὴν πραγματείαν ἔστι τῆς φυσικῆς πραγματείας, προστίθῃσι·
 περὶ γὰρ ζφῶν, φησί, καὶ φυτῶν, καθόλου τε καὶ χωρὶς. τάσσοι
 35 δ' ἂν ἐν τῇ περὶ ζφῶν θεωρίᾳ καὶ τὴν Περὶ ψυχῆς, ἔτι τε τὴν Περὶ
 αἰσθησέως τε καὶ αἰσθητῶν, ἔτι τὴν Περὶ μνήμης καὶ ὕπνου καὶ τῆς καθ'
 ὕπνον μαντικῆς, ἔτι τὸ Περὶ γήρωος καὶ νεότητος, μακροβιότητος τε καὶ 30

3 πνευμάτων τε καὶ I 6 post κινήσεις add. δὴ I τὰς (post κινήσεις) om. W
 7 τὰ om. W 8 ἢ κατὰ τὰς a 13 χαλκίαν a 23 ἀνευνόητοι] ἐν ἀγνοίᾳ a
 30 τέσσαρα a post σώματα add. εἴτε W ἐπειδὴ] δι W a 31 ἀνακυ-
 κλεῖται a 32 τινὰ Wa 33 ante ἐστὶ add. & Wa 34 post χωρὶς add.
 θεωρήσομεν a τάσσει I 35 ἔτι δὲ 36 post ἔτι add. δὲ Wa
 37 ἔτι τε τὸ W: ἔτι τὴν a

www.libtool.com.cn

βραχυβιότητος, καὶ ὅσα ἄλλα αὐτῷ γέγραπται ἔχοντα τὴν ἀναφορὰν ἐπὶ
τὰ ζῶα· ὧν τὰ μὲν κοινὴν περὶ πάντων τῶν ζῴων τὴν θεωρίαν ἔχει, ὡς
περὶ ἢ τε περὶ ζῴων ἱστορία, καὶ τὰ περὶ ζῴων γενέσεώς τε καὶ μορίων, ἔτι
δὲ τὰ περὶ ζῴων πορείας τε καὶ κινήσεως, τὰ δὲ ἴδια, ὡς τὰ περὶ μνήμης
5 καὶ ὕπνου καὶ τῆς καθ' ὕπνον μαντικῆς· τῶν γὰρ ἐν τούτοις λεγομένων
τὰ πλεῖστα ἀνθρώπων μόνον ὑπάρχει. τὴν δὲ ἐξ ἀρχῆς προαίρεσιν λέγει τὸ
τὴν φυσικὴν θεωρίαν πᾶσαν ἐπεξελεῖν· τοῦτο γὰρ ἦν τὸ προκειμένον. κατὰ δὲ
τὸν ὑφηγημένον τρόπον εἶπεν, ὅτι μὴ ἱστορίαν τινὰ παρέδωκεν ἐν τοῖς πρὸ
τούτων φυλῇ, ἀλλὰ μετὰ τοῦ τὰς οἰκείας αἰτίας ἐκάστου τῶν λεγομένων
10 ζητεῖν τε καὶ ἀποδιδόναι καὶ μετὰ ἀποδείξεως τὴν περὶ αὐτῶν ποιησθαι
θεωρίαν. οὕτως οὖν ἀξιῶ καὶ τὸν περὶ τῶν ῥηθησομένων γενέσθαι λόγον.

p. 339*9 Ὡς οὖν ἀρξάμενοι λέγωμεν περὶ αὐτῶν πρῶτον.

Εἰπὼν τὴν κατὰ τὴν ἐνεστῶσαν πραγματείαν πρόθεσιν πρῶτον περὶ
τῶν προκειμένων, φησὶν, ἡμῖν τήνδε τὴν ἀρχὴν ποιησάμενοι λέγωμεν,
15 τὸ πρῶτον προσθεῖς, ἐπεὶ ὑπομιμνήσκει ἡμᾶς τῶν πρότερον εἰρημένων,
καὶ ἀρχὰς ὄντα δείξει τῶν μελλόντων λέγεσθαι. ὧν δὲ ὑπομιμνήσκει,
ἔστιν εἰρημένα ἐν τε τοῖς περὶ οὐρανοῦ καὶ ἐν τοῖς περὶ γενέσεως καὶ
φθορᾶς· ἔστι δὲ ταῦτα ὅτι μία μὲν ἀρχὴ τῶν σωμάτων, ἐξ ὧν συνέστηκεν
ἡ τῶν ἐγκυκλίων φερομένων σωμάτων φύσις, ἀρχὴν μὲν σωμάτων εἰπὼν
20 ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦν σῶμα καὶ στοιχεῖον καὶ ἀρχὴ τῶν ἄλλων σωμάτων, ἡ
μία ἀρχὴ τῶν σωμάτων ἀντὶ τοῦ μία ἀρχὴ σωματικῆ. τὸ δὲ ἐξ ὧν
συνέστηκεν ἡ τῶν ἐν κύκλῳ φερομένων σωμάτων φύσις ἴσον
ἔστί τῇ τὰ σώματα ταῦτα ἐξ ὧν συνέστηκε πᾶν τὸ κυκλοφορικὸν σῶμα
καὶ ἡ θεία φύσις· ἔστι δὲ ταῦτα αἱ ὀκτώ σφαῖραι καὶ οἱ ἐν αὐταῖς ἀστέρες.
25 ἄλλα δὲ τέτταρα σώματα διὰ τὰς τέτταρας ἀρχάς. λέγει μὲν
τέτταρα ἄλλα σώματα παρὰ τὸ κυκλοφορητικὸν πῦρ ἀέρα, ὕδωρ γῆν. διὰ
δὲ τὰς τέτταρας ἀρχὰς προσέειπεν ὑπομιμνήσκειν ἡμᾶς τῶν ἐν τῷ δευ-72
τέρῳ περὶ γενέσεως εἰρημένων· ἐκεῖ γὰρ λαβὼν ὅτι σῶμά ἐστι τὸ τριχῇ
διαστατὸν ἄπτόν, λέγων τὸν λόγον τοῦτον περὶ τῶν ἐν γενέσει σωμάτων,
30 ἔλαβεν ὅτι εἰ τὸ σῶμα τὸ εἶναι ἔχει ἐν τῷ ἄπτόν εἶναι, εἴη ἂν ἐν ἅπταις
τισιν ἐναντιώσεσιν εἰδοποποιημένον. μεθ' ἧς τὰς πρώτας ζητήσας τῶν
ἄπτων ἐναντιώσεων καὶ εὐρών οὐσας δύο, θερμότητα καὶ ψυχρότητα, καὶ
ξηρότητα καὶ ὑγρότητα, ἔδειξεν ἐκ τῆς τούτων συνθέσεως πρὸς ἄλληλα
τέσσαρα σωμάτων εἶδη γινόμενα, καὶ νῦν εἶπε διὰ τὰς τέσσαρας ἀρχάς.
35 διότι γὰρ τὰ εἶδη τῶν ἀπλῶν τε καὶ ἄπτων σωμάτων τέσσαρα, διὰ τοῦτο

6. 7 λέγει τοῦ τὴν W 11 γίνεσθαι Wa 12 et 14 λέγωμεν I 17. 18
ἐν τε τοῖς περὶ οὐρανοῦ—φθορᾶς] de caelo AF, de gener. et corr. B 20. 21 ἀρχῇ
τῶν ἄλλων ἢ μία ἀρχὴ τῶν ἄλλων σωμάτων Wa 25 ante λέγει add. καὶ α
26 σώματα ἄλλα Wa παρὰ] περὶ Wa κυκλοφορικὸν Wa γῆς α
27. 28 ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ γενέσεως] c. 2 28 τριχῶς W 30 εἰ om. W
31 ζητήσεις W 35 ἀπλῶν] ἄπτων α ἀπτῶν] ἐν γενέσει W

www.libtool.com.cn

τέσσαρα καὶ τὰ ἀπλᾶ σώματα τὰ μετὰ τὸ θεῖον. ὅτι δὲ τῶν τεσσάρων
σωμάτων τούτων ἡ κίνησις διπλῇ, ὡς καὶ αὐτῶ ἐν τοῖς Περι οὐρανοῦ δεδειγ-
μένῃ χρῆται· ἐκεῖ γὰρ εἴρηται ὅτι τὰ μὲν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ μέσου κινεῖται
κατὰ φύσιν, τουτέστιν ἄνω, ταῦτα δ' ἐστὶ πῦρ τε καὶ ἀήρ, τὰ δὲ ἐπὶ τὸ
5 μέσον, τουτέστι κάτω, ἃ ἐστὶ γῆ τε καὶ ὕδωρ. ἀλλὰ καὶ ὅτι κορυφώτατον
μὲν τὸ πῦρ καὶ πᾶσιν ἐπιπολάζον τοῖς ἐπ' εὐθείας κινουμένοις, βαρύ- 10
τατον δὲ ἡ γῆ καὶ πᾶσιν ὑφιστάμενον τοῖς ἄλλοις, τὰ δὲ μεταξὺ τούτων,
ἀήρ τε καὶ ὕδωρ, πρὸς ἄλληλα ἀνάλογον ἔχει, ὡς ἐκεῖνα ἀπλῶς. ἐπ'
ἐκείνων μὲν γὰρ τὸ μὲν ἦν ἀπλῶς κοῦφον (τοιοῦτον γὰρ ἦν τὸ πᾶσιν ἐπι-
10 πολάζον) τὸ δὲ ἀπλῶς βαρὺ (τὸ γὰρ πᾶσιν ὑφιστάμενον τοιοῦτον), τούτων
δὲ ὁ μὲν ἀήρ ὡς πρὸς τὸ ὕδωρ κοῦφός ἐστι· τούτῃ γὰρ ἐπιπολάζει· τὸ δὲ
ὕδωρ ὡς πρὸς τὸν ἀέρα βαρὺ· ὑφίσταται γὰρ αὐτῷ. διὸ ὁ ἀήρ μὲν τῷ
πυρὶ ἐγγύτατα τῶν ἄλλων ἐστίν, ὕδωρ δὲ τῇ γῇ.

p. 339•19 'Ο δὲ περὶ τὴν γῆν τὴν δλην κόσμος.

15

15 Λαβὼν τέσσαρα εἶναι σώματα ἀπλᾶ τε καὶ ἐπ' εὐθείας κινου-
μενα, εἶναι δὲ καὶ πέμπτον τὸ αἰθέριόν τε καὶ κυκλοφορητικόν, τούτοις
χρῆται πρὸς τὴν τῶν προκειμένων θεωρίαν. καὶ λέγει τὸν περὶ τὴν γῆν
κόσμον πάντα, περὶ γῆν κόσμον λέγων ἐν ᾧ γενέσεις καὶ φθορά, ἐκ τῶν
τεσσάρων συνεστάναι σωμάτων, γῆς λέγων καὶ ὕδατος ἀέρος τε καὶ πυρός. 20
20 τὸ δὲ περὶ τοῦ κύκλου ἂν εἴη δηλωτικόν. περὶ οὗ δεῖν φησι, λέγων τοῦ
περὶ τὴν γῆν κόσμου, τὰ συμβαίνοντα αὐτῷ πάθη θεωρησαί τε καὶ λαβεῖν,
τίνα τέ ἐστι, καὶ διὰ τίνας, φησίν, αἰτίας γίνεται.

p. 339•21 Ἔστι δὲ ἐξ ἀνάγκης συνεχῆς οὗτος ταῖς ἄνωθεν φοραῖς. 25

Συνεχῇ φησι τὸν κόσμον τὸν περὶ τὴν γῆν εἶναι, περὶ οὗ τῶν γινομένων
25 ἐν αὐτῷ παθῶν ζητοῦμεν, ταῖς ἄνωθεν φοραῖς, τουτέστι τῷ θείῳ τε καὶ 30
κυκλοφορητικῷ σώματι. ὑπὲρ τούτου δὲ φησι συνεχῇ εἶναι τὸν περὶ τὴν
γῆν κόσμον ἐκείνῃ τῷ σώματι, ὑπὲρ τοῦ πάντα αὐτὸν ἐξ ἐκείνου κυβερ-
νασθαι· τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν δύναμιν. συνεχῇ δὲ
τῇ ἀφ' ἧς λέγει γὰρ συνεχῇ καὶ τὰ ἀπτόμενα. διὸ καὶ ἐν τισιν ἀντιγράφοις

1 τὰ ante μετὰ om. I

2 ὡς scripsi: ὦ I: om. Wa

3 χρήσεται W

ἐκεῖ] de caelo A 2

4 τε om. a

8 ἔχοι I

9 ἦν post γὰρ om. Wa

11 ὡς om. I

τὸ ante ὕδωρ om. Wa

12 ὁ om. Wa

14 τὴν δλην I:

δλην W Arist. E: ὅλος a Arist. vulg.

15 τε καὶ] τὰ Wa

16 κυκλο-

φορικόν Wa

19 τεσσάρων] δευτέρων a

λέγων] λέγω Ia

20 δὲ περὶ]

δὲ πᾶν Wa

κύκλου Wa

22 post γίνεται add. ἐπεὶ δὲ τοῦ κόσμου τὸ μὲν ὡς

δλον τι, τὸ δὲ ὡς μέρος, βουλόμενος δεῖξαι ὅτι οὐ περὶ τοῦ κόσμου ὅλου λέγει, ἀλλὰ περὶ τοῦ
μέρους, ἐπάγει τὸ περὶ τὴν γῆν, ὑποδεικνύς ἡμῖν ὡς περὶ τοῦ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ κόσμου
λέγει, ἀλλ' οὐ περὶ τοῦ ὅλου a 23 συνεχῆς πως οὗτος a Arist. ἄνωθεν Ia

Arist. E: ἄνω W Arist. vulg.

γράφεται συνεχῆς πῶς οὗτος· ὅτι γὰρ μὴ ἀπλῶς συνεχῆς. τὸ δὲ ἐξ
ἀνάγκης πρόσκειται, ὅτι δεδειγμένου τοῦ μηδὲν εἶναι κενὸν ἀνάγκη τὰ
σώματα ἀλλήλων ἄπτεσθαι· καὶ ἔτι διὰ τοῦτο ἐξ ἀνάγκης, ὅτι μὴ ἐδύ-
νατο ἄλλως εἶναι τε καὶ σώζεσθαι, μὴ κυβερνώμενος ὑπὸ τοῦ θείου 35
5 σώματος. ὅτι δὲ προνοεῖται κατ' αὐτὸν ὑπὸ τῶν θείων τὰ ἐν γενέσει
καὶ φθορᾷ, φανερώς ἂν τις καὶ ἐντεῦθεν λάβοι. αἰτίαν δὲ τοῦ δεόντως
λέγεσθαι τὸν θνητὸν κόσμον ὑπὸ τοῦ θείου κυβερνᾶσθαι ἀπέδωκε ταύτην·
ὅθεν γὰρ ἡ τῆς κινήσεως ἀρχὴ πᾶσιν, ἐκείνην αἰτίαν νομιστέον
πρώτην. πρῶτον γὰρ αἴτιον ποιητικὸν τῶν γινομένων ἀπάντων τὸ ὅθεν
10 αὐτοῖς πρῶτον ἡ τῆς κινήσεως ἀρχή, τουτέστι τὸ πρῶτον αὐτοῖς τῆς
κινήσεως αἴτιον. αἴτιον δὲ πρῶτον τῆς κινήσεως τῷ περιγίψῃ κόσμῳ τὸ
θεῖον τε καὶ κυκλοφορητικὸν σῶμα· ὥστε ἐκεῖνο αὐτοῦ καὶ ποιητικὸν αἴτιον.
κινούμενος γὰρ ὁ οὐρανὸς καὶ πᾶν τὸ θεῖον σῶμα κινεῖ καὶ τὰ πλησίον 40
αὐτοῦ καὶ γειτνιῶντα αὐτῷ σώματα, δι' ὧν καὶ τὰ μετ' αὐτὰ κινεῖται καὶ
15 κυβερνᾶται, καὶ αἰτίον ἐστὶ τῷδε τῷ κόσμῳ τοῦ τε εἶναι καὶ τῆς αἰδίου
διαμονῆς αὐτοῦ, ἥτις αὐτῷ περιγίνεται διὰ τῆς εἰς ἄλλα τεταγμένης
μεταβολῆς τῶν τεσσάρων σωμάτων ἐξ ὧν συνέστηκεν. ὅτι δὲ εὐλόγως ἡ
τοῦ θείου σώματος κίνησις αἰτία τῆς τῶν ἄλλων σωμάτων κινήσεως τε
καὶ μεταβολῆς, συνέστησε διὰ τοῦ τὴν μὲν αἰδίον τε εἶναι καὶ ἄπαυστον,
20 τέλος οὐκ ἔχουσαν τῷ τόπῳ τῆς κινήσεως, τουτέστι τῆς κατὰ τόπον
κινήσεως· οὐ γὰρ ἐστὶ τις τόπος, ἐφ' ὃν ἐλθὼν στήσεται, ὥσπερ ἐπὶ τῶν 45
ἐπ' εὐθείας κινουμένων ἢ κατὰ τινὰ κίνησιν ἄλλην. εἰπὼν δὲ καὶ τέλος
οὐκ ἔχουσα τῷ τόπῳ τῆς κινήσεως, ἵνα μὴ τις ὑπολάβῃ λέγειν αὐτὸν
διὰ τοῦ τέλος οὐκ ἔχουσα ὅτι ἀτελής ἡ κίνησις ἢ ἐκείνου τοῦ σώματος, ἐπὶ-
25 νεγκε τὸ ἀλλ' αἰεὶ ἐν τέλει. δέδεικται γὰρ ὅτι μόνη τέλειος τῶν κινήσεων
ἡ κύκλις, καθ' ἣν τὸ κινούμενον αἰεὶ ἐστὶν ἐν τῷ τέλει τε καὶ τῇ τελείᾳ κινή-
σει· τὰ δ' ἐπ' εὐθείας κινούμενα σώματα τῷ πεπερασμένους ἀπ' ἀλλήλων
ἀφεστάναι τόπους ἐπὶ τὸ πέρας ἐλθόντα τῶν ἐφ' οὓς κινεῖται τόπων ἴστανται· 50
ὁμοίως δὲ ὥσπερ πέρας, οὕτω δὴ καὶ ἀρχὴν ἔχει τῆς κινήσεως. ἡ δὲ αἰδίου
30 τε καὶ ἄπαυστος κίνησις πρώτη τε τῆς κινήσεως τῆς τοιαύτης καὶ αἰτία.

p. 339^a 27 "Ὡστε τῶν συμβαινόντων περὶ αὐτὸν πῦρ μὲν καὶ γῆν
καὶ τὰ συγγενῇ τούτοις.

Περὶ αὐτὸν οὐκέτ' ἂν λέγοι τὸν περίγειον κόσμον, ἀλλὰ τὸν σύμ- 55
παντα. τῶν γὰρ ἐν τῷ σύμπαντι κόσμῳ | συμβαινόντων τε καὶ γινομένων, 72^a

1 ὅτι γὰρ μὴ] ὅτι om. W: οὐ γὰρ εἴη ἂν α 2 καινὸν W 3. 4 ἐδύνατο]
δυνατὸν I 7 ταύτην] τὴν Wa 10 αὐτοῖς (post πρῶτον) ex αὐτῆς corr. W
11. 12 αἴτιον δὲ — ποιητικὸν αἴτιον om. a 12 κυκλοφορητικὸν W 14 καὶ post
αὐτοῦ om. I κινεῖται τε καὶ Wa 19 τε om. a 21 ἐλθὼν scripsi: ἐλθῶν
libri συστήσεται I 23 et 24 ἔχουσαν IW 23 ὑπολάβει a 24 τοῦ
τέλους W ἢ post κίνησις om. a 26 καθ' ἣν τὸ κινούμενον αἰεὶ a: καθ'
om. W: ἣν τῶν κινουμένων· αἰεὶ γὰρ I καὶ ἐν τῇ Wa 28 ante τόπους
add. τοὺς a ἐλθόντας I τοῦ ἐφ' ὃν Wa κινούνται a τόπου Wa

φησί, πῦρ μὲν καὶ γῆν καὶ ἀέρα καὶ ὕδωρ (ταῦτα γὰρ τὰ συγγενῇ τοῖς
 προειρημένοις) ὡς ὕλην αἷτια χρῆ νομίζειν· ταῦτα γὰρ τὰ πάσχοντά τε
 καὶ μεταβάλλοντα, καὶ ἐκ τούτων ὡς ἐξ ὕλης γίνεται ταῦτα, περὶ ὧν ζη-
 τοῦμεν τὰς αἰτίας. ἡ δύναιται καὶ τοῦτο περὶ τοῦ περιγείου κόσμου λέγειν·
 5 ἐν τούτῳ γὰρ τὰ συμβαίνοντα, περὶ ὧν ὁ λόγος. εἰπὼν δὲ ὡς ἐν ὕλης
 εἶδει τῶν γινομένων αἷτια χρῆ νομίζειν, διὰ τί ὡς ἐν ὕλης εἶδει εἶπεν
 ἐδήλωσεν ἐπενεγκῶν τὸ γὰρ ὑποκείμενον καὶ πάσχον τοῦτον προσα-
 γορεύομεν τὸν τρόπον· ὕλην γὰρ τὸ τοιοῦτον καλοῦμεν, ὡς οὐ πάνυ
 δὲ τοῦ τῆς ὕλης ὀνόματος καθωμλημένου τοῦτο προσέθηκε. ποιητικὸν δὲ
 10 αἷτιον αὐτῶν καὶ τὸ ὡς ὄθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως ἡ τῶν θείων σωμά-
 των αἰθίος κινήσεις καὶ ἡ δύναμις ἡ ἀπὸ τῆς γειτνιασεως ἀπ' ἐκείνων
 ἐπιγινομένη τοῖσδε τοῖς σώμασιν, ἦν καὶ φύσιν ἂν τις εὐλόγως ὀνομάζοι·
 αὕτη γὰρ ἡ δύναμις αἷτια πάντων τῶν φύσει τε καὶ κατὰ φύσιν γίνεσθαι
 πεπιστευμένων.
 15 Εἰπὼν δὲ ταῦτα ἀναλαβόντας φησί δεῖν τὰς ἐξ ἀρχῆς θέσεις,
 τούτέστι τὰ κείμενα ὡς ἀρχὰς καὶ ὠμολογημένα, καὶ τοὺς εἰρημένους περὶ 15
 αὐτῶν ἐν τοῖς πρώτοις διορισμοῖς, τούτοις ἐπομένως λέγειν τὰς τῶν προ-
 κειμένων αἷτίας κατὰ τὴν πρὸς ἐκείνας ἀκολουθίαν. τίνα δὲ ἐστὶν ἃ
 ἀναλαμβάνει καὶ οἷς χρήσεται, προείρηκε. τούτοις γὰρ χρήσεται τῶν κει-
 20 μένων, τῷ τὸ μὲν θεῖον εἶναι σῶμα ἀπαθές τε ὃν καὶ ἀναλλοίωτον καὶ
 αἰθίον τε καὶ συνεχῆ κινήσιν κινούμενον, τὰ δὲ παθητὰ τε ὑπ' ἐκείνου
 καὶ τρεπτὰ καὶ εἰς ἄλληλα μεταβάλλοντα, δ καὶ αὐτὸς ἐδήλωσεν ἐπενεγκῶν
 τὸ φαιμέν δὲ πῦρ καὶ ἀέρα καὶ ὕδωρ καὶ γῆν γίνεσθαι ἐξ ἀλλήλων 20
 καὶ ἕκαστον ἐν ἑκάστῳ ὑπάρχειν τούτων δυνάμει. εἰπὼν δὲ τοῦτο
 25 ἅμα προσέθηκε καὶ τὴν αἷτιαν τῆς εἰς ἄλληλα τῶν σωμάτων τούτων μετα-
 βολῆς· ὅτι γὰρ ἐκ κοινῆς τινος ὑποκειμένης ὕλης ἡ γένεσις αὐτοῖς. πᾶσι
 γὰρ καὶ τοῖς οὐ φυσικοῖς ἡ εἰς ἄλληλα γίνεται μεταβολή, οἷς ἔν τι καὶ τὸ
 αὐτὸ ὑπόκειται, εἰς δ' ἕσχατον ἀναλύονται. τὰ τε γὰρ ἐκ κηροῦ γινόμενα
 σχήματα εἰς ἄλληλα μεταβάλλει τῷ κοινὸν αὐτοῖς τὸν κηρὸν ὑποκεῖσθαι,
 30 ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἐκ χαλκοῦ, καὶ καθόλου ἡ τῶν ἐναντίων εἰς τὰ ἐναντία
 γίνεται μεταβολή τῷ κοινὸν αὐτοῖς εἶναι τὸ ὑποκείμενον. 25
 Ἵπομνήσας δὲ τοῦ ὅτι τὰ στοιχεῖα εἰς ἄλληλα μεταβάλλει, χρήσι- 45
 μον πρὸς τὰ προκείμενα ἐσομένην αὐτῷ προαπορεῖ τινα ἀπορίαν. ἐστὶ δὲ
 αὕτη, τίς ἡ τοῦ ἀέρος φύσις καὶ τίνι τῶν ἄλλων σωμάτων διαφέρει, ἐξ ὧν
 35 ὁ περιγίειος κόσμος ἐστίν· ἔτι τε τίνα τάξιν τέτακται πρὸς τὰ ἄλλα τὰ καὶ
 αὐτὰ καλούμενα στοιχεῖα τῶν σωμάτων. τῶν γὰρ σωμάτων τὰ μὲν στοι-
 χεῖα καλεῖται, ὡς πῦρ ἀήρ, ὕδωρ γῆ, οὐκ ὄντα μὲν ἀπλῶς στοιχεῖα, τῶν

1 φησί] φύσει I 2 ὕλη καὶ αἷτια I 7 ἐπενεγκῶν] εἰπὼν a 10 ὡς
 om. a 12 ἐγγινομένη Wa 15 δὲ om. a ἀναλαμβάνοντας W
 17 διορισμοῖς I ἐπομένους Wa 23 δὲ om. I: δὴ a καὶ γῆν καὶ
 ὕδωρ Wa 27 φυσικῆς a 28 κηροῦ a γινόμενα W 30. 31
 ὁμοίως—ὑποκείμενον om. I 32 δὲ om. a 33 προαπορεῖ I 35 post
 τέτακται add. καὶ Wa 35. 36 τὰ ἄλλα καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ καλούμενα a

μέντοι συνθέτων σωμάτων ὄντα στοιχεῖα, τὰ δὲ τινὰ ἔστιν, α ἥδη ἐκ τού-
των γίνεται. ἐν δὲ τῷ ζητεῖν ταῦτα περὶ τοῦ ἀέρος ζητήσῃ καὶ περὶ τοῦ 50
μεγέθους αὐτοῦ, ὃ χρησιμώτατον ἔσται αὐτῷ ὀρίσθ' ἐν πρὸς τὴν τῶν προ-
κειμένων θεωρίαν. ὄντος γὰρ δήλου τοῦ τῆς γῆς ὄγκου τε καὶ μεγέθους,
5 πηλίκον τί ἔστιν ὡς πρὸς τὰ περιέχοντα αὐτὴν σώματα (ὡς γὰρ πρὸς
ταῦτα συγκρινομένη οὐ μέγα· λέγει δ' ἂν περιέχοντα τὴν γῆν μεγέθη τὰς
τε τοῦ κυκλοφορητικοῦ σώματος σφαίρας καὶ τὰ ἐν αὐταῖς ἄστρα· καὶ γὰρ
ἄστρον τινῶν πολὺ ἐλάττων οὔσα ὥπται διὰ τῶν ἀστρολογικῶν θεωρη-
μάτων· δεικνύται γὰρ ὁ ἥλιος αὐτῆς ἐκκαίδεκαπλάσιος ὦν) πρόδηλον δὲ καὶ |
10 τὸ τοῦ ὕδατος μέγεθος ὅσον τι· οὐ γὰρ ἔστιν ἀφανισμένον τὸ ὕδωρ αὐτὸ 73·
καθ' αὐτὸ οὐδὲ ἐνδέχεται εἶναι, ἀλλ' ἔστιν ἐν ταύτῃ καὶ ταύτῃ περιέχεται.
ὄντων δὲ τούτων οὐκ ἀφανῶν, μετὰ ταῦτα ζητεῖ τί τὸ μεταξὺ τούτων τε καὶ
τῶν ἐσχατῶν ἄστρον, ἔσχατα λέγων τὰ πρὸς ἡμᾶς αὐτῶν, οἷον τὴν σελήνην,
πότερον οὖν τοῦτο τὸ μεταξὺ ἔν τι ἔστι σῶμα ἢ πλείω, καὶ εἰ πλείω, πόσα· καὶ
15 μέχρι ποῦ διώρισταί τοις τόποις, τουτέστιν τίς ἐκάστου τόπος αὐτῶν. 5
ἐπεὶ δὲ χρήσιμον αὐτῷ πρὸς τὴν δεῖξιν τοῦ ὅτι μὴ ἔστιν ἐν σῶμα μόνον τὸ
μεταξὺ, ἀλλ' ἔνεστιν ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ καὶ τὸ πῦρ τὸ δειχθῆναι τὸ κυκλοφο-
ρητικὸν σῶμα μὴ ὃν πῦρ, ὑπομιμνήσκει ἡμᾶς πρῶτον τῶν περὶ ἐκείνου ἐν
τοῖς Περὶ οὐρανοῦ δεδειγμένων, ὅτι ἄλλο τι σῶμα ἐκεῖνο παρὰ τὰ παθητὰ τε καὶ
20 ἐν γενέσει σώματα. χρῆται δὲ πρὸς τοῦτο μαρτυρίῃ καὶ ταῖς τῶν παλαιο-
τέρων δόξαις ὡς οὕτως ὑπολαμβάνοντων περὶ αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦτο αἰθέρα
τὸν οὐρανὸν ἀλλ' οὐ πῦρ ὀνομασάντων. καὶ Ἀναξαγόρου δὲ τὸ μὲν αἰθέρα 10
ἐκεῖνο τὸ σῶμα ὀνομάζειν ἀποδέχεται· ὅτι δ' αὐτὸ οὕτως ὀνομάζεσθαι
ὑπελάμβανεν οὐ διὰ τὸ αἰεὶ θεῖν, τουτέστι συνεχῶς κινεῖσθαι, ἀλλ' ἀπὸ
25 τοῦ αἰθεῖν τε καὶ καίειν, ὡς πῦρ ὃν τὸν οὐρανόν, αἰτιάται. ἐξῆς δὲ πρὸς
τοὺς πῦρ ἐκεῖνο τὸ σῶμα πᾶν λέγοντας εἶναι, καὶ μὴ μόνον τὰ ἐν αὐτῷ
φερόμενα σώματα, τουτέστι τὰ ἄστρα, ἵσταται δεικνύς ὅτι μὴ ἔστι πῦρ.
ἀκολουθεῖ γὰρ τοῖς ἐκεῖνο πῦρ λέγουσι τὸ πᾶν τὸ μεταξὺ τῆς γῆς τε καὶ
τοῦ ὕδατος καὶ τῆς σφαίρας τῆς σελήνης ἀέρα λέγειν, περὶ οὗ ἦν ἡ ζή- 15
30 τησις. ὅτι οὖν μὴ οὕτως ἔχει, δείκνυσιν· οὐχ ὡς συγχωρῶν δὲ τὰ ἄστρα
ἐκ πυρὸς εἶναι τοῦτο εἶπεν οὕτως, ἀλλ' ὡς τῶν λεγόντων περὶ ἐκείνου
οὕτως λεγόντων· οἱ δὲ οὕτως λέγοντές τε καὶ ὑπολαμβάνοντες, φησί, θεω-

6 συγκρινομένους Ia	λέγει I	7 κυκλοφορικοῦ Wa	9 ὦν om. Wa
10 ὅσον] πόσον Wa	τὸ ante ὕδωρ om. a	12 τί om. A Wa	μεταξὺ om. W
τούτων] τῆς γῆς Aa	14 πρότερον a	οὖν τοῦτο τὸ μεταξὺ om. Aa	ἔστι
om. Aa	15 τοῖς τόποις διώρισταί I	16 μὴ ἐν ἔστιν Wa	17 ἔνεστιν] ἔστιν a
17. 18 κυκλοφορικὸν Wa	18 πρῶτον ἡμᾶς Wa	18. 19 ἐν τοῖς Περὶ οὐρανοῦ] A	2
20 πρὸς τούτῳ I	μαρτυρίᾳ a	20. 21 παλαιωτέρων] ἀρχαίων a	22 τὸν
οὐρανόν] αὐτὸν I	Ἀναξαγόραν δὲ τῷ μὲν I	25 ὃν] ὄντα a	τὸν—
αἰτιάται om. I	26 ἅπαν a: ἅπαντας A	μόνον a	ἐν αὐτῷ om. a: ἐπ'
αὐτῷ I	27 ἵσταται] ἐνίσταται a, fort. recte	28 γὰρ] δὲ A Wa	τὸ μεταξὺ]
μεταξὺ δὲ I	29 λέγει pr. I	30 οὖν] δὲ a	32 ὑπολαμβάνοντές τε φησὶν
καὶ λέγοντες A	32. p. 9, 1 θεωρήσαντες ἂν] δτι εἰ ἱκανῶς ἐθεώρησαν Wa		
θεωρήσαντες—μαθημάτων om. A			

ρῆσαντες ἂν τὰ νῦν δεικνύμενα διὰ τῶν μαθημάτων, ἐπαύσαντο
 ἂν τῆς παιδικῆς τε καὶ ἀνεπιστάτου δόξης. καὶ τὸ ἱκανῶς δὲ θεωρήσαντες
 εἶπεν ἀντιδιαστέλλων πρὸς τὸ καὶ μὴ παρέργως. ἡ οὖ τῷ θεωρήσαντες
 τὸ ἱκανῶς συνέταξεν, ἀλλὰ τῷ δεικνύμενα, ὡς ἱκανῶς δεικνυμένων ἐν τοῖς 20
 5 μαθήμασι. περὶ ὧν ἐπιφέρει· λίαν γὰρ φησιν ἀπλῆς καὶ ἀνεξετάστου
 διανοίας εἶναι τὸ ὑπολαμβάνειν ἕκαστον τῶν ἄστρων μικρὸν εἶναι τὸν ὄγκον,
 ἐπειδὴ ἐντεῦθεν ἡμῖν θεωμένοις αὐτὰ τοιαῦτα φαίνεται.

Εἰρήσθαι μὲν οὖν περὶ τούτων φησὶ καὶ πρότερον ἐν τοῖς περὶ τὸν
 ἄνω τόπον θεωρήμασιν, οὕτως λέγων τὰ Περί οὐρανοῦ. ἐν γὰρ τῷ δευτέρῳ
 10 Περί οὐρανοῦ τὸν περὶ τούτων πεποιήται λόγον· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ νῦν
 πάλιν λέγει. εἰ γὰρ τὰ τε ἄστρον ταῦτα πυρὸς ἦν καὶ τὰ μεταξὺ τῶν
 ἄστρων διαστήματα, ὡς πᾶν τὸ σῶμα ἐκεῖνο πυρὸς εἶναι, πάλαι ἂν ἔφθαρτο 25
 τὰ ἄλλα σώματα, τοσοῦτον ὑπ' ἐκείνου πλεονεκτούμενα. εἰπὼν δὲ περὶ
 τοῦ πυρὸς ἐξῆς καὶ περὶ τοῦ ἀέρος λέγει ὅτι μὴδὲ ἀέρος εὐλογον εἶναι
 15 μόνου πλήρη τὸν μετὰ τὴν γῆν τε καὶ τὸ ὕδωρ τόπον πάντα συναριθμου-
 μένου καὶ τοῦ μεταξὺ τῶν ἄστρων. αἰτία δὲ τοῦ μὴδὲ ἀέρα μόνον εἶναι
 δύνασθαι τὸ ὑπερβάλλειν ἂν τὴν κατ' ἀναλογίαν ἰσότητα, ἣν ἔχει πρὸς
 ἄλληλα τὰ στοιχεῖα, τὸν ἀέρα, εἰ τοσοῦτος ἦν. αἰτία μὲν γὰρ τοῦ σώζεσθαι
 τε καὶ συμμένειν ταῦτα καὶ μὴ φθειρεσθαι ὑπ' ἀλλήλων ἢ τῶν δυνάμεων 40
 20 αὐτῶν ἰσότης· πολλὸ δ' ὑπερβάλλοι ἂν τὰ ἄλλα ὁ ἀήρ, εἰ τοσοῦτος εἴη.
 εἰπὼν δὲ ὅτι μήτε ἐκ πυρὸς εὐλογον εἶναι τὸ σῶμα πᾶν τὸ πέραν κινού-
 μενον, ἀλλὰ μὴδὲ ἀέρος μόνου ἐκεῖνό τε καὶ τὸ μέχρι τοῦ ὕδατος τε καὶ
 τῆς γῆς, ἐξῆς προστίθισιν ὅτι μὴδὲ ἐκ δύο στοιχείων εὐλογον εἶναι λέγειν
 πᾶν τὸ μετὰ τὴν γῆν τε καὶ τὸ ὕδωρ σῶμα, ὡς εἶναι πυρὸς μὲν τὰ κύκλῳ
 25 κινούμενα, ἀέρος δὲ τὰ μετ' ἐκεῖνα. μεταξὺ δὲ γῆς καὶ οὐρανοῦ εἶπε 45
 τόπον τὸν μεταξὺ τῆς ἐξωτάτω περιφορᾶς· οὐρανὸν γὰρ ὠνόμασε νῦν τὴν
 ἀπλανῆ σφαῖραν, ἣν δηλονότι προσνέμοι ἂν τῷ πυρί. τοῦ δὲ μὴδὲ δύο
 μόνα δύνασθαι σώματα εἶναι, πῦρ τε καὶ ἀέρα, μετὰ τὴν γῆν τε καὶ τὸ
 ὕδωρ, αἰτίαν πάλιν ἀπέδωκε τὸ μὴδὲν ὡς εἰπεῖν μόνιον εἶναι τὴν γῆν σὺν
 30 τῷ ὕδατι λαμβανομένην τοῦ περιέχοντος αὐτὰ μεγέθους. εἰ γὰρ ἐν ἄστρον
 τῶν πέραν φερομένων πολλαπλάσιόν ἐστι τῆς γῆς, ἀπεριλήπτῳ ἂν
 ὑπεροχῇ τὸ σῶμα ἐκεῖνο τῆς γῆς ὑπερέχοι, ὑπερέχον δὲ τοσοῦτον 50
 ἔφθειρεν ἂν τὰλλα ταῖς ἐναντιώσεσι καὶ μετέβαλεν εἰς αὐτά, τὸ μὲν πῦρ
 τὸ ὕδωρ, ὁ δὲ ἀήρ τὴν γῆν. ὅτι δὲ μὴ ἐν τοσαύτῃ ὑπεροχῇ οἶόν τε
 35 ἐκεῖνα τὰ σώματα τούτων εἶναι, ἔδειξεν ἀπὸ τῆς κατὰ μόρια αὐτῶν γινο-

2 ἂν om. I τε om. Wa καὶ τὸ — θεωρήσαντες] τὸ δὲ εἰ ἱκανῶς ἐθεώ-
 ρησαν W et omisso εἰ Aa 3 πρὸς τὸ] τῷ I μὴ οὐ παρέργως I ἐθεώ-
 ρησαν AWa 7 ἐπεὶ AW: ἐπὶ a post ἐντεῦθεν add. εἶναι AW 9 λέγων
 om. I post οὐρανοῦ add. εἰπὼν I 9. 10 ἐν γὰρ τοῖς περὶ I ἐν τῷ δευτέρῳ
 Περί οὐρανοῦ] B 7 10 τὸν] ὃν a 13 post ἐκείνου add. πυρὸς ὄντος AWa
 15 τὸ μετὰ a τὴν om. AWa τὸ om. a 15. 16 συναριθμουμένου —
 ἄστρων om. I 20 ὑπερβάλλοι W 21 ὅτι om. I 23 λέγειν εἶναι Wa
 24 σῶμα post γῆν a 26 νῦν om. I 27 δηλονότι] δῆλον a 32 ὑπερ-
 ἔχει I τοσοῦτον a 33 εἰς αὐτά corr. I 35 κατὰ τὰ μόρια a

μῆνης εἰς ἄλληλα μεταβολῆς. εὖλογον γὰρ ὃν ἔχει λόγον τὸ ὀλίγον ὕδωρ
πρὸς τὸν ἐξ αὐτοῦ γινόμενον ἀέρα, τοῦτον ἔχειν καὶ τὸ ὅλον ὕδωρ πρὸς
τὸν ὅλον ἀέρα. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ περὶ ἀέρος καὶ πυρὸς καὶ τῶν
ἄλλων ἀπάντων· τὴν γὰρ αὐτὴν ἐν τοῖς ὅλοις εὖλογον ὑπεροχὴν εἶναι, 73^v
5 ἥτις ἐστὶ καὶ ἐν τῇ τῶν μορίων τῶν εἰς ἄλληλα μεταβαλλόντων μεταβολῇ.
ἀλλὰ μὴν ὅταν ἐξ ὕδατος διακριθέντος τε καὶ λεπτυνθέντος ἀὴρ γένηται, ἡ
πάλιν ἐξ ἀέρος πῦρ, οὐ τοσοῦτον ὑπερέχει τὸ γενόμενον ἐκ τῆς διακρίσεως
τοῦ ἐξ οὗ μεταβάλλοντος ἐγένετο· οὐδὲ τὰ ὅλα ἄρα τῶν ὅλων τοσοῦτον
ὑπερέχειν οἶόν τε. ἀνάγκη γάρ, ὥς εἶπε, τὸν αὐτὸν ἔχειν λόγον, ὃν ἔχει
10 τὸ τοσόνδε καὶ μικρὸν ὕδωρ πρὸς τὸν ἐξ αὐτοῦ γινόμενον ἀέρα, καὶ τὸν
πάντα πρὸς τὸ πᾶν ὕδωρ. 6

p. 340^a13 Διαφέρει δ' οὐδὲν οὐδ' εἴ τις φησὶ μὲν μὴ γίγνεσθαι
ταῦτα ἐξ ἀλλήλων.

Ἐπεὶ ἔλαβε τῶν στοιχείων τὴν κατὰ μέγεθος ὑπεροχὴν πρὸς ἄλληλα
15 εἶναι ὅση γίνεται καὶ ἐν τῇ τῶν μορίων αὐτῶν εἰς ἄλληλα μεταβολῇ, Ἐμ- 10
πεδοκλῆς δὲ ἀμεταβλητά μὲν ἔλεγεν εἶναι αὐτὰ εἰς ἄλληλα, ἴσα μέντοι
κατὰ τὰς δυνάμεις πάντα ἀλλήλοις εἶναι, ὥς καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ
γενέσεως καὶ φθορᾶς εὐθύνων αὐτοῦ τὴν δόξαν εἶπεν καὶ ἐπεσημύνατο,
τοῦτο καὶ νῦν φησὶ μὴδὲν διαφέρειν τοῦ γίνεσθαι αὐτὰ ἐξ ἀλλήλων λέγειν
20 τὸ τὰς δυνάμεις αὐτῶν ἴσας ὑποθέσθαι. ἡ γὰρ ἰσότης τῶν δυνάμεων
αὐτοῖς οὕτως ὑπάρχει, ὥς ἂν εἰ καὶ ἐγένετο ἐξ ἀλλήλων· αἱ γὰρ ἐν τῷ
τοσῷδε ἀέρι δυνάμεις ἴσαι ἔσονται ταῖς ἐν τῷ τοσοῦτῳ ὕδατι, ἐξ ὅσου 15
ὕδατος, εἰ καὶ μετεβάλλετο εἰς ἄλληλα τὰ στοιχεῖα, ὁ τοσοῦτος ἀὴρ ἐγένετο
ἂν. οὐ γὰρ οἶόν τε τὴν ἰσότητα αὐτοῖς τῆς δυνάμεως σώζεσθαι ἐν τῇ
25 τοσαύτῃ κατὰ τὸ μέγεθος ὑπεροχῇ.

p. 340^a17 Ὅτι μὲν οὖν οὕτε ἀὴρ οὕτε πῦρ συμπεπλήρωκε μόνον
τὸν μεταξὺ τόπον, φανερόν ἐστι.

Τὸ λεγόμενον ἐστὶν ὅτι μήτε ἐκάτερον αὐτῶν μόνον μήτε τὰ δύο μόνον
συμπεπλήρωκε πάντα τὸν μετὰ τὴν γῆν τε καὶ τὸ ὕδωρ τόπον· ταῦτα τε 20
30 γὰρ τὰ δεδειγμένα καὶ τούτοις ἀκόλουθα τὰ ἐξῆς λεγόμενα.

Πιστωσάμενος δὲ καὶ διὰ τούτων τὸ εἶναι τὸ κυκλοφορικὸν σῶμα
ἄλλης τινὸς φύσεως καὶ μὴδενὶ τῶν τεσσάρων τὸ αὐτό, ἐφεξῆς ζητεῖ, τίς

3 περὶ] ἐπὶ AWA 5 μεταβολῇ om. AWA 6 ἀλλὰ — ὅταν] ἀλλὰ μὴ εἴ ποτ' ἂν I:
ἀλλὰ μὴ ὅταν eadem m. mrg. I τε om. A 8 μεταβαλλόντος (sic) W
9 ὃν ἔχει om. I 12 φησὶ la Arist. EF: φήσκει AW Arist. vulg. μὲν φησὶ coll. I
15 ἐν] ἐπὶ AWA 16 μὲν om. I 17. 18 ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ γενέσεως καὶ φθ.] c. 6
18 καὶ post εἶπεν om. AW 19 νῦν om. AWA αὐτὰ] ταῦτα AWA 21 ἐγένετο
AWA τῷ om. I 22 ταῖς] τῶν I τῷ om. AWA 23 μετέβαλλεν Aa: μετέ-
βαλεν W πρὸς ἄλληλα I 24. 25 οὐ γὰρ — ὑπεροχῇ om I 24 αὐτῆς A
29 τε post ταῦτα om. I 30 τε ἐξῆς a 31 δὲ om. a 32 μὴδὲν AI

www.libtool.com.cn

τε ἡ τάξις τῶν δύο σωμάτων, πυρός τε καὶ αέρος, πρὸς τὴν τοῦ αἰθέρος, τουτέστι τοῦ οὐρανοῦ, ὃ καὶ πρῶτόν ἐστι τῶν σωμάτων τὴν θέσιν, καὶ τίς αἰτία τοῦ τὴν θερμότητα ἀπὸ τῶν ἄστρον τε καὶ τοῦ θεοῦ σώματος ἐν τοῖς περὶ τὴν γῆν γίνεσθαι τόποις, οὐκ ὄντων ἐκ πυρὸς ἐκείνων, ὡς 40
5 ἔδειξεν. εἰπὼν δὲ δεῖν περὶ τούτων εἰπεῖν πρῶτον διαπορήσαντας τὰς οἰκείας δηλονότι τοῖς προκειμένοις ἀπορίας, πρῶτον περὶ τοῦ αέρος ἀπορεῖ, ἥτις ἀπορία εἷς τε τὸν περὶ τῆς τάξεως τοῦ τε αέρος καὶ τοῦ πυρὸς αὐτῷ συντελέσει λόγον, καὶ βεβαιώσει πάλιν καὶ αὐτὴ τὸ μὴ μόνον εἶναι τὰ μετὰ τὴν γῆν σώματα δύο, αέρα τε καὶ πῦρ. ἦν δὲ ἀπορεῖ ἀπορίαν περὶ τοῦ 10 αέρος ἀπορεῖ ὡς ὄντος ψυχροῦ τῇ αὐτοῦ φύσει· αὕτη γὰρ ἡ τῶν πολλῶν δόξα, ἐπεὶ αὐτῷ γε οὐχ οὕτως δοκεῖ. τὸ δὲ ἀπορούμενόν ἐστιν, εἰ δὴ 45 γίνεταί ὕδωρ ἐξ αέρος καὶ ἀήρ ἐξ ὕδατος, διὰ τίνα ποτὲ αἰτίαν οὐ συνίσταται νέφη κατὰ τὸν ἄνω τόπον; προσήκε γὰρ μᾶλλον, ὅσῳ πορρωτέρον ἐστιν. εἰ μεταβάλλει εἰς ἄλληλα ὃ τε ἀήρ καὶ τὸ 15 ὕδωρ, ὥσπερ οὖν δέδεικται (δέδεικται γὰρ ὅτι τὰ τέσσαρα εἰς ἄλληλα μεταβάλλει) εἰ δὴ καὶ ὁ ἀήρ καὶ τὸ ὕδωρ εἰς ἄλληλα μεταβάλλει καὶ γίνεται ἡ ἐκ τοῦ αέρος εἰς ὕδωρ μεταβολὴ διὰ τῆς συστάσεως τῶν νεφῶν, διὰ τί δὴ τὰ νέφη οὐ συνίσταται ἐν τῷ ἀνωτέρῳ μέρει τοῦ αέρος, ἀλλὰ ὀλίγον 50 ὑπὲρ τὴν γῆν; καίτοι εὐλογώτερον ἦν ἀνωτέρῳ μᾶλλον αὐτὰ συνίστασθαι καὶ 20 πορρωτέρῳ τῆς γῆς. συνίστασθαι μὲν γὰρ ἐν τοῖς ψυχροτέροις μέρεσιν εὐλογώτερον αὐτά, ψυχρότερα δὲ τὰ πορρωτέρῳ τῆς γῆς αὐτοῦ μέρη τῶν σύνεγγος, διὰ τὸ μήτε ἤδη τῶν ἄστρον ἐγγὺς ὄντα θερμῶν ὄντων, καθὰ δοκεῖ τοῖς πλείστοις (τοιαύτη γὰρ ἡ τῶν ἄστρον φύσις εἶναι δοκεῖ) θερμαίνεσθαι ὑπ' αὐτῶν μήτε πλησίον εἶναι τῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἀνακλωμένων 25 ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, ὑφ' ὧν ὁ περὶ τὴν γῆν ἀήρ θερμαίνεται, τῶν ἀκτίνων 74 τῶν ἀπὸ τοῦ ἡλίου προσπιπτουσῶν τῇ γῇ, πάλιν δ' ἀπὸ ταύτης ἀνακλωμένων καὶ τῇ διπλῇ παρόδῳ θερμαινουσῶν τὸν περὶ αὐτὴν αέρα καὶ διὰ τοῦτο καλωουσῶν τὴν πῆξιν αὐτόθι καὶ τὴν τῶν νεφῶν γίνεσθαι σύστασιν. κατὰ τοῦτο γὰρ τοῦ αέρος αἱ τῶν νεφῶν συστάσεις τε καὶ ἀθροίσεις 30 γίνονται, ἔνθα ἡ ἀνάκλασις ἡ τῶν ἀκτίνων ἐξασθενεῖ λοιπόν, εἰς ἀχανῆ τὸν αέρα χεομένων αὐτῶν καὶ σκιδναμένων· τοιοῦτος δὲ ἐστὶν ὁ ὑπὲρ τὴν γῆν. εἰ δὲ εὐλογον μὲν ἦν ἐν ἐκείνῳ τῷ ὑψηλοτέρῳ γίνεσθαι τὰς τῶν νεφῶν

2 τουτέστι — ὃ om. I πρῶτον τίς ἐστι τῶν σωμάτων ἡ θέσις καὶ I 2. 3 τίς ἡ αἰτία AWa 4 περὶ γῆν Wa 6 δηλονότι] δῆλον a τῆς προκειμένης A 7 τε (post εἷς) scripsi: γε AWa: om. I 8 αὐτῇ] αὐθις AWa post εἶναι add. καὶ AWa 9 ἀπορεῖ om. I 11 γε om. I 13 προσήκει IWa 14 ὅσα a post εἰ add. δὴ a 15 τέσσαρα] δεύτερα a 16 εἰ δὴ — μεταβάλλει om. A εἰ δὴ] εἴδη IW καὶ post δὴ om. a 17 ἡ om. I 18 δὴ om. AWa συνίστανται I² 19 ante μᾶλλον add. ἡ AW 21 πορρωτέρῳ I 21. 22 τοῦ σύνεγγος a 22 ἥδη] διὰ I ὄντα] ὄντων A 23 εἶναι om. a post δοκεῖ add. καὶ I 24 post θερμαίνεσθαι add. αὐτὰ I εἶναι αὐτῶν τῶν I 25 ante ἀκτίνων τοῦ add. τῶν I 26 πάλιν ἀπ' αὐτῆς AWa 27 τῶν περὶ a καὶ διὰ om. I 29 κατὰ τοῦτο γὰρ] ἐκεῖ γὰρ κατὰ τοῦτο Ia 30. 31 τῶν αέρα a 32 τῷ ὑψηλοτέρῳ om. I

www.libtool.com.cn

σύστασις, οὐ γίνονται δέ, ἢ οὐκ ἐξ ἀπαντος τοῦ ἀέρος ὕδωρ πέφυκε
γίνεσθαι, ἢ ἐξ ἀπαντος· καὶ εἰ ὁμοίως μὲν ἐξ ἀπαντος, ὅπερ εὐλογον
εἶναι δοκεῖ, μᾶλλον δὲ ἐκ τοῦ περὶ τὴν γῆν μεταβάλλει, οὐκ ἂν εἴη ὁ
περὶ τὴν γῆν ἀήρ καθαρός, ἀλλ' ἀτμὶς, τουτέστι παχύτερος ἀήρ καὶ ἔχων
5 τι ὕδατος. ἐκ γὰρ ἀτμίδος ἐγγυτέρα ἢ εἰς ὕδωρ μεταβολὴ ἢ ἐξ ἀέρος· 10
ἢ γὰρ ἀτμὶς οὐδέτερόν ἐστιν αὐτῶν εἰλικρινῶς, ἀλλ' ἀμφοῖν μεταξύ,
ἀέρος καὶ ὕδατος. εἰπὼν δὲ τοῦτο, ὅτι μὴδὲ ἀτμίδα εὐλογον λέγειν τὸν
περὶ τὴν γῆν ἀέρα ἡπόρησε διὰ τοῦ ἀλλὰ μὴν εἰ τοσοῦτος ὢν ὁ ἀήρ
ἅπας ἀτμὶς ἐστίν. ἐλλείπει δὲ τῇ λέξει τὸ ὁ περὶ τὴν γῆν· περὶ γὰρ
10 τούτου εἶπεν ὅτι ἀτμὶς, ἀλλ' οὐ περὶ παντὸς τοῦ ἀέρος· διὰ τοῦτο γὰρ οὐχ
ὁμοίως ἔκ τε τοῦ λοιποῦ καὶ ἐκ τοῦ περὶ τὴν γῆν ἐδόκει γίνεσθαι τὸ ὕδωρ.
εἰ δὴ οὗτος μὲν ἀτμὶς ἅπας, ὁ δὲ ὑπὲρ τὴν γῆν ἀήρ ἤδη, ἀήρ δὲ καὶ 15
τὸ μεταξύ τῶν ἀστρῶν σῶμα (εἰ γὰρ ἦν κάκεῖνο πῦρ, ὥσπερ καὶ τὰ
ἄστρα τισὶ δοκεῖ, πάλαι ἂν πάντα τὰ ἄλλα σώματα κατεξήραντό τε καὶ
15 ἐφθαρτο, ὥς ἤδη προεῖρηται), πολὺ ἂν ὑπερβάλλοι τὴν συμμετρίαν ἢ τε
τοῦ ὕδατος καὶ ἢ τοῦ ἀέρος φύσις τὰ ἄλλα, τὴν τε γῆν καὶ τὸ πῦρ. τὰ
τε γὰρ ἄστρα, αὐτὸ πῦρ λέγουσιν εἶναι, πολὺ ἐλάττω ἐστὶ τῶν μεταξύ δια-
στημάτων, ὅ τε τῇ γῇ περιεχυμένος ἀήρ εἰ ἔστιν ἀτμὶς, τουτέστιν ὕδατος
διακρίσις καὶ ὑδατώδης σύστασις τε καὶ φύσις, πολὺ ἂν τὸ ὕδωρ πάλιν 20
20 πλεονεκτοίῃ τὴν γῆν.

Ἀπορήσας δὲ περὶ τοῦ ἀέρος τὴν προεῖρημένην ἀπορίαν ἐπὶ τούτοις
τὴν αὐτοῦ δόξαν λέγει, δι' ἧς τὰ τε ἡπορημένα λυθήσεται καὶ ἡ τάξις
καὶ ἡ θέσις τῶν σωμάτων ἔσται φανερά καὶ ἡ αἰτία ἀποδοθήσεται τῆς ἐπὶ 25
τῆς γῆς γινομένης ἀπὸ τῶν ἀστρῶν τε καὶ τοῦ ἡλίου θερμότητος, οὐκ
25 ὄντων ἐκ πυρὸς οὐδὲ θερμῶν τῇ οἰκείᾳ φύσει. ἡμεῖς δὲ λέγωμεν ἅμα
πρὸς τε τὰ λεχθησόμενα διορίζοντες, τουτέστιν ὧδε λέγωμεν διορί-
ζοντες τὰ περὶ ὧν λέγομεν ἅμα μὲν πρὸς τὸ χρήσιμον τῶν μελλόντων
λέγεσθαι, ἅμα δὲ καὶ πρὸς τὰ νῦν εἰρημένα τε καὶ ἡπορημένα.

p. 340^b6 Τὸ μὲν γὰρ ἄνω καὶ μέχρι σελήνης.

30

30 Ὑπομινῆσκει ἡμᾶς τῶν δεδειγμένων τε καὶ εἰρημένων αὐτῷ περὶ
τοῦ θείου τε καὶ κυκλοφορικοῦ σώματος. τὸ δὲ προσκείμενον τὸ οὐ μὴν
ἀλλ' ἐν αὐτῷ γε τὸ μὲν καθαρώτερον εἶναι τὸ δ' ἡττοῦν εἶναι
εἰλικρινές καὶ διαφορὰς ἔχειν οὐ τοῦ μεμῆχθαι τι τῷ θείῳ σώματι

1 οὐκ om. I	post ὕδωρ add. ἂν I	2 ἢ ἐξ ἀπαντος om. I	ὅπερ supra
versum I	3 μεταβάλλειν ὥστε οὐκ ἂν AWa	6 ἢ γὰρ a	9 ἀπαξ a
ἐλλείπει] ἐνδεῖ AWa	τὸ om. I	14 ἄλλα om. I	μεταξήραντο Δa
15 ὑπερβάλοι AW	16 ἢ om. I	τὰ ἄλλα] ἀλλὰ AW: om. a	18 περι-
κεχυμένος a	21 δὲ om. a	post ἀέρος add. πρὸς I	22 αὐτοῦ AIW
25. 26 ἡμεῖς — λεχθησόμενα διορίζοντες] ἡμεῖς δὴ οὖν φησι λέγωμεν a: post διορίζοντες add.			
καὶ πρὸς τὰ νῦν εἰρημένα A	26. 27 τουτέστιν — διορίζοντες om. I	26 λέγο-	
μεν AW	27 post μὲν add. καὶ AWa	31 τε om. a	32 τὸ μὲν — ἔχειν
(33) om. A	post μὲν add. γὰρ W		

www.libtool.com.cn
καὶ θνητοῦ τινος σώματος ἐστὶ δηλωτικόν, ἀλλ' ὥς παντὸς μὲν ὄντος αἰ
ἀφθάρτου τε καὶ θείου, διαφορῶν δὲ τινων οὐσῶν ἐν αὐτῷ, καθ' ἃς τὸ μὲν
τοιόνδε αὐτῶν τὸ δὲ τοιόνδε ἐστίν, οἷον τὸ μὲν λαμπρὸν τὸ δ' ἥττον τοιοῦτον.
ὥς γὰρ ἐπὶ τῶν σωμάτων τῶν τεσσάρων μᾶλλον μὲν τοῦ ὕδατος τὸ ψυ-
5 χρὸν ἢ τῆς γῆς, ἀλλ' οὐ μίξει θερμότητος ἢ γῆ ἔλαττον ψυχρὰ τοῦ ὕδατος,
καὶ μᾶλλον μὲν ξηρὰ ἢ γῆ τοῦ πυρός, ἀλλ' οὐ τὸ πῦρ ὑγρότητος μίξει
ἥττον ξηρόν, καὶ μᾶλλον μὲν θερμὸν τὸ πῦρ τοῦ ἀέρος, ἀλλ' οὐ μίξει
ψυχροῦ ὁ ἀήρ ἥττον θερμὸς τοῦ πυρός, καὶ μᾶλλον μὲν ὑγρὸς ὁ ἀήρ τοῦ
ὑδατος, ἀλλ' οὐ στερεοῦ τινος μίξει τὸ ὕδωρ ἥττον ὑγρὸν τοῦ ἀέρος (οὐ
10 γὰρ ἂν ἔτι ἀπλοῦν τι τῶν σωμάτων ἦν), οὕτως δεῖ καὶ ἐπὶ τῶν τοῦ θείου
σώματος ἀκρούειν διαφορῶν.

p. 340^b10 Φερομένου δὲ τοῦ πρώτου στοιχείου κύκλῳ καὶ τῶν
ἐν αὐτῷ σωμάτων. |

Πρῶτον στοιχεῖον τὸν αἰθέρα λέγει, ἐν αὐτῷ δὲ σώματα τὰ ἄστρα, 74^v
15 α καὶ αὐτὰ τῆς μὲν αὐτῆς οὐσίας ἐστὶν ἐκείνῳ, διαφοραῖς δὲ τισὶ δια-
φέρει ἐκείνου τε καὶ ἀλλήλων. φερομένου δὲ συνεχῶς ἐκείνου καὶ περιφε- 5
ρομένου τὸ προσεχὲς αἰ τοῦ κάτω κόσμου (κάτω κόσμον λέγων δν
εἶπεν ἐν τοῖς πρώτοις περὶ τὴν γῆν κόσμον) τὸ δὴ τοῦ περὶ τὴν γῆν
κόσμου σῶμα τὸ προσεχὲς τῷ θείῳ σώματι καὶ τὸ ἀπτόμενον ἐκά-
20 στοτε αὐτοῦ ὑπὸ τῆς κινήσεως τῆς ἐκείνου διακρινόμενόν τε καὶ λεπτο-
νόμενον ἐκπυροῦται καὶ αἷτιον γίνεται τῆς ἐν τοῖς μετ' αὐτὸ κειμένοις
σώμασι θερμότητος, τῶν μὲν συναυξάνον τε καὶ ἐπιτείνουν τὴν φυσικὴν
τε καὶ ἔμφυτον θερμότητα, τὰ δὲ καὶ ὅλως θερμαῖνον. ὅπως δὲ γίνεται 10
τοῦτο, ἀναλαβὼν ἄνωθεν λέγει καὶ φησὶν ὅτι τὸ ὑπὸ τὸ θεῖον σῶμα καὶ
25 κυκλοφορικόν (τοῦτο γὰρ λέγει τὴν ἄνω περιφορὰν) τὸ δὴ ὑπὸ τοῦτο καὶ
μετὰ τοῦτο σῶμα τῷ παθητικὸν εἶναι οἷον ὕλη τις ὑπόκειται ἐκείνῳ τῷ
σώματι. εἰπὼν δὲ οἷον ὕλη, κατὰ τί οἷον ὕλη ἐδήλωσεν ἐπενεγκῶν
δυνάμει θερμῇ καὶ ψυχρῇ καὶ ξηρῇ καὶ ὑγρῇ καὶ ὅσα ἄλλα
τούτοις ἀκολουθεῖ, α δέδεικται πάθη ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ γενέσεως·
30 ταῦτα δὲ ἐστὶ μανότητες, πυκνότητες, μαλακότητες, σκληρότητες, λειότητες, 16

1 σώματος τινος a	3 τοιόν ἐστίν I	4 τῶν τεσσάρων] τῷ δευτέρῳ a	
6 μὲν om. AWa	7 μὲν om. a	10 ἔτι] τι AWa	τι om. AWa
δεῖν I	14 post δὲ add. τὰ A	15. 16 διαφέρειν AW	16. 17 φερο- μένου πρὸς τὸ συνεχὲς αἰ τοῦ κάτω κόσμου I
add. τῶν ἐν αὐτῷ φησὶν AW	17 συνεχὲς AW	18 κόσμον] τόπον AW	18. 19 δὴ— κόσμου om. I
18 δὴ] δὲ AW	21 λεπτονόμενον ex corr. I ^a	21. 22 κει- μένοις] κινουμένοις A	22 τὸ μὲν I
22 τὸ μὲν I	τε om. a	23 τὸ δὲ I	καὶ
ὅλως om. I	γίνονται Aa	25 φορὰν a	26 post σῶμα add. ἅπαν AWa
παθητὸν AWa	27 κατὰ τί οἷον ὕλη om. A	28 δυνάμει—ἄλλα om. A	
καὶ ψυχρὰ V (v. Praef.): om. AIWa	29 τούτοις] τὰ αὐτὰ AW	ἀκολουθεῖν	
AWa	α om. AWa	δευτέρῳ om. a	Περὶ γενέσεως] B2

τραχύτητες, λεπτοότητες, παχύτητες, καὶ εἴ τινες ἄλλαι ποιότητες. τὰ μὲν
 γὰρ αὐτῶν ἐνεργεία θερμὰ καὶ ξηρὰ δυνάμει ἐστὶν ὑγρὰ καὶ ψυχρὰ, τὰ δὲ
 ἐνεργεία ὑγρὰ καὶ ψυχρὰ πάλιν ἐστὶ δυνάμει τὰ τοῦτοις ἐναντία· ὁμοίως δὲ
 καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ταῦτα δὴ ἂ δύνανται ἕκαστον αὐτῶν, ἐνεργεία γίνεται
 5 ὑπὸ κινήσεώς τε καὶ ἀκινήσιας· μεταβάλλοντα μὲν γὰρ εἰς ἄλληλα κινεῖται,
 μὴ κινούμενα δὲ ἐν τῇ αὐτῇ εἶδει μένει. τῆς δὲ κινήσεως αὐτοῖς ἀρχὴ 20
 καὶ αἰτία ἢ τοῦ θεοῦ τε καὶ κυκλοφορικοῦ σώματος περιφορά, ὥς καὶ
 πρότερον ἤδη φθάσαντες εἰρήκαμεν. εἰπὼν δὲ τοῦτο ἐξῆς περὶ τῆς θέσεως
 τε καὶ τάξεως αὐτῶν λέγων τὸ μὲν βαρύτερον τῶν τεσσάρων σωμάτων
 10 ἐπὶ τοῦ μέσου τε καὶ περὶ τὸ μέσον φησὶν εἶναι, ἀσφαλῶς προσθεὶς τὸ
 καὶ περὶ τὸ μέσον, ἵνα μὴ τις οἴηται λέγειν αὐτὸν τὸ μέσον τε καὶ
 κέντρον τοῦ κόσμου τὸν κάτω τόπον εἶναι. οὐ γὰρ ὁ κάτω τόπος τοῦτο, 25
 ὅτι μὴδὲ τὴν ἀρχὴν τόπος εἶναι δύναται τὸ ἀδιάστατον, σημειῶν ὅν, ἀλλ'
 ἐστὶν ὁ κάτω τόπος περὶ τοῦτο· τὸ γὰρ αὐτὸ κέντρον τοῦ τε κόσμου καὶ
 15 τοῦ βάρους τοῦ κατὰ φύσιν ὄντος ἐν τῇ κάτω τόπῳ σώματος διὰ βάρος.
 ἢ ἐν μὲν τῇ μέσῃ τὴν γῆν εἶπε μέσον τόπον οὐ τὸ κέντρον λέγων, ἀλλὰ
 τὸ περὶ τὸ κέντρον, περὶ δὲ τὸ μέσον τὸ ὕδωρ· τοῦτο γὰρ περιέχεται τῇ
 γῇ. ὥς δὲ ἐπομένου τῇ ψυχρῇ τοῦ βαρέος εἶπε τὸ βαρύτερον καὶ
 ψυχρότατον. περὶ δὲ ταῦτα καὶ ἐχόμενα τούτων ὅτι ὁ ἀήρ τε καὶ ὁ διὰ 30
 20 συνήθειαν καλούμεν πῦρ, οὐκ ἔστι δὲ πῦρ. τοῦτο γὰρ εἶπε διὰ τοῦ περὶ
 δὲ ταῦτα καὶ τὰ ἐχόμενα τούτων· οὐ γὰρ ὥς ἄλλων τινῶν πρὸ τοῦ
 ἀέρος ἐχομένων τῆς τε γῆς καὶ τοῦ ὕδατος εἶπεν, ἀλλ' ὥς τούτου μετ'
 ἐκεῖνα τε ὄντος καὶ ἐχομένου ἐκείνων φησὶ δὴ εἶναι περὶ ἐκεῖνα καὶ μετ'
 ἐκεῖνα ἀέρα τε καὶ τὸ διὰ συνήθειαν καλούμενον πῦρ, οὐδέπω δὲ ὄν πῦρ.
 25 ὑπερβολὴ γὰρ θερμοῦ καὶ ζέσις τὸ πῦρ, ὥς εἶπε καὶ ἐν τῇ δευτέρῃ Περὶ 35
 γενέσεως, ἀναλόγως εἰπὼν ἔχειν αὐτὸ τῇ χρυστάλλῳ· ὥς γὰρ ἐκεῖνος πῆξις
 ὑγροῦ δι' ὑπερβολὴν ψυχρότητος, οὕτω τὸ πῦρ ζέσις θερμοῦ καὶ ὑπερβολή·
 διὸ καὶ εἶπε μήτε ἐκ χρυστάλλου τι μήτε ἐκ πυρὸς γίνεσθαι. εἰπὼν δὲ
 καλεῖσθαι μὲν αὐτὸ πῦρ, μὴ εἶναι δέ, καὶ τὴν αἰτίαν προσθεὶς μετὰ ταῦτα
 30 ὁποῖόν ἐστι σῶμα τὸ πῦρ τῶν στοιχείων καλούμενον λέγει. δεῖ γάρ,
 φησί, νοῆσαι τὸ μὲν περὶ τὴν γῆν καὶ τὸ ὕδωρ περιεχόμενον μέρος
 τοῦ ὀφ' ἡμῶν ἀέρος καλουμένου ὑγρόν τε καὶ θερμὸν εἶναι. καὶ δι' ὃ 40
 τοιοῦτον δεῖ νομίζειν αὐτό, προσέθηκε· διὰ γὰρ τὸ ἀτμίζειν τε καὶ
 ἀναθυμιάσιν ἔχειν γῆς. ὑγρὸν μὲν γὰρ ἐστὶ διὰ τὸ ἀτμῆς εἶναι, ἥτις

2 et 3 ὑγρά τε καὶ AWa 4 post ἂ add. δὴ W post αὐτῶν add. γίνεται ἂ δὲ
 δύνανται ἕκαστον αὐτῶν I 6. 7 ἀρχὴ τε καὶ AW 8 φθάσαν εἰρηται I: φθάσαντες
 εἰρηται W 9 λέγων] λέγει ὅτι I 12 τόπον] κόσμον AWa 14 τοῦ τε] τοῦτο Aa
 16 μὲν om. I μέσον δὲ τόπον I 17 τὸν περὶ AWa 18 ἐπομένου W
 βαρέως a 18. 19 ψυχρότατον καὶ βαρύτερον AWa 19 καὶ τὰ ἐχόμενα W
 ὅτι ὁ om. AWa 20 οὐκ — πῦρ om. I 21 τὰ om. Aa 23 φησὶ δεῖ
 AW: φησὶν a 23. 24 καὶ μετ' ἐκεῖνα om. I 25 γὰρ] δὲ I 25. 26
 ἐν τῇ δευτέρῃ Περὶ γενέσεως] c. 3 p. 330^b 25 26 αὐτὸ εἰπὼν ἔχειν AWa
 ἐκεῖνος V: ἐκεῖνο AIWa 27 ζώσις a 28 εἶπε] ibid. p. 330^b 29 αὐτὸ
 τὸ πῦρ AI 30 τὸ στοιχεῖον Wa 33 διὰ γὰρ τοῦ AW 34 ἔχειν ἀπὸ τῆς γῆς a

www.libtool.com.cn

ἀπὸ τῶν ὑγρῶν γίνεται, θερμὸν δὲ διὰ τὸ καὶ ἀναθυμιάσεώς τι ἔχειν ἀπὸ
τῆς γῆς ξηρᾶς οὕσης· τίνι δὲ διαφέρει ἀτμὶς ἀναθυμιάσεως, μετ' ὀλίγον
λέγει. νῦν δὲ τοσοῦτον εἰπὼν ὅτι ἅμφω ἐστὶν ἐν τῷ ἀέρι μεμιγμένα [ἡ
μὲν ἀτμὶς οὐ μόνον ὑγρὸν ἐστὶν ἀλλὰ καὶ θερμὸν, ὥς ἔρεϊ, καὶ οἱ ἀτμοὶ 45
5 ἀπὸ τῶν ὑγρῶν γίνονται διὰ θερμότητα] τὸ δὲ ὑπὲρ τοῦτο φησι μέρος
τοῦ ἀέρος θερμὸν ἤδη καὶ ξηρὸν εἶναι ὥς ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεως τῆς
σὺν τῇ ἀτμίδι ἀναφερομένης χωριζομένης τε καὶ ἀνωτέρω φερομένης· εἶναι
γὰρ τὸ σῶμα τοῦτο τὸ καλούμενον πῦρ ἀναθυμιάσιν. τί δὲ ἐστὶν ἀτμὶς
καὶ τί ἀναθυμιάσις, καὶ τίνι ἀλλήλων διαφέρουσιν, ἐξῆς λέγει· ἡ μὲν γὰρ
10 ἀτμὶς ἐστὶν ὑγρὸν τε καὶ θερμὸν, ἡ δὲ ἀναθυμιάσις ξηρὸν τε καὶ θερμὸν.
ἀμφότεραι μὲν οὖν εἰσιν ἀναθυμιάσεις, ὥς προελθὼν ἔρεϊ· διὸ καὶ 50
εἶπε πρὸ ὀλίγου ἐπὶ τῆς ἀτμίδος τὸ ἀναθυμιάσιν ἔχειν γῆς. διὸ καὶ
ἀμφότεραι θερμαί· τοιοῦτον γὰρ ἡ ἀναθυμιάσις· ἀλλ' ἡ μὲν αὐτῶν
ἀτμιδώδης, τουτέστιν δίουγρος, ἡ δὲ καπνώδης τε καὶ ξηρά, | ἦν νῦν 75^r
15 ἰδίως ἀναθυμιάσιν λέγει. λέγει δὲ νῦν καὶ τὴν μὲν ἀτμίδα δυνάμει
οἷον ὕδωρ, τὴν δὲ ἀναθυμιάσιν δυνάμει οἷον πῦρ. οὕτω δ' ἐχόντων,
ἐπειδὴ τοῦ μὲν ἀέρος τὸ περὶ τὴν γῆν μέρος ἀτμὶς ἐστὶ, τοῦτο δ' ἐστὶν
ὑδατος, εἰκότως ἐνταῦθα τὰ νέφη συνίσταται, καὶ ἡ εἰς ὕδωρ ἐξ ἀέρος
γίνεται μεταβολή. τὸ δὲ ὑπὲρ τοῦτο μέρος αὐτοῦ ἐπεὶ ἀναθυμιάσις ἐστὶν
20 ἤδη καὶ ὕλη πυρός (ξηρὸν γὰρ καὶ θερμὸν ἡ ἀναθυμιάσις), νέφη μὲν οὐ 5
συνίσταται ἐν τούτῳ, αἱ δὲ ἐξάψεις τοῦ πυρός ἐν τούτῳ γίνονται, ὥς
προελθὼν ἔρεϊ.

p. 340^b 29 Τοῦ μὲν οὖν ἐν τῷ ἄνω τόπῳ μὴ συνίστασθαι νέφη.

Ἦν τοῦτο περὶ τοῦ ἀέρος ἡπορημένον, διὰ τί, εἰ ἐκ παντὸς αὐτοῦ 20
25 ὁμοίως ὕδωρ γίνεται, πρὸς μὲν τῇ γῇ γίνεται ἡ τῶν νεφῶν πῆξις τε καὶ
σύστασις καὶ ἡ εἰς ὕδωρ μεταβολή, οὐκέτι δὲ καὶ ἀνωτέρω. οὐ αἰτία ἡ
ἀποδεδομένη· ὅτι γὰρ τὸ μὲν πρὸς τῇ γῇ τοῦ ἀέρος μέρος ἀτμὶς ἐστὶ
καὶ ὑδατος ὕλη, τὸ δὲ πορρωτέρω ἀναθυμιάσις τε καὶ ὕλη πυρός. ἀπο-
δοὺς δὲ πρῶτην ταύτην αἰτίαν τοῦ μὴ συνίστασθαι νέφη ἐν τῷ πλεον ἀπέ-
30 χοντι τῆς γῆς ἀέρι, δευτέραν αἰτίαν ἀποδίδωσι καὶ ταύτην· οὐδὲν γάρ, φησί, 35
κωλύει καὶ διὰ τὸ τὸν ὑπὲρ τὴν γῆν ἀέρα κύκλῳ περιφέρεισθαι τε καὶ
περιάγεσθαι μὴ συνίστασθαι ἐν αὐτῷ νέφη. ἀνάγκη γὰρ πάντα τὸν ἀέρα,
ὅσος μὴ ἔστιν ἐντὸς τῶν τῆς γῆς ἐσοχῶν, δὲ ἀπαρτίζει καὶ ἀναπληροῖ

3—5 ἡ μὲν ἀτμὶς — θερμότητα falso huc illata videntur; v. quae proxime sequuntur
6 ἐκ] καὶ ἐκ I: om. a 11 εἰσιν om. I 14 δίουγρος] ὑγρὰ AWa 15 ἰδίως om.
AWa 16 τὴν om. A ἀναθυμιάσιν δὲ coll. AWa δὲ τούτων ἐχόντων a
18 συνίστασθαι A ἡ εἰς] ἡ om. Wa: εἰς A¹: ἡς corr. A² 19 γίνονται AWa
μεταβολῆς AWa τοῦτο τὸ μέρος AWa ἐπεὶ] ἐπὶ a: ὅπερ I 20 ἡδη]
ἡ I ante νέφη add. ὥστε I 23 ἄνω AW Arist.: ἀνωτέρω Ia 24 εἰ μὴ
ἐκ AW 25 πῆξις] τῆξις Wa: τάξις A 26 ἡ ante εἰς om. Wa οὐ ἡ
αἰτία AWa 30 οὐδὲ AI

www.libtool.com.cn

τάς τῆς γῆς ἀνωμαλίας, ὥς εἶναι σὺν τούτῳ αὐτὴν σφαιροειδῆ, ῥεῖν αἰεὶ
καὶ συμπεριφέρεσθαι τῷ κύκλῳ κινουμένῳ σώματι. νοεῖν δὲ δεῖ τὴν ἐπι-
φάνειαν τῆς γῆς ταύτην κατὰ τὰ ἄκρα τῶν ὑψηλοτάτων ὄρων, ὅφ' ἦν ὁ 30
ἀὴρ ὧν οὐκέτι κύκλῳ συμπεριβάγεται, τῶν ἐξοχῶν τῶν κατὰ τὰ ὄρη ἐμπο-
5 διζόντων τὴν μετὰστασιν αὐτοῦ. φαίνεται γὰρ καὶ νῦν ἡ τῶν ἀνέμων
γένεσις. τοῦ δὲ διὰ τὴν ῥύσιν τε καὶ κίνησιν μὴ συνίστασθαι ἐν τῷ ὑπὲρ
τὴν γῆν τόπῳ νέφη σημεῖον παρέθετο τὸ μὴδὲ τοὺς ἀνέμους συνίστασθαι
ὑπὲρ τὴν γῆν, ἀλλ' ἐν τοῖς κοίλοις αὐτῆς καὶ λιμνάζουσι τόποις· ἐν γὰρ
τῷ οὐκ ἐπισυρομένῳ ἀέρι ἀλλ' ἡρεμοῦντι καὶ ἡ τῶν ἀνέμων σύστασις.
10 εἰ γὰρ ἐν ἐκείνῳ ἐγίνοντο, πάντες ἂν ἐπὶ ταῦτόν περιήγοντο· νῦν δὲ ἀντι-
πνεύουσιν ἀλλήλοις καὶ ἀπὸ τῶν ἐναντίων βέουσιν. εἰ δὲ ἦν καὶ ὁ ἐκτὸς 35
ἡρεμῶν, ἐγίνοντο ἂν ἀνεμοὶ καὶ ἐν ἐκείνῳ. ὠμολόγηται δὲ ὅρη τινὰ καὶ
ὑπερέφελα καὶ ὑπερήνεμα εἶναι· θυσιῶν οὖν ἐπ' αὐτῶν γινομένων
εὐρίσκεται μετ' ἐνιαυτὸν ἡ ἀπὸ τοῦ πυρὸς τέφρα ἔτι σωζομένη τε καὶ ἐν
15 τῇ αὐτῇ χώρᾳ μένουσα. ῥεῖν δὲ φησι τὸν ὑπὲρ τὴν γῆν ἀέρα κύκλῳ διὰ
τὸ συνεφέλκεσθαι τῇ τοῦ ὀλοῦ περιφορᾷ. τὸ μὲν γὰρ πῦρ τῷ ἄνω στοι-
χείῳ· πῦρ γὰρ λέγει νῦν δὲ μέρος εἶπεν ἀέρος εἶναι καὶ ὠνόμασεν αὐτὸ 40
ἀναθυμίασιν καὶ δυνάμει πῦρ, ἄνω δὲ στοιχεῖον τὸ κυκλοφορικόν· τὸ γὰρ
πάντα περιέχον καὶ ἐξωτάτω ὄν καὶ ἄνω ἐστί. συνεχῆ δὲ πάλιν εἶπε τῷ μὲν
20 αἰθέρι, τουτέστι τῷ οὐρανῷ, τὸ πῦρ, τῷ δὲ πυρὶ τὸν ἀέρα, ἀντὶ τῆς ἀφῆς
τῇ συνεχείᾳ χρώμενος. καίτοι εἰ τῇ προειρημένῃ διαφορᾷ πῦρ καὶ ἀὴρ
ἀλλήλων διαφέρουσιν, ἴσως καὶ κυρίως ἂν εἴη ταῦτα τὰ σώματα ἀλλήλοις
συνεχῆ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῷ αἰθέρι. ἐκεῖ μὲν οὖν, τουτέστιν ὑπὲρ τὴν γῆν,
διὰ τὴν κίνησιν φησι μὴ δύνασθαι νέφη συνίστασθαι καὶ ὕδωρ γίνεσθαι.
25 ὅτι δ' ἂν ἐν αὐτῷ ὑγρότερόν τε καὶ βαρύτερον μόνον ἢ γένηται ἢ 45
ἀνενεχθῇ, τοῦτο κάτω φέρεται ἐκθλιβομένου ἐν τῇ κινήσει τε καὶ περιφορᾷ
τοῦ ἀναφέροντος αὐτὸ θερμοῦ εἰς τὸ ἄνω. κάτω δὲ εἰς τὸν περὶ τὴν γῆν
ἀέρα εἶπεν, ἔνθα οὐ κωλύεται ἔτι ὑπὸ τῆς κινήσεως ἡ τῶν νεφῶν γίνεσθαι
σύστασις. |

30 p. 341a9 Περὶ μὲν οὖν τοῦ μὴ γίνεσθαι νέφη.

75v

Διὰ τούτων ὑπομνησκει τῶν δεδειγμένων ἡμᾶς· μεθ' ἧς ζητεῖ περὶ
τῆς ἀπὸ τοῦ ἡλίου γινομένης ἐνταῦθα θερμότητος, ζητήσας μὲν καὶ εἰπὼν
περὶ τούτου καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ οὐρανοῦ, καὶ ἐνταῦθα δὲ τὰ αὐτὰ

1 αὐτὴν σὺν τούτῳ coll. AWa 3 κατὰ ἄκραν AWa 5. 6 φαίνεται — γένεσις
om. a 5 καὶ om. A 6 γένεσις] κίνησις I καὶ τὴν κίνησιν AWa
7 τὴν om. AWa 10 ἐγίνετο AWa περιήγον I 11 εἰ] ἐκ a 12 ὁμο-
λογεῖται AW: ὁμολογῆται a 13 ὑπὲρ νεφέλας I καὶ om. I 14 ἀπὸ
om. AWa 15 δὲ] δεῖ W 16. 17 τὸ ἄνω στοιχεῖον AIW 17 γὰρ λέγει]
λέγων AWa αὐτὸν AWa 23 οὐχὶ καὶ] οὐ AWa 24 νέφη συνίστασθαι
om. I γενέσθαι I 25 βαρύτερον scripsi: βαρύτερον libri 30. 31 Περὶ
μὲν — ζητεῖ] Ἰπομνήσας τῶν δεδειγμένων ἡμᾶς μετὰ ταῦτα ζητεῖ a 32 γινομένης AW
33 ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ οὐρανοῦ] B 7 p. 289a19 sqq.

πάλιν ζητῶν τε καὶ λέγων. λέγει δὲ τὸν περὶ θερμότητος λόγον οἰκείωτερον 10
 εἶναι τῷ περὶ αἰσθήσεων, ἐπειδὴ αἰσθητὸν μὲν ἢ θερμότης, πρὸς ἄλληλα
 δὲ τὸ εἶναι ἔχει ἢ τε αἰσθησις καὶ τὸ αἰσθητόν, ἢ δὲ τῶν πρὸς ἄλληλα
 τὸ εἶναι ἐχόντων θεωρία συνέζευκται. ζητεῖ δέ, διὰ τίνα αἰτίαν μὴ ὄντος
 5 τοῦ ἡλίου πυρὸς, ὅτι μὴδὲ τῶν ἄλλων ἄστρον τι τοιοῦτον ὃν δέδεικται,
 θερμαίνεται τὰ ἐνταῦθα ὑπ' αὐτοῦ. καὶ φησὶ τῇ κινήσει αὐτὸν θερμαί-
 νειν τε καὶ διακρίνειν τὸν ἀέρα τὸν ὑποκείμενον, ὅντα πρὸς τοῦτο εὐπαθῆ.
 ὅτι δὲ ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ἀέρι στερεῶν κινουμένων συντόμως τε καὶ σφοδρῶς 15
 σωμάτων πέφυκεν ὁ ἀῆρ θερμαίνεσθαι τε καὶ ἐκπυροῦσθαι, σημείω ἐχρή-
 10 σατο τῷ πολλάκις τὰς μολιβδίδας τὰς ἐπὶ τῶν τοξευμάτων, ὅταν μετὰ
 σφοδρότητος τὸ βέλος πεμφθῇ, τήκεσθαι ὑπὸ τοῦ ἀέρος ἐκπυρουμένου
 ὑπὸ τῆς σφοδρᾶς κινήσεως. ὑπὸ δὲ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς τούτου κινήσεως
 μάλιστα φησὶ θερμαίνεσθαι τὸν ἀέρα, ὅτι ταχεῖά τε ἔστι καὶ οὐ πόρρω
 τῶν ἐνταῦθα σωμάτων, ὃ οὐδεμίᾳ τῶν ἄλλων κινήσεων ὑπάρχει. τὰ
 15 μὲν γὰρ ὑπὲρ τὸν ἥλιον ἄστρα ταχέα μὲν, ἀλλὰ πολὺ τῶν ἐνταῦθα 20
 ἀφεστώτα· ἢ δὲ σελήνη οὖσα μετὰ τὸν ἥλιον καὶ ἐγγυτέρω τῶν ἐνταῦθα
 βραδύτερον κινεῖται ἢ ὥστε διακρίνειν τε καὶ ἐκπυροῦν τὸν ὑποκείμενον
 ἀέρα· ἀέρα δὲ λέγειν ἔθος αὐτῷ καὶ τὸ ὑπέκκαυμα. ἢ δὲ τοῦ ἡλίου
 κίνησις ἄμφω ταῦτα ἔχει· διὸ ὁ κατ' αὐτόν τε καὶ ὑπ' αὐτόν ἀῆρ ἀεὶ
 20 θερμαίνεται τε ἔτι μᾶλλον καὶ διακρίνεται· τῆς δὲ θερμότητος διαδιδουμένης
 πάλιν εἰς τὸν μετ' αὐτόν τὰ τῇδε θερμαίνεται. διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν μάλιστα 25
 γὰρ ἢ τοῦ στερεοῦ διακρίνει κίνησις αὐτὸν ἔοικε καὶ τὸ τοῦ ἡλίου
 σῶμα καὶ τὸ τῶν ἄλλων ἄστρον στερεὸν λέγειν καὶ διαφανὲς ὡς τὸν
 αἰθέρα καὶ τὰς σφαίρας· καὶ γὰρ διὰ τῆς σελήνης ὁρῶμεν τὸν ἥλιον. μίαν
 25 μὲν οὖν ταύτην ἀποδίδωσιν αἰτίαν τῆς ἀπὸ τοῦ ἡλίου θερμότητος, δευτέραν
 δὲ τὴν ὅτι τὸ περιέχον πῦρ τὸν ἀέρα (ἔστι γὰρ μετὰ τὸν ἀέρα ἢ τοῦ
 πυρὸς σφαῖρα, περιεχουμένου τοῦ πυρὸς τῷ ἀέρι, ὃ ὑπέκκαυμα ἔθος λέγειν
 αὐτῷ) τοῦτο δὴ ὑπὸ τῆς ἐγκυκλίου τῶν ἄστρον κινήσεως πολλάκις διακρί- 35
 νεται τε καὶ φέρεται βίᾳ κάτω, ἔνθα ὁ ἀῆρ, καὶ φερόμενον θερμότητος αἷτιον
 30 αὐτῷ γίνεται. ὅτι δὲ τὸ κυκλοφορικὸν σῶμα οὐκ ἔστι πῦρ, ἀπέδειξε μὲν ἐν
 τοῖς Περὶ οὐρανοῦ, καὶ νῦν δὲ σημεῖον τοῦ μὴ εἶναι ἐκ πυρὸς αὐτὸ παρέχεται
 τὸ τὰς δοκούσας τῶν ἄστρον διαδρομὰς ἐκεῖ μὲν μὴ γίνεσθαι, ὡς ἂν
 ἐκείνου τοῦ σώματος ἀπαθοῦς ὄντος καὶ μὴ δυναμένου ὑπὸ τῆς κινήσεως
 ἐκπυροῦσθαι, ἐν δὲ τῷ ὑπ' αὐτὸ σῶματι, τῷ τοιαύτης ἤδη εἶναι φύσεως 40

1 τε om. a 3 δέ] δὴ a αἰσθητικὸν I ἢ δέ] τῇ δὲ Ia 4 τὸ
 εἶναι ἐχόντων om. a 5 ὃν τοιοῦτον τι coll. I 6 ὑπ' αὐτοῦ om. I 7 πρὸς
 τοῦτον I ἐμπαθῆ Aa 8 κινουμένων ex γινόμενων corr. W¹ 11 βέλους a
 12 δὲ om. I 14 οὐδεμία I 16 ἀφεστώτων AW, sed corr. A¹ 18 καὶ
 om. a 19 ἔχει] ποιεῖ I ὁ et αὐτὸ om. A 20 δὲ om. AWa
 21 τὰ τῇδε] ταύτη δὲ AWa 23 τῶν ἄστρον τῶν ἄλλων I 24 αἰθέρα — ἥλιον]
 ἀέρα AWa μίαν ex μία corr. A 25. 26 δευτέραν αἰτίαν ἀποδίδωσι τὴν a
 27 λέγειν ἔθος coll. AW: λέγει ἔθος a 29 βίᾳ ἐπὶ τὰ κάτω AWa 29. 30 ἐνθα
 — γίνεται] καὶ κατὰ τὴν συνέχειαν τοῦ ἀέρος θερμαίνει AW eademque praeterquam quod
 τὸν ἀέρα habet a 30. 31 ἐν τοῖς Περὶ οὐρανοῦ] A2 31 δέ] μὲν AW τὸ μὴ I
 34 ὑπ' αὐτόν I τῷ] καὶ I ἤδη om. AW φύσεως εἶναι coll. a

τοῦτο, ὥς ἐξάπτεσθαι τινα δύνασθαι ἐν αὐτῷ καὶ ἐκπυροῦσθαι. αἱ γὰρ
 φαινόμεναι τῶν ἀστρῶν διαδρομαὶ διὰ τοιοῦτον πάθος γίνονται, ὥς ὀλίγον
 προελθὼν ἔρεϊ. τοῦ δὲ μὴ εἶναι ἐκ πυρὸς ἐκεῖνα τὰ σώματα σημεῖον παρέ-
 χεται καὶ τὸ τὸν ἥλιον, ὃς μάλιστα δοκεῖ θερμὸς εἶναι, λευκὸν ἀλλὰ μὴ
 5 πυρώδη φαίνεσθαι· μόνον γὰρ πυρώδης φαίνεται δυόμενός τε καὶ ἀνατέλλων,
 ὅτι τότε διὰ τῆς περὶ τὴν γῆν παχείας ἀναθυμιάσεως ὁρᾶται, διαρθεῖς δὲ 45
 εἰς ὕψος καὶ διὰ καθαρωτέρου τοῦ ἀέρος ὁρώμενος λευκὸς ἤδη φαίνεται.
 ἄνω δὲ τόπον εἶπεν ἀντὶ τοῦ τὸ ἄνω σῶμα. τὸ δὲ ἀπορούμενον, πῶς τοῦ
 ἡλίου ἢ κίνησις ἐκπυροῖ τε καὶ θερμαίνει τὸν ἀέρα τὸν οὐχ ἀπτόμενον
 10 αὐτοῦ, εἴ γε ἡ σφαῖρα, ἐν ᾗ ἡ σελήνη, ὑπὸ τὴν τοῦ ἡλίου σφαῖραν ἐστι,
 μέση τὴν θέσιν οὔσα τῆς ἡλιακῆς σφαίρας καὶ τοῦ παθητοῦ σώματος,
 οὔσα καὶ αὐτῇ ἀπαθῆς (γίνεται γὰρ ὁ ἥλιος καὶ ἡ τοῦδε κίνησις οὐ τοῦ ὑπὸ 50
 τὴν σελήνην ἀπτομένη σώματος, ἀλλὰ τοῦ ἀπαθοῦς) τοῦτο δὴ παραμυθίας
 τυγχάνοι ἂν τῇδε, ὅτι πολλὰ καὶ τῶν παθητῶν σωμάτων πολλάκις οὐδὲν
 15 αὐτὰ πύσσοντα μὴδὲν ἐμποδίζει [τοῦ] ἄλλοις τισὶ πύσχειν δι' αὐτῶν. οὐ
 γὰρ πᾶν τὸ παθητὸν ὑπὸ παντὸς ποιητικοῦ παθητόν· ἄλλα γὰρ ὑπ' ἄλλων 76-
 πύσχειν πέφυκε. τὰ γοῦν ὑπὸ τῆς ἀπὸ τοῦ ἡλίου θερμότητος ἐξαπτόμενα
 διὰ τῶν ὑελίνων ἀγγείων ὕδατος ψυχροῦ πεπληρωμένων αὐτὰ μὲν πύσχει, εἴ
 γε ἐξάπτεται, καὶ πύσχει δι' ἐκείνων· εἰ γοῦν ἐκποδῶν γένοιτο τὸ ἀγγεῖον,
 20 οὐκέτ' ἐκεῖνα ἐξάπτεται· οὐ μὲν πύσχει τι καὶ θερμαίνεται καὶ τὸ ἐν τῷ
 ἀγγεῖῳ ὕδωρ. εἰ δὲ καὶ πύσχει, ἀλλ' οὐχ ὥστε καὶ ἐξάπτεσθαι. ἀλλὰ
 καὶ οἱ σαγηνεῦται γνωρίζειν φασίν, ὅταν ἔχωσιν ἐν τῇ σαγήνῃ νάρκην, τῶν
 ναρκῶν αὐτῶν τὰς χεῖρας, αἷς σύρουσι τὰ καλῶδια, οὐ δῆπου καὶ τῶν 5
 καλωδίων τοῦτο τὸ πάθος ὑπὸ τῆς νάρκης προπασχόντων. εἰ δὲ ταῦτα τὰ
 25 σώματα ὧν μὴ πύσχει παθῶν, τούτων τοῖς μετ' αὐτὰ διάκονα γίνεται, τί
 θαυμαστόν, εἰ καὶ τὸ τῆς σεληνιακῆς σφαίρας σῶμα μὴδὲν ὑπὸ τῆς ἡλίου
 πύσχον κινήσεως τῷ πύσχειν ὑπ' αὐτῆς πεφυκότι σώματι διαδίδωσι τὸ
 ἀπ' αὐτῆς ἐν αὐτῷ γίνεσθαι πεφυκὸς πάθος; ἴσως δὲ οὐδὲ πάντῃ ἀπαθὲς
 τὸ θεῖον σῶμα· οὔτε γὰρ ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ οὐρανοῦ ἀπέδειξεν αὐτὸ
 30 ἀναλλοίωτον, καίτοι προθέμενος, ἀλλ' ἀγένητον μὲν αὐτὸ καὶ ἄφθαρτον 10
 ἔδειξεν, ὁμοίως καὶ ἀναυξές, ἀναλλοίωτον δὲ οὐκέθ' ὁμοίως ἀπέδειξεν,
 ὥς καὶ ἐν τῷ εἰς αὐτὸ ὑπομνήματι ἐπεσημηνάμεθα, ἔθος τε αὐτῷ λέγειν
 τὸ θεῖον σῶμα οὐχ ἀπλῶς ἀπαθές, ἀλλὰ προστιθέναι τὸ πάσης θνητῆς
 δυσχερείας· τῶν γὰρ τοιούτων παθῶν ἀπαθές. ἔστι δὲ ταῦτα τὰ πάθη
 35 κατὰ τὴν κατ' εἶδος μεταβολὴν γινόμενα, ἧς μεταβολῆς καὶ πάθους

2 τοιοῦτον] τοῦτο τὸ α 6 post ἀναθυμιάσεως add. οὕτως AWa διαρθεῖς] ἀρθεῖς AWa
 7 καθαρωτάτου ἀέρος I 8. 9 πῶς ἢ τοῦ αἰθερίου κίνησις I 10 εἴ τε I
 11 post τῆς add. τε AWa 12 οὐ] ἢ A 15 οὐδὲν α ἐμποδίζῃ AW
 τοῦ delevi ἄλλα τινὰ α δι' αὐτόν W 17 ἀπὸ om. AWa τοῦ
 om. AW 18 ὑελίνων scripsi: ὑελίων I: ὑάλων AWa 19. 20 καὶ — ἐξάπτεται
 om. α: καὶ — ἐκείνων om. A 19 τὸ ἀγγεῖον] αἵτιον post lac. VIII litt. I 23 οὐ δῆ-
 ποτε A 25 πύσχη A μετὰ ταῦτα AW 27 κινήσεως πύσχον α
 29 ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ οὐρανοῦ — προθέμενος] A 3 p. 270*14. 25 sqq. 30 ἀγένητον I
 32—34 ἔθος τε — δυσχερείας] cf. de caelo B 1 p. 284*14

www.libtool.com.cn

ἀνεπίδεκτα τὰ θεῖα, οὐ μὴν διὰ τοῦτο καὶ ἅπαντος πάθους. ἥ τε γὰρ κίνησις
πάθος τι, ἧς οὐκ ἀνεπίδεκτα· ἀλλὰ καὶ εἰ τὸ φῶς ἀλλότριον λαμβάνειν 15
πάσχειν τί ἐστιν, ἡ σελήνη εἴη ἂν πάσχουσα τι ἀπὸ τοῦ ἡλίου, εἴ γε παρ'
ἐκείνου τὸ φῶς αὐτῇ. οὐδὲν οὖν ἄτοπον καὶ ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου κινήσεως
5 πάσχειν τι τὸ γειννῶν αὐτῇ τοῦ θείου σώματος, οὐ μὴν οὕτως πάσχειν
ὥστε ἐκπυροῦσθαι, ἀλλὰ διακονεῖσθαι διὰ τούτου τοῦ πάθους τῷ ὑπ'
αὐτὸ σώματι, ὡς θερμαίνεσθαι τε αὐτὸ ὑπ' αὐτῆς καὶ ἐκπυροῦσθαι·
ἄλλως τε ἐπεὶ καὶ ἤττον ἤδη τὸ σῶμα τοῦτο εἰλικρινές τε καὶ καθαρὸν,
ὡς πρὸ ὀλγίου εἴρηκε δι' ὧν εἶπεν "τὸ μὲν γὰρ ἄνω καὶ μέχρι σελήνης 20
10 ἕτερον εἶναι σῶμά φαμεν πυρός τε καὶ ἀέρος, οὐ μὴν ἀλλ' ἐν αὐτῷ
γε τὸ μὲν καθαρώτερον εἶναι, τὸ δ' ἤττον εἰλικρινές, καὶ διαφορὰς ἔχειν,
καὶ μάλιστα ἡ καταλήγει πρὸς τὸν ἀέρα καὶ πρὸς τὸν περὶ τὴν γῆν
κόσμον." ἐπεζήτησα, πῶς εἰ ἀπὸ τῆς τοῦ ἡλίου κινήσεως ἡ θερμότης
ἐνταῦθα, ἀπ' αὐτοῦ ἐν ταῖς σκιαῖς ἡ θερμότης οὐκέτι ὁμοία, καίτοι καὶ
15 τοῦ ἐν ταῖς τοιαύταις σκιαῖς ἀέρος ὁμοίως τῷ ἀνεπισκιάσῃ ὑπὸ τὴν τοῦ
ἡλίου κίνησιν ὄντος. ἡ ἐπεὶ ἄλλος ἐξ ἄλλου θερμαίνεται τῇ συνεχείᾳ τε
καὶ ἀφῇ, τὸ ἐπισκοτῆσαν ἄμα καὶ τὴν συνέχειάν τε καὶ ἀφῆν ἐνεπόδισε 25
τὴν κατὰ τοῦτο τοῦ θερμαίνοντος ἀέρος· οὐκέτι γὰρ ὡς ἐπεσκοτισμένος
ὁμοίως ἄπτεται, μὴ ἀπτόμενος δὲ οὐκέτ' οὐδὲ ὁμοίως θερμὸς ἐστι.

20 p. 341^b 1 Τούτων δὲ διωρισμένων λέγωμεν διὰ τίνα αἰτίαν αἶ τε
φλόγες αἶ καιόμεναι φαίνονται.

Εἰπὼν περὶ τοῦ μεταξὺ σώματος, δν ἀέρα καλοῦμεν, ὁποῖόν τι τὴν 40
φύσιν ἐστίν, εἰπὼν δὲ καὶ περὶ τῆς ἀπὸ τῶν οὐρανίων καὶ τῆς ἐκείνων
κινήσεως γινομένης ἐν τοῖς ἐνταῦθα θερμότητος (χρήσιμα γὰρ ἦν ταῦτα
25 διορισθέντα αὐτῷ πρὸς τὴν τῶν προκειμένων ζήτησιν, ἣν δὲ ἡ πρόθεσις
αὐτῷ τὰς αἰτίας ἀποδοῦναι τῶν ἐν τοῖς μετέωροις συνισταμένων), ἐπὶ
τὸν περὶ τούτων λόγον μέτσει, καὶ ζητεῖ περὶ πρώτων τῶν συνισταμένων
φασμάτων ἐν τῷ μετὰ σελήνην σώματι, ὅπερ ἐστὶ τὸ καλούμενον ὑπέχ-
καυμα. πάντα μὲν οὖν τὰ ἐν ἐκείνῳ συνιστάμενα, περὶ ὧν προτίθεται, 45
30 τὰ αὐτὰ κατὰ τε τὸ ὑποκείμενόν ἐστι καὶ κατὰ τὴν ποιητικὴν αἰτίαν, ἡ δὲ
διαφορὰ αὐτῶν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, ὡς καὶ αὐτὸς λέγει, καὶ κατὰ
τὰ σχήματά τε καὶ τὰς κινήσεις, ἀφ' ὧν αὐτοῖς καὶ τὰ ὀνόματα. ἀρχὴν
δὲ καὶ αἰτίαν τούτων ὧν κατηριθμήσατο καὶ πάντων τῶν τοιούτων ἀποδί-
δωσι ταύτην· ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἄλλων σωμάτων τῶν θερμαινομένων ἀτμοί
35 τινες καὶ ἀναθυμιάσεις γίνονται, οὕτω δὲ καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ὑπὸ τοῦ ἡλίου 50

1 ἀνένδεκτα I παντός AWa 2 λαμβάνειν ἀλλότριον coll. AWa 5 πάσχον
bis AWa αὐτῇ] αὐτῷ AWa 6 ἀλλὰ om. AWa τὸ πάθος a 9 ὀλγίου]
340^b 6 13 post θερμότης add. ἡ AWa 14. 15 ἀπ' αὐτοῦ — τοιαύταις] γίνεται ἡ
(ἡ A) ἀπὸ τοῦ ἐν ταῖς τοιαύταις AW: γίνεται, οὐχ ὁμοίως ἐστὶν ἡ θερμότης τοῦ ἐν ταῖς a
18 οὐκέτι δὲ ὁ ἐπεσκοτῆμένος AWa 24 κινήσεως om. I ἐν τοῖς] τῆς A
θερμότης a 27 ζητεῖ πρώτων περὶ πρώτων τῶν AW: ζητεῖ πρώτων περὶ τῶν a
28 post μετὰ add. τὴν AWa 31 κατὰ τε τὸ AWa 32 τε om AWa
post ὀνόματα ex Arist. add. ἀρχὴ δὲ ἐστὶ καὶ τούτων καὶ πολλῶν ἄλλων ἥδε Wa

θερμαινομένης (ὅπως δὲ θερμαίνεται, προεῖρηται) ἀναθυμιάσις τις γίνεται. ἀλλὰ αὕτη ἡ ἀναθυμίασις οὐχ ἀπλῆ ἐστίν, ὡς φαίνεται, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀπὸ δύο φύσεων καὶ διαφόρων γίνεται, διττὴ καὶ αὕτη καὶ διάφορος. γίνεται δὲ ἐκ τε τοῦ περὶ τὴν γῆν ὑγροῦ καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς γῆς οὐσῆς ξηρᾶς. 5 τὴν μὲν οὖν ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ γινομένην ἀναθυμίασιν ἀνάγκη ὑγροτέραν εἶναι, τὴν δ' ἀπὸ τοῦ ξηροῦ ξηροτέραν. καλεῖται δὲ ἡ μὲν ὑγρὰ ἀτμὶς, ἡ δὲ ξηροτέρα καπνώδης τε καὶ | μᾶλλον πνευματώδης, ἅμφω δὲ θερμότητος 76^v μετέχουσιν, τῇ διὰ θερμότητα γίνεσθαι. τούτων δὲ τὴν μὲν ξηροτέραν τε καὶ καπνώδη ἐπιπολάζειν διὰ κουφότητά τε καὶ θερμότητά· τὸ γὰρ 10 ξηρὸν θερμότητα προσλαβὼν κοῦφον· τοιαύτη γάρ ἡ τοῦ πυρὸς φύσις· τὴν δὲ ὑγροτέραν τε καὶ ὑδατώδη ὑφίστασθαι διὰ βαρύτητα. γίνεται μὲν γὰρ τὸ ὑγρὸν θερμότητα προσλαβὼν ἀήρ, ἔχει δέ τι καὶ βάρος ὁ ἀήρ. διὰ δὲ 5 τὴν διττὴν ταύτην ἀναθυμίασιν καὶ τὴν προεῖρημένην τάξιν αὐτῆς φησιν οὕτως διακεκοσμησθαι τε καὶ τετάχθαι τὸ πέραν, τουτέστι τὸ περὶ τὴν γῆν 15 σῶμα τὸ γενητὸν δηλονότι. καὶ λέγει τὴν τάξιν αὐτοῦ· πρῶτον μὲν γὰρ ὑπὸ τὴν ἐγκύκλιον φοράν, τουτέστι τὸ κυκλοφορικόν τε καὶ θεῖον σῶμα, ἔστι σῶμα τὸ ξηρόν τε καὶ θερμόν, οἷα ἦν ἡ ἑτέρα τῶν ἀπὸ γῆς αἰρομένων ἀναθυμιάσεων διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ἡλίου θερμότητα, ἡ ἐπιπολάζουσα, 8 κοινῶς, φησίν, ὀνομάζομεν πῦρ, καὶ ἀπὸ τινος ἑνὸς τῶν ὑπὸ ταύτην τὴν 10 ἀναθυμίασιν πᾶσαν τὴν τοιαύτην ἀναθυμίασιν ὀνομάζοντες οὕτως· οὐ γὰρ πᾶσα ἡ καπνώδης ἀναθυμίασις πῦρ· αὐτὸς μέντοι ὄνομα αὐτῇ τίθεται καὶ λέγει αὐτὴν ὑπέκκαυμα. καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ ὀνόματος ἀπέδωκεν, ὅτι μάλιστα τῶν ἄλλων σωμάτων τὸ τοιοῦτον ἐκκαίεσθαι πέφυκε καὶ πῦρ τε καὶ φλόξ γίνεται. [τὸ ἀνώνυμον γὰρ τὸ κοινὸν τὸ ἐπὶ πάσης τῆς 25 καπνώδους διακρίσεως εἶπε διὰ τὸν καπνόν· οὐ πᾶσα μὲν γὰρ ἡ τοιαύτη διάκρισις καπνός, ἡμεῖς δὲ διὰ τὸ μὴ κεῖσθαι ὄνομα κοινὸν τῇ 15 τοιαύτῃ ἀναθυμιάσει καπνώδη καλοῦμεν αὐτήν.] μετὰ δὲ τοῦτο τὸ σῶμα καὶ ὑπὸ τοῦτο φησιν εἶναι τὸν ἀέρα, ἥτις ἐστὶν ὑγρὰ τε καὶ θερμὴ φύσις ἡ ἑτέρα τῶν ἀναθυμιάσεων. δεῖ δέ, φησί, νοῆσαι τὴν καπνώδη 30 ἀναθυμίασιν, ἣν ὑπέκκαυμα λέγομεν, τὴν ξηράν τε καὶ θερμὴν ἐσχάτην περικεῖσθαι τε καὶ περιτετάσθαι τῇ σφαίρᾳ τῇ περὶ τὴν γῆν, ἥτις ἐστὶ τὸ ἐν γενέσει τε καὶ φθορᾷ σῶμα πᾶν, ὥστε μικρᾶς κινήσεως τυχὸν ἐκκαίεσθαι πολλάκις, ὅπερ ὁρῶμεν καὶ τὸν καπνὸν πάσχοντα. ἔστι γὰρ ἡ φλόξ 20

1 post προεῖρηται add. ἐκ θερμότητος δὲ I 3 διαφόρων γίνονται I καὶ αὕτη
AWa γίνεται (post διάφορος) corr. ex γίνονται I 4 [ἐκ] ἀπὸ AWa τε
om. A 7 δὲ post ἅμφω om. AWa 10 ξηρὸν θερμότητα scripsi coll. v. 12:
ξηρὸν θερμόν AWa: θερμόν ξηρὸν θερμότητα I 12 προσλαβὼν ex corr. A
βάρους AWa 15 δηλον α 17 θερμόν τε καὶ ξηρόν AWa 19 πῦρ] ὑπέκ-
καυμα I² ὑπ' αὐτὴν I 21 αὐτῆς ἐκτίθεται α 22 post ὅτι add. γὰρ
AW 23 τῶν ἄλλων σωμάτων μάλιστα coll. AWa 24 τὸ ἀνώνυμον—αὐτήν
(27) non videntur Alexandri esse: om. I: ante τὸ add. ἡ α 25 διακρίσεως] δια-
φορᾶς A 26 ἡμᾶς α 29 ἡ om. I νοῆσαι om. I 30 ὑπέκκαυμα]
καπνώδη I 32 ὥστε] ὡς IW 33 ὅπερ] ὥσπερ AWa ἡ γὰρ φλόξ
ἐστὶ coll. IW post φλόξ add. ἡ W

www.libtool.com.cn

πνεύματος ξηροῦ ζέσις, ὥς ἂν εἰ εἶπεν ἡ γὰρ φλόξ ἐστι καπνὸς καιόμενος. πρότερον μὲν οὖν εἶπε τὴν φλόγα εἶναι ζέσιν πυρὸς, κοινῶς ὀνομάζων τὴν ξηράν τε καὶ θερμὴν ἀναθυμίασιν πῦρ, νῦν δὲ πνεύματος αὐτὴν ξηροῦ ζέσιν λέγει, ὥς ἂν εἰ ἔλεγεν ὑπεκκαύματος· ὑπέκκαυμα 5 γὰρ ἡ τοιαύτη φύσις.

Τὸ τοῖνον τοιοῦτον σῶμα τὸ μετὰ σελήνην μὲν τεταγμένον, ἔσχατον δὲ τῇ σφαίρᾳ τῇ περὶ τὴν γῆν περιτεταμένον, καθ' ὃ ἂν μάλιστα τὴν πρὸς τὸ ἐξαφθῆναι ἐπιτηδεϊότητά τε καὶ σύστασιν ἔχῃ, κατὰ τοῦτο ὑπὸ τῆς τοῦ κυκλοφορικοῦ κινήσεως ἐξάπτεται κινούμενον. καὶ ἡ μὲν φύσις καὶ 10 αἰτία αὕτη τῶν ἐν ἐκείνῃ τῷ σώματι συνισταμένων φασμάτων, ἡ δὲ διαφορά αὐτῶν, καθ' ἣν ἀλλήλων διαφέροντα διαφέρουσιν ὀνόμασι καλεῖται, γίνεται παρὰ τὴν τοῦ πρὸς ἑξαψιν ἐπιτηδεϊῶς ἔχοντος σώματος ἢ θέσιν ἢ πληθος. ἂν μὲν γὰρ τὸ ὑπέκκαυμα τοῦτο καὶ πλάτος καὶ μῆκος ἔχῃ ἐξαφθῆν, φαίνεται καιομένη φλόξ παραπλησίως γινομένη ταῖς ἐν ταῖς ἀρού- 15 ραῖς ἐξαπτομέναις καλάμαις· ἂν δὲ τὸ ἐξαπτόμενον τοῦτο ὑπέκκαυμα μῆκος μὲν ἔχῃ, μηκέτι δὲ καὶ πλάτος ἴσον, τότε τὰ ἐξαπτόμενα ἐκ τούτου καλεῖται ἢ δαλοὶ ἢ αἶγες ἢ ἀστέρες οἱ καλούμενοι διάσσοντες. ὣν ὅτι λέγει τὴν διαφορὰν· ὅταν γὰρ πλεόν μὲν ἢ τὸ ὑπέκκαυμα κατὰ τὸ μῆκος, ἔλαττον δὲ κατὰ τὸ πλάτος, καιόμενον δὲ κατὰ τὰ πλάγια ἐκπυρώσεις 20 τινὰς καὶ ἐκδρομάς τῆς ἐξάψεως ποιῆται μὴ καθ' αὐτάς, ἀλλὰ συνημμένας τῷ ὅλῳ τῷ καιομένῳ σώματι, ὥς δοκεῖν ἐκείνο ἀποσπινθηρίζειν, αἷς τὸ τοιοῦτον καλεῖται· ὅταν δὲ μόνον ἐπὶ τὸ μῆκος ἢ ἐξημμένον, μηκέτι δὲ καὶ ἀποσπινθηρίζον, δαλός. ἐὰν δὲ μὴ ἐν καὶ συνεχὲς τὸ μῆκος τοῦ ὑπεκκαύματος ᾖ, ἀλλὰ διαστήματα ἔχον, ἃ διαστήματα ἔχει λεπτήν 25 τινὰ ἀναθυμίασιν ἐπιτηδεῖον πρὸς τὸ ἐκκαυθῆναι καὶ αὐτὴν, ἔχῃ δὲ καὶ τὰ ὑπεκκαύματα τὰ προειρημένα ἀφεστῶτα ἀπ' ἀλλήλων καὶ βάθος καὶ πλάτος ἴσον τῷ μήκει, τότε γίνονται οἱ δοκοῦντες ἀστέρες διάσσειν. ὅταν γὰρ ἡ πρώτη κειμένη τῶν τοιούτων συστάσεων ὑπὸ τῆς κινήσεως ἐκκαυθῇ, ταχέως τὸ πῦρ διὰ τῆς μεταξὺ τῆς λεπτῆς ἀναθυμιάσεως ἐπὶ τὸ ἐφεξῆς 30 κείμενον ὑπέκκαυμα διαδίδεται καὶ ἀπὸ τούτου πάλιν ὁμοίως ἐπὶ τὸ μετ' αὐτό· καὶ τοῦτο ποιεῖ, ἕως ἂν ἐπέλθῃ πάντα τὰ κατὰ τὸν προειρημένον τρόπον ἐφεξῆς ἀλλήλοις συνεστῶτα ὑπεκκαύματα. καὶ φαίνεται τὸ πῦρ τὸ αὐτὸ τὴν ἀρχὴν ἀνωθεν φερόμενον ἢ ῥιπτούμενον διὰ τὴν ταχεῖαν διάδοσιν.

2 εἶπε — εἶναι] τὴν φλόγα εἶπε AWa 4 ὥς ἂν εἰ et ὑπεκκαύματος om. I 6 Τὸ] ὃν AWa μὲν om. I 7 τῆς σφαίρας τῆς περὶ τὴν γῆν I τεταγμένον I (γ supra vers. I²) 8 τε om. I ἔχει AWa 9 post κινούμενον add. ex Arist. διαφέρει δὲ ἤδη κατὰ τὴν τοῦ ὑπεκκαύματος θέσιν ἢ τὸ πληθος AWa 10 φαντασμάτων AWa 12 πρὸς] πυρὸς AWa ante σώματος add. τοῦ a ἢ κατὰ θέσιν a 14 γινόμενον AWa 16 ἔχει I 19 καιόμενοι A 20 τινὰς] τε AWa, sed post ἐκδρομάς add. τινὰς ποιεῖται a 22 ἢ] τί I 23 δὲ post μηκέτι om. A ἀποσπινθηρίζῃ AWa 25 τινὰ] τὴν AWa καὶ ante αὐτὴν om. I ἔχει I καὶ ante τὰ om. AWa 26 post προειρημένα add. τὰ AWa 29 τῆς post μεταξὺ om. a 30 καὶ om. A 31 τὸν] ὃν a εἰρημένον I 33 post αὐτὸ add. τὸ AWa

ὥς γὰρ ἐπὶ τῶν λύχνων, ὅταν ὁ μὲν καίηται, ἄλλος δὲ ἀποσβεσθεὶς εὐθὺς
 ὑποτεθῇ αὐτῷ, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐσβεσμένου νεωστὶ ἀναφερομένη ἀναθυμίασις ἐπὶ
 τὴν τοῦ καιομένου φλόγα ἀφθεῖσα καθ' ὃ ἐπλησίασεν αὐτῇ ἐξάπτει τὸν
 ὑποκαίμενον λύχνον, ἐξαπτομένης τῆς ἐφεξῆς ἀναθυμιάσεως τῇ πρώτῃ 77
 5 ἀφθεῖση ὑπὸ τῆς τοῦ καιομένου λύχνου φλογὸς ἕως τῆς τοῦ λύχνου θρυαλ-
 λίδος, ἀφ' ἧς ἡ ἀναθυμίασις, φαίνεται δὲ οὐ διαδιδόμενον τὸ πῦρ ἄλλου
 ἐξ ἄλλου ἀπτομένου, ἀλλὰ τὸ πρῶτον ἀφθὲν φερόμενον, οὕτως ὑπολαμβάνειν
 χρὴ καὶ ἐπὶ τῶν διάσσειν καὶ φέρεσθαι δοκούντων ἀστέρων γίνεσθαι, ἄλλου
 ἐξ ἄλλου ἤτοι μετ' ἄλλο ταχέως ἐξαπτομένου διὰ τὴν πρὸς τοῦτο ἐπιτη- 5
 10 δεσιότητα τῆς ὑποκειμένης ὕλης.

Ὅτε μὲν οὖν οὕτως φησὶ γίνεσθαι τοὺς καλουμένους διάσσοντας ἀστέρας,
 ὑπὸ τῆς κινήσεως τῶν οὐρανίων σωμάτων ἐξαπτομένου τοῦ ὑποκειμένου
 αὐτοῖς ὑπεκκαύματος καὶ τὸ ἐφεξῆς ἐξάπτοντος, ὅτε δὲ ἐκ τοῦ συνιστα-
 μένου ἀέρος διὰ ψύξιν, ὃς ὑπὸ τὸ ὑπέκκαυμα τὴν θέσιν ἔχει, τὸ ἐναπει-
 15 λημένον ἐν αὐτῷ θερμὸν περιστελλόμενον ὑπὸ τοῦ περιέχοντος αὐτὸ ἀέρος
 ψυχόμενον καὶ εἰς ἐν ἀθροιζόμενον ἐξαφθὲν ἐξεθλίβῃ μετὰ βίαις καὶ φέρε- 20
 ται ὥσπερ τὰ ἐκπυρηνιζόμενα ῥιπτούμενον, τὸ αὐτὸ μένον πῦρ ἄλλ' οὐ τὸ
 ἐφεξῆς ἐξάπτει· ἀμφοτέρως γὰρ αὐτῷ δοκοῦσιν οἱ διάσσειν δοκούντες
 ἀστέρες γίνεσθαι. τοῦτο μέντοι τὸ ἐκκρίσει γινόμενον πῦρ πολλάκις εἰς τὸ
 20 κάτω μέρος θλίβεν καὶ εἰς γῆν καὶ εἰς θάλασσαν καταφέρεται αἰθρίας οὐσης
 καὶ νύκτωρ καὶ μετ' ἡμέραν. τότε δὲ φέρεται κάτω, ὅταν ἀπὸ τοῦ ἄνωθεν
 μέρους ἢ τοῦ ἀέρος πύκνωσις τε καὶ ψύξις ἀρξαμένη τὸ ἐναπειλημένον
 ἐν αὐτῷ θερμὸν εἰς τὸ κάτω μέρος ἀπώσῃται. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ὁ κεραυνὸς 25
 πῦρ ὦν εἰς τὸ κάτω φέρεται, διὰ τὴν βίαιον ἔκθλιψιν, ἐπεὶ τῷ γε πυρὶ
 25 κατὰ φύσιν ἢ εἰς τὸ ἄνω φορεῖται. ὅσα μὲν οὖν ἐν τῷ ἄνωτέρῳ σώματι,
 ἐν ᾧ τὸ ὑπέκκαυμα, φάσματα διασσόντων γίνεται, τῷ ἐξάπτεσθαι γίνεται,
 ἐκκαιομένης τῆς ἀναθυμιάσεως καὶ κατὰ τὸ ἐξῆς διαδιδομένης, ὡς εἴρηται·
 ὅσα δὲ ἐν τῷ κατωτέρῳ, ἐνθα ὁ ἀήρ, τῇ ἐκκρίσει, τῷ ψυχόμενης τῆς
 ὑγρᾶς ἀναθυμιάσεως, ἐξ αὐτῆς γίνεσθαι τὴν ἔκκρισιν. ὡς δ' ἂν ἔχῃ
 30 θέσεως ἢ πυκνουμένη τε καὶ ψυχόμενη ἀναθυμίασις καὶ ἐφ' αὐτὴν τετραμμένη ἢ,
 ἐπὶ ταῦτα καὶ φέρεται τὸ ἐκκρινόμενον ἐξ αὐτῆς πῦρ. ἢ γὰρ εἰς τὸ ἄνω 40
 ἢ ἔκκρισις αὐτοῦ γίνεται, ἂν κάτωθεν ἢ πύκνωσις, ἢ εἰς τὰ πλάγια, ἂν ἐπὶ
 ταῦτα συννεύῃ, ἢ κάτω, ἂν ἄνωθεν ἢ ἀρχὴ γίνηται τῆς πυκνώσεως. τὰ

3 αὐτὴ W	5 φλογὸς ἕως] φλογώσεως I	6 διαδόμενον I	6. 7 ἄλλο ἐξ
ἄλλου a	7 ἐξαπτόμενον Wa	τὸ om. I	8 ἀστέρων om. A
ἤτοι om. AW	μετ' ἄλλου I	11 τότε μὲν οὕτως I	9 ἐξ ἄλλου
ὅτε IW	13. 14 ἀνισταμένου A	14. 15 et 22 ἐναπειλημένον I	13 αὐτῆς I
στελλόμενον θερμὸν I'	αὐτῷ Wa	16 ψυχόμενον AWa	15 περι-
τὸ ἐκπυρηνιζόμενον ῥιπτούμενον δὲ γίνεται τὸ πῦρ I	18 δοκούντας AWa	19 τὸ	17 τὰ—πῦρ]
τῇ ἐκκρίσει γεννώμενον AWa	20 καὶ εἰς γῆν om. I	γῆς a	εἰς τὴν
θάλατταν I	καταφέρεσθαι AW	21 ὑπὸ AW	22 ἀρξάμενον I
23 γὰρ]	23 γὰρ]	23 γὰρ]	23 γὰρ]
δὲ I	25 ἄνωτάτω a	26 τῷ ἐξάπτεσθαι γίνεται om. I	28 ἐκκρίσει τὸ I
29 ἔχει a	30 τε om. I	ψυχωμένη W	31 γὰρ ἐπὶ τὸ a
post ἄνω om. I	ante ἢ add. ᾤ a	33 γίνηται scripsi: γίνεται libri	32 ἢ

πλείστα δὲ εἰς τὸ πλαγιόν φησι φέρεσθαι τῶν εἰς τὸ κάτω ῥιπτομένων, διὰ τὸ δύο ἄμα αὐτὰ φέρεσθαι φοράς, τὴν μὲν εἰς τὸ ἄνω, ἣτις αὐτοῖς ἐστὶ κατὰ φύσιν, τὴν δὲ εἰς τὸ κάτω, ἣν βία διὰ τὴν ἐκθλιψὶν τὴν ἐπὶ τοῦτο φέρεται. ἐστὶ δὲ ἡ εἰς τὸ πλάγιον ἔκ τε τῆς ἄνω καὶ τῆς κάτω μεμιγ-
 5 μένη· τοῦτο δὲ γίνεται, ὅταν μηδετέρα πάντῃ ἐπικρατῇ· οὕτω γὰρ καὶ 45 ἡ μῖξις τε καὶ ἡ κρᾶσις τῶν σωμάτων γίνεται. ἀπέεικασε δὲ τὴν εἰς τὸ πλάγιον φοράν διαμέτρω· πλάγιοι γὰρ αἱ ἐν τοῖς τετραγώνοις χωρίοις διάμετροι. ταύτην αἰτίαν φησὶν εἶναι τοῦ καὶ τῶν διαθεόντων ἀστέρων τοὺς πλείστους πλάγιαν φαίνεσθαι κινουμένους. πάντων δὲ τῶν τοιούτων αἰτίαν
 10 φησὶν εἶναι ὡς μὲν ὕλην τὴν ἀναθυμιάσιν (αὕτη γὰρ ἡ ἐξαπτομένη) ὡς δὲ κινεῖν τε καὶ ποιεῖν ὅτε μὲν τὴν κίνησιν τῶν ἐγκυκλίων σωμάτων (ὕπο ταύτης γὰρ τὰ ἐν τῇ ὑπεκκαύματι ἐξάπτεται) ὅτε δὲ τὴν τοῦ ἀέρος 50 ψῦξιν. τοῦ δὲ κάτω σελήνης γίνεσθαι τὰς τοιαύτας συστάσεις τε καὶ διαδρομὰς σημειῶ ἐχρήσατο τῇ φαινομένη αὐτῶν ταχυτῇ ἐν τῇ διαδρομῇ·
 15 ὡς γὰρ τὰ ὑφ' ἡμῶν ῥιπτούμενα διὰ τὴν ἐγγύτητα θᾶπτον ἡμῖν δοκεῖ κινεῖσθαι τῶν ἀστέρων, οὐδ' ἐγγὺς ἐκείνοις ὁμοίῳ χρώμενα τάχει, οὕτως καὶ οἱ διαττεῖν λεγόμενοι θᾶπτον ἡμῖν φαίνονται τῶν ἀστέρων κινούμενοι διὰ τὴν ἐγγύτητα.

p. 342^a34 Φαίνεται δὲ ποτε συνιστάμενα νύκτωρ αἰθρίας οὐσης 20 πολλὰ φάσματα ἐν τῷ οὐρανῷ, οἷον χάσματά τε καὶ βόθυνοι. |

Φάσματά φησι φαίνεσθαι πολλάκις νύκτωρ πολλὰ καὶ ἄλλοτε ἄλλοιᾶ 77^v ἐν τῷ οὐρανῷ συνιστάμενα, ἃ τίνα τέ ἐστι λέγει καὶ τὴν αἰτίαν τῆς φαντασίας αὐτῶν ἀποδίδωσι. τὰ μὲν οὖν πρῶτα, περὶ ὧν τὸν λόγον πεποιήται, 10 οὐκ ἦν φάσματα· ὁποῖα γὰρ ἦν, ἐωρᾶτο· περὶ δὲ ὧν νῦν λέγει, ταῦτα φά-
 25 ματα· ἄλλοιᾶ γὰρ ὄντα τὴν σύστασιν ἄλλοιαν ἡμῖν φαντασίαν ἀποτελεῖ κατὰ τε τὰ χρώματα καὶ τὰ σχήματα. ἡ κακείνα φάσματα· οὐδὲ γὰρ αὐτὰ ὁποῖά ἐστι καὶ φαίνεται πάντῃ. φησὶ δὲ καὶ τούτων, τῶν τε χασμάτων καὶ βοθύνων καὶ ἄλλοτε ἄλλοιων ἐν τῷ οὐρανῷ φαινομένων, τὴν αὐτὴν αἰτίαν εἶναι. κειμένου γὰρ τοῦ τὸν ἄνω ἀέρα, τουτέστι τὸ ὑπέκκαυμα ἐκ-
 30 πυροῦσθαι, καὶ τὴν ἐκπύρωσιν αὐτοῦ ποτὲ μὲν φλογὶ εἰκέναι καιομένην,

2 φέρεσθαι αὐτὰ coll. AWa	τὰ ἄνω AWa	αὐτῆς I	3 τούτῳ AIW
4 fort. ἐστὶ γὰρ	5 μηδέτερα AI	πάντῃ] πάντα a	6 ἡ ἀντὶ κρᾶσις
om. AWa	7 φοράν] φοβερὰν W	8 διαττόντων I	9 δὲ] δὴ AW
11 κινεῖν τε καὶ ποιοῦν τε I	13 post ψῦξιν add. ex Arist.	πάντα δὲ ταῦτα κάτω σελήνης γίνεται AW	τοῦ δὲ] πάντα δὲ ταῦτα a δὲ om. I post γίνεσθαι
add. ἦτοι a	16 ante τάχει add. τῇ a	17 φαίνεται Aa	19 post νύκτωρ
add. καὶ W	οὐσης om. W Arist. F	20 καὶ om. a	22 ἃ τίνα τέ ἐστι
scripsi: ἄτινα τί τέ ἐστι AWa: ἄτιν' ἄττα I	24 ὧν δὲ coll. AWa	νῦν om. I	
25 τὴν om. A	ἄλλοιων φαντασίαν ἡμῖν ἀποστέλλει AWa	26 αὐτὰ] ταῦτα	
AWa	27. 28 τῶν τε — φαινομένων om. I	28 καὶ ἄλλοτε] exspectas τῶν	
ἄλλοτε	post ἄλλοιων add. τῶν a	29 κειμένου — τὸν ἄνω] κινούμενον γὰρ τὸν	
ἄνω I	ἀείρει a		

ποτε δὲ δαλοῖς φερομένοις ἢ ἄστροις, καθὰ προεῖρηται, οὐδὲν ἄτοπον τοιού- 15
των ἐξάψεων ἐν αὐτῷ γινομένων καὶ φαίνεσθαι χρωματιζόμενον αὐτὸν
παντοδαπὰ χρώματα. καὶ λέγει, πῶς· διὰ τε γὰρ πυκνοτέρου ἀέρος δια-
φαινόμενον φῶς τὸ ἐκ τοῦ πυρὸς παντοδαπῶν χρωμάτων φαντασίαν ποιεῖ.
5 ἢ γὰρ διὰ μᾶλλον πεπυκνωμένου ὀλίγον φῶς ὑποφαινόμενον ἢ δι' ἔλαττον
πυκνοῦ πλέον διαφορὰς χρωμάτων καὶ ὥσπερ μῖξιν ποιεῖ. ἀλλὰ καὶ ἀνα-
κλάσεις ὁ ἀὴρ δεχόμενος παντοδαπὰς χρωμάτων φαντασίας παρέχεται. 20
ἀπὸ γὰρ τοῦ παχυτέρου καὶ σύστασιν ἔχοντος ἀέρος ἐπὶ τι τῶν φωτίζειν
πεφυκότων ἢ ὅψις ἀνακλωμένη κατὰ τὴν ποιὰν τούτων ἢ σύστασιν ἢ σχέσιν
10 διαφορῶν ποιεῖ φαντασίαν χρωμάτων. μάλιστα δὲ λέγει φοινικοῦ καὶ πορ-
φυροῦ χρώματος φαντασίας γίνεσθαι ἐκ τε τῶν ἐπιπροσθήσεων τῶν ἐν τῷ
ἀέρι γινομένων καὶ ἐκ τῶν ἀνακλάσεων· ταῦτα γὰρ τὰ χρώματα μάλιστα
ἐκ τοῦ πυρῶδους καὶ τοῦ λευκοῦ τῷ μέλανι μιγνυμένων φαίνεται γινόμενα.
εἰπὼν δὲ μιγνυμένων, πῶς μιγνυμένων προσέθηκε· κατὰ γὰρ τὰς ἐπιπρο-
15 σθήσεις ἢ μίξεις αὐτῶν γίνεται, ἀλλ' οὐχ ὡς τῶν μιγνυμένων φαρμάκων. 25
ἀνίσχοντα γοῦν τὰ ἄστρα καὶ πάλιν δυσόμενα, ἂν ἢ καῦμα, φοινικᾷ φαίνε-
ται· διὰ γὰρ τοῦ ἀέρος πεπυκνωμένου καὶ οὐχ ὁμοίως ὄντος διαφανοῦς τὰ
ἄστρα λευκὰ ὄντα φοινικᾷ φαίνεται, μιγνυμένου τοῦ περὶ τὸν ἀέρα μέλανος
τῇ τῶν ἀστρων λευκότητι· ὁμοίως καὶ διὰ καπνοῦ βλέπεται. καὶ οὕτως μὲν
20 γίνεται τῇ ἐπιπροσθήσει ἢ μίξεις αὐτῶν. ὁμοίως δὲ φησι καὶ τῇ ἀνακλά-
σει τῇ ἀπὸ τοῦ ἀέρος γίνεσθαι φαντασίας ποικίλων χρωμάτων· ὅταν γὰρ
τὸ ἔνοπτρον ἢ τοιοῦτον, ὥστε μὴ τὸ σχῆμα τοῦ δι' αὐτοῦ ὁρωμένου, 30
ἀλλὰ τὸ χρῶμα μόνον δέχεσθαι, ὡς γίνεται ἐπὶ τῶν λεπτῶν ψεκάδων,
ὅταν δι' αὐτῶν φαίνηται τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου φῶς. οὕτως δὲ καὶ ἱρις καὶ
25 ἄλως γίνονται, ὡς προῖων ἔρεϊ· ἐν γὰρ τῷ τρίτῳ περὶ τούτων ποιεῖται
τὸν λόγον. τοῦ δὲ μὴ μένειν ἐπὶ πολὺν χρόνον τὴν τοιαύτην φαντασίαν
τῶν χρωμάτων ἢ σύστασις αἰτία ταχεῖα καὶ εὐμετάβολος καὶ εὐτρεπτος
οὕσα· οὐ γὰρ μένει ἐπὶ πολὺ ὅμοιος ὁ ἀὴρ, δι' οὗ ταῦτα ὁράται, ἀλλὰ
ποτὲ μὲν παχύνεται τε καὶ μελαίνεται, ποτὲ δὲ λεπτύνεται καὶ διαφανῆς 35
30 γίνεται, ὡς μὴ ἐπιθολοῦν οἰκείῳ τινὶ χρώματι τὸ χρῶμα τοῦ διορωμένου
δι' αὐτοῦ.

1 ante οὐδὲν add. καὶ I

6 post χρωμάτων add. φαντασίας παρέχεται a

μίξεις W

6. 7 ἀνάκλασιν AW

11 ἐπιπροσθέσεων libri

12 καὶ ἐκ τῶν om. I

ante ταῦτα γὰρ ex Arist add. διὰ τὰ ταῦτα μάλιστα ἐκ τοῦ πυρῶδους καὶ τοῦ λευκοῦ φαί-
νεσθαι AW ταῦτα—χρώματα] διὰ τὰ ταῦτα a 13 ἐκ τε τοῦ I τοῦ

post καὶ om. I μιγνυμένων τῷ μέλανι coll. AWa

13 et 14 μιγνυμένου I

13 φαίνεσθαι a

14. 15 ἐπιπροσθέσεις AWa

15 ἢ μίξεις] ἢ μίξεις I

16 et 18 φοινικᾷ libri

19 post βλέπεται add. φαίνεται AWa

20 γίνεται om.

AWa

ἐπιπροσθέσει Wa

21 τῇ ἀπὸ om. Wa

γὰρ om. a

23 ὡς

om. A ἐπὶ τε τῶν AI

ψεκάδων om. A

24. 25 καὶ αἱ ἱρις καὶ αἱ ἄλως

AWa 25 post τρίτῳ add. τὸν a

26 μὴ μένειν] μήτε AW: μὴ a

27 post χρωμάτων add. ὁρᾶσθαι AWa

28 ὅμοιος] ὁμοίως Ia

29 τε καὶ—

λεπτύνεται] ὅτε δὲ I

p. 342^b 14 Τὰ δὲ χάσματα ἀναρρηγνυμένου τοῦ φωτός.

Εἰπὼν γίνεσθαι τινα μίξιν χρωμάτων διὰ τοῦ μέλανος ὁρωμένου τοῦ λευκοῦ τε καὶ πυρώδους, τὰ χάσματά φησιν (ἔστι δέ τινα καὶ τοιαῦτα ἐν τῷ οὐρανῷ ὁρώμενα) μίξει μὲν καὶ αὐτὰ μέλανός τε καὶ λευκοῦ γίνεσθαι, 5 ἀλλ' ἔμπαλιν ἐχόντων· οὐ γὰρ διὰ τοῦ μέλανος ὁρωμένου τοῦ λευκοῦ ἀφεστῶτος ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν τῷ λευκῷ τοῦ μέλανος, διακοπτομένης τῆς τοῦ φωτὸς συνεχείας ὑπὸ μέλανός τινος ἢ κυανοῦ· τοῦτο γὰρ ἔστι τὸ ἀναρρηγνυμένου τοῦ φωτός. ὅταν γὰρ διακόπτηται τὸ φῶς ὑπὸ τινος ἢ μέλανος ἢ κυανοῦ, ὥς κατὰ τὸ μέρος τοῦ φωτὸς ἐκεῖνα φαίνεσθαι, τότε βῆθος τι 10 δοκεῖ γίνεσθαι, ὄντων μὲν ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ, ἐγγυτέρῳ δὲ δοκοῦντος εἶναι τοῦ φωτός, καὶ ἐν βῆθει καὶ πλέον ἀφεστάναι τοῦ μέλανος ἢ κυανοῦ, διὰ τὸ τὸ μὲν φῶς καὶ τὸ λευκὸν μᾶλλον κινεῖν τὴν ὄψιν ἐγγυτέρῳ δοκεῖν αὐτῆς εἶναι, τὸ δὲ μέλαν μὴ ὁμοίως αὐτὴν κινεῖν πλέον ἀφεστάναι. 20 πολλάκις δὲ φησιν ἐκ τῶν τοιούτων τοῦ ἀέρος συστάσεων καὶ δαλοῦς ἐκπίπτειν, ὅταν συγκριθῇ ὁ μελαινόμενος ἀπὸ μᾶλλον. τότε γὰρ τὸ ἐναπολαμβανόμενον ἐν αὐτῷ θερμὸν διὰ τὴν εἰς ὀλίγον συστολὴν τε καὶ κίνησιν πῦρ γενόμενον μετὰ βίας ἐξέπεσεν· ὅταν μὲν οὖν μᾶλλον συγκριθῇ, ἐκπίπτει τι ἐξ αὐτοῦ καὶ τοιοῦτον, συνιὼν δὲ καὶ πυκνούμενον καὶ διὰ τοῦτο μελαινόμενον χάσματος φαντασίαν παρέχεται. βόθυνον δὲ καὶ χάσμα ἢ 25 ταῦτόν λέγει ἢ βόθυνον μὲν, ὅταν ἐν βῆθει μᾶλλον φαίνεται τῷ τὸ μέλαν εἶναι πλέον τοῦ λευκοῦ, χάσμα δέ, ὅταν ἡνεφρμένον φαίνεται διὰ τὸ εἶναι πλέον τὸ φῶς. καθόλου γὰρ ἐν τῷ μέλανι τὸ λευκὸν πολλὰς χρωμάτων διαφορὰς ποιεῖ κατὰ τὴν ποῖαν μίξιν αὐτῶν, καὶ τούτου σημεῖον ἡ φλόξ ἢ ἐν τῷ καπνῷ· ἄλλοτε γὰρ ἄλλοιον τὸ χρῶμα φαίνεται τῆς φλογὸς 30 διὰ τοῦ καπνοῦ κατὰ τὴν ἐκατέρου αὐτῶν ἀνὰ μέρος ἀνέσιν τε καὶ ἐπίτασιν. ὕγραυ μὲν γὰρ ὄντος τοῦ καπνοῦ, ἀλουργὸν τὸ χρῶμα τῆς φλογὸς φαίνεται, φοινικοῦν δὲ ἂν ἦττον ὁ καπνὸς τοιοῦτος ᾗ. εἰπὼν δὲ ποικίλα χρώματα γίνεσθαι ἐκ λευκοῦ τε καὶ μέλανος μιγνυμένων πως, ἡμέρας μὲν οὐδὲν τῶν τοιούτων φασμάτων φαίνεσθαι λέγει, διὰ τὸ τὸν ἥλιον τὰς τε 30 συστάσεις τὰς τοιαύτας λύειν καὶ τὰς φαντασίας ποιεῖν ἀφανεῖς διὰ τοῦ καταλάμπειν αὐτάς· νύκτωρ δὲ γίνεσθαι μὲν πλείους μίξεις, μόνην δὲ ὁρᾶσθαι τὴν φοινικῇν, τῇ τὰς ἄλλας διὰ τὴν πρὸς τὸ σκότος ὁμοιότητα μὴ φαίνεσθαι· καὶ γὰρ τὸ ἀλουργὸν καὶ τὸ πράσινον ὁμόχρῳά πως τῷ μέλανι.

2 εἶπε I	τοῦ post διὰ om. a	3 post τὰ add. δὲ I	4 post οὐρανῷ
add. φαινόμενα καὶ a	5 τοῦ post διὰ om. I	6 ἀπ' αὐτοῦ om. I: ἀφ' αὐτοῦ	
(sic) W: ἀφ' αὐτοῦ A ²	8 ἀπὸ I	9 ὥς κατὰ — φαίνεσθαι om. I	κατὰ τὸ]
fort. κατὰ τι	10 γίνεσθαι] φαίνεσθαι AWA	11 ἢ κυανοῦ om. I	13 πλοκεῖν a
ἐφεστάναι a	18 τι om. I	21 εἶναι πλέον — φαίνεται om. I	23 ποῖαν]
ποικίλην AWA	24 ἄλλοιον] ἄλογον I	26 ἀλουργὸν AW	28 πως scripsi:
πῶς libri	29 φαντασμάτων I	post διὰ add. γὰρ AWA	30 ἀφανεῖς
ποιεῖν coll. AWA	διὰ τὸ AWA	31 μόνον A	32 οἰκειότητα AWA

www.libtool.com.cn

περὶ μὲν οὖν τῶν διαθεόντων ἀστέρων, καὶ περὶ τῶν ταχείας ποιουμένων 10
μεταβολὰς ταύτας φησὶ δεῖν νομίζειν τὰς αἰτίας, ταχείας λέγων τὰς μὴ
ἐπὶ πολὺ μενούσας ἀλλὰ διαλυομένας ταχύ· τοιαῦτα γὰρ περὶ ὧν προείρηκε.
διὰ δὲ τοῦ κοινῶς εἰπεῖν ὅσα ταχείας ποιεῖται τὰς φαντασίας ἔοικε
5 φάσματα οὐκ ἰδίως τὰ χάσματα καὶ τοὺς βοθύνους λέγειν καὶ τὰ τοιαῦτα,
ἀλλὰ καὶ τοὺς διάσσοντάς τε καὶ δαλοὺς καὶ αἴγας καὶ φλόγας, περὶ ὧν
εἶπε πρῶτον.

p. 342^b25 Περί δὲ τῶν κομητῶν καὶ τοῦ καλουμένου γάλακτος. 15

Προτίθεται μὲν εἰπεῖν περὶ τε τῶν καλουμένων ἀστέρων κομητῶν καὶ
10 πωγωνιῶν καὶ τοῦ κύκλου τοῦ γαλαξίου λεγομένου. πρῶτον δὲ ἀπορεῖ πρὸς τὰ
ὑπὸ τῶν πρὸ αὐτοῦ περὶ τούτων εἰρημένα. περὶ δὲ τῶν κομητῶν Ἀναξαγόρας
μὲν καὶ Δημόκριτος λέγουσι τὸν κομήτην λεγόμενον ἀστέρα σύμφασιν εἶναι
τῶν πλανήτων ἀστέρων· οὗτοι δὲ εἰσιν ὁ τοῦ Κρόνου καὶ ὁ τοῦ Διὸς
καὶ ὁ τῆς Ἀφροδίτης καὶ ὁ τοῦ Ἄρεος καὶ ὁ τοῦ Ἑρμοῦ. τούτους γάρ,
15 ὅταν ἐγγὺς ἀλλήλων γένωνται, φαντασίαν ἀποτελεῖν ὡς ἅρα ἄπτονται ἀλλή-
λων καὶ ἔστιν εἷς ἀστήρ, ὁ καλούμενος κομήτης. σύμφασιν γὰρ λέγει τὴν
ἐκ πάντων τῶν συνελθόντων ὡς ἐξ ἑνὸς φαντασίαν γενομένην. τῶν δὲ
Πυθαγορικῶν τινὰς φησὶ λέγειν τὸν κομήτην ἓνα καὶ αὐτὸν εἶναι τῶν 40
πλανήτων ἄλλον παρὰ τοὺς προειρημένους πέντε· φαίνεσθαι δὲ αὐτὸν διὰ
20 πολλοῦ τε χρόνου καὶ ἐπ' ὀλίγον διὰ τὸ διὰ τε πλείονος χρόνου καὶ ἐπ'
ὀλίγον ὑπερβαλλεῖν αὐτὸν τὰς τοῦ ἡλίου αὐγὰς, τουτέστιν ἐξωτέρω αὐτῶν
γίνεσθαι αὐτόν, ὡς δύνασθαι καὶ καθ' αὐτὸν ὁρᾶσθαι, καὶ μὴ κρύπτεσθαι
καὶ ἀφανίζεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός, ὁ συμβαίνει καὶ περὶ τὸν τοῦ
Ἑρμοῦ ἀστέρα· καὶ γὰρ ἐκεῖνος πολλάκις οὐχ ὁρᾶται διὰ τὸ ὑπὸ ταῖς
25 αὐγαῖς τὰ πολλὰ εἶναι τοῦ ἡλίου. τούτοις δὲ ὁμοίως φησὶν ἀποφύνασθαι 45
περὶ τοῦ κομήτου καὶ Ἱπποκράτην τὸν Χῖον καὶ τὸν μαθητὴν αὐτοῦ
Ἀσχόλουν· ἔστι δὲ οὗτος ὁ Ἱπποκράτης εἷς καὶ αὐτὸς τῶν μαθηματικῶν
οὗ ὁ τετραγωνισμὸς ὁ διὰ τῶν μηνίσκων· καὶ γὰρ οὗτοι ἓνα τῶν πλανή-

1 περὶ μὲν—αἰτίας (2) om. A καὶ περὶ om. I 2 δεῖ AWa post αἰτίας
add. περὶ ὧν εἰρηκε a 5 οὐχ W 9 τε] γε W post κομητῶν add.
τὲ I 9. 10 καὶ πωγωνιῶν om. AW: post καὶ add. τῶν a 10 λεγομένου]
καλουμένου AWa post λεγομένου add. a οὐκέτι ταχείας ποιεῖται τὰς μεταβολὰς οὐδ'
ἔστι φάσματα AWa 11 περὶ—κομητῶν om. a 12 post μὲν add. οὖν a
post σύμφασιν add. καὶ συναφὴν AWa 13 πλανητῶν AW: πλανωμένων a
14 τούτους] οὗτοι AWa 15 ἀποτελεῖν] ἀποστέλλουσιν AW post ἄπτονται add.
τε AWa 17 τῶν post πάντων om. I 18 εἶναι om. I 20 τε τοῦ χρόνου
AWa 20. 21 διὰ τὸ—ὀλίγον] καὶ κατ' αὐτὸν ὁρᾶσθαι a 20 τε post
διὰ om. AW post πλείονος add. γε AW 20. 21 πρὸς ὀλίγον AW 21 αὐγὰς]
αὐτάς AWa 22 καθ' αὐτόν—ἀφανίζεσθαι (23) scripsi: κατ' αὐτόν ὁρᾶσθαι καὶ κρύ-
πτεσθαι καὶ μὴ ἀφικεσθαι I: μὴ ἀφανίζεσθαι AWa 24 ἐκεῖνοι (sic) a 25
αὐταῖς a τὰ corr. ex καὶ I 26 Ἱπποκράτη Wa 28 οὗ δ] τούτου λέγεται
εἶναι καὶ ὁ τοῦ κύκλου AWa

των ὑπολαμβάνουσιν εἶναι τὸν κομήτην. διαφέρει δὲ ἡ τούτων δόξα τῆς
 τῶν Πυθαγορικῶν, οἱ ἐκεῖνοι μὲν καὶ τὴν φαινομένην ὑπὸ τὸν ἀστέρα κόμην
 μέρος ὑπελάμβανον τοῦ ἀστέρος ὡς ὄντος τοιούτου, οἱ δὲ περὶ Ἰπποκράτην
 τὴν κόμην οὐκ ἐξ αὐτοῦ φασιν ἔχειν αὐτόν, ἀλλὰ τῇ πλανᾶσθαι καὶ ἄλλοτε
 5 κατ' ἄλλους τόπους φέρεσθαι διὰ τὸν τόπον ἐνίοτε γίνεσθαι τὴν φαντασίαν
 τῆς περὶ αὐτὸν κόμης. ὅταν γὰρ γένηται κατὰ τινα χώραν νοτίδα πολλὴν
 ἔχουσιν, ἔλκειν φασὶν αὐτὸν πρὸς αὐτὸν τὴν ὑγρότητα καὶ συνιστᾶν. πρὸς
 τὴν σύστασιν οὖν τοῦ ὑγροῦ ἡ ὄψις προσπίπτουσα ὡς ἀπὸ κατόπτρου ἀνα-
 κλάται πρὸς τὸν ἥλιον, καὶ διὰ τοῦτο ὁρᾶται πυρῶδες τὸ ἔνοπτρον, τοῦ
 10 ἡλίου, ἐφ' ὃν ἡ ἀνάκλασις ἀπ' αὐτοῦ γίνεται, ταύτην παρέχοντος τὴν φαντασίαν·
 ὁμολογοῦσι δὲ καὶ οὗτοι διὰ πολλοῦ χρόνου ὁρᾶσθαι αὐτόν,
 οἱ βραδύτατα τῇ χρόνῳ ὑπολείπεται, τουτέστι τὸν αὐτοῦ περιεῖσι κύκλον.
 ὑπολείπεσθαι γὰρ οἱ πλάνητες λέγονται ἢν αὐτοὶ καθ' αὐτοὺς κινουῦνται
 κίνησιν, ἀνάπαλιν οὖσαν ἢ ὑπὸ τῆς ἀπλανοῦς περιφέρονται· λέγονται δὲ
 15 ὑπολείπεσθαι, οἱ διὰ ταύτην τὴν κίνησιν ὑστερίζοντες φαίνονται. διὰ δὲ
 τὸ ὑπολείπεσθαι βραδύτατα τῇ χρόνῳ διὰ πλείστου χρόνου
 φαίνεσθαι τῶν ἄλλων ἀστρῶν, ὡς ὅταν ἐκ ταύτου φανῇ ὑπο-
 λελειμμένον ὄλον τὸν ἑαυτοῦ κύκλον· τουτέστι διὰ δὲ τὸν αὐτοῦ
 κύκλον βραδύτατα περιεῖναι διὰ πλείστου φαίνεσθαι χρόνου τῶν ἄλλων
 20 πλανήτων, τῇ ἐκείνους μὴ οὕτως βραδέως ὑπολείπεσθαι τε καὶ τὴν οἰκίαν
 κινεῖσθαι κίνησιν. τότε γὰρ ὅταν κατὰ τὸ αὐτὸ πάλιν φανῇ, ὑπολειφ-
 θαι αὐτὸν ὄλον τὸν ἑαυτοῦ κύκλον, τουτέστι περιεληλυθέναι καὶ κεκινῆσθαι
 τὸν ἑαυτοῦ κύκλον ὄλον, διὰ πολλοῦ δὲ τοῦτο ποιεῖν. ὑπολείπεσθαι δ'
 αὐτὸν καὶ πρὸς ἄρκτον καὶ πρὸς νότον, τουτέστι κινεῖσθαι δ' αὐτὸν τὴν
 25 αὐτοῦ κίνησιν, καθ' ἣν ὑπολείπεται, καὶ πρὸς ἄρκτον καὶ πρὸς νότον, τοῦτο
 δὲ διὰ τὸ κατὰ πλάτος κινεῖσθαι. λέγει δὲ δι' ἣν αἰτίαν ὑπολειπόμενός τε ἐν
 πλείοσι τόποις καὶ γινόμενος ὁ ἀστὴρ οὗτος ἐν μόνοις τοῖς βορείοις κόμην
 ἔχων ὁρᾶται. ἐν μὲν γὰρ τῇ μεταξὺ τῶν τροπικῶν κινούμενος οὐκ ἔλκει
 ὕδωρ πρὸς αὐτόν, διὰ τὸ τὰ ὑποκείμενα τούτῳ μὴ ἔχειν πολλὴν νοτίδα τῇ
 30 ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου κινήσεως ἀναξηραίνεσθαι αὐτήν· οὐκ ἔλκων μὲν οὖν
 αὐτὸς κατὰ τὸν τόπον τοῦτον ὑγρότητα οὐδὲ κομήτης φαίνεται, ἐπειδὴ ἡ
 κόμη αὐτῇ κατ' αὐτοὺς ἐκ τῆς ἀνακλάσεως τῆς πρὸς τὸν ἥλιον τῆς ὀψείας

1 τὴν κομήτην Aa post κομήτην ex Arist. add. πλὴν γε κόμην οὐκ ἐξ αὐτοῦ (αὐτοῦ W) φασιν ἔχειν a, quibus porro add. ἀλλὰ πλανώμενον διὰ τὸν τόπον ἐνίοτε λαμβάνειν AW
 δὲ] γὰρ a 2 ὑπὸ] περὶ AWa 4 αὐτό I τῇ] τὸ I 5 ante διὰ
 add. καὶ I 6 γένηται AI: γίνεται a 7 αὐτόν om. AWa αὐτόν scripsi:
 αὐτόν libri 8 τὴν] ἣν AWa οὖν om. AWa post ἀπὸ add. τοῦ AWa
 12 βραδύτατ' χρόνῳ AW 13 post ἣν add. καὶ A 16 post ὑπολείπεσθαι add.
 φησὶ a βραδύτητα W 17 ἐκ τούτου W 17. 18 ὑπολειμμένος I^a
 18. 19 τουτέστι—κύκλον om. I 19 περιεῖναι I 20 ἐκείνους] ἐκεῖνα I
 οἰκίαν Aa 22 κινεῖσθαι AI 25 αὐτοῦ scripsi: αὐτοῦ I: αὐτήν a: αὐτὴν αὐτοῖς A:
 αὐτὴν αὐτῆς W 26 κατὰ om. AW λέγει δὲ] λαμβάνει AWa 26. 27 ἐν
 πλείοσι τόποις ὑπολειπόμενός τε coll. AWa 27 γινόμενος AWa 28 τῇ] τοῖς AWa
 30. 31 ἔλκων—αὐτὸς] ἔλκει μὲν οὖν ἐφ' αὐτόν AWa 32 κατ' αὐτοὺς—ὀψείας om. a
 κατ' αὐτοὺς] κατὰ τοὺς AW

www.libtool.com.cn

ἀπὸ τῆς τοῦ ἑλκομένου ὑγροῦ συστάσεως γίνεται. ὑπερβὰς δὲ τοὺς τρο-
πικοὺς ἢ κατ' αὐτοὺς φερόμενος, ὦν μεταξύ ἡ τοῦ ἡλίου κίνησις γίνεται,
ἔλκει μὲν ἐν ἀμφοτέροις ὑγρότητα πρὸς αὐτὸν καὶ ἐν τοῖς νοτίοις ὀρώμενος
καὶ ἐν τοῖς βορείοις· οὐ γὰρ ἔτι ταῦτα ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου κινήσεως τὰ χωρία 30
5 κατεξήρηνται· ἀλλ' ὅταν μὲν πρὸς νότον φέρεται, δαψίλειαν μὲν ἔχειν αὐτὸν
τῆς τοιαύτης νοτίδος, διὸ καὶ ἔλκειν πολλὴν πρὸς αὐτόν, οὐ μὴν φαίνεσθαι
τότε αὐτὸν κομήτην διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τὴν ὄψιν ἀπὸ τῆς διαναγομένης ὑπ'
αὐτοῦ νοτίδος ἀνακλᾶσθαι πρὸς τὸν ἥλιον διὰ τὸ μῆκος τῆς ἀποστάσεως.
αἴτιον δὲ τούτου τὸ τὸν νότιον πόλον ἀφανῆ εἶναι καὶ ὑπὸ γῆν ὡς πρὸς
10 τὴν ἡμετέραν οἴκησιν· τοιαύτης δὲ οὐσῆς τῆς θέσεως αὐτοῦ τῶν περὶ
αὐτὸν κύκλων ὀλίγον μὲν μέρος ἐστὶν ὑπὲρ τὴν γῆν, τὸ δὲ πλεῖστον ὑπὸ 25
τὴν γῆν. αἱ δὲ συστάσεις αἱ τῆς ὑγρότητος αἱ κατὰ ταῦτα τὰ μέρη γινό-
μεναι ὑπὲρ τὸ κέντρον γίνονται τοῦ κύκλου, τῷ τὸ κέντρον μὲν τῶν κύ-
κλων τούτων ὑπὸ γῆν εἶναι, τὰς δὲ συστάσεις τῆς ὑγρότητος ὑπὲρ τὴν γῆν
15 γίνεσθαι. ἀδύνατον δ' εἶναι ἔλεγε Διόδωτος ὁ ἀστρολόγος, ἐν τούτοις ἀνὴρ
οὐδενὸς δευτέρου τῶν καθ' ἡμᾶς, ἀνάκλασιν ὑπὸ γῆν γίνεσθαι τῆς ὄψεως
ἀπὸ τῆς ἀναθυμιάσεως, ὅταν ὑπὲρ τὸ κέντρον ἢ ἡ ἀναθυμιάσις τοῦ
κύκλου ἐν ᾧ πᾶσα ἀναθυμιάσις συνίσταται. ἐπεὶ οὖν τοῦ τροπικοῦ τοῦ
πρὸς τῷ νότῳ τὸ ἔλαττον ἡμικύκλιον ὑπὲρ γῆς ἐστὶ, δῆλον ὡς τὸ κέντρον 30
20 αὐτοῦ ἐστὶν ὑπὸ γῆν. ἐξ ἀνάγκης οὖν ἡ συνισταμένη ἀναθυμιάσις ἐν αὐτῷ
ὑπὲρ τὸ κέντρον αὐτοῦ συνίσταται· ὥστε οὐ γίνεται ἡ ἀνάκλασις ὑπὸ γῆν
ἐν τούτῳ οὐσῆς τῆς ἀναθυμιάσεως, οὐδ' ἐστὶ πρὸς τὸν ἥλιον ὑπὸ γῆν
ὄντα, οὐτ' ἂν πλησίον ἢ τοῦ νοτίου μέρους οὐτ' ἂν πόρῳ πρὸς ταῖς θερι-
ναῖς τροπαῖς· καὶ γὰρ τότε ἐστὶν ὑπὸ γῆν, ὅφ' ἦν ἡ ἀνάκλασις οὐχ οἷα τε
25 γενέσθαι τῆς ὄψεως, διὰ τε τὴν προειρημένην αἰτίαν καὶ τὴν τοσαύτην 35
ἀπόστασιν. ἐπὶ δὲ τοῦ τροπικοῦ τοῦ βορείου γίνεται καὶ ὑπὸ γῆν ἀνάκλασις,
ὅταν ἡ ἀναθυμιάσις ὑποκάτω τοῦ κέντρου τοῦ κύκλου συστῇ. δύναται δὲ
τοῦτο ἐν τούτῳ τῷ κύκλῳ γίνεσθαι διὰ τὸ τὸ κέντρον αὐτοῦ αἰεὶ ὑπὲρ
γῆς εἶναι, τοῦ μείζονος ἡμικυκλίου ὄντος ὑπὲρ τὴν γῆν.

30 p. 343^a 20 Πᾶσι δὲ τούτοις τὰ μὲν κοινῇ συμπίπτει λέγειν ἀδύ-
νατα, τὰ δὲ καὶ χωρὶς.

Πᾶσι, φησί, τοῖς περὶ τῶν κομητῶν εἰρηκόσι τὰς προειρημένας αἰτίας
τὰ μὲν κοινῶς ἀδύνατα ἀκολουθεῖ λέγειν, τὰ δὲ καὶ ἰδίᾳ ἐκάστῳ. καὶ λέγει

1 γίνεσθαι I	5 κατεξηράνθαι συμβαίνει· ὅτε οὖν ἐπὶ νότον φέρεται AWa	μὲν ante
ἔχειν om. I	7 ἀναγομένης AWa	7. 8 ἀπ' αὐτοῦ I
9 πόλον om. I	10. 11 περὶ αὐτοῦ A	8 τὸ om. IW
om. a	12. 13 γινόμενα a	12 δὴ] δὲ a
κύκλου ἢ ἀναθυμιάσις coll. AWa	14 τὴν om. a	αἱ τῆς] αὐτῆς W: τῆς
ἔλαττον AW	15 ἡμικυκλίου Aa	17 ἢ om. AWa
	ὑπὲρ γῆν a	17. 18 τοῦ
22 ἐστι] ἄρα τὸ AW: ἄρα a	20 ante ἐν add αὐτοῦ W	19 τό τε
διὰ I	22 γίνεσθαι Aa: γένεσθαι W	post γενέσθαι add.
τε om. I	26 ὑπὸ τὴν γῆν (τὴν supr. vers.) I ²	26 ὅταν ἢ] εἰ I
27 κύκλου τοῦ κέντρου coll. AWa	28 διὰ τὸ] τῷ AWa	28. 29 ὑπὲρ γῆν AWa
30 συμπίπτειν I (ut Arist. N)	32 κομήτων I	33 ὅθια AWa

τα δδύνατα, καὶ πρῶτον γε τὰ πᾶσιν ἐπόμενα, τοῖς τε σύμφασιν λέγουσι
τῶν πλανήτων εἶναι τὸν κομήτην καὶ τοῖς ἕνα τῶν πλανήτων καὶ τοῦτον
εἶναι. ἔστι δὲ πρῶτον μὲν ὅτι οἱ μὲν πλάνητες φαίνονται ὑπολειπόμενοι, 45
τουτέστι τοὺς οἰκείους κύκλους καὶ τὴν οἰκείαν κίνησιν κινούμενοι κατὰ τὸν
5 ζφδιακὸν κύκλον, ὥστε εἴτε σύμφασίς ἐστιν ἡ κόμη τῶν πλανήτων, ὥς
'Αναξαγόρα τε καὶ Δημοκρίτῳ δοκεῖ, εἴτε καὶ εἰς ἐξ αὐτῶν, ὥς τοῖς Πυθα-
γορείοις καὶ Ἱπποκράτει καὶ Αἰσχύλῳ, ἔδει αὐτὸν φαίνεσθαι, ὅτε φαίνεται,
κατὰ τὸν ζφδιακὸν μόνον, καθ' ὃν καὶ ὑπολείπεται καὶ κινεῖται· νῦν δὲ
πολλοὶ κομῆται καὶ ἔξω τούτου τοῦ κύκλου εἰσὶν ὡμμένοι. ἔτι κατὰ τὰς 50
10 προσηρημένας δόξας ἕνα αὐτὸν εἶναι δεῖ· κομῆται δὲ ἐνὸς πλείους ἅμα
πολλάκις εἰσὶν ἑωραμένοι.

p. 343*26 Πρὸς δὲ τούτοις εἰ διὰ τὴν ἀνάκλασιν. |

79*

Τοῦτο τὸ ἀδύνατον οὐκέτι πάσαις ἔπεται ταῖς δόξαις, ἀλλὰ τῇ Ἱππο-
κράτους τε καὶ Αἰσχύλου, οἷς ἐδόκει ἡ κόμη φαίνεσθαι περὶ αὐτὸν διὰ τὴν 5
15 ἀνάκλασιν. εἰ γὰρ ἡ ἀνάκλασις ἡ προσηρημένη τῆς τοιαύτης φαντασίας
αἰτία, ἔδει ποτὲ τὸν ἀστέρα τοῦτον φαίνεσθαι καὶ χωρὶς κόμης, εἴ γε κινεῖ-
ται μὲν κατὰ πλείονας τόπους ὑπολειπόμενος, ὥς φασιν, οὐ πανταχοῦ δὲ
τὴν κόμην ἴσχει· νῦν δ' οὐδεὶς ὥπται ἄλλος ἐν τοῖς πλάνησι παρὰ τοὺς
πέντε, οἳ εἰσὶν ὀνομαζόμενοι Κρόνου, Διός, Ἀφροδίτης, Ἄρεος, Ἑρμοῦ, οἳ
20 πολλάκις ἅμα πάντες ὑπὲρ τὸν ὀρίζοντα φαίνονται. καὶ φανερῶν δὲ ἅμα
τῶν πάντων ὄντων καὶ τῶν μὲν φανερῶν τῶν δ' ἀφανῶν διὰ τὸ ἐγγὺς ὄντας 10
τοῦ ἡλίου καταλάμπεσθαι ὑπ' αὐτοῦ πολλάκις φαίνονται κομῆται. τοῦτο
δὲ ἀρμόζοι μὲν ἂν λέγειν καὶ πρὸς τοὺς περὶ Ἱπποκράτην· εἰ γὰρ καὶ
φανερῶς κομῆται ὀρῶνται, ἔδει ποτὲ καὶ τὸν ἀστέρα τοῦτον καὶ χωρὶς
25 κόμης ἢ πάντων φανερῶν ὄντων ἢ τῶν μὲν φανερῶν τῶν δὲ ἀφανῶν ὡφ-
θαι· μάλιστα δ' ἂν ἀρμόζοι πρὸς τοὺς σύμφασιν λέγοντας αὐτὸν τῶν πλα-
νωμένων· εἰ γὰρ πάντων φανερῶν ὄντων τῶν πλανήτων φαίνεται ποτε
κομήτης ἄλλος παρ' ἐκείνους, οὐκ ἂν εἴη γενόμενος ἐκ τῆς συμφάσεως 15
τῆς ἐκεῖνων.

2 τῶν — κομήτην om. I

3 πλανῆται I

4 καὶ — κίνησιν om. I

5 πλανητῶν AW

9 τούτου om. I

post ἔτι add. δὲ a

11 ὀρώμενοι I¹

13 πάσας Aa

17 πλείονα Aa

18 ἴσχειν I

19 πέμπτους a

ἄρεος ἀφροδίτης coll. a

20 φανερόν AW

ἅμα post δὲ om. a

23 ἀρμόζει μὲν λέγειν AWa

λέγειν ex corr. A

24 φανερῶν Aa

25 post

κόμης add. εἶναι I

26 ἂν om. I

ἀρμόζει a

αὐτόν] αὐτῶν I

28 εἴη] ἦν I

γινόμενος Aa

p. 343-35 'Αλλὰ μὴν οὐδὲ τοῦτ' ἀληθές, ὅτι ἐν τῷ πρὸς ἄρκτον τόπῳ γίνεται κομήτης μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἡλίου ὄντος περὶ θερινὰς τροπὰς.

Οὐδὲ τοῦτό φησιν ἀληθὲς εἶναι, ὃ ἔλεγον καὶ αὐτὸ οἱ περὶ Ἰπποκρά-
 5 τήν· ἔλεγον δὲ ὅτι ἐν τῷ πρὸς ἄρκτον τόπῳ φαίνεται κομήτης μόνον, ἀλλὰ
 καὶ τοῦ ἡλίου ὄντος περὶ θερινὰς τροπὰς· κατὰ γὰρ ταῦτα τὰ μέρη
 ἐωρᾶσθαι ὑπολειφθέντα τοῦ ἡλίου τὸν πλάνητα, περὶ δὲ ἢ κόμη, καὶ φα-
 νερόν γεγόμενον, ἀναθυμιάσιν τε διὰ τὴν ἐπιτηδεϊότητα τὴν πρὸς τούτων 25
 τῶν τόπων ἀνάγειν πολλὴν καὶ δύνασθαι ἀπὸ ταύτης τῆς ἀναθυμιάσεως
 10 ἀνακλᾶσθαι τὴν ὄψιν πρὸς τὸν ἥλιον τῷ μὴ πόρρω αὐτὸν ἀφεστάναι ὄντα
 περὶ τὰς θερινὰς τροπὰς, ὃ εἶναι τὴν κόμην· μήτε δὲ κατὰ τὰ νότια μέρη
 δύνασθαι ὑπολειφθέντα αὐτὸν τοῦ ἡλίου κομήτην φαίνεσθαι, διὰ τὸ μὴ
 δύνασθαι ἀπὸ τῆς ἀπ' αὐτοῦ ἀναθυμιάσεως ἀνακλασθῆναι τὴν ὄψιν ἐπὶ
 τὸν ἥλιον πόρρω ὄντα, μήτε κατὰ τὸ μεταξὺ τῶν τροπικῶν, διὰ τὸ κατὰ
 15 τοῦτο ὑπολειπόμενον αὐτὸν μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἔχειν τινὰ ἀναγομένην ἀναθυ- 30
 μιάσιν διὰ τὴν τῶν τόπων ξηρότητα, τῷ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀναλίσκεσθαι καὶ
 τὴν κατὰ ταῦτα ἀναθυμιάσιν, ἣτις ἀναθυμιάσις αἰτία τῆς φαντασίας τῆς
 κατὰ τὴν κόμην. οὐδὲ τοῦτο δὲ φησιν ἀληθῶς ὑπ' αὐτοῦ λέγεσθαι· ὥφθαι
 γὰρ κομήτας καὶ περὶ τούτους τοὺς τόπους, τὸν μὲν μέγαν τὸν ὀφθέντα
 20 ὅτε ἐγένετο ὁ σεισμὸς ὁ ἐν Ἀχαΐᾳ καὶ ἡ τοῦ κύματος ἔφοδος, ὅφ' ὦν
 καὶ πόλεις τινὲς δοκοῦσιν ἀπολέσθαι τῶν ἐν Ἀχαΐᾳ· ὥφθη γὰρ ἀνατέλλων
 ἀπὸ δυσμῶν τῶν ἰσημερινῶν, καθ' ἃ μέρη οὐκ ἔλεγον φαίνεσθαι κομήτην 35
 διὰ τὸ μηδὲ ἀναθυμιάσιν εἶναι, τῷ ὑπὸ τοῦ ἡλίου προαναλίσκεσθαι τὴν
 ἀναθυμιάσιν τὴν ἐν τῷ μεταξὺ τῶν τροπικῶν. ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰ νότια
 25 μέρη πολλάκις ὥφθαι κομήτας. λέγει δὲ καὶ ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθῆνησιν
 Εὐκλέους τοῦ Μόλωνος μηνὸς γαμηλιῶνος ὀφθῆναι κομήτην πρὸς
 ἄρκτον μὲν, οὐ μὴν τοῦ ἡλίου ὄντος περὶ θερινὰς τροπὰς οὐδὲ πλησίον,
 ἀλλὰ ὄντος αὐτοῦ περὶ χειμερινὰς τροπὰς καὶ πόρρω ἀφεστῶτος, ἀφ' 40
 ὅσου γενέσθαι ἀνάκλασιν καὶ αὐτοὶ λέγουσιν εἶναι τῶν ἀδυνάτων.

1 τοῦτ' ἐστὶν ἀληθές W ὅτι] ὥς A 2 post γίνεται add. ὃ a ἀλλὰ
 IW Arist. EF: ἄμα Aa Arist. vulg. 4 αὐτὸ] αὐτοὶ I 5 ἀλλὰ om. AWa
 6 ὄντος τοῦ ἡλίου coll. AWa γὰρ om. AIW 7 ἐωρᾶσθαι ὑπολειφθέντα om. AW:
 ἐωρᾶσθαι—ἡλίου om. a post πλάνητα add. ὄντα AWa 8 τε om. a 8. 9 τοῦτον
 τὸν τόπον a 10 ἡλίον τε καὶ μὴ AW τῷ] διὰ τὸ a 11 δ] fort. ὅθεν
 14 τροπικῶν] τροπῶν AWa 16 καὶ] διὰ I 18 δέ] δεῖ I 20 ὁ ante
 σεισμὸς om. AIW ὅφ' οὐ I 21 ἀπολείσθαι I post Ἀχαΐᾳ add. ὀφ-
 θῆναι περὶ ταῦτα AW 22 ἐπὶ δυσμῶν AWa ἰσημερινῶν A 23 εἶναι
 supra vers. add. I³ 24 τὰ om. A 25 πολλάκις] πολλοὺς AWa
 post κομήτας add. περὶ ἃ καὶ αἱ θερινὰς τροπὰς AWa 26 εὐκλέους AI: εὐκλεᾶς W:
 εὐκλέος a τοῦ Μόλωνος Arist.: τοῦ σόλωνος AW: τοῦ μέλωνος παιδὸς I
 28 post περὶ add. δὲ I 29 ὅσον a

p. 343b8 Κοινὸν δὲ καὶ τούτοις καὶ τοῖς τὴν σύναψιν λέγουσιν. | 79v

Εἰπὼν τὰ μὲν ἴδια ἑκατέρῃ τῶν δοξῶν ἄτοπα ἔπεσθαι τὰ δὲ κοινά, εἰρηκῶς περὶ τῶν ἰδίων κοινόν φησιν ἀμφοτέραις ἔπεσθαι ταῖς δόξαις ἄτοπον, πρῶτον μὲν τὸ λέγεσθαι μὲν ὑπὸ τούτων τῶν μὲν σύναψιν εἶναι
5 τῶν πλανήτων τὴν κόμην, τῶν δὲ ἓνα τῶν πλανήτων λαμβάνοντά ποτε τὴν φαντασίαν τῆς κόμης διὰ τὴν ἀναθυμίασιν, λαμβάνειν δὲ τινὰ κόμην καὶ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων, ὃ λέγεσθαι μὲν καὶ ὑπὸ Αἰγυπτίων, ἱστορεῖσθαι δὲ γενόμενον καὶ ἐφ' ἑαυτοῦ· ὥφθαι γὰρ τινὰ τῶν ἐν τῷ ἰσχύῳ τοῦ κυνὸς
10 ἀστέρων κόμην ἔχοντα, ἀμυδρὰν μέντοι, ὡς ἀτενίζουσι μὲν εἰς τὸν ἀστέρα ἀμυδρὰν φαίνεσθαι τὴν κόμην καὶ τὸ φῶς τὸ ἀπ' αὐτῆς, παραβλέπουσι δὲ ἡρέμα καὶ μὴ ἀτενὲς ὁρῶσιν εἰς αὐτὸν πλείον τε τὸ φῶς φαίνεσθαι καὶ φανερωτέραν γίνεσθαι τὴν κόμην. δεύτερον δὲ ἄτοπον προσάγει αὐτοῖς ἀνα-
ρετικόν καὶ αὐτὸ ὃν τῆς δόξης αὐτῶν, τὸ πάντας μὲν τοὺς κατ' αὐτὸν κομήτας φανέντας πρὸ τοῦ δοῦναι ὑπὲρ γῆς ὄντας ἔτι καὶ ὑπὲρ τὸν ὀρίζοντα
15 διαλελῦσθαι τε καὶ ἡφανίσθαι κατ' ὀλίγον ἀπομαρυνθέντας, ὡς μήτε ἐνὸς 15 ἀστρου σῶμα μήτε πλείονων ὑπολειφθῆναι. εἰ δ' ἦν τὰ ὑπ' ἐκείνων λεγόμενα ἀληθῆ, ἔδει ἢ ἓν τι ἄστρον μετὰ τὴν τῆς κόμης διάλυσιν φαίνεσθαι (εἶπετο γὰρ τοῦτο τοῖς περὶ Ἰπποκράτην λέγουσιν ἓνα τῶν πλανήτων εἶναι τὸν κομήτην) ἢ πλείω, ὃ πάλιν εἶπετο τοῖς σύμφασιν αὐτὸν ποιοῦσι τῶν
20 πλανήτων· οὐ γὰρ δὴ τοὺς πλάνητας διαλύεσθαι τε καὶ φθειρεσθαι ἐροῦσι. καὶ ἱστορεῖ περὶ τοῦ μεγάλου κομήτου, οὗ ἐμνημόνευσε πρὸ ὀλίγου, ὃς ὥφθη ὅτε ὁ περὶ Ἀχαιῶν ἐγένετο σεισμός καὶ ἡ τοῦ κύματος ἔφοδος. 20 τοῦτον δὴ φησι φανῆναι μὲν χειμῶνος ἐσπέρας καὶ αἰθρίας οὔσης, ἔπειτα δύντα τῇ μὲν ἑξῆς, ἣν πρώτην εἶρηκε (πρώτη γὰρ μετὰ τὸ ὀφθῆναι ἡ
25 ἐφεξῆς αὐτῇ) ταύτῃ δὴ μὴ φανῆναι ὡς προκαταδύντα τοῦ ἡλίου, τῇ δὲ μετὰ ταύτην ὀφθῆναι μὲν αὐτόν, πρὸς ἐλάχιστον μέντοι τῷ ὀλίγον ὑπολειφθῆναι καὶ ἐφυστερῆσαι τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σὺν αὐτῷ περιφορᾶς, καὶ εὐθὺς ἐπικαταδύναι τῷ ἡλίῳ· τὸ μέντοι φῶς δυόμενον ἀποτεῖναι μέχρι 25 τοῦ τρίτου μέρους τοῦ οὐρανοῦ, ὡς φωτίσαι τοσοῦτον· διὰ δὲ τὸ τάχος τοῦ
30 ἀπ' αὐτοῦ γενομένου φωτὸς ἀλματι ἔδοξεν εἰκέναι ἢ κίνησιν αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθη ὁδὸς τὸ ἀπ' αὐτοῦ γενόμενον φῶς ὡς ταχὺ διοδεῦσαν

2 post εἰπὼν add. δὲ AW	ἑκατέραις I	τὰ δὲ — ἔπεσθαι (3) om. A
3 εἰρηκῶς a	κοινῶς Wa	ἀμφοτέραις ἔπεσθαι φησὶ coll. a
4 λέγεσθαι — ἀνα- θυμίασιν (6) om. a	λέγεσθαι ὑπὸ τούτων μὲν σύναψιν AW	5 τὸν δὲ ἓνα A
6 δὲ om. a	τινὰ AW	7 ἱστορεῖσθαι W
8 ἐπ' αὐτοῦ AWa		
γάρ] δέ I	9. 10 μέντοι — ἀμυδρὰν om. A	11 ἀτενῶς a
12 δὲ om.		
AWa	13 πάντας μὲν τοὺς] πάντα τοῖς a	14 ὑπὲρ γῆν AWa
17 δεῖ I	ἢ ἓν scripsi: μὲν AIW: om. a	18 et 20 πλα- νητῶν AW
19 τῶν κομήτων I	πλείονας I: πλείονες a	21 post ἱστορεῖ
add. γε AWa	22 ὁ om. I	23 δὲ] δέ I
24 δύναντα I	τῆς μὲν I: τὴν μὲν AW	25 ἐφεξῆς αὐτῇ I
27 ἐφυστερῆσαι a	28 ἀποτεῖναι] ἀποδύναι I	καὶ om. I
		ταύτης AW

www.libtool.com.cn

καὶ παυσάμενον. ὑπολείπόμενος δὲ ἐν ταῖς μετὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ πλεῖον
 φαινόμενος ὑπελείφθη μέχρι τῆς τοῦ Ὠρίωνος ζώνης καὶ ἐνταῦθα ὅλος
 ὤφθη διαλυόμενος. Δημόκριτον δὲ φησι σύμφασιν καὶ αὐτὸν λέγοντα τὸν
 κομήτην εἶναι τῶν πλανήτων κατὰ ταῦτα Ἀναξαγόρα, προσπεφίλονεικηνέαι 30
 5 τῇ οἰκείᾳ δόξῃ βουλόμενον αὐτὴν ἀληθῆ δεικνύουσι, καὶ εἰρηκέναι ὥς ἄρα
 διαλυομένης τῆς κόμης ὤφθησαν ἀστέρες τινές, ὧν ἅμα ὄντων ἡ σύμφασις
 κόμης φαντασίαν ἀπέστελλε. πρὸς δὲ ἀντιλέγων φησὶν ὅτι μὴ αὐταρχες
 πρὸς τὴν τοῦ λεγομένου πίστιν τὸ ποτὲ ἐν τόποις τισὶ τοιοῦτόν τι γινό-
 μενον ὤφθαι· ἔδει γὰρ αὖ τοῦτο γίνεσθαι καὶ αὖ παυομένης τῆς κόμης
 10 ἀστέρα φαίνεσθαι, εἰ ἡ κόμη σύμφασις. ἐπὶ τούτῳ δεικνύουσιν ὅτι μὴ οἶόν
 τε τὴν ἄστρον τινῶν σύνοδον κομήτην ποιεῖν. καὶ πρῶτον μὲν ἱστορίαν 35
 Αἰγυπτίων παρατίθεται, οἷς φησι τετηρηθῆσαι συνόδους καὶ τῶν πλανήτων
 πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς τῶν ἀπλανῶν τινας, ἐξ ὧν συνόδων μηδέποτε γεγόνε-
 ναι κομήτην. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐωρακέναι τὸν τοῦ Διὸς ἀστέρα συνελθόντα
 15 τινὶ τῶν ἐν τοῖς διδύμοις ἀστέρων, τουτέστιν ὑπελθόντα καὶ ὑποδραμόντα
 καὶ κατ' αὐτὸν γενόμενον καὶ ἐπισκοτήσαντα αὐτῷ, ὥς ἀφανῆ αὐτὸν
 ποιῆσαι, ἀλλ' οὐ διὰ τὴν σύνοδον κομήτην ποιήσαντα. ἔκ τε δὲ τῆς ἱστο- 40
 ρίας τοῦτο φησι δῆλον εἶναι, ὅτι μὴ σύνοδος ἄστρον ἐστὶν ὁ κομήτης, καὶ
 ἐκ τοῦ λόγου δέ· εἰ γὰρ καὶ συγκρινόμενοι ἀλλήλοις οἱ ἀστέρες οἱ μὲν
 20 μεῖζους οἱ δὲ ἐλάττους φαίνονται, ἀλλ' ἕκαστός γε αὐτῶν καθ' αὐτὸν
 ὁράμενος ἀδιαίρετος φαίνεται, τουτέστιν ἀμερῆς, καὶ οὐ διορίζεσθαι καὶ
 διαλαμβάνεσθαι δυνάμενος εἰς μέρη. διὸ οὐδὲ ὑπελθὼν ἄλλος ἄλλῃ ἀστήρ
 ποτε μέρος μὲν αὐτοῦ ἀφανὲς ποιεῖ, μέρος δ' οὐ, ἀλλὰ πάντα ἀφανῆ ποιεῖ,
 τοῦτο δὲ ἄνευ ἡλίου τε καὶ σελήνης. ὥς οὖν τὰ ἀληθῶς ἀμερῆ ἀψάμενα 45
 25 ἀλλήλων οὐ ποιεῖ τὸ ὅλον μεῖζον, οὕτως καὶ τὰ φαινόμενα ἀμερῆ οὐδὲν
 ἂν συνελθόντα καὶ ἀψάμενα μεῖζον τὸ ὅλον φαίνεσθαι ποιεῖ· εἴη γὰρ ἂν
 οὕτως κατὰ μέρη αὐτῶν ἡ ἀφή φαινομένη γίνεσθαι, ἀ μέρη οὐ φαίνεται
 ἔχοντα. ὅτι μὲν οὖν ἂς ἀποδιδοῦσιν τινες αἰτίας τῶν κομητῶν ψευδεῖς
 εἰσι, καὶ διὰ τούτων ἱκανῶς ἐνδείκνυσθαι φησιν.

1 μετὰ ταύταις a 2 ὅλος] ὧν AWa 4 εἶναι om. I ταῦτά] αὐτὰ δ' I
 5 ante τῇ add. δὲ AW αὐτὸν A ὥς ἄρα—ἀστέρες τινές (6) etiam post προσ-
 πεφίλονεικηνέαι (4) posuit I, sed rursus deleuit I² 7 ἀπέστελλε] fort. ἀπετέλεσε
 πρὸς δ AWa 8 ἐν τόποις τισὶ om. AW 10 ἐπὶ τούτοις AWa 12 φασὶ I
 13 post ὧν add. τινων A 15 ὑπεξελθόντα I 16 κατὰ τοῦτον γινόμενον I
 ἐπισκοτήσαντα I αὐτῷ—ποιήσαντα (17) om., sed in marg. add. I αὐτῷ ὥς]
 αὐτῶς marg. I 18 ἀστέρων a 19 οἱ γὰρ ἀστέρες εἰ καὶ συγκρινόμενοι ἀλλήλοις
 coll. AWa 20 αὐτῶν] αὐτὸν W: αὐτὸς a 21 ἀδιόριστος AW ἀμερῆς
 A¹W¹ διορίζεσθαι] διαιρεῖσθαι a 22 μέρους a 23 μὲν μέρος coll. I
 πάντα—ποιεῖ] πᾶν τὸ ἀφανὲς ποιεῖ AW: πᾶν I 26 post συνελθόντα add. τε AWa
 ποιεῖ] fort. ποιεῖ εἴη scripsi: ἡ I: μὴ AWa 27 κατὰ] καὶ τὰ I ἡ ἀφή]
 ἡ ἀμφοῖν I: τὴν ἀφήν a φαινομένην Ia ἀ μέρη] ἀμερῇ I φαίνεται A²I
 ἐνδείκνυσθαι] ἂν δείκνυσθαι AWa

p. 344 a 5 Ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν ἀφανῶν τῇ αἰσθήσει.

80^r

Ἐπὶ τὸ τὴν αἰτίαν αὐτὸς ἀποδιδόναι τῆς τῶν κομητῶν γενέσεως καὶ τῶν τοῦτοις ὁμοίων μέτεσι, καὶ φησὶν ὅτι ἐπεὶ περὶ τῶν τῇ αἰσθήσει ἀφανῶν τότε νομίζομεν ἱκανῶς ἀποδεικνύναι τῷ λόγῳ, ἐπειδὴν τοῖς δει- 5 χθεῖσι μὴδὲν ἀδύνατον ἔπεται, ἄδηλον δὲ τῇ αἰσθήσει καὶ τὸ πῶς οἷ τε κομῆται γίνονται καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον τῶν τοιούτων, ἐκ τῶν νῦν δο- κούντων τε καὶ φαινομένων ἡμῖν οὕτως ἂν ὑπολάβοι τις ἔχειν τὰ κατ' 45 αὐτά, ἢ ἐκ τῶν φαινομένων τε καὶ ὁρωμένων περὶ αὐτὰ οὕτως ἂν ὑπολάβοι τις γίνεσθαι τὰ κατ' αὐτά. ἐπὶ τοῦτοις ὑπομιμνήσκει πρῶτον ἡμᾶς τῶν 10 εἰρημένων ἐν τῷ περὶ τῶν διασσόντων λόγῳ. ἦν δὲ ὅτι τοῦ κόσμου τοῦ περὶ τὴν γῆν, τουτέστι τοῦ ἐν γενέσει τε καὶ φθορᾷ κόσμου, ὅσον ἐστὶν ὑπὸ τὴν ἐγκύκλιον φορᾶν, τουτέστι μετὰ τὸ κυκλοφορικὸν τε καὶ θεῖον σῶμα, ἢ ὅσον ἐστὶν εἶπεν ἀντὶ τοῦ ὅσον ἐστὶ σῶμα καὶ ὅσος ὁ 50 κόσμος ἐστὶν ὑπὸ τὴν ἐγκύκλιον φορᾶν καὶ τὸ κυκλοφορητικὸν σῶμα, τοῦ- 15 του δὴ τοῦ σώματος τὸ πρῶτον μέρος τὸ καίμενον μετὰ τὸ θεῖον κάκεινφ συνάπτον ἀναθυμιάσιν εἶναι ξηράν τε καὶ θερμὴν, ἣν ὠνόμασε διὰ τῶν πρῶτων ἀναθυμιάσιν καπνώδη, ἣν ὑπέκκαυμα εἶπεν εἶναι διὰ τὴν πρὸς ὑπέκκαυσιν καὶ ἔξαψιν ἐπιτηδεϊότητα, ἥτις αὕτη τε καὶ πολὺ τοῦ συνεχοῦς αὐτῇ καὶ μετ' αὐτὴν ὄντος ἀέρος συμπεριάγεται ὑπὸ τῆς τῶν θεῶν κυκλο- 20 φορίας περὶ τὴν γῆν. περιφερομένη δὲ τὸν τρόπον τοῦτον ἡ ἀναθυμίασις ἢ προειρημένη, καθ' ὃ ἂν τύχῃ εὐκρατος οὔσα πρὸς τὸ ἐξαφθῆναι, ἐκπυ- 80^v ροῦται· δι' ἣν ἔξαψιν ἐρρέθησαν γίνεσθαι καὶ αἱ τῶν σποράδων τε καὶ διασσόντων λεγομένων ἀστέρων διαδρομαί. ὅταν δὴ εἰς τοιαύτην πύ- κνωσιν, τουτέστιν ἐπιτῆδειον πρὸς ἔξαψιν, ἐμπέσῃ διὰ τὴν τοῦ θεοῦ σώματος 25 περιφορὰν πυρώδης ἀρχὴ μήτε οὕτως πολλὴ καὶ σφοδρά, ὡς ταχέως καὶ ἐπὶ πολὺ ἐκκαῦσαι τὴν πυκνότητα ταύτην, μήτε πάλιν οὕτως ἀσθενής, ὡς 6 ἀποσβεσθῆναι ταχύ, ἀλλὰ ἰσχυροτέρα τῆς τοιαύτης καὶ ἐπὶ πλεῖον διαμένειν δυναμένη, ἅμα δὲ συμπύπτῃ καὶ κάτωθεν ἄλλην ἀναφέρεσθαι κατὰ τοῦτο ἀνα- 30 θυμιάσιν εὐκαιρον καὶ εὐκρατοῦ καὶ ἐπιτῆδειον πρὸς ἔξαψιν, γίνεσθαι ἡ τοιαύτη 30 ἔξαψις ἀστὴρ κομήτης, ὃς ἀπὸ τοῦ σχήματος τοῦ ἀναθυμιωμένου τε καὶ

5 ἔπεται I τε οἱ coll. AWa 6 τῶν (post καὶ) ὧν I¹ νῦν—ἐκ τῶν
(8) om. I 6. 7 post δοκούντων add. τῶν A 7 post ἔχειν add. τί A
8 περὶ αὐτοὺς I 9 κατ' αὐτοὺς I 13 ὅσον] δ AWa 13. 14 ὅσος—
ἐστὶν] ὁ κόσμος δς ἐστὶν AWa 14 κυκλοφορικὸν AWa 15 τοῦ κυκλοφορικοῦ
σώματος A κάκεινο I 16 ἦν] ἦν Aa 17 post ἦν add. καὶ AWa
πρὸς αὐτὴν ἔξαψιν (18) coll. I 18 ὑπέκκαυσιν καὶ om. AW: ἔκκαυσιν καὶ a
19 μετὰ ταύτην AWa 22 ἐρρέθησαν a αἱ om. I 23 ἀστρων I
δὴ] δὲ φησὶν A: δ' ἦν W: οὖν a εἰς τοιαύτην I Arist. EF: post εἰς add. τὴν AWa
Arist. vulg. 24 ἐπιτηδεϊότητα AWa 25 πολλὰ a ὥς] ὥστε AWa
26 ἐκκαῦσαι] ἐξάψαι AWa 27 post ταχύ add. πρὶν ἐξάψαι AWa ἀλλὰ om. A
τῆς] γῆς A 28 συμπύπτῃ a Arist. E: συμπύπτει AWI Arist. codd. plerique
κατὰ τοῦτο om. AWa 29 πρὸς] εἰς I, sed eadem manu supra scr. πρὸς
κομήτης ἀστὴρ coll. AWa

Comment. in Arist. III 2. Alex. in Meteora.

www.libtool.com.cn

ἐξαπτομένου ἢ κομήτης ἢ πωγωνίας καλεῖται. ἐὰν μὲν γὰρ πάντῃ ὁμοία ἢ ἕξαφς
 ἢ τῆς ἀναφερομένης ἀναθυμιάσεως καὶ οἷον σφαιροειδῆς, κομήτης καλεῖται, 10
 ἂν δ' ἐπιμήκης, πωγωνίας. γίνονται δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ οἱ πίθοι
 καλούμενοι, παρὰ τὸ σχῆμα τῆς πυκνῆς τε καὶ ἐξαπτομένης ἀναθυμιά-
 5 σεως τὴν διαφορὰν λαμβάνοντες, ὧν καὶ αὐτῶν προϊὼν μνημονεύσει. συν-
 τελεῖ δὲ ἡ κάτωθεν ἀναφερομένη ἀναθυμιάσις εὐκρατος πρὸς ἕξαψιν εἰς
 τε διαμονὴν τοῖς κομήταις χορηγίαν παρέχουσα καὶ εἰς τὴν τῆς κόμης 15
 φαντασίαν. οὐ γὰρ περιωρισμένον καὶ ἀποτετορνευμένον τὸ καιόμενον,
 ἀλλ' ἔχον ἐκδρομὰς τινὰς καὶ ἐξοχὰς, δι' ὧς ἡ φαντασία τῆς κόμης
 10 γίνεται. ὥσπερ δὲ ἡ φορὰ τοῦ τοιούτου ὑπεκκαύματος ἀστέρος φορὰ
 δοκεῖ εἶναι, οὕτως καὶ ἡ μονὴ ἀστέρος μονὴ εἶναι φαίνεται. εἰσάγει δὲ
 τὴν τῆς τοιαύτης ἀναθυμιάσεως ἕξαψιν ἐξάψει ἀχύρων· ὥς γὰρ ἐπὶ τῶν
 ἀχύρων ἐξαφθείσης τινὸς ἀρχῆς ταχθεῖα ἡ τοῦ πυρὸς διαδρομὴ γίνεται
 ἄλλου μετ' ἄλλο ἐξαπτομένου, ὥς δοκεῖν ῥύσιν γίνεσθαι τοῦ πρώτου ἐξαφθέν-
 15 τος, μάλιστα δὲ τοῦτο ἐπὶ τῆς καιομένης καλᾶμης γινόμενον ὁρᾶται (ἀεὶ
 γὰρ τοῦ πρώτου σβεννυμένου τὸ μετ' αὐτὸ καιόμενον, ἕως ἂν ἡ χορηγία 20
 τῆς καλᾶμης ἦ, φαντασίαν παρέχει ῥύσεως πυρὸς) τοιοῦτον δὲ φησι
 γίνεσθαι καὶ περὶ τὴν τῶν ἀστέρων δοκοῦσαν διαδρομὴν, τῆς ἐφεξῆς τῇ
 πρώτῃ ἐξαφθείσῃ ἀναθυμιάσει ἐξαπτομένης διὰ τὴν ὁμοίαν ἐπιτηδεύουσα
 20 πρὸς τοῦτο. καὶ οἱ μὲν διάσσοντες οὕτως· ὅταν δὲ ἡ ἕξαψς ἢ τοιαύτη
 καὶ ἡ τοῦ πυρὸς νομὴ καταμείνῃ που, λαβομένη ἀναθυμιάσεως πεπυκνω-
 μένης τε καὶ στέγειν πῦρ δυναμένης, καὶ μὴ λεπτῆς καὶ ἀχυρώδους καὶ
 ῥαδίως ἀναλίσκομένης, γίνεται τοῦτο τελευτή μὲν τῆς δοκούσης τοῦ ἀστέρος 25
 διαδρομῆς (οὐκέτι γὰρ φέρεται), ἀρχὴ δὲ τῆς τοῦ κομήτου φορᾶς. μένουσα
 25 γὰρ ἡ τοιαύτη ἀναθυμιάσις ἐν τῷ αὐτῷ καὶ καιομένη διὰ τε τὴν τοῦ
 προὔπαρχοντος ὑπεκκαύματος ἐπιτηδεύουσα διὰ πυκνότητά τε καὶ πληθὸς
 καὶ διὰ τὴν ἀνερχομένην κατ' αὐτὴν κάτωθεν εὐκαιρόν τε καὶ εὐκρατον
 ἀναθυμιάσιν καὶ χορηγίαν τῷ πυρὶ, περιφέρεται ὑπὸ τῆς τοῦ παντὸς περι-
 φορᾶς, καὶ ἔστι τοῦτο ὁ κομήτης, στάσις καὶ μονὴ διαδρομῆς ἀστρου. τὴν 30
 30 στάσιν ἐδήλωσεν εἰπὼν ὥσπερ διαδρομὴ ἀστέρος, ἔχων ἐν ἑαυτῷ
 πέρασ καὶ ἀρχήν. ἂν γὰρ ἐπινοήσῃ τις ἐν τῷ αὐτῷ καὶ τὴν ἀρχὴν
 τοῦ διάσσοντος καὶ τὰ μεταξὺ καὶ τὸ πέρασ γινόμενα, οὐκέτι γίνεται διάσ-
 σων, ἀλλὰ μένοντος ἐν τῷ αὐτῷ φαντασίαν ἀποτελεῖ· τοιοῦτον δὲ ὁ κομήτης
 35 ἐν τῷ αὐτῷ μένων πυρὶ καὶ τὴν χορηγίαν τῆς προσεξάψεως ἐν τῷ αὐτῷ
 35 λαμβάνων. ὅταν μὲν οὖν ἡ τοιαύτη ἀρχὴ τῆς συστάσεώς τε καὶ ἐξάψεως
 ἐν τῷ κατωτέρῳ τόπῳ γένηται καὶ μὴ πλησίον τῶν ἀστρων, καθ' ἑαυτὸν 35
 ὁ κομήτης φαίνεται· ὅταν δὲ κατὰ τι πλησίον τῶν ἀστρων ἢ τῶν ἀπλανῶν
 ἢ τῶν πλανωμένων ἢ τοιαύτη ἀναθυμιάσις συστῇ, ὑπὸ τῆς ἐκεῖνων κινή-

1 ἐάν] εἰ I 3 ἐπιμήκης] ἐπὶ μῆκος AWa 4 καλούμενοι] λεγόμενοι A
 5 αὐτὸς a 11 εἶναι μονὴ coll. Wa 12 ὥς] ὥσπερ AWa γὰρ om. W
 15 ὁρᾶται γινόμενον AWa post γινόμενον add. οὕτως AWa 25 καὶ om. I
 26 τε om. AWa 28 ἀναθυμιάσιν τε καὶ AWa 30 σύστασιν A
 ἐν αὐτῷ A 33 ἀποστέλλει I 34 μένον Wa πυρὶ] πῦρ Aa post καὶ add. δὴ AW
 προσεξάψεως I 35 λαμβάνων a post οὖν add. φησιν A 37 πλησίον om. AWa

www.libtool.com.cn

σεως τῆς συστάσεως τὴν αἰτίαν ἔχουσα, τότε τῶν προὑπαρχόντων τις ἀστέρων κομήτης φαίνεται. οὐ γὰρ ἡ κόμη φαινόμενη τῶν ἀστέρων πρὸς αὐτοῖς ἐστὶ τοῖς ἄστροις, ἀλλ' οὕσα ὑπ' αὐτοῖς πρὸς αὐτοῖς φαίνεται καὶ συμπεριβάλλεται αὐτοῖς, ὥς αἱ ἄλλως αἱ γινόμεναι περὶ τὸν ἥλιον καὶ τὴν 5 σελήνην. καὶ γὰρ αὐταὶ οὐκ ἐγγὺς αὐτῶν γινόμεναι, ὑπ' αὐτοὺς δὲ καὶ 40 κατ' αὐτοὺς, ὅταν ἢ ὁ ὑποκείμενος αὐτοῖς ἀῆρ οὕτως πεπυκνωμένος, ὥστε πάθος δέχεσθαι τοιοῦτον ὅποιον ὕστερον ἐρεῖ, κινουμένοις αὐτοῖς συμπεριφέρονται. εἰκάσας δὲ τὴν κόμην τὴν γινομένην περὶ τινὰ τῶν ἄστρον τῇ 10 ἄλλῃ τῇ περὶ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην γινομένην κατὰ τὸ μὴ περὶ αὐτοὺς γινομένην φαίνεσθαι συνημμένην αὐτοῖς καὶ κατὰ τὸ κινουμένοις αὐτοῖς συγχινεῖσθαι, εἶπεν αὐτῶν καὶ τὴν διαφοράν. τῆς μὲν γὰρ ἄλλω τὸ 15 χρῶμα τὸ φαινόμενον οὐκ ἐν τῷ ἀέρι οὐδ' ἐν τῷ νέφει ἐστὶν ἐν ᾧ φαίνε- 15 ται, ἀλλὰ γίνεται ἡ τοιαύτη φαντασία ἀνακλωμένης τῆς ὀψεως ἀπὸ τοῦ νέφους ἐπὶ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τὸ ἐπ' ἐκείνων χρῶμα ὡς ἐν 15 τοῦτοις ὃν ὁρώσης· ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἐν αὐτῇ τῇ κόμῃ τὸ φαινόμενον ἐν αὐτῇ χρῶμά ἐστι· πῦρ γὰρ ἐστὶν αὕτη. ὅταν μὲν οὖν ἡ κόμη κατὰ τινὰ τῶν ἀστέρων γένηται, ἐκείνη συγχινεῖται, ὡς ἂν ἐκεῖνου τῇ τοιαύτῃ ἀναθυμιάσει τὴν αἰτίαν παρέχοντος· ὅταν δὲ ὑποκάτω τε καὶ καθ' αὐτὸν 20 συστῇ, οὐκέτι ἄστρον τινὲς ἰσοδρομεῖ, ἀλλ' ἐφυστερρίζων καὶ ὑπολειπόμενος 50 φαίνεται. τοιαύτη γὰρ ἡ κίνησίς τε καὶ ἡ περιφορὰ τοῦ κόσμου τοῦ περὶ τὴν γῆν, οὐκ ἰσοδρομοῦσα τοῖς οὐρανίοις οὐδὲ ὁμαλῶς αὐτοῖς ἐπομένη οὐδὲ ἀκριβῶς σφαιρική, ἀτε οὐ κατὰ φύσιν αὐτῶν οὕτω κινουμένων, ἀλλ' ὑποσυρομένων ὑπὸ τῆς τῶν θεῶν κινήσεως. τοῦτο δέ, φησί, τὸ ὑπολεί- 25 πεσθαι τοὺς κομήτας καὶ καθ' αὐτοὺς συνισταμένους ποτὲ φαίνεσθαι καὶ μὴ 25 δεῖ περὶ τινὲς ἄστρον, μνησθεῖς ὅτι μὴ | ἀνάγκασίς ἐστιν ὁ κομήτης ἀπὸ τῆς 81· ἀναθυμιάσεως τῆς ὑπὸ τὸν ἀστέρα τὸν φαινόμενον κομήτην ἐπὶ τὸν ἥλιον γινομένη, ὡς ὦντο οἱ περὶ Ἰπποκράτην λέγοντες αὐτὸν ὁμοίως γίνεσθαι τῇ ἄλλῃ. μνημονεύσας δὲ τῆς ἄλλω περὶ μὲν ταύτης ὕστερον ἐρεῖν ἐπαγγέλλε- 30 ται· τοῦ δὲ πυρώδῃ τὴν σύστασιν εἶναι τῶν τε κομητῶν καὶ τῶν ἄλλων 30 τῶν τοιούτων σημειῶν φησὶν εἶναι τὸ ἐπὶ πλεῖον αὐτοὺς γινόμενους σημαίνειν 5 αὐχομούς τε καὶ πνεύματα. ὅταν γὰρ ἡ θερμὴ καὶ πυρώδης ἀναθυμιάσις πλεονάζῃ, οὗτοί τε γίνονται καὶ ὑπὸ τῆς τοιαύτης ἀναθυμιάσεως ξηρότερος ὁ ἀῆρ γίνεται, διακρινόμενος καὶ διαλυόμενος ὑπ' αὐτῶν τοῦ ἐξατμιζομένου 35 κατώθεν ἀπὸ γῆς καὶ ἀναφερομένου ὑγροῦ καὶ κωλυόμενου συνίστασθαι

1 post κινήσεως add. ἡ AWA 2 οὐ γὰρ—φαίνεται om. I 3 ὑπ' αὐτοὺς a
6 ὁ om. AWA ὥστε] ὡς τὸ AWA 7 ante τοιοῦτον add. τὸ AWA
κινουμένης Δa 7. 8 συμπεριφέρεται I 8 ἀστέρων AWA 9 μὴ] μήτε I
9. 10 περὶ αὐτοῖς a 14 ἐπ' om. AWA 15 ὃν om. AWA post κομητῶν add.
τῶν AW 17 ἄστρον AW ὡς—ἐκείνου] δεῖ ἂν ἐκείνων συγχινῇται AW itemque
a praeterquam quod συγχινεῖται habet 18 παρέχων AWA 22 σφαιρική A
24 κατ' αὐτοὺς AW ποτὲ] ὅτε A: ὅτε W: om. a 25 περὶ τι τῶν ἀστέρων a
post ὅτι μὴ add. δεῖ περὶ ἀστέρα καὶ ὑπὸ ἀστέρα γίνεται ἡ AWA 27 γενομένη AW
30 ἐπὶ πλείους I γινομένης a 31 θερμὴ τε καὶ AWA 33 ὁ om. AW
διακρινόμενος καὶ διαλυόμενος AWA 34 ἀπὸ τῆς γῆς AWA καὶ post ὑγροῦ om. a
3*

καὶ μεταβάλλειν εἰς ὕδωρ. σαφέστερον δὲ φησιν ἐρεῖν καὶ περὶ τοῦ τοιοῦ-
του πάθους τοῦ γινομένου ἐν τῷ ἀέρι διὰ τὸ πλεονάζειν τὴν θερμὴν ἀνα-
θυμίαςιν, ὅταν καιρὸς ἐνστῇ τοῦ περὶ τῶν πνευμάτων τε καὶ ἀνέμων 10
λόγου. οἱ δὲ λέγοντες νέφος εἶναι ἐν τοῖς τοιούτοις τὸ εἰς τὴν ἄνω χώραν
5 ἀνασπώμενον καὶ ἐξαπτόμενον οὐκ εἰς λέγουσι· τὸ γὰρ νέφος ὑγρὸν καὶ
ἀνεπιτήδειον πρὸς ἕξαψιν. εἰ δὲ λέγουσιν αὐτὸ εἰς ξηρότητα μεταβάλλειν,
πόσῳ μᾶλλον ἄμεινον μὴ νέφος λέγειν, ἀλλ' ἐξ ἀρχῆς πυκνὴν καὶ ξηρὰν
ἀναθυμίαςιν εἶναι τὴν τῶν τοιούτων ὕλην. ὅταν μὲν οὖν πυκνοὶ τε καὶ
πλείους οἱ κομηταὶ συνιστῶνται, ξηροὶ τε καὶ πνευματώδεις οἱ ἐνιαυτοὶ διὰ
10 τὴν εἰρημένην αἰτίαν· ὅταν δὲ ἐλάττους τε καὶ σπανιότεροι καὶ ἀμαυρό- 15
τεροι τὸ μέγεθος, ὁμοίως μὲν οὐ γίνονται οἱ ἐνιαυτοὶ ξηροὶ τε καὶ πνευ-
ματώδεις, οὐ μὴν ἀλλὰ γίνεται τις ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπερβολὴ πνεύματος
ἢ κατὰ χρόνον, ὥς ἐπὶ πλεον παρατείνειν, ἢ κατὰ μέγεθος, ὥς σφοδρότητι
διαφέρειν. πιστοῦται δὲ τὰ εἰρημένα διὰ τῆς ἱστορίας. καὶ γὰρ ὅτε ὁ ἐν
15 Αἰγὸς ποταμοῖς λίθος ἀπὸ τοῦ ἀέρος κατηνέχθη ἡμέρας οὔσης, ὑπὸ πνεύ-
ματος ἀλλαχόθεν ἀρθεὶς βιαίῳ, ἔτυχε καὶ τότε κομήτης ἀστὴρ γεγωνὼς 20
ἀπὸ ἐσπέρας· ἀλλὰ καὶ ὅτε ὁ μέγας κομήτης ἐγένετο, οὐ καὶ πρὸ ὀλίγου
ἐμνημόνευσεν ὡς γενομένου περὶ τὸν ἐν Ἀχαΐᾳ σεισμόν, ξηρὸς ἦν ὁ χει-
μὼν καὶ βόρειος. καὶ τὸ κύμα τὸ ἐπικλύσαν τινὰς πόλεις τῶν ἐν Ἀχαΐᾳ,
20 δι' ἐναντίωσιν πνευμάτων ἐγένετο· βορέου γὰρ ἐν τῷ κόλπῳ πνέοντος ἦν
ἐν τῷ πελάγει νότος σφοδρός. καὶ τὸ περὶ Κόρινθον δὲ πνεῦμα ὅτε ἐγέν-
ετο, καὶ τότε φησὶ κομήτην πρὸς ὀλίγας ἡμέρας συστῆναι ἐπὶ ἀρχοντος
'Αθηνῆσι Νικομάχου περὶ τὸν ἰσημερινὸν κύκλον. προσέθηκε δὲ τὸ περὶ 25
τὸν ἰσημερινὸν κύκλον, ὅτι κατὰ τὰ μέρη ταῦτα, ὥς ἐπιφέρει, σπανιώ-
25 τεραι αἱ τοιαῦται συστάσεις. τοῦ δὲ μὴ γίνεσθαι πολλοὺς μηδὲ πολλαίς
κομητάς, ὥσπερ τοὺς διάσσοντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς γινομένους μᾶλλον γίνεσθαι
ἐκτὸς τῶν τροπικῶν ἢ ἐντὸς αἰτίαν φησὶν εἶναι τὴν τε τοῦ ἡλίου κίνησιν
καὶ τὴν τῶν ἄλλων πλανητῶν ἀστέρων, οἱ μεταξύ τῶν τροπικῶν κινούμενοι
(τοιαύτη γὰρ ἡ τοῦ ζῳδιακοῦ θέσις, καθ' ἣν ἡ τῶνδε κίνησις) οὐ μόνον
30 ἐκκρίνουσι πᾶν τὸ ἀναφερόμενον ὑγρὸν ἀναξηραίνοντες αὐτὸ τῇ κινή- 30
σει, ἀλλὰ καὶ διακρίνουσι καὶ λεπτόνουσι τὰς πυκνοτέρας τε καὶ πεπιλημέ-
νας ἀναθυμιάσεις, αἵτινές εἰσιν ὕλη τῶν κομητῶν. μάλιστα δὲ αἰτίαν φησὶν
εἶναι τοῦ μὴ γίνεσθαι κατὰ ταῦτα τὰ μέρη κομητῆς πολλαίς, ὅτι τὸ
πλεῖστον τῆς τοιαύτης ἀναθυμιάσεως ἀθροίζεται εἰς τὴν χώραν τοῦ γαλα-
35 κτος, τουτέστι τοῦ καλουμένου γαλαξίου κύκλου, περὶ οὗ τὸν λόγον ἐφεξῆς
ποιεῖται.

3 post ὅταν add. ὁ A Wa	8 τὴν om. Wa	πυκνοὶ τε om. A	9 ξηρότεροι
τε A Wa	10 προειρημένην A Wa	δὲ om. A	12 post ἀλλὰ add. καὶ A Wa
16 ἔτυχες a	18 ἐν om. A ¹ W	ἀχαΐαν W	22 ἡμέρας om. I
ἐπεὶ a	25 post πολλοὺς add. φησὶ A Wa	28 οἱ om. A Wa	κινούμενοι
ex corr. I ¹ : κινουμένων A Wa	29 τῶνδε] αὐ supra scr. I ²	post μόνον add.	
γὰρ a	30 αὐτῶν A	31 πυκνωτέρας A a	τε om. A Wa
A Wa	33 post γίνεσθαι add. πολλοὺς a	πολλαίς om. I	35 γαλαξίου
καλουμένου coll. A a	γαλαξίου W		

p. 345·11 Ὅπως δὲ καὶ διὰ τίνα αἰτίαν γίνεται καὶ τί ἐστὶ τὸ 35
γάλα, λέγωμεν ἤδη.

Προτίθεται μὲν περὶ τοῦ γαλαξίου κύκλου ποιήσασθαι τὸν λόγον, καλεῖ δ' αὐτὸν γάλα. τίνα δ' ἐστὶν ἡ ζητήσῃ περὶ αὐτοῦ, προείρηκε· τί 45
5 γὰρ ἐστὶ, καὶ πῶς γίνεται καὶ διὰ τίνα αἰτίαν. ὥσπερ δὲ καὶ περὶ τῶν κομητῶν τὸν λόγον ποιούμενος πρῶτον τὰς προκαταβεβλημένας περὶ αὐτῶν ὑπὸ τῶν πρὸ αὐτοῦ δόξας ἰστορήσῃ τε καὶ ἐξήτασεν, οὕτως ποιεῖ καὶ περὶ τούτου. ἱστορεῖ δὲ τῶν μὲν καλουμένων Πυθαγορείων τινὰς ὁδὸν λέγειν εἶναι τὸν κύκλον τοῦτον τοὺς μὲν τῶν ἀστέρων τινὸς τῶν ἐκπεσόντων κατὰ τὴν 10
λεγομένην ἐπὶ Φαέθοντος γενέσθαι φθορὰν ἐκπυρώσεως γενομένης, οἱ δὲ τινὲς φασὶν αὐτὸν τὸν ἥλιον πρότερον ταύτην φέρεσθαι· διὸ καὶ διακεκαυ- 50
σθαι τὸν τόπον τοῦτον ὑπὸ τῆς φορᾶς αὐτοῦ. μνημονεύσας δὲ τῆς δόξης ταύτης ἐπιφέρει τὸ ἀνακλούθως λεγόμενον ἐν αὐτῇ. εἰ γὰρ τοῦτο ἦν αἴτιον, ἔδει καὶ τὸν τῶν ζυδίων κύκλον, καθ' ὃν νῦν ὁ ἥλιος φέρεται, ταῦτον 15
πάθος ἐκείνῳ πεπονθέναι ἢ καὶ ἔτι μᾶλλον. ἐν γὰρ τούτῳ οὐχ ὁ ἥλιος μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι πλάνητες πάντες τὴν κίνησιν ποιοῦνται· ἀλλὰ 81
μὴν οὐδὲν περὶ αὐτὸν τοιοῦτον ὁράται ὃν πάθος. δῆλος γὰρ ἡμῖν καὶ φανερός ἔστι ὁ κύκλος γίνεσθαι· αἰεὶ γὰρ αὐτοῦ καὶ νυκτὸς ἐκάστης τὸ ἡμι-
κύκλιον φανερόν ἐστι, καὶ οὐδὲν φαίνεται τοιοῦτον περὶ αὐτὸν πάθος, 20
πλὴν καθ' ὃ μόνον δοκεῖ συνάπτειν πρὸς τὸν τοῦ γαλακτος κύκλον, οὐκ αὐτοῦ φαινομένου τοιούτου, ἀλλὰ τοῦ κατ' αὐτὸν μορίου τοῦ γαλαξίου ἐπισκοτούντος τῷ ἐκείνου καθαρῷ. 5

Ἀναξάγορας δὲ καὶ Δημόκριτος φῶς εἶναι τὸ γάλα λέγουσιν ἄστρον τινῶν. ὁ γὰρ ἥλιος νύκτωρ ὑπὸ γῆν ἰὼν ὅσα μὲν περιλάμπει τῶν ὑπὲρ 20
25 γῆς ὄντων ἄστρον, τούτων μὲν μὴ γίνεσθαι φασὶν φανερόν τὸ οἰκτεῖον φῶς ἐμποδιζόμενον ὑπὸ τῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίνων· ὅσοις δὲ ἡ σκιά τῆς γῆς ἐπιπροσθούσα ἐπισκοτεῖ, ὥς μὴ ἐπιλάμπεσθαι τῷ ἀπὸ τοῦ ἡλίου φωτί, τούτων δὲ τὸ οἰκτεῖον φῶς ὁρᾶσθαι, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ γάλα. μνημονεύσας δὲ καὶ ταύτης τῆς δόξης ὅτι ἀδύνατον τὸ λεγόμενον δείκνυσι. τὸ μὲν γὰρ 30
γάλα αἰεὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ὁράται, καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὃν ἀστέρας, ὑπὸ δὲ τοῦ ἡλίου (οὐκ) αἰεὶ τὰ αὐτὰ ἄστρα οὐκ ὁράται, ἀλλὰ ἄλλοτε ἄλλα. οὐ γὰρ 25

2 λέγομεν I	5 γάρ] τέ AWa	ὥσπερ—καὶ] ὡς I	6 καταβεβλημένας
Wa: καταβεβλημένας αἰτίας A	8 δὲ] δὴ AWa	8. 9 εἶναι λέγειν coll. a	
9 ἐκπεσόντων a	10 γίνεσθαι et γινομένης I	11 φασὶ τινες coll. I	
αὐτῶν A' Wa	12 φορᾶς] σφαίρας W	13 τὸ] τὸν W	ἀνακλούθων
a: ἀκλούθως A	14 καθ' οὗ AW	15 ἔτι] ἐπὶ I	17 περὶ αὐτῶν AW
ὁράται om. AW: ὁράται ὃν om. a	18 αὐτοῦ om. AWa	22 ἐπισκοπούντος W	
τὸ et καθαρὸν AWa	24 νύκτα I	ἰὼν] ὢν a	ὑπερλάμπει AWa
24. 25 ὑπὲρ τῆς γῆς A	25 ἰόντων I	φασιν om. AWa	26. 27 ἐπί-
προσθεν οὐσα AW: ἐπίπροσθεν οὐσης a	28 εἶναι τὸ] γίνεται I	30 ὁράται ante κατὰ	
pronunt AWa	post αὐτὸ add. τοῦτο I	δὲ om. I	31 οὐκ addidi

ἐν τῷ αὐτῷ μένων τόπῳ περιφέρεται, ὡς αἰεὶ τοῖς αὐτοῖς ἀστροῖς τῶν ἀπλα-
 νῶν εἶναι κατὰ διάμετρον, ἀλλὰ διὰ τὴν οἰκείαν κίνησιν, ἣν ἔμπαλιν κινεῖται
 τῇ ὑπὸ τῆς ἀπλανοῦς, ἀεὶ πρὸς ἄλλους τῶν ἀπλανῶν τὴν αὐτὴν σχέσιν
 λαμβάνει· ὥστε ἔδει καὶ τὸν γαλαξίαν ἀεὶ κατὰ ἄλλους ἀστέρας καὶ κατ'
 5 ἄλλα γίνεσθαι μέρη. εἰπὼν δὲ τοῦτο μετὰ ταῦτα δείκνυσιν ὅτι μὴδὲ οἶόν
 τε (εἶναι) τινὰς τῶν ἀπλανῶν οἷς ἡ γῆ ἐπισκοτεῖ, ὡς μὴ ὁρᾶσθαι αὐτοὺς
 ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ φωτίζεσθαι, ἀλλὰ πάντες ἀεὶ φωτίζονται. δείκνυται 30
 γὰρ ἐν τοῖς ἀστρολογικοῖς ὅ τε ἥλιος τῆς γῆς ὦν πολλαπλάσιος καὶ τὸ
 διάστημα, ὃ ἀφίστηκε τὰ ἀστρα ἀπὸ τῆς γῆς, μεῖζον (δὲν) τοῦ διαστήματος
 10 οὐ ὁ ἥλιος διέστηκε τῆς γῆς· οἱ ἀπλανεῖς γὰρ ἀπέχουσι τῆς γῆς πολλα-
 πλάσιον τοῦ διαστήματος οὐ ὁ ἥλιος τῆς γῆς ἀφίστηκεν, ὥσπερ πάλιν καὶ
 τὸ τοῦ ἡλίου ἀπὸ τῆς γῆς ἀπόστημα πολλαπλάσιον τοῦ ἀποστήματος, ὃ
 ἀφίστηκεν αὐτῆς ἢ σελήνῃ. ὦν οὕτως ἐχόντων οὐ πόρρω οὐδὲ πολὺ ἀπὸ
 τῆς γῆς ὁ κῶνος ἂν ὁ ἀπὸ τῶν ἀκτίνων τῶν ἀπὸ τοῦ ἡλίου περιλαμψουσῶν 35
 15 τὴν γῆν καὶ συναπτουσῶν ἀλλήλαις γίνοιτο. οὕτως δ' ἔχοντος οὐχ οἶόν
 τε τὴν ἀπὸ τῆς γῆς σκιάν, ἥτις ἐστὶν ἡ νύξ, ἐπὶ τοσοῦτον ἐκτείνεσθαι, ὡς
 ἐπισκοτεῖν δύνασθαι τισι τῶν ἀπλανῶν. κῶνος μὲν γὰρ ἡ σκιά γίνεται, δταν
 μεῖζων ἢ ἡ σφαῖρα ἢ φωτίζουσα τῆς φωτιζομένης· οὗτος δὲ ὁ κῶνος
 περιγράφεται ὑπὸ τοῦ ἀπὸ τῆς φωτιζούσης σφαίρας φωτός, ὥστε κακείνου
 20 αἱ ἀκτίνες καὶ τὸ φῶς κατὰ κωνικὴν τινα περιφέρειαν ἐμβάλλουσιν ἀλλήλοις·
 κατὰ γὰρ τὴν περιγράφουσαν τὸν τῆς σκιᾶς κῶνον. ὥστε τούτων οὕτως 40
 ἐχόντων ἀνάγκη τὸν ἥλιον ἀεὶ πᾶσι τοῖς ἀπλανέσιν ἐπιβάλλειν τὸ φῶς καὶ
 πάντας περιορᾶν. ἐμνημόνευσε δὲ καὶ τῆς σελήνης, ὅτι τὸ ταύτης διά-
 στημα ἐπὶ τὴν γῆν ἔλαττον ἢ τὸ τοῦ ἡλίου, ὑπὲρ τοῦ ἐνδείξασθαι ὅτι ταύτην
 25 μὲν οὐδὲν ἄτοπον ἐμπίπτουσάν ποτε εἰς τὴν ἀπὸ τῆς γῆς σκιάν μὴ ὁρᾶσθαι
 ὑπὸ τοῦ ἡλίου μὴδὲ προσλάμπεσθαι, καὶ οὕτως ἐκλείπειν, τῶν δ' ἀπλανῶν
 τινὰς ἀδύνατον, μὴ δυναμένης τῆς γῆς τοσαύτην ποιεῖν σκιάν. | 45
 Τρίτην δὲ φησι δόξαν εἶναι περὶ τοῦ γαλακτος τὴν λέγουσαν ἀνάκλασιν 82·
 εἶναι τὸ γάλα τῆς ἡμετέρας ὀψεως ἀπὸ τινος ἀναθυμιάσεως, ἥ τις εἶναι
 30 δοκεῖ τὸ γάλα, ἐπὶ τὸν ἥλιον, ἔνοπτρον γινόμενον τῇ ὀψει· τῷ ἀπὸ τοῦ
 ἡλίου ὑπ' αὐτῆς ὁρωμένῳ φωτί, ὡς ἔλεγον οἱ περὶ Ἰπποκράτην καὶ τὸν
 κομήτην γίνεσθαι. τρίτην δὲ δόξαν εἴρηκε ταύτην εἶναι, καίτοι τετάρτης

1 τόπῳ om. a 3 πρὸς ἀλλήλους I 4 τὸν] τὴν a ἄλλους] ἀγῆλους A
 καὶ om. I 6 εἶναι addidi οἷς—ἐπισκοτεῖ] τὴν γῆν ἐπισκοτεῖν a ὡς μὴ]
 μὴ δὲ AWa 7 φωτίζειν I 8 ὃ τε] ὅτι ὁ I: ὁ a 9 δ] ᾤ AWa δν addidi
 10 ὁ ἥλιος] ἡ σελήνη δ I οἱ—γῆς om. A οἱ] καὶ οἱ I γὰρ om. I
 11 post πολλαπλάσιον add. δν AW 12 τὸ] τοῦ I'
 ἀπόστημα—τοῦ om. I δ] οὐ AWa 13 αὐτῆς] αὐτοῖς A' 14 ἂν] ἄνω I
 15 ἀλλήλοις a οὕτως δ'] οὐ οὕτως AWa 15. 16 οἶόν τε] οἶονται I
 16 ἥτις—νύξ post ἐκτείνεσθαι ponit I 18 μεῖζον AW ἢ post φωτιζομένης
 ponunt AWa τοῦ φωτιζομένου I οὗτος] οὕτως AWa 19 ἀπὸ om.
 AWa 20 κωνικὴν] κωνικὴν a τινα om. AW συμβάλλουσιν AW: συμ-
 βάλλειν a ἀλλήλαις AWa 23 ὅτι καὶ τὸ I 24 ἢ] ἡ I 32 εἶναι
 ταύτην coll. AW καίτοι om. AWa post τετάρτης add. δὲ I: fort. γε

μνημονεύσας, ἤτοι εἰς μίαν συνάγων τὰς τῶν Πυθαγορικῶν, οἱ ὁδὸν μὲν 10
 ἔλεγον τὸ γάλα, ἀλλ' οἱ μὲν τοῦ ἡλίου οἱ δὲ ἄστρου τινὸς τῶν ἐκπεσόντων
 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὴν ἐπὶ Φαέθοντος φθοράν, ἣ ταύτην τὴν δόξαν ὡς
 τέλειον κενὴν τε καὶ μυθώδη παραιτούμενος. διὰ τοῦτο γὰρ οὐδὲ εἶπέ τι
 5 πρὸς αὐτὴν πρὸς τὰς ἄλλας λέγων, ὅτι ἱκανὴ καὶ ῥηθεῖσα μόνον τὸ ἄτοπον
 τὸ αὐτῆς δεῖξαι. ὅτι δὲ καὶ ἡ τῆς ἀνακλάσεως δόξα ἀδύνατος, δείκνυσιν
 οὕτως. ἐν οἷς κατὰ ἀνάκλασιν ὁρᾶται τινα, ἐν τούτοις ἐὰν πάντα ἡρεμῇ,
 τό τε ὁρῶν καὶ τὸ ἔνοπτρον καὶ τὸ ὁρώμενον (τὸ δὲ ἄπαν ἐπήνεγκε δη- 16
 λωτικὸν τοῦ εἰ πᾶν καὶ ἕκαστον τῶν εἰρημένων ἡρεμοῖη) ἀνάγκη ἐν τῷ
 10 αὐτῷ σημείῳ τε καὶ μέρει τοῦ ἐνόπτρου τὸ αὐτὸ μέρος τῆς ἐμφάσεως
 φαίνεσθαι. πάντων γάρ, δι' ὧν ἡ ἔμφασις καὶ οἷς καὶ ὧν, ἡρεμούντων
 ἀνάγκη καὶ τὴν ἔμφασιν ἡρεμεῖν καὶ ἐν τῷ αὐτῷ φαίνεσθαι. εἰ δὲ ἡ μὲν
 ὄψις μένοι, κινεῖτο δὲ καὶ τὸ ἔνοπτρον καὶ τὸ ὁρώμενον, προσέτι δὲ τὸ
 ὁρώμενον πρὸς μὲν τὸ ὁρῶν τὸ αὐτὸ διάστημα φυλάττοι, πρὸς δὲ τὸ ἔνοπ-
 15 τρον μηκέτι, ἀλλὰ μὴ ἰσοταχῶς αὐτῷ κινεῖτο καὶ συμεταβαίνει, ἀδύνατον 20
 τὴν αὐτὴν ἔμφασιν κατὰ τὸ αὐτὸ μέρος γίνεσθαι τε καὶ ὁρᾶσθαι τοῦ κατόπ-
 τρου. τῷ μὲν γὰρ ἀνισοταχῶς κινεῖσθαι τό τε κατόπτρον καὶ τὸ ὁρώμενον
 ἄλλοτε κατ' ἄλλο μέρος τοῦ κατόπτρου ἢ ἔμφασις ὁραθήσεται, ἄλλην σχέσιν
 αὐτῶν πρὸς ἄλληλα διὰ τὴν ἀνισον κίνησιν λαμβανόντων. τῷ δὲ μὴ τὸ
 20 αὐτὸ διάστημα φυλάσσειν αὐτὰ πρὸς ἄλληλα, ἀλλὰ ποτὲ μὲν πλεῖον
 ἀφίστασθαι, ποτὲ δ' ἐγγυτέρω γίνεσθαι μεταβάλλει καὶ ἡ ἔμφασις.
 πορρωτέρω μὲν γὰρ ἀφισταμένου τοῦ ὁρωμένου ἐν βᾶθει μᾶλλον τοῦ κατόπ- 25
 τρου τὸ ὁρώμενον ὁραθήσεται, εἰ δὲ ἐγγυτέρω προσίει τῷ κατόπτρῳ,
 ἐγγυτέρω τῆς ἐπιφανείας τοῦ κατόπτρου καὶ ἡ ἔμφασις φανήσεται. ἡ τὸ
 25 πρὸς ἄλληλα δὲ μὴ ἰσοταχῶς μὴ δὲ ἐν τῷ αὐτῷ διαστήματι
 εἶπεν οὐ τὴν κατὰ βάθος αὐτῶν ἀπόστασιν λαμβάνων διαφέρουσαν γίνεσθαι,
 ἀλλὰ τὴν κατὰ τὴν ἀνισον κίνησιν. παραλλαγὴ γὰρ ἔσται τοῦ διαστήματος,
 εἰ μὴ ὁμοίως ἀλλήλοις ἀμφοτέρω συμπεριφέροιτο. οὕτω γὰρ δυνήσεται
 ἀμφοτέρω σώζειν πρὸς τὸ ὁρῶν τὸ ἴσον διάστημα, εἰ μὴ κατὰ βάθος 30
 30 μεθίσταίτο προσίοντα ἀλλήλοις καὶ πάλιν ἀφιστάμενα, ἀλλὰ κατὰ μόνην τὴν
 ἀνισοταχῇ μετάβασιν. τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, κινουμένων ἐπὶ τῶν προκει-
 μένων τοῦ τε λεγομένου κατόπτρου καὶ τοῦ ὁρωμένου, ἐφ' ὅφρα γίνεσθαι τὴν
 ἀνάκλασιν, καὶ μενόντων τῶν ὁρώντων, εἰ κατὰ ταύτῃ τὸ ὁρώμενον,
 οὐκ ἀνάκλασις εἶη ἂν τὸ γινόμενον. ἀλλὰ μὴν ἐπὶ τοῦ γαλακτος ἡμῶν
 35 μὲν τῶν ὁρώντων ἡρεμούντων καὶ ἴσον ἀφεστῶτων ἑκατέρου, τοῦ τε

2 ἄλλοι μὲν I ἐμπεσόντων AW 4 τί AI 7 ἡρεμεῖ a 8 ἄπαν
 — εἰρημένων (9) om. I 9 εἰ πᾶν] εἰπεῖν a καὶ supra vers. add. A
 10 post τε add. ὅν Wa 11 καὶ post οἷς om. a 13 μένοι om. I 28
 post κινεῖτο om. I 15 μὴ] μὴδ' AWa κινῶτο I: κινεῖται a μεταβαίνει A
 16. 17 τοῦ κατόπτρου—καὶ τὸ om. I 17 ἰσοταχῶς Wa 26 ἀπόστασιν αὐτῶν
 coll. AWa 27 τὴν post ἀλλὰ scripsi: τῶν I: om. AWa παραλλαγῇ] παράλ-
 ληλα I 29 ἀνισον AWa 30 μεθίστατο I: μεθίσταται τὸ W: μεθίσταται a
 33 εἰ—ὁρῶν] κατ' αὐτὸν ὁρώντων I κατὰ ταύτῃ] κατ' αὐτὸ Aa ὁρώμενον]
 φαινόμενον a 34 ἂν om. AWI 35 τῶν] τὸ A

δοκούντος κατοπτρου, καὶ τοῦ δι' αὐτοῦ ὁρωμένου (κέντρου γὰρ ἡ γῆ λόγον 35
ἐπέχει, καὶ περὶ αὐτὴν κινεῖται τὰ κύκλῳ κινούμενα, ἴσον ἕκαστον αὐτῆς
ὥσανει κέντρου ἀπέχοντα) τὰ δὲ ἄστρα τὰ ἐν τῷ τοῦ γάλακτος κύκλῳ
ὄντα κινεῖται, τουτέστι τὸ κάτοπτρον· εἰ γὰρ ὁ κύκλος περὶ ἐκεῖνα, ἐκεῖνα
5 δὲ κινεῖται, ἀνάγκη καὶ τὸν κύκλον κινεῖσθαι, ὃν ὡς κάτοπτρον λαμβάνουσι·
κινεῖται δὲ καὶ ὁ ἥλιος, ὃν ὁρᾶσθαι λέγουσιν ἐν τῷ τοῦ γάλακτος κύκλῳ
ἐπ' αὐτὸν γινομένης τῆς ἀνακλάσεως. καὶ οὐκ ἰσοταχῶς κινεῖται, οὐ σημεῖον 40
παρέθετο τὸ τὸν δελφῖνα, περὶ ὃν καὶ αὐτὸν ὄντα ἐν τοῖς ἀπλανέσιν ὁ τοῦ
γάλακτος κύκλος ἐστὶ, ποτὲ μὲν ἔωθεν ἐπιτέλλειν, ποτὲ δὲ μέσων νυκτῶν. καίτοι
10 εἰ ἰσοταχῶς ἐκινεῖτο τῷ ἡλίῳ, αἰεὶ ἂν ἔωθεν ἐπέτελλεν ἢ αἰεὶ μεσονυκτίου·
οὕτως γὰρ ἂν καὶ τὴν αὐτὴν σχέσιν καὶ τὸ αὐτὸ διάστημα πρὸς τὸν ἥλιον
ἔσωζε. κινουμένων δὲ τούτων οὕτως ὁμῶς οὐδὲν ἦττον τὸ γάλα αἰεὶ κατὰ
τὰ αὐτὰ μέρη καὶ κατὰ τοὺς αὐτοὺς ἀστέρας ὁρᾶται. καίτοι εἰ ἦν ἔμφασις 45
καὶ μὴ ἐν αὐτῷ τῷ ὁρωμένῳ ἴδιον ὃν ὑπῆρχε τὸ ὁρώμενον, οὐκ ἔδει τοῦτο
15 γίνεσθαι. προστίθῃσι δὲ τι τοῖς προειρημένοις καὶ ἄλλο, ἀναιρετικὸν ὃν τῆς
προειρημένης δόξης, τὸ νύκτωρ ἐν ὕδατι καὶ τισι τοιοῦτοις ἐνόπτροις τὸ
γάλα ἐμφαινέσθαι· ἄτοπον δὲ εἶναι τὸ λέγειν καὶ τότε τὴν ὄψιν ἀνακλᾶσθαι
ἀπὸ τοῦ ὕδατος ἐπὶ τὸν ἥλιον. εἰ γὰρ τοῦτο ἐγένετο, οὐκ ἔδει τὸν κύκλον
τὸν τοῦ γάλακτος εἶναι τὸν ἐμφαινόμενον, τὸν τὴν ἀρχὴν μὴδὲ ὁρώμενον,
20 ἢ ἀπὸ μὲν τοῦ ὕδατος λέγειν ἐπὶ τὸ γάλα γίνεσθαι τὴν ἀνάκλασιν, ἀπὸ δὲ 50
τούτου πάλιν ἐπὶ τὸν ἥλιον· λίαν γὰρ ἄτοπος ἡ διπλῇ ἀνάκλασις διὰ τὸ
διάστημα. ὅτι μὲν οὖν οὕτε ὁδὸς τῶν πλανήτων οὐδενός.
ἱστορήσας τὰς προκαταβεβλημένας δόξας καὶ δείξας πάσας ψευδεῖς τε καὶ
ἀδυνάτους ὑπομινύσκει τῶν εἰρημένων τε καὶ δεδειγμένων.

25 p. 345^b31 'Ημεῖς δὲ λέγομεν ἀναλαβόντες τὴν ὑποκειμένην
ἀρχὴν ἡμῖν. |

Τὴν αὐτοῦ δόξαν τίθησι διὰ τούτων, προσχρῆται δὲ τοῖς προειρημένοις. 82^a
ἔκειτο δὲ αὐτῷ τό τε ἔσχατον τοῦ ἀέρος καὶ ἐπιπολάζον αὐτῷ εἶναι δυνάμει
πῦρ, τουτέστι θερμὴ καὶ ξηρὰ ἀναθυμιάσις καὶ ἐπιτήδειος πρὸς ἔξαψιν.
30 κινουμένου δὴ τοῦ ἀέρος καὶ διακρινομένου ὑπὸ τῆς τῶν οὐρανίων περιφορᾶς
ἢ προειρημένη ἀναθυμιάσις ἀποκρίνεται ἀπ' αὐτοῦ καὶ μετεωρίζεται. ἢ
δὴ πυκνοτέρα τε καὶ παχυτέρα ἀναθυμιάσις τοιαύτη ἐστὶν ὡς ἀπ' αὐτῆς

3. 4 τὰ δ' ἐν τῷ τοῦ γάλακτος κύκλῳ φερόμενα ἄστρα κινεῖται ex Arist. A 3 δὲ] γε a
5 ὃν ὡς scripsi: ὃν ὡς I: ἐν ᾧ τὸ AWa 6 κινεῖται δὲ—λέγουσιν om. I 7 ἀνα-
θυμιάσεως A 8 τὸ om. AW περὶ ὃν] περιὸν I 9 ἐπιτέλλοντα A:
ἐπιτέλλειν a 11 καὶ post ἂν om. AWa 14 μὴ ἐν] μὴδὲν AWa ὃν
om. I τὸ ὁρώμενον ex τῷ ὁρωμένῳ corr. I 15 ὃν om. I 18. 19 τὸν
τοῦ γάλακτος κύκλον a 21 ἄτοπον A 21. 22 διὰ τὸ διάστημα in marg. add. I
22 ὅτι—οὐδενός om. a οὕτε] οὐδὲ W 23 post ἱστορήσας add. δὲ a
25 λέγομεν I Arist. E: λέγομεν AWa Arist. vulg. 27 αὐτοῦ W τίθησι]
προστίθῃσι AWa 28 δὲ] γὰρ a αὐτῷ] αὐτὴν a 30 δὴ] δὲ AWa
32 δὴ om. AWa τε] δὲ a

www.libtool.com.cn

γίνεσθαι τοὺς κομητάς κατὰ τὸν ἀποδεδομένον τρόπον. ἐπεὶ δὲ τῶν 50
κομητῶν οἱ μὲν τινες καθ' αὐτοὺς συνίστανται, ὥς προεῖρηται, οἱ δὲ ὑπό
τι ἄστρον ἢ τῶν ἀπλανῶν ἢ τῶν πλανωμένων, ᾧ κινουμένῳ καὶ συμπερι-
φέρονται, ὥς δοκεῖν τοῦ ἄστρου τὴν κόμην εἶναι, ἐπὶ τοσοῦτον διαμένοντες,
5 ἐφ' ὅσον κάτωθεν τις αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ ἀέρος χορηγία γίνεται ἀναφερομένης
κατ' αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ εὐκράτου τε πρὸς ἑξαψιν καὶ εὐκαίρου ἀναθυμιάσεως,
θεῖ, φησί, καὶ ἐπὶ τοῦ γάλακτος τοιοῦτον τὸ γινόμενον ἐπινοῆσαι, ὅποιον
ἐπὶ τῶν κομητῶν, τῶν ὑπὸ | τῶν ἀστρων συνισταμένων. ὥς γὰρ τῇ 83⁺
ἡλίῳ πολλάκις ἢ ὑπ' αὐτὸν γινομένη σύστασις, ἀφ' ἧς ἡ ἄλως κατὰ τὴν
10 πρὸς τὸν ἥλιον ἀνάκλασιν γίνεται, κινουμένῳ συμπεριφέρεται ἐπὶ πολὺ,
ἀλλὰ καὶ τῇ σελήνῃ, οὕτως οἱ τε κομῆται τοῖς ἄστροις, ὅφ' αὖ συνίστανται,
ταύτῃ διαφέροντες τῆς ἄλως, ὅτι ἐκείνη μὲν ἐξ ἀνακλάσεως φωτίζεται, οἱ
δὲ κομῆται ἐν αὐτοῖς τὸ φῶς ἔχουσιν, ὥς προεῖρηκεν, ἐπεὶ ἅμφω γε ἀνα-
θυμιάσεις πυκναὶ τε καὶ ξηραί· ἀλλὰ καὶ τὸ γάλα ὁμοία τις ἀναθυμιάσις 5
15 τῇ κόμῃ. δ γὰρ ἐπ' ἐκείνων ἢ περὶ ἐν ἄστρον ἀναθυμιάσις τοιαύτη
γενομένη κομήτην ποιεῖ, τοῦτο περὶ τοὺς ἀστέρας ἅμα γενομένου τοὺς
καθ' ὃ τὸ γάλα φαίνεται τὸν καλούμενον ποιεῖ γαλαξίαν κύκλον. δ γὰρ περὶ
ἓνα ἀστέρα γίνεται, τοῦτο καὶ περὶ ὅλον τὸν οὐρανὸν ὑποληπτέον γίνεσθαι,
τουτέστι τὸ κυκλοφορικὸν σῶμα· τοῦτο γὰρ ἐδήλωσεν εἰπὼν καὶ τὴν ἄνω
20 φορὰν ἄπασαν. ἐπεὶ γὰρ οὐρανὸς καὶ ὁ σύμπας κόσμος καλεῖται, καλεῖται
δὲ καὶ τὸ θεῖον σῶμα πᾶν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπλανὴς σφαῖρα, ἐπὶ τίνος ἐχρήσατο 10
τῇ τοῦ οὐρανοῦ ὀνόματι, ἐδήλωσε τῇ προσθήκῃ· ἐπὶ γὰρ τῆς ἀπλανοῦς. εἰπὼν
δὲ δ καθ' ἓνα τῶν ἀστέρων συμβαίνει, ὥς παρὰ τὴν ἐκείνου κίνησιν τὴν
ὑπ' αὐτὸν ἀναθυμίασιν, εἰ εὐκρατος εἴη καὶ πυκνὴ πρὸς ἑξαψιν, ἐξάπτεσθαι,
25 τοῦτο δὲ εὐλογον καὶ ἐπὶ παντὸς τοῦ οὐρανοῦ γίνεσθαι, τουτέστι τῆς
ἀπλανοῦς σφαίρας καὶ πάσης τῆς περιφορᾶς, ὅτι εὐλογον τὸ εἰρημένον
παρέστησεν. εἰ γὰρ ἡ ἐνὸς ἄστρου κίνησις ποιεῖ τι τοιοῦτον, εὐλογον 15
καὶ τὴν τῶν πάντων τοῦτο δύνασθαι ποιεῖν, ὥς ἐκριπίζειν τε καὶ ἐξάπτειν
τὴν ὑπ' αὐτοὺς ἀναθυμίασιν καὶ συνεφέλκεσθαι. εὐλογώτερον δὲ μᾶλλον
30 τὸ τοιοῦτον γίνεσθαι καθ' ὃ μέρος τοῦ οὐρανοῦ πλεῖστοι καὶ πυκνότατοι
καὶ μέγιστοι ἀστέρες εἰσὶ. δεῖξας δ' ὅτι καθ' ὅλον τὸν οὐρανὸν εὐλογον
τὸ προειρημένον γίνεσθαι, ἐξῆς τὴν αἰτίαν ἀποδίδωσι τοῦ κατὰ μὲν τι

1 ἀποδεδομένον] εἰρημένον AWa	2 οἱ μὲν om. I	ὥς προεῖρηται om. I
post οἱ δὲ add. καὶ AWa	3 ἢ prius om. AWa	ψ om. I
4 δια- μένοντος AI	5 κάτωθεν τῆς αὐτῆς I	6 εὐκράτου τε] εὐκρατούται I
7 θεῖ] διὰ AW	καὶ ὁm. AWa	8 ὑπό τε τῶν I
11 οἱ τε] ἢ τε a	ὑφ' αὖ om. AWa	ὑφίστανται AWa
14 ἀναθυμιάσεις a	16 γινομένη A	γινόμενον AWa
δ γὰρ — γίνεσθαι (18)] ἀέρα τε καὶ διακρίνει διὰ τὸ τοῦ κύκλου μέγεθος A		17 τὸ om. I
οὐρανὸς coll. I	καλεῖται semel AWa	21 ἐπὶ τίνος I
καὶ W: fort. ὅτι δ	ἀστρων IW	25 τοῦτο δὲ] ταύτην AWa: fort. τοῦτο δὲ
26 post ὅτι add. δὲ AW	27 τι om. AW	28 ἐκρίπτειν I
αὐτῆς I	εὐλογώτερον — εἰσὶ (31) om. A	30 πυκνότεροι AWa
ἧς W	ἀποδίδωσι] προστίθῃσι AWa	32 ἐξ
	32 τι μὲν coll. a	

αὐτοῦ τὸ τοιοῦτον παῖθος δρᾶσθαι καὶ μένειν, κατὰ δέ τι μῆ. κατὰ μὲν δὴ
τὸν ζφδιακὸν φησι μὴ μένειν τὴν τοιαύτην ἀναθυμίασιν τε καὶ σύστασιν, καίτοι 20
ὄντα ἐν τῇ ἀπλανεῖ· οὐχ ὅτι μὴ γίνεταί, ἀλλ' ὅτι κατὰ τοῦτον δ τε ἥλιος
καὶ οἱ ἄλλοι πλάνητες κινούμενοι διακρίνουσι καὶ λεπτόνουνσι τὴν τοιαύτην
5 σύστασιν. διὰ τοῦτο γάρ, ὡς προεῖρηται, καὶ οἱ πολλοὶ τῶν κομητῶν ἐκτὸς
τῶν τροπικῶν συνίστανται, ὅτι, φησί, μηκέτι κατὰ τοῦτον οἱ πλάνητες
φέρονται· οὐ γὰρ ἐκβαίνουσι τὸν ζφδιακόν, δς τῶν τροπικῶν ἐφάπτεται
μόνον. ὅτι δὲ εὐλόγως ὅφ' ὃν οἱ πλάνητες κινούνται, ὑπὸ τοῦτον οὐ γίνεται
τὸ γάλα, σημεῖον παρέθετο τὸ μηδὲ ὑπὸ τὸν ἥλιόν ποτε μηδὲ ὑπὸ τὴν
10 σελήνην κόμην συνίστασθαι, τῷ θᾶττον διακρίνεσθαι ὑπὸ τούτων τὰς τοι-
αύτας ἀναθυμιάσεις ὡς πᾶν θερμῶν, ὡς κωλύεσθαι τὴν σύστασιν αὐτῶν. 25
εἰ δὲ ὑπὸ τούτους μὴ γίνεται τοιαύτη σύστασις, οὐδ' ἂν κατὰ τὸν κύκλον
τοῦτον γίνετο, καθ' ὃν οὗτοι περιφέρονται, οὐχ εἰς ἄλλα πάντες. ὁ δὲ
κύκλος οὗτος, καθ' ὃν φαίνεται τὸ γάλα, μέγιστός ἐστι, καθὼς καὶ ὁ
15 ζφδιακός· ἐτι δὲ καὶ τῇ θέσει τοὺς τροπικοὺς ὑπερβάλλει· ἔστι μὲν γὰρ
λοξὸς καὶ αὐτός, καὶ οὐ διὰ τῶν πόλων, ὑπερβάλλει μέντοι τοὺς τροπικοὺς
καὶ ἄλλων τινῶν κύκλων ἐφάπτεται οὐ πόρρω τῶν πόλων ὄντων καὶ κείται 30
τοῦ ζφδιακοῦ ἐκ πλαγίων, ὡς μὴ κατ' αὐτὸν κινεῖσθαι τοὺς πλάνητας· ἐτι
τε πλείους ἀστέρας ἔχει· πλήρης γὰρ ὁ τόπος φαίνεται ὧν μεγίστων τε
20 καὶ λαμπροτάτων ἀστρῶν, καὶ ἔτι τῶν σποράδων καλουμένων. εἴη δ'
ἂν ἄστρα μὲν λέγων, ἃ δοκεῖ ἀναπληροῦν τι μέρος τῶν κατηστερίσθαι δο-
κούντων, οἷον τῆς ἄρκτου ἢ τοῦ Ὠρίωνος ἢ τῆς παρθένου ἢ τοῦ στεφάνου
ἢ τινος ἄλλου, ὧν καὶ Ἄρατος μνημονεύει, σποράδας δὲ τοὺς καθ'
αὐτοὺς ὄντας, περὶ ὧν καὶ Ἄρατος οὕτως μνημονεύει λέγων "ἄλλοι δὲ
25 σποράδην ὑποκείμενοι ὕδροχοῖ"· διὰ ταῦτα δὴ εὐλογόν ἐστιν αἰεὶ τε καὶ
συνεχῇ κατὰ τούτους τὴν τοιαύτην ἀναθυμίασιν ἀθροίζεσθαι. σημεῖον δέ· 35
καὶ γὰρ αὐτοῦ τοῦ κύκλου. σημεῖον ποιεῖται τοῦ διὰ τὸ πλῆθος τῶν
κατὰ τοῦτο ἀστρῶν συνισταμένην τὴν ἀναθυμίασιν καὶ ἀθροισμένην τε
καὶ ἐξαπτομένην ποιεῖν τὸν τοῦ γαλακτος κύκλον τὸ καὶ αὐτοῦ τοῦ
30 κύκλου τούτου πλεῖω τὴν σύστασιν καὶ πλεῖον τὸ φῶς εἶναι ἐν τῷ ἐτέρῳ
ἡμικυκλίῳ, καθ' ὃ καὶ διπλόην τινὰ ἔχων ὁ γαλαξίας ὁράται, ἐν ᾧ καὶ 40

1 δρᾶσθαι τε καὶ AWa τι δὲ coll. a 2 φασὶ A καίτοι—σύστασιν (5) om. a
5 supra πολλοὶ scr. λοιποὶ I¹ 6 φησί om. AWa τούτων A 8 μόνων AI
τούτων A¹ 9 τὸ ante γάλα om. a μηδὲ τὴν ὑπὸ τὴν W 10 τῷ
τὸ W τούτων] τῶν τοιούτων I 11 ὡς—θερμῶν om. I post αὐτῶν
add. εἶναι AWa 13 γένοιτο AWa οὐχ—πάντες om. I 14 μέγιστός τε
ἐστι Wa post ἐστι add. τουτέστιν ὑπὸ τοὺς ἀπλανεῖς ἀστέρας καὶ ὑπὸ τινὰ κύκλον
τῶν μεγίστων συνιστάμενον καὶ οὕτως ἔχοντα AWa καθὼς καὶ] ὥσπερ καὶ A: καὶ
W: ὡς a 16 post πόλων add. ὧν Wa 18 ἐτι] ὅτι AW 19 τε] δὲ AWa
21 μέρος om. AWa κατηστερίσθαι I post κατηστερίσθαι add. τι A¹ Wa:
eras. A³ 23. 24 μνημονεύει—Ἄρατος om. I 24 μνημονεύει λέγων] λέγει I
ἄλλοι δὲ κτλ.] Phaeon. 388 25 ὕδροχοῖ] scripsi: ὕδροχοῖ A (qui porro scr. ἰδ(α):
ὕδροχοιο IWa ταῦτα om. AIW ἐστιν om. AWa 26 συνεχῶς a
27 καὶ γὰρ—σημεῖον om. Aa 31 καὶ post ᾧ om. I

www.libtool.com.cn

πλείω καὶ πυκνότερα τὰ ἄστρα ὁρᾶται ὄντα. ἐν γὰρ τούτῳ πλείω ὁρᾶται
 ὄντα ἄστρα ἢ ἐν τῷ ἐτέρῳ ἡμικυκλίῳ, ὥς διὰ τὰ ἄστρα καὶ τὴν τούτων
 φορὰν τοῦ τὸν γαλαξίαν ποιοῦντος φέγγους γινομένου. εἰ γὰρ γίνεται τε
 ἐν τῷ κύκλῳ τούτῳ, ἐν ᾧ πλείστα ὁρᾶται ἄστρα, καὶ αὐτοῦ τούτου πάλιν
 5 πλείον γίνεται ἐν ᾧ πλείους τε καὶ μείζους οἱ ἀστέρες, εὐλογον τὰ ἄστρα
 καὶ τὴν τούτων κίνησιν τοῦ πάθους τοῦ κατὰ τὸν γαλαξίαν καὶ τῆς τοι-
 αύτης συστάσεως αἷτια εἶναι. ἐξῆς δὲ καὶ διὰ καταγραφῆς πειρᾶται 45
 δεικνύναι τὸν τε κύκλον τὸν ὑφ' ὃν ὁ γαλαξίας συνίσταται καὶ τὰ ἐν
 αὐτῷ ἄστρα, σύμφωνα δεικνύς τοῖς φαινομένοις τὰ εἰρημένα. ἐπεὶ δὲ οἱ
 10 μὲν ἄλλοι ἀστέρες οἱ τῶν δοκούντων κατῆστερίσθαι, τάξιν τινὰ οἰκείαν καὶ
 χώραν ἔχουσιν, ὥς δύνασθαι τὴν θέσιν αὐτῶν καὶ διὰ καταγραφῆς
 δεικνυσθαι, οἱ δὲ καλούμενοι σποράδες οὐκ εἰσιν ἐν ὠρισμένῃ τάξει, διὰ
 μὲν τῆς καταγραφῆς οὐ δέκνυνται τούτους ὄντας ἐν τῷ κύκλῳ καθ' ὃν τὸ
 γάλα, γινώριμον δὲ φησὶν αὐτῶν εἶναι τὸ ἐν τῷ κύκλῳ τούτῳ πλῆθος ἀνα- 50
 15 βλέπουσιν εἰς τὸν οὐρανόν. ἐν γὰρ μόνῳ τούτῳ τῷ κύκλῳ τῶν ἐν τῇ
 ἀπλανεῖ τὰ μεταξὺ τῶν ἄλλων ἄστρον πλήρη τοιούτων ἀστέρων ἐστίν· ἐν
 δὲ τοῖς ἄλλοις κύκλοις φανερά ἐστι διαλείμματα ὄντα κενὰ ἄστρον. εἰπὼν
 δὲ ταῦτα περὶ τοῦ γάλακτος ἐπιφέρει ὅτι εἰ ἡ περὶ τῆς τῶν κομητῶν
 συστάσεως δόξα εἰρημένη καὶ ἡ ἀποδεδομένη αἰτία μετρίως εἰρησθαι δοκεῖ,
 20 τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπολαμβάνειν | δεῖ καὶ τὸ γάλα συνίστασθαι. ὁ γὰρ ἐπ' 83
 ἐκείνων περὶ ἓνα ἀστέρα γίνεται, τοῦτο ἐπὶ τοῦ γάλακτος περὶ ἓνα κύκλον
 ὅλον ἡγητέον γίνεσθαι. ἀποδίδωσι δὲ καὶ ὀριστικόν τινα λόγον τοῦ γάλακτος·
 εἶναι γὰρ φησὶ τὸ γάλα τὴν τοῦ μεγίστου κύκλου κόμην διὰ τὴν ἔκκρισιν,
 τουτέστι τὴν γινομένην διὰ τὴν ἔκκρισιν. διὰ τὸ γάλα δὲ καὶ τὴν αὐτόθι
 25 ἀποκρινομένην τε καὶ ἀθροισμένην συνεχῶς ἀναθυμιάσιν οὐδὲ πολλούς
 φησὶ κομήτας συνίστασθαι, διὰ τὸ καθ' ἑκάστην περίοδον τὴν τοιαύτην ἀνα- 5
 θυμιάσιν εἰς τοῦτον ἀποκρίνεσθαι τὸν τόπον. περὶ μὲν οὖν τῶν γινο-
 μένων· ὑπομιμνήσκει περὶ ὧν εἴρηκεν. εἰπὼν δὲ τῷ περὶ τὴν γῆν
 κόσμῳ, ὅσπερ ἐστὶν ὁ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ, προσέειπε τὸ τῷ συν-
 30 εχεῖ ταῖς φοραῖς. οὐ γὰρ περὶ πάντων εἴρηκε τῶν γινομένων ἐν τῷ
 περὶ τὴν γῆν κόσμῳ, ἀλλὰ περὶ μόνων τῶν ἐν τῷ μέρει αὐτοῦ, ὃ ἐστὶ
 μετὰ τὰς τῶν οὐρανίων φορὰς ἀπτόμενον αὐτῶν· τὸ γὰρ ἀπτόμενον συν-
 εχὲς εἶπεν. ἦν δὲ τοῦτο ἡ ἐγρὰ καὶ θερμὴ ἀναθυμίασις. 10

2 ὄντα ἄστρα] τὰ ἄστρα ὄντα a	3 φέγγου a	τε om. I	5 πλείω AI
οἱ om. AWa	7 αἰτίαν I	9 σύμφωνα om. a	10 κατῆ- στερεῖσθαι I
κύκλων AWa	10. 11 καὶ χώραν οἰκείαν coll. a	13 τούτοις a	15 τῶν
17 ὄντα καὶ κενὰ I	ἐν τῷ IW	16 ἄστρον om. I	ἀστέρων εἰσὶν Aa
καὶ εἰ ἡ AWa	τῶν ἄστρον a	18 ἡ om. a	19 εἰρημένους a
κύκλον coll. AWa	21 τοῦ om. AWa	ἓνα ante κύκλον om. AWa	21. 22 ὅλον
27. 28 περὶ — γινομένων] εἶτα a	23 ante τοῦ ras. III litt. A	26 καθ'] καὶ A	
31 τὴν om. I	28. 29 τὸν et κόσμον I	30 ταῖς ἀνω φοραῖς a	
	32 αὐτῶν scripsi: αὐτοῦ libri	33 ἡ om. AWa	

p. 346^b16 Περὶ δὲ τοῦ τῇ θέσει μὲν δευτέρου τόπου μετὰ τοῦτον.

Τίς ἐστι δεύτερος μὲν μετὰ τὸν συνεχῇ ταῖς φοραῖς, πρῶτος δὲ περὶ τὴν γῆν τόπος, αὐτὸς ἐξηγήσατο διὰ τοῦ οὗτος γὰρ κοινὸς ὕδατός τε τόπος καὶ αἶρος. περὶ δὲ τὴν ἄνω γένεσιν αὐτοῦ 5 εἶπεν, ὅτι πρῶτον λέγει περὶ τῶν γινομένων ἐν τούτοις ἄνω· ἐρεῖ γὰρ καὶ ὅσα περὶ αἶρα τε καὶ ὕδωρ κάτω γίνεται καὶ ὑπὸ γῆν. καθόλου δὲ φησι δεῖν καὶ ἐπὶ τούτων καὶ τῶν ἐν τούτοις γινομένων πάντων τὰς αἰτίας πρῶτον 35 λαβεῖν, τὴν τε ὕλικήν καὶ τὴν ποιητικήν τε καὶ κινήτικήν. κινήτικόν μὲν οὖν καὶ ποιητικὸν πάντων τῶν τοιούτων φησὶν εἶναι τὸν κύκλον, λέγων τὸν ζῳδιακόν· 10 ἐν γὰρ τούτῳ καὶ κατὰ τοῦτον ὁ ἥλιος φερόμενος φανερώς τὰ μὲν διακρίνει τῶν ὑποκειμένων σωμάτων λεπτύνων τὰ τε ὕδατα τὰ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ αὐτὴν τὴν γῆν καὶ τὰς ἀναθυμιάσεις ποιῶν πλησίον γινόμενος αὐτῶν, τὰ δὲ συγκρίνει πάλιν ἀφιστάμενος πόρρω· τότε γὰρ συγκρίνεται ἡ ὕγρα 40 ἀναθυμίασις εἰς νέφη τε καὶ ὕδατα. τῇ γὰρ προσόδῳ τε καὶ ἀφόδῳ τῶν ἐν- 15 ἀντίων παθῶν αἴτιος γίνεται, καὶ ποτὲ μὲν γενέσεως, ποτὲ δὲ φθορᾶς. εἰπὼν δὲ τὸν ἥλιον ποιητικὸν τῶν παθῶν τε καὶ τῶν γινομένων ἐν τε τῇ τοῦ ὕδατος καὶ τῇ τοῦ αἵρος τόπῳ γίνεσθαι, περὶ ὧν εἰπεῖν προτίθεται, ἐξῆς λέγει, πῶς οὗτος αἴτιος, καὶ ἅμα τίς ἐστιν ἡ ὡς ὕλη τούτων αἰτία μνημονεύει. μενούσης γὰρ ἐν μέσῳ τῆς γῆς τὸ περὶ αὐτὴν ὕγρὸν ὑπὸ τε τῆς ἀπὸ τοῦ ἡλίου 20 θερμότητος καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλης τῆς ἄνωθεν γινομένης λεπυνόμενον καὶ 45 ἀτμιδούμενον φέρεται ἄνω. ὅταν δὲ ἡ θερμότης ἡ ἐκχεραμένη τῇ ἀναθυμιάσει ταύτῃ ἀπολείπη αὐτὴν ἢ τῇ ἐκκριθῆναι καὶ εἰς τὸ ἄνω ἀνενεχθῆναι (αὕτη γὰρ ἡ κατὰ φύσιν φορὰ τῆς τοιαύτης φύσεως) ἢ καὶ σβεσθεῖσα τῇ μετεωρισθεῖσα ἀπὸ τῆς γῆς ἐν ψυχρότεροις γενέσθαι τόποις 25 (ψυχρότερος γὰρ ὁ τόπος, ὡς εἴρηκε τε ἤδη καὶ ἐρεῖ, ὅπου παύονται αἱ 50 ἀνακλάσεις αἱ ἀπὸ τῆς γῆς τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου γινόμεναι), συνίσταται πάλιν ἡ ἀτμὶς εἰς ὕδωρ καὶ μεταβαλοῦσα εἰς τοῦτο πάλιν φέρεται κάτω· αὕτη γὰρ τῇ ὕδατι ἡ κατὰ φύσιν φορὰ. ἔστι δὲ ἡ μὲν ἐξ ὕδατος μεταβολὴ καὶ ἡ ἐκ τούτου γινομένη ἀναθυμίασις ἀτμὶς, ἡ δὲ ἐξ αἵρος γινομένη 30 σύγκρισις καὶ μεταβολὴ εἰς ὕδωρ νέφος. | τὴν δὲ ὁμίχλην φησὶν εἶναι τῆς 84^r

6 post γῆν add. ἐκ γὰρ τῆς τῶν ὑπὸ γῆν γενέσεως πηγαί τε καὶ σεισμοί AWa τί φησι AW 8 βαλεῖν A¹ τε ante καὶ om. AWa 9 κύκλον in lac. om. A¹
14 τε post νέφη om. AWa 15 παθῶν] παρών A καὶ om. I 16 τε post παθῶν om. A 17 τῇ om. I γίνεσθαι] κινεῖσθαι W: κινή (IV litt. erasae) A: om. a εἰπεῖν] εἶπεν I λέγει] λέγειν A¹Wa: λέγειν τε I
18 καὶ—ἐστίν] ἐστι καὶ τίς AWa ὡς ὕλη] ὕλική a 20 post ἀπὸ τῆς litura XII fere litt. W 22 ἀπολείπη scripsi: ἀπολείπει libri τῇ] τὸ I: τὴν a ἐκκριθῆναι ex corr. I 23 post φύσεως add. τῆς θερμῆς καὶ ξηρᾶς τῆς καπνώδους AWa 24 post ἐν add. τοῖς AWa 25 ψυχρότατος AWa ὁ om. AWa εἴρηκε—καὶ om. I 27 μεταβάλλουσα AWa 29 γενομένη AWa post ἀτμὶς add. μεταξὺ οὗσα τοῦ τε ὕδατος, ἐξ οὗ μετέβαλε, καὶ τοῦ γινομένου (γενομένου a) ἐξ αὐτῆς AWa γινομένη post αἵρος om. AW 30 post νέφος add. τοῦτο γὰρ πάλιν μεταξὺ αἵρος τε ἐξ οὗ, καὶ ὕδατος εἰς δ AWa

www.libtool.com.cn

εἰς ὕδωρ συγκρίσεως καὶ μεταβολῆς τῆς νεφέλης περίττωμα· τὸ γὰρ ὑπο-
 λαιφθὲν ὑπὸ τῆς νεφέλης ἐν τῇ εἰς ὕδωρ μεταβολῇ ὁμίχλη. γίνεται δὲ
 καὶ ἐν τῇ τῆς ἀτμίδος εἰς νέφος μεταβολῇ ὁμίχλη, τῆς ἀτμίδος μὴ
 ὁμοίως συγκριθείσης καὶ πηληθείσης. διὰ τοῦτο δὲ φησι τὴν ὁμίχλην
 5 σημεῖον μᾶλλον εἶναι εὐδίας ἢ ὕδατος, ὅτι ἔστι τὸ μὴ δυνήθην τοῦ νέφους
 οὕτως πηληθῆναι, ὥς εἰς ὕδωρ μεταβαλεῖν· ὥσπερ γὰρ νεφέλην ἄγονόν
 φησιν εἶναι τὴν ὁμίχλην. γόνιμος μὲν γὰρ ἡ εἰς ὕδωρ μεταβάλλουσα·
 τοῦτο γὰρ αὐτῇ κατὰ φύσιν· ἡ δὲ μὴ ἔχουσα τοῦτο ἄγονος τοῦ κατὰ
 φύσιν. εἰπὼν δὲ τῆς τοιαύτης ἀναθυμιάσεώς τε καὶ πάλιν συγκρίσεως
 10 αἴτιον εἶναι τὸν ἥλιον λέγει κύκλῳ τὸ τοιοῦτον γίνεσθαι κατὰ τὴν τοῦ
 ἡλίου τοῦ ποιοῦντος αὐτὸ μίμησιν. ὥς γὰρ ἐκεῖνος εἰς τὰ πλάγια μεταβάλλων
 κινεῖται κύκλῳ, οὕτως καὶ ἡ τοιαύτη ἀναθυμίασις ἄνω φερομένη, ἔπειτα 10
 συνισταμένη εἰς νέφος καὶ ἐκ νέφους εἰς ὕδωρ μεταβάλλουσά τε καὶ κάτω
 φερομένη κύκλῳ κινεῖται. εἰκάζει δὲ τὸν κύκλον τοῦτον τὸν ἄνω καὶ κάτω
 15 γινόμενον τῆς ἀναθυμιάσεως ποταμῷ ῥέοντι συνεχῶς ἄνω τε καὶ κάτω,
 κοινὸν ὄντα ἀέρος τε καὶ ὕδατος. ἀναθυμιάμενος μὲν γὰρ καὶ ἄνω
 φερόμενος ἀήρ ἐστίν, ὕδωρ δέ, ὅταν ἐκ τοῦτου μεταβαλὼν κάτω φέρεται.
 πλησίον μὲν οὖν ὄντος τοῦ ἡλίου εἰς τὸ ἄνω ἡ ῥύσις τοῦ ποταμοῦ, ἀφιστα-
 μένου δὲ εἰς τὸ κάτω πάλιν. καὶ τοῦτο ἐνδελεχὲς λέγει γίνεσθαι κατὰ γε 15
 20 τὴν τάξιν· οὐ γὰρ οὕτως ἐνδελεχές, ὥς καὶ μὴ διαλείπειν, ἀλλ' οὕτως
 ἐνδελεχές, ὥς πρῶτην μὲν τὴν εἰς τὸ ἄνω φορὰν γίνεσθαι τῆς ἀναθυμιά-
 σεως αἰρομένης, μετ' ἐκείνην δὲ τὴν τοῦ ὕδατος εἰς τὸ κάτω· ὕλη γὰρ τοῦ
 ὕδατος ἡ ἀναθυμίασις γίνεται, ὥσπερ καὶ τὸ ὕδωρ πάλιν τῇ ἀναθυμιάσει.
 πιθανῶς δὲ καὶ τὴν τῶν ἀρχαίων δόξαν, ἣν εἶχον περὶ τοῦ Ὁκεανοῦ ὥς
 25 κύκλῳ τὴν γῆν περιρρέοντος ἀπέεικασε τῇ τοιαύτῃ ῥύσει τε καὶ μεταβολῇ.
 λέγει δὲ καὶ οἰκείως τὰ ὀνόματα κεῖσθαι τῷ τε πάθει τοῦ καταφερομένου 20
 ὕδατος ἐκ τῆς τοῦ νέφους μεταβολῆς καὶ ταῖς διαφοραῖς αὐτοῦ· εἰ μὲν γὰρ
 κατὰ μικρὰ φέροιτο, ψεκὰς καλεῖται, ὅταν δὲ κατὰ μείζω καὶ ἀδρότερα,
 30 ὑετός.
 Αἰ μὲν οὖν τοιαῦται ἀναθυμιάσεις τε καὶ μεταβολαὶ κατὰ τὰς ἐνι-
 αυσίους ὥρας καὶ τὰς τοῦ ἡλίου τοιαύτας μεταβολὰς γίνεσθαι φιλοῦσι 45
 κατὰ τὰς κινήσεις αὐτοῦ, καθ' ἃς καὶ αἱ ὥραι τοῦ ἔτους διαιροῦνται.
 γίνεται δὲ τις καὶ καθημερινὴ εἰς ἀτμὸν ἐκ τῆς περὶ τὴν γῆν ὑγρότητος
 μεταβολῇ, καὶ αὕτη τὴν ἀρχὴν λαμβάνουσα ἀπὸ τῆς τοῦ ἡλίου καθημερι-
 35 νῆς ὑπὲρ γῆς τε καὶ ὑπὸ γῆν πορείας, ἐκ δὲ τῆς καθημερινῆς ἀτμίδος,

3 μεταβολῆς A¹ 4 ante καὶ add. τε AWa πληθείσης I 5 εἶναι μᾶλλον coll.
 AWa 7 et 13 μεταβαλοῦσα I 8 γάρ] ἐν I post τοῦ add. τὴν νεφέλην
 AIW: fort. τῇ νεφελῇ κατὰ φύσιν ὄντος 14 κινεῖται I γίνεται I τὸν post τοῦτον
 om. a 17 ὅταν ex ὅτι corr. I τούτων I 18 τὸν ἄνω A¹W
 19 ἐνδελεχῶς AWa λέγει γίνεσθαι om. AWa γε om. I 22. 23 γὰρ
 τῷ ὕδατι a 25 τοιαύτης A 26 κεῖσθαι—πάθει om. I 26. 27 τοῦ
 καταφερομένου ὕδατος ex τῷ καταφερομένῳ ὕδατι corr. I¹ 28 ἀδρότερα Wa: ἀδρό-
 τερα τὲ I 30. 31 ἐνιαυσίους A 35 ὑπὲρ γῆν AWa δῆ] δὲ Aa

ὅση ἂν μὴ δυνήθῃ μετεωρισθῆναι ἐπὶ πλεῖον δι' ἀσθένειαν τοῦ ἀνάγοντος
 αὐτὴν θερμοῦ, τῷ ἔλαττον τοῦτο εἶναι τῆς ἀναφερομένης ἀτμίδος, ἣν
 ὕδωρ εἶπε διὰ τὸ ὑγρὰν οὔσαν αὐτὴν εἰς ὕδωρ μεταβάλλειν ῥαδίως· ἡ πρὸς 50
 τὸ ἀναγόμενον ὕδωρ εἶπεν ἀντὶ τοῦ πρὸς τὸ ἀναγόμενον εἰς τὸν τόπον
 5 τοῦτον ἐν ᾧ αὐτῇ εἰς ὕδωρ μεταβολή. ὅταν δὲ αὐτὴ μὴ δυνήθεῖσα ἐπὶ
 πλεόν ἀνεχθῆναι διὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ ἀνάγοντος αὐτὴν θερμοῦ ἐγγὺς τῆς
 γῆς ψυχθεῖσα νύκτωρ κατενεχθῇ, δρόσος τε καὶ πάχνη καλεῖται, δια-
 φορὰ δ' αὐτῶν, ὅτι ἡ μὲν πάχνη γίνεται, ὅταν διὰ ψύχους ἡ ἀτμὶς αὕτη 84^ν
 παγῇ, πρὶν εἰς ὕδωρ μεταβαλεῖν· διὸ γίνεται ἡ πάχνη χειμῶνος καὶ ἐν
 10 τοῖς χειμεριωτέροις τόποις· δρόσος δὲ γίνεται, ὅταν τῷ μὴ πάνυ ψυχρὸν
 εἶναι τὸ περιέχον φθάσῃ ἡ ἀτμὶς πρὸ τῆς πῆξεως εἰς ὕδωρ μεταβαλοῦσα
 κατενεχθῇ. ὅταν γὰρ μήτε οὕτως θέρμη, ὥστε ξηρανθῇ τὴν ἀναθυ-
 μίαισιν, μήθ' οὕτως ψύχος, ὥς παγῆναι, ἢ διὰ τὴν ὥραν τοῦ ἔτους ἢ διὰ 5
 τὸν τόπον τὸν ἐν ᾧ γίνεται, τότε γίνεται δρόσος. εἰπὼν δὲ τὴν μὲν πά-
 15 χνην ἐν χειμῶνι καὶ ἐν τοῖς ψυχροτέροις γίνεσθαι τόποις, τὴν δὲ δρόσον
 ἐν εὐδαινοτέροις καιροῖς καὶ τόποις, ὅτι ἡ πάχνη ὑπὸ μεζονος ψύχους γί-
 νεται, ἔδειξε διὰ τοῦ τὸ θερμότητα πλείω ἔχον πλείονος πρὸς τὸ παγῆναι
 ψύχους δεῖσθαι. ἡ δὲ ἀτμὶς τοῦ ὕδατος θερμότερα, τῷ ἔτι ἔχειν ἐν αὐτῇ
 τὴν ἀνάγουσαν αὐτὴν θερμότητα. πρὸς δὲ τὸ ταύτην ἀδιακρίτον οὔσαν
 20 ἔτι παγῆναι πολλοῦ ψυχροῦ δεῖ. ἀμφοτέρω δέ φησι καὶ τὴν πάχνην καὶ τὴν 10
 δρόσον γίνεσθαι αἰθρίας τε καὶ νηνεμίας. αἰθρίας μὲν γὰρ μὴ οὐσῆς οὐκ
 ἂν ἡ ἀτμὶς ἀναφέροίτο· ξηρότητος γὰρ δεῖ πρὸς τὴν ἀναγωγὴν αὐτῆς καὶ
 λεπτότητος τῆς δι' οὗ ἀναφέρεται· ἀνέμου δὲ ὄντος οὐκ ἂν συνισταίτο,
 ἀλλὰ διασκίδναιτο ἂν καὶ διαφθείροίτο. σημεῖον δὲ ποιεῖται τοῦ τὴν τούτων
 25 σύστασιν, δρόσου καὶ πάχνης, μὴ γίνεσθαι πόρρω τῆς γῆς μηδὲ ἐπὶ πολὺ
 μετεωρισμένης τῆς ἀτμίδος τὸ ἐπὶ τοῖς ὅρεσι μηδέτερον αὐτῶν γίνεσθαι. 15
 αἰτίας δὲ ἀποδίδωσι τοῦ μὴ γίνεσθαι ταῦτα ἐπὶ τῶν ὁρῶν μίαν μὲν ὅτι
 ἡ ἀτμὶς ἀνάγεται ἐκ τῶν κοίλων καὶ ἐφύδρων τόπων, ὥς ἂν ἐνταῦθα
 πλείστη γινομένη, ἡ δὲ θερμότης ἡ ἀνάγουσα αὐτὴν, ἐλάττων οὔσα τῆς
 30 ἀναγομένης, ὥς φορτίον πλεῖον ἢ κατ' αὐτὴν φέρουσα ὀλίγον αὐτὴν
 μετεωρίσασα ἀφίησι πάλιν· ἄλλην δὲ ὅτι ὁ ἀήρ ὁ ἐν τοῖς ὑψηλοτέροις καὶ
 ὁ πλησίον τῶν ὁρῶν ῥεῖ καὶ κινεῖται συνεχῶς συνεφελκόμενος καὶ αὐτὸς
 τῇ τοῦ παντὸς περιφορᾷ, τῇ κινήσει δὲ διακρίνει τὰς ἐν τούτοις τοῖς τόποις 30
 γενομένας ἀναθυμιάσεις· ὁ γὰρ κοῖλος ἀήρ καὶ ὁ μεταξὺ τῶν ὁρῶν ἐστὶν ὁ μὴ

1 μὴ om. A	ἐπὶ] ἐπει I	post ἐπὶ add. quae v. 3—5 leguntur ἡ πρὸς τὸ ἀναγόμενον—εἰς ὕδωρ, sed rursus del. I ¹	πλεῖον] τέλειον I	τοῦ] αὐτοῦ A ¹
2 τῷ] τὸ AW: τοῦ I	4 ὕδωρ—ἀναγόμενον om. a	εἰς] πρὸς a	5 αὐτῇ	
scripsi: αὐτῇ AWa: αὐτῇ I	ante εἰς add. ἡ a	μεταβολή] μὴ μάλλον I		
δῆ] δὲ W	7 post νύκτωρ add. ψυχρότεροι γὰρ αἱ νύκτες AWa	8 ψύχος		
AWa	11 φθάνῃ AWa	μεταβάλλουσα A ¹	12 δτε a	13 ψύχος]
ψυχθῇ I	14 τὸν post τόπον om. a: τοῦ I	15 τοῖς et γίνεσθαι—εὐδαινοτέροις		
(16) om. I	17 τὸ post τοῦ ex corr. A ²	πλείονα AWa	πρὸς τὸ] ὥστε I	
19 τοιαύτην A ¹	21 μὴ om. AIW	22 ξηρότερος AW	23 τῆς δι' οὐ]	
δι' ἧς I	29 θερμότης ἢ] ἡ θερμότης I	34 γινομένας a: γεννωμένας AW		

συνεπισπώμενος ὑπὸ τῆς τοῦ παντὸς περιφορᾶς. λέγει δὲ καὶ γίνεσθαι
 τὴν δρόσον ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις χωρίοις νοτίου τοῦ καταστήματος ὄντος ἄλλ'
 οὐ βορείου, ἐν δὲ τῷ Πόντῳ μόνῃ βορείῳ ἄλλ' οὐ νοτίῳ. οὗ αἰτίαν
 ἀποδίδωσιν ὅτι γίνεται μὲν ἡ δρόσος εὐδίας, οὐ χειμῶνος, ἔστι δὲ ἐν
 5 μὲν τοῖς ἄλλοις τόποις ὁ νότος εὐδιεινός, ὁ δὲ βορέας χειμερινός· διὰ τὴν
 ψυχρότητα οὖν ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεως τῆς ἀνεχθείσης ἄνω ὑπὸ τῆς θερμότητος
 σβέννυσι τὴν θερμότητα, ἄλλως τε καὶ ὀλίγην οὖσαν· διὰ γὰρ ὀλιγότητα
 θᾶττον ἀπολείπουσα τὸ ἀναφερόμενον αἰτία γίνεται τῆς δρόσου· εὐψυχτότερον
 δὲ τὸ ὀλίγον· μὴ ἀναφερομένη δὲ οὐδὲ δρόσος γίνεται. ἐν δὲ τῷ Πόντῳ ὁ
 10 μὲν νότος εἰ καὶ θερμότερός ἐστι τοῦ βορέου, ἄλλ' οὐχ οὕτως γέ ἐστιν
 εὐδιεινός, ὥς ποιεῖν ἀναθυμιάσεις· ὁ δὲ βορέας διὰ τὴν ψυχρότητα ἀντι-
 περιστησι τὸ θερμὸν εἰς τὴν γῆν, ἐν ᾗ πλεῖον γινόμενον ἀτμίζει. ὅτι
 δὲ ἡ ἀντιπερίστασις τοῦ θερμοῦ ἡ ὑπὸ τοῦ βορρᾶ γινομένη διὰ ψυχρότητα
 15 κατὰ γῆς ἀτμίζει, σημεῖον παρέθετο τὸ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τόποις τοῖς
 παρὰ τὸν Πόντον τὰ φρέατα μᾶλλον ἀτμοὺς ἀφιέναι βορείων ὄντων ἢ
 νοτίων. εἰπὼν δὲ τοῦτο τοῦ γινομένης ἀτμίδος καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τόποις
 μᾶλλον βορείῳ ἢ νοτίῳ γίνεσθαι τὰς δρόσους νοτίῳ, μηκέτι δὲ καὶ
 τοῖς βορείῳ, ἣν ἔφθακεν εἰρηκέναι αἰτίαν ἀποδίδωσιν, ὅτι τοῖς μὲν βο-
 20 ρεῖοις, πρὶν συστήναι πλείονα τὴν ἀναχθησομένην ἀτμίδα, ὁ βορρᾶς ψύχει
 τὸ ἐν αὐτῇ θερμὸν διὰ ψυχρότητα, ἐν δὲ τοῖς νοτίῳ ἔαται ἀθροίζεσθαι ἡ
 ἀναθυμιάσις. ἐπιζητήσαι τις ἂν, διὰ τί οὐχὶ καὶ ἐν τῷ Πόντῳ ὁ βορρᾶς
 σβέννυσι τὸ ἐν τῇ ἀναθυμιάσει θερμὸν, καὶ ταῦτα ψυχρότερος ὢν ἐκεῖ. ἡ
 25 καὶ ἐκεῖ σβέννυται μὲν, ἢ ἐλάττων· ὅταν δὲ διὰ τὴν ἀντιπερίστασιν τοῦ πλεί-
 ονος θερμοῦ ἐκεῖ μᾶλλον γίνηται ἀθροωτέρα ἡ ἀναθυμιάσις, δύναται οὖν
 καὶ ἐπ' ὀλίγον μετεωρίζεσθαι, ἀντέχοντος τοῦ ἐν αὐτῇ θερμοῦ διὰ πλῆθος
 πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ βορρᾶ ψυχρότητα· διὸ καὶ ὀλιγάκις γίνεται. 40

p. 347^b11 Αὐτὸ δὲ τὸ ὕδωρ οὐ πήγνυται, καθάπερ ἐν τῷ περὶ τὰ
 νέφη τόπῳ.

Ἀπὸ τῶν περὶ τὰ νέφη τόπων τρία φησὶ σώματα συνιστάμενα διὰ 35
 30 ψῦξιν καταφέρεσθαι, ὕδωρ, χιόνα, χάλαζαν· γίνεσθαι δὲ περὶ τὴν γῆν πάχνην
 τε καὶ δρόσον, ὧν τὴν μὲν πάχνην ἀνάλογον εἶναι τῇ χιόνι καὶ διὰ τὴν αὐτὴν

1 συνεπισπώμενος ex corr. I ²	3 βορείου ἄλλ' οὐ νοτίου AWa	5 εὐδιεινός I:
εὐδιεινός AW	6 ἐκ om. AWa	7 post γὰρ add. τὴν a
οὐ AWa	post Πόντῳ add. φησὶν A	9 δὲ οὐδὲ] δὴ
11 εὐδιεινός ex corr. A ² I ² : εὐδιεινός W	10 εἰ καὶ om. AWa	γέ om a: τὲ I
ἀτμίδας a	12 τοῦ] τὸ AWa	15 ἀτμοὺς]
18 ἦν om. AW	πέφθακεν AWa	17 νοτίῳ post δρόσους om. AIW
21 ἐπιζητήσοι A1a	τις ἂν] δ' ἂν τις a	23 ἔλαττον AWa
scripsi: γίνεται A1a: γένηται W	οὖν om. AWa	24 γίνηται
καὶ ἐπ' ὀλίγον AWa	29 τόπον a	25 post ἀντέχοντος repetunt
(litt. va add. I ²)	post δὲ add. καὶ AWa	30 κάτω φέρεσθαι A ² : καὶ ἀναφέρεσθαι I

αἰτίαν γίνεσθαι, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν δρόσον τῷ ὕδατι· μόνον γὰρ τὴν δια- 5
 φορὰν εἶναι τούτοις τῷ μᾶλλον καὶ ἥττον καὶ πλήθει καὶ ὀλιγότητι. ὁ
 μὲν γὰρ ὑετὸς πολὺς· ἐκ πολλῆς γὰρ ἀτμίδος ψυχομένης γίνεται· ὁ τε γὰρ
 τόπος ἐξ οὗ τε ἀναφέρεται καὶ εἰς ὃν ἀθροίζεται, πολὺς καὶ ὁ χρόνος
 5 πολὺς, ἐν ᾧ τε ἀναφέρεται καὶ ἐν ᾧ ψύχεται· ὀλίγον δὲ καὶ ἐφήμερον ἡ
 δρόσος· καὶ γὰρ ἐξ ὀλίγου τόπου καὶ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ταχέως ἡ γένεσις
 αὐτῆς. ὁμοίως ἔχει καὶ ἡ πάχνη πρὸς τὴν χιόνα· ἡ μὲν γὰρ χιὼν πῆξις 10
 νέφους ἐστὶν ἤδη συνεστῶτος, ἡ δὲ πάχνη πῆξις ἀτμίδος, ἀμφοτέρωθεν δὲ
 διὰ ψύχους πηγνυται. διὸ φησιν αὐτὰ ἢ ὥρας ἢ χώρας σημεία ψυχρᾶς
 10 εἶναι· ἡ γὰρ χειμῶνος γίνεται ἢ εἰ καὶ μὴ χειμῶνος, ἀλλ' ἐν ψυχραῖς
 χώραις. ὅτι δὲ ψύχους ἐστὶ μείζονος σημεία, δῆλον· οὐ γὰρ ἂν ἐπηγνυτο
 οὔτε τὸ νέφος, ἔχον ἔτι ἐν αὐτῇ θερμότητα τὴν ὑπολειπομένην τῆς ἀνα-
 γούσης τὸν ἀτμὸν ἐκ γῆς, ἐξ οὗ τὸ νέφος, ἀλλ' οὐδὲ ἡ ἀτμίς· καὶ γὰρ
 ἐν αὐτῇ ἐνόντος τοῦ ἀνάγοντος αὐτὴν θερμοῦ ἡ πῆξις καὶ ἡ εἰς πάχνην
 15 μεταβολὴ γίνεται. τῇ δὲ χαλάζῃ οὐδὲν ἀνάλογον ἐν τῷ περὶ τὴν γῆν 15
 τόπῳ γίνεται· οὐ τὴν αἰτίαν φησὶν ἔσεσθαι φανεράν, πρῶτον γνωρίμου
 γενομένου τοῦ τε τί ἐστὶν ἢ χαλαζα καὶ πῶς γίνεται. δεῖ δέ, φησί, λα-
 βεῖν λέγοντας περὶ αὐτῆς τὰ τε ἀληθῶς αὐτῇ ὑπάρχοντα καὶ τὰ μὴ ἀπα-
 τῶντα μηδὲ ἀπορίαν ἔχοντα, καὶ τὰ ἀπάγειν δοκοῦντα διὰ τὸ δοκεῖν εἶναι
 20 παράλογα, τούτεστι τὰ τε ἀναμφισβητήτως ὑπάρχοντα αὐτῇ καὶ ὅσα δοκεῖ
 τούτοις ἔπεσθαι παράλογα· ἐξῆς δὲ λέγει περὶ αὐτῶν. 20

Ὡς μὲν οὖν ὁμολογούμενον λαμβάνει τὸ εἶναι αὐτὴν κρύσταλλον, ὁ δὲ 25
 ἐστὶ πεπηγὸς ὕδωρ διὰ ψυχρότητα, ὥς δὲ πρὸς τοῦτο ἀπορούμενον τὸ
 πηγνυσθαι μὲν τὸ ὕδωρ τοῦ χειμῶνος, τὴν δὲ χαλαζαν γίνεσθαι μάλιστα
 25 μὲν ἕαρος τε καὶ μετοπώρου, εἶτα καὶ τῆς ὑπώρας, χειμῶνος δὲ ὀλι-
 γάκις καὶ τότε, ὅταν ἥττον ψύχους ᾖ. ὅλως δὲ χαλαza μὲν ἐν τοῖς
 εὐδαινετοτέροις γίνονται τόποις, χιόνες δὲ ἐν τοῖς ψυχροτέροις. ἄτοπον δὲ
 καὶ τὸ πηγνυσθαι ὕδωρ ἐν τῷ ἄνω τόπῳ· οὐ γὰρ οἶόν τε παγῆναι, πρὶν
 γενέσθαι ὕδωρ, ὥς χαλαζαν ποιῆσαι, ἐπεὶ γε χιὼν πρὶν ὕδωρ γενέσθαι 30
 30 πηγνυται· πάλιν δὲ τὸ ὕδωρ οὐδένα χρόνον γενόμενον ἄνω μένει, ὥστε
 καὶ πηγνυσθαι. οὐδὲ γὰρ τοῦτο λέγειν οἶόν τε ὅτι ὥς αἱ ψεκάδες αἱ λεπτὰ
 ἄνω μὲν ὀχοῦνται διὰ λεπτότητα, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ ὕδατος πολλαί

1 τῇ δρόσω A¹ τῷ om. A 2 τὸ μᾶλλον I 3 post ἀτμίδος add. δμβρος
 AW: idem post ψυχομένης a 6 ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ om. AW post ἡμέρᾳ add.
 καὶ a 9 αὐτὰς A: αὐτὸν I 11 ὥραις I 12 αὐτῷ libri 14 αὐτῇ]
 ταύτῃ AWa 15 γίνεται om. I ἀνάλωτον A 17 τε om. AWa
 ἢ om. a δεῖν AWa 17. 18 λαβεῖν post αὐτῆς (18) exh. AWa 18 λέγοντος a
 τὰ ante μὴ om. AWa 18. 19 ἀπατῶντα] πλανῶντα AWa Arist. 19 ἀπάγειν]
 παῖσι AWa διὰ τὸ δοκεῖν om. AWa 19. 20 παράλογα εἶναι coll. AWa
 21 ἔπεσθαι τούτοις coll. AWa 22 οὖν om. a 25 post μὲν add. καὶ AWa
 ἕαρος ex corr. A τε om. AWa post μετοπώρου add. δὲ μάλιστα AWa
 26 ὅτε a ψύχος ἥττον coll. AWa ἡ scripsi: εἰη I: om. Wa ante ὅλως add.
 καὶ AWa δὲ om. AWa μὲν om. I 27 τόποις γίνονται coll. a 29 γῆ]
 καὶ ἡ AWa 30 πάλιν τε AW 31 ὅτι ὥς] ὅπως I

www.libtool.com.cn

κονιορτὸς καὶ ψῆγμα χρυσοῦ, οὕτως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀέρος αἱ ψεκάδες αἱ
λεπταί, συνελθοῦσαι δὲ εἰς ταῦτόν καὶ αὐξηθεῖσαι καταφέρονται, οὕτως
καὶ ἐπὶ τῆς | χαλάζης αἱ λεπταὶ αἱ ἄνω ὀχούμεναι διὰ λεπτότητα ψεκάδες 85^v
πηγνύμεναι χάλαζα γίνεται. τοῦτο γὰρ λέγειν οὐχ οἶόν τε· οὔτε γὰρ
5 οὕτως ἢ χάλαζα λεπτὴ οὔτε οἶόν τε παγεῖσαν τὴν λεπτὴν ψεκάδα ἔπειτα
ἐνοῦσθαι συνιοῦσαν καὶ οὕτως μείζονα γίνεσθαι τε καὶ καταφέρεσθαι. τὸ
μὲν γὰρ ὕδωρ οἶόν τε ἔνωσιν ἐν τῇ συνόδῳ λαμβάνειν, τὰ δ' ἤδη πεπη-
γότα ἀδύνατον. δεῖ οὖν ἄνω τοσοῦτον ὕδωρ μεμενηκέναι ἡθροισμένον, 5
ἵνα τοσοῦτον παγῇ. ὄντος δὲ ἐναργοῦς μὲν τοῦ τὴν χάλαζαν κρύσταλλον
10 εἶναι, τουτέστιν ὕδωρ πεπηγός, ἀτόπων δὲ ἐπομένων τούτῳ τῶν προειρη-
μένων, τοῦ τε μὴ ἐν τῷ ψύχει γίνεσθαι ἀλλ' ἐν εὐδία μᾶλλον, καὶ τοῦ
πῶς ὕδωρ οἶόν τε τοσοῦτον ἄνω μένειν, ὥστε καὶ πηγνυσθαι, οἱ μὲν τινές
φασιν, ὧν καὶ Ἀναξαγόρας ἐστὶ, τοῦ πάθους τούτου καὶ τῆς τοιαύτης καὶ
οὕτως γινομένης πῆξεως αἰτίαν εἶναι τὴν τοῦ νέφους ἄπωσιν εἰς τὸν ἄνω
15 τόπον καὶ τὸν ψυχρὸν ὑπὸ τῆς κάτω καὶ περιγείου θερμότητος. εἶναι γὰρ 10
τὸν μὲν περὶ τὴν γῆν αέρα θερμότερον διὰ τὰς ἀνακλάσεις τῶν ἀπὸ τοῦ
ἡλίου ἀκτίνων· διπλασιαζέσθαι γὰρ περὶ τὴν γῆν τὴν ἀπὸ τοῦ ἡλίου θερ-
μότητα τῷ μὴ μόνον αὐτὴν γίνεσθαι προσπιπτουσῶν τῇ γῇ τῶν ἀπὸ τοῦ
ἡλίου ἀκτίνων, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀπὸ τῆς γῆς ἀνακλωμένων εἰς τὸ ἄνω·
20 γίνεται γὰρ κατὰ τοῦτον τὸν τόπον διπλῶν τῶν ἀκτίνων πάροδος. γίνεται
δὲ ἢ τῶν ἀκτίνων ἀνάκλασις πρὸς ὁμοίας γωνίας, ὡς ἴσην γίνεσθαι τῇ
γωνίᾳ, ἣτις γίνεται μετὰ τῆς τε γῆς καὶ τῆς κατιούσης ἀκτίνος τὴν γινο- 15
μένην γωνίαν μετὰ τῆς τε γῆς καὶ τῆς ἀνακλωμένης ἀκτίνος. διὸ καὶ
οἷς ἂν κατὰ κορυφὴν ὁ ἥλιος ᾗ, τούτοις μέγιστον τὸ καῦμα, τῷ ἐπὶ τὸ
25 αὐτὸ τότε τὴν ἀνάκλασιν τῶν ἀκτίνων γίνεσθαι· οὕτως γὰρ καὶ αἱ ἐκατέ-
ρωθεν γωνίαι ἴσαι ἀλλήλαις αἱ πρὸς τῇ γῇ γίνονται τότε. ὁ μὲν οὖν
πρὸς τῇ γῇ ἄηρ τε καὶ τόπος θερμότερος διὰ τοῦτο· ψυχρότατος δ' ἐστὶ
καθ' ὃν λοιπὸν ἤδη παύονται αἱ ἀνακλάσεις μηκέτ' ἐξικνούμεναι· οὔτε γὰρ
οὗτος ὁ τόπος οὕτως ἐγγύς ἐστι τοῦ ἡλίου, ὡς διὰ τὴν ἐγγύτητα μᾶλλον 20
30 αὐτὸν θερμαίνεσθαι τοῦ πρὸς τῇ γῇ, οὔτε τὴν ἀπὸ τῆς ἀνακλάσεως τῶν
ἀκτίνων γινομένην ἔχει θερμότητα. δταν δὲ τὸ νέφος ὑπὸ τῆς περὶ τὴν
γῆν θερμότητος εἰς ἐκεῖνον τὸν ψυχρότερον αέρα τε καὶ τόπον ἀπωσθῇ,
μεταβάλλον εἰς ὕδωρ εὐθέως πηγνύται· καὶ αὕτη ἐστὶν αἰτία τοῦ ἐν ταῖς
ἀλυσίναῖς ὥραις τε καὶ τοῖς τοιούτοις τόποις γίνεσθαι χάλαζαν· τότε γὰρ
35 πλέον ὢν τὸ περὶ τὴν γῆν θερμὸν ἐπὶ πλέον ἀπωθεῖ ἀπὸ τῆς γῆς τὰ 25
νέφη. πρὸς ἣν δόξαν ἐνιστάμενος λέγει ὅτι μὴ γίνεται χάλαζα ἐν τοῖς

1 κονιορτὸν AIW post ἀέρος add. καὶ I 2 δὲ om. AW 3 αἱ post
λεπταὶ om. I 4 γίνονται a et fort. W λέγει a 7 ἀνόδω AW:
καθόδω a 9 μὲν om. Aa 11 τοῦ τε] τουτέστι AWa 12 ὥστε om. AWa
τινές om. AWa 13. 14 καὶ οὕτως om. AWa 19 εἰς] ἐπὶ a 20 τρόπον a
20. 21 διπλῶν—γίνεται δὲ om. I 21 αἱ et ἀνακλάσεις I 22 γίνεται] ἐστὶ I
τε τῆς coll. I 24 ᾗ] ἡγουν a 25 γίνεσθαι τῶν ἀκτίνων coll. AWa
31 δὲ] δὲ a 31. 32 τῇ γῇ AW 35 ὃν post γῆν coll. I ἀπωθεῖται AWa
35. 36 τὰ νέφη ante ἀπὸ coll. AWa 36 γίνεσθαι A

www.libtool.com.cn

σφόδρα ὑψηλοῖς· καίτοι εἰ ἦν αὕτη αἰτία τῆς χαλάζης, ἔδει, ὥσπερ ἡ χιὼν
 πλείων ἐν τοῖς ὑψηλοτέροις γίνεται, οὕτως δὲ καὶ τὴν χάλαζαν. ἔτι ἐλέγχει
 τὴν δόξαν ὡς ψευδῆ καὶ διὰ τὸ πολλάκις ὥφθαι νέφη φερόμενα σὺν ψόφῳ
 πολλῷ πλησίον τῆς γῆς, ὡς φοβερὸν εἶναι τοῖς ἀκούουσι καὶ προσδοκᾶν
 5 μείζον τι καὶ χαλεπώτερον ἔσεσθαι, καὶ γίνεσθαι μετὰ ταῦτα χάλαζαν.
 ἔστι δὲ καὶ ὅτε ἄνευ ψόφου ὀφθέντα πλησίον τῆς γῆς φερόμενα νέφη 80
 ἐποίησε χάλαζαν πολλὴν τε καὶ τὸ μέγεθος ἄπιστον καὶ τὸ σχῆμα οὐ
 στρογγύλην· οὐ μέγεθος αἰτίαν καὶ σχήματος ἀπέδωκεν ὅτι μὴ ἐπὶ πολὺ
 αὐτῆς ἡ φορὰ ἐγένετο ἐγγὺς παγείσης, ὅφ' ἥς φορᾶς περιθραύεται [τε]
 10 ταύτης πολὺ, καὶ μάλιστα τὰ ὑπερέχοντα· διὸ καὶ γίνεται σφαιροειδής· εἰ δὲ
 πλησίον γίνεται τῆς γῆς, οὐκ ἀληθὲς τὸ ὑπ' ἐκείνων λεγόμενον. εἰ
 γὰρ ἦν ὁ τόπος ἐκεῖνος αἴτιος τῆς πῆξεως, ἔδει τὴν μεγίστην ἐκεῖ συν-
 ἵστασθαι χάλαζαν· ὑπὸ γὰρ τοῦ μάλιστα αἰτίου τῆς πῆξεως εὐλογον τὰς 35
 μεγίστας γίνεσθαι χαλάζας. ὥστ' εἰ αἱ μέγιστα πλησίον τῆς γῆς, οὐχ ὁ
 15 πόρρω τῆς γῆς τόπος ὁ κατεψυγμένος, ὥς φησιν, αἴτιος τῇ γενέσει τῆς
 χαλάζης.

p. 348^a 36 °Οτι μὲν οὖν οὐ τῷ ἀπωθεῖσθαι εἰς τὸν ἄνω τόπον.

Εἰπὼν πρὸς τὴν δόξαν τὴν τοῦ Ἀναξαγόρου τὴν λέγουσαν γίνεσθαι
 τὴν χάλαζαν ἐν τῷ πορρωτέρῳ τῆς γῆς τόπῳ ὅντι ψυχρότερον, ἀπωθου-
 20 μένων τῶν νεφῶν εἰς ἐκεῖνον ὑπὸ τῆς περὶ τὴν γῆν θερμότητος, | κάκει 86^r
 μεταβαλλόντων τε εἰς ὕδωρ καὶ πηγνυμένου τοῦ γινομένου ὕδατος ὑπὸ τῆς
 ἐν τῷ τόπῳ ψυχρότητος, ἄρχεται τὴν οἰκίαν τιθέναι δόξαν, καὶ φησὶν αἰ-
 τίαν εἶναι τὴν ἀντιπερίστασιν τῆς γενέσεως τῆς χαλάζης. ἐπεὶ γὰρ ἀντι-
 περίσταται τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἀλλήλοις, ὡς τοῦ χειμῶνος εἰς τὰ
 25 βάθη τὸ θερμὸν ἀπωθεῖσθαι ὑπὸ τῆς τοῦ περιέχοντος ψυχρότητος, ἐν δὲ
 ταῖς ἀλέαις πάλιν τὸ ψυχρὸν εἰς τὸ βάθος ἀναχωρεῖν ἀντιμεθιστάμενον
 τῇ κατὰ τὸ περιέχον θερμότητι (διὸ ἐν μὲν ταῖς ἀλέαις ψυχρότερα τὰ
 κάτω τῆς γῆς· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὰ ἐν τοῖς φρέασιν ὕδατα τότε ψυχρό-
 30 ὕδατα τὰ πηγαῖα), ταύτην δὴ χρὴ τὴν ἀντιπερίστασιν ὑπολαμβάνειν γί-
 νεσθαι καὶ ἐν τῷ ἄνω τόπῳ καὶ ἐν τοῖς νέφεσιν, ὡς ἐν ταῖς ἀλεσινοτέραις
 ὥραις ἀντιπερυστάμενον τὸ ἐν αὐτῷ ψυχρὸν εἰς τὸ βάθος διὰ τὴν κύκλῳ θερ- 10

1 post ἦν add. ἂν I	3 τὸ] τοῦτο A ¹ : τοῦ Wa	νέφη ex corr. I ³	4 πολλὰ a
5 τι] τε AWa	6 post ὅτε add. καὶ AWa	8 οὐ] οὐ Aa	αἰτίαν post
σχήματος pronunt AWa	9 ἡ φορὰ αὐτῆς coll. AWa	τε deletevi	10 ταύτης
πολὺ] αὐτῆς τὰ πολλὰ AWa	δέ] δ' οὐ AWa	11 post γῆς add. καὶ AWa	
12 ἐκεῖνος post ἦν coll. AWa	14 μεγάλας I	15 ὁ om. AWa	
17 lemma om. AWa	18 γίνεσθαι om. I	21 μεταβαλλόντων I	22 τῷ om. A
24 ὥστε AWa	26 ἀλέαις ex corr. I ³	ἀναχωρεῖ AWa	29 ἡ τε—γῆ]
τὰ ἐν βάθει a	θερμότερα a	30 χρὴ om. I	31 τῷ—τόπῳ] τῷ τοῦ ἄνω
τόπου σώματι AWa	32 ὥραις] ἡμέραις AWa		

μότητα ταχεῖαν τὴν ἐν αὐτῇ μεταβολὴν τὴν γινομένην διὰ τὴν ψῦξιν ποιεῖ. διὸ ἐν ταῖς τοιαύταις ὥραις ἢ τε εἰς ὕδωρ μεταβολὴ ταχεῖα γίνεται· διὸ καὶ αἱ ψεκάδες ἀθρόαι γίνονται καὶ πολὺ μείζους καταφέρονται, ὥς οὐ κατ' ὀλίγον μεταβάλλουσαι καὶ γεννώμεναι ἐκ τοῦ νέφους, ἀλλ' 5 ἀθρόως. τοῦτο γὰρ αἷτιον τοῦ καὶ τοὺς ὑετοὺς γίνεσθαι τότε λαβροτέρους τε καὶ ἡπειγμένους μᾶλλον. ὥς γὰρ ἐν τοῖς φύχεσι τὸ θερμὸν τὸ ἔτι ὑπολείπμενον ἐν τοῖς νέφεσιν ὑπὸ τοῦ ἀνάγοντος τὴν τοιαύτην ἀναθυμία- 15 σιν, ὄντος πλείονος, εἰς τὸ βάθος ὑπὸ τῆς προσπιπτούσης ἔξωθεν ψυχρότητος ἀπωθούμενον τε καὶ ἀθροιζόμενον ἐν τῇ μετὰ βίᾳ ἐκκρίσει καὶ ἐκ- 10 πυροῦται πολλάκις, ὅταν ἢ τοσοῦτον, ὥς ἔρεϊ καὶ αὐτὸς προελθὼν, ἐπειδὴν λέγῃ περὶ ἀστραπῶν τε καὶ κεραυνῶν, οὕτως ἔμπαλιν, ὅταν θερμὸν ἢ τὸν περιέχον, τὸ ψυχρὸν τὸ ἐν τοῖς νέφεσι κατισχόμενον εἰς τὸ βάθος ἀπωθεῖται, καὶ ἀθροισθὲν τὰς εἰς τὸ ὕδωρ μεταβολὰς τῶν νεφῶν ἀθροω- 15 τέρας ποιεῖται καὶ τὰς πῆξεις τοῦ γεννηθέντος ὕδατος ἀπ' αὐτοῦ, ὅταν ἢ 20 τοσοῦτον. εἰπὼν δὲ ταῦτα ἐναντίως φησὶν ἔχειν τὰ γινόμενα τῇ προκατὰ- 30 βεβλημένη δόξῃ, ἣς ἦν καὶ Ἀναξαγόρας. ἐκεῖνος μὲν γὰρ τότε ἔλεγε γίνεσθαι τὴν χάλαζαν, ὅταν τὸ νέφος εἰς τὸν ψυχρὸν τόπον καὶ ἀνωτέρω ἀπωσθῇ ὑπὸ τῆς περὶ τὴν γῆν θερμότητος· τὸ δὲ ὑφ' ἡμῶν λεγόμενον ἔστιν ὅτι τότε γίνεται ἐν τῇ νέφει ἡ τοιαύτη μεταβολή, ὅταν εἰς τὸν θερ- 20 μότερον ἐμπέσῃ τόπον, καὶ μάλιστα, ὅταν μάλιστα. ὅταν γὰρ ἔτι μᾶλλον ἀντιπεριστῇ τῇ θερμῇ τὸ ψυχρὸν, ὥς πλεῖον ἐν τῇ βᾶθει γενέσθαι συν- 35 ελαυνόμενον εἰς τοῦτο ὑπὸ τῆς ἔξω θερμότητος, ἅμα τε τὴν εἰς τὸ ὕδωρ μεταβολὴν ἐποίησε τοῦ νέφους καὶ εὐθὺς τῇ γενέσθαι τὸ ὕδωρ ἔπηξεν, ὥς γενέσθαι χάλαζαν. ἐξῆς δὲ λέγει καὶ πῶς οἷόν τε τὸ ὕδωρ ἄνω 25 πῆγνυσθαι, δ' ἐν τοῖς πρώτοις ἡπόρησεν. ἐπεὶ γὰρ ἢ τε καταφορὰ τοῦ ὕδατος ἐν χρόνῳ γίνεται, ἐν χρόνῳ δὲ καὶ ἡ πῆξις, ὅταν ἐλάττονι χρόνῳ καὶ θᾶττον ἡ πῆξις τῆς καταφορᾶς αὐτοῦ γίνηται, συμβαίνει αὐτὸ ἄνω ὅν ἔτι πῆγνυσθαι. ὅσῳ δ' ἂν ἐγγυτέρω τῆς γῆς ἡ τοιαύτη μεταβολὴ γίνεται, 30 τοσοῦτῳ τὰ τε ὕδατα λαβρότερα γίνεται καὶ αἱ χάλαζαι μείζους διὰ τὸ ὀλί- 30 γον φέρεσθαι τόπον καὶ μὴ ἀποθραύεσθαι αὐτῶν ἐν τῇ καταφορᾷ πολλά, οὐδὲ αἱ μεγάλαι ψεκάδες πυκναὶ πίπτουσι τότε διὰ τὸ ἐγγὺς αὐτῶν τὴν μεταβολὴν γίνεσθαι καὶ φθάνειν τὰς πρώτας καταφέρεισθαι πρὸ τῆς τῶν ἄλλων γενέσεως. ἢ οὐ πυκναί, ὅτι ἐν τῇ καταφορᾷ οὐ διαιροῦνται, δ 33 πάσχουσιν αἱ ἐξ ὕψους καταφερόμεναι.

2 post διὸ add. καὶ A τε om. a ταχεῖα om. A 4 οὐ om. A¹
γενόμεναι I 5 τοῦ] τὸ AW 9 καὶ post ἐκκρίσει om. a 11 λέγει Ia
τε om. a 13 ἀπωθῆται A¹W ἀθροισθὲν] ἀθροίσαν I 14 ποιῆται W
16 post ἐκεῖνος add. δ I 18 ἀπωσθῇ] ἀποστῇ AWa ἀπὸ AWa 19
νέφη A¹ ὅτε I 20 ἐμπέσει I¹ καὶ μάλιστα ὅταν om. AWa ἂν γὰρ AWa
21. 22 συναελαυνόμενον—εἰς τὸ ὕδωρ] ἐν ψ καὶ συναελαυνόμενον ὑπὸ τῆς περιεχούσης θερμότη-
της ἔστιν, ἅμα τε τὴν AWa 26. 27 ὅταν—πῆξις] εἰ βραχύτερος ὁ τῆς πῆξεως AWa
27 γίνηται scripsi: γίνεται libri αὐτῇ A¹Wa ὅν] ὄντι a 29 τοσοῦ-
τον I λαυρότερα I¹: λαφρότερα A² καὶ αἱ χάλαζαι μείζους post μεταβολὴ γίνεται
(28) coll. I 30 αὐτῶν] αὐτὸν AW: αὐτὸς a κατὰ φορᾶ AWa
τὰ πολλά AWa 31 πίπτουσαι AW 33 κατὰ φορᾶ AI: κατὰ φύσιν W: φορᾶ a
4*

p. 348b26 Ἦττον δὲ τοῦ θέρους γίνεται.

35

Ἐπεὶ εἶπεν ἐν τοῖς ἀλεινοτέροις καιροῖς γίνεσθαι τὴν χαλάσαν καὶ
ἐν τοῖς μᾶλλον μᾶλλον, ἀντιπερισταμένου τοῦ ψυχροῦ τῷ θερμῷ καὶ εἰς
βάθος ἀθροισμένου καὶ ἀθρόως τὰ ἐνταῦθα ψύχοντος καὶ μεταβάλλοντός
5 τε καὶ πηγνύντος, ὃ ἠπόρησεν ἂν τις, λύει· ἔστι δὲ τοῦτο, διὰ τί εἰ οὐ-
τως ἡ χαλάσα γίνεται, οὐ μᾶλλον ἐν τῷ θέρει γίνεται· τότε γὰρ μᾶλλον
θερμὸν τὸ περιέχον. λέγει δὲ ἦττον ἐν τῷ θέρει γίνεσθαι ἢ ἕαρος τε καὶ
μετοπώρου, ὅτι πρὸς τῷ θερμῷ ὁ ἀῆρ εἶναι τότε καὶ ξηρὸς ἐστὶ, δεῖ δὲ
πρὸς τὰς ἀναθυμιάσεις ὑγρότητος. ἐν δὲ τῷ ἕαρι ἔτι ἔστιν ὑγρότης ἀπὸ
10 τοῦ χειμῶνος μένουσα, καὶ τὸ μετόπωρον δὲ ἤδη ὑγραίνεται. καὶ τῆς
ὀπώρας δὲ ἤδη ἀκμαζούσης χαλάσαι γίνονται, καὶ τότε δὲ διὰ τὸ ὑγρότητα 86
τε ἤδη εἶναι πλείω καὶ ἀλέαν ἔτι. πρὸς δὲ τὴν πῆξιν τοῦ ὕδατος τὴν
τάχύτεραν συμβάλλεσθαι τί φησι καὶ τὸ προτεθερμάνθαι τὸ ὕδωρ· λέγει
δ' ἂν τὸ νέφος ἐξ οὗ τὸ ὕδωρ. ὅτι δὲ θᾶττον ψύχεται τὸ προτεθερμασ-
15 μένον, σημεῖον παρατίθεται τὸ τοὺς ψῦξαι ταχὺ ὕδωρ βουλομένους πρῶτον
αὐτὸ προθερμαίνειν ἐν τῷ ἡλίῳ. καὶ οἱ ψύχοντες δὲ τὸ ὕδωρ τῇ τῆς
χιόνος ἕξωθεν περιθέσει τῷ ἀγγεῖω, ἐν ᾧ τὸ ψυχόμενόν ἐστι, προθερμή-
ναντες ὥς ὅτι μάλιστα τὸ ἐγγεόμενον ὕδωρ εἰς αὐτὸ οὕτως ἐγγέουσιν, ὥς
θᾶττον τοῦ προτεθερμασμένου ψυχομένου. ἀλλὰ καὶ δύο ἀγγείων εἰς
20 φρέαρ ἐκκρεμασθέντων ὁμοίων τε καὶ ἴσων ὕδωρ ἔχοντων, ἀλλὰ τοῦ μὲν
θερμὸν τοῦ δὲ ψυχρόν, ψυχρότερον ἔχον εὐρίσκεται τὸ ἔχον τὸ προτεθερ-
μασμένον. λέγει δὲ καὶ τοὺς περὶ τὸν Πόντον, ὅταν ἐπὶ τοῦ κρυστάλλου
σκηνοποιῶνται χειμῶνος πρὸς τὸ ἰχθυῶς θηρᾶν (θηρεύουσι γὰρ καὶ τοῦ
χειμῶνος, καίτοι πεπηγότες τοῦ ποταμοῦ, διακόπτοντες τὸν κρύσταλλον·
25 λέγει δ' ἂν ταῦτα περὶ τῶν ἐν τῷ Ἰστροῦ θηρώντων· οὗτος γὰρ ἐκεῖ τέ
ἐστὶ καὶ πῆγνυται· ἢ καὶ εἴ τις ἄλλος ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις τοιοῦτός
ἐστὶ ποταμός) τούτους δὲ φησι τοῖς καλάμοις ὕδωρ περιχεῖν θερμὸν διὰ
τὸ θᾶττον τοῦτο πῆγνυσθαι ἐν τῷ ψύχει. χρῶνται γὰρ τῷ κρυστάλλῳ
ἐπὶ τῶν καλάμων, δι' ὧν θηρᾶσι τοὺς ἰχθυῶς, ἀντὶ μολύβδου πρὸς τὸ
30 ἡρεμεῖν αὐτοὺς διὰ τὴν τοῦ βάρους ἐξάρτησιν καὶ μὴ κινουμένους πολλὰ
ἀνασοβεῖν τοὺς ἰχθυῶς. θερμὸν δὲ γίνεται ταχὺ τὸ συνιστάμενον

2 ἐπειδὴ AWA 3 μᾶλλον semel habent AI 4 post ψύχοντος add. τε A
5 post τις add. τοῦτο AWA 6 et 7 θέρει a 7 δὲ] δὲ I 8 πρὸς τὸ a
καὶ om. I post δὲ add. καὶ I 9 post τὰς add. τῆς A ἀναθυμιά-
σεως A² ὑγρότητας A¹ ἕαρι] ἀέρι I 10 τὸ om. A 11 ὀπώρας]
ῶρας I ἀνυγμαζούσης a καὶ τότε] ὁπότε AWA δὲ] ὑγρὸς ὁ ἀῆρ a
15 περιτίθεται I 17 τὸ ἀγγεῖον A²I 20 φρέαρ] φρένα a ἐκκρεμασθέν-
των AWA ἴσων AW ἀλλὰ om. I 21 ἔχον εὐρίσκεται] γίνεται AWA
22 post Πόντον add. ὥς AWA κρυστάλλου et 24 κρύσταλον a 23 πρὸς—θηρᾶν]
πρὸς τὰς τῶν ἰχθυῶν θήρας AWA 24 τὸν] τὸ A¹ 25 τῷ om. A 27 δὲ ex
δεῖ corr. I² 28 post πῆγνυσθαι add. ψυχροῦ AW 29 μολύβδου Wa
31 post δὲ add. φησὶ Aa

ὁδῶρ ἐν τε ταῖς ὥραις καὶ ταῖς χώραις ταῖς ἀλεειναῖς. ἐπιζη-
 τῆσαι ἂν τις, τίνος χάριν εἴρηκε τοῦτο· δοκεῖ γὰρ ἀπηρτῆσθαι τοῦ προ-
 ειρημένου. ἡ πρὸς τὸ πρῶτον ἀπέδωκε, τὸ διὸ πολλοί, ὅταν ψῦξαι ταχὺ
 βουληθῶσιν, εἰς τὸν ἥλιον τιθέασιν πρῶτον· τούτῳ γὰρ ἀκόλουθον τὸ θερ-
 5 μὸν γίνεται ταχὺ τὸ συνιστάμενον. λέγει τε καὶ περὶ τὴν Ἀραβίαν τε
 καὶ Αἰθιοπίαν τοῦ θέρους καὶ οὐ τοῦ χειμῶνος γίνεσθαι τοὺς ὑετούς, 20
 καὶ ῥαγδαίους δὲ καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας πολλάκις, διὰ τὴν προειρημένην
 αἰτίαν· ταχὺ γὰρ ψύχεσθαι διὰ τὴν ἀντιπερίστασιν τὴν εἰς βάθος, ἥτις
 γίνεται διὰ τὸ εἶναι τὴν χώραν λίαν ἀλεεινὴν. ἐπιζητῆσαι δ' ἂν τις,
 10 πῶς εἰ τὸ θέρος ξηρόν ἐστιν, ὡς προσείρηκε, παρ' οἷς ξηρότατόν ἐστι τὸ
 θέρος, παρὰ τούτοις οἱ ὑετοὶ τοῦ θέρους γίνονται. ἡ αἰ μὲν ἀναθυμιάσεις
 καὶ αἰ τῶν νεφῶν συστάσεις οὐκ ἐκεῖ γίνονται τε καὶ γεννῶνται, ἀλλ' ὑπὸ
 πνευμάτων τῶν ἐτῆσιων πρὸς τὰ ἐκεῖ ὄρη ὄντα ὑψηλὰ ἀπωθούμεναι συν-
 ἴστανται, ὡς λέγει· τῆς δὲ ταχείας αὐτῶν εἰς ὑετὸν μεταβολῆς ἡ προ- 25
 15 ειρημένη ἀντιπερίστασις αἰτία, ὡς λέγει ἐν τοῖς περὶ τῆς τοῦ Νεβλου
 ἀναβάσεως.

p. 349^a9 Περὶ μὲν οὖν ὑετῶν.

Μέλλων πάλιν ἐπ' ἄλλο πρόβλημα μεταβαίνειν πάλιν ἡμᾶς ὑπομι-
 μνήσκει περὶ ὧν πεποιήται τὸν λόγον, μέτεισιν δὲ ἐπὶ τὸν περὶ τε ἀνέμων
 20 καὶ πάντων τῶν πνευμάτων λόγον (λέγει δ' ἂν πνεύματα τοὺς μὴ ὠνο-
 μασμένους ἀνέμους ἢ καὶ ὅλως ὅσα γίνεται πνεύματα, εἰ καὶ μὴ ἄνεμοι
 ταῦτα ὄντα, ἀλλ' ἐκ γῆς ἀναφυσήματα) ἔτι δὲ ποταμῶν τε καὶ θαλάσσης.
 καὶ φησὶ δεῖν καὶ περὶ τούτων πρῶτον ἀπορῆσαι πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς τὰ 45
 δυνάμενα περὶ αὐτῶν ἀπορεῖσθαι, ἐπεὶ μηδὲν προεῖρηται περὶ τῆς τού-
 25 των γενέσεως ὑπὸ τινος, δὲ μὴ καὶ ὁ τυχὼν περὶ αὐτῶν εἴποι. καὶ ὅτι
 γε τοιαῦτα τὰ περὶ αὐτῶν προειρημένα, δι' ἧς παρατίθεται δόξης δεῖ-
 κνυσι· φησὶ γὰρ λέγειν τινὰς τὸν ἀέρα κινούμενον καὶ ῥέοντα ἄνεμον εἶναι,
 ὡς ὁ λέγων Ἰπποκράτης “ἄνεμος γάρ ἐστι ἡέρος ῥεῦμα καὶ χεῦμα,” συν-
 ιστάμενον δὲ πάλιν καὶ πυκνούμενον τὸν αὐτὸν τοῦτον ἀέρα νέφος καὶ

1 χώραις καὶ ταῖς ὥραις Arist. cod. E Bekk. καὶ χώραις W post ἀλεειναῖς add.
 2θεν Wa 3 post πρῶτον add. τοῦτο AWa 4 τούτῳ] τοῦτο AI 4.5 post
 θερμὸν add. δὲ AWa 7 δὲ] γε AWa 8 τῆς εἰς AW 12 γίνονται τε
 καὶ om. AWa 13 πρὸς τὰ—ὑψηλὰ] ὑψηλὰ γὰρ τὰ ἐκεῖ ὄρη ὄντα AW: om. a
 ἀπωθούμενα I 15 ἀντιπερίστασις] ἀναθυμιάσις AWa τῆς om. Wa 16 ἀνα-
 βάσκειν a 17 Περὶ—ὑετῶν om. AWa ὑετοῦ Arist. 18 μέλλων
 πάλιν om. a μεταβαίνειν a 18. 19 ὑπομνήσας a 19 περὶ δὲν A¹
 19. 20 μέτεισιν—λόγον om. I 19 δὲ om. a 20 λόγον post ἀνέμων (19) ponit a
 22 ὄντα om. a ἔτι τε I 23 καὶ φησὶ] καὶ om. AWa: post φησὶ add.
 δὲ a 24 ἀπορῆσθαι a 25 καὶ—εἴποι] καὶ ὁ τυχὼν εἴποι ἂν περὶ αὐτῶν AWa
 καὶ ὅτι—τινὰς (27)] δείκνυσι δὲ τινὰς (τινος a) οἱ φασὶ AWa 28 Ἰπποκράτης] de
 flatibus, Opp. I p. 571,13 ed. Kühn ἀέρος AWa χεῦμα καὶ ῥεῦμα AWa
 29 πάλιν om. AWa νέφους A¹

ὕδωρ, ὡς οὕσης τῆς αὐτῆς φύσεως ὕδατός τε καὶ πνεύματος· ἄμφω γὰρ 50
 ἀήρ. διὸ καὶ τῶν σοφῶς περὶ τούτων βουλευμένων λέγειν τινὰς φησι λέ-
 γειν πάντας τοὺς ἀνέμους ἓνα ἄνεμον εἶναι, ὅτι ὁ μὲν ἄνεμος κατ' αὐ-
 τοὺς ἀήρ ῥέων, ὁ δ' αὐτὸς ἀήρ πᾶσι τοῖς λεγομένοις ἀνέμοις ὁ κινούμε-
 5 νος· παρὰ γὰρ τοὺς τόπους δοκεῖν αὐτὸν διαφορὰς λαμβάνειν, καθ' οὗς
 οὐδὲν ἀήρ ἀέρος διαφέρει. ὅμοιον δὲ τὸ τοῦτο λέγειν τῷ λέγειν
 τοὺς ποταμοὺς πάντας ἓνα ποταμὸν εἶναι, ὅτι μὴ οἱ τόποι ἀφ' ὧν ῥέουσι
 διαφορὰν ὕδατος ποιῶνται, | ἔστι δ' ὁ ποταμὸς ὕδωρ ῥέον· δείξας δὲ τὸ 87
 ἄτοπον τῆς δόξης (οὐ γὰρ οἷς ταῦτὸν ὑποκείμενον, ταῦτα ταῦτ' ἀλλήλοις· εἰ
 10 γὰρ καὶ ἡ αὐτὴ ὕλη ἐν αὐτοῖς, ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν ὕλην τοῖς πράγμασιν ἡ
 ταυτότης τε καὶ ἐτερότης, ἀλλὰ κατὰ τὸ εἶδος, καθ' ὃ καὶ ἔστι καὶ
 ταῦτά ἐστι) διὰ δὴ ταῦτα ἐπήνεγκε διδὸ βέλτιον οἱ πολλοὶ λέγουσιν
 ἄνευ ζητήσεως τῶν μετὰ ζητήσεως ταῦτα λεγόντων. εἰ μὲν
 15 γὰρ οἱ τε ποταμοὶ πάντες ἐκ μιᾶς ἀρχῆς ῥέουσι καὶ τὰ πνεύματα ὁμοίως, ὅ
 εἴεν ἂν τι λέγοντες οἱ ἀνεμόν τε ἓνα τοὺς πάντας λέγοντες καὶ ποταμὸν
 ἓνα ὁμοίως πάντας· εἰ δ' ὡς ἐπὶ τῶν ποταμῶν ἐκ διαφορῶν ἀρχῶν ἡ
 ῥύσις τοῦ ὕδατος τῶν διαφερόντων ποταμῶν, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν ἀνέμων
 καὶ ἐκ διαφερούσων ἀρχῶν ἡ ῥύσις ἡ τοῦ ἀέρος, δι' ἣν αἰτία οὐκ ἔστιν
 εἷς ποταμὸς οἱ πάντες, διὰ τὴν αὐτὴν οὐδ' ἂν εἷς ἄνεμος εἴη, εἰ καὶ
 20 εἴη ὁ ἄνεμος ῥύσις ἀέρος. ὥστε εἴη ἂν αὐτῶν τὸ δοκεῖν κομψῶς εἰρη-
 σθαι ψευδός. κόμψευμα δὲ εἶπε τὸ ἀπὸ τῆς τοῦ ἀέρος οὐσίας τῆς αὐ-
 τῆς οὐσης λέγειν καὶ τοὺς ἀνέμους εἶναι τοὺς αὐτούς, ὄντας ἀέρος ῥύσιν.
 προσῆκον δὲ φησιν εἶναι τῇ περὶ ἀνέμου σκέψει τὸ ζητῆσαι τί τέ ἐστιν 10
 ἄνεμος καὶ πῶς γίνεται, καὶ τί τὸ κινεῖν αὐτόν, καὶ πόθεν αὐτῶν ἡ
 25 ἀρχὴ τῆς γενέσεως, καὶ πρῶτόν γε πότερον χρὴ τὸν ἄνεμον ὑπολαβεῖν
 ὡς ἐξ ἀγγείου τινὸς ῥεῖν τε καὶ φέρεσθαι καὶ μέχρι τούτου ῥεῖν, ἕως ἂν
 κενωθῇ τὸ ἀγγεῖον, ὡς ἐξ ἀσκῶν ἀφιέμενον, ὡς παρὰ τῷ 'Ομήρῳ δοκεῖ
 ὁ Αἴολος ἐν ἀσκῷ καθιέρξας δεδωκέναι τοὺς ἀνέμους τῷ 'Οδυσσεῖ, δν
 ἀσκὸν ὧς τι ἔχοντα ἐν αὐτῷ οἱ ἑταῖροι αὐτοῦ λύσαντες ἀφῆκαν τοὺς ἀνέ-
 30 μους, "ἀσκὸν μὲν λῦσαν, ἄνεμοι δ' ἐκ πάντες ὄρουσαν", ἣ ὡς τῶν πνευ-
 μάτων ἐξ αὐτῶν καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀνέμων ἀφιεμένων, ὡς οἱ γραφεῖς
 γράφουσι· γράφουσι γὰρ τοὺς ἀνέμους ἐξ αὐτῶν ἀποφυσῶντας τὸ πνεῦμα τὸ
 ὁμοίως καλούμενον τῷ ἀποφυσῶντι αὐτὸ ἀνέμφ. δοκεῖ δὲ τισιν ὁμοίως ἔχειν

2 σοφῶς IW Arist. F 5. 6 τοὺς τόπους—ἀέρος] τὴν τῶν τόπων διαφορὰν δοκεῖν διά-
 φορον εἶναι μὴδὲν διαφέροντα, ἐπεὶ μὴδὲ ἀήρ ἀέρος καθὼ ἀήρ AWa 5 δοκεῖν αὐτὸν scripsi
 δοκῶν αὐτῶν I 6 post τοῦτο add. φησι AWa τῷ λέγειν] καὶ τὸ AWa
 7 εἶναι] οἷεσθαι AWa μὴ οἱ—ποιῶνται (8)] τὸ αὐτὸ AW ῥέουσι scripsi:
 ῥεῦσι I: ῥεῦσιν a 8 ποιῶνται] ποιῶσι a post ποιῶνται add. ὕδωρ τῷ
 εἶδει ἔχουσι AWa ἔστι δ'—ταῦτά ἐστι (12) om. AW ῥέων I 9 ταῦτα
 om. a 11. 12 καὶ ταῦτά] ταῦτὸ a 12 ἀπήνεγκε a 16 ἐκ διαφορῶν—
 ποταμῶν (17) om. AWa 22 τοὺς αὐτούς om. AWa ὄντας] τοῦ ὄντος AW
 23 ἀνέμων AW: τῶν ἀνέμων a 25 ὑπολαμβάνειν AWa 27 ἐξ om. AW
 ἀφιεμένων AW 28 καθάρξας a 29 ἐν αὐτῷ scripsi: ἐν αὐτῷ I: om.
 AWa 30 ἀσκὸν μὲν—ὄρουσαν] Od. K 47 31 ἀνέμων] πνευμάτων I
 33 αὐτὸ] αὐτῷ AWa δε] φησι a

καὶ τὸ περὶ τὴν τῶν ποταμῶν γένεσιν· καὶ γὰρ ἐπ' ἐκείνων ὑπολαμβάνουσι τινες ἡθροισμένον ποῦ ὑπὸ γῆς τὸ ὕδωρ ρεῖν. τὸ γὰρ ἀνενεχθὲν 30 ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ ἀτμισθὲν πάλιν συστάν καὶ μεταβαλὼν εἰς ὕδωρ καὶ ὑστὲν ἀθροισθὲν ὑπὸ γῆν ρεῖν ἐκ κοιλάς τινὸς οὕσης ἐν τῇ γῇ ὡς ἐξ 5 ἀγγείου μεγάλου, ἢ πάντας μιᾶς ἢ ἄλλον ἄλλης· οὐ γὰρ γίνεσθαι ἐν γῇ ὕδωρ, ἀλλὰ τὸ ἀθροισθὲν ἀπὸ τῶν ὑετῶν καὶ τῶν χειμῶνων ἐν ταῖς τοιαύταις κατὰ γῆς ὑποδοχαῖς, τοῦτο τὴν χορηγίαν τῶν ποταμῶν εἶναι. οὗ σημεῖον ποιοῦνται τὸ καὶ ρεῖν αὐτοὺς μεζῖους μὲν τοῦ χειμῶνος, ἐλάττους δὲ τοῦ θέρους, καὶ τοὺς μὲν αὐτῶν ἀενάους εἶναι, ὅσοι ἐκ κοιλιῶν 35 μεζῖων καὶ ἀπὸ πλείονος ὕδατος ἡθροισμένου, τοὺς δὲ οὐκ ἀενάους ρεῖν, ὧν τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ κοιλά, ἀφ' ἧς ρεῖ, ἐπιλείπει καὶ οὐ διαρκεῖ μέχρι τοῦ μέλλοντος ὁμβροῦ, ἀφ' οὗ ἀθροίζεται τὸ ἐν ταῖς κοιλάσι ταύταις ὕδωρ. πρὸς ἣν δόξαν λέγων προσέθηκε τὸ εἴ τις συλλογίσαιτο καὶ πρὸ ὁμμάτων θεῖτο τὴν ὑποδοχὴν καὶ τὸ ἀγγεῖον παντὸς τοῦ ὕδατος τοῦ πανταχοῦ 15 δι' ὅλης ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ἀδιαλείπτως ῥέοντος ὅλην τῇ ἔτει, μεζῖον 40 ἂν τὸν ὄγκον φανείη πάσης τῆς γῆς τὸ τοῦ τοσούτου περιεκτικὸν ὕδατος ἀγγεῖον ἢ οὐ πολὺ τι αὐτῆς ἔλαττον. εἰπὼν δὲ τοῦτο πρὸς τοὺς οὕτω δοξάζοντας ἐξῆς λέγει τὴν αὐτοῦ δόξαν, ὅτι εἶναι μὲν τινὰ καὶ τοιαύτας κοιλότητας ἐν τῇ γῇ χωρητικὰς ὑδάτων οὐδὲν θαυμαστόν, ἀφ' ὧν πλη- 20 ρωθεισῶν τοῦ χειμῶνος ἀπόρρουσιν γίνεσθαι τινα, ἄτοπον δὲ τὸ μὴ ἡγεῖσθαι, δι' ἣν αἰτίαν ὑπὲρ γῆς ἐξ ἀέρος κατὰ μεταβολὴν ὕδωρ γεννᾶται τε καὶ γίνεται, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν καὶ ὑπὸ γῆν γίνεσθαι. ὡς γὰρ ὑπὲρ γῆς 50 διὰ ψυχρότητα συνίσταται ὁ ἀτμίζων ἀήρ εἰς ὕδωρ, ὡς ὀλίγη πρότερον εἴρηται, οὕτως χρὴ νομίζειν καὶ ὑπὸ γῆν ὑπὸ τῆς ἐν τῇ γῇ ψυχρότητος 25 μεταβολὴν εἰς ὕδωρ γίνεσθαι, ὡς μὴ μόνον εἶναι τὸ φθάνον γεγονέναι ὕδωρ ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ γεννᾶσθαι ἐν αὐτῇ συνεχῶς, καὶ τοῦτο γεγόμενον ἐν τοῖς πρὸς τοῦτο τῆς γῆς ἐπιτηδείοις τόποις ἀπορρεῖν. |

p. 349b27 Ἔτι δὲ τοῦ μὴ γινομένου ἀλλ' ὑπάρχοντος.

87*

Εἰπὼν γίνεσθαι καὶ ὑπὸ γῆν ὕδωρ κατὰ μεταβολὴν ἀτμίδος διὰ ψυχρότητα, ὥσπερ καὶ ὑπὲρ γῆς, λέγει ὅτι ἀλλὰ καὶ τοῦ μὴ γινομένου ἀλλὰ ὑπάρχοντος (τὸ δὲ καθ' ἡμέραν τῷ ὑπάρχοντος προσέθηκεν ἀντιδιαστέλλων τὸ οὐ καθ' ἡμέραν τῷ καθ' ἡμέραν γινομένῳ· λέγει δ' ἂν ὑπάρχον ὕδωρ τὸ ὄνμενον) οὐδὲ ἀπὸ τούτου δὴ τοιαύτας λέγει τὰς ἀρχὰς τῶν 45

2 γῆν AWa	3 post ἡλίου add. ὕδωρ AWa	4 ρεῖ A	5 ἐν τῇ γῇ AWa
8 ποιεῖται AW	9 et 10 ἀενάους I ut Arist. FHN	9 ὅσοι—ἡθροισμένου (10)	
om. I	8σους AW	10 ρεῖν om. AWa	11 ἀφ' ἧς ρεῖ] φησὶ I
12 post οὐ add. καὶ A	16 ἂν] γὰρ AW: om. a	φανῇ I	τοσούτον
A ¹	17 ἢ οὐ—ἔλαττον om. A	18 αὐτοῦ IW	19 χωρητικὸς a
ὕδατος AWa	20. 21 ἡγεῖσθαι] γίνεσθαι AWa	22 αὐτὴν] αἰτίαν AWa	
30 ὑπὲρ γῆν AWa	ἀλλὰ post ὅτι om. a	31 τῇ] τὸ I	32 τῇ οὐ I
33 δῆ] δεῖ AWa	λέγει] εἶναι AWa		

ποταμῶν καὶ τὰς ἀπορρύσεις γίνεσθαι ὡς ἡθροισμένου που καὶ ἐν λίμναις
 τηρουμένου, ἔπειτα ἀπὸ τούτων ἀπορρέοντος, ὡς οἶονταί τινες· ἀλλ'
 ὥσπερ ἐν τῷ ὑπὲρ γῆς τόπῳ κατὰ μικρὰ αἱ ῥανίδες συνιστάμεναι πρῶ-
 5 τον, ἔπειτα ἀλλήλαις μιγνύμεναι, τελευταῖον μετὰ πλήθους καταφέρονται
 ποταμόν τινα ῥέοντα ποιοῦσαι, οὕτως καὶ ἐν τῇ γῇ ἐκ μικρῶν ῥανίδων
 τὸ πρῶτον συλλεῖβεσθαι τὸ ὕδωρ τὸ ἀπὸ τῶν ὑετῶν κατὰ τῆς γῆς δύνον,
 καὶ ὥσπερ εἰς ἓν τι ἀναπιδώσης τῆς γῆς τοῦτον τὸν τρόπον γίνεσθαι τὰς
 ῥύσεις τῶν ὑδάτων καὶ τὰς τῶν ποταμῶν ἀρχάς. τοῦτο δ' οὕτως ἔχον φησὶ
 10 δεῖκνυσθαι καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἔργου· οἱ γὰρ τὰς ὑδραγωγίας ποιοῦμενοι καὶ
 ἐξάγοντές ποθεν ὕδωρ ὑπνόμους ὀρύσσοντες καὶ τέμνοντές τινας διώρυχας
 συνάγουσι τὸ ἐκ τούτων διαλειβόμενον ὕδωρ ὥσπερ ἰδρῶτα τινὰ τῆς γῆς
 ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων γινόμενον εἰς ἓν· οὐ γὰρ ὀρύσσοντες λίμνην τινὴ πλήρει
 περιτυχόντες ταύτην διὰ τῶν ὀχετῶν ἐξάγουσιν. εἰπὼν δὲ γίνεσθαι τὰς
 15 λιβάδας ἐν τοῖς ὀρύγμασιν ὥσπερ ἰδρούσης τῆς γῆς ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν, τοῦ
 τοῦτο οὕτως γίνεσθαι καὶ τοὺς ποταμούς τὴν ἀρχὴν λαμβάνειν ἀπὸ τοι-
 οῦτων λιβάδων εἰς ἓν συνιουσῶν σημεῖον παρέθετο τὸ καὶ τὰ ῥεύματα
 τῶν ποταμῶν ἀπὸ ὀρῶν τὰς ἀρχάς λαμβάνειν, καὶ τοὺς πλείστους τε καὶ
 20 μεγίστους ἀπὸ τῶν ὑψηλοτάτων ῥεῖν ὀρῶν· ἀλλὰ καὶ τὰς κρήνας τὰς πλεί-
 στας ὄρεσι γειτνιᾶν καὶ ἀπὸ ὀρῶν ἀπορρεῖν, κρήνας τὰς πηγὰς λέγων.
 ἐν γὰρ τοῖς πεδίοις ὀλίγα παντελῶς πηγαὶ καὶ ῥύσεις ὑδάτων χωρὶς τῶν
 ποταμῶν, ἀρεῖ μὲν διὰ τῶν πεδίων, ἐκεῖθεν δὲ τὴν ἀρχὴν ἔχοντα. αἰ-
 25 τίαν δὲ τοῦ ἀπὸ τῶν ὀρῶν καὶ τῶν ὑψηλῶν τόπων τὰς ἀπορρύσεις τῶν
 ὑδάτων γίνεσθαι φησὶ τὸ τὰ ὄρεϊνὰ καὶ ὑψηλὰ χωρία ὡς σπογγίαις πυκνάς
 ὑπερχρεμαμέναις τῶν χθαμαλῶν κατὰ μικρὰ καὶ πολλαχοῦ διαπιδᾶν καὶ
 30 ἀποδιδόναι ὅπερ ἐν αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ ὑετοῦ ὕδωρ δεχόμενα φυλάττει διὰ
 πυκνότητά· οὐδὲν γὰρ διαφέρειν ἢ κοίτην καὶ ὑπτίαν ποιεῖν τὴν γῆν δε-
 χομένην τὸ ἄνωθεν κατιὸν ὕδωρ καὶ φυλάττουσαν, ἢ πρηνῇ τε καὶ κυρτῇ
 ἔχουσαν τὴν περιφέρειαν, ὡς σπογγίαν δυναμένην εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ δε-
 35 χεσθαι, ὡς μὴ περιρρεῖν· ἀμφοτέρως γὰρ τὸ ἴσον ὑποδέχεται. ἔτι τε καὶ
 τὴν ἀνιούσαν ἀπὸ γῆς ἀτμίδα δι' αὐτῶν τὰ τοιαῦτα χωρία φύχει τε καὶ
 μεταβάλλει εἰς ὕδωρ, ὡς καὶ τοῦτο τὸ γινόμενον, μὴ μόνον τὸ ὕμενον
 καὶ προὔπάρχον ἀπορρεῖν ἀπ' αὐτῶν. διὰ ταύτην γὰρ τὴν αἰτίαν οἱ μέ-
 40 γιστοι, φησί, τῶν ποταμῶν, ὡς προεῖρηται, ἐκ τῶν μεγίστων ὀρῶν ῥέουσιν,

1 που scripsi: ποῦ I: om. AWa 2 φόντο AWa 4 post καταφέρονται add.
 καὶ a 5 ποιοῦσιν a 6 συλλάβεσθαι a τῆς om. AWa 7 ὥσπερ]
 ὅσοι I ἐν τε I ἀναπιδώσης scripsi: ἀναπιδώσης I: πηδώσης AWa: διαπιδῶσι
 Arist. p. 350^a8. 9 codd. EFH ἀπὸ τῆς γῆς I 12 γινόμενον a
 οἱ γὰρ I 13 ταύτη A 14 ἰδρούσης Arist. FH: ἰδρούσης I: ἰδιούσης AWa
 Arist. vulg. ὑψηλοτέρων AWa τοῦ om. W 15 post ἀπὸ add. τῶν Wa
 16 τὸ om. I 19 ἀπορρεῖν] ῥεῖν a 20 ὀλίγα Aa 23 ἔρεϊνὰ Aa
 σπογγίαις A 24 ὑπερχρεμαμένους AW: ὑπερχρεμαμένα a διαπιδᾶν scripsi;
 v. n. ad. v. 7: διαπιδᾶν libri 25 ὅπερ] ὅτι Wa αὐτοῖς libri 26 δια-
 φέρει AWa 27 τε om. AWa 29 ὑποδέχεται I¹: corr. I² ἔτι δὲ a
 30 φύχει scripsi: ψύξει libri 31 μεταβάλλει AWa

ὡς δὴλόν ἐστιν ἐκ τῆς περιόδου τῆς γῆς, ἣν ἀναγεγράφασί τινες ἐκ τοῦ παρὰ
 τῶν εἰδόντων μανθάνειν, περὶ ὧν οὐ γεγόνασιν αὐτόπται. ἐξῆς δὲ τὴν ἱστορίαν
 παρατίθεται, δι' ἧς ὅτι οἱ μέγιστοι ποταμοὶ ἐκ τῶν μεγίστων ὁρῶν ῥέουσι
 συνίσταται. ἐν μὲν γὰρ τῇ Ἀσίᾳ πλεῖστοι ποταμοὶ καὶ μέγιστοι ἐκ τοῦ
 5 ὄρους τοῦ Παρνασοῦ ῥέουσιν, ὃ μέγιστον πάντων τῶν ὁρῶν ἐστὶ τῶν πρὸς 20
 τῇ ἀνατολῇ τῇ χειμερινῇ. τὸ δὲ ὑπερβάντι γὰρ ἤδη τοῦτο φαίνε-
 ται ἡ ἕξω θάλασσα, ἥς τὸ πέρας οὐ δῆλον τοῖς ἐντεῦθεν τῆς θέ-
 σεως τοῦ ὄρους ἐστὶ δηλωτικόν· ὅτι γὰρ πρὸς τῇ χειμερινῇ ἔφ'· κατ'
 αὐτὴν γὰρ ἡ ἕξω θάλασσα. δύναται καὶ τοῦ μεγέθους τοῦ ὄρους δηλωτι-
 10 κὸν εἶναι, εἰ τηλικαύτη θάλασσα, ὡς τὸ πέρας αὐτῆς μὴ δῆλον εἶναι, οὐ
 φαίνεται, εἰ μὴ ὑπερβαίῃ τις τὸ ὄρος, ὡς τούτου ἐπισκοτοῦντος. λέγει
 δὲ ἐκ τούτου ῥεῖν ἄλλους τε ποταμοὺς ἴσως ἐλάττονας καὶ διὰ τοῦτο 25
 ἀνωμόμους, καὶ δὴ καὶ τὸν καλούμενον Βάκτρον καὶ τὸν Χοάσπην καὶ
 τὸν Ἀράξην, οὗ ὁ Τάναϊς ποταμὸς μέρος ὧν ἀποσχίζεται εἰς τὴν Μαίω-
 15 τιν λίμνην. ῥεῖν δὲ φησι καὶ τὸν Ἰνδὸν ἐξ αὐτοῦ, μέγιστον ὄντα ποτα-
 μὸν ἀπάντων. ἐκ δὲ τοῦ Καυκάσου ὄρους, ὄντος καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀσίᾳ,
 ἄλλους τε λέγει ῥεῖν ποταμοὺς καὶ πλῆθος πολλοὺς καὶ τὸ μέγεθος ὑπερ-
 βάλλοντας καὶ δὴ καὶ τὸν Φᾶσιν, ἐνδοξον ἐπὶ μεγέθει ποταμόν. λέγει δὲ
 20 πάλιν τὸν Καυκάσον μέγιστον ὄρος εἶναι καὶ ὕψει καὶ πλήθει τῶν πρὸς τῇ 30
 θερινῇ ἀνατολῇ. τοῦ μὲν οὖν ὕψους αὐτοῦ σημεῖα ὅτι πόρρωθέν τε ὁρᾶται
 καὶ ἀπὸ κοίλων τινῶν· ἀπὸ τε γὰρ τῶν καλουμένων βαθέων περιορᾶται, καὶ
 εἰσπλεόντων εἰς τὴν λίμνην, δῆλον ὡς πόρρω οὖσαν· ἀλλὰ καὶ ὅτι ἡλι-
 οὔται αὐτοῦ τὰ ἄκρα τῆς νυκτὸς μέχρι τοῦ τρίτου μέρους τῆς νυκτός, καὶ
 πάλιν πρὸς τὴν ἕω ἀπὸ τοῦ τρίτου, ὡς τῶν δώδεκα ὥρων τῶν νυκτερινῶν
 25 τεσσαρῶν ὥρων μόνων τῶν μέσων τὰ ἄκρα αὐτοῦ μὴ ἡλιοῦσθαι. δύναται 35
 τις ἀκούειν τοῦ μέχρι τοῦ τρίτου μέρους ἡλιοῦσθαι καὶ ἀπὸ τῆς ἕω ἔτι
 νυκτὸς οὔσης καὶ τῆς ἐσπέρας ἤδη νυκτὸς οὔσης· ὅπως δὲ ἔχει τὸ
 λεγόμενον, ἐκ τῆς ἱστορίας χρῆ ἐπικρίναι. τοῦ δὲ πλάτους τε καὶ
 πλῆθους αὐτοῦ σημεῖα ὅτι πολλὰς ἔχων ἑδρας, τρυτέστι πολλὰ χθαμαλά,
 30 ἐν οἷς οἶόν τε ἰδρῶεσθαι, ἐν οἷς τόποις ἔθνη τε κατοικεῖ πολλὰ καὶ λίμναι
 λέγονται εἶναι μεγάλαι, πάντα ἔχει φανερά καὶ ὁρώμενα ἕως τῆς ἐσχάτης
 κορυφῆς· ὃ τοῦ μεγέθους αὐτοῦ σημεῖον, εἴ γε ἔθνη πολλὰ ἔχει ἐν αὐτῇ
 τηλικαῦτα, ὡς ὁρᾶσθαι πόρρωθέν τε καὶ κάτωθεν ἅπαντα μέχρι τῆς 40
 ρυφῆς, οὕτως ὑψηλῆς οὔσης, ὥσπερ εἴρηκεν. ἐξῆς δὲ μέτεισιν ἐπὶ τὰ

2 ἰδόντων a	4 συνίστανται I	5 τῶν post πάντων om. I	6 ἡδη]
δη AW: om. a	7 οὐ δῆλον] οὐδὲν ἦττον A	10 εἰ] ἡ I	post δῆλον εἶναι
add. δ I	11 ὑποβῇ I	14 ἀραξιν a	15. 16 ποταμῶν AWa
19 πάλιν om. a	20 ἀνατολῇ] τροπῇ A	post ἀνατολῇ add. καὶ a	οὖν
om. AWa	21 ὑπερορᾶται AWa	22 εἰς πλεόν τῶν W	23 τῆς post ἄκρα corr.
ex τὴν I	24 ἀπὸ] μέχρι Aa	26 μέχρι τοῦ om. A: in marg. add. A' (?)	
ὑπὸ A	ἐτι] τῆς AWa	27 καὶ τῆς—οὔσης om. AWa	δὲ om. I
28 τε om. a	29 ἔχων] ἔχον W: ἔχει Ia	29. 30 πολλὰ χθαμαλά ἐν] πολλαχοῦ χθα-	
μαλὸν AWa	31 post πάντα add. δὲ a	32 αὐτῇ libri	ἐν αὐτῇ ἔχει coll. AWa
33 ὡς] exspectas τὸ	ἀνωθεν I	34 δὲ] δῆ I	

www.libtool.com.cn

Εὐρωπαϊά ὄρη καὶ τοὺς ταύτη ποταμούς. δῆλα δὲ καὶ ἡ προστίθῃσι περί
τε τῶν ὀρέων αὐτῶν καὶ τῶν ποταμῶν τῶν ἀπ' αὐτῶν ῥέοντων ἔν τε τῇ
Εὐρώπῃ καὶ τῇ Λιβύῃ.

p. 350^b22 Ὅτι μὲν οὖν οὐ δεῖ νομίζειν οὕτω γίνεσθαι τὰς ἀρ-
5 χὰς τῶν ποταμῶν.

Ἵπομινῃσκει ἡμᾶς διὰ τούτων τῶν δεδειγμένων, ὥς οὐκ ἀληθὲς 88^r
ἡ δόξα ἢ περὶ τῶν ποταμῶν ἢ λέγουσα αὐτοὺς ρεῖν ἀπὸ κοιλιῶν τινων
οὐσῶν ὑπὸ γῆν καὶ ἔχουσιν ἡθροισμένον ὕδωρ ἐν αὐταῖς. οὔτε γὰρ ἡ
γῆ ἐξήρκει ἂν ταῖς τοῦ τοσούτου ὕδατος ὑποδοχαῖς οὔτε τὰ νέφη, εἰ ἦν
10 καὶ τὰ νέφη προϋπάρχον τὸ ὕδωρ πᾶν ἔχοντα ἐν αὐτοῖς τὸ ὑσθησόμενον 15
ἡθροισμένον, καὶ μὴ τὸ μὲν ἐγίνετο, τὸ δὲ κατεφέρετο. μαρτύριον δὲ
τὸ τοὺς ποταμοὺς ἄρχεσθαι ρεῖν ἀπὸ τῶν ὑπωρεῖων, ὥς ἀπὸ τούτων
συλλεμβομένου κατ' ὀλίγον τοῦ ὕδατος δι' προεῖρηκε τρόπον. εἰ γὰρ ἀπὸ
κοιλιῶν ἔρρεον, οὐδὲν ἦττον ἂν καὶ ἀπὸ πεδίων ἐγίνετο αὐτοῖς ἡ τῆς ῥύ-
15 σεως ἀρχή. οὐδὲν μὲν γὰρ ἄτοπον εἶναι λέγειν τινὰς καὶ τοιούτους κατὰ
γῆς τόπους, ἔχοντας ἐν αὐτοῖς ὕδωρ, οἷον λίμνας, ἀφ' ὧν ἀπορρυσιν γί-
νεσθαί τινα, οὐ μὴν τηλικαύτας ὥς πᾶν τὸ ὕδωρ τὸ ῥέον ἀπὸ τούτων 20
εἶναι. ὅμοιον γὰρ τοῦτο καὶ τὸ οἶεσθαι τὰς φανεράς πηγὰς μόνας
τοὺς ποταμοὺς ἐμπληροῦν, ἐν αὐταῖς παντὸς ἡθροισμένου τοῦ ῥέοντος ὕδα-
20 τος. ἀπὸ γάρ τινων φανερῶν πηγῶν, ἃς κρήνας εἶπε, πάλιν οἱ πλείστοι
τὰς ἀρχὰς ἔχοντες φαίνονται. ἀλλ' ὥς ἐπ' ἐκείνων οὐκ ἔστι τὸ πᾶν ὕδωρ
τοῦ ποταμοῦ αἱ πηγαὶ αἱ φανεραὶ ἀφ' ὧν ῥέουσιν, ἀλλ' ἔστι τὸ μὲν ἀπορ-
ρέον, τὸ δ' ἐπιγεννώμενόν τε καὶ συλλεμβόμενον, οὕτως οὐδ' εἴ τί ἐστι
κατὰ γῆς ὕδωρ, τοῦτο χρὴ νομίζειν εἶναι τὸ παντὸς τοῦ ῥέοντος ὕδατος 25
σῶμα. ἐπεὶ οὖν γέ εἰσι τοιαῦται φάραγγές τε καὶ διαστάσεις καὶ κοιλότη-
τες ἐν τῇ γῇ, ὥς ὑποδέχεσθαι ὕδωρ, ὀτλον δι' ὧν παρατίθεται ποταμῶν,
ὧν τὰ ῥεύματα ἐν τῇ γῇ καταπινόμενα πάλιν κατ' ἄλλους τόπους ἐκδί-
δωσιν, ὥς οὐκ ἀπολλυμένου τοῦ ὕδατος ὑπὸ γῆς, ἀλλὰ σωζομένου.

p. 351^a19 Οὐκ αἰεὶ δ' οἱ αὐτοὶ τόποι τῆς γῆς οὔτε ἔνυγροί
30 εἰσιν οὔτε ξηροί.

Οὐ δοκεῖ αὐτῷ ὅμοια τὰ τῆς γῆς μέρη αἰεὶ μένειν, ὥς τὰ μὲν ὑγρά 89^r
αὐτῆς αἰεὶ ὑγρά εἶναι, τὰ δὲ ξηρὰ αἰεὶ ξηρὰ, ἀλλὰ μεταβάλλειν καὶ γίνεσθαι 20

1 προστίθῃσι I	6 τούτων om. I	ὥς οὐκ] καὶ οὐ καὶ μὴ AWa	8 γῆς AWa
9 τοῦ om. a	τὰ νέφη — ἡθροισμένον (11)]	εἰ τὸ τῶν νεφῶν ἔδει ρεῖν μόνον AW	
10 προϋπάρχον I	post ἔχοντα add. τὰ I	11 ἐγένετο A	post μαρτύριον δι'
add. τῶν προεῖρημένων καὶ AWa	12 ὑπορεῖον a	13 συλλαβομένου a	15 εἶναι —
τινὰς om. AWa	καὶ] τοὺς AW	τοιούτους om. AWa	16 γῆν I
add. εἶναι a	οἷον λίμνας a Arist.: om. AIW	ἀπορρυσιν I	17 τηλικαύτας]
τηλικαῦτα καὶ I	18 τοῦτο καὶ τὸ] τούτω τὸ καὶ AWa	19 συμπληροῦν AWa	
20 πάλιν] σχεδὸν a	23 συλλαβόμενον a	25 τοιαῦτα om. A	27 κατα-
γινόμενα I	28 ἀπολυμμένου A	γῆν AWa	31 δοκεῖ δ' αὐτῷ A

www.libtool.com.cn

τὰ μὲν πρότερον ὑγρὰ ξηρά, πάλιν δὲ τὰ ξηρὰ ἐξυγραίνεσθαι, τοῦτο δὲ
 γίνεσθαι ὑπὸ τῶν ποταμῶν. τῇ γὰρ τούτων τοὺς μὲν ἐπιγενναῖσθαι οὐ
 πρότερον ὄντας, τοὺς δὲ ὑπολείπειν τε καὶ φθείρεσθαι, ὡς μηκέτ' εἶναι,
 τοῦτ' ἐπεσθαι καὶ τὰς τῆς ὑγρᾶς τε καὶ ξηρᾶς γῆς μεταβολάς, ὑγραινο-
 5 μένων μὲν τῶν πρότερον αὐτῆς ξηρῶν μερῶν ὑπὸ τῶν ἐν τούτοις γεννω-
 μένων ποταμῶν, τῶν δὲ πρότερον ὑγρῶν ξηραινομένων διὰ τὴν τῶν ἐν
 αὐτοῖς ὄντων ποταμῶν φθοράν. διὰ δὲ τὴν αὐτὴν αἰτίαν λέγει καὶ τὰ 25
 κατὰ τὴν ἡπειρόν τε καὶ θάλασσαν ὑπαλλάσσεσθαι, δι' ἣν καὶ τῶν ποταμῶν
 10 οἱ μὲν γίνονται πρότερον οὐκ ὄντες, οἱ δὲ τινες φθείρονται. οὐ μὴν ἀτά-
 κτως δεῖ, φησίν, ὑπολαμβάνειν τὰ τοιαῦτα γίνεσθαι περὶ τὴν γῆν πάθη,
 ἀλλὰ κατὰ τάξιν τινὰ καὶ περίοδον. αἰτία δὲ καὶ ἀρχὴ τῶν τοιούτων
 μεταβολῶν τε καὶ παθῶν ἐστίν, ὥς φησιν, ὅτι ὥσπερ τὰ τῶν ζώων τε
 καὶ τὰ τῶν φυτῶν σώματα ἀκμὴν τινα καὶ γῆρας ἔχει κατὰ φύσιν, οὕτως
 15 δὲ καὶ τὰ τῆς γῆς ἐντός. διαφέρει δ' ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν προειρημένων ἡ 30
 ἀκμὴ τε καὶ ἡ παρακμὴ οὐκ ἄλλοτε ἄλλου μέρους ἀκμαζόντος τε καὶ
 παρακμαζόντος, ἀλλ' ἅμα πάντα ἐν τούτοις γίνεται· καὶ γὰρ ἀκμάζει ἅμα
 πάντα ἐν τούτοις γηράσκει τε καὶ φθίνει πάλιν ἅμα πάντα· τῇ δὲ γῇ
 κατὰ μέρη τοῦτο γίνεται· γίνεται γὰρ αὐτῇ ἡ τοιαύτη μεταβολὴ διὰ ψυξίν
 20 τε καὶ θερμότητα, ἔστι δὲ ἄλλοτε ἄλλα αὐτῆς ψυχόμενά τε καὶ θερμαι-
 νόμενα. ὥς γὰρ τοῖς ζώοις τε καὶ τοῖς ἐμψύχοις ἡ τοῦ ἡλίου περιφορὰ 35
 αἰτία αὐξήσεως τε καὶ μειώσεως (προσιῶν μὲν γὰρ σωτηρίας τε καὶ αὐ-
 ξήσεως, ἀπιῶν δὲ μειώσεως τε καὶ φθορᾶς αἴτιος, ὡς δῆλον ἐκ τῶν ἐπε-
 τείων· ταῦτα γὰρ προσιόντος μὲν αὐτοῖς τοῦ ἡλίου αὖξεται, ἀπιόντος δὲ
 25 φθίνει τε καὶ φθείρεται) ὡς δ' ἐπὶ τούτων, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν πολυχρο-
 νιωτέρων, ὧν ἡ αὕξησις πλείονι χρόνῳ καὶ ἡ φθίσις· ὧν γὰρ ἡ αὕξησις
 τοσαύταις ἡλίου προσόδοις, τούτων καὶ ἡ μείωσις καὶ ἡ φθίσις τοσαῖσδε
 ἀφόδοις. ὥς οὖν ταῦτα διὰ τὴν τοῦ ἡλίου περιφορὰν αὖξεται τε καὶ 40
 φθίνει, οὕτω καὶ τὰ τῆς γῆς μέρη παρὰ τῆς προσόδου τε τοῦ ἡλίου καὶ
 30 ἀφόδου, καὶ ὅλως παρὰ τῆς ἐκείνου περιφορᾶς τὴν τε ἀκμὴν καὶ τὴν παρ-
 ακμὴν λαμβάνει, ὡς μέχρι μὲν τινος δύνασθαι ἀκμάζειν τε καὶ ἐνυγρα δια-
 μένειν, εἴτα ξηραίνεσθαι τε καὶ γηράσκειν πάλιν. γῆρας δὲ τῆς γῆς εἶπε
 τὴν ξηρότητα, μετενεγκὼν ἀπὸ τῶν ζώων. ἔπεται δὲ τὸ τῶν μὲν τόπων
 τε καὶ μορίων τῆς γῆς τῶν ξηραινομένων καὶ τὰς πηγὰς τὰς ἐν αὐτῇ 45
 35 πρῶτον μὲν μειοῦσθαι, ἔπειτα δὲ καὶ φθείρεσθαι, τούτων δὲ γινομένων
 τὸ καὶ τοὺς ποταμοὺς τοὺς ἀπὸ τούτων ῥέοντας πρῶτον μὲν ἐλάττους γί-

1 πρότερα Wa πάλιν τὰ δὲ AWa 4 ξηρᾶς τε καὶ ὑγρᾶς AWa 5 μὲν om. a
 6 ξηραινομένων δὲ τῶν πρότερον ὑγρῶν coll. AWa 14 τὰ τῶν om. a 17. 18 ἅμα
 (post ἀκμάζει) — τοῖς I: ἀπαντα καὶ AWa 19 μέρος a γίνεται semel I
 αὐτῇ scripsi: αὐτῇ I: om. AWa 20 ἔστι δὲ] ὡς τῶν γερόντων ἐστίν AW: ὡς τῶν
 ζώων καὶ ἐστίν a 22 προίων AW μὲν om. I 23 τε om. I
 23. 24 ἐπέτιον I 25 δὲ καὶ ἐπὶ A 26 πλείων I 27 μειώσις
 τε καὶ φθίσις AWa 28 οὖν ταῦτα] ἐνταῦθα AW τε om. I 29 τε
 om. a 29. 30 καὶ ἀφόδου τοῦ ἡλίου coll. a 30 ὅλως περὶ τῆς a 31
 post δύνασθαι add. καὶ A 33 τὸ] τῇ AWa 34 τῶν om. AWa αὐτῇ a

νεσθαι, ἐπειτα δὲ καὶ τέλεον ἀπόλλυσθαι, τῶν δὲ ποταμῶν τοῦτο πασχόν-
 των καὶ μεθισταμένων, ὡς ἔνθα μὲν γίνεσθαι κατὰ τὰ ἀχμαζόντα μέρη
 τῆς γῆς, ἔνθα δὲ φθείρεσθαι ὡς ἐκ τῶν παραχμαζόντων τὸ καὶ τὴν θά-
 λασσαν τοὺς μὲν ἐπιλείπειν τῶν τῆς γῆς τόπων, τοὺς δὲ ἐπιλαμβάνειν.
 5 προστίθῃσι δ' ἐξῆς τὰ γινόμενα περὶ τὴν θάλασσαν ἐπιλείπόντων τε τῶν 50
 ποταμῶν καὶ ἐπιρρεόντων· δι' ἄμφω γὰρ μέρη τινὰ αὐτῆς ξηραίνεται.
 ὅπου μὲν γὰρ πληθυνόντων τῶν ποταμῶν ὑπερχεῖτο ἡ θάλασσα ἐξωθου-
 μένη διὰ τὴν ἐκείνων ἐπίρρυσιν, ταῦτα συμβαίνει ξηραίνεσθαι ὑπονοστού-
 σης τῆς θαλάσσης, τῷ μῆκετ' ἐπιρρεόντων αὐτῶν μῆκετι ἐξωθεῖσθαι τε
 10 εἰς αὐτὰ καὶ ὑπερχεῖσθαι· καθ' ὃ δὲ μέρος πάλιν τὰ τῶν ποταμῶν ρεύ- 89
 ματα ἐμβάλλοντα εἰς αὐτὴν ἡῶξεν αὐτὴν καὶ προσέχου, κατὰ ταῦτά πάλιν
 διὰ τὴν πρόσχωσιν λιμνάζειν τε αὐτὴν καὶ κατ' ὀλίγον ξηραίνεσθαι τε καὶ
 γίνεσθαι γῆν, ὑπερχεῖσθαι μέντοι καὶ ἄλλα τινὰ ἐπιλαμβάνειν μέρη. τοῦ
 δὲ μὴ γνωρίμας γίνεσθαι τὰς τοιαύτας μεταβολὰς αἰτίαν φησὶν εἶναι τὸ
 15 πᾶσαν τὴν φυσικὴν μεταβολὴν τὴν περὶ γῆν ἐκ προσαγωγῆς καὶ κατ' 5
 ὀλίγον γίνεσθαι καὶ ἐν χρόνοις μακροῖς ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν ζωὴν. διὸ
 λανθάνει ἡμᾶς ἕκαστον αὐτῶν γινόμενον· φθάνει γὰρ ὅλων ἔθνων ἀπω-
 λείας γίνεσθαι καὶ φθοράς, ὡς μὴ διαμνημονεύεσθαι τὰ πρότερον ὄντα
 δύνασθαι μηδὲ ἐκ διαδοχῆς. καὶ πρότερον ὅλων τῶν ἔθνων ἀπώ-
 20 λειαι γίνονται καὶ φθοραὶ πρὶν μνημονευσθῆναι τὴν τούτων
 μεταβολὴν ἐξ ἀρχῆς εἰς τέλος. δοκεῖ δὲ τὸ εἰρημένον ἔχειν ἀκατάλ-
 ληλόν τι. ὡς γὰρ φθάνουσης διὰ τάχους τῆς ἀπωλείας τῶν ἔθνων τὴν
 μνήμην τὴν περὶ αὐτῶν λέγειν δοκεῖ. οὐ τοῦναντίον γίνεσθαι λέγει· διὰ
 γὰρ τὸ βραδέως αὐτῶν γίνεσθαι τὰς φθοράς φθάνουσι προαπόλλυσθαι οἱ 10
 25 μνημονεύσαντες ἄν. διὸ εἴη ἂν τὸ λεγόμενον ἴσον τῷ καὶ λανθάνουσιν
 ὅλων τῶν ἔθνων ἀπώλεια γινόμεναι καὶ φθοραὶ τῆς μνήμης τῶν δι' α
 ἀπόλλυνται. ἐξῆς δὲ τίνες αἱ φθοραὶ καὶ πῶς γίνονται, δι' ας οὐ μνημονεύε-
 ται τὰ τοιαῦτα τῶν περὶ τὴν γῆν πάθη καταλέγει. καὶ φησὶ μεγίστας
 μὲν καὶ ταχίστας γίνεσθαι φθοράς ἀνθρώπων ἐν τοῖς πολέμοις, ἐν οἷς καὶ
 30 πόλεις καὶ ἔθνη πολλὰ ἀνάστατα συμβαίνει γίνεσθαι, ἄλλας δὲ νόσοις ταῖς λοι-
 μώδεσι, τὰς δὲ δι' ἀφορίας τῆς γῆς, δι' ας μετανίστανται ἀπ' αὐτῆς οἱ 15
 σωζόμενοι, καὶ αὗται αἱ μὲν ἀθρόοι γινόμεναι, αἱ δὲ κατ' ὀλίγον ἀφο-
 ρωτέρας γινομένης τῆς γῆς. ἐφ' ὧν φησι καὶ λανθάνειν τὰς μεταναστά-

3 φθειρομένων I	ἐκ om. a	τὸ] τὲ A	5 δὲ καὶ ἐξῆς AWa
6 ξηραίνεσθαι AWa	7. 8 ἐξωθουμένους a	11 καὶ προσέχου om. AWa	
κατὰ ταύτην AWa	12 post πρόσχωσιν add. ἣν ποιούνται ἐμβάλλοντες εἰς αὐτὴν AWa		
αὐτὴν] καὶ τὴν I	14 γνωρίμας γίνεσθαι] γνωρίζεσθαι Aa	γνωρίμους W	
15 περὶ τὴν γῆν AWa	καὶ κατ'] τῆς I	17 αὐτῶν γινόμενον] τῶν γινόμενων I	
19 τῶν om. I, sed habet v. 26	24 τὸ] τοῦ Wa	26 φθοραὶ] χωρὶς AWa	
post τῶν add. τοιούτων A, τοιούτων φθορῶν ἐξῆς δὲ Wa	27 ἐξῆς δὲ] καὶ Wa		
καὶ ex καὶ corr. I ²	οὐ om. I	28 λέγει W	29 ταχείας I
30 ἄλλας scripsi: ἄλλα AWa: ἄλλοι I	ταῖς] φθείρονται AWa	31 τὰς scripsi:	
τὰ AWa: om. I	δὲ δι'] διὰ δὲ I	ἀφορίας ex διαφορίας corr. I ²	32
αὐται] αὐ αἱ A: αὐτῶν αἱ Wa	ἀθρόαι AWa		

www.libtool.com.cn

σεις τῶν ἐθνῶν κατ' ὀλίγον καὶ οὐκ ἀθρόως γινομένης· οὐ γὰρ ἅμα πάν-
τες ἀπανίστανται, ἀλλ' οἱ μὲν ἀπίασιν, οἱ δὲ μένουσιν, ὅσους ἡ χώρα
τρέφειν οἶα τε ἔτι· καὶ τοῦτο ἕως τούτου ποιεῖν, μέχρις ἂν τέλεον ἐξ-
ασθενήσασα ἡ χώρα μηκέτι μηδὲν πλῆθος δύνηται τρέφειν. ἀπὸ δὲ τῆς
5 τῶν πρώτων ἀπολείψεως ἕως τῶν ἐσχάτων τὴν χώραν καταλιπόντων εἰκὸς 20
γίνεσθαι μακροὺς χρόνους, ὥς μηδένα τῶν ὕστερον ἀπαιρόντων μεμνησθαι
ὅτι καὶ πρῶτοί τινες ἀπῆραν, διὰ τὸ γενεὰς ἐν μέσῳ πλείους γεγονέναι.
ὥς δὲ μετανασάσεις τῶν ἐθνῶν λανθάνουσι γινόμεναι πολλαίαις διὰ τὴν
τοῦ χρόνου παρατάσιν, οὕτω φησὶ πάλιν καὶ τοὺς κατοικισμοὺς λανθάνειν,
10 πότε πρῶτον ἤρξαντο συνοικίζεσθαι τὰ ἔθνη εἰς τὰ μεταβάλλοντα τῆς γῆς
μέρη καὶ γινόμενα ἐξηρὰ ἐξ ἐνύδρων τε καὶ ἐλωδῶν· κατὰ μικρὸν γὰρ καὶ 25
ἐν τούτοις ἡ ἐποικήσις, καὶ ἐκ πολλῶν χρόνων γίνεται ἡ ἐπίδοσις, ὥς τοὺς
ὕστερους ἐποικήσαντας μὴ γινώσκειν, πότε ἤρξατο τῆς χώρας ἐκείνης ἢ τε
εὐκρασία καὶ ὁ συνοικισμός. ὁποῖόν φησι καὶ περὶ τὴν Αἴγυπτον γεγο-
15 νέναι. καὶ γὰρ οὗτος ὁ τόπος αἰετὶ ἐξηρότερος φαίνεται γινόμενος καὶ πᾶσα
ἡ χώρα ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Νείλου ἀπὸ τῆς θαλάσσης προσκέχωσται·
ἀλλὰ διὰ τὸ κατὰ μικρὸν τοῦτο γίνεσθαι, καὶ ἐξηραίνοντων τῶν ἐλῶν κατ'
ὀλίγον αἰετὶ τοὺς πλησίον αὐτῶν κατοικοῦντας εἰσοικίζεσθαι εἰς τὰ ἐξηραίνό- 30
μενα αὐτῶν τὸ τοῦ χρόνου πλῆθος καὶ τὸ κατὰ μικρὸν ἀφήρηται τὴν τῆς
20 ἀρχῆς μνήμην. καὶ τὰ στόματα τοῦ Νείλου φησὶ πάντα, δι' ὧν εἰς τὴν
θαλάσσαν ἐκχεῖται, χειροποίητα εἶναι χωρὶς τοῦ Κανωβικοῦ τοῦ τῶν
καταρακτῶν, ὥς ὕστερον διὰ τὸ λιμνάζειν τὸν ποταμὸν τῆς θαλάσσης
τινὰ καὶ προσχοῦν γινόμενα. σημεῖον δὲ τοῦ προσκεχώσθαι τὴν Αἰγυπτίαν
χώραν ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ παρέχεται καὶ τὸ τὸ ἀρχαῖον τὴν Αἴγυπτον Θήβας
25 καλεῖσθαι, καθάπερ καὶ Ὀμηρὸς μνημονεύει, καίτοι νεώτερος ὢν ὥς πρὸς 35
τάς τοιαύτας μεταβολάς· Θηβῶν γὰρ τῶν Αἰγυπτίων μνημονεύει, ὥς τῆς
Μέμφιδος ἢ οὐπω οὔσης ἢ οὐ τηλικαύτης. κατωτέρω γὰρ αὕτη, τὰ δὲ
κατωτέρω καὶ πρὸς τῇ θαλάσῃ αἰετὶ ὕστερα οἰκίζεται ἐν ταῖς τοιαύταις
προσχώσεσι, τῷ ὕστερα καὶ πήγνυσθαι τε καὶ ἐξηραίνεσθαι καὶ εἰς συμμε-
30 τριάν τὴν πρὸς οἰκήσιν ἄγεσθαι. μεταβάλλει γὰρ τὰ πρότερον ἀοίκητα
καὶ ἐλώδη καὶ εὐθενεῖ πάλιν, οἱ δὲ πρότερον εὐκράτως ἔχειν δοκοῦντες
τόποι ἀναξηραίνόμενοι πάλιν γίνονται χεῖρους· οὐ μαρτύριον παρέχεται καὶ 40
τὸ περὶ τὴν Ἀργεῖων χώραν γεγονὸς καὶ τὴν Μυκηναίων.

Ὅθεν τοὺς ἐπὶ μικρὸν βλέποντάς φησι καὶ ἀπὸ τῶν μικρῶν περὶ 90·
35 τῶν ὅλων πειρωμένους λέγειν τῆς τοιαύτης κατὰ τὴν γῆν μεταβολῆς, καθ'

1 ἀθρόας AWA 2 μετανίστανται Aa: ἐπανίστανται W 3 ἔτι om. AW 4 ἕως
τοῦτο A 5 καταλιπόντες a 8 post δὲ add. αἱ AWA γινόμεναι λανθάνουσι coll.
AWa 10 πότε corr. ex ποτὲ I² post συνοικίζεσθαι add. τε I 11 ἐλω-
δῶν καὶ ἐνύδρων a ἀνυδρῶν I¹ 12 ἐκ — γίνεται] ἐν πολλῷ γίνεται χρόνῳ AWA
13 ἐκείνη I 16 ἀπὸ τῆς θαλάσσης om. a ἀπὸ] ὑπὸ AW 21 εἰσχεῖται
AWa 22 καταρακτῶν AWA 23 γινόμενα I τοῦ] τοῦτο τὸ I
προσέχωσθαι W Αἰγυπτίων Aa 24 post χώραν add. καὶ A 26 Θηβῶν]
λαβῶν a Θηβῶν — μνημονεύει] Π. I 381 sq. 27 μέμφιος AWA 28 αἰετ]
εἰς I 31 εὐθενεῖ a: εὐθυνεῖ I 34 μικρῶ A: μικρῶν W φησι om. AIW

ἣν τὰ μὲν ἐλώδη καὶ ὑγρὰ οἰκήσιμά τε καὶ σύμμετρα γίνεται διὰ ξηρό-
 τητα, τὰ δὲ πρότερον συμμέτρως ἔχοντα ἀοίκητα διὰ τὴν τῆς ξηρότητος
 ἐπίτασιν, αἰτίαν λέγειν εἶναι τὴν τοῦ ὕδρου μεταβολὴν τε καὶ φθοράν.
 ἡγοῦνται γὰρ σημείοις τούτοις χρώμενοι ἐκπύρωσιν γίνεσθαι τοῦ ὕδρου, ὡς
 5 Ἡράκλειτος μὲν πρὸ αὐτοῦ καὶ οἱ τῆς ἐκείνου δόξης, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς
 Στοᾶς μετ' αὐτόν, καὶ ἐκ τούτου λέγουσιν ὡς ὄντος γεννητοῦ τε καὶ φθα-
 ρτοῦ τοῦ παντός. οὐ μὴν τοῦ τῆς γῆς τὰ μὲν ξηραίνεσθαι, τὰ δὲ πάλιν
 ἐξηραίνεσθαι αἰτίαν χρῆ τὴν τοῦ κόσμου γένεσιν ἡγεῖσθαι· ἄτοπον γὰρ
 διὰ βραχείας μεταβολὰς κινεῖν τὸ πᾶν καὶ γεννητὸν τε καὶ φθαρτὸν ποιεῖν.
 10 τὸ γὰρ τῆς γῆς μέγεθος οὐδὲν ἐστὶν ὡς πρὸς ὕδρον τὸν οὐρανὸν παρα-
 βαλλόμενον· κέντρον γοῦν αὐτὴν λόγον ἔχειν φασὶν ὡς πρὸς τὸ πᾶν. διό
 φραμεν ὡς χρῆ ἀφεμένους τοῦ περὶ τοῦ παντός τοιαύτας ὑπολήψεις λαμ-
 βάνειν μᾶλλον ἡγεῖσθαι τῶν περὶ τὴν γῆν μεταβολῶν αἴτιον γίνεσθαι τὸ
 διὰ τινων χρόνων εἰμαρμένων τε καὶ ὠρισμένων, ὡς καθ' ἕκαστον ἔτος
 15 χειμῶν γίνεται, οὕτως κατὰ περιόδους τινὰς τῶν ἄστρον γίνεσθαι κατὰ
 τόπους τινὰς μεγάλους χειμῶνας καὶ ὑπερβάλλοντας ὄμβρους, ὥσπερ καὶ
 ὁ ἐπὶ Δευκαλίωνος κατακλυσμὸς λέγεται γεγονέναι περὶ τὸν Ἑλληνικὸν
 τόπον καὶ τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα, ἥτις ἐστὶν ἡ περὶ Δωδώνην τε καὶ τὸν
 Ἀχελῷον. ὁ γὰρ δὴ ποταμὸς οὗτος πολλαχοῦ τὸ ῥέυμα μεταβέβληκε
 20 διὰ τὰς προσχώσεις ὧς ποιεῖται, τὴν ἐπικλυσθεῖσαν πάλιν προσχῶν τε καὶ
 συνιστάς. ἐν γὰρ ταύτῃ τῇ χώρᾳ οἱ Σελλοὶ ἔφκουν, περὶ ὧν Ὅμηρος
 εἶπεν “ἀμφὶ δὲ Σελλοὶ σοὶ ναίουσ’ ὑποφῆται ἀνιπτόποδες χαμαιεῦναι”, καὶ
 οἱ καλούμενοι νῦν μὲν Ἑλληνες, τότε δὲ Γραικοί, ὅθεν ἔτι καὶ νῦν τοὺς
 Ἑλλήνας Γραικοὺς καλοῦσιν. ὡς δὲ ἐν τῇ κατακλυσμῷ τῇ γινομένῃ
 25 ποτὲ τούτων ἀπολομένων λέγοι ἄν. ὅταν οὖν τοιαύτη ὄμβρων ὑπερβολὴ
 γένηται, ὡς πολλὰ ἐπικλύσαι καὶ ἀοίκητα δι’ ὑγρότητα ποιῆσαι, νομίζειν
 χρῆ ταύτην τὴν ὑγρότητα ἐπὶ πολλὴν διαρκεῖν τε καὶ διαμένειν χρόνον, καὶ
 ὡς τῶν ποταμῶν τινες ἀέννοι εἰσι διὰ τὴν πλείω χορηγίαν τὴν γενομένην
 αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ὑπερχειμένων αὐτῶν πηγῶν καὶ τῶν ὀρῶν δν προειρηκα-
 30 μεν τρόπον, οὕτως δὲ καὶ μετὰ τὰς τοιαύτας ἐπομβρίας ἀέννοί τινες ὑγρό-
 τητες περὶ τοὺς τόπους τούτους ἐπὶ πολὺ διαμένουσι, τῆς ἐπιτηδείου πρὸς
 τοῦτο γῆς δεξαμένης ἐν αὐτῇ τὴν ὑγρότητα καὶ ἐπὶ πολὺ διαμενούσης
 τοιαύτης. χρόνου δὲ προϊόντος τὰ μὲν ἐκ τῆς ἐπομβρίας | ὑγρὰνθέντα 90^ν
 ξηραίνεται μᾶλλον, τὰ δὲ ἔνυδρα φύσει ἤττον, καὶ τοῦτο αἰεὶ καὶ μᾶλλον

1 post ἐλώδη add. τε A Wa	οἰκήμασι A	3 λέγει A	5 οἱ δὲ] καὶ οἱ I
6 γεννητοῦ I	7 οὐ μὴν] ὡς a	8 γὰρ] δὲ a	9 γεννητὸν I
10 μέγεθος] μέρος I	ἐστίν] ἦν I	11 φασὶν ante αὐτὴν exh. Aa, post αὐτὴν W	
12 ἀφεμένους τοῦ om. I	ὑπολείψεις A ¹	20 διὰ] δὴ I	προχωρήσεις I
post τὴν add. δὲ I	προσχῶν] προελών I	21 συνστάς I	21. 22 Ὅμηρος εἶπεν]
11. Π. 234 sq.	22 σοὶ om. I Wa	ἀνιπτόποδες χαμαιεῦναι om. I	24 ὡς
δὲ—λέγοι ἄν (25) om. a	25 ἀπολλυμένων I	ἄν] αἰεὶ I	τοιαύτης I
26 ἐπικλύσαι I	27 πολὺ I	28 et 30 ἀένναιο I W	29 τῶν post καὶ om.
A Wa	31 τῆς] γῆς A Wa	32 γῆς om. A Wa	33 ἐξηρανθέντα A Wa

www.libtool.com.cn

γίνεται, ὡς τὰ μὲν ἐξ αἰκλήτων δι' ὑγρότητα γίνεσθαι ξηραίνόμενα οἰκητά,
τὰ δ' οἰκητὰ πρότερον δι' εὐκρασίαν ἀοίκητα γίνεσθαι διὰ ξηρότητα, ἕως
παλιν ἡ αὐτὴ περίοδος ἔλθῃ καὶ ὁ τῆς μεγάλης περιόδου χειμῶν. καὶ
ἐπεὶ ἀναγκαῖον γίνεσθαι ἑνὶ τινι ἐν τῷ παντὶ μεταβολάς, οὐ μὴν τοῦ
5 παντὸς ἀλλ' ἐν τῷ μέρει αὐτοῦ τῷ γενητῷ τε καὶ φθαρτῷ, ἀνάγκη
κατὰ τὰ εἰρημένα μὴ τοὺς αὐτοὺς τόπους τῶν περὶ τὴν γῆν εἶναι τὴν αὐτὴν
κατάστασιν ἔχειν, ὡς ἡ ὑγροὺς εἶναι ἢ ξηροὺς εἶναι, ἀλλὰ μεταβάλλειν. καὶ
τοῦ τοῦτο οὕτως ἔχειν σημεῖον τὸ τοὺς ἀρχαιοτάτους νομιζομένους τῶν
ἀνθρώπων Αἰγυπτίους, τούτους χώραν οἰκεῖν, ἢ πρότερον οὕσα θάλασσα
10 ἔργον γέγονε τοῦ ποταμοῦ τοῦ Νείλου προσχωσθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ. καὶ τοῦτο
δῆλον μὲν φησὶν εἶναι καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς χώρας τοῖς ὁρώσιν· κοίλη γὰρ φαί-
νεται· ἱκανὸν δέ φησι τούτου τεκμήριον εἶναι καὶ τὸ κατὰ τὴν ἐρυθρὰν θάλασ-
σαν. τί δέ ἐστι τὸ λεγόμενον, καὶ πῶς δεικτικὸν τοῦ τὴν Αἰγυπτίαν χώραν ἔρ-
γον εἶναι τοῦ ποταμοῦ; τῷ τοὺς θελήσαντας τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν συναΐσαι
15 τῷ Αἰγυπτίῳ πελάγει διορύξαντας τὴν μεταξύ γῆν μηκέτι τοῦτο ποιῆσαι,
διὰ τὸ ὑψηλότεραν οὖσαν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν τῆς περὶ τὸ Αἰγύπτιον
πέλαγος χώρας μέλλειν ἐπικλύζειν αὐτήν, οὕτως δὲ καὶ τὸν ποταμὸν
ἐπικλύζειν τε καὶ ἀφανίζειν τὸν Νεῖλον. ἐπιζητήσαι ἂν τις, εἰ οὕτως
ἡδύνατο διορυγῆναι τὸ μεταξύ καὶ ἐνωθῆναι ἢ ἐρυθρὰ θάλασσα τῷ Αἰ-
20 γυπτίῳ πελάγει, εἰ ἦν ἡ Αἰγυπτία χώρα θάλασσα. ἀλλὰ λέγει καὶ Δα-
ρεῖον ἐγχειρῆσαι τῷ διορύσσειν, καὶ κατ' ἐκεῖνον ἤδη τὴν Αἰγυπτὸς κεχω-
σμένη. ἡ τὸ κοινοτέραν εἶναι τὴν Αἰγυπτίαν γῆν τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης
καὶ τῆς μετ' αὐτὴν γῆς τεκμήριον ποιεῖται τοῦ ἀπὸ τῆς θαλάσσης αὐτὴν
προσχωσθαι τῆς Αἰγυπτίας, οὖσαν πρότερον μέρος τῆς θαλάσσης. καὶ
25 γὰρ δ' ἐπιφέρει, τὸ περὶ τὴν Ἀμμωνίαν χώραν τῆς Λιβύης, τοιοῦτόν ἐστι·
τῷ γὰρ καὶ ταύτην τὴν γῆν κοινοτέραν τε εἶναι καὶ ταπεινότεραν παρα-
λόγως τῆς μετ' αὐτὴν χώρας τεκμηρίῳ χρῆται τοῦ προσχωσθαι αὐτὴν
ἀπὸ τῆς θαλάσσης. πῶς δὲ κατ' ὀλίγον τὰ προσχούμενα ξηραίνεται,
λέγει· ἐγχώσεως γὰρ ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ γινομένης καθ' ὃ εἰς τὴν θά-
30 λασσαν ἐκδίδωσιν, ἀπολαμβάνεται τινα ἀπὸ τῆς θαλάσσης μέρος, ὃ πρότε-
ρον μὲν ὡς λίμνη καθ' αὐτὰ ὄντα μένει, εἰς ὕστερον δὲ ἀναξηραίνεται.
οὕτως δὲ γινομένων τῶν ἀπολήψεων τε καὶ προσχώσεων δῆλον ὡς ἡ χώρα
ἢ τοιαύτη κοινοτέρα τέ ἐστι καὶ ταπεινότερα, ὅτε τὸ τῆς θαλάσσης ἔτι
σώζουσα ἔδαφος. καὶ τὰ περὶ τὴν Μαιῶτιν δὲ καλουμένην λίμνην ἐπιδε-
35 δωκέναι φησὶ τῇ ὑπὸ τῶν ἐκβαλλόντων εἰς αὐτὴν ποταμῶν προσχώ-
σει, ὡς πολλῶν ἐλάττω πλοῖα νῦν πλεῖν ἐν αὐτῇ δύνασθαι τῶν πρὸ
ἐτῶν πλεόντων ἐξήκοντα. ὅθεν φησὶ δῆλον εἶναι ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ

1 οἰκητὰ ante γίνεσθαι exh. AWa	3 ἔλθοι AW	3. 4 καὶ ἐπεὶ in marg. A
5 ἀλλὰ καὶ ἐν A	post καὶ add. τῷ I	9 post ἀνθρώπων add. τοὺς a ἡ]
A: ἡ a: ἐν ἡ I	10 προσχωρεῖσα a	11. 12 κοίλη γὰρ φαίνεται om. I
τὸ AWa	18 ἂν om. I	οὕτως — κεχωσμένη. ἡ (21. 22) om. AWa, fort. recte
22 κοινοτέρων A	Αἰγυπτίων a	23 μετὰ ταύτην I
τὴν γῆν om. AWa	27 χρῆσθαι I	28 ξηραίνεσθαι a
εἰς om. AWa	33 κοινοτέρα a	31 ὥς] ὥσει AWa
		35 ἐκβαλλόντων AWa

λίμνη ἔργον ἐστὶ τῶν ποταμῶν, ὡς ἀποχυσάντων αὐτὴν τῶν ποταμῶν ἀπὸ τῆς θαλάσσης καὶ χωρισάντων καὶ ποιησάντων λίμνην ἀντὶ θαλάσσης μέρους, καὶ ὅτι προϊόντος τοῦ χρόνου ἔσται καὶ αὕτη πᾶσα ξηρά. καὶ τὸν Βόσπορον δὲ δεῖ μὲν ρεῖν φησιν· ἔστι δὲ ὁ Βόσπορος ὑπὸ τὸν Πόντον θάλασσα στενὴ, ἣ διείργεται ἡ Εὐρώπη ἀπὸ τῆς Ἀσίας. ταύτην δὲ τὴν θάλασσαν φησιν δεῖ μὲν ρεῖν διὰ τὸ προσχοῦσθαι. λέγει δὲ τὸ δεῖ ρεῖν ἀντὶ τοῦ ἐστενωῦσθαι· τὰ γὰρ στενὰ τῶν πελαγῶν ὅταν ἐκατέρωθεν ἔχῃ πλατείας θαλάσσας, μεταρροίας λαμβάνει. τοῦτο φησιν εἶναι περὶ ταύτην τὴν θάλασσαν διὰ τὸ δεῖ αὐτὴν προσχοῦσθαι. ὅτινα δέ, φησίν, ἐγένετο ἡ πρόσχωσις τρόπον, καὶ νῦν δυνατόν [εἶναι] γνωρίζειν ὁρῶντα. καὶ λέγει πῶς ἐγένετο· ὅτε γὰρ ὁ ῥοῦς ὁ ἀπὸ τῆς Ἀσίας ἡῖονα ποιήσσει (ῥοῦν δὲ ἀπὸ τῆς Ἀσίας λέγοι ἂν τὴν τῆς θαλάσσης ἀπὸ τῶν Ἀσιανῶν μερῶν ἐπὶ τὰ Εὐρωπαϊα μέρη ἐπύχουσιν) ὁ ῥοῦς δὲ τῆς θαλάσσης ὁ γινόμενος ἀπὸ τῆς Ἀσίας ἡῖονα ποιῶν, τουτέστιν αἰγιαλὸν τινα χωννὺς καὶ ἐπανίστας ἀπετέμενετο ὀπίσω τῆς ἡῖονος ταύτης καὶ τοῦ αἰγιαλοῦ μέρος τῆς θαλάσσης καὶ διετείχεζεν ἀπὸ τῆς ἄλλης θαλάσσης, καὶ λίμνην ἐποιεῖτο πρῶτον μικράν· εἴτ' αὕτη ξηραίνομένη ἀντὶ θαλάσσης ἡπειρος ἐγένετο. καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν ἄλλη ἡῖον τὸν αὐτὸν τρόπον ἐγένετο χωννυμένη ὑπὸ τοῦ ῥοῦ τῆς θαλάσσης καὶ ἄλλη λίμνη, ἥτις ὁμοίως πάλιν ἐξηραίνεται· οὗ γινομένου πολλάκις ἀνάγκη τοῦ χρόνου προϊόντος εἰς στενὸν συσταλῆναι τὴν θάλασσαν τὴν τὰς ἡῖονας ταύτας ποιοῦσαν καὶ γενέσθαι ὡς ποταμόν, τέλος δὲ καὶ τοῦτον ξηρανθῆναι.

Ἐκ δὲ τούτων φανερόν φησιν εἶναι ὅτι ἐπεὶ μήτε ὁ χρόνος ὑπολείψει (οὐδέποτε γὰρ ἐστὶν ὅτε οὐκ ἔστι χρόνος) καὶ τὸ πᾶν καὶ αὐτὸ αἰδιόν ἐστι, γίνονται δὲ ἐν αὐτῷ τοιαῦται μεταβολαί, ὡς τὰ τε πρότερον ἔνυδρα χωρὶα ὕστερον ξηρὰ γίνεσθαι, τὰ τε ξηρὰ πάλιν ἔνυδρα, ὅτι μήτε ὁ Τάναϊς ποταμὸς μήτε ὁ Νεῖλος μήτε ἄλλος τις τῶν μεγάλων καὶ ἀενάων εἶναι δοκούντων ποταμῶν αἰδιόι εἰσιν, ἀλλὰ τὴν τέ ποτε ξηρὸς ὁ τόπος, ὅθεν ῥέουσι νῦν, καὶ ὕστερον πάλιν ἔσται. τὸ μὲν γὰρ τούτων ἔργον (ἔστι δὲ αὐτῶν ἔργον τὸ ρεῖν, ἐν ᾧ καὶ τὸ εἶναι αὐτοῖς) πέρας ἔχει, ὁ δὲ χρόνος οὐκ ἔχει, τουτέστιν οὗτοι μὲν εἰσι γενητοί τε καὶ φθαρτοί, ὁ δὲ χρόνος

1 ὡς—ποταμῶν om. AWa 2 χωρησάντων Wa post ἀντὶ add. τῆς Wa: τοῦ τῆς A 4 βόσπορον μὲν δεῖ μὲν I ὑπὲρ AIW 6 φησιν om. A λέγει δὲ] λέγοι δ' ἂν AWa 10 et 11 ἐγένετο AWa 10 εἶναι delete ὁρῶντων I 11 λέγειν AWa ὁ ante ῥοῦς om. I 11 et 14 ἡῖονα W 11 ποιήσσει] ποιῇ I 13 εὐρώπια I δὴ scripsi: δὲ I: δεῖ AW 14 post χωννὺς add. τῇ ψάμμῃ AWa 15 ὀπίσω τῆς scripsi: ὀπίσω μέρος τῆς I: τῆς AWa 16 καὶ διετείχεζεν—θαλάσσης om. AWa 18 ἄλλη ἡῖον scripsi: ἄλλη om. I: ἡῖων om. AWa 19 ἀπὸ AWa καὶ ἄλλη om. a πάλιν om. AWa 20 οὗ] οὐ Aa 21 post θάλασσαν add. ταύτην AWa τὴν—ποιοῦσαν post ποταμόν exh. I 23 δὲ om. a φησιν φανερόν A ὁ om. I ὑπολείψει I 25. 26 ἐνυδρα καὶ ἔνυδρα χωρὶα I 26 τὰ δὲ ξηρὰ I πάλιν ἐνυδρα AWa 27 post τις add. ὅθλον Aa, δηλονότι W ἀενάων IW 27. 28 δοκούντων εἶναι coll. AWa 28 τέ om. AWa 29 ἐστι δὲ—ἐν ᾧ (30) om. AWa

www.libtool.com.cn

οὐδέτερον τούτων. διὸ ἀνάγκη γίνεσθαι ποτε χρόνον, ὅτε οὗτοι οὐκ ἔσονται. ὥς δὲ ἐπὶ τούτων τῶν ποταμῶν, οὕτως ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων· ὁ γὰρ αὐτὸς κατὰ πάντων λόγος. ἀλλὰ μὲν τῶν ποταμῶν τῶν μὲν γινομένων τῶν δὲ φθειρομένων, καὶ μὴ αἰεὶ τῶν αὐτῶν μένοντων ἀνάγκη καὶ τὴν 5
5 θάλασσαν μεταπίπτειν καὶ συµμεταβάλλειν τοῖς ποταμοῖς. ταύτης δὲ τὰ μὲν ἀπικλειπούσης τὰ δὲ ἐπιλαμβάνουσας δῆλον ὡς οὐδὲ τῆς πάσης γῆς αἰεὶ τὰ αὐτὰ μέρη τὰ μὲν ἐστὶ θάλασσα τὰ δὲ ἥπειρος, ἀλλ' ὑπαλλάσσεται πάντα τῷ χρόνῳ, ὥσπερ ἦν προειρημένον. δείξας δὲ ταῦτα ἀνακεφαλαιούται τὰ εἰρημένα τε καὶ ἡδευγμένα περὶ τούτων διὰ τῶν ἐπιφερομένων·
10 λέγει γὰρ διότι μὲν οὖν οὐκ αἰεὶ τὰ αὐτὰ οὔτε χερσεύει τῆς γῆς οὔτε πλωτὰ ἐστὶ.

1 γενέσθαι AWa ποτε] τότε I 2 ἔχει om. AWa 4 post μενόντων add. τῆς γῆς ἐνὸρρων AWa 5 μεταβάλλειν καὶ συµμεταπίπτειν AWa 6 post ἐπιλαμβάνουσας add. τῆς γῆς AWa ὡς] ὅτι AWa τῆς om. I 8 ὥσπερ] ὅπερ AWa προειρημένον] lac. VII litt. I 9 τε] τὰ a 10 τὰ αὐτὰ] ταῦτα AW χερσεύεται Arist. EH τῆς γῆς coll. post πλωτὰ ἐστὶ a 11 post πλωτὰ ἐστὶ add. ex. Arist. καὶ διὰ τίνα αἰτίαν ταῦτα συμβαίνει, εἰρηται, ὁμοίως δὲ καὶ διὰ τί οἱ μὲν ἀέναοι οἱ δ' οὐ τῶν ποταμῶν a

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟ-
ΤΕΛΟΥΣ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΩΝ.

p. 353^a32 Περί δὲ θαλάσσης, καὶ τίς ἡ φύσις αὐτῆς, καὶ διὰ
τίνα αἰτίαν.

5 Ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Μετεωρολογικῶν μετὰ τὸν περὶ ὕετοῦ καὶ χιόνος
καὶ πάχνης καὶ ὀρόσου καὶ χαλάζης λόγον προθέμενος εἰπεῖν περὶ τε ἀνέμων καὶ
ποταμῶν τε καὶ πηγῶν, ἔτι δὲ καὶ περὶ θαλάσσης, εἰπὼν ἐν ἐκείνῳ περὶ
ποταμῶν τε καὶ πηγῶν, ἄρχεται τοῦ δευτέρου ἀπὸ τοῦ περὶ θαλάσσης λόγου 30
καὶ ζητεῖ, τίς τε αὐτῆς ἡ οὐσία καὶ φύσις, καὶ τίς ἡ τῆς ἀλμυρότητος
10 τοῦ ὕδατος αἰτία, καὶ πῶς ἐξ ἀρχῆς γίνεται. καὶ πρῶτον, ὥσπερ καὶ ἐπὶ
τῶν ἄλλων πεποίηκε, καὶ ἐπὶ ταύτης τὰς τῶν πρὸ αὐτοῦ περὶ αὐτῆς
δόξας ἐκτίθεταί τε καὶ ἐξετάζει. τοὺς μὲν οὖν ἀρχαιοτέρους τε καὶ περὶ
τὰς θεολογίας καταγινομένους (θεολόγους δὲ λέγει τοὺς περὶ θεῶν ἐπαγγελ-
λομένους λέγειν, ὧν ἦν Ὅμηρος καὶ Ὀρφεὺς καὶ Ἡσίοδος, ὃς καὶ θεογο-
15 νίαν συνέγραψε), τούτους δὴ φησὶ ποιεῖν τινὰς τῆς θαλάσσης πηγὰς, ἵνα 35
αὐτοῖς ὧσιν ἀρχαί τε καὶ ῥίζαι ὁμοίως γῆς τε καὶ θαλάσσης, καὶ μὴ ἐξ
ἄλλων τινῶν μεταβαλλόντων ἢ τούτων γένεσις ἦ, ἀλλ' οἰκείας ἀρχὰς
ἔχωσιν. ἐσέμνυνον γὰρ δὴ οὗτοι μάλιστα τὴν τε γῆν καὶ τὰ περὶ τὴν
γῆν, καὶ περὶ ταύτην καὶ ταύτης χάριν τὰ ἄλλα ἔλεγον εἶναι τε καὶ γεγο-
20 νῆναι καὶ δὴ καὶ τὸν σύμπαντα οὐρανόν. σεμνότερον δ' οὖν ἡγοῦντο καὶ
τραγικώτερον εἶναι τὸ ποιεῖν αὐτὰ ἀπὸ τινος οἰκείας ἀρχῆς τε καὶ ῥίζης.
οἱ μὲν οὖν θεολόγοι καὶ τὴν θείαν σοφίαν ἐπαγγελλόμενοι οὕτως ἔλεγον 40
περὶ αὐτῆς· οἱ δὲ περὶ τὴν ἀνθρωπίνην σοφίαν σοφώτεροι (ἀντιδιέστειλε
δὲ τοῖς θεολόγοις τοὺς τὴν ἀνθρωπίνην σοφίαν σοφώτερους ὑποσκάπτων

1. 2 Tit. εἰς τὸ δεύτερον I, sed idem in exitu libri εἰς τὸ δεύτερον τῶν ἀριστοτέλους μετεω-
ρολογικῶν: ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως εἰς τὸ δεύτερον τῶν μετεωρολογικῶν ἀριστοτέλους W: Ἀλε-
ξάνδρου Ἀφροδισιέως ὑπόμνημα εἰς τὰ μετεωρολογικά. εἰς τὸ δεύτερον a 7 ἔτι δὲ —
πηγῶν (8) in marg. W² 9 αὐτῆς post φύσις coll. AWa 11. 12 δόξας περὶ αὐτῆς
coll. I 14 καὶ ἡσίοδος καὶ ὀμηρος καὶ ὀρφεὺς AWa 20 δ' οὖν I: δὲ AWa
22 ἐπαγγελλόμενον a 23 περὶ ante τὴν om. a ἀντιδιέστειλε I: ἀντιτίθῃσι AWa
24 ὑποσκάπτων — ἀλαζονικωτέρους (p. 67,1) om. W

www.libtool.com.cn

ἐκείνους ὡς ἀλαζονικωτέρους· λέγει δὲ περὶ τῶν φυσικῶν) οὗτοι δὲ γένεσιν
 ποιοῦσι τῆς θαλάσσης, ἀλλ' οὐκ ἀγέννητον αὐτὴν λέγουσιν ἰδίᾳς πηγὰς
 ἔχουσιν, ὡς οἱ θεολόγοι. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ὑπόλειμμα λέγουσιν εἶναι τὴν
 θαλάσσαν τῆς πρώτης ὑγρότητος. ὑγροῦ γὰρ ὄντος τοῦ περὶ τὴν γῆν τόπου
 5 καίπειτα τὸ μὲν τι τῆς ὑγρότητος ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἐξατμίζεσθαι καὶ γίνεσθαι 45
 πνεύματά τε ἐξ αὐτοῦ καὶ τροπὰς ἡλίου τε καὶ σελήνης, ὡς διὰ τὰς ἀτ-
 μίδας ταύτας καὶ τὰς ἀναθυμιάσεις κακείνων τὰς τροπὰς ποιουμένων, ἔνθα
 ἡ ταύτης αὐτοῖς χορηγία γίνεται, περὶ ταῦτα τρεπομένων· τὸ δὲ τι αὐτῆς
 ὑπολειφθὲν ἐν τοῖς κοιλοῖς τῆς γῆς τόποις θαλάσσαν εἶναι· διὸ καὶ ἐλάττω
 10 γίνεσθαι ἐξηρανομένην ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τέλος ἔσεσθαι ποτε
 ξηράν. ταύτης τῆς δόξης ἐγένετο, ὡς ἱστορεῖ Θεόφραστος, Ἀναξίμανδρος 50
 τε καὶ Διογένης· Διογένης δὲ καὶ τῆς ἀλμυρότητος ταύτην αἰτίαν λέγει,
 ὅτι ἀνάγοντος τοῦ ἡλίου τὸ γλυκὺ τὸ καταλειπόμενον καὶ ὑπομένον ἀλμυ-
 ρὸν εἶναι συμβαίνει. οἱ δὲ τινὲς φασιν οἶον ἰδρωτὰ τινα τῆς γῆς εἶναι
 15 τὴν θαλάσσαν· θερμαινομένην γὰρ αὐτὴν ὑπὸ τοῦ ἡλίου ταύτην ἀφίεσθαι 91
 τὴν ὑγρότητα· διὸ καὶ ἀλμυρὰν αὐτὴν εἶναι· τοιοῦτος γὰρ ὁ ἰδρῶς. ταύτης
 τῆς δόξης Ἐμπεδοκλῆς γέγονε. τρίτη δὲ δόξα περὶ θαλάσσης ἐστὶν ὡς
 ἄρα τὸ ὕδωρ τὸ διὰ τῆς γῆς διηθούμενον καὶ διαπλῦνον αὐτὴν ἀλμυρὸν
 γίνεται, τῷ ἔχειν τὴν γῆν τοιούτους χυμοὺς ἐν αὐτῇ· οὗ σημεῖον ἐποιοῦντο
 20 τὸ καὶ ἅλας ὀρύττεσθαι ἐν αὐτῇ καὶ νίτρα· εἶναι δὲ καὶ ὀρεῖς χυμοὺς
 πολλαχοῦ τῆς γῆς. ταύτης πάλιν τῆς δόξης ἐγένετο Ἀναξαγόρας τε καὶ 5
 Μητροδόωρος.

p. 353b17 Ὅτι μὲν οὖν πηγὰς τῆς θαλάσσης ἀδύνατον εἶναι.

Ἐκθέμενος διὰ βραχείων τὰς προκαταβεβλημένας δόξας τὰς περὶ θα- 15
 25 λᾶσσης λέγει πρὸς τὴν τῶν θεολόγων, οἱ οἰκείας τινὰς πηγὰς αἰδίους ἐποιοῦν
 τῆς θαλάσσης, ἔν' αὐτοῖς ἡ θάλασσα ἀγέννητος ἦ. ὅτι δὲ ἀδύνατον πηγὰς
 εἶναι τῆς θαλάσσης, διὰ τῶν ὑπαρχόντων ἤδη δεῖν φησι θεωρεῖν, ὑπάρ-
 χοντα ἤδη λέγων ἥτοι ἀντὶ τοῦ ἤδη δεῖν θεωρεῖν διὰ τῶν ὑπαρχόντων τῇ
 θαλάσσει, ἡ διὰ τῶν ὑπαρχόντων ἤδη ἀντὶ τοῦ διὰ τῶν ἡδη δεδειγμένων τε
 30 καὶ εἰρημένων ὑπάρχειν τῷ τε ὕδατι καὶ ταῖς πηγαῖς· συγχρῆται γὰρ
 πρὸς τὰ δεικνύμενα τοῖς προειρημένοις. ὅτι γὰρ μὴ εἴσι τῆς θαλάσσης 20
 οἰκείαι τινες πηγαί, δείκνυσιν οὕτως. τῶν περὶ τὴν γῆν καὶ ἐπὶ γῆς ὑδά-
 των (οὗ γὰρ περὶ τοῦ ὁμομένου ὕδατος νῦν ὁ λόγος) τῶν δὲ περὶ τὴν γῆν

1 οὗτοι δὲ a 2 ἀγέννητον IW πηγαί a 5 καίπειτα τὸ μὲν τι] τὰ πρῶτα AWa
 post γίνεσθαι add. τὰ AWa 7 ἔνθεν Usener 8 δ' ἔτι A 9 τῆς γῆς om. AWa
 11 ἐγένοντο AWa δ Θεόφραστος AWa; cf. Phys. op. fr. 23 (Dox. 494,4) 12 καὶ
 θεογένης I¹ post ταύτην add. τὴν I 13 ὑπομένον καὶ coll. I 18 διὰ τῆς γῆς
 supra versum rubro W 19 χυμοὺς a αὐτῇ libri 21 ἐγένοντο AWa
 23 τῆς om. Arist. E 24 τὰς post δόξας om. AWa 25 θεολογικῶν AWa
 26 ἀγέννητος I ὅτι δὲ AWa 27. 28 δεῖν — ὑπάρχοντα ἤδη om. AWa
 28 ἥτοι om. AWa 29 ἡδη ὑπαρχόντων coll. AWa 33 ὁ om. I δὲ] δὲ I

www.libtool.com.cn

- τὰ μὲν ῥυτὰ ἐστί, τὰ δὲ στάσιμα· καὶ τὰ μὲν ῥυτὰ πάντα ἀπὸ πηγῶν
τινῶν τὴν ἀρχὴν τῆς ῥύσεως ἔχει. πῶς δὲ γίνονται αἱ πηγαί, καὶ ὅτι
οὐχ ὡς ἐξ ἀγγείου τινὸς καὶ κοιλίας ἐχούσης τῆς γῆς ἡθροισμένον ἀθρόως
ὑδωρ ἀπορρέουσι κατ' ὀλίγον, ἀλλ' ὅτι εἰς ταύτην τὸ κύκλῳ γενόμενον τε
5 καὶ συλλεμβόμενον πρῶτην ἀπαντᾷ τε καὶ ἐκδίδεται ἐκ τῶν ὀρῶν, εἴρηται. 35
τῶν δὲ στασίμων ὑδάτων τὰ μὲν ἐστί συλλογιμαῖα καὶ ὑποστάσεις, ὡς τὰ
ἐκ τῶν ὑετῶν ἀθροιζόμενα καὶ τὰ ἐν ταῖς λίμναις, καὶ ὅσα ἀπορρεῦσαντος
τοῦ πλείονος ὑετῶν γενομένων ἢ καὶ ποταμῶν ἐπιρρευσάντων ὑφίσταται
καὶ ὑπομένει καὶ λιμνάζει διὰ τὴν κοιλότητα τῶν τόπων. ὧν ὑδάτων αἱ
10 διαφοραὶ κατὰ τὸ πλῆθος καὶ τὴν ὀλιγότητα τοῦ συνεστῶτος ὕδατος·
ὀλίγου μὲν γὰρ ὄντος τέλματα καλεῖται, λίμναι δ' ἂν πλεόν ἢ. τὰ
δὲ τίνα τῶν στασίμων πηγαῖά φησιν εἶναι, ὡς τὰ φρεατιαῖα· ταῦτα γὰρ 30
ἀπὸ πηγῆς. καὶ φησὶ ταῦτα χειρόκμητα εἶναι· ὀρύσσεται γὰρ καὶ κατα-
σκευάζεται τὰ φρέατα καὶ οὐχ ὡς τὰ τέλματα καὶ αἱ λίμναι αὐτόματα
15 γίνεται. ὡς εἶναι πάντων τῶν ὑδάτων τῶν περὶ τὴν γῆν τὰ μὲν ῥυτὰ τὰ δὲ
στάσιμα, ἀλλὰ καὶ τῶν πηγαίων· καὶ γὰρ τούτων τὰ μὲν ῥυτὰ (πάντα γὰρ
τὰ ῥυτὰ ἀπὸ πηγῶν) τὰ δὲ στάσιμα, ὡς τὰ φρέατα. τὸ δὲ πάντων γὰρ ἀνω-
τέρω τὴν πηγὴν εἶναι δεῖ τῆς ῥύσεως εἶπε πρὸς τὰ ῥυτὰ ἐπανε-
νεγκῶν. εἰπὼν γὰρ τὰ μὲν οὖν ῥυτὰ πάντα πηγαῖα, νῦν τὴν αἰτίαν 35
20 ἀπέδωκεν αὐτοῦ· ὅτι γὰρ δεῖ πάντων ἀνωτέρω τὴν πηγὴν εἶναι τῶν ῥέον-
των. κἂν γὰρ τίνα ἀπορρέῃ ἐκ τινος ἀθροισμένου ἐξ ἐπιρρέοντος ὕδατος
καὶ μὴ ἀπὸ πηγῆς, ἀλλὰ τῆς γε ῥύσεως τῆς εἰς ἐκεῖνο γινομένης ἀρχὴ
εὔρεθῇσεται πηγὴ τις οὕσα. τὰ μὲν αὐτόματα ῥεῖ. εἰπὼν τῶν
πηγαίων εἶναι τὰ μὲν στάσιμα χειρόκμητα, εἰπὼν δὲ καὶ πάντων τῶν ῥέοντων
25 ἀρχὴν εἶναι τῆς ῥύσεως πηγὴν, διὰ τοῦτο, φησί, τὰ μὲν αὐτόματα ῥεῖ·
φύσιν γὰρ ἔχει τὸ ὑδωρ εἰς τὸ κοιλότερον συρρεῖν, καὶ οὐδὲν εἰς τοῦτο 40
δεῖται τέχνης· τὰ δ' ἐν τοῖς φρέασι τέχνης δεῖται τῆς ἐργασομένης· ἔμ-
παλιν γὰρ ταῦτα ἀπὸ τῶν κοίλων εἰς ὕψος ἀνάγεται, ὃ οὐκ ἔστι κατὰ
φύσιν τῷ ὕδατι.
- 30 Ποιησάμενος δὲ τὴν προειρημένην διαίρεσιν τῶν περὶ γῆν ὑδάτων, 45
τούτους προσχρῶμενος δείκνυσιν ὅτι μὴ οἶόν τε τῆς θαλάσσης πηγὰς εἶναι·
τῶν μὲν γὰρ ἀπὸ πηγῶν ὑδάτων τὰ μὲν ἀπόρρυτα εἶναι, τὰ δὲ χειροποίητα· ἢ
δὲ θάλασσα οὕτε ἀπόρρυτος οὕτε χειροποίητος. ἐπεὶ δὲ γίνεται τίνα στάσιμα

1 σταδαῖα AW	3 ἀθρόον AWA	4 γεννώμενον A	5 συλλαβόμενον Aa
6 τῶν δὲ—ὑποστάσεις om. A	7 ἀπορρέοντος I	9 αἱ om. AWA	11 τέλματα
καλεῖται] τελματώδη τὰ μὴ ἔχοντα βάθος, λιμναῖα δὲ τὰ βάθος ἔχοντα marg. I			
δ' ἂν πλεόν ἢ] δὲ πλείονος AWA; ἢ scripsi: εἴη I		11.12 τὰ δὲ τίνα] εἶτα δὲ AW:	
εἶτα a	12 post εἶναι add. τινὰ AWA	φρεατιαῖα] φρέατα AWA	12.13 ταῦτα
—πηγῆς om. AWA	13 καὶ φησὶ—φρέατα (14) om. A	15 πάντων] οὐ μόνον AWA	
τῇ γῇ A	17 ῥυτὰ τὰ coll. a	18 δεῖ] δὴ αἰεῖ I	18.19 ἐπανεγκῶν AWA
20 γὰρ δεῖ om. AWA	22 γε om. I	τῆς γῆς εἰς I	23 τὰ μὲν—ῥεῖ
om. Aa	post εἰπὼν add. δὲ a	24 μὲν om. AWA	σταδαῖα A
post στάσιμα add. ἄλλα I: fort. ὅλα	post χειρόκμητα add. καὶ ἔτι a		δὲ om. a
25 τὴν πηγὴν AWA	ῥεῖν AWA	26 φύσει Wa	30 δὲ om. a
περὶ τὴν γῆν AWA	32 εἶναι] ἦν AWA	33 οὐδὲ bis I	

www.libtool.com.cn

πηγαία αὐτόματα καὶ οὐ χειροποίητα (ἔστι γὰρ που εὐρεῖν αὐτομάτως τι ἀπὸ πηγῆς οὔσης ἐν κοίλῳ ὀλίγης ῥοῆς ὡς αὐτὸματὸν καὶ μένον ὕδωρ), ὅτι δὲ μὴ τῶν οὕτως στασίμων ὑδάτων πηγαίων ἢ θάλασσα εἶναι δύναται, ἔδειξε 50 διὰ τοῦ εἰπεῖν οὕτως αὐτόματον δὲ στάσιμον ὕδωρ πηγαῖον ὀλίγον 5 παντελῶς εἶναι τῷ μὴ δύνασθαι ἀπὸ μείζονος πηγῆς τὴν ἀρχὴν ἔχον αὐτομάτως στάσιμον εἶναι.

p. 353^b35 Ἔτι δ' ἐπεὶ πλείους εἰσὶ θάλασσαί.

Καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως συνίστησιν ὅτι μὴ ἔστιν ἡ θάλασσα 92^ο ὕδωρ σταδαῖον, ἔχον οἰκείας πηγὰς. ἐπεὶ γὰρ εἰσι πλείους θάλασσαί κατ' 10 οὐδὲν ἀλλήλαις συμμιγνύουσαι καὶ περιοικόμεναι κύκλῳ, εἰ εἶχον πηγὰς, οὐκ ἂν τοὺς περιοίκους αὐτῶν ἐλάνθανον αἱ πηγαί, κατὰ τῖνα τρόπον ἦσαν. 5 ἡ μὲν γὰρ ἐρυθρὰ θάλασσα κατὰ μικρὸν φαίνεται κοινωνοῦσα πρὸς τὴν ἔξω στηλῶν θάλασσαν, ἡ δὲ Ὑγκανία τε θάλασσα καὶ ἡ Κασπία ταύτης τέ εἰσι κεχωρισμέναι καὶ ἀλλήλων.

15 p. 354^a5 Ῥέουσα δ' ἡ θάλασσα φαίνεται.

Ἐπεὶ τῶν πηγαίων ὑδάτων τὰ μὲν ἔστι στάσιμά τε καὶ χειρόκητα, τὰ δὲ ῥυτά, δείξας ὅτι μὴ ἔστιν ἡ θάλασσα τῶν πηγαίων τε καὶ στασίμων 20 ὑδάτων, νῦν δείκνυσιν ὅτι μὴδὲ τῶν ῥυτῶν. τοῦτο δὲ δείκνυσιν, ἐπεὶ φαίνεται κατὰ τινες τοίχους ῥέουσα· κατὰ γὰρ τοὺς στενοὺς τοίχους παντα- 20 χού, ὧν ἑκατέρωθεν ἔστι θάλασσα πλατεῖα, ῥέουσα ἡ θάλασσα φαίνεται. ὅτι οὖν μὴ ρεῖ ἐν τούτοις ὡς τὰ ἀπὸ πηγῆς ὕδατα ῥέοντα, δείκνυσιν εἰπὼν τῆς κατὰ ταῦτα ῥύσεως αὐτῆς τὴν αἰτίαν. ὅπου γὰρ ἂν ἐκ πλατέος πελά- 20 γους εἰς στενὸν ἡ θάλασσα συνάγεται ὑπὸ τῆς περιεχούσης αὐτὸ γῆς ὑψηλοτέρας οὔσης, φαίνεται κατὰ τοῦτο ῥέουσα καὶ μεταρρέουσα ἄλλοτε 30 ἐπ' ἄλλο μέρος διὰ τὸ ταλαντεύεσθαι τὸ ὕδωρ αὐτῆς δεῦρο κάκεισε 25 πολλάκις. ὁ γίνεταί μὲν καὶ ἐν ταῖς ἀναπεπταμέναις θαλάσσαις, ἄδηλον δ' ἔστι τῷ μὴ εἶναι τὴν ἑκατέρωθεν αὐτῆς γῆν πλησίον, παρ' ἣν ἀμεί- βουσα ἡ μετάρρυσις αὐτῆς γνωρίζεται· καθ' ὃ δὲ διὰ τὴν στενότητα τῆς γῆς, δι' ἧς ρεῖ, ὀλίγον ἐπέχει τρόπον ἢ ἐν τῷ πελάγει μικρά τε καὶ ἄδη- 30 λος ταλάντωσις αὐτῆς, ἐν τούτῳ μεγάλη φαίνεται. καὶ μία μὲν αὕτη αἰτία 30 τοῦ τῆς θαλάσσης ῥοῦ, ἑτέρα δὲ ὅτι πέφυκε μὲν τὸ ὕδωρ ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων τόπων εἰς τὰ κοῖλα καταφέρεσθαι τε καὶ ρεῖν. ἔστι δὲ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ τὰ μὲν

3 πηγαίων ὑδάτων coll. AWa	ἡ om. AW	θάλασσαν A	4 εἰπεῖν]
εἶπου AW: ὅπου a	αὐτόματον δὲ] ἐστὶ AWa	σταδαῖον AW	5 τῷ μὴ]
μὴ γὰρ AWa	πηγῆς] τῆς γῆς I	10 post συμμιγνύουσαι add. ὕγκανία καὶ	
κασπία AWa	καίπερ οἰκουμένη AW	εἰ om. A	11 αἱ] εἰ I
14 καὶ om. A	17 σταδαίων AWa	18 ὅτι—δείκνυσιν om. A	21 πηγῆς]
τῆς γῆς I	23 αὐτῷ I: fort. αὐτὴν	26 ἀναπεπταμέναις A: ἀναπεπταμέναις a	
27 τῷ] τὸ W: διὰ τὸ a	27. 28 παραμείβουσα a: μένουσα I	28 καθ' ὃ om. I	
διὰ δὲ coll. I	29 post ἡ add. γὰρ I	πελάγει] πλάτει AWa	30 αἰτία
αὐτῇ coll. AWa	32 κοιλότερα φέρεσθαι AWa		

αὐτῆς ὑψηλότερα μέρη, τὰ δὲ κοιλότερα, εἰς ἃ ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων ρεῖ.
 τοιαύτη γὰρ ἐστὶν ἡ ἐντὸς Ἑρακλείων στηλῶν θάλασσα, τὰ μὲν ὑψηλό-
 τερα ἔχουσα τὰ δὲ κοιλότερα μέρη. ρεῖ δὲ ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων μερῶν
 ἐπὶ τὰ κοιλότερα ἡ θάλασσα οὐκ ἀπὸ πηγῶν ἰδίων, ἀλλὰ διὰ τὸ πλῆθος
 5 τῶν ποταμῶν τῶν εἰς τὰ ὑψηλότερα αὐτῆς ἐκδιδόντων. ἡ μὲν γὰρ Μαιῶν 40
 τις λίμνη εἰς τὸν Πόντον ρεῖ, ὁ δὲ Πόντος εἰς τὸ Αἰγαῖον, τὰ δὲ μετὰ
 τὸ Αἰγαῖον πέλαγος κείμενα πελάγη οὐχ ὁμοίως ἐπίδηλον τὸν ροῦν ἔχει.
 ἐπὶ δὲ τῶν πρηνειγμένων, τῆς τε Μαιώτιδος λίμνης καὶ τοῦ Πόντου καὶ τοῦ
 Αἰγαίου, ἡ ῥύσις γίνεται διὰ τε τὸ πλῆθος τῶν ἐμβαλλόντων εἰς αὐτὰ
 10 ποταμῶν (πλείους γὰρ εἰς τε τὴν Μαιῶτιν καὶ τὸν Εὐξείνιον πόντον ῥέουσι
 ποταμοὶ ἢ τὴν πολλαπλασίαν αὐτῆς χώραν) καὶ ἔτι διὰ τὴν τοῦ βάθους
 βραχύτητα· ἐπιπολαιότητι γὰρ αὕτη, καὶ ἐντεῦθεν ἀρεαμένων αἰεὶ προϊόν- 45
 των ἡ θάλασσα βαθύτερα φαίνεται τῆς πρὸ αὐτῆς· εἰς ἣν τὸ ἀπὸ τῆς
 ὑψηλοτέρας τε καὶ ποταμοῦς δεχομένης πολλοὺς ἐπιρρεῖ. τῆς μὲν γὰρ
 15 Μαιώτιδος λίμνης ὁ Πόντος βαθύτερος, τοῦ Πόντου δὲ πάλιν, ὃν καὶ
 Εὐξείνιον πόντον εἶπεν, ὁ Αἰγαῖος βαθύτερος, τοῦ δὲ Αἰγαίου πάλιν τὸ
 Σικελικὸν πέλαγος· τὰ δ' ἐξῆς πελάγη, ταῦτα δ' ἐστὶ τό τε Σαρδονικὸν
 καὶ τὸ Τυρρηνικόν, βαθύτατα πάντων. ἡ δὲ ἔξω στηλῶν θάλασσα οὐ
 βαθεῖα μὲν ἀλλ' ἔχουσα βραχὺ βάθος, ὥς δῆλόν ἐστιν ἐκ τοῦ πηλοῦ, οὐ 50
 20 μὴν ἀπ' αὐτῆς μεταρρέον τὸ ὕδωρ φαίνεται, τῇ ἐν κοίλῃ κείσθαι τήνδε
 τὴν θάλασσαν· οὗ σημεῖον τὸ ἄπνουν εἶναι καὶ μὴ ἔχειν ἀνέμους τὴν θά-
 λασσαν ταύτην διὰ τὴν κοιλιότητα. ὥσπερ οὖν καὶ κατὰ μέρος ὀρῶσιν ἐκ
 τῶν ὑψηλοτέρων μερῶν τὸ ὕδωρ ἐπὶ τὰ κοιλότερα φαίνεται ῥέον (οἱ γὰρ
 ποταμοὶ ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων φαίνονται ῥέοντες, ἀλλὰ | καὶ αἱ κρήναι), 92^v
 25 οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς ὅλης γῆς ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων μερῶν αὐτῆς, ταῦτα δ'
 ἐστὶ τὰ πρὸς ἄρκτον, τὸ πλείστον ῥεῦμα γίνεται. διὸ τὰ μὲν πρὸς ἄρκτον
 πελάγη οὐ βαθέα, διὰ τὸ ἐν ὑψηλοτέρῳ μέρει τῆς γῆς ὄντα ἐκχεῖσθαι
 καὶ ρεῖν εἰς τὰ ἐν τῇ κοιλοτέρᾳ γῇ, τὰ δ' ἔξω τῶν ἀρκτικῶν μερῶν τῆς
 γῆς βαθέα μάλλον. ὅτι δὲ ὑψηλότερα τὰ πρὸς ἄρκτον μέρη τῆς γῆς,
 30 σήμεϊον παρέθηκε τὸ πολλοὺς πεισθῆναι τῶν ἀρχαίων μετεωρολόγων τὸν
 ἥλιον μὴ φέρεσθαι ὑπὸ γῆν, ἀλλὰ περὶ τὴν γῆν, τῇ δὲ εἶναι τὸ μέρος
 τοῦτο τῆς γῆς ὑψηλότερον, κατὰ τοῦτο γινόμενον ἀφανῆ τε γίνεσθαι καὶ
 νύκτα ποιεῖν. ὅτι δὲ ὑψηλότερα τὰ ἀρκτικὰ μέρη τῆς γῆς, ὀῆλον καὶ ἐκ
 τοῦ τὸν πόλον τοῦτον φανερὸν εἶναι διὰ τὸ ἔξαρμα τῆς γῆς. καὶ ὅτι μὲν
 35 οὐκ εἰσι κατὰ τοὺς θεολόγους πηγαὶ τῆς θαλάσσης, ἔδειξε διὰ τούτων· εἶπε

3 ρεῖ δὲ] ρεῖ δὴ Wa: ἡδη I	4 ἡ om. I	6 λίμνη om. AWa	τὰ
post πέλαγος (7) coll. I	μετὰ δὲ coll. I	8 ἐπὶ] ἔτι I	9 post Αἰγαίου add.
οὗ I	ἐμβαλλόντων I	12 αὐτῇ I	16 τὸ Αἰγαῖον βαθύτερον AW
17 τὰ δ' ἐξῆς] καὶ τὰ ἄλλα I	τό τε] ὅτε a	18 τυρηνικόν I: τυρηνικὸν A	
20 post ἐν add. τῇ a	22 τὴν om. a	καὶ] φησὶ A	ὀρῶμεν Aa
23 τῇ κοιλοτέρᾳ W	25 ὅλης om. A	31 τὴν om. a	δὲ om. I
32 ante κατὰ add. καὶ I	post γίνεσθαι add. τοῦτον I	34 καὶ om. Aa	
post μὲν add. οὖν a	35 διὰ τούτων ἔδειξε coll. AWa		

www.libtool.com.cn

οὐ καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ φαίνεσθαι ῥέουσιν αὐτὴν, καίτοι οὐκ ἔχουσιν οἰκείας πηγὰς.

10

Ἐξῆς δὲ προτίθεται λέγειν περὶ τῆς γενέσεώς τε αὐτῆς, τίνα τρόπον γέγονέ τε καὶ γίνεται, καὶ περὶ τοῦ χυμοῦ τίς τῆς ἀλμυρότητος αἰτία. 5 μέλλων δὲ περὶ τούτων λέγειν, πρῶτον τὴν αἰτίαν λέγει τοῦ τινος ὑπολαβεῖν ἀρχὴν τοῦ ὕδατος εἶναι τὴν θάλασσαν, καὶ τὸ στοιχεῖον τοῦτο εἶναι καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ὑπόστασιν τοῦ παντός ὕδατος. δοκεῖ γὰρ εὐλογον 93· εἶναι, ὥσπερ τῶν ἄλλων στοιχείων ἐκάστου ἔστι τις τόπος καὶ τις ὄγκος ἀφωρισμένος τε καὶ ἀποκεκριμένος καὶ καθ' αὐτὸν ὢν, ὃς ἀρχὴ ἔστι καὶ 10 τοῖς ἄλλοις τοῖς κατὰ μόρια οὐσίς τε που καὶ μιγνυμένοις μετ' ἄλλων (πυρρὸς μὲν γὰρ ὁ ἄνω, ἀέρος δὲ ὁ μετ' αὐτόν, γῆς δὲ περὶ ὃν πάντα τὰ ἄλλα ἔστι τε καὶ φέρεται), οὕτω καὶ τοῦ ὕδατος εἶναι τόπον γέ τινα οἰκεῖον καὶ ὄγκον ἅμα ὄντα, ἀφ' οὗ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς κατὰ μέρος ὕδασι 5 ἢ χορηγία. ἀλλὰ μὴν οὐδὲν ἄλλο ὕδατος σῶμα ἀθρόον ἔστιν εὑρεῖν παρὰ 15 τὴς θαλάσσης· τὸ γὰρ τῶν ποταμῶν οὔτε ἀθρόον οὔτε ἐσὸς τε καὶ ὑπάρχον, ἀλλ' αἰεὶ ἐπιγινόμενον φαίνεται. διὰ δὲ τοῦτο ἐδοξέ τισιν ἀρχὴ τῶν ὑγρῶν, τουτέστι τοῦ ὕδατος, ἢ θάλασσα εἶναι. τοῦτο δὲ διὰ τούτων λαβόντες ἐξῆς περὶ τῶν ποταμῶν λέγουσιν ὅτι μὴ μόνον εἰς τὴν θάλασσαν ῥέουσιν, ὡς ὀρῶνται, ἀλλὰ καὶ ἐκ ταύτης ῥέουσι ταύτην ἀρχὴν ἔχοντες· 20 εἶναι δὲ αὐτῶν γλυκὺ τὸ ὕδωρ διὰ τὸ ἀλμυρὸν ὕδωρ διὰ γῆς διηθούμενον 10 γίνεσθαι πότιμον. οὐ σημεῖον τὸ ἐν πολλοῖς αἰγιαλοῖς, εἰ ὀρύξαι τις, τὸ ἀπὸ τῆς θαλάσσης διὰ τῆς μεταξὺ γῆς διηθούμενον ὕδωρ εἰς τὸ ὠρυγμένον πότιμόν τε εἶναι καὶ γλυκὺ. ταύτη δὲ τῇ δόξῃ φησὶν ἀπορίαν ἀντικεῖσθαι τὴν εἰς τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ τῆς θαλάσσης τὸ ὡς στοιχεῖον ὕδωρ 25 ἔστί, τί δὴποτε οὐκ ἔστι πότιμον ἀλλ' ἀλμυρόν· αὕτη γὰρ ὕδατος εἰλικρινοῦς καὶ ἀμίκτου φύσις. τὸ δὲ αἴτιον τῆς ἀλμυρότητος ῥηθέν, φησὶν, ἅμα τε ταύτης τῆς ἀπορίας λύσις ἔσται τῆς ἀπορούσης διὰ τί μὴ πότιμον 15 τὸ τῆς θαλάσσης ὕδωρ, καὶ αἰτία ἡμῖν ἔσται τοῦ περὶ θαλάσσης τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν πρῶτην ὑπόληψιν λαβεῖν ὀρθήν. ἢ τὸ τὴν πρῶτην προσ- 30 ἔθηκεν, ὅτι νῦν μὲν ἀπλούστερόν τε καὶ κοινότερον τὴν αἰτίαν τῆς ἀλμυρότητος ἔρεϊ, προῖών δὲ πόθεν ἢ ἀλμυρότης αὕτη ἀκριβέστερον ζητήσει τε καὶ ἀποδώσει. τοῦ γὰρ ὕδατος περιτεταμένου τε καὶ περιεχυμένου τῇ γῇ, ὥσπερ πάλιν περὶ τὸ ὕδωρ ἢ τοῦ ἀέρος σφαῖρα, καὶ περὶ ταύτην ἢ τοῦ πυρός (λεγομένη πυρρὸς δὲ εἶπεν, ὅτι, ὡς εἶπεν, ὑπέκκαυμα τοῦτο 20 35 τὸ σῶμα πυρρὸς ἔστι· τούτων δὲ τὸ πῦρ εἶπεν ἔσχατον τῶν περιγεῖων σω-

1 ῥέουσα a 3 τε αὐτῆς] τε om. AW: ἐκ τῆς a 4 καὶ περὶ—χυμοῦ ex corr. I²
 τίς ante αἰτία coll. I 5 δὲ] δὴ Aa τινος] τόνδε AW: om. a 5. 6
 ὑπολαμβάνειν AWa 7 καὶ ante τὴν om. I 11 ὁ post δὲ] οὐ A¹W
 12 τὴν τινὰ AWa 13 ἐξ οὗ AWa καὶ τοῖς ἄλλοις om. AWa 15 τε
 om. AWa 16 γινόμενον AWa 19 ῥέουσιν post θάλασσαν om. AWa
 20 διὰ τὸ τὸ a 21 ὀρύξει AWa 22. 23 ὀρυγμένον A: ὀρυγμα a 24 τὴν εἰ
 —θαλάσσης τὸ] τί δὴποτε εἰ τοῦτο τὸ τῆς θαλάσσης I 28 ἡμῖν ἔσται] ἢ ἔστι μία I
 30 τε om. AWa 31 αὕτη I 32 περιεχόμενον I

ματων και ἐν γενέσει· και φθορᾶ· ὅτι δὲ σφαιρικὰ τὰ τῶν τεσσάρων στοι-
 χείων σώματα, ἔδειξε και ἐν τοῖς Περὶ οὐρανοῦ. εἰπὼν δὲ τοῦτο γὰρ
 ἐστὶ τούτων ἔσχατον προσέθηκεν εἶτε ὡς οἱ πλείστοι λέγουσιν
 εἶθ' ὡς ἡμεῖς· οἱ μὲν γὰρ πλείστοι πάντων αὐτὸ τῶν σωμάτων ἔσχα-
 5 τόν φασι κείσθαι, ἡμεῖς δὲ τῶν ἐπ' εὐθείας κατὰ φύσιν κινουμένων· μετὰ
 τοῦτο γὰρ τὸ κυκλοφορητικόν τε και θεῖον (σῶμα) τούτων δὴ οὕτως ἐχόν- 25
 των φερόμενος ὁ ἥλιος κύκλῳ κατὰ τοῦ ζφδιακοῦ κειμένου λοξοῦ και αἷτιος
 γινόμενος γενέσεώς τε και φθορᾶς τεταγμένης τῇ προσόδῳ τε και ἀφόδῳ,
 τὸ μὲν λεπτότατον και γλυκύτατον τοῦ ὕδατος ἀνάγει και μεταωρίζει καθ'
 10 ἐκάστην ἡμέραν ἀτμίζων τῇ θερμότητι και λεπτόνων τε και διακρίνων·
 ἀνερχθὲν δὲ ἐκεῖ και διὰ τὴν τοῦ τόπου ψυχρότητα συστάν και συγκριθὲν
 πάλιν ὕδωρ γινόμενον πρὸς τὴν γῆν καταφέρεται, καθάπερ εἴρηται ἐν τῷ περὶ 30
 ὕετοῦ λόγῳ. εἰπὼν δὲ περὶ τοῦ ἀναφερομένου ὕδατος ὅτι πάλιν συστάν κατα-
 φέρεται, πρὸ τοῦ προσθεῖναι τὰ ἀκλύουθα τοῖς εἰρημένοις παρεχβᾶς λέγει πρὸς
 15 τοὺς οἰόμενους τὸν ἥλιον τῷ ὑγρῷ τῷ ἀναφερομένῳ τρέφεσθαι και διὰ τούτῳ
 γε και τὰς τροπὰς αὐτὸν τοιαύτας ποιεῖσθαι, διὰ τὸ μὴ αἰεὶ τοὺς αὐτοὺς τό-
 πους δύνασθαι αὐτῷ παρασκευάζειν τὴν τροφήν. εἶπε δὲ και πρὸ δλίγου
 τινὰς τοῦτο λέγειν και περὶ τοῦ ἡλίου και περὶ τῆς σελήνης. γελοῖους δὴ
 φησιν εἶναι τοὺς οὕτως ὑπολαμβάνοντας και ἡγουμένους τροφῆς τε αὐτὸν 35
 20 δεῖσθαι και εἰ μὴ τρέφεται, φθαρήσεσθαι· και γὰρ τὸ φανερόν πῦρ
 μέχρι τούτου σώζεσθαι, μέχρις ἂν τροφήν ἔχῃ, μόνον δὲ τὸ ὑγρὸν τῷ
 πυρὶ τροφήν εἶναι· τῷ γὰρ ἐναντίῳ τρέφεσθαι τὰ τρεφόμενα. διὰ τί δὲ
 γελοῖοι οἱ οὕτως ὑπολαμβάνοντες, ἐπιφέρει· γελοῖον γὰρ τὸ ἡγεῖσθαι τὸ
 ἀναφερόμενον ὑγρὸν ἕως τοῦ ἡλίου ἀφικνεῖσθαι, ὡς και τρέφειν αὐτόν, ἢ
 25 τὴν ἀνοδὸν τε και πρόσκρισιν τοῦ ὑγροῦ τῷ ἡλίῳ οὕτως γίνεσθαι, ὡς ὁρᾶ-
 ται ἐπὶ τῆς φλογὸς γινομένης· ἀπὸ γὰρ ταύτης και ἐπὶ τὸν ἥλιον μετα- 40
 φέρουσιν, ὡς εἰκὸς και ἐπ' ἐκείνου ὁμοίως γίνεσθαι. οὐ γὰρ ὁμοίως ἔχει·
 ἢ μὲν γὰρ φλογὶ διὰ τὸ συνεχῶς τὸ ὑγρὸν εἰς τὸ ξηρὸν μεταβάλλειν γίνε-
 ται· οὐ γὰρ δὴ τρέφεται· οὐ γὰρ ἡ αὐτὴ οὐσα διαμένει, ἀλλ' ἢ μὲν φθεί-
 30 ρεται ἢ δὲ γίνεται, τρέφεται δὲ και αὖξεται ἕκαστον σωζόμενον πρῶτον αὐ-
 τὸ και ὑπομένον, ὡς ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως και φθορᾶς ἐδείχθη. περὶ δὲ
 τὸν ἥλιον οὐδὲν τοιοῦτον γίνεται, ἐπεὶ εἴ γε ἐτρέφετο ὁ ἥλιος οὕτως ὡς και
 τὸ πῦρ, καθά φασιν, οὐ μόνον, ὡς Ἡράκλειτός φησι, νέος ὢν ἐφ' ἡμέρῃ 45
 ἂν ᾖ, καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἄλλος ἐξαπτόμενος, τοῦ πρώτου ἐν τῇ δύσει
 35 σβεννυμένου, ἀλλ' αἰεὶ τε και συνεχῶς νέος τε και ἄλλοτε ἄλλος ἐγίνετο,

1 γενέσει και ex γενέσθαι corr. I 2 ἐν τοῖς Περὶ οὐρανοῦ] B 4 3 τούτων] sic etiam
 Arist. FHN: πάντων Arist. E οἱ ante πλείστοι om. a 6 κυκλοφορητικόν AWa
 δὴ scripsi: δὲ libri 7 κύκλῳ om. AWa 10 λεπτότητι I 11 και post ἐκεῖ
 om. AWa 12 post γινόμενον add. ὡς AWa καθά προεῖρηται AWa 13 δὲ
 om. A 18 τοῦ et τῆς om. a 20 post πῦρ add. τὸ πρὸς ἡμᾶς AWa 26 γενο-
 μένη AWa 28 διὰ τοῦ AWa 29 οὐ — τρέφεται om. AWa 30. 31 πρῶτον
 αὐτὸ] τὸ πρῶτον ταῦτόν AWa 31 τοῖς] τῷ a ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως και φθορᾶς] A 5
 33 φασιν] φησιν I Ἡράκλειτος καθ' ἃ φησὶ I νέος ὢν κτλ.] fr. 32 Byw. ὢν om. AWa

ὥσπερ καὶ αἱ φύλεις ἐν τῇ γίνεσθαι τὸ εἶναι ἔχων. ὅτι δὲ μὴ τρέφεται
 ὁ ἥλιος τῇ ἀναγομένῃ ὑπ' αὐτοῦ ὑγρῷ, ἔδειξε καὶ διὰ τὴν μὲν ἀνα-
 γωγὴν τοῦ ὑγροῦ ὑπὸ τοῦ ἡλίου γίνεσθαι θερμαινομένου ὑπ' αὐτοῦ, ὥσ-
 περ καὶ ὑπὸ τοῦ πυρὸς τοῖς θερμαινομένοις ὕδασι συμβαίνει (ἀτμίζει γὰρ
 5 καὶ ταῦτα). μὴδὲν δὲ πῦρ τρέφεσθαι τῇ ὑπὸ τῆς θερμότητος αὐτοῦ ἀνα-
 φερομένη ἀπὸ τοῦ ὕδατος ἀτμῇ. εἰ δὲ πῦρ τὸ ὑποκαῖον καὶ θερμαῖνον
 τὸ ὕδωρ μὴ τρέφεται τῇ ἀπὸ τοῦ θερμαινομένου ὕδατος ἀτμῇ, οὐδὲ τὸν
 ἥλιον εὐλογον· κατὰ γὰρ τὴν πρὸς τὸ πῦρ ὁμοιότητα αὐτοῦ ἐλάμβανον τὸ
 καὶ τρέφεσθαι αὐτόν. αἰτοπον δὲ φησιν αὐτοὺς ποιεῖν καὶ τὸ μόνον προ-
 10 νοήσασθαι τῆς τοῦ ἡλίου διὰ τὴν τροφὴν σωτηρίας, τῶν δὲ ἄλλων 93^v
 ἄστρον περιδεῖν τὴν σωτηρίαν, πόθεν γίνεται, ὄντων τοσούτων τε τὸ πλη-
 θος καὶ τὸ μέγεθος τηλικούτων· οὔτε γὰρ ἀνάγεσθαι τι ὑπ' ἐκείνων ὑγρὸν
 λέγουσιν οὔτε οἶον τ' εἶναι τὴν οὐδὲ πρὸς ὀλίγον ἐπαρκεῖν τὸ ὕδωρ τροφὴν
 γινόμενον τοσούτοις τε καὶ τηλικούτοις σώμασι. τὸ δ' αὐτὸ φησιν ἄλογον τοῦ-
 15 τοις τε συμβαίνειν τοῖς λέγουσι τὸ ἀναφερόμενον ἀπὸ τοῦ ὕδατος ὑπὸ τοῦ ἡλίου
 τροφὴν αὐτοῦ γίνεσθαι καὶ τοῖς λέγουσι τὸ πρῶτον ὑγρᾶς οὐσίας καὶ τῆς γῆς καὶ 8
 παντὸς τοῦ κόσμου τοῦ περὶ τὴν γῆν, ὑπὸ τοῦ ἡλίου θερμαινομένην τὴν
 ὑγρότητα ἀέρα ποιῆσαι τε καὶ συστήσαι, καὶ τὸν ὅλον οὐρανὸν ὑπὸ τῆς
 τοῦ ὑγροῦ διακρίσεως τῆς γενόμενης ὑπὸ τοῦ ἡλίου αὐξηθῆναι, καὶ τοῦτον
 20 (ἥτοι τὸν ἀέρα λέγει ἢ τὸν ἥλιον μᾶλλον) πνεύματά τε παρέχεσθαι καὶ
 ἀνέμους καὶ τὰς τροπὰς αὐτοῦ ποιεῖν, ἥτοι τοῦ ἀέρος ἢ τοῦ οὐρανοῦ. ταύ-
 της, ὡς προείρηται, τῆς δόξης ἐγένετο Ἀναξίμανδρος τε καὶ Διογένης.
 ψευδὴ δὲ ὁμοίως ταῦτα πάντα· φανερώς γὰρ ὁράται τὸ ἀναχθῆναι ἀπὸ τοῦ 10
 ὕδατος διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ἡλίου θερμότητα συνιστάμενον καὶ καταφερόμενον
 25 πάλιν. καὶ μὴ κατ' ἐνιαυτὸν δὲ ἴσον κατενεχθῆ τῇ ἀναφερομένῃ μὴδὲ
 κατ' ἐκάστην χώραν ἐξ ἧς ἀντὶνέχθη, ἀλλ' ἐν γέ τισι τεταγμένοις χρόνοις
 καταφέρεται καὶ ἀποδίδεται πᾶν τὸ ἀναχθῆναι καὶ ὑστερήσαν ὑγρὸν τῇ μὴ
 ταχέως μεταβάλλειν. διὰ τοῦτο γὰρ μετὰ τὰ ἀύχμηρὰ ἔτι φιλεῖ πάλιν
 ἐπομβρία γίνεσθαι, τῆς ἀμεταβλήτου μειάσης ἀναθυμιάσεως συμμεταβαλ- 15
 30 λούσης τῇ τότε ἀναφερομένῃ, ὡς οὔτε τρεφομένων τῶν ἄνω ὑπὸ τῆς ἀνα-
 θυμιάσεως, ὡς ἡ πρώτη δόξα ἔλεγεν, οὔτε τοῦ μὲν πρώτου γινομένου ἐκ
 τῆς ἀναθυμιάσεως ἀέρος μένοντος ἥδη μετὰ τὴν γένεσιν καὶ μηκέτι μετα-
 βάλλοντος, τοῦ δὲ ὕστερον ἐπιγενομένου τρεπομένου πάλιν καὶ μεταβάλλον-
 τος εἰς ὕδωρ, ἀλλ' ὁμοίως παντὸς τοῦ ἀναφερομένου πάλιν συνισταμένου
 35 τε καὶ καταφερομένου.

1 post δὲ add. φησὶ A 2 τῶν ἀναγομένων et ὑγρῶν A 3 ἀναγωγὴν A
 3. 4 ὥσπερ] καίπερ I 9 ποιεῖν αὐτοὺς coll. a 11 περιδεῖν AWa 11. 12
 τὸ πληθὺς τε τοσούτων coll. A 12 οὐδὲ γὰρ I 13 τ' εἶναι] τε I
 15 συμβαίνει AWa 16 τὸ om. AWa καὶ ante τῆς om. AWa
 17 τοῦ ante κόσμου om. I 19 τῆς om. I γινομένης I καὶ τοῦτον
 om. A 20 ἥτοι—λέγει] λέγει δὲ ἡ τὸν ἀέρα Wa πνεῦμα τὲ AW
 21 ἀνέμοις A 22 ἐγένοντο AWa 25 δὲ om. AWa 26 γέ om. a
 28 ἔτι I 31 ὥς] ὦν A 32 καὶ ex ὥς corr. I² 34 πάλιν συνισταμένου
 om. AW τε ante πάλιν coll. a

Εἰπὼν δὲ ταῦτα πρὸς τοὺς τὴν ἀναφερομένην ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀπὸ τοῦ
 ὕδατος ἀτμῖδα εἰς ἄλλο τι τρέποντας, καὶ μὴ συνισταμένην πάλιν κατα-
 φέρεσθαι ἡγουμένους, ἐπάνεισι πάλιν ἐπ' ἐκεῖνα εἶθεν ἐξέβη τοῦ λόγου.
 τὸ μὲν γὰρ τοῦ περιεχυμένου τῇ γῇ ὕδατος πότιμόν τε καὶ γλυκὺ διὰ
 5 κουφότητα ἐπιπολάζον τῷ γεωδεστέρῳ τε καὶ παχυτέρῳ ὕδατι διακρινόμε-
 νον ὑπὸ τῆς ἀπὸ τοῦ ἡλίου θερμότητος πᾶν ἀνάγεται, τὸ δὲ γεωδέστερον 45
 καὶ διὰ τοῦτο ἄλμυρὸν ὑπομένει διὰ βάρος οὐκ ἐν τῷ οἰκείῳ αὐτοῦ τόπῳ
 καὶ κατὰ φύσιν ὄντι αὐτῷ, ἀλλ' ἐν τῷ τοῦ ὕδατος. τοῦτο γὰρ ἦν καλῶς
 ἀπορούμενον, τὸ δεῖν εἶναι τινα, ὥσπερ τῶν ἄλλων στοιχείων οἰκείος ἐστι
 10 κατὰ φύσιν τόπος, οὕτως δὲ καὶ τοῦ ὕδατος εἶναι· ἥς ἀπορίας λύσις τὸ
 ὅν ὁρῶμεν τόπον κατέχουσαν τὴν θάλασσαν, μὴ εἶναι θαλάσσης ἰδίως τό-
 πον, ἀλλ' ὕδατος ἀπλῶς. φαίνεται δὲ κατεχόμενος ὑπὸ θαλάσσης, ὅτι τοῦ
 ὕδατος τὸ μὲν ἄλμυρὸν ὑπομένει διὰ βαρύτητα, τὸ δὲ γλυκὺ καὶ πότιμον 50
 ἀνάγεται διὰ κουφότητα. ὥς γὰρ ἐν τοῖς τῶν ζώων σώμασι τῆς τροφῆς
 15 εἰσελθούσης γλυκείας ἢ τε τῆς ὑγρᾶς τροφῆς ὑπόστασις καὶ ἡ τῆς ξηρᾶς
 πικραὶ τε καὶ ἄλμυραὶ φαίνονται τῷ τὸ πότιμον καὶ τὸ γλυκὺ πᾶν τὸ ἐν
 αὐτῇ ὑπὸ τῆς ἐμφύτου θερμότητος ἔλκεσθαι τε καὶ εἰς τὰς σάρκας καὶ τὸ
 ἄλλο σῶμα ἀναδιδοσθαι, ὥς πέφυκεν, οὕτω χρὴ ὑπολαμβάνειν γίνεσθαι 94^r
 καὶ ἐπὶ τοῦ ὕδατος ὄντος γλυκεὸς ἀθρόου, τῷ ἀποκρίνεσθαι αὐτοῦ τὸ πό-
 20 τιμόν τε καὶ γλυκὺ διὰ τῶν ἀναθυμιάσεων τὸ καταλειπόμενον καὶ ὥσπερ
 περίττωμα ὃν τοῦ παντὸς ἄλμυρὸν εἶναι. ὥς οὖν ἐπὶ τῆς κοιλίας ἄτοπον,
 εἴ τις μὴ νομίζει τῆς γλυκείας τροφῆς τόπον εἶναι τὴν κοιλίαν, ἐπεὶ τὸ
 μὲν γλυκὺ ταχὺ ἀναλίσκεται, τὸ δ' ὑπολειπόμενον ἐν αὐτῇ πικρὸν τε καὶ 5
 ἄλμυρὸν καὶ οὕτε γλυκὺ ἐστὶν οὕτε τρώξιμον, οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ τόπου
 25 τοῦ ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ θάλασσα ἄτοπον τὸ μὴ νομίζειν τοῦτον ὕδατος εἶναι τό-
 πον, ὅ ἐστι γλυκὺ τῇ αὐτοῦ φύσει, διὰ τὸ ὁρᾶσθαι ἐν αὐτῷ ὃν ἄλμυρὸν τε
 καὶ ἄτοπον τὸ ὕδωρ, ὅπερ ἐστὶν ἡ θάλασσα· ἐστὶ γὰρ, ὥς προεῖρηται, οὗ-
 τος ὁ τόπος ὕδατος. διὸ καὶ οἱ ποταμοὶ ὕδωρ ὄντες εἰς τοῦτον ὥς κατὰ
 φύσιν ὄντα αὐτοῖς ἅπαντες ῥέουσιν, ὁμοίως δὲ καὶ πᾶν τὸ γινόμενόν τε
 30 καὶ γεννώμενον ὕδωρ· εἰς τε γὰρ τὸ κοιλότερον ἢ ῥύσις κατὰ φύσιν τῷ
 ὕδατι καὶ ἡ θάλασσα τοῦτον φαίνεται κατέχουσα τὸν τόπον· ἐν γὰρ τοῖς 10
 κοίλοις τῆς γῆς μένει. τοῦ δὲ ταύτην ἐν τούτῳ μένειν ἡ εἰρημένη αἰτία,
 ὅτι τὸ μὲν γλυκὺ τε καὶ πότιμον ταχὺ ἀναφέρεται διὰ τὸν ἥλιον πᾶν, τὸ

2 τρέποντος I	4 τοῦ om. AWa	περιεχυμένον Aa	post πότιμον
et 5 post γεωδεστέρῳ add. τε AWa	4. 5 διὰ κουφότητα om. I	5 διακαιό-	
μενον AWa	8 ὄντι αὐτῷ ex corr. I ²	9 ἄλλων scripsi: δλων libri	
οἰκείος om. a	post ἔστι add. τις καὶ AW: ἔστι τίς τόπος καὶ κατὰ φύσιν (10) a		
10 ἥς—λύσις] ἡ τῆς ἀπορίας λύσις I	post ἀπορίας add. ἡ a	τὸ om. I	
12 post ὑπὸ add. τῆς a	15 εἰσελθούσης—τροφῆς om. I	17 ἔλκεσθαι τε]	
ἐγκαίεσθαι τε I	19 ὄντως I	22 ὀνομάζοι I	ἐπειδὴ Aa: ἐπεὶ δὲ W
24 ἐστίν] ἔτι AWa	25 τοῦ om. AWa	τοῦτον om. AWa	26 τῇ]
τοῦ A	δν ἐν αὐτῷ coll. AWa	27 ἄτοπον] ἄτοπον AWa	τὸ ante ἄλμυρὸν
(26) coll. AWa	28 ὥς om. AWa	29 καὶ τὸ πᾶν τὸ I	30 κοίλον AWa:
κοιλότερον Arist.	32 τὸ δὲ I	τούτῳ] τῷδε AWa	33 δτι] ἐστὶ A
ἀναφέρεται ταχὺ AWa	πᾶν δὲ τὸ AWa		

δὲ ἄλμυρόν ὑπολείπεται διὰ βαρύτητα ὥσπερ ὃν περιττώμα τοῦ ὕδατος. τὸ
 δὲ ζητεῖν τὴν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ζητουμένην ἀπορίαν, διὰ τί τοσοῦτου πλῆ-
 θους ὕδατος ἐκάστης ἡμέρας εἰς τὴν θάλασσαν ἐμβάλλοντος οὐδὲν πλείων
 θάλασσα γίνεται, οὐδὲν μὲν ἄτοπον ἀπορῆσαι τινας, οὐ μὴν ἐπιβλέψαντι 15
 χαλεπὸν αὐτοῦ τὴν αἰτίαν εὐρεῖν. τὸ γὰρ ἴσον ὕδατος πλῆθος οὐκ ἐν ἴσῳ
 χρόνῳ ἀναλίσκεται τε καὶ ἀναξηραίνεται ἀθρόον τε μένον καὶ εἰς πλάτος
 ἐκτεινόμενον τε καὶ διαχεόμενον, ἀλλὰ τοσοῦτον διαφέρει, ὥς τὸ δι' ὅλης
 ἡμέρας διαμείναν ἂν εἰς κύαθον μικράν ὄν, τοῦτο εἰ ἐκταθείη εἰς πλάτος
 ὥσπερ τὸ ἐπὶ τῶν πλατειῶν τραπεζῶν, ἅμα νοήματι ἀφανίζεσθαι τε καὶ
 10 ἀναξηραίνεσθαι. τοῦτο δὲ καὶ περὶ τοὺς ποταμοὺς συμβαίνει· καίτοι γὰρ
 συνεχῶς αὐτῶν καὶ ἀθρόως ἐκδιδόντων εἰς τὴν θάλασσαν, αἰεὶ τὸ ἐμβάλ- 20
 λον εἰς αὐτὴν σκιδνάμενον εἰς ἀχανῆ τε καὶ πλατὺν τόπον ταχύ τε καὶ ἀδή-
 λως ἀναξηραίνεται.

Ἐξῆς δὲ δέικνυσι τὸ ἐν τῷ Φαίδωνι ὑπὸ Πλάτωνος εἰρημένον περὶ τε
 15 τῶν ποταμῶν καὶ τῆς θαλάσσης ἀδύνατον ὄν. λέγεται γὰρ ἐν τῷ Φαί-
 δωνι ὡς ἄρα πάντα τὰ ὕδατα εἰς ἄλληλα συντέτρηται ὑπὸ γῆν, ὡς ἀπὸ
 μιᾶς ἀρχῆς ὄντα, ἀρχὴ δὲ καὶ πηγὴ πάντων εἷη τῶν ὑδάτων ὁ καλού-
 μενος Τάρταρος, ὦν ὕδατός τι πλῆθος περὶ τὸ μέσον τῆς γῆς, ἐξ οὗ τὰ 25
 ῥέοντα καὶ μὴ ῥέοντα ὑπὲρ τὴν γῆν ὕδατα ἀναδίδωσι πάντα. γίνεσθαι δὲ ἀπ'
 20 ἐκείνου τὴν ἀπόρρυσιν τε καὶ ἐπίρρυσιν τοῖς ὑπὲρ γῆν ὕδασι διὰ τὸ κινεῖσθαι
 αἰεὶ καὶ ῥεῖν τὸ πρῶτον ὕδωρ καὶ τὴν ἀρχὴν τῷ μὴ ἔχειν ἔδραν τε καὶ
 τόπον ἐν ᾧ μενεῖ· τὸ μὲν γὰρ παρ' ἡμῖν ἐπὶ τῆς γῆς βέβηκεν, ἐκεῖνο δὲ
 ὃν ἐν τῷ κέντρῳ τῆς γῆς καὶ περὶ τὸ κέντρον οὐκ ἔχειν ἔδραν, ἀλλὰ περὶ
 τὸ μέσον εἰλεῖσθαι τε καὶ ῥεῖν· κινούμενον δὲ καὶ σαλεῖον οὕτως ποτὲ
 25 μὲν ἐπὶ τὰ πρὸς ἡμᾶς μέρη τοῦ κέντρου, ποτὲ δὲ ἐπὶ τὰ ἐπέκεινα τὴν 40
 ἐπίρρυσιν ἐπὶ ταῦτα ποιεῖσθαι, ἐφ' ᾧ ἂν κυμαίνῃ· τὰ δ' ἀπ' ἐκείνου
 ἀπορρέοντα ῥεύματα πολλαχρῶς μὲν καὶ λιμνάζειν, ὥσπερ αἱ παρ' ἡμῖν
 θάλασσαι, πάντα δὲ ῥεῖν τε πάλιν καὶ ἐπανιέναι ἐπὶ τὴν ἀρχήν, ὅθεν ἤρ-
 ξατο ῥεῖν, τουτέστι τὸν Τάρταρον, πολλὰ μὲν κατὰ τὸ αὐτὸ περιιόντα πάλιν
 30 καὶ ἐκδιδόντα ὅθεν καὶ τὴν ἀρχὴν ἀπερρύη (ἐπὶ γὰρ τὸ πρὸς ἡμᾶς μέρος
 τοῦ κέντρου), τὰ δὲ καὶ κατὰ τὸν ἀντικρὺ τόπον τῆς ἐκροῆς, ἕως περιελ-
 θόντα τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην ἀπὸ τῶν κάτωθεν ὡς πρὸς ἡμᾶς ἐμβάλ-

1 ὃν om. AWa 3 post πλείων add. ἡ I 4 οὐδὲν μὲν ἄτοπον—ῥεύματα ποταμῶν
 (p. 77,8) hoc loco omissa inter λέγων et μεταβαλλόντων (Ald. fol. 98r18) interposuit I
 τινός A 7 διαχεόμενον τε καὶ ἐκτεινόμενον coll. AWa ὡς τὸ] ὥστε I
 8 διαμείναν scripsi: διαμείνον AWa: ἐμεινεν I ἂν om. a εἰς—ὃν vix sana
 9 τὸ et τῶν om. AWa 10 δὴ] δὲ A καὶ γὰρ a 12 τε post ἀχανῆ
 om. a πλατύν] πλητὴν a 14 δὲ om. a ὑπὸ om. AWa 15
 τῶν et τῆς om. a λέγεται] λέγει AWa 15. 16 ἐν τῷ Φαίδωνι] p. 111 Csq.
 16 ἄρα] παρὰ a συντέτρηται εἰς ἄλληλα coll. a 17 εἷη τῶν om. AWa 18 τις a
 20 ὑπὲρ γῆς AWa 22 μένει Ia βέβηκεν] fort. βεβηκέναι 24 ταλεῖον a
 26 ἐπὶ ταῦτα om. AWa 27 μὲν om. a ὥσπερ καὶ παρ' ἡμῖν ἡ θάλασσα (28) AWa
 28 πάντα—ῥεῖν om. A πάλιν ῥεῖν τε coll. Wa 29 κατὰ τοῦτο AWa πάλιν
 περιιόντα coll. AWa 30 καὶ post ὅθεν om. a 31 κατὰ] εἰς AWa καταν-
 τιχρὺ AWa ἕως] fort. ὡς

λειν εἰς αὐτὸν ἢ καὶν κάτωθεν ἤρξατο ρεῖν, ἄνωθεν πάλιν ἐμβάλλειν εἰς
 αὐτὸν ἀπὸ τῶν πρὸς ἡμᾶς. εἶναι δὲ τὴν ἄνωθεν εἰς τὸ κάτω ῥύσιν τῇ
 ὕδατι μέχρι τοῦ τῆς γῆς μέσου. τὸ γὰρ ἀπὸ τοῦ τῆς γῆς μέσου πάλιν κι-
 νούμενον οὐκέτι κάτω κινεῖται ἀλλ' ἄνω, τῇ τὸν κάτω τόπον λεγόμενον
 5 εἶναι τὸ τῆς γῆς μέσον. τοὺς δὲ χυμοὺς καὶ τὰ χρώματα λαμβάνειν τὸ
 ὕδωρ παρὰ τῆς γῆς δι' ἧς ἂν ῥέῃ, ὅποια ἂν ᾖ αὕτη.
 Θεὸς δὲ τὴν δόξαν εὐθὺς ἄρχεται πρὸς αὐτὴν λέγειν, καὶ πρῶτον μὲν 94^ν
 τίθησι τοῦτο ὅτι συμβήσεται τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰ ἄλλα ὕδατα ῥέοντά τε
 ἀπὸ τοῦ Τάρταρου καὶ πάλιν εἰς ἐκείνον ἐκδιδόντα οὐ κατὰ ταῦτόν αἰε
 10 ρεῖν οὐδ' εἰς ταῦτόν ἐκδιδόναι. ἐπεὶ γὰρ ἐπὶ τὸ μέσον φέρονται καὶ ἐπὶ
 τὸν Τάρταρον, ὁ δὲ Τάρταρος οὐκ ἡρεμεῖ ἀλλ' αἰε κινεῖται καὶ κυμαίνει,
 ἔνθα ἂν οὗτος ἢ ῥέπων, ἐνταῦθα ῥευσθῶνται. οὕτως δὲ ῥέοντες οὐ μάλ- 15
 λον κάτω ἀπὸ τοῦ ἄνω ῥέουσιν ἢ ἄνω ἀπὸ τοῦ κάτω. ὅταν γὰρ ὁ Τάρ-
 ταρος ἐπέκεινα τοῦ μέσου κυμαίνῃ, τὰ ἐντεῦθεν ἐπ' αὐτὸν φερόμενα ῥεύ-
 15 ματα παραλλάξει τὸ μέσον καὶ ἐπ' αὐτὸν ἐνεχθήσεται. οὕτως δ' ἔσται
 ἀπὸ τῶν κάτωθεν ἄνω φερόμενα, συμβαίνει τ' ἂν τὸ λεγόμενον ἐν τῇ
 παροιμίᾳ "ἄνω ποταμῶν χωροῦσι πηγαί," ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον. ἢ οὐκ
 ἂν εἴη τοῦτο λεγόμενον· προείρηκεν γὰρ ὁ Πλάτων, ὡς καὶ αὐτὸς εἶρηκεν εἰπὼν
 εἶναι δὲ μέχρι τοῦ μέσου τὴν κάθεισιν· τὸ γὰρ λοιπὸν πρὸς ἄναν· 20
 20 τες ἤδη πάλιν εἶναι τὴν φοράν· ἀλλ' ἴσως ἂν εἴη λέγων ὅτι εἰ οἱ ποτα-
 μοὶ εἰς τὸ μέσον καὶ εἰς τὸν Τάρταρον εἰσρέουσι, καὶ οὐκ αἰε διὰ τῶν
 αὐτῶν, ἀλλὰ πολλάκις διὰ τῶν ἐναντίων ἐξήεσαν, συμβήσεται αὐτοὺς συρ-
 ρεύσαντας εἰς τὰ κοῖλα τῆς γῆς πάλιν ἀπὸ τούτων εἰς ὑψηλότερα ρεῖν,
 ὅπως περιελθόντες ἔλθωσιν εἰς τὰ ἀντικείμενα τῶν ἀφ' ὧν ἀνέσχον· οὐ-
 25 τως δ' ἂν εἴεν πρὸς ἄναντες ῥέοντες, καὶ ἔσται τὸ "ἄνω τῶν ποταμῶν ῥέ-
 25 οῦσι πηγαί", ὃν ἀδύνατον· ἔτι δὲ καὶ τοῦτο ἄτοπον· εἰ γὰρ τὸ αὐτὸ ὕδωρ 25
 αἰε στρέφεται τε καὶ ῥέον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἐπ' αὐτὴν πάλιν καταφέρεται,
 τὸ γινόμενον τε καὶ ὅμενον ὕδωρ καὶ τὸ πάλιν ἀτμιζόμενον τε καὶ ἀνα-
 θυμιώμενον πόθεν ἔσται; τοῦτο γὰρ ὅλον ἐξαιρεῖ ὁ λόγος καὶ τὴν τοιαύ-
 30 τὴν γένεσιν τε τοῦ ὕδατος καὶ μεταβολὴν ὁ λέγων αἰε τὸ αὐτὸ σωζόμενον
 περιφέρεισθαι, καὶ τὸ ἀπορρέον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς πάλιν ἐπιρρεῖν ἐπ' αὐτήν.

1 ἢ—εἰς αὐτόν (2) om. AWA καὶ Diels: καὶ I 2 ἀπὸ τοῦ πρὸς A
 3 τὸ γὰρ—μέσου] ἀφ' οὗ AWA 4 τὸν om. a 5 τοὺς δὲ—αὕτη (6) om. A
 7 δὲ om. a εὐθὺς] ἐξῆς Aa: ἐξ ἧς W 8 τίθησι om. AW 9 τοῦ
 om. A 10 εἰς αὐτόν A 11 post κινεῖται add. τε AWA 13 ῥέουσιν]
 ῥεύουσιν AW τοῦ ἀπὸ κάτω om. A 14 ὑπ' αὐτήν a 16 τῶν] τοῦ Wa:
 om. A 16. 17 ἐν τῇ παροιμίᾳ] cf. Eurip. Med. v. 410 Kirchhoff, v. etiam Ideler comm.
 in Meteorol. I p. 517 sq. 17 ὅπερ ἐστὶν—ἀδύνατον (26) om. I 18 εἴη] ἢ AW
 20 πάλιν] πᾶσιν Arist vulg. ἴσως—εἴη] εἴη ἂν a εἰ om. W 25 τῶν om. a
 26 post δὲ add. φησὶ Aa 27 τρέφεται τε I μετ' αὐτήν I 28 ἀτμιζον a
 29 ὅλον om. AWA 31 ἀπὸ—αὐτήν] πάλιν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἐπ' αὐτήν ἀπορρεῖν a
 post αὐτήν add. μεγάλοι δὲ γίνονται τῶν ποταμῶν· ὅσοι φησὶ πύρρω θαλάσσης τὰς πηγὰς
 ἔχουσιν, οὗτοι μεγάλοι εἰσίν. οἱ γὰρ ὑψηλότεραν ἔχοντες τὴν θέσιν ὡς εἰς κοιλοτέρους ἐμβάλ-
 λουσιν εἰς αὐτούς. ὑποτέμνοντες μὲν οὖν οἱ μεγάλοι ποταμοὶ τούτων τῶν εἰσρεόντων εἰς αὐτούς
 τὴν ὁδὸν τὴν ἐπὶ θάλασσαν, μέγεθος προσλαμβάνουσιν a

www.libtool.com.cn

ἔτι ἀνομολογούμενον τὸ λεγόμενον τοῖς φαινόμενοις· πάντες γὰρ οἱ πο-
ταμοί, ὅσοι μὴ μίγνυνται ἀλλήλοις, φαίνονται ἐκδιδόντες εἰς τὴν θάλασσαν
καὶ τελευτῶντες, εἰς δὲ τὴν γῆν οὐδεῖς· καὶ γὰρ εἴ τινας εἰς γῆν
ἀφανίζονται, πάλιν ἐκδιδόντες φαίνονται κατ' ἄλλο μέρος τῆς γῆς καὶ 35
5 ῥέοντες ἕως τῆς θαλάσσης. μεγάλους δὲ λέγει τῶν ποταμῶν γίνε-
σθαι τοὺς μακρὸν διάστημα ῥέοντας καὶ μὴ πλησίον τῶν πηγῶν
ἔχοντας τὴν θάλασσαν, καὶ ἔτι διὰ κοιλῆς γῆς· ὑποδεχόμενοι γὰρ
πολλῶν ῥέματα ποταμῶν διὰ τε τὴν κοιλότητα εἰς τὴν ἐπιρρέουσιν ἐκ τῶν
ὕψηλότερων καὶ διὰ τὸ μῆκος πληθύνονται. διὰ τοῦτο γὰρ φησι τὸν τε
10 Ἰστρον καὶ τὸν Νεῖλον μεγίστους εἶναι τῶν εἰς τὴν θάλασσαν ἐκδιδόντων
ποταμῶν, ὅτι διὰ κοιλῶν τε ῥέουσι τόπων, καὶ πόρρω τὰς πηγὰς ἔχουσιν,
ὥς μὴ εἶναι αὐτὰς γνωρίμους, ἀλλὰ διὰ τὸ πολλοὺς αὐτοὺς δέχεσθαι πο- 40
ταμοὺς οἰκείας πηγὰς ἔχοντας δοκεῖν τὰς τῶν ποταμῶν τούτων πηγὰς τῶν
ἐμβαλλόντων τινὸς εἰς αὐτοὺς ποταμῶν εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο διαφέρεισθαι
15 τινὰς περὶ τῶν πηγῶν αὐτῶν καὶ ἄλλους ἄλλας λέγειν. ταῦτα δὴ πάντα,
ὅσα προεῖρηκε, φανερὸν ὡς ἀδύνατα συμβαίνει, ἂν εἴη ὁ Τάρταρος ἀρχὴ
τῶν ὑδάτων, ὡς ἐν τῇ Φαίδωνι εἴρηται. εἰ γὰρ καὶ ἡ θάλασσα ἐκείθεν
ἔχει τὴν ἀρχὴν ὁμοίως τοῖς ποταμοῖς, ἔδει μὴ τοὺς ποταμοὺς εἰς τὴν θά-
λασσαν ἐμβαλλεῖν, ἀλλ' ὁμοίως καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τοὺς ποταμοὺς εἰς 45
20 τὸν Τάρταρον, εἶθεν καὶ τὰς ἀρχὰς ὁμοίως ἔχουσιν.
Ὅτι μὲν οὖν ὕδατός τέ ἐστιν ὁ τόπος οὗτος. ὑπομνησκει
τῶν εἰρημένων· ὅτι γὰρ ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἡ θάλασσα ἐστίν, ὕδατός ἐστιν ἀλλ'
οὐ θαλάσσης, καὶ διὰ τί τὸ μὲν πότιμον ὕδωρ ἐν τοῖς ποταμοῖς μόνους
σώζεται καὶ ταῖς χρήσιν, καὶ εἴ τις τούτων ῥέοντων λίμνη που γίνεται
25 πάλιν ἀπορρέουσα, τὸ δὲ ἄλμυρόν ἐστι τὸ ὑπομένον ἐν τῇ τοῦ ὕδατος οἰ-
κείῃ τόπῳ, καὶ ὅτι πέρας καὶ τελευτὴ μᾶλλον ὕδατός ἐστιν ἡ θάλασσα
(εἰς γὰρ ταύτην οἱ ποταμοὶ ῥέοντες παύονται), ἀλλ' οὐκ ἀρχὴ καὶ πηγὰς 50
οἰκείας ἔχουσα· ἀνάλογον γὰρ ἔχουσα ἡ θάλασσα πρὸς τὸ ὕδωρ ἐδέχθη
τῇ περιττώματι τῆς ἐν τοῖς ζῷοις τροφῆς, καὶ μάλιστα τῆς ὑγρᾶς· τὸ γὰρ
30 οὖρον περιττώμα ὃν τοῦ ποτοῦ ἄλμυρόν.

2 μὴ om. Wa τὴν om. AWa 4 ἐκδιδόντες] ἀνα supra vers. I
5 θέοντες A λέγει post ποταμῶν coll. a 9 γὰρ om. AWa τε
om. AWa 13 δοκεῖ I τὰς om. a πηγὰς—ποταμῶν (14) om.
AWa 16 συμβαίνει AWa ἂν εἴη I: ἦν ἂν εἰ ἦν AW et omisso ἂν a
17 εἴρηκεν AWa 19 καὶ τοὺς ποταμοὺς καὶ τὴν θάλασσαν a 21 ὅτι
μὲν—οὗτος om. A: εἴτα a 27 παύονται] φαίνονται A¹ ἀρχὰς AWa
29 περισσεύματι I 30 post οὖρον add. καὶ ἐπὶ τούτων AWa ποτίμου a: ποτα-
μοῦ AW post ἄλμυρόν add. τοσαῦτα εἰρήσθω a

p. 356b4 Περὶ δὲ τῆς ἀλμυρότητος αὐτῆς λεκτέον.

Περὶ δύο προβλημάτων τὴν πρόθεσιν ποιεῖται, περὶ τε τῆς ἐν τῇ θα- 95^r
 λασσῇ ἀλμυρότητος, πόθεν ἐστὶ, καὶ εἰ ἡ αὐτὴ θάλασσα αἰεὶ κατ' ἀριθμὸν
 μένει ἢ οὐδὲ κατ' εἶδος αἰδῖος μένει, ἀλλ' ἤν τε τις χρόνος ὅτε οὐκ ἦν
 5 θάλασσα, καὶ ἔσται τις πάλιν ὅτε οὐκ ἔσται, ἀλλὰ ὑπολείψει καὶ φθαρῇσε-
 ται. καὶ πρῶτόν γε ποιεῖται τὸν λόγον περὶ τοῦ δευτέρου· ζητεῖ γὰρ πό- 25
 τερον αἰδῖος ἢ οὐ, καὶ εἰ αἰδῖος, πότερον κατ' εἶδος ἢ κατὰ τὸν ἀριθμὸν,
 ὡς ἡ αὐτὴ κατ' ἀριθμὸν σώζεσθαι τε καὶ μένειν. ὅσοι μὲν οὖν τὸν κόσ-
 μον γεγονέναι φασίν, οὗτοι καὶ τῆς θαλάσσης γένεσιν ποιοῦσιν· ἅμα γὰρ
 10 τῷ κόσμῳ γεννῶσι καὶ ταύτην· ὥστε δῆλον ὅτι εἰ μὴ γένοιτο ὁ κόσμος
 ἀλλ' αἰδῖος εἴη, οὐδ' ἂν τῆς θαλάσσης γένεσις εἴη. δέδειχε δ' αὐτὸς ἐν
 τοῖς Περὶ οὐρανοῦ ὅτι αἰδῖος ὁ κόσμος. τὸ δὲ μὴ σὺν τῷ κόσμῳ γί- 30
 νεσθαι τε καὶ φθεῖρεσθαι λέγειν τὴν θάλασσαν, ἀλλὰ φθορὰν αὐτῆς ὑπο-
 τίθεσθαι καθ' αὐτὴν σωζομένου τοῦ κόσμου ἄτοπον, ὡς Δημόκριτος οἶεται.
 15 οὗτος γὰρ ἡγεῖται αἰεὶ αὐτὴν ἐλάττω γινομένην διὰ τὰς ἀποκρίσεις τε καὶ ἀνα-
 θυμιάσεις τέλους ποτὲ ἀναλωθῆσεσθαι καὶ ξηρανθῆσεσθαι. τὸν δὲ οὕτως
 ὑπολαμβάνοντα γίνεσθαι φησι μὴδὲν διαφέρειν λέγειν τῶν Αἰσωπέων μύ-
 θων. καὶ γὰρ ὁ Αἰσωπὸς τὸν πορθμέα δεδιττόμενος ὡς οὐκ αἰεὶ τὸ ἔργον
 ἔξοντα, μυθολογεῖ ὡς πολλῆς οὔσης τῆς θαλάσσης καὶ πάσῃ τῇ γῇ περιχε-
 20 χυμένης ἡ Χάρυβδις ἀναρροφήσασα τὸ μὲν πρῶτον ἀπανάλωσεν αὐτῆς το- 35
 σοῦτον, ὡς τὰ ὄρη τῆς γῆς φανερά γενέσθαι, τὸ δὲ δεύτερον τὰς νήσους,
 τὸ δὲ τρίτον ῥοφήσασα παντελῶς τὴν γῆν ξηρὰν ποιήσῃ. ἀλλ' ἐκεῖνψ μὲν
 ἥρμοζεν ὀργιζομένηψ πρὸς τὸν πορθμέα διὰ τοῦ τοιούτου μύθου αὐτὸν φοβεῖν·
 ἦττον δὲ πρέπει τοῖς τὴν ἀλήθειαν ζητοῦσι μύθους λέγειν· ὅτι γὰρ ψευ-
 25 ὅς καὶ μυθῶδες τὸ λεγόμενον, ἐξῆς λέγει. οἱ' ἦν γὰρ αἰτίαν τὸ πρῶτον 40
 ἀνάγοντος τοῦ ἡλίου τὰς ἀναθυμιάσεις ἔμεινεν ἡ θάλασσα καὶ οὐκ ἀνη-
 λώθη, εἴτε διὰ βάρος, ὡς ἡμεῖς τε εἰρήκαμεν καὶ τινες καὶ τῶν ἀρχαίων
 λέγουσιν (οὐ γὰρ χαλεπὸν τὸ συνιδεῖν ὅτι αὕτη τοῦ ὑπομένειν τὴν θάλασσαν
 ἢ αἰτία) εἴτε καὶ δι' ἄλλο τι ὑπέμεινε, δι' αὐτὸ τοῦτο ἀναγκαῖον ὑπομέ-
 30 νειν αὐτὴν καὶ ἐν τῷ μετὰ ταῦτα χρόνῳ καὶ μὴ ἀνάγεσθαι. εἰ μὲν γὰρ
 τὸ ἀναχθὲν ὑπὸ τοῦ ἡλίου μὴ συστὰν πάλιν κατεφέρετο, ἡδύνατο αἰεὶ τι-
 νος ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀναφερομένου τὸ τελευταῖον ἀναχθῆναι πᾶσα· εἰ δ' 45
 αἰεὶ τὸ ἀνενεχθὲν καταφέρεται πάλιν, καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ παντὸς ὕδατος
 ἀναφέρεται τι, ἀναγκαῖον, ἔστ' ἂν τοῦτο γίνηται (ἔσται δὲ τοῦτο, ἔστ' ἂν

4 ἢ] ἡ AW 6. 7 πότερον ex πρότερον corr. I² 7 οὐ — αἰδῖος] οὐκ αἰδῖος
 καὶ I 8 ἡ αὐτῇ] αὐτὴν I 10 γίνοιτο I 11 αἰδῖον a 11. 12 ἐν τοῖς
 Περὶ οὐρανοῦ] A 10 — 12 14 κατ' αὐτὴν I 16 καὶ ξηρανθῆσεσθαι om.
 AWa 17 διαφέρειν I λέγειν om. I 20 ἐπανάλωσεν Ia 21 γίνεσθαι
 AW 23 τοῦ om. Ia 24 post γὰρ add. φησι A 26 ἔμεινεν] μένει AWa
 29 ὑπέμεινε I διὰ τὸ αὐτὸ AWa 33 ἀναχθὲν AWa 34 ἀναφέ-
 ρεται] εἶται in. lac. om. A¹ τι om. I γίνετα AWa post δὲ add.
 ἂν AW

www.libtool.com.cn

ὁ κόσμος ἢ) τὸ μὲν τοιοῦτον ὁποῖον καὶ πρῶτον ἀνηνέχθη αἰὲ ἀναφέρε-
σθαι, τὸ δ' ὅμοιον τῷ τὴν ἀρχὴν ὑπολειφθέντι αἰὲ ὑπολείπεσθαι. πρὸ
γὰρ τοῦ τὸ ὑπολειπόμενον ἀναξηρανθῆναι φθάνει τὸ πρῶτον ἀνενεχθὲν
καταφέρεσθαι καὶ μίγνυσθαι τῷ ὑπολειφθέντι καὶ χορηγεῖν τῇ ἀναφορᾷ. 50
5 εἰ μὲν οὖν τὸν ἥλιον παύσει τις τῆς φορᾶς φθείρας, οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἂν
τι ἀνάγοιτο ἔτι, εἴ γε παρὰ τούτου καὶ τῆς τούτου διὰ τὴν ποιὰν κίνησιν
σχέσεως πρὸς τὰ περίγεια αἶ τε ἀναθυμιάσεις καὶ αἱ τοῦ ὑγροῦ ἀναφοραί·
μηδενὸς δὲ ἀναφερομένου οὐδ' ἂν ξηραίνοιτο ἡ θάλασσα, τοῦ ξηραίνοντος
οὐκ ὄντος· εἰ δὲ τηρήσει τὴν περιφορὰν, αἰὲ τὰ αὐτὰ ἔσται· πλησιάζων 95
10 μὲν γὰρ ὁ ἥλιος τῇ γῇ αἰὲ ἀπ' αὐτῆς τὸ πότιμον ἀνάξει, καταλείψει δὲ
τὸ βαρὺ τε καὶ ἄλμυρόν, ἀποχωρῶν δὲ πορρωτέρω ἀπ' αὐτῆς ἀφήσει
πάλιν τὸ ἀνενεχθὲν. ταύτην δὲ φησι τὴν δόξαν περὶ τῆς θαλάσσης λαβεῖν
τοὺς οὕτως λέγοντας διὰ τὸ πολλοὺς τόπους φαίνεσθαι νῦν ξηροτέρους γε-
γονότας, οἱ πρότερον οὐκ ἦσαν τοιοῦτοι. τούτου δ' ἡ αἰτία προεῖρηται, 5
15 ὅτι γινομένων τινῶν κατὰ τινὰς χρόνους κατὰ μέρη τῆς γῆς ὑπερβολῶν
ὑδατος καὶ ἐπιλαμβανόντων πολλὰ καὶ τῶν πρότερον ξηρῶν, κατ' ὀλίγον
ταῦτα πάλιν εἰς τὸ ἀρχαῖον ἐπάνεισι διαμιζόμενα· ὁμοίως καὶ εἰ καὶ πλεῖον
διὰ χρόνου τινὸς γινόμενον ἔν τισι μέρεσιν ἐξήρανέ τινα τῆς γῆς, αὖ πάλιν
καὶ αὐτὰ προϊόντος τοῦ χρόνου ἔνυδρα γίνεται. οὐ γὰρ εἰ τὰ μόρια τοῦ
20 παντὸς γίνεται τε καὶ πάλιν φθίρεται, διὰ τοῦτο καὶ τὸ ὅλον· οὐ γὰρ
πάντα τὰ μέρη τοῦ παντὸς τοιαῦτα, ἀλλὰ τὰ περίγεια ἀνακυκλεῖται μετα-
βάλλοντα εἰς ἄλλα παρὰ τὴν τῶν θείων σωμάτων διὰ τὴν κίνησιν 10
ποιὰν σχέσιν πρὸς αὐτά, ὥς κατὰ μὲν τὸ εἶδος ἄφθαρτα καὶ ταῦτα μένειν,
κατὰ δὲ τὸν ἀριθμὸν ὑπαλλάσσεσθαι καὶ ἄλλοτε ἄλλα γίνεσθαι. δεῖξας δὲ
25 ὅτι ὥς ἂν ὁ κόσμος ἔχῃ, τῶν μορίων ἕκαστον αὐτοῦ ἔξει, εἰ μὲν ἐκεῖνος
φθαρτός, καὶ ταῦτα, εἰ δὲ ἐκεῖνος ἄφθαρτος, καὶ τοῦ κόσμου τὰ μὲν καὶ
κατ' ἀριθμὸν ἄφθαρτα μόρια μένει, τὰ δὲ εἰ μὴ κατ' ἀριθμὸν μένειν
οἷόν τε τοιαῦτα, ἀλλὰ κατ' εἶδος γε ἀνάγκη μένειν, δεῖξας δὲ καὶ τὴν Δη-
μοκρίτου δόξαν ἐπιπόλαιον τὴν περὶ τῆς θαλάσσης ὥς ποτε ξηρανθῆσο- 15
30 μένης διὰ τὸ αἰεὶ τι ἀπ' αὐτῆς ἀνάγεσθαι, διὰ τὰ πρὸς Δημόκριτον εἰρη-
μένα ἐπήνεγκε τὸ ἄλλὰ περὶ μὲν τούτων πλείω τῆς ἀξίας ἐνδιατέ-
τριφεν ὁ λόγος, ὥς οὐκ ὄντων τῶν λεγομένων περὶ τούτων ὑπ' αὐτοῦ
τοσαύτης ἀντιλογίας ἀξίων.

1 τὸ μὲν om. AWa τὸ πρῶτον Wa: πρότερον A ἀνηνέχθαι IWa
2 ὑποληφθέντι AI 3 τοῦ τὸ] τοῦτο I post πρῶτον add. μὴ I 5 φθίρας A¹
6 εἴτε παρὰ A τούτου καὶ om. AWa 7 τοῦ ὑγροῦ αἱ coll. I 9 ταῦτα
ἔσται a 11 δὲ] τὲ AW ἀπ' om. AWa 16 καὶ τῶν — πάλιν (17) om.
AWa 17 post ὁμοίως add. δὲ a καὶ εἴ] καὶ I 18 et 19 χρόνον a
18 d om. I 19 τοῦ ante χρόνου om. AWa εἰ om. AWa 20 διὰ τοῦτο]
διότι AWa 21 ἀνακυκλεῖ τε AWa 21. 22 καὶ μεταβάλλοντα A 22 διὰ
τὴν om. I 25 ὥς ἂν om. I post ἔχῃ add. καὶ AWa αὐτοῦ ἕκαστον AWa
26 καὶ τὰ τοῦ AWa καὶ τὰ μὲν coll. AWa 27 οὐ κατ' ἀριθμὸν AWa
ἀφθαρτα — μένει om. AWa εἰ καὶ μὴ AWa 27. 28 μένειν οἷόν τε post
prius ἀριθμὸν (27) coll. AWa 28 τοιαῦτα om. AWa 31 ἐπήνεγκε I

Εξῆς δὲ μέτευσιν ἐπὶ τὸ ἔτερον πρόβλημα τὸ τῆς ἀλμυρότητος τῆς
 θαλάσσης, καὶ λέγει τοῖς μὲν γεννώσι τὴν θάλασσαν ὡς οὐ πρότερον οὐ-
 σαν ἀδύνατον εἶναι τὸ ἀλμυρὰν αὐτὴν ποιεῖν. εἴτε γὰρ παντὸς τοῦ ὕγρου,
 τουτέστι τοῦ ὕδατος περὶ τὴν γῆν πρότερον ὄντος, ὡς φασιν, ἀναχθέντος
 5 ὑπὸ τοῦ ἡλίου τοῦ γλυκέος ἀπ' αὐτοῦ, τὸ ὑπολειφθὲν ἐγένετο θάλασσά τε 40
 καὶ ἀλμυρὸν, εἴτε διὰ τὸ ἐνυπάρχειν τοσοῦτόν τε καὶ τοιοῦτον χυμὸν ἐν
 τῷ ὕδατι καὶ γλυκεῖ τῷ συμμιχθῆναί τινα γῆν αὐτῷ τοιαύτην ἢ τοῦ
 τοιοῦτου ἐν αὐτῷ χυμοῦ αἰτία, οὐδὲν ἤττον κατελθόντος πάλιν ἐκείνου
 τοῦ τὴν ἀρχὴν ἐξατμισθέντος ὕδατος καὶ ὑσθέντος, δι' ὃ πρότερον ἀνενε-
 10 θέν ἀλμυρὰ ἐγένετο, ἔδει γλυκεῖαν αὐτὴν γίνεσθαι. εἰ γὰρ τὸ πρῶτον
 ὄντος τούτου ἐν τῇ θαλάσῃ οὐκ ἦν ἀλμυρὸν τὸ ὕδωρ, οὐδ' ὅταν πάλιν
 ἐν αὐτῇ γένηται, ἔτι ἀλμυρὰ ἂν εἴη· ἴσον γὰρ ὅσον ἀνηνέχθη κάτεισι
 πάλιν, ὡς προεῖρηται· εἰ δὲ ἐξ ἀρχῆς καὶ πρὸ τοῦ ἀναχθῆναί τι ἀπ' αὐ- 45
 τῆς ἦν ἀλμυρὰ, δεῖ λέγειν τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἀπ' ἀρχῆς τοιοῦτον τὸ τῆς
 15 θαλάσσης ὕδωρ. ἔτι δὲ εἰ ἀλμυροῦ τοῦ παντὸς ὕδατος ὄντος τὴν ἀρχὴν
 ἀννεχθῆναι τι ἀπ' αὐτοῦ ἀλμυρὸν, διὰ τί οὐ καὶ νῦν τοῦτο γίνεται; ὅτι
 γὰρ μὴ τοιοῦτο τὸ ἀναγόμενον, δῆλον ἐκ τοῦ τὸ ὅμενον πότιμον ἀλλὰ μὴ
 ἀλμυρὸν εἶναι· τοῦτο δ' ἦν τὸ ἀνενεχθέν. εἰπὼν δὲ ὅτι τοῖς γεννώσι 50
 τὴν θάλασσαν οὐ ῥαδίᾳ ἢ περὶ τῆς ἀλμυρότητος αὐτῆς ἀπόδοσις τῆς αἰ-
 20 τίας, ὅτι μηδὲ οἱ λέγοντες παρὰ τῆς γῆς ἐγγίνεσθαι τῇ θαλάσῃ τὸν τοι-
 οῦτον χυμὸν ὕγιως λέγουσι λέγει. φασὶ μὲν γὰρ ἔχειν αὐτὴν πολλοὺς χυ-
 μοὺς καὶ δὴ καὶ τὸν ἀλμυρὸν· τοὺς δὲ ποταμοὺς τοὺς διὰ τῆς τοιαύτης
 ῥέοντας καὶ τῆς ποιότητος αὐτῆς μεταλαμβάνοντας ἐμβάλλοντας εἰς τὴν θάλασ-
 σαν ἀλμυρὰν αὐτὴν ποιεῖν. ἄ|τοπον δὲ τὸ αὐτοὺς τοὺς ποταμοὺς μὴ πρῶτον 96^r
 25 ἀλμυροὺς γίνεσθαι. πῶς γὰρ οἶόν τε ἐν μὲν τοσοῦτῳ πληθύνει ὕδατος ἐπι-
 δηλον ἔτι γίνεσθαι τὴν ὑπὸ τῶν ποταμῶν τούτων καταφερομένην ποιότητα,
 ὡς πᾶν αὐτὸ μεταβάλλειν, τὸ δὲ τοῦ ποταμοῦ ὕδωρ ὀλίγον ὃν μὴ πολὺ
 πρότερον αὐτὸ γίνεσθαι τοιοῦτον; ἀπὸ τούτων γάρ. καὶ εἰ ἡ θάλασσα οὐ-
 δὲν ἄλλῃ ἢ τῷ ἀλμυρὰ εἶναι τοῦ τῶν ποταμῶν ὕδατος διαφέρει, εἰ πρὸ 6
 30 αὐτῆς οἱ ποταμοὶ τοῦτο ἔχοιεν, οὐκέτ' ἂν αὐτῶν διέφερον, εἴ γε ἡ θά-
 λασσά ἐστιν ἡθροισμένον τὸ ἐκείνων ὕδωρ. γελοῖον δὲ φησιν εἶναι καὶ τὸ
 ἡγεῖσθαι τὴν αἰτίαν ἀποδεδωκέναι τῆς ἀλμυρότητος τῆς θαλάσσης τοὺς εἰ-
 πόντας ἰδρῶτα τῆς γῆς εἶναι τὴν θάλασσαν, ὡς Ἐμπεδοκλῆς λέγει· οὐ-
 δὲν γὰρ σαφὲς τοῦτο εἰπὼν λέγει. πρὸς μὲν γὰρ ποιήσιν ἴσως ἱκανὸν τὸ

1 δὲ om. a τὸ τῆς] τὸ περὶ τῆς AW: τῷ περὶ τῆς a 6 εἴτε om. AIW
 7 ἢ] ἢ A τοῦ om. I 8 αἰτία χυμοῦ I 10 εἰ γὰρ—προεῖρηται (13)]
 τὴν θάλασσαν καὶ ἀλμυρὰν διὰ τὴν τοῦ ἐπιπολάζοντος γλυκέος εἰς ἀτμίδα μεταβολήν. ᾧ
 ἐχρήσατο πρότερον ὡς ὑπὸ τινων λεγομένην AWa 13. 14 ἐξ αὐτῆς A 14 δεῖ]
 ἔδει AWa 15 ὄντος ὕδατος AWa 16 post ἀλμυρὸν add. τῷ τὸ πᾶν εἶναι
 τοιοῦτον AWa post γίνεται add. οὐδὲ ἐστι τὸ ἀναφερόμενον ἀλμυρὸν AWa 18 ὅτι
 om. I 19 τῆς post περὶ om. AW 20 τῆς θαλάττης A 22 διὰ τῆς τοιαύτης]
 δι' αὐτῆς AWa 24 πρῶτους AWa 26 ἔτι om. AWa 27 πᾶν αὐτὸν A
 28 τοιοῦτον om. AWa καὶ γὰρ εἰ AWa post γὰρ fort. addendum ἐστιν
 30 διέφυσεν I 33. 34 οὐδὲ AWa 34 σαφῶς τοῦτο δὲ εἰπὼν a ἱκανῶς a

www.libtool.com.cn

οὕτως εἰπεῖν· ποιητικὸν γὰρ τὸ χρῆσθαι μεταφοραῖς. οὐδὲ γὰρ εἴποι
 τις πάλιν τὸν ἰδρωῖτα τὸν τοῦ σώματος τῶν ζώων θάλασσαν, τί ποτ' ἐστὶν 10
 ὁ ἰδρῶς εἴρηκεν ὁμοίᾳ κεχρημένος μεταφορᾷ. ὥς γὰρ ἐπὶ τῆς θαλάσσης
 ἄδηλος ἢ ποιότης ἢ τοιαύτη, οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἰδρωτός ἄδηλον, διὰ
 5 ποῖαν αἰτίαν γλυκέος ὄντος τοῦ πόματος ἄλμυρός γίνεται ὁ ἰδρῶς· πότερον
 ἀπελθόντος τινὸς καὶ ἐναναλωθέντος μόνον ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ σῶμα, οἶον
 τοῦ γλυκυτάτου, ἢ συμμιχθέντος χυμοῦ τινος αὐτῷ ἀπὸ τοῦ σώματος, κα-
 θάπερ τοῖς διὰ τέφρας ἡθούμενοις ὕδασιν, ἢ δι' ἄμφω. ταῦτόν δὲ αἰτιό-
 νησιν δ' ἐπὶ τοῦ ἰδρωτός, τοῦτο καὶ ἐπὶ τοῦ εἰς τὴν κύστιν ἀθροιζομένου 15
 10 περιττώματος εἶναι· καὶ γὰρ ἐπὶ τούτου αὐτὸ πικρὸν τε καὶ ἄλμυρόν γί-
 νεται γλυκέος ὄντος τοῦ πινομένου.

p. 357^b1 Εἰ δὲ ὥσπερ τὸ διὰ τῆς κονίας ἡθούμενον ὕδωρ γί-
 νεται πικρὸν.

Νῦν δείκνυσιν ὅτι μὴδὲ καλῶς εἴρηται ἰδρῶς εἶναι τῆς γῆς ἢ θάλασσα, 20
 15 μὴδὲ οὕτως γίνεται ὥς τὸ διὰ τῆς τέφρας ἡθούμενον ὕδωρ, ὥς εἶπεν Ἑμ-
 πεδοκλῆς. εἰ γὰρ οὕτως, φησί, γίνεται δ' τε ἰδρῶς ἄλμυρός καὶ τὸ ἐν τῇ
 κύστει γινόμενον περιττώμα τοῦ ὕγρου πικρὸν καὶ τὸ τῆς θαλάττης ὕδωρ
 ἄλμυρόν, ὥς καὶ τὸ διὰ τῆς τέφρας ἡθούμενον ὕδωρ γίνεται πικρὸν ἐκ γλυ-
 κέος, ὥσπερ λέγουσι, τῷ μὲν οὖρῳ συγκαταφερομένης τε καὶ συνεκκρινο-
 20 μένης δυνάμειος τοιαύτης, οἷα καὶ φαίνεται ὑφισταμένη ἐν τοῖς ἀγγείοις
 ἐν οἷς ἂν τις οὐρήσῃ ἄλμυρίς, τῷ δὲ ἰδρωτί συνεκκρινομένης ἐκ τῶν σαρκῶν, 25
 οἶον καταπλύνοντος τὴν τοιαύτην δύναμιν καὶ τὸν χυμὸν τὸν τοιοῦτον ἐκ τοῦ
 σώματος τοῦ ἐξίόντος [διὰ τοῦ] ὕγρου, δῆλον ὥς καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ τῆς ἄλ-
 μυρότητος αἴτιον εἶη ἂν τὸ ἐκ τῆς γῆς συγκαταμεμιγμένον τῷ ὕγρῳ. ἐν
 25 μὲν οὖν τῷ σώματι γίνεται τὸ τοιοῦτον ἐν τῇ τῆς τροφῆς ὑποστάσει διὰ
 τὴν ἀπεψίαν· ἐν δὲ τῇ γῇ τίνα τρόπον ἐνυπάρχει τὸ τοιοῦτον, δ' τῷ ὕδατι
 μιγνύμενον τῆς ἄλμυρότητος αἴτιον αὐτῷ γίνεται, λεκτέον. οὐχ ὥς γινο- 40
 μένου δὲ οὕτω πως λέγει, ἀλλ' ὥς ἐκείνων μὴκέτι τὸ πῶς καὶ τὸ πόθεν
 τοῦτο γίνεται εἰρηκότων τε καὶ ἐζητηκότων. ὅλως δὲ πῶς οἶόν τε τοσοῦ-
 30 τον πλῆθος ὕδατος ξηραينوμένης καὶ θερμαινομένης αὐτῆς ἐκκριθῆναι; τοι-
 οῦτον γὰρ ὁ ἰδρῶς. δεῖ γὰρ πολλοστὸν μέρος αὐτὸ εἶναι τοῦ λειφθέντος
 ἐν τῇ γῇ· ἐλάττων γὰρ ὁ ἰδρῶς καὶ τὸ οὖρον τοῦ προσφερομένου ποτοῦ
 καὶ τοῦ ἐνυπάρχοντος ἐν τῷ ζώῳ ὕγρου. ἔτι διὰ τί οὐχὶ καὶ νῦν, ὅταν
 ξηραينوμένη τε καὶ θερμαινομένη ἡ γῇ τύχῃ, εἴτε πλείων οὖσα εἴτε ἐλάτ-

1 μεταφορᾶς Wa 2 τὸν post ἰδρωῖτα om. a 3 post κεχρημένος add. τῇ a
 5 πρότερον A¹ 6 συναναλωθέντος AWa 7 αὐτῷ αὐτοῦ I: αὐτοῖς AW
 17 περιττώμα γινόμενον coll. I 18 ὕδωρ om. AWa 20 ἐν τοῖς ἀγγείοις ὑφιστα-
 μένοις I 23 διὰ τοῦ ὕγρου AWa: om. I: delevi διὰ τοῦ 25 οὖν om. A τρυφῆς
 ἀποστάσει A 26 ὑπάρχει AWa τὸ om. I 27 post ὥς add. οὐ AWa
 27. 28 γινόμενον AWa 28 πως] περ a 29 γίνεται τοῦτο Wa: γίνεται om. A
 ὅλως] ὅθεν a 30 ἐκκριθῆναι a 31 αὐτὸ μέρος AWa τῷ a
 ληφθέντος A¹

των ἰδίει, καὶ ἰδίει πικρόν; ἡ γὰρ ὑγρότης καὶ ὁ ἰδρῶς πικρόν. εἰ γὰρ καὶ τότε ἐγένετο ἰδρῶς τις τῆς γῆς πικρός τε καὶ ἄλμυρός, ἔδει καὶ νῦν γίνεσθαι. οὐ φαίνεται δὲ τοῦτο περὶ αὐτὴν συμβαῖνον, ἀλλὰ ξηρὰ μὲν οὐσα ὑγραίνεται, ξηραίνομένη δὲ οὐδένα ἀνίσχιν ἰδρῶτα. πῶς οὖν οἶόν τε 5 περὶ τὴν πρώτην γένεσιν τῆς θαλάττης ὑγρὰν οὖσαν τὴν γῆν ξηραίνομένην ὑπὸ τῆς ἀπὸ τοῦ ἡλίου θερμότητος ἰδίειν; μᾶλλον γὰρ εὐλογον τὴν θάλασσαν γίνεσθαι τοιαύτην, ὥς καὶ λέγουσί τινες, ἀπελθόντος τοῦ πλείστου καὶ γλυκέος ἀπὸ τοῦ ὕδατος καὶ μετεωρισθέντος διὰ τὸν ἥλιον, τὸ 10 ὑπολειφθὲν διὰ βαρύτητα γεῶδες ὄν, τοῦτο γὰρ εἶναι ἄλμυρον τε καὶ θάλασσαν· ὑγρὰν δὲ οὖσαν τὴν γῆν ἰδίειν ἀδύνατον. τὰ μὲν οὖν λεγόμενα τῆς ἄλμυρότητας αἷτια διαφεύγειν φαίνεται τὸν λόγον, τουτέστι τὸ εὐλογον· φαίνεται γὰρ οὐκ ἀληθῆ ὄντα. |

Ἡμεῖς δέ, φησί, λέγομεν περὶ τῆς ἄλμυρότητας αὐτῆς τὴν αὐτὴν 96^α ἀρχὴν τῶν λεγομένων λαβόντες ἢ καὶ πρότερον ἐπὶ τῶν ἤδη δεδειγμένων 15 κεκρήμεθα. ἔστι δὲ αὕτη τὸ διπλὴν γίνεσθαι τὴν ἐκ τῆς γῆς γινομένην 10 ἀναθυμίασιν διὰ τὴν θερμότητα τὴν ἀπὸ τοῦ ἡλίου· αὕτη γὰρ αἰτία πάντων τῶν τοιούτων. πρῶτον δέ φησιν ἀναγκαῖον εἶναι προαπορῆσαι τε καὶ ἐπισκέψασθαι, πότερον καὶ ἡ θάλασσα, ἐπεὶ κεῖται διαμένειν αἰεὶ, πότερον ὄντως αἰεὶ διαμένει, ὥς τὰ αὐτὰ κατ' ἀριθμὸν φυλάσσειν μόρια, ὥσπερ καὶ 20 τῶν θείων ἕκαστον, ἡ τῷ μὲν εἶδει τῶν αὐτῶν ἔστι μορίων καὶ τῷ ποσῷ, οὐκέτι δὲ καὶ τῷ ἀριθμῷ, ἀλλὰ μεταβάλλει τὰ μόρια αὐτῆς, καὶ τὰ μὲν φθίρεται, ἄλλα δὲ ἐπιγίνεται, καθάπερ 8 τε ἀῆρ καὶ τὸ πότιμον ὕδωρ 15 καὶ τὸ πῦρ· καὶ γὰρ ταῦτα κατ' ἀριθμὸν οὐ τὰ αὐτὰ σώζεται, ἀλλὰ κατὰ μὲν τὸ εἶδος ἔστιν αἰδία, οὐκέτι δὲ καὶ κατὰ τὸν ἀριθμὸν, ὥς εἴρηται καὶ 25 πρὸ δλίγου. ἡγεῖται δὲ καὶ τὸ ποσὸν ἐκάστου αὐτῶν ὥς ἐπίπαν τὸ αὐτὸ μένειν, ὥς διὰ τῶν ἐξῆς ἔτι μᾶλλον δηλοῖ, ὥσπερ ἔχει ἐπὶ τε τῶν ῥεόντων ὑδάτων καὶ τοῦ τῆς φλογὸς ῥεύματος· τούτων γὰρ αἰεὶ τὸ κατ' ἀριθμὸν ἄλλο καὶ ἄλλο. εὐλογον δὲ τὸν αὐτὸν λόγον ἐπὶ πάντων τῶν τοιούτων εἶναι, τουτέστι τῶν γενητῶν, τὸ κατὰ τὸ εἶδος αὐτὰ μένειν τὰ αὐτά, 30 μὴκέτι δὲ καὶ κατ' ἀριθμὸν, εἶναι δὲ ἐν αὐτοῖς διαφορὰν τὴν κατὰ τὴν ταχυτῆτα μόνον καὶ βραδυτῆτα τῆς μεταβολῆς. τὰ μὲν γὰρ οὐδὲ ἐπ' ὀλίγον χρόνον τὰ αὐτὰ κατ' ἀριθμὸν μένει, ὥς οἱ ποταμοὶ τε καὶ αἱ και-

1 καὶ εἰ ἰδίει AW	ἡ γὰρ — πικρόν om. AWa	2 post ἐγένετο add. ὁ AW
3 συμβαίνειν W	4 ξηραίνομένης A	5 τὴν γῆν om. AWa
6 ὑπὸ τῆς ἀπὸ		
δὲ ἀπὸ τῆς AWa	7 post γίνεσθαι add. ἀν I	9 ὑποληφθὲν a γὰρ
om. a	10 ἰδίαν a	τὰ μὲν οὖν — λόγον (11) om. A
διαφανεῖν a	12 ὄλογον a	φαίνεται — ὄντα om. a
λέγωμεν Aa	αὐτὴν om. AWa	14 λαμβάνοντες AW
ante ἐκ exh. AWa	18 πρότερον καὶ A'a	ἐπεὶ κεῖται] ὑπόκειται a post
διαμένειν add. αὐτὴν a	πότερον — αἰεὶ (19) om. AWa	19 post ἀριθμὸν add.
αἰεὶ AWa	20 ἔστι — ποσῷ om. I	21 οὐκέτι] οὐχὶ I post μεταβάλλει
add. καὶ I	23 καὶ γὰρ — τὰ αὐτὰ] οὐ γὰρ αἰεὶ κατ' ἀριθμὸν ταῦτα AWa	
ταῦτα scripsi: τὰ αὐτὰ I	24 καὶ ante κατὰ et post εἴρηται om. AWa	26 ἔχοι I
27 ὑδάτων om. I	30 τὴν post κατὰ om. a	32 οἱ ποταμοὶ τε καὶ om. AWa

όμεναι φλόγες, τὰ δὲ μένει μὲν ἐπ' ὀλίγον χρόνον καὶ οὐκ ἐν τῇ γίνεσθαι
τὸ εἶναι ἔχει, οὐ μὴν αἰεὶ μένει ὥστε ἀμετάβλητα εἶναι. πάντων γὰρ τῶν
περὶ γῆν (τούτων γὰρ πάντων λέγει οὐχ ἀπλῶς πάντων, ἀλλὰ τούτων
πάντων ὧν ἀρχὴ ἢ ἀναθυμίασις ἢ ἐκ γῆς), πάντων μέντοι τῶν κατὰ
5 φύσιν γινομένων τε καὶ φθειρομένων τεταγμένην εἶναι τὴν τε γένεσιν καὶ αὖ
τὴν φθορὰν. σημειωτέον δὲ πάλιν ὅτι τάξιν τινὰ καὶ ἐν τοῖς ἐν γενέσει
καὶ φθορᾷ οὖσιν εἶναι λέγει, ἥτις τάξις παρὰ τὰ ἄστρα αὐτοῖς τῆς τοιαύ-
της μεταβολῆς γίνεται, ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ θεῖα. εἰ δὲ τοῦτο, οὐκ ἀπρο-
νόητα κατ' αὐτὸν τὰ τῆδε.

- 10 Κειμένου δὲ καὶ δεδειγμένου τοῦ καὶ τὰ τῆς θαλάσσης μόρια τὰ μὲν
φθείρεσθαι τὰ δὲ γίνεσθαι, πειρατέον, φησὶν, ἀποδοῦναι καὶ τῆς ἀλμυρό-
τητος τῆς θαλάσσης τὴν αἰτίαν. φανερόν δὴ φησιν εἶναι ὅτι γίνεται ὁ τοι-
οῦτος χυμὸς διὰ μῖξιν τινοῦ. ἐν τε γὰρ τοῖς τῶν ζώων σώμασι τὸ
ἀπεπτότατον ἀλμυρόν τε καὶ πικρόν· τὸ γὰρ περίττωμα τοιοῦτον, ὃ δι'
15 ἀπεψίαν ὑπομένει. πᾶσα μὲν γὰρ ἡ ὑπόστασις καὶ πᾶν τὸ περίττωμα 97^α
ἄπεπτον, μάλιστα δὲ τὸ εἰς τὴν κύστιν ἀθροιζόμενον, ὅπερ ἐστὶ τὸ οὖρον.
τοῦ δὲ μάλιστα τοῦτο ἄπεπτον εἶναι σημεῖον παρέθετο τὸ εἶναι λεπτότατον
αὐτό· πάντα δὲ τὰ πεπτόμενα πρῶτον συνίσταται καὶ παχύνεται. δεύτε-
ρον δὲ ἄπεπτον εἶναι λέγει τὸν ἰδρωῖτα. ἐν οἷς ἀμφοτέροις, τῇ τε ἰδρωῖτι
20 καὶ τῇ οὖρῃ τὸ αὐτὸ σῶμα συνεκκρίνεται, ὃ ποιεῖ τὸν χυμὸν τὸν ἐν αὐ-
τοῖς πικρόν τε καὶ ἀλμυρόν. ὁμοίως δὲ φησιν ἔχειν καὶ ἐπὶ τῶν καιο-
μένων. καθόλου γὰρ ἐν οἷς ἂν μὴ κρατήσῃ τὸ θερμόν, τὸ μὴ κρατηθὲν
γίνεται τὸν χυμὸν τοιοῦτον. ἔστι δὲ ἐν μὲν τοῖς ἡμετέροις σώμασι τὸ
περίττωμα μὴ κρατούμενον ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, ἐν δὲ τοῖς καιομένοις ἡ τέ-
25 φρα. διὸ καὶ τινες εἶπον τὴν θάλασσαν ἐκ κατακεκαυμένης γίνεσθαι γῆς· 10
λέγουσι γὰρ κατακαυθῆναι ποτε τὴν γῆν ταύτην, ἐν ἣ νῦν ἐστιν ἡ θάλασσα,
καὶ τὸ διὰ τῆς λειψιδείσης τέφρας ὕδωρ διηθηθὲν γενέσθαι θάλασσαν. ἔστι δὲ
τὸ μὲν οὕτως εἰπεῖν γεγονέναι τὴν θάλασσαν ἄτοπον, τὸ μέντοι ἐκ τοιαύ-
της αἰτίας τοιαύτην καὶ αὐτὴν εἶναι, ὁποίας καὶ ἡ τέφρα, ἀληθές. ὥς
30 γὰρ ἐν τοῖς εἰρημένοις (ταῦτα δ' ἐστὶ τό τε περίττωμα τῆς τροφῆς τὸ ἐν
τοῖς ζώοις, ὃ γίνεται διὰ τὸ μὴ κρατεῖσθαι ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, καὶ ἐν τοῖς 15
καιομένοις ἡ τέφρα) ὥς οὖν ἐν τούτοις ἔστι τινὰ ἃ μὴ κρατεῖται ὑπὸ τοῦ θερ-
μοῦ, ἃ καὶ τὸν χυμὸν ἔχει τοιοῦτον, οὕτως ὑπολαβεῖν δεῖ καὶ ἐν τῇ παντὶ ἔκ

1 ἐπ' ὀλίγον] ἐπὶ τινα AWa 2 ὥστε] ὥς AWa 3 ἀλλὰ] καὶ I 4 πάντων
post τούτων om. AWa 5 ὧν ἡ ἀρχὴ ἢ ἐκ γῆς ἀναθυμίασις coll. AWa 5 τε post τὴν
om. I 7 οὖσαν I 8 παρὰ] περὶ I 9 τὰ om. a 10 αἰτία Ia 10 δὲ] φησὶ a
16 συναθροιζόμενον AWa 18. 19 δευτέρως AWa 19 post ἰδρωῖτα add. δεῖ
δὲ (om. W) τούτου ἀκούειν ὥς ἐπὶ (τῆς add. a) τῶν ὑγρῶν πέψεως εἰρημένου. οὐκέτι γὰρ
καὶ ἡ τῶν ξηρῶν πέψις οὕτως, ἀλλὰ τοὐναντίον ὑγρατινόμενων (ὑγρατινόμενου A). διὸ πάλιν τὸ
ἀπὸ τούτων περίττωμα ξηρόν, ἀνάλογον ὃν τῇ τέφρᾳ AWa 21 ἔχει A¹ 23 γίνεται]
ἔχει a 24 δὲ om. I 25 ἡμετέροις A¹ 25 κατακεκαυμένης] litt. κα add. I²
γενέσθαι AWa 26 post γὰρ add. τινες a 26 κατακαυθῆναι] καὶ καυθῆναι AW:
καυθῆναι a 27 ποτε om. A: post γῆν coll. Wa 27 διηθῆν IWa 29 καὶ
ante αὐτὴν om. AWa

τε τῶν φουμένων καὶ γινομένων πάντων κατὰ φύσιν καὶ τρεφομένων ὥσπερ
 ἐκ πεπυρωμένων τε καὶ πεπεμμένων διὰ τινὰ θερμότητα ὑπολείπεσθαι τινὰ
 ἄπεπτον γῆν οἷον ἐκτετεφρωμένην, καὶ δὴ καὶ τὴν ἐν τῇ ξηρᾷ ἀναθυμιάσιν πᾶ-
 σαν εἶναι τοιαύτην· αὕτη γάρ, φησί, τὴν ξηρὰν λέγων ἀναθυμιάσιν, καὶ παρὲ-
 5 χεται τὸ πολὺ τοῦτο πλῆθος δηλονότι τοῦ ὕδατος ἀλμυρόν, ἢ αὕτη ἢ περι- 20
 λειπομένη γῆ ἔκ τε τῶν γινομένων τε καὶ φουμένων καὶ τρεφομένων κατὰ
 φύσιν ἄπεπτος περιττεύουσά τε καὶ περιλειπομένη, γῆ οὕσα ὥσπερ τέφρα,
 παρέχεται τὸ πολὺ τοῦτο πλῆθος τῆς ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως. μεμιγμένης
 δέ, ὡς προείρηται, τῆς τε ὑγρᾶς καὶ ἀτμιδώδους ἀναθυμιάσεως καὶ τῆς
 10 ξηρᾶς, ἣν καὶ καπνώδη ἐν τοῖς πρώτοις εἶπεν, ἣν εἶρηκε πᾶσαν ἀπὸ τῆς
 μὴ κρατηθείσης ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ἀλλ' ἀπέπτου μεινάσης γίνεσθαι· οὐδέ- 25
 ποτε γὰρ αὐτῶν ἡ ἑτέρα χωρὶς τῆς ἑτέρας ἀνάγεται, ἀλλ' ἅμα ἀναγομέ-
 νων ποτὲ μὲν ἡ ξηρὰ πλείων ποτὲ δὲ ἡ ὑγρὰ γίνεται· ἥτις ὅταν πλείων
 ᾗ καὶ διὰ τοῦτο γένηται αὐτῆς εἰς νέφος σύστασις, ἀναγκαῖον καὶ ταύτη
 15 τῆς ξηρᾶς τε καὶ ἀπέπτου δυνάμειος ἐμπεριλαμβάνεσθαι τι πλῆθος καὶ
 συγκαταφέρεσθαι τῷ ὑετῷ, τουτέστι τὸ ὕδωρ ἀπολαῦσαν ἐκείνης τῆς ἀνα-
 θυμιάσεως καὶ τῆς ἐν ἐκείνῃ ποιότητος, ὡς σώζειν ἐν αὐτῷ τινὰ χυμὸν
 τοιοῦτον, καταφέρεσθαι· καὶ τοῦτο αἰεὶ γίνεσθαι κατὰ τάξιν τινά, ἥς ἐνδέ- 30
 χεται τάξεως μετέχειν τὰ ἐξ ὕλης ὄντα καὶ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ· οὐ γὰρ
 20 ἀκριβοῦς καὶ ἀπαραβάτου, ὡς τὰ θεῖα, ἀλλὰ τῷ μὲν ὄλῳ ὁμοίως ἐχούσης,
 τοῖς δὲ καθ' ἑκάστα οὐκ ἐξηκριβωμένης. χειμῶν μὲν γὰρ καὶ θέρος ἐξ
 ἀνάγκης καθ' ἑκάστην περίοδον, τὸ δὲ ὑέτιον ἢ ξηρότερον τὸν χειμῶνα,
 ἢ θᾶττον ἢ βραδύτερον ἀρχόμενον ἢ παυόμενον οὐκέτ' ἐξηκριβωμένως· ἡ
 γὰρ ὕλη τῆς τοιαύτης ἀταξίας αἰτία, ὡς ἐν ἄλλοις ἡμῖν εἴρηται, οὐ δυναμένη
 25 τὴν ἀκρίβειαν καὶ τὴν ἐν πᾶσιν εὐταξίαν δέχεσθαι. εἰπὼν δὲ τὴν ξηρὰν 35
 ἀναθυμιάσιν γινομένην ἀπὸ τῆς ἀπέπτου γῆς καὶ διὰ τοῦτο πικρᾶς αἰεὶ
 συγκαταμίγνυσθαι τῷ ὑομένῳ ὕδατι, ταύτην φησὶν εἶναι γένεσιν τοῦ ἐν τῷ
 ὕδατι ἀλμυροῦ. πιστοῦται δὲ τὸ τὴν τοιαύτην ἀναθυμιάσιν αἰτίαν εἶναι
 τῆς ἐν τῷ ὕδατι ἐνυπαρχούσης ἀλμυρότητος διὰ τοῦ ὅτε πλείστη ἡ τοι-
 30 αὕτη γίνεται ἀναθυμιάσις, τότε τὸ ὑόμενον ὕδωρ ἐπιδήλως πλατύτερον εἶ-
 ναι. γίνεται δὲ πλείστη ἡ ξηρὰ ἀναθυμιάσις τοῖς τε νοτίοις καταστήμασι,
 καὶ κατ' ἀρχὰς τοῦ μετοπώρου. ὦν τὰς αἰτίας παρατίθεται. ὁ μὲν γὰρ 40
 νότος ἀλεεινότητος ἄνεμος ὦν (οἷ' δ' δὲ ἀλεεινότητος οὗτος ὁ ἄνεμος, μετ'
 ὀλίγον δείξει περὶ ἀνέμων λέγων· ἔστι γὰρ ἀπὸ τῆς θερμῆς καὶ ξηρᾶς
 35 ἀναθυμιάσεως οὗτος μάλιστα τῶν ἀνέμων, ἥτις ἀναθυμιάσις ὕλη τῶν
 ἀνέμων ἐστίν), ἔτι τε πνέων ἀπὸ τόπων ξηρῶν τε καὶ θερμῶν (ἀπὸ γὰρ

4 τοιαύτην om. I 5 δῆλον a ἢ] ἡ AW: om. a αὕτη] αὕτη AWa 6 φου-
 μένων τε καὶ γινομένων a 7 γῆ] γίνεται A 9 ὥσπερ εἴρηται A 11 ὑπὸ—μεινάσης
 om. A 12 γὰρ fort. delendum 13 ἡ ante ὑγρὰ om. I 14 καὶ post ἡ om. I
 γίνεται AWa καὶ ταύτης AWa 17 ἐκείνῃ AWa τινὰ om. AWa 22 τὸν χειμῶνα]
 addendum εἶναι 23 ἐξηκριβωμένης AWa 27 ἐγκαταμίγνυσθαι a 29 ἡ om.
 AWa 30 τὸ om. A 31 τε] γε AWa 33 ἀλεεινότητος—οἷ' δ' δὲ om. AWa
 οὗτος] οὕτως A: om. a post ἄνεμος add. ὡς AWa 34 ἔστι] ὅτι AWa
 θερμότητος Wa: θερμότητος A 35 ante ἥτις add. ἐστὶν a 36 τε] γε A: δὲ a

www.libtool.com.cn

τῆς μεσημβρίας πνεῖ), ὥστε μετ' ὀλίγης ἀτμῖδος ἐστί, τὸ δὲ πλεῖστον
 ἔστι ξηρὰ τε καὶ θερμὴ ἀναθυμιάσις, διὸ καὶ θερμός ἐστιν· ὥστε εἰκότως
 ἐν τοῖς νοτίοις καταστήμασι πλείων ἢ ξηρὰ ἀναθυμιάσις. εἰπὼν δὲ θερμὸν 45
 εἶναι τὸν νότον προσέθηκεν εἰ γὰρ καὶ μὴ τοιοῦτος, ἀλλ' ὅθεν ἄρ-
 5 χεται πνεῖν, ψυχρός· τοῦτο δὲ προσέθηκεν, ὅτι μηδέπω δῆλον πόθεν
 αἱ ἀρχαὶ τοῦ νότου, καὶ ἐδόκει τισὶν ἀρχόμενος καὶ ὁ νότος ἔχει ὅπου ἄρ-
 χεται ψυχρὸς εἶναι, ὡς οὐκ ἀπὸ τῆς μεσημβρίας ἀρχομένου αὐτοῦ, ἀλλ'
 ἀπὸ τῶν ἐπέκεινα τῆς μεσημβρίας. εἰ οὖν καὶ τοιοῦτος καὶ ἀπὸ τοιούτων, ἀλλ'
 οὖν διὰ θερμῶν τόπων φερόμενος (τοιαύτη γὰρ ἡ μεσημβρία) συμπεριλαμ-
 10 βάνων πολλὴν ἀπὸ τῶν τόπων τούτων ξηρὰν ἀναθυμιάσιν γίνεται θερμός· 50
 διὸ τὰ πνέοντος αὐτοῦ συνιστάμενα ὕδατα πολλὴν τὴν ξηρὰν ἀναθυμιάσιν
 ἐγκαταμεμιγμένην ἔχοντα πλατέα ἐστίν. ὁ δὲ γε βορέας ἀπὸ ὑγρῶν τε
 καὶ ψυχρῶν τόπων ῥέων (ἀπὸ γὰρ τῶν ἀρκτικῶν) πλείονα τὴν ἀναθυμιάσιν
 τὴν ὑγρὰν ἔχει, ἥτις ἐστὶν ἀτμῖς· διὸ καὶ ψυχρὸς ὁ ἄνεμος οὗτος. ἐπεὶ
 15 δὲ αἶθρον ἐδόκει | τὸ ὑγρὸν ὄντα αὐτὸν καὶ ψυχρὸν μὴ ὑέτιον εἶναι ἀλλ' 97·
 αἶθριον, τὴν αἰτίαν παρέθετο τούτου· τῇ γὰρ ἐντεῦθεν ἀπωθεῖν τὰ νέφη.
 πάντες γὰρ οἱ ἄνεμοι, ἀφ' ὧν τε ἄρχονται τόπων καὶ ἀπὸ τῶν τούτοις
 γειτνιόντων ἀπωθοῦσιν ἐπὶ τὰ πρорωτέρω τὰ νέφη· διὰ τοῦτο δὲ αἶθριος
 ἐνταῦθα, ἐν δὲ τοῖς ἐναντίοις τόποις, εἰς οὓς ἀπωθεῖ τὰ νέφη, ὕδατῶδης. 5
 20 ὡς δὲ ὁ βορρᾶς αἶθριος παρ' ἡμῖν, οὕτως καὶ ὁ νότος τοῖς περὶ τὴν Λιβύην,
 ὅθεν ἄρχεται, παρ' οἷς ὁ βορρᾶς ὑέτιος. ὧν δὲ τοιοῦτος ὁ νότος πολλὴν τὴν
 τοιαύτην ἀναθυμιάσιν ἐγκαταμίσγει τῇ ὑομένῃ ὕδατι. τοῦ δὲ μετοπώρου πάλιν
 ἀρχομένου καὶ αὐτοῦ πλατέα τὰ ὕδατα, ὅτι ἀνάγκη μὲν πρῶτα τὰ βαρύτερα τῶν
 ὑδάτων καταφέρεσθαι, βαρύτερα δὲ ἐν οἷς ἡ ξηρὰ τε καὶ γεώδης ἀναθυμιάσις
 25 μέμικται· πρῶτα δὲ ταῦτα καταφέρεται, ἐν οἷς τῆς τοιαύτης γῆς πληθὺς ἐστίν.

Εἰπὼν δὲ τὰ σημεῖα τοῦ τὴν τοιαύτην ἀναθυμιάσιν τῆς ἀλμυρότητος
 ἀρχὴν καὶ αἰτίαν εἶναι τῇ θαλάσῃ προστίθησι καὶ διὰ τὴν τοιαύτην ἀνα-
 θυμιάσιν μεμιγμένην ἐν τῇ θαλάσῃ θερμὴν τὴν θάλασσαν εἶναι. πάντα
 γὰρ τὰ προπεθερμασμένα τε καὶ προπεπυρωμένα ἔχει δυνάμει θερμότητα
 30 ἐν αὐτοῖς. καὶ ἡ ξηρὰ δὲ ἀναθυμιάσις ἀπὸ τοιαύτης γῆς· ἦν γὰρ αὕτη
 περίττωμα ἄπεπτον τῶν κατὰ φύσιν φυομένων τε καὶ τρεφομένων. ὅτι 25
 δὲ τὰ προπεπυρωμένα θερμὰ τὴν δυνάμιν ἐστί, πιστοῦται ἀπὸ τε τῆς κο-
 νίας, ἣν ἄσβεστον λέγομεν, καὶ ἀπὸ τῆς τέφρας καὶ ἀπὸ τῆς τῶν ζώων
 ὑποστάσεως, καὶ ὅτι τῶν θερμότερων τὴν κοιλίαν ζώων καὶ ἡ ὑπόστασις

1 ὥστε om. AW 4 ἀλλ' οὖν ὅθεν a 6 post νότος add. καὶ AW
 7 ἀρχομένου — μεσημβρίας (8) om. AW 9 οὖν post ἀλλ' om. a 10 γίνεται —
 ἀναθυμιάσιν (11) om. A 11 post διὸ add. καὶ Wa 12 ἔχοντα] ἔχων ὕδατα
 AW 13 ἀρκτικῶν AWa post ἀρκτικῶν add. ὄντων ὑγρῶν τε καὶ ψυχρῶν
 AWa 13. 14 τὴν ὑγρὰν ἀναθυμιάσιν AWa 18 γειτονεύοντων AWa 20
 τοῖς om. a τὴν om. I 22 ἐγκαταμίσγει AWa ἀλλὰ καὶ τοῦ μετο-
 πώρου AWa 22. 23 ἀρχομένου πάλιν AWa 25 post ἐστίν add. διὸ τὰ (om. a)
 πρῶτα δεῖται τὰ τοιαῦτα ὕδατα AWa 26 δὲ om. Aa 27 τῆς θαλάσσης I
 28 μεμιγμένης AWa ἐν om. AWa post θαλάσῃ add. τῆς ἀλμυρότητος AWa
 30 ἡ om. I τοιαύτη a 32. 33 κονίας] νιᾶς in ras. A

θερμότερα καὶ διὰ τοῦτο δριμυτέρα. γίνεσθαι μὲν οὖν φησιν αἰετὶς τῆς θαλάσσης τι καὶ κατ' ἀριθμὸν τὰ μέρη αὐτῆς ὑπαλλάσσεσθαι διὰ τὸ ὑόμενον ὕδωρ, ἀφ' οὗ ἡ τε οὐσία καὶ ἡ γένεσις αὐτῆς· ἀνάγεσθαι δέ φησιν αἰετὶς τι μέρος ταύτης μετὰ τοῦ γλυκέος ὕδατος, ἀλλὰ τοσοῦτον ἔλαττον, ὅσον 30 καὶ ἐν τῷ ὑομένῳ τὸ ἄλμυρόν τε καὶ πλατὺ τοῦ γλυκέος ἔλαττον· διὸ πότιμον τὸ ὑόμενον, καίτοι ἔχον καὶ τὸν τοιοῦτον συμπεπλεγμένον χυμόν. διὸ καὶ ἰσάζειν φησὶ τὸ πλῆθος τῆς θαλάσσης ὡς ἐπίπαν· οὐ γὰρ αἰετὶς ἀκριβῶς ἴσον αὐτῆς τὸ πλῆθος. αἰτίαν δὲ ἀπέδωκε τοῦ ἰσάζειν αὐτὴν τὸ ὅσον ἀνάγεται ἀπ' αὐτῆς ἄλμυρόν, τοσοῦτον πάλιν ἐγκαταμειγμένον τῷ 10 ὑομένῳ καταφέρεσθαι. δὲ δὴ ἠπόρησεν ἂν τις (ἔστι δὲ τοῦτο, εἰ ἀπὸ 35 τῆς θαλάσσης τοσοῦτον ἄλμυρόν ἀναφέρεται, ὅσον καὶ καταφέρεται, τί ἔτι δεῖ τῆς ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως πρὸς τὴν γένεσιν τοῦ ἐν τῷ ὑομένῳ ὕδατι ἄλμυροῦ τε καὶ πλατέος χυμοῦ), τοῦτο δὲ δι' ὧν ἐπιφέρει λύει. οὐ γὰρ μένει ἔτι τὸ ἄλμυρόν ἀτμίζον ἄλμυρόν, ἀλλὰ πότιμόν τε γίνεται 15 καὶ γλυκύ. ὥστε οὐ τοῦτο αἴτιον τοῦ ἐν τῷ ὑομένῳ ἄλμυροῦ χυμοῦ, ἀλλὰ τοῦτο αἴτιον τοῦ ἴσον δοκεῖν μένειν τὸ πλῆθος τῆς θαλάσσης καὶ μὴ αἰετὶς αὔξεσθαι μένοντος μὲν τοῦ προϋπάρχοντος παντός, αἰετὶς δὲ τινος 40 σὺν τῷ ὑομένῳ τοιοῦτου καταφερομένου, δὲ μέρος γίνεται τῆς θαλάσσης. τὸ γὰρ ἀτμίσαν ἀπὸ τοῦ θαλασσίου ὕδατος, ὅταν εἰς ὕδωρ συστήῃ, εἰς 20 γλυκὺ μεταβάλλει καὶ οὐκ εἰς ἄλμυρόν, ἀφ' οἷου ἤτμισεν. οὕτως γοῦν καὶ ποιουσί τινες πότιμον ὕδωρ ἀπὸ τοῦ θαλασσίου· ὑποκαίοντες πολλῶν πυρὶ πλήρεις ὕδατος τοιοῦτου λέβητας καὶ τὸν ἀτμὸν ἐν τοῖς ἐπικειμένοις αὐτῶν πώμασιν ἀθροίζοντές τε καὶ δεχόμενοι τούτῳ εἰς ὕδωρ μεταβάλλοντι χρωῶνται ποτῶ. οὐ μόνον δὲ φησὶ τὴν θαλάσσαν ἀτμίσασαν ἀποβάλλειν 45 25 τὸν οἰκεῖον χυμόν καὶ ὕδωρ γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ἄλλα ὑγρά· καὶ γὰρ οἶνος καὶ τὰ ἄλλα τὰ χυμοὺς ἔχοντα καὶ ἀτμίζοντα ἐν τῇ τοῦ ἀτμοῦ εἰς ὑγρὸν πάλιν μεταβολῇ ὕδωρ γίνεται. πάντες γὰρ οἱ χυμοὶ πάθῃ τοῦ ὕδατος εἰσι διὰ μίξιν τινος γινόμενοι, καὶ ὅποῖον ἂν τι ἢ τὸ μικθὲν τῷ ὕδατι, τοιοῦτος καὶ ὁ χυμὸς αὐτοῦ γίνεται. εἰπὼν δὲ τοὺς χυμοὺς μι- 30 γνυμένου τινος τῷ ὕδατι γίνεσθαι, καὶ τοιούτους, ὅποῖον ἂν ἢ τὸ μιγνόμε- 50 νον, ὑπερτίθεται τὸν περὶ τούτων λόγον ὡς ὄντα ἄλλης πραγματείας· τῆς γὰρ περὶ χυμῶν ἴδιος ὁ περὶ τούτων λόγος· ἐπείναισι δὲ ἐπὶ τὰ προειρη- 98^r μένα καὶ διὰ βραχέων αὐτὰ λέγει. τῆς γὰρ θαλάσσης οὔσης αἰετὶς τι ἀπ' αὐτῆς σὺν τῷ γλυκεῖ ἀτμίζεται τε καὶ ἀνάγεται καὶ μεταβάλλον γίνεται

3 ἡ οὐσία AWa	αὐτῆς om. AWa	4 post μέρος add. καὶ AWa	τοσοῦτω
et ὅσω AWa	9 post τοσοῦτον add. τὸ W	πάλιν post ἐγκαταμειγμένον exb.	
A, post ὑομένῳ Wa	11. 12 τί ἔτι δεῖ] τίς ἡ αἰτία AWa	13 λύει] αὐ [lac.	
III litt.) A: αὐ W	17 μὴ om. AW	post τινος add. καὶ AWa	21 ὑποκαίοντος A
ὑπερκειμένοις AWa	23 πώμασιν I: πτώμασιν A ¹	τοῦτον I	μεταβάλ- λοντα A ¹
25 ἄλλα om. I	26 τὰ post καὶ om. I	ἄλλα τοὺς χυμοὺς A	
28 γενόμενοι AWa	ἂν εἴη AWa	32 δὲ om. a: τοίνυν A	32. 33 εἰρη- μένα AWa
33 οὕτως] οὕτως AW: ὑπαρχούσης οὕτως a	τι] τὸ I		

www.libtool.com.cn

πότιμον, καὶ ὕεται καὶ αὐτὸ σὺν τῇ ἄλλῃ τῇ ἐκ τῆς τοῦ γλυκέος ἀναγωγ-
γῆς μεταβάλλοντί τε καὶ γινομένην, ἄλλο κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ ποιότητα 10
γεγονός, ἀλλ' οὐ τὸ ἀναχθὲν μείναν· ἄλμυρὸν μὲν γὰρ ἦν ἀτμίζον, ἀτμίσαν
δὲ καὶ μεταβαλὼν γλυκὺ γίνεται. κατέρχεται δέ τις καὶ ἄνωθεν ἐν τῇ
5 ὁμένῃ ποιότητι ἀπὸ τῆς ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως ἐμμεμιγμένη πλατεῖα τε
καὶ ἄλμυρά, ἥτις διὰ βάρους ὑφίσταται τῇ ποτίμῃ. οὐ γὰρ ἰδίως τὸ ἀπὸ
τῆς θαλάσσης μεταβάλλον ἐστὶ καὶ τὸ ὑφιστάμενον, ὥς δοκαῖ διὰ τῆς λέ-
ξεως λέγεσθαι· τοῦτο μὲν γὰρ ὁμοίως τῇ ἄλλῃ πότιμον· ἀπὸ παντὸς δὲ
τοῦ ὁμένου ἀποκρίνεται τοῦτο, ᾧ μέμικται ἢ ἀπὸ τῆς ξηρᾶς ἀναθυμιά- 15
σεως ποιότητος. καὶ διὰ τὴν τοιαύτην, φησὶν, ἀναφορὰν τε τῶν ἀναθυμιά-
σεων ἀπὸ τοῦ ὕδατος καὶ πάλιν καθόδον τῶν ὑετῶν οὐκ ἐπιλείπει ἢ θά-
λασσα, ὥσπερ οὐδὲ οἱ ποταμοί, ἀλλ' ἢ μόνον τοῖς τόποις, τουτέστι μεθί-
στανται εἰς ἄλλους τόπους ὁμοίως οἷ τε ποταμοὶ καὶ ἡ θάλασσα. καὶ
εἴρηκε τὴν αἰτίαν τούτου ἐν τῇ πρὸ τούτου περὶ ποταμῶν λέγων. μετα-
15 βαλλόντων δὲ κατὰ τοὺς τόπους τῶν τε ποταμῶν καὶ τῆς θαλάσσης οὐκ
ἀεὶ τὰ αὐτὰ μέρη μένει ἢ γῆ ὄντα ἢ θάλασσα, ἀλλὰ μόνον ὁ πᾶς ὄγκος 20
ὁ αὐτὸς τῆς τε γῆς καὶ τῆς θαλάσσης. αἰτίαν δὲ τοῦ τὰ μὲν κατ' ἀρι-
θμὸν μὴ μένειν τὰ αὐτά, τοὺς δὲ ὅλους ὄγκους μένειν ἴσους ἀπέδωκε τὸ
τὸ μὲν ἀνάγεσθαι τῆς θαλάσσης τὸ ἀτμίζον, τὸ δὲ πάλιν συγκαταβαίνειν
20 τῇ ὁμένῃ ὕδατι, καὶ τοὺς τόπους ὑπαλλάσσειν καὶ τὰ ὑφιστάμενα, ἅπερ
ἐστὶ τὰ ἄλμυρά, καὶ τὰ ἐπιπολάζοντα, ἅπερ ἐστὶ τὰ γλυκέα· οὐ γὰρ πάν-
τως, ὅθεν ἀναφέρεται, ἐκεῖ καὶ ὕεται. καὶ ἡ τῶν ποταμῶν δὲ καὶ ἡ τῶν
πηγῶν μεταστάσις αἰτία τοῦ τοιούτου.

p. 358b 34 "Οτι δ' ἐστὶν ἐν μίξει τινὸς τὸ ἄλμυρόν.

25 Πίστιν κομίζει τοῦ κατὰ μῆξιν τινος τὸν ἄλμυρὸν χυμὸν γίνεσθαι τὸ 98
διὰ τῶν κρινῶν ἀγγείων τῶν εἰς τὴν θάλασσαν τιθεμένων τὸ εἰσιόν τε
καὶ ἱκμάζον καὶ διηθοούμενον ἀπ' αὐτῆς ὕδωρ πότιμον εἶναι τῇ τὸ γεῶδες
καὶ τὸ ποιῶν τῇ μίξει ἄλμυρὸν τὸν χυμὸν διὰ τὴν παχύτητα ἀποκρίνεσθαι.
τὸ γὰρ αὐτὸ τοῦτο μεμιγμένον αἶτιον καὶ τοῦ βάρους τῇ θαλάσσει καὶ τῆς 10
30 παχύτητος. καὶ γὰρ ἰσταμένη τοῦ γλυκέος βαρυτέρα καὶ διὰ βαρύτητα
καὶ διὰ παχύτητα φέρει τὰ πλοῖα, ἃ τὸ ἴσον γλυκὺ ὕδωρ οὐχ οἶόν τε

2 γενομένη I 3 ἀλλὰ omisso οὐ A 4 μεταβάλλον A τις καὶ om. AWa
5 ἐμμεμιγμένη AWa 7 καὶ om. AWa 8 λέγεσθαι corr. ex γενέσθαι I²
τούτω I 9 τῆς om. A 13 ὁμοίους I 14 αἰτίαν τούτων AWa
14. 15 βαλλόντων I 16 μέρη om. a 17 ὁ om. I 18 μὴ om.
AW: post μὲν (17) exh. a ὅλους om. a ὄγκους om. AW ἀπέδωκε
τὸ μὲν AWa 19 καταβαίνειν A 20 ὑφιστάμενα a 20. 21 ἅπερ ἐστὶ]
ἅπαντά ἐστι bis AWa 21 οὐ γὰρ—τοιούτου (23) om. a 22 ὅθεν] ὅταν AW
δὲ om. AW 23 μετάστασις] κτα supra scr. I τοῦ supr. vers. W
25 τῶν ἄλμυρῶν χυμῶν I¹ 27 ἱκμάζον AWa 28 καὶ τῷ A¹ W τὴν
om. AWa 29 post τοῦτο add. τὸ AWa τῆς θαλάσσης I 30 ἰσταμένη]
ἴσα μέρη I βαρύτητα καὶ διὰ (31) om. AWa

φέρειν. τοῦ δὲ διὰ τὴν μῖξιν τοῦ τὸν χυμὸν ποιούντος παχύτερον γίνε-
 σθαί τε καὶ εἶναι τὸ τῆς θαλάττης ὕδωρ τεκμήριον παρέθετο τὸ ἂν τις
 ὕδωρ ἄλμυρὸν ποιήσῃ ἅλας αὐτῷ μίξας, οὕτω παχύνεσθαι, ὥς τὰ ῥᾶ
 ἐπιπλεῖν ἐπ' αὐτοῦ. σχεδὸν γὰρ ἔοικεν ἡ θάλασσα πηλῷ διὰ τὸ πολὺ τὸ
 5 σωματῶδες ἔχειν μεμιγμένον. λέγει δὲ καὶ τοὺς ταριχεύοντάς τι μιγνύναι 15
 ἅλας τῷ ὕδατι, καὶ σημεῖον τοῦ κεκρᾶσθαι τὴν ἄλμην καὶ καλῶς πεποι-
 ῆσθαι τὸ τὰ ῥᾶ πλήρη ὄντα ἐπιπλεῖν. μαρτυρίαν δὲ τοῦ κατὰ μίξιν τινος
 γεώδους τὸν τε χυμὸν ἄλμυρὸν γίνεσθαι καὶ παχύτερον ἄμα καὶ σωματω-
 δέστερον τὸ ὕδωρ καὶ ἀπὸ ἱστοριῶν τινων παρατίθεται τὴν τε ἐν Παλαι-
 10 στίνοις λεγομένην λίμνην, ἣν ἄμα μὲν ἄλμυρὰν οὕτως εἶναι, ὥς μὴδ' ἰχθύν
 τινα ἐν αὐτῇ γίνεσθαι, ἄμα δὲ παχεῖαν οὕτως, ὥς μὴδὲ εἰ συνδεθὲν τι 20
 ζῶν τῶν βαρυτάτων εἰς αὐτὴν ἐμβληθῇ, καταφέρεσθαι αὐτὸ καὶ καταδύ-
 εσθαι, ἀλλὰ ἐπιπλεῖν· τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο ὕδωρ ῥύπτειν τὰ ἱμάτια, ἂν δια-
 σείσῃ τις ἐν αὐτῷ αὐτὰ βρέξας. ἀλλὰ καὶ ἐν Χαονίᾳ τις κρήνη πλατυ-
 15 τέρου ὕδατός ἐστιν, οὗ ἀφεψηθέντος καὶ ψυχθέντος καὶ ἀπατμίσαντος,
 ἅλας γίνονται. ὥς δ' ἐν Χαονίᾳ τὸ ὕδωρ τὸ ἀπὸ τῆς λίμνης ἀφεψηθὲν
 καὶ ψυχθὲν ἅλας γίνεται διὰ τὸ εἶναι πλατύτερον καὶ ἔχειν γεῶδες τι
 μεμιγμένον, οὕτως φησὶ καὶ ἐν Ὀμβρικοῖς γίνεσθαι ἅλας· σχοίνους γὰρ 25
 εἶναι καὶ καλάμους πεφυκότας ἐν τινι τόπῳ, ὧν κατακαύσαντες τὴν τέφραν
 20 ἐμβάλλουσιν εἰς ὕδωρ καὶ ἀφέψουσιν· τὸ δ' ὕδωρ δταν ψυχθῇ, ἁλῶν γί-
 νεται πλῆθος. διὰ δὲ τούτου πιστοῦται ὅτι καὶ τὸ ἀπὸ τῆς λίμνης
 ὕδωρ τῆς ἐν Χαονίᾳ τὸ πλατὺ ἀφεψηθὲν καὶ ψυχθὲν ἅλας ἐγίνετο διὰ τὸ
 μεμῖχθαί τι ἐν τῷ ὕδατι, ὃ σημεῖον τοῦ ἐν τῷ πλατεῖ τε καὶ ἄλμυρῷ
 ὕδατι μεμῖχθαί τι. λέγει δὲ δεῖν καὶ ὅσα ἐστὶν ἄλμυρὰ ῥεύματα ποτα-
 25 μῶν ἢ κρηνῶν, ἡγεῖσθαι θερμά ποτε τὰ πλεῖστα τούτων εἶναι, εἴτα τὴν 30
 μὲν τοῦ πυρὸς ἀρχήν, ὅφ' ἥς ἐθερμαίνεται, ἀπεσβέσθαι, δι' ἥς δὲ διηθοῦν-
 ται καὶ διαιῶσι γῆς ἔτι μένειν ταύτην, οἷον κονίαν ἢ τέφραν γεγονυῖαν διὰ
 τὴν καῦσιν. εἶναι δὲ λέγει πανταχοῦ κρήνας καὶ ποταμούς παντοδαποῦς
 χυμοὺς ἔχοντας, ὧν χυμῶν πάντων αἷτιον τό τε μένον ἐν τοῖς τόποις ἀφ'
 30 ὧν ρεῖ ἢ ἐγγενόμενον πῦρ· καομένη γὰρ ἢ γῆ τῷ μᾶλλον καὶ ἤττον καί-
 εσθαι παντοδαπὰς χροῶς τε καὶ χυμοὺς λαμβάνει· καὶ γὰρ εἰς στυπτηρίαν
 καὶ εἰς κονίαν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα μεταβάλλει. διὰ τοῦτο καὶ τὰς τοι- 35
 αῦτας δυνάμεις προσλαμβάνει, δι' ὧν τὰ ῥέοντά τε καὶ διηθούμενα ὕδατα
 ὄντα γλυκέα μεταβάλλει, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ὀξεῖα γίνεται, ὥσπερ τὰ τῆς

2. 3 ὕδωρ τις coll. AWa 3 ποιήσῃ ex ποιήσας corr. I² ἅλας αὐτῷ] ἁλῶν αὐτὸ I
 ὥς — ἐπιπλεῖν (4)] ὥς τὰ γεώδη ὥστε ἐπιπλεῖν τὰ ὡὰ AW: τὰ ὡὰ ὥστε ἐπιπλεῖν τὰ ὡὰ a
 6 καὶ καλῶς — ἐπιπλεῖν (7)] καλῶς ποιείσθαι τὰ ὡὰ εἰ πλήρη ὄντα ἐπιπλέοι AWa
 9. 10 παλαιστίνην AW: παλαιστίνην a 10 ὥς μὴ A 11 συντεθὲν A 12 τὸ
 βαρύτατον I ἐμβληθείη AWa 13. 14 διασῆσθαι A¹ 14 et 16 χαονίᾳ I
 14. 15 πλατυτέρα I 15 καὶ ψυχθέντος om. AW 16 γίνεται ex corr. I
 17 παχύτερον a τ[τὸ A 20 τὸ δ' ὕδωρ] τὸ ὕδωρ ὅπερ AW: ὅπερ a
 21 τούτων AWa 26 ἀποσβέσθαι Wa 29 χυμὸν (ex χυμῶν corr.) I²
 30 ῥέουσιν AWa γενόμενον AWa 31 λαμβάνει] incerto compendio
 utitur A

www.libtool.com.cn

Σικελίας ἐν τῇ Σικάνῃ· ἐκεῖ γὰρ δὲ ἄλμη γίνεται καὶ χρῶνται ἀντὶ ὧς αὐτῇ πρὸς ἓνα τῶν ἐδεσμάτων. εἶναι δέ φησι καὶ περὶ Λύγκον εἶσω τῆς Μακεδονίας κρήνην ὕδατος ὀξέος, περὶ δὲ τὴν Σκυθικὴν πικράν, ἣ καὶ τὸν ποταμόν, εἰς δὲ ἐμβαλλεῖ, πικρὸν ὄλον ποιεῖ. τὰς δὲ διαφορὰς τῶν γινο- 40
5 μένων ἐν τοῖς ὕδασι χυμῶν ἐκεῖθεν φησιν εἶναι δῆλας, ἐκ τοῦ εἰδέναι ποῖοι χυμοὶ ἐκ ποίων γίνονται κράσεων τε καὶ μίξεων. εἰρῆσθαι δέ φησι περὶ αὐτῶν κατ' ἰδίαν ἐν ἄλλοις· τῆς γὰρ περὶ χυμῶν πραγματείας ἡ περὶ τούτων οἰκεία θεωρία. περὶ μὲν οὖν ὕδατος καὶ θαλάσσης. ὥς ἔθος αὐτῇ μετὰ τὸν περὶ ἐκάστου προβλήματος λόγον ἀνακεφαλαιοῦσθαι τὰ 10 εἰρημένα, καὶ ἐπὶ τούτου ποιεῖ καὶ ὑπομνησκει περὶ ὧν εἶπεν. εἶπε δὲ περὶ ὕδατος καὶ θαλάσσης, διὰ ἧς τε αἰτίας αἰεὶ τὲ ἐστὶ ταῦτα καὶ συνεχῶς· διὰ γὰρ τὴν τοῦ ἡλίου περιφορὰν καὶ τὰς ἀναγομένας τε καὶ συν- 45 ισταμένας πάλιν ἀναθυμιάσεις ἀνεπίλειπτος ἡ τούτων οὐσία τε καὶ φύσις· καὶ πῶς τε μεταβάλλουσιν, ὅτι θερμαινομένη μὲν ἡ γῆ καὶ τὸ ὕδωρ 15 ἀτμίζει, ὁ δὲ ἀτμός οὗτος ἀναφερόμενος ὑπὸ τῆς μεταβαλλούσης αὐτὸν θερμότητος ἀπολειφθεὶς ὑπ' αὐτῆς, ὅταν ἐν τοῖς ψυχροτέροις τόποις γένηται, ἢ χωρισθείσης ἢ ἀποσβεθείσης ἢ ὅλως κρατηθείσης συνίσταται καὶ πλεῖται καὶ εἰς ὕδωρ μεταβάλλων καταφέρεται. ἔτι δὲ περὶ τῶν παθῶν 50 ὧν πάσχει τε καὶ ποιεῖ· πάσχει μὲν ἀλλάσσαν τοὺς χυμοὺς διὰ τὴν τῆς 20 γῆς ἐγκατάμειν, ποιεῖ δὲ ὅσα διατίθῃσι τοῖς ἐν αὐτῇ οὖσι χυμοῖς.

p. 359^b27 Περὶ δὲ πνευμάτων λέγομεν λαβόντες ἀρχὴν τὴν εἰρη-
μένην ἡμῖν ἤδη πρότερον.

Ἐπείνεσι μετὰ τὸν περὶ ποταμῶν καὶ θαλάσσης λόγον ἐπὶ τὸν περὶ 99^r
τῶν πνευμάτων· προέθετο γὰρ καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν σὺν ἐκείνοις. ἀρ- 25 χὴν δὲ καὶ τοῦ περὶ τούτων λόγου τὴν αὐτὴν φησιν εἶναι· τὴν γὰρ ἀναθυμιάσιν. διττῆς γὰρ οὕσης, ὥς κατ' ἀρχὰς εἴρηται, τῆς ἀναθυμιάσεως, 16 τῆς μὲν ξηρᾶς τῆς δὲ ὑγρᾶς, ἣ μὲν ὑγρὰ ἀτμὶς καλεῖται, ἣ δὲ ξηρὰ τὸ μὲν κοινὸν καθόλου ἀνώνυμος, ἀπὸ δὲ τινος τῶν ὑπ' αὐτὴν ξηρῶν ἀναθυμιάσεων, ἧτις ἐστὶ καπνός, ἀνάγκη καὶ τὴν ὅλην ὀνομάζειν κα- 30 πνώδη. ἔστι δὲ οὐδετέρα τούτων χωρὶς τῆς ἐτέρας, ἀλλ' ἅμα μὲν εἰσιν, ἀπὸ δὲ τοῦ πλεονάζοντος ἐν τῇ συναμφοτέρῃ τὸ ὅλον καλεῖται. γινομένης δὲ ταύτης τῆς ἀναθυμιάσεως ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου περιφορᾶς (οὗτος γὰρ κινούμενος οἷς μὲν ἂν πλησιάζῃ τόποις τῇ θερμότητι ἀτμίζει αὐτοὺς 20

1 σικάνης (sic) a 2 αὐτῇ AWa ἐδεστών AWa εἶσω] ἔως a
6 φησι post αὐτῶν (7) exh. AWa 8 περὶ — θαλάσσης om. Aa ὕδατος IW Arist.
FHN: ὕδατων Arist. E ἔθος] ἔως A¹ post ἔθος add. δὲ a 10 δὲ]
δὴ AWa 11 ἧς τε] ἧς τὰς A 13 ἀνεπίλειπτος W 16 ἀποληφθεὶς AWa
17 ἀποσβεθείσης ἢ χωρισθείσης coll. AWa post συνίσταται add. τε AWa 18 μετα-
βάλλον I 21 λέγομεν AI Arist EN: λέγωμεν Wa Arist. vulg. ἀρχὴν AIWa Arist.
EF: ἄλλην ἀρχὴν Arist. HN 24 προσέθετο I εἰπεῖν — τὴν αὐτὴν (25)] λέγειν (καὶ
add. a) τὴν αὐτὴν ἀρχὴν καὶ τούτων AWa 26 προσείρηται AWa 27 post ὑγρᾶς
add. ὧν AIW 29 ἧτις W¹ 33 πλησιάζει Wa post ἀτμίζει add. τε AWa

καὶ γεννᾶ τε καὶ ἀνάγει τὴν ἀναθυμίασιν, πορρωτέρω δ' ἀφιστάμενος αἵ-
 τιος αὐτῇ γίνεται τοῦ διὰ ψυχρότητα συνισταμένην πάλιν εἰς γῆν κατα-
 φέρεσθαι· διὰ τοῦτο χειμῶνός τε μᾶλλον τὰ ὕδατα γίνεται, καὶ νύ-
 κτωρ μᾶλλον ἢ μεθ' ἡμέραν· ψυχρότεραι γὰρ αἱ νύκτες τῶν ἡμερῶν,
 5 οὐ δοκεῖ δὲ τῷ λανθάνειν μᾶλλον τὰ νύκτωρ γινόμενα τῶν μεθ' ἡμέραν
 διὰ τὸν ὕπνον) τοῦτο δὴ τὸ κατιὸν εἰς τὴν γῆν καὶ δόμενον ὕδωρ διαδί-
 δοται πᾶν εἰς τὴν γῆν· ἔστι δὲ ἔν τε τῇ γῇ πολλὴ θερμότης ἐγκατεσπαρ-
 μένη, ἔτι τε ὁ ἥλιος πλησίον γινόμενος τῆς γῆς οὐ μόνον τὸ ἐπιπολάζον αὐ-
 10 τῇ ὕγρὸν ἔλκει τε καὶ ἀνάγει, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν γῆν θερμαίνων ξη-
 ραίνει. ταῦτα δὲ εἴρηκεν ὑπὲρ τοῦ δεῖξαι καὶ τῆς ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως
 τὴν χορηγίαν· ὥς γὰρ τῇ ὑγρᾷ τὸ περὶ τὴν γῆν ὕδωρ, οὕτως καὶ τῇ
 ξηρᾷ τὸ ἐν αὐτῇ θερμόν. διττῆς δὲ τῆς ἀναθυμιάσεως οὕσης, τῆς μὲν
 ἀτμιδῶδους τε καὶ ὑγρᾶς, τῆς δὲ ξηρᾶς τε καὶ καπνώδους, διὰ τὰ εἰρημένα
 ἀμφοτέρας ἀναγκαῖον ἅμα γίνεσθαι· ὣν ἡ μὲν ὑγροῦ πλέον ἔχουσα ἀνα-
 15 θυμιάσις ἀρχὴ τοῦ ὑομένου ὕδατός ἐστιν, ὥς εἴρηται, ἡ δὲ τὸ ξηρὸν ἔχουσα
 πλέον ἀρχὴ καὶ αἰτία καὶ ὕλη ἐστὶ πάντων τῶν πνευμάτων· φύσιν γὰρ
 τὴν ὕλην εἶπε νῦν. ὅτι δὲ ταῦτα οὕτως ἔχει, ὁῦλον εἶναι φησι καὶ ἐξ
 αὐτῶν τῶν γινομένων· τὴν τε γὰρ ἀναθυμίασιν διαφέρειν ἀναγκαῖον τὴν
 τε ἀπὸ τῶν ὑγρῶν καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ξηρῶν γινομένην, ἔτι τε τὸν ἥλιον
 20 καὶ τὴν ἐν τῇ γῇ θερμότητα ταῦτα ποιεῖν οὐ μόνον δυνατόν, ἀλλὰ καὶ
 ἀναγκαῖον.

Ἐπεὶ δὲ ἑκατέρας ἀναθυμιάσεως ἕτερον τὸ εἶδος, φανερόν ὥς καὶ τὰ 99^ο
 ὧν αὐταὶ αἰτίαι διαφέροντα ἔσται, ἔστι δὲ ταῦτα ἄνεμος καὶ ὑετός, καὶ
 οὐκ ἔσται ἡ αὐτὴ φύσις τε καὶ ὕλη ἀνέμου τε καὶ ὕδατος, καθάτινες λέ-
 25 γουσι· τὸν γὰρ αὐτὸν ἀέρα φασὶ κινούμενον μὲν ἄνεμον εἶναι, εἰ δὲ συνι-
 σταῖτο πάλιν, ὕδωρ. ὁ μὲν οὖν ἀήρ, καθάπερ ἐν τοῖς πρὸ τούτων
 λόγοις εἰρήκαμεν. λέγοι ἂν πρὸ τούτων λόγους τοὺς Περὶ γενέσεως καὶ
 30 καὶ φθορᾶς· ἐν ἐκείνοις δὲ εἴρηται περὶ τε τῆς τῶν ἄλλων στοιχείων οὐ-
 σίας τε καὶ μεταβολῆς καὶ δὴ καὶ περὶ τοῦ ἀέρος, ὅτι ἔστι τὴν φύσιν
 ὑγρός τε καὶ θερμός. ὧν δὲ τοιοῦτος ἔχοι ἂν τι παρ' ἑκατέρας τῆς ἀνα-
 θυμιάσεως, τὸ μὲν ὑγρὸν παρὰ τῆς ἀτμίδος (αὕτη γὰρ, ὥς εἴρηται, ὑγρά
 τε καὶ ψυχρά· ὕδατος γάρ) τὸ δὲ θερμὸν παρὰ τῆς καπνώδους· αὕτη γὰρ
 35 πάλιν ξηρά τε καὶ θερμή, ὥς ἂν ἀπὸ πυρὸς οὖσα. ἐκ συμβόλων οὖν ὁ
 ἀήρ συνέστηκεν, ἑκατέρας τῆς ἀναθυμιάσεως συμβαλλομένης τι εἰς τὴν
 οὐσίαν αὐτοῦ, τῆς μὲν τὸ ὑγρὸν, τῆς δὲ τὸ θερμόν. εἰπὼν δὲ ταῦτα πάλιν
 αἰτιᾶται τοὺς ἡγούμενους ἄνεμον εἶναι τὸν περιεχόμενον ἀέρα τῇ γῇ κι-
 νούμενον, καὶ διὰ τοῦτο λέγοντας ἕνα ἄνεμον εἶναι. ἄτοπον γάρ, εἰ ἄνε-

1 γεννᾶται καὶ AIW

3 διὰ τοῦτο—γίνεται om. a

4 post ἡ add. καὶ A

νύκτες] νύκτων A¹

5 τῶν] τῆς Wa

12 αὐτῇ] ταύτῃ AWa

δὲ] δὴ AW

οὔσης τῆς ἀναθυμιάσεως a

13 προειρημένα AWa

14 post μὲν add. τοῦ a

19 τὸν τε ἥλιον AWa

20 οὐ] τὸ Aa

22 Ἐπεὶ δὲ] ἐπειδὴ φησιν a

23 ἔσται] ἔστιν I

post ἄνεμος add. τε AWa

24 καθὼς AWa

27 λέγοι

ex corr. I

λέγοι δ' ἂν AWa

28 ἐν ἐκείνοις] de gen. et corr. B 3.4

35 αὐτῷ AWa

www.libtool.com.cn

μός ἐστιν ὁ ἀήρ, ὅθεν ἂν τύχη καὶ ὡς ἂν τύχη κινηθεῖς, ἀλλ' οὐχὶ ὥσπερ καὶ
ἐπὶ τῶν ποταμῶν (οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τούτων τὸ ὕψωσθαι ὕδωρ ῥέον εὐθὺς ποταμὸν
λέγομεν, οὐδ' ἂν ἔχῃ πληθὺς, ἀλλὰ τὸ ἀρχὴν τῆς ῥύσεως πηγὴν ἔχον)
οὕτω δὴ καὶ περὶ τῶν ἀνέμων ἔχειν ὑποληπτέον. δύναται γὰρ πολὺς ἀήρ 40
5 ὑπὸ τινος πτώσεως κινηθῆναι, ὃν οὐκ ἂν τις ἄνεμον λέγοι, οὐκ ἔχοντα
ἀρχὴν οὐδὲ πηγὴν, ἀφ' ἧς ἡ ῥύσις ἄνεμος. μαρτυρεῖν δὲ λέγει τοῖς εἰ-
ρημένους τοῖς ὅτι ἡ μὲν ξηρὰ ἀναθυμιάσις πνευμάτων ἐστὶν ἀρχή, ἡ δὲ
ὕγρα ὑδάτων, καὶ τὰ γινόμενα. διὰ μὲν γὰρ τὸ συνεχῆ τὴν ἀναθυμιάσιν
γίνεσθαι καὶ ἡ πλείονα ἢ ἐλάττω (εἰπὼν γὰρ μᾶλλον δὲ καὶ ἥττον
10 ἐξηγήσατο τοῦτο διὰ τοῦ ἐπενεγκεῖν καὶ πλείω καὶ ἐλάττω· δύναται δὲ
καὶ διὰ τὸ συνεχῶς εἰπεῖν προστεθεικέναι τὸ μᾶλλον δὲ καὶ ἥττον, δεικ- 45
νὺς διὰ τούτων ὅτι τὸ συνεχῶς οὐ τὸ ἀδιαλείπτως εἶπεν, δὲ δοκεῖ ση-
μαίνειν τὸ συνεχῶς, ἀλλὰ τὸ πολλάκις καὶ πυκνῶς) διὰ δὴ τὸ πυκνῶς γί-
νεσθαι καὶ πολλάκις τὴν ἀναθυμιάσιν, καὶ συνεχῶς, τουτέστι πυκνῶς, καὶ
15 νέφῃ συνίσταται καὶ τὰ πνεύματα πνεῖ· τῷ δὲ ἐνίοτε μὲν τὴν ἀτμιδῶδη
καὶ ὑγρὰν γίνεσθαι πολλαπλασίαν, ὅτε δ' αὖ πάλιν τὴν ξηρὰν τε καὶ
καπνώδη, ὅτε μὲν ἔπομβρα τὰ ἔτη γίνεται καὶ ὑγρὰ, ὅτε δὲ ἀνεμῶδη τε
καὶ ξηρὰ καὶ αὐχμηρὰ. ποτὲ μὲν οὖν φησι συμβαίνειν ὡς ἄμα πολλὴν 50
χώραν ἢ ἐπομβρίαν ἔχειν ἢ ἀνέμους καὶ αὐχμούς, ὅτε δὲ καὶ κατὰ μέρη, ὡς
20 μέρος τι ἐγκείμενόν τι νι χώρᾳ ἐπομβρίαν ἐχούσῃ αὐτὸ ἐν αὐχμῷ εἶναι, ἢ ἀνά-
παλιν. οὐ φησιν αἴτιον εἶναι τὸ ὡς μὲν ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶκος εἶναι τὸ αὐτὸ πά-
θος ἐπὶ πλείω χώραν διήκειν, διὰ τὸ ὁμοίαν θέσιν ἔχειν πρὸς τὸν ἥλιον
τὰ ἐγγὺς ἀλλήλων, τὸν αἴτιον τῶν ἀναθυμιάσεων, εἰ μὴ τι διὰ τινος θέσιν
ιδίαν διαφορὰν τινος ἔχουσι τόποι πρὸς τὸν ἥλιον παρὰ τοὺς οἷς παρὰ- |
25 κεινται· οὐ μὴν ἀλλὰ συμβαίνει ἐνίοτε κατὰ μὲν τόδε τὸ μέρος τὴν ξηρὰν 100^r
πλεονεχεῖν ἀναθυμιάσιν, κατὰ δὲ τὸ παρακείμενον τὴν ὑγρὰν. καὶ τούτου
δὲ φησιν αἴτιον εἶναι τὸ ποτὲ μὲν ἀφ' ἧς ἡ ξηρὰ ἀναφέρεται, κατὰ ταύ-
την καὶ μένειν ῥέουσιν, ὁμοίως καὶ ἀφ' ἧς ἡ ὑγρὰ, ὅτε δ' ὑπαλλάσσε-
σθαι καὶ ἀπωθεῖσθαι ὑπὸ πνευμάτων τινῶν τὴν μὲν ὑγρὰν ὅθεν
30 ἡ ξηρὰ, τὴν δὲ ξηρὰν ὅθεν ἡ ὑγρὰ, ἢ ἡ μὲν ἔμεινεν καθ' ὃ καὶ 5
ἀνηνέχθη, ἢ δ' ἀπεώσθη εἰς ἄλλην που χώραν. διὸ καὶ συμβαί-
νειν πολλάκις φησὶ τὸ περὶ ταῦτα πάθος ὁμοίον γίνεσθαι τῷ ἐν τοῖς
τῶν ζῶων σώμασι γινομένῳ πάθει. ὡς γὰρ ἐφ' ἡμῶν ἐνίοτε, ἂν
μὲν ἡ ἄνω κοιλία ξηρὰ ᾖ, συμβαίνει ἐξυγραίνεσθαι τὴν κάτω, ὑγρὰς
35 δ' οὕσης τῆς ἄνω ξηραίνεσθαι τὴν κάτω, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν τόπων

1 ὁ om. A 9 καὶ ante ἡ om. AWa post πλείονα add. δὲ AWa 10 δύναται
δὲ] ἐδύνάτο τε AWa 11 fort. διὰ τὸ τὸ δὲ] τε AWa 15 τὰ om.
AWa τῷ δὲ] τὸ δ' I post ἀτμιδῶδη add. τε AWa 16 παραπλασίαν Aa
19 ἢ post χώραν om. AWa κατὰ] τὰ I 20 τι om. I ἐχούσης a et
fort. A 21 τὸ ante αὐτὸ om. I 24 διαφορὰς AWa 26 πλεονεχεῖν]
γίνεσθαι AW 27 ἀναφαίνεται A 29 καὶ ἀπωθεῖσθαι om. AW 30 τὴν δὲ
ξηρὰν—ὕγρα, ἢ om. AW 32 γίνεσθαι et ἐν om. AWa 34 τὴν κάτω—
ξηραίνεσθαι (35) om. A 35 τόπων] τοιούτων AWa

ἀντιπεριστάσθαι, καὶ καθ' ἣν μὲν χώραν ὑγρὰ ἢ (κάτω) ἀναθυμιάσις,
 κατὰ ταύτην ξηρὰν τὴν ἄνωθεν ἀναθυμιάσιν εἶναι, καθ' ἣν δὲ ἡ κάτω
 ξηρὰ, τὴν ἄνωθεν ὑγρὰν. σημεῖον δὲ ποιεῖται τοῦ ἐκάτερον αὐτῶν, τὸν 10
 τε ἄνεμον καὶ τὸ ὕδωρ, ἀπὸ ἐκατέρας τῶν ἀναθυμιάσεων εἶναι, καὶ μὴ
 5 ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀμφοτέρους καὶ τὸ ἐκάτερον ὑπὸ τοῦ ἐτέρου παύεσθαι,
 τὸν μὲν ὑετὸν ἀνέμων ἐπιγινομένων, τὸν δ' ἄνεμον ὑετῶν. μετὰ μὲν γὰρ
 ὑετὸν ἄνεμοι γίνονται, τῷ τὴν γῆν μετὰ τὸ βραχῆναι ξηρανομένην ὑπὸ
 τῆς ἐν αὐτῇ ὑπαρχούσης θερμότητος καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ ἡλίου (ταύτην γὰρ
 εἶπε τὴν ἄνωθεν) τὴν ξηρὰν ἀναθυμιάσιν ποιεῖν, ἥτις ἐστὶ τὸ σῶμα καὶ
 10 ἡ ὕλη τοῦ ἀνέμου· ὅταν δὲ πάλιν τῆς τοιαύτης ἀποκρίσεώς τε καὶ ἀνα- 15
 θυμιάσεως γενομένης ἄνεμοι κατέχῃσι, παυομένων τῶν ἀνέμων διὰ τὸ τὸ
 ἐν αὐτοῖς θερμὸν διακρινόμενον ἀναφέρεσθαι εἰς τὸ ἄνω, ἡ ὑπολειπο-
 μένη ἀπὸ τῆς ἀναθυμιάσεως ἀτμὶς συνίσταται τε καὶ ψυχομένη ὕδωρ γί-
 νεται. ἀλλὰ καὶ ὅταν ὑπὸ τῶν ἀνέμων εἰς ταῦτόν συνωσθῇ τὰ νέφη καὶ
 15 ἀντιπεριστῇ ἢ ἐν αὐτοῖς ψῦξις εἰς ἓν, καταψύχει τε ἀθρόα γινομένη τὴν ξη-
 ρὰν ἀναθυμιάσιν καὶ ὕδωρ γίνεται. καὶ παύει οὖν τὰ ὕδατα τοὺς ἀνέ-
 μους καὶ αὐτὰ ὑπ' ἐκείνων παύεται διὰ τὰ προειρημένα, δὲ σημεῖον τοῦ 20
 ἐκ διαφόρων αὐτὰ ἀναθυμιάσεων τὰς ἀρχὰς ἔχειν. ὅτι δὲ ἀπὸ τῆς τοι-
 αύτης ἀναθυμιάσεως οἱ ἄνεμοι γίνονται, σημεῖον τὸ μάλιστα γίνεσθαι πνεύ-
 20 ματα καὶ πλεῖστα ἀπὸ τῆς ἄρκτου καὶ τῆς μεσημβρίας· πλεῖστοι γὰρ τῶν
 ἀνέμων βορέαι καὶ νότοι πνέουσιν, ἀπὸ τῆς ἄρκτου μὲν οἱ βορέαι, ἀπὸ
 δὲ τῆς μεσημβρίας οἱ νότοι. τῷ γὰρ τὸν ἥλιον τούτους μόνους μὴ ἐπέρ-
 χεσθαι τοὺς τόπους (μέχρι γὰρ τῶν τροπικῶν κατὰ τούτους ἡ πρόοδος
 αὐτῷ γίνεται, ἔπειτα ἀπὸ τούτων τροπὰς ποιεῖται· διὸ εἶπε πρὸς τούτους 25
 25 αὐτὸν καὶ ἀπὸ τούτων κινεῖσθαι· ἐπὶ μέντοι τὰς δυσμὰς καὶ τὰς ἀνατολάς
 αἰεὶ φέρεται) τῷ δὲ μὴ ἐπιέναι αὐτὸν τοὺς τόπους τούτους πλεῖστα νέφη
 κατ' αὐτοὺς ἀθροίζεται, ἅτε μὴ ξηρανομένων τῶν τόπων τούτων ὑπὸ τῆς
 παρόδου αὐτοῦ. πλάγια δὲ εἶπε τὰ ἀρκτῶα καὶ τὰ μεσημβρινὰ ὥς πρὸς
 τὰς ἀνατολάς καὶ δύσεις. προσιόντος μὲν οὖν πρὸς ἐκάτερον αὐτῶν (καὶ
 30 γὰρ εἰ μὴ ἔπεισιν ὁ ἥλιος ταῦτα, ἀλλὰ πρόσσεισί γε αὐτοῖς ἕως τῶν τρο-
 πικῶν) γίνονται ἀναθυμιάσεις αἱ τοῦ ὑγροῦ· ἀπιόντος δὲ πάλιν ἐπὶ τὰς 30
 τροπὰς τὰς ἐναντίας, συνίσταται ψυχομένη ἢ ἀναθυμιάσις, καὶ γίνονται
 ὕδατά τε καὶ χειμῶνες. διὰ μὲν οὖν τὴν ἐπὶ τροπὰς κίνησιν τοῦ ἡλίου
 καὶ ἀπὸ τροπῶν θέρος τε γίνεται καὶ χειμῶν, καὶ ἀνάγεται τε καὶ ἀνα-
 35 θυμιάται τὸ ὕδωρ καὶ γίνεται πάλιν καὶ καταφέρεται. τῷ δὲ πλεῖστον

1 ὑγραὶ αἱ ἀναθυμιάσεις A Wa	κάτω addidi	2 κατ' αὐτὴν I	6 ὑετῶν ex
ὑετὸν corr. I'A ²	post γὰρ add. τὸν a	8 τῆς ἐναρχούσης (sic) A	αὐτῷ a
καὶ om. I	τῆς] ὑγρότητος AW	9 τὴν ξηρὰν — ποιεῖν] ἀναθυμιάσιν τὴν ξηρὰν	
ἀναθυμιάσιν AW	10 ἢ om. W	δέ] τε A Wa	11 κατέχουσι A' W
12 θερμὸν om. a	ἢ] ἢ Aa	17 παύεται om. A Wa	18. 19 τῆς αὐτῆς A
20 ἀπὸ τε τῆς W	23 ἢ κατὰ τοῦτο πρόοδος A Wa	27 κατ' αὐτοὺς] κατὰ	
τούτους A Wa	28 τὰ post καὶ om. A	31 post γίνονται add. αἱ A Wa	
31. 32 τὰς ἐτέρας τροπὰς A Wa	32 post συνίσταται add. τε A Wa	γίνεται	
A Wa	33 post ἐπὶ add. τὰς A Wa	35 τὸ δὲ I	post πλεῖστον add. μὲν A Wa

γίνεσθαι τε καὶ ὑεσθαι ὕδωρ ἐν τε τοῖς ἀρκτικοῖς τόποις καὶ μεσημβρι-
νοῖς, ἐφ' οὓς ὁ ἥλιος φερόμενος τροπὰς ποιεῖται, ὅτι οὐ πλείστον ὕδωρ ἢ 35
γῆ δέχεται, ἐνταῦθα καὶ ἡ ἀναθυμίασις πλείστη γίνεται, ὥσπερ καπνὸς ἀπὸ
τῶν χλωρῶν ξύλων (τά τε γὰρ χλωρὰ ξύλα πυρούμενα πλείστον καπνὸν
5 ἀφίησιν, ὃς καπνὸς ἐστὶν ἀναθυμίασις ξηρὰ, ἥ τε πολλὴ ὑομένη γῆ θερ-
μαινομένη ὑπὸ τε τοῦ ἐν αὐτῇ θερμοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου παραπλησίαν
ἀναδίδωσιν ἀναθυμιάσιν τῇ ἀπὸ τῶν ξυλῶν) καπνώδης δέ τις ἀναθυμίασις
τὸ σῶμα τοῦ ἀνέμου ἐστίν, ὡς προεῖρηκεν ἡδῆ· διὸ εὐλόγως ἀπὸ τούτων
τῶν τόπων τὰ πλείστα καὶ κυριώτατα γίνεται τῶν πνευμάτων· τοιαῦτα 40
10 γὰρ τὰ τε νότια καὶ τὰ βόρεια. καλεῖσθαι δὲ φησι βορρᾶς μὲν τοὺς ἀπὸ
τῆς ἄρκτου πνέοντας, νότους δὲ τοὺς ἀπὸ μεσημβρίας. [δόξειε δὲ μὴ
ὁμολογούμενα τὰ νῦν λεγόμενα περὶ τῶν ἀνέμων τοῖς ῥηθησομένοις μετ'
ὀλίγον. νῦν μὲν γὰρ λέγει διὰ τοῦτο πλείστους τοὺς ἀνέμους γίνεσθαι
τόν τε βορρᾶν καὶ τὸν νότον, διότι ἀπὸ τούτων πνέουσι τῶν τόπων, οὐς
15 μόνους ὁ ἥλιος οὐκ ἐπέρχεται, ἀλλὰ πρὸς τούτους καὶ ἀπὸ τούτων κινεῖ-
ται· διὸ ἐν τούτοις καὶ τὰ νέφη συνίσταται μάλιστα· μετ' ὀλίγον δὲ δεῖξει
τὸν νότον οὐκ ἀπ' ἐκείνων τῶν τόπων φερόμενον, ἐν οἷς ὁ ἥλιος οὐ γίνε-
ται (οὗτοι δὲ ἦσαν οἱ περὶ τὸν νότιον πόλον), ἀλλ' ἀπὸ τῆς θερινῆς τροπῆς, 45
καθ' ἣν γενόμενος ὁ ἥλιος ἀνακάμπτει πάλιν.]

20 p. 361a22 'H δὲ φορὰ λοξὴ αὐτῶν ἐστι.

Εἰπὼν ἀπὸ ποίας ἀναθυμιάσεως οἱ ἄνεμοι γίνονται λέγει νῦν τὴν 100
αἰτίαν δι' ἣν τῆς τοιαύτης ἀναθυμιάσεως εἰς τὸ ἄνω φερομένης οἱ ἄνεμοι
οὐ κάτωθεν ἄνω πνέουσιν, ἐπόμενοι τῇ ἀναθυμιάσει, ἀλλὰ εἰς τὰ πλάγια· 5
οὐ γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς πνέουσιν, ἀλλὰ περὶ τὴν γῆν. λέγει δὴ πάντα τὸν
25 περιεκείμενον τῇ τε γῇ καὶ τῷ ὕδατι ἀέρα ἔπεσθαι τῇ ἐγκυκλίῳ φορᾷ τῇ
τοῦ κυκλοφορητικοῦ σώματος, σὺν τούτῳ δὲ καὶ τοὺς ἀνέμους. ἀπορήσαι
δ' ἂν τις, εἰ διὰ τοῦτο οἱ ἄνεμοι λοξοὶ καὶ εἰς τὰ πλάγια φέρονται, διότι
καὶ ὁ ἀήρ, ἐν ᾧ ἡ σύστασις αὐτῶν, κύκλῳ συμπεριάγεται ὑπὸ τοῦ κυκλο-
φορητικοῦ σώματος, πρῶτον μὲν ὅτι μὴ ἔσται ἡ κατὰ φύσιν κίνησις αὐτῇ
30 τῶν ἀνέμων· οὐδὲ γὰρ τοῦ ἀέρος ταύτην λέγομεν εἶναι κατὰ φύσιν,
ἐπεὶ μὴ ἐξ αὐτοῦ τήνδε κινεῖται· τίς οὖν ἡ κατὰ φύσιν κίνησις αὐτοῖς; 10
δεύτερον δὲ, εἰ διὰ τοῦτο εἰς τὰ πλάγια κινεῖται, διὰ τὴν περιφορὰν τὴν
τοῦ παντός, ἔδει καὶ τοὺς ἀνέμους αἰεὶ ἐπὶ ταῦτα φέρεσθαι. νῦν δὲ οὐχ
οὕτως· εἰσὶ γὰρ τινες οἱ καὶ τὴν ἐναντίαν πνέουσι τῇ περιφορᾷ, ὥσπερ οἱ
35 ἀπὸ δυσμῶν ἐπ' ἀνατολὴν πνέοντες. Θεόφραστος δὲ τὴν αἰτίαν τῆς κι-

2 ὅτι οὗ] ὅτι ὅπου a: ὅπου μὲν AW 4 τῶν om. a γὰρ om. I 5 ὑομένη]
ὑποκαίομένη AWa 5. 6 γῆ θερμαινομένη om. AWa 6 καὶ ἀπὸ τοῦ a
7 ἀναθυμιάσιν om. a δὲ scripsi: γὰρ libri 11 δόξειε—πάλιν (19) om. I
μὴ om. a 14 πνέουσι—τούτων (15) om. a 24 τῆς om. I ἀλλ' ἐπὶ τὴν
AWa 26 et 28. 29 κυκλοφορητικοῦ AWa 26 δὲ om. AWa 28 ἐμπερι-
άγεται AWa 32 τὴν περιφορὰν] τὸ καὶ AWa 33 αἰεὶ om. AWa ἐπὶ
ταῦτα AWa 35 δυσμᾶς A: δυσμῆς W βέοντες AW Θεόφραστος] fr. nov.

www.libtool.com.cn

νησεως τῆς λοξῆς τοῖς ἀνέμοις φησὶ γίνεσθαι διὰ τὸ μὴ ἀπλῶς αὐτοὺς ἐκ
ξηρᾶς τε καὶ θερμῆς ἀναθυμιάσεως γίνεσθαι· ἄνω γὰρ ἂν ἐφέροντο.
ἀλλ' εἰ καὶ τοῦτο αἴτιον αὐτοῖς τῆς εἰς τὸ πλάγιον κινήσεως, ἐπιζητή- 15
σειέ τις ἂν, τί δῆποτε συννεύοντες πρὸς ἡμᾶς φέρονται, ἀλλ' οὐκ εἰς τὸ
5 ἀντικείμενον. ἡ δὲ αἰτία τούτου τὸ τῶν μὲν νοτίων τὰ κατὰ γῆν ὄντα
διακεκαυμένα καὶ ξηρὰ παντάπασιν ἐμποδίζειν αὐτῶν τὴν ἐπέκεινα φορὰν
τῇ καύσει μαραίνοντα τὴν ἀναθυμίασιν, τῶν δὲ βορείων πάλιν πνευμάτων
τὰ κατόπιν κατεψυγμένα τῇ πῆξει κωλύειν τὴν φορὰν αὐτῶν τὴν ἐπέκεινα.
διὸ καὶ ἀπορίας ἄξιόν φησιν εἶναι ὁ Ἀριστοτέλης, ὅποτερῶθεν τὴν ἀρχὴν 20
10 τὰ πνεύματα λαμβάνει, πότερον ἄνωθεν καὶ ἀπὸ τῆς ἐγκυκλίου φορᾶς ἢ
κάτωθεν ἀπὸ τῆς γῆς. φαίνεται γὰρ ἡ κίνησις τοῖς πνεύμασιν ἄνωθεν
τὴν ἀρχὴν λαμβάνειν· διὸ καὶ πρὶν ἄρξασθαι πνεῖν ὁ ἀὴρ ἐπίδηλος γίνεται
ὡς ἐσομένου πνεύματος, ἀλλὰ καὶ νέφος τι ἢ ἀχνὺς ἢ κινούμενον, τοῦτο
ὑποσημαίνει πνεῦμα, ὡς ἤδη μὲν ἐκεῖ τῆς ἀρχῆς οὐσῆς τοῦ πνεύματος,
15 μηδέπω δὲ ἐληλυθυῖας πρὸς ἡμᾶς. διὸ δὴ τῆς μὲν κινήσεως τοῖς πνεύ-
μασιν ἄνωθεν χρὴ ἡγεῖσθαι τὴν ἀρχὴν· οὐδέπω γὰρ ἄνεμος, μέχρις ἂν 25
ἄρξηται φέρεσθαι· ἥς φορᾶς ἐκεῖθεν ἡ ἀρχή. ἐπεὶ δὲ ὁ ἄνεμος ἐστὶν
οὐχ ἀπλῶς κίνησις εἰς τὸ πλάγιον, ἀλλὰ πληθὸς τι τῆς ξηρᾶς ἐκ γῆς ἀνα-
θυμιάσεως περὶ τὴν γῆν κινούμενον, δῆλον ὡς ἐξ ἀμφοτέρων ἡ ἀρχὴ τῶν
20 ἀνέμων. τῆς μὲν γὰρ περὶ τὴν γῆν κινήσεως τῶν ἀνέμων ἄνωθεν ἡ
ἀρχή, τῆς δ' ὕλης τοῦ ἀνέμου καὶ τοῦ τὴν ἀρχὴν ἄνεμον γίνεσθαι κά-
τωθεν, ὁθεν ἡ ἀναθυμίασις. τοῦ μὲν γὰρ ῥεῦσαι τὸ ἀνὶδὸν καὶ οὕτως κι-
νηθῆναι ἄνωθεν ἡ αἰτία· ἡ γὰρ φορὰ τῶν πορρωτέρω, τουτέστι τῶν πολὺ
ἀφεστώτων ἀφ' ἡμῶν καὶ κύκλῳ κινουμένων σωματίων κυριωτέρα τῆς 30
25 γῆς αἰτία τοῦ κινεῖν τὴν ἀναθυμίασιν· ἅμα δὲ καὶ κάτωθεν μὲν τῇ ἀνα-
θυμιάσει εἰς ὀρθὸν καὶ ἐπ' εὐθείας ἡ φορὰ, ἣτις οὐκ ἔστιν ἀνέμου κίνη-
σις. εἰ γὰρ ἦν ἡ γῆ τῆς εἰς τὸ πλάγιον κινήσεως αἰτία τῇ ἀναθυμιάσει,
ἔδοι πλησίον αὐτῆς οὐσαν τὴν ἀναθυμίασιν εἰς τὸ πλάγιον φέρεσθαι· πᾶν
γὰρ αἴτιον ἰσχύει μᾶλλον ἐγγὺς ὅν τῳ οὐ ἔστιν αἴτιον, ἐγγὺς δὲ ἡ ἀνα-
30 θυμίασις τῇ γῇ οὐχ ὅταν ἄνω ἀνενεχθῇ, ἀλλ' ὅταν αὐτῆς πλησίον ᾖ. ἡ
μέντοι τῆς γενέσεως ἀρχὴ τοῖς πνεύμασι φανερόν ὅτι ἐκ τῆς γῆς ἐστὶν
ἐκ γὰρ ταύτης ἡ ἀναθυμίασις.

35

1 μὴ] μήτε A 3 ἀλλ' εἰ—ἐπέκεινα (6) omissa in marg. add. I¹ 4 ἂν τις a
τὸ scripsi: τοῦτο libri 5 κατὰ γῆν] fort. κατόπιν; cf. v. 8 6 ἐμποδίζει a 8 κατόπιν]
κατὰ τόπον A κωλύει a 9 φησιν ἄξιον a 10 λαμβάνειν A1a 11 post
κίνησις lac. IV litt. A 13 post ἐσομένου add. τοῦ W τούτω AWa
14 ὑποσημαίνει] ὑπὸ ὕγρον σημαίνει I 15 δὴ om. AWa 16 post ἡγεῖσθαι add.
γίνεσθαι AWa post ἂν add. οὕτως AWa 18 γῆς om. AWa 22 τοῦ
μὲν γὰρ—αἰτία (23) om. a 23 πορρωτέρων a 29 ἐγγὺς μᾶλλον ἰσχύει coll. AWa
ὄν—ἐγγὺς om. AWa ἡ δὲ coll. AWa 30 αὐτῆς] αὐτῇ AWa

p. 361^b1 Ὅτι δὲ ἐκ πολλῶν ἀναθυμιάσεων συνιουσῶν.

Δείκνυσιν ὅτι ὥς αἱ τῶν ποταμῶν ἀρχαὶ γίνονται οὐκ ἀθρόου ἐκχεομένου ὕδατος προϋπάρχοντος ἤδη, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον νοτιζούσης τῆς γῆς (οὕτως δὲ εἶπε γίνεσθαι καὶ τὸν ὑετὸν κατὰ βραχείας ψεκάδας γινομένης 5 τοῖς νέφεσι τῆς μεταβολῆς, ἔπειτα τούτων συνιουσῶν ἀλλήλαις καὶ καταφερομένων), οὕτως δὴ φησι καὶ τοὺς ἀνέμους τὴν γένεσιν καὶ τὴν ἀρχὴν λαμβάνειν· ἐκ πολλῶν γὰρ ἀναθυμιάσεων καὶ κατὰ μικρὸν συνιουσῶν εἰς 45 τὸ φανερὸν μέγεθος προῖέναι τοὺς ἀνέμους. τοῦτο δὴλὸν φησιν εἶναι ἀπὸ τῶν ἔργων· ὅθεν γὰρ ἄρχονται πνεῖν οἱ ἄνεμοι, ἐνταῦθα εἰσιν ἐλάχιστοι, 10 προῖόντες δὲ αὖξονται τε καὶ γίνονται λαμπροί, ὥς αἰε προσγινομένων αὐτοῖς κατὰ τὴν εἰς τὸ πρόσθεν πρόοδον ὥσπερ πηγῶν τῶν ἀναθυμιάσεων καὶ συναυξουσῶν αὐτούς. ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν ἄρκτον αὐτὴν ἐν τῇ χειμῶνι κατ' αὐτὸν ἐκείνῳ τὸν τόπον νηνεμία τε καὶ ἄπνοια εἶναι φαίνεται, διὰ τὸ ὑπερβάλλον κρύος ἐμποδιζομένης τῆς ἀναθυμιάσεως· ἀλλὰ τὸ κατ' 50 15 ὀλίγον ἀπορρέον ἀπὸ τῶν τόπων καὶ δι' ὀλιγότητα λανθάνον προῖδν ἤδη πνεῦμα λαμπρὸν γίνεται. εἰ δὲ δι' ὑπερβολὴν κρύους ἐν τῇ χειμῶνι περὶ τὴν ἄρκτον νηνεμία καὶ ἄπνοιά ἐστιν, εὐλόγως οὐκ ἐπέκεινα ἢ ἀναθυμιάσις ἢ τῶν ἀνέμων ἀρχὴ κλᾶται τε καὶ ῥεῖ, ἀλλὰ συννεύει πρὸς ἡμᾶς.

p. 361^b8 Τίς μὲν οὖν ἐστὶν ἡ τοῦ ἀνέμου φύσις.

101^r

Ἄνακεφαλαιοῦται διὰ τούτων περὶ τῶν εἰρημένων τε καὶ δεδειγμένων. αὐχμῶν δὲ καὶ ἐπομβριῶν τὴν αἰτίαν ἀπέδωκεν ἐν τοῖς προειρημένοις οὕτως· 5 διὰ τὸ ἐνίοτε μὲν τὴν ἀτμιδῶδη γίνεσθαι πολλαπλασίαν, ὅτε δὲ τὴν ξηρὰν καὶ καπνώδη, ὅτε μὲν ἔπομβρα τὰ ἔτη γίνεται καὶ ὑγρὰ, ὅτε δὲ ἀνεμώδη καὶ αὐχμώδη. εἴρηκε δὲ καὶ διὰ τί παύονται οἱ ἄνεμοι ὑπὸ τῶν ὄμβρων 25 καὶ γίνονται μετὰ τοὺς ὄμβρους· παύονται μὲν γὰρ τῷ ἐλαττουμένης τε τῆς θερμῆς ἀναθυμιάσεως διὰ τὰς ἀποκρίσεις τὰς εἰς τοὺς ἀνέμους τὰς εἰς τὸν ἄνω γινομένης τόπον τὰ νέφη μᾶλλον συνίστασθαι καὶ μεταβάλλειν 10 θᾶττον εἰς ὕδωρ, πρὸς δὲ καὶ ἀπωθούμενα τὰ νέφη ὑπὸ τῶν ἀνέμων εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἀθροιζόμενα ψύχεσθαι τε θᾶττον καὶ μεταβάλλειν εἰς ὕδωρ, 8 30 κατισχύει ἀθρόον γινόμενον τῆς τῶν ἀνέμων ἀρχῆς. γίνονται δὲ μετὰ τοὺς ὄμβρους, διότι τὸ κατενεχθὲν εἰς τὴν γῆν ὕδωρ θερμαινόμενον ὑπὸ τῆς ἐν τῇ γῇ θερμότητος καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀναθυμιάσεις ποιεῖ ξηρὰς τε καὶ καπνώδεις, ὧν εἰς ἀνέμους μεταβολὴ γίνεται.

3 προϋπάρχοντα A	7 ἐκ] εἰς AW	8 ἀπὸ] ἀπ' αὐτῶν AWa	10 τε
om. a	ἀεῖ supra vers. W ¹	11 περὶ ὁδὸν A	ὥσπερ πηγῶν om. AWa
16 εἰ δὲ—ἡμᾶς (18) in marg. exh. I		18 κρᾶται a	συνεύσει AWa
20 ante διὰ add. πάλιν AWa	post τούτων add. τὴν I		τε om. AWa
21 post ἐπομβριῶν add. ὧν I	22 post διὰ add. γὰρ a		23 γίνεσθαι A
24 εἴρηκε—γίνεται (33) in marg. exh. I		post παύονται add. μὲν I	
26 τὰς τε εἰς τοὺς AIW	27 γινόμενον AWa	28 τὸ om. I	33 post ἀνέμους add. ἢ AWa

Τὸν δὲ ἥλιόν φησι καὶ παύειν τὰ πνεύματα καὶ αὔξειν τε καὶ συν- 25
εξεορμᾶν. ἂν μὲν γὰρ ἀσθενεῖς ὦσι καὶ ὀλίγαι αἱ ἀναθυμιάσεις, μαραίνον-
ται ὑπὸ τοῦ ἀπὸ τοῦ ἡλίου θερμοῦ ὄντος πλείονος καὶ διακρίνονται. ἀλλὰ
καὶ τὴν γῆν αὐτὴν, ὅθεν αἱ ἀναθυμιάσεις, φθάνει ξηραίνων πολλάκις, πρὶν
5 ἀπ' αὐτῆς ἔκκρισιν ἀθρόαν γενέσθαι· δεῖ γάρ, ὥς προεῖπε, καὶ ὑγρᾶς ἀνα-
θυμιάσεως· ἅμα γὰρ ἀμφοτέραι γίνονται. καὶ γίνεσθαι φησι τὴν ἀπὸ τοῦ
ἡλίου γινομένην θερμότητα ἐν τῇ γῇ ἐνίοτε ὁμοίαν, ὥς ὅταν εἰς πολὺ 30
πῦρ ὀλίγον ὑπέκκαυμα ἐμπέσῃ, οἷον ἄχυρον ἢ τι τοιοῦτον· φθάνει γὰρ
κατακαυθὲν, πρὶν ποιῆσαι καπνόν· οὕτω δὲ καὶ ἡ γῆ πολλάκις ὑπὸ τοῦ
10 ἡλίου φθάνει ξηρανθεῖσα πρὸ τοῦ ἀνεῖναι τινα θερμαινομένην ἀναθυμίασιν.
καὶ διὰ μὲν ταύτας τὰς αἰτίας ὁ ἥλιος παύει τὰ πνεύματα, ποτὲ μὲν τῷ
μαραίνειν τὸ ἐν τοῖς ἀναφερομένοις θερμὸν ὀλίγον ὃν καταπαύων αὐτὰ
καὶ διακρίνων, ποτὲ δὲ τῷ θερμαίνειν τὴν γῆν τὴν ἀρχὴν γίνεσθαι καλῶν.
διὰ τοῦτο γὰρ φησι καὶ περὶ τὴν τοῦ Ὠρίωνος ἀνατολὴν καὶ ἕως τῶν προ- 35
15 δρόμων προσιόντος τοῦ ἡλίου ταῖς θεριναῖς τροπαῖς μάλιστα νηνεμίας γί-
νεσθαι. καθόλου δὲ νηνεμίας γίνεσθαι λέγει ἢ διὰ ψύχους ὑπερβάλλον
ἀποσβεννυμένης τῆς ἐν τῇ ἀναθυμιάσει θερμότητος, ὥς ἐν τοῖς ἰσχυροῖς
πάγοις, ἢ ὑπὸ τοῦ πνίγους καὶ τῆς θερμότητος πλείονος οὔσης καταμα-
ραινομένης τῆς ἐν τῇ ἀναθυμιάσει οὔσης ἐλάττονος. ἐν δὲ ταῖς μεταξὺ
20 ὥραις τοῦ τε χειμῶνος τοῦ σφοδροῦ καὶ τοῦ ὁμοίου καύματος νηνεμίας γί-
νονται ἢ τῷ μήπω ἀνενεχθῆναι τὴν τοιαύτην ἀναθυμίασιν ἢ τῷ τὴν μὲν 40
προτέραν ἀνηλῶσθαι γεγονότων πνευμάτων, ἄλλην δὲ μηδέπω ἐπερρυχέναι.

p. 361^b 30 Ἄκριτος δὲ καὶ χαλεπὸς ὁ Ὠρίων εἶναι δοκεῖ.

Προθεῖς δύο, τό τε τὸν ἥλιον παύειν τὰ πνεύματα καὶ πάλιν αὔξειν 45
25 τε καὶ συνεορμᾶν, περὶ τοῦ ἐτέρου μόνον εἰπὼν τοῦ πῶς παύει τὸ ἔτε-
ρον παραλιπεῖν δοκεῖ τὸ πῶς συνεορμαῖ. οὐ μὴν οὕτως ἔχει, ἀλλὰ δι' ὧν
ἐπιφέρει δῆλον ποιᾷ, πότε καὶ πῶς ὁ ἥλιος συνεορμαῖ τὰ πνεύματα. λέγει
δὲ περὶ τοῦ Ὠρίωνος ὅτι ἄκριτος καὶ χαλεπὸς ὁ Ὠρίων εἶναι δοκεῖ
καὶ δύνων καὶ ἐπιτέλλων· ἄκριτα γὰρ τὰ πνεύματα καὶ χειμέρια καὶ
30 ἄλλοτε ἄλλα καὶ δυομένου καὶ ἐπιτέλλοντος αὐτοῦ. ἐπιζητήσαι δ' ἂν τις, 50
πῶς εἰπὼν πρὸ ὀλίγου περὶ Ὠρίωνος ἀνατολὴν μάλιστα γίνεσθαι νηνεμίαν
νῦν λέγει καὶ ἀνατέλλοντος τοῦ Ὠρίωνος καὶ δυομένου ἄκριτα γίνεσθαι
καὶ χαλεπὰ τὰ πνεύματα· δόξει γὰρ αὐτῷ μαχόμενα λέγειν. ἢ οὐχ ὁ

1 φασι AW	τὰ πνεύματα post συνεορμαῖν (1. 2) exh. a	6 ἀμφοτέρα IW
7 ἐν τῇ γῇ post ἡλίου exh. AWa	post εἰς add. τὸ I	8 ἐκπέσῃ a
9 κατα- καυθὲν I	11 τῷ τὸ AW	12 καταπαύων I
13 δια- κρίνον I	14 γάρ] γοῦν AWa	15 προσιόντα a
16 νηνε- μίαν a	18 πλείονος οὔσης] τῆς πλείονος AWa	18. 19 καταμεριζομένης AW
21 ἀνηνέχθαι AWa	22 ἀναλῶσθαι AWa	γενομένων AWa
23 ἐρρυ- χέναι AWa	24 προσθεῖς AW	τὸν om. a
25 τε om. a	26 συνεορμαῖν I	27 ποτὲ a
28 ὁ om. AWa	29 καὶ post δύνων om. A ¹ W	31 post ἀνατολὴν add. καὶ AWa

αὐτὸς δηλοῦται χρόνος ὑπὸ τε τοῦ 'περὶ Ὁρίωνος ἀνατολῆν' καὶ ὑπὸ τοῦ
'ὁ Ὁρίων ἀνατέλλων'. διὸ οὐδὲν κωλύει νηνεμίας γινομένης πρὸ τῆς ἐπιτολῆς
αὐτοῦ ἐν τῇ ἐπιτολῇ ἄκριτα γίνεσθαι καὶ χειμέρια τὰ πνεύματα. αἰτία δὲ
τοῦ καὶ δυομένου καὶ ἐπιτέλλοντος | αὐτοῦ γίνεσθαι ἄκριτα τὰ πνεύματα 101⁺
5 τὸ ἑκατέραν, καὶ τὴν δύσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπιτολῆν, ἐν μεταβολαῖς
ὥρων γίνεσθαι. δύεται μὲν γὰρ ἐν τῇ εἰς χειμῶνα μεταβολῇ, ἐπιτέλλει
δὲ ἐν τῇ ἐκ θέρους εἰς μετόπωρον. αἱ δὲ μεταβολαὶ τῶν ὥρων ἄστατοι
τῷ ἀμφοτέρων πως μετέχειν καὶ τῷ μηδετέραν ἔχειν εἰλικρινῶς. ἐν τού-
τοις δὴ τοῖς καιροῖς ἐπιτέλλων τε καὶ δυόμενος, οἱ ἐξ αὐτῶν ἔχουσι τὸ 5
10 εὐκίνητόν τε καὶ εὐτρεπτόν, ἐπιδηλότερον τὸν χειμῶνα ποιεῖ. Θεόφραστος
δὲ ἐν τῷ Περὶ ἀνέμων περὶ τούτων οὕτως λέγει· “(αἱ) δ' ἐπ' Ὁρίωνος
ἀνατολῇ καὶ δύσει τῶν πνευμάτων ἀκριστα συμβαίνουσιν, ὅτι ἐν ταῖς
μεταβολαῖς αἰεὶ πάντα πέφυκεν ἀοριστεῖν, ὁ δ' Ὁρίων ἀνατέλλει μὲν (ἐν)
ἀρχῇ ὁπώρας, δύνει δ' ἐν ἀρχῇ χειμῶνος· ὥστε διὰ τὸ μήπω καθεστα-
15 ναι μηδεμίαν ὥραν, τῆς μὲν γινομένης, τῆς δὲ παυομένης, ἀνάγκη καὶ τὰ
πνεύματα ἀκατάστατα καὶ ἄκριτα εἶναι διὰ τὸ ἐπαμφοτερίζειν τὰ ἐξ ἑκα- 10
τέρας, ὅθεν δὴ καὶ χαλεπὸς λέγεται καὶ δύνων καὶ ἀνατέλλων.” ἔτι διὰ
τὸ μέγεθος τοῦ ἄστρου· ἐκ πολλῶν γὰρ ἀστέρων, καὶ πολὺ μέρος κατέχει.
διὸ οὐ πᾶς ἄμα οὔτε δύεται οὔτε ἀνατέλλει, ἀλλὰ καὶ ἐν πολλαῖς ἡμέραις·
20 διὸ καὶ παρατείνει ὁ χειμῶν.

p. 361^b35 Οἱ δ' ἐτησίαι πνέουσι μετὰ τροπὰς καὶ κυνὸς ἐπιτολῆν.

Περὶ τῶν ἐτησίων λέγων προειπὼν πότε πνέουσι καὶ τίνας ὥρας, ἑκα- 20
τέρου τῶν προειρημένων τὰς αἰτίας ἀποδίδωσι. μετὰ μὲν οὖν τροπὰς
θερινὰς καὶ κυνὸς ἀνατολῆν πνέουσιν, ὅτι πλησίον μὲν ὦν ὁ ἥλιος (ἔστι
25 δὲ πλησίον προσιών τε ταῖς θεριναῖς τροπαῖς καὶ κατ' αὐτάς ὦν) διὰ τὴν
ἐγγύτητα φθάνει ξηραίνων τὴν γῆν, πρὶν γενέσθαι τὴν ἀπ' αὐτῆς ἀναθυ-
μίασιν, ὀλίγον δὲ ἀπελθόντος σύμμετρος ἤδη γίνεται ἢ ἀπ' αὐτοῦ θερμό-
της, ὥς τήκειν τὰ πεπηγότα ὕδατα, ἃ δεχομένη ἢ γῆ κάπνεται ξηραίνο- 25
μένη ὑπὸ τε τῆς ἐν αὐτῇ θερμότητος καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ ἡλίου οἶον τύφεται
30 καὶ θυμᾶται καὶ ἀνίησι τὴν τῶν ἀνέμων χορηγίαν. ἀπορήσειε δ' ἂν τις,

3 τὰ om. a αἰτίαν AWa 4 post γίνεσθαι add. φησὶν a 6 et 7 ὥρων a
6 γίνεσθαι om. I 8 πῶς AIW καὶ τὰ μὴ δ' ἐτέρας AWa 8. 9 ἐν τοῖς
τοιούτοις δὴ καιροῖς AWa 9 οἱ scripsi: οἱ (?) I: om. AWa αὐτῶν libri
10 Θεόφραστος—ἀνατέλλων (17) in marg. exh. I καὶ Θεόφραστος a 11 δὲ
om. AW ἐν τῷ Περὶ ἀνέμων] IX,55 (III p. 113 Wimmer) αἱ δ' ἐπ' Ὁρίωνος
Theophr.: αἱ om. AW: αἱ δ' om. Ia 12. 13 ἐν μεταβολαῖς Theophr. 13 post πάντα
add. μάλιστα Theophr. ἀριστεῖν A¹ ἐν ex Theophr. addidi 16 τὰ
om. a Theophr. 17 καὶ post δὴ om. I χαλεπῶς I 19 οὔτε post ἄμα] litt. οὐ
ex corr. I² ἐπιτέλλει AWa ἀλλ' ἐν AWa 23 κατὰ a 25 τε
om. a τροπαῖς om. AW καὶ—αὐτάς I: κατὰ ταύτας AWa 28 post
τήκειν add. τὲ W post δ add. καὶ A 29 post καὶ add. ὑπὸ AWa 30
ἀνίησι I ἀπορήσει a

εἰ ἐγγὺς ὢν ὁ ἥλιος τῆς γῆς καὶ ὑπ' αὐτάς τὰς τροπὰς φθάνει τὴν γῆν
ξηραίνων πρὶν ἀτμίδα γενέσθαι, πῶς οὐχὶ καὶ τὰ πεπηγότα ὕδατα καὶ τὰς
χιόνας λύει τε καὶ ἀναξηραίνει τότε πάσας, ἀλλ' ὀλίγον ἀπελθὼν. ἢ ὥς τὸ
εἶκος πολλὰ μὲν καὶ τότε λυόμενα παραχρῆμα ἀναξηραίνεται, ὅσα δ' ὑπο-
5 λείπεται αὐτῶν, τήκεται μὲν καὶ ταῦτα, οὐ μὴν ἔτι οὕτως, ὥστε καὶ ταχέως
πρὸ τοῦ ἰκμάσαι ἀναξηρανθῆναι τὴν δεδεγμένην αὐτὰ γῆν. ἢ τῷ μᾶλλον
τότε λύεσθαι αὐτὰ μετὰ τὰς τροπὰς ἢ ὑπ' αὐτάς τὰς τροπὰς οἱ ἄνεμοι
γίνονται, ὥς καὶ αὐτὸς προελθὼν ἔρεϊ. προσίων μὲν γὰρ ὁ ἥλιος τῷ προ-
εφυγμένοις προσβάλλειν τοῖς μέρεσι τῆς γῆς οὐδέπω οὕτως αὐτῶν κατα-
10 κρατεῖ, ὥς λύειν τὰς ἐν αὐτοῖς χιόνας ἐπὶ τοσοῦτον δόνασθαι· διὰ ταῦτόν
δὲ οὐδὲ ὑπ' αὐτάς τὰς τροπὰς· μετὰ δὲ τὰς τροπὰς τῷ προτεθερμάνθαι
καὶ προωδοποιεῖσθαι αὐτὰ πρὸς τῇξιν ἔτι ἐγγὺς ὢν λύοι ἂν· αὕτη γὰρ
καὶ τοῦ μετὰ τροπὰς μείζω γίνεσθαι καύματα. τοῦ δὲ γε μὴ πνεῖν
τῶν νυκτῶν τοὺς ἐτησίας αἰτίαν ἀποδίδωσι, διὰ τὸ μὴ τήκεσθαι τότε τὰ
15 πεπηγότα διὰ τὴν τῶν νυκτῶν ψυχρότητα. οὔτε δὲ τὸ πεπηγὸς θυμιάται,
(διὸ τῶν νυκτῶν οὐ γίνονται αἱ ἀναθυμιάσεις) οὔτε τὸ μὴδὲν ἔχον ξηρόν.
εἴη δ' ἂν τοῦτο προστιθεὶς ὑπὲρ τοῦ καὶ ταύτην αἰτίαν ἀποδοῦναι τοῦ τῶν
ἡμερῶν ἐκείνων τοὺς ἀνέμους πνεῖν· ὅτι γὰρ καὶ ξηρότης τότε ἐστὶν ἐν τῇ
γῇ πολλή, ἅτε προξηραμμένη ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ προτεθερμασμένη.

20 p. 362 a11 Ἀποροῦσι δὲ τινες διὰ τί βορέαι μὲν γίνονται συνεχεῖς.

Ἡ ἀπορία φανερά ἦν ἀπορεῖσθαι φησι· διὰ τί γὰρ μετὰ μὲν τὰς θερινὰς
τροπὰς ἄνεμοι συνεχεῖς πνέουσι βορέαι, οἱ καλούμενοι ἐτησίαι, ἀπὸ τῶν
πρὸς ἄρκτον μερῶν, οὐκέτι δὲ μετὰ χειμερινὰς τροπὰς ἀπὸ τῶν | με- 102^r
σημβρινῶν τόπων νότοι συνεχεῖς πνέουσιν, ὥς εἶναι καὶ νότους ἐτησίας,
25 καίτοι ὁμοίαν σχέσιν τοῦ ἡλίου μετὰ χειμερινὰς τροπὰς πρὸς τοὺς μεσημ-
βρινοὺς τόπους ἔχειν δοκοῦντος, ὁποῖαν πρὸς τὰ ἀρκτικὰ μετὰ τὰς θερινὰς
τροπὰς. τοῦτο δὲ φησιν οὐκ ἄλογον οὕτως ἔχειν· γίνονται μὲν γὰρ καὶ
νότοι τὴν ἀντικειμένην ὥραν, τούτεστι μετὰ χειμερινὰς τροπὰς ἕαρος ἀρ-
χομένου, οἱ καλούμενοι λευκόνοτοι διὰ τὸ αἰθρίας πνεῖν, ὥσπερ οἱ βο-
30 ρεαὶ μετὰ τὰς θερινὰς τροπὰς, οὐχ οὕτω δὲ γίνονται συνεχεῖς· διὸ λαν-
θάνοντες τὴν ἀπορίαν ποιοῦσι τὴν προειρημένην. αἴτιον δὲ τοῦ μὴ συν-
εχεῖς αὐτοὺς ὁμοίως τοῖς βορέαις γίνεσθαι φησιν εἶναι ὅτι ὁ μὲν βορέας

1 τῆς γῆς om. AWa	3 τότε om. I	4 ἀυξηραίνεται a	5 καὶ post μὲν om. I
7 αὐτὰ] αὐτάς I	10 αὐτοῖς] αὐτῷ I	11 τῷ] τὸ AW	
12 προωδοποιεῖσθαι I	13 μετὰ τὰς τροπὰς Aa	τοὺς δὲ γε a	14 ἐτησίας ex ἐτησίαν corr. I ²
διὰ fort. delendum	15 νυχτερινῶν A	16 ἀναθυμιάσεις]	
ἀνα in marg. add. A	οὔτε] οὐδὲ AWa	τὸ — ἔχον] τὸ μυχθὲν I	ξηρόν]
θερμὸν W	17 τοῦ post ὑπὲρ om. AW	τοῦ ante τῶν] αὐτοῦ A	17. 18 τῶν ἡμερῶν] νυκτῶν I, sed corr. ead. m.
18 post ἀνέμους add. μὴ I	καὶ om. AWa		
τότε ξηρότης coll. AWa	20 μὲν om. A	γίνονται om. W	23 post μετὰ add. τὰς a
24 τόπων] μερῶν AWa	25 post ὁμοίαν add. τὴν AWa	28 post μετὰ add. τὰς AWa	
ἥρος AWa	30 post διὸ add. διὰ I	31. 32 μὴ δὲ συνεχεῖς AWa	

www.libtool.com.cn

ἀπὸ τῶν ὑπὸ τὴν ἄρκτον πνεῖ τόπων, οἱ πλήρεις ὕδατός τε καὶ χιόνος
εἰσὶ πολλῆς, ὧν μετὰ τὰς θερινὰς τροπὰς τηχομένων ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἢ
γῆ δεχομένη τὸ ἀπὸ τῆς τήξεως αὐτῶν ὕδωρ συνεχῶς ἀτμίζει ὑπὸ τῆς
θερμότητος καὶ ὥσπερ θυμιάται. διὰ τοῦτο γὰρ μᾶλλον μετὰ τὰς θερι- 10
νὰς τροπὰς ἢ ἐπ' αὐταῖς πνέουσιν οἱ ἐτησῖαι· τότε γὰρ καὶ λύεται τὰ
πεπηγότα μάλιστα· τότε γὰρ καὶ τὰ πνίγη γίνεται, οὐχ ὅταν μάλιστα πλη-
σίον ὁ ἥλιος ἢ τοῖς πρὸς ἄρκτον τόποις, ἀλλὰ μετὰ τὰς τροπὰς· τότε γὰρ
ἔτι τε ἐγγύς ἐστι τῶν τόπων τούτων καὶ πλείω χρόνον αὐτὰ προτεθέρ-
μαχεν. ὁμοίως δὲ φησιν ὡς οἱ βορέαι μετὰ θερινὰς τροπὰς πνέουσιν,
10 οὕτω πνεῖν καὶ τοὺς ὀρνιθίας μετὰ τὰς χειμερινὰς τροπὰς· καὶ γὰρ οὗτοι
ἐτησῖαι εἰσὶν· οὓς δὲ εἶπε λευκονότους, νῦν ὀρνιθίας καλεῖ. εἰπὼν δὲ αὐ- 15
τοὺς ἐτησῖας εἶναι ἀσθενεῖς, διὰ τί ἀσθενεῖς προσέθηκεν· ὅτι γὰρ ἐλάττους
καὶ βραδύτερον τῶν ἐτησίων πνέουσι. πῶς δὲ βραδύτερον, λέγει· ὅτι γὰρ
μὴ μετὰ ἴσας ἡμέρας τῶν τροπῶν οὗτοι τῶν χειμερινῶν ἄρχονται, μεθ'
15 ὅσας οἱ βορέαι τῶν θερινῶν τροπῶν. οἱ μὲν γὰρ βορέαι οὐ μετὰ πολὺ
πλείους εἴκοσιν ἡμερῶν τῶν θερινῶν τροπῶν ἄρχονται πνεῖν, οἱ δὲ ὀρ-
νιθῖαι μετὰ ἑβδομήκοντα ἡμέρας ἄρχονται πνεῖν τῶν χειμερινῶν τροπῶν.
αἴτιον δὲ φησι τούτου, ὅτι πόρρω ὦν ὁ ἥλιος τῶν τόπων, ἀφ' ὧν ὁ νό-
τος πνεῖ, ἤττον ἐνισχύει κινεῖν τὰς ἐκαῖθεν ἀναθυμιάσεις μετὰ τὰς χειμε- 20
ρινὰς τροπὰς. οὐ συνεχεῖς δὲ οἱ ἄνεμοι οὗτοι πνέουσι, διότι τὰ μὲν
ἀσθενῆ καὶ ἐπιπολῆς τότε ἀποκρίνεται περὶ τὴν ἑβδομηκοστὴν μετὰ χει-
μερινὰς τροπὰς, ὡς εἴρηκεν, ἡμέραν, τὰ δὲ μᾶλλον πεπηγότα καὶ πλείονος
δεόμενα θερμότητος πρὸς τὸ λυθῆναι μετὰ πλείονα χρόνον λύεται προσ-
ιόντος τοῦ ἡλίου τοῖς τόποις, ἀφ' ὧν ὁ νότος πνεῖ. καὶ διὰ τοῦτο δια-
25 λείποντες καὶ οὐ συνεχεῖς οὗτοι πνέουσιν οἱ ἄνεμοι καὶ οὕτως, ὡς ἂν εἰ
καὶ πάλιν μετὰ τὰς θερινὰς τροπὰς ἔπνεον οἱ ἐτησῖαι πλείον ἀπελθόντος 25
τοῦ ἡλίου· τούτου γὰρ δηλωτικὸν τὸ πάλιν. ἤττον γὰρ ἂν συνεχεῖς
ἔπνεον πορρωτέρω ἀφισταμένου τοῦ ἡλίου, ἐπεὶ ὅσον γε ἐπὶ τοῖς μέρεσι τοῖς
κατὰ τὴν μεσημβρίαν ἀεὶ ἀπ' αὐτῶν ἄνεμος πνεῖ· θερμότεροι γὰρ οἱ τό-
30 ποι ὄντες οὗτοι πλείω τῆς ὑγρᾶς τὴν ξηρὰν ἔχουσιν ἀναθυμιάσιν, ἣ ἐστιν
ἄνεμος.

1 πνεῖν A¹ πλήρης A 3 πῆξεως A post ἀτμίζει add. τε AWa
5 ὑπ' αὐτάς AWa 6 ante οὐχ add. καὶ I 7 ἄρκτω a 9 post μετὰ
add. τὰς AWa 9 πνέουσιν—τροπὰς (10) om. I 11 ante νῦν add. τούτους
AWa ὀρνιθίας I 13 πῶς δὲ βραδύτερον om. AWa 15 οἱ μὲν γὰρ—
θερινῶν τροπῶν (16) om. AWa 16 δὲ] γὰρ Wa 16. 17 ὀρνιθῖαι I 18 post
φησιν add. εἶναι AWa 19 ἰσχύει AWa 23. 24 προσίον W 24 post
προσιόντος add. γὰρ A 25. 26 εἰ καὶ οἱ ἐτησῖαι πάλιν ἔπνεον μετὰ τὰς θερινὰς τροπὰς
coll. AWa 29. 30 ὄντες οἱ τόποι coll. a 30 πλείω ex πλείον corr. I: πλείων A
ἥτις a

p. 362*31 'Ο δὲ νότος ἀπὸ τῆς θερινῆς τροπῆς πνεῖ, καὶ οὐκ ἀπὸ τῆς ἐτέρας ἄρκτου.

Εἰπὼν ἐλάττους καὶ ὀψιαίτερον πνεῖν τῶν ἐτησίων τοὺς νότους διὰ 30
τὸ πόρρω ὄντα τὸν ἥλιον τῶν τόπων τούτων μετὰ τὰς χειμερινὰς τροπὰς
5 ἐνισχύειν ἤττον, νῦν δείκνυσιν, πῶς ὁ ἥλιος μετὰ τὰς χειμερινὰς τροπὰς
πορρωτέρω ἐστὶ τῶν τόπων, ἀφ' ὧν ὁ νότος πνεῖ, πόθεν τε ὁ νότος πνεῖ
δεικνὺς καὶ ποῦ εἰσιν αἱ χειμεριναὶ τροπαί. λέγει δὴ τὸν νότον ἀπὸ τῆς
θερινῆς τροπῆς πνεῖν, καὶ οὐκ ἀπὸ τῆς ἐτέρας ἄρκτου. ὅ ἐστιν ἀσα-
φῶς εἰρημένον διὰ τὸ προειρημένον ὑπ' αὐτοῦ τὸ "ἐπὶ τροπαῖς πάλιν ταῖς
10 θεριναῖς πνέουσιν οἱ ἐτησίου." δοκεῖ γὰρ διὰ τούτων λέγειν τοὺς ἐτησίους 35
ἀπὸ τῶν θερινῶν πνεῖν τροπῶν. ἢ οὐ ταῦτόν ἐστι τὸ ἐπὶ θεριναῖς πνεῖν
τοὺς ἐτησίους τῷ ἀπὸ θερινῶν τροπῶν πνεῖν. εἴρηκε δὲ διὰ τῆς λέξεως
ὁμοίως πνεῖν τοὺς νότους ἐκ διαλειμμάτων διὰ τὸ πόρρω τὸν ἥλιον εἶναι
τότε, ὡς ἂν εἰ καὶ οἱ ἐτησίου ἔπνεον πάλιν τὰς θερινὰς τροπὰς διαστή-
15 σαντες, πλεῖον ἀφεστῶτος ἤδη τῶν τόπων τοῦ ἡλίου, ἀφ' ὧν οὗτοι φέ-
ρονται. κεῖται γὰρ τὸν βορέαν πνεῖν ἀπὸ τῆς θερινῆς τροπῆς. ἔτι καὶ
τὸ ἄλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς ἐτέρας ἄρκτου ἀσαφὲς καὶ αὐτό. ἔοικε δὲ νῦν
ἀκριβολογούμενος δεικνύναι ὅτι πνεῖ μὲν ὁ νότος πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τῆς θε- 40
ρινῆς τροπῆς (ἐπὶ τούτου γὰρ ἐστὶν ἡ καθ' ἡμᾶς μεσημβρία, πνέοντος δὲ
20 ἐντεῦθεν ἐπὶ τὰδε ἡ οἰκησίς ἐστιν ἡ ἡμετέρα· πρὸς γὰρ τῇ ἄρκτῳ μᾶλλον·
μεταξὺ γὰρ τοῦ τε αἰεὶ φανεροῦ κύκλου, δὲ αἰεὶ φανερός ἐστι διὰ τὸ ἔξ-
αρμα τοῦ βορείου πόλου, καὶ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ ἡ καθ' ἡμᾶς οἰκου-
μένη)· πνέων δὴ ἀπὸ τῆς θερινῆς τροπῆς, τῷ ἀπὸ τῶν μερῶν, καθ' ἃ
ἐστὶν ἡ χειμερινὴ τροπή, φέρεσθαι πρὸς ἡμᾶς ἀπ' ἐκείνης φαίνεται πνέων,
25 ὥσπερ καὶ βορρᾶς πνέων ἀπὸ τῶν τόπων τῶν περὶ τὴν ἄρκτον καὶ τὸν
αἰεὶ φανερὸν πόλον, ἃ μετὰ τὸν θερινὸν τροπικὸν ἐστὶ κείμενα, δοκεῖ ἀπὸ
τῶν θερινῶν πνεῖν διὰ τὸ ἀπὸ τῶν πλαγίων τούτων πρὸς ἡμᾶς φέρεσθαι,
ἀφ' ὧν μερῶν ὡς πρὸς τὸν ὅλον κόσμον ὁ χειμερινὸς τροπικός.] εἰ δὲ ἀπὸ 45
τῆς θερινῆς τροπῆς, καθ' ἣν ἐστὶ πρὸς ἡμᾶς μεσημβρία, ὁ νότος πνεῖ,
30 ὁῦλον ὡς πόρρω ὁ ἥλιος τούτων τῶν μερῶν ἐστὶ μετὰ τὰς χειμερινὰς
τροπὰς. διὸ μετὰ ἐβδομήκοντα ἡμέρας ἄρχονται πνεῖν οἱ νότοι, δοκοῦντες
μὲν πρὸς ἡμᾶς φέρεσθαι ἀπὸ τῶν χειμερινῶν τροπῶν, ὅτι ἀπὸ τούτων
τῶν μερῶν καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς πλευρᾶς πνέουσι πρὸς ἡμᾶς, ἢ ἀναλογόν

3 post εἰπὼν add. δὲ AW

6 πόρρω AWa

7 δεικνὺς] δείκνυσιν AWa

9 διὰ τὸ — οὗτοι φέρονται (15. 16) in marg. exh. I

ταῖς om. a

11 τῶν

om. Aa post θεριναῖς add. τροπαῖς AWa

13 τοὺς om. I

14 πάλιν

om. I post πάλιν add. μετὰ a

16 κεῖται — τροπῆς om. AWa

18. 19 τροπῆς

θερινῆς coll. I

20 post ἐντεῦθεν add. αὐτοῦ AWa

24 ἀπ' ἐκείνης iterat I

25 ὥσπερ — χειμερινὸς τροπικός (28) delenda sunt; om. AW: ὥσπερ — φέρεσθαι (27) om. a

29 μεσημβρία (sic) I: ἰσημερία AWa

ὁ νότος] ὄντος A¹31 ἄρχεται A¹

33 βέουσι AI

ἢ] ἤ A: ἢ W

www.libtool.com.cn

ἔστιν ὡς πρὸς ἡμᾶς τῇ θέσει τῷ χειμερινῷ τροπικῷ καὶ τῷ νότῳ, φε-
 ρόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς ὡς πρὸς ἡμᾶς μεσημβρίας καὶ τῆς θερινῆς τροπῆς, 5
 ᾧ ὁ ἥλιος τόπῳ ἐγγύτερος γίνεται πλεῖον ἀφιστάμενος τῶν χειμερινῶν τρο-
 πῶν. οὐκέτι μέντοι πνέουσιν οἱ νότοι κατὰ τὰς θερινὰς τροπὰς γενομένου
 5 τοῦ ἡλίου, καίτοι ἐντεῦθεν πνέοντες πρὸς ἡμᾶς, ὅτι ὡς εἶπε προαναλίσκει
 τὰς ἀναθυμιάσεις τῶν τόπων τούτων ὁ ἥλιος, καθ' ὃν φέρεται, πρὸ τοῦ
 ἀνενεχθῆναι. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἀοίκητος πᾶς ὁ τόπος εἶναι | δοκεῖ, 102*
 ὑπὲρ δὲν ὁ ἥλιος φέρεται. διὰ τοῦτο μὲν οὖν εἶπε τὸν νότον ἀπὸ θερινῆς
 τροπῆς πνεῖν· τὸ δὲ ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς ἐτέρας ἄρκτου ὡς ἴσον εἶπε
 10 τῷ ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τοῦ ἐτέρου πόλου, ἄρκτον ὀνομάσας καὶ τὸν καλούμε-
 νον νότιον πόλον, ἐπεὶ ὁ βόρειος οὕτω καλεῖται ἀπὸ τῶν ἄρκτων τῶν πλη-
 σίον αὐτοῦ κατηστερισμένων. ἐξῆς δὲ καὶ τίνες εἰσὶ τόποι οἱ οἰκούμενοι
 δείκνυσιν, καὶ ὅτι ἡ μὲν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένη μεταξὺ τοῦ τε ἀεὶ φανεροῦ 5
 κύκλου, ὅς ἐστιν ἐγγὺς τοῦ βορείου πόλου (διὸ καὶ ἀρκτικὸς καλεῖται), καὶ
 15 τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ, ἔξω οὖσα τῶν τόπων, οὗς ὁ ἥλιος ἔπεισι, καὶ χει-
 μένη πρὸς τῷ τόπῳ μᾶλλον τῷ ἀρκτικῷ, τοσοῦτον ἀπέχουσα αὐτοῦ,
 ὅσον ἐστὶ τὸ διάστημα ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πόλου πρὸς τὸν ἀεὶ φανερόν κύκλον.
 τοῦτο γὰρ τὸ μέρος ἀοίκητον διὰ ψυχρός, ὥσπερ καὶ τὸ ἐπέκεινα τοῦ θε-
 ρινοῦ τροπικοῦ πάλιν διὰ τὸ κεκαῦσθαι. ἡ δὲ γε τῶν ἀντοίκων πάλιν ἡ
 20 πρὸς τῷ ἐτέρῳ πόλῳ μεταξὺ πάλιν τοῦ τε ἀεὶ ἀφανοῦς ἡμῖν κύκλου τοῖς 10
 οἰκοῦσιν ἐνταῦθα, ὅς οὐ πόρρω ἐστὶ τοῦ νοτίου καλουμένου πόλου, δὲν καὶ
 κύκλον ἀνταρκτικὸν καλοῦσι, καὶ τοῦ χειμερινοῦ τροπικοῦ· ἦν εἰκὸς καὶ
 αὐτὴν οἰκεῖσθαι, τῷ τὴν αὐτὴν κραῖσιν ἔχειν ὡς πρὸς τὴν ἀπὸ τε τοῦ
 ἡλίου καὶ τῶν ἄλλων ἄστρον σχέσιν πρὸς τὴν γῆν τῷ μέρει τῷ καθ'
 25 ἡμᾶς οἰκουμένῃ. καὶ γὰρ ἐκεῖ τὰ μὲν μεταξὺ τοῦ τε πόλου καὶ τοῦ
 ἡμῖν ἀεὶ ἀφανοῦς κύκλου διὰ τὴν ἐγκλισιν τοῦ πόλου διὰ ψυχρός ἀοίκητα
 εἶναι. ὅσον γὰρ ὁ βόρειος πόλος ἐξῆρται πρὸς ἡμᾶς, τοσοῦτον ὁ νότιος 15
 ἐγκέκλιται· ὡς ἴσον ἀπολαμβάνεσθαι ἐνταῦθα ὑπὸ τε τοῦ ἀρκτικοῦ κύκλου
 καὶ τοῦ βορείου πόλου ἀκαεῖ ὑπὸ τε τοῦ νοτίου καλουμένου πόλου καὶ
 30 τοῦ ἡμῖν ἀεὶ ἀφανοῦς κύκλου τοῦ ἀνταρκτικοῦ καλουμένου. καὶ ἴσον αὐ-
 τῶν ὁ ἥλιος ἀφαστῶς δι' ὑπερβολὴν κρύους ἀοικήτους ποιεῖ τοὺς τόπους.
 τὸ δὲ μετὰ τὸν χειμερινὸν τροπικὸν διὰ καῦμα πάλιν ἀοίκητον ἀκαεῖ· ὡς
 πᾶν τὸ μεταξὺ τῶν τροπικῶν ἀοίκητον εἶναι διὰ καῦμα, τοῦτο δ' ἐστὶν ὁ
 ὁ ἥλιος ἔπεισι.

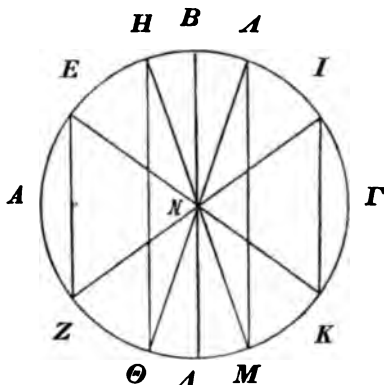
3 ᾧ] ἡ a post ἥλιος add. τῷ AWa ἐγγυτέρω AWa 4 γινομένου
 AWa 6 καθ' οὗς a; fort. recte 7 ἀναχθῆναι AWa γὰρ om. AWa
 9 βεῖν AW 11 post καλεῖται add. ταύτην ἐπικλῆσιν ἔχων AWa 12 τόποι
 post οἰκούμενοι exh. AWa 14 post κύκλου add. ἐστὶ AWa δ ἐστὶν AIW
 15. 16 χειμένης I 16 ἀπέχουσα Aa αὐτοὺς I 19 διὰ τὸ] ἀπὸ διὰ in
 ras. A καλεσθαι I ἡ post πάλιν om. AWa 20 πάλιν μεταξὺ coll. A
 ἡμῖν—ἐνταῦθα (21) om. I κύκλου om. W 23 τε om. AWa 24 τῷ
 μέρει om. I 26 ἐγκλῆσιν W 29 νότου W 30 ἀεὶ om. I 30. 31 ὁ
 ἥλιος αὐτῶν coll. a 31 δι' διὰ A 32 διὰ καῦμα] διάκαυμα AW: διάστημα a
 33 καύματα AWa τὸ δὲ ἐστὶν AWa

p. 362*32 Δύο γὰρ ὄντων τμημάτων τῆς δυνατῆς οἰκεῖσθαι 30
χώρας.

Δείκνυσι καὶ διὰ καταγραφῆς τοὺς τε οἰκουμένους τῆς γῆς τόπους καὶ
τὰ σχήματα αὐτῆς. τῆς δὲ δυνατῆς οἰκεῖσθαι χώρας εἶπεν, ἀλλὰ 30
5 οὐχὶ οἰκουμένης, ὅτι οὐτε περὶ τῶν ἀντοίκων λεγομένων, οἷτινές εἰσιν
οἱ ἐν τῇ πρὸς τῷ νοτίῳ πόλῳ οἰκουμένη λεγομένη, οἷόν τε διαβεβαιώσα-
σθαι ὡς ὄντων ἐξ ἱστορίας τὴν πίστιν λαβόντας, ἀλλ' ἔστι τοιαύτη στοχα-
ζομένοις ἀπὸ τῆς διὰ τὸν ἥλιον καὶ τὴν τοῦτου ἴσῃν ἀπόστασιν τῶν ἐκεῖ
τόπων τοῖς παρ' ἡμῖν ὁμοίαν οὔσαν εὐκрасίαν· ἀλλ' οὐδὲ περὶ τῶν κατὰ
10 τὴν ἡμετέραν οἰκουμένην κύκλῳ περιουκούντων ἐξ ἱστορίας ἔστι τὴν πίστιν
λαβεῖν, τῷ πολλῇ καὶ ἁπλωτον οὔσαν ἐν μέσῳ θαλάσσαν χωλύνειν τὰς 35
περιόδους. λέγει δὲ τὴν μὲν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην πρὸς τὸν ἄνω πόλον,
τὴν δὲ ἐτέραν πρὸς μεσημβρίαν καὶ πρὸς τῷ ἐτέρῳ πόλῳ, οὐχ ὅτι ἡ με-
σημβρία πρὸς ἐκείνῳ τῷ πόλῳ ἐστίν, ἀλλ' ὅτι ὡς πρὸς ἡμᾶς πρὸς
15 ἐκεῖνα τὰ μέρη ἐστί, καθ' ἅπερ ἡμῖν ἐστὶν ἡ μεσημβρία. λέγει δ' ἑκα-
τέραν οἰκουμένην ἑκτμημα τῆς σφαίρας εἶναι τῆς γῆς τυμπανοειδές· τοι-
αύτη γὰρ ἡ ἐπιφάνεια γίνεται ἡ ἀποτεμνομένη ὑπὸ τε τῶν δύο κύκλων,
καθ' ἡμᾶς μὲν τοῦ τε αἰε φανεροῦ καὶ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ, κατ' ἐκεῖ- 40
νους δὲ τοῦ τε αἰε ἡμῖν ἀφανοῦς καὶ τοῦ χειμερινοῦ τροπικοῦ καὶ τῶν
20 ἐπιζευγνυμένων ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς γῆς ἐπ' αὐτοὺς εὐθειῶν. τοῖς δὲ
κύκλοις τοῖς ἐν τῇ ἀπλανεῖ σφαίρᾳ οὔσιν ἀνάλογον λαμβάνει κύκλους τινὰς
ἐν τῇ γῇ, οὔση καὶ αὐτῇ σφαιρικῇ, καὶ οὕτως δείκνυσι τὰ τμήματα τῆς
γῆς τὰ οἰκεῖσθαι δυνάμενα ὄντα τυμπανοειδῆ. τοὺς δὲ κύκλους τοὺς περι-
έχοντας ἐν ἑκατέρᾳ οἰκουμένη τὴν οἰκουμένην γῆν καὶ τὰ τούτων τμήματα
25 ὑπὸ τῶν ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς γῆς ἐπιζευγνυμένων ἐπ' αὐτοὺς εὐθειῶν 45
ἀπολαμβάνόμενα, βάσεις λέγει τῶν κώνων τῶν γινόμενων καθ' ἑκατέραν οἰ-
κουμένην ὑπὸ τε τῶν ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς γῆς ἐπιζευγνυμένων ἐπὶ τοὺς
κύκλους εὐθειῶν, καὶ αὐτῶν τῶν περιφερειῶν. τὸ δὲ κέντρον τῆς γῆς καὶ
τῶν κώνων κέντρον γίνεται. ἔστω γὰρ λόγου χάριν ἡ μὲν τῆς γῆς σφαῖρα
30 ἡ ΑΒΓΔ, καὶ ἔστω βόρειος μὲν πόλος αὐτῆς ὁ Α, νότιος δὲ ὁ Γ, ἰσημε-
ρινὸς δὲ κύκλος ὁ ΒΔ, κύκλος δὲ ὁ μὲν αἰε φανερός ἔστω ὦν πρὸς τῷ
ἀρκτικῷ πόλῳ ὁ ΕΖ, ὁ δὲ θερινὸς τροπικὸς ὁ ΗΘ. πάλιν δὲ ὁ μὲν αἰε 50
ἀφανὴς ἡμῖν ὦν πρὸς τῷ νοτίῳ πόλῳ ὁ ΙΚ, ὁ δὲ χειμερινὸς τροπικὸς
ὁ ΛΜ· κέντρον δὲ τῆς γῆς ἔστω τὸ Ν. ἀν δὴ ἀπὸ τοῦ Ν ἐπιζευχθῶσιν

4 δὲ] τε I 6 ἐν τῷ Α 7 λαβόντες Wα 9 exspectas ὁμοίως οὔσης εὐκрасίας;
εὐκрасίαν om. I 10 ἐστὶ I 11 ἁπλωτον I 13 ἐτέραν ex corr. I
14 πρὸς post ἡμᾶς om. I 15 ἡμῖν] εἰ ἡμῶν I 16 τυμπανοειδῆ I
17 post κύκλων add. τῶν α 18 μὲν τοῦ τε — τροπικοῦ om. AW 19 δὲ] τὲ I
τῶν om. AlW 21 ἀπλανῆ α οὔση AW post τινὰς add. καὶ AWα
22 αὐτῇ σφαιρικῇ I 25 τοῦ om. AW 27 τῆς γῆς om. I 30 μὲν
βόρειος coll. AW 32 ὁ ΗΘ] ὁ om. W: ἡ ὁ Α 34 ὁ ν I

εὐδοκίᾳ ἐπὶ τὰ ΕΖ καὶ τὰ ΗΘ, καὶ πάλιν ἐπὶ τὰ ΙΚ καὶ ΑΜ, γίνεται
 τυμπανοειδῆ τῆς σφαίρας ἐκτμήματα, τὸ τε ὑπὸ τοῦ ΝΖΕ, καὶ ΝΘΗ κώ-
 νου ἐκτεμνόμενον καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ ΝΙΚ, καὶ ΝΑΜ. καθ' ἑκάτεραν δὲ τὴν οἰ- 103
 κουμένην δύο κώνους εἶπεν, ἰδίᾳ ἑκάτερον κύκλον μετὰ τῶν ἀπὸ τοῦ κέν-
 5 τρου ἐπιζευγυμένον ἐπ' αὐτὸν εὐθειῶν κώνον εἰπών. δεῖξας δὲ διὰ τῆς
 καταγραφῆς τὰ τυμπανοειδῆ ἐκτμή-
 ματα μετὰ ταῦτα λέγει ὅτι ταῦτα
 μόνον τῆς γῆς οἰκεῖσθαι δυνατόν.
 καὶ λέγει περὶ τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκου- 6
 10 μένης, ἣ ἀναλογόν ἐστι καὶ ἡ ἑτέρα,
 καὶ δείκνυσιν ὅτι αὕτη μεταξὺ ἐστὶ
 τοῦ τε ἀεὶ φανεροῦ καὶ τοῦ θερινοῦ
 τροπικοῦ, καὶ οὕτε ἐπέκεινα τῶν τροπι-
 κῶν οἶόν τε ταύτην εἶναι· οὐ πῖστιν
 15 φέρει τὸ εἰ ἦν ἐπέκεινα τοῦ θερινοῦ
 τροπικοῦ οἰκούμενά τινα, οὐκ ἂν ἦν
 ἐκείνων ἡ σκιά πρὸς ἄρκτον τετραμ- 10
 μένη ἀεὶ. ὅτε γὰρ κατὰ τὰ ἀρκτικά μέρη ὁ ἥλιος αὐτῶν γένοιτο, ἀνάγκη τὴν
 γινομένην ἀπ' αὐτῶν σκιάν πρὸς μεσημβρίαν πίπτειν διὰ τὸ ἀνάγκην εἶναι
 20 τὴν ἀπὸ τοῦ φωτιζομένου σκιάν ὑπὸ τινος γινομένην ἐπὶ θάτερα μέρη πίπ- 15
 τειν ἢ καθ' ἃ τὸ φωτίζον ἐστί. νῦν δὲ δοίχητοι πρότερον οἱ τόποι προϊ-
 όντων γίνονται διὰ θερμότητα, πρὶν ἢ τὴν σκιάν μεταπεσεῖν εἰς τὰ μεσημ-
 βρινὰ μέρη, ἀντιπαρελθόντος εἰς τὰ βόρεια τῶν φωτιζομένων τοῦ ἡλίου.
 τὸ δὲ πρὶν ἢ ὑπολιπεῖν τὴν σκιάν προσέθηκεν, ὅτι ὢν ὁ ἥλιος κατὰ
 25 κάθετόν ἐστι, τούτους ἀσχιούς ἀναγκαῖον εἶναι. τῶν δὲ οἰκούντων ἐπέ- 20
 κεινα τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ ἐγένετο ἂν καὶ κατὰ κάθετον ὁ ἥλιος· οὕτως
 δὲ ὑπέλειπεν ἂν τότε ἡ σκιά τῶν οἰκούντων ἐκεῖ. εἰ οὖν μήτε ἄσχιοι
 γίνονται μήτε σκιά τινος γίνεται πρὸς μεσημβρίαν, ὁῦλον ὡς οὐδὲ οἰκητά
 ἐστὶ τὰ ἐπέκεινα τῆς μεσημβρίας· ὄντων γὰρ καὶ οἰκουμένων ταῦτα ἂν ἐγί-
 30 νοντο. λέγονται μέντοι οἱ περὶ Συήνην οἰκοῦντες τῆς Αἰθιοπίας ἐν τῇ
 μεσημβρίᾳ ὄντος τοῦ ἡλίου κατὰ τὰς θερινὰς τροπὰς ἄσχιοι γίνεσθαι· ὁ
 εἰ οὕτως ἔχει, οἰκοῦεν ἂν οὗτοι κατ' αὐτὸν τὸν θερινὸν τροπικόν· εἰ γὰρ 25
 ᾤχον ἐπέκεινα, οὐ μόνον ἂν ἐγίνοντο ἄσχιοι, ἀλλὰ καὶ μετέπιπτεν ἂν αὐ-
 τῶν ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν ἡ σκιά. εἰ δέ, ὡς λέγουσί τινες, εἰσὶ τινες τῶν

2 νεζ a: ν̄εζ̄η AW ν̄ηθ a: ν̄ηθ̄ι A 3 ηix A δὲ om. AW
 7 post λέγει add. καὶ Wa 10 ᾗ om. I 14 αὐτὴν εἶναι AWa 18 τὰ
 om. I αὐτῶν om. a 19 ἀνάγκη Aa 21 καθ' ἃ scripsi: κατὰ libri
 21. 22 προϊόντος a 22 post μεταπεσεῖν add. τῶν φωτιζομένων a 23 τῶν φωτιζο-
 μένων om. a 24 ὑπολείπειν Arist. EF ὢν] οἷς AWa 27 ὑπέλειπεν AWa
 εἰ οὖν—σκιά τινος (28)] εἰ τινες γίνονται μήτε σκιά τινος AW: ἐπεὶ δὲ σκιαί οὐ a
 28 γίνονται AWa 29 καὶ om. a 31 ὅπερ AWa 32 ἔχει a 33. 34 οὐ
 μόνον—αὐτῶν I: ἐπιπτεν W; ἐπιπτεν ἂν a: οὐ μόνον A 34 τὴν om. a
 τῶν om. Aa

Αἰθιοπῶν, ὧν ἡ σκιά ἐπὶ τὰ μεσημβρινὰ μέρη μεταπίπτει ποτέ, οὗτοι
 εἶεν ἂν ἐπέκεινα τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ οἰκοῦντες. καὶ ἐκ τῶν περὶ τού-
 των δὲ λεγόντων καὶ οἰόμενων ἀντιλέγειν τοῖς ὑπ' Ἀριστοτέλους δεικνυμέ-
 νοις πιστοῦται τὸ διὰ καῦμα ἀοίκητα εἶναι ταῦτα τὰ μέρη. φασὶ γάρ
 5 αὐτοὺς τὰ πλεῖστα ἐν ὕδατι καταδύεσθαι καὶ παρὰ φύσιν τινὰ βιῶν βίον,
 καίτοι ἢ ὑπὸ τῷ τροπικῷ οἰκοῦντας ἢ βραχὺ παραλλάσσοντας. τὰ μὲν 30
 οὖν ἐπέκεινα τοῦ τροπικοῦ διὰ καῦμα ἀοίκητα, τὰ δ' ὑπὸ τὴν ἄρκτον διὰ
 ψυχρός· ὁ γὰρ ἥλιος μηδέποτε τούτοις τοῖς μέρεσι πλησιάζων τῆς γῆς ἀοίκητα
 αὐτὰ ποιεῖ. ὥς δὲ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας ἔχει οἰκουμένης, οὕτως ἔχειν ὑπο-
 10 ληπτέον καὶ ἐπὶ τῆς τῶν ἀντοίκων. τὰ μὲν γὰρ ἐπὶ τὰδε τῆς χειμερινῆς
 τροπῆς ἀοίκητα διὰ καῦμα, τὰ δὲ πρὸς τῷ πόλῳ διὰ ψυχρός. φέρεσθαι
 δέ φησι καὶ τὸν στέφανον κατὰ τοῦτον τὸν τόπον, καθ' ὃν ἐστὶν ἡ καθ'
 ἡμᾶς οἰκουμένη, τουτέστι μεταξὺ τοῦ τε ἀρκτικοῦ κύκλου, καὶ τοῦ θερινοῦ 35
 τροπικοῦ· οὗ ἀπόδειξιν φέρει τὸ γίνεσθαι αὐτὸν ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν,
 15 ὅταν γένηται κατὰ τὸν μεσημβρινὸν κύκλον, τουτέστιν ὅταν μεσουρανῇ· με-
 σημβρινός γὰρ λέγεται κύκλος ὁ διὰ τῶν πόλων καὶ τοῦ κατὰ κορυφὴν
 ἡμῶν σημείου γραφόμενος κύκλος. εἴη δ' ἂν καὶ διὰ τούτου δεικνύς τὴν
 καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην οὔσαν μεταξὺ τῶν προειρημένων κύκλων· εἰ γὰρ
 ὁ στέφανος ὁ ἐν τοῖς ἀστροῖς, ὃν λέγουσι τῆς Ἀριάδνης ὄντα ὑπὸ Διο- 40
 20 νύσου καταστερισθῆναι (ὁ γοῦν Ἄρατος οὕτως περὶ αὐτοῦ λέγει “αὐτοῦ
 ἀκαεῖνος στέφανος, τὸν ἀγαυὸς ἔθηκε σῆμ' ἔμεναι Διόνυσος, ἀποιχομένης
 Ἀριάδνης”) εἰ δὴ οὗτος μεταξὺ τῶν προειρημένων κύκλων κείμενος καθ'
 ἡμᾶς μεσουρανήσας γίνεται, δῆλον ὥς ἡμεῖς οἰκοῦμεν ἐν τῷ μεταξύ τῶν
 προειρημένων κύκλων τόπῳ.

25 p. 362^b12 Διὸ καὶ γελοῖως γράφουσι νῦν τὰς περιόδους τῆς γῆς.

Δεῖξας τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν ἑτέραν ἐκα- 103^v
 τέραν ἐν τυμπανοειδεῖ τινι ἐκτμήματι τῆς γῆς οὔσαν, αἰτιάται τοὺς γρά-
 φοντας τὰς τῆς γῆς περιόδους καὶ τὴν οἰκουμένην σφαιρικὴν ποιοῦντας·
 ἀντὶ γὰρ τοῦ σφαιροειδοῦς τῷ κυκλοτερεῖ ἐχρήσαντο. ὅτι δὲ τοῦτο ἀδύνα-
 30 τον, δῆλον καὶ ἐκ τοῦ λόγου καὶ ἐκ τῶν φαινομένων· καὶ πῶς καθ' ἑκά-
 τερον δῆλον, λέγει, κατὰ μὲν τὸν λόγον, ὅτι δείκνυσιν ὁ λόγος ἐπὶ μὲν τὸ 5
 πλάτος ὠρισμένην τὴν οἰκουμένην καὶ διαλαμβανομένην ὑπὸ τινων ἀοικήτων,
 πλάτος λέγων τὸ ἀπὸ τοῦ ἐτέρου πόλου μέχρις ἐτέρου διάστημα. εὐρέθη

1 ἐπὶ] καὶ εἰς AWA ποτέ om. a 4 ἔστι πιστοῦσθαι a τὸ διάκαυμα AW:
 διὰ τὸ καῦμα a 5 post φύσιν add. τρόπον a βίον om. AWA 6 καὶ
 βραχὺ A post βραχὺ add. τι AWA 7 οὖν om. AW διὰ καῦμα in marg. A
 9 οἰκουμένης ἔχει coll. AWA 17 ἡμῶν AWA 19 τῆς] τὸν W 20 Ἄρατος]
 Phaenom. v. 71 sq. 21 ἀγαυὸν I: ἀγαθὸν AW σῆμα AI ἔμεναι om. AIW
 ἀνοιχομένης I 22 οὕτως A 23 post ἡμᾶς add. μὲν I μεσουρανήσας AWA
 27 τυμπανοειδῆ W¹a 29 σφαιροειδῆς AWA κυκλοτερῆς Aa: κυκλοτερὲς W
 ἐχρήσατο AWA 31 ἐπὶ] κατὰ a 32 καὶ διαλαμβανομένην om. AWA
 33 πόλου μέχρις ἐτέρου om. AWA

γὰρ ὑπὸ τοῦ λόγου ὅτι τὰ μὲν πρὸς τοῖς πόλοις τοῦ κατὰ τὸ πλάτος δια-
 στήματος κύκλου διὰ τὸ πόρρω εἶναι τοῦ ἡλίου ἀοίκητά ἐστι, τὰ δὲ μεταξὺ
 τῶν τροπικῶν διὰ καῦμα πάλιν ἀοίκητα· ὥς εἶναι τοῦ πλάτους τοῦ προ-
 ειρημένου ὑπ' αὐτοῦ οἰκούμενα τό τε μεταξὺ τοῦ ἀρκτικοῦ καὶ τοῦ θερι-
 5 νοῦ τροπικοῦ καὶ πάλιν τὸ μεταξὺ τοῦ χειμερινοῦ τροπικοῦ καὶ τοῦ ἀν- 10
 ταρκτικοῦ. κατὰ μέντοι τὰ κύκλω τούτων τῶν τυμπανοειδῶν ἐκτμημάτων
 οὐδὲν κωλύει ἐκότερον, ὅσον ἐπὶ τῇ τῶν ἀέρων κράσει, πᾶν οἰκεῖσθαι, ὥς
 συνῆφθαι καὶ μὴ διαλείπειν· οὐ γάρ ἐστι μέρος τι αὐτῶν ὑπερβάλλον ψυ-
 χρότητι ἢ καύματι. ὁ γὰρ ἥλιος πρὸς πάντα αὐτὰ ὁμοίαν σχέσιν λαμβάνει,
 10 ὥς πᾶν δύνασθαι αὐτὸ καὶ οἰκητὸν καὶ πορεύσιμον εἶναι, εἰ μήπω κωλύει
 πλῆθος θαλάσσης. τὸ δὲ κύκλω τοῦτο, ὃ ἐστὶ κατὰ τὸ ἀπὸ ἀνατολῆς ἐπὶ
 δύσιν, καὶ μῆκος εἶπε τῆς γῆς, ἐπεὶ πλάτος τὸ ἀπὸ τῶν πόλων. εἰπὼν
 δὲ πῶς τῷ λόγῳ τοῦτο ὀρθόν, προστίθῃσι πῶς καὶ κατὰ τὰ φαινόμενα, περί 15
 τε τοὺς πλοῦς [ἀοίκητοι γάρ] καὶ τὰς πορείας· πλεῖον γὰρ κατὰ τὸ
 15 μῆκος καὶ τὴν κύκλω περίδον τῆς γῆς οἰκούμενον φανερόν ἐστιν ἢ κατὰ τὸ
 πλάτος. καὶ λαμβάνει τῶν κατὰ τὴν περιφέρειαν, ὃ μῆκος εἶπε, συν-
 εχῶς οἰκουμένων τόπων καὶ ἱστορουμένων διάστημα καὶ τῶν κατὰ
 πλάτος, καὶ δεῖκνυσι πλείω τόπον τῆς γῆς κατὰ τὸ μῆκος ἢ κατὰ
 τὸ πλάτος οἰκούμενον. τὸ γὰρ ἀπὸ Ἡρακλείων στηλῶν μέχρι τῆς
 20 Ἰνδικῆς, ὃ ἐστὶ κατὰ μῆκος καὶ γνωρίμως πᾶν οἰκούμενον (εἰσὶ δὲ αἱ 20
 μὲν Ἡράκλειαι στηλαὶ πρὸς δυσμαῖς, ἡ δ' Ἰνδικὴ πρὸς ταῖς ἀνατολαῖς)
 τοῦ ἐξ Αἰθιοπίας, ἡ ἐστὶν ἐσχάτη οἰκουμένη πρὸς τῷ θερινῷ τροπικῷ
 καὶ τῇ μεσημβρίᾳ, πρὸς τὴν Μαιῶτιν καὶ τοὺς ἐσχάτους τῆς Σκυθίας τό-
 25 πους, οἱ εἰσὶ πρὸς τῇ ἄρκτῳ, ἐγγὺς διπλασίον ἐστιν· οὕτως γὰρ ἔχειν
 25 φησὶν αὐτὰ πρὸς ἄλληλα μεγέθους, ὥς πέντε πρὸς τρία, τοῦ τε πλοῦ καὶ
 τῶν ὁδῶν συναριθμουμένων τε καὶ συντιθεμένων. καίτοι τὸ μὲν ἐπὶ πλά-
 τος πᾶν τὸ οἰκούμενον εἰληπται μέχρι τῶν ἀοικήτων ἐφ' ἐκάτερα προδή- 25
 λως, τὰ δ' ἐφ' ἐκάτερα τῶν κατὰ τὸ μῆκος οἰκουμένων ἐπὶ τε Ἡρακλείας
 στηλας καὶ ἐπὶ τὴν Ἰνδικὴν τῷ ὑπὸ θαλάσσης διαλαμβάνεσθαι, οὐ τῷ ἀοίκητα
 30 εἶναι οὐ φαίνεται συνείροντα, ὥς πᾶσαν ἐν κύκλω φαίνεσθαι περιοικουμένην.

p. 362^b30 Ἐπεὶ δ' ὁμοίως ἔχειν ἀνάγκη τόπον τινὰ πρὸς τὸν
 ἕτερον πόλον.

Δεῖξας τὴν θέσιν τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης, καὶ ὅτι ὁ μὲν βορρᾶς
 ἀπὸ τῶν περὶ τὴν ἄρκτον τόπων πρὸς ἡμᾶς πνεῖ, ὁ δὲ νότος ἀπὸ τῆς
 35 μεσημβρίας, ἐστὶ δ' ἡ καθ' ἡμᾶς μεσημβρία κατὰ τὸν θερινὸν τροπικόν,

1 τὸ μὲν I 2 κύκλου] fort. κύκλω 4 ὑπ' αὐτοῦ om. AWa τοῦτε I
 6 τὸ κύκλω AWa post τούτων add. τὸ AW 9 ἡ] καὶ W 10 αὐτὸν I
 μὴ πολὺ κωλύει Wa: μὴ κωλύει πολὺ A 11 τούτου ὡς ἐστὶ I 12 εἶπε — πόλων
 om. Wa τῆς γῆς — εἰπὼν om. A ἐπεὶ scripsi: ἐπὶ I 13 δὲ om. I
 14 πλοῦς Arist.: πλοῦς libri ἀοίκητοι γάρ deleti 18 τὸ om. AWa 19 τὸ
 ante πλάτος om. AWa 22 τοῦ ἐξ] τοῦ ἐξω AW: τῆς ἐξω I 23 τὴν μεσημβρίαν I
 26 τε καὶ συντιθεμένων om. W 27 εἰληπται om. AWa 27. 28 προδήλως τὰ δ' ἐφ'
 ἐκάτερα om. AW 28 ἐφ' ἐκάτερα — οἰκουμένων] κατὰ μῆκος οἰκούμενα a 30 πᾶν AW

μετείσιν ἐπὶ τὴν πρὸς τῷ ἐτέρῳ πόλῳ οἰκουμένην, ἥτις ὁμοίαν ἔχει θέσιν πρὸς τὸν ἥλιον, ὡς ἡ ἐνταῦθα οἰκουμένη. καὶ ἐπεὶ ἐκεῖνος ὁ τόπος ὁμοίως ἔχει πρὸς τὸν ἐκεῖ πόλον, ὡς ὁ ἐνταῦθα πρὸς τὸν ὑπὲρ ἡμᾶς ἔχει 40 πόλον, δῆλόν φησιν εἶναι ὡς τὰ τε ἄλλα ἀναλόγως ἔξει τὰ ἐκεῖ τοῖς ἐν-
 5 θάδε καὶ δὴ καὶ ἡ τῶν πνευμάτων σύστασις τε καὶ θέσις· ὥστε ἔσται, καθάπερ ἐνταῦθα πνεῖ ὁ βορρᾶς ἀπὸ τῶν πρὸς τῷ πόλῳ τόπων τῶν κατεφυγμένων, οὕτως κάκει τις ἄνεμος ἀπὸ τῶν πρὸς τῷ πόλῳ τόπων τῶν κατεφυγμένων πνέων καὶ ἀπὸ τῆς ἐκεῖ ἄρκτου, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ πόλου τοῦ ἐκεῖ, ὃν ἀδύνατον διικνεῖσθαι μέχρις ἡμῶν. ὁ γοῦν βορέας ὁ παρ' ἡμῶν
 10 οὐ μόνον οὐ πνεῖ μέχρις ἐκεῖνων, ἀλλ' οὐδὲ ἐπὶ πᾶσαν ἐξικνεῖται τὴν ἐνταῦθα οἰκουμένην. ἔστι γάρ, φησὶν, ὥσπερ ἀπόγειον τὸ πνεῦμα τὸ βόρειον· 45 ἀπόγεια δὲ λέγεται πνεύματα τὰ μὴ πολὺ τῆς χώρας ἀφ' ἧς ἄρχεται πνεῖν προϊόντα. πλείστοι γὰρ βορέαι δοκοῦσιν ἡμῖν πνεῖν διὰ τὴν ἡμετέραν οἰκῆσιν πρὸς τῇ ἄρκτῳ κεῖσθαι, ἀφ' ἧς οὗτος πνεῖ· ὅμως μὲν καὶ ἐν ταύτῃ
 15 ἐπιλείπει καὶ οὐκ ἐπὶ πολὺ προκόπτει. περὶ γοῦν τὴν ἔξω Λιβύης θάλασσαν τὴν νοτίαν, ὡς ἐνταῦθα οἱ βορέαι καὶ οἱ νότοι πνέουσιν, οὕτως ἐκεῖ πάλιν οὐχ οὗτοι, ἀλλ' εὐροὶ καὶ ζέφυροὶ διαδεχόμενοι ἀλλήλους καὶ ἀντιπνέοντες ἀλλήλοις συνεχῶς πνέουσι. δῆλον δὲ ὅτι ὡς τῷ ἀπὸ τῆς 50 ἄρκτου πνέοντι ἐνταῦθα ἀνέμῳ, ὅς ἐστι βορρᾶς, ἀνάλογον πνεῖ τις ἐκεῖ
 20 ἀπὸ τῆς ἄρκτου τῆς ἐκεῖ, οὕτως καὶ τῷ ἀπὸ τῆς θερινῆς τροπῆς πρὸς ἡμᾶς πάλιν φερομένῳ, ὅς ἐστι νότος, κάκει ἀπὸ τῆς χειμερινῆς τροπῆς ἔσται τις ἄνεμος πρὸς ἐκεῖνους τετραμμένος καὶ ἀντιπνέων τῷ ἀπὸ τοῦ πόλου.

p. 363^a8 Ὅτι μὲν οὖν νότος οὐκ ἔστιν.

Δείξας ὅτι μὴ ἔστι νότος ὁ παρ' ἡμῶν πνέων ἄνεμος πρὸς ἡμᾶς 104^r
 25 ἀπὸ τοῦ ἐτέρου πόλου, φησὶν ὅτι μὴδὲ ἀπὸ τῆς χειμερινῆς τροπῆς πνέων ἄνεμος ὁ παρ' ἡμῶν νότος ἔστιν. εἰ γὰρ τοῦτο, δεοί ἂν ἄλλον πάλιν ἄνεμον πνεῖν ἀπὸ θερινῶν τροπῶν· οὕτως γὰρ τὸ ἀνάλογον ἀποδοθήσεται. οὐ μὴν ἔστιν· εἰς γὰρ μόνος ἄνεμος φαίνεται πνέων ἐναντίος τῷ βορρᾷ 10 ἀπ' ἐκεῖνων τῶν τόπων, ὥστε ἀνάγκη νότον πνεῖν ἀπὸ θερινῆς τροπῆς
 30 καὶ τῆς διακεκαυμένης χώρας. πᾶν δὲ τὸ ἀπὸ τοῦ θερينوῦ τροπικοῦ μέχρι τοῦ ἰσημερινοῦ διάστημα θερινὴν τροπὴν ἔθος αὐτῷ λέγειν. τοῦτον δὲ φησι τὸν διακεκαυμένον τόπον διὰ τὴν τοῦ ἡλίου γειτνίασιν, οὐκ ἔχειν ὕδατα καὶ νομάς, νομάς λέγων τὰς χορηγίας τῷ ὕδατι ὥσπερ ὕδα-

1 θέσιν ἔχει coll. a 3 ὁ om. I 4 post εἶναι add. ὅτι AWa τε om. AWa
 5 σύστασις] στάσις AWa τε] δὲ I 7 οὕτως — κατεφυγμένων (8) om. AWa 9 post ἐκεῖ add. τις ἄνεμος πνέων a 11 ἀπόγειον et ἀπόγεια (12) I 12 τὰ om. AW πνεῖν] πᾶν a πνεῖν — ἡμῖν (13) om. A
 14 οὕτως W μὲν] μέντοι a 15 διακόπτει AWa 20 πρὸς ἡμᾶς — τροπῆς (21) om. a 21 πάλιν ante τροπῆς (20) exb. A: ante πρὸς W 23 οὖν νότος IW Arist. E: post οὖν add. ὁ Aa Arist. FHN 24 παρ' ἡμῶν ὁ coll. AWa
 28 ἐναντίως A 30 τὸ om. a 31 λέγει a 32 δὲ φησι W

www.libtool.com.cn

τος τροφάς, αἵτινες διὰ τὴν πῆξιν, ὅταν λύωνται, ποιήσουσιν ἐτησίας, ἀνταποδιδούς τοῦτο πρὸς δ' εἶπε μετὰ τὴν ἀπορηθεῖσαν ἀπορίαν, διὰ ποίαν 15 αἰτίαν βορέαι μὲν ἐτησίου εἰσὶ τε καὶ πνέουσι, νότοί δ' οὐ. εἶπε γὰρ ἐκεῖ “ἔχει γὰρ οὐκ ἀλόγως.” ὅτι οὖν μὴ ἀλόγως ἔχει τὸ μὴ εἶναι νό- 5 τος ἐτησίας, ἀπέδωκε νῦν. διὰ μέντοι τὸ τὸν τόπον εἶναι πολὺ πλείω ἐκεῖνον καὶ ἀναπεπταμένον, ἀφ’ οὗ ὁ νότος πνεῖ, τοῦ τόπου τοῦ ἀφ’ οὗ ὁ βορρᾶς (πολὺ γὰρ μερίζων τε καὶ πλατυτέρα ἢ διακεκαυμένη τῶν πρὸς τῇ ἄρκτῃ μερῶν) μερίζων καὶ πλείων καὶ μᾶλλον ἀλεινὸς ἄνεμος ὁ νότος ἐστὶ τοῦ βορέου, καὶ μᾶλλον ἐκεῖνος πρὸς ἡμᾶς διαβαίνει ἢ ὁ βορρᾶς 20 ἔχει. τίς μὲν οὖν αἰτία τούτων ἐστὶ τῶν ἀνέμων· τούτων, τοῦ τε βορρᾶ καὶ τοῦ νότου· περὶ γὰρ τούτων πεποιήται τὸν λόγον. ὑπομνή- σκει δὲ πάλιν διὰ τούτων τῶν δεδειγμένων.

Μέτευσιν ἐξῆς ἐπὶ τὸν περὶ τῆς θέσεως τῶν ἀνέμων λόγον καὶ τὸ 104· δεῖξαι, τίνες αὐτῶν ἐναντίοι εἰσὶ, καὶ τίνες μὲν αὐτῶν ἅμα πνεῖν ἀλλή- 15 λους οἶοί τε, τίνες δὲ ἀδύνατοι· ἔτι τε περὶ τοῦ πλήθους αὐτῶν καὶ περὶ τῶν ἄλλων παθῶν τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῖς, ὅσα μὴ φθάνει εἰρησθαι ἐν τοῖς προβλήμασι τοῖς κατὰ μέρος. δεῖν δὲ φησι τὰ περὶ τῆς θέσεως αὐ- τῶν λεγόμενα ἐκ τῆς ὑπογραφῆς καὶ τοῦ διαγράμματος θεωρεῖν. καὶ ὑπο- 5 γράφει τὸ διάγραμμα καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ ὅτι γέγραπται μὲν ὑπὲρ τοῦ 20 μᾶλλον εὐσήμεως καὶ φανερώς ἔχειν ὁ τοῦ ὀρίζοντος κύκλος στρογγύλος, ἀφ’ οὗ οἱ ἄνεμοι πνέουσι, δεῖ δὲ νοεῖν τοῦτον τὸν καταγεγραμμένον ὀρίζοντα μὴ ὡς πάσης τῆς γῆς ὀρίζοντα, ἀλλ’ ὡς τοῦ ἐκτμήματος τῆς γῆς τοῦ κατὰ τὴν ἡμετέραν οἰκουμένην, ὃ οὐκέτ’ ἂν εἴη κύκλος. ὡς γὰρ ἐπὶ τοῦ κυκλικοῦ ὀρίζοντος ἡ διαιρέσεις τῶν ἀνέμων δείκνυται, οὕτως ἔσται 25 καὶ τὸ οἰκούμενον μέρος διελεῖν τῇ τῶν ἀνέμων διαλήψει. πρῶτον δὲ 10 μέλλων λέγειν περὶ ἐναντίων ἀνέμων, τί ἐστὶ τὸ κατὰ τόπον ἐναντίον προ- λαμβάνει· τὰ γὰρ πλεῖστον ἀλλήλων κατὰ τόπον ἀπέχοντα· πλεῖστον δὲ ἀπέχει ταῦτα, τὰ κατὰ διάμετρον ἀλλήλοις ἐν τῇ κύκλῳ κείμενα. ἐπὶ τούτοις ἐπὶ τοῦ ἐκχειμένου κύκλου, ὃν ὀρίζοντα εἶπε, λαμβάνει τινὰ ση- 30 μεῖα, καὶ πρῶτον μὲν τὸ Α ὑποτίθεται εἶναι δυσμὴν ἰσημερινήν,

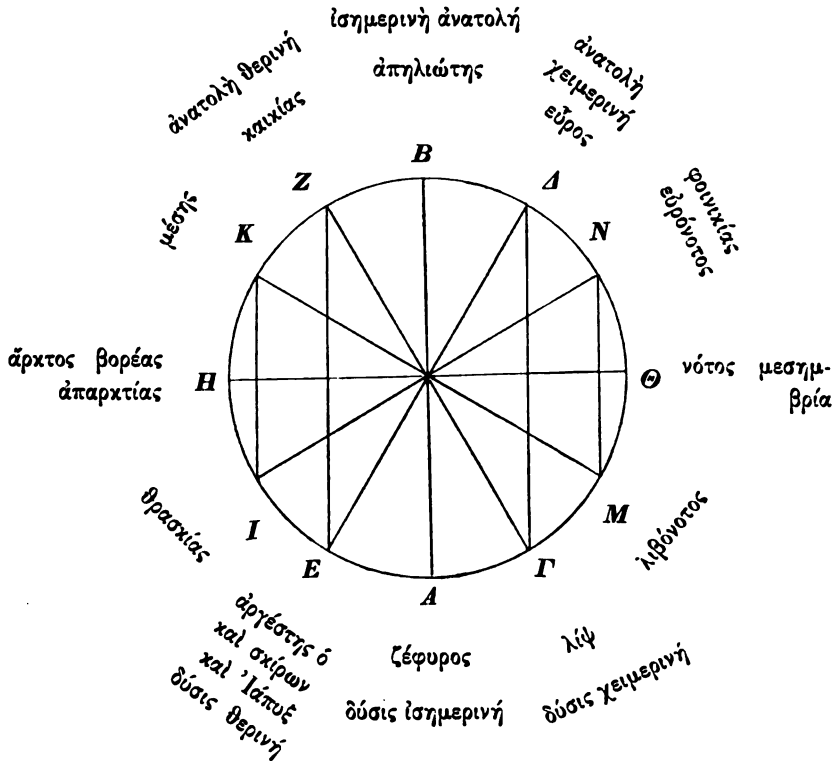
1 πῆξιν I Arist. E!FH: τῆξιν AWa Arist. N corr. E λύνονται IWA 2 πρὸς
 2 AWa 3 τε om. Aa 4 ἐκεῖ—γὰρ] ὡδε AWa ἐκεῖ] p. 362*13
 ἔχει δ' οὐκ Arist. ἔχει post ἀλόγως ex ἔχῃ corr. W 5 τὸ om. AWa
 6 ἐκεῖνον AWa ἀναπεπασμένον A: ἀναπεπαυμένον W τοῦ post τόπου scripsi:
 τὸ I: om. AWa 7 τε om. Aa 8 τῇ om. a μερίζων om. I ἀληθινὸς I
 ὁ νότος] οὗτος A 9 βορείου AW διακύπτει AWa βορέας AWa 10 post
 οὖν add. φησιν a ἐστὶ τούτων coll. I post ἀνέμων ex Arist. add. καὶ πῶς ἔχουσι
 πρὸς ἀλλήλους εἴρηται Aa 11 βορέου Aa: βορέα W 13 λόγων ex λόγον corr. W
 14 τίνες bis AWa 15 οἷόν τε AWa ἀδύνατον AWa τε om. AWa
 16 φθάνῃ A 17 φασὶ A¹ 19 τό] τί AWa 20 εὐσήμεως I 22 post γῆς
 add. ὄντα AWa 23 δ] δς a 25 διελεῖν om. AWa διαλήψει] η in ras.
 A: διαλείψει I 26 λέγει a 26. 27 προσλαμβάνει I: λαμβάνει a 27 post
 προλαμβάνει add. ἐναντία λέγων κατὰ τόπον τὰ πλεῖστον ἀπέχοντα κατὰ τόπον, ὥσπερ κατ'
 εἶδος ἐναντία a γὰρ om. a ἀλλήλων κατὰ τόπον om. a: κατὰ τόπον om. AW
 post ἀπέχοντα add. κατὰ τὸ εἶδος a, κατ' εἶδος AW 30 καὶ om. IW

ἐναντίον δὲ τούτῳ καὶ κατὰ διάμετρον τὸ Β ἀνατολὴν ἰσημερινήν. εἰλή- 15
 φθω οὖν τὰ εἰρημένα σημεῖα καὶ διήχθω ἡ ΑΒ διάμετρος. ἄλλη δέ,
 φησὶν, ἤχθω διάμετρος ἐν τῷ κύκλῳ πρὸς ὀρθὰς τέμνουσα τὴν ΑΒ διά-
 μετρον, ἡ ΗΘ, ἥς τὸ μὲν πρὸς τὸ Η ἔστω ἄρκτος, τὸ δὲ Θ, ὃν ἐξ ἐν-
 5 ἀντίας αὐτῷ, μεσημβρία. πάλιν δὲ λαμβάνει ἐπὶ τοῦ κύκλου σημεῖον
 μεταξύ τοῦ Η καὶ τοῦ Β τὸ Ζ, δὲ ὑποτίθεται εἶναι ἀνατολὴν θερινήν· ὃ
 Ζ καταντικρὺ κείμενον τὸ Ε οὐ κατὰ διάμετρον, (ἀλλ' ἐπ' εὐθείας) λαμ-
 βάνει ὡς ὃν δυσμὴν θερινήν. πάλιν δὲ μεταξύ τοῦ Β καὶ Θ λαμβάνει
 σημεῖον τὸ Δ, δὲ ὑποτίθεται εἶναι ἀνατολὴν χειμερινήν· ὃ πάλιν οὐ κατὰ 20
 διάμετρον ἀλλ' ἐπ' εὐθείας καταντικρὺ τὸ Γ, ὃν δυσμὴν χειμερινήν.
 ἔπειτα ἐπιζευγνύει ἀπὸ μὲν τοῦ Ζ ἐπὶ τὸ Γ εὐθεῖαν, ἀπὸ δὲ τοῦ Δ ἐπὶ
 τὸ Ε· ταῦτα γὰρ κατὰ διάμετρον ἀλλήλοις κεῖται. ταῦτα δ' ὑπογράφας μετὰ
 ταῦτα δείκνυσσι τὰς θέσεις τῶν ἀνέμων, καὶ τίνες τίσιν εἰσὶν ἐναντίοι.
 καὶ ἐπεὶ τὰ πλεῖστον ἀπέχοντα ἀλλήλων κατὰ τόπον ἐναντία, τὰ κατὰ
 15 διάμετρον δὲ πλεῖστον ἀλλήλων ἀπέχει, ὁ γλῶσσος φησὶν εἶναι διότι καὶ τῶν
 πνευμάτων ἐναντία ἀλλήλοις εἰσὶ τὰ κατὰ διάμετρον. οὐ λαμβάνει δὲ 25
 τὰς διὰ κέντρου διαμέτρους, ὅτι τὴν ἀρχὴν οὔτε κύκλος οὔτε σφαῖρά ἐστιν
 ἡ οἰκουμένη, ἀλλὰ σφαίρας ἔκτμημα τυμπανοειδές· διὸ τῷ ἐξ ἐναντίας
 ὀρίζει τὴν διάμετρον. ἐφ' οἷς τίς ἡ θέσις τῶν ἀνέμων λαμβάνει, καὶ τί-
 20 θησιν ἐπὶ μὲν τῷ Α, δὲ ἣν ἰσημερινήν δυσμὴν, ζέφυρον, ἐπὶ δὲ τῷ Β, τῇ
 ἰσημερινῇ ἀνατολῇ, ἡ ἐστὶ κατὰ διάμετρον τῷ Α, ἀπηνιώτην, ὃν Θεόφρα-
 στος λέγει παρὰ μὲν Σικελιώταις Ἑλλησποντίαν καλεῖσθαι, παρὰ δὲ Φοί-
 νικι κάρβαν, Βερεκυντίαν δὲ ἐν Πόντῳ· πάλιν δὲ ἐπὶ μὲν τῷ Η, ὅπερ 30
 ἦν ἄρκτος, βορέαν ἀπαρκτίαν, ἐπὶ δὲ τοῦ Θ, δὲ ἐστὶν ἐναντίον τῷ Η (κατὰ
 25 διάμετρον γὰρ καὶ ἐστὶ μεσημβρία) νότον· ἐπὶ δὲ τοῦ Ζ, ὅπερ ἦν θερινή
 ἀνατολή, καικίαν, ὃ ἐναντίον τὸν κατὰ διάμετρον ἀφροστῶτα αὐτοῦ τίθησιν,
 οὐ τὸν ἐπ' εὐθείας αὐτῷ κείμενον. ἔστι δὲ κατὰ διάμετρον μὲν τῷ Ζ
 κείμενον τὸ Γ, ἐπ' εὐθείας δὲ τὸ Ε. ἐπὶ δὲ τοῦ Γ, δὲ ἐστὶ δυσμὴν χει-
 μερινήν, τὸν λίβρα τίθησιν, ὡς ὄντα ἐναντίον τῷ καικίᾳ· πάλιν δὲ ἐπὶ τοῦ
 30 Δ, δὲ ἐστὶ χειμερινήν ἀνατολήν, εὐρον γειτνιῶντα τῷ νότῳ, καὶ ἐπὶ τοῦ Ε, 35
 δὲ ἐστὶ κατὰ διάμετρον ἀφροστὸς τοῦ Δ ὃν δύοσις θερινήν, τὸν ὑπὸ τινων
 μὲν ἀργέστην καλούμενον, Ὀλυμπίαν δ' ὑπ' ἄλλων καὶ σκίρων, ὀνομά-
 ζουσι δὲ τινες τὸν ἄνεμον τοῦτον καὶ Ἰάπυγα, ὡς Θεόφραστος λέγει. ἔστι
 μὲν γὰρ ἐπ' εὐθείας κείμενον τῷ Δ τὸ Γ, ὡς περ καὶ τῷ Ζ τὸ Ε· ἀλλ'

1 ἐναντίον — ἰσημερινήν om. I 2 οὖν om. AWa 4 πρὸς τῷ AW ἔσται
 AWa 7 ἀλλ' ἐπ' εὐθείας addidi coll. v. 10 8 καὶ τοῦ θ a 10 ἀλλ' οὐ
 τὸ ἐπ' εὐθείας a 11 μὲν om. a 12 δὲ ὑπογράφας AWa 13 τίνες εἰσὶ
 τίσιν AW 14 ἐπὶ] ἐπὶ a κατὰ τόπον ἐναντία — πλεῖστον ἀλλήλων (15) iterat A
 16 εἰσὶ] ἔσται AWa 18 τῷ] τὸ I 20 τὸ a Ia τὸ β I 21 τὸν α I
 21. 22 Θεόφραστος] de ventis X 62 (III p. 115 Wimmer) 22 σικελιώτης A Ia
 ἑλλησποντία A 24 post ἣν add. ἡ AWa τοῦ η I 25 καὶ] ὅπερ I
 26 καικία A ὦν AW τὸ κατὰ AW 27 αὐτῷ] αὐτοῦ I τοῦ ζ I
 29 ἐναντίον τε τῷ καικίᾳ καὶ κατὰ διάμετρον. πάλιν AWa 31 ἀφροστῶς libri 32 σκεί-
 ρωνα Aa 33 Θεόφραστος] nescio quo loco 34 post ὡς περ add. ἣν AWa

www.libtool.com.cn

οὐ τὰ ἀπλῶς ἐπ' εὐθείας ἀλλήλοις κείμενα ἦν ἐναντία, ἀλλὰ τὰ κατὰ
 διάμετρον. καὶ τούτους μὲν εἶναί φησι τοὺς κατὰ διάμετρόν τε ἀλλήλοις
 κειμένους ἀνέμους καὶ ἐναντίους ἀλλήλοις, τοὺς ὀκτώ. ἄλλους δὲ παρὰ 40
 τούτους εἶναί φησιν, οἳ οὐκ ἔχουσιν ἐναντίους αὐτοῖς κατὰ διάμετρον κει-
 5 μένους· ἓνα μὲν τὸν μεταξὺ κείμενον ἀπαρκτίου, ᾧ ἐναντίος νότος, καὶ
 ἀργέστου καὶ σκίρωνος, ᾧ ἐναντίος εὐρος, τὸν καλούμενον θρασκίαν, κείμε-
 νον ἐπὶ τοῦ I, ἄλλον δέ, δν μεταξὺ πάλιν φησί κεῖσθαι τοῦ τε ἀπαρκτίου
 καὶ τοῦ καικίου, ᾧ ἐναντίος λίψ, τὸν καλούμενον μέσσην, κείμενον ἐπὶ τοῦ
 K. τὴν δὲ ἐπιζευγυμένην ἀπὸ τοῦ I ἐπὶ τὸ K εὐθεΐαν, ἣν διάμετρον
 10 κοινότερον ὠνόμακεν (οὐ γάρ ἐστι διάμετρος τοῦ ὀρίζοντος) βούλεσθαι
 μὲν φησιν εἶναι κατὰ τὸν αἰεὶ φανερόν κύκλον, δν ἀρκτικὸν καλοῦσι, του- 45
 τέστι βούλεσθαι μὲν εἶναι κατὰ διάμετρον τοῦ κύκλου, οὐ μὴν πάντῃ ἐξ-
 ακριβοῦν, ἀλλὰ παραλλάσσειν ἐπὶ τι. ἐναντία δὲ φησι μὴ εἶναι πνεύματα
 τοῖς ἀνέμοις τούτοις, μήτε τῇ μέσση, δς μέσης μεταξὺ πνεῖ τοῦ τε ἀπαρκτίου

2 φασὶ AW 3 post δὲ add. del AW 4 ἐναντίως Aa 5 ᾧ — ἀργέστου (6)
 om. AWa 6 καὶ] fort. ἡ σκίρωνος I: τοῦ σκίρωνος α 7 πάλιν post φησί Wa,
 post κεῖσθαι A κεῖσθαι] κείμενον I 8 μέσσην Ia 12 κατὰ] τούτου AWa
 14 μέσση α δς] ὡς AW μέσης om. Aa τοῦ τε — ἔπνει (110,1) om. AW

καὶ τοῦ καικίου (ἐπνεῖ γὰρ ἂν τις, φησὶν, ἀπὸ τοῦ Μ, τουτέστι μεταξὺ τοῦ τε νότου καὶ τοῦ λιβός· τοῦτο γὰρ κατὰ διάμετρον τῷ Κ, ἀφ' οὗ ὁ μέσης) μήτε τῷ θρασκίᾳ, ὅς μεταξὺ πνεῖ τοῦ τε ἀπαρκτίου καὶ τοῦ σκίρωνος (ἐπνεῖ γὰρ ἂν τις μεταξὺ τοῦ τε εὐρου καὶ τοῦ νότου ἀπὸ τοῦ Ν· τοῦτο γὰρ τὸ 5 κατὰ διάμετρον τῷ Ι), εἰ μὴ ἐπ' ὀλίγον φησὶ πνεῖν τινα, δν καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν περὶ ἐκείνον τὸν τόπον φοινικίαν. τινὲς μέντοι τῶν ὑστέρων καὶ ἀπὸ τοῦ Μ λέγουσιν πνεῖν τὸν λιβόντοτον καλούμενον, καὶ διὰ τοῦτο δεκα- δύο τοὺς ἀνέμους ποιοῦσιν. ἐκθέμενος δέ, καθὰ προεῖρηται, ἀνέμους δέκα καὶ ἓνα ταυτά φησιν εἶναι τὰ διωρισμένα καὶ διακεκριμένα πνεύματα, καὶ 10 ταύτην τὴν τάξιν ἔχειν. |

Ἐξῆς δὲ τὰς αἰτίας ἀποδίδωσι τοῦ πλείους ἀνέμους πνεῖν ἀπὸ τῶν 105^a πρὸς ἄρκτον τόπων ἢ τῶν ἀντικειμένων αὐτοῖς, ἃ ἐστὶ τὰ μεσημβρινά. φησὶ δὴ τούτου αἰτίαν εἶναι πρώτην μὲν τὸ τὴν οἰκουμένην ὑφ' ἡμῶν πλησίον κεῖσθαι τῶν τόπων τούτων· πάντα γὰρ τὰ γινόμενα πνεύματα ἀπ' 15 αὐτῶν φανερὰ γίνεται καὶ οὐ λανθάνει. δευτέραν δὲ ὅτι εἰς τοῦτον τὸν τόπον, ἅτε πόρρω ὄντα τοῦ ἡλίου, πολλῶ πλείω ὕδατά τε καὶ νέφη συν- 10 ωθεῖται καὶ χιόνες πηγνυνται· ὁ γὰρ μεσημβρινὸς τόπος ἐλάττω ταῦτα ἔχει διὰ τὸ ὑποκεῖσθαι τῇ τοῦ ἡλίου φορᾷ. γίνεται μὲν γὰρ καὶ ἐν ἐκείνῳ ὕδατά τε καὶ ἀναθυμιάσεις ὕγρα κατὰ τὰς ἀποχωρήσεις τοῦ ἡλίου 20 (οὗ γὰρ δεῖ κατὰ τὰ αὐτὰ μέρη τῶν κατὰ μεσημβρίαν ἐστίν) ἀλλ' οὐ το- σαῦτα. καὶ γὰρ ἀοίκητά ἐστιν οὐχ ὅτι δεῖ καύματα ἔχει καὶ δυσκρασίαν, ἀλλ' ὅτι ποτὲ τοιαῦτα ἔχει (κατὰ γὰρ τὴν τοῦ ἡλίου ἔφοδον), ἀ δι' ὑπερ- βολὴν φθαρτικὰ τῶν ἐμψύχων ἐστὶ διὰ τε ξηρότητα καὶ θερμότητα. τῶν 15 δὴ ὕδατων καὶ τῶν χιόνων τῶν περὶ τὴν ἄρκτον, ἃ πολλὰ ἐστὶ, τηχομέ- 25 νων καὶ ὑπὸ τῆς προσόδου τοῦ ἡλίου (ἐγγυτάτω γὰρ αὐτῶν γίνεται κατὰ τὸν θερινὸν τροπικόν) θερμαινομένης τῆς γῆς, ἀναγκαῖον πλείους τε καὶ ἐπὶ πλείστον τόπον γίνεσθαι τὰς ἀναθυμιάσεις, ἀφ' ὧν οἱ ἄνεμοι. |

Καὶ ἃ προστίθῃσι δὲ ἐφεξῆς διακρίνων τὰ πνεύματα τὰ βόρεια 105 καὶ τὰ νότια καὶ τὰ κοινὰ γνώριμα· σαφῶς γὰρ περὶ αὐτῶν λέγει. ζέφυ- 30 ρον δὲ λέγει καὶ τὸν ἀργέστην εἶναι, ὅς καὶ σκίρων καλεῖται, ὥς καὶ αὐτὸν ἀπὸ δυσμῆς τε πνέοντα καὶ παρακείμενον τῷ ζεφύρῳ. διακρίνας δὲ πρῶ- τον τοὺς ἀνέμους μετὰ ταῦτα λέγει ὅτι πάντων τῶν πνευμάτων τὰ μὲν βόρεια καλεῖται τὰ δὲ νότια, προστιθεμένων τῶν ἄλλων τούτοις κατὰ τὴν 10 γειτνίασιν καὶ τὴν ὁμοιότητα. τῶν γὰρ ἐκατέρους γειτνιώντων τὰ μὲν 35 ψυχρότερα προστίθεται τοῖς βορείοις, διὸ ὃ τε σκίρων καὶ ὁ ζέφυρος

2 τὸ κ Ι	ἡ μέσης AW	3 μήτε] μήποτε	A: οὔτε a	σκεῖρωνος
AWa	4 τὸ om. a	6 τὸν om. W	τόπων W	7. 8 δώ-
δεκα AWa	8 καθὰ προεῖρηται post ἓνα (9) exh. a		11 δὲ om. a	
αἰτίας] ἐναντίας A	14 τὸν τόπον τοῦτον AW		15 δὲ om. I	16 πολλὰ
ὑδατα I	17 τὰ αὐτὰ AWa	19 ὕγρα a	21 καύματα] ὑδατα I	
22 γὰρ om. a	23 τε om. I	24 δὴ ex corr. I	25 καὶ om. Aa	
27 post ὧν add. καὶ A	28 Καὶ] Ταῦτα a	δε om. a	28. 29 τὰ νότια καὶ	
βόρεια I	30 et 35 σκίρων I: σκεῖρων a	32 πάντων] τούτων a	τῶν om. I	
33 κατὰ τε τὴν AWa	34 ἐκατέροις] οἰς in ras. A			

www.libtool.com.cn

βόρειοι, τὰ δὲ θερμότερα τῷ νότῳ, διὸ ὅ τε εὖρος καὶ ὁ ἀπῆλιώτης νότιοι
δοκοῦσιν εἶναι. ἐπὶ τοῦτοις πειρᾶται τὴν αἰτίαν ἀποδιδόναι τοῦ θερμότερα
εἶναι τὰ πνεύματα τὰ ἀνατολικά τῶν δυσμικῶν. φησὶ δὴ τὰ μὲν ἀνατολικά
πλείω χρόνον ὑπὸ τὸν ἥλιον εἶναι καὶ διὰ τοῦτο εἶναι θερμότερα, τὰ δὲ ἀπὸ 15
5 δυσμῆς ἀπολείπειν τε θάττον τὸν ἥλιον καὶ προσιέναι αὐτοῖς καὶ πλησιάζειν
βραδύτερον. εἴη δ' ἂν λέγων τὰ ἀνατολικά πλείω χρόνον ὑπὸ τὸν ἥλιον
εἶναι, ὅτι ἀνατέλλων ὁ ἥλιος ἤδη τε κατὰ ταῦτα ἐστὶ καὶ μέχρι δυσμῆς
μένει ἐπιλάμπων αὐτά, τὰ δὲ δυσμικά οὔτε εὐθὺς τῇ ἀνατολῇ ἤδη ἐπι-
λάμπεται, ἀλλὰ βραδύτερον αἱ ἀκτῖνες ἐπ' αὐτὰ αἱ τοῦ ἡλίου ἀφικνοῦν-
10 ται, ὅταν τε γέννηται κατὰ ταῦτα, εὐθὺς καταλείπει αὐτὰ δυόμενος καὶ οὐκ
ἐπιμένει, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν· ταῦτα γὰρ εἰ καὶ παραλλάσσει προ- 20
ῖών, ἀλλὰ μένει γε ἔτι ἐπιλάμπων αὐτά. εἴη δ' ἂν κάκεῖνο αἷτιον, ὅτι
τὰ μὲν ἀνατολικά εὐθὺς κατὰ τὴν ἀρχὴν ὁ ἥλιος τῷ κατὰ ταῦτα γίνεσθαι
μειζόνως θερμαίνει, οὐχ οὕτως δὲ τὰ δυσμικά, εἰ καὶ ἐπιλάμποι αὐτά, τῷ
15 πόρρῳ ὧν μὴ ὁμοίως θερμαίνειν, προθερμανθέντα δὲ τὰ ἀνατολικά τῇ
παρουσίᾳ τοῦ ἡλίου, συντηρεῖ ταύτην τὴν θερμότητα βοηθούμενα εἰς τοῦτο
ὑπὸ τοῦ παραλλάξαντα τὸν ἥλιον ἔτι ἐφορᾶν αὐτὰ ἕως δύσεως· ὥστε ἦν
ἐξ ἀρχῆς ἔσχε θερμότητα, φυλάσσειν πως αὐτὰ μέχρι δυσμῆς· τὰ δὲ 25
δυσμικά οὔτε ἐν ἀρχῇ οὕτως θερμαίνεται, ὅταν τε κατ' αὐτὰ γενόμενος ὁ
20 ἥλιος μάλιστα αὐτὰ θερμαίνῃ, οὐ φυλάσσει τὴν θερμότητα ταύτην τῷ
εὐθέως καταλείπεσθαι ὑπ' αὐτοῦ, ὡς μὴδὲ ὀλως ἔτι ὀρᾶσθαι ὑπ' αὐτοῦ.
καὶ γίνεται οὕτως, ἥ εἰ καὶ ἴσον χρόνον τις ὑποθοῖτο ἡλιοῦσθαι τὰ
τε ἀνατολικά καὶ τὰ δυσμικά, ἀλλὰ θερμότερα τὰ ἀνατολικά τῷ κατὰ 30
τὴν ἀρχὴν εὐθέως θερμανθέντα δι' ὅλης ἡμέρας φυλάσσειν ταύτην τὴν
25 θερμότητα.

Γινώριμα δὲ καὶ τὰ ἐξῆς προστιθέμενα περὶ τοῦ τίνες μὲν τῶν ἀνέ-
μων ἅμα πνεῖν δύνανται, τίνες δὲ οὐ. τῷ δὲ ἀπὸ τῶν αὐτῶν μερῶν
πνεῖν τὸν τε καυχίαν, δς ἐπὶ τοῦ Ζ κεῖται, καὶ τὸν εὐρον, δς ἐπὶ τοῦ Δ,
ἐπὶ τὸ αὐτό φησι τοὺς πλείοντας δύνασθαι ἀμφοτέρους ἔχειν τοὺς ἀνέ-
30 μους οὐρίους, καίτοι οὐκ ὄντας ἀλλήλοις τοὺς αὐτούς. σαφῇ δὲ καὶ 40
2 λέγει περὶ τοῦ ταῖς ἐναντίαις ὥραις τοὺς ἀλλήλοις ἐναντίους ἀνέμους πνεῖν,
καὶ εὐλογα. ἐναντίαι μὲν γὰρ ὥραι ἡ ἑαρινὴ ἰσημερία, προσιόντος ἀπὸ
χειμερινῶν τροπῶν τοῦ ἡλίου τῷ θερινῷ τροπικῷ, τῇ μετοπωρινῇ ἰση-

1 νότιω I	ὁ post καὶ om. I	νότοι I	2 ἐπεὶ a	3 δυσμικῶν I
6 πλείονα AWa	7 post ἀνατέλλων add. τὲ AW, μὲν a	post ἥλιος add.		
δύνων a	τε om. AWa	ταυτά AW	8 αὐτά om. I	εὐθὺ I
9 ἐπ' αὐτά post βραδύτερον exh. a	10 ὅταν δὲ I	12 γε] τὲ I	14 ἐπι- λάμπει a	15 δν AW
add. δ γὰρ οὐκ ἀρκεῖ δι' ὀλιγότητα πρὸς τὸ θερμανθῆναι, τοῦτο ἀρκεῖ πρὸς τὸ τηρεῖν τὴν εἶναι φθάνουσιν AWa	18 ἔσχε post ἦν (17) exh. AWa	post δυσμῆς		
23 καὶ τὰ—ἀνατολικά om. A	19 κατὰ ταῦτα AWa	22 ἢ om. AWa		
24 εὐθὺς AWa	θερμανθέντι A	post		
ὅλης add. τῆς a	26 δὲ om. a	26. 27 ἅμα πνεῖν τῶν ἀνέμων coll. AWa		
27 τῷ] τῶν I: τὸ AW	29 πλείοντας ex πνέοντας corr. I	31 τοὺς add. I²		
ἀλλήλους W	ἀνομοίους ἀνέμους AWa	32 εὐλογον AWa		

www.libtool.com.cn

- μερία, ἣ γίνεται ἀπιόντος πάλιν τοῦ ἡλίου ἀπὸ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ καὶ
 προσιόντος τῷ χειμερινῷ τροπικῷ· πνεῖ δὲ τῇ μὲν ἐαρινῇ προσιόντος τοῦ
 ἡλίου καικίας ἄνεμος καὶ ὄλως τὰ ἐπὶ τὰδε τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ, οἷς
 πρόσσεισι, ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ περὶ τὴν ἄρκτον, τῇ δὲ μετοπωρινῇ πάλιν 45
 5 ἀπιόντος λίβες, οἳ εἰσὶν ἐναντίοι τῷ καικίᾳ· ἐκείνοις γὰρ πάλιν πρόσσεισι.
 πάλιν δὲ περὶ μὲν τὰς θερινὰς τροπὰς ζέφυροι, περὶ δὲ τὰς χειμερινὰς
 εὖροι καὶ ἀπηλιῶται δηλονότι· οὗτος γὰρ ἰδίως ἐναντίος τῷ ζεφύρῳ, ἀμφο-
 τέρους δὲ τινες ὡς ἓνα ὄντας εὖρους καλοῦσιν. |
 Ἐξῆς δὲ λέγει περὶ τῶν ἀνέμων, τίνες εἰσὶν οἱ ἄλλοις πνέουσιν ἐπι- 106·
 10 βαλλουσί τε καὶ ἐπιπίπτουσιν αὐτοῖς καὶ κωλύουσιν αὐτούς, καὶ τὴν αἰτίαν
 δι' ἣν οὗτοι παρ' ἡμῖν τοῦτο ποιοῦσι λέγει. ἡ αὐτὴ δὲ αἰτία καὶ τοῦ
 τοῦς αὐτοὺς τούτους αἰθρίους εἶναι παρ' ἡμῖν. αἰθρίους δὲ φησιν αὐτοὺς
 εἶναι, ὅταν μὴ ὦσι πάνυ ψυχροί· ὄντας γὰρ πάνυ ψυχροὺς μῆτε μεγάλους 15
 οὕτως ἐπιπνεῖν καὶ αἰθρίους μῆτε αἰθρίους εἶναι· τῇ γὰρ ψυχρότητι φθα-
 15 νουσι τότε τὰ νέφη πηγνύντες πρὸ τοῦ ἀπώσασθαι. εἰπὼν δὲ αἰθρίους
 εἶναι τὸν τε ἀπαρκτίαν καὶ τὸν θρασκίαν καὶ τὸν σκίρωναν, ἂν μὴ ὦσι
 πάνυ ψυχροί, ὡς φθάνειν πηγνύναι τὴν ἀναθυμιάσιν τε καὶ τὰ νέφη πρὸ
 τοῦ ἀπωσθῆναι, περὶ τοῦ καικίου λέγει, ὅς οὐ πόρρω οὐδ' αὐτός ἐστι τοῦ
 ἀπαρκτίου. λέγει δὲ περὶ τούτου ὅτι μὴ αἰεὶ ἐστὶν αἰθρὺς· οὐ αἰτίαν ἀπο-
 20 δίδωσι τὸ τὸ πνεῦμα τὸ ἀπὸ τοῦ καικίου ἀνακάμπτειν πάλιν ὅθεν ἄρχεται. 20
 οὐ γὰρ εὐθεῖαν εἰς τὰ πλάγια φέρεται, ἀλλὰ κυρτὴν, ἔχουσαν τὸ κυρτὸν νενευ-
 κὸς πρὸς τῇ γῇ· ἀνανεῶν δὴ τὸ πνεῦμα καὶ προσπίπτον τοῖς νέφεσιν
 οὐκ ἀπωθεῖ αὐτά, ἀλλὰ προσάγει τῷ τόπῳ, ὅθεν ὁ ἄνεμος οὗτος πνεῖ.
 τοῦτο δ' ἂν συμβαίνοι περὶ τὸν ἄνεμον τόνδε τῷ προσγειοτέρῳ αὐτῷ πνέ-
 25 οντι ἀντιπίπτειν τινὰς ἐξοχὰς τῆς γῆς κατὰ τοῦτο κειμένας καὶ ἀναστρέφειν
 εἰς τὸ ἄνω τὴν τοῦ πνεύματος φοράν. τὰς δὲ μεταβάσεις αὐτῶν καὶ περι-
 στάσεις φησὶ γίνεσθαι παυομένων τῶν πρώτων εἰς τοὺς ἐχομένους καὶ ἐφεξῆς 25
 αὐτοῖς κατὰ τοῦτο, καθ' ὃ μέρος ὁ ἥλιος μεθίσταται προϊών, διὰ τὸ
 κινεῖσθαι μὲν μετὰ τὴν ἀρχὴν τὸ ἐχόμενον καὶ ἐφεξῆς τῇ ἀρχῇ, ἐχόμενα
 30 δὲ τοῦ πρώτου πνεύματος ὡς ἀρχῆς τὰ καθ' ὃ ἥλιος κινεῖται μέρη
 γειννιώντα αὐτῷ· οὗτος γὰρ ἀρχὴ καὶ αἴτιος τῆς τῶν ἀνέμων κινήσεως.
 λέγει μέντοι Θεόφραστος ἐνίοτε καὶ εἰς τοὺς ἐναντίους μεθίστασθαι τοὺς
 ἀνέμους· ὅταν γὰρ εἰς τὸ ἐναντίον ἀπώσωνται τὰ νέφη, πάλιν ἐκεῖθεν
 ἄρχεσθαι τὸ πνεῦμα. προστίθῃσι δὲ τοῖς προειρημένοις περὶ ἀνέμων καὶ 30
 35 τὸ τοὺς ἐναντίους ἀλλήλοις ἀνέμους ἢ τὸ αὐτὸ ποιεῖν ἀλλήλοις ἢ τὸ

2 τὴν μὲν ἐαρινὴν A	3 τὰ] τὰς I	ἐπὶ τοῦδε AWa	7 δῆλον a
ἐναντίως Aa	9 δὲ om. a	11 παύουσιν AWa	λέγει] ἐπιφέρει a
12 post τούτους add. καὶ AWa	16 τὸν τε σκίρωναν καὶ ἀπαρκτίαν καὶ τὸν θρασκίαν		
AWa	σκίρρων I	17 ψυχρὸν a	πήγνυσθαι AWa
δ' αὐτός a	19 λέγει δὴ AWa	αἰεὶ om. AWa	21 ἔχουσα AW
22 εἰς τὴν γῆν A	δὴ] δὲ I	23 ἀποθεῖ A ¹	24 τόνδε] τὸν τε I
25 τῆς γῆς—ἀναστρέφειν om. AWa	ἀναστρέφειν scripsi: ἀναστρέφει I	26 μετα- βάσεις] μεταβολὰς AWa	28 αὐτοῖς] αὐτῆς I
de ventis IX 52 (III p. 111 sq. Wimmer)	29 καὶ] δὲ I	32 Θεόφραστος]	
	33 ἀπώσονται a		

ἐναντίον, καὶ λέγει τίνες ταῦτό ποιοῦσιν· ἅμα δὲ τοῦτό τε λέγει καὶ τὰς
τῶν ἀνέμων δυνάμεις καὶ τί ἕκαστος αὐτῶν ποιεῖ δείκνυσί τε καὶ ἐκτίθεται.
ἐξ ὧν ἔστι λαβεῖν καὶ τίνες αὐτῶν ἐναντίοι ὄντες καὶ ποιητικοὶ ἐναντίων εἰσίν.

p. 364^b30 Ἀστραπαῖοι δὲ μάλιστα.

- 5 Εἰπὼν αἰθρίους εἶναι τὸν τε ἀπαρκτίαν καὶ τοὺς ἐφεξῆς αὐτῶ, τὸν τε
θρασκίαν καὶ τὸν ἀργέστην, ὅς ἐστι σκίρων, ἀστραπαίους δὲ φησιν εἶναι 45
αὐτούς τε τούτους καὶ μέσσην, ὅς ὑπὲρ τὸν ἀπαρκτίαν κεῖται. καὶ διὰ τί
οὗτοί εἰσιν ἀστραπαῖοι, λέγει· ψυχροὶ μὲν γὰρ εἰσι διὰ τὸ ἐγγύθεν πνεῖν,
τουτέστιν ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν μερῶν, ἃ ἐστι ψυχρά. γίνεται δὲ ἡ ἀστραπή
10 διὰ τὸ ψυχρόν· πιλουμένων γὰρ διὰ τὴν ψυχρότητα τῶν νεφῶν τὸ
ἐναπειλημμένον ἐν αὐτοῖς θερμὸν ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἀναθυμιάσεως ἀθροίζο-
μενον εἰς ἓν ἀθρόον μετὰ βίας ἐκκρίνεται διὰ τὴν κίνησιν τὴν σφοδράν ἐκ-
πυρωθέν, ὡς ἐρεῖ, ὅταν λέγῃ προηγουμένως περὶ τούτων. διὸ τῶν αὐτῶν 50
τούτων ἀνέμων τινὰς καὶ χαλαζώδεις εἶναί φησι τῶ διὰ ψυχρότητα τα-
15 χέως τὸ ἐκκρινόμενον ὕδωρ πηγνύναι. ἐκνεφίας δὲ λέγει ἀνέμους γίνεσθαι
μάλιστα μὲν μετοπώρου, εἴτα δὲ καὶ ἕαρος· μάλιστα δὲ φησι τῶν ἀνέμων
ἐκνεφίας γίνεσθαι ἀπαρκτίαν καὶ θρασκίαν καὶ ἀργέστην. καὶ αἰτίαν τοῦ τού-
τους γίνεσθαι τοιοῦτους ἀποδίδωσιν, ὅτι ἐκνεφίαι μὲν γίνονται, ὅταν ἄλλων
πνεόντων ἀνέμων ἄλλοι ἐπιπεσόντες αὐτοῖς παύσωσιν αὐτούς· ὅταν γὰρ
20 ἀπώσωνται τὰ νέφη οἱ πρῶτοι πνέοντες, οἱ ἐκ | τῶν ἐναντίων ἐπιπίπτοντες 106^v
αὐτοῖς δοκοῦσιν ἐκ τῶν νεφῶν αὐτῶν πνεῖν· ἐπιπίπτουσι δὲ ἄλλοις πνέουσι
μάλιστα οὗτοι οἱ ἄνεμοι, ὡς ἤδη προείρηκεν. οὐ αἰτία τὸ ἐγγύθεν τε
αὐτοὺς πνεῖν καὶ διὰ τοῦτο σφοδρούς. τοὺς δὲ ἐτησίας φησι περιστάσθαι
ἐκ τῶν ἀπαρκτίων τοῖς μὲν ἐπὶ δυσμὰς οἰκοῦσιν εἰς θρασκίας καὶ ἀργέστας
25 καὶ ζεφύρους, τοῖς δὲ πρὸς ἕω πάλιν οἰκοῦσι περιστάνται μέχρι τοῦ ἀπη-
λιώτου δηλονότι εἰς μέσσην τε καὶ καικίαν· οὗτοι γὰρ μεταξύ ἀπαρκτίου τε 5
καὶ ἀπηλιώτου. τὸ δὲ περιστάνται σημαίνει ἂν τὸ μεθίστανται ἀρχό-
μενοι μὲν ἀπὸ τῆς ἄρκτου, τελευτῶντες δὲ τοῖς μὲν πρὸς τῇ δύσει οἰκοῦσιν
εἰς τοὺς παρακειμένους τῶ ἀπαρκτίᾳ δυσμικοὺς ἀνέμους, τοῖς δὲ πρὸς ταῖς
30 ἀνατολαῖς εἰς τοὺς τῶν ἀνατολικῶν ἀνέμων πάλιν τῶ ἀπαρκτίᾳ παρακει-
μένους. τὸ δὲ ὁ γὰρ ἀπαρκτίας ζέφυρός ἐστιν εἴη ἂν εἰρηκῶς ἴσον
τῶ τούτοις γὰρ τοῖς πρὸς δυσμὰς οἰκοῦσιν ὁ ἀπαρκτίας ζέφυρός ἐστιν. περὶ
μὲν οὖν ἀνέμων. ὑπομνησκει πάλιν κατὰ τὸ σύνθηδες αὐτῶ ἐπὶ 10
κεφαλαίων περὶ τῶν περὶ ἀνέμων εἰρημένων.

1 τε om. I	5 αἰθρία a	6 σκίρων I: σκείρων a	ἀστραπαῖα a
δέ om. AWa	7 μέσσην AW	8 ἐγγύθεν] ἐκείθεν Wa	14 φησι om. AIW
16 ἕαρος] ἄερος W	φησι post ἀνέμων exh. a	17. 18 τοῦ τούτους] τούτου	
τοῦ AWa	18 ὅτι om. I	19 ὅτι I	20 ἀπώσονται a
οὗς I	τε om. a	26 δῆλον a	καὶ om. a
27 σημαίνει AW	μεθίστανται om. AWa	28 τοῦ ἄρκτου A	30 ἀνέμους AWa
30. 31 πάλιν — παρακειμένους om. A	31 εἰρηκός I	31. 32 ἰσόντων I	32. 33
περὶ μὲν οὖν] εἰπὼν δὲ ταῦτα περὶ τῶν a	33 αὐτὸ A ¹	34 κεφαλαίω A	
post κεφαλαίων add. τῶν I	post εἰρημένων add. βούλεται δὲ περὶ σεισμῶν εἰπεῖν A		

p. 365*14 Περὶ δὲ σεισμοῦ καὶ κινήσεως γῆς μετὰ ταῦτα λεκτέον.

Προτίθεται μὲν περὶ σεισμῶν εἰπεῖν, λέγει δὲ καὶ τὴν αἰτίαν, δι' ἣν μετὰ τὸν περὶ ἀνέμων λόγον περὶ σεισμῶν λέγει· ἡ γὰρ τοῦ κατὰ τοὺς σεισμοὺς γινομένου πάθους αἰτία ἔχεται τούτου τοῦ γένους, λέγων 5 τούτου τοῦ γένους ἥτοι ταύτης τῆς πραγματείας ἡ τούτου τοῦ γένους τοῦ περὶ τῶν ἀνέμων· ἡ γὰρ αὕτη ἀναθυμιάσις, ὡς προϊὼν δείξει, τῶν τε ἀνέμων καὶ τῶν σεισμῶν ἐστὶν αἰτία. πρῶτον δὲ πάλιν καὶ ἐνταῦθα κατὰ τὸ σύνηδες αὐτῶ, τὰς προκαταβεβλημένας τε καὶ προ- 30 εἰρημένας ὑπὸ τινων περὶ τῶν σεισμῶν δόξας τίθησιν τε καὶ ἐξετάζει. 10 τρεῖς δὲ φησὶ εἶναι μέχρις αὐτοῦ δόξας εἰρημένας περὶ σεισμῶν, καὶ παρὰ τριῶν. καὶ πρῶτος μὲν Ἀναξιμένης ὁ Μιλήσιος, δεύτερος δὲ Ἀναξαγόρας ὁ Κλαζομένιος, καὶ τρίτος Δημόκριτος ὁ Ἀβδηρίτης ἀπεφάναντό τι περὶ σεισμῶν. ἔστι δ' ἡ μὲν Ἀναξαγόρου δόξα τοιαύτη· φησὶ τὸν αἰθέρα πεφυκότα φέρεσθαι ἄνω, ἐμπίπτοντα δὲ εἰς τὰ κάτω τῆς γῆς κοῖλα κινεῖν 15 αὐτήν, ἄνω μὲν λέγων τῆς γῆς τὴν ἐπιφάνειαν, ἐφ' ἧς οἰκοῦμεν ἡμεῖς, 25 κάτω δὲ τὸ ὑπὸ τὴν γῆν καὶ ἐκείνην αὐτὴν τὴν ἐπιφάνειαν· ὣν τὴν μὲν ἐφ' ἧς ἡμεῖς οἰκοῦμεν συναληθίφθαι τε καὶ ἡνώσθαι ὑπὸ τῶν ὀμβρῶν, τὴν δὲ κάτω σομφὴν τε εἶναι καὶ ἔχουσιν διαστήματα· πᾶσαν γὰρ τὴν γῆν εἶναι σομφὴν φύσει· τὸν οὖν αἰθέρα τὸν ὑπὸ τῇ γῇ, πεφυκότα ἄνω 20 φέρεσθαι εἰς τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς, ἐν τῇ ἀνόδῳ ἐμπίπτοντα εἰς τὰ κοῖλα καὶ σομφὰ τῆς γῆς κινεῖν αὐτήν, καὶ οὕτω γίνεσθαι τοὺς σεισμούς. ὡς οὕσης δὲ τῆς γῆς πλατείας καὶ διὰ τοῦτο ἐποχομένης τῷ ἀέρι ὑποκειμένῳ ἀέρι καὶ 40 μενούσης ἔνθα ἐστὶ, λέγει ταῦτα. ἱστορήσας δὲ τὴν δόξαν αὐτοῦ οὐδὲν ἴσως φησὶ δεῖν πρὸς ταύτην τὴν δόξαν λέγειν, λίαν ἀπλῶς τε καὶ ἐπιπολαιῶς καὶ 25 ἀνεξετάστως εἰρημένην. τό τε γὰρ τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω διαίρειν οὕτως, ὥστε τὸ μὲν ὑπὸ τῇ γῇ κάτω ἡγεῖσθαι εἶναι, τὸ δ' ὑπὲρ γῆν ἄνω, καὶ μὴ ὑπολαμβάνειν ὅτι ἡ γῇ ἐστὶ κάτω ὁμοίως τοῖς πανταχόθεν τῆς γῆς, ὡς ἐπὶ ταύτην κατὰ φύσιν φέρεσθαι τὰ πανταχόθεν βάρη, εὐηθες, καὶ ταῦτα, φησὶν, ὁρῶντα τὸν ὀρίζοντα τὴν οἰκουμένην, ὅσῃν ἡμεῖς ἴσμεν, μεθιστα- 30 μένων ἀεὶ ἄλλον καὶ ἄλλον γινόμενον, ὃ σημεῖόν ἐστι τοῦ σφαιροειδῆ τὴν 45 γῆν, ἀλλὰ μὴ πλατεῖαν εἶναι· εἰ γὰρ ἦν πλατεῖα, ὁ αὐτὸς ἂν ὀρίζων ἔμενε πανταχοῦ μεθισταμένοις. εἰ δὲ ἐστὶ σφαιροειδῆς, ψεῦδος ἂν εἴη τὸ πλα- τεῖαν αὐτὴν οὔσαν καὶ ἐποχομένην τῷ ἀέρι ὑπὸ τοῦ ἀναφερομένου αἰθέρος ἐμπίπτοντος εἰς τὰ κοῖλα σειέσθαι. ἔτι τοῦ σφαιροειδῆ αὐτὴν 35 εἶναι σημεῖόν ἐστι τὸ ὁμοίως πρὸς αὐτὴν ἔχειν τὰ πανταχόθεν αὐτῆς, ὡς τὰ

4 λέγων—γένους (5) om. AWa 9 ὑπὸ τινων post σεισμῶν exh. a τῶν om. Aa
10 δὴ AWa 11 παρὰ] περὶ a καὶ om. AWa post μὲν add. γὰρ Aa
post δὲ add. ὁ A 12 ἀβδηρίτης Aa 14 κοῖλα—τῆς γῆς (15) om. AW: ἄνω
λέγων a 16 αὐτὴν om. a 17 συναληθίφθαι AW ἀπὸ τῶν ὀμβρῶν AW: διὰ
τοὺς ὀμβροὺς ante καὶ ἡνώσθαι positum a 18. 19 εἶναι τὴν γῆν coll. AWa 19 τὴν
γῆν A 24 ἐφη I 25 τὸ ante ἄνω om. a διαίρειν—κάτω (26) om. AWa
26 εἶναι—ἄνω] οὕτως ἔχειν a ὑπὲρ τὴν γῆν AW 27 ἡ ante γῇ om. AWa
29 ὁρῶντας Arist. 29. 30 μεθιστάμενον AW 30 ἐστὶ om. a 32 μεθιστάμενος AW

πανταχόθεν μὲν βαρέα ἐπ' αὐτὴν φέρεσθαι, πάντα δὲ κατὰ πᾶν μέρος αὐτῆς κοῦφα φέρεσθαι ἀπ' αὐτῆς εἰς τὸ ἥ κατ' αὐτὸν τὸ ἄνω τῆς γῆς. 50 αἰτιᾶται δὲ αὐτοῦ καὶ τὸ λέγειν μὲν αὐτὴν διὰ τὸ μέγεθος τε καὶ πλάτος ἐπὶ τοῦ ἀέρος μένειν, φάσκειν δὲ πάλιν ὅτι κινεῖται τυπτομένη ὑπὸ τοῦ 5 ἀέρος κάτωθεν εἰς τὸ ἄνω πᾶσα. τὸ γὰρ οὕτως κινεῖν αὐτὴν οὔτε τηροῦντός ἐστι τὸ ἡρεμεῖν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ ἀέρος, εἴ γε ἄλλῃ αὐτὴν τύπτων κάτωθεν εἰς τὸ ἄνω κινεῖ, οὔτε τὸ διὰ τὸ μέγεθος μένειν· εὐκίνητου γὰρ τὸ οὕτω τυπτομένην σείεσθαι ὄλην. πρὸς τούτοις δὲ οὐδὲ ἀποδιδόναι τί φησιν | αὐτὸν τῶν συμπτωμάτων τῶν περὶ τοὺς σεισμοὺς τοῦτον τὸν 107· τρόπον αὐτοὺς γίνεσθαι λέγοντα· οὔτε γὰρ χῶραι αἱ τυχοῦσαι τοῦ κατὰ τὸν σεισμόν μετέχουσι πάθους οὔτε ἐν ὥραις ταῖς τυχοῦσαις γίνεται, περὶ ὧν καὶ αὐτῶν δεῖ τὸν περὶ σεισμῶν λέγοντα ἀποδιδόναι τὰς αἰτίας.

Εἰπὼν δὲ περὶ τῆς Ἀναξαγόρου δόξης μέτεισιν ἐπὶ τὴν Δημοκρίτου, καὶ φησὶ τοῦτον λέγειν ὅτι πλήρης οὖσα ἡ γῆ ὕδατος, ὅταν καὶ ἔξωθεν 15 πολὺ ἀπὸ τῶν ὑμβρίων ἄλλο δέξηται, τότε ὑπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ πολλοῦ 10 κινεῖται. πλεῖόν τε γὰρ γινόμενον τὸ ὕδωρ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι δέχεσθαι αὐτὸ τὰς ἐν τῇ γῇ κοιλίας ἀποβιαζόμενον καὶ στενοχωρούμενον κινεῖ αὐτήν. ἀλλὰ καὶ ξηραίνουμένη καὶ ἔλκουσα εἰς τοὺς κενοὺς τόπους καὶ ξηροὺς ἐκ τῶν πληρεστέρων τὸ ὕδωρ ἐν τῇ μεταρρεύσει τε καὶ μεταβάσει 20 τῇ τοιαύτῃ κινεῖται ὑπ' αὐτοῦ.

Μετὰ δὲ τὴν Δημοκρίτου καὶ τῆς Ἀναξιμένους δόξης μνημονεύει. τοῦτον δὲ φησὶ λέγειν βρεχομένην τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ ξηραίνουμένην ῥήγνυσθαι, ἔπειτα ἀπορρηγνυμένην τινῶν τῶν τοιούτων πάθει κολωνῶν καὶ ἐμπι- 25 πτόντων αὐτῇ, γίνεσθαι τοὺς σεισμοὺς. διὸ καὶ γίνεσθαι αὐτοὺς ἔν τε 25 τοῖς ἀύχοις καὶ πάλιν ἐν ταῖς ὑπερομβρίαις· ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἀύχοις ξηραίνουμένην ῥήγνυσθαι, ἐν δὲ ταῖς ὑπερομβρίαις ἐξυγραινομένην διαπίπτειν. ἀντιλέγων δὲ πρὸς ταύτην τὴν δόξαν φησὶν πρῶτον μὲν ὅτι ἔδει ὑπὸ τῶν ὑδάτων συμβαίνοντος τούτου ὑπονοστοῦσαν καὶ καθαιρουμένην κατὰ πολλὰ φαίνεσθαι τὴν γῆν, αἰεὶ τῶν ὑψηλοτέρων ἀπορρηγνυμένων καὶ 30 ἐμπιπτόντων τοῖς κοιλοτέροις αὐτῆς. ἔτι δὲ διὰ ποίαν αἰτίαν πολλάκις 30

1 πᾶν AWa δὲ] γὰρ τὸ AW: δὲ τὸ a 2 κοῦφον AWa κατ' αὐτόν
τὸ I: πᾶν κατ' αὐτὸ τὸ AW: πᾶν κατ' αὐτῆς τὸ a: verba depravata sunt 3 καὶ
τὸ πλάτος a 5 τὰ ἄνω I 6 ἐστὶ] ἔτι I post γε add. δ AWa
8 σείεσθαι ὄλην] his in margine add. πῶς γὰρ ἡ αὐτὴ καὶ μεγάλη καὶ πάλιν εὐκίνητος ὑπὸ
τοῦ ἀέρος ἢ πῶς ἡ αὐτὴ καὶ ἡρεμοίη καὶ κινεῖτο I οὐδὲ] τὸ A: οὐδὲ τὸ W
9 αὐτόν] αὐτῶν I 10 αὐτοῦς] αὐτόν I 12 καὶ αὐτόν AW 13 δὲ om. a
post τὴν add. τοῦ a 14 ὕδατος ἡ γῆ coll. AWa 18. 19 καὶ ξηροὺς om. Aa
19 μεταβάσει τε καὶ μεταρρεύσει coll. AWa τε] δὲ I 20 κινεῖσθαι a 21 δὲ
om. AWa Ἀναξιμένους a 22 δὲ φησὶ A 23 ante τῇ add. ἐν AWa
κολων a 24 τὸν σεισμόν AWa αὐτοῦς] τοὺς σεισμοὺς AWa 25 καὶ πάλιν—
ἀύχοις om. AW 25 et 26 ἐπομβρίαις a 25 μὲν γὰρ] τε AWa 26 ξηραίνο-
μένης W ἐξυγραινομένην W 27 ὅτι ante πρῶτον exh. AWa 28 ὑπὸ τῶν
ὑδάτων om. a ἀπὸ ex ὑπὸ corr. I τοῦτο I καθαιρουμένην AW
29 πολλοὺς a αἰεὶ τὴν γῆν coll. AWa 30 αὐτῆς ex αὐτοῖς corr. I

www.libtool.com.cn

- σεισμοὶ περὶ τόπους γίνονται τοιούτους, οἱ οὐδὲν τῶν ἄλλων διαφέρουσιν οὔτε ξηρότετι οὔτε ὑγρότετι, οὔτε ἔχουσί τινα τούτων ὑπερβολὴν ἐν αὐτοῖς. καίτοι εἰ οὕτως ἐγίνοντο οἱ σεισμοί, ἔδει τούτων ἔχειν τι τὴν σειομένην γῆν. ἔτι, φησί, τοῖς ὑπολαμβάνουσιν οὕτω γίνεσθαι τοὺς σεισμούς· ἔπεται 5 τὸ αἰεὶ λέγειν ἤττον ἔσεσθαι σεισμούς, καὶ τέλος παύσεσθαι ποτε γινόμενον τοῦτο τὸ πάθος ἐν τῇ γῇ· εἰ γὰρ αἰεὶ διασάττεται ἡ γῆ, τῶν ὑψηλοτέρων εἰς τὰ κοιλότερα ἐμπιπτόντων τῷ ἀπορρήγνυσθαι, ἔσεσθαι ποτε ὅτε ἐπι- 10 λείψει τὰ ὑψηλότερα. εἰ δὲ ἀδύνατον παύσασθαι ποτε τοὺς σεισμούς, 107^a ἀδύνατον καὶ τὸ ταύτην αὐτῶν εἶναι τὴν αἰτίαν.
- 10 Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ πρὸς τὴν Ἀναξιμένους δόξαν καὶ καταλιπὼν 5 ἀναντίρρητον τὴν Δημοκρίτου ἴσως διὰ τὸ ἐπιπόλαιον, μέτεισιν ἐπὶ τὸ τιθέναί τὸ δοκοῦν αὐτῷ, καὶ πάλιν καὶ ἐνταῦθα ἀρχῇ χρῆται τῇ διττῇ ἀναθυμιάσει. ἔπεσθαι γὰρ φησιν ἐξ ἀνάγκης τῷ γίνεσθαι τὴν προειρημένην διττὴν ἀναθυμιάσιν τὸ καὶ σεισμούς γίνεσθαι, καὶ λέγει διὰ τί. ἡ γὰρ γῆ 15 καθ' αὐτὴν μὲν ἐστὶ καὶ τῇ αὐτῆς φύσει ξηρά, διὰ μέντοι τοὺς ὄμβρους, οὓς δέχεται, ἔχει ἐν ἑαυτῇ νοτίδα πολλήν. διὸ θερμαινομένη ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἐν αὐτῇ θερμοῦ πολλὴν ἀναθυμιάσιν ποιεῖ καὶ τὴν τῶν 10 πνευμάτων ὕλην, ἧς ἀναθυμιάσεως πολλὴ μὲν ἔξω γίνεται καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς, πολλὴ δὲ καὶ ἐντός, καὶ εἰς πνεῦμα μεταβάλλουσα ποτὲ 20 μὲν ἔξω ρεῖ ἐπὶ τὴν τῆς γῆς ἐπιφάνειαν πᾶσαν, ποτὲ δὲ ἐντός καὶ εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς, ποτὲ δὲ καὶ μερίζεται. εἰ οὖν τοῦτο ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν, κειμένου τοῦ γίνεσθαι τι πνεῦμα ἐν τῇ γῇ, καὶ τοῦτο ποτε καὶ εἰς τὸ βάθος τῆς γῆς συρρεῖν, ἐπὶ τούτοις δεῖν φησι σκέψασθαι, ποῖόν ἐστι τῶν σωμάτων κινητικώτατον. ἀνάγκη δὲ κινητικώτατον εἶναι τὸ ἐπὶ πλεῖστον 25 πεφυκὸς εἶναι καὶ σφοδρότατον. σφοδρὸν δὲ τὸ ταχύ· τὰ γὰρ τάχιστα 15 φερόμενα σφοδρότατα· σφόδρα γὰρ πλήσσει ταῦτα, οἷς ἂν ἐμπελάζῃ, διὰ τὸ τάχος. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐπὶ πλεῖστον πέφυκε φέρεσθαι τὸ διὰ παντός δυνάμενον διέναι μάλιστα· τοιοῦτον δ' ἐστὶ τὸ λεπτότατον σῶμα. ἀλλὰ μὴν οὐκ ἄλλη τις πρὸ τοῦ πνεύματος σωματικὴ φύσις τοιαύτη, ὥς ἔχειν 30 τὸ τε λεπτόν καὶ ἐπὶ πλεῖστον εἶναι πεφυκὸς καὶ τὸ σφοδρόν· καὶ γὰρ τὸ πῦρ τότε φέρεται τάχως, ὅταν μετὰ πνεύματος ᾗ· τότε γὰρ καὶ γίνεται φλόξ. εἰ δὲ τοῦτο, οὐτ' ἂν ὕδωρ αἴτιον εἴη τῆς κινήσεως τῇ γῇ, ὥς 20 Δημόκριτος ᾤετο, οὔτε γῆ, ὥς Ἀναξιμένης ὑπελάμβανε, ἀλλὰ πνεῦμα· ὅταν γὰρ τὸ ἔξω πεφυκὸς ἀναθυμιᾶσθαι ἔσω ρεύσῃ. διὰ τοῦτο γὰρ φησι 35 καὶ νηνεμίας τοὺς πλεῖστους γίνεσθαι καὶ μεγίστους τῶν σεισμῶν· ἡ γὰρ

1 ἄλλων] μεγάλων a	3 τι ἔχειν AWa	5 τῷ αἰεὶ I	ἤττονας AWa
παύσασθαι AWa	6 τὸ om. I	7 τῷ om. W	10 δὲ om. Aa
ἀναξιμένου a	καὶ om. AWa	12 ἑαυτῷ AWa	13 ἔπεται a
τείνεσθαι AW	14 διττὴν om. AWa	τὸ om. AWa	16 αὐτῇ AW
18 γίνεσθαι—ἔξω (20) om. AWa	20 πᾶσαν om. AWa	21 καὶ om. I	
22 τ] τε a	24 ἀνάγκη—κινητικώτατον om. AW: ἀνάγκη γὰρ a	post πλεῖστον	
add. τε AWa	26 ἐπιπολάζῃ A: ἐμπελάζοι a	28 δυνάμενον post μάλιστα exh.	
AWa	29 ἔχει AW	30 τε om. AWa	30. 31 ὁ πῦρ a
			33 οἶσται I

ἀναθυμιάσις συνεχῆς φερομένη, ἔνθα ἂν ἡ ἀρχὴ νεύσῃ, ἔπεται ἐκεῖνη καὶ
 πᾶσα ἐκεῖ ρεῖ· διὸ ἡ ἔξω πᾶσα φέρεται ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἢ ἔσω. οὐδὲν
 δὲ ἄλογον, φησί, γίνεσθαι τινὰς σεισμὸς καὶ ἀνέμων ὄντων. ἐπεὶ γὰρ καὶ
 πλείους ἄμα ἄνεμοι πνέουσι, δύνανται τούτων ὁ μὲν τις ἔξω πνεῖν, ὁ δὲ τις 25
 ἐντὸς ρεύσας ὄντος πνεύματος σεισμὸν ποιῆσαι. πλὴν ἐλάττους φησὶ
 γίνεσθαι τούτους τὸ μέγεθος, τῷ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν αἰτίαν αὐτῶν τὴν
 ποιητικὴν διηρῆσθαι. τοῦτο δ' ἂν δεικτικὸν εἴη τοῦ καὶ τοὺς ἄμα πνέον-
 τας ἀνέμους μὴ πάνυ γίνεσθαι σφοδρούς· καὶ γὰρ ἐκείνων ἡ ἀρχὴ διηρῆ-
 ται. λέγει δὲ καὶ νυκτὸς τοὺς πλείστους τε καὶ μείζους τῶν σεισμῶν
 10 γίνεσθαι, τῶν δὲ τῆς ἡμέρας γινομένων τοὺς πλείστους πάλιν περὶ με-
 σημβρίαν. οὐ αἰτία τὸ νηγεμωτάτας εἶναι τὰς μεσημβρίας διὰ τὸ τὸν ἥλιον 30
 μάλιστα κατὰ τὴν ὥραν ταύτην ἰσχύοντα κατακλείειν τὴν ἀναθυμιάσιν εἰς
 τὴν γῆν, ἐμποδίζοντα αὐτῆς τὴν πρόοδον τὴν ἔξω. καὶ αἱ νύκτες δὲ τῶν
 ἡμερῶν πάλιν νηγεμώτεραι· διὰ γὰρ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ἡλίου ψυχρομένης
 15 καὶ πυκνουμένης τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, εἰς τὸ ἐντὸς τὴν ἀρχὴν τῆς
 ῥύσεως τὰ πνεύματα λαμβάνει, ὥσπερ ἀμπώτιδος γινομένης τοῦ πνεύματος
 εἰς τὸ ἐνδον ἀπὸ τῆς ἔξω πλημμυρίδος τε καὶ ἐπιχύσεως. μάλιστα δὲ
 τῶν νυκτῶν περὶ ὄρθρον τοῦτο συμβαίνει φησί, ὅτι καὶ τὰ πνεύματα τό- 35
 τε γίνεσθαι τε καὶ πνεῖν ἄρχεται· τότε δὴ ἂν εἰς τὸ ἐντὸς ἡ ἀρχὴ τοῦ
 20 πνεύματος μεταβάλλουσα ῥέῃ, ὥσπερ οἱ εὐριπιοὶ μεταπεσοῦσα καὶ ἀθρόα
 φερομένη, ἰσχυρότεροι οἱ σεισμοὶ γίνονται διὰ τὴν τοῦ πλείονος χορηγίαν
 πνεύματος. |

Λέγει δὲ ἰσχυροτάτους γίνεσθαι σεισμὸς ἐν τοῖς τόποις τούτοις, ὅσοι 108^r
 ἢ θαλάττῃ ῥοῶδει παράκεινται ἢ καὶ ἔχουσι χώραν ἀραιάν τε καὶ πολλὰς
 25 ἔχουσιν κοιλότητας· διὰ τοῦτο γὰρ πλείστους γίνεσθαι σεισμὸς περὶ τε
 Ἑλλήσποντον καὶ Ἀγαίαν καὶ Σικελίαν καὶ τῆς Εὐβοίας, περὶ τούτους τοὺς
 τόπους δηλονότι, καθ' οὓς ἡ θάλασσα στενὴ τέ ἐστιν καὶ ῥοῶδης· αὕτη 25
 δ' ἐστὶν ἡ περὶ τὸν πορθμόν· καὶ τὰ ἄλλα δὲ πάντα, ὧν ἐμνημόνευσε,
 τοιαύτῃ γεινιᾷ θαλάσσῃ. αἰτίαν δὲ τοῦ σείεσθαι τοὺς τοιοῦτους τόπους
 30 ἀπέδωκε· δοκεῖ γάρ, φησί, διαυλωνίζεῖν ὑπὸ τὴν γῆν ἡ θάλασσα,
 τουτέστι διὰ τῶν στενῶν τῆς γῆς μεταρρεῖν. τὸ δὲ γινόμενον ἐν ταῖς
 τοιαύταις τῆς θαλάττης μεταρροίαις ὑπὸ τοῦ πνεύματος ὀλίγον προελθὼν
 ἐρεῖ. καὶ τὰ θερμὰ δὲ τὰ περὶ Αἰδηψὸν ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας γεγενῆσθαι
 λέγει. θερμὴ μὲν γὰρ οὖσα ἡ γῆ πλείους τὰς τοιαύτας ἀναθυμιάσεις 30
 35 ἔσχει· ἀπολαμβάνόμεναι δὲ αὐταὶ κάτω τε καὶ ὑπὸ τὴν γῆν τὸ μὲν πρῶ-

1 ἐκεῖνη] τῇ ὁρμῇ τῆς ἀρχῆς a
 post ἔσω add. πᾶσα φέρεται AWa

12 κατακλείειν AW: κατακλύειν a

18 περὶ ὄρθρον—ὅτι καὶ τὰ om. AW: πρὸς ὄρθρον a

20 μεταβαλλοῦσα A: μεταβαλοῦσα W καὶ om. I

οἱ om. AWa

23 δέ] καὶ a

γίνεται a

τοῖς om. AWa

τοιοῦτοις

AWa 25 ἐχούσας I

26 καὶ περὶ τὴν Ἀγαίαν AWa

27 ὀθλὸν a

32 μεταγοραίαις a

33 ἐρεῖ] ρεῖ W

τὰ post δὲ om. A

Αἰδηψὸν] cf. Strabo I

p. 104 A: Αἰδηψὸν libri

35 εἶχεν I

ἀπὸ a

2 φέρεται hic om. AWa

ἔσω] ἔξω a

6 τούτους γίνεσθαι coll. a

8 μὴ in lit. W

13 αὐτοῦ AW

15 τῆς ἀρχῆς A¹

post πνεύματα add. γὰρ a

21 ἰσχυρότερα Aa

τον εσείον την γῆν, ἔπειτα ὑπὸ βίας ἐκρῆξαν τὸ πνεῦμα τὸν μὲν σεισμὸν
 ἔπαυσε, θερμῶν δὲ ὑδάτων ἐκεῖθεν ἀνεδόθησαν πηγαί, ὑδάτων ἐκεῖ γενο-
 μένων καὶ διὰ τὴν ἐν βάθει τῆς γῆς θερμότητα θερμῶν γινομένων τε καὶ
 ἐκδιδόντων. λέγει δὲ καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ σειεσθαι συνεχῶς τοὺς τόπους
 5 τοὺς παρὰ τῇ στενῇ τε καὶ ῥώδει θαλάσῃ, οὗς προεῖρηκε. τὸ γὰρ
 πνεῦμα ἐν τοῖς τοιούτοις τόποις γινόμενον καὶ διεκπίπτον ἐκ τῆς γῆς 25
 σφοδρὸν τῶν σεισμῶν αἰτιὸν ἐστι· σφοδρὸν δὲ γίνεται διὰ τὴν σφοδρότητα
 τῆς θαλάσσης. πᾶσα γὰρ ῥώδης θάλασσα σφοδρὰς τὰς μεταρρύσεις ποιεῖ-
 ται· διὰ δὲ τῶν στενῶν ἀθρόα φερομένη καὶ ἐπιλαμβάνουσα τοὺς τόπους,
 10 δι' ὧν ὁ ἄνεμος ἔξω ῥεῖ καὶ θυμιάται, εἰς βάθος αὐτὸν ἀπωθεῖ· ὁ δὲ
 ἀπωσθεὶς καὶ ἀθρόος γενόμενος τῇ βιᾷ κινήσει σείει τὴν ὑπερκειμένην
 γῆν. καὶ αἱ χῶραι δὲ, ὅσαι σοφοὺς ἔχουσι τοὺς κάτω τόπους, πολλὴ ἐν
 αὐταῖς τοιοῦτον δεχόμεναι πνεῦμα τῷ εἰς τὰς εὐρυχωρίας ἐκείνας τὴν 40
 ῥύσιν γίνεσθαι τοῦ πνεύματος μᾶλλον ἀπ' αὐτοῦ σεῖονται κινούμεναι.
 15 προστίθῃσι δὲ τοῖς προειρημένοις ὅτι ἔαρὸς τε καὶ μετοπώρου μάλιστα
 γίνονται σεισμοί, ἔτι δὲ ἐν ἐπομβρίαις τε καὶ αὐχμοῖς, καὶ ἐν τούτοις
 πᾶσι διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. καὶ γὰρ αἱ προειρημέναι ὥραι πνευματω-
 δέσσονται· τοῦ γὰρ θέρους καὶ τοῦ χειμῶνος ἐλάττω τὰ πνεύματα, τοῦ
 μὲν χειμῶνος διὰ τοὺς πάγους καὶ τὰ ψύχη σβεννυμένων τῶν ξηρῶν
 20 ἀναθυμιάσεων, τοῦ δὲ θέρους διὰ τὸ καῦμα ξηραίνονμένων τε καὶ μαραι- 45
 νομένων· πάλιν ἐν μὲν τοῖς αὐχμοῖς πνευματώδης ὁ ἀήρ (αὐχμὸς γὰρ
 ἐστὶ τῷ πλείω τὴν ἀναθυμίασιν γίνεσθαι τὴν ξηρὰν τῆς ὑγρᾶς) ἐν δὲ ταῖς
 ὑπερομβρίαις πλείων τε ἐντὸς γίνεται ἀναθυμιάσις, τῷ βεβρεγμένην τὴν
 γῆν μᾶλλον θερμαινόμενην ἀτμίζειν, ἀτμίζουσαν δὲ πλείω τότε καὶ τὴν
 25 ἐντὸς ἀναθυμιάσιν ἴσχειν, καὶ ἐτι τῷ πληρουμένων τῶν κοιλοτήτων τῆς
 γῆς ὕδατος διὰ τὸ πλῆθος τοῦ ὑομένου στενοχωρουμένην τὴν τοιαύτην
 ἀναθυμίασιν καὶ εἰς ἐν συναλουμένην ὑπὸ τοῦ ὕδατος ἐκβιάζεσθαι τε καὶ 50
 κινουμένην οὕτω διὰ τὸ πολλὴν εἰς ὀλίγον τόπον συσταλῆναι τε καὶ πιλη-
 θῆναι ἰσχυρῶς κινεῖν τὴν γῆν προσπίπτουσιν. ταῦτα γὰρ φησι δεῖν ὑπο-
 30 λαμβάνειν τὸ ἐναπολαμβάνονον τῇ γῇ πνεῦμα ποιεῖν, ἃ ποιεῖ καὶ ἐν τοῖς
 ἡμετέροις σώμασιν ἐναπολαμβάνονον τὸ πνεῦμα· καὶ γὰρ καὶ τρόμων καὶ
 σφυγμῶν αἰτίον αὐτῷ γίνεται. ἔστι δὲ καὶ τῶν ἐν τῇ γῇ σεισμῶν ὁ μὲν
 τρομώδης, ὁ δὲ σφυγμῷ ὅμοιος. ὥς γὰρ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου σώματος 108^a
 πολλάκις οὐρησάντων γίνεται τρόμος τις τοῦ σώματος, ἀντιμεθισταμένου
 35 τοῦ πνεύματος ἔξωθεν εἰσω ἀθρόου διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ οὔρου στενοχωρεῖσθαι
 ἔξωθούμενον, οὕτως καὶ ἐπὶ τῆς γῆς τοιαύτας ἡγῆτέον ἀντιμεταστάσεις

1 ἐκρεῦσαν I 2 ἐκεῖθεν] ἐκεῖ AWa ἀνεδείχθησαν A 2. 3 γινομένων a
 5 ῥώδης a 11 τῇ βιᾷ ἐκίνησε τὴν I 13 αὐταῖς libri 16 ἐν post δὲ om. I
 19 διὰ τοῦ AW 23 ἐπομβρίαις a τε γίνεται ἢ ἐντὸς ἀναθυμιάσεως AWa post
 βεβρεγμένην add. τε AWa 25 τῷ om. a: τῶν AW 28 σταλῆναι AW: σταγῆναι a
 28. 29 πιληθῆναι] πεπληρωθῆναι AWa 30 ἐναπολαμβάνονον om. AW: ἐν a
 πνεύματα AW: τὰ πνεύματα a 31 post σώμασιν add. ἐν δὲ τοῖς ἡμετέροις σώμασιν
 AWa γὰρ καὶ om. AWa 32 τῇ om. AW 36 τοιαύτης A

γινόμενας πνευμάτων τρομώδη ποιεῖν σεισμόν. ἐξῆς δὲ δείκνυσιν ὅτι με-
 γάλην δύναμιν ἔχει τὸ πνεῦμα· καὶ ἔστι σαφὴ τὰ λεγόμενα. φέψαλον δὲ
 λέγει τὸν πεπυρωμένον κονιορτόν. λέγει δὲ καὶ τοῦ γινομένου πυρὸς ἐν 5
 τῇ γῇ, τουτέστιν ὑπὸ τῇ γῇ, αἴτιον εἶναι τὸ πνεῦμα· διὰ γὰρ τὴν στενο-
 5 χωρίαν βιαίως κινούμενόν τε καὶ κοπτόμενον καὶ εἰς μικρὰ καταδιαιρού-
 μένόν τε καὶ διασπώμενον ἐκπίμπραται· ῥᾶον γὰρ τὸ ὀλίγον τοῦ αἰθέρος
 μεταβάλλει τε καὶ ἐκπυροῦται. ἡ εἰς μικρὰ κερματισθὲν εἶπεν ἀντὶ τοῦ
 λεπτότερον διὰ τὴν κίνησιν γινόμενον· καὶ λεπτομερέστερον γὰρ τὸ πῦρ τοῦ
 πνεύματος. εἶναι δὲ λέγει τεκμήριον τοῦ ῥεῖν ὑπὸ γῆν τὰ πνεύματα καὶ
 10 τὸ γινόμενον περὶ ταύτας τὰς νήσους, λέγει δὲ τὰς Αἰόλους· τούτων 10
 γὰρ ἐμνημόνευσε πρὸ ὀλίγου. ἐν γὰρ ταύταις φησίν, ὅταν ἄνεμος νότος
 μέλλῃ πνευσεῖσθαι, προσημαίνειν ἡχόν τινα ὑπὸ γῆς γινόμενον, ὡς πνέοντος
 ἀνέμου ἐν τοῖς τόποις τούτοις, ἐξ ὧν τὰ τοῦ πυρὸς ἀναφυσήματα γίνονται·
 δὲ γίνονται τῷ τὴν μὲν θάλασσαν ἤδη πόρρωθεν προωθεῖσθαι ὑπὸ τοῦ νότου
 15 μηδέπω ὄντος τοῖς τὰς νήσους κατοικοῦσι γνωρίμου, ὑπὸ δὲ ταύτης προω-
 θουμένης καὶ ἐπιλαμβανούσης τοὺς πλησίον τόπους τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τῆς
 γῆς ἀναφυσώμενον ἀπωθεῖσθαι πάλιν εἴσω, καθ' ἃ μέρη ἔπεισιν ἢ θά- 15
 λασσα, ἀπωθούμενον δὲ εἴσω καὶ κινούμενον τὸν ψόφον ποιεῖν. ἄνευ δὲ
 σεισμοῦ ὁ ψόφος οὗτος γίνεται διὰ τε τὴν τῶν τόπων εὐρυχωρίαν (ἔχει
 20 γὰρ εὐρυχώρους ἐξόδους ἄλλας, δι' ὧν ἐνεχθὲν ὑπὸ γῆν εἰς τὸ ἀχανές
 ἔξω ῥεῖ) καὶ διὰ τὴν ὀλιγότητα τοῦ ὑπὸ τῆς θαλάσσης ἀπωθούμενου αἵρος.

Τοῦ δὲ τὴν τοῦ πνεύματος ὑπὸ γῆν κίνησιν αἰτίαν τῶν σεισμῶν εἶναι
 σημεῖα εἶναί φησι καὶ ταῦτα, τό τε γίνεσθαι τὸν ἥλιον ἀχλυώδη καὶ 40
 ἁμαυρότερον πρὸ τῶν σεισμῶν χωρὶς νέφους καὶ τὸ πρὸ τῶν ὀρθρίων
 25 σεισμῶν ἐνίοτε γίνεσθαι νηνεμίαν τε καὶ κρύος ἰσχυρόν· τὸν τε (γὰρ) ἥλιον
 ἀναγκαῖον ἁμαυρὸν γίνεσθαι ὑπονοστεῖν κατὰ γῆς ἀρχομένου τοῦ πνεύμα-
 τος τοῦ διαλύοντός τε καὶ διακρίνοντος τὸν αἶρα, νηνεμίαν τε καὶ ψυχρός
 περὶ τοὺς ὀρθρούς πρὸ τῶν σεισμῶν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ἡ τε γὰρ νηνεμία
 διὰ τὴν τοῦ πνεύματος εἴσω παλίσροισιν, ἥτις γίνονται πρὸ τῶν μεγάλων
 30 σεισμῶν παντὸς εἴσω τοῦ πνεύματος ῥέοντος καὶ οὐ μεριζομένου, καὶ τὸ
 ψυχρός δὲ διὰ τὸ τὴν θερμὴν ἀναθυμίασιν εἴσω τρέπεσθαι· θερμὴ γὰρ 45
 καθ' αὐτὴν ἢ πνευματώδης ἀναθυμίασις. εἰπὼν δὲ τὴν ἀναθυμίασιν, ἀφ'
 ἧς οἱ ἄνεμοι, φύσει εἶναι θερμὴν τοῦ μὴ δοκεῖν αὐτοὺς θερμούς ἀλλὰ
 ψυχροὺς εἶναι τὴν αἰτίαν προστίθησι· διὰ γὰρ τὸ κινεῖν τὸν αἶρα, οὐδὲ
 35 αὐτὸν τῇ αὐτοῦ φύσει ψυχρὸν ὄντα, διὰ δὲ τὸ πεπληρωθῆαι πολλῆς καὶ
 ψυχρᾶς ἀτιμίδος γινόμενον τοιοῦτον. δ' ἐναργὲς ἐποίησε τῇ παραθέσει τοῦ

1 γινόμενας ex corr. A

3 πεπυρακτωμένον AWa

λέγει δὲ om: AWa

4 ὑπὸ τὴν γῆν a

6 ἐκπιμπράται AWa

8 καὶ om. AWa

9 λέγω A

11 νότους a

12 μέλλῃ post ἄνεμος (11) exh. AWa

17 καθ' ἃ — εἴσω (18) om. A

19 ψῆφος a

20 ἐξὸδ (ους ἄλλας in lac. om.) A¹

ἐνεχθὲν I

22 δὲ

om. a

23 τε om. AWa

25 νηνεμίαν — γίνεσθαι (26) om. AW: τοῦτο a

γὰρ ex Aristotele addidi

27 καὶ ψυχρός post ὀρθρούς (28) coll. AWa

31 τὸ

om. Aa

32 κατ' αὐτὴν AW

33 φύσει] φησιν AW: om. a

35 δὲ om. Wa

καὶ om. a

36 ἐποίησεν ἐναργὲς coll. A

ἐκ τοῦ στόματος ἐκφυσώμενον πνεύματος, ὃ καθ' αὐτὸ θερμὸν ὄν (καὶ γὰρ ἐγγύθεν προσπίπτει τοιοῦτον), ὅταν διὰ στενοῦ πέμπηται καὶ πορρωτέρω, 50 ψυχρὸν προσπίπτει δι' ὃν ἀπωθεῖται ἀέρα, τοιοῦτον ὄντα. εἰπὼν δὲ ἐγγὺς τὸ ἐκφυσώμενον θερμὸν εἶναι ὁμοίως φησὶ τῷ ἐκπεμπομένῳ, ὅταν λαλῶ-
 5 μεν· θερμὸν γὰρ τοῦτο. αἰάζειν δὲ τὸ λαλεῖν εἶπεν, ἢ ἰδίως αἰάζειν τὸ τοιαῦτα λαλεῖν, οἷα κεχηγνότε μᾶλλον ἐκφέρομεν τῷ στόματι· τοιοῦτον γὰρ καὶ αὐτὸ τὸ αἰάζειν ὄνομα. τότε δὲ ὅτε διὰ στενοῦ καὶ πόρρωθεν ἐκφυσᾶται, δι' ὀλιγότητα οὐχ ὁμοίως ἐπίδηλον θερμὸν ὄν. ὅτι δὲ διὰ τὸν προωθούμενον ἀέρα τὸ ἐκφυσώμενον πνεῦμα ψυχρὸν προσπίπτει, δῆλον 109·
 10 ἐκ τοῦ ἐν τοῖς βαλανείοις πολὺ θερμότερον τὸν φουσώμενον προσπίπτειν ἀέρα. θερμὸς μὲν γὰρ αἰεῖ, ὅτι καὶ ὁ προωθούμενος θερμὸς, θερμότερος δὲ τότε διὰ τὸ ἀθρόως τε προσπίπτειν καὶ μετὰ βίας, ὥσπερ ἐλαυνόμενος, ὃ ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ γίνεται. σαφὴ δὲ τὰ λεγόμενα περὶ τῆς νεφέλης τῆς ὡς γραμμῆς στενῆς τε καὶ εὐθείας πρὸ τῶν σεισμῶν
 15 εἰσθυσίας γίνεσθαι, καὶ περὶ τῶν ἐν τῇ θαλάττῃ γινομένων ῥηγμίνων, ὅς ἐ παρέθετο εἰς σύστασιν τοῦ ὡς αἰετῶν τε καὶ λεπταὶ ῥηγμῖνες ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς τῆς θαλάσσης γαλήνης οὐσης γίνονται, οὕτω καὶ τὸ λεπτόν τε καὶ εὐθὺ νέφος τὸ φαινόμενον πρὸ τῶν σεισμῶν αἰθρίας οὐσης τοιοῦτον διὰ νηνεμίας γίνεσθαι· ῥηγμῖς γὰρ τις ἀέρος ἢ τοιαύτη νεφέλη.
 20 Λέγει δὲ καὶ περὶ τὰς ἐκλείψεις τῆς σελήνης γίνεσθαι σεισμούς· πολλὰ-
 κίς διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ὅταν γὰρ ἤδη πλησίον ᾗ ἢ σκιά τῆς γῆς, ἢ ἀντιφράττουσα καὶ ἐπισκοτοῦσα τῷ φωτὶ τῷ ἀπὸ τοῦ ἡλίου προσπίπτοντι πρὸς 20 τὴν σελήνην, ὡς μηδέπω μὲν τέλει ἐπιλειοιπέται τὸ φῶς καὶ τὸ θερμὸν τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου, ὃ παρέχει ἢ σελήνῃ τῷ ἀέρι παρὰ τοῦ ἡλίου λαμβά-
 25 νουσα, ἤδη δὲ δι' ἐγγύτητα τοῦ ἀκριβοῦς σκιάσματος ἀπομαραίνεται, νηνεμία γίνεται· διὰ γὰρ τὸ ὑπερψύχεσθαι τὸν ὑπὲρ γῆς τόπον ἀντιμεθίσταται τὸ πνεῦμα εἰς τὴν γῆν καὶ σεισμὸν ποιεῖ πρὸ τῶν ἐκλείψεων. ἐπιζητήσαι τις ἂν, εἰ τῇ τοῦ ἡλίου κινήσει ἢ ἀπ' αὐτοῦ θερμότης τοῦ ἀέρος, πῶς ἢ σελήνῃ λαμβάνει ἀπὸ τοῦ ἡλίου θερμότητα, οὔτε αὕτη πάσχουσα οὔτε τοῦ 25
 30 μεταξὺ αὐτῆς τε καὶ τοῦ ἡλίου αἰθέρος ὄντος παθητοῦ. εἰπὼν δὲ ἐνίοτε νηνεμίας γίνεσθαι πρὸ τῶν ἐκλείψεων καὶ τὴν αἰτίαν ἀποδοῦς τούτου λέγει γίνεσθαι πολλάκις καὶ ἀνέμους πρὸ τῶν ἐκλείψεων, ἀρχομένης μὲν τῆς νυκτός, εἰ ἢ ἐκλείψις μέλλει γίνεσθαι μεσονυχτίου, εἰ δὲ ἢ ἐκλείψις γίνοιτο ἔωθεν, μεσονυχτίου τοὺς ἀνέμους. οὗ πάλιν αἰτίαν ἀποδίδωσι τὴν αὐτήν·

2 καὶ om. AWa	5 ῥιζεῖν a	6 οἷα] d I	6 τοιοῦτον] διὰ τούτου AWa
7 τὸ iterat A	post στενοῦ add. τε AWa		10 βαλανείοις] βα ex corr. I
11 αἰεῖ δτι] διότι I	12 τε om. AWa	16 τοῦ om. I	18 post εὐθὺ add. πνεῦμα I
	19 γίνεται I	post νεφέλῃ add. λέγονται δὲ ῥηγμῖνες (ῥυγμῖνες a)	
αἰ ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς ὑπὸ τῆς τῶν κυμάτων προσβολῆς ἐν τῇ προσκλυζομένῃ ὑπ' αὐτῶν ἀνωμαλῶς γινόμενα AWa (l. ἀνωμαλῶς γινόμεναι)		20 δὲ om. a: καὶ om. AW	
23 σελήνῃ] νεφέλῃ I	μηδέποτε AWa	25 ἀπομαραίνεται A ¹	25. 26 νηνεμία γίνεται om. A ¹
	26 ἐπιψύχεσθαι AWa	ὑπὲρ τὴν γῆν Aa	27 ἐλλείψεων AW
	ποιεῖ post ἐκλείψεων coll. AWa	ἐπιζητήσαι — ἐκλείψεων (31) om. I	
31 ἀποδιδούς AWa	τούτων a	32 τῆς ἐκλείψεως I	33 μέλλοι W γένοιτο I

www.libtool.com.cn

διὰ γὰρ τὸ ἀμαυροῦσθαι καὶ ἔλαττον γίνεσθαι τὸ ἀπὸ τῆς σελήνης θερμὸν
ἐν τῷ αέρι, πλησίον οὕσης ἤδη τῆς φορᾶς καθ' ἣν ἐκλείψις γίνεται, ἀνι- 30
μένη ἢ πρόσθεν διὰ τὴν πλείω θερμότητα κατεχομένη ἀναθυμιάσις ἀνέμους
ποιεῖ. ἀπορήσαι δ' ἂν τις, πῶς τὸ νῦν λεγόμενον οὐ μάχεται τῷ προει-
5 ρημένῳ· τότε μὲν γὰρ εἶπε νηνεμίας αἰτίαν γίνεσθαι τὴν μέλλουσαν ἐκλει-
ψιν διὰ τὴν γινομένην ψυχρότητα, νῦν δὲ ἀνέμων. ἡ ὅταν μὲν πλείων ἢ
ἀπὸ τῆς σελήνης ἢ θερμῇ, ὥς ἐπέχειν τὰς ἀναθυμιάσεις, ἢ ἐλάττωσις
τοῦ θερμοῦ ἀνίσχιν αὐτάς, ὅταν δὲ ἢ σύμμετρος, ἢ ἐλάττωσις παύει· καὶ 35
οὕτως ποτὲ μὲν νηνεμίας, ποτὲ δὲ ἄνεμοι προγίνονται τῶν ἐκλείψεων.
10 δύνатаи καὶ μὴ πρὸ ἴσου χρόνου τῆς ἐκλείψεως τὴν τε νηνεμίαν λέγειν
γίνεσθαι καὶ τοὺς ἀνέμους, ἀλλ' ἐν ἄλλῳ μὲν τοὺς ἀνέμους, ἐν ἄλλῳ δὲ
τὴν νηνεμίαν· πορρώτερον μὲν γὰρ ἀφαστώσης ἔτι τῆς ἐκλείψεως ἢ τοῦ
θερμοῦ συμμετρία ἀνέμους κινεῖ, ἐγγὺς δὲ ἤδη τῆς ἐκλείψεως οὕσης τοὺς
αὐτοὺς τούτους ἀνέμους ἀντιμεθίστασθαι ποιεῖ διὰ ψυχρότητα. βουληθεὶς
15 γὰρ δεῖξαι ὅτι ἡ πρὸ τῆς ἐκλείψεως νηνεμία δι' ἀντιπερίστασιν τοῦ πνεύ-
ματος γίνεται, ἔδειξεν ὅτι πρῶτον πνευμάτων κινήσεων τε καὶ ὄντων 40
νηνεμία γίνεται, ἐκείνων μεταστάντων ἀλλαχού. καὶ τοῦ τοῦτο λέγειν
αὐτὸν σημεῖον τὸ μὴ εἰπεῖν 'γίνονται δὲ καὶ ἄνεμοι πρὸ τῶν ἐκλείψεων
πολλάκις', ἀλλὰ γίνονται γὰρ καὶ ἄνεμοι· εἰπὼν γὰρ ὅτι μεθίστανται
20 ἐπήνεγκε τὸ γίνονται γὰρ δεικνὺς τίνες εἰσὶν οἱ μεθιστάμενοι. ἔτι τὴν
μὲν νηνεμίαν εἶπε γίνεσθαι, ὅταν ἤδη πλησίον ἢ ἡ ἀντίφραξις καὶ μήπω
μὲν ἢ ἀάμπαν ἀπολελοιπὸς τὸ φῶς καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου θερμὸν ἐκ τοῦ
ἀέρος, ἤδη δὲ ἀπομαραίνηται. ἐπὶ δὲ τῆς τῶν ἀνέμων γενέσεως οὐ 45
τοῦτον ἔτι τὸν καιρὸν λέγει, ἀλλ' ἀχρονόχους μὲν τὰς γενέσεις τῶν ἀνέ-
25 μων πρὸ τῶν μεσονυχτίου γινομένων ἐκλείψεων, μεσονυχτίου δὲ πρὸ τῶν
ὑπὸ τὴν ἔω. καὶ ἐπὶ μὲν τῆς νηνεμίας τῷ ἀπομαραίνεσθαι τὸ θερμὸν
ἐχρήσατο, ἐπὶ δὲ τῆς γενέσεως τῶν ἀνέμων τῷ ἀμαυροῦσθαι· ἐπίτασις δὲ
ἢ διαμάρανσις τῆς ἀμαυρώσεως. |

Σαφῆ δὲ καὶ ἃ λέγει περὶ τοὺς ἰσχυροὺς σεισμούς, τὸ μὴ εὐθὺς μηδὲ 109^v
30 εἰσάπαξ παύεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλείους μένειν ἡμέρας καὶ ἐπισημαίνειν καὶ
ἐπὶ ἐν καὶ δεύτερον ἔτος ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις, ἐν οἷς τὴν ἀρχὴν ἐγένετο.
αἴτιον δὲ τούτων, τοῦ μὲν μεγέθους τοῦ σεισμοῦ τὸ πληθὺς τοῦ πνεύματος,
τοῦ δὲ ἐπιμένειν τὰ τῶν τόπων σχήματα, δι' ὧν ἂν τὸ σείον πνεῦμα ῥυτῇ.

1 γὰρ τοῦ W	2 ἤδη post φορᾶς coll. AWa	post ἦν add. ἡ AWa	3 κατα-
χομένη I	4 τὸ νῦν] τοίνυν A	5 μὲν om. a	6 διὰ τὴν ante μέλλουσαν (5)
exh. AWa	πλείω A ¹ W	7 θερμότης AWa	9 νηνεμία AWa
προσγίνονται Aa	τῶν ἐκλείψεων -- πρὸ ἴσου (10)]	καὶ μήποτε οὐ τοῦ αὐτοῦ a	τῶν
ἐκλείψεων δύνатаи om. AW	10 λέγει A ¹ a	12 πόρρω AWa	μὲν om. I
16 πρῶτον] πρὸ τῶν AW: πρὸ τῆς ἐκλείψεως τῶν a	18 μὴ om. a	δε] γὰρ a	
19 ἀλλὰ -- ἄνεμοι om. a	21 εἶπε] εἶπον A: om. I	22 ἀάμπαν] πᾶν AWa	
24 ἔτι] εἰ W: om. a	26 τῷ θερμῷ a	27 post ἀμαυροῦσθαι add. τὸ θερμὸν	
AWa	ἐπίτασις -- ἀμαυρώσεως (28) in marg. add. I	29 δὲ om. a	
λέγοι I	30 ἡμέρας μένειν AWa	31 ἐπὶ ἐν] ἐπιέναι I	δεύτερον] β a:
ἐπὶ δύο ἔτη Arist.	32 αἰτίαι AWa	33 σείον] εἰσίδον I	

8 του γὰρ ἂν τὸ πνεῦμα διὰ τὸ σχῆμα τοῦ τόπου ἀντιτυπήσῃ, ὥς μὴ
 ῥαδίως διελθεῖν, μάλιστα τε σείει καὶ ἀναγκαῖον ἐγκαταλείπεσθαι τι τοῦ 10
 πνεύματος ἐν ταῖς δυσχωρίαις τὸ ποιοῦν τὴν ὑπόμνησιν, ὥσπερ ὕδωρ ἐν
 σκεύει οὕτω κατεσκευασμένῳ, ὥς μὴ δύνασθαι πᾶν κενωθῆναι ῥαδίως.
 5 διὰ δὲ τὸ ὑπομένον πνεῦμα ἐν τῇ τόπῳ, ὥς ἐν τοῖς τῶν ζώων σώμασιν
 οἱ σφυγμοί, οἱ γίνονται μὲν ἀπὸ νόσου τινός, οὐκ ἐξαίφνης δὲ οὐδὲ ἀθρόοι
 παύονται οὐδὲ ταχέως, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον μειούμενοι μαραινομένου τοῦ
 πάθους, οὕτω καὶ ἡ ἀρχὴ ἀφ' ἧς ἡ ἀναθυμίασις ἐγένετο ἡ τοσαύτη, οὐκ
 ἐσβέσθη, οὐδὲ ἡ φορὰ ἡ τοῦ πνεύματος ἡ τὸν σεισμὸν ποιήσασα ἄσασαν
 10 κατηγάλωσε τὴν τοῦ πνεύματος ὕλην, ἀλλ' ὑπομένει τις, ἥτις ἕως ἂν 15
 ἀναλωθῇ, ἀναγκαῖον γίνεσθαι τινα σεισμὸν κατὰ τὸν τόπον, ἐν ᾧ ὑπελείφθη,
 αἰεὶ μέντοι ἡρεμαιοτέρων· καὶ μέχρι τσοῦτου μένει, μέχρι ἂν ἔλαττον τὸ
 ἀναθυμώμενον γέννηται ἢ ὥστε ἐπιδήλως κινεῖν [μὴ] δύνασθαι.

Λέγει δὲ καὶ τοὺς ψόφους τοὺς ὑπὸ γῆν γινομένους πρὸ τῶν σεισμῶν
 15 τὸ αὐτὸ πνεῦμα ποιεῖν. πρὸ τῶν σεισμῶν δὲ εἶπεν, ὅτι τε εἶρχε πρὸ
 ὀλίγου γίνεσθαι τινας ψόφους ὑπὸ τοῦ φερομένου πνεύματος ὑπὸ γῆν χωρὶς
 σεισμοῦ ἀνέμου γινομένου, ὥς περὶ τὰς Αἰόλου νήσους, καὶ νῦν λέγει 40
 πάλιν· προστίθῃσι γὰρ ὅτι καὶ ἄνευ δὲ σεισμῶν ἤδη που γεγόνασιν
 ὑπὸ γῆν. ὥσπερ γὰρ ῥαπιζόμενος ὁ ἀῆρ ὑπὸ τινος στερεοῦ σφοδρῶς
 20 παντοδαποὺς ἀφίησι ψόφους, ὥς ἔστιν ἰδεῖν ἐπὶ τε τῶν μαστίγων καὶ τῶν
 ῥάβδων, οὕτως καὶ αὐτὸς τύπτῃ τι στερεόν· οὐδὲν γὰρ διαφέρει ἢ τύπτεσθαι
 αὐτὸν ἢ τύπτειν· ἐν γὰρ τῇ τύπτειν τύπτεται· πᾶν γὰρ τύπτον καὶ ἀντι- 45
 τύπτεται. προέρχασθαι δὲ αὐτὸν λέγει τὸν ἀπὸ τοῦ πνεύματος ψόφον τῆς
 κινήσεως τῆς γῆς καὶ τοῦ σεισμοῦ, καίτοι γινόμενον ἅμα τῷ σεισμῷ, διὰ
 25 τὸ λεπτομερέστερον εἶναι, τουτέστι διὰ τὸ τὸ πνεῦμα λεπτομερέστερον εἶναι
 καὶ διὰ παντὸς δεχόμενον τὸν ψόφον δέχεσθαι αὐτὸν κατὰ τὸν ἐν τοῖς
 τῆς γῆς πόροις ἀέρα, δις πρὸ τοῦ σείεσθαι τὴν γῆν ἔξω προϊὼν τὸν ψόφον
 διαδίδωσι καὶ τῷ ἐκτός τε καὶ μέχρι τῶν ὠτων ἀέρι. ὅταν δὲ ἔλαττον,
 φησί, ἢ τὸ πνεῦμα ἢ ὥστε σεισμὸν ποιῆσαι (πῶς δὲ ἔλαττον, προσέθηκε· 50
 30 διὰ γὰρ λεπτότητα· ὅταν γὰρ ἢ λεπτότερον, ὥς ἐν ταῖς πληγαῖς διηθεῖσθαι
 διὰ τῆς γῆς, καὶ μὴ μένει καὶ στενοχωρίαν ποιεῖν ἀθροιζόμενον), διὰ μὲν
 τὸ ῥαδίως διηθεῖσθαι διὰ τῆς γῆς οὐ κινεῖ, διὰ δὲ τὸ προσπίπτειν τοῖς
 τῆς γῆς ὄγκοις κοίλοις τε οὖσι καὶ παντοδαπὰ σχήματα ἔχουσι παντοδαπὸν
 ποιεῖ ψόφον, ὥς δοκεῖν ἐνίοτε, ὥς οἱ τερατολογούντες λέγουσι, μυκᾶσθαι

2 σείειν AWa	3 ὑπόμνησιν] exspectas υπομονήν	4 κατεσκευασμένων AW	5 δέ]
τέ AW: om. a	6 οἱ om. AWa	ἀθρόον a	9 τὸν ex τῶν corr. I
10 κατανάλωσε Wa	ἀν om. AWa	12 ἂν] οὐ AWa	13 ἢ om. I
μὴ deleui	14 δὲ om. a	ὑπὸ τὴν γῆν Wa	πρὸ τῶν σεισμῶν om. AWa
15 τε om. I	19 ὥς AWa	20 παντοδαπῶς I	μεστίγων I
ῥάβδων add. καὶ ὁ τῆς φωνῆς δὲ γινόμενος ψόφος παντοδαπὸς ὢν παρὰ τὰς τῶν πληγῶν δια-			
φορὰς γίνεται διάφορος AWa	ἢ om. AWa	22 πᾶν] ποιεῖ I	23 αὐτόν
om. AWa	25. 26 εἶναι καὶ] δὲν καὶ a: εἶναι om. AW	27 δς] ὥς W	
28 καὶ ante τῇ om. a	τε] δὲ W: om. a	29 φησίν] εἰπὼν a	δὲ om.
AWa	31 καὶ μὴ—διὰ τῆς γῆς (32) om. A	34 τετρατολογούντες a	

www.libtool.com.cn

τὴν γῆν. ἥδη δὲ φησι τότε καὶ ὕδατα ἀνερρῆχθαι γινομένων σεισμῶν, ὥσπερ καὶ πρὸ ὀλίγου | εἶπε περὶ τῶν ἐν Αἰθιῶπι θερμῶν, ἀλλ' οὐ διὰ 110^r τοῦτο τὸ ὕδωρ τῆς κινήσεως αἷτιον τῇ γῇ, ἀλλ' ἂν ἡ ἐξ ἐπιπολῆς τὸ πνεῦμα βιάζεται τὸ ὕδωρ, ὥς ἐπὶ τῆς θαλάσσης γίνεται, ἡ καὶ κάτωθεν 5 τὸ πνεῦμα βιαζόμενον ἀναρρήξει τι τῶν ὑπὸ γῆς ὄντων ὑδάτων, ὥσπερ εἶπεν ἐν Αἰθιῶπι, γίνεται [γάρ] τὸ πνεῦμα καὶ τῷ ὕδατι τῆς κινήσεως αἷτιον, ὥσπερ καὶ τῶν κυμάτων οἱ ἄνεμοι. ὥς γὰρ τὰ πνεύματα ἐξ ἐπι- 6 πολῆς βιαζόμενα τὸ ὕδωρ κινεῖ τε αὐτὸ καὶ ποιεῖ τὰ κύματα, οὕτω πολλάκις καὶ ἐν τοῖς σεισμοῖς τὸ κάτωθεν πνεῦμα βιαζόμενον καὶ τὸ ὑπὸ 10 τῇ γῇ κινεῖ ὕδωρ. ὥς γὰρ τὰ κύματα ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἀλλ' οὐκ ἀνά- παλιν κινεῖται, οὕτω καὶ τῶν ἀναρρηγνυμένων ἐν τοῖς σεισμοῖς ὑδάτων τὸ πνεῦμα αἷτιον, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνα τοῦ πνεύματος. ἐναργῆς δὲ ἐποίησε τὸ λεγόμενον τῇ τῆς γῆς παραθέσει· ἀνατρέπεται γὰρ ἐν τοῖς σεισμοῖς πολλα- 15 κίς καὶ αὕτη, ὥσπερ καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἀναρρηγνύμενον· ἡ γὰρ ἔκχυσις ἀνάτρεψίς τις ἐστίν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τῆς γινομένης κινήσεως αἷτια ὡς 10 ὕλαι, τὸ δὲ πνευμά ἐστὶ τὸ ποιοῦν. ὅταν δέ, φησὶν, ἅμα τῷ σεισμῷ γένηται ἔκχυσις ὕδατος οὐ κάτωθεν ἐκχυσμένου, ἀλλὰ τοῦ ἐπιπολῆς καὶ τῆς θαλάττης ἐπιχυσμένου (περὶ γὰρ τοῦ τοιοῦτου ὕδατος τε καὶ πάθους λέγει) τούτου δὴ φησι γίνεσθαι αἷτιαν τὴν τῶν πνευμάτων ἐναντίαν φοράν, 20 ἥτις γίνεται, ὅταν τὸ τὸν σεισμὸν ποιοῦν πνεῦμα μηδέπω ῥέον ὑπὸ γῆν, ἀλλὰ ἔξωθεν φερόμενον τὴν θάλασσαν ὑπὸ τινος ἐναντίου πνεύματος κινου- 16 μένην ἐξ ἐναντίας αὐτὸ φερόμενον ἀπῶσαι μὲν εἰς τοῦπίσω μὴ δυνήθῃ διὰ τὸν προωθοῦντα ἄνεμον αὐτὴν, ἰστὰν δὲ καὶ ἐμποδίζον αὐτῆς τὴν πρόοδον αἷτιον γένηται τοῦ ἅμα πολλὴν ἀθροισθῆναι. τότε γὰρ ἡττηθὲν ὑπὸ τοῦ 25 πλήθους τῆς θαλάσσης τὸ ἰστὰν αὐτὴν πνεῦμα ἀθρόας ἐπιχυθείσης αὐτῆς διὰ τὸ κατόπιν ὄντων πνεῦμα, ἅμα μὲν ἐγένετο τοῦ τε κατακλυσμοῦ καὶ τῆς ἐφόδου τῆς τοῦ κύματος αἷτιον, ἅμα δὲ καὶ τοῦ σεισμοῦ. καὶ λέγει οὕτω γενέσθαι καὶ τὸν περὶ Ἀχαΐαν σεισμόν τε ἅμα καὶ τὴν τοῦ κύματος 20 ἐφοδὸν τοῦ ἐπικλύσαντος τὰς παραθαλασσίους πόλεις Βοῦρὰν τε καὶ Ἑλίκην. 30 ἔξω μὲν γὰρ νότος ἔπνει ἀπωθῶν τὴν θάλασσαν, ἐκεῖ δὲ ἔνθα ὁ σεισμὸς ἐγένετο, βορρᾶς ἀντέπνευσε· νηνεμίας δὲ γενομένης, τουτέστι ρυέντος εἰσω καὶ ὑπὸ γῆν τοῦ ἀνέμου τοῦ ὑπὸ τοῦ κύματος ἡττηθέντος ἅμα ἐγένετο

2 et 6 ἔθιψι AWA: ἔθιψι I 3 et 7. 8 ἐπιπολῆς AW 3 ἡ] ἡ I
4 βιάζεται a, ex corr. A: βιάζεται IW 5 ὑπὸ τῆς γῆς W: ὑπὸ τὴν γῆν Aa 6 γάρ
delevi 8 βιαζόμενον AIW κύματα ex πνεύματα corr. I 10 τὴν γῆν AWA
14 αὕτη AWA καὶ post ὥσπερ om. I τὸ post ὕδωρ om. AWA ἡ γάρ
ἔκχυσις om. AWA 15 γενομένης AWA 16 ὕλη AWA ποιοῦν] γινό-
μενον AWA τῷ om. AWA 17 ἐπιπολῆς] ἐπιπολάζοντος AWA 18 ἐπιχυσ-
μένου] ἐπιπολαζούσης AWA 21 ἔξω AWA φερομένην AWA 22 δυνή-
θει AWA 23 ἰστὰν] ἰσταται AWA 24 γίνεται Aa 25 ἰστὰν AWA
26 γίνεται a 27 post ἐφόδου add. καὶ AWA αἷτια AWA ἅμα δὲ—
σεισμοῦ post ἐγένετο (26) exh. I καὶ post δὲ om. AWA λέγεται AWA
28 οὕτως AWA καὶ τὸν om. a: τὸν om. AW τε] τὸ AW
30 δὲ om. AW 31 γινομένης I 32 post alterum τοῦ add. βορρᾶ AWA
τοῦ post ὑπὸ om. I

- ἡ τε τοῦ κύματος ἐφόδος καὶ ὁ σεισμός, τοῦ αὐτοῦ ἀνέμου ἀμφοτέρων
 αἰτίου γενομένου, τοῦ μὲν κύματος διὰ τὸ στήσαι τὴν θάλασσαν καὶ ποιή-
 σαι πολλὴν ἀθροισθῆναι, τοῦ δὲ σεισμοῦ διὰ τὸ ἡττηθέντα τοῦτον ὑπὸ τοῦ 20
 πλήθους τῆς θαλάσσης ῥυέντα κατὰ γῆς ταύτην κινήσαι. εἴη δ' ἂν ὁ
 5 νότος περὶ Ἀχαΐαν τοῦτο παθὼν τε καὶ ποιήσας· ἐν γὰρ τῇ νοτίῳ μέρει
 αἱ καταρριφθεῖσαι τε καὶ ἐπικλυσθεῖσαι πόλεις. αἰτίαν δὲ φησι καὶ συναι-
 τίαν τὴν θάλασσαν τοῦ σεισμοῦ γενέσθαι τῇ μὴ διδόναι διαπνοὴν τῇ ὑπὸ
 γῆς φερομένῳ πνεύματι. ἡ μὲν γὰρ θάλασσα τῇ ὑποστῆναι τὸ πνεῦμα
 καὶ εἰς τὸ κάτω ῥεῦσαι τὸν κατακλυσμὸν ἐποίησε, τὸ δὲ πνεῦμα ἀθροισθὲν 30
 10 ὑπὸ γῆς τῇ ἀθρόᾳ καὶ βιαίῳ κινήσει τὸν σεισμόν. δύναται μὴ
 λέγειν τὸν ἕτερον τῶν πνεόντων ἀνέμων, δι' οὗς ἡ τοῦ ὕδατος ἀθροῖσις,
 ἡττηθέντα καὶ εἰς τὴν γῆν ἀναχωρήσαντα ποιεῖν τὸν σεισμόν, ἀλλ' ἡττη-
 θέντος τοῦ ἐτέρου τὸ πνεῦμα τὸ ἐναπειλημμένον ἐν τῇ γῇ ὑπὸ τῆς τοῦ
 κύματος ἐφόδου διαλυθὲν ῥεῖν ἔξω.
 15 Κειμένου δὲ τοῦ τῶν σεισμῶν αἰτίους εἶναι τοὺς ἀνέμους ὑπὸ γῆν 40
 ἀθροιζομένους τε καὶ ῥέοντας, ἐπεὶ οἱ σεισμοὶ κατὰ μέρος γίνονται καὶ
 χωρία τινα περιωρισμένα πολλάκις καὶ ἐν μικρῷ τόπῳ, ἄνεμοι δὲ οὐχ
 οὕτως (διαρκεῖς γὰρ οἱ ἄνεμοι καὶ ἐπὶ πολὺ πνέοντες) τίς ἡ αἰτία τούτου
 λέγει. φησὶ δὴ αἰτίαν εἶναι τούτων ὅτι οἱ μὲν σεισμοὶ ὑπὸ γῆν ῥέοντες
 20 τοῦ ἀνέμου γίνονται· ὅταν γὰρ πρὸς ταῖς οὐσαῖς ἐν τινὶ τόπῳ ἀναθυμιάσιν
 ὑπὸ γῆν καὶ αἱ ἐκ τῶν πλησίων τόπων συνέλθωσιν εἰς ταῦτ' οὐρρυσταί, 45
 τότε διὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐξ αὐτῆς γινομένου πνεύματος βίᾳ κινουμένου ὑπὸ
 τῇ γῇ γίνονται οἱ σεισμοὶ ὁμοίως τοῖς αὐχοῖς καὶ ταῖς ὑπερομβρίαις·
 καὶ γὰρ ἐκεῖνων ἑκάτερον ἐγένετο ὁ μὲν αὐχμὸς τῇ πρὸς τῇ ὑπαρχούσῃ
 25 ἐν ἐκείνῳ τῇ τόπῳ ἐρηρᾷ ἀναθυμιάσει καὶ τὴν ἐν τοῖς γειννῶσιν αὐτῇ
 τόποις ἐρηρὰν ἀναθυμιάσιν εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον ῥυθῆναι πᾶσαν, ὑπερομβρία δὲ
 ὅταν τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐπὶ τῆς ὑγρᾶς τε καὶ ἀτμιδώδους ἀναθυμιάσεως
 γένηται. οἱ μὲν οὖν σεισμοί, ὁμοίως δὲ καὶ οἱ αὐχοὶ καὶ αἱ ὑπερομβρίαι 50
 διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν γίνονται καὶ κατὰ μόρια γῆς· οὐδὲν γὰρ κωλύει
 30 τῇσδε τινος σειρομένης τῆς γῆς μηδεμίαν σείεσθαι τῶν πλησίων, τῇ πᾶσαν
 τὴν τῶν σεισμῶν ποιητικὴν ἀναθυμιάσιν ἐκ τῶν πλησίων εἰς τοῦτον

1 τε om. I 5 μέρει] μένει A 6 κατακλυσθεῖσαι AW: κατακλυθεῖσαι a post
 πόλεις lac. XVI litt. A 6. 7 συναιτίαν] νῦν AWa; ceterum pro καὶ exspectas μάλλον δὲ
 7 τοῦ σεισμοῦ γενέσθαι τὴν θάλατταν coll. AWa 7. 8 ὑπὸ τῆς γῆς AW: ὑπὸ τὴν γῆν a
 10 ὑπὸ γῆν AWa βιαί(φ) βεβαίω A δύναται—ἔξω (14) delenda videntur; sub textu
 exh. I 13 τὸ post πνεῦμα] τὲ I 14 post ἔξω add. αἰτίαν τοῦ σεισμοῦ ἄλλο τὸ
 (lac.) ὑποχωρήσει καὶ ἡττη (lac.) κατακλυσμὸν A 15 Κειμένου—σεισμοὶ (16)] καί-
 μενον δὲ τούτων σεισμῶν (lac.) εἶναι τοὺς ἀνέμους ὑπὸ γῆν ἀθροιζομένους τε καὶ ῥέοντας
 ἐπισει (lac.) μὲν cum superioribus verbis (14) coniuncta exh. A δὲ om. a
 16 μέρη AWa 17 καὶ πολλάκις coll. a: πολλὰ καὶ AW μακρῷ A
 18 οἱ om. AW ἡ om. AWa 21 εἰς—συρρυσταί] εἰς τε τὸσαν ῥυθῆσαι I
 22 αὐτῶν Aa 23 τὴν γῆν AWa οἱ om. I post τοῖς add. τε AWa
 24 ἑκάτερος A post μὲν add. γὰρ AW 25 τῇ om. I τοῖς om. A
 αὐτῇ] αὐτῇ IW 26 πᾶσαν] πάλιν AWa 28 δὲ om. A¹ 30 τῆς om.
 AWa 31 ante ἐκ add. τὴν AWa

www.libtool.com.cn

συνεργουηκέναι τὸν τόπον· οὐκέτι δὲ οἱ ἄνεμοι κατὰ ἕν τι μόριον γίνονται, ὅτι
τὰ μὲν τῶν σεισμῶν καὶ τῶν αὐχμῶν καὶ τῶν ὑπερομβριῶν ἐν τῇ γῇ τὴν
ἀρχὴν ἔχει, τουτέστι τὴν ἀναθυμιάσιν· διὸ δύνανται αὐταὶ καὶ εἰς ἕν τι πᾶσαι
συρρεῖν· ὁ γὰρ ἥλιος οὐχ ὁμοίως ἐπὶ τούτων, λέγω δὴ τῶν κατὰ γῆς ἰσχύει, 110^v
5 ὥστε μεταβάλλειν αὐτάς, ἐπεὶ κάκειναι εἰ καθ' οὗς ἐγίνοντο τόπους ὑπὸ τοῦ
ἡλίου διεκρίνοντο, οὐκ ἂν εἰς ἕν ἡθροίζοντο, οὐδ' ἂν κατὰ μέρη τῆς γῆς
μικρὰ ἐγίνοντο πολλάκις σεισμοί· τὰς μέντοι μετεώρους ἀναθυμιάσεις
αὐτός ἐστιν ὁ διακρίνων τε καὶ ἀνάγων, αἱ δὲ παρὰ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς
τούτου φορᾶς τὴν ἀρχὴν λάβωσιν, ἄνεμος ἤδη οὕσαι ῥέουσιν ἐφ' ἕν τι 5
10 μέρος, ἐπὶ μὲν τὰδε ὁ βορέας, ἐπὶ δὲ τὰδε ὁ νότος, καὶ ἄλλος ἐπ' ἄλλο
τι· ῥέοντες δὲ οὕτως οὐ λανθάνουσιν ὥσπερ αἱ ὑπὸ γῆν συρρέουσιν εἰς
ταῦτόν ἀναθυμιάσεις, ἀλλὰ πᾶς ὁ τόπος δι' οὗ ῥέουσιν ἔχει τὸν ἄνεμον.
ὁ μὲν γὰρ σεισμός καὶ ὁ αὐχμὸς καὶ ἡ ὑπερομβρία οὐκ ἐστὶν ἡ τῆς ἀνα-
θυμιάσεως ῥύσις, ὁ δὲ ἄνεμος καὶ τὸ πνεῦμα αὐτὴ ἐστὶν ἡ τῆς τοιαύτης
15 ἀναθυμιάσεως οὔσης ὑπὲρ γῆν ῥύσις, ἣν οὔτε λανθάνειν οἶόν τε ὑπὲρ γῆς
ῥέουσιν οὔτε ῥεῖν ἐν βραχεῖ μορίῳ τῆς γῆς.
Ἐφεξῆς δὲ καὶ τὰς τῶν σεισμῶν διαφορὰς λέγει, καὶ φησὶν αὐτῶν
τοὺς μὲν τρόμφ ἐοικέναι, τοὺς δὲ σφυγμῶ, τρόμφ μὲν τοὺς γινομένους
ἐπὶ πλάτος τῆς γῆς, ὅταν διὰ τὸ πλῆθος τοῦ γινομένου ὑπὸ γῆν πνεύματος, 25
20 κατὰ τὸ πλάτος ἡ γῆ κινῆται ὑπ' αὐτοῦ· οὕτως γὰρ καὶ ὁ τρόμος γίνεται,
εἰς τὰ πλάγια μεταφερομένου τοῦ τρέμοντος σώματος· τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ
εἰς πλάτος. γίνεσθαι δὲ φησὶν ὀλιγάκις κατὰ τόπους τινὰς σεισμούς ἐοικό-
τας σφυγμῶ. ἐστὶ δὲ ἡ κατὰ σφυγμὸν κίνησις οὐκ εἰς τὰ πλάγια γινομένη,
ὥς ὁ τρόμος, ἀλλὰ κάτωθεν ἄνω. διὸ καὶ ἐλαττονάκις λέγει γίνεσθαι τοὺς
25 οὕτω γινομένους σεισμούς, ὅτι μὴ ῥάδιον εἰς βάθος ἐπ' εὐθείας οὕτως
πολλὴν ἀρχὴν τε καὶ ἀναθυμιάσιν ἀθροισθῆναι. πολὺ γὰρ πλείων ἡ κατὰ 30
μῆκος καὶ πλάτος τῆς γῆς διάκρισις τε καὶ ἀναθυμιάσεις γινομένη τῆς ἀπὸ
τοῦ βάθους. ταύτη μὲν γὰρ καὶ ὁ ἥλιος συνεργεῖ θερμαίνων μέχρι το-
σοῦτου τὴν γῆν, τῇ δ' ἐκ τοῦ βάθους γινομένη τε καὶ ἀναφερομένη οὐκέτι.
30 ἐν δὲ τοῖς τοιούτοις σεισμοῖς τοῖς ἐκ βάθους γινομένοις, οἱ ἐοίκασιν τοῖς
σφυγμοῖς, φησὶν ἀναβάλλεσθαι τε καὶ ἐπιπολάζειν πλῆθος λίθων, ὥσπερ
ἐπὶ τῶν λίκνων· καὶ γὰρ ἐπὶ τούτων, ὅταν ἀναβράττηται τὰ ἐπ' αὐτοῖς,
ἐπιπολάζει τὰ βαρύτερα. λέγει δὲ καὶ χαλεπωτάτους εἶναι τοὺς τοιού- 35
τους σεισμούς, καὶ παρατίθεται χωρία τὰ ὑπὸ τῶν τοιούτων σεισμῶν ἀνα-
35 τραπέντα, αἱ πρὸς τῇ ἀνατραπῇ καὶ τραχύτερα ἐγένετο. ἤττον δὲ λέγει
γίνεσθαι σεισμούς ἐν ταῖς νήσοις ταῖς ἐν μέσοις τοῖς πελάγεσιν, ὡς εἶπε

4 δὴ] δὲ AIW 5 ἐπὶ a post κάκειναι lac. IX litt. A εἰ post τόπους
exh. AWa 7 μικρὰ post μέρος (6) exh. AWa 14 αὕτη I 15 οἶόν τε]
αἰόνται AW γῆν AWa 17 δὲ om. a 19 post ὅταν add. τὸ A
γινομένου om. AW post ὑπὸ] add. τὴν AWa 20, κινεῖται I
ὁ om. a 21 σώματος om. AW 25 ῥάδιον ex ῥαδίως corr. I 26 post
πολλὴν add. ὡς AWa 27 γεννωμένη AWa 28 ταύτην AW 32 ἐν αὐτοῖς AWa
35 πρὸς τὸ A βραχύτερα I 36 μέσω AW ex corr. I

ποντίας, τῶν πλησίων ἔχουσῶν ἡπειρον· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ τῶν προσ-
 γείων. αἰτία δὲ τούτου διὰ ἐν μὲν ταῖς ποντίαις τὸ πλῆθος τῆς θαλάσσης
 τὸ περιεχόμενον καταψύχει τὰς τε ὑπ' αὐτὴν καὶ τὰς ἐν τῇ νήσῳ ἐγγε-
 νομένας ἀναθυμιάσεις, ἔτι τε τῷ βάρει ἐπικειμένη κωλύει αὐτῶν τὰς εἰς
 5 ἐν συρρεύσεις ἐν τῇ γῇ γίνεσθαι, ἐξ ἧς γεννῶνται. ἔτι δέ, φησί, ῥεῖ καὶ
 κρατεῖται ὑπὸ τῶν πνευμάτων, ὡς τῇδε καὶ τῇδε φέρεσθαι, διὸ οὐ σειέ-
 ται· δεῖ γὰρ τὸ σειόμενον ἡρεμῆσαι πρῶτον, εἴθ' οὕτω σεισθῆναι. ἡ τοῦτο
 οὐ περὶ τῆς ἀναθυμιάσεως, ἀλλὰ περὶ τῆς θαλάσσης λέγει· αἶ γὰρ αὕτη
 ῥεῖ καὶ κινεῖται ὑπὸ τῶν ἀνέμων, διὸ οὐ σειέται ὑπὸ τῆς ἀναθυμιάσεως.
 10 κινεῖται γὰρ τὰ ἡρεμούντα· μὴ σειομένης δὲ τῆς θαλάσσης οὐδὲ αἱ ἐν
 αὐτῇ νῆσοι σειόνται. διὰ τοῦτο γὰρ ἐπιφέρει τὸ τὰς δὲ ποντίας οὐκ
 15 ἔστι κινῆσαι ἄνευ τῆς θαλάσσης ὅλης, ὅφ' ἧς περιεχόμεναι
 τυγχάνουσιν. ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ πολλὸν ἐπέχειν τόπον, φησί, τὴν θάλασσαν
 οὐκ εἰς ταύτην αἱ ἀλλαχόθεν ἀναθυμιάσεις ἀθροίζονται (διὰ μακροῦ γὰρ ἡ
 20 σύρροια αὐταῖς γίνοιτο ἄν), ἀλλ' ἐκ ταύτης, τῆς ὑπὸ θαλάσσης, γίνονται
 ἄν καὶ συρρέοιεν εἰς τινα ἄλλην γῆν, αἷς συρρεούσαις παρακολουθοῖεν ἄν
 καὶ αἱ ἐκ τῆς γῆς. ἡ ἐκ ταύτης λέγει ἐξ αὐτῆς τῆς θαλάσσης γίνεσθαι
 εἰς τὸ ἄνω τὰς ἀναθυμιάσεις, καὶ ταύταις συνακολουθεῖν τε καὶ συνεκκρί-
 30 νεσθαι καὶ τὰς ἐν τῇ γῇ γενομένας τῇ ὑπὸ θαλάσση. τὰς δὲ ἐγγὺς νήσους
 20 τῆς ἡπείρου μόνον εἶναι τῆς ἡπείρου λέγει· ἡ γὰρ μεταξὺ θάλασσα δι'
 ὀλιγότητα οὐδεμίαν ἔχει δύναμιν, ὡς κωλύσαι τῶν ἀπὸ τῆς ἡπείρου γινο-
 μένων ἀναθυμιάσεων εἰς τὰς νήσους τὰς πλησίον συρρεῖν τινας.

p. 369 = 10 Περὶ δὲ ἀστραπῆς καὶ βροντῆς, ἔτι δὲ περὶ τυφῶνος
 καὶ πρηστῆρος. |

25 Εἰπὼν περὶ σεισμῶν, τίς τε αὐτῶν ἡ φύσις τε καὶ οὐσία, καὶ δι' ἣν III
 αἰτίαν γίνονται, καὶ περὶ πάντων τῶν δοκούντων αὐτοῖς παρακολουθεῖν, 10
 μέτεισιν ἐπὶ τὸ κατὰ τὸν ὑφηγημένον τρόπον εἰπεῖν περὶ τε ἀστραπῆς καὶ
 βροντῆς τυφῶνός τε καὶ πρηστῆρος καὶ κεραυνῶν. δεῖν δὲ φησι καὶ τούτων
 ἀπάντων τὴν αὐτὴν ἀρχὴν ὑπολαβεῖν, οὐκ ἀλλήλοις μόνον τὴν αὐτὴν, ἀλλὰ
 30 καὶ τοῖς προειρημένοις. τὸ γὰρ διττὸν τῆς ἀναθυμιάσεως τῆς ἐν τῇ γῇ
 γινομένης τοῖς τε προειρημένοις αἷτιον ἅπασι καὶ δὴ καὶ τούτοις. μεμιγ-
 μένης γὰρ τῆς ἀναθυμιάσεως τῆς γῆθεν ἀναφερομένης ἐκ τε τῆς θερμῆς
 τε καὶ ξηρᾶς, ἡ ἦν ἀρχὴ πυρὸς καὶ ἀνέμων, καὶ τῆς ὑγρᾶς τε καὶ ψυχρᾶς,

3 νόσ A 3. 4 γεννωμένας AWa 5 post γίνεσθαι add. ἡ AW: ἡ a ἐξ ἧς]
 ἐξῆς A Ia 6 κρατεῖται a 8 περὶ post ἀλλὰ om. Wa 9 κινῆται a 11 τὸ]
 τῷ I ποντίους AW 15 αὐτὰς A' W ὑπὸ om. I 15. 16 γίνοιτο ἄν I
 16 συρρέοι ἄν AI: συρρέοιαν W 18. 19 ἀνεκκρίνεσθαι AWa 19 γεννωμένας AWa
 post ὑπὸ add. τῇ W 25 τε post φύσις om. A καὶ ἡ οὐσία A 27 τε
 om. AWa 28 κεραυνοῦ AWa δέ] γὰρ a Arist.: om. AW 30 τὸ γὰρ
 — προειρημένοις (31) om. AWa 31. 32 μεμιγμένης] μὲν. ἡγμένης AW 32 γὰρ]
 μὲν οὐσης a 33 καὶ τῆς ξηρᾶς I ἡ ἦν] ἡ ἡ AW: ἡν om. a πυρὸς
 τε καὶ AWa

ἡ πάλιν ἐστὶν ἀρχὴ ὑδάτων τε καὶ χιόνος καὶ χαλάζης, ἔτι τε πάχνης 15
 τε καὶ δρόσου, καὶ ταῦτα ἀμφοτέρω ἐχούσης ἐν αὐτῇ δυνάμει (οὐ γὰρ
 ἀποκεκριμένα ἤδη καὶ κεχωρισμένα), ἔπειτα συνισταμένης ταύτης εἰς νέφος,
 καθὰ πρότερον εἴρηται (διακρινομένου γὰρ τοῦ ἐν τῇ ἀναθυμιάσει θερμοῦ
 5 καὶ εἰς τὸ ἄνω φερομένου ἢ ὑπολειπομένη συνίσταται τε καὶ εἰς νέφη
 μεταβάλλει), ἔτι τε μᾶλλον πυκνότερας τῆς τῶν νεφῶν συστάσεως γινομένης,
 ὅταν ἐν τῷ τόπῳ γένηται μετεωρισθεῖσα ἐπὶ πλέον, ὅς ἐστι ψυχρότατος
 διὰ τὸ παύεσθαι ἐν αὐτῇ τὰς ἀπὸ τοῦ ἡλίου γινομένας ἀνακλάσεις· εἴπε 20
 γὰρ καὶ ἐν τοῖς πρώτοις τοῦτον εἶναι τὸν τόπον καὶ τὸν αὐτόθι ἀέρα
 10 ψυχρότερον· διὸ ὅσα ἂν τῶν νεφῶν διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ἐν αὐτοῖς ἔτι πλείω
 θερμότητα εἰς ἐκεῖνον ἀνερχθῇ τὸν τόπον, ὃν εἶπεν ἔσχατον πέρας, ἀθρο-
 ώτερον ἐν ἐκείνῳ τοῦ θερμοῦ χωριζομένου διὰ τὴν ἐκ τῆς ψυχρότητος
 πῆξιν τῶν νεφῶν, πυκνότερα καὶ ψυχρότερα γινομένη ἢ τῶν νεφῶν σύστασις
 τὸ ἐναπολειμμένον ἐν αὐτοῖς θερμὸν ἄνωθεν εἰς τὸ κάτω ἀπαθεῖται τε 25
 15 καὶ ἐκθλίβει, καὶ καθ' ὃ ἐλαττόν ἐστι πυκνὴ, παρέχει τὴν ἐξοδὸν αὐτῇ.
 καὶ διὰ τοῦτο οἱ τε κεραυνοὶ καὶ ἐκνεφίαι καὶ τὰ τοιαῦτα φέρεται κάτω,
 ὄντα κουφότατα τῇ αὐτῶν φύσει. καίτοι τῆς ἀποκρίσεως ταύτης πυκνότερα
 γίνεται τὰ νέφη, ἕως ἂν εἰς τὸ ἔσχατον ἔλθῃ τῆς πυκνώσεως καὶ τὸ
 πέρας· ὅσῳ γὰρ ἂν μᾶλλον ἐκλείπῃ τὸ θερμὸν ἐξ αὐτῶν διακρινόμενόν τε
 20 καὶ εἰς τὸν ἄνω φερόμενον τόπον, τοσούτῳ πυκνότερα καὶ ψυχρότερα ἢ
 σύστασις τῶν νεφῶν γίνεται. τοῦτο γὰρ αἰτίον φησιν εἶναι, τὴν εἰς τὸ
 ἔσχατον πύκνωσιν τῶν νεφῶν, τοῦ καὶ τοὺς κεραυνοὺς καὶ τοὺς ἐκνεφίας
 φέρεσθαι κάτω καὶ πάντα, ἄνωθεν μᾶλλον πυκνουμένων διὰ τὴν ἐν ἐκείνῳ
 τῷ τόπῳ ψυχρότητα ἐκκρινόμενα μετὰ βίας, καίτοι φύσιν ἔχοντα ἄνω
 25 φέρεσθαι διὰ τὸ εἶναι θερμὰ (αὕτη γὰρ τοῖς τοιούτοις ἢ κατὰ φύσιν φορὰ).
 ἀλλ' [ἐπεὶ] ἀναγκαῖον εἰς τὸ ἐναντίον αἰεὶ τοῦ συστελλομένου τε καὶ πυκνου-
 μένου καὶ ἐκθλίβοντος τὴν ἐκθλιψίν τε καὶ φορὰν τοῦ ἐκθλιβομένου γίνεσθαι.
 οὕτως γοῦν ἤδη τινὰ βάρος ἔχοντα διὰ τὸ κάτωθεν ἐκθλίβεσθαι ἄνω
 φέρεται οἷον ἐκπηδῶντα, ὥς ὀρώμεν τὰ τε ἐκπυρηνιζόμενα φερόμενα 30
 30 πολλάκις καὶ ὕδατα πολλά.

Εἰπὼν δὲ ταῦτα ἐφεξῆς λέγει καὶ πῶς γίνεται, καὶ τί τὸ αἷτιον τοῖς 40
 προειρημένοις τῆς εἰς τὸ κάτω βιαίου φορᾶς. ἡ μὲν γὰρ ἐκκρινόμενη ἐκ
 τῆς ἀναθυμιάσεως θερμότης, τουτέστι θερμὴ ἀναθυμίασις, εἰς τὸ ἄνω
 φέρεται τε καὶ διασπείρεται κατὰ φύσιν ἀνεμποδίστως φερομένη· ὅση δὲ
 35 τῆς ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως ἐναπολαμβάνεται ἐν τῇ ψυχρῇ τε καὶ συνιστα-

1 ἔτι δὲ AWa 2 καὶ τὰ (lac. VII litt.) τὰ ἀμφοτέρω A: eadem sine lacuna W: καὶ
 ἀμφοτέρω a αὐτῇ libri 3 κεχωρισμένα] κεκριμένα AWa ἔπειτα om. AWa
 post συνισταμένης add. δὲ a 6 ἔτι δὲ AWa γινομένης συστάσεως coll. I
 8 παύεσθαι AW γινομένης AW 9 τούτοις A 11 ὃν εἶπεν om. AW:
 πρὸς τὸ a 14 ἐναπολειπόμενον AWa post ἄνωθεν add. μᾶλλον διὰ τὴν ἐν
 ἐκείνῳ τῷ τόπῳ ψυχρότητα πυκνουμένην (πυκνουμένη post μᾶλλον a) μετὰ βίας Wa: μᾶλλον
 πυκνουμένην μετὰ βίας A 15 ἐστι] οὕσα A 17 κουφα a καίτοι — μετὰ βίας
 (24) om. AWa καίτοι] fort. καὶ διὰ 23 καὶ πάντα] fort. addendum τὰ τοιαῦτα
 25 διὰ τὸ εἶναι] ὥς AWa 26 ἐπεὶ deleui 33 post τουτέστι add. ἢ a 34 φερομένης A

μένη ἀναθυμιάσει ἀνωθεν μάλιστα, ἣν ἀέρα εἶπεν (ἡ καὶ τὸν ἀέρα
 τὸν περιειμένον τοῖς νέφεσι φύχασθαι λέγει), αὕτη ἐτι μᾶλλον πυκνουμέ-
 νων καὶ συνιόντων τῶν νεφῶν ἐκκρίνεται ἐξ αὐτῶν μετὰ βίας, ἐκκρινομένη 45
 δὲ ἐξ ἐκάστου μέρους τοῦ νέφους καὶ μετὰ βίας φερομένη καὶ προσπίπτουσα
 5 τοῖς περιεχομένοις ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ ἀέρος καὶ ὑπ' αὐτοῦ πηγνυμένοις
 νέφεσι πληγὴν ποιεῖ, ὅφ' ἥς πληγῆς ὁ γινόμενος ψόφος βροντῇ καλεῖται.
 ἀπεικάζει δὲ τὴν πληγὴν τὴν ὑπὸ τοῦ ἐκκρινομένου ἐκ τῶν νεφῶν θερμοῦ
 μετὰ βίας διὰ τὴν πύκνωσιν καὶ ψῦξιν αὐτῶν τὴν ὑπὸ τοῦ περιειμένου τε
 καὶ ὑπερκειμένου γινομένην ψυχροῦ, δι' ἣν πληγὴν ὁ τῆς βροντῆς ψόφος,
 10 τοῖς ψόφοις τοῖς ἐν ταῖς φλογὶ γινομένοις πολλάκις· ἐφ' οὗ ψόφου οἱ μὲν 50
 λέγουσιν ὅτι γέλως ἐστὶν Ἡφαίστου, οἱ δὲ τῆς Ἑστίας, οἱ δὲ οὐ γέλωτα,
 ἀλλ' ἀπειλὴν αὐτῶν τούτων, ἡ τοῦ Ἡφαίστου ἢ τῆς Ἑστίας. καὶ ἐφεξῆς
 πῶς ἐν τῇ φλογὶ ὁ ψόφος οὗτος γίνεται, λέγει· ὅταν γὰρ ἡ ἐκ τῶν ξύλων
 ἐκκρινομένη ἀναθυμιάσις ξηρανομένων αὐτῶν καὶ ῥηγνυμένων ἀθρόα καὶ
 15 συνεστραμμένη εἰς τὴν φλόγα φέρηται, ἡ γινομένη πληγὴ ποιεῖ τὸν προ-
 ειρημένον ψόφον. καὶ ἐν τοῖς νέφεσι δὲ οὕτως ἡ γινομένη ἐκκρίσις τοῦ
 πνεύματος (τοιαύτη γὰρ ἡ ξηρὰ ἀναθυμιάσις) προσπίπτουσα καὶ III
 ἐμπίπτουσα τῇ πυκνότητι τῶν νεφῶν τῇ πληγῇ τὸν τῆς βροντῆς ποιῇ
 ψόφον, ἔμπαλιν ἐχόντων τὴν τάξιν ἐν αὐτοῖς τῶν πλησόντων τε καὶ
 20 πλησσομένων· ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ πυρὸς ἡ ἀναθυμιάσις ἡ πυκνὴ καὶ συνε-
 στραμμένη ἐστὶν ἡ ἐκκρινομένη καὶ φερομένη πρὸς τὴν φλόγα καὶ τὴν
 πληγὴν ποιοῦσα, ἐπὶ δὲ τοῦ νέφους τὸ μὲν θερμὸν ἔστι τὸ ἀνάλογον ὃν 5
 τῷ πυρὶ τὸ ἐκκρινόμενον τε καὶ φερόμενον, ἡ δὲ ἀναθυμιάσις ἡ πυκνὴ πρὸς
 ἣν ἡ πληγὴ τοῦ φερομένου. αἱ δὲ τῶν ψόφων διαφοραὶ τούτων γίνονται
 25 παρὰ τὰς τῶν νεφῶν πρὸς τὴν πληγὴν ἀνωμαλίας (ἡ γὰρ πυκνότερα μᾶλλον
 ἢ ἡττόν ἐστιν, ἡ κατὰ μὲν τι τοιαῦτα, κατὰ δὲ τι τοιαῦτα) ἢ παρὰ τὰς ἐν
 τοῖς νέφεσι κοιλίας. εἶπε δὲ κοιλίας τὰ ἐντὸς τῶν νεφῶν τὰ μὴ ὁμοίως τοῖς
 ἐκτὸς πεπυκνωμένα, ἀλλὰ διαλαμβάνοντα τὴν συνέχειαν τῆς πυκνώσεως αὐτῶν.
 Τὴν μὲν οὖν βροντὴν τὸν τοιοῦτόν φησιν εἶναι ψόφον, καὶ γίνεσθαι 15
 30 διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν· τὸ δὲ πνεῦμά φησι τοῦτο τὸ ἐκθλιβόμενον
 καὶ τῇ πρὸς τὰ νέφη πληγῇ τὴν βροντὴν ποιοῦν τὰ μὲν πλεῖστα ἐκπυροῦ-
 σθαι λεπτῇ πυρώσει καὶ ἀσθενεῖ διὰ τὴν τῆς ἐξαπτομένης ὕλης λεπτότητα,
 καὶ τοῦτο εἶναι τὴν καλουμένην ἀστραπὴν· καθ' ὃ γὰρ ἂν τὸ ἐκκρίθην
 τοῦτο πνεῦμα ἐκπίπτον ἐκ τῶν νεφῶν ὀφθῇ κεχρωματισμένον τῷ τοῦ
 35 πυρὸς χρώματι. γίνεσθαι δὲ φησι τὴν τε ἐκπύρωσιν αὐτοῦ καὶ 20
 τὴν ἔκπτωσιν τὴν ἐκ τῶν νεφῶν ὑστέραν τῆς πληγῆς. ἡ γὰρ βίαιος
 κίνησις αὐτῷ καὶ ἡ πληγὴ τῆς ἐκπυρώσεως αἰτία, καὶ πρὸ τοῦ
 ἔξω τῶν νεφῶν γεγονὸς ὁραθῆναι ἢ πρὸς τὰ νέφη αὐτοῦ πληγῇ,

1 ἀνωθεν μάλιστα post εἶπεν exh. I

2 αὕτη A: αὐτὴν W

3 κρινομένη AW

4 καὶ post φερομένη om. Wa

5 πηγνυμένης W

9 γινομένου I

25 πυκνω-

τέρα A: πυκνότερα a

26 τι μὲν et τι δὲ coll. a

27 τὰ ante ἐντὸς om. I

μὴ ex μὲν corr. W

28 ἐκτὸς] ἐντὸς AW

29 τὸν om. I

30 διὰ τὴν τοιαύτην

αἰτίαν τὴν προειρημένην a

31 post βροντὴν add. τὴν A

33 γὰρ om. a

34 ἐκπίπτον om. AWa

τοῦ om. I

35 καὶ γίνεσθαι μὲν φησι AWa

5 ἥτις ἦν ἡ βροντή· φαίνεσθαι μέντοι τὴν ἀστραπὴν πρὸ τοῦ ἀκουσθῆναι
 τὴν βροντὴν διὰ τὸ τὴν ὄψιν πρῶτην τῶν ἰδίων αἰσθητῶν τῆς ἀκοῆς ἀντι-
 λαμβάνεσθαι. αἰτία δὲ τούτου ὅτι ἡ μὲν ἀκοὴ χρόνου δεῖται πρὸς τὸ τὸν
 γενόμενον ψόφον ἐλθεῖν πρὸς αὐτὴν (πᾶσα γὰρ κίνησις ἐν χρόνῳ), τῆς δ'
 10 ὄψεως ἡ ἀντίληψις ἀχρόνως γίνεται· οὐ γὰρ τῷ φέρεσθαι τε καὶ κινεῖσθαι εἰς
 πρὸς αὐτὴν τὰ ὁρώμενα ἡ ἀντίληψις αὕτη, ἀλλ' ἐν τῇ ποιᾷ σχέσει τοῦ
 τε ὁρωμένου καὶ τοῦ δι' οὗ ὁράται πρὸς τὴν ὁρῶσαν ὄψιν, ἥτις σχέσις ὅταν
 τοῖς ὁρωμένοις πρὸς τὴν ὁρῶσαν ὄψιν ᾖ, ἐν ἴσῳ αὐτὰ ὁρᾷ, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν
 ἐγγὺς ᾖ, τὰ δὲ πορρωτέρω, ὥς ἐν τῷ Περι αἰσθήσεως ἐρρήθη. τοῦ δὲ
 15 θάττον τὴν ὄψιν τῶν ὁρατῶν ἢ τὴν ἀκοὴν τῶν ἀκουστῶν ἀντιλαμβάνεσθαι
 δεικτικὸν παρέθετο τὸ γινόμενον ἐπὶ τῶν ἐρεσσόντων τὰς τριήρεις· ἥδη γὰρ
 ἀναφερόντων ἐκ τοῦ ὕδατος τὰς κώπας ὁ γινόμενος ψόφος ἐν τῇ πρώτῃ
 30 ἀφ' ἧς τε καὶ πληγῇ τῶν κωπῶν ἀκούεται τότε, τῆς ὄψεως παλὰ ἐωρακυίας
 τὴν κώπην καθιεμένην τε εἰς τὸ ὕδωρ καὶ πλήσσουσιν αὐτό.

15 p. 369^b11 Καίτοι τινὲς λέγουσιν ὡς ἐν τοῖς νέφεσιν ἐγγίνε-
 ται πῦρ.

Εἰπὼν περὶ βροντῆς τε καὶ ἀστραπῆς τὴν δόξαν τὴν ἑαυτοῦ τὰς τῶν
 ἄλλων ἐφεξῆς ἱστορεῖ, καὶ λέγει τινὰς ἡγεῖσθαι πῦρ τι ἐν τοῖς νέφεσιν
 20 ἐναπολαμβάνεσθαι, κακεῖνο αἶτιον εἶναι τῆς τε βροντῆς καὶ ἀστραπῆς.
 τοῦτο δὲ τὸ πῦρ Ἐμπεδοκλέα μὲν λέγειν εἶναι τὸ ἐναπολαμβανόμενον ἐν
 τοῖς νέφεσι μέρος τῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίνων, Ἀναξαγόραν δὲ τοῦ ἄνωθεν
 αἰθέρος, ὃ ἐκεῖνος καλεῖ πῦρ, κατενεχθέν τι ἄνωθεν κάτω εἰς τὸν τόπον,
 25 ἔνθα τὰ νέφη. ὅτι δὲ Ἀναξαγόρας τὸν αἰθέρα καὶ τὸ κυκλοφορητικὸν
 σῶμα πῦρ λέγει, ἀπὸ τοῦ αἰθεῖν ἡγούμενος αὐτὸ οὕτως ὠνομάσθαι, ἀλλ'
 οὐκ ἀπὸ τοῦ αἰεῖ θεῖν, εἴρηται καὶ ἐν τοῖς Περι οὐρανοῦ. τούτου δὲ
 30 τοῦ πυρὸς τοῦ ἐν τοῖς νέφεσιν ἀπειλημμένου τὴν μὲν διαλαμψιν ἀστραπὴν
 εἶναι, τὸν δὲ γινόμενον ψόφον καὶ τὴν σίξιν ἐναποσβεννυμένου αὐτοῦ ἐν
 τῷ νέφει βροντὴν, ὡς καθ' ἣν φαίνονται τάξιν, οὕτως καὶ γινομένων
 αὐτῶν, πρώτης μὲν τῆς ἀστραπῆς, δευτέρας δὲ τῆς βροντῆς. εἰπὼν δὲ
 35 ταῦτα δείκνυσιν αὐτὰ καὶ ἄλλως ἀτόπως λεγόμενα. καὶ πρῶτον μὲν ἀλό-
 γως φησὶ λέγεσθαι τὸ εἶναι πῦρ τὸ ἐναπολαμβανόμενον ἐν τοῖς νέφεσιν
 ὑπ' ἀμφοτέρων μὲν, ἀλογώτερον δὲ ὑπ' Ἀναξαγόρου τοῦ λέγοντος κατα-
 σπᾶσθαι τι ἀπὸ τοῦ ἄνωθεν αἰθέρος. καὶ διὰ τί, προστίθησι· τὸ γὰρ ἄνω
 πεφυκὸς φέρεσθαι δεῖ παρά τινα αἰτίαν φέρεσθαι κάτω τε καὶ παρά φύσιν,
 35 ἣν αἰτίαν ἔδει λέγεσθαι. ἔτι δεῖ καὶ τούτου τὴν αἰτίαν λέγεσθαι, διὰ τί
 γίνεται ἡ κατάσπασις τοῦ πυρὸς κατὰ τὸν οὐρανόν, ὅταν ἐπινέφελον ᾖ,

2 τὸ om. I 4 γινόμενον I 5 τῷ τὸ I 6 αὕτῃς αὐτῆς AWa
 7 τε om. I 8 τοῖς ὁρωμένοις post ἴσῳ exh. I 8 ὁρῶσαν
 om. AWa 8. 9 ἐγγὺς αὐτῶν coll. AWa 9 εἴη AWa ἐν τῷ Περι αἰσθή-
 σεως] c. 6 ἐρρήθη Aa 14 αὐτὴν I 19 post καὶ add. τῆς AWa
 23 κυκλοφορητικὸν Aa 25 ἐν τοῖς Περι οὐρανοῦ] A 3 p. 270^b24 31 λέγεσθαι
 ex γίνεσθαι corr. I 33 ἀπὸ] ὑπὸ I 35 ἔτι—λέγεσθαι om. I

συνεχῶς τότε κατασπωμένου (συνεχεῖς γὰρ αἶτε ἀστραπαὶ καὶ αἱ βρονταί), 10
 αἰθρίας δὲ οὐσης οὐ γίνεται· λίαν γὰρ τοῦτο ἐτοίμως καὶ προχεύρας καὶ
 ἀνεπισκέπτως λέγεται. ἀλλ' οὐδὲ τὸ ὑπὸ Ἑμπεδοκλέους λεγόμενον πιθανόν,
 τὸ εἶναι ἐν τοῖς νέφεσι πῦρ τὴν ἀπὸ τῶν ἀκτίνων ἐν αὐτοῖς ἀπο-
 5 λαμβανομένην θερμότητα, ἣν γίνεσθαι τῆς τε ἀστραπῆς καὶ τῆς βροντῆς
 αἰτίαν, καθὰ προεῖρηται. καὶ γὰρ τοῦτο χωρὶς ἐξετάσεως καὶ πραγματείας,
 τουτέστι κενῶς εἴρηται· ἔσται γὰρ οὕτως τὸ αἷτιον τῆς βροντῆς τε καὶ
 τῆς ἀστραπῆς καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων ἀποκεκριμένον τε καὶ κεχω- 15
 ρισμένον προϋπάρχον καὶ ἐνεργεῖα ὃν ἤδη τότε τι καὶ περιεχόμενον ἐν τῇ
 10 νέφει. πλεῖστον δὲ διαφέρει τὸ οὕτως λέγειν τῶν τε προεῖρημένων καὶ
 τὰ ληθούσ· ὅμοιον γὰρ τὸ ταῦτα οὕτως γίνεσθαι λέγειν καὶ εἰ τις οἶοιτο τὸ
 ὕδωρ καὶ τὴν χιόνα καὶ τὴν χάλαζαν ἐνυπάρχοντα πρότερον ὕστερον
 ἐκκρίνεσθαι, καὶ μὴ τότε γίνεσθαι, ὅτε καὶ ἡ αἰσθησις αὐτῶν γίνεται, οἷον
 ἕκαστον αὐτῶν τῆς συγκρίσεως πρῶτον κατ' ἰδίαν ποιούσης καὶ ἐχούσης,
 15 εἴτα οὕτως ἐκκρινούσης ὑπὸ χεῖρα τῆς συγκρίσεως ἕκαστον τῶν ἐνυπαρχόν- 20
 των καθ' ἣν ἐνυπάρχει τάξιν. ὁμοίως γὰρ ὡς ἡ χάλαζα καὶ ἡ χιών καὶ
 τὸ ὕδωρ διακρίσεις τινές, οὕτως καὶ ἡ ἀστραπή καὶ ἡ βροντὴ συγκρίσεις·
 ὥστ' εἰ τὰ ἕτερα τούτων, ἢ τὰ ἐν τῇ διακρίσει ἢ τὰ ἐν τῇ ἐκκρίσει, μὴ
 γίνεται, ἀλλὰ προϋπάρχοντα ἐγκρίεται, ὁμοίως εὐλογον ἔχειν καὶ τὰ ἕτερα.
 20 εἰ γὰρ τὰ διακρίσει γινόμενα ἐκ τῶν νεφῶν προϋπάρχοντα διακρίνεται καὶ
 ἐκκρίνεται, καὶ τὰ συγκρίσει γινόμενα προϋπάρχοντα ἂν συγκρίνοιτο. ἢ τε
 ἐναπόληψις, ἣν λέγουσι τοῦ πυρὸς ἐν τοῖς νέφεσι γίνεσθαι, οὐδὲν ἄλλοιο- 25
 τέρα ἂν εἴη τῆς γινομένης μεταβολῆς ἐν τοῖς πυκνουμένοις ἐξ ἀραιωτέρων
 καὶ θερμότερων. καὶ γὰρ τὸ ὕδωρ θερμὸν γίνεται ὑπὸ τε τοῦ ἡλίου καὶ
 25 τοῦ πυρὸς· εἰ δὲ ἐναπολήψει τὰ τοιαῦτα πυρὸς γίνεται, ἔδει πηγνυμένου
 τοῦ ὕδατος καὶ ψυχομένου ἐκκρίνεσθαι τὸ πῦρ τὸ τῇ ἐναπολήψει τοιοῦτον
 αὐτὸ ποιοῦν. ἀλλ' ὅταν συνίη τε καὶ ψύχῃται πάλιν τὸ θερμὸν ὕδωρ,
 οὐδεμίᾳ φαίνεται πυρὸς ἐκπτώσεως γίνεσθαι, ὅποιαν ἐκεῖνοι λέγουσιν ὡς 30
 ἐνυπάρχοντός τινος ἐνεργείᾳ, ἔπειτα χωριζομένου· διὸ οὐδὲ ἐν ἐκείνοις
 30 εὐλογος ἡ ἐναπόληψις.

p. 370^a5 Καίτοι γε ἐχρῆν κατὰ λόγον τοῦ μεγέθους τὴν ζέσιν
 ποιεῖν τὸ ἐγγινόμενον πνεῦμα ὑπὸ τοῦ πυρὸς.

Καὶ τοῦτο προστίθῃσι τοῖς προεῖρημένοις, ὅτι εἰ τῇ ἐναπολαμβάνεσθαι
 τι πῦρ καὶ τοῦτο ἐναποσβέννυσθαι ἐν τῇ νέφει ὁ ψόφος, ἔδει κατὰ τὸ 36

1 συνεχῶς] ἀλλ' οὐ συνεχῶς Arist. EF 2 δὲ] γὰρ AWa προχεύρας καὶ
 ἐτοίμως coll. AWa 3 ὑπὸ Ἑμπεδοκλέα Aa: Ἑμπεδοκλέους ὑπο W 4. 5 ἀπο-
 λαμβανομένην ἐν αὐτοῖς coll. AWa 6 καὶ γὰρ—εἴρηται (7) om. I 8 τῆς
 om. AWa ἀποκεκριμένον] ἀποκείμενον AWa 9 καὶ προϋπάρχον coll. AWa
 11 γὰρ τῇ W 11. 12 τὸ ὕδωρ] ὕδωρ λέγειν I 15 ὑπὸ χεῖρα post γίνεται
 (13) coll. W ἕκαστον—τάξιν (16)] ἐκ τῆς αὐτῶν οὕτως ὡς αὐτὸς γίνεσθαι
 προεῖρηκεν W 18 ἐκκρίσει] fort. συγκρίσει 23 ἂν om. I 26 τῇ ἐνα-
 πολήψει] τῇ om. Aa: ἐν τῇ ἀπολήψει I 27 συνίηται Aa 29 ἐνυπάρχον W
 31 post μεγέθους add. καὶ Aa Arist. F

μέγεθος τοῦ ἐνυπάρχοντος πυρὸς καὶ τὸ ἐν τῇ σβέσει αὐτοῦ πνεῦμα γίνε-
σθαι τε καὶ τὸν ψόφον. τοῦτο δὲ λέγοι ἂν ὡς ἂν ἐν τῇ σβέσει τοῦ πυρὸς
γινόμενου ψόφου διὰ τὸ εἰς πνεῦμα μεταβάλλειν αὐτό. οὐ γίνεται δὲ ὁ
ψόφος κατὰ λόγον· πολὺ γὰρ μείζων ψόφος γίνεται ἢ ὅσος ἂν ἀπὸ τοσοῦ-
5 του σβεννυμένου πυρὸς ἐγένετο. ἀσαφῆ δὲ τὰ λεγόμενα διὰ συντομίαν·
ἦν οὐτε δυνατόν ἐνυπάρχειν, ἦντινα ζέσιν καὶ πῦρ δέδεικται ὅτι οὐ
δυνατὸν ἐνυπάρχειν ὡς πρότερον ἐναπειληγμένον καὶ ἐνεργεῖα ὄν. τὸ δὲ 40
οὔτε ἐκεῖνοι τὸν ψόφον ζέσιν ποιοῦσιν, ἀλλὰ σίξιν τοιοῦτον ἂν
εἴη· εἰπὼν ζέσιν γίνεσθαι κατ' αὐτοὺς ἐν τῇ τοῦ πυρὸς ἀποσβέσει τε καὶ
10 εἰς πνεῦμα μεταβολῇ, ἦν μὴ δύνασθαι γίνεσθαι τῷ μὴδὲ τὴν ἀρχὴν δύνα-
σθαι ἐνυπάρχειν ἐν τῷ νέφει τὸ πῦρ, προστίθῃσιν ὅτι μὴδὲ ἐκεῖνοι ζέσιν
βούλονται λέγειν γίνεσθαι αἰτίαν τοῦ ψόφου, ἀλλὰ σίξιν. λέγει δὲ καὶ τὴν
σίξιν τὴν ὑπ' αὐτῶν λεγομένην εἶναι μικρὰν ζέσιν. διαφορὰ δ' ἂν εἴη
ζέσεως καὶ σίξεως, ὅτι ἡ μὲν ζέσις κρατουμένου τοῦ ψυχροῦ ὑπὸ τοῦ 45
15 θερμοῦ γίνεται καὶ ἐκπνευματουμένου, ἡ δὲ σίξις, ὅταν κρατῇται καὶ
σβεννύηται τὸ θερμὸν ὑπὸ τοῦ προσπίπτοντος αὐτῷ ὑγροῦ τε καὶ ψυχροῦ.
καὶ τὴν σίξιν δὴ μικρὰν ζέσιν λέγει εἶναι· καθὼς γὰρ προσπίπτουν τὸ ψυχρὸν
τῷ θερμῷ κρατεῖ αὐτοῦ, ταύτῃ ζέσις καὶ εἰς πνεῦμά τις μεταβολὴ γίνεται
μέρους τινὸς ἀπὸ τοῦ κρατοῦντος ψυχροῦ ὑπὸ τοῦ σβεννυμένου πυρὸς, ὑπ'
20 αὐτοῦ μεταβάλλοντος καὶ ἐκπνευματουμένου, καὶ οὕτω γινόμενου τοῦ
ψόφου. |

Εἶναι δέ τινάς φησι, οἱ τὴν ἀστραπὴν φαντασίαν τινά φασιν εἶναι, 112*
οὐχ ὑπαρξιν οὐδὲ πρᾶγμα τι, ὧν εἶναι καὶ Κλειόδημον· ῥαπιζομένου γὰρ τοῦ
ὑγροῦ ἐν τῇ νεφέλῃ ὑπὸ τοῦ πνεύματος γίνεσθαι τινα στιλβηδόνα, ὥσπερ 5
25 ὅταν τὴν θάλασσαν τις ῥάβδῳ τύπτῃ νυκτός· φαίνεται γὰρ ἀποστίλβειν τὸ
ἐν τῇ πληγῇ μετεωριζόμενον ὕδωρ. τοιοῦτον δὴ γίνεσθαι καὶ ἐπὶ τῆς
ἀστραπῆς· τὸ γὰρ πλησσόμενον ὑγρὸν καὶ διὰ τῆς πληγῆς τὸν ψόφον τε καὶ
τὴν βροντὴν ποιοῦν ἐν τῇ πληγῇ μετεωριζόμενον ἀποστίλβειν, καὶ τοῦτο
εἶναι τὴν ἀστραπὴν, τὴν ἀπὸ τοῦ μετεωριζομένου ὑπὸ τῆς πληγῆς ὑγροῦ
30 γινόμενὴν στιλβηδόνα. φησὶ δὴ τοὺς οὕτως λέγοντας ἀγνοῖα τοῦ πῶς τὰ
στίλβοντα φαίνεται στίλβειν οὕτως λέγειν. διὰ γὰρ ἀνάκλασιν τῆς ὀψews 10
τὴν γινόμενὴν ἀπὸ τῶν στίλβειν δοκούντων ὑδάτων πρὸς τι τῶν λαμπρῶν,
φαίνεται στίλβοντα τῷ ἐν αὐτοῖς ἐμφαίνεσθαι τὸ λαμπρόν, πρὸς δ' ἡ ἀνά-
κλασις. διὸ καὶ νύκτωρ μᾶλλον ἢ τοιαύτη ἀνάκλασις τε καὶ στιλβηδῶν,
35 τῷ τῆς ἡμέρας διὰ τὸ πολλὸν φῶς ἀδήλους γίνεσθαι τὰς ἐμφάσεις·
πλέον γὰρ ὄν τὸ τῆς ἡμέρας φῶς ἀφανεῖς ποιεῖ τὰς γινόμενας διὰ τὴν

2 λέγει Aa ἂν post ὡς om. AWa 3 δὲ om. I 4. 5 τόσου τοῦ W
6 ὑπάρχειν I post ἐνυπάρχειν add. πρότερον Aa ἦντινα] ἦν AWa 7 ὡς] δν
Aa: 8 W 9 [ζέσιν] σβέσιν I 11 τὸ om. Aa post πῦρ add. ἡ W
16 σβεννύηται ex corr. W¹: σβέννυται A1a 17 δὴ] δὲ Aa 22 δὲ om. a
23 κλειόδημον a 25 τις τὴν θάλασσαν coll. AWa τύπτει a 27 τὴν πληγὴν
AWa 28 ἀποστίλβει AW 30 δὴ] δὲ a 31 post γὰρ add. τὴν a
32 τῶν γινόμενων A 33 τῷ] τῶν AW φαίνεσθαι a 35 ἡμέρας] in-
certo compendio utitur A ἀδήλως A

www.libtool.com.cn

ἀνάκλασιν ἐμφάσεις. διὰ τοῦτο γὰρ οὐδὲ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἡμέρας οὐσης φαίνεται στίλβον τὸ τῆς θαλάσσης ὕδωρ ὑπὸ τῆς ῥάβδου τυπτόμενον. 15 μᾶλλον δ' εἶπε γίνεσθαι νύκτωρ, ὅτι γίνεται τις τοιαύτη καὶ μεθ' ἡμέραν ἐμφασίς, ὥσπερ ἐπὶ τῆς ἱριδος ἐν τῷ μετὰ τοῦτο βιβλίῳ δείξει ὡς ἡ
5 ἐμφασίς ἐκείνη πρὸς μένον γίνεται, ἀλλ' οὐ πλησσομένον, ἡ δὲ στυλβηδὼν ἐπὶ τῶν πλησσομένων, ἡ τῆς ἡμέρας οὐχ ὁράται· διὸ καὶ αὐτὸς προσέθηκε τὸ πλησσομένον. ὥστε εἰ καὶ ἡ ἀστραπή οὕτως γίνεται, ἔδει νυκτὸς αὐτὴν φαίνεσθαι. ἔτι εἰ αἱ μὲν τοιαῦται στυλβηδόνες ἐν τῷ ὕδατι δι' ἀνάκλασιν γίνονται, οἱ δὲ μηδὲν εἶπον περὶ ἀνακλάσεως, οὐδὲν ἂν εἶεν
10 εἰρηκότες περὶ ἀστραπῆς, οὐδ' εἰ διὰ πληγὴν ἐγίνοντο· τὴν γὰρ αἰτίαν, δι' 20 ἣν στίλβει τὸ ὕδωρ, οὐ λέγουσι.

p. 370•21 Τὰ μὲν οὖν λεγόμενα περὶ βροντῆς καὶ ἀστραπῆς.

Ἀνακεφαλαιοῦται καὶ τὰ περὶ τούτων εἰρημένα αὐτῷ· καὶ πρῶτον μὲν παρατίθεται τὰς τῶν ἄλλων δόξας, ὧν ὕστερον ἐμνημόνευσεν, ἔπειτα τὴν 30
15 αὐτοῦ δόξαν ἐπὶ κεφαλαίων λέγει· τὴν γὰρ αὐτὴν φύσιν ἀνέμων τε εἶναι καὶ σεισμῶν καὶ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν. ἡ γὰρ ξηρὰ ἀναθυμίασις ὥδι μὲν ἐπὶ γῆς φερομένη, ὡς ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀνενεχθεῖσα τὴν ἀρχὴν τῆς ῥύσεως λαβεῖν, ἄνεμός ἐστιν, ὥδι δὲ πάλιν ἐν τῇ γῇ φερομένη, ὡς εἰς ἐν
20 συρρueῖσα σφοδρὰν τὴν κίνησιν διὰ στενοχωρίαν ποιεῖσθαι, σεισμός· ἐν δὲ 35
20 τοῖς νέφεσιν ἐναποληφθεῖσα καὶ κατὰ τὴν ἐκείνων πύκνωσιν καὶ σύγκρισιν ἐκκριθεῖσα μετὰ βίας βροντὴ τε καὶ ἀστραπή καὶ τᾶλλα τὰ τῆς τοιαύτης φύσεως ὄντα γίνεται, περὶ ὧν ἐν τοῖς ἐξῆς ἔρεϊ. | 40

2 τῆς θαλάσσης om. AWa	τυπτόμενον ante ὕδωρ ponunt AWa	4 ὥσπερ]
ὡς AWa	ὡς om. AWa	post ἢ add. γὰρ a
(6) om. Wa	6 ἡ τῆς] ἥτις AWa	9 εἰπόντες I
17 ἐπὶ τῆς γῆς Wa	φερομένη ὡς] deficit A	18 ῥυήσεως W
λαμβάνει W	19 post κίνησιν lac. VI litt. I	σεισμών I
		10 ἐγένετο AWa
		λαβεῖν]

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΤΡΙΤΟΝ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΤΕ-
ΛΟΥΣ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΩΝ.

p. 370^b3 Περι δὲ τῶν ὑπολοίπων εἴπωμεν ἔργων τῆς ἐκκρί-
σεως ταύτης.

5 Προθέμενος ἐν τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ πρὸς τῷ τέλει εἰπεῖν περὶ τε 5
βροντῆς καὶ ἀστραπῆς καὶ τυφῶνος καὶ πρηστῆρος καὶ κεραυνῶν, καὶ αἰτίαν
ἀποδοῦς τοῦ ἅμα περὶ πάντων αὐτὸν τούτων προθέσθαι τὸ ἅπαντα εἶναι
ταῦτα κατὰ τὸ ὑποκείμενον ἔν, εἰρηκῶς ἐν τῷ πρὸ τούτου περὶ τε βροντῆς
καὶ ἀστραπῆς, ὅτι γίνεται ταῦτα ἐκκρινομένης μετὰ βίας τῆς ἐν τοῖς νέφεσι
10 ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως ἐναπειλημμένης, συνισταμένων αὐτῶν καὶ πυκνουμένων 10
καὶ ὥσπερ ἐκπυρηνίζοντων αὐτὴν τῇ πυκνότητί τε καὶ ψυχρότητι, ἐν τούτῳ
περὶ τῶν ὑπολοίπων ἔργων τῆς ἐκκρίσεως ταύτης, ἃ ποιεῖ ἐκκρινομένη,
εἰπεῖν προτίθεται· ταῦτα δ' ἐστὶν ἐκνεφίας τε καὶ τυφῶν πρηστῆρές τε
καὶ κεραυνοί· καὶ γὰρ τούτων αἰτία ἡ τῆς ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως μετὰ βίας
15 ἐκ τῶν νεφῶν ἔκκρισις. τὸν δὲ ἤδη ὑφηγημένον τρόπον λέγοντες προσέ-
θηκεν, ὅτι ὥσπερ ἐπὶ τῶν προειρημένων ἐν τοῖς πρώτοις διττὴ τις ἐλέγετο 15
ἀναθυμίασις γίνεσθαι, καὶ ἐξ ἐκείνης ἡ ἀρχὴ τῆς γενέσεως τῶν ἐν τοῖς
μεταρσίοις, οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μελλόντων λέγεσθαι. καὶ πρῶτον λέγει
περὶ τοῦ ἐκνεφίου· ἐκνεφίαι δὲ λέγονται τὰ πνεύματα τὰ ἐξ αὐτῶν τῶν
20 νεφῶν πνέοντα, ὅθεν αὐτοῖς καὶ τὸ ὄνομα.

p. 370^b4 Τὸ γὰρ πνεῦμα τοῦτο.

Τοῦτο λέγει, περὶ οὗ εἶπε περὶ βροντῆς τε καὶ ἀστραπῆς λέγων.
τοῦτο δὲ τὸ πνεῦμα, φησί, τὸ ἐκ τῶν νεφῶν πυκνουμένων ἐκκρινόμενον

Adhibiti BIW et a 1 Tit. ἀλεξάνδρου ἀφροδισιεύς εἰς τὸ τρίτον τῶν ἀριστοτέλους
μετεωρολογικῶν in exitu libri I, eademque omisso ἀριστοτέλους praescr. BW: εἰς τὸ τρίτον
praescr. I: Ἀλεξάνδρου Ἀφροδισιεύς ὑπόμνημα εἰς τὰ μετεωρολογικά. εἰς τὸ τρίτον a
7 τὸ scripsi: τὰ BIW: καὶ a εἶναι om. BW 9 καὶ] τὸ Wa ἀστραπῆς om. B'
τῆς om. W 10 αὐτῶν om. BW 12 ἐκκρινομένης Ia 13 πρηστήρ BW
15 ἐκ] ἡ W post λέγοντες add. ἤδη I 18 post πρῶτον add. γε BW 22 alterum
περὶ om. B' τε om. a 23 ὁ πνεῦμα a πυκνουμένων] πυκνούμενον καὶ B

κατὰ μικρὰ μὲν ἐκκρινόμενον καὶ διεσπαρμένως, καὶ μὴ συνεχῇ τὴν γένεσιν 25
 τε καὶ ἔκκρισιν ἔχον, ἀλλὰ πολλάκις καὶ κατὰ μικρὰ γεννώμενόν τε καὶ
 ἐκκρινόμενον, καὶ μὴ μένον ἀλλὰ διαπνέον τῷ λεπτότερον εἶναι βροντάς τε
 καὶ ἀστραπάς ποιεῖ τὸν προειρημένον τρόπον. ἂν δ' αἰθρόον τε ἐκκρίνεται
 5 καὶ πυκνότερον, τουτέστι σωματωδέστερον, ὡς μὴ διαπνεῖν ἀλλὰ διαμέ-
 νειν (εἰπὼν δὲ πυκνότερον ἐξηγήσατο πῶς εἶπε τὸ πυκνότερον ἐπενεγκῶν
 τὸ ἥττον λεπτόν), τότε ὁ καλούμενος ἐκνεφίας ἄνεμος γίνεται, πνεῦμα ἐξ
 αὐτοῦ τοῦ νέφους ῥέον μετὰ βίας διὰ τὴν αἰθρόαν τε καὶ ταχεῖαν ἔκκρισιν· 30
 τὸ γὰρ τάχος τῆς ἐκκρίσεως ποιεῖ τὴν ἰσχύν, δι' ἣν ἰσχὺν βίαιον γίνεται
 10 τὸ πνεῦμα. ὅταν γὰρ συνακολουθήσῃ τῇ πρώτῃ ἐκκρίσει πολλή τε καὶ
 συνεχῆς ἔκκρισις, τότε γίνεται τὸ πνεῦμα τοῦτο παραπλησίως, ὥσπερ ὁ
 ὑετὸς γίνεται ἄγαν, ὅταν ἡ ἐναντία πάλιν τῇ ξηρᾷ ἀναθυμιάσει, ἥτις ἐστὶν
 ἡ ὑγρὰ, ἀρχὴν τῆς ἐκκρίσεως λάβῃ. τοῦτο γὰρ εἶπε διὰ τοῦ ὥσπερ ὅταν
 πάλιν εἰς τοῦναντίον ὁρμήσῃ.

15 p. 370^b 13 Ὑπάρχει μὲν οὖν ἄμφω δυνάμει ταῦτα κατὰ τὴν ὕλην. 35

Ἦλην εἶπε τὸ νέφος τῶν τε πνευμάτων καὶ τῶν ὑδάτων, ὅτι δυνάμει
 ἐν αὐτῇ ἄμφω ταῦτά ἐστιν, ἀλλ' οὐκ ἐνεργείᾳ ὄντα ἤδη τοιαῦτα. ὕλη δὲ
 τὸ δυνάμενόν τι γενέσθαι οὐ δύναται. ὅταν δὲ ἀρχὴ γένηται ὅποτερουοῦν 40
 τῶν δύο τῶν δυνάμει ὄντων ἐν τῷ νέφει, ὡς τὴν εἰς αὐτὸ μεταβολὴν
 20 γίνεσθαι, ἀκολουθεῖ πᾶν τὸ τῆς αὐτῆς φύσεως ὃν ἐν τῷ νέφει καὶ εἰς τὸ
 αὐτὸ μεταβάλλειν δυνάμενον, ὁποτέρως δ' ἀναθυμιάσεως ἢ πλέον ἐν τῷ
 νέφει, ταύτῃ ἀρξαμένη μεταβάλλειν ἀκολουθεῖ καὶ τὸ λοιπὸν αὐτῆς συμετα-
 βάλλον, καὶ γίνεται, ἂν μὲν ἡ ὑγρὰ πλεονάζῃ, μεταβολῆς τινος εἰς ὕδωρ
 γενομένης καὶ ἀρχῆς τοιαύτης, ὑετὸς συνεχῆς τε καὶ πολὺς, ἂν δὲ ἡ ξηρὰ
 25 τοιαύτη ἦ, τὸ ἐπακολουθοῦν τῇ πρώτῃ τοῦ πνεύματος ἐκκρίσει πνεῦμα
 συνεχές τε καὶ πολὺ ἐκνεφίας, ἐκ τοῦ νέφους ἐκκρινόμενον μετὰ βίας αἰθρόον
 πνεῦμα καὶ φερόμενον κάτω.

p. 370^b 17 Ὅταν δὲ τὸ ἐκκρινόμενον πνεῦμα. |

45

Εἰπὼν περὶ ἐκνεφίου ἐφεξῆς περὶ τυφῶνος λέγει, ὅς ἐστι πνεῦμα 113^v
 30 εἰλούμενον κύκλῳ βίᾳ καὶ μετὰ τοῦ σχήματος τούτου φερόμενον κάτω.
 γίνεσθαι δὲ τοῦτό φησιν, ὅταν τὸ ἐκ τοῦ νέφους ἐκκρινόμενον πνεῦμα
 ἐτέρῳ νέφει ἀντιτυπήσῃ καὶ κωλυθῇ ἐπ' εὐθείας ἐνεχθῆναι παραπλησίως
 ὡς ὅταν ἐκ πλατέος τόπου εἰς στενόν τι ἄνεμος συρρέῃ ὀλίγην ἔχων τὴν
 διέξοδον. πολλάκις γὰρ ἐν τῇ τοιαύτῃ φορᾷ τοῦ πνεύματος ἀπωσθεῖσα ἡ

1 μικρὸν a διεσπαρμένον a 2 μικρὸν a γενόμενον I τε om. I
 4 εἰρημένον I 6 τὸ om. I 8 τοῦ om. BW 11 ὥσπερ] ὡς BW
 ὁ om. BWa 12 ἄγαν] ποτε BW: om. a 17 ἐν αὐτῇ] ἐν αὐτῇ ἐν τῇ ὕλῃ BW: ἐν τῇ
 ὕλῃ a 18 ὅποτερουοῦν Ia 19 ὡς τὴν— νέφει (20) om. a 20 τὸ αὐτὸ αὐτὸ om. a
 12 ε'] ἀν a 22 ταύτης ἀρξαμένης I 30 εἰλούμενον BW: ἀλούμενον a 33 ἔχον BW

www.libtool.com.cn

ἀρχὴ τοῦ πνέοντος [ἤ] διὰ τὸ μὴ σχεῖν διέξοδον ἤ διὰ τὸ μὴ ὑπείκειν τὸ
 πρὸ αὐτοῦ ἤ καὶ διὰ τὸ ἀντιπνεῖν ἄλλο τι πνεῦμα κύκλον καὶ δίνην ποιεῖ.
 τὸ μὲν γὰρ ἀντιβαῖνον αὐτῷ εἰς τὸ πρόσθεν αὐτὸ προῖέναι κωλύει, τὸ δὲ
 ἐπιρρέον ὀπισθεν ἐπωθεῖ τε καὶ κωλύει αὐτοῦ τὴν ἐπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦτο
 5 ὅθεν ἠνέχθη φορὰν· ἀνάγκη δὴ οὖν αὐτῷ εἰς τὸ πλάγιον τῶν ἐφ' αὐτὸ
 κλύεται φέρεσθαι ἐνεχθῆναι, ὥσπερ δὲ ἡ ἀρχή, οὕτως αἰεὶ καὶ τὸ ἐχόμενον 10
 καὶ μετὰ τὴν ἀρχὴν ἔπασθαι ἐκείνῳ, ἕως ἂν ἡ ἀρχὴ ἀνακάμψασα τοῦ
 φερομένου πνεύματος συνάψῃ τῷ ὀπισθεν φερομένῳ καὶ ἐπωθοῦντι τὸ
 ἀνακάμpton καὶ γένηται ἔν. τοῦτο δὲ τὸ σχῆμα γίνεται κύκλος· οὐ γὰρ
 10 κίνησις μία τῷ συνεχῆς τε εἶναι καὶ ἐπὶ συνεχοῦς, τοῦτο καὶ αὐτὸ ἀνάγκη
 εἶναι. αἶ τε δὴ ἐπὶ τῆς γῆς γινόμεναι δῖναι οὕτως, γίνονται δὲ καὶ ἐν
 τοῖς νέφεσιν, ὁμοίως μὲν ἀλλήλαις γινόμεναι, κατὰ τὴν ἀρχὴν δὲ διαφέ- 15
 ρουσαι, ὅτι ἡ μὲν ἐπὶ γῆς ἡ δὲ ἐν τοῖς νέφεσιν ὁμοίως κατὰ τὴν ἀρχὴν
 ἀλλήλαις συνάπτουσαι· τοιοῦτον γὰρ ἡ δίνη. πλὴν ὅτι, ὥσπερ ὅταν
 15 ἐκνεφί(ας) γίνηται· πλὴν ὡς ἐπὶ τοῦ ἐκνεφίου αἰεὶ καὶ συνεχῆς ἡ ἐκ τοῦ
 νέφους ἔκκρισις τοῦ πνεύματος γινομένη ποιεῖ τὸν ἐκνεφίαν ἄνεμον συνεχῆ,
 οὕτως ἐπὶ τοῦ τυφῶνος τῇ πρώτῃ ἐκκρίσει τοῦ πνεύματος ἐπακολουθεῖ τὸ
 συνεχὲς καὶ ἐφεξῆς τοῦ νέφους, οὐ δυναμένου τοῦ πνεύματος διὰ πυκνότητα
 τοῦ νέφους ἐκκριθῆναι καθαρῶς ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ σὺν αὐτῷ καὶ τοῦ νέφους
 20 συνεφέλοντός τι. καὶ στρέφεται μὲν κύκλῳ τοῦτο διὰ τὴν εἰρημένην 20
 αἰτίαν, κάτω δὲ καὶ ἐπὶ γῆν φέρεται διὰ τὸ ἐπὶ ταῦτα τὴν ἔκκρισιν τὴν
 ἐκ τοῦ νέφους τοῦ πνεύματος αἰεὶ γίνεσθαι, καθ' αὐτὴν πυκνοῦνται τὰ νέφη.
 ὥσθ' ὅταν ἐπὶ τὰ κάτω τετραμμένα μέρη ἡ πύκνωσις γένηται τοῦ νέφους,
 ἀνάγκη ἐντεῦθεν καὶ τὴν ἔκκρισιν γινομένην τοῦ πνεύματος φέρεσθαι κάτω
 25 διὰ τὴν βίαν. αὐτὸς μέντοι ὅσον ἐπὶ τῇ λέξει δοκεῖ ἔμπαλιν εἰρηκεῖναι·
 οὐ γὰρ καθ' αὐτὴν πυκνοῦνται τὰ νέφη, τὴν ἔκκρισιν γίνεσθαι τοῦ θερμοῦ 25
 λέγειν δοκεῖ, ἀλλὰ ἔμπαλιν καθ' αὐτὴν ἐκκρίνεται τὸ θερμόν, κατ' ἐκεῖνο
 γίνεσθαι τὴν τοῦ νέφους πύκνωσιν. οὐ μὲν οὕτως ἔχει· οὐ γὰρ τῇ ἐκκρίσει
 τοῦ πνεύματος ἡ πύκνωσις ἀκολουθεῖ τοῦ νέφους, ἀλλ' ἔμπαλιν τῇ πυκνώσει
 30 τοῦ νέφους ἡ τοῦ πνεύματος ἔκκρισις. τοῦτο γὰρ ἐν τοῖς πρώτοις
 δέδεικται.

1 πνέοντος] πνεύματος I ἤ delevi σχεῖν] ἔχειν BWa 2 δίκην a 4 ἐπωθεῖ
 τε] ἐπωθεῖται B' ἐπὶ τούτω W 5 οὖν om. W 8 συνάψει a ἀπωθοῦντι a
 9 γίνεται τὸ σχῆμα coll. BWa οὐ γὰρ B' post γὰρ add. εἰ B 10 ἡ κίνησις
 BWa ἀναγκαῖον a 11 post δὴ add. οὖν a 13 ἡ utrumque ex αἰ corr. B
 post γῆς add. οἱ I 14 ὅταν—ὡς (15) om. a 16 ποιεῖν I 17 post
 οὕτως add. καὶ a 19 ἀπ' αὐτῶν IW αὐτῷ BI καὶ] τὴν a
 20 τοῦτο om. a 21 ἐπὶ τὴν γῆν a τὴν (post ἔκκρισιν)] τοῦ W, ex τὴν corr. B
 22 γενέσθαι BW καθ' αὐτὴν BWa πυκνοῦνται Ia 23 γίνεσθαι W: γίνεται B
 24 τὴν om. a 26 τὰ νέφη—ἐκκρίνεται (27) in marg. B': om. W 27 δόξει
 IWa 29 ἡ] ἡ a

p. 371·1 Καλεῖται δέ, ἂν ἀχρωμάτιστον ᾗ, τοῦτο τὸ πάθος
 τυφών, ἄνεμος.

Εἰπὼν περὶ τυφῶνος πῶς γίνεται, νῦν διαφορὰν λέγει πρηστῆρος καὶ
 τυφῶνος. ὅταν μὲν γὰρ ᾗ τὸ πνεῦμα τὸ οὕτως κινούμενον μὴ κεχρωσμέ-
 5 νον πυρώδει χροῖα, ὅποια καὶ ἡ ἀστραπή περὶ ἧς προεῖπε, τυφών καλεῖται, κα-
 ῶν οἶον ἐκνεφίας ἄπεπτος· οὐ γὰρ τέλεον διακεκριμένον οὐδὲ ἀπολε-
 λυμένον ἐπ' αὐτοῦ τὸ πνεῦμα τοῦ νέφους ἐκκρίνεται, ὡς ἐπὶ τοῦ ἐκνεφίου,
 ἀλλὰ συνεφέλκον τι καὶ τοῦ νέφους διὰ τὸ μηδέπω πεπέφθαι, ὡς δύνασθαι
 χωρίζεσθαι τὸ ἕτερον ἀπὸ τοῦ ἑτέρου. βορείοις δὲ οὐ γίνεται τυφών,
 10 τουτέστιν ὅταν ψῦχος ᾗ καὶ χιόνες, οὐ γίνεται τυφών οὐδὲ ἐκνεφίας, διὰ
 τὸ ταῦτα μὲν εἶναι πνεῦμα, τὸ δὲ πνεῦμα ξηρὰν εἶναι καὶ θερμὴν ἀναθυ-
 μίαισιν, ἧτις ὑπὸ τε τῆς χιόνος καὶ τοῦ πάγους εὐθὺς ἀρχομένη σβέννυ-
 40 ται. τοῦ δὲ κρατεῖν τὴν ὑγρὰν τε καὶ ψυχρὰν τότε τῆς τοιαύτης ἀναθυ-
 μιάσεως σημεῖον ὃ τε νιφετὸς καὶ τὸ βόρεια καὶ ψυχρὰ εἶναι τὰ ὑγρά· οὐ
 15 γὰρ ἂν ᾗ τοιαῦτα μὴ ἐπικρατούσης τῆς ψυχρότητος.

p. 371·9 Γίνεται μὲν οὖν τυφών, ὅταν ἐκνεφίας γινόμενος.

Διὰ τούτων τὸν τυφῶνα τοῦ ἐκνεφίου χωρίζει πάλιν οὐ κατὰ τὴν τῆς
 κινήσεως διαφορὰν μόνην, ἀλλὰ μάλιστα καὶ κατὰ τὴν τοῦ πνεύματος. τὸ
 γὰρ συνεφελκόμενον πνεῦμα ἐν τῇ ἐκκρίσει καὶ αὐτὸ τὸ νέφος διὰ τὸ μὴ
 20 δύνασθαι αὐτοῦ ἀπολυθῆναι τυφών, ἀπολελυμένον δὲ καὶ καθαρώτερον
 πνεῦμα ὁ ἐκνεφίας. ὅταν γὰρ ἐκνεφίας γινόμενος ἄνεμος μὴ δύνηται ἀπο-
 λυθῆναι τοῦ νέφους, ἔστιν ἡ τοιαύτη ἐκκρίσις τυφών, ὅταν διὰ τὴν ἀντί-
 κρουσιν κύκλῳ φέρεται, καὶ οὕτω συστρεφόμενον ἔλικα ποιοῦν ἐπὶ γῆν
 φέρεται τῷ μὴ δυνηθῆναι καθαρῶς ἀπαλλαγῆναι τοῦ νέφους συγκατάγουσα
 25 κάκεινο, ὥστε δοκεῖν νέφος εἶναι τὸ κινούμενον. καθὼ δὲ ἐπ' εὐθείας ἐκπνεῖ,
 ταύτῃ καὶ κινεῖ τὰ ἐμπύκτοντα [κινεῖ] πάντα· τῷ δὲ κύκλῳ κινεῖσθαι καὶ
 τὰ κινούμενα ὑπ' αὐτοῦ στρέφων κινεῖ. διὸ καὶ πολλάκις στρέψας τινὰ
 τῶν ἐπὶ γῆς ἢ θαλάσσης ἀναφέρει εἰς ὕψος, τῷ διέξοδον μὴ ἔχειν ἐπὶ 114·
 τὸ αὐτὸ πάλιν ἀνακάμπτων. διὸ ἐκ μὲν τῆς θαλάσσης πολλάκις μὲν ὕδωρ
 30 ἀνασπᾷ, ἥδη δὲ πού καὶ πλοῖαριον ἐμετεώρισε περιλαβὼν τῇ δίνῃ· ἐκ δὲ
 τῆς γῆς καὶ λίθους καὶ ἄλλα τινὰ μετεωρίζει, ἥδη δὲ καὶ ζῷα· τὰ δὲ

1 ἢ post πάθος exh. I, iterat W 3. 4 τυφῶνος καὶ πρηστῆρος coll. BWa 5 πυρώδη a
 6 ὦν om. BWa 7 ἀπ' αὐτοῦ I 8 μηδέποτε W: μὴ a post μηδέπω
 II litt. erasae B 10 οὐδὲ] οὔτε BWa 12 πάγου a 14 τὸ] τῷ I
 15 ὑγρότητος a 16 ὁ τυφών B γενόμενος BW 18 καὶ om. BWa
 21 γενόμενος B δύναται I 22 ἔστιν] ἔστι δὲ B¹W τυφών ex τοῦ νέφους
 corr. I 23 στρεφόμενον BWa 24 fort. συγκατάγουσαν 25 ὥστε om. W
 post ὥστε add. ὃ IB² 26 ταύτῃ] ταῦτα BW post prius κινεῖ add. καὶ a
 alterum κινεῖ deleui πάντα] ταῦτα IW: om. a τὰ δὲ a 27 στρέφων a
 στρέψαν a 28 τῆς γῆς BW τῆς θαλάσσης BWa σχεῖν BWa 29 ἀνα-
 κάμπτον a 30 πλοῖον I περιλαβὼν a: μεταλαβὼν BW

www.libtool.com.cn

ἀναφερόμενα ὑπ' αὐτοῦ ὀλίγον μετεωρισθέντα καταφέρεται πάλιν, ξηρότερα γινόμενα διὰ τὴν ξηρότητα τοῦ ἀνάγοντος αὐτὰ πνεύματος.

p. 371·15 Ὅταν δὲ κατασπώμενον ἐκπυρωθῇ.

Ὅταν, φησί, τὸ προεξηγούμενον πνεῦμα φερόμενον ὃν προεῖρηται τρόπον 5 κατασπώμενον ἐκπυρωθῇ, ὃ γίνεται ἐν τῇ κινήσει λεπτοτέρου τοῦ πνεύματος γινόμενου καὶ πεφθέντος, ἀλλὰ μὴ, ὡς εἶπεν ἐπὶ τοῦ τυφῶνος, ἀπέπτου φερόμενου, τότε πρηστήρ καλεῖται. καὶ δι' ὃ οὕτως ὀνομάζεται, προσέ- 10 θηκεν· ὅτι γὰρ τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀέρα συνεμπύρηνει ἐν τῇ πυρώσει, ὡς καὶ χρωματίζειν.

10 p. 371·17 Ἐὰν δ' ἐν αὐτῷ τῷ νέφει πολὺ καὶ λεπτὸν ἐκθλιβῇ πνεῦμα, τοῦτο γίνεται κεραυνός.

Εἰπὼν περὶ τυφῶνος καὶ πρηστήρος νῦν λέγει περὶ κεραυνοῦ. φησί 15 δὴ τὸν κεραυνὸν γίνεσθαι μὲν ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεως τῆς αὐτῆς, ἣς καὶ τὰ προεξηγούμενα, καὶ ταύτης ὅταν ἐκ τῶν νεφῶν ἐκκρίνηται, γίνεσθαι δὲ φησι τὸν κεραυνόν, ὅταν ἐν αὐτῷ τῷ νέφει πολὺ καὶ λεπτὸν ἐκθλιβῇ πνεῦμα. 20 ὁ μὲν γὰρ τυφὼν καὶ πρηστήρ παχυτέραν εἶχον τὴν ἐκκρισιν, ὁ δὲ κεραυνὸς οὐ τοιαύτην, ἀλλὰ λεπτοῦ πνεύματός εἰσιν ἐκκρίσεις. διαφέρει δ' ἂν ἥδε ἢ ἐκκρίσις τῆς τὰς βροντὰς τε καὶ ἀστραπᾶς ποιούσης, ὅτι ἐκείνη μὲν κατὰ μικρὰ καὶ σποράδην καὶ ἐκ διαλειμμάτων ἐγένετο, ἢ δὲ τῶν κεραυνῶν δια- 25 φέροι μὲν ἂν ἐκείνης καὶ τῇ λεπτότητι, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῷ πλήθει. ἢ γὰρ ἐκ τῶν νεφῶν ἐκκρίσις τοῦ τοιούτου πνεύματος καὶ μετὰ βίας ἐκθλίβη, ἢ γίνεται διὰ τὴν πύκνωσιν ἐκείνων καὶ ψυχρότητα, κεραυνὸς γίνεται, ὅς 30 ἐὰν μὲν λίαν ἢ λεπτὸν τὸ πνεῦμα, οὐδὲ ἐπικαίει ταῦτα οἷς προσπίπτει, καὶ ἔστιν οὗτος ὁ κεραυνός, ὃν οἱ ποιηταὶ ἀργῆτα καλοῦσιν, ἐὰν δὲ ἦτον 40 λεπτὸν ἢ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκκρινόμενον καὶ φερόμενον, ἐπικαῖον φέρεται, καὶ τὸν τοιοῦτον οἱ ποιηταὶ κεραυνὸν ψολόεντα καλοῦσιν. ὁ μὲν γὰρ ἀργῆς καλούμενος διὰ τὴν λεπτότητα ταχέως φερόμενος, φθάνει διὼν διὰ τούτων, οἷς ἂν ἐμπέσῃ, πρὸ τοῦ ἐπικαῦσαι αὐτὰ καὶ μελᾶναι, πρὸς τὴν ταχέϊαν 35 διέξοδον αὐτῷ ἅμα μὲν τοῦ τάχους τῆς κινήσεως, ἅμα δὲ τῆς λεπτότητος 40 συντελοῦσης· ὁ δὲ ψολοῖς καλούμενος βραδύτερον φερόμενος τῷ μὴ ὁμοίως εἶναι λεπτὸς χρώννυσι μὲν τὰ οἷς ἐμπελάζει, οὐ μὴν καίει· φθάνει γὰρ 45 διελθὼν πρὸ τοῦ καῦσαι. διὰ ταύτην δὲ τὴν αἰτίαν λέγει καὶ τὰ μὲν στερεὰ τε καὶ πυκνὰ καὶ ἀντίτυπα καίεσθαι ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ ἐμπεσόντος εἰς αὐτά, τὰ δὲ μὴ ἀντίτυπα ἀπαθῇ μένειν. ἥδη γοῦν ἀσπίδος τὸ μὲν

2 γινόμενα BWa 6 ἀλλὰ ex ἀλλ' οὐ corr. vel vice versa B μὴ] μὴν B
7 δι' ὃ οὕτως] διὰ τοῦτο I 8 συνεκπύρηνει BWa ἐν om. BWa 12 λέγει
νῦν BWa 14 καὶ ταύτης] κατ' αὐτῆς BW: om. a 15 ἐν] μὲν BW
ἐκθλιβῇ ex ἐκληφθῇ corr. BW 16 ταχυτέραν W εἶχε a 17 ἐστὶν
ἐκκρίσις a 19 ὁ δὲ B 19. 20 διαφέρει B 23 ἢ] εἴη I 24 οἱ ποιηταὶ
om. I 25 ἐκκρινόμενον τε καὶ BWa καὶ ante τὸν om. BIW 27 αὐτῶν B
31 post καίει fort. addendum αἰεί 33 τε om. a καίεσθαι—ἀντίτυπα (34) om. I
ἐμπεσόντα a 34 γοῦν] οὖν a

www.libtool.com.cn

χαλκωμα διὰ τὴν ἀντιτυπίαν ἔχωνεύθη, τὸ δὲ ξύλον ἀπαθὲς ἔμεινε τῷ
 ταχέως διεξελεθεῖν δι' αὐτοῦ τὸ πνεῦμα. καὶ ἱματίις δὲ ἐμπεσὼν τρύχιν
 μὲν αὐτὰ ἐποίησεν ἀναλῶσαν τὴν κροκύδα, αὐτὰ δὲ οὐκ ἔκαυσεν· ὅφ' ὧν 50
 καὶ αὐτῶν μαρτυρεῖσθαι φησι τὸ εἶναι πνεῦμα τὸν κεραυνόν, ἀλλ' οὐχ, ὡς
 5 οἰοῦνται τινες, στερεὰ καὶ λίθους. ὅτι δὲ πνεῦμα πεπυρωμένον ἐστὶν ὁ
 κεραυνός, εἶναι φησι καὶ ἐκ τῶν ὁρωμένων συλλογίζεσθαι καὶ ἱστορεῖ ὡς
 ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Ἐφέσῳ ἐμπρησθέντος· καιομένου γὰρ αὐτοῦ
 κατὰ πολλὰ ἀποσπᾶσθαι τινὰς φλόγας καὶ καθ' αὐτὰς συνεχεῖς φέρεσθαι.
 ὁ γὰρ καπνὸς καιόμενος ἐστὶν ἡ φλόξ, πνεῦμα δὲ ὁ καπνός, ὥστε πνεῦμα
 10 καιόμενον ἢ φλόξ. τοιοῦτον δὲ τι καὶ ὁ κεραυνός. | αἰεὶ δὲ φησὶν οἷεσθαι 114^a
 δεῖν καὶ συναχολογεῖν τοῖς κεραυνοῖς πνεῦμα καὶ προῖέναι, ἀπύρωτον
 δηλονότι, ἐπεὶ καὶ ὁ κεραυνὸς αὐτὸς πνεῦμα. διὰ τοῦτο γὰρ μὴδὲ ὁρᾶσθαι
 τὸ πνεῦμα τοῦτο φησι, τῷ ἀχρωμάτιστον εἶναι. σημειῖον δὲ τοῦ πνεύμα
 προηγεῖσθαι τῶν κεραυνῶν παρέσχε τὸ ταῦτα, οἷς δὲ ἐμπίπτειν μέλλῃ,
 15 κινεῖσθαι πρὸ τῆς πληγῆς. λέγει δὲ καὶ τὰς βροντὰς οὐ τῷ ψόφῳ διιστᾶν
 ἀ δοκεῖ διίστασθαι ὑπ' αὐτῶν, ἀλλὰ τῷ ἐκκρινόμενον τὸ πνεῦμα ἐκ τῶν
 νεφῶν τοῦτο καὶ ποιῶν τὸν ψόφον τῇ πρὸς τὰ νέφη πληγῇ ἐμπύπτει τῇ
 πληγῇ τὴν διάστασιν αὐτῶν ποιεῖν. λέγει δὲ τὸ πνεῦμα τὸ ἐν ταῖς βρον-
 ταῖς τὰς διαστάσεις τινῶν τῇ πληγῇ ποιῶν μηκέτι καὶ ἐπικαίειν αὐτό·
 20 ἄλλο γὰρ τοῦτο τῶν κεραυνῶν.

p. 371^b18 Περὶ δὲ ἄλλω καὶ ἱριδος, τί τε ἐκάτερον καὶ διὰ τίν'
αἰτίαν γίνεται.

Εἰπὼν ἐν τούτοις περὶ ἐκνεφίου τυφῶνός τε καὶ πρηστῆρος καὶ
 κεραυνῶν προτίθεται εἰπεῖν περὶ ἄλλω τε καὶ ἱριδος καὶ παρηλίων τε καὶ 35
 25 ῥαβδῶν, τί τε ἐστὶν ἕκαστον αὐτῶν, καὶ τί τὸ αἴτιον τῆς γενέσεως αὐτῶν.
 τοῦ δὲ πάλιν ἅμα περὶ τούτων λέγειν προτίθεσθαι τὴν αἰτίαν ἀπέδωκεν
 εἰπὼν καὶ γὰρ ταῦτα γίνεται πάντα διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας ἀλλή-
 λους, ὥσπερ καὶ ὧν πρὸ τούτων ἐμνημόνευσε· καὶ γὰρ ἐκείνων πάντων
 μία καὶ ἡ αὐτὴ ἦν αἰτία τε καὶ ἀρχή, διὸ καὶ τὸν περὶ ἐκείνων ἐποίησατο
 30 λόγον ἅμα. ἐκείνων μὲν οὖν ἡ ἐκ τῶν νεφῶν ἐκκρίσις τοῦ πνεύματος,
 τούτων δὲ ἡ ἀνάκλασις, ὡς ἔρεῖ τε καὶ δείξει. πρῶτον δὲ τὰ τε πάθη 30
 αὐτῶν καὶ τὰ συμβαίνοντα ἕκαστῳ αὐτῶν φησι δεῖν λαβεῖν, ὅπως ἡ γνῶ-
 ριμον. τίνα δὲ πάθη τε αὐτῶν καὶ συμβαίνοντα αὐτοῖς, ἐπάγει δι' ὧν

1 ἔχωνεύθη a 2 δι' αὐτοῦ] διὰ τούτου B¹Wa τρύχιν B: τρύχος a
 5 στερεὰ καὶ λίθους] ἑτερά τινα καὶ λίθους I, sed cōgr. in marg. ead. m. 6 φασὶ a
 6. 7 ὡς ἐπ'] ὡς ἔφη B¹W: ὡς om. a 7. γὰρ om. a 8 κατ' αὐτὰς BW
 9. 10 πνεῦμα καιόμενον] πνεῖ καιόμενος a 11 δεῖ BWa ἐναχολογεῖν I 12 δῆλον a
 post αὐτὸς add. τι BW 13 τοῦτο τὸ πνεῦμα coll. Wa 14 τὸν κεραυνόν B¹
 παρέσχετο BWa τὸ] τῷ I μέλλοι I 16 τῷ] τὸ a: om. I τὸ om. a
 17 τὸν ψόφον om. W: supr. v. B² 19 αὐτὰ a 26 συναπέδωκεν B 28 καὶ
 ὧν—ἐμνημόνευσε om. BWa καὶ γὰρ om. a 29 τὸν] τῶν I 30 post
 πνεύματος add. αἰτία a 31 ἡ om. BWa 32 δεῖ B 32. 33 γνῶριμα BWa
 33 ἐπάγει] εἶπε δῆλον BWa

www.libtool.com.cn

ἐφεξῆς λέγει. τῆς μὲν οὖν ἄλλω ὄλον τὸν κύκλον πολλάκις φαίνεσθαι
 φησιν, ἀλλ' οὐκ αἰετὶ μῆμα κύκλου, ὥς ἐρεῖ περὶ τῆς ἱριδος. ἔτι γίνεσθαι
 συμβαίνει τὴν ἄλλω περὶ τε ἥλιον καὶ σελήνην καὶ τὰ λαμπρὰ τῶν ἀστρων,
 ἔτι ὁμοίως καὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας· γίνεσθαι δὲ αὐτὴν καὶ μεσημβρίας
 5 οὔσης καὶ δειλῆς, ἔωθεν δὲ ἐλαττονάκις καὶ περὶ δύοσιν. ἔοικε δὲ οὐ τὴν αἰ
 δύοσιν δειλὴν εἰρηκέναι, ἀλλὰ τὴν μετὰ τὴν μεσημβρίαν ὥραν τὴν πρὸ τῆς
 δύοσεως, ἥδη καταφρομένου τοῦ ἡλίου. εἰπὼν δὲ τῆς ἄλλω κύκλον φαίνε-
 σθαι πολλάκις, τῆς ἱριδος οὐδέποτε λέγει κύκλον γίνεσθαι, ἀλλ' οὐδὲ
 μεῖζον ἡμικυκλίου τμήμα· ἔτι δύνοντος μὲν καὶ ἀνατέλλοντος τοῦ ἡλίου
 10 ἐλαχίστου μὲν κύκλου, μεγίστη δὲ αὐτοῦ ἡ ἀψὶς, τουτέστιν ἡ περιφέρεια
 φαίνεται. εἰ δὲ μηδέποτε μεῖζον ἡμικυκλίου φαίνεται, δύνοντος δὲ καὶ
 ἀνατέλλοντος μέγισται αἱ φαινόμεναι ἀψίδες, ἀλλὰ ἐλαχίστων κύκλων, εἴη 40
 ἂν λέγων ἀνατέλλοντος καὶ δύνοντος ἡλίου μόνον ἡμικύκλια φαίνεσθαι τῆς
 ἱριδος, καὶ ταῦτα ἐλαχίστων κύκλων· ὥς εἶναι τὰ φαινόμενα τῆς ἱριδος
 15 ἡμικύκλια ἐλαττόνων κύκλων τμήματα, ὅσα δὲ ἐλάττω ἡμικυκλίων φαίνε-
 ται αὐτῆς τμήματα, ταῦτα μεζόνων κύκλων. αἰρομένου δέ, ἀντὶ τοῦ
 εἰς ὕψος δὲ προϊόντος ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς, ἐλάττωνα μὲν ἡμικυκλίου τὴν
 ἀψίδα φαίνεσθαι, μεζόνος δὲ τμήμα κύκλου. ἔτι καὶ ἄλλο περὶ τῆς ἱριδος
 ἱστορεῖ, τὸ μετὰ μὲν τὴν ἰσημερίαν τὴν μετοπωρινὴν ἐν ταῖς βραχείαις 45
 20 ἡμέραις, τουτέστι τοῦ χειμῶνος, πάσης ὥρας τῆς ἡμέρας ἴριν συνίστασθαι
 δύνασθαι, ἐν δὲ τῷ θέρει μὴ συνίστασθαι περὶ μεσημβρίαν. ἔτι δὲ ἱστορεῖ
 δύο ἅμα ἱριδίων πλείους μὴ συνίστασθαι, τρίχρωμον δὲ ἑκατέραν αὐτῶν
 φαίνεσθαι, τουτέστι τρία ἔχουσιν χρώματα ἑκατέραν καὶ ταῦτά, ἀμυδρό-
 τερα δὲ ἐν τῇ ἐκτὸς περιχειμένῃ φαίνεσθαι αὐτὰ καὶ ἀνάπαλιν κείμενα
 25 κατὰ τὴν θέσιν· τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ ἐξ ἐναντίας. καὶ λέγει, πῶς ἀνάπαλιν·
 τῆς γὰρ ἐντὸς τὴν πρώτην περιφέρειαν καὶ μεγίστην φοινικίαν ἐχούσης, 50
 τὴν ἐκτὸς τὴν ἐντὸς καὶ ἐλαχίστην περιφέρειαν καὶ ἐγγὺς κειμένην τῆς
 ἐκτὸς περιφέρειας τῆς ἐντὸς ἱριδος ἔχειν καὶ αὐτὴν φοινικίαν. εἶναι δὲ
 φησι τὰ τρία χρώματα ταῦτα τῆς ἱριδος, ἃ σχεδὸν μόνον ποιεῖν οἱ γραφεῖς
 30 αὐτοὶ οὐ δύνανται· ποιοῦσι γὰρ τινὰ χρώματα καὶ αὐτοὶ ἐκ μίξεως ἄλλων
 καὶ κράσεως χρωμάτων, τὰ δὲ τῆς ἱριδος οὐχ οἱοί τε εἶσι δι' ὧν ποιοῦσιν
 αὐτοὶ μιμνεσθαι. τίνα δὲ ἐστὶ τὰ τῆς ἱριδος τρία χρώματα, ἐδήλωσεν 115
 εἰπὼν τὸ δὲ φοινικοῦν καὶ πράσινον καὶ ἀλουργὸν οὐ γίνεται
 κεραννυμένων· ἡ δὲ ἱρις ταῦτα ἔχει τὰ χρώματα. ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ

1 οὖν] γὰρ BW τὸν om. B πολλάκις post ἄλλω exh. BWa 3 ἡλίου
 καὶ σελήνης I 5 δῆλως a 10 ἡ utrumque om. BW ἀψὶς libri
 11 post φαίνεται add. ἡ ἱρις BW, sed rursus exp. B μεῖζον B 12 αἱ om. B
 12. 13 εἴη ἂν λέγων ex corr. I 15 post κύκλων add. ὄντα I 18 δὲ
 om. B 19 τὴν μετοπωρινὴν ἰσημερίαν BW μετοπωρινὴν ex corr. I
 20 ἡμέραις] ἰσημερίαις W 20. 21 πᾶσαν ὥραν γίνεσθαι καὶ συνίστασθαι τῆς ἡμέρας
 ἴριν δύνασθαι a 21 δὲ post ἔτι om. BWa 22 τρίχρωμον] τρίχρω B²Wa: τριχῶς B¹
 23 ταῦτα IW 24 δὲ om. I 27 τὴν ante ἐκτὸς scripsi: ἡ IB²a: om. B¹W
 28 post φοινικίαν add. καὶ τὰς ἄλλας ἀναλόγως a 29 ἂν a 30 αὐτοὶ
 ante οὐ] αὐτοῖς BW: om. a 34 κεραννυμένων] κεραννύμενον Arist. vulg.

www.libtool.com.cn

ξανθὸν πολλακίς ὑποφαίνεται ἐν τῇ ἱριδι χρώμα, προσέθηκε τὸ δὲ μεταξὺ τοῦ φοινικοῦ καὶ τοῦ πρασίνου πολλακίς φαίνεται ξανθόν, ἧς φαντασίας, ὅταν περὶ τῆς ἱριδος λέγει προηγουμένως, ἐρεῖ τὴν αἰτίαν.

Λέγει δὲ ἐφεξῆς καὶ τὰ τῶν παρηλίων τε καὶ τὰ τῶν ῥάβδων πάθη 15 καὶ τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς. λέγει δὲ τοὺς τε παρηλίους καὶ τὰς ῥάβδους γίνεσθαι μὲν αἰεὶ περὶ τὸν ἥλιον· διὸ νύκτωρ μὴ γίνεσθαι· γίνεσθαι δὲ λέγει αὐτὰ καὶ ἐκ πλαγίας αἰεὶ τοῦ ἡλίου. τί δ' ἐστὶ τὸ ἐκ πλαγίας, ἐδήλωσεν· οὔτε γὰρ ἄνωθεν καὶ ὑπὲρ τὸν ἥλιον γίνονται οὔτε κάτωθεν καὶ ὑπ' αὐτόν, ὥσπερ αἱ ἄλως, οὔτε ἐξ ἐναντίας, τουτέστιν οὐδ' ἐπὶ ταῦτα ἐφ' ᾧ φέρεται 20 τὰ ἄφ' ὧν φέρεται, τουτέστιν οὔτε πρὸς τῇ ἀνατολῇ οὔτε πρὸς τῇ δύσει, ἀλλὰ ἡ ἐκ τῶν νοτίων ἡ ἐκ τῶν βορείων αὐτοῦ γινόμενα μερῶν· ταῦτα γὰρ αὐτοῦ ἐκ πλαγίου παρέπεσθαι αὐτῷ, ἕως ἂν ᾗ. ἔτι φησὶ γίνεσθαι τὰ προειρημένα ἡ ἀνιόντος καὶ προϊόντος ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν τοῦ ἡλίου ἡ πάλιν καταφερομένου ἐπὶ δυσμᾶς, τὰ δὲ πλεῖστα πρὸς δυσμαῖς 15 ὄντος, ὥς κατὰ τὴν μεσημβρίαν καὶ μεσουρανοῦντος μὴ γινομένων αὐτῶν, ἡ εἴ ποτε, σπανίως, ὥς ἱστορεῖ ἐν Βοσπόρῳ ποτὲ γενέσθαι· δύο γὰρ παρηλίους συνανασχόντας τῷ ἡλίῳ διαμεῖναι ἕως δυσμῶν. οὐκ ἐπεὶ δὲ ὁ ἥλιος πανταχοῦ καὶ οὐκ ἐν Βοσπόρῳ μόνῳ ᾗν, διὰ τοῦτο ἔδει καὶ τὰ προειρημένα ἀπανταχοῦ· ταῦτα γὰρ γίνεται κατὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀνάκλασιν, 20 ἣτις οὐχ ὁμοίως γινεταί τε καὶ φαίνεται πανταχοῦ. δεῖ γὰρ ποιᾶς σχέσεως τῆς ὀψews πρὸς τε τὸ ἔσοπτρον, ὃ ἡ νέφος ἐστὶν ἢ τι ἄλλο, καὶ πρὸς τὸν ἥλιον, ἵνα ἡ ἀνάκλασις γίνηται, ἣτις σχέσις οὐ πᾶσιν οὐδὲ πανταχοῦ ὁμοία. πάντων δὲ τούτων τὸ αἷτιον ταῦτόν εἶναι λέγει· πάντα γὰρ ἀνάκλασις. ἡ δὲ διαφορὰ αὐτοῖς κατὰ τε τοὺς τρόπους τῆς ἀνακλάσεως 25 καὶ κατὰ τὰ ἀφ' ὧν γίνεται. ἱστορεῖ δὲ περὶ τῆς ἱριδος ὅτι ἀπὸ μὲν ἡλίου γνώριμον τὸ γίνεσθαι αὐτὴν, νύκτωρ δὲ καὶ ἀπὸ σελήνης γίνεται μὲν, λανθάνει δὲ διὰ τὸ σπανιάκις γίνεσθαι· δεῖ γὰρ πλείω συμπεσεῖν, ἵνα γένηται νύκτωρ ἱρις, καὶ ταῦτα πάντα ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνός· ἐν γὰρ τῇ πανσελήνῃ μόνῃ, καὶ τότε ἡ ἀνατελλούσης ἡ δυνοῦσης οἶόν τε γίνεσθαι 30 μόνον· ἔτι δὲ ἀμαυρότερα τὰ χρώματα γίνεται τῆς νυκτός. διὰ δὲ ταῦτα οἱ ἀρχαῖοι οὐδ' ὅλως ᾤοντο γίνεσθαι. τοῦ δὲ σπανίως γίνεσθαι σημεῖον παρέθετο τὸ ἐν πεντήκοντα ἔτεσι δις ἐντετυχηκέναι γεγонуίᾳ. 25

1 ξανθὸν] μεταξὺ α	ἐν τῇ ἱριδι — φαίνεται (2) om. α	2 post ξανθὸν add.
καὶ τοῦτο φησὶν α	4 δὲ et τε om. α	alterum τὰ τῶν om. BWa
7 καὶ om. Wa	αἰεὶ τοῦ ἡλίου om. BWa	τί — πλαγίας om. BW: τοῦ ἢ τί δ'
ἐστὶ τὸ ἐκ πλαγίας marg. B ²	9 τουτέστιν om. α	ταῦτα ex ταύτης corr. B ¹
11 γινόμεναι B	12 παρέπεται α	13 εἰρημένα α
16. 17 παρηλίου α	17 οὐκ ἐπεὶ δὲ] δὲ om. W: οὐ γὰρ ἐπεὶ α	19 γὰρ ταῦτα
Wa	20 δεῖ] τε B: om. Wa	post γὰρ add. ἐστι α
σχέσις α	21 τε om. α	20. 21 ποιᾶ τις
27 λανθάνει om. BW	διὰ δὲ coll. BW	25 ἀφ' ὧν] ἐφ' ᾧ B ¹ W
		29 ἡ post τότε om. BWa

p. 372^a 29 Ὅτι μὲν οὖν ἡ ὄψις ἀνακλᾶται, καὶ ὅτι ὥσπερ ἀπὸ
ὑδατος, οὕτω καὶ ἀπ' αἰέρος.

Οὐκ ἀρέσκεται μὲν τῇ δόξῃ τῇ δι' ἀκτίνων ἐκχύσεως ὁρᾶν ἡμᾶς
λεγούσῃ, καθὰ φασιν οἱ ἀπὸ τῶν μαθημάτων, ἡ δόξῃ ἀκόλουθός ἐστι καὶ
5 ἡ δι' ἀνακλάσεως τῶν αὐτῶν τούτων ἀκτίνων ὁρᾶν ἡμᾶς πάντα τὰ δι'
ἐμφάσεως ὁρώμενα λέγουσα· οὔτε γὰρ ἀπὸ τῆς ὄψεως ἀκτῖνάς τινας ἐκχε-
ομένας καὶ προσπιπτούσας τῇ ὁρατῇ τοῦ ὁρᾶν αἰτίας ἡμῖν οἶόν τε γίνε-
σθαι οὔτε τὰς αὐτὰς ταύτας ἀνακλωμένας ἀπὸ τῶν κατόπτρων καὶ πάντων
τῶν διὰ τοιούτων ὁρωμένων ἐπὶ τὸ ὁρώμενον τὴν αἰτίαν πάλιν ἡμῖν
10 παρέχειν τοῦ ταῦτα ὁρᾶν, τῆς τῶν ἀκτίνων ἀνακλάσεως πρὸς ἴσας γινομέ-
νης γωνίας. ὅτι γὰρ ἀδύνατα ταῦτα, ἐδείχθη ἐν τοῖς Περὶ τοῦ πῶς
ὁρῶμεν, ὧν καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς ἐμνημόνευσε. δοκεῖ γὰρ αὐτῇ
τὰ μὲν ἐπ' εὐθείας ὁρώμενα ὁρᾶσθαι οὐ δι' ἀκτίνων, ἀλλὰ τῇ τὸ μεταξὺ
τοῦ τε ὁρωμένου καὶ τῆς ὄψεως διαφανὲς ὑπὸ τοῦ ὁρωμένου χρώματος
15 πᾶσχειν καὶ μεταδιδόναι τούτου τοῦ πάθους τῇ ὄψει, οὔσῃ καὶ αὐτῇ 115^v
διαφανεῖ· τοῦτο γὰρ εἶναι τὸ εἶναι διαφανεῖ· τὰ δὲ κατὰ ἀνάκλασιν ὁρᾶ-
σθαι δοκοῦντα ὁρᾶσθαι τῇ πρῶτον ἐν τοῖς ἐνόπτροις τε καὶ ἐνοπτρικοῖς
πᾶσι τὴν τοῦ ὁρωμένου ἐμφασιν γινομένην διὰ τοῦ μεταξὺ διαφανοῦς· εἴτα
ἀπὸ τούτου πάλιν ἦκειν ἐπὶ τὴν ὄψιν διὰ τοῦ διαφανοῦς πάλιν τοῦ μεταξὺ
20 τοῦ τε ἐνόπτρου καὶ τῆς ὄψεως. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ὅσον ἐπὶ τῇ λόγῃ δια-
φέρει ἢ τὴν ὄψιν λέγειν ἀπὸ τοῦ κατόπτρου ἀνακλωμένην πρὸς ἴσας γωνίας, α
ὅταν ὑπὸ τὴν τοιαύτην ἀνάκλασιν τύχῃ τὸ ὁρατὸν ὄν, προσπίπτουσιν αὐτῇ
ὁρᾶν αὐτό, ἢ αὐτὸ τὸ ὁρατὸν διὰ τὴν ποιὰν σχέσιν πρὸς τὸ κατόπτρον διὰ
τοῦ μεταξὺ διαφανοῦς πᾶσχοντος ἐμφαινόμενον ἐν ἐκείνῳ, ὅντι τοιούτῳ
25 [διαφανεῖ], ὡς μὴ μόνον πᾶσχειν ὑπὸ τοῦ χρώματος δύνασθαι οὕτως, ὡς
διαδιδόναι τὴν ἀπ' αὐτοῦ ποιότητα ἄλλῃ διαφανεῖ, ἀλλὰ καὶ φυλάσσειν
δυναμένῳ τὴν ἐμφασιν διὰ λειότητά τε καὶ στιλπνότητα, ὡς ἀπ' αὐτοῦ
πάλιν τὸ μεταξὺ αὐτοῦ τε καὶ τῆς ὄψεως διαφανὲς πᾶσχειν ὡς ἀπὸ 10
κεχρωσμένου, τῇ δόξῃ τῇ τῶν ἀκτίνων καθωμιλημένη τε οὔσῃ καὶ τοῖς
30 μαθηματικοῖς ἀρεσκούσῃ προσχρῆται. διὸ μέλλων λέγειν περὶ τε παρη-
λίω καὶ ῥάβδων, ἔτι δὲ ἄλλω τε καὶ ἵριδος, α πάντα δι' ἐμφάσεώς τε καὶ
κατοπτρικῶς ὁρᾶται, πρῶτον περὶ ἀνακλάσεως λέγει. ὅτι γὰρ, φησὶν, ἡ
ὄψις ἀνακλᾶται, ὥσπερ ἀφ' ὑδατος, οὕτως καὶ ἀπὸ αἰέρος καὶ
πάντων τῶν ἐχόντων λεῖαν τὴν ἐπιφάνειαν, ἐκ τῶν ὀπτικῶν δεῖ
35 λαμβάνειν· ἐν ἐκείνοις γὰρ ὁ περὶ ἀνακλάσεως ὑπὸ τῶν μαθηματικῶν 16

1 καὶ ὅτι—οὕτω (2)] ὥσπερ καὶ ἀπὸ ὑδατος οὕτω BWa Arist.

9 ἡμῖν πάλιν a

11 ἀδύνατον B 12 ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς] immo Περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν c. 2

16 τοῦτο—διαφανεῖ om. BWa 17 τῇ] τὸ I 18 γίνεσθαι BWa 24 ἐν

supr. v. add. I 25 διαφανεῖ deleti 27 τε om. I 28 τῆς ὄψεως διαφανὲς

scripsi: τοῦ διαφανοῦς libri 29 κεχρισμένου a 31 ἅπαντα W 32 post

πρῶτον add. γὰρ B λέγειν I 35 ὁ om. BWa περὶ] ἀπὸ (ex ὑπὸ, ut vid.) B

λέγεται λόγος, ἀπὸ τίνων τε καὶ πῶς γίνεται, καὶ πρὸς τὰ πῶς ἔχοντα
 θέσεως. ἀλλὰ καὶ ὅτι τῶν ἐνόπτρων ὅσα πρὸς τὴν αἰσθησὶν ἐστὶν ἀδιαί-
 ρετα, ἐν τούτοις τῶν δι' αὐτῶν ὀρωμένων τὰ χρώματα μόνον, οὐκέτι δὲ
 καὶ τὰ σχήματα ἐμφαίνεται, τῷ πᾶν σχῆμα πρὸς αἰσθησιν εἶναι διαιρετόν
 5 τε καὶ διαληπτὸν εἰς μέρη, τὰ δὲ τοιαῦτα ἐνόπτρα ἀδιαίρετα πρὸς αἰσθη-
 σιν· ἐπεὶ οὖν ἐμφαίνεσθαι τι καὶ ἐν τούτῳ ἀνάγκη, ὄντι γε κατόπτρι,
 ἀδύνατον δὲ τὸ σχῆμα ἐμφαίνεσθαι διὰ μικρότητα, λείπεται τὸ χρῶμα 20
 μόνον· ταῦτα γὰρ τὰ ἐμφαινόμενα τῶν ὀρωμένων ἐν τοῖς κατόπτροις. εἰπὼν
 δ' ἐν τοῖς μικροῖς κατόπτροις τὸ χρῶμα μόνον ἐμφαίνεσθαι τῶν ὀρωμένων,
 10 ἐφεξῆς περὶ τοῦ ἐμφαινόμενου ἐν τοῖς κατόπτροις λέγει χρώματος, ποταπὸν
 ἐμφαίνεται· λέγει δὴ ποτὲ μὲν ἀπὸ τῶν λαμπρῶν λαμπρὸν φαίνεσθαι, ὅτε
 δὲ λαμπροῦ ὄντος τοῦ ὀρωμένου οὐ τοιοῦτον αὐτὸ δείκνυσι τὸ κάτοπτρον,
 ἀλλ' ἢ διὰ τὸ μίγνυσθαι τῷ τοῦ ἐνόπτρου χρώματι τὸ ἀπὸ τοῦ ὀρωμένου 25
 οὐκ ὄντι λαμπρῷ αὐτὸ ὅν λαμπρόν, ἢ καὶ διὰ τὴν τῆς ὀρώσεως ὀψευς
 15 ἀσθένειαν ἀλλοίου χρώματος φαντασίᾳ δι' αὐτοῦ γίνεται. οἰκεῖον δὲ φησιν
 εἶναι τὸν περὶ τούτων λόγον τῷ περὶ αἰσθήσεως καὶ ἐν ἐκείνοις δεδειγχαί.
 λέγει δὲ περὶ τούτων ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Περί αἰσθήσεως τε καὶ αἰσθη-
 τῶν εἰρησθαι ὅπ' αὐτοῦ· διὸ δεῖν φησι τοῖς μὲν ὡς δεδειγμένοις τε καὶ
 20 τοῖς περὶ τῶν χρωμάτων, τὰ δὲ λέγειν· ταῦτα δ' ἐστὶ περὶ ὧν προέθετο. 30
 Καὶ πρῶτόν γε περὶ τῆς αἰσθητικῆς ποιεῖται λόγον καὶ ζητεῖ περὶ τε τοῦ 45
 σχήματος αὐτῆς διότι κύκλος, καὶ διὰ τί περὶ αὐτὸν τὸν ἥλιον ἢ τὴν
 σελήνην ἢ τι ἄλλο τῶν ἀστρῶν περὶ δ' ὁράται γίνεται, ἀλλ' οὐχὶ καταν-
 τικρὸ φέρε εἰπεῖν ἢ ἐκ πλαγίων. φαίνεσθαι δὴ φησι τὴν ἀνάκλασιν τῆς
 25 ὀψευς ἐν τούτοις ἀπὸ τῆς συνισταμένης ἀτμίδος εἰς νέφος μετὰ τὸ ἀνε-
 νεχθῆναι, ἂν ἡ σύστασις αὐτῆς ὁμαλῆς τε καὶ μικρομερῆς συνισταμένη
 τύχη. τοιαύτης γὰρ οὐσῆς αὐτῆς, ἂν ὑπερφερόμενον αὐτῆς ἄστρον τι τῶν
 λαμπρῶν ἢ ὁ ἥλιος ἢ ἡ σελήνη τύχη, τὸ μὲν κατὰ τὴν κάθετον τοῦ 30
 ὑπερφερόμενου σώματος ἀνάγκη διακρινόμενον μανότερόν τε καὶ λεπτότερον
 30 γίνεσθαι, μέχρι τινὸς τῆς τοιαύτης προϊούσης ἐν αὐτῇ κινήσεως, τὸ δ' ἐν-
 τεῦθεν οὐδὲν τοιοῦτον πάσχει, μένει δὲ οἰόνπερ ἐστί. ἐξ ἴσου δὲ πάντῃ
 περὶ τὴν κάθετον τοῦ τοιούτου συμβαίνοντος διὰ τὴν ὁμαλότητα τοῦ νέφους,
 κύκλον ἀναγκαῖον γίνεσθαι τὸ πέρας τῆς ἐπιεικῶς διακεκριμένης ἀτμίδος.
 ἄφ' οὗ τὸ ἐπέκεινα πάλιν μᾶλλον μὲν συνέστηκεν, ὁμαλὲς δ' ὅν καὶ

2. 3 post ἀδιαίρετα add. ὅτι B 6 γε] τε a 10 post ποταπὸν add. παντοδαπὸν a
 11 ἐμφαίνεσθαι BWa λέγει δὴ ποτὲ] ὅτε a ἀπὸ om. a τῶν λαμπρῶν post
 φαίνεσθαι coll. a 13 τὸ post χρώματι ex τῷ corr. B 14 λαμπρῷ] λαμπρῇ a
 17 Περί αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν] c. 2. 3 19. 20 τοῖς περὶ τῶν κατόπτρων τοῖς περὶ
 om. et in marg. add. I 21 Πρῶτον περὶ a τὸν λόγον BWa 23 περὶ
 δ' ὁράται om. Wa 24 δὴ] δέ a 26 ὁμαλή Wa λεπτομερῆς BWa
 28 ὁ et ἡ om. BWa ἥλιον a 29 ἀνάγκη] κατ' ἀνάγκην BW μανώ-
 τερον Ia 30 γίνεται BW 31 πάσχειν W μένοι I ἐξ ἴσου—
 περὶ (32)] πάντῃ δὴ οὖν περὶ a δὲ post ἴσου] δὴ W: corr. B πάντως I
 33 γίνεσθαι] εἶναι a: om. BW ἐπεικῶς B 34 πάλιν] πᾶν B μᾶλλον]
 ὁμαλὸν Wa μὲν] μένον a

www.libtool.com.cn

μικρομερές συνεχῆ καὶ μικρὰ κάτοπτρα κατὰ τὴν τοῦ κύκλου περιφέρειαν II⁶
 ἴσχει, πρὸς δὲ κατὰ μὲν τοὺς τὴν τῆς ὀψews ἀνάκλασιν αἰτιωμένους ἢ ὀψις
 προσπεσοῦσα ἀνακλασθεῖσα πρὸς τὸ ἄστρον τὴν τῆς ἄλλω φαντασίαν ποιεῖ,
 κατὰ δὲ τὸ ἀληθὲς τὸ φῶς τὸ τοῦ ἄστρου προσπίπτον τοῖς προειρημένοις
 5 κατόπτροις, ἔπειτα ἐπὶ τὴν ὀψιν τὴν ὁρῶσαν ἀνακλασθέν τε καὶ διαδοθὲν ποιεῖ
 τὴν φαντασίαν τῆς ἄλλω. ἐν γὰρ τοῖς εἰρημένοις κατόπτροις διὰ μικρότητα, δ
 τοῦ χρώματος ἔμφασις γίνεται μόνου. καὶ ἡ μὲν Ἀριστοτέλους δόξα περὶ
 τῆς ἄλλω ὡς ἐπὶ κεφαλαίων τοιαύτη. ἐπηκολούθησε δὲ αὐτῇ καὶ Ποσειδώνιος,
 πάντων σχεδὸν τῶν ἄλλων οὐ κατὰ ἀνάκλασιν, ἀλλὰ κατὰ κλάσεις ὀψεων
 10 αἰτιωμένων, ὡς ἐπὶ τῶν δι' ὕδατος ὁρωμένων γίνεται· ὑποτίθενται γὰρ
 σφαιροειδὲς καὶ κοῖλον τὸ νέφος, ἔπειτα τὸ ὑπερχειμένον ἄστρον αὐτοῦ
 κατὰ κύκλον φασὶ διεσπασμένον ἐν αὐτῇ ὁρᾶσθαι. ἀλλ' ὅτι μὲν αἱ τοιαῦ-
 ται δόξαι περὶ τῆς ἄλλω ψευδεῖς, ἱκανῶς ὁ διδάσκαλος ἡμῶν Σωσιγένης
 ἐν τῇ ὁγδόῃ Περὶ ὀψεως. ἐδείξεν. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης εἰπὼν γίνεσθαι τὴν
 15 ἀνάκλασιν ἀπὸ τῆς συνισταμένης ἀτμίδος εἰς νέφος, ἂν ὁμαλὴ τε καὶ
 μικρομερὲς συνισταμένη τύχη, καὶ χρώμενος τῇ κατὰ ἀνάκλασιν τῆς ὀψεως
 ὁρᾶν λεγούσῃ τὰ τοιαῦτα δόξῃ, τὸ ἀπὸ τῆς τοιαύτης σύστασεως τὴν τῆς
 ἄλλω φαντασίαν γίνεσθαι συνιστάς λέγει τὴν μὲν σύστασιν τοῦ νέφους, ἀφ'
 οὗ ἡ ἄλλω, σημεῖον ὕδατος εἶναι (δῆλον γὰρ ὅτι συνίσταται τὸ νέφος τὸ
 20 τοιοῦτον καὶ πυκνοῦται καταπλατυνόμενον μᾶλλον), τὴν δὲ μάρανσιν αὐτοῦ
 ἐδόξας (μαραίνεται γὰρ δηλονότι ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τε καὶ ξηροῦ τοῦ ἐν αὐτῇ
 ἐπικρατουμένη), τὰς δὲ διασπάσεις πνεύματος· ἥδη γὰρ ἐκεῖ πνευμά ἐστιν,
 ὑφ' οὗ τὸ νέφος καὶ ἡ τοιαύτη σύστασις διασπᾶται. διὰ τοῦτο δὲ φησι
 καὶ μελαίνας γίνεσθαι τὸ χρῶμα ταύτας τὰς ἀναθυμιάσεις καὶ ἄλλως τὰς
 25 συνισταμένας, ὡς εἰς ὕδωρ μεταβάλλοντος ἥδη τοῦ νέφους. τοῦ δὲ τὸν
 διασπασμὸν τῆς ἄλλω ὑπὸ πνεύματος ἐκεῖ μὲν ὄντος ἥδη, μηδέπω δ' ἡμῖν
 παρόντος γίνεσθαι σημεῖον παρέθετο τὸ τὸν ἄνεμον ἐντεῦθεν γίνεσθαι, ὅθεν
 ἡ ἀρχὴ τῆς διασπάσεως τοῦ νέφους καὶ ἡ ἐπικράτησις.
 Εἰπὼν δὲ πόθεν καὶ ἀπὸ τίνος ἡ ἀνάκλασις ἢ κατὰ τὴν ἄλλω, μετὰ
 30 ταῦτα τὴν αἰτίαν ἀποδίδωσι τοῦ περὶ τὸ ἄστρον αὐτὸ φαίνεσθαι τὴν ἄλλω,
 ἀλλὰ μὴ ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ. ἀνακλᾶται γάρ, φησὶν, ὑπὸ τῆς ἀχλύος τῆς
 συνισταμένης, ὡς προείρηται, ἢ ὀψις περὶ τὸν ἥλιον ἢ τὴν σελήνην ἢ
 δηλονότι τῶν ἄλλων τι ἄστρον, περὶ δὲ ἡ ἄλλω καὶ αὐτὰ γίνεται, οὐ πρὸς
 τὸν ἥλιον εἰπὼν, ἀλλὰ περὶ τὸν ἥλιον, ὅτι ἀπὸ τοῦ ὑπ' αὐτὸν ὄντος
 35 νέφους ἐπ' αὐτὸν ἡ ἀνάκλασις, κατὰ μὲν τὸ ἀληθὲς κύκλου ὄντος τοῦ
 καθ' ὃ τὸ κατὰ κάθετον τοῦ ἄστρου μέρος τοῦ νέφους ὃν λεπτότερον
 γίνεσθαι, καθὼς προείρηται, καθ' ὃν κύκλον λεπτυνόμενον τὸ νέφος πέπαυται,
 ὑπ' αὐτοῦ τοῦ νέφους ἔχοντος σύστασιν ὕδατῶδη ὁμαλὴν τε καὶ μικρομερῇ

5 ἀνακλασθέντος καὶ I	7 μόνον B	8 ὡς om. I	κεφαλαίω I	9 οὐ κατὰ]
οὐκ α	κατακλάσεις B ^{Wa}	14 περὶ τῆς ὀψεως α	15 ὁμαλῆς B ²	20 καὶ
πλατυνόμενον W	21 δῆλον α	τε om. α	22 ἐπικρατουμένου B ²	24 ἄλλω
B ¹ W ^a	25 μεταβαλόντος BW	26 μένοντος W	28 διαστάσεως BW	ἢ πο-ι καὶ
om. α	29 δὲ om. α	38 ὑπ' αὐτοῦ τοῦ I: ἀπὸ τοῦ BW: ἀφ' οὗ α		νέφους

ἔχοντος scripsi: ἔχοντος τοῦ νέφους I^{Wa}: ἔχοντος (III litt. eras.) νέφους B

πανταχόθεν ὁμοίως ἢ ἀπὸ τοῦ ἄστρου ἀνάκλασις ἐπὶ τὴν ὄψιν διὰ τῆς ἐμφάσεως τῆς διὰ τῶν ἐν τῇ ὕδατι κατόπτρων γίνεται, κατὰ δὲ τὸν ἴδιον τῶν ἀνακλάσεων λόγον, ὥς νῦν χρῆται, τῇ πανταχόθεν ὁμοίως τῆς ἀνακλάσεως ἐπὶ τὸ ἄστρον γινομένης ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου νέφους αὐτῇ, 5 ἀνάγκην εἶναι ἢ κύκλον ὁλόκληρον γίνεσθαι ἢ τμήμα καὶ μέρος κύκλου ποτέ, εἰ μὴ πάντῃ τὸ νέφος τὴν σύστασιν ἔχει κατοπτροειδῆ, ἀλλὰ που παραλλάσσει ἢ διὰ σύστασιν ἢ διὰ παχύτητα ἢ δι' ἀνωμαλίαν ἢ διὰ λεπτότητα. οὐ γὰρ αἰεὶ ἡ ἅλως κύκλος, ἀλλ' ἢ κύκλος ἢ τμήμα κύκλου· πανταχόθεν δ' ὁμοίως ἀνακλωμένης ἀνάγκη κύκλον εἶναι ἢ κύκλου μέρος.

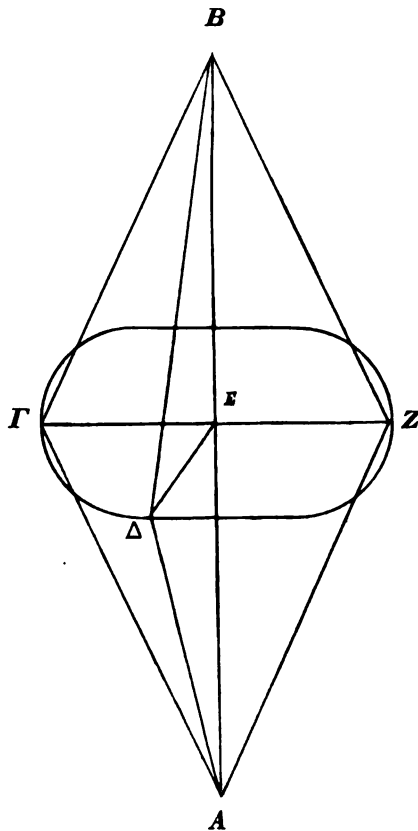
10 p. 373·4 Ἀπὸ γὰρ τοῦ αὐτοῦ σημείου πρὸς τὸ αὐτὸ σημεῖον αἱ ἴσαι κλασθήσονται ἐπὶ κύκλου γραμμῆς. |

Ὁ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν· εἰ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σημείου πρὸς τὸ αὐτὸ 116^ο σημεῖον ἀπὸ τινος μεγέθους κλῶνται εὐθεῖαι πλείους, ὥς ἴσας εἶναι τὰς τε ἀπὸ τοῦ σημείου πρὸς τὸ μέγεθος ἀφ' οὗ ἡ κλάσις πάσας ἀλλήλαις, 15 καὶ πάλιν τὰς ἀπὸ τοῦ μεγέθους πρὸς τὸ σημεῖον τὰς κλωμένας ἀλλήλαις πάσας ἴσας, ἀνάγκη κυκλικὴν εἶναι γραμμὴν τὸ μέγεθος ἀφ' οὗ αἱ ἀνακλάσεις· καὶ τοῦτο ἀποδείκνυσιν οὕτως ἔχον γραμμικῶς. ἀπὸ γὰρ τοῦ Α σημείου ἐπὶ τὸ Β σημεῖον ἐὰν ἀνακλασθῶσι πλείους γραμμαί, οἷον ἢ τε ΑΓΒ καὶ ἡ ΑΖΒ καὶ ΑΔΒ οὕτως, ὥς ἴσας εἶναι τὰς μὲν ΑΓ ΑΖ ΑΔ 20 ἀλλήλαις, πάλιν δὲ ἀλλήλαις τὰς ΓΒ ΖΒ ΔΒ, ἢ ἐπιζευγνυμένη ἐπὶ τὰ ΓΖΔ γραμμὴ ἔσται κυκλική. κειμένων γὰρ τούτων, ἐπεξεύχθω ἀπὸ τοῦ Α σημείου ἐπὶ τὸ Β σημεῖον εὐθεῖα, ἡ ΑΕΒ. ἔσται δὲ ἡ ΑΕΒ εὐθεῖα βάσις τῶν ὑπὸ τῆς κλάσεως τῶν εὐθειῶν καὶ ταύτης γινομένων τριγώνων, τοῦ τε ΑΓΒ καὶ τοῦ ΑΖΒ καὶ τοῦ ΑΔΒ, ἃ τρία τρίγωνα ἴσα ἀλλήλοις 10 25 ἔσται τῇ τὰς τε πλευρὰς ἀλλήλαις ἴσας ἔχειν καὶ τὴν βάσιν, οὕσαν τὴν αὐτήν. ἂν δὲ ἀπὸ τῶν ΓΖΔ γωνιῶν τῶν τριγώνων, καθ' ἃ αἱ κλάσεις ἐγίνοντο τῶν εὐθειῶν, ἀχθῶσιν ἐπὶ τὴν ΑΕΒ βάσιν κάθετοι, πᾶσαι ἐπὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον τῆς ΑΕΒ βάσεως πεσοῦνται τῇ ὁμοίᾳ τε εἶναι τὰ τρίγωνα καὶ ἴσα, καὶ τὴν αὐτὴν ἔχειν βάσιν. πιπτέτωσαν ἐπὶ τὸ Ε αἱ τρεῖς 30 κάθετοι καὶ ἔστωσαν αἱ ΓΕ ΖΕ ΔΕ· ἴσαι δὲ ἔσονται ἀλλήλαις αὗται αἱ κάθετοι διὰ τὸ εἶναι ἐν ἴσοις τριγώνοις· αἱ γὰρ ἐν ἴσοις καὶ ἰσοπλεύροις τριγώνοις κάθετοι ἴσαι ἀλλήλαις. ἀλλὰ καὶ ἀνάγκη αὐτὰς πάσας ἐν ἐνὶ 16

2 δὲ om. B¹I ἴδιον om. B¹Wa 6 ἔχει Ια κατοπτροειδῆ] κατόπτρων
εἴδει B¹W: κατόπτρου εἴδει B²: κατόπτρων ἤδη a 7 διὰ ante παχύτητα om. I
9 πάντοθεν a 10 post πρὸς add. τέλος W αὐτὸ om. W 12 post δ add.
δὲ B² τοιοῦτον om. BIW 13 κλῶνται] κύκλων τὸ W: κλασθεῖεν a
εὐθεῖα Wa post πλείους add. ἴσαι ἀλλήλαις a 15 τὰς post σημεῖον om. a
18 ἐὰν ἀνακλασθῶσι] ἀνακλασθῶσαν B¹Wa αἱ τε B¹Wa 19 ἢ] αἱ B¹Wa καὶ αἱ
αδβ B¹Wa 20 post δὲ add. ἴσας a post ΔΒ add. λέγω ὅτι a 21 κυκλικὰ a
22 δὲ] δὲ W 23 τῶν post κλάσεως om. B¹Wa 24 ἀλλήλοις ἴσα coll. B¹Wa
25 τῇ om. I post οὕσαν add. τε BW: γε a 26 καθ' ὅς a 27 εὐθειῶν]
γωνιῶν a βάσιν om. a πᾶσαι om. B 30 αὗται—ἀλλήλαις (32) om. B¹Wa

www.libtool.com.cn

- ἐπιπέδῳ εἶναι· ἐάν γάρ εὐθεῖα πλείοσιν εὐθείαις πρὸς ὀρθὰς κατὰ ἐν
σημεῖον ἦ, ἀνάγκη τὰς εὐθείας τὰς οὕτως οὔσας τῇ μιᾷ πρὸς ὀρθὰς ἐν
ἐνὶ ἐπιπέδῳ πάσας εἶναι, ὥς παρ' Εὐκλείδῃ δέδεικται ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ
τῶν Στοιχείων. ἡ δὲ AEB ταῖς ΓΕ ΖΕ ΔΕ πρὸς ὀρθὰς ἐστὶ κατὰ τὸ
5 Ε σημεῖον· ἐν τῷ αὐτῷ ἄρα ἐπιπέδῳ εἰσὶν αἱ ΓΕ ΖΕ ΔΕ. ἂν δὲ
κέντρῳ μὲν τῷ Ε, διαστήματι δὲ ἐνὶ τῶν Γ Ζ Δ κύκλον γράψωμεν, ὁ περι-
γραφόμενος κύκλος ὁμοίως ἐφά- 20
ψεται πάντων, ὥς τοῦ Γ σημείου,
οὕτως δὲ καὶ τῶν Ζ καὶ Δ. ἔσον-
10 ται ἄρα αἱ ΕΓ ΕΖ ΕΔ ἐκ τοῦ κέν-
τρου τοῦ κύκλου· ἔσται ἄρα ἡ
κύκλος ἡ κυκλικὴ γραμμὴ, καθ'
ἣν τὸ Β σημεῖον ὁραθήσεται ἀπὸ
τοῦ Α σημείου κατ' ἀνάκλασιν τὴν
15 ἀπὸ τοῦ ὑπ' αὐτῷ νέφους. καὶ
μείζονος δὲ καὶ ἐλάττονος τοῦ
νέφους ὄντος ἡ ἴση ἄλως ἔσται
καὶ μία αἰεὶ, ἂν ἴσον τὸ νέφος
ἀπέχη τοῦ ἥλιου, ὅτι δεῖ μὲν τὴν 25
ἀνάκλασιν αἰεὶ πρὸς ἴσας γίνεσθαι
γωνίας, ἴσαι δὲ γίνονται γωνίαι
οὐχ [ὅταν] ὥς ἔτυχε γινομένης τῆς
ἀνακλάσεως, ἀλλὰ ἀπὸ τίνος ὁρι-
σμένου. δεῖ δὲ νοεῖν συνεχῆ τὰ
25 ἔνοπτρα. συνεχῆ ἂντι τοῦ
πυκνά, ὥς ἄπτεσθαι ἀλλήλων· διὰ 30
δὲ μικρότητα ἕκαστον μὲν αὐτῶν
καθ' αὐτὸ ἀόρατον, τὸ δ' ἐξ ἀπάν-
των αὐτῶν ἄθροισμα γινόμενον ἔν
30 τι δοκεῖ καὶ συνεχὲς εἶναι διὰ τὸ
ἐφεξῆς αὐτὰ ἀλλήλοις εἶναι, του-
τέστι διὰ τὸ παρακεῖσθαι αὐτὰ
ἀλλήλοις. φαίνεται δὲ τὸ μὲν
λευχόν, ὁ ἥλιος. τουτέστι τὸ μὲν 35
οὐδ' λευχόν τὸ ἐμφαινόμενον κύκλῳ ἐν τῇ ἄλφ ὁ ἥλιός ἐστι, καθ' ἕκαστον
τῶν συγχειμένων ἀλλήλοις ἐνόπτρων κύκλῳ ὁμοίως ἐμφαινόμενος χωρὶς

3 περὶ εὐκλείδῃ a 3. 4 ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ τῶν Στοιχείων] XI,5 ἐνδεκάτω
στοιχείῳ B 5 εἰσὶν post ΔΕ exh. BW 6 τῷ] τὸ I 8 ὥς τοῦ — καὶ
Δ (9)] τῶν γδζ σημείων BWa 9. 10 ἔσονται — κύκλου (11) om. a 13. 14 ἀπὸ
τοῦ Α — ἀνάκλασιν τὴν om. BWa 15 αὐτὸ I: αὐτῶν B'W 17 ἡ om. a
ἔσται I 19 ἀπέχει a δεῖν BIW 20 γίνεσθαι om. I 21 αἱ γωνίαι
BWa 22 ὅταν delevis 24 post δεῖ add. φησί a 25 συνεχῆ om. a
26. 27 διὰ δε] ἀλλὰ διὰ a 30 δοκεῖν W 36 ὁμοίως supra vers. B²: om. W

του σχήματος· τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ μηδεμίαν ἔχων αἰσθητὴν διαίρεσιν.
 παρὰ δὲ τοῦτον τὸν κύκλον τὸν φαινόμενον λευκὸν ἢ ἐχομένην περιφέρεια 40
 διὰ τὴν ἐκείνου λευκότητα μελαντέρα φαίνεται. διὰ μέσου δὲ εἰπὼν τὸ
 πρὸς δὲ τῇ γῇ μᾶλλον διὰ τὸ νηνεμώτερον ἀσαφεστέραν ἐποίησε 45
 τὴν λέξιν. ἔστι δὲ ὃ λέγει ὅτι πρὸς τῇ γῇ μᾶλλον ἢ τοιαύτη σύστασις 46
 γίνεται καὶ ἡ ἔμφασις ἢ προειρημένη ὁράται διὰ τὸ νηνεμώτερον εἶναι
 τὸν τόπον τοῦτον. πνεύματος γὰρ ὄντος οὐχ οἷόν τε ἐστῶσαν φαίνεσθαι
 τὴν ἀναθυμίασιν, ἐν ᾗ τὰ ἐνοπτρα. ἴσως δὲ καὶ διὰ τὸ πρόσγειον τῆς
 τοιαύτης συστάσεως ἐχούσης τινὰ ἀπὸ γῆς μέλανος ἔμφασιν τὴν ἐχομένην 50
 10 περιφέρειαν τῆς λευκῆς λέγει φαίνεσθαι μέλαιναν· τοῦτο γὰρ σημαίνειν
 δοκεῖ τὸ παρὰ δὲ τοῦτο. πλεονάκεις δὲ λέγει τὴν ἄλλω περὶ τὴν σελήνην
 ἢ τὸν ἥλιον γίνεσθαι, διὰ τὸ τὸν ἥλιον θερμότερον ὄντα θάττον διαλύειν 117^r
 τὰς τοῦ ἀέρος πυκνώσεις τε καὶ συστάσεις. περὶ δὲ τοὺς ἄλλους ἀστέρας
 γίνεσθαι μὲν καὶ αὐτοὺς φησιν ἄλλως, οὐ μὲν σημειώδεις αὐτὰς ὁμοίως εἶναι ἢ
 15 ὑετοῦ ἢ εὐδίας ἢ ἀνέμων, ὧν προεῖπε σημεῖα τὰς ἄλλως εἶναι ἢ πυκνουμένας
 ἢ μαραινομένας ἢ διασπωμένας, ὅτι ἀπὸ συστάσεων ἔτι λεπτῶν γίνονται καὶ
 οὐπω γονίμων, τουτέστιν οὐπω πεπυκνωμένων μηδὲ εἰς ὕδωρ μεταβαλλου- 2
 σῶν. τοῦτο δ' ἂν ἐπ' ἐκείνων, τοῦ τε ἡλίου καὶ τῆς σελήνης, οὐκ ἂν γίνοιτο,
 τῷ ἐκείνα διὰ θερμότητα τὰς οὕτω λεπτὰς συστάσεις διαλύειν. ἐπιζητήσαι
 20 δ' ἂν τις, εἰ οὕτως ἢ ἄλλως γίνεται κατὰ τοὺς ἀπὸ τῶν μαθημάτων, ὥς
 εἴρηται, κατὰ ἀνάκλασιν τῆς ὕψεως, πῶς ἐφ' ἐν σημείον γίνεται ἀπὸ τῶν
 μικρῶν κατόπτρων ἢ ἀνάκλασις· οὕτε γὰρ ὁ ἥλιος οὕτε ἡ σελήνη ἀδιαί-
 ρετα φαίνεται, ἀλλὰ μετὰ μεγέθους. ἐπὶ τί οὖν αὐτῶν μέρος ὥς πρὸς 10
 ἐν σημείον αἱ ἀνακλάσεις πᾶσαι γίνονται; ἐκ τούτου γὰρ δέδεικται κατὰ
 25 κύκλον τὴν ἄλλω γίνεσθαι. εἰ δέ τις λέγοι ἐπὶ τὸ κέντρον αὐτῶν γίνεσθαι
 τὴν ἀνάκλασιν, τίς αἰτία τούτου; κατὰ πᾶν γὰρ μόνον ὁμοιον αὐτῶν τὸ
 χρῶμα. ἡ ὕσα διὰ τὴν μικρότητα τοῦ ἐνόπτρου χωρὶς σχήματος καὶ
 · μεγέθους δι' αὐτῶν ὁράται, ἐπὶ ταῦτα ἢ ἀνάκλασις ὥς ἐπὶ ἀδιαίρετα
 γίνεται.

30 p. 373^a 32 'H δὲ ἱρις ὅτι μὲν ἐστὶν ἀνάκλασις, εἴρηται πρότερον.

Εἰπὼν περὶ ἄλλω μέτεισιν ἐπὶ τὸν περὶ τῆς ἱρίδος λόγον, καὶ τὸ μὲν
 ἀνάκλασιν αὐτὴν εἶναί φησιν εἰρησθαι πρότερον. εἶπε δὲ τοῦτο πρὸ ὀλίγου,
 ὅτε προετίθετο περὶ αὐτῶν εἰπεῖν· εἶπε γὰρ περὶ αὐτῶν "τὸ δ' αἴτιον

1 ἔχον BIW 4 νηνεμώτεραν εἶναι a 8 καὶ om. a 9 ἀπὸ τῆς γῆς BWa
 12 ὄντα] εἶναι W 13 παρὰ BWa 14 αὐτοὺς scripsi: αὐτός libri ὁμοίως om. B
 15 ὑετῶν BWa ὧν] & I τῆς ἄλλω I 15. 16 πυκνουμένης ἢ μαραινομένης
 ἢ διασπωμένης I 18 οὐ γίνοιτο B¹W 21 γίνονται BWa 22 κατόπ-
 τρων ἀνακλάσεις BWa post σελήνη add. εἰς W: simile aliquid add. sed rursus del.
 B: ὥς add. a 22. 23 ἀδιαίρετα] & διαιρείται W 23 ἐπὶ τί scripsi: ἐπὶ τι
 libri 24 post δέδεικται add. τὴν BW, sed rursus exp. B 25 λέγει BW
 26. 27 τὸ χρῶμα ὁμοιον αὐτῶν coll. BWa 28 διαιρετὰ Wa: διαιρέτα B 31. 32 τὸν
 — τὸ μὲν ἀνά in marg. B² 33 γὰρ ἐπ' αὐτῶν BWa τὸ δ' αἴτιον κτλ.] p. 372^a 17

www.libtool.com.cn

ἀπάντων τούτων ταῦτο· πάντα γὰρ ἀνάκλασις ταῦτ' ἐστίν." διὰ τοῦτο μὲν
οὖν φησιν εἰρησθαι· ζητεῖ δὲ ποταπή τις ἀνάκλασις ἐστί, καὶ πῶς γινο- 25
μένη καὶ ἀπὸ τίνος καὶ πρὸς τί, καὶ τίς ἡ αἰτία ἐκάστου τῶν περὶ αὐτὴν
συμβαινόντων. ἀνακλωμένη μὲν οὖν ἡ ὄψις ἀπὸ πάντων φαίνε-
5 ται τῶν λείων. ὅτι ἀπὸ πάντων τῶν ἐχόντων λείαν τὴν ἐπιφάνειαν ἡ
ὄψις ἀνακλᾶται, καὶ ὅτι ὥσπερ καὶ ἀπὸ ὕδατος, οὕτω καὶ ἀπ' αἰέρος, πρὸ
ὀλίγου εἶπεν ὅτι δεῖ λαμβάνειν ἐκ τῶν περὶ τὴν ὄψιν δεικνυμένων. καὶ
νῦν δὲ εἰς τὸν περὶ τῆς ἱριδος λόγον μέλλων ἐμβάλλειν πάλιν τῇ τῆς
ὄψεως ἀνακλάσει χρῆται. πρῶτον δὲ ὅτι ἡ ὄψις ἀνακλᾶται ἀπὸ πάντων
10 τῶν λείων, καὶ οὐκ ἀπ' ὕδατος μόνον ἀλλὰ καὶ αἰέρος, συνίστησιν. ἦν δ' 30
ἂν ἀληθέστερον καὶ κατὰ τὴν οἰκείαν δόξαν αὐτοῦ λεγόμενον τὸ μὴ τὴν
ὄψιν ἀπὸ τῶν τοιούτων ἀνακλᾶσθαι λέγειν πρὸς ἴσας γωνίας καὶ τὰ ὑπο-
πίπτοντα τῶν ὁρατῶν ὑπὸ τὴν τοιαύτην αὐτῆς ἀνάκλασιν οὕτως ὁρᾶν, ἀλλὰ
τὸ φῶς εἶναι τὸ ἀνακλωμένον ἀπὸ τῶν τοιούτων καὶ σὺν αὐτῇ τὰ χρώ-
15 ματα, ὄντα τοῦ φωτὸς κινητικά, ὡς χρωρύνονται πῶς αὐτό, καὶ εἶναι τὴν
ἀνάκλασιν αὐτοῦ πρὸς ἴσας γωνίας, καθ' ἣν ἀνάκλασιν ὅταν ὀψιὲ τινὶ 35
προσπίπτῃ, τότε ὁρᾷ ἡ ὄψις τὰ οὕτως πρὸς αὐτὴν κείμενα. ἀλλ' ἐπεὶ
ὅσον ἐπὶ τῇ λόγῳ μὴδὲν δοκεῖ διαφέρειν τὸ ἡ τοῦ φωτὸς ἀνάκλασιν λέγειν
ἢ τῆς ὄψεως, ὡς ἤδη προεῖπον, ὅτι εὐπαρακολουθητοτέρα διὰ τὴν τῶν
20 μαθημάτων χρῆσιν ἡ τῆς ὄψεως ἀνάκλασις, αὐτῇ χρῆται. εἰπὼν δὲ καὶ ἀπὸ
ὕδατος καὶ ἀπὸ αἰέρος τὴν ὄψιν ἀνακλᾶσθαι, ἀπὸ τοῦ πῶς ἔχοντος αἰέρος ἢ πῶς
ἔχουσα αὐτὴ ἀνακλᾶται λέγει. ἦτοι οὖν ἀνακλᾶται ἀπ' αὐτοῦ, ὅταν τύχῃ
συνιστάμενος εἰς νέφος καὶ πυκνούμενος ἤδη, ἢ διὰ τὴν αὐτῆς ἀσθενείαν. 40
πολλάκις γὰρ φησι τὴν ὄψιν ἀπὸ τοῦ αἰέρος καὶ μὴ πεπυκνωμένου ἀνα-
25 κλᾶσθαι, δι' αἰονίαν καὶ ἀσθενείαν καὶ τοῦ μὴ πυκνοῦ αἰέρος αὐτῇ γινο-
μένου πυκνοῦ, ὡς μὴ δύνασθαι διέναι δι' αὐτοῦ τὰς ἀκτῖνας τὰς ἐκπεμ-
πομένας, ἀλλὰ ἀνακλᾶσθαι ὡς ἀπὸ τίνος στερεοῦ καὶ ἀντέρεισιν ἔχοντος.
καὶ τῆς τοιαύτης ἀνακλάσεως τῆς δι' ἀσθενείαν γινόμενης παρατίθεται
μαρτύριον τὸ γενόμενόν ποτε περὶ τινος ἡρέμα καὶ οὐκ ὀξύ βλέποντα· αἰεὶ
30 γὰρ αὐτῇ εἰδῶλον ἐδόκει προηγεῖσθαι ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ, ὅτε βαδίζοι, 45
βλέπον πρὸς αὐτόν. ἐν ἄλλοις δὲ εἴρηκε καὶ τίς ἦν ὁ τοῦτο πάσχειν· ὅτι
γὰρ Ἀντιφέρων ὁ Ὠρείτης. τοῦτο δὲ φησιν αὐτὸν πάσχειν διὰ τὸ τὴν
ὄψιν ἀσθενῆν οὖσαν καὶ λεπτήν δι' ἀρρωστίαν, μὴ δυναμένην ἀπωθεῖν τὸν

1 διὰ — ἐστι (2) om. I διὰ eras. B 2 οὖν om. W: supr. v. scr. B
ποταπή a 4 ἀνακλωμένη — λείων (5) om. a 5 πάντων om. B
8 μέλλει I ἐμβάλλειν om. B¹W: εἰσβάλλειν a, supr. v. add. B² 9 δὲ om.
B¹W 14 σὺν] νῦν a 17 περιπίπτῃ a post οὕτως add. ἐπὶ τῷ λόγῳ I
18 ἡ ἀνάκλασις B¹ 19 ὥς] καθὼ (supr. v.) B ὅτι] ἦν τε BWa 20 μαθη-
ματικῶν B¹Wa δὲ] δὴ a 20. 21 δὲ ἀπ' αἰέρος καὶ ὕδατος B 21 αἰέρος
ἢ πῶς I 22 ἐπ' αὐτοῦ W 23 ἐνιστάμενος I αὐτὴν Ia 24 τὴν
ὄψιν ex ἡ ὄψις corr. I post πεπυκνωμένου add. ὄντος Wa 25 καὶ (post
ἀσθενείαν) et μὴ πυκνοῦ om. a: μὴ om. BW 28 γινόμενον BW 30 αὐτοῦ] αὐτῇ a
ἐβάδιζε I a: βαδίζει W 31 βλέπων B ἐν ἄλλοις] de mem. et rem. l p.451·9
32 γὰρ om. BWa Ὠρείτης I: Ὠρείτης BWa

www.libtool.com.cn

πλησίον αέρα καὶ διαιρεῖν, ἀνακλᾶσθαι πρὸς αὐτόν, ὡς αὐτὸν ἐνορᾶν ἐν
 τῷ αέρι τῷ πρὸ τῆς ὄψεως, ὡς ἐν κατόπτρῳ, ὃ ταῖς ὑγαινούσαις ὄψεσι
 πᾶσχειν συμβαίνει ἀπὸ αέρος τοῦ πυκνοῦ τε καὶ πόρρω ἀφαστῶτος· ἀπὸ
 γὰρ τοῦ τοιούτου ἀνακλῶνται. ἀλλ' ἐπεὶ μὴ οἶόν τε τὴν ὄψιν ἀνακλᾶσθαι 5
 5 φαμεν, ἐπιζητήσιόν τις ἂν, τί ἦν τὸ γενόμενον πάθος περὶ τὸν Ἀντιφέροντα.
 ἢ ὥσπερ τοῖς οὐλὴν τινα περὶ τὴν κόρην ἔχουσιν ἢ διὰ βαρεῖαν ὀφθαλ-
 μίαν ἢ διὰ τρῶσιν τινα, καὶ μέντοι τοῖς ὑποχρεῖσθαι μέλλουσι κωνωπίον τι
 πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἵπτασθαι δοκεῖ, τὸ ἐν αὐτῇ τῇ κόρῃ ὃν καὶ ἐπικείμενον
 παρὰ φύσιν ὡς ἔξω ὃν ὁρᾶσι διὰ τὴν συνήθειαν τῆς αἰσθήσεως. σύνθηες
 10 μὲν γὰρ αὐτῇ τὰ ἔξω ὁρᾶν, ἤδη δὲ καὶ πάντα τὰ ὁρώμενα ὡς ἔξω ὄντα
 ὁρᾶ. τρόπον γὰρ τινα | καὶ ταῦτα ἔξω ἐστὶν αὐτῆς διὰ τὸ ἔξωθεν προσκεῖ- 117
 σθαι παρὰ φύσιν. σημεῖον δὲ τοῦ ἀπὸ τοιούτου τινὸς πάθους κωνωπίου
 γίνεσθαι φαντασίαν τὸ τότε μάλιστα τοῦ ὁρῶντος αὐτὸ ὁρᾶν, ὅταν ἐκ τοῦ
 στόματος τῆς κοιλίας ἀνενεχθῇ τις ἀναθυμίασις ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῇ κατα-
 15 λειφθέντων ἀπέπτων· πληρούμενα γὰρ τὰ περὶ τὰς κόρας φλεβία ῥυπαρὰς
 καὶ ἀκατεργάστου περιττώσεως ἀντιπράττει τῇ τοῦ αἰσθητηρίου διαφανείᾳ, 3
 καὶ τὸ κατασκιάζον αὐτὴν τοῦτο ἢ ὅψις ὡς πρὸ ὀμμάτων ὃν καὶ ἔξω ὁρᾶ.
 γίνεται δὲ τὸ αὐτὸ πάθος καὶ νεφελειδοῦς τινος συστάσεως συνισταμένης
 περὶ τὴν κόρην οὕτω μὲν ἱκανῆς πρὸς τὸ ἐπιφράττειν καὶ κωλύειν αὐτὴν
 20 ὁρᾶν, ἤδη δὲ πᾶχος ἐχούσης, ὡς πρὸ τῶν μελλουσῶν ὑποχύσεων γίνεσθαι
 φιλεῖ. τὸ γὰρ φῶς τοῖς οὕτως ἔχουσι σὺν τοῖς ἔξωθεν ὁρατοῖς καὶ τὸ
 τοιοῦτον πάθος καὶ τὸ οὕτως προσκείμενον ὁρατὸν ὥς τι τῶν ἔξω ποιεῖ.
 ὡς οὖν ἐκείνοις ἐοικός τι φαίνεται κωνωπίῳ πρὸ τῆς ὄψεως αἰωρεῖσθαι 10
 ποτὲ μὲν ἔχοντι πτερά, ὅταν ἢ διωγκωμένα τὰ φλεβία, ποτὲ δὲ χωρὶς τοι-
 25 αύτης προσθήκης, ὅταν ἐλάττων ἢ περὶ αὐτὰ πλήρωσις ἦ, οὕτως τῷ Ἀντι-
 φέροντι μικρὸν καὶ οὐκ ὀξύ ὁρῶντι διὰ τὸ πλείω τινὰ σύστασιν ἐπεσκεδᾶ-
 σθαι ταῖς κόραις μετῴον τι πρὸ τῆς ὄψεως ἐδόκει προηγεῖσθαι, ὃ εἰκάζε-
 προσώπῳ, ὡς οἱ προειρημένοι κώνωπι, ὀμνιόν τι πᾶσχοντες τοῖς τὰς τῶν
 νεφῶν συστάσεις τε καὶ ἐξοχὰς εἰκάζουσιν ἀπὸ μικρᾶς ὁμοιότητος Σατύροις 15
 30 ἢ θηρίων τινῶν μορφαῖς.

1 ὡς αὐτόν et πρὸ (2) supr. v. add. I 2 ὡς ex corr. I 3 συμβαίνει πᾶσχειν coll. BWa
 BWa τοῦ om. a 4 ἀνακλῶνται corr. ex ἀνακλᾶται I 5 γινόμενον BWa
 8 ἵστασθαι BWa 10 ἤδη δὲ scripsi: ἢ δὲ IW: εἰ δὲ B, sed εἰ ex corr. m²: om. a
 11 γάρ del. B²: δέ a ταῦτα] αὐτὸ I post ἐστὶν add. ὡς I 13 τὸ]
 τῷ I: om. W αὐτῶν BW ὅταν om. B¹W: ὅτε a 16 ἀντιπράττει a
 17 αὐτῇ I 19 post μὲν add. οὖν B 23 ὁρᾶσθαι I 24 ἤδη ὠγκωμένα
 BW: ἢ ὠγκωμένα a 24. 25 χωριστοὶ αὐτῆς B post τοιαύτης add. τινὸς BW:
 post χωρὶς a 25 ἢ] ἢ I post οὕτως add. καὶ BWa 28 τὰς post
 νεφῶν (29) exh. I 30 μορφᾶς BWa

p. 373b10 Διόπερ αἷ τε ἄκραι ἀνεσπασμένοι φαίνονται ἐν τῇ
θαλάττῃ καὶ μείζω τὰ μεγέθη πάντων, ὅταν εὖροι πνέωσι, καὶ
τὰ ἐν ταῖς ἀχλύσιν, οἷον καὶ ὁ ἥλιος καὶ τὰ ἄστρα ἀνίσχοντα καὶ
δύοντα μᾶλλον ἢ μεσουρανοῦντα.

5 Ἐπιζητήσαι τις ἂν, τίνος χάριν ταῦτα παρέθετο δεικνύναι βουλόμενος
ὅτι καὶ ἀπὸ ἀέρος τῆς ὀψεως ἀνακλάσεις γίνονται, ὥσπερ καὶ ἀφ' ὕδατος· 20
οὐ γὰρ δῆπου ταῦτα ὦν ἐμνημόνευσε δι' ἀνακλάσεως ὁρᾶσθαι λέγει τις.
ἢ τὰ λεγόμενα δεικνυμένα ἐστὶ τοῦ τὴν ὄψιν πᾶσχειν ὑπὸ τοῦ πυκνοῦ ἀέρος
ἄπερ καὶ ὑπὸ τοῦ ὕδατος. αἷ τε γὰρ ἄκραι αἱ ἐπὶ τῆς θαλάσσης πόρρω-
10 θεν καὶ διὰ πυκνοῦ ἀέρος ὁρώμεναι ἀνεσπασμένοι φαίνονται εἰς ὕψος ἀπὸ
τῆς θαλάσσης καὶ μείζους. ἔτι δὲ μείζω τὰ μεγέθη φαίνονται πάντων
τῶν ὁρωμένων, ὅταν εὖροι πνέωσι, διὰ τὸ πυκνότερον καὶ ὑγρότερον τὸν
ἀέρα γίνεσθαι ὑπὸ τῶν νοτίων πνευμάτων, ὁποῖος καὶ ὁ εὐρός ἐστι. καὶ 25
τὰ ἐν ταῖς ἀχλύσιν δὲ καὶ διὰ τῶν ἀχλύων ὁρώμενα μείζω φαίνεται τῷ
15 τὴν ἀχλὺν εἶναι ἀέρα πεπυκνωμένον. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ὁ ἥλιος καὶ τὰ
ἄλλα ἄστρα ἀνίσχοντα καὶ δύοντα μείζω δοκεῖ εἶναι μᾶλλον ἢ μεσουρα-
νοῦντα, διὰ τὸ ἀνατέλλοντα μὲν καὶ δύοντα, δι' ἀχλύος ὁρᾶσθαι· διὰ γὰρ
τοῦ περιγείου ἀέρος ὁρᾶται, ὃς ἀχλυώδης καὶ παχύτερος τοῦ ἐν ὕψει. ὅτι
δὲ τὰ αὐτὰ ταῦτα πάθη γίνονται καὶ ἐπὶ τῶν δι' ὕδατος ὁρωμένων, γινώρι- 30
20 μον. εἰ οὖν αἱ διὰ τοῦ πυκνοῦ ἀέρος διαφάσεις ὁμοίαι ταῖς δι' ὕδατος,
εὐλογον καὶ ἀνακλάσεις, ὡς ἀπὸ ὕδατος, οὕτως γίνεσθαι καὶ ἀπὸ τοῦ τοι-
ούτου ἀέρος. ὁρᾶται δὲ μείζω τὰ τε δι' ὕδατος καὶ τὰ διὰ τοῦ ὑγροῦ
ἀέρος διὰ τε τὸ μὴ ὁμοίως τρανῶς φαίνεσθαι· ἀμυδρότερα γὰρ πάντα ὁρᾶ-
ται τὰ διὰ παχύτερου καὶ ἥττον διαφανοῦς ὁρώμενα· τὰ δὲ γε ἀμυδρότερα
25 φαίνόμενα ὡς πόρρω ὄντα ἢ ὀψις ὁρᾷ. τῷ γὰρ τὰ πόρρωθεν ὁρώμενα
ἀμυδρότερα ὁρᾶν ἢ εἰ πλησίον ὄντα ἐώρα, διὰ συνήθειαν καὶ τὰ ἀμυδρῶς 35
ὁρώμενα ὡς πλείον ἀφεστῶτα ὁρᾷ. ἀλλὰ μὲν ὑπόκειται κατὰ γωνίαν τινὰ
συνισταμένην πρὸς τῇ κόρῃ τὰ ὁρώμενα ὁρᾶσθαι, καὶ τὰ μὲν μείζω κατὰ
μείζονα γωνίαν ὁρᾶσθαι, τὰ δ' ἐλάττω κατὰ ἐλάττονα· διὸ καὶ τὰ αὐτὰ
30 πόρρωθεν ὁρώμενα ἐλάττω φαίνεται ἢ ἐγγύθεν, ὅτι αἱ ἀπὸ τοῦ ὁρωμένου
εὐθεῖαι ποιοῦσαι τὴν πρὸς τῇ κόρῃ γωνίαν ἐλάττω γωνίαν ποιοῦσιν ἀεὶ
ἀπὸ τοῦ πλείονος διαστήματος. ὅταν οὖν τι τῷ μὲν ἐγγὺς εἶναι καὶ ἐγγύθεν

3 καὶ ἥλιος Arist. vulg.	καὶ ἄστρα BWa Arist. vulg.	7 ἐμνημόνευκε W
λέγοι B ² a	10 ἀπὸ] ὑπὸ IW	11 φαίνεται BWa
16 ἀνίσχοντά τε καὶ B	δοκεῖν I	15 καὶ ἥλιον a
ἐστὶ a	19 δι' om. B ¹ W	18 δς] ὡς BW
22 δι' ὑγροῦ a	23 τε om. a	21 ἀπὸ τοῦ ὕδατος BW
25 ἢ ὀψις post φαινόμενα exh. BWa	24 διὰ om. B ¹	26 ἐπὶ γε] τε I
add. & BW, sed rursus exp. B ¹	27 πλείον ἀφεστῶτα] πόρρω ὄντα a	post ὄντα
καίτοι ἐπεὶ κεῖται W	30 post ὅτι add. δὴ BWa	αἱ om. B ¹ W
μῆνους] ὁρῶντος B ²	31 ποιοῦσαι om. BWa	ὁρω-
		alterum γωνίαν eras. B: om. a

www.libtool.com.cn

ὁρᾶσθαι βλέπεται μείζονι γωνίᾳ, τῷ δὲ ἀμυδρὸν ὁρᾶσθαι φαντασίαν ἀπο- 40
τελῇ ὡς ὁρώμενον ἀπὸ τοῦ πολλοῦ διαστήματος, μείζον ἢ ἔστι φαίνεται
τῇ ὄψει, τῷ ἀφ' οὗ διαστήματος εἰ ἀληθῶς ἑωρᾶτο, ὁρᾶσθαι ἂν αὐτὸ ἐλάττωι
γωνίᾳ, [καὶ] ἀπὸ τούτου δοκεῖν ὁρᾶσθαι τοῦ διαστήματος διὰ τὴν ἀμυδρό-
5 τητα μείζονι. τοῦτό τε οὖν αἴτιον τοῦ τὰ διὰ τῶν τοιούτων ὁρώμενα
μείζω φαίνεσθαι, καὶ ἔτι τὸ χεῖσθαι τὴν ἀπὸ τοῦ αἰσθητοῦ γινομένην
κίνησιν ἐν τῷ κατ' ἐνέργειαν διαφανεῖ, ὅταν ὑγρὸν ἢ καὶ παχύ. ὅτι δὲ
οὐκ ἄλογον τὸ λεγόμενον, μάθοι τις ἂν ἀπὸ τῶν γραφομένων γραμμάτων 45
ἐν τοῖς ὑγροτέροις τε καὶ παχυτέροις χάρταις· χεῖται γὰρ ταῦτα καὶ διὰ
10 τοῦτο ἅμα μὲν μείζω, ἅμα δὲ ἀμυδρότερα γίνεται. τρόπον γάρ τινα, ὡς
τὰ γράμματα ἐν τοῖς χάρταις, οὕτω καὶ τὸ τῶν ὁρωμένων χρῶμα ἐγ-
χαράττεται τῷ κατ' ἐνέργειαν διαφανεῖ. καὶ ψόφοι δὲ καὶ αἱ φωναὶ αἱ
δι' ὑγροτέρων γινόμεναι βαρύτεραι, τὰ δὲ βαρύτερα μετὰ πλείονος ὄγκου.
μαρτυροῖ δ' ἂν τὸ εἰρημένον καὶ τὸ συμβαῖνον περὶ τὸ φῶς τὸ ἀπὸ τοῦ
15 ἡλίου· δοκεῖ γὰρ εἶναι σημεῖον ὑετοῦ τὸ τὰς ἀκτῖνας ἀνατέλλοντος αὐτοῦ 50
σκιδνασθαι, μετεώρους ἔτ' οὐσας καὶ μόλις καὶ ἀμυδρῶς ἐπὶ τὴν γῆν δια-
πέμπεσθαι· διὰ γὰρ πάχος καὶ ὑγρότητα ταῦτα γίνεται. εἰ δὲ τὸ φῶς τοῦ
ἡλίου δι' ὑγρότητα τοῦ ἀέρος σκιδναταί τε καὶ χεόμενον ἀμυδρὸν γίνεται,
πολὺ μᾶλλον ἡγητέον περὶ τὰς ἀπὸ τῶν ἄλλων ὁρατῶν κινήσεις τοῦτο
20 γίνεσθαι, ὅσῃ εἰσὶν ἀσθενέστεραι τῆς ἀπὸ τοῦ ἡλίου μέχρις ἡμῶν διεικνου-
μένης κινήσεως. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἥλιος ἐν τῷ τῶν ἀπ' αὐτοῦ ἀκτίνων
προειρημένῳ πάθει μείζων | φαίνεται τοῖς ὁρῶσιν αὐτόν. 118^r

p. 373^b 13 Ἀπὸ δ' ὕδατος μάλιστα ἀνακλᾶται.

Συστήσας ὅτι καὶ ἀπὸ ἀέρος ἀνακλάσεις γίνονται τῆς ὀψεως ἔτι μᾶλλον
25 φησιν ἀπὸ ὕδατος γίνεσθαι· μάλιστα μὲν γὰρ ἀπὸ ὕδατος, μᾶλλον δὲ καὶ 15
ἀπ' ἀρχομένου γίνεσθαι ὕδατος ἢ ἀέρος. ἀρχόμενον δὲ ὕδωρ γίνεσθαι τὸ
νέφος, τὸ δὲ ὑγρὸν ἤδη. ἐν γὰρ τῇ εἰς ὕδωρ μεταβολῇ τῶν νεφῶν
ἐκαστον τῶν μορίων, ἐξ ὧν συνισταμένων ἡ ψεκὰς γίνεται, ἐνοπτρον ἀναγ-
καῖον γίνεσθαι τῇ ὄψει μᾶλλον τῆς ἀχλύος ἐν ἣ διὰ τὰς ἀνακλάσεις ἢ
30 ἅλως ἐδείχθη γινομένη. ἐπεὶ δὲ καὶ δῆλον εἶναι φησι καὶ εἰρησθαι ἤδη
ὅτι ἐν τοῖς μικροῖς ἐνόπτροις τὸ χρῶμα μόνον ἐμφαίνεται τῶν ὁρωμένων
χωρὶς τοῦ σχήματος, ἀναγκαῖον ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν ὑετῶν, ὅταν ἤδη μὲν 20
εἰς τὰς ψεκάδας γίνηται μεταβολή τε καὶ σύστασις τῶν νεφῶν, μήπω δὲ

1 μείζων ἢ γωνία I 1. 2 ἀποτελῇ] ἀποστελλῇ B¹: ἀποτελεῖ B²: ἀποστελλῇ W: ἀποστελλεῖ I
2 τοῦ om. BWa 3 ἑωρᾶτο ex corr. B² αὐτόν W ὁρᾶσθαι] exspectas ἑωρᾶτο
4 καὶ delevi καὶ ἀπὸ — μείζονι (5) om. B¹W: in marg. add. B² 5 μείζον a
6 καὶ ἔτι] καίτοι I τὸ] τῷ BW 7 ἢ post παχύ coll. BW καὶ om. BW
9 χεῖται — χάρταις (11) om. W χεῖται τε γὰρ B 14 μαρτυρεῖ I
16 ἔτ'] τε Ia 17 post ταῦτα add. πάντα Ia γίνεσθαι I 19 περὶ om. W
20 ἀσθενέστερα a μέχρις — κινήσεως (21) in marg. add. B²: om. W 21 ὑπ' αὐτοῦ
BWa 25 ἀπὸ τοῦ ὕδατος I 26 γίνεται I 32 ἤδη] ἢ δὲ W 33 γίνεται I

καταφερόμεται. ἐάν ἐξ ἐναντίας ἡ ὁ ἥλιος τῇ τοιαύτῃ συστάσει τε καὶ μετα-
 βολῇ ἢ καὶ ἄλλο τι τῶν λαμπρῶν, γίνεσθαι ταύτας τὰς συστάσεις ἔνδοτρα
 τῇ ὄψει, δεικνύοντα αὐτῇ τὸ τοῦ ἐξ ἐναντίας κειμένου λαμπροῦ χρώμα.
 ἐκάστου δὲ τῶν ἐνόπτρων ὄντος μικροῦ τε καὶ διὰ τοῦτο καθ' αὐτὸ
 5 ἀοράτου, τοῦ δ' ἐξ ἀπάντων αὐτῶν διὰ τὴν παράθεσιν καὶ τοῦ ἐξ αὐτῶν
 γινομένου μεγέθους ὁρωμένου, ἀνάγκη καὶ τοῦ δι' αὐτῶν χρώματος φαινο-
 μένου τῇ ὄψει μέγεθος τι φαίνεσθαι. ἕκαστον γὰρ τῶν μικρῶν τούτων
 ἐνόπτρων, ὥς εἰς τὸ μέγεθος τῷ ὄλῳ ἐν ᾧ ἡ ὄλη ἔμφασις γίνεται συντελεῖ,
 οὕτω καὶ εἰς τὴν τοῦ ὄλου χρώματος φαντασίαν συνεισφέρει ἕκαστον αὐτῶν
 10 τοῦ φαινομένου δι' αὐτοῦ. ἐπεὶ τοίνυν ταῦτα ἐνδέχεται τοῦτον ἔχειν τε
 καὶ γίνεσθαι τὸν τρόπον, ὁτλον ὅτι ὅταν οὕτως ἔχῃ τό τε νέφος συστά-
 σεώς τε καὶ τῆς πρὸς τὸν ἥλιον θέσεως, καὶ ἡμεῖς ὦμεν μεταξὺ
 αὐτῶν, τουτέστιν ἡ ὁρώσα ὄψις μεταξὺ τε τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ νέφους, ἔσται
 20 διὰ τὴν ἀνάκλασιν τὴν τῆς ὀψεως τὴν ἀπὸ τῶν ἐν τῷ νέφει γινομένων
 15 ψεκάδων ἔμφασις τις. εἰ μὲν γὰρ μὴ ἦν ὁ ἥλιος ἢ τι ἄλλο λαμπρὸν
 ἐξ ἐναντίας τοῦ νέφους, ἐφ' ὃ ἔπιπταν ἡ ὄψις ἀνακλωμένη, ἀνάκλασις μὲν
 ἂν ἦν τῆς ὀψεως, οὐ μὴν καὶ ἔμφασις. ὄντος δὲ ἐξ ἐναντίας τοῦ ἡλίου
 πρὸς τῇ ἀνακλάσει καὶ ἔμφασις ἔσται. φαίνεται δὲ καὶ ἡ γινομένη ἱρις
 τότε, τοῦ μὲν νέφους μεταβάλλοντος εἰς ὕδωρ καὶ ἐξ ἐναντίας ἔχοντος
 20 κείμενον τὸν ἥλιον, τῆς δὲ ὁρώσης αὐτὴν ὀψεως οὐσης ἐν μέσῳ, καὶ οὐκ
 ἄλλως ἔχοντων. ὅταν γὰρ ἡ μεταξὺ † τὸ κέντρον τοῦ νέφους ὄντος
 σφαιροειδοῦς, ἐν ᾧ ἡ ἔμφασις γίνεται, τῆς τε ἡμετέρας ὀψεως, καὶ τοῦ
 ἡλίου, καὶ οὕτω μεταξὺ, ὥστε ἐπὶ μιᾷς εὐθείας εἶναι τὰ τρία, τότε γίνε-
 25 ται ἱρις, ἄλλως δὲ οὐ. ὅτι μὲν οὖν ἀνάκλασις ἡ ἱρις τῆς ὀψεως
 πρὸς τὸν ἥλιόν ἐστι, φανερόν. διὸ καὶ ἐξ ἐναντίας αἰεὶ γίνεται,
 ἡ δὲ ἄλως περὶ αὐτόν. καίτοι ἄμφω ἀνακλάσεις. οὐχ ὥς αἴτιον
 τὸ κατὰ ἀνάκλασιν τὴν πρὸς τὸν ἥλιον τῆς ὀψεως ἀπὸ τῶν ἐν τῷ νέφει
 40 μικρῶν κατόπτρων τὴν ἱριν γίνεσθαι ἔθηκε τοῦ ἐξ ἐναντίας αὐτὴν αἰεὶ τοῦ
 ἡλίου γίνεσθαι, ἀλλ' ὥς ἀνακλάσεων διαφόρων οὐσῶν τούτων τῷ ἢ ἐξ
 30 ἐναντίας κεῖσθαι τὸ κατόπτρον τοῦ ἐμφαινόμενου αὐτῷ ἢ περὶ αὐτό. καὶ
 ἴσον ἂν εἴη τὸ διὸ καὶ ἐξ ἐναντίας αἰεὶ γίνεται τῷ ἄλλ' ἡ μὲν ἐξ
 ἐναντίας αἰεὶ γίνεται, ἡ δὲ ἄλως περὶ αὐτόν. καίτοι ἄμφω ἀνακλάσεις. ὅτι
 δὲ ἡ ἱρις κατὰ ἀνάκλασιν γίνεται καὶ ἔστιν αὐτῆς κατοπτρικὴ ἢ φαντασία,

2 ἢ om. I 4 ὄντος δὲ ἐκάστου τ. ἐ. coll. BWa 5 τὸ δ' ἐξ I: τῆς δ' ἐξ Wa
 ante διὰ add. συνεχείας a 6 τὸ δι' αὐτοῦ B 6. 7 φαινόμενον W
 8 φαίνεται BWa ἐντελεῖ I 9 συνεχφέρει B¹W 10 τοῦ φαινομένου
 scripsi: τὸ φαινόμενον libri ταῦτα ex τούτο corr. I ἔχειν ἐνδέχεται τοῦτον
 coll. I 12 ὦμεν] ὥς μὲν B 13 ὁρώσα ἢ coll. BWa 14 διὰ] μετὰ BIW
 γινομένων a 21 τὸ κέντρον—ἡλίου (23) depravata sunt: exspectas τοῦ κέντρου κτλ.,
 porro γίνεται καὶ τοῦ ἡλίου ἢ ἡμετέρα ὄψις 27 τὸ et 28 τοῦ (ante ἐς) scripsi: τοῦ et τὸ
 libri 29 τούτων] τοῦτο B τῷ om. B ἢ om. BWa 30 αὐτό scripsi:
 αὐτόν libri 31 τὸ om. BWa τῷ—γίνεται (32) om. a ἄλλ' ἢ]
 ἄλλῃ BW 32. 33 ὅτι δὲ ἢ] ἢ δὲ I

Φίλιππος μὲν δ' ἐταῖρος Πλάτωνος δεικνύναι πειράται διὰ τοῦ συμμετα- 45
χωρεῖν αὐτὴν ἐπὶ ταῦτά τοις ὁρῶσιν· ὁπότε γὰρ ἐκείνοι εἰς τὰ πλάγια
μεθισταίντο, ἐπὶ τὰ αὐτὰ πλάγια καὶ τὴν ἱρὶν φαίνεσθαι συμμεθισταμένην,
ὥσπερ ἐπομένην τῇ τοῦ ὁρῶντος ὄψει. τοῦτο γὰρ ἴδιον τῶν κατ' ἐμφασιν
5 ὁρωμένων, τὸ ἅμα τοῖς ὁρῶσι μεταχωρεῖν καὶ πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ πρὸς τὰ
ἀριστερά, ἐπεὶ τὰ γε κατ' εὐθυωρίαν ὁρώμενα πᾶν τούναντίον ὁράται ποι-
οῦντα· εἰς μὲν γὰρ τὰ δεξιὰ τῶν ὁρώντων αὐτὰ μεθισταμένων, ἐκεῖνα
δοκεῖ πρὸς τὰ ἀριστερά ἀποκλίνειν· εἰ δὲ οἱ ὁρῶντες αὐτὰ εἰς τὰ ἀρι- 50
στερά μεθισταίντο, ἐκεῖνα φαντασίαν εἰς τὰ δεξιὰ ἀποκλινόντων παρέχει.
10 οἱ δὲ περὶ Γέμινον καὶ Αἴλιον εἰς δεῖξιν τοῦ ἐμφασιν τὴν ἱρὶν εἶναι προσ-
χωρῶνται καὶ τῷ προσιόντων τε αὐτῇ δοκεῖν καὶ αὐτὴν προσίεσθαι καὶ ἀπο-
χωρούμενων ἀποχωρεῖν, ὥσπερ ὁράται ποιοῦντα καὶ τὰ ἐν τοῖς κατόπτροις
ἐμφαινόμενα· ὅτι μὲν οὖν καὶ τοῦτο συμβαίνει περὶ τὰς ἐμφάσεις, ὥσπερ
καὶ τὸ | ὑπὸ Φιλίππου προσηρημένον, φανερόν· εἰ δὲ καὶ ἐπὶ τῆς 118^v
15 ἱριδος τοῦτο δῆλον γίνεται ἀπὸ τοσούτου διαστήματος ὁρωμένης, ἐπιζητήσαι
τις ἂν ἴσως.

p. 373^b35 'Ἀλλ' ἡ μὲν τῇ τῶν χρωμάτων ποικιλία διαφέρει.

Εἰπὼν ἀμφοτέρας ἀνακλάσεις εἶναι, καὶ τὴν ἱρὶν καὶ τὴν ἄλω, τὴν
μὲν ἱρὶν ἐξ ἐναντίας ὄντος τοῦ ἐμφαινόμενου τῷ κατόπτρῳ, τὴν δὲ ἄλω
20 κατὰ τοῦτό τε καὶ περὶ αὐτό, λέγει διαφορὰν αὐτῶν εἶναι κατὰ τὰ χρώ- 30
ματα· τὴν γὰρ δὴ ἱρὶν τῇ τῶν χρωμάτων ποικιλία διαφέρειν· καὶ τὴν
αἰτίαν τῆς κατὰ τὰ χρώματα αὐτῶν διαφορᾶς προστιθῆσιν. ἡ μὲν γὰρ
ἱρὶς ἀπὸ ὕδατος ᾗδη, ὃ ἐστὶ μέλαν, γίνεται, καὶ πόρρωθεν· ἐξ ἐναντίας
γὰρ κειμένου τοῦ ἐμφαινόμενου· ἡ δὲ ἄλως ἀπὸ ἀέρος τε γίνεται, ὃς ἐστὶ
25 λευκότερος τὴν φύσιν τοῦ ὕδατος, καὶ ἐγγύθεν· ὑπὸ γὰρ τὸ ἐμφαινόμενόν
ἐστὶν ὁ τοιοῦτος ἀήρ, ἀφ' οὗ ἡ ἄλως, ἀλλ' οὐκ ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ. διὸ
ἡ μὲν ἄλως φαίνεται καὶ κύκλος ὁλόκληρος πολλάκις, ἡ δὲ ἱρὶς οὐδέποτε.
ἐφεξῆς δὲ καὶ τῶν χρωμάτων τῶν ἐν τῇ ἱριδι φαινόμενων τὰς αἰτίας παρα- 35
τίθεται. τὸ γὰρ λαμπρόν διὰ τοῦ μέλανος φοινικοῦν φαίνεται. καὶ τοῦτο ὅτι
30 τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, πιστοῦται ἀπὸ τε τῶν ξύλων τῶν χλωρῶν, ὧν ἡ
φλὸς ἐρυθρὰ τὴν χοιρὰν γίνεται καὶ πλησιάζουσα τῷ φοινικῷ χρώματι,
διὰ τὸ τὸ πῦρ, λαμπρόν τε καὶ λευκὸν ὄν, πολλῶν τότε τῷ καπνῷ μεμῖχθαι,
ὄντι μέλανι· ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ διὰ τε ἀχλύος καὶ καπνοῦ φαίνεσθαι τὸν
ῥῆλον οὐ λευκόν, ἀλλὰ φοινικοῦν. διὰ τοῦτο οὖν, φησί, καὶ ἐπὶ τῆς ἱριδος, 40

1 post μὲν add. οὖν I post Πλάτωνος add. ὅτι ἐμφασίς ἐστὶ I 7 γὰρ om. BW
9 ἐπὶ τὰ BWa 10 γεμῖνον libri ἔλειον I 11 τῷ] τῶν B καὶ αὐτὴν
om. B¹ προσείναι B¹W 17 ἡ μὲν τῇ IW Arist. HN: ἡ γε Ba Arist. vulg.
ποικιλία Arist. vulg. 19 ἱρὶν om. B¹W: in marg. add. B² 20 κατ' αὐτό BWa
ὑπὲρ αὐτό BIW εἶναι αὐτῶν coll. BWa 21 τὴν τε γὰρ ἱρὶν I 22 τὰ
om. W 24 κείμενον I δς] δ BWa 25 λευκότερος scripti: λευκότερον libri
τοῦ ὕδατος om. BWa 27 οὐποτε BWa 29 καὶ] τῆς BIW, sed exp. B
31 χροάν BWa 32 διὰ τὸ πῦρ I τότε] τῷ τε I

ἥτις ἀπὸ τινος λαμπροῦ ἐξ ἐναντίας κειμένου ἀνάχλασις ἐστίν, ἡ μὲν
 πρώτη περιφέρεια φαίνεται φοινικοῦν ἔχουσα χροῶμα τῷ μίγνυσθαι τῷ τοῦ
 ἐμφαινομένου λαμπρῷ τὸ τοῦ κατόπτρου χροῶμα, μέλαν ὄν· ἀπὸ γὰρ βανίδων
 λεπτῶν γίνεται, αἷ εἰσι μέλαιναί. ἡ δὲ τῆς ἄλλω σύστασις οὐκ ἐπὶ τοι-
 5 οὔτου κατόπτρου γίνεται. περὶ δὲ τῶν ἄλλων χρωμάτων τῆς ἱριδος
 ὕστερον ἐρεῖν φησι. τοῦ δὲ μὴ εἶναι τὴν ἄλλω μετὰ τοιούτων χρωμάτων
 μὴδὲ ἀπὸ κατόπτρων τοιούτων αἰτίαν λέγει καὶ ταύτην, ὅτι ἡ μὲν ἄλλως 45
 περὶ αὐτὸν τὸν ἥλιον καὶ ἐγγὺς αὐτοῦ ὄντος τοῦ κατόπτρου γίνεται· οὐχ
 οἷόν τε δὲ ἐγγὺς τοῦ ἡλίου καὶ ὑπὸ τὸν ἥλιον γίνεσθαι διατριβὴν καὶ
 10 χρόνον τινὰ τῆς τοιαύτης συστάσεως, ὡς τὴν εἰς τὰς ψεκάδας μεταβολὴν
 τοῦ νέφους χρόνιον γίνεσθαι, ἀλλ' ἡ ταχέως εἰς ὕδωρ μεταβολὴ γίνεται,
 εἰ ἡ σύστασις παχυτέρα, ἢ διαλύεται τε καὶ λεπτόνεται καὶ διακρίνεται.
 ἐξ ἐναντίας δὲ ὄντος τοῦ ἡλίου καὶ πόρρω τῆς τοῦ νέφους συστάσεως ἐν
 τῷ μεταξὺ τῆς τοῦ ὕδατος γενέσεως γινεταί τις διατριβὴ καὶ χρόνος, ὡς 50
 15 εἶναι τινα ἐν τῷ νέφει ἤδη μὲν εἰς ὕδωρ μεταβεβληκότα, οὐ μὴν ἤδη
 ψεκάδας ὄντα, ἐφ' ὧν κατόπτρων ἡ ἱρις ὁράται· ἐπεὶ εἰ ἐγίνετό τις καὶ
 ἐπὶ τῆς ἄλλω τοιαύτη κατὰ τὴν μεταβολὴν διατριβή, ἦν ἂν καὶ ἡ ἄλλως
 ὥσπερ ἡ ἱρις κεχρωματισμένη. ὅλα μὲν οὖν διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν
 οὐ γίνεται περὶ τὸν ἥλιον συνιστάμενα φοινικτῶν χροῶν ἔχοντα, οὐδὲ κύκλῳ·
 20 διὸ ἡ ἄλλως οὐ τοιαύτη· μικρὰ δὲ καὶ κατὰ μόρια ἀλλ' οὐ κύκλῳ γίνεται
 κεχρωματισμένα, ἀ καλοῦνται ῥάβδοι, περὶ ὧν ὕστερον ἐρεῖ, ὅταν καὶ 119^r
 περὶ παρῳγίων λέγῃ· ἐπεὶ εἰ συνίστατο τοιαύτη ἀχλὺς καὶ ὑπὸ τὸν ἥλιον
 ὕδατος ἢ τινος ἄλλου μέλανος, οἷα συνίσταται καὶ ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ,
 ἐφαίνετο ἂν ἱρις ὅλη καὶ ὁλόκληρος, τουτέστιν ὅλος κύκλος. ἡ γὰρ ἄλλως
 25 ἡ διὰ τὴν τοιαύτην σύστασιν καὶ τὰ τοιαῦτα κάτοπτρα κεχρωσμένη τοῖς
 τῆς ἱριδος χρώμασιν ἱρις ἂν ἦν, καὶ ἦν ἂν, φησὶν, ὅλη ἡ ἱρις ὁρωμένη 5
 περὶ τὸν ἥλιον, ὥσπερ ἡ περὶ τοὺς λύχνους ὁρωμένη· περὶ γὰρ τοὺς λύχ-
 νους τοῦ χειμῶνος πολλάκις ἱρις φαίνεται, τὰ πλεῖστα νοτίου τοῦ κατα-
 στήματος ὄντος καὶ ὑγροῦ. γίνεσθαι δὲ φησι τὴν ἱριν τὴν περὶ τοὺς
 30 λύχνους ἀνακλωμένης τῆς ὀψεως ἀπὸ τε τοῦ ἀέρος τοῦ περὶ αὐτοὺς ὄντος
 ὑγροῦ καὶ ἀπὸ τῆς λιγνύος τῆς ἀπὸ τῆς φλογὸς ἀπορρεούσης καὶ μιγνυ-
 μένης τῷ προειρημένῳ ἀέρι ὑγρῷ, οὕσης μελαίνης· τότε γὰρ γίνεται ἔν-
 οπτρον ὁ περὶ τῷ λύχνῳ ἄτῃ, καὶ διὰ τὴν μελανίαν κεχρωσμένον· ἡ γὰρ
 λιγνὺς καπνῷ ἔοικε· καὶ ὁράται τότε διὰ τοῦ κατόπτρου τούτου τὸ τοῦ 10
 35 λύχνου φῶς οὔτε λαμπρὸν ἀλλ' οὐδὲ φοινικοῦν, ὥσπερ τὰ τῆς ἱριδος,
 ἀλλὰ πορφυροῦν· διὸ ἱριῶδες εἶπεν αὐτό, ἀλλ' οὐκ ἱριν. αἷτιον δὲ τοῦ

6 δὲ om. B¹W 7 τοιαύτην in marg. I 8 αὐτοῦ] αὐτῷ B¹W 12 εἰ
 ἡ] ἡ εἰ ἡ I: εἰθ' ἡ B¹W: ἡ εἰ μὴ B² ἡ] ἡ I τε om. B¹W
 λεπτόνεται τε καὶ B¹W 18 ὅλα B¹: ὅλως B²a: ἄλλω W: ἀλλὰ I 20 post
 γίνεται add. τὰ B²a 21 καὶ om. a 25 ἡ διὰ a κεχρωσμένα B¹
 26 ἡ om. B¹W 27 τῷ ἡλίῳ W et fort. B¹ ὁρωμένη—λύχνους (27. 28
 om. a 33 τὸν λύχνον B²a κεχρωσμένους a 36 πορφυρόν B¹W
 αἰτίαν B¹W

μη ὅμοιον εἶναι τὸ χρῶμα τὸ περὶ τοὺς λύχνους τῇ ἱριδι τὸ τὴν τε ὄψιν
 δι' ὀλίγου ἀνακλᾶσθαι καὶ τὸ ἔνοπτρον εἶναι μελάντερον ἢ τὸ τῆς ἱριδος·
 διὸ καὶ τὸ ὁρώμενον χρῶμα ἔγγιον τῷ μέλανι· ἔτι δὲ μᾶλλον τοιοῦτον
 φαίνεται τοῖς ὕδροις τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσι, διὰ τὸ τὴν τούτων ὄψιν
 5 ταχὺ καὶ ἀπὸ τοῦ τυχόντος ἀνακλᾶσθαι, ὡς λέγει, εἴ τε μὴ γίνεται τῆς 15
 ὄψεως ἀνάκλασις, ἀλλὰ διὰ τὸ ἀσθενεστέρα οὖση τῇ τούτων ὄψει ἀμαυρό-
 τερα καὶ ἀσθενέστερα προσπίπτειν τὰ ὁρώμενα· τὸ δ' ἀσθενὲς εἰς τὸ
 μελάντερον μεταβάλλει· τοῦτο γὰρ ἐναντίον τῷ λευκῷ τε καὶ λαμπρῷ, ὃ
 μάλιστα ἐστὶν ὁρατόν. διὰ τοῦτο τοῖς οὕτως ἔχουσι βαθύτερον τὸ πορ-
 10 φυροῦν φαίνεται. τὴν δὲ περὶ τὸ ἀπὸ τῶν κωπῶν ἀπὸ τῆς θαλάσσης
 ἀναφερόμενον ὕδωρ συνισταμένην ἱριν τῇ μὲν θέσει τὸν αὐτόν φησι γίνε-
 σθαι τρόπον τῇ ἐν τῷ οὐρανῷ (ὡς γὰρ ἐκείνη, καὶ αὕτη ἐξ ἐναντίας 20
 ὄντος τοῦ ἡλίου γίνεται, οὐχ οὕτω δὲ ἡ περὶ τοὺς λύχνους· οὐ γὰρ ἐξ
 ἐναντίας ὄντος τοῦ ἀπὸ τοῦ λύχνου φωτὸς γίνεται· περὶ αὐτὸν γάρ), τὸ μέν-
 15 τοι χρῶμα ὁμοιότερα τῇ περὶ τοὺς λύχνους· πορφυρᾶν γὰρ ἄλλ' οὐ φοι-
 κίαν τὴν χροάν φαίνεται ἔχουσα. γίνεσθαι δὲ φησιν ἐπὶ τῆς ἱριδος ταύτης
 τὴν ἀνάκλασιν ἀπὸ τῶν μικροτάτων μὲν πυκνῶν δὲ ῥανίδων καὶ πλησίον
 ἀλλήλαις κειμένων (διὰ τοῦτο γὰρ εἶπε συνεχῶν δέ), αἵτινες ὕδωρ εἰσὶν
 ἤδη ἀποκεκριμένον, ἀλλ' οὐχ ὥσπερ ἐπὶ τῆς ἐν τῷ οὐρανῷ ἀπὸ μέλλον- 25
 20 τος ὕδατος. διὸ μελάντεραι καὶ αὗται ἐκείνων, αἵτε ἀπὸ μελαντέρου γινό-
 μεναι κατόπτρου. διὰ μὲν οὖν τὴν μικρότητα τῶν ῥανίδων καὶ ἐπὶ ταύτης
 τῆς ἱριδος τὸ χρῶμα μόνον ἐμφαίνεται τοῦ ἡλίου χωρὶς τοῦ σχήματος·
 διὰ δὲ τὴν πυκνότητα καὶ τὸ πλησίον αὐτὰς ἀλλήλων εἶναι ὡς ἀπὸ ἐνὸς
 ἐνόπτρου δοκεῖ ἡ ἀνάκλασις γίνεσθαι. λέγει δὲ ὁμοίως ἱριν γινομένην καὶ
 25 ὅμοιον τὸ χρῶμα ἔχουσαν φαίνεσθαι, καὶ ὅταν ἐν τοιοῦτῳ τις χωρίῳ
 ῥαίνῃ, ὃ ἐστὶ μὲν ἄντικρυς τοῦ ἡλίου, ἔστι δὲ αὐτοῦ τὸ μέν τι κατα- 30
 λαμπρόμενον ὑπὸ τοῦ ἡλίου, τὸ δὲ ἐπισκιαζόμενον. ὅταν γὰρ τις ἐν τῷ
 τοιοῦτῳ χωρίῳ εἴσω ῥαίνῃ τῷ καταλαμπρόμενῳ ὑπὸ τοῦ ἡλίου, τῷ ἐστῶτι
 ἐν τῷ μέρει τοῦ χωρίου τῷ σκιᾷ ἔχοντι ἱρίς φαίνεται. εἰπὼν δὲ ὅτι
 30 ὁ τρόπος καὶ ἡ χροὰ ὅμοια καὶ τὸ αἷτιον τὸ αὐτὸ τῇ ἀπὸ τῶν κωπῶν,
 ἐπήνεγκε τῇ γὰρ χειρὶ κώπη χρῆται ὁ ῥαίνων, δεικνὺς τὴν κατὰ
 πάντα αὐτῶν ὁμοιότητα.

1 εἶναι om. BWa post χρῶμα add. ἔχειν BWa τὰ περὶ BW: τὰ παρὰ a
 τοῖς λύχνους Wa τῷ τὴν τε I 3 post ἔγγιον add. σχεδὸν B²a τοιοῦτον
 μᾶλλον coll. a 4 τὸ om. B¹W 8 μέλαν BWa 12 τῇ scripsi: τῆς libri
 ἐκείνης a αὕτη BWa 13 τοῖς λύχνους B¹W 14 φωτὸς ex corr. I
 16 φαίνεται post φοινικίαν (13. 14) coll. BWa ταύτην a 17 πυκνῶν] μικρῶν a
 19 ἐπὶ om. I 20 καὶ μελάντεραι coll. Ba 20. 21 γινόμενα a 21 τὴν
 om. I 28 post ῥαίνῃ add. ἐν BWa 29. 30 ὅτι ὁ om. B¹W: ὁ δὲ a
 30 ὅμοιον W τῇ] τῷ B

p. 374^b7 "Οτι δὲ τὸ χρώμα τοιοῦτον, ἅμα δῆλον ἔσται καὶ περὶ
τῶν ἄλλων χρωμάτων τῆς φαντασίας ἐκ τῶνδε. 35

Μέτεισιν ἐπὶ τὸ καὶ περὶ τῶν ἄλλων χρωμάτων τῆς ἱριδος εἰπεῖν.
λέγει δέ, διὰ τί τὸ χρώμα τοιοῦτον τὸ τῆς ἱριδος καὶ διὰ τί ἐν αὐτῇ καὶ
5 τὰ ἄλλα χρώματα τὰ παρὰ τὸ φοινικοῦν ἐμφαίνεται, δευτέρων μὲν τὸ πρά-
σινον, τρίτον δὲ τὸ ἀλουργόν, ἅμα ἔσεσθαι δῆλον ἐκ τῶν ῥηθησομένων. 50
λαμβάνει δὴ πρὸς τὴν δεῖξιν τοῦ προκειμένου ὑποθέσεις ὡς ἐναργεῖς, μίαν
μὲν ὅτι τὸ λαμπρὸν ἐν τῷ μέλανι, τουτέστι μιγνύμενον τῷ μέλανι ἢ διὰ
τοῦ μέλανος ὀρώμενον, φοινικοῦ φαντασίαν ποιεῖ, ὥσπερ ὀρώμεν ἐπὶ τοῦ
10 ἡλίου γινόμενον, ὅταν διὰ καπνοῦ φαίνεται, δευτέραν ὅτι ἡ ὄψις ἀποτεينو-
μένη πόρρω ἀσθενεστέρα γίνεται, τοῦτο δέ, ὅτι μὴ ὁμοίως ὁρᾷ τοῖς
ἐγγύθεν ὀρώμενοις τὰ πόρρω κείμενα· ἔλαττον γὰρ ὁράται τὰ πόρρωθεν
ὀρώμενα, ὀλίγον τῆς ὄψεως διορώσης διὰ τὸ ἐξασθενεῖν· τρίτην ὅτι τὸ 119^v
μέλαν οἶον ἀπόφασις τοῦ ὁρᾶν ἐστί καὶ στέρησις· διὰ τοῦτο γὰρ αὐτὸ μὴ κέ-
15 ἢ ὄψις ὁρᾶν διὰ τὸ ἀπόστημα δύναται, μέλανα αὐτῇ φαίνεται. ἡ μὲν οὖν
ἀκριβεστέρα περὶ τούτων θεωρία τῆς ὀπτικῆς οἰκεία καὶ τῆς περὶ αἰσθήσεως
πραγματείας· νῦν δέ, φησὶν, ἐφ' ὅσον χρήσιμος ὁ περὶ αὐτῶν λόγος πρὸς
τὸ προκείμενον, ἐπὶ τοσοῦτον περὶ αὐτῶν λέγομεν. διὰ γὰρ τὸ τὴν ὄψιν τὰ
πόρρω μὴ ὁμοίως ὁρᾶν δι' ἀσθένειαν καὶ διὰ τὸ τὸ μέλαν ἀπόφασις 5
20 εἶναι καὶ στέρησιν τοῦ ὁρατοῦ τὰ τε πόρρωθεν ὀρώμενα μελάντερα φαίνεται
καὶ ἐλάττω καὶ λειότερα ἢ ἔστι τῷ τὰς ἐξοχὰς αὐτῶν τὰς ποιούσας τὰς
τραχύτητας μὴ ὁρᾶσθαι. ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς ἐνόπτοις ὀρώμενα μελάντερα
φαίνεται ἢ ἔστι· καὶ τὰ νέφη δὲ ἐμφαινόμενα τῷ ὕδατι μελάντερα φαίνε-
ται ἢ εἰ εἰς αὐτὰ τις ἀποβλέπει. καὶ τοῦτο πάνυ φησὶν ἐπιδήλως καὶ
25 φανερώς γίνεσθαι· ἡ γὰρ ἀνάκλασις αἰτία τοῦ τοιαῦτα αὐτὰ ὁρᾶσθαι διὰ
τοῦ ὕδατος ὀρώμενα. οὐ γὰρ ἀκριβῶς ὁρᾶται· ὁρᾶται γὰρ ὡς τὰ ἀφε- 10
στῶτα πολὺ. οὐδὲν γὰρ διαφέρει ἢ τὸ ὀρώμενον πολὺ τῆς ὄψεως ἀπο-
στήσαντας ὁρᾶν ἢ τὴν ὄψιν αὐτὴν διὰ πολλοῦ διαστήματος ὀρώσαν ποιῆσαι·
τὰ γὰρ δι' ἀνακλάσεως ὀρώμενα διὰ πλείονος διαστήματος ἢ ὄψις ὁρᾷ ἢ
30 εἰ ἐπ' εὐθείας ἔβλεπον αὐτά. δεῖ δέ, φησί, πρὸς τοῖς προειρημένοις μὴ
δὲ τοῦτο λανθάνειν, ὅτι ὅταν ἡ τοῦ ἡλίου πλησίον νέφος, εἰς μὲν αὐτὸ
ὀρῶσιν οὐδὲν φαίνεται τὸ νέφος κεχρωματισμένον ἄλλω τινὶ χρώματι, ἀλλὰ
λευκὸν ὁρᾶται, ἐν δὲ τῷ ὕδατι καὶ δι' ὕδατος τὸ αὐτὸ τοῦτο ὀρῶν φαίνεται
χρώμα τι ἔχον τῆς ἱριδος. δῆλον γὰρ ἐκ τούτου γίνεται ὅτι ἡ ὄψις, ὥσπερ 15

3 ante μέτεισιν add. ἐκ τῶνδε B 5 τὰ post χρώματα om. BWa 10 φαίνεται a
post δευτέραν add. δὲ a 12 ἔλαττον — ὀρώμενα (13) om. a 13 ὀρώσης a
14 ἀπόφασις I 16 θεωρία περὶ τούτων coll. a αἰσθήσεων W 18 περὶ
om. B¹W γὰρ] τῷ a τὸ om. I 19 διὰ τὸ μέλαν ἀπόφασις I
20 τε om. I 22 ὀρώμενα] φαινόμενα a 24 εἰ om. BW ἀποβλέποι BWa
25 post τοῦ add. τὰ W ὁρᾶσθαι αὐτὰ coll. Ba 30 ἔβλεπον B¹ δεῖν BWa
εἰρημένοις BWa 34 ἔχειν a

www.libtool.com.cn

τὸ μέλαν δι' ἀνακλάσεως ὁρῶσα μελάντερον ὁρᾷ, οὕτω καὶ τὸ λευκὸν ἤττον λευκόν. κεχρωματισμένον οὖν τὸ νέφος λευκὸν ὃν ὁρᾷ διὰ τὴν ἀπόστασιν τὴν πλείω, ἥτις γίνεται διὰ τὴν ἀνάκλασιν προσάγουσα αὐτὸ τῷ μέλανι καὶ τῇ ἀποφάσει τε καὶ στεργήσει.

5 p. 374^b 30 Ἡ μὲν οὖν ἰσχυροτέρα.

Λέγει λοιπὸν περὶ τῶν ἐν τῇ ἱριδι χρωμάτων προσχρώμενος τοῖς κει-
μένοις, καὶ φησὶ τὴν μὲν πρώτην καὶ ἀνωτάτω τῆς ἱριδος περιφέρειαν
φοινικοῦν χρῶμα ἔχουσαν φαίνεσθαι διὰ ἰσχὺν τῆς ὀψews· ἰσχυροτέρα γὰρ 25
ἀπὸ ταύτης ἢ τῆς ὀψews πρὸς τὸν ἥλιον ἀνάκλασις. οὐ καὶ αἰτίαν ἀπέ-
10 ὠκεν ὅτι ἀπὸ μεγίστης περιφερείας γίνεται, ἀπὸ δὲ τῆς μεγίστης πλείστη
ἢ ἀνάκλασις· πλείστη οὖν ἀπὸ ταύτης ἢ πρὸς τὸν ἥλιον τῆς ὀψews ἀνά-
κλασις, διὸ καὶ ἰσχυροτέρα. ἰσχυροτέρα δὲ οὕσα ἤττον ὁρᾷ τὸ λευκὸν
μέλαν· διὸ μᾶλλον προσάγουσα τῷ λευκῷ φοινικοῦν ὁρᾷ τὸ λευκὸν διὰ τὸ
κάτοπτρον. ἡ δὲ μετὰ τὴν πρώτην περιφέρειαν πράσινον τὸ χρῶμα ἔχει·
15 ἀσθενεστέρα γὰρ τῆς πρώτης, διὸ καὶ μελαντέρα. ἡ δὲ τρίτη ἔτι ἀσθενε-
στέρα οὕσα τῷ ἀπὸ ἐλάττονος περιφερείας γίνεσθαι ἔτι μελάντερον ἔχουσα 30
φαίνεται τὸ χρῶμα· ἀλουργὸν γάρ, τὸ δὲ ἀλουργὸν μελάντερον τοῦ πρασίνου
ὥσπερ τὸ πράσινον τοῦ φοινικοῦ. ἐπὶ δὲ τὸ πλεῖον οὐκέτ' ἐκβαίνειν φησὶ
τὰ τῆς ἱριδος χρώματα τῶν τριῶν, ἀλλ' ἐν τοῖς τρισὶν ἵστασθαι, ὥσπερ
20 καὶ ἐπ' ἄλλων πολλῶν ἢ φύσις ποιεῖ· τὰ γὰρ τρία πάντα καὶ τὸ τρις πάντη·
διὰ τοῦτο γάρ, ὡς εἶπεν ἐν τοῖς Περὶ οὐρανοῦ, καὶ ἡ τῶν μεγεθῶν
πρόοδος μέχρι τῶν τριῶν διαστάσεων προῆλθεν, ὡς τῶν τριῶν τὴν κατ'
ἀριθμὸν ἐχόντων τελειότητα· πάντα γὰρ ἤδη καὶ πολλὰ τὰ τρία. τῶν δὲ
ἄλλων ἀναίσθητος ἢ μεταβολή, τουτέστιν ἡ δὲ εἰς τὰ ἄλλα χρώματα 35
25 μεταβολὴ γινομένη ἐκ τῆς ἀνακλάσεως ἀναίσθητος, τουτέστιν ἄλλου χρώματος
αἰσθησις ἐν τῇ μεταβολῇ τῇ διὰ τὴν ἀνάκλασιν οὐ γίνεται. διὰ τοῦτο
φησι τὴν ἱριν ἐν τρισὶ χρώμασιν ὁρᾶσθαι ἑκατέραν· ἐρεῖ γὰρ προϊὼν ὅτι
διπλῇ ἱρις γίνεται, ὥσπερ οὖν καὶ ὁρᾶται πολλάκις, ἡ μὲν ἐνδοτέρω, ἡ δὲ
ἐξωτέρω καὶ περιέχουσα τὴν ἑτέραν καὶ οὕσα μείζονος κύκλου τμήμα.
30 ἑκατέραν οὖν φησιν ἐν τρισὶ χρώμασιν οὕσαν ὁρᾶσθαι, ἐναντίως μέντοι 40
ἔχειν αὐτὰς τὴν τῶν χρωμάτων θέσιν. ἐχούσης γὰρ τῆς πρώτης, ἥτις
ἐστὶν ἡ ἐνδοτέρω, τὴν μὲν πρώτην περιφέρειαν φοινικὴν, τὴν δὲ δευτέραν
πράσινον, τὴν δὲ τρίτην ἀλουργήν, ἡ δευτέρα καὶ ἐξωτέρα τὴν μὲν ἐξω-

2 λευκὸν ὃν] μέλαν I: μέλαν ὃν a 3 αὐτὸν IBW, sed v exp. B 9 καὶ om.
BWa 11 γούν I 13 τῷ λευκῷ] τὸ λευκόν a 16 τὸ ἀπὸ a 18 ὥσπερ
— φοινικοῦ om. a post πράσινον add. μελάντερον BW δὲ om. B
20 πολλῶν om. BWa ποιεῖ· τὰ] ποιεῖται BWa γὰρ et πάντα — πάντη om. a
τρις] τρεῖς I 21 ἐν τοῖς Περὶ οὐρανοῦ] A 1 p. 268^a9 sqq. ἡ om. BWa
25 post γινομένη add. ἡ BWa 27 χρώμασιν] σχήμασι BWa 30 σχήμασιν B'W
32 ἐνδοτέρα I φοινικοῦν a 33 πρασίνην I ἀλουργῇ B'W
ἡ δευτέρα — ἀλουργήν (157,1) om. B μὲν ἐξωτέρω BWa

www.libtool.com.cn

τέραν ἔχει ἄλουργήν, πράσινον δὲ τὴν δευτέραν, τὴν δὲ ἐνδοτέρω φοινικὴν, ὡς τὰ φοινικᾶ χρώματα αὐτῶν πλησίον ἀλλήλοις κείσθαι.

p. 375·1 Ἡ μὲν οὖν πρώτη τὴν ἔξω φοινικίαν ἔχει. |

Λέγει πάλιν περὶ τῆς τάξεως τῶν τῆς πρώτης ἱριδος χρωμάτων, 120^r
 5 ἥτις ἐστὶν ἡ ἐνδοτέρω. καὶ τὰς γε αἰτίας τῆς τοιαύτης τάξεως προστί-
 θησιν. ὥστ' εἰ τὰ περὶ τῶν χρωμάτων τῆς φαντασίας εἴρηται
 καλῶς. ὑπομιμνήσκει ἡμᾶς τῶν εἰρημένων πρὸ ὀλίγου περὶ τῆς τῶν
 χρωμάτων φαντασίας, ἀ ὡς ἐναργῆ ὑπέθετο. ἦν δὲ πρῶτον μὲν ὅτι τὸ
 λαμπρόν (λαμπρόν τὸ λευκὸν λέγων) ἐν τῷ μέλανι ἢ διὰ τοῦ μέλανος 10
 10 χρῶμα ποιεῖ φοινικοῦν, δεύτερον δὲ ὅτι ἡ ὄψις ἀποτετινομένη ἀσθενεστέρα
 γίνεται καὶ ἐλάττων δηλονότι τὴν δύναμιν, τρίτον ὅτι τὸ μέλαν οἶον ἀπό-
 φασίς ἐστι· τῷ γὰρ ἐκλείπειν τὴν ὄψιν φαίνεται μέλαν. εἰ δὴ ἐκεῖνα,
 φησὶν, εἴρηται καλῶς, ἀνάγκη τρίχρον εἶναι αὐτὴν καὶ τοῦτοις τοῖς χρώ-
 μασι κεχρῶσθαι μόνοις, τὴν ἀρχὴν μὲν φοινικοῦ γινομένου χρώματος, διὰ
 15 τὸ τὸ διὰ μέλανος ὀρώμενον λευκὸν διὰ τὴν μῆξιν τοῦ μέλανος φοινικοῦν
 φαίνεσθαι (μέλαν δὲ ἤδη τὸ νέφος ἐφ' οὗ ἡ ἱρις· ἤδη γὰρ εἰς ὕδωρ 15
 μεταβάλλον), τοῦ δευτέρου δὲ πρασίνου διὰ τὸ τὴν ἀσθενεστέραν ὄψιν
 μελάντερα ὄραν τὰ λευκὰ τῆς μὴ τοιαύτης· μελάντερον δὲ τὸ πράσινον
 τοῦ φοινικοῦ, ἀσθενεστέρα δὲ ἡ ἀπὸ τῆς δευτέρας περιφερείας ἀνάκλασις
 20 τῆς ὄψεως πρὸς τὸν ἥλιον τῆς ἀπὸ τῆς πρώτης, ὅτι ἀπ' ἐλάττονος γίνεται
 περιφερείας, διὸ καὶ ἐλάττους αἱ ἀνακλάσεις τῆς ὄψεως καὶ κατὰ τοῦτο
 ἀσθενέστεραι. διὰ ταῦτα καὶ ἡ τρίτη ἄλουργῆς· μελάντερον γὰρ τὸ
 ἄλουργές τοῦ πρασίνου, καὶ ἡ ἀνάκλασις ἡ ἀπὸ τῆς τρίτης περιφερείας 20
 ἐλάττων τῆς ἀπὸ τῆς δευτέρας. οὐκέτι δὲ αἰσθητοῦ χρώματος ἡ ἔτι
 25 ἀσθενεστέρα· ἀπὸ ἐλάττονος γὰρ πάλιν αὐτῆς περιφερείας· διὸ μόνοις τρισὶ
 χρώμασιν ἡ ἱρις χρωματίζεται. ἐπεὶ δὲ καὶ ξανθὸν τι ὑποφαίνεται ἐν τῇ
 ἱρίδι χρῶμα μεταξὺ τοῦ τε φοινικοῦ καὶ τοῦ πρασίνου, λέγει καὶ τῆς τού-
 του φαντασίας τὴν αἰτίαν. οὐ γὰρ κατὰ ἀνάκλασιν τῆς ὄψεως πρὸς τὸν
 ἥλιον τὸ τοιοῦτον φαίνεται χρῶμα ἐν αὐτῇ (οὐκέτι γὰρ ἂν ἦν ἡ ἱρις τρί-
 30 χρωσ γινομένη οὐδὲ μόνον ἔχουσα τὰ προειρημένα τρία χρώματα), ἀλλὰ 30
 διὰ τὴν παρ' ἀλλήλα φαντασίαν τοῦ τε φοινικοῦ καὶ τοῦ πρασίνου ἀπο-
 γεννᾶται ἡ τοῦ ξανθοῦ φαντασία χρώματος· τὸ γὰρ φοινικοῦν χρῶμα παρὰ
 τὸ πράσινον ὀρώμενον λευκὸν φαίνεται. τοῦ δὲ τὴν παρὰθεσιν τῶν προ-

1 φοινικὴν IW 2 φοινικᾶ libri 3 φοινικίαν libri, ut Arist. F 5. 6 προτί-
 θησι I 6 ὥστ' εἰ—καλῶς (7) om. a περὶ] παρὰ I 7 post ὑπομι-
 μνήσκει add. δὲ a 8 τὸ] τί I 11 καὶ om. I δῆλον a
 12 ἐκλείπειν BWa 13 τρίχρωτον B¹: τρίχρωτον W: τρίχρων τε B² 16 ἀφ'
 οὗ I 17 μεταβάλλει a 22 ἄλουργίς a post μελάντερον add. τε BWa
 23 ἄλουργόν a ἡ ante ἀπὸ om. I 24 ἐλάττων] ἀνακλάται BW: καὶ ἀσθενεστέραν ἀποτελεῖ
 φαντασίαν in marg. add. B¹, ut vid.: ἀσθενεστέρα τῆς ἀνακλάσεως a 25 post ἀσθενεστέρα
 add. καὶ BWa γὰρ—αὐτῆς om. BWa 29 ἦν om. I 29. 30 τρίχρωσ
 B²: τριχῶς B¹W: τρίχρους a 33 τοῦ δὲ τὴν—χρώματα (158,19) in marg. B²

εἰρημένων χρωμάτων αἰτίαν εἶναι τῆς τοιαύτης φαντασίας σημεῖον παρα-
 τίθεται τὸ ὅταν ἢ τὸ νέφος μέλαν σφόδρα, τότε μάλιστα ἄκρατον ἱρὶν
 γίνεσθαι, τουτέστι μὴ παρεμφαίνουσιν ἄλλο τι χρῶμα, ἀλλ' ἐπὶ τῶν τριῶν
 μένουσαν· συμβαίνειν δὲ τότε τὴν ἐξωτάτῃ περιφέρειαν τὴν φοινικτῇ διὰ 30
 5 τὴν τοῦ νέφους μελανίαν ξανθὴν φαίνεσθαι. διὰ γὰρ τὴν μελανίαν τοῦ
 κύκλου νέφους ἢ φοινικτῇ αὐτοῦ περιφέρεια λευκὴ φαίνεται· παρὰ γὰρ τὸ
 μέλαν τὸ φοινικοῦν λευκὸν φαίνεται. ἀλλὰ μὴν [καὶ] τὸ πράσινον χρῶμα
 μιγνύμενον τῇ λευκῇ φαντασίαν ποιεῖ ξανθοῦ χρώματος· διὸ καὶ ἐν τῇ
 10 μέλανι νέφει κατὰ τὸ παρ' ἄλληλα κείσθαι τοῦ μὲν φοινικοῦ χρώματος
 λευκοῦ φαινομένου, τοῦ δὲ λευκοῦ μετὰ τοῦ πρασίνου ξανθοῦ γινομένου,
 ἢ ἐξωτάτῃ περιφέρειᾳ τῆς ἱρίδος ἐν τῇ σφόδρᾳ μέλανι νέφει ξανθὴ φαίνε- 35
 ται. ἔστι δὲ τὸ ξανθὸν ἐγγυτέρῳ τῇ μέλανι τοῦ φοινικοῦ χρώματος καὶ
 μεταξὺ τοῦ τε πρασίνου καὶ τοῦ φοινικοῦ. ἀλλὰ καὶ ἀπομαραινόμενης τῆς
 ἱρίδος λυόμενον μὲν τὸ φοινικοῦν λευκὸν φαίνεται, εἰς τὸ τοῦ νέφους
 15 χρῶμα ἐπανιόν, ὃ ἦν λευκὸν πρὸ τῆς συστάσεως, ἧς λυομένης εἰς ἐκεῖνο
 ἐπάνεισι τὸ χρῶμα· τότε δὲ φαίνεται τὸ χρῶμα ξανθὸν τὸ τῆς ἐξωτάτῃ
 περιφερείας, διότι τὸ τῆς νεφέλης λευκὸν μιγνύμενον τῇ πρασίῳ καὶ τιθέ-
 μενον παρ' αὐτῇ ξανθὸν φαίνεται. δύναται δὲ ἄκρατον ἱρὶν λέγειν τὴν 40
 μάλιστα ἔχουσαν τρανὰ καὶ διηκριβωμένα τὰ προειρημένα χρώματα. τοῦ
 20 δὲ παρὰ τὸ μέλαν τὰ ἄλλα λευκὰ φαίνεσθαι χρώματα ἢ λευκότερα μέγι-
 στον φησὶν εἶναι σημεῖον τὸ τὴν ἀπὸ τῆς σελήνης ἱρὶν γινομένην λευκότερα
 πάντα δοκεῖν ἔχειν τὰ χρώματα τῆς ἀπὸ τοῦ ἡλίου. αἴτιον γὰρ τούτου
 ὅτι ἐν τε τῇ νέφει ὄντι μέλανι ἢ ἔμφασιν αὐτῆς καὶ ἐν νυκτὶ· διπλασιαζο-
 μένου οὖν τοῦ περὶ τὴν ἔμφασιν μέλανος τὸ ἡρέμα λευκὸν μᾶλλον φαίνε-
 25 ται λευκόν. ἦν δὲ τὸ φοινικοῦν ἡρέμα λευκόν· λευκότερον οὖν φαίνεται. 45
 ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον τῆς ἱρίδος χρωμάτων λευκότερον φαίνε-
 ται· διὸ καὶ ἡ βλῆ. ὅτι δὲ ἡ τῶν χρωμάτων τῶν διαφερόντων παραθέσις
 πολλαχῆς φαντασίαν ἄλλου ποιεῖ χρώματος, ὁτλήον φησὶν εἶναι ἐπὶ τῶν ἀν-
 θῶν· ἐν γὰρ τοῖς ὑφάσμασιν ἢ τῶν διαφερόντων ἀνθῶν παραθέσις πλείστην
 30 ποιεῖ διαφορὰν. οὐ γὰρ ταῦτόν τὸ πορφυροῦν φαίνεται λευκῇ τε καὶ μέλανι
 παρατιθέμενον ἢ ἄλλῃ τινὶ χρώματι· διὸ καὶ αἱ πορφύραι οὐχ αἱ αὐταὶ
 πᾶσιν ἀρμόζουσι τοῖς χρώμασιν. ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τοιαυτὴ ἢ τοιαυτὴ 50
 μενα οὐχ ὅμοια φαίνεται· τὰ γοῦν τανωικά καλούμενα ἀπὸ τοῦ χρώματος
 ἱμάτια ἐν ταῖς πρὸς τὴν αὐγὴν περιστροφαῖς παντοδαπῶν χρωμάτων φαντα-

2 τὸ ante νέφος om. a 4 συμβαίνειν δὲ τότε scripsi coll. Arist.: αἴτιον δὲ τοῦ BIW:
 αἴτιον δὲ τὸ a 5 ξανθὴν] λευκὴν Ba 6 φοινικτῇ BIW: φοινικτῇ a
 7 καὶ delevi 9 κατὰ— κείσθαι om. BWa 11 post ἱρίδος add. τῆς a
 11. 12 φαίνεται] γίνεται I 12 τοῦ—χρώματος post ξανθὸν exh. BWa 12. 13 καὶ
 τὸ μεταξὺ B 13 τοῦ post καὶ om. Ba 14 μὲν om. BWa 15 ἐπανιόν]
 σπάνιον W 16 δὲ] δὴ Wa: om. B 18 αὐτό B: αὐτῇ a 19 τρανοῦς Ia
 τὰ προειρημένα om. I 21 τῷ τὴν I 23 τε om. I αὐτῆς] αὐτῇ BWa
 27 ὅτι] τί I τῶν post χρωμάτων om. B 30 τὸ ex τῷ corr. I: om. B'W
 ἐμφαίνεται B' (ἐμ supr. vers.) a 32 ἢ τοιαυτὴ om. B'W 33 πανωικά B'W

www.libtool.com.cn

σιας ἀποπέμπει· διὰ γὰρ τὴν αὐγὴν τὴν ποιὰν ἀλλοιοτέρας ποιᾷ τὰς φαντασίας τῶν χρωμάτων. καὶ οἱ ποικιλαί φασι πολλακίς ἐργαζόμενοι πρὸς τὸν λύχον διαμαρτάνειν καὶ λαμβάνειν ἄλλα ἀντ' ἄλλων. |

Εἰπὼν δὲ περὶ τῆς ἱρίδος πῶς τε γίνεται καὶ τίνα καὶ πόσα τὰ 120^ν
 5 χρώματα αὐτῆς καὶ διὰ τί τοιαῦτά τε καὶ τοσαῦτα, λέγει καὶ περὶ τῆς διπλῆς ἱρίδος· γίνεται γὰρ ποτε καὶ διπλῇ, ὡς προειρήκαμεν ἤδη, τινὲς δὲ φασιν ὥφθαι καὶ τριπλῇ. λέγει δὲ περὶ τῆς διπλῆς τε καὶ ἐξωτέρας ὁρωμένης καὶ περιεχούσης ὅτι καὶ τοῖς χρώμασιν ἔστιν ἀμαυροτέρα, καὶ τῇ 10
 10 μὲν οὖν φασι τὴν δευτέραν ἱριν οὐ κατὰ τὴν πρὸς τὸν ἥλιον ἀνάκλασιν ἔτι γίνεσθαι, ἀλλὰ κατὰ τὴν προϋπάρχουσαν ἱριν, ὡς τῆς ὀψews ἀπὸ τοῦ ἐξωτέρου νέφους ὁμοίως ἔχοντος, ὡς εἶχε καὶ τὸ πρῶτον, ἐφ' οἷς ἡ ἱρις, ἀνακλωμένης ἐπὶ τὴν προϋπάρχουσαν ἱριν, καὶ διὰ τῆς ἀνακλάσεως ἐκείνην ὁρώσης· διὸ καὶ ἀμαυρότερα τὰ χρώματα τὰ τῆς δευτέρας, ἅτε ἀπὸ ἀνα- 15
 15 κλάσεως γινόμενα δευτέρας. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης καὶ ταύτην λέγει τὴν ἀνά- κλασιν πρὸς τὸν ἥλιον γίνεσθαι ὁμοίως τῇ ἐπὶ τῆς πρώτης ἱρίδος, διὰ δὲ τὴν αὐτὴν αἰτίαν φησὶν ἀμαυρότερα τε ἔχειν τὰ χρώματα τῆς πρώτης καὶ τῇ τάξει καὶ θέσει ἐναντίως ἐκείνης κείμενα· ἀμφοτέρων γὰρ αὐτῶν ἡ τῆς ὀψews ἀσθενεία αἰτία. ἡ γὰρ ἀπὸ τοῦ ἐξωτέρου νέφους πρὸς τὸν ἥλιον
 20 τῆς ὀψews ἀνάκλασις πόρρωθεν γίνεται· πορρωτέρω γὰρ τοῦτο τὸ νέφος τῆς ἡμετέρας ὀψews. ὡς οὖν ἡ ὀψις τὰ πόρρωθεν ἐπ' εὐθείας ὁρώμενα οὐχ ὁμοίως ἐναργῶς ὁρᾷ δι' ἀσθενείαν, οὕτως καὶ τὰ διὰ μακρᾶς ἀνάκλα- 20
 σεως ὁρώμενα ἐλάττω ἤδη καὶ ἀσθενέστερα· διὰ μακροῦ γὰρ ἡ ὀψις προσ- πίπτουσα τῷ ἡλίῳ τὰ χρώματα τὰ διὰ τὴν ἀνάκλασιν ὁρώμενα ἀμαυρότερα 25
 25 ὁρᾷ. ἡ δ' αὐτὴ αἰτία καὶ τῆς ἀνάπαλιν τάξεως τῶν χρωμάτων· ἀφ' ἧς μὲν γὰρ ἰσχυροτέρα περιφερείας ἡ ὀψις προσπίπτει τῷ ἡλίῳ, ταύτης φοι- κοῦν τὸ χρῶμα φαίνεται, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς πρώτης, ἀφ' ἧς δὲ δευτέρως καὶ ἑλαττον, πράσινον, ἀφ' ἧς δὲ τρίτως καὶ ἔτι ἥττον, ἀλουργές. ἀλλὰ μὴν ἐπὶ τῆς ἱρίδος τῆς δευτέρας πλείστη καὶ ἰσχυροτάτη ἀνάκλασις ἀπὸ 25
 30 τῆς ἐντὸς γίνεται περιφερείας· αὕτη γὰρ ἐγγυτέρω τῆς ὀψews, καὶ οὐ μα- κρὰν αὐτὴν πάνυ ἀποταθεῖσαν ἀνακλασθῆναι δεῖ. πᾶσαι μὲν γὰρ αἱ ἀπὸ τούτου τοῦ νέφους ἐπὶ τὸν ἥλιον ἀνακλάσεις ἀσθενέστεραι τῶν ἀπὸ τοῦ πρώτου τῷ διὰ μακροῦ γίνεσθαι· εἰ δὲ τοῦτο τῆς ἀσθενείας αἴτιον, δῆλον

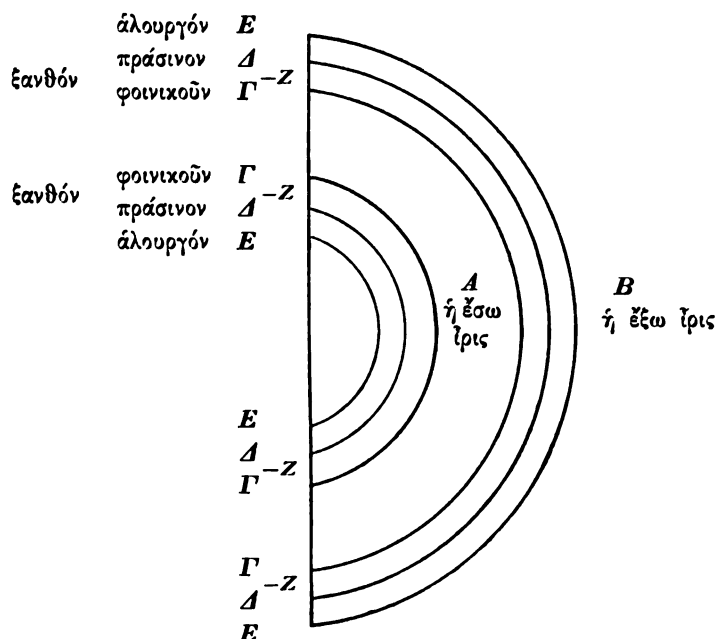
1 ποιῶν B ¹ W	3 πρὸς τὸ BW	λύχων W	4 δὲ om. a	τε
om. I	5 τε om. a	καὶ τοσαῦτα om. B ¹	λέγει δὲ περὶ a	
6 ἱρίδος — διπλῆς (7) om. a	τινὲς om. B ¹ W	7 φασιν] τισιν B ¹ W	τε]	
τῆς I	9 post εἰρήκαμεν add. ἤδη a	13 ἀνακλωμένη I	14 τὰ post	
χρώματα om. I	16 τῇ om. B ¹ W: ὡς a	17 post φησὶν add. αὐτὴν BWa		
ἀμαυροτέραν I	τὰ exp. B	χρώματα om. BW	18 ἐκείνοις BW	
ἡ post ὀψews (19) coll. I	20 τὸ νέφος τοῦτο coll. W	τοῦτο om. I		
23 ἐλάττων BWa	ἀσθενέστερα libri	διὰ — ὀψις om. B ¹ Wa	26 ἰσχυ- ροτέρας I	
27 δευτέρως — ἥττον(28)] ἥττον, πράσινον, καὶ ἔτι ἀφ' ἧς ἥττον a: δευτέρως — ἀφ' ἧς δὲ om. W	28 ἀλουργόν Ba	31. 32 ἀπὸ (om. τούτου) τοῦ νέφους αἱ		
ἀνακλάσεις ἐπὶ τὸν ἥλιον I				

ὅτι ὅσαι αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἐγγυτέρου μέρους τῇ ὄψει τοῦ νέφους γίνονται,
 αὐταὶ τῶν ἄλλων εἶεν ἂν ἰσχυρότεραι. ἀλλὰ μὴν ἐγγυτέρω τῆς ὄψεως ἢ
 ἐντὸς περιφέρεια τῆς δευτέρας ἱρίδος· ἀπὸ ταύτης ἄρα ἰσχυρότεραι καὶ 30
 πλείους αἱ ἀνακλάσεις, τῷ διὰ τὸ μὴ πᾶν ἀπέχειν πολὺ διάστημα τὰς
 5 ὄψεις ἐν τῇ ἀνακλάσει σώζεσθαι. πᾶσαι γὰρ αἱ ἀπὸ τῶν μειζόνων περι-
 φereiῶν πλείους γίνονται τότε, ὅταν διὰ τὸ μὴ μακρὰν ἀφεστάναι πᾶσαι
 ἀπ' αὐτῶν αἱ ὄψεις σωζόμεναι ἀνακλᾶσθαι δύνωνται. ἡ μὲν οὖν ἐνδοτέρω
 περιφέρεια τῆς δευτέρας ἱρίδος διὰ τοῦτο φοινικοῦν μὲν ἔχει τὸ χρῶμα
 καὶ ὅμοιον τῆς πρώτης ἱρίδος τῇ ἐξωτέρᾳ περιφερείᾳ, ἀμαυρότερον δὲ διὰ
 10 τὴν διὰ πλείονος ἀνάκλασιν· καὶ γειννᾷ πως ἀλλήλοισι τὰ ἐν ἀμφοτέραις 31
 ταῖς ἱρίσι φοινικᾶ χρώματα. ἡ δὲ δευτέρα περιφέρεια, πλεον ἀφεστῶσα
 τῆς ὄψεως, ἀσθενεστέραν τὴν ἀνάκλασιν τὴν ἀπ' αὐτῆς ποιουμένη πρὸς
 τὸν ἥλιον τὸ πράσινον χρῶμα λαμβάνει. ἔτι δὲ μᾶλλον ἢ ἐξωτάτω διὰ
 τὸ πλεῖον ἔτι τῆς δευτέρας ἀφεστάναι ἀσθενεῖς τὰς ἀνακλάσεις ἔχουσα τὸ
 15 ἀλουργές ἐπιφαίνει χρῶμα. ἐγγυτέρω γὰρ τῆς ὄψεως οὐσα ἀνα-
 κλᾶται ἀπὸ τῆς ἐγγυτάτω περιφερείας τῆς πρώτης ἱρίδος·
 τουτέστιν ἐγγυτέρω γὰρ τῆς ὄψεως οὐσα τὰς ἀνακλάσεις ποιεῖται· γίνονται 40
 γὰρ αἱ ἀπὸ ταύτης ἀνακλάσεις ἀπὸ τῆς ἐγγύς οὐσης περιφερείας τῇ πρώτῃ
 περιφερείᾳ τῆς πρώτης ἱρίδος. ἐγγυτάτω γὰρ τῇ ὄψει τῆς ἐξωθεν ἱρίδος
 20 ἢ ἐλαχίστη περιφέρεια· διὸ αὕτη μὲν, ὡς εἶπον, φοινικοῦν ἔχει τὸ χρῶμα,
 αἱ δ' ἄλλαι κατὰ λόγον, ὡς προεῖρηται. ἐπιζητήσαι τις ἂν, εἰ ἢ ἐλάττων
 περιφέρεια τῆς ἐξωτέρας ἱρίδος φοινικοῦν ἔχει τὸ χρῶμα, οὐσα πλησίον
 τῆς μειζονος περιφερείας τῆς πρώτης ἱρίδος, ἢ καὶ αὕτη τοιοῦτον ἔχει τὸ
 χρῶμα τῷ πλείους ὄψει ἀπὸ τούτων ἀνακλᾶσθαι πρὸς τὸν ἥλιον, τί δὴ· 45
 25 ποτε οὐχὶ καὶ τὸ μεταξὺ τῶν περιφερειῶν τῶν εἰρημένων πᾶν φοινικοῦν
 ἔχει τὸ χρῶμα· ἐγγυτέρω γὰρ τοῦτο τὸ μέρος τοῦ νέφους τῇ μείζονι περι-
 φereiᾳ τῆς πρώτης ἱρίδος τῇ φοινικῇ τῆς ἐλάττονος περιφερείας τῆς δευ-
 τέρας ἱρίδος. ἢ οὔτε ἀπὸ παντὸς μορίου ἢ ὄψις ἀνακλᾶται καθ' οὐδὲ
 οὕτως τὰ τοιαῦτα ὁράται, οὔτε ἐπὶ τὴν ὄψιν ἀνακλᾶται τὸ φῶς ἀπὸ παν-
 30 τὸς μορίου καθ' οὐδὲ οὕτω τὸ ὁρᾶν, ἀλλ' ὠρισμένοι οἱ τόποι τῶν ἀνα-
 κλάσεων καὶ δεδομένην χρῆ τὴν ἀπόστασιν εἶναι τοῦ τὸ φῶς ποιούντος
 σώματος ἀπὸ τῶν δεχομένων αὐτὸ κατόπτρων· ἀπὸ τούτων οὖν γίνεται, 50
 3 ἢ ταύτην τὴν θέσιν ἔχει. ὑπογράφει δὲ καὶ τὸ διάγραμμα, καὶ ἔστι γνῶ-
 ριμον. τρίτην δὲ οὐκέτι | φησὶν ἱρὶν γίνεσθαι, διὰ τὸ καὶ τὴν δευτέραν 121·
 35 ἀμαυροτέραν γίνεσθαι διὰ τὴν διὰ μακροῦ ἀνάκλασιν· ἔτι γὰρ ἂν διὰ μακρο-
 τέρου γένοιτο αἱ μετὰ τὴν δευτέραν.

1 ἐγγυτέρω Wa 3 [ἱρίδος] εἶδος B¹W 4 τῷ om. I 4. 5 τὰς ὄψεις a: τῆς
 ὄψεως BIW 5 exspectas σώζεσθαι πάσας. καὶ γὰρ ἀπὸ αἱ om. BIW 5. 6 περι-
 φέρεια B¹ 6 διὰ τὸ μὴ B²: μὴ διὰ τὸ B¹IWa μακροῦς B¹ 7 σωζόμενα a
 8 διὰ τοῦτο om. I 9 ἐξωτέρω B: ὀξυτέρα I 10 διὰ om. I 11 ἢ δὲ δευτέρα—
 ἔτι δὲ μᾶλλον (13) in ras. B² 13 ἔτι δὲ] δὲ om. W: καὶ ἔτι a 15 ἀλουργόν a
 16 ἐγγυτέρω I 17 τουτέστιν—ἱρίδος (19) om. I 20 αὕτη I 26 ἐγγύ-
 τερον a τὸ μέρος τοῦτο coll. a 29 φῶς ex νέφους corr. I 32 αὐτὰ
 BIW οὖν] οὐ I 34 δευτέρον I 35. 36 μακροτέρου scripsi: μακροῦ libri

www.libtool.com.cn

Ὅτι δὲ τὰ τρία τὰ προειρημένα τῆς ἱριδὸς χρώματα οἱ γραφεῖς ὁ μάλιστα μιμεῖσθαι τε καὶ σκευάζειν οὐ δύνανται, καὶ ὅτι τὸ φοινικοῦν

χρῶμα ἐγγυτέρω ἐστὶ τῇ λευκῇ τοῦ τε πρασίνου καὶ τοῦ ἀλουργοῦ, καὶ ἐκ τούτων γινώριμον. αὐτοφυὲς μὲν γὰρ φοινικοῦν χρῶμα τό τε κιννάβαρι
 5 καὶ τὸ δρακόντιον, ὃ τοῦ αἵματος τοῦ ζῆλου· ἐκ μίξεως δὲ φοινικοῦν χρῶμα ἐκ τε τοῦ κουφολίθου καὶ ἐκ πορφυροῦ μιγνυμένων, ὃ πολὺ ἀπολείπεται τῶν αὐτοφυῶν. πράσινον δὲ καὶ ἀλουργὸν αὐτοφυῆ μὲν ἦ τε χρυσοκόλλα καὶ τὸ ὄστρεον, αἶμα δὲ καὶ τοῦτο πορφύρας τῆς θαλασσίας,
 10 σκευαστά δὲ πράσινον μὲν ἐκ κυανοῦ τε καὶ ὠχροῦ, ἀλουργὸν δὲ ἐκ τε κυανοῦ καὶ φοινικοῦ· ἀντιλάμπαντος γοῦν κυανῇ ὠχροῦ μὲν τὸ πράσινον ἀποτελεῖται, φοινικοῦ δὲ τὸ ἀλουργόν. καὶ ἐν τούτοις δὲ πάμπλου τὰ σκευαστά τῶν αὐτοφυῶν ἀπολείπεται. καὶ ὅτι μὲν οἱ γραφεῖς μάλιστα ταῦτα οὐ δύνανται μιμεῖσθαι τὰ χρώματα, γινώριμον ἐκ τούτων· ὅτι δὲ τὸ φοινικοῦν ἐγγυτέρω τῇ λευκῇ τοῦ πρασίνου τε καὶ ἀλουργοῦ, ἐκ τῆς
 15 σκευασίας αὐτῶν δῆλον. τὸ μὲν γὰρ φοινικοῦν ἐκ κουφολίθου σκευάζεται, ὃ ἐστὶ λευκόν, τὸ δὲ πράσινον ἐξ ὠχροῦ, ὃ ἐστὶν ἀσθενὲς λευκόν· ἀμαυρούμενον γὰρ τὸ φῶς εἰς τοῦτο πρῶτον μεταβάλλει τὸ χρῶμα· ὥστε μᾶλλον ἐγγὺς τῇ λευκῇ τὸ φοινικοῦν τοῦ πρασίνου. διὸ εἰκότως, ἔνθα πλεῖον

1 τρία τὰ om. BWa

4 κιννάβαρι libri

5 δρακόντεον W

δ] τὸ ἐκ α

ἐκ μίξεως] γίνεται Wa: om. B¹

δὲ om. B¹

6 τοῦ om. BWa

μεμιγμένου α

8 ὄστρεον I

καὶ αὐτὸ α

θαλάσσης α

9 ἀλουργὸν τε I

10 φοι-

κίου BW

12 κατασκευαστά B

15 κατασκευάζεται α

18 ἐνθάδε I

www.libtool.com.cn
 ἐμφαίνεται τὸ φῶς τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου τῷ νέφει μέλανι ὄντι, ἐκεῖνο φοινικοῦν φαίνεται, πράσινον δὲ ἐν ᾧ ἦτον. πάλιν δ' αὖ τὸ πράσινον τοῦ ἀλουργοῦ ἐγγυτέρω τοῦ λευκοῦ, εἴ γε τῷ μὲν ἐξ ὠχροῦ ἡ γένεσις, τῷ δὲ ἀλουργῷ ἐκ φοινικοῦ (χοινὸν γὰρ ἡ κυανὸς αὐτοῖς), μᾶλλον δὲ λευκὸν τὸ 20
 5 ὠχρὸν ἢ τὸ φοινικοῦν. δηλοῖ δέ, ὡς εἶπον, τοῦτο ἀμβλυνόμενον τὸ φῶς καὶ εἰς οὐδὲν πρὸ τοῦ ὠχροῦ μεταβάλλον· ὥστε εἰκότως πάλιν ἐπὶ τῆς ἱριδος δευτέραν τάξιν ἔχει τὸ πράσινον χρώμα. τελευταῖον δὲ τὸ ἀλουργὸν ὡς ἡδὴ γειννῶν τῷ μέλανι, ὃ ἐστὶν ἀπόφασις τοῦ λευκοῦ, τοῦ μάλιστα ὁρατοῦ, καὶ στέρησις. μαρτυρῆσαι δ' ἂν τοῖς προειρημένοις καὶ τόδε·
 10 ὅταν γὰρ πρὸς τὸν ἥλιον ἢ ἄλλο τι λαμπρὸν βλέψαντες μύσωμεν, παραφυλάσσομεν ἡμῖν φαίνεται κατ' εὐθυωρίαν, καθ' ἣν συμβαίνει τὴν ὄψιν 25
 ὁρᾶν, πρῶτον μὲν λαμπρὸν τὴν χροάν, εἴτα μεταβάλλον εἰς φοινικοῦν, εἴτα πράσινον, εἴτα πορφυροῦν, μεθ' ἣν εἰς τὴν μέλαιναν χροάν μεταπεσὼν ἀφανίζεται. τῆς γὰρ κινήσεως τῆς ἀπὸ τοῦ λευκοῦ μεινάσης ἐν τῇ ὄψει
 15 κατ' ὀλίγον ἀφανιζομένης αἰεὶ εἰς τὸ ἐγγυτέρω ἢ ἔκλυσις γίνεται· ὥστε εἰς τὸ φοινικοῦν πρῶτον ἢ εἰς τὸ πράσινον· ἐγγυτέρω γὰρ τοῦτο τοῦ λευκοῦ· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ πρασίνου καὶ ἀλουργοῦ.

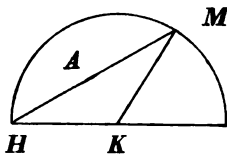
p. 375^b16 Ὅτι δ' οὐτε κύκλον οἶόν τε γίνεσθαι τῆς ἱριδος. | 30

Εἰπὼν τί τέ ἐστὶν ἡ ἱρίς καὶ πῶς γίνεται, καὶ περὶ τῶν ἐμφαινο- 121^v
 20 μένων αὐτῇ χρωμάτων ἀποδοῦς τὰς αἰτίας τῆς τε ποσότητος αὐτῶν καὶ 10
 τῆς τάξεως, μέτεισιν ἐπὶ τὸν περὶ τοῦ μεγέθους αὐτῆς καὶ τοῦ σχήματος λόγον, καὶ φησὶ μῆτε κύκλον ποτὲ ὁλόκληρον οἶόν τε εἶναι γενέσθαι τῆς ἱριδος μῆτε τμήμα μεῖζον ἡμικυκλίου. ἅμα δὲ ταῦτά τε καὶ τὰ ἄλλα τὰ συμβαίνοντα αὐτῇ δῆλα δὴ φησιν ἔσεσθαι ἐκ τοῦ διαγράμματος, ὃ παρα-
 25 τίθεται. ἔστι δὲ τὰ ἄλλα τὸ καὶ ἡμικύκλιόν ποτε γίνεσθαι τὴν ἱριν καὶ ἐλάττωνα ἡμικυκλίου, καὶ πότε ἐκάτερον τούτων. πρῶτον δὲ διὰ τί ἐπὶ κυκλικῆς περιφερείας φαίνεται λέγει. ἡμισφαίριον γὰρ ὄντος ἐπὶ 15
 τοῦ ὀρίζοντος κύκλου τοῦ ἐφ' ᾧ τὸ Α. πρῶτον ἐκτίθεται τὸ πρόβλημα καὶ τὰ γινόμενα λέγει, εἴτα αὐτῶν τὰς δεῖξεις παρατίθεται. φησὶ δὴ
 30 διὰ τῆς προτάσεως ὅτι ἂν ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος κύκλου ἡμισφαίριον ἦ τὸ ἐφ' οὗ τὸ Α (δεῖ δὲ τὸ ἡμισφαίριον οὕτως ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος κύκλου λαμβάνειν, ὡς ἐπικείμενον αὐτῷ καὶ ἔχον αὐτὸν πέρας), κέντρον δὲ αὐτοῦ, τοῦ τε ὀρίζοντος καὶ τοῦ ἡμισφαίριου, ἡ τὸ Κ (τὸ γὰρ αὐτὸ κέντρον ἀμφοτέρων), ἄλλου δὲ τινος σημείου ἀνατέλλοντος καὶ ὄντος ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος τοῦ Η 20

1 ὄντι] δι I¹ 2 ἐν τῷ ἦτον a 3 ἡ γε I 4 ἡ κύανος BW: τὸ κυανὸν a
 δὲ om. I 7. 8 ἀλουργοῦ BW 8 τοῦ—ὁρατοῦ (9) om. a 10 βλέψαντος B¹
 11 τῇ] τῇ I 15 post ὥστε add. ἡ BIW 16 εἰς alterum om. BW
 22 μῆτε—ἐκ τοῦ δια (24) in ras. B² γίνεσθαι BW 24 δὴ om. BWa
 25 ἡμικυκλίου BW: ἡμικλίου a 26 ἐλάττωτος BWa ποτὲ Wa: ποτὲ B
 27 ἡμισφαίριον—τὸ Α (28) om. a 28 post πρῶτον add. οὖν a 29 δὲ a
 31 τὸ ante A et post δὲ om. a 32 αὐτὸ καὶ ἔχον αὐτὸ I 33 τὸ γάρ] καὶ τοῦτο
 γάρ I 33. 34 ἄλλο δὲ τι σημεῖον ἀνατέλλον καὶ ὄν a τὸ ἡ a

www.libtool.com.cn

- (λαμβάνει δὲ κέντρον μὲν τὴν ὄψιν, ἐπεὶ ἐστὶν ἐπὶ τῆς γῆς, ἥτις πᾶσα κέντρον δοκεῖ λόγον ἔχειν πρὸς τὸν οὐρανόν, τὸ δὲ ἀνατέλλον σημεῖον τὸν ἥλιον, πρὸς δὲ ἢ ἀνάκλασις τῆς ὀψεως), τούτων δὲ ὄντων, ἐάν, φησὶν, αἱ ἀπὸ τοῦ K, τουτέστι τῆς ὀψεως, γραμμαὶ κατὰ κῶνον ἐκπίπτουσιν, 5 τουτέστιν οὕτως ἐκπίπτουσιν, ὥς κῶνον ποιεῖν, ὅπερ ἔστι μὴ ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ, ἀλλ' εἰ ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ, ὥς γίνεσθαι ὑπ' αὐτῶν κῶνον κορυφὴν ἔχοντα τὸ H, ἄξονα δὲ τοῦ γινομένου κῶνου τὸ HK. κατὰ κῶνον δὲ εἶπεν, ἵνα τὴν ἐτέραν γωνίαν, καθ' ἣν ἡ βάσις τοῦ κῶνου, 25 ὀξεῖαν ποιῶσιν· οὕτως γὰρ γίνεται κῶνος ὑπὸ τῶν ἀπὸ τοῦ K ἐκβαλλομένων.
- 10 ἀνακλᾶσθαι δὲ εἶπεν αὐτὰς ἐν τῷ ἡμισφαίριῳ ἐπὶ τὴν μείζον γωνίαν, δεικνὺς ὅτι δεῖ μὲν αὐτὰς ἀπὸ τοῦ K οὕτως ἐκβάλλεσθαι μὴ πρὸς ὀρθὰς γωνίας, ἀλλ' ὥστε κῶνον ποιεῖν, καὶ ἐπὶ τὰ M τὰ ἐν κύκλῳ λαμβανόμενα ἐπιζεύγυσθαι, ὥς ποιεῖν ἀμβλείαν γωνίαν τὴν ὑπὸ τῶν HKM περιεχομένην, γίνεσθαι δὲ δεῖ τὴν ἀνάκλασιν ἐπὶ τὴν ἀμβλείαν γωνίαν· οὕτως γὰρ ἔσται ἡ ὄψις, ἥτις 30 ἔστι τὸ K, μεταξὺ τοῦ τε νέφους, ἀφ' οὗ ἡ ἀνάκλασις ἐπὶ τὸν ἥλιον, ἐφ' οὗ εἴληπται τὸ M σημεῖον, καὶ τοῦ ἡλίου, ὅπερ ἔστι τὸ H. τοιαύτης γὰρ τῆς θέσεως οὕσης τοῦ νέφους πρὸς τε τὸν ἥλιον καὶ τὴν ὄψιν, ἴρις γίνεται, ὥς εἶπεν ἐν τοῖς πρώτοις. αὐταὶ δὲ, φησὶν, αἱ ἐκβαλλόμεναι μὲν ἐπὶ τὰ M, ἀνακλῶμεναι δὲ ἀπ' αὐτῶν ἐπὶ τὸ H καὶ ἔχουσαι καθ' ὃ
- 20 ἀνακλῶνται τὴν μείζονα γωνίαν τὴν γινομένην ὑπὸ τῶν ἀπὸ τοῦ K κατὰ κῶνον ἐκπιπτουσῶν εὐθειῶν, πρὸς κύκλου περιφέρειαν προσπεσοῦνται, ὥς 35 τὰ M, καθ' ἃ ἐν κύκλῳ αἱ ἐκπίπτουσιν ἀπὸ τοῦ K κατὰ κῶνον ἀνακλῶνται ἐπὶ τὸ H, εἶναι ἐπὶ κυκλικῆς περιφέρειας, ἥτις βάσις ἔσται τοῦ κῶνου τοῦ γινομένου ὑπὸ τῶν ἀπὸ τοῦ K ἐκπιπτουσῶν εὐθειῶν. καὶ ἐάν μὲν ἐπὶ ἀνατολῆς ὄντος τοῦ ἄστρου ἡ δύσεως ἢ ἐπ' αὐτὸ ἀνάκλασις ἀπὸ τοῦ M γένηται (ἄστρον νῦν λέγων τὸ H, ὃ πρό- 40 τερον σημεῖον εἶπεν) ἂν δὲ ὄντος τοῦ ἄστρου, τουτέστι τοῦ ἡλίου ἢ καὶ τῆς σελήνης (εἶπε γὰρ 40 γίνεσθαι καὶ ἀπ' αὐτῆς ἴριν), ἐπὶ τῆς ἀνατολῆς ἢ 30 ἐπὶ τῆς δύσεως, τουτέστιν ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος, ἢ ἐπ' αὐτὸ ἀνάκλασις γίνηται ὑπὲρ γῆς, ἡμικύκλιόν φησιν ὑπὸ τοῦ ὀρίζοντος ἀποληφθῆσεσθαι τοῦ κύκλου τοῦ ἐν τῷ νέφει, καθ' ὃ ἢ ἴρις φαίνεται. ἐάν δὲ μὴ ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος μὴδὲ ἐπὶ τῆς ἀνατολῆς ἢ 45 δύσεως τὸ ἄστρον ᾗ, ἐφ' ὃ ἡ ἀνάκλασις, ἀλλὰ ἐπάνω, ἑλαττον ἡμικυκλίου 35 φησὶν ἔσεσθαι τὸ ὑπὲρ γῆς ὑπὸ τοῦ ὀρίζοντος ἀπὸ τοῦ κύκλου ἀποτεμνό-

3 φησὶν om. a 5 τουτέστιν — ἐκπίπτουσιν om. l 6 εἰ] ἡ B: om. a
 post alterum ἄλλῳ add. ποιῶσιν a 7 τὸ H] τὸ ἡ̄ x B 8 δὲ I τὴν ἡ̄ x
 BWa 12 M] ὦ I 13 τῶν] τοῦ I: om. a 15 ἀφ' οὗ — νέφους (17)
 om. I 17 τε om. I 19 ἐπὶ τὰ ν̄ μ̄ I 19 et 23 ἀπὸ τοῦ ἡ̄ I
 21 πεσοῦνται a 22 ἐν κύκλῳ om. Wa 26 τῶν M BWa 28 ἡ om. I
 29 post ἴριν add. ἡ BWa 31 αὐτὸ scripsi: αὐτὸν BIW: αὐτὰ a 32 ἀπο-
 λεφθῆσεσθαι B (in ras.) I κύκλῳ I 34 δ om. B¹: ὦ W
 ἐλάττων I

www.libtool.com.cn

μενον, καὶ κατὰ ἀναλογίαν τῆς ἀπὸ τοῦ ὀρίζοντος ἀποστάσεως αἰετῶν, ἐλάχιστον δὲ τμήμα κύκλου ἔσεσθαι τὸ ὑπὸ τοῦ ὀρίζοντος [τὸ] ἀποτεμνόμενον, ὅταν ᾗ τὸ ἄστρον, ἐφ' ὃ ἡ ἀνάκλασις, ἐπὶ τοῦ μεσημβρινοῦ κύκλου. ταῦτα διὰ τῆς προτάσεως προειπῶν ἐξῆς μέτεισιν ἐπὶ τὸ δεικνύειν τὰ προ-
5 εἰρημένα.

p. 375^b 30 Ἔστω γάρ, φησὶν, ἐπ' ἀνατολῆς πρῶτον, οὐ τὸ Η. |

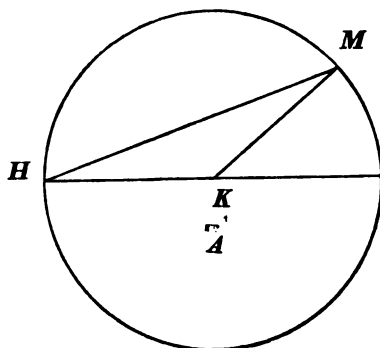
Εἰπὼν ὅτι ἂν μὲν τὸ ἄστρον, ἐφ' ὃ ἡ ἀνάκλασις γίνεται, οὐ τὸ 122^α χρῶμα ἐμφαινόμενον τῷ νέφει ἱρὶν ποιῇ, ἐπ' ἀνατολῆς ἢ δύσεως ἢ, ἡμικύκλιον ἀποληφθῆσεσθαι ὑπὲρ γῆς ὑπὸ τοῦ ὀρίζοντος τοῦ κύκλου τοῦ
10 γινομένου ὑπὸ τῶν Μ, καθ' ὃ ἡ ἀνάκλασις, εἴαν δὲ ἀνωτέρω ἢ τοῦ ὀρίζοντος τὸ ἄστρον, ἔλαττον ἡμικυκλίου, πρῶτον λαμβάνει ἐπὶ τῆς ἀνατολῆς αὐτὸ ὅν, τουτέστιν ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος, καὶ δεικνύουσιν ἅμα μὲν ὅτι
κατὰ κυκλικῆς περιφερείας αἱ κλάσεις γίνονται τῶν ἀπὸ τῆς ὀψεως, ἥπερ
ἐστὶ τὸ Κ, ἐκβαλλομένων ἐπὶ τὰ Μ, ἅπερ ἐστὶν ἐν τῷ νέφει, καὶ κλω-
15 μένων ἐπὶ τὸ ἀνατέλλον ἄστρον, ἅμα δὲ ὅτι καὶ ἡμικύκλιόν ἐστὶ τὸ τοῦ ὑπὸ τῶν ἀνακλάσεων γινομένου κύκλου ὑπὲρ γῆς ἀποτεμνόμενον ὑπὸ τοῦ ὀρίζοντος μέρους αὐτοῦ καὶ οὐ μείζον. λαμβάνει δὲ σφαῖραν, καὶ ἐπ' ἀνατολῆς μὲν αὐτῆς ὅν ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος τὸ ἄστρον, ἐφ' οὗ τὸ Η, ἐκβεβλη-
μένην δὲ ἀπὸ τοῦ Κ, ὃ ἐστὶ κέντρον αὐτῆς, ἐπὶ τὸ Μ τὴν ΚΜ καὶ ἀνα-
20 κεκλασμένην ἐπὶ τὸ Η δηλονότι, ὡς προεῖπε, κατὰ τὴν μείζω γωνίαν τῆς ἀνακλάσεως τῆς ἐπὶ τὸ Η γινομένης· λαμβάνει δὲ καὶ τὸ Μ, ἐφ' ὃ ἐπι-
ξεύγνυσι τὴν ἀπὸ τοῦ Κ ἐκβαλλομένην ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος. γίνεται δὲ τρί-
γωνον τὸ ΗΚΜ, καὶ ἐκβάλλει τὸ διὰ τούτου τοῦ τριγώνου ἐπίπεδον καὶ
φησὶν ὅτι ἔσται ἡ τομὴ ἢ γινομένη τῆς σφαίρας ὑπὸ τοῦ διὰ τοῦ τριγώνου
25 ἐκβαλλομένου ἐπίπεδου ὁ μέγιστος κύκλος. τὸ γὰρ ἐν τῇ σφαίρᾳ διὰ τοῦ κέντρου ἐκβαλλόμενον ἐπίπεδον εἰς ἴσα τέμνει τὴν σφαῖραν· ἡ δὲ τοιαύτη
τῆς σφαίρας τομὴ κατὰ τὸν μέγιστον γίνεται κύκλον· μέγιστος γὰρ ὁ διὰ τοῦ τῆς σφαίρας κέντρου, ὃν ὑποτίθεται εἶναι Α. εἰπὼν δὲ τοῦτο προσ-
έθηκε δισοίσει γὰρ οὐδέν, εἴαν ὁποιοιοῦν τῶν ἐπὶ τῆς ΗΚ
30 κατὰ τὸ τρίγωνον ἐκβληθῇ τὸ ἐπίπεδον. ἔστι δὲ τὸ λεγόμενον· ἐπεὶ

1 ἀποστάσεως—ὀρίζοντος (2) om. B¹W: in marg. add. ἀποστάσεως—δὲ B²

2 τμήμα—ἀποτεμνόμενον (2. 3) om. a τὸ delevi 8 post νέφει add. τὴν B¹W
ἢ] ἢ I 9 ἀποληφθῆσεσθαι I τοῦ ante κύκλου om. I, exp. B 9. 10 κύκλον τὸν
γινόμενον B² 10 τὸ μ καθ' ὃ I 13. 14 ἥπερ ἐστὶ τὸ Κ scripsi: εἴπερ ἐστὶ
τὸ ἢ I: ἥτοι τοῦ Κ a: om. haec et quae sequuntur ἐκβαλλομένων—τὰ Μ B¹W, sed
in marg. add. ἥπερ τὸ x ἐκβαλλομένων ἐπὶ τὰ μ B² 14 τὸ μ I ὅπερ B¹W
14. 15 νέφει κεκλασμένων I 15 ἐπὶ τῷ a ante τοῦ add. ἀπὸ B²a 16 ante
τῶν add. τοῦ I 17 δὲ] δὴ B¹W 18 τοῦ ἄστρου I 19 Κ] ἢ I
ἢ ἐστὶ τὸ κέντρον B¹W τὴν ἢ μ I 20 δῆλον a 21 ἐφ' ὃ I 22 ἀπὸ
τοῦ ἢ I ἐπὶ] ὑπὸ Ia δὴ] δὲ W 24 τοῦ post διὰ om. I 25 post σφαῖρα
supr. vers. add. τὸ I 26 ἴσας I τέμνει ex τέμνεσθαι corr. B 29 ὁποιοιοῦν
Arist. 30 ἐκβληθῇ post ΗΚ (29) coll. a τὸ ante ἐπίπεδον om. B¹W, ut Arist. Η

www.libtool.com.cn

πλείω δύναται τρέγωνα γίνεσθαι ὁμοια ἐν τῇ σφαίρᾳ τὰ HKM οὐκ ἐν τῷ 30
αὐτῷ ἐπιπέδῳ (τοῦτο γὰρ ἀδύνατον, ὡς δείξει) ἀλλ' ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ,

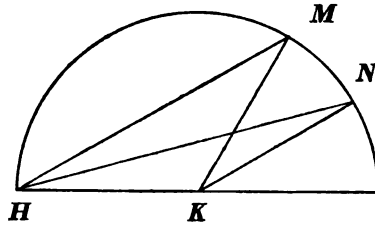

καὶ δύναται αὐτῶν καθ' ἕκαστον ἐκβαλλομένου τοῦ δι' αὐτῶν ἐπιπέδου
τέμνεσθαι ἢ σφαίρα, οὐδέν, φησί, διοίσει, δι' οὗ ἂν ληφθῇ τεμνομένη· δι' 25
5 οὗ γὰρ ἂν τμηθῇ, ἔσται ἡ τομὴ τῆς σφαίρας ὁ μέγιστος κύκλος, τῷ πᾶν
τὸ διὰ τῶν τοιούτων τριγώνων ἐκβαλλόμενον ἐπίπεδον διὰ τοῦ κέντρου ἐκ-
βάλλεσθαι. ταῦτα εἰπὼν φησιν αἱ οὖν ἀπὸ τῶν HK ἀναγόμεναι
γραμμαὶ ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ οὐ συσταθήσονται τοῦ ἐφ' ᾧ A ἡμι- 30
κυκλίου πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο σημεῖον. ἔστι δὲ δ λέγει ὅτι ἐν τῷ
10 ἡμικυκλίῳ τοῦ κύκλου τοῦ ὑπὸ τοῦ διὰ τοῦ προειρημένου τριγώνου ἐπι-
πέδου ἐκβεβλημένου γεγονότος αἱ ἀπὸ τῶν H καὶ K εὐθεῖαι ἡγμέναι ἐπὶ
τὸ M οὐ συσταθήσονται πρὸς ἄλλῃ τινὶ σημείῳ, ὡς εἶναι ἐν τῷ αὐτῷ
ἐπιπέδῳ τε καὶ τῷ αὐτῷ ἡμικυκλίῳ ἄλλας τινὰς πρὸς ἀλλήλας οὕτως 35
ἐχούσας, ὡς ἔχει ἡ HM πρὸς τὴν KM· ἐν μὲν γὰρ τῷ ἐτέρῳ ἡμικυκλίῳ
15 τοῦ αὐτοῦ κύκλου δύνανται ληφθῆναι ἄλλαι ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ οὕσαι ταύ-
ταις αἱ ἴσαι ταύταις, καὶ οὕτως ἐν ἐκείνῳ κείμεναι πρὸς ἀλλήλας, ὡς
αὗται ἐν τούτῳ· ἐν δὲ τούτῳ, ἐν ᾧ αὐταὶ εἰσιν, ἀδύνατον. ἐν ἄλλῳ μὲν
γὰρ καὶ ἄλλῳ ἐπιπέδῳ τὸν αὐτὸν ἐχούσας πρὸς ἀλλήλας λόγον, δν ἔχουσιν
αὗται, οἷόν τε εἶναι, ὡς δείξει, ἐν δὲ τούτῳ οὐχ οἷόν τε. τὴν δὲ τούτου
20 δεῖξιν αὐτὸς μὲν ὡς φανεράν παρῆκεν, εἴη δ' ἂν δεικνύμενον οὕτως. 40
ἔστω γάρ, εἰ δυνατόν, ἐν τῷ αὐτῷ ἡμικυκλίῳ ἔχουσα ὡς ἡ HM πρὸς τὴν
MK, οὕτως ἡ HN πρὸς τὴν NK. ἐπεὶ οὖν ἔστιν, ὡς ἡ HM πρὸς τὴν
MK, ἡ HN πρὸς τὴν NK, καὶ ἐναλλάξ ἔχουσιν, ὡς ἡ HM πρὸς τὴν
HN, ἡ MK πρὸς τὴν NK. καὶ ἔστιν ἡ MK τῇ NK ἴση· ἐκ γὰρ

3 καὶ om. B¹ καθ' ἕκαστον αὐτῶν coll. a διὰ τῶν B¹W ἐπι-
πέδων I 4 ἂν — ἔσται (δ) καὶ τμηθήσεται I 5 post κύκλος add. ἔστι I
τῷ τὸ I 7 τῶν] τοῦ B¹: τῆς a 10 κύκλου τὸ I 11 ἐκβαλλομένου I
ἀπὸ τοῦ a 20 δεδειγμένον a 21. 22 πρὸς μ̄x I 22 HN] x̄μ B¹W: η̄p̄ B²a
NK] p̄x B²a 23 HN] η̄p̄ B²a NK] μ̄x I: p̄x B²a ὡς ἡ x̄ημ I
23. 24 πρὸς τὴν HN — ἔστιν ἡ MK om. BW 24 HN scripsi: η̄x̄ I: η̄p̄ a
οὕτως ἡ μ̄x πρὸς a τὴν NK] τὴν p̄x a καὶ ἔστιν ἡ] ἡ δὲ a

www.libtool.com.cn

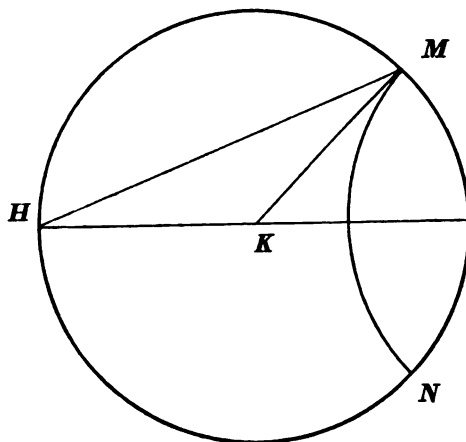
τοῦ κέντρου ἀμφοτέραι· ἴση ἄρα καὶ ἡ NH τῇ MH. ἀλλὰ καὶ μείζων·
ὕπὸ γὰρ τὴν μείζω γωνίαν ὑποτείνει καὶ ἔστιν ἐγγυτέρω τῇ διαμέτρῳ· 45

- δπερ ἀδύνατον. ὁμοιος ὁ λόγος, καὶ ἄλλαι τινὲς ληφθῶσιν ἐν τῷ αὐτῷ
ἡμικυκλίῳ ὡς τὸν αὐτὸν λόγον ἔχουσαι πρὸς ἀλλήλας τῷ τῆς HM πρὸς 50
5 τὴν MK. τοῦτο μὲν οὖν, ὡς εἶπον, ὡς γινώριμον παρείασε. δείκνυσιν δὲ
ἐξῆς, πῶς ἐπὶ κύκλου περιφερείας ἡ ἀνάκλασις γίνεται τῶν ἀπὸ τῶν HK
ἀνακλωμένων ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ, ὃν ἔχει ἡ HM πρὸς τὴν MK, καὶ φησιν
ἐπεὶ γὰρ τὰ τε KH σημεῖα δέδοται, καὶ ἡ HK δεδομένη ἂν εἴη
καὶ ἡ MH. |
- 10 Ἔστι δὲ τὸ λεγόμενον· ἦν τὸ H δεδομένον τῇ θέσει· τοῦτο γὰρ ἦν 122^v
τὸ ἐπὶ τῆς ἀνατολῆς εἰλημμένον σημεῖον· ἀλλὰ καὶ τὸ K, τὸ κέντρον τοῦ
κύκλου. τούτων δὲ ὄντων δεδομένων τῇ θέσει δεδομένη γίνεται τῇ τε με-
γέθει καὶ τῇ θέσει ἡ KH γραμμὴ. καὶ ἐπεὶ ἴση ἐστὶ τῇ KH ἡ KM (ἐκ
γὰρ τοῦ κέντρου ἀμφοτέραι), δεδομένη γίνεται καὶ αὕτη τῷ μεγέθει· ἡ
15 γὰρ ἴση τῇ δεδομένῃ δεδομένη τῷ μεγέθει καὶ αὐτῇ. αὐτὸς δὲ τὸ μὲν
καὶ ταύτην δεδούσθαι ὡς ἐναργὲς ὃν παρείασεν, ἔλαβε δὲ δεδούσθαι καὶ τὴν
HM διὰ τὸ δεδομένην εἶναι τὴν KH. γίνεται δὲ ἡ HM καὶ αὕτη δεδο- 10
μένη τῷ μεγέθει διὰ τὸ γενέσθαι καὶ τὴν ὑπὸ τῶν HKM περιεχομένην
γωνίαν δεδομένην διὰ τὸ τὰς ἀπὸ τοῦ K κατὰ κῶνον ὡς περὶ ἄξονα τὴν
20 HK ἐκπιπτούσας ἐν κύκλῳ οὕτως, ὡς ἕνα κῶνον ποιεῖν, αἰετὴν τὴν ἴσην
φυλάττειν ἐν τῇ περιφορᾷ τε καὶ τῇ τοῦ κῶνου συστάσει γωνίαν· τὸ γὰρ
κατὰ κῶνον ἐκπίπτειν τοῦτο ἦν. εἰ δὲ δεδομένη ἡ HM καὶ δεδομένον τὸ
H σημεῖον, ἡ HM κύκλου περιφερείας ἐφάπτεται, οὐ κέντρον μὲν τὸ K,
διάστημα δὲ ἡ KM. ἔστω οὖν ὁ κύκλος ὁ MN. ἐφάπτεται δὲ γε καὶ ἡ MK 15
25 κατὰ τὸ M κύκλου περιφερείας, οὐ κέντρον μὲν τὸ K, κορυφὴ δὲ τὸ M,
ὅς ἐστιν ὁ κείμενος ἀπ' ἀρχῆς, ὁ δρίζων, διὰ τὸ δεδομένον τε εἶναι τὸ
K σημεῖον καὶ τὴν MK καὶ αὐτὴν δεδομένην. ἐπεὶ τοίνυν δύο κύκλων
ἐφάπτονται αἱ MK HM κατὰ τὸ M σημεῖον, κατὰ κοινὴν τομὴν αὐτῶν ἐφάπον-

1 NH] η̄ρ̄ a μεζω I 2 καὶ ἔστιν] τὴν ὑπὸ η̄κ̄ρ̄ δηλονότι. ἡ γὰρ η̄μ̄ ὑπὸ τὴν
η̄κ̄μ̄ ὑποτείνει. ἔστι δὲ καὶ a 4 HM] κμ I 11 σημεῖον εἰλημμένον coll. BWa
13 ἐπεὶ] ἐπὶ a ἐκ] ἐν I 14 ἀμφοτέρω IW 16. 17 τὴν κμ I 17. 18
διδόμενη a 18 τῷ μεγέθει post καὶ αὕτη (17) coll. BWa γενέσθαι] γίνεσθαι BWa
τῶν om. I 22 εἰ] ἡ I δὲ om. B ἡ HM] ἦν B: om. I: ἡ om. W
23 τὸ K et KM (24)] littera K falsa est: τὸ σ̄ et σ̄μ̄ corr. B² 24 KM] κμ̄ I
οὖν ex νῦν corr. I: om. BWa 26 δ̄ε] δ I ὁ ante δρίζων om. a: del. B²
27 καὶ αὐτὴν — MK (28) om. a 28 post M add. οὖν a

ταί. καὶ ἐπεὶ δύο κύκλων τεμνόντων ἀλλήλους δεδομένων τῇ θέσει ἡ κοινὴ τομὴ γίνεται δεδομένη, δεδομένον ἐστὶ καὶ τὸ M σημεῖον. καὶ ἐπεὶ ἡ HM δεδομένη, δεδομένη δὲ καὶ ἡ MK, λόγος ἔσται αὐτῶν πρὸς ἀλλή-
 5 λας δεδομένος. δεδομένος δὲ ἐστὶν ὁ λόγος, ὃ δυνάμεθα τὸν αὐτὸν πορίσασθαι. δείξας δὲ ὅτι δεδομένον τε τὸ M, καὶ δεδομένος ὁ τῆς HM
 πρὸς τὴν MK λόγος, πάλιν ὑπομινῆσκει τοῦ κειμένου τοῦ ὅτι πρὸς
 ἄλλῃ σημείῳ τῆς MN περιφερείας τῶν ἀπὸ τῶν KH σημείων ἀγομένων
 εὐθειῶν ὁ αὐτὸς λόγος οὐ συνίσταται ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ.

p. 376^a10 Ἐκκεῖσθω οὖν γραμμὴ τις ἡ ΔΒ.

- 10 Ἐχων δεδομένον τὸν τῆς HM πρὸς τὴν MK λόγον τὸν αὐτὸν λαμβάνει ἐκθέμενος γραμμὴν τινὰ τὴν ΔΒ καὶ τέμνων αὐτὴν ἐν λόγῳ, ὃν ἔχει ἡ HM πρὸς τὴν MK, ἵνα ὡς ἡ MH ἔχει πρὸς τὴν MK, ἡ Δ ἔχῃ
 5 πρὸς τὴν Β. καὶ ἐπεὶ μείζων ἡ MH τῆς MK (ἔκειτο γὰρ ἐπὶ τὴν μείζω γωνίαν ἀνακεκλασμένη τὴν γινομένην ὑπὸ τῆς KM πρὸς τῇ διαμέτρῳ τοῦ
 15 κύκλου, ὥστε ὑπὸ τὴν ἀμβλείαν γωνίαν ὑποτείνουσα ἐν τῷ KMH τριγώνῳ μείζων ἐστὶν ἑκατέρας τῶν λοιπῶν τοῦ τριγώνου πλευρῶν), μείζων δὴ καὶ ἡ Δ τῆς Β ἔσται. τοῦτο λαβὼν προσπορίζει τινὰ τῇ Β εὐθειᾶν, τουτέστιν ἐκβάλλων τὴν ΔΒ ἐπὶ τὸ Β ἀφαιρεῖ ἀπ' αὐτῆς τὴν Ζ, ἵνα οὕτως ἔχῃ, ὡς ἡ Δ πρὸς τὴν Β, οὕτως ἡ ΒΖ συναμφοτέραι πρὸς τὴν
 20 Δ. ἐν τῷ αὐτῷ ἄρα λόγῳ, ὡς ἡ MH πρὸς τὴν MK, ἔστιν ἡ τε Δ πρὸς

1 δεδομένων om. BWa	3. 4 ἀλλήλους a	4 ὁ om. BWa	6 πρὸς τῆς
B ¹ : πρὸς τῇ W	MK] μῆ I	10 ἔχουσα W	post αὐτὸν add. αὐτῇ
B, αὐτῇ W, αὐτῷ a	11 τεμνὼν BWa	14 τῶν γινομένων BW	δια-
μέτρῳ a	15 ὑπὸ τὴν om. BW	ὑποτείνουσαι B ¹	17 δὲ B
ἐστὶ] εὐθείας BWa	τοῦτο—εὐθείαν om. BW	εὐθεία a	18 τουτέστιν]
καὶ B ¹ W	ἐπὶ τὸ ζ B ² a	ἵνα—ἔχῃ (19)] οὕτως ὡς ἔχειν BWa	19 σὺν
ἀμφοτέρῳ I	20 ὡς] φ BWa	MH] μ x I	post MK add. ἐστὶν BWa
			ἐστὶ τε ἡ I

Ταῦτα δεῖξας ἐξῆς ἐπὶ τὸ P ἀπὸ τε τοῦ K καὶ ἀπὸ τοῦ H εὐθείας
 ἐπιζεύξας τὰς HP καὶ KP, ταύτας φησὶ τὸν αὐτὸν ἔξειν λόγον πρὸς ἀλλή-
 λας, ὃν ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας ἡ HP πρὸς PR. οὐ αἰτίαν ἀπέδωκε τὸ
 περὶ τὴν αὐτὴν γωνίαν τὴν Π, οὖσαν κοινὴν δύο τριγώνων, τοῦ τε PRH
 5 τοῦ μείζονος καὶ τοῦ KPP τοῦ ἐλάττονος, ἀνάλογον εἶναι τὰς ὁμολόγους
 πλευρὰς ἀλλήλαις. εἰσὶ γὰρ πλευραὶ περὶ τὴν Π γωνίαν τοῦ μὲν μείζονος
 αἱ HP PR, τοῦ δὲ ἐλάττονος αἱ KP PR, ὁμολογοὶ δὲ ἡ μὲν HP, οὖσα
 τοῦ μείζονος τριγώνου πλευρά, τῇ PR, οὕση τοῦ ἐλάττονος πλευρᾶ· ἐν
 γὰρ τοῖς λόγοις ἡγούμεναι αὐταὶ τῶν τριγώνων λαμβάνονται· πάλιν δ'
 10 ὁμολογοὶ τοῦ μὲν μείζονος ἡ PR, τοῦ δ' ἐλάττονος ἡ PK· ἐπόμεναι γὰρ
 αὐταὶ πάλιν ἐν τοῖς προειρημένοις λόγοις, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἡ PR, ὡς
 τοῦ ἐλάττονος τριγώνου πλευρὰ λαμβανομένη, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἡ PK,
 15 καὶ αὐτὴ οὖσα τοῦ ἐλάττονος τριγώνου. τούτων δὲ οὕτως ἔχουσιν καὶ
 αἱ λοιπαὶ τῶν τριγώνων πλευραὶ τὸν αὐτὸν ἔξουσι λόγον πρὸς ἀλλήλας,
 ὁμολόγως λαμβανόμεναι. εἰσὶ δὲ λοιπαὶ τοῦ μὲν μείζονος ἡ HP, τοῦ δὲ
 ἐλάττονος ἡ KP. ἔξει ἄρα καὶ ἡ HP πρὸς τὴν PK τὸν αὐτὸν λόγον,
 ὃν ἡ μὲν HP πρὸς PR, ἡ δὲ RP πρὸς PK· οὕτως γὰρ ληφθεῖσαι γίνονται
 ὁμολογοὶ· ἡγούμεναι γὰρ ἀπὸ τοῦ μείζονος τριγώνου. ἀλλὰ μὴν ὃν ἔχει
 λόγον ἡ HP πρὸς PR καὶ ἡ PR πρὸς PK, τοῦτον ἔχει τὸν λόγον καὶ ἡ
 20 HM πρὸς τὴν MK. ἦν γὰρ ὡς ἡ HM πρὸς MK ἡ τε Δ πρὸς τὴν B
 καὶ ἡ BZ πρὸς τὴν Δ· ὡς δὲ εἶχεν ἡ ZB πρὸς Δ, οὕτως ἐδείχθη ἔχουσα
 καὶ ἡ PH πρὸς PR καὶ ἡ PR πρὸς τὴν PK. ὡς ἄρα ἔχει ἡ HM πρὸς
 τὴν MK, οὕτως ἔξει καὶ ἡ HP πρὸς τὴν PK. ἔσονται ἄρα πρὸς ἀλλή-
 25 καὶ ἀλλήλων σημείῳ ἐν τῷ αὐτῷ ἡμικυκλίῳ ἀπὸ τῶν HK κεκλασμένοι εὐ-
 θεῖαι ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ, ὅπερ ἐδείχθη ἀδύνατον. ἀδύνατον ἄρα τὴν Δ
 πρὸς ἐλάττονα τῆς ΠΜ τὸν αὐτὸν λόγον ἔχειν, | ὃν λόγον ἔχει ἡ μὲν Z 123^v
 πρὸς τὴν HK, ἡ δὲ B πρὸς τὴν KP. ἀλλ' οὐδὲ πρὸς μείζονα· ὁμοίως
 γὰρ ἀδύνατον ὃν δεῖχθήσεται. πρὸς ταύτην ἄρα τὴν ΠΜ τὸν αὐτὸν λόγον
 ἔξει ταῖς προειρημέναις. ἔσται ἄρα ὡς ἡ HP πρὸς τὴν ΠΜ ἡ ΠΜ πρὸς
 30 τὴν PK ἐν τοῖς τριγώνοις τοῖς HMP KPM, καὶ εἰσὶν αὐταὶ ἀνάλογον
 ἀλλήλαις περὶ τὴν Π, τὴν κοινὴν αὐτῶν γωνίαν. καὶ αἱ καταλειπόμεναι
 ἄρα αὐτῶν πλευραὶ τὸν αὐτὸν ἔξουσι λόγον πρὸς ἀλλήλας ὁμολόγως λαμ-
 5 βανόμεναι· εἰσὶ δὲ καταλειπόμεναι ἡ τε HM, τοῦ μείζονος οὖσα τριγώνου
 πλευρά, διδὲ καὶ ἡγούμενη, καὶ ἡ KM, οὖσα τοῦ ἐλάττονος τριγώνου καὶ
 35 ἐπομένη. ἔσται ἄρα ὡς ἡ HP πρὸς ΠΜ ἡ τε ΠΜ πρὸς PK καὶ ἡ HM
 πρὸς MK. ὦν οὕτως ἐχόντων ὁ πόλῳ μὲν τῷ Π, διαστήματι δὲ τῇ ΠΜ

2 HP καὶ KP Arist.: KP καὶ HP libri 3 ἡ $\overline{\kappa\pi}$ IW 4 τὸ π I 6 εἰσὶ γὰρ] ὁμό-
 λογοὶ δὲ I Π om. B 7 αἱ HP] αἱ $\kappa\pi$ I οὖσαι W 11 πάλιν αὐταὶ coll. BWa
 13 ἐχόντων a 15 λαμβανόμενα a μὲν om. BW 16 HP] $\overline{\kappa\pi}$ I 17 HP]
 $\overline{\kappa\pi}$ I PK] $\overline{\eta\chi}$ I ληφθεῖσα a 18 γὰρ om. a 19 καὶ $\overline{\pi\rho}$ a 20 τὴν
 ante MK om. Wa ὡς ἡ $\overline{\kappa\mu}$ I 21 ἐλήφθη BWa 22 HM] $\overline{\kappa\mu}$ I
 25 τὴν Δ] τὴν $\overline{\kappa\eta}$ I 26 λόγον post ὃν om. BWa 29 ἡ ΠΜ — τὴν PK (30) in
 marg. add. B² 31 κοινὴν] κειμένην I 32 λόγον ἔξουσι coll. a 33 HM] $\kappa\mu$ I
 34 post τριγώνου add. διὸ a 35 HP] $\kappa\pi$ I 36 πόλος B: ex πόλῳ corr. I²

γραφόμενος κύκλος ἀπαντῶν ἐφάπεται τῶν σημείων τῶν καθ' ἃ ἡ ἀνά-
 κλασις τῶν ἀπὸ τοῦ Κ καὶ Η κλωμένων ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ γίνεται, ὥς
 κλάσεις γωνίας εἶπεν. εἰ γὰρ μὴ ἐφάπεται, συμβήσεται τὸν αὐτὸν ἔχειν 10
 λόγον πρὸς ἀλλήλας τὰς πρὸς ἄλλη καὶ ἄλλη σημείῳ ἐν τῷ αὐτῷ ἐπι-
 5 πέδῳ κλωμένας ἀπὸ τῶν αὐτῶν σημείων εὐθείας, ὅπερ ἀδύνατον. ἔσον-
 ται γὰρ ἐν ἐκείνῳ τῷ ἐπιπέδῳ, ἐν ᾧ ἂν μὴ ἄπτηται ἡ τοῦ κύκλου
 περιφέρεια τῶν ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ κειμένων ἀνακλᾶσθαι ἀπὸ τῶν ΚΗ ση-
 μείων, ἀλλὰ τινὲς ἐφαπτόμεναι τῆς περιφερείας τὸν αὐτὸν ἔχουσαι λόγον
 πρὸς ἀλλήλας, δὴ καὶ πᾶσαι αἱ πρὸς τὸ Μ ἀπὸ τῶν ΚΗ ἀνακλῶμεναι· 15
 10 ἐν ᾧ λόγῳ εἰ ἀνακλῶνται καὶ αἱ μὴ ἐφαπτόμεναι, ἔσται τὸ προειρημένον
 ἀδύνατον. οὕτως δὲ ἔχοντος τούτου, ἂν τὸ ἡμικύκλιον τὸ τοῦ ὀρίζοντος,
 ἐν ᾧ ἡ κλάσις γέγονε τῶν ἀπὸ τῶν ΚΗ σημείων πρὸς τῷ Μ, περιάγῃται 20
 περὶ τὴν ΗΚΠ διάμετρον, συμπεριαγόμενον τὸ ΚΗΜ τρίγωνον κατὰ τὸ Μ
 σημεῖον τὸν κύκλον ποιήσῃ τὸν γραφόμενον πόλῳ μὲν τῷ Π, διαστήματι
 15 δὲ τῇ ΠΜ· οὐδὲν γὰρ διαφέρει ἢ ἐκεῖνον γραφόμενον ἐφάπτεσθαι τοῦ Μ 25
 ἢ τὸ Μ περιαγόμενον γράφειν ἐκεῖνον. περιαγομένου δὲ τοῦ ἡμικυκλίου
 φησὶ πάσας τὰς ἀπὸ τῶν ΗΚ κλωμένας πρὸς τῷ Μ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπι-
 πέδοις ὁμοίως ἔξῃν καὶ ἴσην ποιήσῃν γωνίαν τὴν ὑπὸ τῶν ΚΜΗ· ὁμοῖον 30
 γὰρ ἐν τῇ περιαγωγῇ τὸ τρίγωνον μένει. ἀλλὰ μὴν καὶ ἦν ποιούσιν ἐν
 20 τῇ περιαγωγῇ αἱ ΚΠ ΠΜ περὶ μένουσαν τὴν ΗΠ, αἱ ἴση ἔσται. ἔσται
 οὖν ἐν τῇ περιαγωγῇ τοῦ ἡμικυκλίου τρίγωνον ἐπὶ τῆς ΗΠ καὶ ΠΚ ἴσα
 τῷ ΗΜΠ ΚΜΠ συνιστάμενα, ὧν αἱ ἀπὸ τῶν Μ κάθετοι ἐπὶ τὸ αὐτὸ ση-
 μεῖον πεσοῦνται τῆς ΗΠ διαμέτρου· καὶ ὁτλον ὅτι ἴσαι ἔσονται. πιπτέτω-
 25 σαν ἐπὶ τὸ Ο, μεταξὺ δὲ πάντως πεσοῦνται τοῦ τε Κ καὶ τοῦ Π· τὸ Ο 35
 25 ἄρα κέντρον ἔσται τοῦ κύκλου τοῦ γινομένου κατὰ τὰς ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ
 γινομένας ἀπὸ τοῦ Κ πρὸς τὸ Η ἀνακλάσεις, οὗ ἡμικύκλιον ἔσται ἀφηρη-
 μένον ὑπὸ τοῦ ὀρίζοντος ὑπὲρ γῆς· ἡμικύκλιον γὰρ διὰ τὸ εἶναι τὸ Ο, τὸ
 κέντρον αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς τοῦ ὀρίζοντος διαμέτρου, ἥτις ἐστὶν ἡ ΗΚΠ.

p. 376b28 Πάλιν ἔστω ὀρίζων μὲν ἐφ' οὗ τὸ ΑΓ, ἐπανατεταλχέτω
 30 δὲ τὸ Η.

Δείξας ἡμικύκλιον γινόμενον τῆς Ἰριδος καὶ οὗ μεῖζον ὄντος τοῦ
 ἄστρου, πρὸς δὲ ἡ ἀνάκλασις, ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος, νῦν δείκνυσι προσχρῶμενος

1 καθ' ἃ scripsi: καθ' ὥς libri 3 εἰ μὴ γὰρ coll. a 6 ἡ om. I 9 δν] ὧν a
 αἱ ἐπὶ τὸ Μ BWa 12 πρὸς τὸ BWa 13 ΗΚΠ] x̄π B: η̄x a 15 τῶν μ̄
 BWa 16 δῆ] δὲ Ba 18 ὁμοίας ἔξῃν a τῶν om. a ΚΜΗ Arist.:
 κπμ I: ηπμ B'W, η̄μπ B'a 19 τρίγωνον] κέντρον I τὸ τρίγωνον — περιαγωγῇ
 (20) repetit B ἦν] ἐν I 20 ΚΠ] η̄π BWa τὴν ΗΠ] τῇ x̄π I
 post prius ἔσται add. οὖν I 21 καὶ ΠΚ — ΚΜΠ (22) a Arist.: κάτω ἡ πμ I: κάτω
 ἡ π̄ηπ̄μ W: καὶ π̄x περὶ μ̄ B 22 κάθετα a 23 ΗΠ] x̄π I 27 γῆν Ba
 τὸ ante κέντρον om. Wa 29 ὁ ὀρίζων a, ut Arist. vulg. μὲν
 om. IW τὸ om. W ΑΓ] αβγ Ba 31 τὴν Ἰριν a

μειωθήσεται. ὅσῳ γὰρ ἂν ὑψηλότερον ἐκεῖνο ἦ, τοσοῦτῳ κοιλότερος καὶ
 ὑπογειότερος ὁ πόλος τοῦ κύκλου, ἐφ' οὗ ἡ ἴρις ἐμφαίνεται, τούτου δὲ
 κοιλότερου γινομένου κοιλότερον καὶ τὸ κέντρον γίνεται τοῦ κύκλου· ὅσῳ
 δ' ἂν πλεῖον ἀπέχῃ τοῦτο τῆς τοῦ ὀρίζοντος διαμέτρου, τοσοῦτῳ ἔλαττον 20
 γίνεται τοῦ κύκλου, οὗ ἐστὶ κέντρον τοῦτο, τὸ ὑπὲρ γῆς ἀπολαμβάνομενον
 ὑπὸ τοῦ ὀρίζοντος τμήμα, ἐφ' οὗ ἡ τῆς ἱριδος ἐμφασίς. καὶ τοῦτο ἔσται
 οὕτως, ἔως ἂν ἐπὶ τῇ μεσημβρίᾳ ληφθῇ ὃν τὸ ἄστρον, πρὸς δ' ἡ ἀνά-
 κλασις· τότε γὰρ ἐλάχιστον τμήμα τοῦ κύκλου τὸ ὑπὲρ γῆς ἔσται. τοῦτο 25
 δὲ ἐδήλωσεν αὐτὸς εἰπὼν ὅσῳ γὰρ ἀνώτερον τὸ H, κατωτέρω δ' τε
 10 πόλος καὶ τὸ κέντρον τοῦ κύκλου ἔσται. ὅσῳ δ' ἂν κατωτέρω τὸ
 κέντρον γίνηται τοῦ κύκλου, ὁῦλον ὅτι τοσοῦτῳ ἔλαττον ἡμικυκλίου τμήμα
 ἔσται τὸ ὑπὲρ γῆν τοῦ κύκλου.

p. 377^a 11 Ὅτι δ' ἐν μὲν ταῖς ἐλάττοσιν ἡμέραις.

Οὗ τῶν νυκτῶν λέγει * * * τῶν ἡμερῶν· ἐν γὰρ τῇ ἔτει παντὶ ἐλάτ-
 15 τους μὲν εἰσὶν αἱ ἡμέραι αἱ μετὰ ἰσημερίαν μετοπωρινὴν τῇ τὰ νοτιώτερὰ τε
 καὶ μεσημβρινώτερα μέρη τότε κινεῖσθαι τὸν ἥλιον, ἀ διὰ τὴν ἐγκλίσιν τοῦ 40
 νοτίου πόλου ἐλάττω μὲν ἔχει τὰ ὑπὲρ γῆν τμήματα τῶν κύκλων, καθ'
 ὧν ὁ ἥλιος κινεῖται, μείζω δὲ τὰ ὑπὸ γῆν· μείζους δὲ πάλιν αἱ μετὰ ἰση-
 μερίαν ἑαρινήν, τῇ κινεῖσθαι μὲν τότε τὸν ἥλιον τὰ βόρεια μέρη τοῦ ἰση-
 20 μερινοῦ, ἐν δὲ τούτοις διὰ τὸ ἔξαρμα τοῦ βορείου πόλου μείζω μὲν εἶναι
 τὰ τμήματα τῶν κύκλων καθ' ὧν ὁ ἥλιος κινεῖται τὰ ὑπὲρ γῆν, ἐλάττω
 δὲ τὰ ὑπὸ γῆν. ἀποδίδωσι δὲ διὰ τούτων τὴν αἰτίαν τοῦ κατ' ἀρχὰς
 τοῦ βιβλίου περὶ τῆς ἱριδος εἰρημένου· εἶπε γὰρ λέγων περὶ αὐτῆς “καὶ 45
 μετὰ μὲν τὴν μετοπωρινὴν ἰσημερίαν ἐν ταῖς βραχυτέραις ἡμέραις πᾶσαν
 25 ὥραν γίνεται τῆς ἡμέρας, ἐν δὲ ταῖς θεριναῖς οὐ γίνεται περὶ μεσημβρίαν.”
 λέγει δὲ αἰτίαν τούτου ταύτην, τὸ τὰ μὲν πρὸς ἄρκτον μέρη τοῦ ἰσημερι-
 νοῦ τῶν κύκλων, καθ' ὧν ὁ ἥλιος κινεῖται μετὰ τὴν ἑαρινὴν ἰσημερίαν,
 μείζω τὰ ὑπὲρ γῆς ἔχειν τμήματα· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἡμέραι μείζους.
 τὸ δὲ ἐπὶ μείζω δηλωτικὸν ἂν εἴη ἥτοι τοῦ καὶ τὸν ἥλιον διὰ τοῦτο
 30 τότε ἐπὶ μείζον τε καὶ ὑψηλότερον αἵρεσθαι, ἢ τοῦ ἀεὶ κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 50
 ἰσημερινοῦ ἀπόστασιν μείζον τῶν κύκλων τὸ ὑπὲρ γῆς τμήμα γίνεσθαι.

1 ἂν om. a ἦ] ἐστὶ a τοσοῦτο B¹ I¹ κοιλότερος] ταπεινότερος a
 2 ἡ — ἐμφαίνεται in marg. B² τούτου δὲ — τοῦ κύκλου (3) om. B¹ Wa: in marg. add. B²
 3 ὅσον a 4 τοσοῦτον a 5 post γίνεται add. τμήμα a τοῦτο om. I ὑπὲρ
 γῆν a 6 τμήματος I 9 κατώτερος Arist.: κατώτερον a 11 γίνεται a
 τοσοῦτον I 14 τῶν ἡμερῶν] exspectas tale quid ἀλλ' ὡς πρὸς ἀλλήλας μείζονων ἢ ἐλατ-
 τόνων οὐσῶν τῶν ἡμερῶν 15 αἱ ante ἡμέραι om. BWa νοτιώτερὰ τε] νότια ἀνωτέρὰ
 τε I 17. 18 καθ' ἃ fort. B¹: καθ' ὧ W 21 τῶν ὑπὲρ I 23 εἶπε γάρ]
 p. 371^b 30 24 μὲν om. BWa μετοπωρινὴν libri, ut Arist. F: ὁπωρινὴν Arist.
 vulg. βραχυτάταις a, ut Arist. II 25 ὥραν γίνεσθαι I 26 δὲ] δὲ I, ex δὴ
 corr. B¹ 29. 30 διὰ τοῦ τότε I 30 τότε] τί τε B, sed corr., ut vid., B¹
 ἐπὶ τὸ μείζον B 31 τὸν κύκλον I

www.libtool.com.cn

τά δὲ πρὸς μεσημβρίαν τοῦ ἡμερινοῦ μέρη τῶν κύκλων, καθ' ὧν ἄλλιν
ὁ ἥλιος μετὰ ἡμεριαν μετοπωρινὴν κινεῖται, τὸ μὲν ὑπὲρ γῆς τμήμα
ἔλαττον ἔχει, τὸ δ' ὑπὸ γῆν μείζον, καὶ ὅσῳ ἂν πορρώτερον ἀφιστῇται τοῦ
ἡμερινοῦ, μείζον τὸ ὑπὸ γῆς, ἔλαττον δὲ τὸ ὑπὲρ γῆς, ἔμπαλιν τῶν ἐν
5 τοῖς βορείοις μέρεσι. τούτων δ' οὕτως ἐχόντων ἐν μὲν ταῖς πρὸς θερινὰς
τροπὰς ἡμέραις, αἱ γίνονται προσιόντος τε τοῦ | ἡλίου τῷ ἀρκτικῷ 124
κύκλῳ ἀπὸ τοῦ ἡμερινοῦ καὶ πάλιν ἀποχωροῦντος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ εἰρη-
μένου κύκλου ἐπὶ τὸν ἡμερινόν, τῷ τότε μεγίστας εἶναι τὰς ἡμέρας καὶ
μέγιστα τὰ ὑπὲρ γῆς τμήματα τῶν κύκλων, καθ' ὧν ὁ ἥλιος κινεῖται,
10 πρὶν τὸν ἥλιον ἐπὶ τὸ μέσον ἔλθεῖν τοῦ κύκλου καὶ μεσημβρίαν ποιῆσαι,
παντελῶς κάτω γίνεται τὸ Π, δὲ πόλος ἦν τοῦ κύκλου, καθ' οὗ ἡ ἴρις
φαίνεται· τούτου δὲ κάτω γινομένου γίνεται κάτω καὶ τὸ κέντρον αὐτοῦ 5
τοῦ κύκλου, δὲ εἶπεν εἶναι Ο. ἐπεὶ γὰρ ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας δὲ τὸ πόλος
ἐστὶ τοῦ κύκλου, καθ' ὃν ἡ ἴρις γίνεται, καὶ τὸ κέντρον αὐτοῦ καὶ ὁ
15 ἥλιος, ὥσπερ καὶ ἡ ὄψις, ὁῖον ὅτι ὅσῳ ἂν ὁ ἥλιος ὑψηλότερος αἴρῃται,
τοσοῦτῃ κοιλότερος ὁ πόλος καὶ τὸ κέντρον τοῦ κύκλου γίνεται. γινομένων
δὲ ἐκείνων κοιλότερων καὶ ὁ κύκλος ὁ περὶ αὐτὰ ἀεὶ ἔλαττον τὸ ὑπὲρ γῆς
ἔχων γίνεται τμήμα, ὥστε περὶ τὰς μεσημβρινὰς μὴδὲ ὑπερέχειν τῆς γῆς
ἔτι τὸν κύκλον διὰ τὴν τοῦ κέντρου αὐτοῦ εἰς τὸ κάτω πλείω μεταστάσιν. 10
20 διὸ περὶ τὰς ὥρας ταύτας ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐχ οἷον τε ἴριν γίνε-
σθαι. οὐ γὰρ τοῦτο λέγει, ὅτι μὴδ' ὅλως γίνεται ἴρις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις,
ἀλλ' ὅτι μὴ περὶ μεσημβρίαν. διὰ μὲν οὖν τοῦτο μετὰ τὴν ἑαρινὴν ἡμε-
ριαν περὶ τὰς μεσημβρίας ἴρις οὐ γίνεται· μετὰ μέντοι τὴν μετοπωρινὴν
ἡμεριαν ἀεὶ καὶ πάσης ὥρας οἷον τε ἴριν γίνεσθαι, ὅτι καὶ τοῦ κύκλου
25 τοῦ περὶ τὸ Π ὡς πόλον γραφομένου, ἐν ᾧ ἡ ἴρις γίνεται, ἀεὶ ἔστι τμήμα 15
τὸ ὑπὲρ γῆς, τῷ τὸν ἥλιον μὴ πολὺ εἰς ὕψος αἵρεσθαι· ὀλίγον γὰρ ὕψω-
θεὶς ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ κατὰ τὴν μεσημβρίαν γίνεται. καὶ ἔστιν ἡ αὐτὴ
αἰτία τοῦ τε ἐλάττονα ἡμικυκλίου ἴριν γίνεσθαι ὑπὲρ τὸν ὀρίζοντα τοῦ
ἡλίου ὄντος, καὶ τοῦ μὴδ' ὅλως γίνεσθαι περὶ τὰς μεσημβρίας ἐν ταῖς
30 μακροτέραις ἡμέραις· ἡ γὰρ εἰς ὕψος πρόοδος τοῦ ἡλίου ἀμφοτέρων αἰτία.

p. 377•29 Τὰς δ' αὐτὰς αἰτίας ὑποληπτέον καὶ περὶ παρηλίου
καὶ ῥάβδων ταῖς εἰρημέναις.

Εἰπὼν περὶ ἄλλω καὶ ἱριδος ἐπὶ τὸν περὶ παρηλίον καὶ ῥάβδων μέτ-
εἰσι λόγον, καὶ λέγει ταῦτα δεῖν αἶτια ἡγεῖσθαι καὶ τούτων α καὶ τῶν προ-

3 ἀφίσταται BI	4 γῆν utrobique a	7 post ἀποχωροῦντος add. τοῦ I	7. 8 προει-
ρημένου BWa	8. 9 καὶ μέγισται a	9 ὑπὲρ γῆν a	11 γίνεται scripsi: γίνεσθαι
libri	τὸ Π, δὲ πόλος] τὸν πόλον δὲ Wa	καθ' ὃν a	12 φαίνεται om. I
12. 13 αὐτοῦ τοῦ κύκλου om. Ba	13 O] κύκλον B, sed corr. B ¹		17 ὑπὲρ
γῆν a	18 ἔχον I	ὥστε] ὥσπερ BIW	21 ἡ ἴρις B, sed ἡ del. B ¹
22 ἑαρινὴν BW	23 et 29 μεσημβρινὰς I	23 οὐ om. B ¹ Wa	24 ὅτε W
25 τὸ — γραφομένου] τὸν π γραφομένου πόλον BW: τὸν π γραφομένου πόλου a		26 τῷ] τὸ I	
30 μακροτάταις Wa	ἡ] εἰ W: ex ἡ corr. B	31 δ' om. IW	34 ταῦτα I
δεῖν post ἡγεῖσθαι exh. BWa	καὶ alterum om. BWa	τούτων τε καὶ BWa	

www.libtool.com.cn

ειρημένων, λέγων τῆς ἄλλω τε καὶ τῆς ἱριδος· καὶ γὰρ ταῦτα ἀμφοτέρῃ
 φησιν ἀνακλωμένης γίνεσθαι τῆς ὄψεως πρὸς τὸν ἥλιον ἀπὸ τινος συστά-
 σεως πυκνῆς τε καὶ νεφώδους. γίνεσθαι δὲ τὰς ῥάβδους φησιν οὕτω διὰ 35
 τὸ τὴν ὄψιν τοιαύτην ἀπὸ τοῦ νέφους ἀνακλᾶσθαι πρὸς τὸν ἥλιον, ὁποίαν
 5 ἔμπροσθεν εἰρήκαμεν αὐτὴν ἐπὶ τῶν νεφῶν τῶν πλησίον τοῦ ἡλίου ἀνα-
 κλᾶσθαι ἀπὸ ὕδατος. εἶπε δὲ ὅτι πολλάκις τὰ νέφη, αὐτὰ καθ' αὐτὰ
 ἀχρωμάτιστα φαινόμενα καὶ λευκὰ διὰ τὸ πλησίον ὄντα τοῦ ἡλίου κατα-
 λαμπεσθαι, δι' ὕδατος ὁρώμενα κεχρωματισμένα κατὰ τινὰς εὐθείας φαίνε-
 10 ται τοῖς τῆς ἱριδος χρώμασι τῷ ἔχειν παχυτέραν τινὰ σύστασιν ἐν αὐτοῖς, 40
 ἢ μιγνύμενον τὸ τοῦ ἡλίου φῶς χρώματος φαντασίαν ἐν αὐτῷ ποιεῖ, δ' ἐξ
 εὐθέος μὲν εἰς τὸ νέφος ὁρώντων οὐ φαίνεται διὰ τὸ ὑπὸ τῶν πλαγίων
 αὐτοῦ λαμπρῶν φαινομένων ἀποκρύπτεσθαι, διὰ δὲ τοῦ ὕδατος ὁρώντων
 αὐτὸ φανερόν γίνεται. ἐκεῖ μὲν οὖν εἰς αὐτὸ τὸ νέφος ὁρώντων οὐ φαίνε-
 15 ται τὸ χρῶμα τῷ πλησίον εἶναι τὸ νέφος τοῦ ἡλίου· αἱ δὲ ῥάβδοι ἐπ' αὐτοῦ
 τοῦ νέφους ἔχουσιν ὁρώμενον τὸ χρῶμα κατ' εὐθείας τινάς, ἐκ πλαγίων
 ὄντος τοῦ νέφους τῷ ἡλίῳ. γίνεσθαι δὲ τὴν τοιαύτην φαντασίαν ἐν τοῖς 45
 νέφεσι λέγει, ὅταν ἡ τοῦ νέφους σύστασις ἀνώμαλος ᾖ, ὡς τῇ μὲν εἶναι
 πυκνὸν τῇ δὲ μανόν, καὶ κατὰ μὲν τι ὕδατῶδες ἤδη κατὰ δέ τι ἡττον
 τοιοῦτον. ἀπὸ γὰρ τοιοῦτου νέφους τὴν σύστασιν ὄντος ἀνακλωμένη ἡ ὄψις
 20 πρὸς τὸν ἥλιον διὰ μὲν μικρότητα τῶν κατόπτρων οὐχ ὁρᾷ τὸ σχῆμα τοῦ
 ἡλίου, τὸ δὲ χρῶμα αὐτοῦ διὰ τὸ λαμπρὸν καὶ λευκὸν ὄντα τὸν ἥλιον
 διὰ τοιούτων ἐνόπτρων ὁρᾶσθαι κατὰ μὲν τι φοινικοῦν φαίνεται, κατὰ δέ
 τι πράσινον ἢ ξανθόν. ὡς γὰρ ὁρώμενος ὁ ἥλιος διὰ συστάσεως παχυ- 50
 τέρας καὶ ἀχλωύδους ἢ φοινικοῦς ἢ ξανθοῦς ἢ ὅλως χρωμά τι ἄλλο ἔχων
 25 φαίνεται, οὕτως καὶ ὅταν ἀπὸ τοιούτων ἡ ἐπ' αὐτὸν ἀνάκλασις γίνηται
 τῆς ὄψεως, ἢ ὅπερ ἀληθέστερον, ὅταν τὸ ἀπ' αὐτοῦ φῶς ἀπὸ τοιοῦτου
 νέφους ἀνακλωμένον ἐπὶ τὴν ὄψιν ᾗ. τὰς μὲν οὖν ῥάβδους λέγει γίνε-
 σθαι διὰ τὴν προειρημένην ἀνωμαλίαν τῶν κατόπτρων, οὐ σχήματος ἀνω-
 30 μάλιαν δεικνύντων· ἐστὶ γὰρ τινὰ κάτοπτρα, ἃ δι' ἀνωμαλίαν τὰ σχήματα
 δὲ οὐ τοῦ σχήματος τοῦ ἡλίου ἀνωμαλίαν δείκνυσιν, ὅτι μὴδὲ τὴν ἀρχὴν
 ἐστὶ σχῆμα δεικνύντα διὰ μικρότητα, ἀλλὰ χρώματος, οὐ μόνου ἐστὶ
 κάτοπτρα.

Εἰπὼν δὲ περὶ τῶν ῥάβδων τοὺς δὲ παρηλίους φησὶ γίνεσθαι τότε, ὅταν
 35 ὡς ὅτι μάλιστα ὁμαλὴ ᾗ ἢ τοῦ ἀέρος σύστασις καὶ πυκνὴ ὁμοίως. διὰ

3 post δὲ add. καὶ BWa 5 post ἐπὶ add. τι BW, τε a 6 ἀπὸ τοῦ ὕδατος BWa
 εἶπε] p. 374^b 24 9 αὐτοῖς libri 10 αὐτῷ] immo αὐτοῖς 11 εὐθέως B¹W
 post πλαγίων add. πλευρῶν BWa 13 αὐτὸ — γίνεσθαι] ἀπογίνεσθαι φανερόν B¹W: αὐτὸ γίνεσθαι
 corr. B²: αὐτὸ φ. γίνεσθαι I: αὐτὸ γίνεται φ. a 17 ἢ post ὅταν coll. BWa 22 post
 ὁρᾶσθαι add. καὶ I φοινικὸς I 25 γίνεται BW 26 ὄψεως] ὑψώσεως W
 ὅταν om. B¹W 28 post σχήματος fort. addendum ἄλλα χρώματος 29 δεικνύντα
 IW κάτοπτρα τινὰ coll. a 32 μακρότητα W 34 δὲ prius om. a τῶν om. a
 alterum δὲ om. Ba 35 ὁμαλὴς BWa ἢ om. I post σύστασις add. ἢ I

www.libtool.com.cn

τοῦτο γὰρ λέγει τοὺς παρηλίους λευκοὺς φαίνεσθαι· διὰ γὰρ τὴν ὁμοιό-
τητα καὶ ὁμαλότητα τῶν ἐνόπτρων ἐνὸς χρώματος φαντασία γίνεται, λευκοῦ
δὲ τῷ διὰ τὴν πυκνότητα τῆς συστάσεως καὶ ὁμαλότητα ἅμα τὰς ὕψεις
πρὸς αὐτὴν τε προσπιπτούσας καὶ ἀπ' αὐτῆς ἀνακλωμένας πρὸς τὸν ἥλιον, 20
καὶ οὕτω μὲν οὕσης ὑδατώδους οὐδὲ μελαίνης, ἐγγὺς μέντοι ὕδατι τὸ
ὑπάρχον τῷ ἡλίῳ χρῶμα τοῦτ' ἐν τῇ συστάσει ἐμφαίνεσθαι ποιεῖν. ὥς
γὰρ ἀπὸ χαλκοῦ λείου κλάται ἀθρόα ἢ ὄψις διὰ τὴν πυκνότητα τῆς συστά-
σεως· διὸ διὰ τὴν ἀθρόαν ἀνάκλασιν τὸ ἀληθινὸν τοῦ ὁρωμένου χρῶμα
ἐμφαίνεσθαι ποιεῖ. λευκὸν δὲ τὸ τοῦ ἡλίου χρῶμα· καὶ ὁ παρήλιος ἄρα
10 διὰ τοῦτο λευκός. διὰ δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτό φησι καὶ μᾶλλον ὕδατος σημεῖον
εἶναι τὸν παρήλιον τῶν ῥάβδων, τὸ αὐτὸ τοῦτο λέγων τὴν πυκνότητα καὶ 25
ὁμαλότητα τῆς συστάσεως· σημεῖον γὰρ ἡ τοιαύτη σύστασις τοῦ τὸν ἀέρα
ἐπιτηδεύως ἔχειν πρὸς μεταβολὴν τε καὶ γένεσιν ὕδατος. μᾶλλον δὲ φησι
τὸν πρὸς τοῖς νοτίοις μέρεσι τοῦ ἡλίου γινόμενον παρήλιον ὕδατος σημεῖον
15 εἶναι τοῦ πρὸς τοῖς βορείοις γινομένου (κατὰ γὰρ τὰ πλάγια τοῦ ἡλίου οἱ
παρήλιοι), ὅτι μᾶλλον ὁ νότιος ἀῆρ καὶ πρὸς ἐκείνοις τοῖς μέρεσιν εἰς
ὑδωρ μεταβάλλει τοῦ πρὸς ἄρκτον. γίνεσθαι δὲ λέγει τοὺς παρηλίους
καὶ τὰς ῥάβδους πρὸς ταῖς ἀνατολαῖς ὄντος τοῦ ἡλίου ἢ πρὸς ταῖς δυσμαῖς 30
(μεσουρανῶν γὰρ λύει τὰς τοιαύτας συστάσεις ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ δια-
κρίνει), καὶ οὔτε πρὸ αὐτοῦ οὔτε μετ' αὐτόν (τοῦτο γὰρ ἂν εἴη τὸ οὔτε
ἄνωθεν οὔτε κάτωθεν, <ῆ>) δύναται τὸ κάτωθεν σημαίνειν τὸ ὑπ' αὐ-
τόν, ὥς αἱ ἄλλως, ἀλλὰ ἐκ πλαγίων· ἐκ πλαγίων δὲ τοῦ ἡλίου τὰ κατὰ
τοὺς πόλους ἐστὶ μέρη· καὶ οὔτε ἐγγὺς λίαν οὔτε πόρρω πάνυ· αἱ μὲν
γὰρ ἐγγὺς τοῦ ἡλίου συστάσεις διαλύονται ἀπ' αὐτοῦ, ἀπὸ δὲ τῶν πάνυ
25 πόρρω τοῦ ἡλίου οὐχ οἷόν τε ἀνάκλασιν τῆς ὕψεως γίνεσθαι· τῷ γὰρ ἀπὸ
μικροῦ ἐνόπτρου γίνεσθαι λεπτὴ οὖσα, πόρρω ἀποτεινομένη ἐξασθενεῖ. 35
ταύτην φησὶν αἰτίαν εἶναι τοῦ καὶ ἄλλως μὴ γίνεσθαι ἐξ ἐναντίας τοῦ
ἡλίου, ἀλλὰ ὑπ' αὐτόν· αἱ μὲν γὰρ ἐγγὺς διακρίνονται (εὐδιακριτώτεραι
γὰρ αἱ τὴν ἄλλω ποιοῦσαι συστάσεις), αἱ δὲ πόρρω οὐ δέχονται τὰς ἀνακλάσεις.

30 p. 377 v34 Ἄνω μὲν οὖν ἐὰν γίνηται καὶ ἐγγύς.

Τὸ ἄνω λέγοι ἂν τὸ ἐπ' εὐθείας τῷ ἡλίῳ, καθ' ἃ τὴν κίνησιν ποι-
εῖται· κατὰ τοῦτο δὴ οὐ γίνονται αἱ συστάσεις αἱ τοὺς παρηλίους ἢ τὰς
ῥάβδους ἢ τὰς ἄλλως δεχόμεναι, ὅτι ἡ ἐγγὺς οὔσαι τοῦ ἡλίου διαλύονται,
ἡ πόρρω οὔσαι οὐ σώζουσι τὴν ἀνάκλασιν· καὶ γὰρ αἰετὶ τὴν ἀρχὴν σύμ- 45

1 γίνεσθαι B ^{Wa}	2 λευκὸν I	4 πιπτούσας a	5 καὶ om. B ^{Wa}
οὕτω μενούσης B	οὐδὲ] ἀλλὰ I	ὑδατος B ^a	6 φαίνεσθαι I
ποιεῖ IB	8 χρώματος I	9 post ἐμφαίνεσθαι add. 8 B ^W	post δὲ
add. καὶ a	9. 10 τὸ τοῦ — ἄρα διὰ om. BW	10 post λευκός add. supr. v. καὶ	
ἀπαρήλιος B ²	17 μεταβάλλειν I	20 μετ' αὐτοῦ B ¹	21 ἢ addidi
22 ἐκ τῶν πλαγίων Arist.	24 ὑπ' αὐτοῦ a	27 καὶ om. I	29 γὰρ om. B ^W
αἱ τὴν] αὐτὴν a	32. 33 τοὺς ῥάβδους I	33 et 34 οὔσα a	34 αἰετ] δεῖ B ^{Wa}

www.libtool.com.cn

μετρον ἀφεστάνει δεῖ. προσίων γὰρ ὁ ἥλιος ἢ ἀπὶ αὐτῶν τῷ ἐπὶ ταῦτα κινεῖσθαι ἢ ἐγγυτέρω ἔσται τῆς συμμετρίας ἢ πορρωτέρω· ἐν δὲ τῷ πλαγίῳ ἔστιν εὐρεῖν σύμμετρον ἀπόστασιν, ἥτις πρὸς τῷ εἶναι σύμμετρος καὶ μένει ἐν τῇ αὐτῇ συμμετρίας, μήτε προσιόντος αὐτῇ τοῦ ἡλίου 5 μήτε ἀποχωροῦντος ἀπ' αὐτῆς διὰ τὸ ἐπὶ ταῦτα μὴ κινεῖσθαι. εἰπὼν δὲ ὥστε μήτε τὸν ἥλιον διαλυῖναι τὴν τε ὄψιν ἀθρόαν ἐλθεῖν, προσέθηκε διὰ τὸ πρὸς τὴν γῆν φερομένην μὴ δύνασθαι διεικνεῖσθαι, 50 ὥσπερ δι' ἀχανοῦς φερομένην, ὃ εἴη ἂν ἴσον τῷ εἰ γὰρ μὴ ἦν ἡ προειρημένη σύστασις σύμμετρον ἀφεστῶσα τοῦ ἡλίου καὶ ἐκ πλαγίων αὐτοῦ, ἀλλὰ 10 πρὸς τῇ γῇ ἐφέρετο, μὴ δύνασθαι τὴν ἀνάκλασιν ἀπ' αὐτῆς διεικνεῖσθαι πρὸς τὸν ἥλιον, ὥσπερ δι' ἀχανοῦς φερομένην διὰ τὸ τῆς ἀποστάσεως μέγεθος. ἢ δύναται καὶ ἐν ὑπερβατῇ ἢ λέξις εἰρησθαι, ὡς εἶναι τὸ ἐξῆς καὶ τὸ ἀκόλουθον οὕτως ἔχον· ἐὰν δὲ πόρρω, ἐλάττων ἢ ὅψις οὕσα ἢ ὥστε | ποιεῖν ἀνάκλασιν οὐ προσπεσεῖται διὰ τὸ πρὸς τὴν γῆν 125^ν 15 φερόμενην μὴ δύνασθαι διεικνεῖσθαι, ὥσπερ δι' ἀχανοῦς φερομένην. τότε γὰρ δῆλον ὅτι πόρρω ἔσται τοῦ ἡλίου ἢ σύστασις, ὡς μὴ δύνασθαι ἀπ' αὐτῆς πρὸς τὸν ἥλιον τὴν ὄψιν ἀνακλᾶσθαι, ὅταν ἡ πρὸς τῇ γῇ· ἀπὸ γὰρ τῆς πρὸς τῇ γῇ φερομένης συστάσεως ὡς δι' ἀχανοῦς αἰ πρὸς τὸν ἥλιον ἀνακλάσεις. εἴτα μετὰ τὴν λέξιν ταύτην τακτέον τὴν ἐν δὲ 5 20 τῷ πλαγίῳ τοσοῦτον ἔστιν ἀποστῆναι τὸ ἔνοπτρον, ὡς μήτε τὸν ἥλιον διαλυῖναι τὴν τε ὄψιν ἀθρόαν διελθεῖν.

p. 378^a6 Ὑπὸ δὲ τὸν ἥλιον οὐ γίνεται.

Εἰπὼν ὅτι ἂν πλησίον τῆς γῆς ἢ ἡ σύστασις, πόρρω ἔσται τοῦ ἡλίου καὶ οὐκ ἔσται ἀνάκλασις ἐπ' αὐτόν, νῦν λέγει, διὰ τί καθόλου οὐ γίνεται 25 τοιαύτη σύστασις ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὡς γίνεσθαι ἐν αὐτῇ παρῆλιον ἢ ῥάβδον, τοῦ ἐκ πλαγίων αὐτοῦ μόνον αὐτὰ γίνεσθαι τὰς αἰτίας ἀποδιδοῦς. εἰ δὲ ὑπὸ τὸν ἥλιον, φησὶν, ἢ σύστασις ἢ τοιαύτη γίνοιτο, εἰ μὲν πλησίον γίνοιτο τῆς γῆς, διαλύοιτ' ἂν ὑπὸ τοῦ ἡλίου δηλονότι διὰ τὰς ἀνακλάσεις· ὕψη- 15 λοτέρας δὲ καὶ μεσουρανίου γινομένης τὴν ὄψιν πάλιν διασπασμένην καὶ 30 ἀσθενῆ προσβάλλειν αὐτῇ διὰ τὸ μῆκος τοῦ διαστήματος, τοιαύτην δ' οὖσαν μηκέτι δύνασθαι ἀνακλᾶσθαι ἀπ' αὐτῆς μέχρι τοῦ ἡλίου. οὐ γὰρ μόνον ὑποκάτω τοῦ ἡλίου μεσουρανίου γινομένης τῆς συστάσεως οὐχ οἶόν τε ἀνάκλασιν ἀπ' αὐτῆς ἐπὶ τὸν ἥλιον γενέσθαι, ἀλλ' οὐδ' ἂν ἐκ πλαγίων οὕσα μεσουράνιος ἢ· οὕτως γὰρ ἐχούσης αὐτῆς καὶ πόρρω τῆς γῆς

1 δεῖ om. BWa	προσιών γάρ] [να μὴ προσιών BWa	2 ἔσται] ἢ a
3 post πλαγίῳ add. φησὶν BWa	ἔστιν om. B ¹	πρὸς τὸ B ¹ I
7 δύνασθαι διεικνεῖσθαι libri, ut Arist. rc. FH: δύνασθαι ἀφικνεῖσθαι Arist. N et pr. II: διασπᾶσθαι Arist. E	8 εἴη] ἦν B	9 σύμμετρος I
ὕπ' αὐτῆς B ¹ IW	13. 14 ἢ ὥστε W	10 τὴν] αὐτὴν B ¹ W
15 φερόμενη a	21 διελθεῖν libri, ut Arist. E: ἐλθεῖν Arist. vulg.	16 ὅτι om. a
ὅταν B	26 τοῦ] τῷ I	23 ὅτι ἂν]
31 ὑπ' αὐτῆς I	33 γίνεσθαι BWa	28 δῆλον a
	34 post οὕσα add. ἂν I	

www.libtool.com.cn

οὐσης προσβάλλουσα αὐτῇ ἡ ὄψις οὐκ ἐγγὺς οὐδὲ πρὸς τῇ γῇ φέρεται, 20 ἀλλὰ πλεῖον διάστημα· διὸ ὀλίγη καὶ ἀσθενὴς ἐπ' αὐτὴν ἔρχεται. διὸ καὶ ἀπὸ τῆς συστάσεως καὶ τοῦ ἐνόπτρου ἀνάκλασις αὐτῆς λίαν ἀσθενὴς γίνεται.

5 p. 378*12 Ὅσα μὲν οὖν ἔργα συμβαίνει παρέχεσθαι τὴν ἔκκρισιν.

Ὅσα, φησίν, ἡ ἀναθυμιάσις ἡ ἐκ τῆς γῆς γινομένη καὶ ἡ ἔκκρισις ἔργα ποιεῖ ἐν τῷ ὑπὲρ τὴν γῆν τόπῳ, τοσαῦτα σχεδὸν ἐστὶ καὶ τοιαῦτα. 40 καὶ γὰρ εἴ τι παραλέλειπται, ἐκ τῶν εἰρημένων γνώριμος ἂν εἴη καὶ ὁ περὶ ἐκείνου λόγος. ὅσα δὲ ἡ ἔκκρισις αὐτὴ καὶ ἀναθυμιάσις ἐγκατακλειο- 10 μένη ἐν τῇ γῇ καὶ τοῖς μέρεσιν αὐτῆς ἀπεργάζεται, ἐξῆς φησι λεκτέον εἶναι. διὰ γὰρ τὸ διπλῇ εἶναι, ὡς προεῖρηται, ἡ μὲν ξηρὰ τε καὶ καπνώ- 15 δης, ἡ δὲ ὑγρὰ, τὴν ἀτμίδα ὀνομάζει, δύο διαφορὰς σωματῶν ποιεῖ ἐν τῇ γῇ, ὥσπερ ἐδείχθη καὶ ὑπὲρ γῆν ποιῶσα. λέγει δὲ τῶν ὑπὸ γῆν γινο- 45 μένων ἐκ τῆς ἐναπολαμβανομένης ἀναθυμιάσεως σωματῶν δύο εἶδη εἶναι· 15 τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν ὀρυκτὰ εἶναι, α' ποιεῖν τὴν ξηράν τε καὶ καπνώδη ἀνα- 20 θυμιάσιν συνισταμένην, ὅταν πλεονάσῃ· εἶναι δὲ ταῦτα λίθων τε γένη τὰ αἰτηκτα καὶ σανδαράκην καὶ θεῖον καὶ μίλτον καὶ ὤχραν καὶ ἄρρενικὸν καὶ χρυσοκόλλαν, καὶ τὰλλα τὰ τοιαῦτα. ἐστὶ δὲ τὰ πλεῖστα, φησί, τῶν ὀρυκτῶν τὰ μὲν κονία κεχρωματισμένη, τὰ δὲ λίθος ἐκ ξηρᾶς καὶ θερμῆς 20 συστάσεως πεπηγώς τε καὶ γεγινώς. τὰ δὲ μεταλλευτὰ γίνεσθαι πάλιν ἐκ τῆς ἀτμιδώδους ἀναθυμιάσεως· ταῦτα δ' ἐστὶν ὅσα ἐστὶν ἡ χυτὰ ἡ ἐλατὰ 50 ὡς σίδηρος, χρυσός, χαλκός καὶ ὅσα τούτοις ὅμοια. ποιεῖν δὲ φησι πάντα τὰ προεῖρημένα τὴν ἀτμιδώδη ἀναθυμιάσιν ἐγκατακλειομένην ἐν τῇ γῇ, καὶ μάλιστα μὲν ἐν τοῖς λίθοις· διὰ γὰρ τὴν ἐκείνων ξηρότητα εἰς ἐν συν- 25 θλίβεται καὶ πῆγνυται. ὡς γὰρ ἡ δρόσος καὶ ἡ πάχνη εἰς ἐν συνίστανται ἀποκριθεῖσαι ἀπὸ τῆς ἀναγούσης αὐτὰς ξηρᾶς τε καὶ θερμῆς ἀναθυμιάσεως, οὕτως δὴ γίνεται καὶ ἐπὶ τῆς ὑπὸ γῆν ἐγκατακλειομένης ἀτμίδος. δια- 126^ρ φέρει δὲ τῶν ὑπὲρ τὴν γῆν συνισταμένων ἐκ τῆς ἀτμίδος τὰ ὑπὸ γῆν, ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν ὑπὲρ γῆς μετὰ τὸ ἐκκριθῆναι τὴν ὑγρὰν ἀναθυμιάσιν καὶ 30 ὕδωρ γενέσθαι τότε γίνεται ἐξ αὐτοῦ ἡ δρόσος ἡ πάχνη, ἐπὶ δὲ τῶν ὑπὸ γῆν τῶν μεταλλευομένων ἡ γένεσις ἐκ τῆς ἀτμίδος οὐκ ἀποκριθείσης πρῶτον καὶ ὕδατος γενομένης, ἔπειτα παγείσης, ἀλλὰ πρὸ τοῦ διακριθῆναι καὶ ἐν- 30 εργείᾳ ὕδωρ γενέσθαι πηγνυμένης. διὸ καὶ ἐξ αὐτῆς οὕτως πηγνύμενά τε δ καὶ γινόμενα, ἅπερ ἐστὶ τὰ μεταλλευτὰ, ἐστὶ μὲν ὡς ὕδατος εἶναι, ἐστὶ δὲ

2. 3 καὶ ἡ ἀπὸ α 6 τῆς om. W 7 τὴν om. a 9. 10 ἐγκατακλειο-
μένη] εἰς ἐν κατακεκλεισμένη I 13 ὑπὸ γῆς B¹W 15 ὀρεκτὰ W 18 τὰλλα]
πολλὰ B¹W τὰ ante τοιαῦτα om. I ἐστὶ scripsi: εἶναι libri 19 ὀρεκτῶν B¹W
κόνια W κεχρωματισμένα IW, ut Arist. N 20 μεταλλεῖν α 24. 25 συν-
θλίβεται] συλλέβεται BW: συλλάβεται a 25 συνίσταται BI 26 αὐτὰς om. Ba
27 θῆ] δὲ BW: om. a ἐπὶ τοῖς B 28 τὴν om. B¹W 29 ὑγρὰν] ξηράν I
30 γίνεσθαι I 33 γίνεσθαι W 34 μεταλλεύοντα B¹W

Comment. Arist. III 2. Alex. in Meteora.

ὡς οὐ· τῷ μὲν γὰρ ἐκ τῆς ἀτμίδος γεγονέναι, δυνάμει ὕδατος οὔσης καὶ
 ὕλης ὕδατος, κατὰ μὲν τοῦτο ὕδατος ἂν εἴη, τῷ δὲ μὴ ἐξ ἐνεργείας ὕδατος
 γενομένης αὐτῆς καὶ διακριθείσης πρῶτον γεγονέναι, ὡς οἱ χυμοὶ γίνονται
 (ἐκ γὰρ ὕδατος οὗτοι διὰ τι πάθος μεταβαλλόντος) ταύτη δὲ πάλιν οὐχ
 5 ὕδατος. τῷ γὰρ πρὸ τῆς εἰς ὕδωρ διακρίσεως τὴν πῆξιν αὐτῶν γενέσθαι 10
 ἔχει τι καὶ γῆς ἐν αὐτοῖς· οὐ γὰρ τέλεον ἀπελύθη τῆς ξηραῖς ἀναθυμιάσεως.
 διὰ τοῦτο δὲ φησιν αὐτὰ καὶ πυροῦσθαι, τουτέστιν ἐξάπτεσθαι καϊόμενα
 καὶ χωνεύόμενα, καὶ ἀπουσίαν τινὰ ποιεῖν. μόνον γὰρ τὸν χρυσὸν τῶν
 μεταλλευτῶν μὴ πυροῦσθαι· ὅταν γὰρ ᾗ κεκαθαρμένος, οὐδ' ἀπουσία τις ἔτι
 10 ἐν τῇ χωνεύσει αὐτοῦ γίνεται. εἰπὼν δὲ ταῦτα καθόλου μὲν φησι καὶ
 κρινῶς εἰρῆσθαι περὶ αὐτῶν τῶν τε ὀρυκτῶν καὶ τῶν μεταλλευτῶν, τίς τε
 αὐτῶν ἢ διαφορὰ καὶ πόθεν ἢ γένεσις καὶ ποῦ· ἰδίᾳ δὲ δεῖν φησιν ἕκαστον 15
 τῶν εἰρημένων γενῶν προχειρίζομένους τὰ οἰκεῖα αὐτοῖς ἐπισκοπεῖν. περὶ
 ὧν Θεόφραστος πεπραγμάτευται ἔν τε τῷ Περὶ τῶν μεταλλευομένων καὶ
 15 ἐν ἄλλοις τισίν.

1 μὲν] γοῦν I 2 τὸ δὲ I ἐνεργείας IW 3 γενομένης—πρῶτον om. I
 γινομένης BW 6 γῆς] lac. III litt. I αὐτοῖς libri 9 κεκαθαρμένοις a
 11 τῶν τε] τῶν δὲ I ὀρυκτῶν BW 12 ἰδίᾳ] διὰ B¹ 14 Θεόφραστος]
 cf. fragm. II (III p. 34 sqq. Wimmer) τῷ] τοῖς B

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΤΩΝ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΩΝ

Τὸ τέταρτον ἐπιγραφόμενον τῶν Ἀριστοτέλους Μετεωρολογικῶν ἔστι μὲν Ἀριστοτέλους, οὐ μὴν τῆς μετεωρολογικῆς πραγματείας· οὐ γὰρ 20 5 ἐκείνης οἰκεῖα τὰ ἐν αὐτῇ λεγόμενα· μάλλον δὲ ὅσον ἐπὶ τοῖς λεγομένοις εἴη ἂν ἐπόμενον τοῖς Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς. εἰπὼν γὰρ ἐν ἐκείνοις περὶ τῶν τεσσάρων δυνάμεων τῶν ἀπτῶν, θερμότητος, ψυχρότητος, ξηρότητος, ὑγρότητος, καὶ δείξας ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τούτων τῶν δυνάμεων τὰ 25 στοιχεῖα γινόμενα, καὶ εἰπὼν τὰς μὲν ποιητικὰς τῶν δυνάμεων εἶναι, τὰς 10 δὲ παθητικὰς, ἐν τούτῳ τίνα ἔστιν ἡ ἐκάστη αὐτῶν δύναμις ποιεῖ ἢ πάσχει, λέγει, καὶ τίνα τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν.

p. 378^b 10 Ἐπεὶ δὲ τέτταρα τὰ αἷτια διώρισται τῶν στοιχείων.

Ἵπομνησκει ἡμᾶς τῶν ἐν τῇ δευτέρῳ τῶν Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς δεδειγμένων· δέδειχε γὰρ ἐκεῖ τέσσαρα αἷτια εἶναι, καθ' ἃ εἰδοποιεῖται 15 τὰ πρῶτα σώματα, τουτέστι τὰ στοιχεῖα· θερμότης γὰρ καὶ ψυχρότης, 40 ξηρότης τε καὶ ὑγρότης. αὗται γὰρ ἐδείχθησαν πρῶται οὐσαι τῶν ἀπτῶν ἐναντιώσεων, κατὰ δὲ τὰς πρῶτας ἀπτάς ἐναντιώσεις εἰδοποιεῖται τὰ στοιχεῖα· τῇ γὰρ ἀπτᾷ εἶναι ἐν ὑποστάσει τέ ἔστι καὶ τοῦ μαθηματικοῦ σώματος διαφέρει. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὰ στοιχεῖα τέσσαρα, ὅτι τέσσαρα καὶ 20 τὰ οἷς εἰδοποιεῖται. τῶν γὰρ τεσσάρων αἱ μὲν πᾶσαι συμπλοκαὶ κατὰ δύο συντιθεμένων ἕξ εἰσιν, ὧν ἐπεὶ αἱ δύο ἕξ ἀντικειμένων οὐσαι ἀνύπ-

1 Adhibiti codices BIW et a 1. 2 Tit. Ἀλεξάνδρου — μετεωρολογικῶν B²: Ἀριστοτέλους om. W: εἰς τὸ τέταρτον inscr. I: Ἀλεξάνδρου Ἀφροδισιεύς ὑπόμνημα εἰς τὰ μετεωρολογικά. εἰς τὸ τέταρτον a 4 post τῆς add. γε a 5 ἐν αὐτῇ I 6 ἢν ἂν B¹W^a ἐπομένη BW ἐκείνω BW: ἐκείνης a 7 ἀπτῶν] αὐτῶν B¹W 7. 8 ὑγρότης ξηρότης coll. B¹W^a 10 ἔστιν ἡ ἐκάστη om. B¹ δυνάμεις B¹ 11 τὰ om. I 12 τέτταρα διώρισται αἷτια a Arist. vulg. 13 ἐν τῇ δευτέρῳ τῶν Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς] B 2. 3 τῶν post δευτέρῳ om. B¹W^a 17 ποιεῖται B 19 τέσσαρα] δεύτερα bis a 20 δευτέρων a 21 ἕξ εἰσιν] ἕξ I αἱ om. B¹: δὴ αἱ supr. v. add. B²

αρχτοί εἰσιν, αἱ καταλειπόμεναι τέτταρες εἰσιν, αἷς εἰδοποιεῖται τὰ στοι- 45
 χεῖα· τὸ μὲν γὰρ πῦρ θερμότητι καὶ ξηρότητι, ἀλλ' ὁ δὲ θερμότητι καὶ
 ὑγρότητι, τὸ δὲ ὕδωρ ὑγρότητι καὶ ψυχρότητι, γῆ δὲ ψυχρότητι καὶ ξηρό-
 τητι. οὐδὲν γὰρ τοῖς ἐναντίοις οἷόν τε εἰδοποιεῖσθαι, ὥς ἅμα ἡ θερμὸν
 5 καὶ ψυχρὸν εἶναι ἢ ξηρὸν τε καὶ ὑγρὸν. τῶν δὲ τεσσάρων τὰ μὲν δύο
 φησὶν εἶναι ποιητικά, τὴν θερμότητα καὶ ψυχρότητα, τὰ δὲ δύο παθητικά,
 τὴν ξηρότητα καὶ ὑγρότητα· εἶπε δὲ καὶ τοῦτο ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως.
 ὅτι δὲ τῶν προειρημένων τὰ μὲν ἐστὶ ποιητικά, τὰ δὲ παθητικά, πίστει 50
 παρέχεται, τὴν μὲν διὰ τῆς ἐπαγωγῆς, τὴν δὲ ἐκ τοῦ λόγου τοῦ ὀριστικοῦ.
 10 διὰ μὲν τῆς ἐπαγωγῆς, ὅτι φαίνεται ἐν πᾶσιν ἢ μὲν θερμότης
 καὶ ψυχρότης ὀρίζουσαι καὶ συμφύουσαι καὶ μεταβάλλουσαι.
 ὀρίζει μὲν οὖν λέγει τὸ συνάγειν καὶ παχύνειν ἢ πηγνύναι οὕτως, |
 ὥστε τὰ πρότερον μὴ ἔχοντα ἴδιον σχῆμα δι' ὑγρότητα, ἀλλ' αἰ ἐπὶ 126^ο
 τοῦ περιέχοντος σχηματίζόμενα ἴδιον λαμβάνειν σχῆμα καὶ ἴδιον ὄρον ἔχειν.
 15 καλεῖται γὰρ ἀόριστα μὲν τὰ ὑγρά, ὅσα δι' ὑγρότητα οὐκ ἔχει σχῆμα οἰ-
 κεῖον, ὥς ἀήρ, ὕδωρ, ὠρισμένα δὲ τὰ οἰκεῖον ἔχοντα σχῆμα καὶ μὴ συ-
 σχηματίζόμενα τῷ περιέχοντι. τὸ γοῦν ὕδωρ ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ παγὲν
 ἀόριστον ὃν ὀρίζεται καὶ οἰκεῖόν τι σχῆμα λαμβάνει. καὶ ἐπὶ τοῦ θερμοῦ 5
 δὲ τὰ ὑγρά παχυνόμενα ὀρίζεται, ὥς τὸ μέλι ἐπὶ τοῦ πυρὸς καὶ ὅλως
 20 ὅσα δι' ἐψήσεως παχύτερα γινόμενα σχῆμα οἰκεῖον λαμβάνει, ὥς μηκέτι
 τῷ περιέχοντι αὐτὰ σχηματίζεσθαι. ἀλλὰ μὴν καὶ ὅτι συμφύουσι καὶ
 ἐνοῦσι τὰ διωρισμένα, φανερόν. τὸ μὲν γὰρ πῦρ τὰ ὁμογενῆ ἀλλήλοις συγ-
 κρίνει τε καὶ συμφύει, ἐξαιρουῖν ἐξ αὐτῶν καὶ διακρίνον πᾶν τὸ ἀλλότριον·
 ἴδιον γὰρ τοῦ πυρὸς τοῦτο· οἷον χρυσοῦ τὸ μὲν ἀλλότριον ἐξαιρεῖ, ἂν τε
 25 ἄργυρος ἂν τε χαλκὸς ἢ, συμφύει δὲ τὰ μόρια αὐτοῦ ἀλλήλοις· τὸ δὲ γὰρ
 ψυχρὸν οὐ τὰ ὁμογενῆ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀνομοιογενῆ συμφύει· τῇ γὰρ
 πῆξει πάντα τὰ ἅμα ὄντα καὶ παρακείμενα ἐνοῖ. ὅτι δὲ καὶ μεταβλητικὰ
 ἐστὶ τὸ θερμὸν καὶ ψυχρὸν, ὁῦλον· καὶ γὰρ ὑγραίνουσι καὶ ξηραίνουσι καὶ
 σκληρύνουσι καὶ λύουσι. τὰ μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ θερμοῦ σκληρότερα γίνεται, τὰ
 30 δ' ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ, καὶ πάλιν ὑγραίνεται ὑφ' ἑκατέρου τινά· ἀλλὰ καὶ μαλάττε-
 ται τινα πρὸς τὸ πῦρ ὀγλόνότι διὰ τὴν ἀπ' αὐτοῦ θερμότητα. ὥς δὲ
 φαίνεται τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ὀρίζοντά τε καὶ συμφύοντα καὶ μετα- 15
 βάλλοντα, οὕτω πάλιν φαίνεται τὸ ὑγρὸν καὶ τὸ ξηρὸν ταῦτα πάσχοντα·
 ταῦτα γὰρ ἐπ' ἐκείνων πάσχοντα τὰ προειρημένα πάθη ὀρίζεται. ὀρίζεται
 35 μὲν γὰρ τὸ ὑγρὸν παχυνόμενον καὶ πηγνύμενον, μαλάσσεται δὲ ἀνιέμενον

1 τέσσαρες εἰσιν versu vacuo relicto om. B¹: add. B² εἰσιν ἐν αἷς B
 2 γὰρ om. BWa 3 δὲ post τὸ om. I γῆ δὲ] καὶ ἢ γῆ BWa 5 τε
 om. a 7 τὴν ὑγρότητα καὶ τὴν ξηρότητα I ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως] B 2
 p. 329^b 24 sqq. 9 τοῦ ὀριστικοῦ om. I 15 γὰρ] δὲ I 15. 16 οἰκεῖον
 — σχῆμα om. B 16 ὥς — ὕδωρ om. Wa ὠρισμένα — οἰκεῖον om. W
 18 τι] τὸ I 21 συσχηματίζεσθαι BWa 25 ἢ] εἴη I post ἢ add. ἐνοῖ
 W, ἐνοῖ δὲ καὶ a δὲ post συμφύει om. a 26 ἀνομοιογενῆ Wa: ὁμοιογενῆ B
 30 ἀλλὰ] ἅμα BWa 31 ὁῦλον a ἐπ' αὐτοῦ I 35 καὶ] τε καὶ BWa

www.libtool.com.cn

τὸ ξηρόν τε καὶ σκληρόν, πηγνύται δὲ τὸ ὑγρόν· αὐτὰ τε γὰρ καθ' αὐτὰ
 ὄντα τὸ τε ὑγρὸν καὶ τὸ ξηρὸν τὰ προειρημένα πάθη πάσχοντα ὁράται
 ὑπὸ τε τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ καὶ ὅσα ἐξ ἀμφοτέρων αὐτῶν μέ- 20
 μιχται. δεῖξας δὲ τῇ ἐπαγωγῇ καὶ διὰ τῆς ἐναργείας τὰ μὲν ὄντα αὐτῶν
 5 ποιητικά, τὰ δὲ παθητικά, ὁ γλῶσσος φησι τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐκ τῶν λόγων,
 οὓς ἀποδίδομεν ὀριζόμενοι τὰς φύσεις αὐτῶν. τὸ μὲν γὰρ θερμὸν τε καὶ
 ψυχρὸν ὀριζόμενοι συγκριτικὰ λέγομεν· τὸ μὲν γὰρ θερμὸν συγκριτικὸν
 μὲν τῶν ὁμογενῶν φαμεν, διακριτικὸν δὲ τῶν διαφερόντων τε καὶ ἄλλο-
 τρίων, τὸ δὲ ψυχρὸν πάντων λέγομεν συγκριτικὸν εἶναι τῶν τε ὁμογενῶν
 10 ἀλλήλοις καὶ τῶν ἄλλοτρίων· τὸ δὲ συγκρίνειν καὶ διακρίνειν ποιεῖν ἐστίν, 25
 ὥστε ἐν τῇ λόγῳ αὐτῶν καὶ τῇ οὐσίᾳ τὸ ποιεῖν. τὸ δὲ γε ξηρὸν καὶ
 ὑγρὸν ὀριζόμεθα τῷ εὐορίστῳ τε καὶ δυσορίστῳ, ἃ ἐστὶ τοῦ πάσχειν.

Δεῖξας δὲ ὅτι τὰ μὲν τῶν τεσσάρων, οἷς εἰδοποιεῖται τὰ πρῶτα σώματα,
 ποιητικά ἐστὶ (τὸ γὰρ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν), τὰ δὲ παθητικά (τὸ γὰρ ὑγρὸν τε
 15 καὶ ξηρόν), μετὰ ταῦτά φησι δεῖν λαβεῖν τὰς ἐργασίας αὐτῶν, ἃς ἐργάζον- 35
 ται τὰ ποιητικά, καὶ τῶν παθητικῶν τὰ εἶδη, τουτέστι τίνα ἔργα ἐστὶ τὰ
 γινόμενα ὑπὸ τῶν ποιητικῶν, καὶ τίνες αὐτῶν αἱ κατ' εἶδος διαφοραί, καὶ τίνα
 πάθη ἃ πάσχει τὰ παθητικά, καὶ τίνες αἱ τούτων κατ' εἶδος πάλιν διαφοραί.
 πρῶτον μὲν οὖν καθόλου ἢ ἀπλῇ γένεσις καὶ ἡ φυσικὴ μετα-
 20βολὴ τούτων τῶν δυνάμεων ἐστὶν ἔργον. τὴν γένεσιν φησι τὴν
 καθόλου καὶ τὴν φυσικὴν μεταβολὴν ὑπὸ τούτων γίνεσθαι τῶν δυνάμεων
 καὶ κατὰ ταύτας. ἀπλῆν δὲ γένεσιν εἶπεν ἀντὶ τοῦ τὴν κυρίως γένεσιν,
 ἀλλ' οὐ τὴν μετὰ προσθήκης· τίς γὰρ γένεσις καὶ ἡ ἀλλοίωσις. προσ-
 ἐθήκε δὲ καὶ τὸ τὴν φυσικὴν μεταβολήν, ὅτι μὴ μόνη ἡ ἀπλῇ γένεσις 40
 25 ἐστὶ φυσικὴ μεταβολή, ἀλλὰ καὶ ἄλλαι τινές, αἵτινες καὶ αὐταὶ ὑπὸ τού-
 των γίνονται τῶν δυνάμεων, ὡς αὐξήσεις καρπῶν μεταβολαί τε καὶ πέψεις
 καὶ τάλλα τὰ τοιαῦτα. οὐ μόνον δὲ ἡ γένεσις, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀντικειμένη
 φθορὰ αὐτῇ ἢ κατὰ φύσιν γινομένη ὑπὸ τούτων γίνεσθαι τῶν δυνάμεων.
 κατὰ φύσιν γὰρ παντὶ τῷ γινομένῳ φθαρῆναι· ἡ δὲ κατὰ φύσιν γινομένη
 30 φθορά, αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ διὰ γῆρας λοιπὸν καὶ ἀσθενείαν τε καὶ κατάψυξιν, 45
 οὕτως γίνεσθαι· οὐ γὰρ δὴ καὶ ἡ βίαιος, οἷον εἴ τις ἐίψει πληγῆς δια-
 φθαρεῖν. αὐταὶ μὲν οὖν τοῖς τε φυτοῖς ὑπάρχουσι καὶ τοῖς ζῴις
 καὶ τοῖς μέρεσιν αὐτῶν. τὰς δυνάμεις λέγει τὰς τέσσαρας, καθ' ἃς
 ἡ γένεσις καὶ ἡ φθορά· πασῶν γὰρ αὐτῶν ἕκαστον τῶν εἰρημένων μετ-

1 πηγνύται— ὑγρὸν delenda esse videntur τε post αὐτὰ om. a 4 ἐνεργείας a
 7 συγκριτικά] ποιητικά a 10 καὶ διακρίνειν et ἐστὶν om. BWa 12 ὀριζόμενα B¹W:
 ὀρίζομεν corr. B² ἃ ἐστὶ] ἀντὶ B¹Wa 13 δὲ om. a 14 γὰρ ante θερμὸν exp. B
 15 ἃς I Arist. HN: αἷς BWa Arist. vulg. 18 αἱ om. Wa 20. 21 φησὶ δὴ οὖν τὴν γένεσιν
 καθόλου a 20 τὴν post φησὶ om. BW 21 καθόλου om. W 22 ἀντὶ τοῦ om. a
 κυρίων a 24 δὲ supr. vers. B² τὸ om. a ἡ om. B¹Wa 25 post
 ἐστὶν add. ἡ BWa 26 αὐξήσεις B¹W καρπῶν] φυτῶν a 27 τὰ om. I
 28 αὕτη B¹ 29 πάντων τῶν γινομένων B γενομένην a ἡ δὲ] ἡ δὲ B¹:
 ἡ δὲ B² 30 δὲ om. I ἡ διὰ B 31 πληγῇ I 31. 32 διαφθαρεῖ
 B¹Wa 32 ante αὐταὶ add. ἡ BWa

www.libtool.com.cn

- ἔχει, καὶ οὐχ ὥσπερ τὰ στοιχεῖα τε καὶ ἀπλᾶ σώματα δύο μόνας αὐτῶν
ἔχει ἐν αὐτοῖς, ὡς προεῖρηται. ἐξῆς δὲ προστίθῃσι, τίς ἐστὶν ἡ ἀπλῆ τε καὶ
φυσικὴ γένεσις. μεταβολὴν δὲ φησὶν αὐτὴν εἶναι γινομένην ὑπὸ τῶν
ποιητικῶν δυνάμεων, τῆς θερμότητος δηλονότι καὶ τῆς ψυχρότητος, μετα- 50
5 βαλλουσῶν τὰ πάσχειν ὑπ' αὐτῶν πεφυκότα, ἃ καὶ ὕλην ὠνόμασε διὰ τὸ
δύναμιν ἔχειν καὶ ἐπιτηδειότητα τοῦ πάσχειν, ἃ ἐστὶν ἡ τε ἐξηρότης καὶ
ὕγρότης, ὅταν ἔχῃσι δηλονότι λόγον πρὸς αὐτὰ τοῦτον, καθ' ὃν τὰ μὲν
ποιεῖν, τὰ δὲ πάσχειν οἶά τε. οὐ γὰρ ὅποσονοῦν θερμὸν ὅποσονοῦν ξηρὸν
ἢ ὑγρὸν ἢ ὑγραίνει ἢ ξηραίνει, ἀλλὰ δεῖ λόγου τινὸς καὶ συμμετρίας.
- 10 Εἰπὼν δὲ τὴν γένεσιν τὴν κατὰ φύσιν μεταβολὴν εἶναι τῶν ὕλικῶν 127^r
τε καὶ παθητικῶν δυνάμεων ὑπὸ τῶν ποιητικῶν, ἧτις μεταβολὴ γίνεται,
ὅταν ἐν ἀναλογίᾳ τοιαύτῃ πρὸς ἄλληλα ᾧσι, καθ' ἣν τὰ μὲν αὐτῶν ποιεῖν, 10
τὰ δὲ πάσχειν ὑπ' ἐκείνων πέφυκεν (οὕτως γὰρ γίνεται τὰ τε φυτὰ καὶ
τὰ ζῷα, τῶν ἐν τῇ ὕλῃ παθητικῶν δυνάμεων πασχουσῶν καὶ μεταβαλλο-
15 μένων ὑπὸ τῶν ποιητικῶν), γένεσις μὲν οὖν, φησί, γίνεται τοῦ προκειμένου,
ὅταν αἱ ποιητικαὶ δυνάμεις κρατῶσι τῶν παθητικῶν τε καὶ ὕλικῶν· ὅταν
δὲ μὴ κρατῇ τὰ ποιῶντα τῶν πασχόντων, ἀλλ' ἐξασθενῇ δι' ἀσυμμετρίαν,
τῷ ἢ αὐτὰ ἀσθενέστερά τε εἶναι καὶ ἐλάττω, ἢ ἐκεῖνα ἰσχυρότερα τε
καὶ πλείω, τότε κατὰ μέρος μὲν ἡ μόλυνσις ἢ ἀπεψία γίνεται. ἥτοι δὲ 15
20 μόλυνσιν λέγει τὴν ἐπὶ τῶν ἐψομένων (ὅταν γὰρ μὴ κρατῇ τὸ πῦρ,
μολύνεται καὶ οὐχ ἔσεται, ὡς μετ' ὀλίγον ἐρεῖ), τὴν δὲ ἀπεψίαν ἐπὶ τῆς
τῶν ζώων τροφῆς, ὅταν μὴ κρατῇ ὑπὸ τῆς ἐνούσης θερμότητος εἰς τὸ
χρήσιμον, ἀλλὰ διαφθαρῇ, ἢ ἐκ παραλλήλου ἄμφω εἶπε, καὶ τὴν μόλυνσιν
ὡς ἀπεψίαν οὕσαν θείς. τὸ δὲ κατὰ μέρος μὲν προσκείμενον δηλωτικόν
25 ἐστὶ τοῦ εἰ κατὰ μέρος τι γένοιτο ἡ τοιαύτη τοῦ ποιῶντος ἀσθένεια, ὡς
μὴ τὸ ὅλον φθεῖραι, ἀλλὰ τι τῶν μορίων τῶν τῷ ὅλῳ προσκρινομένων, 20
καθ' ἃ μεταβάλλοντα ἢ αὐξεται τὸ ὑποκείμενον ἢ τρέφεται, τότε ἡ περὶ
ταῦτα τοῦ ποιῶντος ἀσθένεια ἀπεψίαν καὶ μόλυνσιν ποιεῖ. εἰπὼν δὲ τὴν
κατὰ μέρος ἀσθένειαν τοῦ ποιῶντος τὴν ἀπεψίαν ποιεῖν, λέγει ὅτι τῇ δὲ
30 οὐ τινὶ γενέσει οὐδὲ κατὰ μέρος, ἀλλ' ἀπλῇ ἐναντίον καὶ κοινὸν σῆψις.
πᾶσα γὰρ ὥσπερ γένεσις ἀπλῇ τε καὶ κατὰ φύσιν τῷ ὑπὸ τῶν ποιούντων
τὰ πάσχοντα πάσχειν, τῶν μὲν κρατούντων, τῶν δὲ κρατουμένων, οὕτως 25
καὶ πᾶσα φυσικὴ φθορὰ μὴ κρατούντων τῶν ποιητικῶν τῆς ὕλης κατὰ

1 σώματα om. B ¹ Wa	μόνον BWa	2 ἔχει ante ὡς coll. BWa	αὐτοῖς
libri	2. 3 ἀπλῇ τε γένεσις καὶ ἡ φυσικὴ B	3 δὲ] δὲ BWa	4 δὴλον a
4. 5 post μεταβαλλουσῶν add. τινὰ BWa		5 ἃ ποῖα καὶ ὕλην BW: ἃ ὑποκειμένην	
ὕλην a	7 δὴλον a	8 post θερμὸν add. ἢ B ¹ Wa	8. 9 ὑγρὸν ὅποσονοῦν
ἢ ξηρὸν coll. B ¹ I	10 δὲ om. a	post γένεσιν add. καὶ B	11 καὶ ποιη-
τικῶν δ. B ¹	15 οὖν om. a	φησί om. BIW	16 τε om. BWa
καὶ om. B ¹ W	17 ἐξασθενεῖ BIW	διὰ συμμετρίαν BIW	18 τῷ ἢ]
τῶν W	18. 19 ἢ ἐκεῖνας ἰσχυρότερας τε καὶ πλείους εἶναι BWa		19 μὲν ἢ
μόλυνσις I	20 γὰρ om. BWa	24 δὲ] γὰρ I	25 γίνεται B ¹ W
26 φθεῖρειν BWa	τὸ ὅλον B ¹ W	28 ταῦτα] τὰ τοιαῦτα corr. B ¹	31 ὥσπερ
γὰρ πᾶσα coll. a	post φύσιν add. γίνεται a		

σῆψιν γίνεται. πᾶσαν γὰρ φησι τὴν κατὰ φύσιν φθορὰν ὁδὸν εἰς σῆψιν
 εἶναι, ὥσπερ τὸ μὲν γῆρας ἐπὶ τῶν ζώων, τὴν δὲ αὖανσιν ἐπὶ τῶν φυτῶν.
 ἄμφω γὰρ σῆψις. τέλος δὲ τὸ κατὰ φύσιν ἐκάστη τῶν συνθέτων τε καὶ
 φύσει συνεστῶτων σαπρότης τε καὶ σῆψις, ἂν μὴ ἡ βίαιος ἢ φθορά,
 5 ἥτις φθορά οὐκ ἔστιν ἡ κατὰ φύσιν. οὐ γὰρ σηπομένη σὰρξ φθείρεται,
 ὅταν καυθῇ, ὁμοίως οὐδὲ ὅστων οὐδέ τι τῶν ἄλλων τοῦ ζώου μορίων. 30
 πάντων μέντοι τούτων ἡ κατὰ φύσιν φθορά σῆψις ἔστι. σημεῖον δὲ τοῦ
 τὴν κατὰ φύσιν αὐτῶν φθορὰν σῆψιν εἶναι ἐποιήσατο τὸ πρῶτον αὐτὰ ἐξ-
 υγραίνεσθαι. ἐκ τούτων γὰρ καὶ τὴν ἀρχὴν ἐγένετο, ὀρισθέντος τοῦ ξηροῦ
 10 τῷ ὑγρῷ καὶ τῇ τούτου μίξει οἰκεῖον ὄρον καὶ σχῆμα λαβόντος τοῦ συν-
 αμφοτέρου, ἐργαζομένων τοῦτο τῶν ποιητικῶν, ἅπερ ἦν ἡ θερμότης τε
 καὶ ψυχρότης. ἡ μὲν οὖν γένεσις οὕτως· ἡ δὲ φθορά, ὅταν κρατῇ τοῦ
 ὀρίζοντος, ὅπερ ἦν τὸ ποιητικόν (τοῦτο δ' ἦν τὸ θερμὸν προηγουμένως),
 τὸ ὀριζόμενον ὑπ' αὐτοῦ, τουτέστι τὸ ξηρόν (τὸ γὰρ ὀριζόμενον ἦν τοῦτο 35
 15 τῇ τοῦ ὑγροῦ μίξει· καὶ γὰρ τὸ ξηρὸν ἄοριστον καὶ μὴ συνημμένον ἀλλὰ
 διαπίπτον, ἂν μὴ ὑγρότης ἔχῃ τι). ὅταν οὖν τὸ ὀριζόμενον καὶ τὸ πάσχον
 κρατῇ τοῦ ὀρίζοντος αὐτὸ καὶ ποιοῦντος διὰ τὸ περιέχον, τῷ τὴν ἐν τῷ
 περιέχοντι πλείω θερμότητα ἀναλίσκειν τὴν ἐν τῇ φθειρομένῃ ἐλάττω οὖσαν.
 διὸ τὰ φθειρόμενα ὑγραίνεται πρῶτον, ὅπερ ἔστι σῆψις· σῆψις γὰρ ἡ εἰς
 20 ὑγρὸν τοῦ ὑποκειμένου μεταβολή δι' ἔνδειαν τῆς οἰκείας θερμότητος γινο-
 μένη ὑπὸ τοῦ περιέχοντος, ὡς δείξει.

Εἰπὼν δὲ πάντα τὰ κατὰ φύσιν φθειρόμενα σήπεσθαι, ἰδίως φησὶ
 τὴν σῆψιν λέγεσθαι ἐπὶ τῶν κατὰ μέρος φθειρομένων, ὅταν χωρισθῇ καὶ 40
 ἐκστῇ τῆς οἰκείας φύσεως, τουτέστι τῆς ἐν αὐτοῖς κινητικῆς ἀρχῆς· τοιοῦ-
 25 τον δὲ τὸ ἐν ἐκάστῃ θερμόν. διὰ τοῦτο δὲ φησι πάντα τὰ ἄλλα σήπε-
 σθαι πλὴν πυρός, ὅτι μάλιστα ποιητικὸν τὸ θερμόν· τὸ δὲ τούτῳ εἰδοποι-
 ούμενον οὐ σήπεται, τῷ τὴν σῆψιν γίνεσθαι, ὅταν κρατῇ τὸ πάσχον τοῦ
 σηπομένου πράγματος τοῦ ποιητικοῦ τοῦ ἐν αὐτῷ, ἐν δὲ τῷ πυρὶ οὐχ
 οἶόν τε πυρὶ ὅτι κρατῇ τῇ τὸ ἐν αὐτῷ θερμὸν ὑπὸ τινος τῶν ἐν αὐτῷ.
 30 κατὰ τοῦτο γὰρ τὸ πῦρ πῦρ. ὁ γὰρ ἀῆρ εἰ καὶ αὐτὸς τῇ αὐτοῦ φύσει
 θερμός, ἀλλὰ δευτέρως, καὶ μᾶλλον εἰδοποιεῖται τῷ ὑγρῷ ἢ τῷ θερμῷ. ἔτι ἡ 50
 τοῦ ἐν τῷ ὑγρῷ θερμοῦ φθορά σῆψις, οὐδὲν δὲ ὑγρότης ἐν τῷ πυρὶ. ἡ δὲ
 γῆ εἰ καὶ μὴ ὑγρότητα ἔχει ἐν τῇ οἰκείᾳ φύσει, ἀλλ' αἰεὶ γε ὑγρότης τις ἔστιν
 ἐν αὐτῇ, δι' ἣν συμμένει. ἐπὶ τούτοις τί ποτέ ἐστιν ἡ σῆψις ὀρίζεται, καὶ
 35 φησὶν εἶναι αὐτὴν φθορὰν τῆς ἐν ἐκάστῃ ὑγρῷ οἰκείας καὶ κατὰ φύσιν

3 σῆψις a 4 ἡ — φθορά] τι βία φθορῇ BWa 8.9 post ἐξυγραίνεσθαι fort.
 addenda εἶτα ξηρὰ τέλος γίνεσθαι 10 τὸ ὑγρὸν W¹ λαβόντες B¹W
 13 post ὀρίζοντος add. τὸ ὀριζόμενον τὸ ξηρὸν τῇ τοῦ ὑγροῦ μίξει I, eademque praeter τὸ
 ὀριζόμενον B¹Wa: om. V, exp. B² 15 συνημμένον] συμμένον B: σεσημμένον a
 16 ὑγρότητα Wa οὖν — κρατῇ (17) om. B¹W: in marg. add. B² 17 κρατῇ
 om. a post περιέχον add. φθορά γίνεται B, κρατῇ a 22 δὲ om. a
 26 θερμόν ex θερμῷ corr. I τοῦτο B¹W 28 τὸ ἐν αὐτῷ B¹W 30 γὰρ
 τοῦτο πῦρ τὸ πῦρ coll. BWa αὐτοῦ libri 32 τοῦ supr. vers. I 33 γε]
 τε B¹W: sed exp. B²: om. a 34 ἐπεὶ a ἡ om. BWa

θερμότητος ὑπὸ ἀλλοτρίας θερμότητος, εἶναι δὲ τὴν ἀλλοτρίαν θερμότητα, ὡς ἥς πλείονος οὐσης φθίρεται ἢ ἐν τοῖς ὑγροῖς οἰκεία τε καὶ κατὰ φύσιν θερμότης, τὴν ἐν τῷ περιέχοντι. |

p. 379^a19 Ὡστ' ἐπεὶ κατ' ἔνδειαν πάσχει.

127^v

- 5 Εἰπὼν πᾶσαν τὴν κατὰ φύσιν φθορὰν σῆψιν εἶναι, εἰπὼν δὲ καὶ τί 15
ἐστὶ σῆψις, καὶ δείξας διὰ τοῦ λόγου ὅτι τὸ θερμὸν ἐστὶ τὸ ἐν τῷ περι-
έχοντι τῆς σήψεως αἷτιον, ἐπεὶ ἔκειτο αὐτῷ τὰ δύο εἶναι ποιητικά, τὸ
θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν, πῶς καὶ τὸ ψυχρὸν τῆς σήψεως ἐστὶν αἷτιον λέγει.
ἐπεὶ γὰρ τὰ σηπόμενα κατ' ἔνδειαν τοῦ οἰκείου καὶ κατὰ φύσιν αὐτοῖς
10 θερμοῦ φθίρεται, καθὼς δὲ ἐνδεές τί ἐστὶ τῆς θερμῆς δυνάμεως, ψυχρὸν,
ἀμφοτέρωθεν αἷτια εἴη τῆς σήψεως, καὶ τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν. ὥστε
κοινὸν τὸ πάθος, ἢ σῆψις, ψυχρότητός τε οἰκείας καὶ θερμῆς ἀλλοτρίας. 20
διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ξηρότερα γίνεται τὰ σηπόμενα πάντα. διὰ
τούτων τὴν αἰτίαν ἀποδίδωσι τοῦ τὰ σηπόμενα μετὰ τὸ ὑγρότερα γενέσθαι
15 ξηρὰ λοιπὸν γίνεσθαι· τῷ γὰρ ἐξὶν τὸ οἰκεῖον θερμὸν καὶ διαπνεόμενον
συνεξάγειν καὶ συνεξατμίζειν καὶ τὸ ἐν αὐτῷ ὑγρὸν, καὶ μηκέτ' εἶναι τὸ
ἄλλην ἐπισπασόμενον ὑγρότητα. τὸ γὰρ οἰκεῖον ἐν ἐκάστῳ θερμὸν ἐπ-
ακτικὸν ἐστὶν ὑγρότητος ἔλκον ἔξωθεν αὐτήν. δείκνυσιν δὲ καὶ ὅτι ἀκολου-
θῶς τοῖς εἰρημένους ἦττον ἐν τοῖς ψύχεσι τὰ σηπόμενα σήπεται ἢ ἐν ταῖς 25
20 ἀλέαις· ἦττον γὰρ τότε τὸ θερμὸν ἐν τῷ περιέχοντι ὅν οὐ κρατεῖ τοῦ ἐν
ἐκάστῳ θερμοῦ· ἐν δὲ τῷ θέρει πλεῖον. λέγει δὲ καὶ τὰς αἰτίας τοῦ
μῆτε τὸ πεπηγὸς μῆτε τὸ θερμὸν τε καὶ ζέον σήπεσθαι. τὸ μὲν γὰρ πε-
πηγὸς τῷ μᾶλλον εἶναι ψυχρὸν αὐτὸ ἢ θερμὸν τὸν περιέχοντα αὐτὸ ἀέρα,
οὐ κρατεῖται ὑπ' αὐτοῦ, ὥστε καὶ ἐξάγεσθαι αὐτοῦ τὸ ἐν αὐτῷ θερμὸν·
25 τὸ δὲ σῆπκον καὶ μεταβάλλον κρατοῦν τοῦ σηπομένου καὶ κινεῖν αὐτὸ
σήπει. τὸ δὲ θερμὸν τε καὶ ζέον τῷ πλείω εἶναι τὴν ἐν αὐτῷ θερμότητα
τῆς ἐν τῷ περιέχοντι οὐ κρατεῖται ὑπ' αὐτῆς· τὸ γὰρ πλεῖον θερμὸν τοῦ 30
ἐλάττωτος κρατοῦν σβέννυσί τε αὐτὸ καὶ φθίρει. ἀλλὰ καὶ τὸ κινούμενον
καὶ ῥέον ἦττον τοῦ ἀκίνητου σήπεται. διὸ τὰ σταδαῖα ὕδατα τῶν
30 ῥεόντων εὐσηπτότερα· τῆς γὰρ ἐν τοῖς ῥέουσιν τε καὶ κινουμένοις ἐνυπ-
αρχούσης θερμότητος ὑπὸ τῆς κινήσεως ζωπυρουμένης ἀσθνεστέρα γίνεται
ἢ ἐν τῷ ἀέρι· τῷ περιέχοντι θερμότητος. διὰ τὴν αὐτὴν δὲ αἰτίαν καὶ τὸ
πλεῖον ἦττον τοῦ ὀλίγου σήπεται. εὐσηπτότερον γὰρ τὸ ἔλαττον τῷ
ἐλάττωνα ἔχειν τὴν θερμότητα, τῷ μᾶλλον ὑπὸ τῆς ἐν τῷ περιέχοντι κρα- 35

4 lemma om. W 6. 7 τῷ πυρὶ ἔχοντι W: τῷ πυρὶ περιέχοντι B² 7 αὐτῷ ex
αὐτὸ corr. B³ 9 οἰκείου τε καὶ BWa 10 τί om. I 12 τὸ om. Ba
θέρμης] θερμότητος BWa post ἀλλοτρίας add. εἴτα φησὶ a 14 ἀποδιδούς a
20 τὸ om. I τὸ ἐν BW 22 θερμὸν ex θερμοῦ corr. B¹ 23 θερμὸν
αὐτὸ ἢ ψυχρὸν coll. B¹ 26 καὶ om. I 28 post κινούμενον add. φησὶ
BWa 29 σήπεται om. B¹W διὸ τὰ] διὰ τὸ W 30 εὐσηπτότερα BW
33 σήπεσθαι Wa 34 ἔχον BWa τῷ post θερμότητα om. BW

ταίσθαι θερμότητος. ἐν γὰρ τῷ πλείονι φησι πλεῖον καὶ τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐνυπάρχειν· διὸ μήτε ὑπὸ τῆς θερμότητος τῆς ἐν τῷ περιέχοντι κρατούμενον σήπεσθαι βραδίως μήτε ὑπὸ τῆς ψυχρότητος πάσχειν ταῦτα πάλιν, ὅσα διὰ τὴν τῆς ψυχρότητος ἐπικράτειαν πάσχει τὰ πάσχοντα.
 5 διὰ τοῦτο φησι τὴν θάλασσαν κατὰ μέρη μὲν διαιρουμένην σήπεσθαι ταχύ· αἱ γοῦν ἀπ' αὐτῆς ἀπολαμβάνονται λίμναι σήπονται· ἀπασα δὲ οὐ σήπεται. ὁμοίως καὶ τῶν ἄλλων ὑδάτων τὰ ἐλάττω εὐσηπτότερα τῶν 40 πολλῶν. λέγει δὲ καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ ἐν τοῖς σηπομένοις καὶ ζῆα τινα γεννᾶσθαι, ὡς σκώληκας, ἐμπίδας, κώνωπας· τῷ γὰρ τὴν ἀποκρινομένην
 10 ἐξ αὐτῶν θερμότητα φυσικὴν εἶναι συνίσταται τὰ συναποκρινόμενα αὐτῇ σώματα, ἃν ἔτ' ἔχῃ ὑγρότητός τι.

p. 379^b8 Τί μὲν οὖν ἐστὶ γένεσις καὶ τί φθορά, εἴρηται.

Ἵπομιμνήσκει τῶν εἰρημένων· εἴρηται δὲ ἡ μὲν γένεσις εἶναι μεταβολὴ ὑπὸ τῶν ποιητικῶν δυνάμεων τῆς ὑποκειμένης ὕλης κατὰ τὰς δυνάμεις 45
 15 τὰς παθητικὰς, ἧτις γίνεται, ὅταν ἐν ἀναλογίᾳ τοιαύτῃ ἢ τὰ ποιοῦντα πρὸς τὰ πάσχοντα, ὡς κρατεῖν αὐτῶν. ἐν μέντοι τοῖς Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς ἀπέδωκε τὴν γένεσιν μεταβολὴν ἐκ τοῦ δυνάμει ὄντος εἰς τὸ ἐνεργεῖα ὄν, κοινότερον ἐκεῖ καὶ καθολικώτερον ἀποδοῦς αὐτῆς τὸν λόγον, ἐνταῦθα δὲ προσεχέστερον ἤδη καὶ φυσικώτερον, εἴ γε φυσικοῦ τὸ καὶ τὴν
 20 ὕλην, ἐν ἣ γίνεται τὰ κατὰ φύσιν γινόμενα, ἐν τῷ ὀρισμῷ συμπεριλαμβάνειν. ἡ δὲ φθορὰ ἀνάπαλιν· ὅταν γὰρ κρατῇ τοῦ ποιητικοῦ τὸ παθητικὸν 50 διὰ τὸ περιέχον· ὁδὸς γὰρ εἰς σῆψιν. σῆψις γὰρ ἡ κατὰ φύσιν φθορὰ πᾶσα, ἡ δὲ σῆψις καθόλου γίνεται τοῦτον τὸν τρόπον.

p. 379^b10 Λοιπὸν δὲ εἰπεῖν τὰ ἐχόμενα εἶδη, ὅσα αἱ εἰρημένοιαι 25 δυνάμεις ἐργάζονται ἐξ ὑποκειμένων τῶν φύσει συνεστῶτων ἤδη.

Εἰπὼν περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς λοιπὸν φησιν εἶναι τὸ εἰπεῖν τὰ 128^r εἶδη τὰ ἐχόμενα τῶν προειρημένων, ἅπερ ἐστὶν ἡ τε γένεσις καὶ φθορά, ἃ καὶ αὐτὰ γίνεται ὑπὸ τῶν δυνάμεων τῶν προειρημένων. ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ δι' ὧν αἱ εἰρημένοιαι δυνάμεις ἕκαστον ὧν ποιοῦσι ποιοῦσιν ἐν ταῖς ἤδη
 30 συνεστῶσαις φυσικαῖς οὐσίαις· αὐταὶ δ' εἰσὶ τὰ σώματα τῶν τε ζώων τε καὶ φυτῶν. ἔστι δὲ τούτων κοινὰ μὲν, δι' ὧν ἕκαστον τῶν ἐν τοῖς προειρημένοις γίνεται, πέψις καὶ ἀπεψία, ἀνάλογον ὄντα τὸ μὲν γενέσει, τὸ

1 θερμότητος om. BW	πλείονι om. W	2 ἐνυπάρχει I	4 τὴν τῆς
πυχρότητος B ¹	ἐπικράτειαν] ἐπικρατεῖ καὶ B ¹	6 post αὐτῆς add. αἱ W	
7 post ὁμοίως add. δὲ B	καὶ om. I	10 εἶναι om. Wa	συνιστάναι
B ¹ Wa	11 ἔτ' om. B ¹ Wa	16 τοῖς] τῆς I: ex τῆς corr.	
B ¹ W ¹	ἐν ταῖς Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς] A 5	p. 320 ^a 12sq.	20 ὀριστῶ
BWa	23 πᾶσιν a	τοῦτον γίνεται BWa	26 post εἰπὼν add. καθόλου
BWa	28 αὐτὰ] ταῦτα I	29 ποιοῦσιν semel BI	30. 31 ζώων καὶ τῶν
φυτῶν BWa	31 δὴ] δὲ Wa	ἕκαστα BWa	32 ψέψις I

2 οὐδὲ φθορὰ, ὑπὸ μὲν τοῦ θερμοῦ ἢ πέψις, ὑπὸ δὲ τοῦ ψυχροῦ ἢ ἀπεψία, 20
 ἑκάτερον ὑφ' ἑκατέρου προηγουμένως. ὑφ' ἑκάτερον δὲ τούτων ὑπὸ μὲν
 τὴν πέψιν πέπανσις, ξύψις, ὀπτησις (ταῦτα γὰρ ἀλλήλων εἶδει διαφέροντα
 πέψεις ἅπαντα), ὑπὸ δὲ τὴν ἀπεψίαν ὠμότης, μόλυνσις, στάτευσις· καὶ γὰρ
 5 τούτων ἕκαστον ἀπεψία τις. καὶ ἔστιν ὥσπερ ἡ πέψις τῇ ἀπεψίᾳ ἐναντίον,
 οὕτω καὶ τῶν ὑπ' αὐτὰ τῇ μὲν πεπάνσει ἢ ὠμότητι, τῇ δὲ ἐψήσει ἢ
 μόλυνσιν, τῇ δὲ ὀπτησίᾳ ἢ στάτευσιν. εἰπὼν δὲ εἶδη εἶναι τῆς μὲν πέψεως
 πέπανσιν, ξύψιν, ὀπτησιν, τῆς δὲ ἀπεψίας ὠμότητα, μόλυνσιν, στάτευσιν, δεῖν 25
 φησιν ὑπολαμβάνειν ὅτι μὴ κύρια τὰ ὀνόματά ἐστιν ταῦτα τῶν πραγμάτων, καθ'
 10 ὧν λαμβάνεται, ἀλλ' ἐπεὶ οὐκ ἔστι κείμενον ὄνομα ἐν κοινὸν καὶ καθόλου κατὰ
 πάντων τῶν ὁμοίων, τὸ ἐπὶ τινων κείμενον ἐπὶ πᾶν τὸ ὅμοιον μεταφέρονται, ὡς
 προϊόντος ἔσται τοῦ λόγου γινώσκον. ἐξῆς δὲ τί ποτέ ἐστι τῶν προειρη-
 μένων ἕκαστον λέγει, καὶ πρῶτόν γε ὅτι ποτέ ἐστιν ἡ πέψις φησί. λέγει
 15 δὲ πέψιν εἶναι τελείωσιν ὑπὸ τοῦ φυσικοῦ καὶ οἰκείου θερμοῦ ἐκ τῶν
 ἀντικειμένων παθητικῶν. ἐπὶ τε γὰρ τῶν ζῴων ἢ ὑπὸ τῆς θρεπτικῆς
 ψυχῆς διὰ τοῦ φυσικοῦ τε καὶ οἰκείου θερμοῦ τῆς τροφῆς τελείωσις, ὡς 30
 τὴν δυνάμει τροφὴν ἐνεργεῖα γενέσθαι, πέψις· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
 πάντων ἡ πέψις ὑπὸ τοῦ ἐν αὐτοῖς θερμοῦ τελειουμένοις γίνεται. τὸ δὲ
 ἐκ τῶν ἀντικειμένων παθητικῶν εἶπεν ἀντὶ τοῦ ἐκ τῆς ὑποκειμένης
 20 ὕλης, ἥτις ὑπὸ τοῦ θερμοῦ καὶ εἰς τὰ ἀντικείμενα ὧν ἔχει παθῶν μετα-
 βάλλεται. διττῆς γὰρ οὗτης τῆς τροφῆς, τῆς μὲν πρώτης τῆς πρὸ τοῦ
 πεφθῆναι, τῆς δὲ ἐσχάτης τῆς μετὰ τὴν πέψιν, ἐναντία ἐστὶν ἡ πρώτη
 τῇ ἐσχάτῃ· διὸ καὶ ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως εἶπε τὸ τρεφόμενον τρέφεσθαι 35
 πῇ μὲν ὑπ' ἐναντίου, πῇ δὲ ὑπὸ ὁμοίου. ἡ μὲν γὰρ ἀπεπτος ἔτι τροφή,
 25 ἣν προσφερόμεθα, ἐναντία τῇ τρεφόμενῃ, ἡ δὲ μετὰ τὴν πέψιν, ἥτις ἤδη
 προσκρίνεται καὶ ἔστι κυρίως ἤδη τροφή, ὁμοία. γίνεται μὲν γὰρ κατ'
 ἀλλοίωσιν τε καὶ μεταβολὴν καὶ πέττεται πᾶν τὸ πεττόμενον· ἡ δὲ μετα-
 βολὴ ἐξ ἐναντίου εἰς ἐναντίον. τὴν δὲ ὕλην τὴν πεττομένην ἀντικειμένην
 εἶπε τῇ ἐξ αὐτῆς πεττομένῃ καὶ τελειουμένῃ καὶ εἰς τὸ εἶδος ἀγομένην.
 30 λέγει δ' αὐτὴν καὶ παθητικὴν· πᾶσα γὰρ τοιαύτη· διὰ γὰρ τοῦ πάσχειν ἢ
 τελείωσις αὐτῆς. καὶ αὐτὸς δὲ ἐξηγούμενος τὸ προειρημένον προσέθηκε· 40
 ταῦτα γὰρ, φησὶν, ἐστί, λέγων τὰ ἀντικείμενα καὶ παθητικά, ἢ οἰκεία
 ἐκάστω ὕλῃ. οὐ γὰρ ἐν πᾶσι τοῖς πεττομένοις τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον, οὐδ'
 ἐν πᾶσι τὰ αὐτὰ ἐστί τὰ πεσσομένα, ἀλλ' ὅταν πεφθῇ, τετελειώται τε καὶ
 35 ὃ ἣν δυνάμει, τοῦτο ἐνεργείᾳ γέγονεν. ἀρχὴν δὲ καὶ αἰτίαν τῆς τελειώσεως

2 τούτου a 3 εἶδη (ex ἡδη corr.) B¹: ἡδη a 4 στάτευσις B²a et porro ubique
 6 οὕτω] οὕτε B¹W ἢ utrumque om. I 10 κοινὸν ὄνομα ἐν κείμενον coll. a
 11 ἐπὶ παντός ὁμοίου I 13 γε om. a 15 ἢ] ἢ a 17 πέψιν I
 18 τελειουμένη B² 20 καὶ om. BWa 22 τῆς δὲ μετὰ B¹Wa ἐναντίαι
 εἰσὶν B¹Wa 23 ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως] A 5 p. 321^b35. 322^a1sq. 26 προσ-
 γίνεται B¹Wa ἡδη om. BWa 28 ἐναντίου] ὁμοίου I 29 πεσσομένην τε
 καὶ BWa 30 λέγει] ἐρεῖ Ia 31 δὲ om. BWa εἰρημένην BWa
 33 ἐκάστω] ἐν ἐκάστω Arist. HN: ἐκάστω Arist. vulg. 34 ἀλλ'] & BWa

www.libtool.com.cn

τὴν οἰκειαν θερμότητα τὴν ἐν τῷ τρεφομένῳ γίνεσθαι λέγει· τούτῳ γὰρ
 ἢ φύσις ὁργανῶν χρῆται προηγουμένῳ πρὸς τὴν πέψιν, καὶ διὰ τίνος τῶν
 ἐκτὸς βοηθείας συνεπιτελεσθῇ ἡ πέψις. πολλὰ γὰρ καὶ τῶν ἔξω δοκεῖ
 5 συνεργεῖν τῇ τῆς τροφῆς πέψει, ὡς λουτρά, γυμνάσια, ἀλλὰ ταῦτα συν-
 5 ἐργὰ μὲν γίνεται τῇ πέψει εὐκατεργαστότερα καὶ εὐμεταβλητότερα ποιῶντα
 τὰ πεσσομένα, ἀρχὴ δὲ καὶ αἰτία ἡ ἐν τῷ τρεφομένῳ θερμότης. εἰπὼν
 δὲ τὴν πέψιν τελείωσιν εἶναι, τίς ἐστιν ἡ τελείωσις καὶ τὸ τέλος τοῦ ἐκ τῆς
 πέψεως γινόμενου λέγει. ἐπὶ τινων μὲν οὖν φησιν εἶναι τὸ τέλος τῆς
 πέψεως τὴν φύσιν· ἐπεὶ δὲ διττὴ ἡ φύσις, ἡ μὲν ὡς ὕλη, ἡ δὲ ὡς εἶδος,
 10 προσέθηκε, ποία φύσις τὸ τῆς πέψεως τέλος· ἡ γὰρ ὡς εἶδος καὶ οὐσία·
 κατὰ γὰρ τὸ εἶδος ἡ ἐκάστου οὐσία καὶ τὸ εἶναι αὐτῷ ὅ ἐστι. τῆς 30
 πέψεως οὖν ἐπὶ τινων τέλος φησὶν εἶναι τὸ εἶδος τὸ κατὰ φύσιν ἀπολαβεῖν
 αὐτό, ὡς ἐπὶ τῶν καρπῶν. τοιαύτη γὰρ ἡ τούτων πέψις, ὡς ἐπὶ τῆς
 τροφῆς· καὶ γὰρ ταύτης τέλος τὸ εἰς τὸ εἶδος μεταβάλλειν τοῦ τρεφομένου
 15 φυσικὸν ὄν. ἐπεὶ δὲ οὐ μόνον ἐπὶ τῆς τροφῆς ἡ πέψις λέγεται, ἀλλὰ καὶ
 ἄλλα τινὰ πέσσεσθαι φαμεν, ὡς τὸ γλεῦκος, ὡς τὰ φύματα καὶ τὰ ἄλλα
 τὰ τοιαῦτα, ἐπὶ τῶν οὔτω πεσσομένων τὸ τέλος φησὶν εἶναι τῆς πέψεως 128^v
 τὸ μεταβάλλειν εἰς τινὰ μορφήν, ἐν ᾗ γινόμενον χρήσιμον καὶ εὐεργέστερον
 ἡμῖν γίνεται. τίς δὲ ἐστιν ἡ ὑποκειμένη μορφή ἐξηγούμενος εἶπεν·
 20 ὅταν γὰρ τοιονδὶ ἢ τοσονδὶ τὸ ὑγρὸν γένηται ἢ ὑπτώμενον ἢ
 ἐψόμενον ἢ σηπόμενον ἢ ἄλλως πως θερμαινόμενον, ὡς χρήσιμον
 εἶναι, τότε πεπέφθαι φαμεν αὐτό. οὕτως τὸ γλεῦκος πέσσεσθαι λέγομεν
 καὶ τὰ ἐν τοῖς φύμασι συνιστάμενα· τὸ μὲν γὰρ γλεῦκος πεπέφθαι λέγομεν, 5
 ὅταν οἶνος γένηται, τὰ δὲ ἐν τοῖς φύμασι συνιστάμενα, ὅταν πύον γένηται,
 25 τὸ δὲ ῥεῦμα τὸ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὅταν λήμῃ· ὁμοία καὶ ἡ ἐπὶ τῶν
 φλεγμάτων πέψις λεγομένη. συμβαίνει δέ, φησί, τοῦτο πάσχειν πᾶσι τοῖς
 πεσσομένοις, τὸ πέσσεσθαι τε καὶ πεπέφθαι τότε, ὅταν ἡ ὑποκειμένη ὕλη
 τε καὶ ὑγρότης κρατηθῇ ὑπὸ τῆς φυσικῆς θερμότητος. ἔως γὰρ ἂν, φησὶν,
 ἐν τοῖς τοιούτοις ὑγροῖς πᾶσι τὸ θερμὸν τὸ ἐν αὐτοῖς ἐν ἀναλογία τινὶ ἢ
 30 τοιαύτῃ πρὸς τὸ ὑγρὸν, ὡς δύνασθαι κινεῖν αὐτὸ καὶ μεταβάλλειν, φύσις 10
 αὐτῶν τοῦτο· ἡ γὰρ ἐν ἐκάστῳ ἀρχὴ κινητικὴ καθ' αὐτὸ καὶ μὴ κατὰ
 συμβεβηχός, ὡς ἐδείχθη ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει, φύσις ἐκείνου. ὅτι δὲ

1 τρεφομένῳ scripsi coll. v. 6: πεσσομένῳ libri λέγει] ei ex corr. I 3 ἐπιτελεσθῇ B
 ἔξωθεν BWa δοκεῖ — πέψει (4)] δοκεῖ πρὸς τὴν πέψιν συνεργεῖν τῆς τροφῆς Wa 4 τῇ]
 ὥστε ἡ B¹ πέψις B¹ ὡς om. I post λουτρά add. ὠραία B, ὠραι Wa
 post γυμνάσια lac. V litt. I ἄλλα τοιαῦτα B¹ 5 εὐμεταβλητότερα a 7 τίς τέ
 ἐστιν B² ἡ om. B¹ τοῦ et γινόμενου (8) om. a 8 ἐπὶ — οὖν] καὶ a
 τὸ — πέψεως (9) om. a 11 τῷ εἶναι I 12 post κατὰ add. τὴν a ἀπολαβεῖν
 scripsi: ἀπολαβῶν B¹I: ἀπολαβὸν B²Wa 16 καὶ τὰ om. B¹W 17 τὰ om. B¹W
 εἶναι] ἐπὶ B¹W 19 δέ] γάρ BWa 20 τοιονδε B¹Wa τὸ om. I
 22 post λέγομεν add. ὅταν οἶνος γένηται I 25 λύμῃ B¹Ia ἡ om. I
 26 λεγομένη] γενομένη corr. B² πάσχειν τοῦτο coll. Wa πᾶσι om. I 31 post
 μὴ add. οὐ W 32 ἐδείχθη post ἀκροάσει coll. a ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει] B I
 p. 192 b 21 sqq. φάσις I

www.libtool.com.cn

τῇ κρατεῖσθαι τὸ ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τοῦ οἰκείου ἢ πέψις συνίσταται, λέγει. διὸ καὶ ὑγείας, φησί, σημεία τὰ τοιαῦτα, τουτέστι τὰ πε-
πέφθαι λεγόμενα, καὶ οὖρα καὶ ὑποχωρήσεις, καὶ ὅλως τὰ περι-
τώματα, ὅτι ἡ τούτων πέψις σημεῖόν ἐστι τοῦ κρατεῖν ἐν τῇ ζῳῇ τὴν
οἰκείαν θερμότητα τοῦ ὑγροῦ· τοῦτο γὰρ τὸ ἀόριστον. λέγει δὲ καὶ 15
ὅποια γίνεται τὰ πεπτόμενα· ἀνάγκη γάρ, φησὶν, αὐτὰ παχύτερα καὶ
θερμότερα τῶν ἀπέπτων εἶναι· τὸ γὰρ θερμὸν θερμότερά τε καὶ παχύτερα
καὶ εὐογκότερα καὶ ξηρότερα ἀποτελεῖ.

Εἰπὼν δὲ τί ποτ' ἐστὶν ἡ πέψις, ἐξῆς λέγει περὶ τοῦ ἐναντίου αὐτῇ·
10 τοῦτο δ' ἐστὶν ἡ ἀπεψία. φησὶ δὴ τὴν ἀπεψίαν εἶναι ἀτέλειαν δι' ἔνδειαν
τῆς οἰκείας θερμότητος· ἡ δὲ ἔνδεια τῆς οἰκείας θερμότητος οἰκεία ψυ-
χρότης ἐστίν, ὥστε εἴη ἂν ἡ ἀπεψία ἀτέλεια δι' οἰκείαν ψυχρότητα.
ὥσπερ δὲ τὴν πέψιν εἰπὼν τελειότητα προσέθηκε καὶ τὸ τίνων (τῶν γὰρ
ἀντικειμένων παθητικῶν, ταῦτα δ' ἦν τὰ ὑποκείμενα τῇ πέψει, ὅλη ὄντα), 25
15 οὕτως εἰπὼν καὶ τὴν ἀπεψίαν ἀτέλειαν τίνων, τίνων προσέθηκε· τῶν γὰρ
ἀντικειμένων, φησὶν, παθητικῶν, ταῦτα δ' ἐστὶν ἡ ὑποκειμένη τοῖς πάθεσι
τε καὶ ταῖς κατὰ τὴν πέψιν ἐκάστην μεταβολαῖς ὅλη.

Εἰπὼν δὲ περὶ τε πέψεως καὶ ἀπεψίας, τί ἐστὶν ἐκάτερον αὐτῶν,
ἐπὶ τὸ περὶ τῶν ὑφ' ἐκατέραν αὐτῶν εἰδῶν λέγειν μέτεσι, καὶ πρῶτόν
20 γε τί ἐστὶ πέπανσις λέγει. φησὶ δὴ πέψιν τῇ γένει τὴν πέπανσιν εἶναι· 40
ὅτι δ' οὕτως ἔχει, ὁρίσάμενος τὴν πέπανσιν ἔδειξεν· ὥριστο γὰρ τὴν
πέπανσιν πέψιν τῆς ἐν τοῖς περικαρπίοις τροφῆς. περικάρπια δὲ λέγει τὰ
τοῖς καρποῖς περικείμενα, ἐν οἷς ἐστὶν ὑγρότης τις, ἥς ἡ πέψις πέπανσις.
ἐπεὶ δὲ ἡ πέψις τελείωσις. λαβὼν ὅτι ἡ πέπανσις πέψις, ἔχων δὲ
25 καὶ ἐν τῇ τῆς πέψεως ὁρῇ κείμενον τὸ εἶναι αὐτὴν τελείωσιν, τότε ἐστὶν
ἡ πέπανσις ἐπιτετελεσμένη, λέγει· ὅταν γὰρ τὰ ἐν τῇ περικαρπίῳ σπέρματα
δύνηται ἀποτελεῖν τοιοῦτον ἕτερον οἶον αὐτό. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων
ἕκαστον τέλειον οὕτω λέγεται, οἶον ἄνθρωπος τέλειος ἤδη ὁ γεννᾶν δυνά- 45
μενος οἶον αὐτό, καὶ ἵππος ὁμοίως καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον. ἡ μὲν οὖν
30 πέπανσις ἡ ἐν τοῖς περικαρπίοις τοιαύτη, ἥς καὶ κύριον ὄνομα δοκεῖ εἶναι
ἡ πέπανσις· λέγεται δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ πεπέφθαι καὶ πέποννα εἶναι, ὁμο-
ειδῶς μὲν γινόμενα τῇ ἐν τοῖς περικαρπίοις πέψει, οὐ μὴν οἰκείον ἔχοντα
ὄνομα, ἀλλὰ κατὰ μεταφοράν τὴν ἀπὸ τῆς ἐν τοῖς περικαρπίοις πεπάνσεως
οὕτως ὀνομαζόμενα. ὥς γὰρ προεῖπεν, οὐ κεῖται καθ' ἕκαστον τῶν εἰδῶν

5 ἄριστον B'W 6 παχύτερα] ξηρότερα ποιεῖ BW: ποιεῖ add. etiam a 8 ξηρό-
τερα ἀποτελεῖ] παχύτερα BWa 9 δὲ om. a 11. 12 ψυχρότης in ras. al. m. B
12 post οἰκείαν add. γινόμενη BWa 15 τίνων, τίνων] πάλιν BWa post προσέθηκε
add. καὶ τὸ τίνων a 15. 16 τῶν γὰρ ὑποκειμένων IWa φησὶν om. a 18 δὲ
om. a τε om. BWa αὐτῶν ἐκάτερον coll. BWa 19 ἐκάστην BIW
20 δὴ] δὲ a 22 τοῖς περικαρπίων I λέγεται BWa 23 πέψις scripsi:
σῆψις libri πέπανσις — ἐν τῇ (25) om. I 24 ἐπεὶ — τελείωσις om. a δὲ ἡ]
δὴ B'W post λαβὼν add. δὲ a δὲ post ἔχων om. a 25 ποτὲ I
29 αὐτός a 33 ἀπὸ τῆς supr. vers. I τοῖς om. BW

www.libtool.com.cn

- τῶν τοιούτων τῶν τε ὑπὸ τὴν πέψιν καὶ τῶν ὑπὸ τὴν ἀπεψίαν κοινὸν
 ὄνομα, ἀλλ' ἀπὸ τίνος τῶν ὑπ' αὐτὰ οὕτως ὀνομαζομένου καὶ τὰ ἄλλα 5
 καθ' ὁμοιότητα καὶ μεταφορὰν ὁμοίως ὀνομάζεται. εἰπὼν δὲ μεταφορικῶς
 τινὰ ὀνομάζεσθαι διὰ τὸ μὴ κεῖσθαι οἰκεία ὀνόματα καθ' ἕκαστον εἶδος
 5 πέψεως καὶ καθ' ἑκάστην πέψεως τελείωσιν, προσέθηκε περὶ τὰ ὀρίζο-
 μενα ὑπὸ τῆς φυσικῆς θερμότητος καὶ ψυχρότητος, οὐχ ὥς
 πέψεώς τινος γινόμενης καὶ ὑπὸ ψυχρότητος (κεῖται γὰρ ἡ πέψις ὑπὸ
 θερμότητος γίνεσθαι), ἀλλ' ὥς πρὸς τὴν πέψιν συντελούσης καὶ τῆς ψυ-
 χρότητος· ἡ γὰρ | θερμότης ὥς ὕλην τὸ ὑγρὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ὀρίζει 129^r
 10 ἐν τῇ πέψει κρατοῦσα. ὅτι δὲ καὶ τὰ ἄλλα, ἐφ' ὧν δι' ὁμοιότητα μετα-
 φορικῶς τὸ τῆς πεπάνσεως ὄνομα κατηγορεῖται, ὁμοειδῶς γίνεται καὶ
 πεπαίνεται τοῖς ἐν τοῖς περικαρπίοις, ἔδειξεν εἰπὼν ἔστι δὲ ἡ φυμάτων
 καὶ φλέγματος καὶ τῶν τοιούτων πέπανσις ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνυπάρχοντος
 αὐτοῖς θερμοῦ τοῦ ὄντος ἐν αὐτοῖς ὑγροῦ πέψις· ἀδύνατον γὰρ ὀρίζεσθαι 5
 15 τὸ ὑγρὸν, εἰ μὴ κρατοῖτο ὑπὸ τοῦ θερμοῦ· ἦν δὲ ἡ πέπανσις ἡ ἐπὶ τῶν
 περικαρπίων τοιούτων. ἐκ μὲν οὖν πνευματικῶν. λέγει τὰ πεπαινόμενα
 ἐκ μὲν πνευματικῶν ὕδατῶδῃ γίνεσθαι· συνίσταται γὰρ καὶ παχύνεται
 τὸ πνεῦμα ἐν τῇ εἰς ὕδωρ μεταβολῇ, τὰ δὲ ὕδατῶδῃ πάλιν εἰς τὰ γεηρά·
 τὰ γὰρ ὕδατῶδῃ ὅσα ἂν παχύνηται καὶ γεηρότερα γίνηται, πεπέφθαι
 20 μᾶλλον λέγεται· καθόλου τε πάντα τὰ πεπαινόμενα ἐκ λεπτῶν παχύτερα
 γίνονται. τὸ δὲ καὶ τὰ μὲν εἰς αὐτὴν ἡ φύσις ἄγει κατὰ τοῦτο 10
 τὰ δὲ ἐκβάλλει τοιούτον ἂν εἴη· τῶν πεπαινομένων τὰ μὲν εἰς φυσικὸν
 εἶδος μεταβάλλει, καθ' ὅσον πεπαίνεται, καὶ ἔστιν αὐτοῖς τέλος τῆς πεπάνσεως
 κατὰ φύσιν ἡ εἰς τοῦτο μεταβολή, τὰ δὲ ἐκβάλλεται καὶ ἐκκρίνεται ἐκ τοῦ
 25 κατὰ φύσιν ἔχοντος, ὥς τὸ φλέγμα, τὸ πύον, ἡ λήμη, τὸ περιτίττωμα.
 Εἰπὼν δὲ τί ἐστι πέπανσις, ἐξῆς λέγει περὶ ὁμότητος, ἥτις ἐστὶ μὲν
 ὑπὸ τὴν ἀπεψίαν, ἐναντία δὲ ἐστὶ τῇ πεπάνσει. λέγει δὴ ὁμότητα εἶναι
 τὸ ἐναντίον τῇ πεπάνσει· ἀπεψία γὰρ ἐστὶ τῆς ἐν τῇ περικαρπίῳ τροφῆς
 ἡ κυρίως ὁμότης λεγομένη, ἥτις ἐστὶν ἡ ἀόριστος ὑγρότης, τουτέστιν ἡ
 30 ἀσύστατος. διὸ καὶ φησιν εἶναι τὴν ὁμότητα ἢ πνευματικὴν ἢ ὕδατῶδῃ
 ἢ ἐξ ἀμφοῖν μεμιγμένην, εἰ μὲν οὖν τὸ ὀφείλον πεφθῆναι πνεῦμα, πνευ- 25
 ματικὴν, εἰ δὲ ὕδωρ, ὕδατῶδῃ. δύναται δὲ καὶ ἐξ ἀμφοῖν εἶναι, ὅταν
 ὀφείλον τὸ πεσσύμενον παχυνθῆναι, τὸ δὲ μείνη πνευματικὸν τε καὶ ὕδα-
 τῶδες. καὶ ἐπεὶ ἡ πέπανσις τελείωσις, ὁῦλον ὅτι ἡ ὁμότης ἀτέλεια ἔσται

- 1 τῶν τοιούτων om. BWa τῶν ὑπὸ om. BWa 4 οἰκείον ὄνομα BWa
 5 πέψεως post ἐκάστην om. BWa περὶ om. BW 6 θερμότητος τε καὶ BW
 10 τὰ om. I ἀφ' ὧν B¹W 13 ἡ om. I 14 post ὑγροῦ add. ἐν τοῖς
 πεπαινωμένοις BWa 15 post ὑγρὸν add. ὃ ἐστὶ πέπανσις BWa 16 post οὖν add.
 τῶν a Arist. vulg.: om. BIW Arist. E 17 ἐκ — πνευματικῶν exp. B²: om. a
 post μὲν add. τῶν W 19 ὅσα B 20 τε] δὲ I τὰ om. B¹W
 21 αὐτὴν BIW Arist.: αὐτὴν a κατὰ τοῦτο om. a 26 δὲ om. a 27 δὴ]
 δὲ a 28 ἐστὶ] τις a 29 ἡ κυρίως a 30 alterum ἢ om. I 31 ἢ om. B¹
 ἀμφοῖν] ἀέρος B¹Wa 31. 32 πνευματικὴ I 32 ὕδατῶδης B²Wa
 33 μείνη B²V: μένει B¹IWa

γινομένη δι' ἐνδείαν φυσικοῦ θερμοῦ καὶ ἀσυμμετρίαν πρὸς τὸ πεπαινό-
 μενον ὑγρὸν· ὅταν γὰρ ἔλαττον ἢ τὸ θερμὸν ἢ ὥστε κρατεῖν δύνασθαι
 τοῦ ὑγροῦ, ἀπεπτον τὸ ὑγρὸν μένει. ἐπεὶ δὲ εἶπε τὸ ὑγρὸν εἶναι τὸ
 πεπαινόμενον, τίνα ἐστὶ τῶν ὑγρῶν τὰ πεπαινόμενα λέγει· ὅσα γὰρ παχύνε- 30
 5 σθαι θερμαινόμενα δύνανται· τὸ γὰρ πεπαινόμενον συνίσταται πᾶν. οὐδὲν
 δὲ ὑγρὸν ἄμικτον ξηρῷ καὶ γεῶδει παχύνεται, διὸ οὐδὲ πεπαίνεται. δεῖ
 οὖν τὸ πεπαινόμενον ὑγρὸν ἔχειν ἐν αὐτῷ καὶ ξηρὸν τι μεμιγμένον. διὰ
 τοῦτο γὰρ ὕδωρ μόνον τῶν ὑγρῶν θερμαινόμενον οὐ παχύνεται, ὅτι μὴ
 ἔχει ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτοῦ ξηρότητός τι· θάττον γὰρ θερμαινόμενον διατμίζεται,
 10 καὶ φθείρεται ἢ παχύνεται. ἔλαιον δὲ καὶ οἶνος θερμαινόμενα παχύνεται,
 ὅτι ἔχει ἐν τῇ αὐτῶν οὐσίᾳ καὶ ξηρὸν τι καὶ γεῶδες. εἰπὼν δὲ ὅτι 35
 μηδὲν ὑγρὸν ἄμικτον ξηρῷ ὃν πεπαίνεται, περὶ τῆς ὁμότητος πάλιν λέγει
 καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ἀτελείας· ἔκειτο γὰρ γίνεσθαι δι' ἐνδείαν τοῦ φυσικοῦ
 θερμοῦ καὶ ἀσυμμετρίαν πρὸς τὸ ὑγρὸν τὸ πεπαινόμενον. ταύτην δέ φησι
 15 τὴν ἀσυμμετρίαν τοῦ θερμοῦ πρὸς τὸ πεπαινόμενον ὑγρὸν γίνεσθαι ἢ τῷ
 τὸ θερμὸν ὀλίγον εἶναι καὶ ἔλαττον τοῦ κατὰ φύσιν ἢ. τῷ τὸ ὑγρὸν τὸ
 πεσσύμενον καὶ ὀριζόμενον πολὺ καὶ πλεῖον εἶναι τοῦ κατὰ φύσιν. διὰ
 τοῦτο φησι καὶ λεπτοὺς τοὺς χυμοὺς καὶ τὰς συστάσεις εἶναι τῶν ὁμῶν, 40
 καὶ ψυχροὺς μᾶλλον ἢ θερμοὺς, καὶ ἀβρώτους καὶ ἀπότους, ὡς μὴ κρατη-
 20 θέντος τοῦ ὑγροῦ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ.

Ὡς περὶ δὲ ἡ πέπανσις πολλαχῶς ἐλέγετο (κύριον γὰρ ἦν ὄνομα τῆς
 πεπάνσεως τῶν καρπῶν, ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα τινὰ πεπαίνεσθαι κατὰ μετα-
 φοράν τὴν ἀπὸ τούτων, τῇ ὁμοίως τούτοις γίνεσθαι καὶ εἶναι ὁμοειδὲς τὸ
 ἐπ' αὐτῶν γινόμενον τοῖς ἐπὶ τῶν καρπῶν), οὕτως φησὶ καὶ τὴν ὁμότητα 50
 25 λέγεσθαι πλεοναχῶς. οὐ γὰρ μόνον ἐπὶ τῶν καρπῶν ἡ ὁμότης λέγεται,
 ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ἐφ' ὧν καὶ ἡ πέπανσις· καὶ γὰρ οὖρα καὶ ὑπο-
 χωρήσεις τῆς γαστροῦ καὶ κατάρροι ὡμὰ λέγονται, ἃ πάντα τοιαῦτα εἶναι
 λέγεται τῷ μὴ κεκρατῆσθαι ὑπὸ τῆς οἰκείας θερμότητος μηδὲ συνεστάναι.
 ἥδη δὲ πορρωτέρω προϊόντες καὶ κέραμον ὡμὸν λέγομεν καὶ γάλα καὶ
 30 ἄλλα πλείω· ὅσα γὰρ ἂν δυνάμενα μεταβάλλειν καὶ συνίστασθαι ὑπὸ θερ- 129^ν
 μότητος μὴ συσταθῇ μηδὲ πάθῃ τοῦτο, ὡμὰ λέγεται. τὰ γὰρ μὴ δυνάμενα
 συνίστασθαι ὑπὸ θερμότητος οὐ λέγεται ὡμὰ· τὸ γοῦν ὕδωρ οὐ λέγεται ὡμόν,
 ὅτι μὴ πέφυκεν ὑπὸ θερμοῦ παχύνεσθαι. καίτοι λέγεσθαί φησιν αὐτὸ
 ἐφθὸν δηλονότι καὶ ἀνέψητον, οὐ μὴν ὡμὸν ἢ πεπαντόν. ὅτι μὲν οὖν ὁ

3. 4 ὑγρὸν ποτὲ πεπαινόμενον εἶναι I 6 ἄμικτον] ἢ μικτόν I 11 ὅτι—οὐσίᾳ
 in lit. B² ξηρὸν—γεῶδες supr. vers. B² 12 ὃν om. BWa 13 ἐν
 ταύτῃ BWa δι'] ἔτι I 17 εἶναι om. BWa 18 λεπτοὺς ex corr. I
 21 δὲ om. a post κύριον vacuum sp. VIII litt., deinde ἐν γὰρ B 21. 22
 τῆς πεπάνσεως] τὸ B¹ 24 post οὕτως add. καὶ I 26. 27 ὑποχώ-
 ρησις W 27 ἃ πάντα] ἅπαντα B¹Wa 27. 28 τοιαῦτα—λέγεται om. a
 28 post λέγεται add. καὶ WB κρατεῖσθαι BWa 29 ἐμὸν a λέγωμεν I
 30 δυνάμεθα I 31 συστῇ BWa μὴ δυνάμενα] λεγόμενα μὴ I 32 οὐ
 post θερμότητος om. B¹Wa ὕδωρ δὲ λέγεται B¹ 33 post ὑπὸ add. τοῦ Wa
 post θερμοῦ add. καὶ B¹W 34 δῆλον a πεπαντόν BWa

www.libtool.com.cn

ὥμος κέραμος πορρωτέρω τῶν ἄλλων, καὶ οὐ πάντῃ ὁμοίως ἐκείνους
λέγεται, φανερόν· ἐκεῖνα μὲν γὰρ ἦν ὑπὸ τῆς οἰκείας θερμότητος πεπαι- 5
νόμενα καὶ ὡμὰ ἐλέγτο, ὅτι μὴ τὸ οἰκεῖον ἐν αὐτοῖς θερμὸν ἐκράτει τοῦ
ὕγρου, ὁ δὲ κέραμος ὥμος λέγεται τῷ τὸ ἔξωθεν προσαγόμενον αὐτῷ
5 θερμὸν μὴ κεκρατῆσθαι τῆς ὑγρότητος τῆς ἐν αὐτῷ. ἐπιζητήσαι δ' ἂν
τις, πῶς καὶ τὸ γάλα πορρωτέρω καὶ οὐχὶ ἐκείνους ὁμοίως λέγεται ὡμόν.
ἢ εἰ μὲν λέγοιτο ὡμόν γάλα τὸ ἐν τῷ ζῳῳ, ὁμοίως ἂν τοῖς πρῶτοις
λέγοιτο· ὡμόν γὰρ τοῦτο τῷ μὴ κεκρατῆσθαι ὑπὸ τῆς ἐν τῷ ζῳῳ θερ- 10
μότητος τὴν ὑγρότητα τὴν ἐν αὐτῷ· εἰ δὲ λέγοιτο τὸ ἐψόμενον γάλα ἐν
10 πυρὶ ὡμόν, ὁμοίως ἂν λέγοιτο τῷ κεράμῳ ὡμόν· τῷ γὰρ ὑπὸ τῆς ἔξωθεν
μὴ κεκρατῆσθαι θερμότητος.

Εἰπὼν δὲ περὶ πεπάνσεως καὶ ὡμότητος, ὧν τὸ μὲν ἦν τῷ γένει
πέψις, τὸ δ' ἀπεψία, καὶ ὁρισάμενος ταῦτα καὶ τὰς αἰτίας δεῖξας, δι' αὗ- 20
τς γίνεται, ἐξῆς περὶ ἐψήσεως λέγει καὶ τῆς ἐναντίας αὐτῆς μολύνσεως, καὶ
15 πρῶτόν γε περὶ ἐψήσεως. λέγει δὲ τὴν ἐψήσιν εἶναι καθόλου μὲν πέψιν
ὑπὸ θερμότητος ὑγρᾶς τοῦ ἐνυπάρχοντος ἀόριστου ἐν τῷ ὑγρῷ, θερμότητος
μὲν ὑγρᾶς εἰπὼν, ὅτι τὰ ἐψόμενα ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ὑγροῦ ἐψεται· ὑπὸ
γὰρ θερμοῦ ὕδατος καὶ ἐν θερμῷ ὑγρῷ ἐψεται τὰ ἐψόμενα. τοῦ δὲ
ἐνυπάρχοντος ἀόριστου, τούτεστι τοῦ ἐν τῷ ὑγρῷ τῷ ὄντι ἐν τοῖς
20 ἐψομένοις ἀόριστου καὶ ὑδατώδους· τὸ γὰρ ἐν τούτοις ὑγρόν, ἀόριστον ὄν, 25
πεφθὲν καὶ ὁρισθὲν ὑπὸ τῆς εἰρημένης θερμότητος ἐφθὸν γίνεται ἀπὸ τῆς
ἐψήσεως. ἂν τε γὰρ σάρκες ὣσιν αἱ ἐψόμεναι ἂν τε λάχανα ἂν τε ἄλλα τι,
τότε ἐφθὰ γίνεται, ὅταν τὸ ἐν αὐτοῖς ὑγρόν, ἀόριστον ὄν, ὑπὸ τῆς ἐν τῷ
ὑγρῷ τῷ ἔξωθεν θερμότητος πεφθῇ τε καὶ ὁρισθῇ. λέγεσθαι δὲ φησι
25 τὸ τῆς ἐψήσεως ὄνομα κυρίως ἐπὶ μόνων τῶν ἐψομένων. τί δ' ἐστὶ τὸ
ἐνυπάρχον ἀόριστον ἐν τῷ ὑγρῷ, ἐδήλωσεν εἰπὼν τοῦτο δ' ἂν εἴη,
ὥσπερ εἴρηται, πνευματώδεις ἢ ὑδατώδεις. εἰπὼν δὲ τὴν ἐψήσιν 30
εἶναι ὑπὸ θερμότητος ὑγρᾶς, ἐξηγούμενος, τίς ἐστὶ θερμότης ὑγρᾶ, λέγει
ἢ δὲ πέψις γίνεται, δηλονότι ἢ τοῦ ἀόριστου τοῦ ἐν τῷ ὑγρῷ ὄντος
30 πνευματώδους ἢ ὑδατώδους, ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ ὑγρῷ πυρός, ἴσον λέγων τῷ
ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ ὑγρῷ θερμοῦ. εἰπὼν δὲ καὶ ἀποδοῦς τὸν λόγον τῆς ἐψήσεως,
ἐπεὶ δοκεῖ καὶ τὰ ταγηνιζόμενα ἐν ὑγρῷ θερμῷ ταγηνίζεσθαι (θερμαιο-
μένου γὰρ τοῦ ἐν τῷ ταγήνῳ ἐλαίου ἢ ἐν τῷ ἂν ὑγρῷ καὶ ταγηνίζεταιί
τινα, ἐκεῖνα μεταβάλλει, καὶ οὐ λέγεται ἐψεσθαι, ἀλλὰ ταγηνίζεσθαι), ὅτι 35
35 μὴ ταγηνιζόμενα ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ ὑγρῷ θερμοῦ πάσχει, ὡς τὰ ἐψόμενα,
ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ἔξω πυρός, ὥσπερ καὶ τὰ ὑπτώμενα, δεῖκνυσι. διὸ καὶ τὰ

3 post οἰκεῖον add. καὶ BWa 4 τὸ om. I 7 ἢ εἰ] εἰ ἢ B¹ ὁμοίως ἂν ex corr. I
9 γάλα] ἀλλὰ B¹ 11 μὴ supr. vers. add. I 12 δὲ om. a ἦν] ἢ I 13 ταῦτα]
τε αὐτὰ BWa 14 αὐτῇ BWa 17 τοῦ om. BWa 18 δὲ om. a 19 τοῦ ὄντος I
21 ἐφθὸν γίνεται om. B¹ IW ἀπὸ om. B¹: ὑπὸ B²a τῆς] τε IW 28 τίς — λέγει]
τί ἐστὶ τὸ θερμότητος ὑγρᾶς, εἰπεν BWa 29 δῆλον a ἢ om. BWa 29. 30 ὄντος—
ὑδατώδους] δ ἢ πνευματώδεις ἐστὶν ἢ ὑδατώδεις BW eademque a, praeterquam quod pro
δ ἢ habet πυρός 32 ταγηνιζόμενα — ταγηνίζεσθαι — ταγηνί (33) a, et porro item
33 ταγηνίζεται scripsi: ταγηνίζεται BIW: ταγηνίζεται a 35 μὴ] μὴδὲ τὰ BWa

ταγγνιζόμενα ὀπτάται μᾶλλον ἢ ἔψεται· ὑπὸ γὰρ τοῦ ἔξωθεν θερμοῦ, τοутέστιν ὑπὸ τοῦ πυρός, ταγγνιζόμενα μεταβάλλει τε καὶ πάσχει, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ περιέχοντι αὐτὰ ὑγρῷ θερμοῦ. ὅτι γὰρ μὴ ὑπ' ἐκείνου πάσχει, σημεῖον τὸ τὸ περιέχον αὐτὰ ὑγρὸν πάσχειν μᾶλλον ὑπὸ τῶν ταγγνιζομένων· θερμαινόμενα γὰρ ἐκεῖνα ὑπὸ τοῦ πυρός τοῦ πεφυρα- 40 κτωμένου σιδήρου τὸ περιεχόμενον αὐτοῖς ὑγρὸν ξηραίνει εἰς αὐτὰ ἀναλαμβάνοντα. τὰ δέ γε ἐψόμενα τὸ ἐναντίον τούτου ποιεῖ· οὐ γὰρ μόνον οὐκ ἀναλαμβάνει εἰς αὐτὰ τὸ περιεχόμενον αὐτοῖς ὑγρὸν θερμόν, ἀλλὰ πάσχοντα ὑπ' αὐτοῦ καὶ μεταβαλλόμενα καὶ θερμαινόμενα ἐκκρίνει καὶ 10 τὴν ἐνυπάρχουσαν αὐτοῖς ὥμοις οὖσιν ὑγρότητα. οὐ σημεῖον φησιν εἶναι τὸ ξηρότερα εἶναι τὰ ἐφθὰ τῶν ὀπτῶν· τὰ μὲν γὰρ ἐψόμενα τῷ κρατεῖ- 45 σθαι ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ περιέχοντι αὐτὰ ὑγρῷ θερμοῦ οὐκ ἀνασπᾷ αὐτὸ εἰς αὐτά, ἀλλ' ἀφίησι τὸ ἐνυπάρχον αὐτοῖς, τὰ δὲ ταγγνιζόμενά τε καὶ ὅλως ὀπτάμενα τῇ ἀπὸ τοῦ πυρός ἐγγινομένη αὐτοῖς θερμότητι κρατοῦντα τοῦ 15 ἐκτὸς ὑγροῦ σπᾷ αὐτὸ εἰς ἑαυτά. ὅτι δὲ τὰ ὀπτά ὑγρότερα τῶν ἐφθῶν, δῆλον ἐκ τοῦ, ὅταν τμηθῇ, πολὺ ὑγρότερα τῶν ἐφθῶν τὰ ὀπτά εὐρίσχεσθαι, ὀπτά δὲ τὰ μὴ προσψημένα. |

Εἰπὼν δὲ τὴν ἐψῆσιν πέψιν εἶναι τοῦ ἐνυπάρχοντος ἐν τῷ ὑγρῷ 130^ο ἀορίστου γινομένην ἀπὸ ὑγρᾶς θερμότητος, εὐλόγως φησὶ μὴ πᾶν σῶμα 20 ἐψῆτὸν εἶναι· οὔτε γὰρ ἐν ᾧ μηδὲν ἐστὶν ὑγρὸν (τοῦτο γὰρ τὸ ἐν τῇ ἐψῆσει πεσσομένον) οὔτε ἐν ᾧ ἔστι μὲν, ἀλλὰ ἀδύνατον κρατηθῆναι καὶ 5 ἐκκριθῆναι ὑπὸ τῆς ἐν τῷ περιεχόμενῳ αὐτῷ ὑγρῷ θερμότητος διὰ πυκνότητα. διὸ οὔτε λίθοι οὔτε ξύλα ἔψονται, οἳ μὲν διὰ τὸ μὴ ἔχειν ὑγρότητα, τὰ δὲ διὰ τὸ τοιαύτην ἔχειν, ὥς μὴ δύνασθαι ὑπὸ τοῦ ἔψοντος 25 ὑγροῦ θερμοῦ κρατεῖσθαι αὐτὴν καὶ ἐκκρίνεσθαι, διὰ τὸ φυσικῶς ἐν τῇ συστάσει πεπυκνωθῆναι καὶ μὴ ἐξίεναι. ἔψεται δὲ ταῦτα, ὅσα τῶν σωμάτων ἔχει παθητικὴν ὑγρότητα ὑπὸ τῆς ἐν τῷ ὑγρῷ τῷ περιέχοντι αὐτὰ ὑπὸ 10 πυρός ἐγγινομένης θερμότητος. λέγεσθαι δέ φησι καὶ ἄλλα τινὰ ἔψεσθαι οὐ κυρίως, ἀλλὰ μεταφορικῶς· καὶ γὰρ χρυσὸς καὶ ξύλα καὶ ἄλλα τινὰ 30 οὐ κατὰ ταῦτόν εἶδος λεγόμενα, ἀλλὰ μεταφορικῶς, διὰ τὸ μὴ πάσαις ταῖς διαφοραῖς οἰκεῖα ὀνόματα κεῖσθαι. οὐ γὰρ τῷ τὴν ἐν τῷ χρυσῷ ὑγρότητα κρατεῖσθαι ὑπὸ τῆς ἐν τῷ ὑγρῷ θερμότητος ὁ χρυσὸς ἔψεσθαι λέγεται, ἀλλ' οὐδὲ τὰ ξύλα· προσείρηκε γὰρ ὅτι τὰ τοιαῦτα τῶν σωμάτων οὐκ ἔστιν ἐψῆτὰ οὐδὲ ἐν ὑγρῷ τίθεται θερμῷ, ὥστε ὑπὸ τούτου κρατη- 15 35 θεῖσαν τὴν ἐν αὐτοῖς ὑγρότητα ἐκκριθῆναι· μεταφορικῶς δὲ ἀπὸ τίνος

2 post πυρός add. τὰ BWa 3 ὑγροῦ I 4 τῷ τὸ I 6 ξηραίνει BW
εἰς αὐτὰ libri 7 τὰ et ἐψόμενα B²: τὸ et ἐψόμενον B¹IWa γε om. BW: τὸ a
8 αὐτὰ BIW θερμόν om. a 13 αὐτὰ BIW 15 ἑαυτά] αὐτὸ I ὀπτά]
ὀπτώτερα B¹: ὀπτότερα W ἐφθῶν corr. ex ὀπτῶν I 16 ἐκ τοῦ om. BWa
τμηθῇ] τεθῇ B¹IWa ante πολὺ add. τῷ a 16.17 εὐρίσκεται I 18 δὲ om. a
εἶναι πέψιν coll. BWa 21 post οὔτε add. γὰρ I 23 ἔψεται BWa 25 διὰ τὸ
scripsi: οἷα τῷ libri 26 πετηνῶσθαι I καὶ μὴ om. a ἐξίεναι scripsi:
ἐξεᾶν BIW: om. a 28 τινὰ post δὲ exh. a 31 τὴν] γῆν I 32 κρατεῖσθαι
post θερμότητος exh. a: om. B¹W 33 τὰ ante ξύλα om. BWa

ὁμοιότητος καὶ ταῦτα ἠψῆσθαι λέγεται, ὅταν ὑπὸ πυρὸς θερμαινομένων
 αὐτῶν ἐκκριθῇ τι τῶν ἐν αὐτοῖς ὑγρῶν. ὅταν γὰρ ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ ἡ
 τοιαύτη ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἐκκρίσις τῆς ἀλλοτρίας ὑγρότητος ἐγκαταμειγμένης
 αὐτῷ γένηται, οἷον ἀργύρου ἢ χαλκοῦ ἢ τινος ἄλλου, τότε ἠψῆσθαι λέγεται.
 5 ὁμοίως καὶ τὰ ἄλλα τὰ μεταλλευόμενα. καὶ τὰ ξύλα δέ, ὧν διὰ τὸ πλησίον
 πῦρ ὁ καπνὸς ἐκκέκριται καὶ γέγονε ξηρά, ἠψῆσθαι λέγεται, αἱ καὶ ἄκαπνα 20
 καλεῖται. λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ ὑγρῶν ἔψησις, οἷον γάλακτος καὶ γλεῦκους,
 καὶ ὁμοιότερα ἢ τούτων ἔψησις τῇ κυρίως ἐψῆσει λεγομένη τῆς τοῦ
 χρυσοῦ καὶ τῶν τοιούτων· λέγεται γὰρ ταῦτα τότε ἠψῆσθαι, ὅταν ὁ ἐν
 10 αὐτοῖς ὑγροῖς οὔσι χυμὸς, οἰκῆις ὧν αὐτῶν καὶ οὐχὶ ἀλλότριος, πεφθῇ
 καὶ εἷς τι εἶδος μεταβάλλῃ ὑπὸ τοῦ κύκλῳ περικειμένου καὶ ἔξωθεν πυρὸς
 θερμαίνοντος αὐτά· ἐκκρινόμενου γὰρ τοῦ ἀορίστου ἐν αὐτοῖς τῇ ὕδατῳ- 25
 δους, ὡς τοῦ ὀρροῦ ἐπὶ τοῦ γάλακτος, ἢ πνευματώδους, ὡς ἐπὶ τοῦ
 γλεῦκους, ἢ τοῦ ὑποκειμένου πέψις τε καὶ εἰς εἰδός τι μεταβολὴ γίνεται.
 15 τρόπον δὲ τινα εἶπε τὸ ἐπὶ τούτων γινόμενον παραπλησίως γίνεσθαι τῇ
 ἐψῆσει, ὅτι μὴδὲ ταῦτα ἐν ὑγρῷ θερμῷ τίθεται μὴδὲ ὑπὸ τούτου πέσσε-
 ται ἢ ἐν αὐτοῖς ὑγρότης, ἀλλ' ἐν ἀγγείῃς ὄντα ὑπὸ τοῦ ἔξωθεν πυρὸς
 πᾶσχει τὰ προειρημένα.

p. 381a1 Τέλος δὲ οὐ τὸ αὐτὸ πᾶσιν, οὔτε ἐφομένοις οὔτε
 20 πεττομένοις.

Οὐ τὸ αὐτὸ φησι τέλος εἶναι πᾶσι τοῖς ἐφομένοις, οὐδὲ τοῦ αὐτοῦ
 χάριν ἔψεσθαι αὐτά· τὰ μὲν γὰρ ἔψεται, ὥστε πρὸς ἐδωδὴν ἐπιτήδεια
 γίνεσθαι, οἷς τοῦτο τῆς ἐψῆσεως τέλος, τὰ δὲ ὥστε πρὸς ῥόφησιν, τὰ δὲ
 ἄλλου τινὸς χάριν. οὔτε δὲ ἐφομένοις εἶπεν οὔτε πεττομένοις ἦτοι
 25 ἐκ παραλλήλου, ἐπεὶ ἡ ἔψησις διὰ πέψεως, ἢ ἐπεὶ κοινότερον ἢ πέψις καὶ
 γενικώτερον τῆς ἐψῆσεως (οὐ γὰρ ἡ ἔψησις μόνον διὰ πέψεως, ἀλλὰ καὶ 40
 ἡ πέπανσις, ὡς δέδειχε, καὶ ἡ ὕπτησις δέ, ὡς ἐρεῖ), εἰπὼν μὴ εἶναι τὸ
 αὐτὸ πᾶσι τοῖς ἐφομένοις τέλος, ἐπήνεγκεν ὅτι μὴδὲ ὅλως τοῖς πεσσομένοις,
 ὡς οὐδὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων εἰδῶν τῆς πέψεως τοῦ αὐτοῦ πᾶσιν ὄντος τέλους.
 30 εἰπὼν δὲ ὅτι μὴ τὸ αὐτὸ πᾶσι τοῖς ἐφομένοις τέλος, σημεῖον τούτου καὶ
 τὸ ἐπὶ τῶν φαρμάκων παρέθετο, αἱ καὶ αὐτά μὲν ἔψιν λέγομεν, οὐ μὴν
 ὡς πρὸς ἐδωδὴν ἢ πρὸς ῥόφησιν ἢ ὅλως πρὸς τροφήν χρήσιμα αὐτά
 ἐσόμενα ἔψιν λέγομεν. οὐδ' ἡ τῶν φαρμάκων δὲ ἔψησις ἢ αὐτὴ τῇ 45
 κυρίως ἐψῆσει λεγόμενη, ἢς τὸν ὀρισμὸν ἀποδέδωκεν. εἰπὼν δὲ ταῦτα

1 ἐψῆσθαι libri	2 τί I	3 post ὑγρότης add. καὶ B	4 et 6 ἐψῆσθαι
B ^{2a}	7 post δὲ add. φησὶ BWa	8 τούτου BWa	10 ἀλλότρια a
11 μεταβάλλει I	13 ὁροῦ B ¹ W	τοῦ αὐτε γάλακτος om. I	14 ἢ
τοῦ B ¹	τι om. BWa	22 ὥστε] ὥσπερ B ¹ W	23 γενέσθαι B ²
25 post ἔψησις	add. μόνον, sed rursus exp. I	ἢ ἐπὶ BWa	ἢ πέψις post γενικώτερον (26) coll. BWa
27 post εἰπὼν add. δὲ BIW	28 πᾶσι om. BWa	τέλος τοῖς ἐφομένοις coll. BWa	
ἐπήνεγκεν — τέλος (30) om. I	30. 31 καὶ τὸ] καίτοι B ¹ W: καὶ om. I, eras. B ²		
33 ἔψιν I	οὐδ' ἢ] οὐδὲ BWa	34 ἀπέδωκεν a	

www.libtool.com.cn

συγκεφαλαιοῦται νῦν, τίνα ἐστὶ τὰ ἐψητά, καθόλου λέγων περὶ πάσης ἐψήσεως, οὐ τῆς κυρίως λεγομένης μόνον· ὅσα γὰρ παχύτερα δύναται γίνεσθαι θερμαινόμενα (πεσσομένου γὰρ τοῦ ἐν αὐτοῖς ἀορίστου ὑγροῦ ἢ πάχυνσις) ἢ ἐλάττω· διακρινόμενου γὰρ καὶ ταῦτα τοῦ ἐν αὐτοῖς 5 πνευματώδους, τὰ δ' αὐτὰ καὶ βαρύτερα γίνεται. οὐ γὰρ ἀπλῶς τὰ ἐλάττω γινόμενα ἔψεται· τὸ γοῦν ἔλαιον ἔλαττον μὲν γίνεται, οὐ μὴν 60 ἔψεται, ὡς ἔρεϊ. ἢ τὰ μὲν αὐτῶν τοιαῦτα, τὰ δὲ ἐναντία ἀντὶ τοῦ τὰ μὲν παχύτερα, τὰ δὲ λεπτότερα διὰ τὸ ἐν τῇ ἐψήσει διακρίνεσθαι. καὶ τὰ μὲν αὐτῶν παχύνεσθαι, τὰ δὲ λεπτύνεσθαι, ὡς ἐπὶ τοῦ γάλακτος 10 γίνεται· τὸ μὲν γὰρ αὐτοῦ λεπτύνεται, ὅσον ὀρρωῖδες, τὸ δὲ λοιπὸν συνίσταται καὶ τυροῦται, ὃ πυτίαν εἶπεν, ὡς τῷ ἔχειν ἐν αὐτῷ τοιοῦτόν τι πηγνυμένου αὐτοῦ. ἔψεσθαι δ' ἂν κατὰ τοῦτο καὶ τὰ σιτία λέγοιτο· καὶ γὰρ ἐκεῖνων τὰ μὲν εἰς ὑγρότητα ὑπὸ | τῆς θερμότητος διακρίνεται, οἷά 130^ο ἐστὶ τὰ οὖρα, τὰ δὲ παχύνεται. τὸ δ' ἔλαιον οὐ φησιν ἔψεσθαι καθ' 15 ἑαυτοῦ· μετ' ἄλλων μὲν γὰρ μιγνύμενον ἔψεσθαι δοκεῖ, οὐ μὴν καθ' ἑαυτοῦ, ὅτι θερμαινόμενον μῆτε παχύνεται μῆτε ἔλαττον γινόμενον βαρύτερον γίνεται μῆτε τὸ μὲν αὐτοῦ ὑγρότερον γίνεται, τὸ δὲ παχύτερον· τὸ γὰρ αὐτὸ κατὰ τὸ εἶδος ἐν τῇ ἐψήσει μένει, ἔστ' ἂν σώζῃται. τοιαύτην μὲν οὖν φησιν εἶναι τὴν κατὰ τὴν ἔψησιν πέψιν· ἢ γὰρ πέψις καὶ ἐν ἄλλοις, οὐκ 5 20 ἐν ἐψήσει μόνῃ. οὐδὲν δὲ διαφέρειν φησίν, εἴτε διὰ τεχνικῶν ὀργάνων γίνοιτο, ὡς ἡ ὑπὸ τῶν ὑποπριῶν, εἴτε διὰ φυσικῶν, ὡς ἐπὶ τῆς τροφῆς· ὀπότερος γὰρ ἂν γίνηται, τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἔξει. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν διὰ τεχνικῶν ὀργάνων ἐφομένων τὸ ἔξω θερμὸν τῶν ἐφομένων αἰτίον τῆς ἐψήσεως τε καὶ πέψεως τοῦ ἐν τῷ ἐφομένῳ ἀορίστου ὑγροῦ καὶ ἐπὶ τῶν 25 διὰ φυσικῶν. καὶ γὰρ ἡ τροφή ὑπὸ τοῦ ἔξωθεν ὄντος αὐτῆς θερμοῦ ἔψεται· οὐ γὰρ ἐν αὐτῇ τῇ τροφῇ τὸ ἔψον τε καὶ πέσσαν αὐτὴν θερμόν, 10 εἰ καὶ σύμφυτον τῷ τρεφομένῳ.

Εἰπὼν δὲ περὶ ἐψήσεως μέτεισιν ἐπὶ τὸν περὶ μολύνσεως λόγον, ἣτις ἐστὶν ἐναντία τῇ ἐψήσει, καὶ φησιν αὐτὴν εἶναι τὴν ἐναντίαν 30 ἀπεψίαν τῇ ἐψήσει. εἴη δ' ἂν ἐναντία ἢ τε πρώτη λεχθεῖσα ἀντὶ τοῦ ἢ τε τῇ πρώτῃ λεχθείσῃ [τῇ] ἐψήσει ἐναντία· οὐ γὰρ τί ποτέ ἐστι 20 μόλυνσις, εἴρηκεν ἥδη, ἀλλ' ἢ δυνάμει. εἰπὼν γὰρ τίς ποτέ ἐστιν ἡ πρώτη τε καὶ κυρίως λεγομένη ἔψησις, εἴρηκε δυνάμει καὶ τὴν ἐναντίαν αὐτῇ μόλυνσιν. ἐπεὶ γὰρ ἦν ἡ ἔψησις πέψις τοῦ ἐν τῷ ἐφομένῳ σώματι 35 ἀορίστου ὑπὸ τῆς ἐν τῷ περίεῃ ὑγρῷ θερμότητος, εἴη ἂν καὶ ἡ ἐναντία

4 ἢ] ἢ I γὰρ—ταῦτα om. a: καὶ ταῦτα om. B¹W 7 post ἐναντία add.
εἶπεν BWa 10 λοιπὸν] λεπτὸν BWa 11 τυροῦται B: πυκνοῦται a
πυτίαν BW ὡς τὸ B¹Wa: ὥστε B² 16 post θερμαινόμενον add. μὲν BW
17 ὑγρότερον γίνεσθαι BIW 19 ἢ γὰρ πέψις om. B¹W post ἄλλοις add. καὶ B²a
21 γίνοιτο] εἶναι B¹W ἢ—ὀψοποιῶν] ἐπὶ τῶν ἐφομένων B¹Wa 23 τῆς om.
B¹W 24 ἐψήσεως] πῆξεως B¹W 25 τοῦ om. B¹I, post αὐτῆς exh. W
27 ἐμφυτον BWa 28 δὲ om. a 29 ἐστὶν om. BWa 31 τε om.
BWa λεχθεῖσα B¹Wa τῇ delevi post ἐστὶ add. ἡ a 34 ἐπειδὴ
BWa 35 post ἀορίστου add. ὑγροῦ BWa ὑγρῷ om. BWa

www.libtool.com.cn

αὐτῇ μόλυνσις ἀπεψία, ὡς ὀριζόμενος λέγει, τοῦ ἐν τῷ σώματι ἀορίστου δι' ἔνδειαν τῆς ἐν τῷ περίε ὑγρῷ θερμότητος. ὅτι δὲ ἡ τοῦ θερμοῦ 25 ἔνδεια μετὰ ψυχρότητος, εἰρησθαί φησιν· εἶπε γὰρ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ βιβλίου, ὅτε ἔλεγε περὶ φθορᾶς καὶ σήψεως. εἰπὼν γὰρ τί ἐστὶ σῆψις, 5 ἐπήνεγκεν “ὥστ' ἐπεὶ κατ' ἔνδειαν πάσχει θερμοῦ, τὸ δὲ ἐνδεὲς τοιαύτης δυνάμεως ψυχρὸν πᾶν, ἄμφω ἂν αἷτια εἴη.” τούτου δὴ νῦν υπομιμνήσκει. γίνεται γὰρ, φησί, διὰ κίνησιν ἄλλην ἢ μόλυνσις καὶ ἡ προειρημένη ἀπεψία, τῷ μὴ κινεῖν καὶ μεταβάλλειν τὸ θερμόν, ἀλλὰ τῷ ὑπὸ τῆς τοῦ ψυχροῦ γινομένης κινήσεως ἐκχρούεσθαι καὶ ἡττάσθαι τὴν πέττουσαν, 30 10 τουτέστι τὴν θέρμην, πρὸς τὸ κινεῖν. ἐπεὶ δὲ εἶπε δι' ἔνδειαν τῆς ἐν τῷ ὑγρῷ τῷ περίε θερμότητος τὴν κατὰ τὴν μόλυνσιν ἀπεψίαν γίνεσθαι, προστίθησι καὶ περὶ τῆς ἐνδείας τοῦ θερμοῦ τοῦ ἐν τῷ περιέχοντι ὑγρῷ πῶς γίνεται· ἡ γὰρ διὰ τὸ πλῆθος τῆς ἐν τῷ ὑγρῷ ψυχρότητος, τουτέστιν ὅταν τὸ περιέχον ὑγρὸν τὸ ἐψόμενον μᾶλλον ψυχρὸν ἢ θερμόν ᾖ, 15 ἢ διὰ τὸ πλῆθος τῆς ἐν τῷ ἐψομένῳ ὑγρότητος, οὐκ ἔχοντος ἀναλογίαν πρὸς αὐτὸ τοῦ ἐν τῷ περικειμένῳ ὑγρῷ θερμοῦ τοιαύτην, ὡς κρατεῖν 35 αὐτοῦ· ἀμφοτέρως γὰρ συμβαίνειν οἷόν τε· ὥστε τὴν ἐν τῷ ὑγρῷ τῷ περικειμένῳ τῷ ἐψομένῳ θερμότητα πλείω μὲν εἶναι ἢ ὥστε μὴδ' ὅλως κινῆσαι τὸ ἐν τῷ ἐψομένῳ ὑγρόν, ἐλάττω δὲ πάλιν ἢ ὥστε συμπεῖσαι τε 20 καὶ ὁμαλῶναι. ὅταν δὲ οὕτως ἔχῃ καὶ ἡ τοιαύτη ἔνδεια τοῦ θερμοῦ, ἡ μόλυνσις γίνεται, κινήθέντος μὲν τοῦ ἐν τῷ ἐψομένῳ ὑγροῦ, οὐ μὴν πεφθέντος τε καὶ ὁμαλυνθέντος. διὰ ταύτην φησί τὴν ἀνωμαλίαν σκληρότερα γίνεσθαι τὰ μεμολυσμένα τῶν ἐψημένων. ὥσπερ δὲ τὰ μεμολυσμένα 40 τῶν ἐφθῶν σκληρότερα διὰ τὴν ἀνωμαλίαν, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν ὑγρῶν, 25 α καὶ αὐτὰ ἐψέσθαι λέγεται, ὡς τὸ γάλα, διὰ τὴν ἀνωμαλίαν διωρισμένα γίνεται, καὶ κατ' ἄλλο μὲν συνεστῶτα, κατ' ἄλλο δὲ διαρρέοντα. εἰπὼν δὲ περὶ τῆς μόλυνσεως ὅτι ἔστιν ἡ ἐναντία τῇ ἐψήσει ἀπεψία, καὶ προσθεῖς τὸ εἶη δ' ἂν ἐναντία ἢ τε πρώτῃ λεχθεῖσα, οὐκέτι προσέθηκε καὶ τίνες ἄλλαι, ὅτι ἡ κυρίως λεγομένη μόλυνσις ἐστὶν ἡ προειρημένη, διὰ τὸ 30 ῥᾶδιον εἶναι τῷ προειρημένῳ τρόπῳ χρωμένους καὶ τὰς δευτέρας ἂν 45 ῥηθείσας μόλυνσεις ὀρίσασθαι· ἔσονται γὰρ αἱ ἐναντίαι ἀπεψίαι ταῖς δευτέραις καὶ κοινότερον λεγομέναις ἐψήσεσιν.

3 ψυχρότητος] σήψεως a 4 φθορᾶς a 5 ὥστ' ἐπεὶ κτλ.] p. 379•19 τὸ] ἡ I: η Arist. E post ἐνδεὲς add. τῆς Ba 6 αἷτια libri δὲ] δὲ a 8 post ἀπεψία add. γίνεται BWa 9 κρούεσθαι B'W 10 ἐπὶ δὲ a 11 τὴν post κατὰ om. BWa 12 ἐνδείας a θερμοῦ τουτέστι τῆς ἐν τῷ B³ post ὑγρῷ add. ψυχρότητος BW 13 post γίνεται add. ὅτι B'Wa, καὶ φησιν B³ γὰρ om. B'Wa post πλῆθος add. γίνεται BWa 14 ἢ post μᾶλλον exh. BWa 16 ὥστε B² 17 οἷόν τε] οἷόνται B'W 19 ὑγρῷ I ἐλαττον B'W ἢ om. B'W 20 καὶ ἡ BW 21 τοῦ ἐψομένου ὑγροῦ a 22 τε om. B post ταύτην add. οὖν B³ 23 μεμολυσμένα I ὡς B'Wa 23. 24 τὰ ὁπτα τῶν ἐφθῶν BIW 26 γίνεσθαι W¹ 29 post ὅτι add. τε BI, τὸ W διὰ τὸ] διότι BW: διό καὶ a 30 εἶναι om. BWa καὶ] κατὰ B'W 30. 31 ἀναρηθείσας B'W 31 ὀρίζειν BWa αὶ om. I

p. 381•23 Ὅπτησις δ' ἐστὶ πέψις ὑπὸ θερμότητος ξηρᾶς καὶ ἀλλοτρίας.

Τί ποτ' ἐστὶν ὀπτησις, καὶ τίνι διαφέρει ἐψήσεως ἔδειξεν· ἀμφο- 131⁺
 τεραι μὲν γὰρ πέψεις τινὲς οὖσαι γίνονται ὑπ' ἀλλοτρίας θερμότητος, οὐχ
 5 ὥσπερ ἡ πέπανσις ὑπὸ οἰκείας, ἀλλήλων δὲ διαφέρουσι, καθ' ὅσον ἡ μὲν
 ἐψήσις ὑπὸ ὑγρᾶς γίνεται θερμότητος, ἡ δ' ὀπτησις ὑπὸ ξηρᾶς. ὑπὸ γὰρ
 αὐτοῦ τοῦ πυρὸς πέσσεται καὶ ὀρίζεται ἡ ἐν τοῖς ὀπτωμένοις ὑγρότης, ἡ 10
 αὐτῇ τῇ πυρὶ ἐπικειμένων ἡ καὶ διὰ τινος ἀγγείου, ὀποκειμένου τοῦ πυρὸς
 τῇ ἀγγεῖῳ μὴδὲν ἔχοντι ὑγρὸν ἡ ἔχοντι μὲν, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ταγηνιζομέ-
 10 νων, μὴ μέντοι κρατοῦν αὐτὸ τῆς ἐν τῇ ὀπτωμένῃ ὑγρότητος, ἀλλὰ
 κρατούμενον ὑπ' αὐτῆς. εἶπε γὰρ ὅτι καὶ ἡ ταγήνισις εἶδος ὀπτήσεως
 ἐστίν. ὀρισάμενος δὲ τὴν ὀπτησιν καὶ εἰπὼν αὐτὴν γίνεσθαι ὑπ' ἀλλο-
 τρίου θερμοῦ ξηροῦ, διὰ τὸ τοιοῦτον εἶναι τὴν ὀπτησιν, φησί, καὶ οὕτω
 γίνεσθαι, καὶ ἔψων τις ποιῇ τὸ ἐψόμενον μεταβάλλειν καὶ πέττεσθαι τὸ 15
 15 ἐν αὐτῇ ὑγρὸν μὴ ὑπὸ τῆς τοῦ περιεχομένου αὐτῇ ὑγροῦ θερμότητος,
 ἀλλ' ὑπὸ τῆς τοῦ πυρὸς, ὅταν [γὰρ] ἐπιτελεσθῇ ἡ πέπανσις ἐν αὐτῇ,
 ὀπτὸν τοῦτο γίνεται, οὐχ ἐφθόν. τοῦτο δὲ συμβαίνει, ὅταν τὸ ὕδωρ ὀλίγον
 ᾗ, καὶ ἡ τοῦ πυρὸς δύναμις αὐτὴ περικρατῇ τοῦ ἐψομένου ἀναξηραίνουσα
 αὐτό. καὶ ὑπερβάλλῃ ἐν τοῖς ἐν ὀλίγῳ ὕδατι ἐψομένοις ἡ ἀπὸ τοῦ πυρὸς
 20 θερμότης, προσκεκαῦσθαι λέγεται τὰ οὕτως ἐψόμενα, ὡς ὑπὸ τοῦ πυρὸς 20
 πάσχοντα τοῦτο· πᾶν γὰρ τὸ ξηρότερον γινόμενον μετὰ τὸ ἐπιτελεσθῆναι
 τε καὶ πεφύθῃναι ὑπὸ ξηρᾶς θερμότητος τοῦτο πάσχει. διὰ τοῦτο γὰρ
 φησι τῶν ὀπτῶν τὰ ἐκτὸς ξηρότερα εἶναι τῶν ἐντός, ὡς ἀναξηραίνουμένης
 αὐτῶν τῆς ἐπιφανείας ὑπὸ τοῦ πυρὸς, τῇ πλησίον αὐτῆς εἶναι, οὐκέτι δὲ
 25 καὶ ἐκκρινόμενης τῆς ἐν τῇ βάθει ὑγρότητος, τῇ φθάνειν πυκνοῦσθαι μᾶλλον
 θερμαίνόμενα τὰ ἐκτὸς αὐτῶν, ὄντα τοῦ πυρὸς πλησίον. ἐπὶ δὲ τῶν ἐφθῶν
 ἔμπαλιν ἔχει· ὑγρότερα γὰρ τὰ ἐκτὸς τῶν ἐντός τῇ τὰ μὲν ἐκτὸς αὐτῶν 25
 ὑπὸ τοῦ ἐψοντος αὐτὰ ὑγροῦ διυγρᾶνθαι, τὰ δ' ἐν βάθει διὰ τὴν ἐκκρυσιν
 τοῦ ἐν αὐτοῖς ὑγροῦ ἀνεξηράνθαι. διὸ καὶ μεῖζον ἔργον ἐπὶ τῶν κατὰ
 30 τέχνην γινομένων καὶ χαλεπώτερον τὸ ὀπτῆσαι τοῦ ἐψῆσαι· χαλεπὸν γὰρ
 ἐπ' αὐτῶν ὁμαλῶς καὶ ὁμοίως τὰ ἐντός τοῖς ἐκτὸς θερμαίνειν. ὦν γὰρ
 ᾧ ἡ ἐγγυτέρω, θᾶττον ταῦτα θερμαίνόμενα καὶ συνιόντα καὶ πυκνούμενα
 καλύει ἐκκρίνεσθαι τὸ ἐνυπάρχον ὑγρὸν ἐν τοῖς ὀπτωμένοις· ἐγκατακλείεται 30

6 ἐψήσις] πέψις BW ἐγένετο BW 10 post μέντοι add. καὶ Ba κρατοῦντος
 I: κρατοῦντι B¹W αὐτῷ B¹ ex corr. IW 11 κρατουμένη B¹W
 αὐτοῦ B¹IWa 14 μεταβάλλει I μεταβάλλειν post ποιῇ exh. a 16 γὰρ
 delevi πέπανσις ἡ ἐν BW 18 αὐτῇ B¹ περικρατῇ I 20 προσκε-
 καῦσθαι B¹IWa 28 διυγραίνεσθαι I 29 ἀναξηράνθαι I Wa 30 τοῦ ὀπτῆσαι
 τὸ I 31 αὐτὸν W τὸ ἐντός BIW ὦν — ἐγγυτέρω (32) δεῖ γὰρ τὸ ἐγγύτερον
 τοῦ πυρὸς ξηραίνεται θᾶττον a γὰρ om. BW 32 εἴη I post ἡ fort.
 addendum τὸ πῶρ post θᾶττον add. δὲ BWa συνιόντα B²I 33 ἐν] ἐντός I

www.libtool.com.cn

γάρ ἐντός, ὅταν οἱ πόροι μύσωσι πυκνωθέντες. ἀντέθηκε δὲ τὰ κατὰ
τέχνην γινόμενα τοῖς φύσει, ὡς καὶ ἐν τοῖς φύσει γινομένοις, ὡς ἔρεϊ, τῶν
μὲν ἐφόμένων, τῶν δὲ ὀπτωμένων· μιμεῖται γὰρ ἡ τέχνη τὴν φύσιν. ὅταν
μὲν γὰρ ὑπὸ τῆς ἐν τῷ ὑγρῷ θερμότητος πεφθῇ ἡ τροφή, ἥτις ὑγρότης
5 ἐστὶν ἐν οἷς ἡ πέψις μορίοις γίνεται τῇ τροφῇ μεμιγμένη αὐτῇ, ἐψῆσις
τοῦτο φυσική· ὅταν δὲ πλεῖον τὸ θερμὸν αὐτὸ γινόμενον ἀναξηραῖνον τὴν ὑγρό-
τητα κατισχύσῃ αὐτῆς, ὀπτῇσιν τι ὅμοιον γίνεται, καὶ λέγεται προσκε-
καῦσθαι ἢ τροφῇ. διδὸν οὐ μόνον αἱ κρατηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ τροφαὶ
ἄπεπτοι, ἀλλὰ καὶ αἱ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τὸν εἰρημένον γινόμεναι τρόπον.
10 λέγει δὲ ἐν τῇ τῆς τροφῆς πέψει, ἥτις ἐν τῇ ἄνω κοιλίᾳ γίνεται, μηδὲ ζῶον
γεννᾶσθαι, ὥς τινες ᾤοντο, ἀλλ' ἐν τοῖς περιττώμασι καὶ τῇ ἀποκρίσει
καὶ τῇ κάτω κοιλίᾳ σηπομένη, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἐκτὸς σηπομένων ὁράται
γεννώμενά τινα ζῶα, ὡς προείρηκεν, ὅτε ἔλεγε περὶ σήψεως· γεννώμενα δὲ
οὕτως τε καὶ ἐνταῦθα ἐπάνεισι πολλάκις ἐπὶ τὴν ἄνω κοιλίαν· ἔστι δὲ
15 ταῦτα αἷ τε λεγόμεναί τε τερηδόνες καὶ οἱ ἔλαινες. διδὸν πολλάκις ἐν ταῖς 40
νόσοις καὶ ἐμοῦνται. τὴν δὲ αἰτίαν τοῦ κάτω μὲν γεννᾶσθαι αὐτά, ἐπαν-
ιέναι δὲ πολλάκις καὶ ἐπὶ τὴν ἄνω κοιλίαν ἐν ἐτέροις εἰρησθῆναι φησιν· ἐν
γὰρ τοῖς Προβλήμασι. κάτω μὲν γὰρ καὶ ἐν τῇ κάτω κοιλίᾳ, ὅτι ἐκ
σήψεως γίνεται, ἐνταῦθα δὲ ἡ σήψις· ἐπάνεισι δὲ ἐν ταῖς νόσοις καὶ ἐπὶ
20 τὴν ἄνω κοιλίαν δι' αἵ αἰτίας ἐν ἐκείνοις λέγει.

Τῇ μὲν οὖν ἐψῆσει καὶ τῇ τοιαύτῃ πέψει ἡ μόλυνσις καὶ ἡ οὕτω 50
γινόμενη ἀπεψία ἐναντία, τῇ δὲ ὡς ὀπτῇσιν λεγομένη πέψει εἶναι μὲν τινα
καὶ αὐτῇ φησιν ἀντικειμένην ἀπεψίαν, ἀνωνυμώτερον δὲ τὸ τοιοῦτον εἶναι
πάθος, εἶναι δὲ ὅμοιον τῇ ἐπὶ τῶν ὀπτωμένων στατεῦσαι λεγομένη, ἥτις
25 ἐστίν, ἐπειδὴν γένηται δι' ἔνδοιαν θερμότητος ἀτελῆς ἢ ὀπτησις. ἡ δὲ
ἔνδοια τῆς θερμότητος ἢ δι' ὀλιγότητα τοῦ ὀπτῶντος πυρὸς γίνεται ἢ διὰ
πλήθος τοῦ ἐν τῷ ὀπτωμένῳ ὕδατος. ὅταν γὰρ πλείων μὲν ἢ | ἀπὸ τοῦ 131
πυρὸς θερμότης ἢ ἢ ὥστε μὴ κινῆσαι καὶ μεταβαλεῖν τὸ ὀπτώμενον,
ἐλάττων δὲ ἢ ὥστε πέψαι, τότε γίνεται ἡ ὡς στατεῦσαι λεγομένη ἀπεψία
30 ἐναντία οὕσα τῇ δι' ὀπτήσεως γινόμενῃ πέψει. τί μὲν οὖν ἐστὶ πέψις
καὶ ἀπεψία. ὑπομιμνήσκει διὰ τούτων τῶν εἰρημένων· μνημονεύσας δὲ
περὶ πέψεως καὶ ἀπεψίας, τῶν κοινῶν, αἱ ἦσαν ἀλλήλαις ἐναντίαι, καὶ
πεπάνσεως καὶ ὠμότητος, αἱ πάλιν τὴν ἀλλήλοις ἐναντία, καὶ ἐψήσεως καὶ ὠ

2 γινομένοις B	2. 3 τὸν μὲν I	4 πεμφθῇ W	5. 6 τοῦτο ἐψῆσις coll. I
6 πλείστον I	7. 8 προσκεκαῦσθαι libri	9 αἱ om. BIW	10 ἥτις] ἡς I
τῷ ἄνω Ia	12 σηπομένη] σηπόμενα I	καὶ post ὡς om. a	13 γεννώμενά
om. BWa	15 post λεγόμεναι add. αἱ I	τεριδόκες I	16 γενέσθαι B'W:
γίνεσθαι a	17. 18 ἐν τοῖς Προβλήμασι] cf. fragm. 231 p. 1519b 10		19 δὲ post
ἐνταῦθα om. I	20 αἰτίας post ἐκείνοις exh. BWa	21 οὖν om. I	post ἐψῆσει
add. φησὶ a	22 γινομένη B'W	24 σταθεύσει libri	27 ὕδατος] ὑγροῦ BWa
πλείω I	28 ἢ om. BWa	μὴ] μηδὲως BWa	καὶ om. BW
29 δὲ ἢ I	στάθευσις BWa	30 τί μὲν οὖν — ἀπεψία (31)] ταῦτα δὲ εἰπὼν a	
31 διὰ τούτων om. a	post εἰρημένων add. δι' ὧν ἐπάγει a	ἐμνημόνευσε BWa	
32 περὶ om. BWa			

ὁπτήσεως ἐπὶ τοῖς μνημονεύσας προσέθηκε καὶ τάναντία τοῦτοις, αὖ ἢ μολυνσίς τε καὶ στάτευσις, ἡ μὲν μολυνσίς τῃ ἐψήσει, ἡ δὲ στάτευσις τῇ ὁπτήσει.

p. 381^b 23 Τῶν δὲ παθητικῶν, τοῦ ὑγροῦ καὶ τοῦ ξηροῦ, λεκτέον
5 τὰ εἶδη.

Εἰπὼν περὶ τῶν ἔργων τῶν ποιητικῶν δυνάμεων, αὗται δὲ ἦσαν τὸ θερμόν τε καὶ ψυχρόν, τίνα τε καὶ πόσα ἐργάζονται ἐν τε τῇ γενέσει τῶν οὐσιῶν καὶ ἐν ταῖς ἤδη συνεστῶσαις οὐσίαις, μέτεισιν ἐπὶ τὸν περὶ τῶν παθητικῶν πάλιν δυνάμεων λόγον, αἵτινές εἰσι ξηρότης τε καὶ 10 ὑγρότης, καὶ τίνα ἐστὶ τὰ τούτων εἶδη ζητεῖ. λέγει δὲ ἀρχὰς μὲν εἶναι τῶν ἐν τοῖς σώμασι παθῶν τό τε ξηρόν καὶ τὸ ὑγρόν· ταῦτα γὰρ ἀρχαί 15 καὶ αἰτίαι ὡς ὕλῃ καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς παθῶν, ἡ ταῦτα πρῶτα ἐν τοῖς σώμασι πάθη· τὰ δ' ἄλλα πάθη τὰ τῶν σωμάτων μεμῖχθαι μὲν φησιν ἐκ τούτων, ὑποτέρου δὲ μᾶλλον αὐτῶν καὶ ἐπὶ πλεόν μετέχει τὰ σώματα, 15 τοῦτ' προσέμεται τῷ πάθει. τὰ μὲν γὰρ ξηροῦ τῶν μικτῶν πλεόν ἔχοντα ξηρὰ λέγεται, τὰ δὲ ὑγροῦ ὑγρά. πάντα δέ, φησί, τὰ πάθη τὰ ἐν τοῖς σώμασι τὰ μὲν ἐντελεχεῖα ἔσται ἐν αὐτοῖς, τὰ δὲ δυνάμει, ἡ πάντα τὰ σώματα ἢ τῷ ἐντελεχεῖα εἶναι ἐν τῷ πάθει ῥηθήσεται 20 σῶμα ἥτοι ἐνεργεῖα τοιοῦτον εἶναι, ἢ τῷ δύνασθαι. τίνι δὲ διαφέρει τὸ 20 ἐντελεχεῖα καὶ τὸ δυνάμει δεικνύς παρέθετο, ἔχει δ' οὕτω τῇξίς πρὸς τὸ τηκτόν· τηκτὸν μὲν γὰρ καλεῖται τῷ δύνασθαι τήκεσθαι. τήκεται δὲ ὃ ἐνεργεῖα ἢ τῇξίς ἤδη πάρεστιν.

p. 381^b 29 'Επεὶ δ' ἐστὶ τὸ μὲν ὑγρὸν εὐόριστον.

Εἰπὼν ἀρχὰς μὲν καὶ πρῶτα πάθη τῶν ἐν τοῖς σώμασι τὸ ξηρόν τε 20 καὶ τὸ ὑγρόν, τὰ δ' ἄλλα πάντα ἐκ τούτων εἶναι μεμιγμένα, πῶς ἔχει τὸ ξηρόν καὶ τὸ ὑγρὸν πρὸς ἄλληλα καὶ πῶς ἡ μίξις αὐτῶν γίνεται, λέγει. ἐπεὶ γὰρ, φησὶν, ἐστὶ τὸ μὲν ὑγρὸν εὐόριστον (ἀόριστον γὰρ ὃν οἰκείῳ ὄρω εὐόριστόν ἐστιν αἰεὶ ὀρίζομενον καὶ συσχηματιζόμενον τῷ περιέχοντι), τὸ δὲ ξηρὸν δυσόριστον (ἴδιον γὰρ ὄρον ἔχον καὶ σχῆμα οὐ συσχηματίζεται 30 τῷ περιέχοντι) παραπλήσιόν τι πρὸς ἄλληλα πάσχουσιν, ὁποῖόν τι τὸ ὄρον καὶ τὰ ἡδύσματα. τῶν γὰρ ἁλῶν καὶ ὕλως τῶν ἡδυσμάτων μιγνύ- 35 μένων τῷ ὄψω ἐν τι ἐξ ἀμφοῖν ἀποτελεῖται, τῶν ὄψων παρὰ τῶν ἡδυσμάτων διὰ τὴν μίξιν λαμβανόντων τὸ ἐδώδιμον. ὥς δὲ ἐπ' ἐκείνων ἔχει, οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ ξηροῦ τε καὶ ὑγροῦ. καὶ γὰρ ἐν τούτοις τὸ 35 ξηρὸν παρὰ τῆς τοῦ ὑγροῦ μίξεως τὸ δύνασθαι ὀρίζεσθαι λαμβάνει καὶ

1 καὶ ἐναντία a 2 στάτευσις bis BWa μὲν] δὲ I 6 ἦσαν] εἴεν I
7 καὶ τὸ ψυχρόν a τε post τίνα om. a 9 λόγον δυνάμεων I
12 ὕλῃ I ἢ] καὶ BWa πρῶτον BWa 15 post τοῦτ' add. μᾶλλον
BWa 16 ξηρὰ] ξηροῦ B¹W 19 ἦτοι] ἡ τῷ B¹IW 20 ἐντελεχεῖα I
26 post ὑγρὸν add. καὶ B¹W 27 ἐστὶ om. B 35 παρὰ] περὶ I

γίνεται ἐν τῇ μίξει τῇ πρὸς ἄλληλα ἑκάτερον ἑκατέρῳ οἶον κόλλα· τό τε γὰρ
 ὑγρὸν τῷ ξηρῷ τοῦ συνεστάναι καὶ μὴ διαπίπτειν αἷτιον καὶ τὸ ξηρὸν
 ὁμοίως τῷ ὑγρῷ τοῦ μὴ διαχειῖσθαι μηδὲ σκιδνασθαι, ἀλλὰ σύστασιν 40
 ἔχειν. εἰπὼν δὲ τὸ ξηρὸν καὶ τὸ ὑγρὸν ἐν τῇ μίξει ἑκάτερον ἑκατέρου
 5 γίνεσθαι οἶον κόλλαν, ἐμνημόνευσεν Ἐμπεδοκλέους ὡς τὸ αὐτό πως εἰρη-
 κτός διὰ τοῦ “ἄλφειτον ὕδατι κολλήσας”. καὶ γὰρ ἐκεῖνος κολλήσει
 εἶκασε τὴν τοῦ ὑγροῦ τῷ ξηρῷ μίξιν. καὶ διὰ τοῦτο τὸ συνεστὸς τε
 καὶ ὠρισμένον σῶμα ἅπαν ἐξ ἀμφοῖν φησιν εἶναι, ὑγροῦ τε καὶ ξηροῦ,
 ὡς ἐκείνων, εἰ ἄκρατα λαμβάνοιντο, ἀορίστων ὄντων. λέγει δὲ καὶ τίνα
 10 ἐστὶ τῶν ἀπλῶν σωμάτων τὰ κατὰ τὰς δυνάμεις ταύτας εἰδοποιούμενα 45
 μάλιστα· γῆ μὲν γὰρ κατὰ τὸ ξηρὸν, ὕδωρ δὲ κατὰ τὸ ὑγρὸν. διὸ ἐπεὶ
 πάντα τὰ ὠρισμένα σώματα, ὡς εἶπεν, ἐκ μίξεώς ἐστιν ὑγροῦ τε καὶ
 ξηροῦ, ὑγρὸν δὲ καὶ ξηρὸν ὕδωρ καὶ γῆ, πάντα τὰ ὠρισμένα σώματα ἐξ
 ὕδατός ἐστι καὶ γῆς. τὸ δὲ ἐνταῦθα προσέθηκε δηλωτικὸν τοῦ ἐν τοῖς
 15 ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ σώμασιν· ἐν γὰρ τούτοις τὰ ὠρισμένα ἐξ ἀμφοτέρων
 τούτων ἀνάγκη εἶναι· οὐ γὰρ καὶ ἐν τοῖς θείοις. τούτων δὲ τῶν μικτῶν
 τε καὶ ὠρισμένων ὁποτέρου ἂν πλεόν ἐν τῇ μίξει ᾗ, τοῦτο εἶναι λέγεται, 50
 καὶ ὁποτέρᾳ ἂν δυνάμει ὑπερέχῃ· γῆς μὲν γὰρ οἱ λίθοι, ὅτι πλείον ἐν
 αὐτοῖς τὸ ξηρὸν καὶ γεῶδες, ὕδατος δὲ πάλιν τὸ μέλι καὶ ὁ οἶνος καὶ οἱ
 20 τοιοῦτοι χυμοί. διὰ τοῦτο δὲ φησι καὶ ἐν γῇ καὶ ὕδατι μόνοις εἶναι ζῶα
 καὶ γίνεσθαι, ἐν δὲ πυρὶ καὶ ἀέρι οὐκέτι, ὅτι δεῖ μὲν τοῖς ζώοις ὕλην
 ὑποκεῖσθαι, ὕλη δὲ τὸ παθητικόν, παθητικὰ δὲ τὸ ὑγρὸν τε καὶ ξηρὸν, ᾧ
 ἐστὶν ὕδωρ τε καὶ γῆ. ὅτι δὲ καὶ τὰ πτηνὰ ἐν γῇ γίνεται, οὐ χαλεπὸν
 γνῶναι. |

25 p. 382 a 8 Τῶν δὲ σωματικῶν παθημάτων ταῦτα πρῶτα ἀνάγκη 132^r
 ὑπάρχειν.

Δείξας ὅτι πᾶν ὠρισμένον σῶμα ἐκ ξηροῦ τε καὶ ὑγροῦ τὴν σύνθεσιν 10
 ἔχει, προστίθησιν ὅτι πᾶν τὸ ὠρισμένον, τουτέστιν ἐκ ξηροῦ τε καὶ ὑγροῦ
 συγχεόμενον, ἀνάγκη πρὸς τῶν ἄλλων παθῶν ἢ σκληρότητα ἢ μαλακότητα
 30 ἔχειν· τὸ μὲν γὰρ πλείον ἔχον τοῦ ξηροῦ σκληρόν, τὸ δὲ τοῦ ὑγροῦ μαλακόν.
 εἰπὼν δὲ τῶν ὠρισμένων σωμάτων ἀναγκαῖον ἕκαστον ἢ σκληρὸν ἢ
 μαλακὸν εἶναι, τί τὸ σκληρὸν καὶ τί τὸ μαλακόν ἐστι λέγει. σκληρὸν μὲν
 οὖν φησιν εἶναι τὸ μὴ ὑπεῖκον εἰς αὐτὸ κατὰ τὸ ἐπίπεδον, τουτέστι τὸ

6 ἄλφειτον — κολλήσας] Empedocl. fr. v. 275 Mullach 7 τὸ om. B¹Wa συνεστὼς I
 8 πᾶν BWa 9 λαμβάνοιτο B¹Wa 10 τὰ om. B¹W 11 γῆν B¹W
 γὰρ om. I διὸ ἐπεὶ] διὰ τοῦτο I 12 ἐστὶν om. I 13 post γῆ add. καὶ I
 16 εἶναι ἀνάγκη Ba 17 πλείον BW: πλείων a τοῦτο] fort. τούτου
 22 παθητικὸν δὲ I 23 τε om. a 27 τὴν σύνθεσιν — ὑγροῦ (28) om. BWa
 29 prius ἢ om. BWa 30 τὸ δὲ] τοῦ δὲ B τοῦ post δὲ om. BWa
 31 δὲ om. a 32 τί τὸ σκληρόν — λέγει om. BWa τὸ σκληρὸν μὲν BW
 33 οὖν om. a

μη εἶκον κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, ἀλλ' ἀντιβαῖνον καὶ ἀντιτυποῦν, μαλακὸν
 δὲ τὸ ὑπεῖκον τῷ μὴ ἀντιπερίστασθαι, τουτέστι τὸ εἶκον κατὰ τὴν ἐπι-
 φάνειαν τῇ ἀφῇ τῷ συστέλλεσθαι, ἀλλὰ μὴ τῷ διαιρούμενον ἀντιπερι- 15
 ἵστασθαι. τὸ γὰρ ὕδωρ καὶ ὁ ἀήρ, καίτοι εἶκοντα τῇ ἀφῇ, οὐ μαλακά·
 5 εἶκει γὰρ τῷ διαιρούμενα ἀντιπερίστασθαι, ἀλλ' οὐ τῷ τὴν ἐπιφάνειαν
 αὐτῶν συνεχῇ μένουσαν συστέλλεσθαι εἰς τὸ βάθος, καθ' ὃ θλιβεται.
 ὁρισάμενος δὲ τό τε σκληρὸν καὶ τὸ μαλακόν, ἐπεὶ τῶν συνθέτων σωμάτων
 τὰ μὲν ἀπλῶς ἔστι τε καὶ λέγεται σκληρὰ ἢ μαλακά, τὰ δὲ πρὸς ἄλληλα
 (τὸ γὰρ αὐτὸ πρὸς ἄλλο μὲν σκληρόν, πρὸς ἄλλο δὲ μαλακόν ἔστι), λέγει
 10 ὅτι τὰ μὲν ἀπλῶς μαλακά ἢ ἀπλῶς σκληρά, ἀλλὰ μὴ κατὰ τὴν πρὸς
 ἄλληλα σύγκρισιν, τὰ τοὺς εἰρημένους ἐπιδεχόμενα λόγους ἔστιν, πρὸς 20
 ἄλλα δὲ σκληρὰ ἢ πρὸς ἄλλα μαλακά τὰ πρὸς ἐκεῖνα τοιαῦτα, καὶ
 ἐκείνων μᾶλλον τοὺς λόγους ἐπιδεχόμενα· τοιαῦτα γὰρ τὰ σκληρότερα, ὡς
 ἐκείνων ὧν σκληρότερα ἦττον ὑπείκειν κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ πάλιν
 15 μαλακώτερα τὰ ὑπείκοντα μᾶλλον τῷ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν εἰς βάθος
 συστέλλεσθαι. τὰ μὲν οὖν πρὸς ἄλληλα λεγόμενα σκληρὰ καὶ μαλακά
 ἀλλὰ μὴ ἀπλῶς ἀόριστα ἔστι· κατὰ γὰρ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἦττον τὸ
 ἀόριστον ἐν αὐτοῖς· τὰ δὲ ἀπλῶς σκληρὰ καὶ ἀπλῶς μαλακά οὐκέτ' 25
 ἀόριστα· οὐ γὰρ ἂν ᾖν ἀπλῶς. ἐφεξῆς δὲ τὰ σκληρὰ καὶ μαλακά ἀπλῶς
 20 τίνι συγκρίνεται καὶ τίνι ὀρίζεται λέγει. ἐπεὶ γὰρ πάντων τῶν αἰσθητῶν
 ἡ οἰκεία αἰσθησις κριτήριον, ὁτλόν ὅτι καὶ τῶν σκληρῶν τε καὶ τῶν
 μαλακῶν ἡ ἀφή· αὕτη οὖν ὀρίζει τὸ ἀπλῶς σκληρόν τε καὶ μαλακόν.
 λέγει δὲ καὶ πῶς ὀρίζεται· ἐπεὶ γὰρ ἡ ἀφή ἐν μεσότητί ἐστίν ἐκείνων ὧν
 αἰσθάνεται, (οὐ γὰρ οὕτως αἰσθάνεται τῶν ἀπτῶν ἡ ἀφή ὡς ἡ ὕψις τῶν
 25 χρωμάτων· ἡ μὲν γὰρ τῷ μὴ ἔχειν οἰκεῖον χρῶμα ἀντιληπτικὴ πάντων
 ἔστι τῶν χρωμάτων, τῷ δέχεσθαι αὐτῶν τὰ εἶδη, ἡ δὲ ἀφή οὐ τῷ ἔξω 30
 τῶν ἀπτῶν εἶναι παθῶν οὕτως αὐτῶν τὴν ἀντίληψιν ποιεῖται· ἀδύνατον
 γὰρ σῶμά τι ὄν ἐνεργεῖα μὴ μετὰ τινων ἀπτῶν παθῶν εἶναι· τούτοις γὰρ
 ὥριται τὸ σῶμα· σῶμα δὲ καὶ δι' οὗ ἡ ἀφή, ἀπτὸν ἄρα καὶ αὐτό), οὐ
 30 τῷ μὴ ἔχειν οὖν ταῦτα τὰ πάθη, ἀλλὰ τῷ ἐν μεσότητι αὐτῶν εἶναι
 ἀμφοῖν τῶν ἐναντιώσεων ἐπ' ἴσης μετέχουσα καὶ ἐξ αὐτῶν κεκραμένη τῶν
 ὑπερβολῶν καὶ τῶν ἐλλείψεων διὰ τῆς μεσότητος ταύτης ἀντιλαμβάνεται. 35
 διὸ οὐ πάντων αἰσθάνεται τῶν ἀπτῶν ἡ ἀφή, ὥσπερ ἡ ὕψις πάντων τῶν
 χρωμάτων· οὕτε γὰρ τοῦ ὁμοίως θερμοῦ οὕτε τοῦ ὁμοίως αὐτῇ σκληροῦ

1 ἀλλ'—ἀντιτυποῦν] τῇ ἀφῇ BWa μαλακόν—ἀφῇ (3) om. BW 4 καὶ] οὐ
 μαλακόν οὐδ' a οὐ μαλακά om. a 8 post ἡ add. καὶ I 10 μαλακά
 —σκληρὰ] σκληρὰ ἢ ἀπλῶς μαλακά τὰ ἀπλῶς BWa 11 τὰ om. BWa
 ἔστιν om. BWa 13 ταῦτα γὰρ a τὰ om. B¹Wa σκληρὰ, ὡς a
 14 καὶ πάλιν—ἐπιφάνειαν (15) om. a 16 πρὸς ἄλλα BWa 17 τὸ ante ἦττον
 om. BWa 19 ἂν om. Ia ἐφεξῆς—ἀπλῶς om. BWa 20 post prius τίνι add.
 ἂν I λέγειν BWa 21 τῶν ante μαλακῶν (22) om. BWa 24 οὐ—αἰσθάνεται
 τῶν om. I 27 ἀπλῶν a 27. 28 σῶμά τι ὄν ἐνεργεῖα ἀδύνατον γὰρ coll. I
 29 post οὐ add. διὲ BWa 30 οὖν om. BWa ἐν om. B¹ 32 διὰ om.
 B¹Wa 33 τῶν πάντων coll. I

ἡ μαλακοῦ ἢ σκληροῦ ἢ ὑγροῦ ἢ ἀφῆ ἀντιληπτική, ἀλλὰ καθ' ἕκαστον
 τούτων τοῦ ὑπερβάλλοντος αὐτὴν καὶ τοῦ ἐνδόντος, καὶ ἐπὶ σκληροῦ καὶ
 μαλακοῦ τὸν αὐτὸν τρόπον. ἔσται οὖν σκληρὸν μὲν ἀπλῶς τὸ κατὰ τοῦτο
 ὑπερβάλλον τὴν τῆς ἀφῆς μεσότητα καὶ οὕτως αὐτῇ ἀντιληπτὸν ὡς μὴ
 5 ὑπεῖκον· πάλιν δ' αὖ μαλακὸν ἀπλῶς, οὗ ἡ αἰσθησις ἀντιλαμβάνεται διὰ 40
 τὸ μᾶλλον αὐτῇ ὑπεῖκειν. ὥστε ἔσται τὸ μὲν ἀπλῶς σκληρόν, οὗ ἡ ἀφῆ
 μαλακωτέρα οὕσα ἀντιλαμβάνεται, τὸ δὲ ἀπλῶς μαλακόν, οὗ ἡ ἀφῆ
 σκληροτέρα οὕσα ἀντιλαμβάνεται. καὶ ἡ μὲν ἀφῆ κατὰ τοῦτο μεσότης·
 λέγονται δὲ αἱ αἰσθήσεις μεσότητες καὶ καθ' ὅσον ἀμφοτέρων τῶν ἐναντίων
 10 ἀλλήλοις εἰδῶν εἰσι δεκτικαί· τὸ γὰρ τῶν ἐναντίων δεκτικὸν μέσον πως
 ἐκείνων. ἔτι καὶ κατὰ τοῦτο μεσότητες, καθ' ὅσον ὑπὸ μὲν τῶν ἐνδοίων
 καὶ τῶν ὑπερβολῶν τῶν αἰσθητῶν φθίρονται, ὑπὸ δὲ τοῦ συμμέτρου τε 45
 καὶ μέσου σώζονται. τὸ δὲ λεπτόν καὶ μαλακὸν εἶναι φαμεν. ἀντὶ
 τοῦ τὸ δὲ ἐνδοῖον εἶπε τὸ δὲ λεπτόν· τὸ γὰρ λεπτόν ἐνδοτικόν, ὥσπερ αὖ
 15 καὶ τὸ παχὺ ἀντιβατικόν. ἀποδίδωσι δὲ καὶ αἰτίαν τοῦ πᾶν ὠρισμένου
 σῶμα ἢ σκληρὸν ἢ μαλακὸν εἶναι· ἢ γὰρ ὑπεῖκειν αὐτὸ τῇ ἀφῇ ἀνάγκῃ ἢ
 μή, ὣν τὸ μὲν μαλακοῦ, τὸ δὲ σκληροῦ.

p. 382^a23 Ἔτι πεπηγὸς εἶναι. |

Λαβὼν πᾶν ὠρισμένον σῶμα ἢ σκληρὸν ἢ μαλακὸν εἶναι προσ- 132^v
 20 τίθησι καὶ ἄλλο πάθος αὐτῷ· δεῖν γάρ φησι τὸ ὠρισμένον σῶμα πεπηγὸς
 εἶναι· πῆξει γάρ τινι καὶ τὸ σκληρὸν σκληρὸν καὶ τὸ μαλακὸν μαλακόν·
 πᾶν γὰρ τὸ ὠρισμένον τε καὶ συνεστὸς σῶμα, ἢ μαλακὸν ἢ σκληρὸν ὄν,
 ἐν πῆξει τινὶ ποιᾷ τοιοῦτόν ἐστίν· οὐδὲν ἄρα σῶμα σύνθετόν τε καὶ
 ὠρισμένον χωρὶς πῆξεως. διὸ ὁ περὶ πῆξεως λόγος ἀναγκαῖος τῇ περὶ 5
 25 τῶν σωματικῶν παθῶν λέγοντι. λέγων δὲ περὶ πῆξεως περὶ τῶν αἰτίων
 ἀναλαβὼν λέγει. φησὶ δὲ τὰ παρὰ τὴν ὕλην αἷτια δύο εἶναι, τό τε ποιοῦν
 καὶ τὸ πάθος, πάθος λέγων τὸ γινόμενον εἶδος ὑπὸ τοῦ ποιοῦντος ἐν τῇ
 ὕλῃ, ὡς εἶναι τὰ αἷτια τρία, ὕλην, εἶδος, ποιοῦν, ὡς τῷ εἶδει συναριθμου-
 μένου καὶ τοῦ τέλους· δοκεῖ γὰρ ἐν τοῖς γινομένοις φύσει τοῦτ' εἶναι
 30 τέλος. εἰ δὲ ἐν πᾶσι τοῖς γινομένοις τοσαῦτά τε καὶ ταῦτα τὰ αἷτια, καὶ
 ἢ πῆξις δὲ τῶν γινομένων, εἴη ἂν καὶ πῆξεως αἷτια ταῦτα, ὁμοίως καὶ 10

2 post σκληροῦ add. δὲ (ex δὴ corr.) B²Wa 5 ὑπεῖκειν I post ὑπεῖκον add.
 ὑποκείμενον B¹, κείμενον W 7 τὸ δὲ — ἀντιλαμβάνεται (8) om. I post ἀφῆ add.
 καὶ B²a 10 εἰδῶν post ἐναντίων (9) exh. B 11 ἔτι] ἐστὶ I post ἔτι add. δὲ a
 13 τὸ δὲ λεπτόν — ἀντιβατικόν (15) om. a λεπτόν καὶ BIW Arist. IIN: καὶ om.
 Arist. E: λείπον Arist. F: ἄλλειπον Bekker 14 αὖ] οὖν B 20 αὐτῶν I
 φησὶ πᾶν ὠρισμένον BWa 21 γὰρ om. BWa σκληρὸν et μαλακὸν semel
 habet a 22 post καὶ add. τὸ I συνεστὸς BIa 23 ποιῶ I: ποιεῖ a
 25 αἰτίων B¹W 26 ἀναλαβὼν om. B¹Wa παρὰ I Arist. EN: περὶ BWa Arist.
 vulg. 27 πάθος λέγων B¹W 28 εἶδος ὕλην coll. I ὕλην εἰδοποιῶν B¹
 30 τέλος] εἶδος B²

διαχύσεως, ὅπερ ἐστὶν ἐναντίον τῇ πήξει, ἀλλὰ καὶ τοῦ ξηραίνεσθαι τε καὶ ὑγραίνεσθαι, δι' ὧν τὸ πήγνυσθαι τε καὶ διαχεῖσθαι, ὡς ἔρεϊ. λέγει δὲ καὶ τίσι χρώμενον δυνάμεσι τὸ ποιοῦν ποιεῖ. ὅτι γὰρ τῷ θερμῷ τε καὶ ψυχρῷ. αὐταὶ γὰρ ἦσαν αἱ δυνάμεις ποιητικαί, τῷ διὰ τούτων τὸ
 5 ποιοῦν ποιεῖν· θερμαῖνον γὰρ ἡ ψυχρὸν ποιεῖ. εἰ δ' οὕτως καὶ διὰ τούτων ποιεῖ τὸ ποιοῦν, εἴη ἂν καὶ τὸ ἐν τῷ πάσχοντι γινόμενον πάθος παρουσίᾳ θερμοῦ γινόμενον ἢ ψυχροῦ.

p. 382^b1 'Επεὶ δὲ τὸ πήγνυσθαι ξηραίνεσθαι πῶς ἐστίν·

15

Εἰπὼν περὶ σκληροῦ τε καὶ μαλακοῦ, ἃ πρῶτα πάθη εἶπεν εἶναι
 10 τῶν συνθέτων τε καὶ ὠρισμένων σωμάτων, καὶ μετὰ ταῦτα περὶ πήξεως εἰπεῖν προθέμενος (καὶ γὰρ τοῦτο τὸ πάθος ἐν τοῖς σώμασιν ὑπὸ τῶν ποιητικῶν δυνάμεων γίνεται), πρὸ τοῦ τί ποτέ ἐστι πήξις εἰπεῖν πρῶτον περὶ τοῦ ξηραίνεσθαι λέγει, ἐπεὶ καὶ τὸ πήγνυσθαι ὑπὸ τὸ ξηραίνεσθαι· τὸ γὰρ πηγνύμενον ξηραίνεται πῶς. λέγει δὲ τὸ πάσχον ἢ ὑγρὸν εἶναι ἢ
 15 ξηρὸν ἢ ἐκ τούτων· αὐταὶ γὰρ ἦσαν αἱ δυνάμεις αἱ παθητικαί. ἔκειτο δὲ εἶναι τοῦ μὲν ὑγροῦ τὸ ὕδωρ, τοῦ δὲ ξηροῦ τὴν γῆν, τουτέστι τῷ μὲν ὑγρῷ εἰδοποιεῖσθαι τὸ ὕδωρ, τῷ δὲ ξηρῷ τὴν γῆν. διὰ γὰρ τοῦτο τῶν σωμάτων τῶν ἐχόντων ἐν αὐτοῖς ὑγρότητα ἢ ξηρότητα ταῦτά ἐστι τὰ παθητικά· ἔχει μὲν γὰρ καὶ τὸ πῦρ ξηρότητα καὶ ὁ ἀήρ ὑγρότητα, ἀλλὰ
 20 τῷ μὴ κατὰ αὐτάς τὰς δυνάμεις εἰδοποιεῖσθαι οὐ παθητικά ταῦτα. ἐπεὶ δὲ παθητικά μὲν ὕδωρ τε καὶ γῆ, ἔστι δ' ἐν ἀμφοτέροις ἡ ψυχρότης (ἢ
 25 τε γὰρ γῆ πρὸς τῷ ξηρῷ καὶ τὸ ψυχρὸν ἔχει τό τε ὕδωρ πρὸς τῷ ὑγρῷ καὶ ψυχρὸν ἐστὶ), διὰ τοῦτο καὶ τὸ ψυχρὸν μᾶλλον δοκεῖ τῶν παθητικῶν ἢ τῶν ποιητικῶν εἶναι. ἐπεὶ δὲ ἔκειτο τὸ μὲν ψυχρὸν ποιητικὸν εἶναι,
 25 εἶπε δὲ αὐτὸ παθητικὸν νῦν μᾶλλον τῷ εἶναι ἐν τοῖς πάσχουσι σώμασι, λέγει πῶς ἐστὶ ποιητικόν· ὡς γὰρ φθαρτικόν· ἐπεὶ γὰρ καὶ τὸ φθεῖρειν ποιεῖν, τὰ δὲ φθειρόμενα δι' ὑπερβολὴν ψυχρότητος καὶ κατ' ἐπιφύσειαν φθείρεται, οὕτως ποιητικὸν τὸ ψυχρόν· ἢ ὡς κατὰ συμβεβηκός· ὅταν
 30 ψυχροῦ εἰς ἐν ἀθροίζεσθαι τὸ ἐν τῷ ψυχρομένῳ ἐνυπάρχον θερμόν, ὡς ἐπὶ τῶν βροντῶν ἐγίνετο καὶ τῶν ἀστραπῶν, ἀλλὰ καὶ αἱ πέψεις οὕτως, ἢ τῷ ἀντιπεριίστασθαι τὸ θερμὸν μεταχωροῦν καὶ ὑποχωροῦν τῷ ψυχρῷ, ὡς γίνεται τοῦ χειμῶνος τὰ κατὰ γῆν τε καὶ ὑπὸ γῆν θερμότερα· διὸ καὶ αἱ πηγαὶ τοῦ χειμῶνος θερμότεραι. δοκεῖ γὰρ τούτων τὸ ψυχρὸν αἴτιον

1. 2 τε καὶ ὑγραίνεσθαι om. B¹W τε καὶ] καὶ τοῦ a 2 τε om. I
 ὡς ἔρεϊ om. B¹Wa 3 γὰρ om. a τε om. a 9 τε om. B¹Wa
 13 τὸ post καὶ om. a ὑπὸ τοῦ B¹Wa 21 παθητικά] πάθη τινὰ I ἐν om.
 B¹Wa ἀμφοτέροις αὐτοῖς ἢ B¹Wa 25 σῶμα B¹ 27 post φθειρό-
 μενα add. ἦτοι I κατ' om. I 29 γίνεται B²a 31 τῶν utrumque om. a
 32 ἢ τὸ B¹ 34 γὰρ del. B²

www.libtool.com.cn

εἶναι, οὐ προσεχῶς αὐτὸ ποιῶν, ἀλλὰ τῇ τὸ θερμὸν ἡθροῖσθαι καὶ 40
γεγονέναι τοσοῦτον ὥστε ποιεῖν, ἣ τοῦ ἐν τοῖσδε τοῖς τόποις εἶναι παρὰ
τοῦ ψυχροῦ τὴν αἰτίαν ἔχειν.

p. 382^b10 Ξηραίνεται δὲ ὅσα ἐστὶν ὕδωρ καὶ ὕδατος εἶδη.

- 5 Προθέμενος εἰπεῖν περὶ τοῦ ξηραίνεσθαι πρῶτον ὑπομνήσας ἡμᾶς,
τίνα ἐστὶ παθητικὰ τῶν σωμάτων (ὅτι γὰρ τὰ ὑγρὰ ἢ ξηρὰ ἢ μίχτα ἐκ
τούτων) νῦν λέγει τίνα ἐστὶ τὰ ξηραίνόμενα. ξηραίνεσθαι δὲ φησι |
ταῦτα ὅσα ὕδωρ ἐστὶν ἢ ὕδατος εἶδη. τίνα δὲ ἐστὶν ὕδατος εἶδη, αὐτὸς 133^r
ἔρσι μετ' ὀλίγον· ὅσα γὰρ μηδεμίαν ἢ βραχεῖαν ὑπόστασιν ἔχει ὄντα
10 ὕδατῶδη, ὡς οἶνος, οὔρον, ὀρρός. ξηραίνεται δὲ ταῦτα καὶ τὰ ὕδωρ ἐν
αὐτοῖς ἔχοντα, εἴτε ἐξωθεν καὶ ἐπακτὸν τοῦτο ἔχει καὶ μὴ ἐν τῇ οἰκείᾳ
φύσει, ὡς τὰ ἔρια τὰ βεβρεγμένα καὶ τὰ ἱμάτια (οὐ γὰρ τῷ ἐρίφῳ ἐν τῷ
βρέχεσθαι τὸ ἐρίφῳ εἶναι, ἀλλ' ἐξωθεν αὐτοῦ τῆς οὐσίας ὃν τὸ ὕδωρ ἐστὶν 5
ἐν αὐτῷ, ὅταν ἢ βεβρεγμένον), εἴτε καὶ ἐν τῇ οἰκείᾳ φύσει ἔχει αὐτό·
15 καὶ γὰρ τὰ οὕτως ἔχοντα ἐν αὐτοῖς ὕδωρ ξηραίνεται. τοιοῦτόν ἐστι τὸ
γάλα· τοῦτο γὰρ ἐν τῇ αὐτοῦ οὐσίᾳ τε καὶ φύσει τὸ ὑγρὸν ἔχει· ἐν γὰρ
τούτῳ τὸ γάλακτι αὐτῷ εἶναι. λέγων δὲ τίνα ἐστὶν ὕδατος εἶδη, ὅσα,
φησί, μηδεμίαν ἢ βραχεῖαν ἔχει ὑπόστασιν, μὴ διὰ γλισχρότητα,
ὡς τῶν γλίσχρων οὐ τῷ μὴ ἔχειν ἐν αὐτοῖς πολὺ τὸ ὑποστησόμενον οὐ
20 πασχόντων τοῦτο, ἀλλὰ διὰ τὴν γλισχρότητα ἀναμειγμένων ἐν αὐτοῖς τῶν 10
ὑφισταμένων οὕτως, ὡς μὴ δύνασθαι διαλύεσθαι καὶ χωρίζεσθαι τοῦ ἐν
αὐτοῖς ὑγροῦ. εἰπὼν δὲ τίνα ἐστὶ τὰ ξηραίνόμενα ἐφεξῆς λέγει πῶς
ξηραίνεται καὶ ὑπὸ τίνος· ἢ γὰρ θερμαινόμενα τὰ ξηραίνόμενα πάντα
ξηραίνεσθαι ἢ ψυχόμενα. λέγει δὲ καὶ τὰ διὰ τὸ ψύχεσθαι ξηραίνόμενα
25 ὑπὸ θερμοῦ ξηραίνεσθαι· τῶν γὰρ ψυχόμενων ὑπὸ τοῦ ψύχους ἐξατμιζό-
μενον τὸ ἐν αὐτοῖς θερμὸν συνεξάγει τὸ ὃν ὑγρὸν ἐν αὐτοῖς, ἂν ὀλίγον
ἦ, καὶ οὕτως ξηραίνεται. εἰπὼν δὲ ὑπὸ τῆς ἐντὸς θερμότητος ἢ τῆς 16
ἔξω, πῶς ὑπὸ τῆς ἐντὸς θερμότητος ξηραίνεται τίνα, ἔδειξεν ἐπὶ τῶν
ἱματίων τῶν ἐν ψύχει ξηραινομένων, ὅταν ἢ βεβρεγμένα καὶ ἔχῃ ἐν
30 αὐτοῖς ὑγρὸν αὐτὸ καθ' αὐτὸ καὶ κεχωρισμένον. ἐστὶ γὰρ τίνα, ἃ σύμφυτον
ἔχει τὸ ὑγρὸν, οἷον τὴν τὸ γάλα, ἃ οὐκέθ' οὕτως ξηραίνεται, ὡς ὑπὸ τῆς
ἐν αὐτοῖς θερμότητος διὰ τὸ ψυχὸς ἐξατμιζομένης συνεξατμιζέσθαι καὶ τὸ
ὑγρὸν αὐτῶν. οὐ γὰρ οὕτως τὰ τοιαῦτα ξηραίνεται, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ἐξωθεν

3 τοῦ] τοῦτο I: τῷ W ἔχειν scripsi: ἔχων B¹: ἔχον B²IWa 6 γὰρ om. a ἢ τὰ
μικτὰ BWa 8 εἶδη — ὕδατος in marg. B² post prius εἶδη add. ἐστὶ Wa 9 post
γὰρ add. ἢ BWa 10 δὲ ταῦτα om. BWa 11 αὐτοῖς libri ἐπακτὸν a ἔχει
BWa 11 et 14 οἰκείᾳ a 14 ἦτε a καὶ om. B ἔχει B¹IWa 15 αὐτοῖς
libri 16 αὐτοῦ BIW 17 αὐτὸ I 18 μὴ del. B¹ 20 ἀλλ' ὡς διὰ BWa
21 ὡς] καὶ I 23 γὰρ om. BWa post θερμαινόμενα add. δὴ BWa ἀπαντα
BWa 24 ξηραίνεται BWa 30 καὶ om. a 31 ἦν] ἢ I ἃ om. B¹W:
δ B² I ὑπὸ om. a τῆς ex τοῖς corr. I

www.libtool.com.cn

θερμοῦ ἐξατμίζοντος τὸ ἐν αὐτοῖς ὑγρόν. ξηραίνεται μὲν οὖν πάντα τὰ 20
ξηραίνόμενα ἢ ψυχόμενα ἢ θερμαίνόμενα, καὶ πάντα, ὡς ἐδείχθη, θερμῷ,
ἢ τῷ ἐκτὸς θερμαίνοντι καὶ ἐξατμίζοντι τὸ ἐν τοῖς ξηραινομένοις ὑγρὸν ἢ
τῷ ἐντός, ὃ διὰ τὴν ψύξιν ἐξατμίζόμενον ἐκ τοῦ ξηραινομένου συνεξατμίζει
5 καὶ συνεξάγει καὶ τὸ ὑγρὸν τὸ ἐν αὐτῷ. ὑπὸ μὲν οὖν τῆς ἐκτὸς θερμό-
τητος ξηραίνεται τὰ ξηραίνόμενα οὕτως ὡς τὰ ἐψόμενα, ὑπὸ δὲ τῆς ἐντός
πάλιν οὕτως, ὡς ἔστιν τῶν ἐψομένων ἀφαιρεθέντος τοῦ ἐκτὸς πυρὸς τὸ
ὑγρὸν τὸ ἐν αὐτοῖς ἀναλωθῇ ὑπὸ τῆς ἐν αὐτοῖς θερμότητος ἀποπνεύσεως 25
καὶ συνεξαγούσης καὶ τὸ ὑγρὸν· ψυχομένων γὰρ αὐτῶν ἀποπνεύει τὸ θερμὸν
10 συνεξάγει καὶ τὸ ὑγρὸν.

Εἰπὼν δὲ τίνα ἐστὶ τὰ ξηραίνόμενα καὶ πῶς καὶ ὑπὸ τίνος (ξηραίνεται
γὰρ τὰ ὑγρά, ὡς εἶπε, τῷ θερμαίνεσθαι ἢ ψύχεσθαι ἀναλίσκουμένου καὶ 30
φθειρομένου τοῦ ὑγροῦ ὑπὸ τῆς ἕξω θερμότητος ἢ ὑπὸ τῆς ἐν αὐτοῖς),
μέτεισιν ἐπὶ τὸν περὶ τῶν ὑγραινομένων λόγον· ἐναντίον γὰρ τοῦτο τὸ
15 πάθος τῷ ξηραίνεσθαι. λέγει δὲ τὸ ὑγραίνεσθαι διχῶς γίνεσθαι, ἢ γὰρ
ἔστιν μεταβολὴ γένηται εἰς ὕδωρ ἐκ συνισταμένης τε καὶ πυκνουμένης τῆς
ἀναθυμιάσεως (ὑγραίνεται γὰρ τότε αὕτη μεταβάλλουσα εἰς ὕδωρ) ἢ ἔστιν
τὸ πεπηγὸς καὶ διὰ τοῦτο στερεὸν ὃν τήχεται· καὶ γὰρ τοῦτο ὑγραίνεται.
τὸ μὲν οὖν συνιστάμενον καὶ οὕτως ὑγραίνόμενον πνεῦμά φησιν εἶναι, 35
20 λέγων πνεῦμα τὴν ἀναθυμιάσιν, ἥτις οὐσα ἀτμιδῶδης ἔχει τι καὶ τῆς
καπνώδους τε καὶ ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως· ἐν ἣ γὰρ τὸ ἀτμιδῶδες πλέον,
αὕτη συνίσταται. περὶ δὲ τῆς τήξεως καὶ τῶν διὰ τῆξιν ὑγραινομένων
ἅμα, φησὶν, ἔσται ὁῖον λεγόντων ἡμῶν περὶ πήξεως. |

Καὶ λέγει περὶ πήξεως, καὶ πρῶτον καὶ ἐπὶ ταύτης τίνα ἐστὶ τὰ 133^b
25 πηγνύμενα λαμβάνει. πηγνυσθαι δὲ φησιν ἢ ὅσα ὕδατος ἐστὶν ἢ ὅσα γῆς
καὶ ὕδατος. τοιοῦτο γὰρ ὁ πηλός, ὁ κηρός, τὰ τοῦτοις ὅμοια. εἰπὼν δὲ
τίνα πηγνύται, ἐφεξῆς λέγει ὑπὸ τίνος τε καὶ πῶς. πηγνυσθαι οὖν φησι
τὰ πηγνύμενα ἢ θερμῷ ἢ ψυχρῷ ξηρῷ· οὐ σημεῖον τὸ λύεσθαι μὲν τὰ 5
πεπηγότα ὑπὸ τῶν ἐναντίων τοῖς τῆς πήξεως αὐτῶν αἰτίαις, ὅσα γὰρ τῶν
30 παγέντων ἐστὶ λυτά, λυεσθαι δὲ τῶν πεπηγόντων τὰ μὲν ὑπὸ ὕδατος, ὃ
ἐστὶ ψυχρόν τε καὶ ὑγρόν, ὡς πεπηγότα ὑπὸ θερμοῦ τε καὶ ξηροῦ· ὅτι
γὰρ τὰ ὑπὸ πυρὸς πηγνύμενα οὐ καθὼ θερμὸν ἐστὶ τὸ πῦρ, κατὰ τοῦτο
μόνον ὑπ' αὐτοῦ πηγνύται, ἀλλὰ καὶ καθὼ ξηρόν, ὁῖον ἐκ τοῦ μὴ πηγνυ-
σθαι αὐτὰ ὑπὸ ὕδατος θερμοῦ, ὅτι μὴ ἔστι πρὸς τῷ θερμῷ καὶ ξηρόν. 10
35 τὰ δὲ ὑπὸ πυρὸς λυόμενα ὁῖον ὡς ὑπὸ ψυχροῦ ἐπάγη· οὐκέτι δὲ τὰ ὑπὸ

2 post alterum ἢ add. γὰρ sed rursus exp. B

3 ἐκτὸς θερμῷ ὄντι I

ἐξατμίζει I

7 ἐψομένων] sup. vers. add. litt. μ ψ υ I

11 δὲ om. a

ξηραίνεται iterat a

13 ἕξωθεν BWa

15 λέγεται δὲ I

16 τῆς om. a

18 τήχεται I

19 ἱστάμενον B¹W

21 τε om. a

22 αὕτη] αὐτῆς BWa

τῆς om. B¹Wa

inter διὰ et τῆξιν sup. vers. add. κτ' I

25 δὴ Ba

27 τε

om. a

οὖν] δὴ BWa

28 ἢ θερμῷ — ξηρῷ] ἢ θερμῷ ἢ ψυχρῷ ἢ ξηρῷ I: ἢ

ψυχρῷ ἢ θερμῷ ἢ ξηρῷ Wa: tertium ἢ eras., cetera eadem B

29 αὐτοῖς B¹Wa

αἰτίων B¹W

30 post ὑπὸ add. τοῦ BWa

35 ὁῖον — λυόμενα (205, 1) om.

BWa: in marg. add. B³

www.libtool.com.cn

πυρὸς λυόμενα, ἐπεὶ τὸ πῦρ ἐστὶ πρὸς τῷ ξηρῷ καὶ θερμὸν, εἴη ἂν πεπη-
 γότα πρὸς τῷ ψυχρῷ ὑπὸ ὑγροῦ· οὐδενὶ γὰρ τὸ ὑγρὸν πήξεως αἴτιον ὡς
 ποιητικόν, ἐπεὶ ὡς ὕλη γε αὐτὸ τῶν πηγνυμένων ἐστίν. ὅτι γὰρ μὴ
 τὸ ὑγρὸν πήξεως ποιητικόν, δείκνυσιν διὰ τοῦ δεικνύουσι ὅτι μὴδὲ τῷ
 5 μέλειτι τῷ ἐφθῶ τὸ ὕδωρ τὸ ψυχρὸν αἴτιον πήξεως γίνεται, καθὸ ὑγρὸν
 ἐστίν, ἀλλὰ καθὸ ψυχρὸν μόνον· ὑπὸ μὲν γὰρ τοῦ ψυχροῦ καὶ μὴ ὑγροῦ
 πήσσεται, ὑπὸ δὲ ὑγροῦ καὶ μὴ ψυχροῦ οὐκέτι, ὡς πηγνύμενον καὶ ὑπὸ
 τοῦ ὑγροῦ ψυχροῦ, τουτέστιν ὕδατος, οὐ καθὸ ὑγρὸν, ἀλλὰ καθὸ ψυχρὸν.¹⁵
 ὅσα μὲν οὖν ἐστὶν ὕδατος. ἐπειδὴ τὰ μὲν ὑπὸ θερμοῦ ξηροῦ εἶπε τὰ
 10 δὲ ὑπὸ ψυχροῦ πηγνυσθαι, τίνα ὑπὸ τίνος τούτων πηγνύνται λέγει. τὰ μὲν
 οὖν ὕδατος ὄντα οὐ πηγνύνται ὑπὸ πυρός· λύεται γὰρ ὑπὸ τούτου, ὅσα ἐξ
 ὕδατος ὄντα πεπηγμένα ἐστίν, ἀδύνατον δὲ τὸ αὐτὸ τῷ αὐτῷ κατὰ τὸ
 αὐτό, τουτέστι κατὰ τὴν αὐτὴν δύναμιν τῶν ἐναντίων εἶναι αἴτιον. ὥστ'
 εἰ τὸ πῦρ διὰ τὴν θερμότητα λύει τὰ ἐξ ὕδατος πεπηγότα, οἷον τὸν
 15 κρύσταλλον, οὐκ ἂν αὐτὸ ἅμα καὶ πηγνύοι διὰ θερμότητος. ἀλλ' οὐδὲ
 τὴν ἐν τῷ πυρὶ ξηρότητα ἔνεστιν αἰτιάζασθαι τῆς τῶν τοιούτων πήξεως·²⁰
 ὑπὸ ὑγροῦ γὰρ ἂν ἐλύετο, νῦν δὲ οὐδὲν τῶν τοιούτων λυτικόν ἐστίν, εἰ μὴ
 μετὰ θερμότητος εἴη, ὡς ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τῆς λύσεως αὐτοῖς γινομένης.
 ἔτι τὰ ὑδατῶδη τῷ ἀπιέναι τὸ ἐν αὐτοῖς θερμὸν πηγνύνται· τῷ εἰσιέναι
 20 ἄρα λυθήσεται. διὰ μὲν οὖν τῆς πρώτης ἐπιχειρήσεως λαβὼν ὡς ἐναργές
 ὃν τὸ ὑπὸ τοῦ πυρός· λύεσθαι τὰ τοιαῦτα τῶν πεπηγόνων, ἔδειξεν ὅτι μὴ
 πηγνύνται ὑπὸ πυρός· διὰ δὲ τοῦ δευτέρου λαβὼν, πῶς τὰ τοιαῦτα πηγνύνται,
 ὅτι μὴ ὑπὸ πυρός· δύναται πηγνυσθαι (τοῦναντίον γὰρ ὑπὸ τούτου λύεται)²⁵
 κατεσκεύασε. δείξας δὲ ὅτι μὴ ὑπὸ πυρός· ὅσα ἐξ ὕδατος ἐστὶ πέπηγε,
 25 λέγει ὑπὸ τίνος πηγνύνται ταῦτα· ὑπὸ γὰρ ψυχροῦ. διὰ τοῦτο φησι μὴδὲ
 παχύνεσθαι πηγνύμενα τὰ ἐξ ὕδατος· ἡ μὲν γὰρ πάχυνσις γίνεται τοῖς
 πηγνυμένοις τοῦ μὲν ὑγροῦ ἀπιόντος ἐξ αὐτῶν, τοῦ δὲ ξηροῦ τοῦ ἐν αὐτοῖς
 συνισταμένου, ἀδύνατον δὲ τὸ ὕδωρ καὶ ὅσα ὕδατος εἶδη παχυνθῆναι, τῷ
 ἡ μὴδὲν ἢ ὀλίγον παντελῶς ἔχειν ἐν τῇ οἰκείᾳ φύσει τὸ γεῶδες. εἰπὼν
 30 δὲ τὸ ὅσα ὕδατος ἐστὶ τῶν πηγνυμένων, μὴ πηγνυσθαι ταῦτα ὑπὸ πυρός,
 ἀλλὰ ὑπὸ ψυχροῦ, τίνα ἐστὶ τὰ ὑπὸ πυρός πηγνύμενα λέγει· ὅσα γὰρ³⁰
 μικτὰ ἐκ γῆς τε καὶ ὕδατος, ταῦτά φησι πηγνυσθαι καὶ ὑπὸ πυρός καὶ

1 exspectas πρὸς τῷ θερμῷ καὶ ξηρῷ 2 πρὸς τῷ ψυχρῷ om. a ὑγροῦ] ψυχροῦ a
 3 τὸ πηγνύμενον BWa ὅτι μὲν γὰρ B μὴ om. B¹ 5 μέλειτι] μέλλη
 τι a 6 τοῦ om. BWa 7 πήσσεται] πηγνύνται a καὶ post ὑγροῦ om. BWa
 post ὡς add. μὴ I Wa: eras. B 8 οὐ] οὐδὲ I post ἀλλὰ καθὸ add. ὑγρὸν W
 9 ὅσα—ὕδατος] lemma h. l. om. Ba 10 πηγνυσθαι post εἶπε (9) exh. BWa τίνος om. I
 11 οὐ πηγνύνται—ὄντα (12) om. a 12 πέπηγεν BWa 13 εἶναι om. I 14 τὴν
 om. a οἷον τὸν] ὡς τὸ Wa 15 post ἂν add. τὸ a 16 τὴν] μὴν Wa:
 ex μὴν corr. I ἐν—πυρὶ] περίξ W: om. a 18 τῆς λύσεως—γινομένης om.
 B¹ Wa 19 ἔτι τὰ ὑδατῶδη] ὕδατος ἔτι a ἔτι τὰ om. B¹: ἐπεὶ οὖν B²
 22 πηγνύνται ὑπὸ I 23 γὰρ] ὅτι a: τὸ ὅτι B² 24 ἐστὶ] ὄντα λύεται BWa
 πέπηγε post πυρός exh. BWa 29 ἡ ante μὴδὲν om. BWa 30 τὸ scripsi: τὰ
 libri 32 ἐκ om. BWa τε om. B

www.libtool.com.cn

ὑπὸ ψυχροῦ. παχύνεσθαι δέ φησι τὰ τοιαῦτα τὰ ἐκ γῆς τε καὶ ὕδατος
 μεμιγμένα· τούτων γὰρ ἡ πῆξις διὰ τοῦ παχύνεσθαι, οὐ πάντων μὲν, ὡς
 ἔρεϊ, οὐ μὴν ἄλλ' ἐν τούτοις. φησὶ δὲ αὐτὰ παχύνεσθαι ὑπ' ἀμφοτέρων
 πῇ μὲν τὸν αὐτὸν τρόπον, πῇ δὲ οὐχ ὁμοίως· τὸν μὲν αὐτὸν τρόπον, καθ'
 5 ὅσον ἀμφοτέρα ἡ τοῦ ὑγροῦ ἀπ' αὐτῶν ἐξαγωγή ὑπὸ τοῦ θερμοῦ γενο- 35
 μένη παχύνει αὐτά, οὐχ ὁμοίως δέ, ὅτι ὁ τρόπος διαφέρων, δι' οὗ τὸ ὑγρὸν
 χωρίζεται ἀπ' αὐτῶν. τὸ μὲν γὰρ θερμὸν αὐτόθεν τῷ θερμαίνειν ἔξωθεν
 τὸ πηγνύμενον ἐξατμίζον ἐξ αὐτοῦ τὸ ὑγρὸν παχύνει αὐτό, τὸ δὲ ψυχρὸν
 οὐχ ὡς τὸ ὑγρὸν χωρίζον, ἀλλ' αὐτὸ μὲν τὸ θερμὸν τὸ ἐν τῇ πηγνυμένῃ
 10 ἐκθλίβει, τῇ δὲ θερμῇ ἐκθλιβομένῃ συνεξατμίζεται τὸ ὑγρὸν, ὥστε καὶ
 τοῦτο διὰ τοῦ θερμοῦ χωρίζεται. ἐξῆς δὲ λέγει, τίνα τῶν πηγνυμένων
 πρῶτον παχύνεται. τῶν δὲ μικτῶν ἐξ ὕδατος καὶ γῆς τὰ μὲν μαλακά 40
 φησιν εἶναι, τὰ δὲ ὑγρά, μαλακὰ λέγων ἃ προσελθὼν καὶ μαλακὰ λέγει·
 (τοιούτων ἐστὶν ὁ πηλός), ὑγρά δὲ ὡς τὸ γάλα· τούτων δὲ τὰ μὲν μαλακά
 15 φησι μὴ παχύνεσθαι ὑπτώμενα, τὰ δὲ ὑγρά πρῶτον παχύνεσθαι. ὁ μὲν
 γὰρ ὑπτώμενος κέραμος οὐ παχύνεται πρῶτον ξηραίνομενος· ὅσα δ' ὑγρά ἐστί
 καὶ μικτά, ταῦτα πρῶτον παχύνεται, ὡς τὸ γάλα χωριζομένου τοῦ ὀρροῦ.
 εὐλόγως δ' εἶπεν ὅσα ὑγρά τῶν μικτῶν· τὸ γὰρ ὕδωρ ὑγρὸν μὲν, ἀλλὰ 45
 τῇ μὴ εἶναι μικτὸν οὐ παχύνεται· εἶπε γὰρ πρὸ ὀλίγου ὕδωρ δὲ τῶν
 20 ὑγρῶν οὐ παχύνεται μόνον. πολλὰ δὲ φησι τῶν μαλακῶν τῶν ὑπτω-
 μένων πρὸς τῇ μὴ παχύνεσθαι καὶ ὑγραίνεσθαι πρῶτον, ὅσα ἢ παχύτερα
 ἢ σκληρότερα προὔπτηρχεν ὄντα διὰ τὴν ἀπὸ ψυχροῦ πῆξιν· ταῦτα γὰρ
 θερμαινόμενα πρῶτον λύεται καὶ ἀνυγραίνεται, εἰθ' οὕτως ξηραίνεται, ὧν
 καὶ τὸν κέραμόν φησιν εἶναι· καὶ γὰρ οὕτως ὑπτώμενος πρῶτον ἀτμίζει
 25 λυομένης τῆς πεπηγυίας ὑγρότητος ἐν αὐτῇ καὶ γίνεται μαλακώτερος. 50
 δ καὶ αἷτιον αὐτῷ τοῦ διαστρέφεσθαι γίνεται· μαλακώτερος γὰρ γενόμενος
 διαστρέφεται· εὐπαθέστερον γὰρ τὸ μαλακώτερον. διαστρέφει δὲ αὐτὸν ἡ
 ἀνωμαλία τῆς ὑπτώσεως θερμότητος. |

Ὅσα μὲν οὖν, φησί, τῶν ἐκ γῆς καὶ ὕδατος συγχειμένων καὶ πλείων 134^r
 30 γῆς ἐχόντων ὑπὸ ψυχροῦ πῆγνυνται ἐξατμιζομένου τοῦ θερμοῦ ἐξ αὐτῶν
 μόνου, μηκέτι δὲ συνεκκρίνοντος καὶ τὸ ὑγρὸν τὸ ἐν αὐτοῖς διὰ τὸ μὴ
 ἀθρόον ἐξίον συνεξάγειν καὶ τὸ ὑγρὸν, δ γίνεται ἐν τοῖς ὀλίγον ἔχουσι
 θερμὸν καὶ μὴ τοσοῦτον, ὡς ἐπισπᾶσθαι καὶ βιάσασθαι καὶ τὸ ὑγρὸν,

1 τε om. BWa	καὶ ἐξ ὕδατος ex corr. I	2 τοῦ παχύνεται a	3 δὲ
om. a	4 αὐτὸν μὲν coll. BWa	5 ἢ] τῇ B ¹ Wa	ἐξαγωγή B ¹ Wa
5. 6 γινόμενης BW	6 παχύνει ex παχύνεται corr. B ¹	αὐτά] αὐτό B	
7 τι om. B ¹ Wa	9 post ὡς add. αὐτόθεν a	χωρίζει B ¹ W	μὲν om. a
10 ἐκθλίβει—ἐκθλιβομένη] ἐκθλίβον μεθ' οὗ B ¹ Wa		post συνεξατμίζεται add. καὶ	
BWa	11 post τοῦτο add. μὲν BW	χωρίζεται om. I	14 δὲ] B
15 φησι μὴ] οὐ φησι BWa	δὲ om. I	16 ὅσα δὲ φησιν ὑγρά ἐστί BWa	
20 μαλακῶν BWa	25 ψυχρότητος BW: θερμότητος a	26 post αὐτῷ add.	
καὶ I	διατρέφεσθαι B ¹	28 ὑπτωμένης BWa	29 τῶν om. I
31 μόνου om. BWa	συνεκκρίνοντα a	ἐν αὐτῷ BIW	32 συνεξάγειν]
οὖν ἐξάγειν B ¹ W: ἐξάγειν a	33 καὶ post βιάσασθαι om. a		

www.libtool.com.cn

ταῦτα πάλιν φησὶ λύεσθαι ὑπὸ θερμοῦ καὶ τήκεσθαι· εἰσελθόντος γὰρ 20
 πάλιν εἰς αὐτὰ τοῦ θερμοῦ, οὗ διὰ τὴν ἔξοδον ἐπάγη, πάλιν λύεται καὶ
 ἐπάνεισιν εἰς τὴν πρώτην φύσιν. οὕτως ἐπὶ τοῦ πηλοῦ γίνεται τοῦ διὰ
 ψυχροῦ πεπηγότος· θερμανθεὶς γὰρ πάλιν ἀνυγραίνεται τε καὶ λύεται καὶ
 5 πηλὸς γίνεται. ὅσα δὲ διὰ ψύξιν πηγνύται τοῦ θερμοῦ συνεξατμίσαντος
 ἐξ αὐτῶν τὸ ὑγρὸν, πάντα ταῦτά φησιν ἅλута εἶναι, εἰ μὴ ὑπερβαλλούσῃ
 θερμότητι· οὐ γὰρ ἡ τυχοῦσα θερμότης, οὐδ' ἡ ἀπὸ ἡλίου, οἷα τε λῦσαι
 τῶν μεταλλευτῶν τι· ταῦτα γὰρ οὕτω φησὶ πηγνυσθαι. ἔστι μέντοι μα- 25
 λακτὰ καὶ ἐλαύνεται τε καὶ μαλάσσεται, ὡς σίδηρος καὶ κέρας· καὶ γὰρ τὸ
 10 κέρας θερμαινόμενον ἀνίεται. τήκεται δὲ καὶ ὁ εἰργασμένος σίδη-
 ρος, ὥστε ὑγρὸς γίνεσθαι καὶ πάλιν πηγνυσθαι. εἰπὼν ἅλута
 εἶναι τινα εἰ μὴ ὑπερβαλλούσῃ θερμότητι, καὶ τὰ τοιαῦτα μέντοι φησὶν
 ὑπὸ τῆς ὑπερβαλλούσης θερμότητος τήκεσθαι. ὁ γοῦν ἤδη κατεργασμένος
 σίδηρος καὶ ὦν σίδηρος τήκεται πάλιν ὑπὸ ὑπερβαλλούσης θερμότητος,
 15 ὡς ὑγρὸς γίνεσθαι, οὐκ ἐν τούτοις τῆς προὑπαρχούσης ὑγρότητος ἐπανιού- 30
 σης πάλιν διὰ τὴν τοῦ θερμοῦ παρουσίαν, ἀλλὰ τῆς δυνάμει οὔσης ἐν
 αὐτοῖς ὑγρότητος (ἦν γὰρ ἡ γένεσις αὐτῶν οὐκ ἐξ ὕδατος πῆξεως, ἀλλ' ἐξ
 ἀναθυμιάσεως, ἥ ἦν δυνάμει ὕδαρ, οὐκ ἐνεργείᾳ) ταύτης δὴ ὑπὸ τοῦ
 πυρὸς μεταβαλλομένης εἰς ἐνέργειαν. λέγει δὲ ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ πυρὸς
 20 γινομένης τοῦ σιδήρου εἰς ὑγρὸν μεταβολῆς καὶ ἀποκαθαρσιν ἐκάστοτε
 γίνεσθαι τοῦ γεώδους χωριζομένου, ὃ ἐστὶν ἡ σκωρία, τοῦ δ' ἀποκαθαίρομέ-
 νου, ὅταν πολλάκις γένηται τοῦτο, γινομένου στομώματος. εἶναι μὲν οὖν 35
 τὸν μάλιστα ἀποκακαθαρμένον ἄριστον σίδηρον, οὐ μὴν ἀποκαθαίρειν
 αὐτὸν τοὺς ἐργαζομένους διὰ τὸ πολλὴν γίνεσθαι τὴν ἀπουσίαν. τήκεσθαι
 25 δὲ λέγει καὶ τὸν πυρίμαχον λίθον ἐν πολλῇ τῇ πυρί, τὸ δ' ἀπορρέον
 αὐτοῦ καὶ τὸ ἀποστάζον πηγνύμενον γίνεσθαι σκληρόν πάλιν. λέγει δὲ
 τήκεσθαι καὶ τὰς μύλας. ζητητέον δέ, τίνας λέγει καὶ τὰς μύλας· οὐ γὰρ
 λέγει τοὺς μυλίας καλουμένους λίθους· λέγει γὰρ περὶ τούτων μετ' ὀλίγον
 30 ὅτι οὐ λύονται. γίνεσθαι δὲ φησὶ τὸ ἀπορρέον ἀπ' αὐτῶν πηγνύμενον τὸ 40
 30 μὲν χρῶμα μέλαν, ὅμοιον δὲ τῇ τιτάνῃ, τουτέστι τῇ ἀσβέστῃ. τήκεσθαι
 δὲ φησὶ καὶ πηλὸν καὶ γῆν δηλονότι τὴν ἔχουσαν ἐν αὐτῇ ὑγρότητα, ὅποια
 ἐστὶ καὶ ἐξ ἧς ἡ ὕελος γίνεται. εἰπὼν δὲ περὶ τῶν ὑπὸ ψυχροῦ πηγνυ-
 μένων λέγει μετὰ ταῦτα περὶ τῶν ὑπὸ θερμοῦ ξηροῦ πηγνυμένων. τούτων

2 ἐπάγη ex ἐπάγει B¹ 6 ἐξ αὐτοῦ B¹ ταῦτα πάντα ἅλута φησιν coll. BWa
 7 οἷον τε BWa 8. 9 μαλακὰ I 9 τε om. BWa ὥς] ὁ BW: οἷον a
 καὶ τὸ κέρας B² κέραμος B¹W post κέρας add. ὑγραίνεται γὰρ μετὰ τὸ πεφθῆναι
 εἰς τὴν χάμινον καὶ γίνεται μαλακτός BWa γὰρ τὸ om. BWa 10 τήκεται —
 πηγνύσθαι (11) om. a 11 post εἰπὼν add. δὲ a 13 οὖν I 18 δὴ]
 δὲ I 19 ἐνέργειαν] εὐροίαν a 20 εἰς ὑγρὸν om. a 21 ὃ] ὅπερ BWa
 22 οὖν del. B² 24 ἀπούσαν B¹W 25 πυρίμαχον BWa 26 τὸ
 om. BWa δὲ om. I 28 μυλάους BWa 29 οὐ om. B¹W
 post αὐτῶν add. τῶν πυριμάχων BW, τῶν πυρωμάχων a πηγνυμένων B et (sine
 accentu) W 30 post μὲν add. γὰρ BW 31 δηλον a 32 καὶ om. a
 ἡ om. B¹Wa ὕελος] πηλὸς W 32. 33 γινομένων B¹

ὅη φησὶ τὰ μὲν ἅλута παντάπασι γίνεσθαι, τὰ δὲ λυτὰ ὑγρῷ, ὡς κεράμω
 μὲν καὶ λίθω γένητινά, αὖ γίνονται συγκαυθείσης τῆς γῆς, ἅλута (λέγει 45
 δὲ καὶ τοὺς μυλίας λίθους τοιοῦτους εἶναι· εἶπε δὲ πρὸ ὀλίγου τὰς μύλας
 ὑπὸ πυρὸς τήκεσθαι, ἴσως οὐ τοὺς μυλίας λίθους, ἀλλὰ ἄλλο τι τὰς μύλας
 5 ἐν ἐκεῖνοις λέγων), τὸ δὲ νίτρον καὶ τοὺς ἄλλας λυτὰ ὑγρῷ ψυχρῷ. τοιοῦτον
 δὲ τὸ ὕδωρ· διὸ ὑπὸ ὕδατος καὶ τῶν τοῦ ὕδατος εἰδῶν ταῦτα τήκεται.
 ὕδατος δὲ εἶδη εἶπε πρὸ ὀλίγου οἶνον, οὖρον, ὕρρον· εἴη δ' ἂν καὶ τὸ
 ὄξος ἐν τούτοις· ὑπὸ δὲ ἐλαίου ταῦτα οὐ τήκεται, ὅτι τῷ θερμῷ ξηρῷ,
 ὕφ' οὗ ἐπάγη, ἐναντίον τὸ ψυχρὸν ὑγρὸν, ὃ λυτικόν ἐστι τῶν ἐκείνως πα- 50
 10 γέντων, τὸ δ' ἐλαίον οὐ ψυχρὸν, ἀλλὰ καὶ ἡ ὑγρότης αὐτοῦ οὐ τμητική,
 ἀλλὰ μετὰ γλισχρότητος. τῶν δὲ μικτῶν ἐξ ὕδατος τε καὶ γῆς, ὅσα μὲν
 ὕδατος πλεόν ἢ γῆς ἔχει, ταῦτα μόνον παχύνεται ὑπὸ πυρὸς, οὐκέτι δὲ καὶ
 πήγνυται, ὡς τὸ γάλα· ὅσα δὲ γῆς πλεόν ἔχει ἢ ὕδατος, ταῦτα πήγνυται.
 διὸ καὶ τὸ νίτρον καὶ οἱ ἄλλες μᾶλλον εἰσι γῆς· πλεόν γὰρ ταύτης ἔχουσι,
 15 διὸ καὶ πήγνυνται ὑπὸ πυρὸς· ὁμοίως καὶ ὁ κέραμος καὶ λίθοι ὅσοι ὑπὸ
 πυρὸς, ὡς εἶπε, τῆς γῆς συγκαυθείσης γίνονται. 134^a
 Ἀπορώτατα δὲ ἔχειν φησὶ τὴν τοῦ ἐλαίου φύσιν, πότερον ὕδατος ἢ
 γῆς ἔχει πλεόν. εἰ μὲν γὰρ ὕδατος εἶχε πλεόν ἢ γῆς, ἔδει αὐτὸ ὑπὸ
 ψυχροῦ πήγνυσθαι, εἰ δὲ γῆς, ὑπὸ θερμοῦ· νῦν δὲ ὑπ' οὐδετέρου μὲν
 20 πήγνυται, παχύνεται δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ καὶ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ.
 αἰτίαν δὲ φησὶν τούτου εἶναι τὸ ἀέρος εἶναι τὸ ἐλαίον πλήρες· τοῦ δὲ 15
 ἀέρος αὐτὸ πλήρες εἶναι σημείω ἐχρήσατο τῷ ἐπιπολάζειν αὐτὸ τῷ ὕδατι·
 αἴτιος γὰρ αὐτῷ τούτου ὁ ἀήρ, ἐπιπολαστικός ὢν τῷ ὕδατι καὶ ἄνω φερό-
 μενος, εἰ καὶ ἐναποληφθεῖη ποτὲ ἐν τῷ ὕδατι. ὅτι δὲ ὁ ἀήρ ὁ ἐν τῷ
 25 ἐλαίῳ αἴτιος αὐτῷ τοῦ ὕφ' ἑκατέρου καὶ τοῦ ψυχροῦ καὶ τοῦ θερμοῦ
 παχύνεσθαι, ἐφεξῆς λέγει. τὸ μὲν γὰρ ψυχρὸν τὸ πνεῦμα καὶ τὸν ἀέρα
 ψυχρὸν καὶ εἰς ὕδωρ μεταβάλλον παχύνει, ὥστε καὶ ὁ ἐν τῷ ἐλαίῳ ἀήρ
 ἐν τῇ ψύξει συνιστάμενός τε καὶ παχυνόμενος καὶ εἰς ὕδωρ μεταβάλλων 30
 αἴτιος καὶ τῷ ἐλαίῳ τοῦ παχύνεσθαι· αἰεὶ γὰρ ὅταν μιχθῇ ὕδωρ καὶ ἐλαίον,
 30 ἀμφοτέρων γίνεσθαι τὸ μῖγμα παχύτερον, καὶ τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ ἀμίκτου ὕδατος
 ἐλαίου. οὐ πάντα δὲ ἡγητέον ἐξυδατοῦσθαι τὸν ἐν τῷ ἐλαίῳ ἀέρα ὑπὸ τοῦ
 ψύχους, ἀλλὰ τι μέρος αὐτοῦ· εἰ γὰρ πᾶς, οὐκέτ' ἂν ἦν τὸ ὑπολειπόμενον
 αὐτοῦ ἐλαίον, εἴ γε τῷ ἐλαίῳ τὸ εἶναι ἐν τῷ πλήρει ἀέρος εἶναι. πάλιν δὲ
 35 λευκαίνεσθαι μὲν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ἐξατμίζοντος εἴ τι ἐντὴν ὕδωρ ἐν αὐτῷ,
 οὐ ἡ μῆξις μελάντερον αὐτοῦ ποιεῖ τὸ χρῶμα, ἐξατμίζομένου δὲ ἅμα καὶ

1 ὑγρὰ B¹W 2 α] οἶον B¹: οἶ Wa 3 δὲ ante καὶ om. BWa
 εἰπὼν I 4 ἀπὸ I 6 γίνεσθαι B 8 οὐ ταῦτα coll. BW 13 πήγνυνται ὡς I
 πλείονα B 14 καὶ post διὸ om. I 21 τούτου φησὶν coll. BW 22 τῷ ἐπι-
 πολάζειν σημείω ἐχρήσατο coll. I 24 ἐναπολειφθεῖη I 25 ἐν τῷ ὕδατι α
 25 θερμοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ coll. a 26 post ἐφεξῆς add. δὲ I 30 ἀμίκτου ὕδατι a
 31 ante ἐλαίου add. καὶ I πάντη I 32 post μέρος add. ὑπ' BW, sed rursus exp. B
 33 εἴτε B¹ 34 ἀμα] ἀλλὰ BWa 35 ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ B¹W post εἴ τι add.
 36 τὸ χρῶμα ποιεῖ coll. BWa post χρῶμα add. οὐ BWa δὲ om. BWa

παχύνεται τὸ ἔλαιον. καὶ τὸ μὲν πῦρ οὕτως αὐτῷ καὶ τοῦ παχύνεσθαι
καὶ τοῦ λευκαίνεσθαι αἷτιον. ὁ δὲ χρόνος τοῦ παχύνεσθαι αἷτιος αὐτῷ
γίνεται, οὐκέτι δὲ καὶ τοῦ λευκαίνεσθαι· μαραινόμενον γὰρ τοῦ ἐν τῷ
ἐλαίῳ ἀέρος καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ θερμοῦ ψυχόμενος ὁ ἀήρ εἰς ὕδωρ μετα-
5 βάλλων παχύτερον τὸ ἔλαιον ποιεῖ. ἀμφοτέρως μὲν οὖν τὸ αὐτὸ 30
γίνεται πάθος, καὶ ὑπὸ τοῦ πυρὸς καὶ ὑπὸ τοῦ χρόνου, ἢ ἀμφοτέρως
καὶ ὑπὸ τοῦ ἐξατμίζεσθαι τὸ ὕδωρ καὶ ὑπὸ τοῦ μεταβάλλειν τὸν ἐν αὐτῷ
ἀέρα εἰς ὕδωρ. ὑπ' ἀμφοτέρων γὰρ τούτων τὸ αὐτὸ γίνεται πάθος ἐν τῷ
ἐλαίῳ, τὸ παχύνεσθαι αὐτό, καὶ διὰ τὸ αὐτό· διὰ γὰρ τὸ ὕδωρ· ἀλλ' οὐχ
10 ὡσαύτως, ἀλλ' ὅπου μὲν διὰ τὸ ἐξατμίζεσθαι αὐτό, ὅπου δὲ διὰ τὸ
γεννᾶσθαι. δύναται τὸ ἀμφοτέρως καὶ διὰ τὸ αὐτὸ εἰρῆσθαι καὶ ἐπὶ τοῦ
ψυχροῦ καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου· ὑπὸ γὰρ ἀμφοτέρων παχύνεται τὸ ἔλαιον, τῷ 35
γίνεσθαι ἐν αὐτῷ ὕδωρ ἐκ τῆς τοῦ ἀέρος μεταβολῆς, ἀλλὰ τοῦ μὲν ψυχροῦ
ψύχοντος αὐτὸν αὐτόθεν, τοῦ δὲ χρόνου καταμαραίνοντος τὸ ἐν αὐτῷ
15 θερμόν. παχύνεται μὲν οὖν ὑπ' ἀμφοτέρων, οὐ ξηραίνεται δὲ ὑπ' οὐδε-
τέρου, ὅτι οὔτε ὁ ἀήρ οὔτε τὰ γλίσχρα τῶν ὑγρῶν οὐθ' ὑπὸ ἡλίου οὐθ'
ὑπὸ ψύχους ξηραίνεται· ἢ τε γὰρ γλισχρότης κωλυτικὸν ξηρότητος ὁ τε ἀήρ
οὐκ ἔστι τῶν ξηραινόμενων, ἀλλ' ὡς εἶπεν, ὕδωρ καὶ ὅσα ὕδατος εἶδη·
ταῦτα γὰρ ἢ ἐξατμιζόμενα ξηραίνεται ἢ πηγνύμενα. ἀλλ' οὐδὲ τὸ ἐν τῷ 40
20 ἐλαίῳ ὕδωρ ἐξέψεται ὑπὸ πυρὸς οὐδὲ ξηραίνεται, ὅτι τὸ μὲν ὑπὸ πυρὸς
ξηραινόμενον ὕδωρ τῷ ἀτμίζειν τε καὶ μεταβάλλειν εἰς ἀέρα ξηραίνεται,
τὸ δὲ ἐν τῷ ἐλαίῳ ὕδωρ οὐκ ἀτμίζει οὐδ' ἐξέψεται διὰ τὴν τοῦ ἐλαίου
γλισχρότητα. |

Ὅσα δέ, φησίν, ἐκ γῆς καὶ ὕδατος μέμικται, ταῦτα δεῖν προσνέμειν 135^r
25 ἐκείνοις, ὧν πλεῖον ἔχει, ὕδατι μὲν οἷς τὸ ὕδωρ πλεόν, γῇ δὲ τὰ γῆς
πλεόν ἔχοντα. λέγει δὲ τίνα οἶνον καὶ πηγνυσθαι καὶ ἔψεσθαι, τρυτέστι
παχύνεσθαι. ἦν δὲ τὸ μὲν πηγνυσθαι τῶν τὸ ξηρὸν πλεόν ἔχόντων, τὸ
δὲ παχύνεσθαι τῶν τὸ ὑγρόν. δόξει δὲ διὰ τούτων λέγειν τίνα οἶνον πλεόν 5
γῆς ἔχειν ἢ ὕδατος· τὸν γὰρ πηγνύμενον· καίτοι εἶπε τὸν οἶνον ὕδατος
30 εἶδος εἶναι. ἢ οὐ τὸ ἀπλῶς πηγνυσθαι σημειῖον ἐστὶ τοῦ γῆς πλεῖον ἔχειν
ἢ ὕδατος, ἀλλὰ τὸ ὑπὸ πυρὸς πηγνυσθαι, ἐπεὶ ὑπὸ ψυχροῦ καὶ τὸ ὕδωρ
πήγνυται· οὕτως δὲ καὶ ὁ πηγνύμενος οἶνος πηγνυται ὑπὸ ψυχροῦ. τὸ δὲ
γλεῦκος ἐψόμενον παχύνεται τοῦ ὕδατος μὴ παχυνομένου, ὅτι μηδέπω
καθαρὸς καὶ ἀποκεκριμένος οἶνός ἐστιν, ἀλλ' ἔτι ἀπεπτος· ἀπὸ πάντων δὲ 10

1 post παχύνεται add. καὶ λευκαίνεται I: eadem post ἔλαιον B² 2 τοῦ prius
om. BWa λευκαίνεσθαι] λεπτόνεσθαι B¹W αἷτιος αὐτῷ] αὐτὸ αἷτιος a
3 post μαραινόμενον add. μὲν I 4 post ἐλαίῳ add. τε BWa καὶ—αὐτῷ
om. I ψυχόμενον BWa 5 μὲν om. a 6 post πάθος add. ἀμφοτέρως
BWa ἦ] καὶ BWa 11 ante διὰ add. τὸ B² 12 ἐπὶ om. BWa 14 αὐτόν]
αὐτό a 17 ὁ τε] οὔτε I 19 πυκνούμενα Wa 19 et 22 τῷ om. a
20 πυρὸς—ὑπὸ] τοῦ B¹. 25 οἷς] οἶον I: εἰς a τὸ ὕδωρ] τοῦτο BWa
γῆς δὲ a 26 οἶνον] οἶόν τε BWa 27 ἦν—πήγνυσθαι om. I 28 δόξει δ'
ἀν a 32 οὕτως ex οὗτος corr. I 34 καθαρὸς om. I

λέγει τῶν τοιούτων ξηρανομένων τὸ ὕδωρ ἀπέρχεσθαι, τῶν μεμιγμένων
ἐξ ὕδατος τε καὶ γῆς, καὶ πλεόν γῆς ἐχόντων, ἃ ὑπὸ θερμοῦ ξηραίνεται·
ξηρανομένων γὰρ τούτων τὸ ὕδωρ ἀπέρχεται· ἡ γὰρ ἀτμὶς ἢ ἀναφερο-
μένη ξηρανομένων αὐτῶν ὕδωρ ἐστίν, οὗ σημεῖον παρέθετο τὸ εἰς ὕδωρ
5 αὐτὴν ἀθροισθεῖσαν συνίστασθαι· ἡ γοῦν ἐπὶ τοῖς τῶν χαλκαίων πάμασιν
ἀθροισμένη ὕδωρ ἐστίν. ὅσοις δὲ τῶν ἐξατμιζομένων ὑπὸ πυρὸς ὑπο-
λείπεται τι μηκέτι ἐξατμιζέσθαι δυνάμενον, τοῦτο γῆς ἡγητέον εἶναι· ἐν 15
γὰρ τῷ ὕδατι, ὅταν καθ' αὐτὸ ὄν ἀτμίζεται καὶ ξηραίνεται, οὐδὲν ὑπο-
λείπεται, ὃ μὴ δύναται ἐξατμισθῆναι. ἕνια δὲ φησι τῶν μεμιγμένων ἐκ
10 γῆς τε καὶ ὕδατος καὶ ὑπὸ ψυχροῦ πηγνυσθαι παχυνόμενά τε καὶ ξηραινό-
μενα. τὸ γὰρ ψυχρὸν οὐ μόνον πηγνυσι καὶ ξηραίνει, ἀλλὰ καὶ παχύνει.
πηγνυσι μὲν καὶ ξηραίνει τὸ ὕδωρ· τὸ γὰρ πηγνύμενον ξηραίνεται καὶ αὐτό·
εἶπε γὰρ ὑπὸ τὸ ξηραίνεσθαι καὶ τὸ πηγνυσθαι εἶναι· παχύνει δὲ τὸ 20
ἐλαιον τὸν ἀέρα τῷ ψύχειν εἰς ὕδωρ μεταβάλλον. ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν
15 ἀέρα παχύνει ἐν τῇ εἰς ὕδωρ μεταβολῇ καὶ τῇ τῶν νεφῶν συστάσει.
εἰπὼν δὲ ξηραίνει μὲν ὕδωρ, διὰ τοῦτο ἐπήνεγκε τὸ ἢ δὲ πῆξις εἴρη-
ται ξηρασία τις οὕτως· οὕτως γὰρ τὸ ψυχρὸν ξηραίνει τὸ ὕδωρ τῇ πῆξει.
εἰπὼν δὲ ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ τὰ μὲν πηγνυσθαι τε καὶ ξηραίνεσθαι, τὰ δὲ
καὶ παχύνεσθαι, λέγει ὅτι ὅσα μὴ παχύνεται ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ ἀλλὰ
20 πηγνυται, ὕδατος ἐστίν, ὡς οἶνος, οὔρον, ὄξος, κονία, ὀρρός, ὅσα δὲ παχύνε-
ται ὑπὸ ψυχροῦ, ἀλλὰ μὴ ὑπὸ πυρὸς τῷ ἀτμίζειν, ὡς τὸ γάλα παχύνεται,
ὅσα δὲ μὴ οὕτως, τὰ μὲν γῆς μᾶλλον φησιν εἶναι, τὰ δὲ κοινὰ ὕδατος
τε καὶ ἀέρος, μέλι μὲν γῆς μᾶλλον· παχύνεται γὰρ ὑπὸ ψύχους τὸ μέλι,
οὐ μόνον πηγνυται· ἐλαιον δὲ ἀέρος δηλονότι καὶ ὕδατος· τοῦτο γὰρ
25 προσθεῖναι παρέλιπε. λέγει δὲ καὶ τὸ γάλα καὶ τὸ αἷμα εἶναι μὲν ἐξ
ἀμφοῖν, ὕδατος τε καὶ γῆς, μᾶλλον δὲ καὶ τὸ πλείστον γῆς. ἡ τὸ πλείστον
αἷμα καὶ τὸ πλείστον γάλα· δύναται γὰρ τι καὶ ὕδαρες ἢ γάλα ἢ αἷμα 30
γενέσθαι, τῷ πλείον ὕδατος ἔχειν. καὶ τὰ ὑγρά δέ, ἐξ ὧν οἱ ἄλλοι καὶ
τὸ νίτρον πηγνυται, γῆς πλεόν ἔχειν φησίν· ὁμοίως γὰρ τούτοις ἔχειν λέγει
30 καὶ τὸ αἷμα καὶ τὸ γάλα· καὶ γὰρ ἐξ ἐκείνων στερεὰ τινα γίνεται, οἶον
ὀστᾶ, νεῦρα, σάρκες, ὡς καὶ ἐκ τούτων ἄλλοι καὶ νίτρον. καὶ λίθους δὲ
φησί τινες ἐξ ὑγρῶν τινων συνισταμένων γίνεσθαι, ὥσπερ καὶ τοὺς ἄλλους·
τοιαῦτα δὲ ἐστὶ τὰ τῶν ὑδάτων ἐν τῇ ῥύσει πώρους τινὰς καὶ λίθους
ἐπιγεννῶντα ὕδατα, ἃ εἴη ἂν καὶ αὐτὰ γῆς ἔχοντα πλείον. ὅτι δὲ ὁ μὲν 35
ὀρρός ὕδατος ἐστὶ, τὸ δὲ γάλα γῆς ἔχει πλεόν, ἔδειξεν εἰπὼν τὸν ὀρρὸν
ἐψομένου τοῦ γαλακτος, εἰ μὴ εἴη κεχωρισμένος αὐτοῦ, ἐκκαίεσθαι, ὃ

1 post ἀπέρχεσθαι add. τῶν τοιούτων BWa

2 τε om. B

3 ξηρανομένων δὲ I

4 εἰς τὸ ὕδωρ I

6 δὴ] δὲ I

13 ὑπὸ τοῦ B'

15 ἐν om. B

19 καὶ om. Ba

ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ post πηγνυται (20) coll. B

23 ante παχύνεται

add. καὶ BWa

24 δῆλον α

25 παρέλιπον B'W

26 τὰ πλείστα BWa

27 ἢ αἷμα ἢ γάλα coll. BWa

28 γίνεσθαι Ba

τῷ—ἔχειν] δ πλείον ἂν ὕδατος

ἔχει BWa

ἐξ οἷων I

33 πόρους I

34 α om. B'W: μὲν B': δ' α

35 ὕδωρ BWa

36 ἐκκαίεσθαι BWa Arist. vulg.

www.libtool.com.cn

πάσχει τὸ ὕδωρ, τὸ δὲ γεῶδες συνίστασθαι τε καὶ παχύνεσθαι καὶ πήγνυσθαι· οὕτως γὰρ οἱ τυροὶ ἐκ τοῦ γάλακτος πήγνυνται. ὅτι δὲ ἔχει γῆς τὸ γάλα, συνίστασθαι φησιν αὐτὸ καὶ ὑπὸ τοῦ ὀποῦ, καὶ ἐψήσεώς τινος μνημονεύει γινομένης ὑπὸ τῶν λατρῶν, ἐν ᾗ, φησί, τῷ γάλακτι προσμι- 5 γνύντες ὁπὸν χωρίζουσι τὸν ὀρρὸν καὶ τὸν τυρὸν ἀπ' ἀλλήλων. ὁ δὲ 40 χωρισθεὶς ὀρρὸς οὐκέτι παχύνεται ὡς ὕδατος ὢν, ἀλλὰ καὶ ἐκκαίεται, ἂν ἔψηται, ὡς τὸ ὕδωρ.

Εἰπὼν δὲ πρὸ ὀλίγου τὰ πολλὰ καὶ ἐν τῷ γάλακτι καὶ ἐν τῷ αἵματι γῆς πλεῖον ἢ ὕδατος ἔχειν, λέγει νῦν περὶ τοῦ γάλακτος ὅτι τὸ μὴ ἔχον 10 τυρὸν ἢ ὀλίγον ὕδατος μᾶλλον ἐστὶ καὶ ἄτροφον. δείκνυσιν δὲ καὶ τὸ αἷμα γῆς πλεόν ἔχον διὰ τοῦ πήγνυσθαι αὐτὸ τῷ ξηραίνεσθαι ψυχόμενον· οὐ γὰρ ὁμοίως τῷ ὕδατι πήγνυται ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ, ἀλλὰ τῷ ξηραίνεσθαι, ὃ γίνε- 50 ται τῆς θερμότητος τῆς ἐν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ χωριζομένης καὶ ὑπο- 60 χωρούσης καὶ συνεξαγούσης καὶ τὴν ὑγρότητα τὴν ἐν τῷ αἵματι. τὸ δὲ 15 μὴ πηγνύμενον μὴδὲ ξηραίνόμενον αἷμα, ὁποῖόν ἐστι καὶ τὸ τῆς ἐλάφου, ὕδατός φησι μᾶλλον εἶναι καὶ ψυχρόν. τοῦ δὲ ὕδατος μᾶλλον εἶναι τὸ τοιοῦτον αἷμα σημεῖον ἐποιήσατο τὸ μὴδὲ ἴνας ἔχειν αὐτό· αὐτὰ γὰρ γῆς τε καὶ στερεαί. καὶ ἐκ τοῦ ἔχοντος γοῦν αἵματος ἴνας καὶ πηγνυμένου ἂν αἱ ἴνες ἐξαιρεθῶσιν, οὐκέτι πήγνυται οὐδὲ ξηραίνεται τὸ καταλειπόμενον· 20 ὁ δὲ γὰρ λοιπὸν, ὡς καὶ τὸ γάλακτος ὅταν ὁ τυρὸς χωρισθῇ· ὁ γὰρ 135^γ ὀρρὸς ὕδωρ. σημεῖον δὲ τοῦ ὕδατος εἶναι τὸ μὴ πηγνύμενόν τε καὶ συνιστάμενον αἷμα τὸ μὴδὲ τὰ νοσώδη πήγνυσθαι, τῷ ἰχθῶρι ἐοικέναι καὶ διεφθαρμένῳ καὶ διερρυηκῶτι αἵματι. εἰπὼν δὲ τὰ νοσώδη αἵματα ἰχω- 25 ροειδῇ ὄντα μὴ πήγνυσθαι τὸν δὲ ἰχθῶρά φησιν εἶναι φλέγμα τι καὶ ὕδωρ. 25 τοιοῦτον δὲ γίνεται τὸ αἷμα διὰ τὸ μὴ πεπέφθαι μὴδὲ κεκρατῆσθαι ὑπὸ 5 τῆς φύσεως τῆς πεσσοῦσης.

Ἐπὶ τούτοις ἀποδίδωσι τὴν αἰτίαν τοῦ τῶν πεπηγότων τὰ μὲν λυτὰ 20 εἶναι, ὡς τὸ νίτρον καὶ τοὺς ἄλλας, τὰ δὲ ἄλυτα, ὡς τὸν κέραμον, καὶ τῶν ἀλύτων τὰ μὲν μαλακτὰ εἶναι, ὡς τὸ κέρας, τὰ δὲ ἀμάλακτα, ὡς τὸν τε 30 κέραμον καὶ τὸν λίθον. καὶ λέγει ὅτι ἐπεὶ ἕκαστον τῶν λυομένων ὑπὸ τοῦ ἐναντίου τῷ πῆξαντι λύεται (ὅσα μὲν γὰρ τὸ ψυχρὸν πήγνυσιν, ταῦτα λύει τὸ θερμόν, ὅσα δὲ τὸ θερμόν, ταῦτα ὑπὸ ψυχροῦ λύεται), ὦν τῆς πῆξεως αἷτια ἀμφοτέρω, καὶ τὸ θερμόν καὶ τὸ ψυχρόν, ταῦτα εὐλόγως μάλιστα 25 ἄλυτα, οὐκ ἔχοντα ἐναντίαν δύναμιν τὴν λύουσιν αὐτὰ τῇ πεπηγυίᾳ. ὑπ' 35 ἀμφοτέρων δὲ πῆγνυται ὅσα προθερμανθέντα τῷ ψυχρῷ πῆγνυται· συμβαίνει γὰρ ἐπὶ τούτων, ὅταν τὸ θερμόν ἐξικμάσῃ τὸ ὑγρὸν ἐξ αὐτῶν ἐξίον, ψυχόμενον συνθλίβεσθαι πάλιν καὶ πυκνοῦσθαι οὕτως, ὡς μὴδὲ ὑγρῷ τινι

2 τυροὶ a 3 ὀποῦ B¹W 5 ὀπτόν R¹W 6 ὢν om. I ἐκκαίεται I
8 δὲ om. BWa 11 ἔχειν Ba ψυχόμενον—ξηραίνεσθαι (12) om. BWa
17 μὴδὲ] μὴ B 20 γὰρ prius om. B¹ 21 post δὲ add. φησὶ BWa 23 εἰπὼν
—λύεται (212,10) om. B 24 δὲ om. a τι φλέγμα a 29 τὰ μὲν
om. I post κέρας adil. καὶ τὰ ἄλλα I 31 πύξαντι a λέγεται I
32 post ὢν add. δὲ I 33 ψυχρὸν καὶ τὸ θερμόν coll. Wa 35 πῆγνυσθαι ὅσα I
προθερμανθέντα W: θερμανθέντα ἔπειτα a 36 ὅταν] ὅτι I

www.libtool.com.cn

ἔτι διόδον διδόναι· διὸ οὔτε ὑπὸ θερμοῦ ταῦτα λύεται (τὰ γὰρ ὑπὸ ψυχροῦ
 πηγνύμενα μόνου λύει τὸ θερμόν) οὔτε ὑπὸ ὕδατος· τὰ γὰρ ὑπὸ ψυχροῦ
 πηγνύμενα οὐ λύεται ὑπὸ ὕδατος. ὑπὸ γὰρ ὕδατος λύεται ταῦτα, ὡς προ- 30
 εἴρηται, ὅσα ὑπὸ ξηροῦ θερμοῦ μόνου πηγνύται. ὁ δέ γε σίδηρος πρῶτον
 5 ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τακéis ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ πηγνύται, ὥστε πρὸς τὴν πῆξιν
 ἀμφοτέρων αὐτῷ δεῖ· διὸ οὐκ ἔστι λυτός, ἂν μὴ ὑπὸ ὑπερβάλλοντος
 θερμοῦ, ὡς ἤδη προεῖπεν. ἡ λέγει τὸν σίδηρον μὴ ὑπὸ θερμοῦ πεπη-
 γέναι· ὑγρότερος γὰρ ὑπὸ τοῦ πυρὸς τηκόμενος γίνεται· πηγνύται δὲ ὑπὸ
 τοῦ ψυχροῦ· ὥστε εἰ ὑπὸ ψυχροῦ μόνου πηγνύται, εἰκότως ὑπὸ θερμοῦ
 10 λύεται. λέγει δὲ καὶ περὶ τῶν ξύλων ὅτι ἔστι μικτὰ ἐκ γῆς καὶ ἀέρος· 35
 διὸ καυστὰ, φησίν, ἐστίν, οὐ τηκτὰ οὐδὲ μαλακτὰ· τὰ γὰρ ὕδατος ἔχοντα
 τοιαῦτα. διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐπιπλεῖν αὐτὰ τῷ ὕδατι φησι, πλὴν τῆς ἐβένου
 τῆς μελαίνης· ταύτην γὰρ πλεῖστον γῆς ἔχειν τῷ τὸν ἀέρα διαπεπνευκέναι
 ἐξ αὐτῆς, τῶν ἄλλων ξύλων πλεῖον ἀέρος ἢ γῆς ἐχόντων. τὸν δὲ κέραμον
 15 γῆς μόνης ἔχειν λέγει, τουτέστιν ἄτηκτον εἶναι· ἡ γὰρ γῆ ἢ μὴδ' ὅλως
 ἔχουσα ὑγρὸν ἐν αὐτῇ ἢ ὀλίγον ἄτηκτος· τοιοῦτος δὲ ὁ κέραμος διὰ τὸ
 ξηραίνόμενος ὑπὸ τοῦ πυρὸς κατ' ὀλίγον οὕτως παγῆναι. τῷ γὰρ κατ'
 ὀλίγον καὶ μὴ ἀθρόαν τὴν πῆξιν αὐτοῦ γενέσθαι ἐξαμιζόμενον τὸ ὕδωρ
 καὶ ὥσπερ εἰς ἀέρα μεταβάλλον χωρίζεται αὐτοῦ. διὸ οὔτε ὕδωρ εἰς αὐτὸν
 20 παραδέχεται, ὡς ὑπ' αὐτοῦ λύεσθαι, διὰ τὸ εἶναι πυκνότερος· δι' ὧν γὰρ
 ἀήρ ἐξεκρίθη, οὐκ ἔστι πάροδος ὕδατι· λεπτότερος γὰρ ὁ ἀήρ τοῦ ὕδατος.
 καὶ διὰ τοῦτο μὲν οὐ λύεται ὑπὸ ὕδατος· ὑπὸ δὲ πυρὸς οὐ λύεται τῷ τὴν
 ἀρχὴν ὑπὸ τούτου πηγνυσθαι.

p. 384^b22 Τί μὲν οὖν ἐστὶ πῆξις καὶ τῆξις, καὶ διὰ πόσα καὶ ἐν 45
 25 πόσοις ἐστίν, εἴρηται.

Ἵπομιμνήσκει πάλιν ἱμαῖς τῶν εἰρημένων. ὁρισμὸν μὲν οὖν οὔτε
 πῆξεως οὔτε τήξεως ἀποδέδωκεν, ἐκ μέντοι τῶν εἰρημένων ὑπ' αὐτοῦ ἔστιν
 ὁρίσασθαι ἐκάτερον αὐτῶν· πῆξις μὲν γὰρ εἴη ἂν σύστασις ὕδατος ἢ γῆς
 καὶ ὕδατος γινομένη ὑπὸ ψυχροῦ ἢ ὑπὸ θερμοῦ ξηροῦ, τῆξις δὲ λύσις τοῦ
 30 πεπηγότος γινομένη ὑπὸ τοῦ τῷ πῆξαντι ἐναντίου. διὰ πόσα δὲ καὶ 136^a
 ἐν πόσοις ἐστίν· εἴρηται γὰρ ὅτι διὰ τὸ ψυχρὸν ἢ διὰ τὸ θερμόν καὶ
 ξηρὸν ἢ πῆξις τε καὶ ἡ τήξις γίνεται, καὶ ὅτι ἐστὶν ἐν ὕδατι ἢ ἐν τῷ
 μικτῷ ἐξ ὕδατός τε καὶ γῆς· ἐν γὰρ τούτοις ἡ πῆξις. εἶναι δὲ φησιν ἐκ
 τῶν εἰρημένων φανερόν ὅτι ἡ σύστασις τοῖς σώμασι γίνεται ὑπὸ θερμοῦ τε
 35 καὶ ψυχροῦ· ταῦτα γάρ, ὡς προεῖρηται, ἡ ξηραίνοντα ἢ παχύνοντα καὶ

4 μόνου om. Wa 9 εἰ om. a post θερμοῦ add. δὲ Wa 10 δὲ om. B
 11 ἐστίν] εἶναι BWa 12 ἐβένου] ἐρίου, ut vid., I 13 post γὰρ add. τὸ BWa
 14 πλείονα I 15 ἡ γὰρ γῆ ἢ] ἡ γὰρ ἢ B¹W: del. B² 18 αὐτοῦ om. B¹Wa
 19 αὐτὸν BIW 21 ὕδατος] πυρὸς BW 22 μὲν om. BWa λύεται prius
 in lac. IV litt. om. I post λύεται prius add. μὲν B 23 παγῆναι BWa
 29 post θερμοῦ add. καὶ BWa 35 καὶ post παχύνοντα om. B¹: ἢ a

πηγνύοντα ἐργάζεται τὴν σύστασιν τὴν τῶν σωμάτων. διὰ δὲ τὸ ταῦτα εἶναι τὰ ποιητικὰ τῆς συστάσεως αὐτῶν ἐν πᾶσι τοῖς μικτοῖς τε καὶ σύστασιν ἔχουσι σώμασι, τουτέστιν ὠρισμένοις, θερμότης ἐστί, τισὶ δὲ καὶ ψυχρότης, καθ' ὅσον ἐκλείπει τὸ ἐν αὐτοῖς θερμὸν. δοκεῖ γὰρ ἡ ψυχρότης κατὰ 5 ἔνδειαν τοῦ θερμοῦ γίνεσθαι ἐν τοῖς σώμασι, φθορᾶς οὖσα ποιητικῇ. ἐπεὶ τοῖνον ἐν τοῖς ὠρισμένοις σώμασι τὸ μὲν θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐνυπάρχει διὰ τὸ ταῦτα εἶναι τὰ ποιητικὰ ἐν αὐτοῖς, ὑγρὸν δ' αὖ καὶ ξηρὸν διὰ τὸ ταῦτα εἶναι τὰ πάσχοντα, τὰ μικτὰ σώματα καὶ ὠρισμένα μετέχει ἄν 10 πάντων. ἐκ μὲν οὖν ὕδατος καὶ γῆς τὰ ὁμοιομερῆ φησι συνίστασθαι σώματα καὶ ἐν ζώοις καὶ ἐν φυτοῖς (ἐστὶ δὲ τὰ τοιαῦτα ὅστωιν, νεῦρον, σάρξ, ξύλον, φλοιός), οὐχ ὥς ἐκ μόνων δὲ τούτων συνεστῶτων τῶν ὁμοιομερῶν, ἀλλ' ὥς τὸ πλεῖστον ἐκ τούτων ἐχόντων. λέγει δὲ καὶ τὰ μεταλλευόμενα ἐκ τούτων συνεστάναι· ἐστὶ δὲ ταῦτα χρυσός, ἄργυρος, χαλκός, σίδηρος, μόλιβδος, κασσίτερος καὶ εἴ τινα τοιαῦτα· τούτοις γὰρ ἡ σύστασις ἐξ ὕδα- 15 τός τε καὶ γῆς γίνεται ἅμα καὶ ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεως τῆς ἐκατέρου, λέγων ἐκατέρου ἀναθυμιάσιν τὴν τε ἀπὸ τοῦ ὕδατος, ἥτις ἐστὶν ἡ ἀτμι- 16 δώδης, καὶ τὴν ἀπὸ τῆς γῆς, ἥτις ἐστὶν ἡ ξηρά τε καὶ καπνώδης. ἐκ γὰρ τῆς διπλῆς ταύτης ἀναθυμιάσεως, οὐσῆς ἀπὸ ἐκατέρου ἐκείνων, ἐγκατακλειομένης ἐν τῇ γῇ καὶ πηγνυμένης γίνεται τὰ τε μεταλλευτὰ καὶ τὰ 20 ὀρυκτά, τὰ μὲν ὀρυκτά ἐκ τῆς τὸ ξηρὸν πλέον ἐχούσης ἀναθυμιάσεως, τὰ δὲ μεταλλευτὰ ἐκ τῆς τὸ ὑγρὸν. εἶρηκε δὲ περὶ τούτων ἐπὶ τέλει τοῦ τρίτου τῶν Μετεωρολογικῶν.

Ταῦτα δὲ φησι τὰ συνιστάμενα ἐκ τῶν προειρημένων τοῖς τε ἰδίους τῶν αἰσθήσεων διαφέρειν ἀλλήλων, ἅπερ ἐστὶ ποιητικὰ, καὶ τῶ παθητικὰ τινων 25 εἶναι. οἷς τε γὰρ διατίθῃσι τὰς αἰσθήσεις, διαφορὰ ἐν αὐτοῖς ἐστὶ (ἐστὶ δὲ ταῦτα χρώματα, χυμοί, εὐωδίαί, δυσωδίαί, ψόφων διαφοραί· τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν ψοφητικὰ, τὰ δ' ἥττον· ἐτι τε αἱ ἀπται ἐναντιώσεις), τούτοις τε οὖν διαφέρει ἀλλήλων οὐσι ποιητικοῖς καὶ ἐτι ἄλλοις, φησί, οἰκείοις πάθεσι· κατὰ γὰρ ταῦτα μᾶλλον εἰδοποιεῖται. ταῦτα δ' ἐστίν, ἀφ' ὧν λέγεται 30 διὰ τὸ πάσχειν αὐτὸ δύνασθαι· λέγεται γὰρ τὰ μὲν πηκτά, ἃ τοῦτο τὸ πάθος οἶά τε πάσχειν ἐστί, τὰ δὲ τηκτά πάλιν, ἃ τοῦτο, ὁμοίως καὶ 30 καμπτόν, καὶ τὰ τοιαῦτα. τὰ γὰρ σώματα τὰ προειρημένα, τουτέστι τὰ ὁμοιομερῆ, κατὰ ταῦτα τὰ πάθη διαφέρει ἀλλήλων μάλιστα· παθητικὰ γάρ, ὥσπερ καὶ τὸ ξηρὸν καὶ τὸ ὑγρὸν. ὥς γὰρ αὐται αἱ δυνάμεις παθητικαί, 35 οὕτως καὶ τὰ ἐκ τούτων συνεστῶτα σώματα, ἅπερ ἐστὶ τὰ ὁμοιομερῆ· ταῦτα γὰρ συνέστηκεν ἐξ ὕδατος τε καὶ γῆς, ὧν τὸ μὲν ὕδωρ ὑγρὸν, ἡ δὲ γῆ ξηρὸν, καὶ ἐστὶ φυσικὰ ταῦτα τὰ σώματα καὶ πρῶτα τῶν συνθέτων· 35 ἐκ γὰρ τῆς τῶν ὁμοιομερῶν συνθέσεως τὰ ἀνομοιομερῆ.

3 σῶμα B¹W . ἐστὶ B 5 θερμοῦ] ψυχροῦ B¹ 10 τὰ om. BWa
13 χρυσός ἄργυρος post σίδηρος exh. BWa 17 ἡ om. B 18 ἐκατέρων I
19 τε om. I 20 ὀρυκτά bis B¹W 21 ἐπὶ τέλει — Μετεωρολογικῶν (22)]
Γ 6 p. 378^a18sq. 23 προειρημένοις I 24 post ἐστὶ add. τῷ I τῷ] τὰ a
25 ἐστὶ om. BWa 27 τε post ἐτι om. I: τῷ a 32 καμπτόν I: καμπόν W:
καμπτά a 34 ὑγρὸν καὶ τὸ ξηρὸν coll. BWa 36 ὧν] ὡς B¹W 37 ξηρὰ B

Μέλλων δὲ λέγειν περὶ τῶν παθῶν, καθ' ἃ εἰδοποιεῖται τὰ σύνθετα 60
τῶν ὁμοιομερῶν σωμάτων καὶ τῶν κατὰ ταῦτα εἰδοποιουμένων, πρῶτον
ἐκτίθεται, τίνα ἐστὶ καὶ πόσα ταῦτα κατ' ἀριθμὸν τὰ εἰδοποιούμενα δυνά-
μει ἢ ἀδυναμίᾳ τοῦ πάσχειν τι τούτων, καθ' ἃ πάθη αἱ τῶν συνθέτων τε
5 καὶ ὁμοιομερῶν σωμάτων εἰσὶ πρὸς ἄλληλα διαφοραί. ἐκθέμενος δὲ ὀκτω-
καίδεκα ἀντιθέσεις, αἷς τὰ πλεῖστα τῶν σωμάτων διαφέρειν φησὶν ἀλλήλων,
ἐξῆς περὶ ἐκάστου τῶν ἐν ταῖς ἐκκειμέναις ἀντιθέσεσι λέγει τί ἐστὶ, καὶ τίνα
δύναμιν ἔχει. | καὶ ἐπεὶ πρῶται ἦσαν τῶν ἀντιθέσεων πηκτὸν ἄπηκτον, 136^v
τηκτὸν ἄτηκτον, φθάνει δὲ περὶ αὐτῶν ἤδη πεποιῆσθαι λόγον, εἰρησθαι
10 μὲν φησιν ἤδη περὶ αὐτῶν καθόλου τε καὶ κοινῶς, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ νῦν
ἐπαναλαβὼν ἐρεῖν φησι περὶ αὐτῶν. καὶ λέγει· τῶν γὰρ πηγνυμένων σωμά-
των τὰ μὲν ὑπὸ θερμοῦ πηγνυται, τὰ δὲ ὑπὸ ψυχροῦ, ὡς προεῖρηται, τὰ
μὲν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τῷ ξηραίνεσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὸ ἐν αὐτοῖς ὕγρον καὶ 5
ἐξατμίζεσθαι· οὕτως τὸ νίτρον καὶ οἱ ἄλλοι πηγνυνται· ὑπὸ δὲ τοῦ ψυχροῦ
15 τῷ ἐκθλίβεσθαι τὸ ἐν τοῖς πηγνυμένοις θερμόν· οὕτως ἐκ τοῦ ὕδατος ὁ
κρύσταλλος πηγνυμένου γίνεται τῷ τὸ θερμόν τὸ ἐν αὐτῷ ἐπικρατούμενον
ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ ἐκκρίνεσθαι. ὥστε τῶν πηγνυμένων τὰ μὲν ὑγροῦ ἀπου-
σίᾳ, τὰ δὲ θερμοῦ πηγνυται. οὐ δὲ τῇ ἀπουσίᾳ πηγνυται, τῇ τούτου
παρουσίᾳ λύεται. διὸ ἄλλοι μὲν καὶ νίτρον ὑπὸ ὑγροῦ λύονται· ὅσα γὰρ τῇ
20 τοῦ ὑγροῦ ἀπουσίᾳ πηγνυται, ταῦτα λύει καὶ τήκει τὸ ὑγρόν, ἂν μὴ οὕτως 10
πηγνυμένα συνέλθῃ τε καὶ πυκνωθῇ, ὡς μὴ δέχεσθαι διὰ τῶν πόρων
ὕδωρ, τῷ στενωτέροις εἶναι αὐτοὺς τῶν τοῦ ὕδατος ὄγκων. διὰ τοῦτο γάρ,
ὡς εἶπε πρὸ ὀλίγου, οὐδὲ ὁ κέραμος ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ τήκεται. ἔδει μὲν
γὰρ αὐτὸν ὑπὸ ὕδατος λύεσθαι· πηγνυται γὰρ ὑπὸ πυρός· οὐ λύεται δὲ ὑπ'
25 αὐτοῦ διὰ τὴν πυκνότητά· κατ' ὀλίγον γὰρ ξηραίνόμενος ὑπὸ τοῦ θερμοῦ
τὴν ἔκκρισιν τοῦ ὕδατος εἰς αἶρα μεταβάλλοντος ποιεῖται· δι' ὧν δὴ ὁ ἀήρ
πόρων ἐξεληλύθε λεπτότερος ὢν, διὰ τούτων οὐχ οἷόν τε τὸ ὕδωρ διελθεῖν. 15
ὅσα δὲ μὴ οὕτως ὑπὸ τοῦ θερμοῦ πέπηγεν ὡς ὁ κέραμος, πάντα ὑπὸ τοῦ
ὑγροῦ λύεται, ὡς νίτρον, ἄλλοι, γῆ ἢ ἐκ πηλοῦ· οὐ γὰρ ἡ ἐκ τοῦ κεράμου.
30 κρύσταλλος δὲ καὶ ὅσα ἄλλα θερμοῦ στερήσῃ πηγνυται, ὡς τὰ μεταλλευό-
μενα, ὑπὸ θερμοῦ τήκεται τε καὶ λύεται. τίνα μὲν οὖν πηκτὰ τῶν σω-
μάτων ἐστὶ καὶ λυτά, εἴρηται, ἀλλὰ καὶ τὰ πηκτὰ μὲν ἄτηκτα δέ· ὁ γὰρ
κέραμος καὶ λίθοι τινὲς τοιοῦτοι.

Τίνα δὲ ἄπηκτα, ἐφεξῆς λέγει. φησὶ δὴ ἄπηκτα εἶναι ὅσα μὴ ἔχει 35
35 ἐν αὐτοῖς ὑγρότητα ὕδατὸς ἢ μὴδὲ ὕδατος ἐστίν, ἀλλὰ τὸ πλεῖον ἐν αὐτοῖς
γῆς ἔχει καὶ θερμοῦ, ὁποῖόν ἐστι τό τε μέλι καὶ ὁ γλυκύς. ταῦτα γὰρ πολὺ

1 δὲ om. a 2 καθ' αὐτὰ B^{Wa} 3 ἐστὶ om. a ἀριθμῶν I 5 ὁμοιο-
μερῶν a 10 καθόλου — περὶ αὐτῶν (11) om. I 13 τοῦ om. a 14 post
οὕτως add. καὶ a 15 θερμόν] ὑγρόν a 16 τῷ om. W 19 διὸ] οἷον
B^{Wa} μὲν om. a 20 ταῦτα λύει καὶ] τῇ τούτου παρουσίᾳ λύεται I
23 οὐδὲ δ] ὁ δὲ B¹ ὑπὸ — τήκεται] ὑγροῦ παρουσίᾳ λύεται I 24 αὐτὸ a post
πηγνυται add. μὲν I 26 τὴν om. I δὴ] δὲ B² 28 δὲ om. I 30 πηγνυνται B
32 post λυτά add. τίνα δὲ πηκτὰ I τὰ] τίνα a ἄτηκτα] ἄπηκτα I: τήκτα B¹W
36 ὁ γλυκύς] sic B¹W: supr. vers. add. οἷνος B²: τὸ γλεῦκος a: γλεῦκος Arist. αὐτὰ B¹W a

τὸν θερμὸν ἐν αὐτοῖς· ἔχει καὶ ἔστιν ὥσπερ ζέοντα· διὸ παχύνεται μὲν ὑπὸ
 τοῦ θερμοῦ, οὐ μὴν καὶ πήγνυται. ἄπηκτά φησιν εἶναι καὶ τὰ ἔχοντα μὲν
 ὕδατος, τὸ δὲ πλεῖον αἰρός· διὰ τοῦτο γὰρ οὔτε τὸ ἐλαιον πήγνυται οὔτε
 ὁ χυτὸς ἄργυρος· λέγει δ' ἂν τὸν ὑδράργυρον. ἀλλ' οὐδὲ τὰ γλίσχρα 40
 5 πήγνυται· διὸ οὔτε πίσσα οὔτε ἰξός. ἐξῆς δὲ τίνα ἐστὶ μαλακτὰ τῶν
 πεπηγότων λέγει· φησὶ δὴ ταῦτα εἶναι μαλακτά, ὅσα πέπηγεν οὐκ ὄντα
 ἐξ ὕδατος, ἀλλὰ γῆς μᾶλλον. ὁ μὲν γὰρ κρύσταλλος, ἐξ ὕδατος ὦν καὶ
 πεπηγώς, οὐκ ἔστι μαλακτός· ὅσα δὲ γῆς μᾶλλον ἐστὶ καὶ οὕτως πέπηγεν,
 ὥς μήτε ἐξικμάσθαι πᾶν τὸ ὑγρὸν ἐξ αὐτῶν, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ νίτρου καὶ
 10 τῶν ἀλῶν (τούτων γὰρ πᾶν τὸ ὑγρὸν ἐξίχμασται), μηδὲ ἀνωμαλῶς ἔχειν,
 ὥσπερ ὁ κέραμος (λέγει δ' ἂν τὸν κέραμον ἀνωμαλῶς ἔχειν ἥτοι ὑγρότητι, 45
 ὥς ἔχοντος μὲν τίνα αὐτοῦ ὑγρότητα, ἀνωμαλὸν δέ, ἧ ἀνωμαλούς τοὺς
 πόρους ἔχειν τὸν κέραμον λέγει, ὅτι μὴ ἐπ' εὐθείας), ὅσα δὲ γῆς πλεον
 ἔχοντα πέπηγεν οὕτως, ὥς μὴ τέλειον ἐξ αὐτῶν τὸ ὑγρὸν ἐξικμάσθαι, μηδὲ
 15 ἀνωμαλῶς ἔχειν τοὺς πόρους κειμένους, ἀλλ' ἔστιν ἐλκτά, ὥς ἐλκόμενα
 ἐπίδοσιν ἔχειν ἄνευ τοῦ βραχῆναι, οἷά ἐστι νεῦρον, ἰμάς, ταῦτα μαλακτά.
 ἀλλὰ καὶ ὅσα τῶν πεπηγότων ἐλατά ἐστὶν οὐκ ὄντα ὕδατος, καὶ ταῦτα
 μαλακτά ἐστὶ, μαλακτά δὲ πυρί, ὥς σίδηρος (θερμανθεὶς γὰρ μαλάσσεται), 50
 ἀλλὰ καὶ κέρας. ἀλλὰ καὶ ξύλα τινὰ θερμαινόμενα πέφυκε κάμπτεσθαι
 20 τε καὶ μαλάσσεσθαι. ἐπιζητήσεις δ' ἂν τις, εἰ ἔστι τίνα τῶν ἐξ ὕδατος
 πεπηγότων ἐλατά. λέγει δὲ καὶ τῶν τηκτῶν τε καὶ λυτῶν καὶ τῶν ἀτήκτων
 τὰ μὲν τεγκτά εἶναι, τὰ δὲ ἄτεγκτα, τεγκτά μὲν ὅσα δέχεται ἐν αὐτοῖς
 ὕδωρ βραχέντα, ὥς ὑγρότερα γίνεσθαι καὶ μαλακώτερα, ἄτεγκτα δὲ τὰ μὴ
 τοιαῦτα. τεγκτὸν μὲν ἔριον καὶ γῆ, ἄτηκτα ὄντα, χαλκὸς δέ, τηκτὸς ὦν,
 25 ἄτεγκτός ἐστιν· ἔστι δὲ ὁ χαλκὸς τηκτὸς ὦν οὐχ | ὑπὸ ὕδατος τηκτός, 137^r
 ἀλλ' ὑπὸ πυρός. λέγει δὲ καὶ τῶν ὑπὸ ὕδατος τηκτῶν ἕνια ἄτεγκτα εἶναι,
 ὥσπερ νίτρον καὶ ἄλας· οὐ γὰρ διαμένοντες ἐν τῇ βρέχεσθαι γίνονται
 μαλακώτεροι, ὅπερ ἴδιον τῶν τεγκτῶν. λέγει δὲ καθόλου τεγκτά εἶναι ὅσα γῆς
 ὄντα ἔχει τοὺς πόρους μείζους τε τῶν τοῦ ὕδατος ὄγκων καὶ σκληροτέρους,
 30 μείζους μὲν, ὥς δέχεσθαι δι' αὐτῶν τὸ ὕδωρ, σκληροτέρους δέ, ὥς μὴ
 λύεσθαι ὑπ' αὐτοῦ. τηκτά δὲ ὕδατί φησιν εἶναι ὅσα δι' ὅλων αὐτῶν 5
 δέχεται τὸ ὕδωρ, οὐ διὰ πόρων μόνων σωζομένων καὶ μενόντων μετὰ τὸ
 δέξασθαι τὸ ὕδωρ. λέγει δὲ καὶ τοῦ τὴν μὲν γῆν καὶ τέγγεσθαι καὶ
 τήκεσθαι ὑπὸ τοῦ ὕδατος, τὸ δὲ νίτρον τήκεσθαι μὲν, τέγγεσθαι δὲ μὴ

4 ἀλλ' οὔτε I 6 post φησὶ add. γὰρ I 9 ἐξικμάσθαι I ἐξ αὐτῶν]
 ἀπ' αὐτοῦ I 10 ἀλῶν] ἄλλων B¹Wa ἐξικμάται B¹Wa ἔχει B¹W
 11 ὑγρότητι exp. B 12 ἔχοντος in ἔχοντα corr. B¹ αὐτοῦ in αὐτὸν corr. B³
 ἡ ἀνωμαλῶς B¹Wa 13 δὴ] δὲ B¹W 15 κειμένη, ut vid., I 16 post
 ταῦτα add. τὰ οὖν B¹Wa 17 ἀλλὰ om. B¹Wa καὶ ἄλλα ὅσα B¹
 21 post τηκτῶν add. τινὰ τεγκτά I λυτῶν καὶ] αὐτῶν a: om. B¹W 22 εἶναι
 om. a: εἶναι—ἄτεγκτα om. B¹W ante τεγκτά μὲν add. ἔστι δὲ B¹Wa 24 ἄτηκτα]
 ἄτεγκτα I 26 εἶναι om. B¹Wa 27 post ὥσπερ add. καὶ B¹Wa ἄλας
 scripsi: ἄλας libri 30 δι' αὐτῶν] δι' om. B¹W: αὐτὰ a 32 οὐ διὰ] οὐ om. I:
 οὐδαμῶς τῶν Wa μόνων om. Wa 33 et 34 τέγγεσθαι I

αἰτίαν, ὅτι τὸ μὲν νῆτρον δι' ὄλου αὐτοῦ τοὺς πόρους ἔχει, καὶ πανταχοῦ
 συντετρημένοι ἀλλήλοις εἰσὶν οἱ ἐν αὐτῷ, διὸ εὐθὺ τῷ δέξασθαι τὸ ὕδωρ
 διαιρεῖται ὑπ' αὐτοῦ τὰ μόρια αὐτοῦ· ἐν δὲ τῇ γῇ οἱ μὲν οὕτως ἔχουσι
 πόροι, ὥς δι' ὅλης αὐτῆς εἶναι, οἱ δὲ οὕτως, ὥς παραλλάξ κεῖσθαι καὶ 10
 5 μὴ συντετρηῖσθαι εἰς ἀλλήλους. ὅταν μὲν οὖν κατὰ τοὺς συντετρημένους
 εἰς ἀλλήλους πόρους καὶ δι' ὅλης ὄντας αὐτῆς δέξηται τὸ ὕδωρ, τήκεται·
 ὅταν δὲ κατὰ τοὺς παραλλάξ κειμένους, τέγγεται μὲν, οὐ τήκεται δέ. εἴη
 δ' ἂν κακεῖνο λέγειν ἐπομένως τῷ προειρημένῳ, ὅτι ἥς μὲν γῆς οἱ πόροι
 σκληρότεροί εἰσιν, αὕτη τέγγεται μὲν, οὐ τήκεται δέ, ἥς δὲ μαλακώτεροι,
 10 αὕτη τήκεται· οἱ δὲ τοῦ νήτρου μαλακώτεροι ὄντες αἰεὶ ἐν τῷ δέχεσθαι τὸ
 ὕδωρ λύονται. |

Λέγει δὲ ἐξῆς καὶ τίνα ἐστὶ τῶν σωμάτων καμπτά τε καὶ εὐθυντά, 137^v
 τίνα δὲ καὶ ἄκαμπτα, καὶ ὅπως τί ἐστὶ τὸ καμπτόν τε καὶ εὐθυντόν, καὶ
 τί τὸ κάμπτεσθαι καὶ εὐθύνεσθαι, καὶ ὅτι τὸ ἀνακαμπτόμενον κάμπτεται 15
 15 καὶ τὸ κατακαμπτόμενον. λέγει δὲ καὶ περὶ κατακτῶν καὶ θραυστῶν, καὶ
 ὅτι ἔνια μὲν τὸ ἕτερον τούτων ἐπιδέχεται, ἔστι δ' ἃ ἀμφοτέρω, ὥς καὶ
 κατὰσσεσθαι καὶ θραύεσθαι. λέγει δὲ καὶ τί ἑκάτερον τούτων, καὶ τίς
 αὐτῶν ἡ διαφορά, καὶ τίς ἡ αἰτία ἑκατέρου τῶν παθῶν τούτων. λέγει
 καὶ περὶ θλαστῶν καὶ ἀθλάστων, τίνα τέ ἐστὶ καὶ διὰ τί, καὶ τί ἐστὶ τὸ
 20 θλάσθαι καὶ τὸ μὴ θλάσθαι· ἀλλὰ καὶ ὅτι τῶν θλαστῶν τὰ μὲν καὶ μαλακτά
 ἐστίν, ὥς κηρός, τὰ δὲ σκληρότερα, ὥς χαλκός. ἀλλὰ καὶ τῶν ἀθλάστων 20
 τὰ μὲν σκληρά, ὥς κέραμος (ἄθλαστον γὰρ ὁ κέραμος), τὰ δὲ ὑγρά, ὥς
 ὕδωρ· οὐ γὰρ θλάται τὸ ὕδωρ ἐν τῷ ὑπείκειν, ἀλλὰ διαιρεῖται καὶ ἀντι-
 μεθίσταται. λέγει καὶ τίνα τῶν θλαστῶν πλαστά ἐστὶ, τουτέστιν ὑπακού-
 25 οντα πλάσει, τίνα δὲ πλαστά μὲν οὐ, πιεστά δέ, καὶ τί τὸ πιεστόν, καὶ
 τίνα πιέζεται σώματα καὶ διὰ τί. λέγει δὲ καὶ τί ἐστὶν ὥσις καὶ τί
 πληγῇ, καὶ τίς αὐτῶν διαφορά. λέγει δὲ καὶ τίνα τῶν σωμάτων ἐστὶν
 ἐλκτά, καὶ τί τὸ ἔλκεσθαι. ἀλλὰ καὶ ὅτι ἔνια μὲν καὶ ἐλκτά ἐστὶ καὶ 25
 πιεστά τῶν σωμάτων, τὰ δὲ τὸ ἕτερον τούτων ἔχει μόνον. λέγει δὲ καὶ
 30 περὶ ἐλατῶν καὶ ἀνήλατων καὶ λέγει τί ἐστὶ τὸ ἐλατὸν καὶ τί τὸ ἀνήλατον,
 καὶ ὅτι τὰ μὲν ἐλατά πάντα καὶ θλαστά, τὰ δὲ θλαστά οὐ πάντα ἐλατά.
 ἀλλὰ καὶ ὅτι τῶν πιεστῶν τὰ μὲν ἐλατά ἐστὶ, τὰ δ' οὐ. λέγει καὶ περὶ
 σχιστῶν καὶ ἀσχίστων, καὶ τίνα ἀσχίστα, καὶ τί τὸ σχίζεσθαι, καὶ τίνα

2 εὐθύς a τῷ τὸ I 7 τοὺς om. I οὐ τήκεται] συντήκεται, ut vid., B¹
 8 ἐπομένους BWa ἥς μὲν] τῆς μὲν B¹ 10 αἰεὶ] ὥς I ἐν τῷ ἐνδέχεσθαι BW
 12 δὲ om. a τε om. Wa 13 τίνα δὲ καὶ] καὶ τίνα Ba: καὶ τίνα δὲ καὶ W
 post ἄκαμπτα add. καὶ ἀνέθυντα a 14 κάμπτεται] κάμπτεσθαι δύναται B³
 15 καὶ τὸ κατακαμπτόμενον om. BWa τακτῶν W 16 δ' ἃ corr. B²: δὲ
 B¹W^a 17 κατὰγεσθαι a 18 post λέγει add. δὲ Ba 20 καὶ τὸ] ἡ BWa
 καὶ post μὲν om. BWa 21 ὥς ὁ κηρός B σκληρά BWa ὥς ὁ
 χαλκός a 22 ὃ] ὥς B¹W 23 ὕδωρ ἐν τῷ sup. vers. add. B³ 24 post
 λέγει add. δὲ BWa 28 ἐστὶ post πιεστά (29) coll. BWa 29 μόνον τούτων ἔχει coll.
 BW 30 λέγει om. BWa τί post καὶ om. BWa 32. 33 περὶ τῶν σχιστῶν B

διαφέρει σχίσαις τομή· καὶ τίνα ἐστὶ τμητά, καὶ ὅτι ἐνια καὶ σχιστά ἐστὶ
καὶ τμητά, σχιστά μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ μήκος, τμητά δὲ κατὰ πλά-
τος. λέγει δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὧν πρὸ ὀλίγου τὸν ἀριθμὸν ἐξέθετο 30
ὡς κατὰ δύναμιν καὶ ἀδυναμίαν λεγομένων. γλίσχρον τε γὰρ φησιν εἶναι,
5 ἂν ἐλκτὸν ἢ ὑγρὸν ὃν μαλακὸν ἢ· γίνεσθαι δὲ τὰ τοιαῦτα τῶν σωμάτων,
ὅσα οὕτως κατασκευῆς ἔχει, ὡς ἐπαλλάσσειν αὐτῶν τὰ μόρια ἀλλήλοις
καὶ τὸ ἕτερον τῷ ἐτέρῳ συνηρτῆσθαι, ὡς αἱ ἀλύσεις, καὶ μὴ εὐαπόλυτον
εἶναι. τὰ γὰρ τοιαῦτα ἐλκτά ἐστίν, ἐπὶ πολὺ δυνάμενα ἐκτείνεσθαι μὴ
διασπώμενα καὶ ἄλιν συνιέναι· τὰ δὲ μὴ τοιαῦτα ψαθυρά καὶ εὐθραυστα. 35
10 λέγει δὲ καὶ τίνα μὲν πιλητά, τίνα δὲ ἀπιλητά ἐστὶ, καὶ τίνα καυστά καὶ
τίνα ἄκαυστα, καὶ διὰ τί τὰ καυστά τοιαῦτά ἐστι· διὰ γὰρ τὸ ἔχειν πόρους
πυρὸς δεκτικούς καὶ ὑγρότητα ἐν τοῖς πόροις τοῖς κατ' εὐθυωρίαν ἀσθενε-
στέραν πυρὸς, τουτέστιν καυστήν.

Ἐφ' οἷς λέγει περὶ τῶν θυμιατῶν καὶ ἀθυμιάτων, καὶ λέγει θυμιατὰ
15 εἶναι ὅσα ἔχει μὲν ὑγρότητα, οὐ μὴν τοιαύτην, ὥστε πυρουμένων αὐτῶν
καὶ θερμαινομένων αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν ἐξατμίζειν ἄνευ τοῦ σώματος τοῦ
τὴν ὑγρότητα ἔχοντος. εἰπὼν δὲ μὴ ἐξατμίζειν καθ' αὐτὴν τὴν ἐν τοῖς
θυμιατοῖς ὑγρότητα πυρουμένων αὐτῶν, περὶ ἀτμίδος εἶπε, τί ἐστὶν ἡ 138^r
ἀτμίς· ἡ γὰρ ὑπὸ θερμοῦ καυστικοῦ ἐξ ὑγροῦ εἰς ἀέρα καὶ πνεῦμα ἔκκρισις
20 ὑγραντικῆ. τῶν δὲ θυμιατῶν ἡ ὑγρότης οὐχ ὑπὸ πυρὸς εἰς ἀέρα θερμαι-
νομένων ἐκκρίνεται, ὡς αὐτὰ ὑπομένειν (συναναλίσκεται γὰρ καὶ αὐτὰ ἐν
τῇ θυμιάσει) ἀλλὰ ὑπὸ χρόνου· παλαιουμένων γὰρ ἡ μὲν ὑγρότης ἐξατμί-
ζεται, αὐτὰ δὲ τὰ μὲν ξηρὰ γίνεται, τὰ δὲ καὶ τέλειον εἰς γῆν μεταβάλλει. 5
ἡ δὲ ἔκκρισις ἡ ἀπὸ τῶν θυμιατῶν τοῦ ὑγροῦ ἢ ὑπὸ χρόνου ἀλλ' οὐχ ὑπὸ
25 πυρὸς γινομένη διαφέρει τῆς ὑπὸ πυρὸς γινομένης, ὅτι αὕτη οὔτε ὑγραντικὴ
ἐστὶν οὔτε πνεῦμα γίνεται ἢ ἀπ' αὐτῶν ἔκκρισις τοῦ ὑγροῦ. ὠρίσατο δὲ
καὶ τὸ πνεῦμα ῥύσιν συνεχῆ ἀέρος ἐπὶ μήκος, δ προσλαβὼν τὸ ἀπὸ τοῖαδὲ
τινος ἀρχῆς ῥεῖν εἴη ἂν ἄνεμος. αὐτὸ μὲν οὖν καθ' αὐτὸ τὸ ὑγρὸν
πυρουμένων τῶν θυμιατῶν οὐκ ἐκκρίνεται, κοινὴ δ' ἡ ἔκκρισις γίνεται ἅμα
30 ὑγροῦ τε καὶ ξηροῦ ἀέρος. διὸ οὔτε ὑγραίνει ἡ ἔκκρισις αὕτη, ἀλλὰ 10
μᾶλλον χρωματίζει· μολύνεται γὰρ τὰ πλησίον ὑπὸ τῆς τοιαύτης ἐκκρίσεως.
λέγει δὲ καὶ τὴν μὲν τῶν ξυλωδῶν θυμιάσιν λέγεσθαι καπνόν, τοιαῦτα δὲ
καὶ τὰ ὕστα καὶ αἱ τρίχες καὶ τὰ φύλλα· ἡ δὲ τῶν πιόνων θυμιάσις λιγύς,

1 τμητά] τμήματα B¹W 4 post εἶναι add. δ B¹Wa 5 ὃν] ἡ W, ex ὃν corr.
B¹: ἡ a μαλακτὸν B¹W ἡ om. B: ὃν W 6 αὐτοῦ B¹Wa 8 ἐλατά B¹
9 ψαθυρά — τίνα μὲν (10)] ἐλκτά ἐστὶν ἐπὶ πολὺ δυνάμενα ἐκτείνεσθαι iterat B¹, corr. B²
ψαθυρά in lacuna VI litt. om. I εὐθραυστα Wa 10. 11 καὶ τίνα ἄκαυστα —
καυστά om. B¹W 11 τὰ καυστά om. a 12 ὑγρότης B¹W 14 Ἐφ'
οἷς om. B: Ἐπὶ τούτοις a post λέγει prius add. καὶ B¹Wa θυμιατῶν τε
καὶ B¹Wa 15 εἴχε B¹W 17 μὴ] μὴδὲ I 18 τίς I 20. 21 θερμαινομένη I
21 συναλίσκεται BW 23 γίνεται ξηρὰ coll. B¹Wa 24 ἡ post ἔκκρισις om. B¹W
24 et 29 θυμιαμάτων I 25 αὕτη B¹Wa 27 προσλαβὼν W 28 οὖν
ex οὐ corr. B³ 30 ἀέρος] ἀθρόως Arist. F Bekk. 33 ἡ δὲ] αὕτη δὲ ἡ B¹I:
ἡ δὲ ἡ W

ἡ δὲ λιπαροῦ κνίσσα. διὰ ταύτην δὴ τὴν αἰτίαν οὐδὲ ἔψεσθαι τὸ ἔλαιον
 λέγει οὐδὲ παχύνεσθαι· ἔστι γὰρ θυμιατὸν λιπαρόν γε ὄν, ἀλλ' οὐκ ἀτμι-
 στόν· ἦν δὲ τῶν μὲν ἀτμιστῶν τὸ ὑγρὸν ἐκκρινόμενον καθ' αὐτό, τὰ δὲ 15
 θυμιατὰ καὶ αὐτὰ σὺν τῷ ὑγρῷ τῷ ἐν αὐτοῖς ἀναλίσκεται θυμιώ-
 5 μενα. τὸ δὲ ὕδωρ οὐ φησιν εἶναι θυμιατόν, ἀλλ' ἀτμιστόν, ὅτι ὕγρα ἀλλ'
 οὐ μετὰ ξηρότητος ἢ ἀπ' αὐτοῦ ἐκκρισις θερμαινόμενου γίνεται. λέγει δὲ
 καὶ τῶν οἴνων τὸν μὲν γλυκὺν θυμιαῖσθαι· εἶναι γὰρ πίονα καὶ παραπλή-
 σιον τῷ ἐλαίῳ ποιεῖν· μήτε γὰρ ὑπὸ ψύχους πηγνυσθαι καίεσθαι τε ὥσπερ
 καὶ τὸ ἔλαιον μήτε εἶναι κυρίως οἶνον ἢ τῷ ὀνόματι, μὴ ποιούντά γε τὰ
 10 τοῦ οἴνου· τῷ γὰρ μὴ ἔχειν τὸν χυμὸν οἰνώδη οὐδὲ μεθύσκει, τοῦ δὲ
 τυχόντος οἴνου τὸ μεθύσκειν. μικρὰν δὲ φησι γίνεσθαι τὴν ἀπ' αὐτοῦ 20
 θυμιάσιν, τουτέστιν οὐκ ἐπὶ πολλὴν χεομένην· διὸ καὶ φλόγα γίνεσθαι αὐτὸν
 θυμιώμενον, ἐκपुरουμένης καὶ φλογουμένης τῆς ἀναθυμιάσεως διὰ
 παχύτητα.
 15 Λέγει δὲ καὶ τίνα ἐστὶ καυστὰ τῶν σωμάτων καὶ τίνα ἄκαυστα, καὶ
 πάλιν τῶν καυστῶν τίνα μὲν καὶ φλόγα ποιεῖ, τίνα δὲ καίεται μὲν, οὐ μὴν 40
 καὶ φλόγα ποιεῖ· ἔνια δὲ φησι καὶ ἀνθρακας ποιεῖν τῶν φλογιστῶν. λέγει
 δὲ φλόγα ποιεῖν καίόμενα ὅσα θυμιατὰ ὄντα μὴ ἔστιν ὑγρά. τὸ γὰρ ἔλαιον
 καὶ ἡ πίσσα καὶ τὰ ἄλλα ὑγρά· διὸ οὐ φλογιστὰ καθ' αὐτά, μετ' ἄλλων
 20 δὲ μιγνύμενα καὶ ἐπιχεόμενα. μάλιστα δὲ φλογιστὰ ὅσα καπνὸν ἀνίησι·
 φλὸξ γὰρ καπνὸς καιόμενος. ἀνθρακευτὰ δὲ τῶν φλόγα ποιούντων λέγει
 εἶναι ὅσα γῆς πλεόν ἔχει ἢ καπνοῦ. λέγει δὲ καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ ἔνια μὲν
 τῶν σωμάτων τηκτὰ ὄντα μὴ εἶναι φλογιστὰ, ἔνια δὲ φλογιστὰ μὲν, τηκτὰ 45
 δ' οὐ, τὰ δὲ καὶ φλογιστὰ καὶ τηκτὰ. λέγει καὶ τίνα τῶν θυμιατῶν καὶ
 25 φλόγα ποιεῖ καὶ τίνα οὐ, καὶ διὰ τίνα αἰτίαν. τὰ γὰρ μὴ τηκτὰ τῶν
 θυμιατῶν φλογιστὰ, οὐ τηκτὰ δὲ τὰ πλείον γῆς ἔχοντα· ὥστε τῶν θυμια-
 τῶν τὰ πλείον γῆς ἔχοντα ἢ ὑγροῦ φλογιστὰ. ἡ γὰρ ἐν αὐτοῖς γῆ τὸ
 ξηρὸν ὅμοιον ἔχει τῷ πυρί· ὅταν οὖν προσλάβῃ καὶ τὸ θερμόν, πῦρ γίνε-
 ται. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἡ φλὸξ πνεῦμα ἢ καπνὸς καιόμενός ἐστιν, ἀ ἀμφό-
 30 τερα ξηρά. τῶν μὲν οὖν ξύλων καὶ ξυλωδῶν, ὥσπερ προεῖπεν ἤδη, ἡ
 ἀναθυμιάσις καπνός ἐστι, κηροῦ δὲ καὶ λιβανωτοῦ καὶ πίσσης καὶ ὅσα 50
 πίσσης ἔχει, καθ' ὅσον ἔχει ταύτης, ἡ ἀναθυμιάσις λιγνός, ἐλαίου δὲ καὶ
 τῶν ἐλαιωδῶν, τουτέστι τῶν λιπαρῶν, κνίσσα· ἀ καὶ ἐλάχιστά φησι καίε-
 σθαι καθ' αὐτά, ὅτι ὀλίγον ἐν αὐτοῖς ἔχει ξηροῦ, ἡ δὲ μετάβασις καὶ
 35 μεταβολὴ εἰς τὸ πῦρ διὰ τοῦ ξηροῦ· τοῦτο γὰρ θερμόν γενόμενον ἐκपुरοῦ-

2 γε] τε BWa 7. 8 παραπλήσια BWa 8 ψύχους] ψυχροῦ I post πηγνυσθαι
 add. καὶ BWa τε om. BWa 9 μήτε] μὴ δὲ BWa 10 τὸ γὰρ a
 11 γίνεσθαι post αὐτοῦ coll. BWa 12 χεομένη I: χεομένω a 13 φλογομένης I:
 φλεγομένης B^a θυμιάσεως BWa 15 δὲ om. Ba 16 τίνα δὲ — ποιεῖ (17)
 om. I 17 λέγεται Ba 20 ἐπικαιόμενα IB³ 23. 24 ἔνια δὲ τηκτὰ μὲν
 φλογιστὰ δ' οὐ B¹W 24 τὰ δὲ καὶ — τίνα οὐ (25) om. Ba post λέγει add. δὲ W
 καὶ post θυμιατῶν om. W 26 post γῆς add. ἢ ὑγροῦ Ba 29. 30 ἐστι δ'
 ἀμφοτέρα I 31 θυμιάσις BW 35 τοῦτο] τὸ B¹Wa

www.libtool.com.cn
 1 ται· μετὰ δ' ἄλλου φησὶ τάχιστα καίεσθαι δηλονότι τῶν τοιούτων τό τε
 2 ἔλαιον καὶ τὸ λιπαρόν, μίγνυσθαι τε τὸ συναμφοτέρον· τὸ γὰρ ξηρὸν μετὰ
 3 τοῦ λιπαροῦ μίχθην πῖον γίνεται. δῆλον οὖν ὅτι | μετ' ἄλλου εἶπε τῶν 138^v
 4 ξηρῶν τινος. λέγει δὲ καὶ τὰ μὲν ἐκθυμιάμενα τῶν ὑγρῶν ὑγροῦ μᾶλλον
 5 εἶναι, τὰ δὲ ἐξαπτόμενα καὶ καιόμενα ξηροῦ τε καὶ γῆς.

Εἰπὼν δὲ περὶ πασῶν τῶν ἀντιθέσεων τῶν κατὰ δύναμιν ἢ ἀδυνα-
 6 μίαν λεγομένων, καθ' ἃ τὰ ὁμοιομερῆ σώματα διαφέρειν εἶπεν ἀλλήλων, 10
 7 τούτοις τέ φησι τοῖς πάθεσι διαφέρειν ἀλλήλων τὰ ὁμοιομερῆ σώματα καὶ
 8 ταύταις ταῖς ἀπταις διαφοραῖς· πᾶσαι γὰρ αἱ εἰρημέναι ἀντιθέσεις ἀπται.
 9 καὶ πρὸς τούτοις εἰπὼν χυμοῖς τε καὶ ὁσμαῖς καὶ χρώμασιν οὐκέτι
 10 προσέθηκε καὶ τὸ τὰ μὲν ψοφητικὰ αὐτῶν εἶναι, τὰ δὲ ἄψοφα, ἃ τῆς ἀκοῆς
 11 κρίνειν· τοῦτο δὲ ἡ ὅτι μὴ προηγουμένως ἐστὶν αὐτῶν ὁ λόγος τὴν δια-
 12 φορὰν τῶν αἰσθητῶν εἰπεῖν, ἡ ὅτι ἐναργές ἐστι καὶ τὸ τῶν ψόφων αἰσθητικὸν
 13 κριτήριον. εἶπε δὲ καὶ περὶ τούτων πρὸ ὀλίγου. καταριθμεῖται δὲ καὶ 15
 14 τίνα ἐστὶν ὁμοιομερῆ τῶν σωμάτων· τὰ τε γὰρ μεταλλευόμενα καὶ ὅσα ἐκ
 15 τούτων τῇ ἐκκρίσει γίνεται· τὰ μὲν γὰρ ἐκ μολίσβδου γίνεται, τὰ δὲ ἐξ
 16 ἄλλων τῶν ὀρυκτῶν· ἔτι δὲ τὰ ἐν τοῖς φυτοῖς τε καὶ ζώοις, ἐξ ὧν ἡ
 17 σύστασις τῶν ἀνομοιομερῶν. καὶ τὰς ἴνας δὲ τὰς ἐν τοῖς φυτοῖς ἐν τοῖς
 18 ἀνομοιομερέσιν ἔθηκεν.

20 Ἐπεὶ δὲ τὰ μὲν ἀνομοιομερῆ, φησὶν, ἄλλας αἰτίας ἔχει (ὕλη μὲν γὰρ 45
 21 ἐν τούτοις προσεχῆς τὰ ὁμοιομερῆ, ποιητικὸν δὲ τὸ σπέρμα) ἐξ ὧν δὲ τὰ
 22 ἀνομοιομερῆ (συνέστηκε δέ, ὡς εἴρηκεν, ἐκ τῶν ὁμοιομερῶν), τούτων ὕλη
 23 μὲν, ὡς προείρηται, τό τε ξηρὸν καὶ τὸ ὑγρὸν, ὧν τὸ μὲν ἦν ὕδωρ, τὸ δὲ
 24 γῆ (προφανέστατα γὰρ τὸ μὲν ὕδωρ τῆς ὑγρᾶς δυνάμεως, ἡ δὲ γῆ τῆς
 25 ξηρᾶς) ποιητικὰ δὲ τὸ θερμὸν τε καὶ ψυχρόν (ταῦτα γὰρ τὴν σύστασιν τῶν
 26 ὁμοιομερῶν ποιεῖ ἐξ ἐκείνων, τουτέστιν ἐκ γῆς τε καὶ ὕδατος), λάβωμεν,
 27 φησὶν, ἐκ τῶν ὁμοιομερῶν, ἃ ἐξ ὕδατος καὶ γῆς ὡς ὕλης ἔχει τὴν σύστασιν, 50
 28 τίνα μὲν αὐτῶν γῆς ἐστὶ μᾶλλον, τίνα δὲ ὕδατος, περὶ ὧν προειρήκαμεν
 29 ἤδη, καὶ νῦν δὲ ἐπέξεισι περὶ αὐτῶν. τῶν δὲ σωμάτων τῶν ὁμοιομερῶν
 30 τῶν δεδημιουργημένων, εἴτε ἀπλῶν εἴτε καὶ μεμιγμένων ὑπὸ τε τοῦ θερμοῦ
 31 καὶ τοῦ ψυχροῦ, τὰ μὲν ὑγρά εἶναι φησι, τὰ δὲ μαλακά, τὰ δὲ σκληρά.
 32 τίνα δὲ τῶν πεπηγέναι πως ἢ μαλακὰ ἢ σκληρά ἐστι, προείρηται. τῶν
 33 μὲν οὖν ὑγρῶν (ἐν τούτοις δὲ τίθησι καὶ τὰ μαλακά) τὰ μὲν ἐξατμιζόμενα
 34 ὕδατός ἐστιν, ὅσα δὲ μὴ ἐξατμίζεται, ἡ γῆς ἡ κοινὰ ἐστὶ γῆς καὶ 139^r
 35 ὕδατος, εἰπὼν ἡ γῆς, οὐχ ὅτι μόνον γῆς (πῶς γὰρ [ἄν] ὑγρὸν τι ὂν ἐκ γῆς
 εἶναι μόνον δύναται;) ἀλλ' ὅτι ἡ πλεον γῆς ἢ ἀμφοτέρων ἴσον, ὡς τὸ

1 δῆλον a 5 ξηρὰ B¹ 6 δὲ om. a 7] καὶ B 7 fort. καθ' ἃς 8 σώματα
 om. a 9 ταῖς om. B¹W 10 εἰπὼν om. B¹W καὶ χρώμασιν om. Wa 12 τοῦτο
 — κριτήριον (14) om. B¹W δὲ om. I 13 ἐστὶ om. B¹Wa τὸ om. Wa
 αἰσθητικῶς I 16 γὰρ supr. vers. B³ 17 ἄλλου a ὀρεκτῶν B¹ 18 ὁμοιο-
 μερῶν B¹W τὰς ἴνας—φυτοῖς] cf. Arist. (p. 388^a20) cod. N ἐν post φυτοῖς om. I
 19 ὁμοιομερέσιν a, ex corr. B 20 ὁμοιομερῆ B¹W 22 συνέστηκε repetunt BWa
 28 γῆς αὐτῶν coll. B προείρηκεν B³ 29 τῶν δὲ a 30 ἀπλῶς BWa
 34 ἐστὶ ante γῆς om. BWa 35 γῆς μόνον coll. BWa ἀν delevi 36 μόνως BWa

γαλα· ὑγρὸν γὰρ ὃν οὐκ ἐξατμίζεται, ὡς ἀναλίσκεσθαι πᾶν εἰς ἀτμούς, ἀλλὰ
 συνίσταται. ἡ γῆς καὶ αἰέρος, ὡς τὰ ξύλα· λέγει δ' ἂν περὶ τῶν χλω-
 ρῶν ξύλων· ταῦτα γὰρ καὶ ὑγρά· ἡ ὕδατος καὶ αἰέρος, ὡς ἔλαιον. ἔτι
 δὲ τὰ μὲν ὑπὸ θερμοῦ παχυνόμενα κοινὰ γῆς καὶ ὕδατος· ἀπορεῖ δὲ ἔτι
 5 καὶ περὶ τοῦ οἴνου, πότερον αὐτὸν ἐν τοῖς ὑγροῖς χρή τιθέναι ἢ ἐν τοῖς
 μίκτοις. καθ' ὅσον μὲν γὰρ ἐξατμίζεται, ἦν δὲ τὰ τοιαῦτα τῶν ὑγρῶν,
 καὶ ὁ οἶνος ἂν τούτων εἴη· καθ' ὅσον δὲ πάλιν παχύνεται ὑπὸ τοῦ
 θερμοῦ, ὡς ὁ νέος (ἐψόμενος γὰρ συνίσταται, τὰ δὲ τοιαῦτα ἐξ ἀμφοῖν),
 δόξει πάλιν ἐκ γῆς καὶ ὕδατος εἶναι. λύει δὲ τὸ ἀπορηθὲν τῇ τῶν οἴνων
 10 διαιρέσει. τὰ δὲ ὑπὸ ψυχροῦ παχυνόμενα γῆς εἶναι φησι δηλονότι μᾶλλον· ὅσα
 δ' ὑπὸ ἀμφοτέρων, καὶ ὑπὸ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, παχύνεται, κοινὰ
 φησιν εἶναι πλείονων· ἔλαιον μὲν γὰρ ὕδατος καὶ αἰέρος, μέλι δὲ γῆς καὶ
 ὕδατος· ὁμοίως καὶ ὁ γλυκὺς οἶνος. τῶν δὲ συνεστῶτων, τουτέστι τῶν
 πεπηγόντων τε καὶ σκληρῶν, ὅσα μὲν ὑπὸ ψυχροῦ πέπηγεν, ὕδατος ταῦτα,
 15 ὅσα δὲ ὑπὸ θερμοῦ, γῆς. ὅσα δὲ δοκεῖ καὶ ὑπὸ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ
 πήγνυσθαι, (τοιαῦτα δ' ἐστὶν ὅσα προθερμανθέντα ψυχθέντα πήγνυται) δοκεῖ
 μὲν στερεῇσει ὑγροῦ τε καὶ θερμοῦ πήγνυσθαι· τὰ μὲν γὰρ ὑπὸ πυρὸς ἢ
 πηγνύμενα στερεῇσει ὑγροῦ πήγνυται, τὰ δ' ὑπὸ ψυχροῦ στερεῇσει θερμοῦ,
 ὅσα δ' ὑπ' ἀμφοτέρων, ἀμφοτέρων στερεῇσει. ὅσων μὲν οὖν ἅπαν ἐξικμά-
 20 σθῇ. τῶν ὁμοιομερῶν, φησί, τῶν ἐξατμισθέντος τοῦ ὑγροῦ αὐτῶν παντὸς τὴν
 πῆξιν ἀναδεξαμένων, ἔστι κέραμος καὶ ἡλεκτρον· ἀλλ' ὁ μὲν κέραμος ὑπ'
 ἀμφοῖν τῶν ποιητικῶν πέπηγε, τὸ δὲ ἡλεκτρον ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα δάκρυα
 τῶν φυτῶν, κόμμι, λιβανωτός, σμύρνα, ταῦτα φύξει μόνῃ πεπήγασιν. ὁ
 γὰρ Ἡριδανὸς ποταμὸς τῇ ἀπ' αὐτοῦ φύξει ἐκθλιβῆναι ἐποίησε τῶν
 25 δακρύων τὸ θερμόν, δ' ἐκθλιβὲν συνήγαγεν ἑαυτῷ τὸ ὑγρὸν τὸ ἐν αὐτοῖς,
 καὶ οὕτως ξηρανθέντα ἐπάγη, ὃν τρόπον, φησί, καὶ τὸ μέλι τὸ ἐφθὸν
 ἐμβαλλόμενον εἰς ὕδωρ ὑπομένει· καὶ γὰρ τούτου τὸ θερμόν διὰ τὴν ψύξιν
 τοῦ ὕδατος συνεκκρίνεται τῷ ὑγρῷ. ἡλεκτρον δὲ οὐ τὸ ἐκ χρυσοῦ καὶ
 ἀργύρου μίγμα, ἀλλὰ λίθον τινὰ φησιν, ὃς ἐν τῷ Ἡριδανῷ ποταμῷ γίνε-
 30 ται, ὃς θερμαινόμενος ἔλκει τὰ ἄχυρα πρὸς ἑαυτόν. ὅσων μὲν οὖν ὑπ'
 ἀμφοῖν πηγνυμένων τὸ ὑγρὸν ἅπαν ἐξικμάζεται, ὡς τοῦ κεράμου τε καὶ
 ἡλέκτρου, ταῦτα λέγει μᾶλλον ὑπὸ τῆς ψύξεως πήγνυσθαι, εἶναι δὲ γῆς.

2 ἡ ἐκ γῆς BW

3 post ὑγρά add. καὶ ξηρά Wa

ἡ ὕδατος om. B¹W4. 5 ἔτι καὶ] ἐν τούτοις B¹Wa

7 ἂν τούτων] ἀνθ' ὁσμῆς (l. ἀνθοσμῆς) τοιούτων I

9 εἶναι om. I

ἐκλύει I

10 δῆλον a

12 post γὰρ add. καὶ B¹Wa15 καὶ ὑπὸ ψυχροῦ B¹Wa

16 πήγνυσθαι] πήγνυται I

ταῦτα a post

προθερμανθέντα add. ἡ B¹W, sed rursus del. B

17 post prius μὲν add. γὰρ I

18 πήγνυται] πηγνύμενα I

19 ἅπαν ἐξικμάσθη—ὅσων μὲν οὖν (30) om. B¹Wa

20 τῶν post φησί scripsi: τοῦ I

29 et 30 δὲ bis scripsi: ὡς I

30 ὅσων scripsi: ὅσα I

31 πηγνύμενα I

ἐξικμάζει I

32 post

μᾶλλον add. μὲν B¹Wa

τῆς πῆξεως BW

post γῆς add. τῶν ὁμοιο-

μερῶν φησι πεπηγόντων τὰ μὲν ἄτηκτα εἶσι καὶ ἀμάλακτα διὰ δαπάνην τοῦ ὑγροῦ αὐτῶν·
 οὐδὲν γὰρ μαλάττεται ἢ τήκεται ἐστερημένον ὑγροῦ. τοιαῦτα δ' ἐστὶ τῶν σωμάτων ἡλεκτρον
 καὶ λίθοι οἱ ἐν τοῖς σπηλαίοις γινόμενοι· παραπλησίως γὰρ καὶ οὗτοι τῷ ἡλέκτρῳ πηγνύνται

www.libtool.com.cn

- τῶν δὲ τοιούτων τὰ μὲν ἄττητα εἶναι φησι καὶ ἀμάλακτα, ὡς τὸ ἤλεκτρον καὶ λίθους ἐνίους, ὡς τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις πώρους· οὗτοι γὰρ ὑπὸ ψυχροῦ μᾶλλον πῆγνυνται τοῦ ἐν αὐτοῖς θερμοῦ διεξιόντος, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἡλέκ- 20 τρου, καὶ τῷ ἀπολιπεῖν συντελοῦντος εἰς τὴν πῆξιν· ἐν γὰρ τοῖς ἄλλοις 5 τοῖς ὑπ' ἀμφοτέρων πηγνυμένοις ἢ τοῖς ὑπὸ θερμοῦ τὸ ἐξωθεν προσπίπτον πῦρ ἐστὶ τὸ πρὸς τὴν πῆξιν αὐτῶν συντελοῦν. ἐξ ὧν δὲ μὴ ὅλον τὸ ὑγρὸν ἐξικμάσσεται, γῆς μὲν καὶ ταῦτα μᾶλλον, ἔστι μέντοι μαλακτά. καὶ ὅσα μὲν ὑπὸ πυρὸς τήκεται, ταῦτα ὕδατωδέστερα, ὅσα δὲ ὑπὸ ὕδατος, γῆς· ὅσα δὲ μὴδ' ὑφ' ἐτέρου, ἢ γῆς ἢ ἐξ ἀμφοῖν.
- 10 ὄντων δὴ, φησί, πάντων τῶν ὁμοιομερῶν ἢ ὑγρῶν ἢ πεπηγότων, 139^α ταῦτα δ' ἐν τοῖς εἰρημένοις πάθεσιν ἐστὶ (τῶν μὲν γὰρ ὑγρῶν τὰ μὲν ἐξ- ατμίζεται, τὰ δ' οὐ, καὶ τὰ μὲν ὑπὸ θερμοῦ παχύνεται, τὰ δ' ὑπὸ ψυχροῦ, τὰ δ' ὑπ' ἀμφοῖν, τῶν δὲ πεπηγότων τε καὶ σκληρῶν τὰ μὲν ὑπὸ ψυχροῦ πέπηγε, τὰ δ' ὑπὸ θερμοῦ, τὰ δ' ὑπ' ἀμφοῖν, καὶ τὰ μὲν ὑπὸ πυρὸς 15 αὐτῶν τήκεται, τὰ δ' ὑπὸ ὕδατος) καὶ παρὰ ταῦτα οὐδέν ἐστι πάθος ἐν τοῖς προειρημένοις ἄλλο, ἕκαστον δὲ τούτων εἴρηται τῶν παθῶν, τίνι δ συμβαίνει, ἔχομεν ἂν οἷς πᾶν τὸ λαμβανόμενον τῶν ὁμοιομερῶν δυνησό- μεθα γνωρίζειν, πότερον ἐστὶν ὕδατος ἢ γῆς ἢ τοῦ συναμφοτέρου, καὶ πότερον αὐτοῦ ποιητικόν τε καὶ τῆς συστάσεως αἴτιον τὸ ψυχρὸν ἢ τὸ 20 θερμὸν ἢ ἀμφοτέρα. ἐξῆς δὲ τὰ ὁμοιομερῆ προχειρίζομενος, ἀπὸ τῶν προειρημένων παθῶν διακρίνων αὐτὰ δείκνυσι, τίνα μὲν ἐστὶν αὐτῶν μᾶλλον ὕδατος, τίνα δὲ γῆς, τίνα δ' ἐπ' ἴσης ἀμφοῖν μετέχειν δοκεῖ. εἰπὼν δὲ ποῖά τε θερμὰ ἢ ψυχρὰ τῶν πεπηγότων ἢ τῶν ὑγρῶν, ἐκ τῶν 10 εἰρημένων χρὴ μεταδιώκειν, λέγει περὶ αὐτῶν καθόλου ὅτι ὅσα μὲν 25 αὐτῶν ὕδατος ἐστὶ, ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐστὶ ψυχρά, ἐὰν μὴ ἐξωθεν καὶ ἄλλοτρίαν ἔχῃ θερμότητα, ὡς κονία, οὖρον, οἶνος. ἢ τε γὰρ κονία ἀπὸ τοῦ διηθῆσθαι τὴν τέφραν ἔχουσαν θερμότητα θερμή, ἀλλὰ τὸ οὖρον τῷ ἀπὸ τῆς πέψεως καὶ τῆς τῶν σιτίων κατεργασίας γεγενῆσθαι, ἣτις ἐστὶ γινομένη ὑπὸ θερμότητος, θερμόν· καὶ ὁ οἶνος δὲ διὰ τὴν πέπανσίν τε καὶ 30 τὴν ἀπὸ τοῦ ἡλίου θερμότητα θερμός. ὅσα δὲ γῆς πάλιν, ὡς ἐπὶ τὸ 16 πολὺ ταῦτα πάλιν θερμὰ διὰ τὸ ὑπὸ θερμοῦ γίνεσθαι τε καὶ δημιουργεῖ- σθαι, ὡς ἢ τε τίτανος καὶ ἡ τέφρα· ἀμφοτέρα γὰρ ὑπὸ πυρὸς γίνεται, ἢ

ὑπὸ ψυχροῦ. τὸ γὰρ διηθούμενον ὑγρὸν ἐν τοῖς σπηλαίοις εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἐμπεσὼν φύχεται, ψυχόμενον δὲ ἐκθλιψὶν ὑπομένει τοῦ ἐν αὐτῷ θερμοῦ· καὶ τὸ θερμὸν συνεχθλιβὼν ἑαυτῷ τὸ ὑγρὸν πῆγνυσι τὸ ὕδωρ καὶ συνιστᾷ τοὺς πώρους (l. πώρους), οἵτινες ἄττηταί εἰσιν. ἐν δὲ τοῖς ἐτέροις τῶν ὁμοιομερῶν, οἷον νίτρον καὶ ἄλλες, ἐκ τοῦ ἐξωθεν θερμοῦ ἢ πῆξις ἐστὶ· διὸ καὶ ὕδατι τήκονται ταῦτα ὡς ἐκ τοῦ ἐναντίου παγέοντα I 1 καὶ ἀμάλακτα] μαλακτά

δὲ IW 2 ὡς τοῖς W 3 καὶ om. a 4 καὶ τῷ scripsi: μήπω libri ἀπολείπειν BWa 7 ἐξικμάται libri καὶ τὰλλα BW 9 μὴ ὑφ' a ἐξ om. W 10 δὴ] δὲ a 11 ταῦτα δ'] expectas ταῦτα εἰ τῶν ex ὧν corr. W 12 ἀπὸ ψυχροῦ a 13 τῶν δὲ πεπηγότων — ἀμφοῖν (14) om. a 15 αὐτῶν post τὰ μὲν (14) exh. a 16 τίσι BWa 17 ἔχοι μὲν IWa 18 καὶ γῆς BW 20 ἐξῆς δὲ] ἢ I 23 τε om. BWa: δὲ Arist. 27 διηθῆσθαι BWa ἔχουσα I θερμῇ] θερμαίνων B¹ post ἀλλὰ add. καὶ BWa 28. 29 ἣτις γίνεται BWa 29 θερμῇ I

μέν λίθων ἢ δὲ ξύλων καυθέντων. εἰπὼν δὲ τὰ γῆς ὄντα μᾶλλον τῶν
 ὁμοιομερῶν θερμὰ εἶναι διὰ τὴν τοῦ θερμοῦ δημιουργίαν, ἐφεξῆς τὴν
 αἰτίαν ἀποδίδωσι τούτου. ἡ μὲν γὰρ ὕλη καὶ τὸ ὑποκείμενον πᾶσι τοῖς
 τοιούτοις σώμασι ψυχρὸν καὶ ψυχρότης τις. ἔστι μὲν γὰρ ὕλη τὸ ὑγρόν
 5 τε καὶ ξηρόν· αὐταὶ γὰρ τῶν τεσσάρων δυνάμεων παθητικά· τούτων δὲ 20
 τῶν δυνάμεων μάλιστα ἔστι σώματα ὕδωρ τε καὶ γῆ, ἀμφοτέρω δ' εἰδο-
 ποιεῖται τῷ ψυχρῷ· τὸ μὲν γὰρ ὕδωρ ὑγρόν τε καὶ ψυχρόν, ἡ δὲ γῆ ξηρά
 τε καὶ ψυχρά· ὥστε πάντα τὰ σώματα, ὅσα ἢ ὕδατος ἢ γῆς ἔστι, κατὰ
 τὸ ὑποκείμενόν ἐστι ψυχρά, ἂν μὴ ἔξωθεν καὶ ἀλλοτρίαν ἢ προσειληφότα
 10 θερμότητα, ὡς τὸ ζέον ὕδωρ ἢ τὸ διὰ τέφρας ἠθιγμένον, ὡς ἡ κοινία.
 εἰπὼν δὲ τὴν τέφραν ἔχειν θερμότητα καθόλου φησὶν ἐν ἅπασιν εἶναι
 θερμότητα ἢ πλείω ἢ ἐλάττω τοῖς διὰ θερμότητος καὶ πυρώσεως γεγονόσι· 25
 διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐν τοῖς σεσηπόσι ζῆα ἐγγίνεσθαι, ὅτι ἔστιν ἐν αὐτοῖς
 θερμότης τις ἢ σήψασα αὐτά. σήψεως γὰρ αἰτία, ὡς ἐν τοῖς πρώτοις
 15 εἴρηται, ἡ ἔξωθεν καὶ ἀλλοτρία θερμότης, ὅταν διὰ τὸ πλείων εἶναι φθειρή
 τὴν ἐν τῷ σηπομένῳ οἰκείαν θερμότητα. ὅσα δὲ κοινὰ ὕδατος τε καὶ γῆς,
 φησὶν ἔχειν ταῦτα θερμότητα διὰ τὸ ὑπὸ θερμότητος γεγονέναι· τὰ γὰρ
 πλείστα αὐτῶν τὴν σύστασιν καὶ πῆξιν ἔχει ὑπὸ θερμότητος πεψάσης αὐτά·
 ἕνα δὲ αὐτῶν σήψεις εἰσὶν, ὡς τὰ συντήγματα. ἕκαστον μὲν οὖν τῶν τοι- 30
 20 ούτων σωμάτων, ἂ κοινὰ ἔστιν ὕδατος τε καὶ γῆς, ἕως ἂν τὴν αὐτοῦ φύσιν
 σώζῃ, θερμόν (τούτο γὰρ τὸ συνέχον αὐτὰ καὶ εἰδοποιῶν τοιαῦτα), αἶμα,
 γονή, μυελός, ὀπός, πάντα τὰ τοιαῦτα· φθειρόμενα δὲ καὶ ἐξιστάμενα τῆς
 αὐτῶν φύσεως καὶ ἀπολλύοντα τὸ εἶδος οὐκ ἔστι θερμά· λείπεται γὰρ ἐν
 αὐτοῖς ἡ ὕλη, ἣν δὲ αὕτη γῆ τε καὶ ὕδωρ, ἄμφω ψυχρά. διὰ τοῦτο γὰρ
 25 δοκεῖ τὰ τοιαῦτα σώματα τοῖς μὲν θερμὰ εἶναι, τοῖς δὲ ψυχρά, διὰ τὸ
 ὅταν μὲν ἐν τῇ αὐτῶν φύσει ᾧσι, θερμὰ εἶναι, ἐκστάντα δὲ ταύτης ψυχρά 35
 τε καὶ πηγνύμενα. οὕτως μὲν οὖν ἔχειν φησὶν, ὡς προεῖρηται, ὡς ἐν
 πᾶσιν αὐτοῖς τὸ ὑποκείμενον ψυχρὸν εἶναι· ὅμως δέ, ὥσπερ διώρισται καὶ
 προεῖρηται, ἐν οἷς μὲν ὕλη ὕδωρ, ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ψυχρά (τὸ
 30 γὰρ ὕδωρ ἀντίκειται μάλιστα τῷ πυρί, ὃν κατ' ἀμφοτέρας τὰς δυνάμεις,
 τὴν τε ὑγρότητα καὶ τὴν ψυχρότητα, ἐναντίον αὐτῷ, ὅντι ξηρῷ τε καὶ
 θερμῷ), ἐν οἷς δὲ ἡ ὕλη γῆς ἢ ἀέρος, ταῦτα θερμά. συμβαίνει δέ ποτε,
 φησί, τὰ αὐτὰ γίνεσθαι καὶ ψυχρότατα καὶ θερμότατα, ἀλλοτρίαν προσ- 40
 λαμβάνοντα θερμότητα. ὅσα γὰρ ἐξ ὕδατος ὄντα διὰ ψυχρότητα πέπηγε
 35 καὶ ἔστι στερεώτατα, ταῦτα ψυχρά μάλιστα ἔστι διὰ στέρηνσιν θερμότητος

1 ξύλων ἢ δὲ λίθων coll. I

καυθέντων W

7. 8 ψυχρά τε καὶ ξηρά coll. a

8 ὅσα om. I

9 προσειληφότα I

10 post διὰ add. τῆς a

15 πλέον I

16 post γῆς add. ἔστιν BWa

17 ἔχειν φησὶν BWa

αὐτὰ B

ὑπὸ θερμοῦ

BWa 20 τε om. a

ἐαυτῶν I

φύσιν om. W

21 θερμὰ BIW

post εἰδοποιῶν add. τὰ a

22 ὀπός—τοιαῦτα om. a

ὀπός ex δπως corr. B³

24 post γὰρ add. φησι BWa

26 ὥσι] ἢ B¹: ἢ B³Wa

28 αὐτοῖς τὸ] αὐτὸ τοῦτο I

31 τὴν post καὶ om. BWa

33 ψυχρότητα καὶ θερμότητα Ia

34 διὰ θερμότητα a

35 καὶ εἰσι B³a

στερεότητα a

ψυχρά τε καὶ μάλιστα BWa

πεπηγότα καὶ μάλιστα καίει, ὅταν πυρωθῇ· τὰ γὰρ παχύτερα μᾶλλον καίει πυρωθέντα, ὕδωρ μὲν καπνοῦ (τὸ γὰρ ζέον ὕδωρ μᾶλλον καίει τῆς φλογός, ἥτις ἐστὶ καπνὸς καιόμενος), καὶ πάλιν οἱ λίθοι τοῦ ὕδατος. |

Εἰπὼν τί ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον τοῖς ὁμοιομερέσι σώμασι, καὶ τίνος 140⁺
 5 ἕκαστον αὐτῶν μᾶλλον ἐστίν, ἐφεξῆς ἐπεὶ ἐν τοῖς ὁμοιομερέσι σὰρξ τε καὶ ὁστοῦν καὶ νεῦρον καὶ τῶν τοιούτων ἕκαστον (ἐκ γὰρ τούτων τὰ ἀνομοιομερῇ μέρη τοῦ ζῆου, ἐξ ὧν τὸ ζῆον), περὶ τούτων εἰπεῖν προτίθεται, τί ἕκαστον αὐτῶν, οὐ κατὰ τὸ ὑποκείμενον (τοῦτο γὰρ εἰρηται), ἀλλὰ 6
 κατὰ τὸν λόγον. ἔχομεν γὰρ ἤδη, φησὶν, τὰ γένη τῶν ὁμοιομερῶν, ἐκ
 10 τίνος ἕκαστον αὐτῶν, γῆς, ὕδατος ἢ ἐξ ἀμφοῖν, λαβόντες τοῦτο διὰ τῆς γενέσεως αὐτῶν· ἐξ οὗ γὰρ ὑποκειμένου γίνεται, ἐκ τούτου καὶ ἔστι γενόμενον. ἐξ ὧν ἡ τῶν ἀνομοιομερῶν φύσις· ἐκ γὰρ τῶν ὁμοιομερῶν τὰ ἀνομοιομερῇ. ἐκ γὰρ τῶν στοιχείων πρῶτα τὰ ὁμοιομερῇ, ἐκ δὲ τούτων ὡς ὑποκειμένων τε καὶ ὕλης τὰ ὅλα ἔργα τῆς φύσεως, οἷον ζῆα, φυτά.
 15 ὡς ὕλης δὲ ἐκ τούτων εἶπε· τὸ γὰρ εἶδος αὐτῶν, καθ' ὃ μάλιστα ἐστὶν ἃ ἐστίν, οὐ τοιούτον εἶναι. φησὶν οὖν πάντα τὰ ὁμοιομερῇ ὡς μὲν ἐξ 10
 ὕλης ἐκ τῶν προειρημένων, ὕδατος τε καὶ γῆς, ὡς δὲ κατὰ τὴν οὐσίαν καὶ τὸ εἶναι ὃ ἐστὶν ἕκαστον αὐτῶν τῷ λόγῳ, τουτέστι τῷ λόγῳ καὶ τῷ εἶδει ἕκαστον αὐτῶν ἐστὶν ὃ ἐστίν. ὅτι δὲ κατὰ τὸν λόγον ἐστὶν
 20 αὐτοῖς τὸ εἶναι ἃ ἐστὶ, δῆλον εἶναι φησὶν ἐπὶ τῶν ὑστέρων μᾶλλον, ὕστερα λέγων τὰ ἀνομοιομερῇ (ὕστερα γὰρ ταῦτα τῶν ὁμοιομερῶν, εἴ γε ἐξ ἐκείνων σύγκειται), καὶ ὅλως, φησὶν, ἐπὶ τούτων, ἃ οἷον ὄργανά ἐστι τῶν σωματίων, καὶ ἕνεκά τινος χρείας ἡμῖν δοκεῖ δεδόσθαι. τούτοις γὰρ 15
 προφανῶς τὸ εἶναι ἐστὶν ἐν τῷ λόγῳ· ἐν γὰρ τῷ δύνασθαι τὸ εἶναι τού-
 25 τοις ἐστίν. ὅτι δὲ μᾶλλον δῆλον ὅτι κατὰ τὸν λόγον [καὶ] τοῖς ἀνομοιομερέσι τὸ εἶναι, ἔδειξε λαβὼν τὸν νεκρὸν ἄνθρωπον· γνωριμώτερον γὰρ ὅτι ὁ νεκρὸς ἄνθρωπος ὁμωνύμως ἄνθρωπος λέγεται, καὶ οὐ κυρίως ἄνθρωπος. οὗτος δ' ἐστὶν ὃ ὁ λόγος ἐφαρμόζει, οὐκ ἐφαρμόζει δὲ ὁ λόγος ὁ τοῦ ἀνθρώπου τῷ νεκρῷ· οὐδεὶς γὰρ ὀρίζεται τὸν νεκρὸν ἄνθρωπον
 30 ζῆον λογικὸν θνητόν. ἐπὶ δὲ τούτου γνωριμώτερον ἢ ἐπὶ αἵματος καὶ ἐκάστου τῶν ὁμοιομερῶν. ἔστι μὲν γὰρ καὶ ἐπ' ἐκείνων τὰ τῶν νεκρῶν 20
 ὁμωνύμως τοῖς τῶν ζώντων λεγόμενα, πλὴν οὐ φανερόν ὁμοίως ἐπ' ἐκεί-

6 τῶν — ἕκαστον] τὰ τοιαῦτα a: ἕκαστον om. B¹W 7 post τί add. ἐστὶν Ba
 8 post τοῦτο add. μὲν BWa 9 φησὶν ἤδη coll. BWa post ὁμοιομερῶν add. οἷον
 BWa 10 post αὐτῶν add. ἐστὶν BWa post γῆς add. ἡ a 13 ἐκ γὰρ —
 ὁμοιομερῇ om. Wa: τὰ om. B 14 τῆς φύσεως ἔργα coll. BWa φυτὰ ζῆα coll.
 BWa 16 ἃ ἐστὶν om. I φησὶν οὖν] δὲ φησι BWa 17 εἰρημένων
 BWa, ut Arist. 18 τουτέστι — καὶ in marg. B³ 24 τὸ — λόγῳ in lac. XII
 fere litt. add. B³ εἶναι ἐστίν] lac. VIII litt. et ἡ I τὸ — μᾶλλον (25)] τοῦ (lac.
 XV litt.) τούτοις ὅτι δὲ (lac. XII fere litt.) μᾶλλον B¹ 25 ὅτι post δῆλον om. a
 καὶ delevi c. B³ 25. 26 ὁμοιομερέσι B¹Wa 27 λέγεται ὁμωνύμως omisso altero
 ἄνθρωπος BWa καὶ — ἄνθρωπος (28)] ὁ παρὰ τοῦ κυρίως ἀνθρώπου B¹ 28 ὃ δ]
 ὁ ὧν B¹ 29 ὁ om. I 30 ἐπὶ δὲ] ἐπειδὴ B¹ τοῦτο B³
 32 τοῖς τῶν — ὁμωνύμως ἄνθρωπος (224,1) in marg. B³

www.libtool.com.cn

νων· ὥς δ' ὁ νεκρὸς ἀνθρώπος ὁμωνύμως ἀνθρώπος, οὕτως καὶ ἡ χεὶρ
τοῦ νεκροῦ ὁμωνύμως χεὶρ· ἤρξατο δὲ ἀπὸ τοῦ ὑστάτου (τοῦτο δ' ἦν τὸ
τέλειον ζῶον), εἴτ' ἐπάνεισιν ἐπὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ, ὧν προσεχῇ μὲν τοῖς
τελείοις ἐστὶ τὰ ἀνομοιομερῆ, πρὸ δὲ τούτων τὰ ὁμοιομερῆ. ὅτι δὲ τὰ
5 τινὸς ἔνεκεν ὄντα, ἐπὶ μὴκέτι τοῦτο δύνηται ποιεῖν, μόνον δὲ φυλάσσει τὸ
σχῆμα, ὁμωνύμως λέγεται, ἔδειξεν ἀπὸ τῶν λιθίνων αὐλῶν· ὥς γὰρ οἱ αὐτοὶ
αὐλοὶ ὄργανα, οὕτω καὶ χεὶρ καὶ πάντα τὰ μέρη τοῦ ζῴου ὄργανά τινά
ἐστὶν ὑπὸ τῆς φύσεως χρεῖας τινὸς χάριν γεγονότα. ἤττον δὲ φησι δῆλον
εἶναι ἐπὶ σαρκὸς καὶ ὁστοῦ καὶ τῶν ὁμοιομερῶν, ὅτι καὶ ταῦτα ὄργανα
10 καὶ ἐπὶ τινά χρεῖαν τὴν ἀναφορὰν ἔχει, ἢ ἐπὶ χειρὸς καὶ προσώπου καὶ
ποδὸς καὶ τῶν ἀνομοιομερῶν. ἔτι δὲ ἤττον ἐπὶ τῶν ἀπλῶν σωματίων, αἶ
καὶ στοιχεῖα λέγομεν, οἷον πυρὸς, ὕδατος, τῶν λοιπῶν· ἐλάχιστα γὰρ ἐπὶ
τούτων δῆλον τὸ τίνος χάριν ἐστὶν ἕκαστον αὐτῶν, ἐν οἷς πλεῖστον τὸ τῆς
ὕλης ἐστί, τοιούτῃ ἐν τοῖς ἐγγυτέρω τῆς ὕλης· ἐγγυτάτω δὲ τῆς ὕλης
15 ἐστὶ τὰ πρῶτα ἐκ τῆς ὕλης γινόμενα, ὅπερ ἐστὶ τὰ στοιχεῖα· διὸ καὶ ὕλης
ταῦτα λόγον ἐν τοῖς συνθέτοις ἔχει. ὥστε εἰ τὰ ἔσχατα ἐξ ὧν τὸ συν-
αμφοτέρων κατ' ἰδίαν ληφθείη (ταῦτα δ' ἐστὶν ἢ τε ὕλη καὶ τὸ εἶδος),
οὔτε ἡ ὕλη ἄλλο τι ἔστι παρ' αὐτὴν (αὕτη γὰρ ἡ ἐσχάτη ὕλη, ἣτις ἐστὶ
τὸ πρῶτον ὑποκείμενον τοῖς σώμασιν· ἀπλῇ γὰρ φύσιν ἡ τοιαύτη), ὁμοίως
20 δὲ καὶ τὸ εἶδος τε καὶ ἡ οὐσία· τὸ γὰρ εἶδος οὐσίαν λέγει, ἐπεὶ κατὰ
τοῦτο τὸ εἶναι ἐκάστω τῶν συνθέτων· καὶ τοῦτο δὲ οὐδὲν ἄλλο παρὰ τὸν
λόγον, καθ' ὃν ἡ ὕλη εἰδοποιεῖται. τὰ δὲ μεταξύ τε εἶδη καὶ ἐκ τούτων
ἀνάλογον τούτων ἐστὶ μᾶλλον, οἷς ἐστὶν ἐγγυτέρω, τὰ μὲν τῆς ὕλης ἐγγυ-
τέρω ὕλικώτερα, τὰ δὲ τῆς οὐσίας τε καὶ τοῦ λόγου εἰδικώτερα. ἐστὶ δὲ
25 τοῦ λόγου μὲν καὶ τοῦ εἶδους ἐγγυτέρω ὅσα ἐξ εἰδοπεποιημένων ἤδη
σύγκειται, καθ' ὅσον εἰδοποιεῖται, οἷον τὸ πρόσωπον ἐξ ὁμοιομερῶν τινων
σύγκειται, καθ' ὅσον ἐστὶν εἰδοπεποιημένα (ἐκ γὰρ ὀφθαλμῶν, καθ' ὅσον
εἶδον ὀφθαλμοί, καὶ ὁμοίως τῶν ἄλλων), τῆς δὲ ὕλης αἶ τὴν ὑποκειμένην
ὕλην ἔχει χωρὶς εἶδους· τοιοῦτον γὰρ τὸ τοῖς στοιχείοις ὑποκείμενον, ἐπεὶ
30 καὶ τῶν ἀπλῶν τε καὶ πρῶτων σωματίων ἕκαστον, φησὶν, ἐστὶν ἕνεκά του,
καὶ οὐχ ὅπως οὖν ἔχον ἕκαστον αὐτῶν τὸ μὲν ὕδωρ ἐστὶ τὸ δὲ γῆ τὸ δὲ
ἄλλο τι, ὥσπερ οὐδὲ σὰρξ ἢ ἡπαρ, ἀλλ' ὥς ταῦτα, ὅταν τὸ αὐτῶν παρ-
έχγεται, οὕτως καὶ ἄλλα, ὅταν ἕκαστον αὐτῶν σώζῃ τὴν οἰκείαν φύσιν καὶ
τὸ ἴδιον ἔργον. τούτων δὲ, φησὶν, ἔτι μᾶλλον, σαρκὸς τε λέγων καὶ

2 ὑστάτου] ἐσχάτου a

3 εἴτε πᾶν ἐστὶν ἐπὶ B¹

5 ἐπὶ B¹ B² W^a

φυλάσσει BW

11 post ἀνομοιομερῶν add. μερῶν B² W^a

13 δηλονότι τινὸς

χάριν I

ἕκαστόν ἐστιν coll. B² W^a

15 ἐστὶ καὶ στοιχεῖα B² W^a

18 post οὕτω

add. γὰρ B³

αὕτη] αὕτη B¹ a

19 post γὰρ add. τις B² W^a

22 μεταξύ

τε εἶδη in lac. om. I

23 ἐγγυτέρω] μᾶλλον ὧν B³ W^a: μᾶλλον I qui porro

τὰ μὲν τῆς ὕλης in lac. om.

24 εἰδικώτερα in lac. om. I

25 post ἐγγυτέρω

add. μὲν B

εἰδοπεποιημένον B³ W^a

28 post ὁμοίως add. ἐκ a

αἶ om. I W^a

τὴν ὑποκειμένην scripsi: τὸ ὑποκείμενον libri

30 ἐστὶν

om. a

ἐκάστου τῶν σπλάγχνων καὶ ὅλως τῶν ὁμοιομερῶν, τὸ ἕνεκά του ἔχειν φανερώτερον ἐπὶ προσώπου τε καὶ χειρὸς καὶ ἐκάστου τῶν ἀνομοιομερῶν. |

Εἰπὼν δὲ ἕκαστον τῶν ἀνομοιομερῶν, ὥσπερ οὖν καὶ τῶν ὁμοιομερῶν, 140^v ἔτι μᾶλλον τὸ ἕνεκά του ἔχειν, καὶ κατὰ τοῦτο τὴν οὐσίαν αὐτῶν ὀρίζε-
5 σθαι, τί ἐστὶ τοῦτο οὐ χάριν ἕκαστον αὐτῶν γέγονέ τε καὶ ἐστὶ καὶ εἶδο-
ποιεῖται, λέγει. πάντα γὰρ φησιν ὀρίζεσθαι τὰ τοιαῦτα ἔργῳ τινί· ὧν τὰ
μὲν δυνάμενα τὸ αὐτῶν ἔργον ποιεῖν ἀληθῶς εἶναι ταῦτα ἃ λέγεται (ὀφθαλ-
μὸν γὰρ εἶναι τὸν τὸ αὐτοῦ ἔργον ποιῶντα ἢ ποιεῖν δυνάμενον, ἔστι δὲ
ὀφθαλμοῦ ἔργον τὸ ὁρᾶν), ὅσα δὲ μὴ δύναται τὸ ἴδιον ἔργον ποιεῖν τούτου,
10 οὐ τὸ ὄνομα ἔχει, ὁμωνύμως ἐκείνοις λέγεσθαι, ὡς τὸν ὀφθαλμὸν τὸν τοῦ
τεθνεῶτος ἢ τὸν λίθινον. οὐδὲ γὰρ πρίων κυρίως ὁ ξύλινος, ἀλλ' ὁμω-
νύμως καὶ οὕτως, ὡς ἡ Σωκράτους εἰκὼν Σωκράτης· εἰκὼν γὰρ ὁ ξύλινος 10
πρίων πρίονος. ὡς δὲ ταῦτα, οὕτως καὶ ἐπὶ σαρκὸς ἔχει δηλονότι καὶ
αἵματος καὶ τῶν τοιοῦτων μορίων, ἀλλὰ τῷ μὴ ὁμοίως εἶναι τὸ τούτων
15 ἔργον γινώριμον, λανθάνει τίνα μὲν αὐτῶν ἐστὶ τὰ κυρίως ταῦτα ὄντα ἃ
λέγεται, τίνα δὲ ὁμωνύμως τούτοις λέγεται. ἔτι δὲ μᾶλλον ἀδύλον ἐπὶ
τῶν ἀπλῶν σωμάτων, τί τὸ κατὰ φύσιν ἔργον αὐτῶν, καὶ τίνι ὀρίζεται.
ὁμοίως δέ, φησὶν, ἔχει καὶ τὰ ἐν τοῖς φυτοῖς μόρια· καὶ γὰρ ταῦτα
οἰκεῖόν τι ἔργον ἔχει, ὃ τὸ εἶναι αὐτῶν ὀρίζεται. ἀλλὰ καὶ τὰ αἴψυχα 15
20 τῶν φυσικῶν τε καὶ ὁμοιομερῶν σωμάτων ἔργῳ τινὶ ὥριται, οἷον χαλκός,
ἄργυρος, χρυσός, τῶν ἄλλων ἕκαστον. πάντα γὰρ τὰ φυσικὰ σώματα
δυνάμει τινὶ ὀρίζεται ἢ ποιητικῇ ἢ παθητικῇ· τὸ μὲν γὰρ πῦρ τῷ ποιεῖν
τι, ἢ δὲ γῆ τῷ πᾶσχειν, ὥσπερ καὶ ἡ σὰρξ καὶ τὸ νεῦρον καὶ ὅλως τὰ
τῶν ζώων μέρη· ἀλλ' οἱ λόγοι αὐτῶν, τουτέστιν αἱ δυνάμεις αὐτῶν, καθ'
25 ἃς ὀρίζεται ἡ οὐσία αὐτῶν, οὐ πάνυ ἀκριβῶς γινώσκονται. διὸ πότε
ὑπάρχει αὐτοῖς ἡ δύναμις αὕτη, καὶ ἔστι κυρίως ταῦτα ἃ λέγεται, καὶ 20
πότε ὁμωνύμως, οὐ ῥᾶδιον διακρίναί τε καὶ διελεῖν, ἂν μὴ παντάπασιν ἡ
δύναμις, καθ' ἣν ἕκαστον αὐτῶν ἐστὶν ὃ λέγεται, ἐξίτηλος ἢ, ὡς μόνον τὰ
σχήματα ἢ τὰ χρώματα σώζειν τὰ σώματα, καὶ ταῦτα ἐπιπολῆς καὶ
30 οὕτως, ὡς τὰ τῶν παλαιουμένων νεκρῶν σώματα τὸ σχῆμα φυλάσσειν
δοκοῦντα μέχρι τινὸς ἐξαίφνης τέφρα γίνεται. ὁμοίως καὶ καρποὶ μόνον
τῷ σχήματι τοιοῦτοι παλαιούμενοι, τὴν δὲ αἴσθησιν οὐκέτι κινοῦσιν ὡς
τοιοῦτοι· οὕτως ἔχει καὶ τὰ ἐκ τοῦ γάλακτος πηγνύμενα.

1 τὸ ἐν ἐκάστῳ ἔχειν B¹ 2 φανερώτατον I ἐπὶ — ἐκάστου] πρόσωπόν τε καὶ χεῖρα
καὶ ἕκαστον BWa; fort. recte 3 δὲ om. a 4. 5 ὀρίζεται a 6 ἔργῳ]
ἔργα B¹, huc ἔξει add. B³ 10 ἐκείνῳ a τὸν post ὀφθαλμὸν om. I
12 ὁ om. I: καὶ B 13 δῆλον a 14 εἶναι om. B¹Wa 15 ἔργων a
τὰ] τῷ BW 18 ἔχειν BWa 19 ὃ] ὧν Ia ὥρισθαι BWa
20. 21 χαλκὸν ἄργυρον χρυσὸν B 22 post utrumque ἢ add. τῇ a 23 post
πᾶσχειν add. τι BWa ὅπερ BW: ἄπερ a 25 post ἃς add. καὶ B γίνονται B:
γινώσκειται a διόποτε I 27 διελεῖν τε καὶ διακρίναί coll. BWa μὴ om. I
28 ἐστὶν αὐτῶν coll. BWa 29 τὰ post ἢ om. B¹Wa 31 καρποὶ om. B¹W
31. 32 καρποὶ — τοιοῦτοι] μόνον τῷ σχήματι καρποὶ οἱ BWa (καρποὶ ex τοιοῦτοι corr.
B³W)

www.libtool.com.cn

Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ δεῖξας ὅτι ἡ οὐσία τῶν ὁμοιομερῶν σωματίων, τῶν τε ἄλλων καὶ τῶν μορίων τῶν ἐν τοῖς ζώοις, κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὸν λόγον ὁρίζεται, λέγει τις ὁ τῶν ὁμοιομερῶν μορίων τῶν ζώων λόγος, καὶ 35 τίνι εἰδοποιεῖται. θερμότητι δὴ φησιν αὐτὰ ὁρίζεσθαι καὶ ψυχρότητι καὶ 5 ταῖς ἀπὸ τούτων κινήσεσιν· ὑπὸ γὰρ ψυχροῦ τε καὶ θερμοῦ ἕκαστον αὐτῶν τὴν πῆξιν τε καὶ σύστασιν λαμβάνει. τίνες δὲ εἰσιν αἱ κινήσεις αἱ ἀπὸ τοῦ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, λέγει· τάσει γάρ, φησί, καὶ ἔλξει καὶ θραύσει καὶ σκληρότητι καὶ μαλακότητι καὶ τοῖς ἄλλοις, περὶ ὧν εἶπε τὰς παθητικὰς δυνάμεις τε καὶ ἀδυναμίας τίνες εἰσὶ διορίζων· κατὰ 10 ταῦτα γὰρ τὴν διαφορὰν αὐτῶν τὴν πρὸς ἄλληλα γίνεσθαι· τὰ μὲν γὰρ 40 ὑπὸ θερμοῦ καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ θερμοῦ κινήσεως, τὰ δὲ ὑπὸ ψυχροῦ, τὰ δὲ ὑπ' ἀμφοτέρων. τὰ δὲ γε ἐκ τούτων, λέγει δὲ τῶν ὁμοιομερῶν, συνεστῶτα, ἅπερ ἐστὶ τὰ ἀνομοιομερῆ, οὐκέτ' ἂν τούτοις ἀλλήλων διαφέρειν λέγοιτο· οὐ γὰρ ἡ κεφαλὴ τῆς χειρὸς ἢ ὁ θώραξ τοῦ ποδὸς τάσει ἂν ἢ ἔλξει ἢ 15 θραύσει ἢ σκληρότητι ἢ μαλακότητι ἢ τινι τοιούτῳ διαφέρειν λέγοιτο, τούτων τινὶ τὸ εἶναι ἔχοντα· ἀλλ' ὥς τοῦ χρυσοῦ μὲν καὶ ἄργυρου καὶ σιδήρου καὶ τῶν τοιούτων ἕκαστον γενέσθαι αἰτία ψυχρότης ἢ θερμότης 45 καὶ ἡ ἀπὸ τινος τούτων κίνησις, τοῦ δὲ τὰ ἐκ τούτων ὄντα γενέσθαι τε καὶ εἶναι, οἷον φιάλην ἢ πρίονα, οὐκέτ' ἐκεῖνα αἰτία, οὕτως ἔχει καὶ ἐπὶ 20 τῶν ἀνομοιομερῶν τοῦ ζώου, α ἔκ τῶν ὁμοιομερῶν συνέστηκε. διαφέρει δέ, ὅτι τῆς μὲν φιάλης καὶ τοῦ πρίονος καὶ α γίνεται ἐκ σιδήρου καὶ ἀργύρου, τέχνη αἰτία, τῶν δὲ ἀνομοιομερῶν τούτων φύσις ἢ ἄλλη τις αἰτία· ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπον γεννᾷ κατὰ φύσιν, καὶ ἵππος ἵππον. |

Εἰπὼν δὲ ταῦτα ἐπάνεισιν ἐπὶ τὸν περὶ τῶν ὁμοιομερῶν μορίων 141^ε 25 λόγον. περὶ τούτων γὰρ αὐτῷ προέκειτο εἰπεῖν, τί μὲν ἕκαστον αὐτῶν ἐστὶ κατὰ τὴν ὕλην, τί δὲ κατὰ τὸν λόγον. φησὶ δὲ δὴ ὅτι ἐκ τῶν εἰρημένων ἔχομεν, τίνος ἕκαστον αὐτῶν γένους ἐστίν· ἢ γὰρ ὑγρὸν τι αὐτῶν ἐστὶν ἢ ξηρὸν ἢ ἐξ ἀμφοῖν. τὰ γὰρ ποῖα καὶ πως συνεστῶτα ἢ ὑγρὰ ἢ ξηρὰ ἢ μικτὰ ἐξ ἀμφοῖν εἴρηται τε καὶ δεῖδεικται. χρῆναι δὲ φησιν 30 ἕκαστον τῶν τοιούτων μορίων προχειρίζομένους τὸ τί ἐστὶν αὐτῶν ἀπο- 5 διδόναι, πρῶτον τὸ γένος λαμβάνοντας, οἷον φέρε εἰπεῖν ὅτι ὑγρὸν ἢ ξηρὸν, ἔπειτα προστιθέντας ποῖόν τι καὶ πῶς γεγονός. οὕτω γὰρ ἕκαστον ἴσμεν τί ἐστὶ καὶ ἐκάστου τὸν λόγον ἀποδίδομεν, ἢ πρὸς τὸ ὑποκείμενον καὶ

1 δὲ om. a 2 τῶν ante τε om. a 2. 3 τὸν λόγον καὶ τὸ εἶδος coll. a
3 τίς ὁ τῶν N: post ὁ add. ἐν τοῖς BIWa 4 δὴ] δεῖ I 5 τε om. BWa
7 καὶ ψυχροῦ om. a 9 post διορίζων recte, ut vid., add. πάντα διαφέρειν a
10 post αὐτῶν add. εἶναι BWa ἀλλήλας I γὰρ om. BWa 11 τοῦ
om. BWa 12 γε] τε B post λέγει δὲ add. καὶ B'W, huc add. τὰ ἐκ B³
13 διαφέρειν ἀλλήλων coll. B 14. 15 ἢ θραύσει om. a 15 τοιούτων I
16 τοῦ] τὸν BWa 19 ἢ om. BWa 20 post ἀνομοιομερῶν add. μορίων a
21 καὶ α in marg. B³ 22 post ἀνομοιομερῶν add. μερῶν BWa ἢ τις ἄλλη coll. Ba
in ἢ τις deficit W 23 αἰτία om. B^{1a} 24 δὲ om. a τὸν ex τῶν corr. B'I
25. 26 et 28 ἐστὶν αὐτῶν coll. a 26 δὲ post φησὶ om. Ba 29 χρῆναι δέ]
χρὴ εἶναι B¹: χρὴ δὲ a 31 ἢ om. a

τὴν ὕλην βλέποντες ἢ πρὸς τὸν λόγον καὶ τὸ εἶδος, μάλιστα δ' ὅταν
 ἄμφω εἰδῶμεν. ἀκόλουθα δὲ ταῦτα τοῖς ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ψυχῆς εἰρη-
 μένοις ὑπ' αὐτοῦ· καὶ γὰρ ἐν ἐκείνῳ εἶπε τοὺς μὲν τινὰς ἀπὸ τῆς ὕλης,
 τοὺς δὲ ἀπὸ τοῦ εἴδους τὴν ὀρισμὸν ἀποδιδόναι· τελειοτάτους μέντοι τῶν
 5 ὀρισμῶν ἐπὶ τῶν φυσικῶν εἶναι τοὺς τὸ εἶδος λέγοντας τοῦ προκειμένου
 καὶ προστιθέντας ὅτι ἐν ὕλῃ τοιαύτη. εἰπὼν δὲ οὕτως γὰρ ἴσμεν
 ἕκαστον διὰ τί καὶ τί ἐστὶ, καὶ τῆς γενέσεώς φησι καὶ τῆς φθορᾶς
 δεῖν ἀμφοτέρως τὰς αἰτίας εἰδέναι, τὴν τε τελικὴν, ἣν εἶπε διὰ τί, καὶ τὴν
 ὕλικήν, ἣν ἐδήλωσε διὰ τοῦ καὶ τί ἐστὶ. προσέθηκε δὲ τὸ δεῖν εἰδέναι
 10 καὶ τὸ ποιητικὸν αἷτιον διὰ τοῦ καὶ πόθεν ἢ ἀρχὴ τῆς κινήσεως.
 ὥστε ἅπαντα ἔστιν ἐκ τῶν εἰρημένων λαμβάνειν λέγοντας ἢ ὑγρὸν ἢ ξηρὸν 15
 ἕκαστον αὐτῶν ἢ συναμφοτέρων εἶναι, τὴν μὲν ὕλην οὕτως, τὸ δὲ εἶδος
 πῆξιν ἢ σύστασιν τοιάνδε, ὅποιά καὶ ἐστίν, ὃ ἔστι λαμβάνειν ἐκ τῶν εἰρη-
 μένων γνωρίζοντας ἐκ τοῦ ἐφαρμόζοντος, τὸ δὲ ποιητικὸν ὅτι ὑπὸ θερμοῦ
 15 ἢ ψυχροῦ τοιοῦτον γινόμενον ἢ γεγονὸς ἢ ὑπ' ἀμφοῖν. γνωρίμων δὲ τού-
 των τῶν ὁμοιομερῶν οὕτως γενομένων, δεῖν φησιν ὁμοίως μετὰ ταῦτα περὶ
 τῶν ἀνομοιομερῶν μορίων λέγειν, εἴθ' οὕτω περὶ τῶν ἐκ τούτων συν- 20
 εστῶτων, ἅπερ ἐστὶ τὰ τε φυτὰ καὶ τὰ ζῷα. τῷ δὲ βιβλίῳ τούτῳ
 ἔπεσθαι δοκεῖ τὰ Περὶ ζῳῶν μορίων· ἐν γὰρ τῷ δευτέρῳ Περὶ ζῳῶν μορίων
 20 περὶ ὧν ἐνταῦθα ἔφη δεῖν εἰπεῖν εἶπε. λέγει γὰρ ἐν αὐτῷ πρῶτον μὲν 25
 περὶ τῶν ὁμοιομερῶν μορίων, ἔπειτα καὶ περὶ τῶν ἀνομοιομερῶν, ἃ ἔστιν
 ἐκ τούτων.

2 ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ψυχῆς] A I p. 403^a29sq. 6 ὕλη] ἄλλη ex ὕλη, ut vid.,
 corr. I οὕτως ex οὕτω corr. B³ 8 τελικὴν] ὕλικήν Ba 9 ὕλικήν]
 εἰδικήν Ba 10 τοῦ] τοῦτο B¹ τῆς] τίνος I 11 ὥς B¹ 12 συν-
 αμφοτέρα Ba 13 πῆξιν] πῆ ξηρὸν B¹ ὅποιά I 15 ἢ post γεγονὸς
 om. I 16 γινομένων a 18 post ζῷα add. ὥστε ἐκ τούτων δῆλον ὅτι B³a
 δὲ om. Ba 20 εἰπεῖν εἶπε] ποιεῖν εἶπε B: ποιεῖν ποιεῖ I 21 καὶ om. Ba

www.libtool.com.cn

)

I N D I C E S

www.libtool.com.cn

I INDEX VERBORUM

Verba asterisco notata desiderantur in lexicis

- Ἀβρωτος 190,19
 ἄγγειον 18,18 sqq. 52,17. 19 54,26. 27 55,
 5. 14 68,3 196,8. 9
 ἄγνος νεφέλη i. e. ὁμίχλη 45,6
 ἀδιαίρετος 32,21 142,2.3. 5 146,22. 23.28
 ἀδιάκριτος 46,19
 ἀδιαλείπτως 55,15 91,12
 ἀδιάστατος. τὸ ἀδ. 14,13
 ἀδρός 45,28
 ἀδυναμία 214,4 217,4 226,9
 ἀδύνατος. τὸ ἀδ. 28,33 29,1.13 33,5 δι'
 ἀδυνάτου δεικνύναι 168,11
 ἀένσος 55,9. 10 62,28. 30 64,27
 ἀήρ 7,37 8,2 sqq. 9,14 sqq. 10,2 sqq. 11,
 1 sqq. 12,1 sqq. 17,7. 11. 13 sqq. 22,14.
 15 40,28 44,4 sqq. 45,16 sqq. 52,8 sqq.
 54,2 sqq. 90,25 147,6. 10. 21 148,2 sqq.
 149,6 sqq. 180,2 208,21 sqq. 210,14. 15
 ἄθλαστος 216,19. 21
 ἀθροίζειν 36,34 42,26. 28 49,8 51,9. 13
 55,2 sqq. 68,3. 7 69,2 80,31 124,3. 9. 16
 125,26 202,30
 ἄθροισις νεφῶν 11,29 τοῦ ὕδατος 124,11
 ἄθροισμα 145,29
 ἀθυμίατος 217,14
 αἰάζειν 120,5 sqq.
 αἰγιαλός 64,14. 15 71,21
 αἰδῖος 7,11. 21 64,24. 28 78,4 sqq.
 αἰθεῖν 8,25 129,24
 αἰθέριος. αἰθ. σῶμα coni. κυκλοφορητικόν
 5,16
 αἰθήρ 11,1 13,14 16,20. 23 114,13. 19. 34
 διὰ τί οὕτως ὀνομάζεται 8,21 sqq. 129,24
 αἰθρία 22,20 31,23 46,21 98,29 130,2
 αἰθριος 85,16. 18 112,12. 14 113,5
 αἶμα 161,5.8 210,25. 27.30 211,8.10.14 sqq.
 αἶξ 21,17. 21 26,6
 αἰσθησις 200,21 213,24. 25 αἰ αἰσθήσεις
 μεσότητες 201,9 sqq.
 αἰσθητήριον 148,16
 αἰσθητός. τὰ ἴδια αἰσθητά 129,2
 αἰτία, αἷτιον. αἰτία ἢ ὕλική, ἢ ποιητική
 καὶ κινήτική 44,8 αἷτιον ποιητικόν (αἰτία
 π.) 6,9. 12 19,30 117,6. 7 227,10. 14
 αἷτιον ὡς κινεῖν, ποιοῦν 23,10. 11 αἷτιον
 πρῶτον τῆς κινήσεως 6,10. 11 αἷτια ὡς
 ὕλη (ὕλαι) 7,2 23,9. 10 123,15. 16 ὕλαι
 αἷτ. 198,12 τὰ παρὰ τὴν ὕλην αἷτ. 201,
 26 αἷται coni. ἀρχαί 1,10. 11 14,6. 7
 138,29
 αἰωρεῖν 148,23
 ἄκαμptos 216,13
 ἄκαπνος 193,6
 ἀκατάλληλος 60,21. 22
 ἀκατάστατος 97,16
 ἀκατέργαστος 148,16
 ἄκαυστος 217,11 218,15
 ἀκινήσις 14,5
 ἀκινήτίζειν 184,29
 ἀκμάζειν 52,11 59,16. 17. 31
 ἀκμή 59,14. 16. 30
 ἀκοή 129,2
 ἀκολουθεῖν 28,33
 ἀκολουθία 7,18
 ἀκόλουθος 10,30 53,4 72,14 141,4 227,2
 τὸ ἀκ. (τῆς λέξεως) 176,13 — ἀκολούθως
 184,18. 19
 ἄκρα 149,9

- ἀκρατος ἵρις 158,2. 18
 ἀκρίβεια 84,25
 ἀκριβής 84,20
 ἀκριβολογεῖσθαι 100,18
 ἀκρισία. αἱ τῶν πνευμάτων ἀκρ. 97,12
 ἀκριτος 96,28. 29. 32 97,3. 4. 16
 ἀκρόνυχος 121,24
 ἀκτίς. αἱ τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες 11,25 37,26
 38,14. 20 49,17 111,9 129,21 130,4
 141,3. 5 150,15. 21
 ἀλαζονικός 67,1
 ἀλέα 50,26. 27 52,12 184,20
 ἀλεεινός 49,34 50,31 84,33 107,8
 ἄλμα 31,30
 ἄλμη 88,6
 ἄλμυρις 81,21
 ἄλμυρός 67,13. 14. 16 71,20. 25 74,7. 13.
 16 sqq. 80,3 sqq. 86,5 sqq. 87,3 sqq. 88,
 3 sqq.
 ἄλμυρότης 66,9 67,12 71,4. 26 78,3 80,1.
 19 81,27 82,11. 13 sqq. 83,11. 12 sqq.
 ἄλογος 73,14
 ἄλουργής. 157,22. 23 159,28 160,15 —
 ἄλουργός 25,26. 33 155,6 156,17. 33 161,
 3. 7. 9 sqq. 162,3. 4. 7. 8
 ἄλς. ἄλες 67,20 88,3. 6. 16 sqq. 208,5. 14
 210,28. 31 214,29 215,27
 ἄλυσις 217,7
 ἄλυτος 207,6. 11 208,1 211,28. 29 34
 ἄλως 35,4. 9. 11. 28 41,9. 12 139,1 sqq. 142,
 21 143,3. 6 sqq. 145,35 146,11. 14. 20. 25
 151,26. 32 152,18 sqq. 153,4 sqq. 175,27.
 29. 33
 ἀμάλακτος 211,29
 ἀμαυρός 119,24 140,30
 ἀμαυροῦν 161,16. 17
 ἀμείβειν 69,27. 28
 ἀμερής 32,21. 24. 25
 ἀμετάβλητος 10,16 83,2
 ἄμπωτις 117,16
 ἀμυδρός 31,9. 10 149,23 sqq.
 ἀμυδρότης 150,4. 5
 ἀνάβασις ἡ τοῦ Νεῖλου 53,15. 16
 ἀναβράττειν 125,32
 ἀναδιδόναι 75,19
 ἀναθυμιᾶν 33,30 76,28. 29 116,34
 ἀναθυμίασις 15,1 sqq. 20,1 sqq. 23,10 sqq.
 28,17 sqq. 30,8 sqq. 33,28. 29 34,2 sqq.
 41,6 sqq. 42,2 67,7 82,16 89,25. 26 sqq.
 93,3 sqq. 94,2 sqq. 110,27 116,12. 13 sqq.
 148,14 ἡ ξηρά 33,16. 20 84,3 sqq. 87,
 5. 9 99,30 124,25. 26 136,11. 12 177,
 11 sqq. ἡ ὑγρὰ 22,29 110,19 ἡ ἀτμι-
 δώδης, ἡ καπνώδης 15,14 20,7 33,17 84,
 9. 10 124,27 177,21 sqq. 204,20. 21 213,
 16. 17 ἡ πυρώδης 35,31
 ἀναιρετικός τινος 31,12. 13 40,15
 ἀναίσθητος 156,24. 25
 ἀνακάλυπτεν 112,20 135,7 136,29 216,14
 ἀνακεφαλαιοῦσθαι 65,8. 9 89,9 95,20
 132,13
 ἀνακλᾶν, ἀνακλᾶσθαι 11,24 sqq. 24,9 27,8.
 9 28,8 30,13 35,13 40,17 49,19. 23 141,
 8. 21 147,6. 9. 12 sqq. 148,4 sqq. 159,31
 160,7. 15. 16. 24 163,10. 19 sqq. 174,
 2 sqq.
 ἀνάκλασις 11,30 24,6. 7. 12. 20. 21 27,10.
 32 28,16. 21. 24 29,15 35,25 38,28 39,
 6 sqq. 40,7. 20. 21 41,10 sqq. 49,16 sqq.
 140,19. 22. 24 141,5 sqq. 142,24 146,
 21 sqq. 147,1 sqq. 149,6. 7 151,24 sqq.
 156,1 sqq. 159,10 sqq. 160,4 sqq. 163,14.
 15. 25. 31 170,1. 2 174,25 176,10. 14. 19.
 24 sqq.
 ἀνακολούθως 37,13
 ἀνακυκλεῖν 79,21
 ἀναλλοίωτος 1,18 7,20 18,30. 31
 ἀναλογία. κατ' ἀναλ. 9,17 164,1 ἐν ἀνα-
 λογίᾳ εἶναι πρὸς τι 187,29
 ἀνάλογον ἔχειν (εἶναι, γίνεσθαι) 5,8 48,15
 100,33 103,10 128,22 168,20 δ. λαμβά-
 νειν 102,21 — ἀναλόγως ἔχειν 14,26 106,4
 ἀναλύειν 7,28
 ἀναμφισβητήτως 48,20
 ἀνανεύειν 112,22
 ἀναντίρρητος 116,11
 ἀναξηραίνειν 27,30 79,3 196,23. 29 197,6
 (ἀναπεταννύναι) ἀναπεπταμένος τόπος 107,
 6 δ. θάλασσαί 69,26
 *ἀναπιδᾶν 56,7
 ἀναρροφεῖν 78,20
 ἀνασοβεῖν 52,31
 ἀνασπᾶν 36,5 136,30
 ἀνατέλλειν 18,5 30,21 96,32 139,9. 12. 13
 149,17 150,15 164,15
 ἀνατολή (ἀνατολή) 92,25. 29 93,35 105,
 21 ἀν. ἄστρου 163,25. 29. 33 164,11.
 12. 17. 18 166,11 ἡλίου 140,10 175,18
 ἡ τοῦ Ὠρίωνος 96,14. 31 δ. θερινή 57,20
 108,25. 26 χειμερινή 57,6 108,30
 ἀνατολικός 111,3 sqq. 113,30
 ἀνατρέπειν 125,34. 35

ἀναυξής 1,18 18,31
 ἀναφορά. τὴν ἀ. ἔχειν πρὸς τι (ἐπὶ τι) 4,1 224,10
 ἀναφυσᾶν 119,17
 ἀναφύσημα 53,22 119,13
 ἄνεμος 16,9. 12 46,23 53,19 sqq. 54,3 sqq. 90,23 91,5 sqq. 92,4 sqq. 93,21 sqq. 94, 16 sqq. 95,6. 8 114,3 sqq. 117,8 119,33 120,32 121,6 sqq. 122,17 123,7 124, 15 sqq. 125,1 sqq.
 ἀνεμποδίστως 127,34
 ἀνεμώδης 91,17 95,23
 ἀνεννόητος 3,23
 ἀνεξέταστος 9,5 — ἀνεξετάστως 114,25
 ἀνεπίδεκτος πάθους 19,1. 2
 ἀνεπίλειπτος 89,13
 ἀνεπισκέπτως 130,3
 ἀνεπισκίαστος 19,15
 ἀνεπίστατος δόξα 9,2
 ἄνεσις 25,25
 ἀνέψητος 190,34
 ἀνήλατος 216,30
 ἄνθος 158,28. 29
 ἀνθρακευτός 218,21
 ἄνθραξ 218,17
 ἀνθρώπινος. ἡ ἀ. σοφία 66,24
 ἄνθρωπος 226,23 ὁ νεκρὸς ἄνθρ. 223,26. 27. 29 224,1
 ἀνισοταχής 39,31 — ἀνισοταχῶς 39,17
 ἀνίσχειν 24,16 149,16
 ἀνομοιογενής 180,26
 ἀνομοιομερής, τὰ ἀνομοιομερῆ 213,38 219, 18 sqq. 223,6. 7. 12. 13. 21 224,11 225, 2. 3 226,13. 20. 22
 ἀνομολογούμενος 77,1
 ἀνταποδιδόναι 107,2
 ἀνταρχτικὸς κύκλος 101,22. 30 105,5. 6
 ἀντέρεις 147,27
 ἀντιβαίνειν 135,3 200,1
 ἀντιβατικός 201,15
 ἀντίγραφον 5,29
 ἀντιδιαστέλλειν 9,3 55,31. 32
 ἀντίθεσις 214,6. 8 αἱ κατὰ δύναμιν καὶ ἀδυναμίας λεγόμεναι ἀντιθέσεις 219,6. 7
 ἀντίκρουσις 136,22. 23
 ἀντιλαμβάνεσθαι 129,2. 3. 10 200,32 201, 5 sqq.
 ἀντιλάμπειν 161,10
 ἀντιληπτικός 200,25 201,1
 ἀντιληπτός 201,4
 ἀντιληψίς 129,5. 6 200,27

ἀντιλογία 79,33
 ἀντιμεθίστασθαι 50,26 216,23. 24
 ἀντιμετάστασις 118,36
 ἀντιπεριστάναι 47,11. 12 — med. 50,23. 24. 32 51,21 92,1. 15 200,2 sqq. 202,32
 ἀντιπερίστασις 47,13. 23 50,23. 30 53,15
 ἀντιπνεῖν 16,10. 11 106,18. 22 135,2
 ἀντιτυπεῖν 122,1 134,32 200,1
 ἀντιτυπία 138,1
 ἀντίτυπος 137,33. 34
 ἀντιτύπτειν 122,22. 23
 ἀντίφραξις 121,21
 ἀντιφράττειν 120,22
 ἄντοιχος 101,19 102,5 104,10
 ἀνυγραίνειν 206,23 207,4
 ἀνύπαρκτος 179,21 180,1
 ἀνωμαλία 144,7 174,28. 31 195,22. 24. 25 206,28 ἀνωμαλῖαι τῆς γῆς 16,1 τῶν νεφῶν 128,25
 ἀνώμαλος 174,17 — ἀνομάλως 215,10
 ἀνώνυμος 57, 13 89, 28 ἀνωνυμώτερος 197,23
 ἄξων (κώνου) 163,7 166,19 168,6 171,5
 ἀοίκητος 101,7. 18. 26. 31 sqq. 104,4. 7 sqq. 105,2. 3
 ὀρόατος 151,5
 ὀρριστεῖν 97,13
 ὀρίστος 180,18 191,16. 20 193,12 194,3. 24 195,1 199,9 200,17
 ἀπαθής 7,20 17,33 18,12. 13 137,34
 ἀπαράβατος (coni. ἀκριβής) τάξις 84,20
 ἀπαρχτίας (βορέας) 108,24 109,5. 7. 14 110,3 112,16 113,5. 7. 17. 24 sqq.
 ἀπαρτᾶν 53,2
 ἀπαρτίζειν 15,33
 ἄπαυστος 6,19. 30
 ἀπεικάζειν 23,6 45,25
 ἀπειλή Ἡφαίστου, Ἑστίας 128,12
 ἄπεπτος 83,14 sqq. 84,7. 11 137,6 148,15 188,7 190,3 197,9
 ἀπερίληπτος 9,31
 ἀπεψία 81,26 83,15 182,19. 21. 24 sqq. 185,32 186,1 sqq. 189,27. 28 194,30 195,1. 8 197,22. 23. 29 ἀπεψία τί ἐστίν 188,10 sqq.
 ἄπηκτος 214,8. 34
 ἀπηλιώτης 108,21 111,1 112,7 113,25. 26
 ἀπληγτος 217,10
 ἀπλανής σφαῖρα 9,27 27,14 38,3 41,21. 22. 26 43,16 102,21 οἱ ἀπλ. ἀστέρες 31,7 32,13 38,1. 2. 6. 10. 17 41,3

www.libtool.com.cn

ἀπλοῦς. τὰ ἀπλά σώματα 1,17 2,5 4,35 5,1
 ἀπλωτος 102,11
 ἀπνοια 95,13
 ἀπνους 70,21
 ἀπόγειος. ἀπ. πνεῦμα 106,11. 12
 ἀποκαθαίρειν σίδηρον 207,11. 23
 ἀποκάθαρσις 207,20
 ἀπολαύειν 84,16
 ἀπομαραίνειν 158,13
 ἀπορία 71,23. 27 74,10 75,2
 ἀπόρρυσις 55,20 56,1 58,16 75,20
 ἀπόρρυτος 68,32. 33
 ἀποσπινθηρίζειν 21,21. 23
 ἀποστάζειν 207,26
 ἀπόστασις 28,8. 26 156,3 160,31 171,21
 172,31
 ἀπόστημα 38,12
 ἀποστίλβειν 131,25. 28
 ἀποσχίζειν 57,14
 ἀποτείνειν 31,28 ἀποτείνεσθαι 155,10.
 11 157,10 159,31 175,26
 ἀποτορνεύειν 34,8
 ἀποτος 74,27 190,19
 ἀπουσία 178,8. 9 207,24
 ἀπόφασις 155,14. 19 156,4 157,11. 12
 162,8
 ἀποφυσᾶν 54,32. 33
 ἀπρονόητος 83,8. 9
 ἀπτεσθαι 6,3 32,24. 26
 ἀπτός 4,29 sqq. τὰ ἀπτά πάθη 200,27. 28.
 αἱ ἀ. ἐναντιώσεις 4,30 sqq. 179,16. 17 sqq.
 213,27
 ἀπύρωτος 138,11
 ἀπώθειν 49,32. 35 50,25 85,18 sqq.
 ἀπώλεια 60,17. 18. 22. 26
 ἀπωσις 49,14
 ἀραιός 117,24 130,23
 ἀργέστης 108,32 109,6 110,30 113,6.
 17. 24
 ἀργῆς κεραυνός 137,24. 26
 ἀργυρος ὁ χρυτός 215,4
 ἀρκτηκός 85,13 93,1 101,16 103,18 ἀρκτη-
 κὸς κύκλος 101,14. 28 105,4 173,6. 7
 ἀρκτης 27,24. 25 30,5. 27 70,26. 29 93,11
 95,12 98,23 99,1. 7 100,20. 25 101,9 sqq.
 104,7 105,24 106,8. 14 172,26 175,17
 — ἡ ἄρκτης (τὸ ἄστρον) 42,22
 ἀρκτηῖος 70,28. 33 92,28 98,26
 ἀρρενικόν 177,17
 ἀρρωστία 147,33
 ἀρχή. αἱ πρῶται ἀρχαὶ τῆς φύσεως 1,10

ἀ. σωματική 4,21 ἀρχὴ τῆς κινήσεως
 6,10 7,10 14,6. 7 opp. πέρας 6,29 ἀ.
 κινητική 183,25 187,31 ἡ τῶν ἀνέμων
 (πνευμάτων) 94,11 sqq. 95,6 sqq. 117,19.
 20 ἀρχή coni. ῥίξα 66,16. 17 coni. αἰ-
 τία 138,291 98,11. 12
 ἀσαφής 100,17
 ἄσβεστος 85,33 207,30
 ἀσθένεια 147,25 155,19 159,19. 22. 33
 ἀσθενής 154,6. 7 155,11 156,15. 16 157,10
 160,14
 ἄσκιος 103,25. 27. 31. 33
 ἄσκος 54,27 sqq.
 ἄστατος 97,7
 ἀστήρ. οἱ διάσσοντες ἀστέρες 2,24. 25 3,17
 21,17 οἱ ἀπλανεῖς 32,13
 ἀστραπαῖος 113,4. 6
 ἀστραπή 126,27 128,33 129,17 sqq. 131,22
 ἀστρολογικός. ἀ. θεωρήματα 8,89 τὰ
 ἀστρολογικά 38,8
 ἀστρολόγος 28,15
 ἄστρον 8,7. 8 9,6. 11 sqq. 11,3. 22. 23 12.
 14. 17 13,14 17,5. 23 18,2 164,7. 11.
 15 sqq. 170,32 171,3. 11. 22 172,7
 ἀσυμμετρία 182,17 190,1. 14. 15
 ἀσφαλῶς προστιθέναι τι 14,10
 ἄσχιτος 216,33
 ἄτακτος 2,17 sqq.
 ἀταξία 84,24
 ἄτεχτος 215,22. 23. 26
 ἀτέλεια 188,10. 12. 15 189,34
 ἀτελής 6,24
 ἀτενές ὄραν 31,11
 ἀτενίζειν 31,9
 ἄτηκτος 177,17 212,15. 16 214,9
 ἀτμιδοῦν 44,21
 ἀτμιδώδης (ἀναθυμίασις) 15,14 84,9 90,13
 95,22 124,27 177,21
 ἀτμίζειν 14,33 47,12. 14 55,3. 23 72,10
 86,14. 19 sqq. 87,3. 19 118,24 209,21. 22
 ἀτμός 12,4 sqq. 14,34 15,2. 7 sqq. 20,6 44,
 27. 29 45,3. 35 46,8. 11. 18. 22 sqq. 48,
 3. 13 74,2 85,14 142,25. 33 177,12. 28.
 31 178,1 ἀτμός τί ἐστίν 217,18 sqq.
 ἀτμιστός 218,2. 3. 5
 ἀτμός 45,33 47,15 48,13 73,6. 7 86,22. 26
 ἀτονία (δύσεως) coni. ἀσθένεια 147,25
 ἄτοπος. ἄτοπον 31,2. 4. 12 49,10 73,9
 76,26
 ἄτροφος 211,10
 αὔανσις 183,2

αὐγή 158,32.34 159,1 αἱ τοῦ ἡλίου αὐγαί 26,21.25
 αἵματις 59,22.23.26
 αὐτάρκεια 32,7
 αὐτόματος 68,14.25 69,1 — αὐτομάτως 69,1.6
 αὐτόπτης 57,2
 αὐτοφυής 161,4.7.12
 αὐχμηρός 73,28 91,18
 αὐχμός 35,31 91,19.20 95,21 115,25 118,16.21 124,23.24.28 125,2
 αὐχμώδης 95,24
 ἀφανής 32,23
 ἀφανίζειν 26,23 31,15 77,4 162,14.15
 ἀφείπειν 88,15 sqq.
 ἀφή 5,29 32,27 200,22 sqq. 201,1 sqq.
 ἀφθαρτος 79,26.27
 ἀφοδος (ἡ τοῦ ἡλίου) 44,14 59,28.30 72,8
 ἀφορία 60,31
 ἀφορίζειν 8,10
 ἀχανής 11,30 τὸ ἀχανές 119,20
 ἀχλὺς 94,13 143,31 149,14.15.17 150,29 153,22
 ἀχλυσώδης 119,23 149,18 174,24
 ἀχρόνως 129,5
 ἀχρωμάτιστος 138,13 174,7
 ἀχυρον 34,12.13 96,8
 ἀχυρώδης 34,22
 ἀψίς 139,10
 ἀψοφος 219,11
 ἀψυχός. τὰ ἀψυχα 225,19
 Βάθος 25,9.11.20 70,11.19 125,25 sqq.
 τὰ βάθη τῆς γῆς 116,21.23
 βαθύς 70,13.15 sqq.
 βαλανεῖον 120,10
 βάρος 14,15 20,12 78,27 87,6.29
 βαρύς 5,6 sqq.
 βαρύτης 20,11 74,13 75,1
 βάσις κώνου 102,26 163,8.23 171,7 τριγώνου 144,23
 βεβαίον 11,8
 βέλος 17,11
 βία 22,16 23,3 25,17 128,3.4.8 134,8.26.30 135,25 βίᾳ φέρεσθαι 17,29
 βίαιος 22,24 127,32 128,36 183,4
 βόθυνος 23,28 25,19.20 26,5
 βορέας, βορρᾶς 47,5.10.13.19 sqq. 85,12.20.21 92,21 93,10.14 98,22.32 99,

9.15 100,16 106,6.9.13 sqq. 107,3.7.9 sqq. 108,24 123,31
 βόρειος. τὰ βόρεια (μέρη) 27,27 28,4 172,19 175,15 ὁ β. πόλος 100,22 172,20 ὁ β. τροπικός 28,26 β. πνεύματα 47,15 93,10 β. κατάσταση 47,3
 βραδυτής 82,31
 βρέχειν 88,14 92,7 115,22 118,23 203,12 sqq. 215,23.27
 βροντή 126,28 128,6.9.18.29 129,17 sqq. 138,15.18,19
 Γάλα (γάλακτος κύκλος) 36,34.35 37,4.20.23 40,3 sqq. 41,7.14 42,9.14.29 43,14.20 sqq. — γάλα lac. 191,6 sqq. 193,7.13 194,9 203,16.17 210,21.25
 γαλαξίας (κύκλος) 26,10 36,35 37,3 sqq. 38,4 sqq. 41,17 42,31 43,3.6 sqq.
 γαμηλιῶν ὁ μῆν 30,26
 γεηρός 189,18.19
 γειτνιᾶν 6,14 19,5 56,19 85,18 112,31 162,8
 γειτνίσις 7,11 106,32 110,34
 γελοῖος 72,18.23 80,31
 γέλως Ἡφαίστου, Ἑστίας 128,11
 γένεσις 78,9 sqq. 223,11 227,7 τὰ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ σώματα (vel τὸ σῶμα, ὁ κόσμος) 20,32 33,11 83,6.7 84,19 199,15 ἡ ἀπλὴ γένεσις (opp. τῆς γένεσις) 181,22.23 182,2 sqq. 30,31
 γενικός. γενικώτερον 193,26
 γεννᾶν (i. e. γενητόν νομίζειν) 78,10 80,2.18
 γένος 226,27.31
 γεώδης 74,5.6 82,9 190,6.11 205,29
 γῆ 7,37 8,4 9,15 sqq. 12,3 sqq. 180,3 202,16.17.21.22 — γῆθεν 126,32
 γῆρας 59,14.32
 γηράσκειν 59,18.32
 γλεῦκος 187,16.22.23 193,7.14 209,33
 γλίσχρος 203,19 209,16 217,4
 γλισχρότης 203,18.20 208,11 209,17.23
 γλυκύς 71,20.23 74,4.13 sqq. 80,5.7.10 81,5 sqq. 86,4 87,4.21.30.31 ὁ γλυκύς (scil. οἶνος) 214,36
 γονή 222,22
 γόνιμος 45,7 146,17
 γράμμα. τὰ γρ. 150,8.11

www.libtool.com.cn

γράφειν κυκλόν 170, 1. 14 sqq. — γράφειν
ringere 54,32

γραφεύς 54,31 139,29 161,1. 12

γωνία 49,21 sqq. 144,26 147,12. 16 149,
27. 29. 31 163,8. 10. 20 170,18 ὀρθή
γωνία 145,1 163,11 ἀμβλεία 163,13. 14
167,15 ὀξεία 163,9

Δάκρυον. τὰ δάκρυα τῶν φυτῶν 220,22.
23. 25

δαλός 21,17. 23 24,1 25,14 26,6

δαψίλεια 28,5

δετίττεσθαι 78,18

δείλη 139,5. 6

δεκτικός τινος 201,10

δελφίς (ὁ ἀστὴρ) 40,8

δεόντως 6,6

δηλωτικός τινος 2,1.3 13,1 39,8. 9 all.

δημιουργεῖν 219,30 221,31. 32

δημιουργία ἢ τοῦ θερμοῦ 222,2

διαβεβαιοῦσθαι 102,6. 7

διάγραμμα 107,18. 19 160,33

διαδιδόναι 18,27 21,30 22,27 141,26
143,5

διάδοσις 21,33

διαδοχή. ἐκ διαδοχῆς 60,19

διαδρομαὶ αἱ τῶν ἀστέρων 17,32 18,2 23,
13. 14 33,23 34,18. 24. 29 διαδρομὴ πυ-
ρός 34,13

(διαθεῖν). οἱ διαθέοντες ἀστέρες 23,8 26,1

διακονεῖν 19,6

διάκονος 18,25

διακόπτειν 25,6. 8

διακοσμεῖν 1,14 20,14

διακόσμησις ἢ τῶν ἄστρον 1,16

διακριβοῦν 158,19

διακρίνειν 10,6 40,30 42,4. 10 44,10. 11
46,33 130,20

διάκρισις 10,7 12,19 130,17. 20

διακριτικός 181,8

διαλαμβάνειν 32,22

διάλαμψις 129,26

διαλείβειν 56,11

διάλειμμα 43,17 ἐκ διαλειμμάτων 100,13
137,19

διαληπτός 142,5

διάληψις ἢ τῶν ἀνέμων 107,25

διάλυσις 31,17

διαμάρτανσις 121,28

διάμετρος 23,7 108,2 sqq. 109,9. 10 166,2
167,14 170,13. 23. 28 171,3. 7 172,4
κατὰ διάμετρον εἶναι (κεῖσθαι) 38,2 107,
28 108,1 sqq. 109,1 sqq.

διαμνημονεύειν 60,18

διαμονή 6,16 34,7

διάνοια 9,6

*διαπιδᾶν 56,24

διαπλύνειν 67,18

διαπνεῖν 134,3. 5 184,15 212,13

διασάττειν 116,6

διασπᾶν 176,29

διασπασμός 143,26

(διάσσειν). οἱ διάσσοντες ἀστέρες 2,24. 25
3,17 21,17 22,8. 18. 26 26,6 33,10. 23
34,20. 32. 33

διάστασις 156,22

διαστατός. τὸ τριπλῇ διαστατόν 4,28. 29

διάστημα 9,12 12,17. 18 39,14. 20. 27 40,
11 77,6 105,1. 2. 17 152,15 155,28. 29
166,24 170,14

διαστρέφειν 206,26. 27

διατμίζειν 79,17 190,9

διατριβή 153,9. 14. 17

διαυλωνίζειν 117,30

διαφάνεια 148,16

διαφανής. τὸ δ. 17,23 24,17. 29 141,14.
16 sqq. τὸ κατ' ἐνέργειαν διαφανές 150,
7. 12

διάφασις 2,27 149,20

διάχυσις opp. πήξις 202,1

δίδυμοι (τὸ ἀστρον) 32,15

διηθεῖν 67,18 71,20. 22 88,26. 27. 33 122,
30 221,27

δίνη 135,2. 11. 14 136,30

διογκοῦν 148,24

διοδεύειν 31,31

διορίζειν 32,21

διορισμός 7,17

διπλασιάζειν 49,17

διπλόη 42,31

διυγραίνειν 196,28

δίωγρος 15,14

διῶρυξ 56,10

δρακόντιον 161,5

δρόσος 46,7 sqq. 47,2 sqq. 48,1 sqq.

δύεσθαι 18,5 24,16 96,30. 32 — δύνειν
139,9. 13 149,16. 17

δύναμις. αἱ τέτταρες δυνάμεις, καθ' ἃς ἡ
γένεσις καὶ ἡ φθορά 181,33. 34 αἱ ποι-
ητικαὶ δυν. (θερμότης, ψυχρότης) 182,4.

11. 15. 16 185,14 αἱ παθητικαί, ὑλικάι
(ξηρότης, ὑγρότης) 182,10. 11. 14. 16 185,
15 — δυνάμει (εἶναι) 198,17. 20 207,
16. 18
δύσις 92,29 97,5 111,17 140,11 163,25.
30. 34 δύσις θερινή 108,31
δυσκрасία 110,21
δυσμή, δυσμαί (ήλλου) 92,25 93,35 105,21
111,5. 7 140,14. 17 175,18 αἱ ἡμεριναί
δ. 30,22 107,30 δυσμή θερινή 108,8 δ.
χειμερινή 108,28. 29
δυσμικός 111,3. 8. 14 sqq. 113,29
δυσόριστος 181,12 198,29
δυσωδία 213,26
- Ἐαρ 48,25 52,7. 9 98,28 113,16 118,15
ἐαρινή ἡμετέρα 111,32 112,2 172,18. 19
ἔβενος ἡ μέλαινα 212,12
ἐγγύτης 23,15. 18 49,29
ἐγκατακλείειν 177,9. 10. 23. 27
ἐγκατασπείρειν 90,7. 8
ἐγκλισίς (τοῦ νοτίου πόλου) 101,26 172,
16. 17
ἐγκύκλιος κίνησις 17,28 φορά 33,12. 14
93,25 94,10 τὰ ἐγκύκλια (φερόμενα) σώ-
ματα 4,19 23,11 ἐγκύκλιος expl. 3,
29. sqq.
ἐγχαράττειν 150,11. 12
ἐδαφος 63,34
ἐδεσμα 89,2
ἐδωδή 193,22. 32
ἐδώδιμος 198,33
ἐθνος 60,17. 22. 26. 30 61,1. 8. 10
εἰδικός 224,24
εἰδοποιεῖν 4,31 179,14. 17. 20 180,1 sqq.
183,26. 27. 31 199,10 202,17. 20 213,29
214,1 sqq. 224,22. 25. sqq. 225,5. 6
εἶδος opp. ὕλη 54,11 187,9 sqq. 223,19
224,17 227,1 sqq. φυσικὸν εἶδος 189,22.
23 εἶδη γῆς expl. 2,32 sqq. κατ' εἶδος
dist. κατ' ἀριθμὸν 78,3. 4. 7 79,23. 24. 27.
28 82,19 sqq. εἶδος conl. οὐσία 224,20
conl. λόγος 223,18. 19 226,2. 3
εἰκάζειν 34,11 35,8 45,14 148,27. 29
εἴκειν 200,1 sqq.
εἰκῶν 225,12
εἰλικρινής 71,25. 26 — εἰλικρινῶς 12,6
97,8
εἶναι. τὸ εἶναι τινος 225,19 τὸ τί ἐστὶ τι-
νος 226,30 τὸ εἶναι ἔχειν πρὸς ἄλληλα
17,3. 4 ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ εἶναι ἔχειν 83,
1. 2. εἶναι ὑπὸ τι 186,2 sqq. 188,19
189,27 210,13 εἶναι εἰς τι (?) 75,8
ἐξβάλλειν γραμμὴν 163,9. 11. 18 164,14.
18. 19. 22 168,3 ἐπίπεδον 164,25. 26
165,6. 10. 11
ἐκβιάζειν 118,27
ἐκδιδόναι 63,30 70,5 76,10 77,2. 4. 10
ἐκθλίβειν 16,26 22,16 127,15. 27. 28 137,
15 206,10
ἐκθλίψις 22,24 23,3 127,27 137,21
ἐκκρίνειν 113,12. 15 128,3. 7. 14. 21 sqq.
130,13. 15. 26 134,1 sqq. 135,19. 27 177,
29 192,9. 22. 25 193,2. 6. 12 196,33 214,
17 217,21. 29
ἐκκρίσις 22,28 sqq. 43,23. 24 96,5 128,16
134,8 135,16. 21. 24 sqq. 137,16 177,6.
9 193,3 196,28 217,19. 24 sqq.
ἐκλειψίς σελήνης 120,20 sqq. 121,2 sqq.
ἐκνεφίας 113,15. 17. 18 127,16. 22 133,13.
19 134,7. 26 135,15 136,6. 7. 10. 16 sqq.
ἐκπνευματοῦν 131,15
ἐκπτωσις 128,37
ἐκπυρηνίζειν 22,17 127,29
ἐκπυροῦν 13,21 17,9. 11. 17. 34 23,29. 30
51,9. 10 128,31. 32
ἐκπύρωσις 21,19 23,30 37,10 62,4 128,
35. 37
ἐκριπίζειν 41,28
ἐκτεφοροῦν 84,3
ἐκφυσαῖν 120,1. 4
ἐκτμημα σφαίρας 102,16 103,2. 6. 7 105,6
107,22 108,18
ἐλαϊον 190,10 194,6. 14 208,8. 17 sqq. 209,
1. 4. 5. 9. 22 210,14 220,12
ἐλαιώδης 218,33
ἐλατός 177,21 215,17. 21 216,30
ἐλάττωσις 121,7. 8
ἐλαύνειν 207,9
ἐλαφος 211,15
ἐλκτός 215,15 216,28
ἐλλείπειν 12,9
ἐλλειψίς 200,32
ἐλμινς 197,15
ἐλξίς 226,7. 14
ἐλος 61,17
ἐλώδης 61,11. 31
ἐμβάλλειν 70,9 77,19
ἐμεῖν 197,16
ἐμπελάζειν 137,31

www.libtool.com.cn

έμπίς 185,9
 έμφανέσθαι 142,4.6.sqq. 145,35.36 150,31 152,13. 19.24 153,3 154,22 162,1 164, 8
 έμφασις 2,27 39,10.sqq. 40,13 131,35 132,1.4.5 141,6.18.27 146,9 151,8.15.sqq. 152,4.10.13 158,23.24 172,6
 έμφυτος. ή έμφ. θερμότης 13,23 74,17
 έμψυχος. τὰ έμψυχα 59,21
 εναντίωσις 9,33 άπται εναντιώσεις 4,31.32 εναντίωσις πνευμάτων 36,20
 έναπολαμβάνειν 127,35 129,19.sqq. 177,14
 έναπόληψις πνεύματος (υδατος) έν τη γῇ 2,35 3,4 πυρός έν τοῖς νέφεσιν 130,22.25.sqq.
 ενδεια 195,2 197,25.26 213,5
 ενδελεχής 45,19.sqq.
 ενδοτικός 201,14
 ενεκά του εἶναι 224,30 τὸ ενεκά του εχειν 225,1.4
 ενεργεια 207,19 ενεργεία εἶναι 198,19 200,28 207,18
 ενιαύσιος 45,30.31
 ενιαυτός 36,9.11
 ενίστασθαι πρὸς δόξαν 49,36
 ενοπτριχός 141,17
 ενοπτρον 24,22 27,9 38,30 39,8.10.sqq. 40,16 141,17.20 142,2.5 145,25.36 150,28.31 151,2.sqq. 174,22 175,2.26
 ενοῦν 49,6 114,17 180,22.27
 εντελεχεία εἶναι 198,17.sqq.
 ενυγρος 59,31 64,26
 ενυπάρχειν 80,6 189,13 191,16 192,10.13 202,30
 ενωσις 49,7
 εξακριβοῦν 84,21 109,12.13
 εξαπτειν 18,1.17.sqq. 21,8.sqq. 22,3.sqq. 23,10.12 33,21 34,14.19 42,29 128,32 219,5
 εξαρμα της γῆς 70,34 τοῦ βορείου πόλου 100,21.22 172,20
 εξαρτησις 52,30
 εξασθενεῖν 11,30 61,3.4 155,13 182,17
 εξατμίζειν 35,33 67,5 80,9 203,25.26.32 204,1.sqq. 206,8 209,7.10.19 217,16.17 219,33.34 220,1.6.20
 εξαψις (πυρός) 15,21 21,12.20 24,2 33,18.22.sqq. 34,1.sqq.
 εξετάζειν 37,7
 εξέτασις conl. πραγματεία 130,6
 εξέψειν 209,20.22

εξηκριβωμένως 84,23
 εξικμάζειν 215,9.10.14 220,31
 εξίτηλος 225,28
 εξοχή 155,21 έξοχαί γῆς 15,33 16,4 112,25 τῶν νεφῶν 148,29 τοῦ καιομένου 34,9
 εξυγραίνειν 59,1 91,34
 εξυδατοῦν 208,31
 επαγωγή 180,9.10 181,4
 επαχτός 203,11
 επαμφοτερίζειν 97,16
 επαναφέρειν 68,18.19
 επαρκεῖν 73,13
 επέτειος 59,23.24
 επίδοσις 215,16
 επιευγύνειν γραμμήν 102,20.25.27 103,5 109,9 144,20.21 163,12 164,21.22 168,4 169,2
 επιθολοῦν 24,30
 επικαταδύεσθαι 31,28
 επικλύζειν 36,19 62,20.26 63,17.18 123,29 124,6
 επικράτεια 185,4
 επιλάμπειν 37,27 111,8.9.12
 επιμήκης 34,3
 επινέφελος 129,36
 επίπεδον 25,10 145,1.5 164,23.25.26 165,2.sqq. 170,6.17.18
 επιπόλαιος 70,12 79,29 116,11 — επιπολαίως 114,24
 επιπολάζειν 5,6.sqq. 20,9.18 40,28 87,21 125,31.33 208,22
 επιπολαστικός 208,23
 επιπροσθεῖν 37,26.27
 επιπρόσθησις 24,11.14.15.20
 επίρρυσις 60,8 75,20.26
 επισημαίνεσθαι 10,18
 επισκιάζειν 154,27
 επισκοτεῖν 19,17 32,16 37,22.27 38,6.17 120,22
 επισκοτίζειν 19,18
 επισύρειν 16,9
 επίτασις 25,25.26
 επιτέλλειν 40,9.10 96,29 97,4.6.9
 επιτολή 97,2.3.5
 επιφάνεια 39,24 102,17 147,5 200,1 επιφάνεια (γῆς) 16,2.3 114,15.16 116,19.20
 επιφράττειν 148,19
 επιχείρησις 69,8 205,20
 επίχυσις 64,13
 επομβρία 62,30.33 73,29 91,19.20 95,21 118,16

www.libtool.com.cn

ἐπομβρος 91,17 95,23
ἐπομένως 7,17 216,8
ἐποχέισθαι 114,22. 33
ἐργον τὸ κατὰ φύσιν 225,6sq. τὰ τῆς φύ-
σεως ἔργα 223,14
ἐρέσσειν 129,11
ἐριον 203,12 215,24
ἐρυθρός. ἐ. θαλάσσα 63,12 sqq. 69,12
ἐσοπτρον 140,21
ἐτησίαι 53,13 97,22 98,14.22 99,5. 11sq. 100,3 sqq. 113,23
εὐαπλόυτος 217,7
εὐδία 45,5 47,4 49,11 143,21
εὐδιόκριτος 175,28
εὐδιενός 46,16 47,5. 11 48,27
εὐεργής 187,18
εὐήθης 114,28
εὐθενεῖν 61,31
εὐθραυστος 217,9
εὐθύνειν ὁόξαν 10,18
εὐθυντός 216,12. 13
εὐθυρία. κατ' εὐθ. 152,6 162,11 217,12
εὐκαιρος 33,29 34,27 41,6
εὐκατέργαστος 187,5
εὐκίνητος 115,7
εὐκρασία 102,9
εὐκρατος 33,21. 29 34,6. 27 41,6. 24
εὐλογος 41,26 sqq. 42,25 43,5 71,7 82,12. 28 130,19. 30 — εὐλόγως 42,8
εὐμετάβλητος 187,5
εὐμετάβολος 24,27
εὐογκος 188,8
εὐόριστος 181,12 198,27. 28
εὐπαθής 17,7 206,27
εὐπαρακολούθητος 147,19
εὐριπος 117,20
εὐρος 106,17 108,30 109,6 110,4 111,1.28 112,7. 8 149,12. 13
εὐσήμως conl. φανερῶς 107,20
εὐσηπτος 184,30. 33
εὐτακτος 2,18
εὐταξία 84,25
εὐτρεπτος 24,27
εὐψυκτος 47,8
εὐωδία 213,26
ἐφαρμόζειν 223,28 227,14
ἐφήμερος 48,5
ἐφθός 190,34 191,21. 23 192,11 205,5
ἐφορᾶν 111,17
ἐφυδρος 46,28
ἐφυστερεῖν 31,27

ἐφυστερίζειν 35,19
ἔψειν 182,20. 21 191,17 sqq. 192,23 sqq. 193,1 sqq. 194,6 196,30 197,3
ἔψησις 186,3. 6. 8 191,14 sqq. 192,18. 21 194,2. 8. 18 sqq.
ἐψητός 192,20 194,1
ἔως 2,31 121,26

Ζεῖν 215,1 222,10 τὸ ζέον 184,22. 26
ζέσις 14,15. 27 21,1 sqq. 131,8 sqq.
ζέφυρος 106,17 108,20 110,29.30sq. 112, 6. 7 113,25. 31. 32
ζφδιακός (κύκλος) 29,5. 8 36,29 42,2. 7. 15 sqq. 44,9 72,7
ζφδιον. ὁ τῶν ζφδιων κύκλος 37,14
ζώνη ἡ τοῦ Ὡρίωνος 32,2
ζῶν 59,13.21.33 74,14 185,30 186,15 188, 4 191,7. 8 199,20. 21 219,17
ζωπυρεῖν 184,31

Ἡδυσμα 198,31. 33
ἡθεῖν 81,8. 15. 18 222,10
ἡτιών 64,11 sqq.
ἡλεκτρον 220,21. 22. 28
ἡλιακός. ἡλ. φῶς 26,23 ἡλ. σφαῖρα 18,11
ἡλιος 11,25.26 12,24 16,32 17,5.12.15sq. 18,4. 9 sqq. 25,29 27,9 32,24 36,27 37, 11. 14. 15 38,8. 11 40,6. 10. 18. 21 41,9 59,21 sqq. 72,7. 15 sqq. 73,2 sqq. 79,5. 10 80,5 93,15 96,1 sqq. 97,24 120,28 146,12. 18. 22 149,15 150,15 151,1. 15. sqq. 153,8 sqq. 157,20. 29 174,2sq. 175,22. 23. 25 111,22
ἡμικύκλιον 28,19.29 37,18.19 42,31 43,2 139,9. 11 sqq. 162,23. 25. 26 163,31. 34 165,8. 9 sqq. 170,11. 21. 26 171,19.20
ἡμισφαίριον 162,27. 30 sqq. 163,10
ἡπειρος 59,9 64,17 126,21
ἡχος 119,12

Θάλασσα 67,2 sqq. 69,3. 8 sqq. 71,6. 15. 17 sqq. 80,2 sqq. 131,25 132,1. 2 περὶ θαλάσσης 66,3 sqq.
θαλάσσιον ὕδωρ 86,19. 21
θεῖον 177,17

θεῖος. ὁ θ. τόπος 2,25 θ. σώμα (σώματα)
11,3 13,19 18,29.33 199,16 conl. κυκλο-
φορικόν 12,31 13,24. 25

θεογονία 66,14. 15

θεολογία. αἱ θεολογίαι 66,13

θεολόγος 66,13. 22. 24 67,3. 25

θερινός. θ. τροπή (τροπαί) 30,6. 11. 27
93,18 96,15 173,5.6 θ. τροπικός 111,33
112,1.3 θ. ἀνατολή 57,20

θερμαίνειν 11,23. 24. 27 13,23 17,6. 9. sqq.
18,9 73,3 sqq.

θέρμη 121,7 184,12

θερμός. τὸ (ἔμφυτον) θερμόν 83,24. 31
τὸ φυσικόν θ. 186,14. 16 190,1. 13. 14
θερμὴ ἢ θάλασσα 85,28 τὸ θερμόν καὶ
τὸ ψυχρὸν ποιητικά 213,6. 7

θερμότης 11,3 12,24 13,22. 23 44,20. 21
46,17. 19 47,7 48,12 49,15. 31. 32 50,27
59,20 73,24 74,6 90,7. 20 96,7. 17. 18
180,2 sqq. 182,4 183,11 184,1. 3. 26.
31 sqq. 189,6 sqq. 192,19.32 195,2. 11.
18 222,10 sqq. 226,17 ἢ φυσικὴ θερ-
μότης 187,28 περὶ τῆς ἀπὸ τοῦ ἡλίου
θερμότητος 17,4 sqq. θερμότης καὶ ψυ-
χρότης ποιητικά 180,6

θέρος 52,6 sqq. 53,10. 11 55,9 92,34 118,
18. 20

θέσις 11,2 12,23 θέσις (καὶ τάξις) τῶν
στοιχείων 14,8. 9 ἢ θέσις τῶν ἀνέμων
107,13

θεώρημα 8,8. 9 9,9

θεωρία ἢ φυσικὴ 1,7. 10 θεωρίαν ποιεῖσθαι
4,10. 11

θηρᾶν 52,23. 25. 29

θλᾶν 216,20. 23

θλαστός 216,19. 20. 24. 31

θλίβειν 22,20

θρασκίας 109,6 110,3 112,16 113,6. 17. 24

θραύειν 216,17

θραῦσις 226,8. 15

θραυστός 216,15

θρεπτικὴ ψυχὴ 186,15. 16

θρίξ. τρίχες 217,33

θρυαλλίς 22,5. 6

θυμᾶν. θυμᾶσθαι 98,15 99,4 218,4. 5.
7. 13

θυμίασις 217,22. 32. 33 218,12

θυμιατός 217,14 sqq. 218,2 sqq.

θυσία 16,13

θώραξ 226,14

Ἰατρός 211,4

ιδεῖν 82,1. 6. 10

ιδροῦν 56,14

ιδρύειν. ιδρύεσθαι 57,30

ιδρώς 56,11 67,14. 16 80,33 81,2 sqq. 82,
1 sqq. 83,19

ικμάζειν 87,27 98,6

ιμάτιον 138,2 203,29

ιξός 215,5

ἴρις 139,2. 8. 14. 18 146,31 147,8 151,18.

24. 28 152,18 sqq. 153,24 sqq. 154,11

156,6 sqq. 162,19 sqq. 171,2. 8. 13. 17

172,2. 6. 23 173,11. 20 sqq. ἢ διπλῇ ἴρις

159,6 ἢ ἀπὸ τῆς σελήνης 158,21 ἢ

περὶ τοὺς λόχνους 153,27 154,1. 13. 15

ἰριώδης 153,36

(ἴς) ἴνες (αἵματος) 211,17 αἱ ἐν τοῖς φυτοῖς
219,18

ισάζειν 86,7. 8

ισημερία ἢ ἐαρινή 111,32 112,2 172,18.

19. 27 173,22. 23 ἢ μετοπωρινή 111,33

112,1. 4 139,19 172,15. 24 173,2. 23. 24

ισημερινός. ἰσ. ἀνατολή 108,21 δυσμὴ

(δυσμαί) 30,22 107,30 108,20 ἰσ. κύκλος

36,23 102,30. 31 106,31 172,19. 20. 26.

27. 31 173,1. 4 sqq.

ισοδρομεῖν 35,19. 21

ισοταχῶς 39,15 40,7. 10

ισότης (δυνάμειος) 9,17. 20 10,20. 24

ιστορεῖν 31,7. 21 37,7. 8 40,23 105,17

ιστορία 32,11. 17. 18 36,14 57,28 88,9

ισχύειν 94,29 125,4

ἰσχὺς ἢ τῆς δυνάμειος 156,8

ἰχθύς 52,23. 29. 31

ἰχώρ 211,22. 24

ἰχωροειδής 211,23. 24

Κάθετος 144,27. 30 170,22 κατὰ κάθετον
εἶναι τινος 103,24. 25 sqq. 142,28 143,36

καθημερινός 45,33. 35

(καθολικός) καθολικώτερον (conl. κοινό-
τερον) ἀποδοῦναι τὸν λόγον 185,18

καθωμιλημένος 7,9 141,29

καικίας 3,13 108,26. 29 109,8 110,1 111,
28, 112,3. 5. 18 113,26

καλάμη 34,15. 17

κάλαμος 52,27

καμπτός 216,12. 13

καπνός 24,19 25,24 sqq. 89,29 93,3 sqq.

138,9 152,32.33 153,34 193,6 217,32
218,20 sqq.
καπνώδης ἀναθυμίασις 15,14 20,7. 9.21.29
84,10 90,13 93,7 95,23.33
κάρβας 108,23
καρπός 187,13 190,22. 24
κασσίτερος 213,14
καταγίνεσθαι περί τι 66,13
καταγραφή 43,7. 11. 13 102,3 103,6
κατακάμπτειν 216,15
κατακλυσμός 62,17. 24 123,26 124,9
κατακτός 216,15
κατακάμπτειν 25,31 29,22 154,26 sqq. 174,
7. 8
καταμαραίνειν 209,14
καταξηραίνειν 12,14
καταπίνειν 58,27
καταριθμεῖσθαι 19,33
καταρράκτης 61,22
κατάρρους 190,27
κατασχιάζειν 148,17
κατάσσειν 216,17
κατάστασις 63,7
καταστερίζειν 42,21 43,10 101,12 104,20
κατάστημα νότιον, βόρειον 47,2. 3 84,31
85,3 153,28. 29
κάταφορά 51,25. 27. 30. 33
καταψύχειν 106,6 sqq.
κατεργασία ἡ τῶν σιτῶν 221,28
κατισχύειν 197,7
κατοικισμός (ἐθνῶν) 61,9
κατοπτρικός 151,33 — κατοπτρικῶς 141,32
κατοπτροειδής 144,6
κάτοπτρον 27,8 39,16. 17 sqq. 40,1 sqq.
141,8. 21 142,6 sqq. 143,1 sqq. 146,22
152,19 153,3 sqq. 156,14 160,32 174,20.
28. 29
καῦμα 24,16
καῦσις 94,7
καυστικός 217,19
καυστός 217,10 sqq. 218,15. 16
κενός, κενόν 6,2
κενοῦν 122,4
κέντρον τοῦ κόσμου 14,12. 14 sqq. 40,1. 3
62,11 κ. γῆς 75,23. 25 102,20. 25. 28
κ. κύκλου 28,13. 17. 19 sqq. 145,6. 10.
11 146,25 162,32.33 163,1. 2 171,4 sqq.
172,3. 5. 11 173,12. 14. 16. 19 sqq.
κέρματος 190,29 191,1. 4. 10 206,16 212,
14. 16 214,23. 28 215,11. 13 216,22
220,21

κέρας 207,9. 10 211,29 215,19
κεραυνός 22,23 126,28 127,16. 22 137,
12 sqq.
κερματίζειν 119,7
κεφαλή 226,14
κήρινος 87,26
κηρός 7,28. 29 216,21 218,31
κίνησις. ἡ φυσική κ. 1,11. 12 ἡ κατὰ
τόπον 6,20. 21 ἡ κύκλῳ κ. 6,25. 26 ἡ τοῦ
κυκλοφορικοῦ 21,9 ἡ τοῦ ἡλίου 17,12
ἡ τῶν πνευμάτων 94,11 sqq. — αἱ ἀπὸ
τοῦ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ κινήσεις 226,6.
7. 18
κινήτικος. κινήτικώτατον (σῶμα) 116,24
κιννάβαρι 161,4
(κλᾶν) κλᾶσθαι 144,13 170,2. 5
κλάσις. κλάσεις (ὀφθαλμῶν) 143,9 κλάσις (εὐ-
θειῶν) 144,23 164,13 170,3. 12
κνίσσα 218, 1. 33
κοιλία 55,4. 9. 11 sqq. 58,7. 14 κοιλίαι γῆς
115,17 αἱ ἐν τοῖς νέφεσιν 128,27 — κοι-
λία ἡ τῶν ζώων 74,21. 22 85,34 91,34
148,14 ἡ ἄνω, κάτω κοιλία 197,10. 12.
14. 17 sqq.
κοῖλος 56,26 opp. ὑψηλός 16,8 63,11. 33
77,7. 11 172,1. 3 173,16. 17
κοιλότης 55,19 77,8
κόλλα 199,1. 5
κόλλησις 199,6
κολωνός 115,23
κόμμη (ἡ τῶν κομητῶν) 27,2. 4. 6 sqq. 29,5.
14. 16. 18 31,5 34,7. 9 35,2. 15 41,4
κομήτης (ἀστὴρ) 26,9 sqq. 28,32 29,2.
22 sqq. 30,5 sqq. 32,2 sqq. 34,1 sqq. 35,
2 sqq. 36,9 ὁ μέγας κ. 36,17
κόμμι 220,23
κόμψευμα 54,21
κομφῶς 54,20
κονία *pulvis* 85,32. 33 88,27 177,19 —
lixivia 210,20 221,26 222,10
κονιορτός 49,1 119,3
κόρη 148,6. 8. 15 sqq.
κορυφή (ὄρυς) 57,32 κ. κώνου 163,7
κατὰ κορυφὴν τινὶ εἶναι 49,24 104,16
κόσμος 78,10 sqq. 79,25. 26 ὁ περίγειος
(περὶ τὴν γῆν) κόσμος 5,18. 21. 24. 27. 6,
11. 33 7,4 33,10. 11 ὁ κάτω 13,17
ὁ θνητός 6,7 ὁ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ
43,29
κουφόλιθος 161,6. 15
κούφος 5,5. 9. 11

- κουφότης 20,9 74,5. 14
 κρᾶσις ἡ τῶν ἀέρων 105,7
 κρήνη 56,19 58,20 70,24 88,14. 25
 κριτήριον 200,21 αἰσθητικόν χρ. 219,13. 14
 κρούς 138,3
 κρύος 95,14 101,31 119,25
 κρύσταλλος 14,26. 28 48,22 49,9 52,22.
 24. 28 205,15 214,16. 30 215,7
 κυανός 162,4
 κυανοῦς 25,7. 9. 11 161,9. 10
 κυβερνᾶν 5,27. 28 6,4. 7. 15
 κυκλικός. κυκλ. γραμμή, περιφέρεια 144,
 16,21 145,12 162,27 163,23 164,13
 κύκλος ὁ ζωδιακός 29,5. 8 36,29 ὁ ἀρκτι-
 κός 104,13 173,6. 7 ὁ ἀει φανερός 100,
 21 101,13. 14. 17 109,11 ὁ ἀει ἀφανής
 101,20. 26 102,19 οἱ τροπικοί 36,27. 28
 42,6. 7. 15 sqq. ὁ ἡμερινός 36,23 172,
 19. 20 sqq. 173,1. 4 sqq. ὁ μεσημβρινός
 104,15. 16 164,3 ὁ γαλαξίας (ὁ τοῦ γά-
 λακτος) 36,35 37,3 sqq. 38,4 sqq.
 κυκλοτερής 104,29
 κυκλοφορητικός. κ. σῶμα 4,26 8,17. 18
 33,14 93,26. 28. 29 conl. θεῖον 5,25. 26
 6,12 20,16 33,12. 13 72,6 conl. αἰθέριον 5,16
 κυκλοφορία ἡ τῶν θεῶν 33,19. 20
 κυκλοφορικός. κ. σῶμα 1,21 4,23 10,31
 17,30 conl. θεῖον 12,31 conl. αἰθέριον
 2,16. 17
 κύμα 123,7 sqq.
 κυμαίνειν 75,26 76,11. 14
 κυρτός 56,27 κυρτὴν φέρεσθαι 112,21
 κύστις 81,9. 17 83,16
 κύων (τὸ ἄστρον) 31,8 97,24
 κωλυτικός τινος 209,17
 κωνικός. κ. περιφέρεια 38,20
 κῶνος 102,26. 29 103,2. 3 163,4 sqq. 166,
 19 sqq. 171,5 sqq. ὁ κῶνος ὁ ἀπὸ τῶν
 τοῦ ἡλίου ἀκτίνων (vel τῆς ἀπὸ τῆς γῆς
 σκιᾶς) 38,14 sqq.
 κωνώπιον 148,7. 12. 23
 κώνωψ 185,9
 κώπη 129,12 sqq. 154,10. 30. 31
- Λάβρος 51,5. 29
 λαλεῖν 120,4. 5
 λαμπρός. λ. ἄνεμος 95,10. 16 τὸ λαμπρόν
 131,32 sqq. 142,11 sqq. 151,15 152,29.
 32 153,1 sqq. 155,8 157,9 162,10. 12
- λέβης 86,22
 λεῖος 147,5. 10
 λείδτης 141,27
 λέξις 146,5
 λεπτομερής 122,25
 λεπτός 116,28. 30 137,23. 25. 31 214,27
 λεπτότης 46,23 137,20. 27. 29
 λεπτύνειν 10,6 13,20. 21 36,31 42,4 44,11.
 20 72,10 194,9. 10
 λευκαίνειν 208,34. 35 209,2. 3
 λευκόνος 98,29 99,11
 λευκός. τὸ λευκόν 24,13. 18 25,3 sqq. 157,
 9. 15. 18 158,6 sqq. 161,3. 14. 16. 18 175,
 1 sqq.
 λήμη 187,25 189,25
 λιβανωτός 218,31 220,23
 λιβάς 56,14. 16
 λιβόνος 110,7
 λιγνός 153,31. 34 217,33 218,32
 λίθος. λίθων γένη 177,16. 19 λ. ὑπὸ πνεύ-
 ματος ἀρθεῖς 36,15. 16
 λίκνον 125,32
 λιμνάζειν 16,8 60,12 61,22 68,9
 λίμνη 56,1 63,31. 34 64,1 sqq. 68,7. 11. 14
 185,6
 λιπαρός 218,1. 2. 33
 λίψ 108,29 110,2 112,5
 λόγος conl. οὐσία, εἶδος 181,11 223,18. 19
 224,24. 25 opp. ὑποκείμενον 223,8. 9 —
 λόγος ὀριστικός 180,9 — λόγος conl. συμ-
 μετρία 182,9 λ. ἔχειν πρὸς τι 10,1 165,
 18 169,2. 14 sqq. 170,3. 4. 8 ἐν τῷ αὐτῷ
 λόγῳ εἶναι 165,15 ἀνακλᾶσθαι 170,7. 25.
 26 — ὕλης λόγον ἔχειν 224,15. 16 κέντρον
 λ. ε. 40,1. 2 62,11
 λοξός (κύκλος) 42,16 72,7 λ. κίνησις 93,
 27 94,1
 λύσις ἀπορίας 71,27 74,10
 λυκτικός 205,17 208,9
 λυτός 204,30 208,1. 5 211,27 212,6
 λύχνος 22,1. 4 153,27 154,1. 13. 15
- Μάθημα. τὰ μαθήματα 9,1. 5 οἱ ἀπὸ τῶν
 μαθημάτων 141,4 146,20
 μαθηματικός. τὸ μ. σῶμα 179,18. 19 ὁ
 μαθηματικός 26,27 141,30
 μαλακός 199,30 sqq. 206,12 sqq. 219,31
 μαλακὸν τί ἐστίν 200,1 sqq.
 μαλακότης 199,29

μαλακτός 207,8.9. 211,29 212,11 215,5sqg. 216,20
 μαλάσσειν 180,30. 31. 35 207,9 215,18. 20
 μανός 142,29 174,18
 μαράνειν 94,7 96,2. 3. 12
 μάρανσις 143,20
 μαρτυρεῖν 162,9
 μαρτύριον 8,20
 μάστιξ 122,20
 μέγεθος τῆς γῆς 62,10
 μέθοδος 2,12
 μεθύσκειν 218,10. 11
 μειοῦν 172,1
 μείωσις 59,22. 23
 μελαίνειν 24,29 25,15. 19
 μελανία 153,33 158,5
 μέλας. τὸ μέλαν 24,13. 18 25,2 sqg. 146,3. 9. 10 153,3. 4. 23 154,2. 3. 8. 20 155,8. 14. 15sqg. 156,1. 13. 15. 16 157,9. 11. 15 sqg. 158,2. 7 sqg. 162,8
 μέλι 205,5 210,23 220,12. 36
 μέρος. μέρος γῆς expl. 2,31
 μεσημβρία 85,1. 7 sqg. 92,20. 22 93,11 100,19. 29 102,13 sqg. 103,28 sqg. 117, 10. 11 139,21 140,15 172,7 173,22. 23. 27. 29
 μεσημβρινός 92,28 93,1. 2 98,23. 24 103, 22. 23 104,1 172,16 μεσ. κύκλος 104, 15. 16 164,3
 μέσης 109,8. 14 113,7. 26
 μεσονύκτιον 40,10 120,33. 34 121,25
 μεσότης 200,23. 30. 32 201,4. 8 sqg.
 μεσουρανεῖν 104,15. 23 140,15 149,16. 17 175,19
 μεσουράνιος 176,29. 32. 34
 μεταβάλλειν intr. 7,3 sqg. 11,14sqg. 209, 7. 21 all. — trans. 9,33 10,23 186,20. 21
 μεταβάσις 39,31 115,19 αἱ μεταβάσεις τῶν ἀνέμων 112,26
 μεταβλητικός 180,27
 μεταβολή 2,7. 10 6,17. 19 7,25. 26sqg. 10, 1. 5. 15 11,17 44,28. 30 45,1 sqg. 51,2. 13. 19 sqg. 55,21. 25 59,4. 13. 19 60,14. 15 150,27. 33 156,24 sqg. 182,3. 10 186, 27. 28 209,13 210,15 218,35 ἡ κατ' εἶδος μεταβολή 18,35 — μεταβολαὶ ὥρων 97,5 sqg.
 μεταλλεύειν. τὰ μεταλλεύμενα 193,5 214, 30,31 219,15
 μεταλλευτός. τὰ μεταλλευτά 177,20. 34 178,9. 11 207,8 213,19. 21

μετανάστασις. αἱ μ. τῶν ἐθνῶν 60,33 61, 1. 8
 μεταρρεῖν 69,24 70,20
 μετάρρευσις 115,19
 μετάρροια 64,8 117,32
 μετάρρυσις 69,28
 μετάρσιος. τὰ μετάρσια 133,18
 μεταφέρειν 59,33 72,26. 27 186,11
 μεταφορά 81,1. 3 κατὰ μεταφοράν 188,33 189,3
 μεταφορικῶς 189,3. 10. 11 192,29. 30
 μετεωρίζειν 40,31 44,24 46,1. 26. 31 47, 25 72,9 127,7 131,26. 28. 29 136,30. 31 137,1
 μετεωρολογικὴ πραγματεία 179,4
 μετεωρολόγοι οἱ ἀρχαῖοι 70,30
 μετέωρος 150,16
 μετοπωρινὴ ἡμερὰ 111,33 112,1. 4 139, 19 172,15. 24 173,2
 μετόπωρον 48,25 52,8 84,32 85,22 113, 16 118,15
 μῆκος (διαστήματος) τῆς γῆς 105,12. 14. 16 sqg.
 μῆνις 26,8
 μήμα 208,30 220,29
 μήκος 177,17
 μιμεῖσθαι 139,32 161,2. 13 197,3
 μίμησις 45,11
 μῖξις 199,1 sqg. μῖξις χρωμάτων 24,15. 20 25,2. 4. 23
 μνήμη 60,23. 26
 μνημονεύειν 60,25. 27. 28 61,25. 26
 μολιβδῖς 17,10
 μόλιβδος 52,29 213,14 219,16
 μολύνειν 182,21 195,23 217,31
 μόλυνσις 182,19sqg. 186,4. 7. 8 194,28 sqg. 195,1 sqg.
 μορφὴ 187,18. 19
 μύειν 162,10 197,1
 μυελός 222,22
 μυθολογεῖν 78,19
 μῦθος 78,23. 24
 μυθώδης 78,25 μ. δόξα 39,4
 μυκᾶσθαι 122,34
 μύλη 207,27 208,3
 μυλίας λίθος 207,28 208,3

Ναός 138,7

νάρκη 18,22 sqg.

νεχρός 225,30
νεύειν 112,21. 22 117,1
νεῦρον 210,31 213,10 225,23
νεφέλη 45,2. 6 158,17
νεφελοειδής 148,18
νέφος 11,17. 18 15,18. 20 sqq. 16,7 35,12.
14 36,4 sqq. 44,30 45,3. 13 47,29 48,8.
12 49,31. 36 50,3 sqq. 51,4 sqq. 52,14
58,9. 10 91,15 92,14. 26 112,15. 17. 33
127,3. 5. 10 sqq. 128,2 sqq. 145,15 sqq.
147,23 150,27. 33 151,11 sqq. 174,4 sqq.
νεφώδης 174,3
νηνεμία 46,21 95,13 96,15. 16. 20. 31 97,
2 116,35 119,25. 27 sqq. 120,31 121,
5 sqq.
νήνεμος 117,11. 14 146,4. 6
νήσος 125,36 126,11
νίτρον 67,20 208,5. 14 210,29. 31 214,29
215,27 216,1
νιφετός 136,14
νομή (ὑδατος) 106,33 ἡ τοῦ πυρός νομή
34,21
νοτίζειν 95,3
νότιος 47,2. 16 sqq. τὰ νότια (μέρη) 23,3
30,24. 25 172,15 175,14 ὁ νότιος πόλος
28,9 93,18 172,17 ὁ ν. ἀήρ 175,16 ν.
πνεύματα 93,10 149,13
νοτίς 27,6. 29 28,6. 8 116,16
νότος 27,24. 25 28,5. 19 — νότος ὁ ἄνεμος
47,5 84,33 85,20 sqq. 92,22 93,11. 14.
17 98,24. 28 99,18. 19. 24 100,3 sqq.
101,4 sqq. 106,16. 21. 24 sqq. 107,6. 8
108,25. 30 110,2. 4 111,1 119,11 123,30
νυκτερινός 57,24

Ξανθός. τὸ ξανθόν (ἐν τῇ ἱριδι) 157,26. 32
158,8. 12. 16. 18 174,23. 24
ξηραίνειν 46,12 59,6. 32 60,6. 8. 12 61,18.
19. 29 62,34 64,19. 22 79,8. 18. 29. 30 92,
27 96,4. 10 206,16. 23 209,15. 17. 19
210,3 sqq. περὶ τοῦ ξηραίνεσθαι 203,
5 sqq.
ξηρός. τὸ ξηρόν 15,2 59,1 sqq. 67,11 79,
13. 16 180,33 181,1 sqq. 198,11 sqq.
199,2 sqq. 226,28 τὸ ξηρόν καὶ τὸ
ὕγρὸν ἀρχαὶ καὶ αἰτίαι ὡς ὕλιναι τῶν ἐν
αὐτοῖς παθῶν 198,11. 12
ξηρότης 36,6 59,33 62,1. 2 63,2 180,2 sqq.
182,6 205,16

ξύλον 93,4 212,10 213,11 218,30
ξύλωδης 217,32 218,30

ὕγκος 55,16 71,8. 13 87,16. 18 150,13
ῥγκος τῆς γῆς 8,4 τῶν ἄστρον 9,6 οἱ
τοῦ ὕδατος ῥγκοὶ 214,22 215,29
(οἰκεῖν) ἡ οἰκουμένη (γῆ), οἱ οἰκούμενοι
τόποι 101,12 sqq. 102,3 sqq. 103,3. 4
104,26. 28. 32 106,1. 2
οἶνος 190,10 209,26. 28. 34 220,5. 7. 9 ὁ
γλυκὺς οἶνος 218,7 220,13
οἰνώδης 218,10
ὀλόκληρος 144,5 152,27 153,24 162,22
ὀμαλής 142,26
ὀμαλός 174,35
ὀμαλότης 142,32 175,2. 3
ὀμαλύνειν 195,20. 22
ὀμβρος 55,12 62,16. 25 95,24. 25. 31 116,
15
ὀμύχλη 44,30 45,2 sqq.
ὀμογενής 180,22. 26 181,8. 9
ὀμοειδής 190,23 — ὀμοειδῶς 188,31. 32
189,11
ὀμοιομερής. τὰ ὀμοιομερῆ 213,9. 11. 33. 35.
38 214,2 219,15. 21 sqq. 221,20 223,4. 5.
9 sqq. τὰ ὀμ. μόρια τῶν ζώων 226,3.
20. 24
ὀμολογος 169,5. 7. 10 — ὀμολόγως 169,
15,32
ὀμόχροος 25,33
ὀμωνύμως λέγεσθαι οpp. κυρίως 223,27.
32 224,1. 2. 6 225,10 sqq.
ὀξάλη 89,1
ὀξος 89,1 208,8 210,20
ὀπός 211,3. 5
ὀπτάν 192,1. 14 196,30 206,15. 16. 20.
21 sqq.
ὀπτησις 186,3. 7. 8 196,3 sqq. 197,22. 25
ὀπτικός. τὰ ὀπτικά 141,34 ἡ ὀπτική
155,16
ὀπτός 192,11. 15 sqq. 196,17. 23
ὀπώρα 48,25 52,11
ὀρατός. τὸ ὀρατόν 141,22. 23 148,21. 22
150,19
ὄργανον 187,2 224,7 ὄργ. τεχνικά, φυσικά
194,20. 21. 23
ὄρεινός 56,23
ὄρθη γωνία 145,1
ὄρθρος 117,18 119,28

www.libtool.com.cn
 ὀρίζειν 180,11. 16 sqq. 183,9. 13 225,4.5
 226,3 ὀρίζεσθαι 181,6. 7 195,31 196,12
 ὀρίζων (κύκλος) 29,20 31,14 107,20. 22. 24.
 29 114,31 162,28. 30 sqq. 163,30. 33. 35
 164,1 sqq. 170,27. 28 171,1 sqq. 172,4. 6
 173,28
 ὀρισμός 185,20 193,34 227,5
 ὀριστικός λόγος 43,22
 ὀρνιθ(ας (ὁ ἄνεμος) 99,10. 11. 16. 17
 ὄρος 16,3. 4. 12 46,26. 27 sqq. 56,17 sqq.
 57,3 sqq. 68,5
 ὄρος 180,14 198,28. 29
 ὄρρος 193,13 206,17 208,7 210,20. 35 211,
 5. 6
 ὀρρώδης 194,10
 ὀρυκτός. τὰ ὀρυκτά 177,15. 19 178,11
 213,20 219,17
 ὀρύσσειν 56,10. 12 68,13
 ὀστοῦν 210,31 213,10 223,6
 ὄστρεον 161,8
 οὐλή 148,6
 οὐρανός 6,13 8,22. 25 9,25. 26 11,2 31,29
 οὐρανός πλεοναχῶς λέγεται 41,20 sqq.
 οὐρεῖν 81,21 118,34
 οὐριος 111,30
 οὐρον 77,30 81,19. 32 83,16 190,26 194,14
 208,7 210,20
 οὐς 122,28
 οὐσία 54,21 198,8 φυσικαὶ οὐσίαι 185,30
 οὐσία coni. φύσις 126,25 203,16 coni.
 εἶδος, λόγος 187,10 224,20. 24
 ὀφθαλμία 148,6. 7
 ὀφθαλμός 148,8 154,4 225,7. 8 sqq.
 ὀχεῖσθαι 48,32
 ὀχετός 56,13
 ὄψις 25,12 27,8. 32 28,7. 16. 25 35,13 38,30
 39,13 40,17 129,2 sqq. 141,14. 15. 20 sqq.
 142,14 147,6. 9 sqq. 149,6 sqq. 150,3.
 24. 29 151,3. 7. 13 sqq. 154,4. 6 155,
 10 sqq. 157,10. 12. 17 sqq. 163,1. 3. 4
 174,2 sqq. 200,24
 ὄψον 198,31. 32
 ὀψοποιός 194,21
 Πάγος 96,18 118,19 — τὸ πάγος 136,12
 παθητικός 13,26 180,6. 8 181,5. 14 sqq.
 188,14. 16 213,24. 33. 34 αἱ παθητικαὶ
 δυνάμεις 182,11. 14 198,9 202,15
 παθητός 3,27 7,21 8,19 18,11. 14 sqq.

πάθος 91,32. 33 τὰ ἐν τοῖς σώμασι πάθη
 198,11 sqq.
 παιδικός. παιδ. coni. ἀνεπίστατος δόξα 9,2
 παλαιόν. τὰ τῶν παλαιουμένων νεκρῶν
 σώματα 225,30 παλ. καρποί 225,32
 παλίρροια 119,29
 πανσέληνος 140,29
 παραβλέπειν 31,10
 παραθαλάσσιος 123,29
 παραιτεῖσθαι 39,4
 παρακμάζειν 59,17 60,3
 παρακμή 59,16. 30. 31
 παραλλάξ κείσθαι 216,4. 7
 παράλληλος. ἐκ παραλλήλου 182,23 193,25
 παράλογος 48,20. 21
 παραμυθία 18,13
 παράτασις ἡ τοῦ χρόνου 61,9
 παραφυλάττειν 162,10. 11
 παρεκβαίνειν 72,14
 παρέργως 9,3
 παρεμφαίνειν 158,3
 παρήλιος 140,4 sqq. 173,33 175,1. 9. 11.
 14. 17
 παρθένος (τὸ ἄστρον) 42,22
 παροιμία 76,17
 παρουσία 214,19
 πάχνη 46,7 sqq. 48,7 sqq.
 παχύνειν 83,18 189,33 190,4. 5 sqq. 194,
 9. 14. 16 205,26. 28 206,1 sqq. 208,12.
 20. 26 sqq. 209,1 sqq. 210,10 sqq. 220,7.
 10. 11
 παχυνσις 194,4 205,26
 παχύς 88,1. 11 194,2. 8. 17 παχύτερος δῆρ
 i. e. ἀτμός 12,4
 παχύτης 87,28. 30. 31
 πεδίον 56,20. 21 58,14
 πέλαγος 63,15. 20 64,7 69,22. 23. 29 70,7.
 17. 27 125,36
 πεπαινειν 189,12. 16. 20 sqq. 190,1. 2
 πέπανσις 186,3. 6. 8 189,11. 15. 23 196,16
 πέπανσις τί ἐστιν 188,20 sqq.
 πέπων 188,31
 πέρας 6,28. 29
 περιαγωγή 170,19 sqq.
 περιγίειος 6,11. 33 49,15 71,35 79,7. 21
 149,18
 περιγράφειν κύκλον 145,6. 7
 περιεκτικός 55,16
 περιθραύειν 50,9
 περικάρπιον 188,22. 26. 30. 32 189,12. 16.
 28

περίοδος 43,26 59,12 63,3 — ἡ τῶν ἀστρον
 62,15 — ἡ τῆς γῆς 57,1 102,12 104,28
 περίοικος 69,11
 περιρρεῖν 45,25
 περίστασις τῶν ἀνέμων 112,26. 27
 περιστέλλειν 22,15
 περιττεύειν 84,7
 περίττωμα 45,1 74,21 75,1 81,10. 17 83,
 14. 24 189,25 197,11
 περίττωσις 148,16
 περιφέρεια 102,28 105,16 139,10. 26 sqq.
 146,2. 10 153,2 156,7. 14. 16. 32 157,19.
 21 sqq. 159,26. 30 160,3. 5. 6 162,27
 περιφέρεισθαι 13,16. 17 15,31
 περιφορά 14,7 16,16. 26 π. ἡλίου 59,21.
 28. 30 79,9 ἡ ἐξωτάτω περιφορά 9,26
 ἡ τοῦ παντός 34,28. 29 47,1 ἡ τῶν
 οὐρανῶν 40,30 ἡ τοῦ κόσμου τοῦ περὶ
 τὴν γῆν 35,20. 21
 πέττειν 83,18 84,2 136,8 137,6 186,22.
 27 sqq. 187,6 sqq. 190,17 193,10. 16. 17
 196,14. 22 197,4
 πέψις 185,32 186,1 sqq. 187,2 sqq. 188,1 sqq.
 189,1 sqq. 191,13. 15 192,18 193,14 194,
 19 197,5. 10. 21. 22
 πηγαιῖος 50,30 68,12. 16. 19. 24 69,1. 16. 17
 πηγῇ 56,19. 20 58,18. 20. 22 59,34 67,2.
 25 sqq. 68,1 sqq. 69,2 sqq. 76,17. 26 77,
 13. 15
 πηγύναι 51,23 πηγυσθαι 46,13 48,11.
 23 sqq. 49,4 sqq. 204,25 sqq. 205,1 sqq.
 208,13. 15. 19 sqq. 209,26 sqq. 209,26 sqq.
 210,10 sqq.
 πηκτός. τὸ πηκτόν 213,30 214,8
 πηλός 70,19 88,4 207,3. 5 214,29
 πῆξις 3,25 sqq. 11,28 48,7. 8 49,14 50,12.
 13 51,26. 27 178,5 201,21. 23 sqq. 205,
 2 sqq. 206,2 212,18. 27 πῆξις (coni.
 σύστασις) τῶν νεφῶν 15,25 127,13 περὶ
 πῆξεως 204,24 sqq. πῆξις τί ἐστίν 212,
 28
 πῆσσειν 205,7
 πιέζειν 216,26
 πιεστός 216,25. 29. 32
 πιθανῶς 45,24
 πίθος. οἱ πίθοι καλούμενοι 34,3. 4
 πικρός 74,16. 23 83,14. 21
 πιλεῖν 2,33 36,31. 32 45,4. 6 89,17. 18
 113,10
 πιλητός 217,10
 πίσσα 215,5 218,19. 31. 32

πίστις. π. κομίζειν 87,25 λαμβάνειν 102,
 7. 10. 11 φέρειν 103,14. 15 π. παρέχε-
 σθαι 180,8. 9
 πιστοῦσθαι 10,31 84,28 85,32 152,30
 πίων 217,33 218,7
 πλάγιος. εἰς τὰ πλ. 22,32 23,1 sqq. 93,
 23. 27. 32 94,3. 18. 27. 28 πλαγίαν κινεῖ-
 σθαι 23,9 ἐκ πλαγίων κεῖσθαι 42,18 ἐκ
 πλαγίας 140,7
 πλανᾶσθαι. τὰ πλανώμενα ἄστρα 29,26.
 27 41,3
 πλάνης. πλάνητες 26,13. 19 27,13 29,2. 3.
 18. 27 37,16 42,6. 8. 18
 πλανήτης 36,28
 πλάσις 216,25
 πλαστός 216,24. 25
 πλάτος (τῆς γῆς) 105,1. 3. 12. 16 sqq. ἐπὶ
 (κατὰ) πλάτος 125,19. 20
 πλατὺς *planus* 114,22. 31 sqq. *salsus* 85,12
 86,5. 13 88,17. 22. 23
 πλεονάζειν 89,31 134,23
 πλεονεκεῖν 9,13 12,20
 πλευρά (τριγώνου) 167,16 169,6. 8. 12 sqq.
 πληγῇ 128,6 sqq.
 πληθύνειν 60,7 77,9
 πλημμυρίς 117,17
 πλοῖάριον 136,30
 πνεῖν 84,36 85,1 93,11. 14. 23. 24. 34 94,12
 95,9 100,3 sqq. 106,6 sqq. 111,27 sqq.
 113,8
 πνεῦμα 35,31 36,3. 12 sqq. 53,20 sqq. 54,
 1 sqq. 89,24 90,16 94,7. 10 sqq. 116,
 18 sqq. 117,16. 18 sqq. 118,1 sqq. 119,
 1 sqq. 120,1 sqq. 122,1 sqq. 123,4 sqq.
 πνεύματα ἀνατολικά, δυσμικά 111,3 sqq.
 βόρεια, νότια 110,28. 29 sqq.
 πνευματικός 189,17. 30 sqq.
 πνευματώδης 20,7 36,9 sqq. 118,17. 18.
 21 191,30 πν. ἀναθυμιάσις 119,32
 πνίγος 96,18 99,6
 ποίησις 80,34
 ποιητής 137,24. 26
 ποιητικός. τὸ ποιητικόν 18,16 180,6. 8
 181,5. 14 sqq. 219,21. 25 αἱ ποιητικαὶ
 δυνάμεις 182,11. 15. 16 202,12 ἡ π. αἰτία
 19,30 π. αἴτιον 227,10 — ποιητικός
poeticus 81,1
 ποικίλος 25,27
 ποικιλτής 159,2
 ποιότης 80,23 81,4
 πόλος 42,16. 17 70,34 105,1 106,3. 4. 6 ὁ

- βόρειος πλόος 172,20 — νότιος 28,9 93,
18 — πλόος κύκλου 168,5 sqq. 169,36
171,7. 9 sqq. 172,2 173,11. 13. 16
πολυχρόνιος 59,25. 26
πόντιος 126,1. 2
πορεία ἡ τοῦ ἡλίου 45,35
πορεύσιμος 105,10
πορθμεύς 78,18. 23
πόρος 197,1 214,21. 27 215,15. 29. 32
216,1 sqq.
• πορφύρα 158,31 161,8
πορφυρούς 24,10. 11 153,36 154,9. 10 158,
30 161,6
ποταμός 45,15. 18 54,7. 8. 14 sqq. 59,2.
6 sqq. 60,1 sqq. 80,22 sqq.
πότιμος 71,21. 23 sqq. 74,4. 13 sqq. 79,10
80,17 86,5. 6. 14 87,1. 6
ποτός. τὸ ποτόν 77,30 81,32
πραγματεία 4,13 114,5
πράσινος. τὸ πράσινον 25,33 155,5. 6 156,
14. 33 157,17. 18. 31. 33 158,7. 10. 13.
17 159,28 160,13 161,3. 7. 9 sqq. 162,2.
7 sqq. 174,23
πρηνής 56,27
πρηστήρ 126,28 136,3 137,7
πρίων 225,11. 13 226,19. 21
προαίρεσις 4,6
προαπορεῖν 7,33
πρόβλημα 78,2 80,1 89,9 107,17 162,
28. 29
πρόδρομοι 96,14. 15
προηγούμενος 113,13 140,3 186,2 219,12
προθερμαίνειν 52,13 sqq. 85,29 111,15
211,35
πρόθεσις 4,13 19,25 πρ. ποιῆσθαι 78,2
(προκαταβάλλειν) αἱ προκαταβεβλημένοι
δόξαι 37,6 40,23 67,24 114,8
προκαταδύεσθαι 31,25
προκόπτειν 106,15
προνοεῖν 6,5 προνοεῖσθαι 73,9. 10
προξηραίνειν 98,19
προοδοποιεῖν 98,12
προπυροῦν 85,29. 32
προσαγωγή. ἐκ προσαγωγῆς 60,15
πρόσγειος 112,24 146,8
προσέξαψις 34,34
προσεχής 13,17. 19 — προσεχέστερον (οἱ)
καθολικώτερον) ἀποδιδόναί τὸν λόγον 185,
18. 19
προσκαλεῖν 196,20
προσκραίνειν 182,26 186,26
πρόσκρισις 72,25
πρόσοδος (καὶ ἄφοδος) τοῦ ἡλίου 44,14 59,
27. 29 72,8
προσπορίζειν 167,17 168,1. 2
προσφιλονεικεῖν 32,4
προσχοῦν 60,11 61,16. 23 62,20 63,10.
24 sqq. 64,6. 9
πρόσχωσις 60,12 61,29 62,20 63,32. 35
64,10
πρόσωπον 225,2
πρότασις 162,30 164,4
προὔπαρχειν 35,1 58,10 86,17 130,9. 19.
21 159,11. 13
προχειρίζεσθαι 221,20 226,30
προψύχειν 98,8. 9
πτηνός. τὰ πτηνά 199,23
πτῶσις 91,5
πυκνός 24,3. 6 134,5. 6 148,3 149,8. 10
174,18
πυκνότης 33,26 34,26 56,26 135,18 175,
3. 7 214,25
πυκνοῦν 24,5. 17 25,18 34,21. 22 117,15
135,22. 26 146,17 147,23. 24 149,15 196,
25. 32
πύκνωσις 22,22. 33 127,18. 22 128,28 135,
23. 28 sqq. 137,22 146,13
πύον 187,24 189,25
πῦρ 7,37 8,17 sqq. 9,11 sqq. 10,3 sqq. 11,
1 sqq. 14,20 sqq. 15,8. 16 20,21 180,2
205,1. 11. 14 τὸ πῦρ οὐ σήπεται 183,
26 sqq. ἡ τοῦ πυρὸς σφαῖρα 17,26. 27
πυρακτοῦν 192,5. 6
πυρίμαχος ὁ λίθος 207,25
πυροῦν 138,5 178,7. 9 217,15. 18. 29
πυρώδης 18,5 24,13 25,3 27,9 33,25 35,29
πυτία 194,11
πωγωνίας (δστήρ) 26,10 34,1 sqq.
πῶμα 86,23 210,5
πῶρος 210,33 221,2
Ῥάβδος *virga* 131,25 132,2 — ῥάβδος (τὸ
μετέωρον) 140,4 sqq. 153,21 173,33 174,
3 sqq. 175,11. 18
ῤαγδάτος 53,7
ῤαίνειν 154,26. 28. 31
ῤανίς 56,3. 5 153,3 154,17. 21
ῤαπίζειν 122,19 131,23
ῤεῦμα 56,16 62,19 70,26 ἡέρος ῤεῦμα καὶ

γέυμα (Hippocr.) 53,28 τὸ ῥεῦμα τὸ ἐν
 τοῖς ὀφθαλμοῖς 187,25
 ῥίζα coni. ἀρχή 66,16. 21
 ῥοῦς 64,11 sqq. 69,31 70,7
 ῥοφεῖν 78,22
 ῥόφησις 193,23. 32
 ῥοώδης 117,24. 27 118,5. 8
 ῥυπαρός 148,15
 ῥύπτειν 88,13
 ῥύσις 16,6 34,14. 17 45,18. 25 54,17. 18.
 20. 22 68,2. 22. 25 69,22 70,9 91,3. 6
 ῥυτός. ῥ. ὕδατα 68,1. 15 sqq.

 Σαγηνευτής 18,22
 σαγήνη 18,22
 σαλεύειν 75,24
 σανδαράκη 177,17
 σαπρότης 183,4
 σάρξ 213,10 223,5 225,13. 23
 σβεννύναι 44,24 47,7. 22. 23
 σβέσις 131,1. 2
 σελεῖν 115,8 117,29 118,1. 4. 11
 σεισμός 114,1 sqq. 117,23 sqq. 119,22 120,
 20 sqq. 121,29 122,14 sqq. 124,1 sqq.
 ὁ ἐν Ἀγαίᾳ σεισμός 30,20 31,22 — σεισ-
 μῶν διαφοραὶ 125,17
 σελήνη 8,13. 29 17,16. 24 18,10 32,24 38,
 13. 23 41,11 72,18 140,26 146,18. 22
 158,21
 σεμνός 66,20
 σεμνύνειν 66,18
 σημεῖον 14,13 39,10 145,2. 8. 13 146,21
 σημειώδης 146,14
 σήπειν 184,25. 26 222,14 σήπεσθαι 183,
 5. 22 sqq. 184,9. 14. 19 sqq. 185,3 sqq.
 222,13. 16
 σῆψις 182,30 183,1 sqq. 184,5 sqq. 197,19
 σῆψις τί ἐστι 183,35 184,1
 σίδηρος 177,22 207,9 sqq. 212,4. 7
 σίξις 129,27 131,8. 12 sqq.
 σκευασία 161,15
 σκηνοποιεῖσθαι 52,23
 σκιά 19,14. 15 103,17. 20 sqq. ἡ ἀπὸ τῆς
 γῆς 38,16. 17. 25. 27 120,21
 σκίασμα 120,25
 σκίρων (ὁ ἄνεμος) 108,32 109,6 110,3. 30.
 35 112,16 113,6
 σκληρός 219,31. 32 σκληρὸν τί ἐστι 199,

32. 33 200,1 sqq. σκληρὰ ἀπλῶς opp.
 πρὸς ἄλλα 200,8 sqq.
 σκληρότης 199,29 226,8. 15
 σκληρύνειν 180,29
 σκότος 25,32
 σκώληξ 185,9
 σκωρία 207,21
 σμύρνα 220,23
 σομφός 114,18 sqq. 118,12
 σοφία ἡ θεία, ἡ ἀνθρωπίνη 66,22 sqq.
 σπανιάκις 140,27
 σπέρμα 219,21
 σπήλαιον 221,2
 σπλάγγνον 225,1
 σπογγιά 56,23. 28
 σποράδες (ἀστέρες) 33,22 42,23 43,12
 σταδαῖος. στ. ὕδωρ 69,9 184,29
 στάσις 34,29. 30
 στάσιμος. στ. ὕδατα 68,1. 6. 12 sqq. 69,3
 στάτευσις 186,4. 7. 8 197,24. 29
 στέγειν 34,22
 στενός 214,22
 στενοῦν 64,7
 στενοχωρεῖν 115,17 118,26
 στέρησις 155,14. 20 156,4 162,9
 στέφανος ὁ ἐν τοῖς ἀστροῖς 42,22 104,12. 19
 στήλη. αἱ (Ἡράκλειαι) στήλαι 69,13 70,2.
 18 105,19. 21
 στίλβειν 131,31 sqq.
 στιλβηδών 121,24. 30. 34 132,5
 στιλπνότης 141,27
 στοιχεῖον. τὰ (τέσσαρα) στ. 7,36. 37 8,1
 10,14. 23 90,28 179,15 sqq. 182,1 224,
 12. 15 τὰ σωματικά στ. 1,14. 20 2,2. 3
 dist. ἀπλῶς στοιχεῖα 2,4 πρῶτον στ. i. e.
 τὸ κυκλοφορικὸν σῶμα 2,16 13,14
 στόμα 120,1. 6 στ. τῆς κοιλίας 148,14 —
 τὰ στόματα τοῦ Νεῖλου 61,20
 στόμωμα 207,22
 στοχάζεσθαι 102,7. 8
 τρογγύλος 50,8 107,20
 τυπτηρία 88,31
 συγκεφαλαιοῦσθαι 194,1
 συγκρίνειν 32,19 44,13
 σύγκρισις 44,30 45,1 130,15. 17. 21 200,11
 συγκριτικός 181,7. 9
 συλλεβεῖν 56,6 58,13. 23 68,5
 συλλογισμαῖος 68,6
 σύμβολον 90,33
 συμμεταβαίνειν 39,15
 συμμεταβάλλειν 73,29. 30 134,22. 23

www.libtool.com.cn
 συμμεταχωρεῖν 152,1. 2
 συμμετρία 12,15 176,2. 4
 σύμμετρος 97,27 121,8 176,3 sqq.
 συμπεριάγειν 16,4 33,19 35,4
 συμπεριλαμβάνειν 185,20. 21
 συμπεριφέρεισθαι 16,2 35,7. 8 41,10
 συμπλοκή 179,20
 σύμπτωμα 3,9. 10. 18 115,9
 σύμφασις (πλανήτων) 26,12. 16 29,1. 5. 26.
 28 31,19 32,3. 6. 10
 συμφύειν 180,21. 23 sqq.
 σύμφυτος 194,27 203,30
 σύμφωνος 43,9
 συναλείφειν 114,17
 συναμφοτέρος. τὸ συναμφ. 224,16. 17
 συναριθμεῖν 9, 15. 16 105,26 201,28. 29
 σύναψις 31,4
 συνδυασμός 179,8
 συνείρειν 105,30
 συνεισφέρειν εἰς τι 151,9
 συνελαύνειν 51,21. 22
 συνεξατμίζειν 184,16 203,32 204,4 206,
 10 207,5
 συνεξορμαῖν 96,1. 2. 25 sqq.
 συνεπισπᾶν 47,1
 συνεργός 187,4. 5
 συνεφέλλειν 16,16 41,29 46,32
 συνέχεια 16,21 19,16. 17 128,28
 συνεχής 5,24 sqq. 16,19. 23 200,6
 συνήθεια 14,20. 24 148,9 149,26
 συνήθης 148,9
 συνθλίβειν 211,37
 συνιστάναι 6,19
 συννεύειν ἐπὶ τι 22,33 94,4 95,18
 σύνοδος ἄστρον 32,11. 12. 17
 συνοικισμός 61,14
 συντελεῖν εἰς τι (πρὸς τι) 11,8 137,30 151,8
 σύντηγμα 222,19
 συντιτρεῖν 75,16 216,2 sqq.
 συντομία 131,5
 σύρειν 18,23
 σύρροια 126,15
 σύστασις 23,13. 25 24,8. 9 25,14 41,9 42,
 2. 5. 11 sqq. 148,18. 26 151,1. 2. 11. 12
 177,20 ἢ τῶν νεφῶν 3,21 11,17. 28. 29
 53,12 127,13. 21 148,29 153,10 sqq. 174,
 17 210,15 ἢ τῶν ἀνέμων 16,9 106,5
 αἱ τῆς ὑγρότητος 28,12. 14
 συστέλλειν 118,28 200,3. 6
 συστολή 25,16
 συσχηματίζειν 180,16. 17 198,28. 29

σφαῖρα 164,24. 26. 27 165,4 — ἡ τῆς γῆς
 σφαῖρα 102,16. 29 — ἡ τοῦ ἀέρος, τοῦ
 πυρός 71,33. 34 — ἡ τῶν ἀστέρων 4,24
 8,7 ἡ ἀπλανῆς σφαῖρα 9,27 102,21
 σφαιρικός 72,1 102,22 104,28 σφ. κίνησις
 35,22
 σφαιροειδής 16,1 34,2 50,10 104,29 114,
 30. 32. 34 151,22
 σφυγμός 118,32. 33 122,6 125,18. 23 sqq.
 σχέσις πρὸς τι 24,9 38,3 39,18 40,11 101,
 24 105,9 129,6. 7 140,20. 21
 σχῆμα 23,26 24,22 142,4 sqq. 146,1. 27
 174,20. 28 sqq. 180,13 sqq. τὰ τῶν τόπων
 σχήματα 121,33 122,1. 33
 σχηματίζειν 180,14. 21
 σχίζειν 216,33
 σχίσαι 217,1
 σχιστός 216,33 217,1. 2
 σχοῖνος 88,18
 σώζειν 9,18
 σῶμα τί ἐστι 4,28. 29 τὸ θεῖον (κυκλοφο-
 ρικόν) σῶμα 2,18. 19. 25. 26 3,16 12,31
 13,19. 24. 25 τὰ τῶν ζώων σώματα 122,5
 σωματικός. σ. ἀρχή 4,21 σ. στοιχεῖα
 1,14. 20 σ. φύσις 116,29 σ. πάθη 201,25
 σωματώδης 134,5
 σωτηρία 73,10. 11
 Ταγηνίζειν 191,32 192,1 sqq.
 ταγήνισις 196,11
 τάγηνον 191,33
 ταλαντεύεσθαι 69,25
 τάλαντωσις 69,30
 τάξις ἡ τοῦ πυρός καὶ τοῦ ἀέρος πρὸς τὴν
 τοῦ αἰθέρος 11,1 sqq.
 ταριχεύειν 88,5
 τάσις 226,7. 14
 ταχυτής 23,14 82,31
 *ταωνικός. τὰ ταωνικά καλούμενα ἱμάτια
 158,33
 τέγγειν 215,33. 34 216,7
 τεγκτός 215,22. 24. 28
 τέλειος. τὸ τέλειον πῶς λέγεται 188,28
 τελειότης ἡ κατ' ἀριθμὸν 156,22. 23
 τελειοῦν 186,18. 29. 34
 τελείωσις 186,14. 16. 35 187,7 188,25
 τέλμα 68,11. 14
 τέλος 193,21. 28. 29 201,29. 30 τὸ κατὰ
 φύσιν τ. 183,3

www.kibtool.com.cn

τερατολογεῖν 122,34
 τερηδών 197,15
 τετραγωνισμός ὁ διὰ τῶν μηνίσκων 26,28
 τετράγωνος 23,7
 τέφρα 16,14 81,8.15.18 83,24.25 sqq. 221, 27.32 222,10.11
 τέχνη opp. φύσις 226,22
 τεχνικός. τ. ὄργανα 194,20.23
 τέχειν 17,11 97,28 98,5.14 110,24.25 204,18 207,1.13.14.24 214,23.31 215, 34 216,6.7.9
 τηκτός 213,31 214,9 215,21.24 sqq. 218, 23 sqq.
 τῆξις 98,12 99,3 τῆξις τί ἐστίν 212,29.30
 τηρεῖν 32,12
 τίτανος 207,30 221,32
 τμήμα. τὰ τμήματα γῆς τὰ οἰκεῖσθαι δυνατό-
 μενα 102,22.24 τμήμα κύκλου 139,2. 15 sqq. 156,29 162,23 164,2 171,22 172, 6.8 173,9.25
 τμητικός. τμ. ὑγρότης 208,10
 τμητός 217,1.2
 τομή τῆς σφαίρας 164,24.27 165,5
 τόξευμα 17,10
 τόπος 71,8.12 74,22 sqq. ὁ θεῖος τόπος 2,25 ὁ ἄνω 9,8.9 ὁ κάτω 14,12 sqq.
 τραγικός coni. σεμνός 66,20.21
 τρανός 158,19 — τρανῶς 149,23
 τρεπτός 7,22
 τρέφειν 72,15 sqq. 73,1.5 sqq. 186,23 sqq.
 τρίγωνον 144,23 sqq. 169,4.8 sqq. 170,21
 τρίχρος 157,13
 τρίχρωμος 139,22
 τρίχρος 157,29.30
 τρόμος 118,31 125,18 sqq.
 τρομώδης 118,33 119,1
 τροπή. τροπαί ἡλίου (καὶ σελήνης) 67,6.7 72,16 92,32 αἱ θερивαί τροπαί (ἡ θ. τροπή) 28,23.24 30,6.11.27 97,23.24 sqq. 98, 1 sqq. 99,2 sqq. 100,8 101,2.4 112,6 173,5.6 αἱ χειμεριναί 30,28 98,23.25 sqq. 99,10 sqq. 100,4 sqq. 101,3.4 111,33 112,6
 τροπικός. τροπικοί (κύκλοι) 27,28 28,1.2 30,14.24 36,27.28 42,6.7.15 sqq. 92, 23.30.31 ὁ θερινός τρ. 100,22 101,15. 18.19 104,2.6.7 105,4.5 111,33 112, 1.3 (ὁ βόρειος 28,26) ὁ χειμερινός 101, 1.22.32 105,5 112,2 (ὁ πρὸς τῷ νότῳ 28,18.19)
 τροφή 72,17 73,10 74,14 sqq. 186,16 197, 4 sqq. διττὴ ἡ τροφή 186,21 sqq.

τρόφιμος 74,24
 τρύχινος 138,2
 τυμπανοειδής 102,16.23 103,2.6 105,6 108,18
 τυρός 211,2.5.10.20
 τυροῦν 194,11
 τύφειν 97,29
 τυφών 126,28 133,13 134,29 136,2 sqq.
 Ὑγιαίνειν 148,2
 ὑγιᾶς λέγειν 80,21
 ὑγραίνειν 59,4.5 180,28.30 206,21 περὶ τοῦ ὑγραίνεσθαι 204,15 sqq.
 ὑγραντικός 217,20.25
 ὑγρός. τὸ ὑγρὸν 59,1 sqq. 73,2.3.12.27 80,3 86,25.27 180,33.35 181,2 sqq. 199, 2 sqq. 205,2 sqq. 226,27 sqq. τὸ ὑγρὸν καὶ τὸ ξηρὸν ἀρχαί ὡς ὕλιναι τῶν ἐν τοῖς σώμασι παθῶν 198,11.12 cf. 213,7.8
 ὑγρότης 27,7 28,3.12.14 52,9.11 62,26. 27 sqq. 63,1 67,4.5.16 73,18 180,3.7 182,7 183,33.34 184,17 192,27.32 195, 15 196,7.25 217,15 sqq. ἡ ἀόριστος ὑγρότης, τουτέστιν ἡ ἀσύστατος 189,29.30
 ὑδαρής 211,21
 ὑδατώδης 12,19 20,11 174,18 175,5 189, 17 sqq. 191,30
 ὑδραγωγία 56,9
 ὑδράργυρος 215,4
 ὕδωρ 7,37 8,10 sqq. 9,15 sqq. 10,1 sqq. 12, 1 sqq. 44,4 sqq. 45,1 sqq. 47,30 54,1 55,2 sqq. 58,8 sqq. 67,32.33 68,6 sqq. 71,12 sqq. 75,1 sqq. 147,6.10.21 149,6 150,25 sqq. 175,10.13.14.17 180,3 202, 16.17.21 205,5.8 sqq.
 ὕειν, ὕεσθαι 55,4 56,31 58,10 67,33 80,9. 17 86,5.6.10
 ὕελινος 18,18
 ὕελος 207,32
 ὕετιος 84,22 85,15.21
 ὕετός 45,29 48,3 51,5 53,6.11 68,7.8 84,16 90,23 92,6.7
 ὕλη 7,2 sqq. 13,26 15,28 36,8.32 54,10 84, 19.24 185,20 201,26.28 224,14 sqq. 227,1 sqq. ἡ ὑποκειμένη ὕλη 185,14 187,27 188,16.17 ἡ προσεχῆς ὕλη 219, 20.21 ἡ ἐσχάτη 224,18 — ἡ τῶν πνευ-
 μάτων ὕδατων 116,18 134,16 ἡ πεπτο-

μὲν 186,28 — ἕλη coni. ὑποκειμενον
222,3 — ἐν ὕλης εἶδει 7,5. 6
ὕλικός. ὑλικώτερος 224,24 αἱ ὑλिकाὶ δυ-
νάμεις (coni. παθητικά) 182,10.11 ὑλικάι
ἀρχαὶ καὶ αἰτταὶ 198,11. 12
ὑπαντρος 2,32
ὑπαρεῖς coni. πρᾶγμα 131,23
ὑπέκκαυμα 17,18. 27 20,22. 30 21,4 sqq.
22, '3. 14. 26 33,17 34,10. 26 71,34
ὑπέκκαυσις 33,18
ὑπερβάλλειν 9,17. 20 12,15 201,2
ὑπερβατόν 176,12
ὑπερβολή 200,32 201,12 ὑπ. τοῦ θερμοῦ
i. e. πῦρ 14,25. 27 ὑπερβολαὶ ὕδατος 79,
15. 16 ψυχρότητος 202,27
ὑπερέχειν 9,32 10,7. 9
ὑπερήνεμος 16,13
ὑπερνέφελος 16,13
ὑπερομβρία 115,25. 26 118,23 124,23. 26.
28 125,2
ὑπεροχή 9,32. 34 10,4. 14
ὑπερχεῖσθαι 60,7. 10. 13
ὑπόγειος 172,2
ὑπογράφειν 1,7 108,12
ὑπογραφή 107,18
ὑποδοχή 55,7. 14 58,9
ὑπόλειμμα 67,3
ὑπολείπεσθαι (πῶς λέγονται οἱ πλάνητες)
27,12 sqq., cf. 29,3. 8. 17 30,7. 12. 15
31,26. 27 32,1. 2
ὑπόληψις 71,29
ὑποκαίεσθαι 7,28 sqq. 13,26 187,27 224,
28. 29 τὸ ὑποκείμενον 7,7. 31 54,9 τὸ
πρῶτον ὑποκείμενον (i. e. ἡ ἐσχάτη ὕλη)
224,18. 19 ἐν κατὰ τὸ ὑπ. 133,8
ὑπόνομος 56,10
ὑπονοστέιν 60,8. 9 115,28
ὑποπίπτειν ὑπὸ τι 147,12. 13
ὑποσκάπτειν 66,24
ὑπόστασις ἡ τῆς τροφῆς 71,7 74,15 81,25
83,15 85,34 — ἐν ὑποστάσει εἶναι 179,18
ὑποσύρειν 35,23
ὑποτείνειν (ὑπὸ γωνίαν) 166,2 167,15
ὑποτρέχειν 32,15
ὑποχεῖσθαι (τάς δυνάμεις) 148,7
ὑπόχυσις 148,20
ὑποχώρησις. ὑποχωρήσεις τῆς γαστρὸς 190,
26. 27
ὑπτιος 56,26
ὑπώρεια 58,12
ὑστερίζειν 27,15

ὑφασμα 158,29
ὑφίστασθαι οpp. ἐπιπολάζειν 5,7. 10. 12
20,11
ὑψηλός 50,1 sqq. 53,13 70,1 sqq.
ὕψος 51,34 173,26. 30
ὑψοῦν 173,26. 27

Φαντασία 23,22. 23. 25 24, 4. 7. 10. 26 26,
15. 17 32,7 34,8. 17. 33 35,13 148,13
150,1 151,33 152,9 157,28. 31. 32 158,
1. 8. 28 159,2
φάραγξ 58,25
φάρμακον 24,15 193,31. 33
φάσμα 19,28 21,10 22,26 23,21 sqq.
φέγγος 43,3
φέψαλος expl. 119,2. 3
φθαρτικός 110,23
φθαρτός 79,26
φθορά 78,13 ἡ κατὰ φύσιν (φυσική) φθορά
181,28 sqq. 182,33 183,1. 7 sqq. φθοραὶ
ἀνθρώπων 60,29
φιδάλη 226,19. 21
φλεβόν 148,15. 24
φλέγμα 187,26 189,25 211,24
φλογιστός 218,17 sqq.
φλογοῦν 218,13
φλοιός 213,11
φλόξ 20,24. 33 21,1. 2 23,30 25,24 72,26.
28 73,1 83,1 116,32 128,10. 13. 15. 21
138,8. 10 218,16 sqq.
φοινικίς 110,6
φοινικοῦς 24,10. 16. 18 25,27. 32 152,
29 sqq. 153,2. 35 155,5. 9 sqq. 156,8. 13.
32 157,10. 14. 15. 31. 32 158,6 sqq. 159,
26. 27 160,8. 11. 22. 25 161,2. 4. 5. 10 sqq.
162,1. 2 sqq. 174,22 sqq.
φορά. ἡ κατὰ φύσιν 44,23. 28 ἡ τῶν ἀστρων
2,21 34,10. 24 ἡ τῶν πνευμάτων 123,19
ἡ ἄνω φορά expl. 1,15 ἡ εἰς τὸ πλάγιον
23,4 sqq.
φορτόν 46,30
φρέαρ 47,15 50,28 52,20 68,14. 17. 27
φρεατιαῖος 68,12
φύλλον 217,33
φύμα 187,16. 23. 24
φυσικός. φ. οὐσία 185,30 φ. μεταβολή
181,21. 24. 25 κίνησις 1,11. 12 φ. θερ-
μὸν 186,14. 16 — φ. θεωρία 1,7. 10
πραγματεία 2,13 — ὁ φυσικός 185,19

οἱ φύσις (i. e. philosophi Socrate aetate superiores) 67,1 — φυσικώτερον (coni. προσεχέστερον) τὸν λόγον ἀποδοῦναι 185,19
 φύσις. διττὴ ἡ φύσις, ἡ μὲν ὡς ὕλη ἡ δὲ ὡς εἶδος 187,9 ἡ ἐν ἐκάστῳ ἀρχὴ κινή-
 τικὴ καθ' αὐτὸ φύσις ἐκείνου 187,31. 32
 — ἡ θεία φύσις (i. e. ἡ τοῦ κυκλοφορικοῦ σώματος) 4,24 ἡ δύναμις ἡ ἀπὸ τῶν
 θείων ἐπιγινόμενῃ τοῖσδε τοῖς σώμασιν, ἦν
 καὶ φύσιν ἂν τις εὐλόγως ὀνομάζοι 7,11.
 12 — ὁ κατὰ φύσιν τόπος 74,10 — ἡ
 πᾶσσοις φύσις 211,26
 φυτόν 59,14 185, 31 219,17 225,18
 φωνή 150,12
 φῶς 24,24 25,7 sqq. 147,14. 18 150,14. 17
 174,10. 26
 φωτίζειν 24,8 31,29 38,7. 18. 19 103,20.
 21. 23
 Χαίνειν. κεχρησμένος στόμα 120,6
 χάλαζα 47,30 48,15. 17. 24 sqq. 49,3 sqq.
 50,1 sqq.
 χαλαζώδης 113,14
 χαλκός 175,7 177,22
 χάρτης 150,9. 11
 χάσμα 23,27 25,3. 19. 21 26,5
 χαῦνος 2,33
 χειμερινός 47,5 χ. τροπαί 30,28 98,23.
 25 sqq. 99,10 sqq. 100,4 sqq. 111,33 112,6
 χ. ἔως 57,8 ἀνατολή 57,6
 χειμέριος 46,10
 χειμῶν 36,18. 19 47,4 48,10. 24. 25 52,10
 55,8 63,3 92,33. 34 118,18. 19
 χεῖρ 226,14
 χειρόκμητος 68,13. 24
 χειροποίητος 61,21 68,32. 33
 χεῦμα ἥμερος coni. ῥεῦμα (Hippocr.) 53,28
 χθαμαλός 56,24 57,29
 χιών 47,30 48,7. 27. 29 98,3. 10 99,1
 χλωρός. τὰ χλ. ἔβλα 93,4 152,30 220,2. 3
 χορηγεῖν 79,4
 χορηγία 34,7. 16. 28. 34 41,5 55,7 67,8
 71,14 90,11
 χρός 154,16. 30 159,9 162,12. 13
 χρόνιος 153,11
 χρόνος 64,23. 30 208,34 209,2. 12
 χρυσόκόλλα 161,7. 8 177,18

χρυσός 177,22 178,8 192,29. 31. 32
 χρῶμα 23,26 24,3 sqq. 142,3 sqq. 174,21.
 24 — τὰ ἐν τῇ ἰριδι φαινόμενα χρώματα
 152,28 155,3 sqq. 156,6 sqq. 157,4 sqq.
 χρωματίζειν 24,2 155,32 156,2 157,26
 χρωνύναι 157,14
 χυμός 67,19. 20 80,6. 8. 21 83,20. 23. 33
 84,17 86,13. 26 sqq. 89,5 178,3 190,18
 χυτός 177,21
 χωνεύειν 138,1 178,8
 χώνευσις 178,10
 χωρητικός τινος 55,19

Ψαθυρός 217,9
 ψεκός 24,23 45,28 48,31 49,1. 3. 5 51,3.
 31 95,4 150,28. 33 151,15 153,10
 ψῆγμα 49,1
 ψιλός. ψ. ἰστορία 4,8. 9
 πολέος (περαυνός) 137,26. 30
 ποφητικός 213,27 219,11
 πόφος 122,14 sqq. 128,6. 9 sqq. 131,2 sqq.
 138,15. 17
 ψῦξις 22,14. 22 23,13 47,30 51,1 59,19
 128,8
 ψύχειν 46,7 48,3. 5 52,15 sqq. 53,3. 8 203,
 24. 25
 ψυχή. ἡ θρησκευτικὴ ψυχή 186,15. 16
 ψυχός 46,8. 13. 16 48,9. 26 104,8. 11 136,
 10 184,19 203,25. 29. 32
 ψυχρότης 47,11. 13. 20 48,23 50,22. 25
 51,8. 9 72,11 180,3 sqq. 183,12 184,12
 188,11. 12 189,6 sqq. 195,3. 13 202,21.
 27 213,3. 4 222,4 226,17

ὦμός 190,18. 27. 29 sqq. 191,1 sqq.
 ὠμότης 186,4. 6. 8 ὠμότης τί ἐστίν 189,
 26 sqq. πλεοναχῶς λέγεται 190,24 sqq.
 ὦδον 83,3. 7
 ὦρα (τοῦ ἔτους) 45,31. 32 46,13 50,32 51,
 2 96,20 97,6 sqq. 111,31. 32 — ὦρα
 (τῆς ἡμέρας) 57,24. 25 173,20
 ὦσις 216,26
 ὦχρα 177,17
 ὥχρος. τὸ ὥχρον 161,9. 10. 16 162,3. 6

II INDEX NOMINUM

- (Ἀθῆναι) Ἀθήνησιν 30,25 36,23
 Αἰγαῖος (πόντος) 70,16 τὸ Αἰγαῖον (πέλαγος) 70,6. 7. 9
 Αἰγὸς ποταμοί 36,15
 Αἰγυπτος 61,24 — Αἰγύπτιος. ἡ Αἰγ. χώρα (γῆ) 61,23 63,13. 20. 22 Θῆβαι αἱ Αἰγύπτια 61,26 τὸ Αἰγ. πέλαγος (θάλασσα) 63,15. 16. 19. 20. 24 — Αἰγύπτιοι 31,7 32,12 63,9
 Αἰθιόψ 117,33 123,2. 6
 Αἰθιοπία 104,1 — Αἰθιοπία 53,6 103,30 105,22
 Αἴλιος. οἱ περὶ Αἴλιον καὶ Γέμιον εἰς δεῖξιν τοῦ ἔμφασιν τὴν Ἰριν εἶναι προσχρῶνται καὶ τῇ προσιόντων τε αὐτῇ δοκεῖν καὶ αὐτὴν προσιέναι καὶ ἀποχωρούντων ἀποχωρεῖν 152,10 sqq.
 Αἰόλος 54,28 αἱ Αἰόλου νῆσοι 119,10 122,17
 Αἰσχύλος ὁ Ἰπποκράτους μαθητῆς πῶς ἀποφαινεται περὶ τῶν κομητῶν 26,27 29, 7. 14
 Αἰσώπος 78,18 — Αἰσώπειοι μῦθοι 78, 17. 18
 Ἀμμωνία χώρα τῆς Λιβύης 63,25
 Ἀναξαγόρας ὁ Κλαζομένιος 114, 11. 12 τὸν αἰθέρα καὶ τὸ κυκλοφορικὸν σῶμα πῦρ λέγει ἀπὸ τοῦ αἰθεῖν ἡγούμενος αὐτὸ οὕτω ὠνομάσθαι 129,23 cf. 8,22 Ἀναξαγόρας λέγει τὸν κομήτην λεγόμενον ἀστέρα σύμφασιν εἶναι τῶν πλανήτων 26,11 29,6 32,4 — φῶς εἶναι τὸ γάλα λέγει ἀστρων τινῶν 37,23 — Ἀναξαγόρου περὶ τῆς χαλκῆς δόξα 49,13 50,18 51,16 περὶ θαλάσσης 67,21 περὶ σεισμῶν 114,13 sqq. περὶ ἀστραπῆς 129,21. 32
 Ἀναξίμανδρος. ὑπόλειμμα λέγει εἶναι τὴν θάλασσαν τῆς πρώτης ὑγρότητος 67,11 73,22
 Ἀναξιμένης ὁ Μιλήσιος 114,11 Ἀναξιμένου περὶ σεισμῶν δόξα 115,21 sqq. 116, 10. 33
 Ἀντιφέρων ὁ Ὠρεΐτης 147,32 148,25. 26
 Ἀραβία 53,5
 Ἀράξης 57,14
 Ἀρατος 42,23 citantur versus (Phaen. 71sq.) 104,20 (Phaen. 388) 42,24
 Ἀργεῖοι. ἡ τῶν Ἀργείων χώρα 61,33
 Ἀρης. ὁ τοῦ Ἄρεος ἀστήρ 26,14 29,19
 Ἀριάδνη 104,19. 22
 Ἀσία 57,4. 16 64,5. 11sq. — Ἀσιανός 64, 12
 Ἀφροδίτη. ὁ τῆς Ἀφροδίτης ἀστήρ 26,14 29,19
 Ἀχαΐα 30,20. 21 31,22 36,18. 19 117,26 123,28 124,5
 Ἀχελῷος 62,19
 Βάκτρος (ὁ ποταμός) 57,13
 Βερεκυντίας (ὁ ἄνεμος) 108,23
 Βόσπορος 64,4 140,16. 18
 Βοῦρα 123,29
 Γέμιος (v. s. n. Αἴλιος) 152,10sq.
 Γραικοί 62,23. 24
 Δευκαλίων 62,17
 Δημόκριτος ὁ Ἀβδηρίτης 114,12 λέγει τὸν κομήτην σύμφασιν εἶναι τῶν πλανήτων 26,12 29,6 29,6 32,3 φῶς εἶναι τὸ γάλα λέγει ἀστρων τινῶν 37,23 ἡγεῖται τὴν θάλασσαν τέλος ποτὲ ξηρανθήσεσθαι 78, 14 sqq. 79,28 sqq. Δημοκρίτου περὶ τῶν σεισμῶν δόξα 115, 13sq. 116, 33 (ἦν

Ἄριστοτέλης) ἀναντίρρητον καταλείπει ἴσως διὰ τὸ ἐπιπόλαιον 116,10. 11
 Διογένης ὑπολείμμα λέγει εἶναι τὴν θάλασσαν τῆς πρώτης ὑγρότητος καὶ τῆς ἀλμυρότητος ταύτην αἰτίαν λέγει, ὅτι ἀνάγοντος τοῦ ἡλίου τὸ γλυκὺ τὸ ὑπομένον ἀλμυρὸν εἶναι συμβαίνει 67,12sq. 73,22
 Διόδοτος ὁ ἀστρολόγος, ἐν τούτοις ἀνὴρ οὐδενὸς δεύτερος τῶν καθ' ἡμᾶς, ἀδύνατον εἶναι ἔλεγεν ἀνάγκασιν ὑπὸ γῆν γίνεσθαι τῆς ὀφείας ἀπὸ τῆς ἀναθυμιάσεως, ὅταν ὑπὲρ τὸ κέντρον ἢ ἡ ἀναθυμίασις τοῦ κύκλου, ἐν ᾧ πᾶσα ἀναθυμίασις συνίσταται 28,15 sqq.
 Διόνυσος 104,19. 20. 21
 Δωδώνη 62,18
 Ἑλίκη 113,29
 Ἑλλάς ἡ ἀρχαία 62,18
 Ἑλληνες 62,23. 24 — Ἑλληνικός 62,17
 Ἑλλησποντίας ὁ ἄνεμος 108,22
 Ἑλλησποντος 117,26
 Ἑμπεδοκλῆς ἀμετάβλητα μὲν ἔλεγεν εἶναι (τὰ στοιχεῖα) εἰς ἀλληλα, ἴσα μέντοι κατὰ τὰς δυνάμεις πάντα ἀλλήλοις εἶναι 10,15sq. οἷον ἰδρῶτά τινα (λέγει) τῆς γῆς εἶναι τὴν θάλασσαν 67,17 80,33 81,15. 16 Ἑμπεδοκλέους περὶ ἀστραπῆς δόξα 129,20 130,3 Empedoclis versus citatur (fragm. v. 275 Mullach) 199,5. 6
 Ἑρμῆς. ὁ τοῦ Ἑρμοῦ ἀστήρ 26, 14. 24 29,19
 Ἑστία 128,11. 12
 Εὐβοία 117,26
 Εὐκλείδης (elem. XI,5) 145,3. 4
 Εὐκλῆς ὁ Μόλωνος ὁ ἀρχων (Ol. 88,2 = 427/26 a. Chr.) 30,26
 Εὐξείνιος πόντος 70,10. 16
 Εὐρώπη 58,3 64,5 — Εὐρωπαῖος. τὰ Εὐρ. ὅρη 58,1 μέρη 64,13
 Ἑφεσος 138,7
 Ἑφεσος 138,7
 Ζεὺς. ὁ τοῦ Διὸς ἀστήρ 26,13 29,19 32,14
 Ἡράκλειαι στῆλαι 70,2 105,19. 21. 28. 29
 Ἡράκλειτος ἡγεῖται ἐκπύρωσιν τοῦ ὅλου γίνεσθαι 62,5 — Heracl. citatur (fr. 32 Byw.) 72,33
 Ἡριδανός 220,24. 29
 Ἡσίοδος 66,14
 Ἡφαίστος 128,11. 12
 Θεόφραστος citatur Περὶ ἀνέμων (IX,52) 112,32 (IX,55) 97,10. 11sq. Περὶ τῶν

μεταλλευομένων (cf. fr. II p. 34sq. Wimmer) 178,14 — ὡς ἱστορεῖ Θεόφραστος, cf. Phys. op. fr. 23 (Dox. 494,4) 67,11
 Θεόφρ. τὴν αἰτίαν τῆς κινήσεως τῆς λοξῆς τοῖς ἀνέμοις φησὶ γίνεσθαι διὰ τὸ μὴ ἀπλῶς αὐτοὺς ἐκ ξηρᾶς τε καὶ θερμῆς ἀναθυμιάσεως γίνεσθαι· ἄνω γὰρ ἀνέφεροντο (fr. non.) 93,35 ὀνομάζουσι δέ τινες τὸν ἄνεμον τοῦτον [τὸν ἀργέστην] καὶ Ἰάπυγα, ὡς Θ. λέγει (nescio quo loco) 108,33
 Θῆβαι αἱ Αἰγύπτου 61,24. 26
 Ἰάπυξ (ὁ ἄνεμος) 108,33
 Ἰνδική 105, 20. 21. 29
 Ἰνδός 57,15
 Ἰπποκράτης (de flatibus, Opp. I p. 571, 13 Kühn) citatur 53,28
 Ἰπποκράτης ὁ Χίος εἰς — τῶν μαθηματικῶν, οὗ ὁ τετραγωνισμὸς ὁ διὰ τῶν μηνίσκων 26,27 ἕνα τῶν πλανήτων εἶναι λέγει τὸν κομήτην 26,26 27,3 29,7. 13. 14. 23 31,18 35,27 38,31
 Ἰστρος 52,25 77,10
 Κανωβικός. τὸ Κ. στόμα τοῦ Νεῖλου 61,21
 Κασπία θάλασσα 69,13
 Καύκασος 57,16. 19
 Κλείδημος τὴν ἀστραπὴν φαντασίαν τινὰ φησιν, οὐχ ὑπαρξιν οὐδὲ πρῆμα τι 131,23
 Κόρινθος 36,21
 Κρόνος. ὁ Κρόνου ἀστήρ 26,13 29,19
 Λιβύη 58,3 63,25 85,20 106,15
 Λύγκος 89,2
 Μαιώτις λίμνη 57,14. 15 63,34 70,8. 10. 15 105,23
 Μακεδονία 89,3
 Μέμφις 61,27
 Μητροδώρος. Μητροδώρου περὶ θαλάσσης δόξα 67,22
 Μόλων 30,26
 Μυκηναῖοι 61,33
 Νεῖλος 61,16. 20 63,10. 18 64,27 77,10
 Νικόμαχος ὁ ἀρχων (Ol. 109,4 = 341/340 a. Chr.) 36,23
 Ὀδυσσεύς 54,28
 Ὀλυμπίας ὁ ἄνεμος 108,32
 Ὀμβρικοί 88,18
 Ὀμηρος 54,27 61,25 62,21 66,14 citantur aut respiciuntur versus (Il. I 381sq. 61,26 (Il. II 234sq.) 62,21. 22 (Od. K 47) 54,30
 Ὀρφεύς 66,14
 Παλαιστῖνοι 88,9. 10

Παρνασσός 57,5

Πλάτων. τὸ ἐν τῷ Φαίδωνι (p. 111 C sqq.)
ὑπὸ Πλάτωνος εἰρημένον περὶ τε τῶν
ποταμῶν καὶ τῆς θαλάσσης δείκνυσιν ἀδύ-
νατον ὃν 75,14 sqq.

Πόντος (cf. Εὐξείνιος πόντος) 47,3. 9. 15. 21
52,22 64,4. 5 70,6. 8. 15 108,23

Ποσειδώνιος ἐπηκολούθησε τῇ Ἀριστοτέ-
λους περὶ τῆς ἄλλω δόξῃ 143,8

Πυθαγόρειοι, Πυθαγορικοί. τῶν Πυθα-
γορικῶν τινες λέγουσι τὸν κομήτην ἓνα
καὶ αὐτὸν εἶναι τῶν πλανήτων 26,18 29,
6. 7 τὴν κόμην μέρος ὑπελάμβανον τοῦ
ἀστέρος ὡς ὄντος τοιοῦτου 27,2 αἱ τῶν
Πυθαγορείων περὶ τοῦ γαλαξίου κύκλου
δόξαι 37,8

Σαρδονικὸν πέλαγος 70,17

Σάτυρος 148,29

Σέλλοι 62,21. 22

Σικάνη 89,1

Σικελία 89,1 117,26 — Σικελικός. Σ. πέ-
λαγος 70,17 — Σικελιώτης 108,22

Σκυθία 105,23 — ἡ Σκυθική 89,3

Στοά. οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς ἡγοῦνται ἐκπύρωσιν
τοῦ ὧλου γίνεσθαι 62,5. 6

Συήνη 103,30

Σωκράτης exempli gratia appellatur 225,12

Σωσιγένης. ὅτι αἱ τοιαῦται (i. e. αἱ τῆς
Ἀριστοτελικῆς διαφέρουσαι) δόξαι περὶ τῆς
ἄλλω ψευδεῖς, ἱκανῶς ὁ διδάσκαλος ἡμῶν
Σ. ἐν τῷ ὀγδόῳ Περὶ ὀψευας ἐδειξεν 143,
13. 14

Τάναϊς 57,14 64,26

Τάρταρος 75,18. 29 76,9. 11. 13. 14. 21 77,
16. 20

Τυρρηνικὸν πέλαγος 70,18

Ὑρκανία θάλασσα 69,13

Φαέθων 37,10 39,3

Φᾶσις ὁ ποταμός 57,18

Φίλιππος. ὅτι ἡ Ἴρις κατὰ ἀνάχλασιν γίνεται
καὶ ἔστιν αὐτῆς κατοπτρική ἢ φαντασία
Φ. ὁ ἐταῖρος Πλάτωνος δείκνυναι πειρᾶται
διὰ τοῦ συμμεταχωρεῖν αὐτὴν ἐπὶ ταῦτά
τοῖς ὁρώσιν 152,1 sqq.

Φοίνιξ 108,22. 23

Χαονία 88,14. 16. 22

Χάρυβδις 78,20

Χῖος 26,26

Χοάσπης ὁ ποταμός 57,13

᾽Ωκεανός 45,24

᾽Ωρεῖτης 147,32

᾽Ωρίων (τὸ ἄστρον) 32,2 42,22 96,14. 28 sqq.
97,1 sqq.

III LOCI ARISTOTELICI

Physica

generaliter 1,9
B 1 p. 192^b21 sqq. . . . 187,32

De caelo

generaliter 1,13
A 1 p. 268^a9 sqq. . . . 156,21
A 2 5,2 8,19 17,31
A 2. 3 1,19
A 3 p. 270^a14. 25 sqq. . . 18,29
p. 270^b24 129,25
A 10—12 78,12
AΓ generaliter 4,17
B 4 72,2
B 7 9,9. 10
p. 289^a19 sqq. . . . 16,33
Γ 6. 7 2,8

De generatione et corruptione

generaliter 2,6 179,6
A 5 72,31
p. 320^a12 sqq. . . . 185,16. 17
p. 321^b35, 322^a1 sqq. 186,23
B 2 . . 4,17. 18. 27. 28 13,29 179,13
B 2 p. 329^b24 sqq. . . . 180,7
B 3 p. 330^b25 14,25. 26
B 3. 4 90,27. 28
B 6 10,17. 18

De partibus animalium

B generaliter 227,19

De anima

A 1 p. 403^a29 sqq. . . . 227,2
falso citatur 141,12

De sensu et sensili

c. 2. 3 142,17
c. 6 129,9

De memoria et reminiscencia

c. 1 p. 451^a9 147,31

Προβλήματα

(cf. fr. 231 p. 1519^b10) . . 197,17. 18

Τάσσοι δ' ἂν ἐν τῇ περὶ ζώων θεωρίᾳ
καὶ τὴν Περὶ ψυχῆς, ἔτι τε τὴν Περὶ
αἰσθησεώς τε καὶ αἰσθητῶν, ἔτι τὴν
Περὶ μνήμης καὶ ὕπνου καὶ τῆς καθ'
ὕπνου μαντικῆς, ἔτι τὸ Περὶ γήρωος
καὶ νεότητος μακροβιότητός τε καὶ
βραχυβιότητος, καὶ ὅσα ἄλλα αὐτῷ
γέγραπται ἔχοντα τὴν ἀναφορὰν ἐπὶ
τὰ ζῶα· ὧν τὰ μὲν κοινὴν περὶ πάν-
των τῶν ζώων θεωρίαν ἔχει, ὥσπερ
ἡ τε Περὶ ζώων ἱστορία καὶ τὰ Περὶ
ζώων γενέσεώς τε καὶ μορίων, ἔτι
δὲ τὰ Περὶ ζώων πορείας τε καὶ κινή-
σεως, τὰ δὲ ἴδια, ὡς τὰ Περὶ μνήμης
καὶ ὕπνου καὶ τῆς καθ' ὕπνου μαν-
τικῆς 3,34 sqq. 4,1 sqq.

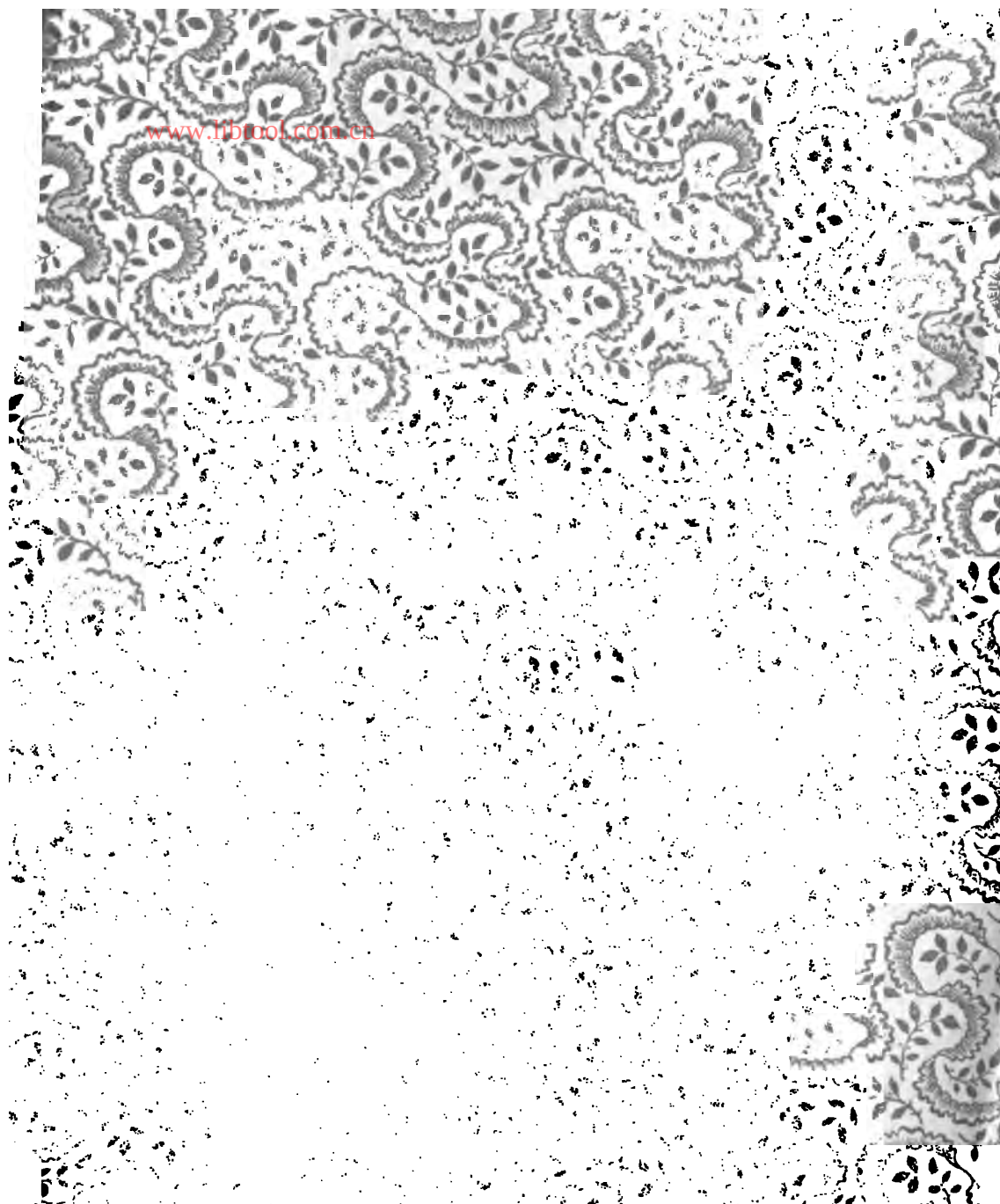
ADDENDA ET CORRIGENDA

- p. 3 n. 35 l. ἔτι δὲ a
p. 6,21 legendum videtur cum V ἐλθοῦσα στήσεται (cf. ἐλθὼν συστήσεται I)
p. 12,19 l. σύστασις τις καὶ c. IV
p. 13 n. 28 l. (v. Suppl. Praef.) idemque p. 226 n. 3 post N addendum
p. 182,9 ἢ post ὑγρόν delendum: om. IW
- - n. 8. 9 legendum coll. B² (non I)

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

Stanford University Libraries

3 6105 126 943 419

SPRING 1972

SPRING 1983

JUN 1991

SPRING 1984

Stanford University Library
Stanford, California

In order that others may use this book,
please return it as soon as possible, but
not later than the date due.

www.litool.com.cn

